

School of Theology at Claremont

1001 137792

The Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT

WEST FOOTHILL AT COLLEGE AVENUE
CLAREMONT, CALIFORNIA

1965
1921

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΑΡΧΕΤΥΠΟΝ

ΚΑΙ Η ΑΥΤΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗΝ ΔΙΑΛΕΚΤΟΝ

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ

Δαπάνη τῆς Βρεττανικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας πρὸς διάδοσιν
τοῦ Θείου Λόγου ἐν τε τῇ Μεγάλῃ Βρεττανίᾳ
καὶ τῇ Ἀλλοδαπῇ

1921

Theology Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT
California

THE NEW TESTAMENT IN ANCIENT AND MODERN GREEK

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

	Σελ.
ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ - - -	1
ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ - - -	84
ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ - - -	136
ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ - - -	225
ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ - - -	292
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ - - -	378
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α' - - -	411
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β' - - -	442
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ - - -	463
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ - - -	473
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ - - -	484
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ - - -	492
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α' - - -	499
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β' - - -	506
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α' - - -	510
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β' - - -	518
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ - - -	525
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ - - -	528
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ - - -	530
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΑΚΩΒΟΥ - - -	554
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ Α' - - -	562
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ Β' - - -	571
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ Α' - - -	577
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ Β' - - -	586
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ Γ' - - -	587
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΟΥΔΑ - - -	588
ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ - - -	590

A3958

THE STATE OF THE UNION

1	THE STATE OF THE UNION
2	THE STATE OF THE UNION
3	THE STATE OF THE UNION
4	THE STATE OF THE UNION
5	THE STATE OF THE UNION
6	THE STATE OF THE UNION
7	THE STATE OF THE UNION
8	THE STATE OF THE UNION
9	THE STATE OF THE UNION
10	THE STATE OF THE UNION
11	THE STATE OF THE UNION
12	THE STATE OF THE UNION
13	THE STATE OF THE UNION
14	THE STATE OF THE UNION
15	THE STATE OF THE UNION
16	THE STATE OF THE UNION
17	THE STATE OF THE UNION
18	THE STATE OF THE UNION
19	THE STATE OF THE UNION
20	THE STATE OF THE UNION
21	THE STATE OF THE UNION
22	THE STATE OF THE UNION
23	THE STATE OF THE UNION
24	THE STATE OF THE UNION
25	THE STATE OF THE UNION
26	THE STATE OF THE UNION
27	THE STATE OF THE UNION
28	THE STATE OF THE UNION
29	THE STATE OF THE UNION
30	THE STATE OF THE UNION
31	THE STATE OF THE UNION
32	THE STATE OF THE UNION
33	THE STATE OF THE UNION
34	THE STATE OF THE UNION
35	THE STATE OF THE UNION
36	THE STATE OF THE UNION
37	THE STATE OF THE UNION
38	THE STATE OF THE UNION
39	THE STATE OF THE UNION
40	THE STATE OF THE UNION
41	THE STATE OF THE UNION
42	THE STATE OF THE UNION
43	THE STATE OF THE UNION
44	THE STATE OF THE UNION
45	THE STATE OF THE UNION
46	THE STATE OF THE UNION
47	THE STATE OF THE UNION
48	THE STATE OF THE UNION
49	THE STATE OF THE UNION
50	THE STATE OF THE UNION

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

1 Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυεὶδ, υἱοῦ Ἀβραάμ.

² Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ³ Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ, Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑσρώμ, Ἑσρώμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ, ⁴ Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών, Ναασσών δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών, ⁵ Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὺζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ, Βοὺζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ, Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί, ⁶ Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησε τὸν Δαυεὶδ τὸν βασιλέα. Δαυεὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρρίου, ⁷ Σολομῶν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ, Ῥοβοάμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά, Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά, ⁸ Ἀσά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ, Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν, ⁹ Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχαζ, Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν, ¹⁰ Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμὼν, Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν, ¹¹ Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. ¹² Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέν-

1 Βίβλος τῆς γενεαλογίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ Δαβίδ, υἱοῦ τοῦ Ἀβραάμ.

² Ὁ Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ³ Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ, Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑσρώμ, Ἑσρώμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ, ⁴ Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών, Ναασσών δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών, ⁵ Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὺζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ, Βοὺζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ, Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί, ⁶ Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβίδ τὸν βασιλέα. Δαβίδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ τῆς γυναικὸς τοῦ Οὐρρίου, ⁷ Σολομῶν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ, Ῥοβοάμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά, Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά, ⁸ Ἀσά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ, Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν, ⁹ Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχαζ, Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν, ¹⁰ Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμὼν, Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν, ¹¹ Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. ¹² Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέν-

ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ, ¹³ Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακεῖμ, Ἐλιακεῖμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ, ¹⁴ Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ, Σαδώκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ, Ἀχείμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ, ¹⁵ Ἐλιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν, Ματθάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, ¹⁶ Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.

¹⁷ Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαυεὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαυεὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες.

¹⁸ Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν. μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς, εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. ¹⁹ Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. ²⁰ ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσήφ υἱὸς Δαυεὶδ, μὴ φοβηθῆς παραλαβεῖν Μαριάμ τὴν γυναικά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματος ἔστιν Ἁγίου. ²¹ τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. ²² Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ²³ ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἐστὶ μεθερμηνευό-

νησε τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ, ¹³ Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακεῖμ, Ἐλιακεῖμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ, ¹⁴ Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ, Σαδώκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ, Ἀχείμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ, ¹⁵ Ἐλιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν, Ματθάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, ¹⁶ Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα τῆς Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.

¹⁷ Πᾶσαι λοιπὸν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαβὶδ εἶναι γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες.

¹⁸ Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦτο. ἀφοῦ ἡρραβωνίσθη ἡ μήτηρ αὐτοῦ Μαρία μετὰ τοῦ Ἰωσήφ, πρὶν συνελθωσιν, εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. ¹⁹ Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων νὰ θεατρίσῃ αὐτὴν ἠθέλησε νὰ ἀπολύσῃ αὐτὴν κρυφίως. ²⁰ ἐνῷ δὲ αὐτὸς διελογίσθη ταῦτα, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη κατ' ὄναρ εἰς αὐτὸν λέγων· Ἰωσήφ υἱὲ τοῦ Δαβὶδ, μὴ φοβηθῆς νὰ παραλάβῃς Μαριάμ τὴν γυναῖκά σου· διότι τὸ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν εἶναι ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. ²¹ θέλει δὲ γεννήσῃ υἱὸν καὶ θέλει καλέσει τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· διότι αὐτὸς θέλει σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. ²² Τοῦτο δὲ ὅλον ἔγεινε διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ²³ ἰδοὺ ἡ παρθένος θέλει συλλάβει καὶ θέλει γεννήσῃ υἱόν, καὶ θέλουσι καλέσει τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, τὸ ὁποῖον μεθερμηνευόμενον

μενον, μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. ²⁴ Διεγερο-
θεις δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου
ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ
ἄγγελος Κυρίου καὶ παρέλαβε
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ²⁵ καὶ οὐκ
ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκε τὸν
υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ
ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

2 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν
Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας ἐν ἡμέ-
ραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ
μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο
εἰς Ἱεροσόλυμα ² λέγοντες· ποῦ
ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων; εἶδομεν γὰρ αὐτοῦ
τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ
ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ.
³ Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς
ἐταράχθη καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα
μετ' αὐτοῦ, ⁴ καὶ συναγαγὼν πάν-
τας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς
τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν
ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. ⁵ οἱ δὲ
εἶπον αὐτῷ· ἐν Βηθλεὲμ τῆς
Ἰουδαίας· οὕτω γὰρ γέγραπται
διὰ τοῦ προφήτου· ⁶ καὶ σὺ Βηθ-
λεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη
εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ
σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγοούμενος,
ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν
Ἰσραήλ. ⁷ Τότε Ἡρώδης
λάθρα καλέσας τοὺς μάγους ἠκρί-
βωσε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον
τοῦ φαινομένου ἀστέρος, ⁸ καὶ
πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ
εἶπε· πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξ-
ετάσατε περὶ τοῦ παιδίου, ἐπὶ
δὲ εὑρητε, ἀπαγγεῖλάτε μοι, ὅπως
καὶ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ.
⁹ οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως
ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστήρ
ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ προῆγεν
αὐτοὺς, ἕως ἐλθὼν ἕστη ἐπάνω οὗ
ἦν τὸ παιδίον· ¹⁰ ἰδόντες δὲ τὸν
ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην
σφόδρα, ¹¹ καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν
οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ
Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ

εἶναι, μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. ²⁴ Ἐξεγε-
ρθεῖς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου
ἔκαμεν ὡς προσέταξεν αὐτὸν ὁ ἄγ-
γελος Κυρίου καὶ παρέλαβε τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ, ²⁵ καὶ δὲν ἐγνώριζεν
αὐτὴν ἕως οὗ ἐγέννησε τὸν υἱὸν αὐτῆς
τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐκάλεσε τὸ
ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

2 Ἀφοῦ δὲ ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς ἐν
Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐπὶ
τῶν ἡμερῶν Ἡρώδου τοῦ βασιλέως,
ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν ἤλθον
εἰς Ἱεροσόλυμα λέγοντες· ² ποῦ
εἶναι ὁ γεννηθεὶς βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων; διότι εἶδομεν τὸν ἀστέρα
αὐτοῦ ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἤλθομεν
διὰ νὰ προσκυνήσωμεν αὐτόν.
³ Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς
ἐταράχθη καὶ πᾶσα ἡ Ἱεροσό-
λυμα μετ' αὐτοῦ, ⁴ καὶ συνάξας
πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμ-
ματεῖς τοῦ λαοῦ ἠρώτα νὰ μάθῃ
παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται.
⁵ ἐκεῖνοι δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· ἐν
Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· διότι οὕτως
εἶναι γεγραμμένον διὰ τοῦ προφήτου·
⁶ καὶ σὺ Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, δὲν
εἶσαι οὐδόλως ἐλαχίστη μετὰ
τῶν ἡγεμόνων τοῦ Ἰούδα· διότι
ἐκ σοῦ θέλει ἐξέλθῃ ἡγοούμενος, ὅστις
θέλει ποιμάνει τὸν λαόν μου τὸν
Ἰσραήλ. ⁷ Τότε ὁ Ἡρώδης καλέσας
κρυφίως τοὺς μάγους ἐξηκρίβωσε
παρ' αὐτῶν τὸν καιρὸν τοῦ φαινο-
μένου ἀστέρος, ⁸ καὶ πέμψας αὐτοὺς
εἰς Βηθλεὲμ εἶπε· πορευθέντες ἀκρι-
βῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου,
ἀφοῦ δὲ εὑρητε, ἀπαγγεῖλάτε μοι,
διὰ νὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ νὰ προσκυνήσω
αὐτό. ⁹ ἐκεῖνοι δὲ ἀκούσαντες τοῦ
βασιλέως ἀνεχώρησαν· καὶ ἰδοὺ
ὁ ἀστήρ τὸν ὅποιον εἶδον ἐν τῇ
ἀνατολῇ προεπορεύετο αὐτῶν, ἑω-
σοῦ ἐλθὼν ἐστάθῃ ἐπάνω ὅπου ἦτο τὸ
παιδίον. ¹⁰ ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα
ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα,
¹¹ καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εὑρον
τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς

πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν· ¹² καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

¹³ Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἶπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. ¹⁴ Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, ¹⁵ καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. ¹⁶ Τότε Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετούς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον δὲν ἠκριβώσε παρὰ τῶν μάγων. ¹⁷ τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· ¹⁸ φωνὴ ἐν Ῥαμᾷ ἠκούσθη, θρήνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολὺς· Ῥαχὴλ κλαίονσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν. ¹⁹ Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ ²⁰ λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. ²¹ Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἦλθεν εἰς γῆν

αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτό, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσέφεραν εἰς αὐτό δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν· ¹² καὶ ἀποκαλυφθέντες θεόθεν κατ' ὄναρ νὰ μὴ ἐπιστρέψωσι πρὸς τὸν Ἡρώδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

¹³ Ἀφοῦ δὲ αὐτοὶ ἀνεχώρησαν ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσήφ λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἔσο ἐκεῖ ἕως οὗ εἶπω σοι· διότι μέλλει ὁ Ἡρώδης νὰ ζητήσῃ τὸ παιδίον διὰ νὰ ἀπολέσῃ αὐτό. ¹⁴ Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ διὰ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, ¹⁵ καὶ ἦτο ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς τοῦ Ἡρώδου, διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. ¹⁶ Τότε ὁ Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη σφόδρα, καὶ ἀποστείλας ἐφόνευσεν πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν καιρὸν τὸν ὁποῖον ἐξηκριβώσε παρὰ τῶν μάγων. ¹⁷ τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· ¹⁸ φωνὴ ἠκούσθη ἐν Ῥαμᾷ θρήνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολὺς· ἡ Ῥαχὴλ ἔκλαιε τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ δὲν ἤθελε νὰ παρηγορηθῇ, διότι δὲν ὑπάρχουσι. ¹⁹ Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ ²⁰ λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ὑπάγε εἰς γῆν Ἰσραὴλ· διότι ἀπέθανον οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. ²¹ Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ.

Ἰσραήλ. ²² ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεὺς ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, ²³ καὶ ἐλθὼν κατώκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν· ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

3 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστῆς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας ² καὶ λέγων· μετανοεῖτε· ἡγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ³ αὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς ὑπὸ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. ⁴ Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. ⁵ Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περιχώρος τοῦ Ἰορδάνου, ⁶ καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῳ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ⁷ Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ⁸ ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας, ⁹ καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων γενεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. ¹⁰ ἤδη δὲ καὶ ἡ ἄξινη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ¹¹ ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν·

²² ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεὺς ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ· ἀποκαλυφθεὶς δὲ θεόθεν κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, ²³ καὶ ἐλθὼν κατώκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν· ὅτι Ναζωραῖος θέλει ὀνομασθῇ.

3 Ἐν ἐκείναις δὲ ταῖς ἡμέραις ἔρχεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστῆς κηρύττων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας ² καὶ λέγων· μετανοεῖτε· διότι ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ³ διότι οὗτος εἶναι ὁ ῥηθεὶς ὑπὸ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, εὐθείας κάμετε τὰς τρίβους αὐτοῦ. ⁴ Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦτο ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. ⁵ Τότε ἐξήρχετο πρὸς αὐτὸν ἡ Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πάντα τὰ περιχώρα τοῦ Ἰορδάνου, ⁶ καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῳ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ⁷ Ἰδὼν δὲ πολλοὺς ἐκ τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους εἰς τὸ βάπτισμα αὐτοῦ εἶπε πρὸς αὐτούς· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ἐδειξεν εἰς ἐσᾶς νὰ φύγητε ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ⁸ κάμετε λοιπὸν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας, ⁹ καὶ μὴ φαντασθῆτε νὰ λέγητε καθ' ἑαυτούς, πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· διότι σᾶς λέγω ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων νὰ ἀναστήσῃ τέκνα εἰς τὸν Ἀβραάμ. ¹⁰ ἤδη δὲ καὶ ἡ ἄξινη κεῖται πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων· πᾶν λοιπὸν δένδρον μὴ κάμνον καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ¹¹ ἐγὼ μὲν σᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου

ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βασίσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ καὶ πυρί. ¹² οὗ τὸ πλύνον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σίτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

¹³ Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ¹⁴ ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυνεν αὐτὸν λέγων· ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἐρχῃ πρὸς με; ¹⁵ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν αὐτόν. ¹⁶ καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἀνεφύχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. ¹⁷ καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

4 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ² καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα ὕστερον ἐπεινάσε. ³ καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν· εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. ⁴ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· γέγραπται, οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ. ⁵ Τότε παραλαμβάνει αὐτόν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἱστησιν αὐτόν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, ⁶ καὶ λέγει αὐτῷ· εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν

ἐρχόμενος εἶναι ἰσχυρότερός μου τοῦ ὁποίου δὲν εἰμαι ἄξιός νά βαστάσω τὰ ὑποδήματα· αὐτὸς θέλει σᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ καὶ πυρί. ¹² ὅστις [κρατεῖ] τὸ πτυάριον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ θέλει διακαθαρίσει τὸ ἁλῶνιον αὐτοῦ, καὶ θέλει συνάξει τὸν σίτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον θέλει κατακαύσει ἐν πυρὶ ἀσβέστῳ.

¹³ Τότε ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην διὰ νά βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ. ¹⁴ ὁ δὲ Ἰωάννης ἐκώλυνεν αὐτόν λέγων· ἐγὼ χρεῖαν ἔχω νά βαπτισθῶ ὑπὸ σοῦ, καὶ σὺ ἐρχεσαι πρὸς ἐμέ; ¹⁵ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· ἄφες τώρα· διότι οὕτως εἶναι πρέπον εἰς ἡμᾶς νά ἐκπληρώσωμεν πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίηκει αὐτόν. ¹⁶ καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἠνοιχθησαν εἰς αὐτόν οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡς περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. ¹⁷ καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα· οὗτος ἐστὶν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὁποῖον εὐηρεστήθην.

4 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐφέρθη ὑπὸ τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν ἔρημον διὰ νά πειρασθῇ ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ² καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα ὕστερον ἐπεινάσε. ³ καὶ ἐλθὼν πρὸς αὐτόν ὁ πειράζων εἶπεν· ἐάν ᾔσῃ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ νά γείνωσιν ἄρτοι οἱ λίθοι οὗτοι. ⁴ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· εἶναι γεγραμμένον, με ἄρτον μόνον δὲν θέλει ζῆσαι ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ με πάντα λόγον ἐξερχόμενον διὰ στόματος Θεοῦ. ⁵ Τότε παραλαμβάνει αὐτόν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ στήνει αὐτόν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, ⁶ καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, ἐάν ᾔσῃ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ρίψον σεαυτὸν

κάτω· γέγραπται γάρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. ⁷ ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πάλιν γέγραπται, οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. ⁸ Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ⁹ καὶ λέγει αὐτῷ· ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἔάν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. ¹⁰ τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ, Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. ¹¹ Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσήλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

¹² Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ¹³ καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρετ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλεὶμ, ¹⁴ ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· ¹⁵ γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλεὶμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ¹⁶ ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.

¹⁷ Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· μετανοεῖτε· ἤγγικε γάρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ¹⁸ Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς. ¹⁹ καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων. ²⁰ οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες

κάτω· διότι εἶναι γεγραμμένον, ὅτι θέλει προστάξει εἰς τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ περὶ σοῦ, καὶ θέλουσί σε σηκόνει ἐπὶ τῶν χειρῶν. [αὐτῶν], διὰ νὰ μὴ προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου· ⁷ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· πάλιν εἶναι γεγραμμένον, δὲν θέλεις πειράσει Κύριον τὸν Θεόν σου. ⁸ Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος πολὺ ὑψηλόν, καὶ δείκνυει εἰς αὐτὸν πάντα τὰ βασίλεια τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ⁹ καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· ταῦτα πάντα θέλω σοὶ δώσει, ἔάν πεσὼν προσκυνήσῃς με. ¹⁰ τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν· ὕπαγε, Σατανᾶ· διότι εἶναι γεγραμμένον, Κύριον τὸν Θεόν σου θέλεις προσκυνήσει, καὶ αὐτὸν μόνον θέλεις λατρεύσει. ¹¹ Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσήλθον καὶ ὑπηρετοῦν αὐτόν.

¹² Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὁ Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ¹³ καὶ ἀφήσας τὴν Ναζαρετ ἦλθε καὶ κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν τοῖς ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλεὶμ. ¹⁴ διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· ¹⁵ γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλεὶμ, κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ¹⁶ ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ εἰς τοὺς καθημένους ἐν τόπῳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν εἰς αὐτούς.

¹⁷ Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ κηρύττῃ καὶ νὰ λέγῃ· μετανοεῖτε· διότι ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ¹⁸ Περιπατῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ρίπτοντας δίκτυον εἰς τὴν θάλασσαν· διότι ἦσαν ἀλιεῖς. ¹⁹ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· ἔλθετε ὀπίσω μου καὶ θέλω σᾶς κάμει ἀλιεῖς ἀνθρώπων. ²⁰ οἱ δὲ ἀφή-

τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.
²¹ Καὶ προβάς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. ²² οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.

²³ Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.
²⁴ καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοή αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους, καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.
²⁵ καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

5 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, καὶ καθίσαντος αὐτοῦ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
² καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων·

³ μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

⁴ μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.

⁵ μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.

⁶ μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.

⁷ μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

⁸ μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὁρῶνται.

⁹ μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται.

σαντες εὐθὺς τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτόν. ²¹ Καὶ προχωρήσας ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἐπισκευάζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. ²² οἱ δὲ ἀφήσαντες εὐθὺς τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτόν.

²³ Καὶ περιῆρχετο ὁ Ἰησοῦς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύττων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν ἀσθένειαν μετὰ τοῦ λαοῦ. ²⁴ καὶ διῆλθεν ἡ φήμη αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ ἔφερον πρὸς αὐτόν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ὑπὸ διαφόρων νοσημάτων καὶ βασάνων συνεχομένους, καὶ δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.

²⁵ καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ ἀπὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

5 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἀφοῦ ἐκάθισε προσῆλθον πρὸς αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
² καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων·

³ μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

⁴ μακάριοι οἱ πενθοῦντες, διότι αὐτοὶ θέλουσι παρηγορηθῆ.

⁵ μακάριοι οἱ πραεῖς, διότι αὐτοὶ θέλουσι κληρονομήσει τὴν γῆν.

⁶ μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, διότι αὐτοὶ θέλουσι χορτασθῆ.

⁷ μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, διότι αὐτοὶ θέλουσιν ἐλεηθῆ.

⁸ μακάριοι οἱ καθαροὶ τὴν καρδίαν, διότι αὐτοὶ θέλουσιν ἰδεῖ τὸν Θεόν.

⁹ μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, διότι αὐτοὶ θέλουσιν ὀνομασθῆ υἱοὶ Θεοῦ.

¹⁰ μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

¹¹ μακάριοι ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι καὶ εἰπωσιν πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ. ¹² χαίrete καὶ ἀγαλλιᾶσθε ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφῆτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.

¹³ Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀλισθῆσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

¹⁴ Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὅρους κειμένη. ¹⁵ οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. ¹⁶ οὕτω λαμπράτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

¹⁷ Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι. ¹⁸ ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἐν ἡ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου ἕως ἂν πάντα γένηται. ¹⁹ ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιῇ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. ²⁰ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ²¹ Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη

¹⁰ μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

¹¹ μακάριοι εἰσθε ὅταν σᾶς ὀνειδίσωσι καὶ διώξωσι καὶ εἰπωσιν ἐναντίον σᾶς πάντα κακὸν λόγον ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ. ¹² χαίrete καὶ ἀγαλλιᾶσθε, διότι ὁ μισθὸς σας εἶναι πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἐπειδὴ οὕτως ἐδίωξαν τοὺς προφῆτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.

¹³ Σεῖς εἰσθε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας διαφθαρῇ, μὲ τί θέλει ἀλατισθῇ; εἰς οὐδὲν πλέον χρησιμεύει εἰμὴ νὰ ῥιφθῇ ἔξω καὶ νὰ καταπατῆται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

¹⁴ Σεῖς εἰσθε τὸ φῶς τοῦ κόσμου· πόλις κειμένη ἐπάνω ὅρους δὲν δύναται νὰ κρυφθῇ. ¹⁵ οὐδὲ ἀνάπτουσι λύχνον καὶ θέτουσιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν λυχνοστάτην καὶ φέγγει εἰς πάντας τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ. ¹⁶ οὕτως ἄς λάμπῃ τὸ φῶς σας ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ ἴδωσι τὰ καλὰ σας ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα σας τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

¹⁷ Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον νὰ καταλύσω τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας· δὲν ἦλθον νὰ καταλύσω, ἀλλὰ νὰ ἐκπληρώσω. ¹⁸ διότι ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἐν ἡ μία κεραία δὲν θέλει παρέλθει ἀπὸ τοῦ νόμου ἕως τοῦ ἐκπληρωθῶσι πάντα. ¹⁹ ὅστις λοιπὸν ἀθετήσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος θέλει ὀνομασθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὅστις δὲ ἐκτελέσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας θέλει ὀνομασθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. ²⁰ ἐπειδὴ σᾶς λέγω ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη σας πλεῖον τῆς τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, δὲν θέλετε εἰσέλθει εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ²¹ Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη

τοῖς ἀρχαίοις, οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. ²² Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκὴ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. ²³ Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ²⁴ ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὑπάγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἔλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. ²⁵ ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕως ὅτου εἴ ἔν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ, μήποτε σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθῇς. ²⁶ ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδώσῃ τὸν ἔσχατον κοδραντήν.

²⁷ Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, οὐ μοιχεύσεις. ²⁸ Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμήσαι αὐτῆς ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. ²⁹ εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. ³⁰ καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτήν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. ³¹ Ἐρρέθη δέ· ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον. ³² Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου πορνείας,

εἰς τοὺς ἀρχαίους, μὴ φονεύσῃς· ὅστις δὲ φονεύσῃ, θέλει εἰσθαι ἔνοχος εἰς τὴν κρίσιν. ²² Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος ἀναιτίως κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ θέλει εἰσθαι ἔνοχος εἰς τὴν κρίσιν· καὶ ὅστις εἴπῃ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ῥακά, θέλει εἰσθαι ἔνοχος εἰς τὸ συνέδριον· ὅστις δὲ εἴπῃ μωρέ, θέλει εἰσθαι ἔνοχος εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. ²³ Ἐὰν λοιπὸν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐκεῖ ἐνθυμηθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ²⁴ ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὑπάγε πρῶτον φιλιώθητι μετὸν ἀδελφόν σου, καὶ τότε ἔλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. ²⁵ εἰρήνευσον μετὸν ἀντιδικόν σου ταχέως, ἐνόσφ εἶσαι καθ' ὁδὸν μετ' αὐτοῦ, μήποτε σε παραδώσῃ ὁ ἀντίδικος εἰς τὸν κριτὴν καὶ ὁ κριτής σε παραδώσῃ εἰς τὸν ὑπηρέτην, καὶ ῥιφθῇς εἰς φυλακὴν. ²⁶ ἀληθῶς σοι λέγω, δὲν θέλεις ἐξέλθαι ἐκεῖθεν ἕωσού ἀποδώσῃς τὸ ἔσχατον λεπτόν.

²⁷ Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη εἰς τοὺς ἀρχαίους, μὴ μοιχεύσῃς. ²⁸ Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα διὰ νὰ ἐπιθυμήσῃ αὐτήν ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. ²⁹ ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σε σκανδαλίζῃ, ἔκβαλε αὐτὸν καὶ ῥίψον ἀπὸ σοῦ· διότι σε συμφέρει νὰ χαθῇ ἐν τῶν μελῶν σου καὶ νὰ μὴ ῥιφθῇ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς τὴν γέενναν. ³⁰ καὶ ἐὰν ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σε σκανδαλίζῃ, ἔκκοψον αὐτήν καὶ ῥίψον ἀπὸ σοῦ· διότι σε συμφέρει νὰ χαθῇ ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ νὰ μὴ ῥιφθῇ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς τὴν γέενναν. ³¹ Ἐρρέθη πρὸς τοῦτοίς ὅτι ὅστις χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἄς δώσῃ εἰς αὐτὴν διαζύγιον. ³² Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω ὅτι ὅστις χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου

ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι, καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται. ³³ Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, οὐκ ἐπι-
ορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου. ³⁴ Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὁμόσαι ὅλως·
μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ. ³⁵ μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστι τῶν
ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ με-
γάλου βασιλέως. ³⁶ μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμόσης, ὅτι οὐ
δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι. ³⁷ ἔστω δὲ ὁ
λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὐ οὐ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονη-
ροῦ ἐστίν. ³⁸ Ἠκούσατε ὅτι ἐρ-
ρέθη, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ
ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. ³⁹ Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ
πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιάν σου σιαγόνα,
στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην.
⁴⁰ καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες
αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον. ⁴¹ καὶ ὅστις σε ἄγγραεῦσει μίλιον ἓν, ὑπαγε
μετ' αὐτοῦ δύο. ⁴² τῷ αἰτοῦντί σε δίδου καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ
σου δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῆς.
⁴³ Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, ἀγα-
πήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ
μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. ⁴⁴ Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπάτε τοὺς ἐχ-
θροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς κατα-
ρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ προσεύ-
χεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς, ⁴⁵ ὅπως
γέννησθε υἱοὶ τοῦ Πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον
αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους
καὶ ἀδίκους. ⁴⁶ ἐὰν γὰρ ἀγα-
πήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶνα

πορνείας, κάμνει αὐτὴν νὰ μοιχεύη-
ται, καὶ ὅστις λάβῃ γυναῖκα κεχω-
ρισμένην, γίνεται μοιχός. ³³ Πάλιν
ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη εἰς τοὺς ἀρχαί-
ους, μὴ ἐπιορκήσης, ἀλλὰ ἐκπλή-
ρωσον εἰς τὸν Κύριον τοὺς ὅρκους
σου. ³⁴ Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω νὰ μὴ
ὁμόσητε μηδὲ ὅλως· μήτε εἰς τὸν
οὐρανόν, διότι εἶναι θρόνος τοῦ Θεοῦ.
³⁵ μήτε εἰς τὴν γῆν, διότι εἶναι ὑπο-
πόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς τὰ
Ἱεροσόλυμα, διότι εἶναι πόλις τοῦ
μεγάλου βασιλέως. ³⁶ μήτε εἰς τὴν
κεφαλὴν σου νὰ ὁμόσης, διότι δὲν
δύνασαι μίαν τρίχα νὰ κάμῃς λευκὴν
ἢ μέλαιναν. ³⁷ ἀλλ' ἄς ᾔναι ὁ λόγος
σας ναὶ ναί, οὐ οὐ· τὸ δὲ πλειό-
τερον τούτων εἶναι ἐκ τοῦ πονηροῦ.
³⁸ Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, ὀφθαλ-
μὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ
ὀδόντος. ³⁹ Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω
νὰ μὴ ἀντισταθῆτε πρὸς τὸν πονηρόν·
ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίσῃ εἰς τὴν δεξιάν
σου σιαγόνα, στρέψον εἰς αὐτὸν
καὶ τὴν ἄλλην. ⁴⁰ καὶ εἰς τὸν
θέλοντα νὰ κριθῇ μετὰ σου καὶ
νὰ λάβῃ τὸν χιτῶνά σου, ἄφες
εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ἱμάτιον. ⁴¹ καὶ ἂν
σε ἄγγραεύσῃ τις μίλιον ἓν, ὑπαγε
μετ' αὐτοῦ δύο. ⁴² εἰς τὸν ζητοῦντα
παρά σου δίδε καὶ τὸν θέλοντα νὰ
δανεισθῇ ἀπὸ σου μὴ ἀποστραφῆς.
⁴³ Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, θέλεις
ἀγαπᾶν τὸν πλησίον σου, καὶ μίσει
τὸν ἐχθρόν σου. ⁴⁴ Ἐγὼ ὅμως
σᾶς λέγω, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς
σας, εὐλογεῖτε ἐκείνους οἵτινες σᾶς
καταρῶνται, εὐεργετεῖτε ἐκείνους
οἵτινες σᾶς μισοῦσι καὶ προσεύ-
χεσθε ὑπὲρ ἐκείνων οἵτινες σᾶς
βλάπτουσι καὶ σᾶς κατατρέχουσι,
⁴⁵ διὰ νὰ γείνητε υἱοὶ τοῦ Πατρὸς
σας τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, διότι
αὐτὸς ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ
ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ
βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.
⁴⁶ διότι ἐὰν ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶν-
τάς σας, ποῖον μισθὸν ἔχετε; καὶ

τὸ αὐτὸ ποιοῦσι; ⁴⁷ καὶ ἐὰν ἀσπάσῃσθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι οὕτω ποιοῦσιν; ⁴⁸ ἔσσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὥσπερ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστιν.

6 Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θαυμάζειν αὐτοῖς· εἰ δὲ μὴγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ Πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ² Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσσης ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. ³ σοῦ δὲ ποιούντος ἐλεημοσύνην μὴ γνῶτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου, ⁴ ὅπως ἢ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ Πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. ⁵ Καὶ ὅταν προσεύχη, οὐκ ἔση ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἐστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. ⁶ σὺ δὲ ὅταν προσεύχη, εἰσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ Πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ Πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. ⁷ Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἔθνη· κοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. ⁸ μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὃν χρεῖαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. ⁹ οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς·

οἱ τελῶναι δὲν κάμνουσι τὸ αὐτό; ⁴⁷ καὶ ἐὰν ἀσπασθῆτε τοὺς ἀδελφοὺς σας μόνον, τί περισσότερον κάμνετε; καὶ οἱ τελῶναι δὲν κάμνουσιν οὕτως; ⁴⁸ ἔστε λοιπὸν σεῖς τέλειοι, καθὼς ὁ Πατὴρ σας ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς εἶναι τέλειος.

6 Προσέχετε νὰ μὴ κάμνητε τὴν ἐλεημοσύνην σας ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων διὰ νὰ βλέπησθε ὑπ' αὐτῶν· εἰ δὲ μὴ, δὲν ἔχετε μισθὸν πλησίον τοῦ Πατρὸς σας τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ² Ὅταν λοιπὸν κάμνης ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσσης ἔμπροσθέν σου, καθὼς κάμνουσιν οἱ ὑποκριταὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς, διὰ νὰ δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀληθῶς σὰς λέγω, ἔχουσιν [ἤδη] τὸν μισθὸν αὐτῶν. ³ ὅταν δὲ σὺ κάμνης ἐλεημοσύνην ἃς μὴ γνωρίσῃ ἡ ἀριστερά σου τί κάμνει ἡ δεξιὰ σου, ⁴ διὰ νὰ ᾔῃαι ἡ ἐλεημοσύνη σου ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ Πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ αὐτὸς θέλει σοι ἀνταποδώσει ἐν τῷ φανερῷ. ⁵ Καὶ ὅταν προσεύχησαι, μὴ ἔσῃ ὡς οἱ ὑποκριταί, διότι ἀγαπῶσι νὰ προσεύχωνται ἱστάμενοι ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν, διὰ νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι ἔχουσιν [ἤδη] τὸν μισθὸν αὐτῶν. ⁶ σὺ ὅμως, ὅταν προσεύχησαι, εἰσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου προσευχήθητι εἰς τὸν Πατέρα σου τὸν ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ Πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ θέλει σοι ἀνταποδώσει ἐν τῷ φανερῷ. ⁷ Ὅταν δὲ προσεύχησθε μὴ βαττολογήσητε ὡς οἱ ἔθνη· διότι νομίζουσιν ὅτι μὲ τὴν πολυλογίαν αὐτῶν θέλουσιν εἰσακουσθῆ. ⁸ μὴ ὁμοιωθῆτε λοιπὸν μὲ αὐτοὺς· διότι ἐξεύρει ὁ Πατὴρ σας τίνων ἔχετε χρεῖαν, πρὶν σεῖς ζητήσητε παρ' αὐτοῦ. ⁹ οὕτω λοιπὸν προσεύχεσθε·

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·

¹⁰ ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·

γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς
ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·

¹¹ τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον
δός ἡμῖν σήμερον·

¹² καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα
ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς
ὀφειλέταις ἡμῶν·

¹³ καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς
πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ
τοῦ πονηροῦ.

ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ
δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας·
ἀμήν.

¹⁴ Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώ-
ποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν,
ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ Πατὴρ ὑμῶν
ὁ οὐράνιος· ¹⁵ ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆ-
τε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παρα-
πτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ Πατὴρ
ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα
ὑμῶν.

¹⁶ Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γί-
νεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυ-
θρωποὶ· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσ-
ωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσι τοῖς
ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμήν
λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν
μισθὸν αὐτῶν. ¹⁷ σὺ δὲ νηστεύων
ἄλειψαι σου τὴν κεφαλὴν καὶ
τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, ¹⁸ ὅπως
μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νη-
στεύων, ἀλλὰ τῷ Πατρὶ σου τῷ
ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ Πατὴρ
σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ
ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

¹⁹ Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυ-
ροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ
βρωσίς ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπ-
ται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι.

²⁰ θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς
ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε
βρωσίς ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται
οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν·

²¹ ὅπου γὰρ ἐστὶν ὁ θησαυρὸς

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·

¹⁰ ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·

γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν
οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·

¹¹ τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον
δός εἰς ἡμᾶς σήμερον·

¹² καὶ συγχώρησον εἰς ἡμᾶς τὰς
ἀμαρτίας ἡμῶν, καθὼς καὶ ἡμεῖς
συγχωροῦμεν εἰς τοὺς ἀμαρτάνοντας
εἰς ἡμᾶς·

¹³ καὶ μὴ φέρῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλὰ ἐλευθέρωσον ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ
πονηροῦ.

διότι σοῦ εἶναι ἡ βασιλεία καὶ ἡ
δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας·
ἀμήν.

¹⁴ Διότι ἐὰν συγχωρήσῃτε εἰς
τοὺς ἀνθρώπους τὰ πταίσματα αὐ-
τῶν, θέλει συγχωρήσει καὶ εἰς
ἐσᾶς ὁ Πατὴρ σας ὁ οὐράνιος·

¹⁵ ἐὰν ὅμως δὲν συγχωρήσῃτε εἰς
τοὺς ἀνθρώπους τὰ πταίσματα αὐ-
τῶν, οὐδὲ ὁ Πατὴρ σας θέλει
συγχωρήσει τὰ πταίσματά σας.

¹⁶ Καὶ ὅταν νηστεύητε, μὴ γίνεσθε
ὡς οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί· διότι
ἀφανίζουσι τὰ πρόσωπα αὐτῶν, διὰ
να φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους
ὅτι νηστεύουσιν· ἀληθῶς σᾶς λέγω,
ὅτι ἔχουσιν [ἤδη] τὸν μισθὸν αὐτῶν.

¹⁷ σὺ ὅμως, ὅταν νηστεύῃς ἄλειψον
τὴν κεφαλὴν σου καὶ νίψον τὸ
πρόσωπόν σου, ¹⁸ διὰ να μὴ φανῇς
εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι νηστεύεις,
ἀλλ' εἰς τὸν Πατέρα σου τὸν ἐν
τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ Πατὴρ σου ὁ
βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ θέλει σοι
ἀνταποδώσει ἐν τῷ φανερῷ.

¹⁹ Μὴ θησαυρίζετε εἰς ἑαυτοὺς
θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σκώ-
ληξ καὶ σκωρία ἀφανίζει, καὶ ὅπου
κλέπται διατρυποῦσι καὶ κλέπτουσιν.

²⁰ ἀλλὰ θησαυρίζετε εἰς ἑαυτοὺς
θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε
σκώληξ οὔτε σκωρία ἀφανίζει, καὶ
ὅπου κλέπται δὲν διατρυποῦσιν οὐδὲ
κλέπτουσιν· ²¹ ἐπειδὴ ὅπου εἶναι

ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν. ²² Ὁ λύχνος τοῦ σώματος ἔστιν ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· ²³ ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον; ²⁴ Οὐδεὶς δύναται δυοῖς κυρίοις δουλεῦν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνὸς ἀντιθέσεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. ²⁵ Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε καὶ τί πίνητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσθητε· οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖον ἐστὶ τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; ²⁶ ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπεύρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; ²⁷ τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα; ²⁸ καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει· ²⁹ λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. ³⁰ Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιένυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; ³¹ μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες, τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν ἢ τί περιβαλώμεθα; ³² πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι ζητεῖτε τούτων ἀπάντων. ³³ ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην

ὁ θησαυρός σας, ἐκεῖ θέλει εἶσθαι καὶ ἡ καρδία σας. ²² Ὁ λύχνος τοῦ σώματος εἶναι ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν λοιπὸν ὁ ὀφθαλμός σου ᾖ καθαρός, ὅλον τὸ σῶμά σου θέλει εἶσθαι φωτεινόν· ²³ ἐὰν ὅμως ὁ ὀφθαλμός σου ᾖ πονηρός, ὅλον τὸ σῶμά σου θέλει εἶσθαι σκοτεινόν. ἐὰν λοιπὸν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ ᾖ σκότος, τὸ σκότος πόσον; ²⁴ Οὐδεὶς δύναται δύο κυρίους νὰ δουλεύῃ· διότι ἢ τὸν ἓνα θέλει μισήσει καὶ τὸν ἄλλον θέλει ἀγαπήσει, ἢ εἰς τὸν ἓνα θέλει προσκολληθῇ καὶ τὸν ἄλλον θέλει καταφρονήσει. δὲν δύνασθε νὰ δουλεύητε Θεὸν καὶ μαμμωνᾷ. ²⁵ Διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, μὴ μεριμνᾶτε περὶ τῆς ζωῆς σας τί νὰ φάγητε καὶ τί νὰ πίνητε, μηδὲ περὶ τοῦ σώματος σας τί νὰ ἐνδυθῆτε· δὲν εἶναι ἡ ζωὴ τιμιώτερον τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; ²⁶ ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι δὲν σπεύρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ Πατὴρ σας ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· σεῖς δὲν εἴσθε πολλοὶ ἀνώτεροι αὐτῶν; ²⁷ ἀλλὰ τίς ἀπὸ σᾶς μεριμνῶν δύναται νὰ προσθέσῃ μίαν πῆχυν εἰς τὸ ἀνάστημα αὐτοῦ; ²⁸ καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; παρατηρήσατε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνουσι· δὲν κοπιᾷζουσιν οὐδὲ κλώθουσι. ²⁹ σᾶς λέγω ὅμως ὅτι οὐδὲ ὁ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ ἐνεδύθη ὡς ἐν τούτων. ³⁰ Ἀλλ' ἐὰν τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, ὅστις σήμερον ὑπάρχει καὶ αὔριον ῥίπτεται εἰς κλίβανον, ὁ Θεὸς ἐνδύῃ οὕτω, δὲν [θέλει ἐνδύσει] πολλῷ μᾶλλον ἑσᾶς, ὀλιγόπιστοι; ³¹ μὴ μεριμνήσητε λοιπὸν λέγοντες, τί νὰ φάγωμεν ἢ τί νὰ πίωμεν ἢ τί νὰ ἐνδυθῶμεν; ³² διότι πάντα ταῦτα ζητοῦσιν οἱ ἔθνη· ἐπειδὴ ἐξεύρει ὁ Πατὴρ σας ὁ οὐράνιος ὅτι ἔχετε χρεῖαν πάντων τούτων. ³³ ἀλλὰ ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ

αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προσ-
τεθήσεται ὑμῖν. ³⁴ μὴ οὖν μερι-
μνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ
γὰρ αὔριον μεριμνήσει τὰ ἐαυ-
τῆς· ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία
αὐτῆς.

7 Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε.
² ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε
κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ
μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν. ³ τί
δὲ βλέπεis τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν
δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν
οὐ κατανοεῖς; ⁴ ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ
ἀδελφῷ σου, ἄφες ἐκβάλω τὸ
κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου,
καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλ-
μῷ σου; ⁵ ὑποκριτά, ἐκβαλε
πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλ-
μοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις
ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ
ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.
⁶ Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶ
μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας
ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν χοίρων,
μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς
ἐν τοῖς ποσίν αὐτῶν καὶ στρα-
φέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς. ⁷ Αἰτεῖτε,
καὶ δοθήσεται ὑμῖν, ζητεῖτε, καὶ
εὕρήσετε, κρούετε, καὶ ἀνοιγή-
σεται ὑμῖν. ⁸ πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν
λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὕρισκει
καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται.
⁹ ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρω-
πος, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς
αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει
αὐτῷ; ¹⁰ καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ,
μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; ¹¹ εἰ οὖν
ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε
δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις
ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ Πατὴρ
ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει
ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;
¹² Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε
ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι,
οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς·
οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ
προφῆται.

Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ,
καὶ ταῦτα πάντα θέλουσι σᾶς προσ-
τεθῇ. ³⁴ μὴ μεριμνήσητε λοιπὸν
περὶ τῆς αὔριον· διότι ἡ αὔριον θέλει
μεριμνήσει τὰ ἐαυτῆς· ἀρκετὸν [εἶναι]
εἰς τὴν ἡμέραν τὸ κακὸν αὐτῆς.

7 Μὴ κρίνετε, διὰ νὰ μὴ κριθῆτε·
² διότι μὲ ὁποῖαν κρίσιν κρί-
νετε θέλετε κριθῇ, καὶ μὲ ὁποῖον
μέτρον μετρεῖτε θέλει ἀντιμετρηθῇ
εἰς ἐσᾶς. ³ καὶ διὰ τί βλέπεis τὸ
ξυλάριον τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ
ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν
τῷ ὀφθαλμῷ σου δὲν παρατηρεῖς;
⁴ ἢ πῶς θέλεις εἰπεῖ πρὸς τὸν
ἀδελφόν σου, ἄφες νὰ ἐκβάλω τὸ
ξυλάριον ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου,
ἐνῷ ἡ δοκὸς [εἶναι] ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
σου; ⁵ ὑποκριτά, ἐκβαλε πρῶτον
τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου,
καὶ τότε θέλεις ἰδεῖ καθαρώς διὰ
νὰ ἐκβάλῃς τὸ ξυλάριον ἐκ τοῦ
ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. ⁶ Μὴ
δώσητε τὸ ἅγιον εἰς τοὺς κύνας μηδὲ
ρίψῃτε τοὺς μαργαρίτας σας ἐμπροσ-
θεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατή-
σωσιν αὐτοὺς μὲ τοὺς πόδας αὐτῶν
καὶ στραφέντες σᾶς διασχίσωσιν.
⁷ Αἰτεῖτε, καὶ θέλει σᾶς δοθῇ,
ζητεῖτε, καὶ θέλετε εὕρεῖ, κρούετε,
καὶ θέλει σᾶς ἀνοιχθῇ. ⁸ διότι πᾶς
ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν
εὕρισκει καὶ εἰς τὸν κρούοντα
θέλει ἀνοιχθῇ. ⁹ ἢ τίς ἄνθρωπος
εἶναι ἀπὸ σᾶς, ὅστις ἐὰν ὁ υἱὸς
αὐτοῦ ζητήσῃ ἄρτον, μήπως θέλει
δώσει εἰς αὐτόν λίθον; ¹⁰ καὶ ἐὰν
ζητήσῃ ὀψάριον, μήπως θέλει δώσει
εἰς αὐτόν ὄφιν; ¹¹ ἐὰν λοιπὸν σεῖς,
πονηροὶ ὄντες, ἐξεύρητε νὰ διδῃτε
καλὰς δόσεις εἰς τὰ τέκνα σας,
πόσῳ μᾶλλον ὁ Πατὴρ σας ὁ ἐν
τοῖς οὐρανοῖς θέλει δώσει ἀγαθὰ
εἰς τοὺς ζητοῦντας παρ' αὐτοῦ;
¹² Λοιπὸν πάντα ὅσα ἂν θέλητε νὰ
κάμνωσιν εἰς ἐσᾶς οἱ ἄνθρωποι, οὕτω
καὶ σεῖς κάμνετε εἰς αὐτούς· διότι
οὗτος εἶναι ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

¹³ Εἰσελθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς. ¹⁴ τί στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσιν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν. ¹⁵ Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἄρπαγες. ¹⁶ ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὴν ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; ¹⁷ οὕτω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποῦς καλοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. ¹⁸ οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. ¹⁹ πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ²⁰ ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.

²¹ Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ²² πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, Κύριε Κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; ²³ καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. ²⁴ Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν. ²⁵ καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσε· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.

¹³ Εἰσελθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· διότι πλατεῖα [εἶναι] ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ φέρουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἶναι οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς. ¹⁴ ἐπειδὴ στενὴ [εἶναι] ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ φέρουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἶναι οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν. ¹⁵ Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ἐσᾶς με ἐνδύματα προβάτων, ἔσωθεν ὅμως εἶναι λύκοι ἄρπαγες. ¹⁶ ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν θέλετε γνωρίσει αὐτούς. μήποτε συνάγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφύλια ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; ¹⁷ οὕτω πᾶν δένδρον καλὸν κάμνει καλοὺς καρποὺς, τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον κάμνει κακοὺς καρποὺς. ¹⁸ δὲν δύναται δένδρον καλὸν νὰ κάμνη καρποὺς κακοὺς, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν νὰ κάμνη καρποὺς καλοὺς. ¹⁹ πᾶν δένδρον μὴ κάμνον καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ²⁰ ἄρα ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν θέλετε γνωρίσει αὐτούς.

²¹ Δὲν θέλει εἰσελθεῖ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν πᾶς ὁ λέγων πρὸς ἐμέ, Κύριε Κύριε, ἀλλ' ὁ πράττων τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²² πολλοὶ θέλουσιν εἰπεῖ πρὸς ἐμέ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, Κύριε Κύριε, δὲν προεφητεύσαμεν ἐν τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξεβάλομεν δαιμόνια, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκάμομεν θαύματα πολλὰ; ²³ καὶ τότε θέλω ὁμολογήσει πρὸς αὐτούς ὅτι ποτὲ δὲν σᾶς ἐγνώρισα· φεύγετε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. ²⁴ Πᾶς λοιπὸν ὅστις ἀκούει τοὺς λόγους μου τούτους καὶ κάμνει αὐτούς, θέλω ὁμοιώσει αὐτὸν με ἄνδρα φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν. ²⁵ καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέβαλον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ δὲν ἔπεσε· διότι ἦτο τεθεμελιωμένη ἐπὶ τὴν πέτραν.

²⁶ καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον· ²⁷ καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσε, καὶ ἦν ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη.

²⁸ Καὶ ἐγένετο ὅτε συνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξελήσσαντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ²⁹ ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

Ὁ Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. ² καὶ ἰδὼν λεπρὸς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι. ³ καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἤψατο αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς λέγων· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθὺς ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. ⁴ καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὄρα μηδενὶ εἶπης, ἀλλὰ ὑπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε Μωυσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

⁵ Εἰσελθόντι δὲ αὐτῷ εἰς Καπερναοὺμ προσῆλθεν αὐτῷ ἐκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν ⁶ καὶ λέγων· Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος. ⁷ καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. ⁸ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἐκατόνταρχος ἔφη· Κύριε, οὐκ εἰμι ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. ⁹ καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαντὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ, ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου, ποιήσον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.

²⁶ καὶ πᾶς ὁ ἀκούων τοὺς λόγους μου τούτους καὶ μὴ κάμνων αὐτοὺς θέλει ὁμοιωθῇ μὲ ἄνδρα μωρόν, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον· ²⁷ καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέβαλον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ ἔπεσε, καὶ ἦτο ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη.

²⁸ Ὅτε δὲ ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξελήττοντο οἱ ὄχλοι διὰ τὴν διδαχὴν αὐτοῦ· ²⁹ διότι ἐδίδασκεν αὐτοὺς ὡς ἔχων ἐξουσίαν, καὶ οὐχὶ ὡς οἱ γραμματεῖς.

Ὁ Ὅτε δὲ κατέβη ἀπὸ τοῦ ὄρους ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοί. ² καὶ ἰδὼν λεπρὸς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτὸν λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι νὰ με ἱαθαρίσῃς. ³ καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ὁ Ἰησοῦς ἥγγισεν αὐτὸν λέγων· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθὺς ἐκαθαρίσθη ἡ λέπρα αὐτοῦ. ⁴ καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· πρόσσεχε μὴ εἶπης [τοῦτο] εἰς μηδέν, ἀλλ' ὑπαγε, δεῖξον σεαυτὸν εἰς τὸν ἱερέα καὶ πρόσφερε τὸ δῶρον τὸ ὁποῖον προσέταξεν ὁ Μωϋσῆς διὰ μαρτυρίαν εἰς αὐτούς.

⁵ Ὅτε δὲ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἐκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν ⁶ καὶ λέγων· Κύριε, ὁ δοῦλός μου κεῖται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος. ⁷ καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ἐλθὼν θέλω θεραπεύσει αὐτόν. ⁸ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἐκατόνταρχος εἶπε· Κύριε, δὲν εἰμαι ἄξιος νὰ εἰσέλθῃς ὑπὸ τὴν στέγην μου· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγον, καὶ θέλει ἱατρευθῇ ὁ δοῦλός μου. ⁹ διότι καὶ ἐγὼ εἰμαι ἄνθρωπος ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω πρὸς τοῦτον, ὑπαγε, καὶ ὑπάγει, καὶ πρὸς ἄλλον, ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ πρὸς τὸν δοῦλόν μου, κάμε

¹⁰ ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὑρον. ¹¹ λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ¹² οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. ¹³ καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῳ· ὑπάγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας γεννηθήτω σοι. καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκεῖνῃ.

¹⁴ Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρετσοῦσαν· ¹⁵ καὶ ἤφατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, καὶ ἠγέρθη καὶ διηκόνει αὐτοῖς. ¹⁶ Ὁπίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς, καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν, ¹⁷ ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.

¹⁸ Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. ¹⁹ καὶ προσελθὼν εἰς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ. ²⁰ καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖνῃ. ²¹ Ἄλλος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, ἐπίτρεφόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου. ²² ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες

τοῦτο, καὶ κάμνει. ¹⁰ ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦντας· ἀληθῶς σὰς λέγω, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ εὑρον τοσαύτην πίστιν. ¹¹ σὰς λέγω δὲ ὅτι πολλοὶ θέλουσιν ἐλθεῖ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ θέλουσι καθίσει μετὰ τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ¹² οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας θέλουσιν ἐκβληθῇ εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τρυγμὸς τῶν ὀδόντων. ¹³ καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν ἑκατόνταρχον· ὑπάγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας ἄς γείνη εἰς σε. καὶ ἰατρεύθη ὁ δοῦλος αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκεῖνῃ.

¹⁴ Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πέτρου εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ κατὰκοιτον καὶ πάσχουσαν πυρετόν. ¹⁵ καὶ ἐπίασε τὴν χεῖρα αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, καὶ ἐσηκώθη καὶ ὑπηρέτει αὐτοῦς. ¹⁶ Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἑσπέρα ἔφεραν πρὸς αὐτὸν δαιμονιζομένους πολλοὺς, καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα μετὰ λόγον καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσε, ¹⁷ διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.

¹⁸ Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ ἑαυτὸν προσέταξε νὰ ἀναχωρήσωσιν εἰς τὸ πέραν. ¹⁹ Καὶ πλησιάσας εἰς γραμματεὺς εἶπε πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, θέλω σοι ἀκολουθήσει ὅπου ἂν ὑπάγῃς. ²⁰ καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες ἔχουσι φωλεὰς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατοικίας, ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει ποῦ νὰ κλῖνῃ τὴν κεφαλὴν. ²¹ Ἄλλος δὲ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπε πρὸς αὐτόν· Κύριε, συγχώρησόν μοι νὰ ὑπάγω πρῶτον καὶ νὰ θάψω τὸν πατέρα μου. ²² Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς

τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.

²³ Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ²⁴ καὶ ἰδοὺ σεισμός μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθεν-δε. ²⁵ καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤγειραν αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, ἀπολλύμεθα. ²⁶ καὶ λέγει αὐτοῖς· τί δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. ²⁷ οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγοντες· ποταπὸς ἐστὶν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

²⁸ Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. ²⁹ καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες· τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ; ἤλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; ³⁰ ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. ³¹ οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. ³² καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑπάγετε. οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων· καὶ ἰδοὺ ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. ³³ οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. ³⁴ καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

νεκροὺς νὰ θάψωσι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.

²³ Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον ἠκολούθησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ²⁴ καὶ ἰδοὺ τρικυμία μεγάλη ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον ἐσκεπάζετο ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκοιμᾶτο. ²⁵ καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξύπνισαν αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, χανόμεθα. ²⁶ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· διὰ τί εἰσθε δειλοί, ὀλιγόπιστοι; τότε σηκωθείς ἐπετίμησε τοὺς ἀνέμους καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἔγεινε γαλήνη μεγάλη. ²⁷ οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγοντες· ὅποιος εἶναι οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν εἰς αὐτόν;

²⁸ Καὶ ὅτε ἦλθεν εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν ὑπήντησαν αὐτὸν δύο δαιμονιζόμενοι ἐξερχόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἄγριοι καθ' ὑπερβολήν, ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ περάσῃ διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. ²⁹ καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες· τί [εἶναι] μεταξύ ἡμῶν καὶ σοῦ, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ; ἤλθες ἐδῶ πρὸ καιροῦ νὰ μᾶς βασανίσῃς; ³⁰ ἦτο δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. ³¹ καὶ οἱ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· ἐὰν μᾶς ἐκβάλῃς, ἐπίτρεψον εἰς ἡμᾶς νὰ ἀπέλθωμεν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. ³² καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ὑπάγετε. καὶ ἐκεῖνοι ἐξεληθόντες ὑπῆγαν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων· καὶ ἰδοὺ ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. ³³ οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. ³⁴ καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν νὰ μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

9 Καὶ ἐμβὰς εἰς πλοῖον διεπέ-
ρασε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν
πόλιν. ² Καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ
παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημέ-
νον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν
πίστιν αὐτῶν εἶπε τῷ παραλυτικῷ·
θάρσει, τέκνον· ἀφέωνται σοι αἱ
ἁμαρτίαι σου. ³ καὶ ἰδοὺ τινες
τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς·
οὗτος βλασφημεῖ. ⁴ καὶ ἰδὼν ὁ
Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν
εἶπεν· ἵνα τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε
πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
⁵ τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν,
ἀφέωνται σοι αἱ ἁμαρτίαι, ἢ
εἰπεῖν, ἔγειρε καὶ περιπάτει;
⁶ ἵνα δὲ εἰδῇτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει
ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς
γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, τότε λέγει
τῷ παραλυτικῷ· ἐγερθεὶς ἄρῃ
σου τὴν κλίνην καὶ ὑπάγε εἰς
τὸν οἶκόν σου. ⁷ καὶ ἐγερθεὶς
ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
⁸ ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν
καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν τὸν δόντα
ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώ-
ποις.

⁹ Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν
εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ
τῷ τελώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον,
καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι.
καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.
¹⁰ Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακει-
μένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοὺ
πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ
ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ
καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ¹¹ καὶ
ιδόντες οἱ Φαρισαῖοι εἶπον τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ· διατί μετὰ τῶν
τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ
Διδάσκαλος ὑμῶν; ¹² ὁ δὲ Ἰησοῦς
ἀκούσας εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρεῖαν
ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἱατροῦ, ἀλλ'
οἱ κακῶς ἔχοντες. ¹³ πορευθέντες
δὲ μάθετε τί ἐστὶν ἔλεον θέλω
καὶ οὐ θυσίαν. οὐ γὰρ ἦλθον
καλέσαι δικαίους, ἀλλ' ἁμαρτω-
λοὺς εἰς μετάνοιαν.

9 Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέ-
ρασε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ
πόλιν. ² Καὶ ἰδοὺ ἔφερον πρὸς αὐτὸν
παραλυτικὸν κείμενον ἐπὶ κλίνης·
καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν
αὐτῶν εἶπε πρὸς τὸν παραλυτικόν·
θάρρει, τέκνον· συγκεχωρημένα
εἶναι εἰς σε αἱ ἁμαρτίαι σου. ³ καὶ
ἰδοὺ τινες ἐκ τῶν γραμματέων εἶπον
καθ' ἑαυτούς· οὗτος βλασφημεῖ.
⁴ καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισ-
μοὺς αὐτῶν εἶπε· διὰ τί σεῖς
διαλογίζεσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρ-
δίαις σας; ⁵ διότι τί εἶναι εὐκο-
πώτερον, νὰ εἰπω, συγκεχωρημένα
εἶναι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ νὰ εἰπω,
ἐγέρθητι καὶ περιπάτει; ⁶ ἀλλὰ διὰ
νὰ γνωρίσητε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ
Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς νὰ
συγχωρῇ ἁμαρτίας, τότε λέγει πρὸς
τὸν παραλυτικόν· ἐγερθεὶς σήκω-
σον τὴν κλίνην σου, καὶ ὑπάγε εἰς τὸν
οἶκόν σου. ⁷ καὶ ἐγερθεὶς ἀνεχώρη-
σεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ⁸ ἰδόντες
δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξα-
σαν τὸν Θεὸν ὅστις ἔδωκε τοι-
αύτην ἐξουσίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

⁹ Καὶ διαβαίνων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν
εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον εἰς τὸ
τελώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον, καὶ
λέγει πρὸς αὐτόν· ἀκολούθει μοι.
καὶ σηκωθείς ἠκολούθησεν αὐτόν.
¹⁰ Καὶ ἐνῶ ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν
ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι
καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνεκάθηντο
μετὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι
εἶπον πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ·
διὰ τί ὁ Διδάσκαλός σας τρώγει
μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν;
¹² ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας εἶπε πρὸς
αὐτούς· δὲν ἔχουσι χρεῖαν ἱατροῦ
οἱ ὑγιαίνοντες, ἀλλ' οἱ πάσχοντες.
¹³ ὑπάγετε δὲ καὶ μάθετε τί εἶναι
ἔλεον θέλω καὶ οὐχὶ θυσίαν.
διότι δὲν ἦλθον διὰ νὰ καλέσω
δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

¹⁴ Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου λέγοντες· διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλὰ, οἱ δὲ μαθηταὶ σου οὐ νηστεύουσι; ¹⁵ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστὶν ὁ νυμφίος; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν. ¹⁶ οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπιβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἶρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χειρὸν σχίσμα γίνεται. ¹⁷ οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκούς παλαιούς· εἰ δὲ μῆγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκούς καινοὺς, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται.

¹⁸ Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς ἰδοὺ ἄρχων εἰς προσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χειρὰ σου ἐπ' αὐτήν καὶ ζήσεται. ¹⁹ καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ²⁰ Καὶ ἰδοὺ γυνή, αἰμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. ²¹ ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ, ἐὰν μόνον ἄψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. ²² ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτήν εἶπε· θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. ²³ Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, ²⁴ λέγει αὐτοῖς· ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. ²⁵ ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ

¹⁴ Τότε ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου λέγοντες· διὰ τί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλὰ, οἱ δὲ μαθηταὶ σου δὲν νηστεύουσι; ¹⁵ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς· μήπως δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος νὰ πενθῶσιν, ἐνόσω εἶναι μετ' αὐτῶν ὁ νυμφίος; θέλουσιν ὅμως ἐλθεῖ ἡμέραι ὅταν ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε θέλουσι νηστεύσει. ¹⁶ καὶ οὐδεὶς βάλλει ἐπίρραμμα ἀγνάφου πανίου ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· διότι ἀφαιρεῖ τὸ ἀναπλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ γίνεται σχίσμα χειρότερον. ¹⁷ οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκούς παλαιούς· εἰ δὲ μὴ, σχίζονται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχέεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ φθείρονται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκούς νέους, καὶ ἀμφότερα διατηροῦνται.

¹⁸ Ἐνῷ αὐτὸς ἐλάλει ταῦτα πρὸς αὐτούς, ἰδοὺ ἄρχων [τις] ἐλθὼν προσεκύνει αὐτὸν λέγων ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἐτελεύτησε πρὸ ὀλίγου· ἀλλὰ ἐλθὲ καὶ βάλε τὴν χειρὰ σου ἐπ' αὐτήν καὶ θέλει ζήσει. ¹⁹ καὶ σηκωθείς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτὸν καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ²⁰ Καὶ ἰδοὺ γυνή, αἰμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, πλησιάσασα ὀπισθεν ἤγγισε τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. ²¹ διότι ἔλεγε καθ' ἑαυτήν, ἐὰν μόνον ἐγγίσω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, θέλω σωθῇ. ²² ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτήν εἶπε· θάρρει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σε ἔσωσε. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. ²³ Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, ²⁴ λέγει πρὸς αὐτούς· ἀναχωρεῖτε· διότι δὲν ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ κοιμᾶται. καὶ κατεγέλων αὐτόν. ²⁵ ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐπίασε τὴν χεῖρα αὐτῆς, καὶ ἐσηκώθη τὸ κο-

κοράσιον. ²⁶ καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.

²⁷ Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ κράζοντες καὶ λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαυεὶδ. ²⁸ ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πιστεῦετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι· λέγουσιν αὐτῷ· ναί, Κύριε. ²⁹ τότε ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων· κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. ³⁰ καὶ ἀνέωχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω. ³¹ οἱ δὲ ἐξεληθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ. ³² Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων ἰδὸν προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον· ³³ καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός, καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. ³⁴ οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

³⁵ Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. ³⁶ Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐρριμμένοι ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. ³⁷ τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· ³⁸ δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

10 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ

ράσιον. ²⁶ καὶ διεδόθη ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.

²⁷ Καὶ ἐνῷ ἀνεχώρει ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησαν αὐτὸν δύο τυφλοὶ κράζοντες καὶ λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ τοῦ Δαβίδ. ²⁸ καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ἐπλησίασαν εἰς αὐτὸν οἱ τυφλοί, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· πιστεῦετε ὅτι δύναμαι νὰ κάμω τοῦτο· λέγουσι πρὸς αὐτόν· ναί, Κύριε. ²⁹ τότε ἥγγισε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν λέγων· κατὰ τὴν πίστιν σας ἄς γείνη εἰς ἐσᾶς. ³⁰ καὶ ἠνοιχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· προσέταξε δὲ αὐτοὺς ἐντόνως ὁ Ἰησοῦς λέγων· προσέχετε ἄς μὴ ἐξεύρῃ [τοῦτο] μηδεὶς. ³¹ ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐξεληθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ. ³² Ἐνῷ δὲ αὐτοὶ ἐξήρχοντο ἰδοὺ ἔφεραν πρὸς αὐτὸν ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον· ³³ καὶ ἀφοῦ ἐξεβλήθη τὸ δαιμόνιον, ἐλάλησεν ὁ κωφός, καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες ὅτι ποτὲ δὲν ἐφάνη τοιοῦτον ἐν τῷ Ἰσραήλ. ³⁴ οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· διὰ τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. ³⁵ Καὶ περιήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύττων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν ἀσθένειαν ἐν τῷ λαῷ. ³⁶ Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη δι' αὐτοὺς, διότι ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐσκορπισμένοι ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. ³⁷ τότε λέγει πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· ³⁸ παρακαλέσατε λοιπὸν τὸν κύριον τοῦ θερισμοῦ διὰ νὰ ἀποστείλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

10 Καὶ προσκαλέσας τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἐξουσίαν [κατὰ] πνευμάτων ἀκαθάρτων ὥστε νὰ ἐκβάλλωσιν αὐτὰ

καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. ² Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστι ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ³ Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος, ⁴ Σίμων ὁ Κανανίτης καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδόνς αὐτόν. ⁵ Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς παραγγείλας αὐτοῖς λέγων· εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθῃτε καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθῃτε. ⁶ πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ. ⁷ πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε λέγοντες ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ⁸ ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. ⁹ μὴ κτήσῃσθε χρυσὸν μηδὲ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν, ¹⁰ μὴ πῆραν εἰς ὁδὸν μηδὲ δύο χιτῶνας μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον· ἄξιός γάρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστίν. ¹¹ εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθῃτε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστι, κἀκεῖ μέναιτε ἕως ἂν ἐξέλθῃτε. ¹² εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἀσπάσασθε αὐτήν. ¹³ καὶ ἐὰν μὲν ᾗ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾗ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. ¹⁴ καὶ ὅς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἔξω τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν. ¹⁵ ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων

καὶ νὰ θεραπεύωσι πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν ἀσθένειαν. ² Τὰ δὲ ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων εἶναι ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ³ Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπονομασθεὶς Θαδδαῖος, ⁴ Σίμων ὁ Κανανίτης καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ὅστις καὶ παρέδωκεν αὐτόν. ⁵ Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς λέγων· εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ὑπάγῃτε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθῃτε. ⁶ ὑπάγετε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ. ⁷ καὶ ὑπάγοντες κηρύττετε λέγοντες ὅτι ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ⁸ ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. ⁹ μὴ ἔχετε χρυσὸν μηδὲ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας σας, ¹⁰ μὴ σακκίον διὰ τὴν ὁδὸν μηδὲ δύο χιτῶνας μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον· διότι ὁ ἐργάτης εἶναι ἄξιός τῆς τροφῆς αὐτοῦ. ¹¹ εἰς ὁποῖαν δὲ πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθῃτε, ἐξετάσατε τίς ἐστὶν ἄξιός ἐν αὐτῇ, καὶ ἐκεῖ μέναιτε ἕως οὗ ἐξέλθῃτε. ¹² εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν χαιρετήσατε αὐτήν. ¹³ καὶ ἐὰν μὲν ἡ οἰκία ᾗν ἀξία, ὥς ἔλθῃ ἡ εἰρήνη σας ἐπ' αὐτήν· ἀλλ' ἐὰν δὲν ᾗν ἀξία, ἡ εἰρήνη σας ὥς ἐπιστρέψῃ εἰς ἐσᾶς. ¹⁴ καὶ ὅστις δὲν σᾶς δεχθῇ μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους σας, ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν σας. ¹⁵ ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἐλαφροτέρα θέλει εἶσθαι ἡ τιμωρία ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως εἰς τὴν γῆν τῶν Σοδόμων

καὶ Γομόρρας ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως
ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

¹⁶ Ἴδου ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς
ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων·
γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις
καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί.

¹⁷ Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώ-
πων· παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς
συνέδρια καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς
αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· ¹⁸ καὶ
ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς
ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἑμοῦ εἰς μαρτύ-
ριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

¹⁹ ὅταν δὲ παραδιδῶσιν ὑμᾶς, μὴ
μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε·
δοθησεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ
τῇ ὥρᾳ τί λαλήσετε. ²⁰ οὐ γὰρ
ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ
τὸ Πνεῦμα τοῦ Πατρὸς ὑμῶν
τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. ²¹ Παραδώ-
σει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς
θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ
ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γο-
νεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς·

²² καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ
πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ
δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος
σωθήσεται. ²³ ὅταν δὲ διώκωσιν
ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε
εἰς τὴν ἄλλην· ἀμὴν γὰρ λέγω
ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις
τοῦ Ἰσραὴλ ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου. ²⁴ Οὐκ ἔστι μαθη-
τῆς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον οὐδὲ
δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ.

²⁵ ἄρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται
ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ
δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. εἰ
τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοῦλ
ἐκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκια-
κοὺς αὐτοῦ; ²⁶ μὴ οὖν φοβηθῇτε
αὐτούς· οὐδὲν γὰρ ἔστι κεκα-
λυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται,
καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται.

²⁷ ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ,
εἴπατε ἐν τῷ φωτί, καὶ ὃ εἰς
τὸ οὐκ ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ
τῶν δωματίων. ²⁸ καὶ μὴ φοβη-

καὶ Γομόρρων παρὰ εἰς τὴν πόλιν
ἐκείνῃν.

¹⁶ Ἴδου ἐγὼ σᾶς ἀποστέλλω
ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε
λοιπὸν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ
ἀπλοὶ ὡς αἱ περιστεραί. ¹⁷ Προσ-
έχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· διότι
θέλουσι σᾶς παραδώσει εἰς συνέδρια
καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν
θέλουσι σᾶς μαστιγώσει· ¹⁸ καὶ
ἐνώπιον ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων
θέλετε φερθῇ ἕνεκεν ἑμοῦ πρὸς
μαρτυρίαν εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς τὰ
ἔθνη. ¹⁹ ὅταν δὲ σᾶς παραδίδωσι,
μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί θέλετε
λαλήσει· διότι θέλει σᾶς δοθῇ ἐν
ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί πρέπει νὰ λαλήσητε.

²⁰ ἐπειδὴ σεῖς δὲν εἴσθε οἱ λαλοῦν-
τες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τοῦ Πατρὸς
σας τὸ ὁποῖον λαλεῖ ἐν ὑμῖν.

²¹ Θέλει δὲ παραδώσει ἀδελφὸς ἀδελ-
φὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον,
καὶ θέλουσιν ἐπαναστῇ τέκνα κατὰ
γονέων καὶ θέλουσι θανατώσει
αὐτούς· ²² καὶ θέλετε εἶσθαι μισού-
μενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου·
ὁ δὲ ὑπομείνας ἕως τέλους, οὗτος θέ-
λει σωθῇ. ²³ ὅταν δὲ σᾶς διώκωσιν
ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν
ἄλλην· διότι ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν
θέλετε τελειώσει τὰς πόλεις τοῦ Ἰσ-
ραὴλ ἕωσοῦ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που. ²⁴ δὲν εἶναι μαθητῆς ἀνώτερος
τοῦ διδασκάλου οὐδὲ δοῦλος ἀνώτερος
τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

²⁵ ἄρκετὸν [εἶναι]
εἰς τὸν μαθητὴν νὰ γένηται ὡς ὁ
διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ δοῦλος ὡς
ὁ κύριος αὐτοῦ. ἐὰν τὸν οἰκοδεσ-
πότην ὠνόμασαν Βεελζεβοῦλ, πόσῳ
μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ; ²⁶ μὴ
φοβηθῇτε λοιπὸν αὐτούς· διότι δὲν
εἶναι οὐδὲν κεκαλυμμένον, τὸ ὁποῖον
δὲν θέλει ἀνακαλυφθῇ, καὶ κρυπτὸν
τὸ ὁποῖον δὲν θέλει γνωσθῇ. ²⁷ ὅτι
σᾶς λέγω ἐν τῷ σκότει, εἴπατε
ἐν τῷ φωτί, καὶ ὅτι ἀκούετε εἰς
τὸ ὠτίον, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμα-
τίων. ²⁸ καὶ μὴ φοβηθῇτε ἀπὸ τῶν

θῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτείνειν· φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. ²⁹ οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν οὐ πσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ Πατρὸς ὑμῶν. ³⁰ ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἡριθμημέναι εἰσί. ³¹ μὴ οὖν φοβηθῆτε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς. ³² Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἑμοῖς ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ³³ ὅστις δ' ἂν ἀρνήσῃται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν καὶ ἐγὼ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ³⁴ Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. ³⁵ ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. ³⁶ καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ. ³⁷ Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος. ³⁸ καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. ³⁹ ὁ εὕρων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ἔνεκεν ἑμοῦ εὕρησει αὐτήν. ⁴⁰ Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ⁴¹ ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήψεται, καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήψεται. ⁴² καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα

ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων νὰ ἀποκτείνωσι· φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα νὰ ἀπολέσῃ ἐν τῇ γεέννῃ. ²⁹ δύο στρουθία δὲν πωλοῦνται δι' [ἐν] ἀσσάριον; καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν δὲν θέλει πέσει ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ [τοῦ θελήματος] τοῦ Πατρὸς σας. ³⁰ ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς εἶναι πᾶσαι ἡριθμημέναι. ³¹ μὴ φοβηθῆτε λοιπόν· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε σεῖς. ³² Πᾶς λοιπὸν ὅστις με ὁμολογήσῃ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, θέλω ὁμολογήσει καὶ ἐγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ³³ ὅστις δὲ με ἀρνηθῇ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, θέλω ἀρνηθῇ αὐτὸν καὶ ἐγὼ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ³⁴ Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον νὰ βάλω εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· δὲν ἦλθον νὰ βάλω εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. ³⁵ διότι ἦλθον νὰ διαχωρίσω ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. ³⁶ καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου [θέλουσιν εἶσθαι] οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ. ³⁷ Ὅστις ἀγαπᾷ πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ δὲν εἶναι ἄξιος ἐμοῦ· καὶ ὅστις ἀγαπᾷ υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ δὲν εἶναι ἄξιος ἐμοῦ. ³⁸ καὶ ὅστις δὲν λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, δὲν εἶναι ἄξιος ἐμοῦ. ³⁹ ὅστις εὕρῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ θέλει ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὅστις ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ δι' ἐμὲ θέλει εὕρεῖ αὐτήν. ⁴⁰ Ὅστις δέχεται ἐσᾶς ἐμὲ δέχεται, καὶ ὅστις δέχεται ἐμὲ δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ⁴¹ ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου θέλει λάβει, καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν δικαίου θέλει λάβει. ⁴² καὶ ὅστις ποτίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον μόνον ψυχροῦ [ὑδατος] εἰς

μαθητοῦ, ἀμήν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

11 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

² Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, πέμψας δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ³ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἰ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; ⁴ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγεῖlate Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε· ⁵ τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· ⁶ καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

⁷ Τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου· τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; ⁸ ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εἰσὶν. ⁹ ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. ¹⁰ οὗτος γάρ ἐστι περὶ οὗ γέγραπται· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.

¹¹ ἀμήν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγεσται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστίν. ¹² ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασται ἀρπάζουσιν αὐτήν. ¹³ πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου προεφή-

ῶνομα μαθητοῦ, ἀληθῶς σὰς λέγω, δὲν θέλει χάσει τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

11 Καὶ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς διατάττων εἰς τοὺς δώδεκα μαθητάς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν διὰ τὰ διδάσκειν καὶ τὰ κηρύττειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

² Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, ἐπέμψε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· σὺ εἶσαι ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; ⁴ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· ὑπάγετε καὶ ἀπαγγεῖlate πρὸς τὸν Ἰωάννην ὅσα ἀκούετε καὶ βλέπετε· ⁵ τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· ⁶ καὶ μακάριος εἶναι ὅστις δὲν σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

⁷ Ἐνῷ δὲ οὗτοι ἀνεχώρουν, ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ λέγῃ πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ τοῦ Ἰωάννου· τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον νὰ ἰδῆτε; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; ⁸ ἀλλὰ τί ἐξήλθετε νὰ ἰδῆτε; ἄνθρωπον ἐνδεδυσμένον μαλακὰ ἱμάτια; ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εὐρίσκονται. ⁹ ἀλλὰ τί ἐξήλθετε νὰ ἰδῆτε; προφήτην; ναὶ σὰς λέγω, καὶ περισσότερον προφήτου. ¹⁰ διότι οὗτος εἶναι περὶ τοῦ ὁποίου εἶναι γεγραμμένον· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὅστις θέλει κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. ¹¹ ἀληθῶς σὰς λέγω, μεταξὺ τῶν γεννηθέντων ὑπὸ γυναικῶν δὲν ἡγέρθη μεγαλύτερος Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· πλην ὁ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν εἶναι μεγαλύτερος αὐτοῦ. ¹² ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως τοῦ νῦν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ οἱ βιασται ἀρπάζουσιν αὐτήν. ¹³ διότι πάντες οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου

τευσαν. ¹⁴ καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἡλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. ¹⁵ ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω. ¹⁶ Τίμι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶ παιδίῳ καθήμενῳ ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ᾧ προσφωνοῦντα τοῖς ἐταῖροις αὐτῶν ¹⁷ λέγουσιν· ἡλλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε, ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε. ¹⁸ ἦλθε γὰρ Ἰωάννης μῆτε ἐσθίων μῆτε πίνων, καὶ λέγουσι· δαιμόνιον ἔχει. ¹⁹ ἦλθεν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν· ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς. ²⁰ Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν ἃς ἐγένοντο αἱ πλείσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν. ²¹ οὐαὶ σοι, Χοραζὶν, οὐαὶ σοι, Βηθσαιδὰ· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάσαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμεναι μετενόησαν. ²² πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ ὑμῖν. ²³ καὶ σύ, Καπερναοὺμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα, ἕως ἄδου καταβιβασθήσῃ· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμειναν ἂν μέχρι τῆς σήμερον. ²⁴ πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ σοί.

²⁵ Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐξομολογούμεαι σοι, Πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπιῷς. ²⁶ ναί, ὁ Πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἐμπροσθέν σου. ²⁷ Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν Υἱὸν εἰ μὴ ὁ

προεφῆτευσαν. ¹⁴ Καὶ ἂν θέλητε νὰ δεχθῆτε [τοῦτο], αὐτὸς εἶναι ὁ Ἡλίας ὅστις ἐμελλε νὰ ἔλθῃ. ¹⁵ ὁ ἔχων ὧτα διὰ νὰ ἀκούῃ ἅς ἀκούῃ. ¹⁶ Ἀλλὰ μὲ τί νὰ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; εἶναι ὁμοία μὲ παιδάριον καθήμενον ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ φωνάζοντα πρὸς τοὺς συντρόφους αὐτῶν, ¹⁷ καὶ λέγοντα· αὐλὸν σᾶς ἐπαίξαμεν, καὶ δὲν ἐχορεύσατε, σᾶς ἐθρηνησάμεν, καὶ δὲν ἐκλαύσατε. ¹⁸ διότι ἦλθεν ὁ Ἰωάννης μῆτε τρώγων μῆτε πίνων, καὶ λέγουσι· δαιμόνιον ἔχει. ¹⁹ ἦλθεν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τρώγων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν· ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς. ²⁰ Τότε ἤρχισε νὰ ὀνειδίζῃ τὰς πόλεις, ἐν αἷς ἔγειναν τὰ πλείοτερα θαύματα αὐτοῦ, διότι δὲν μετενόησαν. ²¹ οὐαὶ εἰς σε, Χοραζὶν, οὐαὶ εἰς σε, Βηθσαιδὰν· διότι ἐὰν τὰ θαύματα τὰ γενόμενα ἐν ὑμῖν ἐγίνοντο ἐν τῇ Τύρῳ καὶ Σιδῶνι πρὸ πολλοῦ ἤθελον μετανοήσῃ ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ. ²² πλὴν σᾶς λέγω, εἰς τὴν Τύρον καὶ Σιδῶνα ἐλαφροτέρα θέλει εἰσθαι ἢ τιμωρία ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως παρὰ εἰς ἐσᾶς. ²³ καὶ σύ, Καπερναοὺμ, ἡ ὑψωθείσα ἕως τοῦ οὐρανοῦ, θέλεις καταβιβασθῇ ἕως ἄδου· διότι, ἐὰν τὰ θαύματα τὰ γενόμενα ἐν σοὶ ἐγίνοντο ἐν Σοδόμοις ἤθελον μείνει μέχρι τῆς σήμερον. ²⁴ πλὴν σᾶς λέγω, ὅτι εἰς τὴν γῆν τῶν Σοδόμων ἐλαφροτέρα θέλει εἰσθαι ἢ τιμωρία ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως παρὰ εἰς σέ.

²⁵ Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε· δοξάζω σε, Πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ εἰς νηπία. ²⁶ ναί, ὦ Πάτερ, διότι οὕτως ἔγεινεν ἀρεστὸν ἐμπροσθέν σου. ²⁷ Πάντα παρεδόθησαν εἰς ἐμέ ἀπὸ τοῦ Πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς γινώσκει τὸν Υἱὸν εἰ μὴ ὁ Πατήρ·

Πατήρ, οὐδὲ τὸν Πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ Υἱὸς καὶ ὃ ἐὰν βούληται ὁ Υἱὸς ἀποκαλύψαι. ²⁸ Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. ²⁹ ἄρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρῶτος εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. ³⁰ ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

12 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπεινάσαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχνας καὶ ἐσθίειν. ² οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπον αὐτῷ· ἰδοὺ οἱ μαθηταὶ σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. ³ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαυεὶδ ὅτε ἐπεινάσεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; ⁴ πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὐδ' οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ μόνοις τοῖς ἱερεῦσι; ⁵ ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσι, καὶ ἀναίτιοι εἰσι; ⁶ λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ μεῖζόν ἐστιν ὧδε. ⁷ εἰ δὲ ἐγνώκατε τί ἐστὶν ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους. ⁸ κύριος γάρ ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

⁹ Καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν. ¹⁰ καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν ἐκεῖ τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· εἰ ἔξεστι τοῖς σάββασιν θεραπεύειν; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. ¹¹ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τίς ἐσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃς ἔξει πρόβατον ἓν, καὶ ἐὰν

οὐδὲ τὸν Πατέρα γινώσκει τις εἰμὴ ὁ Υἱὸς καὶ εἰς ὄντινα θέλῃ ὁ Υἱὸς νὰ ἀποκαλύψῃ [αὐτόν]. ²⁸ Ἐλθετε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ ἐγὼ θέλω σᾶς ἀναπαύσει. ²⁹ ἄρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, διότι πρῶτος εἰμι καὶ ταπεινὸς τὴν καρδίαν, καὶ θέλετε εὐρεῖ ἀνάπαυσιν ἐν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. ³⁰ διότι ὁ ζυγός μου εἶναι καλὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν.

12 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς διὰ τῶν σπαρτῶν ἐν σαββάτῳ· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπεινάσαν, καὶ ἤρχισαν νὰ ἀνασπῶσιν ἄστάχυνα καὶ νὰ τρώωσιν. ² οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπον πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ οἱ μαθηταὶ σου πράττουσιν ὅτι δὲν συγχωρεῖται νὰ πράττηται τὸ σάββατον. ³ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· δὲν ἀνεγνώσατε τί ἐπραξεν ὁ Δαβὶδ ὅτε ἐπεινάσεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; ⁴ πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καὶ ἔφαγε τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, τοὺς ὁποίους δὲν ἦτο συγκεχωρημένον εἰς αὐτὸν νὰ φάγῃ, οὔτε εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ, εἰμὴ εἰς τοὺς ἱερεῖς μόνοις; ⁵ ἢ δὲν ἀνεγνώσατε ἐν τῷ νόμῳ ὅτε ἐν τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς βεβηλόνουσι τὸ σάββατον ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶναι ἁθῶοι; ⁶ σᾶς λέγω δὲ ὅτι ἐδὼ εἶναι μεγαλῆτερος τοῦ ἱεροῦ. ⁷ ἐὰν ὁμῶς ἐγνωρίζετε τί εἶναι ἔλεον θέλω καὶ οὐχὶ θυσίαν, δὲν ἠθέλετε καταδικάσει τοὺς ἁθῶους. ⁸ διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι κύριος καὶ τοῦ σαββάτου.

⁹ Καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν. ¹⁰ καὶ ἰδοὺ ἦτο ἄνθρωπος ἔχων τὴν χεῖρα ξηράν· καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· συγχωρεῖται τάχα νὰ θεραπεύῃ τις ἐν τῷ σαββάτῳ; διὰ νὰ κατηγορήσωσιν αὐτόν. ¹¹ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· τίς ἄνθρωπος ἀπὸ σᾶς θέλει εἰσθαι, ὅστις ἔχων

ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσῃ αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; ¹² πόσω οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου; ὥστε ἔξεστι τοῖς σάββασιν καλῶς ποιεῖν. ¹³ τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινόν σου τὴν χεῖρα· καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθῃ ὑγιής ὡς ἡ ἄλλη. ¹⁴ ἐξελθόντες δὲ οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. ¹⁵ Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας, ¹⁶ καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερόν αὐτὸν ποιήσωσιν, ¹⁷ ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· ¹⁸ ἰδοὺ ὁ παῖς μου, ὃν ἠρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου, εἰς ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχὴ μου· θήσω τὸ Πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ· ¹⁹ οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάζει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ. ²⁰ κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νίκος τὴν κρίσιν· ²¹ καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσι.

²² Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς καὶ κωφός, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν τυφλὸν καὶ κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν. ²³ καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον· μήτι οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς Δαυεὶδ; ²⁴ οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον· οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβούλ, ἄρχοντι τῶν δαιμονίων. ²⁵ εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται, καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται.

πρόβατον ἓν, ἐὰν τοῦτο πέσῃ ἐν τῷ σαββάτῳ εἰς λάκκον, δὲν θέλει πιάσῃ καὶ σηκώσῃ αὐτό; ¹² πόσον λοιπὸν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου; ὥστε συγχωρεῖται ἐν τῷ σαββάτῳ νὰ ἀγαθοποιῇ τις. ¹³ τότε λέγει πρὸς τὸν ἄνθρωπον· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου· καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθῃ ὑγιής ὡς ἡ ἄλλη. ¹⁴ Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἐξελθόντες συνεβουλεύθησαν κατ' αὐτοῦ, διὰ νὰ ἀπολέσωσιν αὐτόν. ¹⁵ Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς νοήσας ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας. ¹⁶ καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς αὐστηρῶς διὰ νὰ μὴ φανερώσωσιν αὐτόν, ¹⁷ διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· ¹⁸ ἰδοὺ ὁ δοῦλός μου, τὸν ὅποιον ἐκλεξα, ὁ ἀγαπητός μου, εἰς τὸν ὅποιον ἡ ψυχὴ μου εὐηρεστήθη· θέλω θέσει τὸ Πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, καὶ θέλει ἐξαγγεῖλει κρίσιν εἰς τὰ ἔθνη. ¹⁹ δὲν θέλει ἀντιλογησῇ οὐδὲ κραυγάζει, οὐδὲ θέλει ἀκούσει τις τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐν ταῖς πλατείαις. ²⁰ κάλαμον συντετριμμένον δὲν θέλει θλάσει καὶ λινάριον καπνίζον δὲν θέλει σβέσει, ἕωσού ἐκφέρῃ εἰς νίκην τὴν κρίσιν· ²¹ καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ θέλουσιν ἐλπίσει τὰ ἔθνη.

²² Τότε ἐφέρθη πρὸς αὐτόν δαιμονιζόμενος τυφλὸς καὶ κωφός, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε ὁ τυφλὸς καὶ κωφὸς καὶ ἐλάλει καὶ ἔβλεπε. ²³ καὶ ἐξεπλήττοντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον· μήπως εἶναι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Δαβίδ; ²⁴ οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον· οὗτος δὲν ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰ μὴ διὰ τοῦ Βεελζεβούλ, τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμονίων. ²⁵ νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν εἶπε πρὸς αὐτούς· πᾶσα βασιλεία διαιρεθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται, καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία διαιρεθεῖσα καθ' ἑαυτῆς δὲν θέλει σταθῇ.

²⁶ καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ²⁷ καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοῦλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ἔσονται ὑμῶν. ²⁸ εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Πνεύματι Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ²⁹ ἢ πῶς δύναται τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δέσῃ τὸν ἰσχυρόν; καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. ³⁰ ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστί, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. ³¹ Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις, ἢ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις. ³² καὶ ὅς ἐὰν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὅς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἀγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. ³³ Ἡ ποιήσατε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. ³⁴ γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσέυματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. ³⁵ ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει ἀγαθὰ, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. ³⁶ λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. ³⁷ ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιοθήσῃ καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.

²⁶ καὶ ἂν ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκβάλλῃ, διηρέθη καθ' ἑαυτοῦ· πῶς λοιπὸν θέλει σταθῇ ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ²⁷ καὶ ἂν ἐγὼ διὰ τοῦ Βεελζεβοῦλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ σας διὰ τίνος ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο αὐτοὶ θέλουσιν εἶσθαι κριταὶ σας. ²⁸ ἀλλ' ἐὰν ἐγὼ διὰ Πνεύματος Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν εἰς ἐσᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ²⁹ ἢ πῶς δύναται τις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δυνατοῦ καὶ νὰ διαρπάσῃ τὰ σκεύη αὐτοῦ, ἐὰν πρῶτον δὲν δέσῃ τὸν δυνατόν; καὶ τότε θέλει διαρπάσει τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. ³⁰ ὅστις δὲν εἶναι μετ' ἐμοῦ εἶναι κατ' ἐμοῦ, καὶ ὅστις δὲν συνάγει μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. ³¹ Διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία θέλει συγχωρηθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἢ κατὰ τοῦ Πνεύματος ὅμως βλασφημία δὲν θέλει συγχωρηθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. ³² καὶ ὅστις εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, θέλει συγχωρηθῇ εἰς αὐτόν· ὅστις ὅμως εἴπῃ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἀγίου, δὲν θέλει συγχωρηθῇ εἰς αὐτόν οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. ³³ Ἡ κάμετε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ κάμετε τὸ δένδρον σαπρόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· διότι ἐκ τοῦ καρποῦ γνωρίζεται τὸ δένδρον. ³⁴ γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε νὰ λαλήτε καλὰ ὄντες πονηροί; διότι ἐκ τοῦ περισσέυματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα. ³⁵ ὁ καλὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ καλοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας ἐκβάλλει τὰ καλὰ, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. ³⁶ σᾶς λέγω δὲ ὅτι διὰ πάντα λόγον ἀργὸν τὸν ὁποῖον ἤθελον λαλήσει οἱ ἄνθρωποι, θέλουσιν ἀποδώσει λόγον δι' αὐτόν ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. ³⁷ διότι ἐκ τῶν λόγων σου θέλεις δικαιοθῇ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου θέλεις καταδικασθῇ.

³⁸ Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν. ³⁹ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. ⁴⁰ ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. ⁴¹ ἄνδρες Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινούσιν αὐτήν, ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. ⁴² βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτήν, ὅτι ἤλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκούσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνος ὧδε. ⁴³ Ὃταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαισιν, καὶ οὐχ εὐρίσκει. ⁴⁴ τότε λέγει· εἰς τὸν οἶκόν μου ἐπιστρέψω ὅθεν ἐξῆλθον· καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει σχολάζοντα σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. ⁴⁵ τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χειρόνα τῶν πρώτων. οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.

⁴⁶ Ἐτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι. ⁴⁷ εἶπε δέ τις αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοὶ σου ἔξω ἐστήκασιν ζητοῦντές σοι λαλῆσαι. ⁴⁸ ὁ δὲ

³⁸ Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν νὰ ἴδωμεν σημεῖον ἀπὸ σοῦ. ³⁹ ἐκεῖνος δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ζητεῖ, καὶ σημεῖον δὲν θέλει δοθῇ εἰς αὐτήν εἰμὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. ⁴⁰ διότι ὥς ὁ Ἰωνᾶς ἦτο ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτω θέλει εἶσθαι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. ⁴¹ ἄνδρες Νινευῖται θέλουσιν ἀναστηθῇ ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ θέλουσι κατακρίνει αὐτήν, διότι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλείοτερον τοῦ Ἰωνᾶ [εἶναι] ἐδῶ. ⁴² ἡ βασίλισσα τοῦ νότου θέλει σηκωθῇ ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ θέλει κατακρίνει αὐτήν, διότι ἤλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς διὰ νὰ ἀκούσῃ τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος, καὶ ἰδοὺ πλείοτερον τοῦ Σολομῶντος [εἶναι] ἐδῶ. ⁴³ Ὃταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων καὶ ζητεῖ ἀνάπαισιν, καὶ δὲν εὐρίσκει. ⁴⁴ τότε λέγει· ἄς ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον· καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει [αὐτὸν] κενὸν σεσαρωμένον καὶ ἐστολισμένον. ⁴⁵ τότε ὑπάγει καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἄλλα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικοῦσιν ἐκεῖ, καὶ γίνονται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χειρότερα τῶν πρώτων. οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ εἰς τὴν γενεάν ταύτην τὴν πονηράν.

⁴⁶ Ἐνῶ δὲ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι πρὸς τοὺς ὄχλους ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἴσταντο ἔξω, ζητοῦντες νὰ λαλήσωσι πρὸς αὐτόν. ⁴⁷ εἶπε δέ τις πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοὶ σου ἴστανται ἔξω ζητοῦντες νὰ λαλή-

ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ λέγοντι αὐτῷ· τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου; ⁴⁹ καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητάς αὐτοῦ εἶπεν· ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. ⁵⁰ ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφός καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

13 Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν· ² καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἰστήκει. ³ καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς λέγων· ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν. ⁴ καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἐλθόντα τὰ πετεινὰ κατέφαγεν αὐτά· ⁵ ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρῶδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς, ⁶ ἥλιου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη· ⁷ ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά· ⁸ ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδον καρπὸν ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἐξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. ⁹ ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω. ¹⁰ Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπον αὐτῷ· διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; ¹¹ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· ὅτι ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. ¹² ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. ¹³ διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσι καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν,

σωσι πρὸς σε. ⁴⁸ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς πρὸς τὸν εἰπόντα [τοῦτο] πρὸς αὐτόν εἶπε· τίς εἶναι ἡ μήτηρ μου καὶ τίνες εἶναι οἱ ἀδελφοί μου; ⁴⁹ καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ εἶπεν· ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. ⁵⁰ διότι ὅστις κάμῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου εἶναι ἀδελφός καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ.

13 Ἐν ἐκείνῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐκάθητο πλησίον τῆς θαλάσσης· ² καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ἐκάθητο, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἴστατο ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν. ³ καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς πολλὰ διὰ παραβολῶν λέγων· ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων διὰ τὰς πετρεῖς. ⁴ καὶ ἐν τῷ σπείρειν ἄλλα μὲν ἔπεσον παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθον τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγον αὐτά· ⁵ ἄλλα δὲ ἔπεσον ἐπὶ τὰ πετρῶδη, ὅπου δὲν εἶχον γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἀνεφύησαν, ἐπειδὴ δὲν εἶχον βάθος γῆς, ⁶ καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος ἐκαυματίσθησαν, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον ῥίζαν ἐξηράνθησαν· ⁷ ἄλλα δὲ ἔπεσον ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά· ⁸ ἄλλα δὲ ἔπεσον ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδον καρπὸν τὸ μὲν ἑκατόν, τὸ δὲ ἐξήκοντα, τὸ δὲ τριάκοντα. ⁹ ὁ ἔχων ὧτα διὰ τὰ ἀκούειν, ἅς ἀκούει. ¹⁰ Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· διὰ τί λαλεῖς πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβολῶν; ¹¹ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· διότι εἰς ἐσᾶς ἐδόθη τὰ γνωρίσματα τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, εἰς ἐκείνους ὅμως δὲν ἐδόθη. ¹² διότι ὅστις ἔχει, [ἐτι] θέλει δοθῇ εἰς αὐτόν καὶ θέλει περισσευθῇ· ὅστις ὅμως δὲν ἔχει, καὶ ὅτι ἔχει θέλει ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτοῦ. ¹³ διὰ τοῦτο λαλῶ πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβολῶν, διότι βλέποντες δὲν βλέπουσι καὶ ἀκούοντες δὲν

οὐδὲ συνιοῦσι. ¹⁴ καὶ ἀναπληροῦνται αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαίου ἡ λέγουσα· ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε· ¹⁵ ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμυνσαν, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. ¹⁶ Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσι, καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούουσιν. ¹⁷ ἄμην γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. ¹⁸ ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπειραντος. ¹⁹ παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ ἀρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρεῖς. ²⁰ ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν· ²¹ οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι, γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλίζεται. ²² ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλοῦτου συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. ²³ ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιὼν· ὃς δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.

²⁴ Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπειραντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ

ἀκούουσιν, οὐδὲ νοοῦσι. ¹⁴ καὶ ἐκπληροῦται ἐπ' αὐτῶν ἡ προφητεία τοῦ Ἡσαίου ἡ λέγουσα· μετὰ τὴν ἀκοὴν θέλετε ἀκούσει καὶ δὲν θέλετε ἐννοήσει, καὶ βλέποντες θέλετε ἰδεῖ καὶ δὲν θέλετε καταλάβει· ¹⁵ διότι ἐπαχύνθη ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μετὰ τὰ ὦτα βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκλείσαν, μήποτε ἴδωσι μετὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀκούσωσι μετὰ τὰ ὦτα, καὶ νοήσωσι μετὰ τὴν καρδίαν, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰατρεύσω αὐτούς. ¹⁶ Ὑμῶν δὲ οἱ ὀφθαλμοί [εἶναι] μακάριοι, διότι βλέπουσι, καὶ τὰ ὦτά σας, διότι ἀκούουσιν. ¹⁷ ἐπειδὴ ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν νὰ ἴδωσιν ὅσα βλέπετε, καὶ δὲν εἶδον, καὶ νὰ ἀκούσωσιν ὅσα ἀκούετε, καὶ δὲν ἤκουσαν. ¹⁸ σεῖς λοιπὸν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπειροντος. ¹⁹ παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ νοοῦντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ ἀρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτος εἶναι ὁ σπαρθεὶς παρὰ τὴν ὁδόν. ²⁰ ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρθεὶς, οὗτος εἶναι ὁ ἀκούων τὸν λόγον, καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς δεχόμενος αὐτόν· ²¹ δὲν ἔχει ὅμως ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλ' εἶναι πρόσκαιρος, ὅταν δὲ γείνη θλίψις ἢ διωγμὸς διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλίζεται. ²² ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρθεὶς, οὗτος εἶναι ὁ ἀκούων τὸν λόγον, ἔπειτα ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλοῦτου συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ γίνεται ἄκαρπος. ²³ ὁ δὲ σπαρθεὶς ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν, οὗτος εἶναι ὁ ἀκούων τὸν λόγον καὶ νοῶν· ὅστις καὶ καρποφορεῖ καὶ κάμνει ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.

²⁴ Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν εἰς αὐτοὺς λέγων· ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μετὰ ἀνθρώπου ὅστις ἔσπειρε καλὸν σπόρον ἐν

αὐτοῦ· ²⁵ ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀπῆλθεν. ²⁶ ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. ²⁷ προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ· κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῶ ἄγρῳ; πόθεν οὖν ἔχει ζιζάνια; ²⁸ ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· ἐχθρὸς ἀνθρώπος τοῦτο ἐποίησεν. οἱ δὲ δοῦλοι εἶπον αὐτῷ· θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά; ²⁹ ὁ δὲ ἔφη· οὐ, μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. ³⁰ ἄφετε συναξάνεσθαι ἀμφοτέρα μέχρι τοῦ θερισμοῦ, καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς· συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά, τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.

³¹ Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἄγρῳ αὐτοῦ. ³² ὁ μικρότερον μὲν ἐστὶ πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶ καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

³³ Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐξυμώθη ὅλον.

³⁴ Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐδὲν ἐλάλει αὐτοῖς, ³⁵ ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἀνοίξω ἐν

τῷ ἄγρῳ αὐτοῦ. ²⁵ ἀλλ' ἐνῷ ἐκοιμῶντο οἱ ἄνθρωποι ἦλθεν ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀνεχώρησεν. ²⁶ ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος, καὶ ἔκαμε καρπὸν, τότε ἐφάνησαν καὶ τὰ ζιζάνια. ²⁷ προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον πρὸς αὐτόν· κύριε, καλὸν σπέρμα δὲν ἔσπειρας ἐν τῷ ἄγρῳ σου; πόθεν λοιπὸν ἔχει τὰ ζιζάνια; ²⁸ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐχθρὸς ἄνθρωπος ἔκαμε τοῦτο. οἱ δὲ δοῦλοι εἶπον πρὸς αὐτόν· θέλεις λοιπὸν νὰ ὑπάγωμεν καὶ νὰ συλλέξωμεν αὐτά; ²⁹ ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε μετ' αὐτῶν τὸν σῖτον. ³⁰ ἀφήσατε νὰ συναξάνωσιν ἀμφοτέρα μέχρι τοῦ θερισμοῦ, καὶ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ θέλω εἰπεῖ πρὸς τοὺς θεριστάς· συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δέσατε αὐτὰ εἰς δέσμας διὰ νὰ κατακαύσητε αὐτά, τὸν δὲ σῖτον συνάξατε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.

³¹ Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν εἰς αὐτοὺς λέγων· ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ κόκκον σινάπεως, τὸν ὅποιον λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἄγρῳ αὐτοῦ. ³² τὸ ὅποιον εἶναι μὲν μικρότερον πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν ὁμως αὐξηθῇ, εἶναι μεγαλύτερον τῶν λαχάνων καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἔρχονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦσιν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

³³ Ἄλλην παραβολὴν εἶπε πρὸς αὐτούς· ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ προζύμιον, τὸ ὅποιον λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς τρία μέτρα ἀλεύρου, ἕως οὗ ἐγενεν ὅλον ἐνζυμον.

³⁴ Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς διὰ παραβολῶν πρὸς τοὺς ὄχλους, καὶ χωρὶς παραβολῆς δὲν ἐλάλει πρὸς αὐτούς, ³⁵ διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· θέλω ἀνοίξει ἐν παρα-

παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεῦξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

³⁶ Τότε ἀφείας τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. ³⁷ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· ³⁸ ὁ δὲ ἀγρός ἐστὶν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνια εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ· ³⁹ ὁ δὲ ἐχθρός ὁ σπείρας αὐτὰ ἐστὶν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια τοῦ αἰῶνός ἐστιν· οἱ δὲ θεριστὰὶ ἄγγελοι εἰσιν. ⁴⁰ ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ κατακαίεται, οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου. ⁴¹ ἀποστελεῖ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, ⁴² καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. ⁴³ τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμπουσιν ὥς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς αὐτῶν. ὁ ἔχων ὄτα ἀκούειν ἀκουέτω.

⁴⁴ Πάλιν ὁμοίᾳ ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὐρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.

⁴⁵ Πάλιν ὁμοίᾳ ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας· ⁴⁶ ὃς εὐρὼν ἓνα πολύτιμον μαργαρίτην ἀπελθὼν πέπρακε πάντα ὅσα εἶχε καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.

βολαῖς τὸ στόμα μου, θέλω ἀπαγγεῖλει [πράγματα] κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

³⁶ Τότε ἀφῆσας τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ἰησοῦς. Καὶ προσῆλθον πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· ἐξήγησον εἰς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. ³⁷ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· ὁ σπείρων τὸν καλὸν σπόρον εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· ³⁸ ὁ δὲ ἀγρός εἶναι ὁ κόσμος· ὁ δὲ καλὸς σπόρος, οὗτοί εἰναι οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνια εἶναι οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ· ³⁹ ὁ δὲ ἐχθρός ὅστις ἔσπειρεν αὐτὰ εἶναι ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς εἶναι ἡ συντέλεια τοῦ αἰῶνος· οἱ δὲ θεριστὰὶ εἶναι οἱ ἄγγελοι. ⁴⁰ καθὼς λοιπὸν συλλέγονται τὰ ζιζάνια καὶ κατακαίονται ἐν πυρὶ, οὕτω θέλει εἶσθαι ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου. ⁴¹ θέλει ἀποστελεῖν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ θέλουσι συλλέξει ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς πράττοντας τὴν ἀνομίαν, ⁴² καὶ θέλουσι ρίψει αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων. ⁴³ τότε οἱ δίκαιοι θέλουσιν ἐκλάμψει ὥς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς αὐτῶν. ὁ ἔχων ὄτα διὰ νὰ ἀκούῃ ἅς ἀκούῃ.

⁴⁴ Πάλιν ὁμοίᾳ εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ θησαυρὸν κεκρυμένον ἐν τῷ ἀγρῷ, τὸν ὁποῖον εὐρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πωλεῖ πάντα ὅσα ἔχει καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.

⁴⁵ Πάλιν ὁμοίᾳ εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ ἄνθρωπον ἐμπορὸν ζητοῦντα καλοὺς μαργαρίτας· ⁴⁶ ὅστις εὐρὼν ἓνα πολύτιμον μαργαρίτην ὑπῆγε καὶ ἐπώλησε πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.

⁴⁷ Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνη βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκ παντός γένους συναγαγούσῃ· ⁴⁸ ἦν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἄγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. ⁴⁹ οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος. ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσι τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, ⁵⁰ καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. ⁵¹ Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· συνήκατε ταῦτα πάντα; λέγουσιν αὐτῷ· ναί, Κύριε. ⁵² ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὁμοίως ἔστιν ἀνθρώπων οἰκοδεσπότη, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.

⁵³ Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας μετήρην ἐκεῖθεν, ⁵⁴ καὶ ἔλθων εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν· πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις; ⁵⁵ οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; ⁵⁶ καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσὶ; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; ⁵⁷ καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. ⁵⁸ καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

14 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ ² καὶ εἶπε τοῖς

⁴⁷ Πάλιν ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ δίκτυον τὸ ὁποῖον ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ συνήγαγεν ἀπὸ παντός εἶδους· ⁴⁸ τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ ἐγεμίσθη, ἀνεβίβασαν ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθήσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἄγγεῖα, τὰ δὲ ἀχρεῖα ἔρριψαν ἔξω. ⁴⁹ οὕτω θέλει εἶσθαι ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος. θέλουσιν ἐξέλθει οἱ ἄγγελοι καὶ θέλουσιν ἀποχωρίσει τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, ⁵⁰ καὶ θέλουσι ῥίψει αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων. ⁵¹ Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἐνοήσατε ταῦτα πάντα; λέγουσι πρὸς αὐτόν· ναί, Κύριε. ⁵² ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς· διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὰ περὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν εἶναι ὁμοίος μὲ ἀνθρώπων οἰκοδεσπότην, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ νέα καὶ παλαιά.

⁵³ Καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσεν, ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, ⁵⁴ καὶ ἔλθων εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐξεπλήττοντο καὶ ἔλεγον· πόθεν εἰς τοῦτον ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις; ⁵⁵ δὲν εἶναι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ τέκτονος; ἡ μήτηρ αὐτοῦ δὲν λέγεται Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; ⁵⁶ καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ δὲν εἶναι πᾶσαι παρ' ἡμῖν; πόθεν λοιπὸν εἰς τοῦτον ταῦτα πάντα; ⁵⁷ καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς· δὲν εἶναι προφήτης ἄνευ τιμῆς εἰμὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. ⁵⁸ καὶ δὲν ἔκαμεν ἐκεῖ πολλὰ θαύματα διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

14 Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὴν φήμην τοῦ Ἰησοῦ ² καὶ εἶπε πρὸς

παισὶν αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. ³ ὁ γὰρ Ἡρώδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην ἔδωκεν αὐτὸν καὶ ἔθετο ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ⁴ ἔλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης· οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν αὐτήν. ⁵ καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτείνειν ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. ⁶ γενομένων δὲ ἀγομένων τοῦ Ἡρώδου ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρесе τῷ Ἡρώδῃ· ⁷ ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσεται. ⁸ ἡ δέ, προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, δὸς μοι, φησὶν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. ⁹ καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς, διὰ δὲ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσε δοθῆναι, ¹⁰ καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. ¹¹ καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς. ¹² καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦσαν τὸ σῶμα καὶ ἔθαψαν αὐτό, καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ.

¹³ Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων. ¹⁴ Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. ¹⁵ ὁπίας δὲ γενομένης προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας

τοὺς δούλους αὐτοῦ· οὗτος εἶναι Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. ³ διότι ὁ Ἡρώδης συλλαβὼν τὸν Ἰωάννην ἔδωκεν αὐτὸν καὶ ἔβαλεν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ⁴ διότι ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰωάννης· δέν σοι εἶναι συγκεχωρημένον νὰ ἔχῃς αὐτήν. ⁵ καὶ θέλων νὰ θανατώσῃ αὐτὸν ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, διότι εἶχον αὐτὸν ὡς προφήτην. ⁶ ὅτε δὲ ἐτελοῦντο τὰ γενέθλια τοῦ Ἡρώδου ἐχώρευσε ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρесе εἰς τὸν Ἡρώδην· ⁷ ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν εἰς αὐτήν νὰ δώσῃ ὅτι ἂν ζητήσῃ. ⁸ ἡ δέ, παρακινηθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, δὸς μοι, λέγει, ἐδώ ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. ⁹ καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς, διὰ τοὺς ὅρκους ὅμως καὶ τοὺς συγκαθημένους προσέταξε νὰ δοθῇ, ¹⁰ καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. ¹¹ καὶ ἐφέρθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη εἰς τὸ κοράσιον, καὶ ἔφερεν [αὐτήν] πρὸς τὴν μητέρα αὐτῆς. ¹² καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐσῆκωσαν τὸ σῶμα, καὶ ἔθαψαν αὐτό, καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν [τοῦτο] εἰς τὸν Ἰησοῦν.

¹³ Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτὸν πεζοὶ ἀπὸ τῶν πόλεων. ¹⁴ Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη δι' αὐτοὺς καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. ¹⁵ ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα προσῆλθον πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· ἔρημος εἶναι ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰς κώμας καὶ ἀγοράσωσιν εἰς

ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα.
¹⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ
 χρεῖαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε
 αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. ¹⁷ οἱ δὲ
 λέγουσιν αὐτῷ· οὐκ ἔχομεν ὧδε
 εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας.
¹⁸ ὁ δὲ εἶπε· φέρετέ μοι αὐτοὺς
 ὧδε. ¹⁹ καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους
 ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους,
 λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ
 τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς
 τὸν οὐρανὸν εὐλόγησε, καὶ κλάσας
 ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους,
 οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. ²⁰ καὶ
 ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν,
 καὶ ἦσαν τὸ περισσεῦον τῶν
 κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλή-
 ρεις. ²¹ οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν
 ἄνδρες ὥσει πεντακισχίλιοι χωρὶς
 γυναικῶν καὶ παιδίων.

²² Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ
 Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμ-
 βῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν
 αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ
 ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. ²³ καὶ
 ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς
 τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασ-
 θαι. ὁπίας δὲ γενομένης μόνος
 ἦν ἐκεῖ. ²⁴ τὸ δὲ πλοῖον ἦδη
 μέσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανι-
 ζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν
 γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. ²⁵ τε-
 τάρτη δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς
 ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς
 περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης.
²⁶ καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ
 τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα ἐτα-
 ράχθησαν λέγοντες ὅτι φάντασμα
 ἐστὶ, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἐκράξαν.
²⁷ εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ
 Ἰησοῦς λέγων· θαρσεῖτε, ἐγὼ
 εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. ἀποκριθεὶς
 δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε· ²⁸ Κύριε,
 εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με πρὸς σε
 ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα. ²⁹ ὁ δὲ
 εἶπεν, ἐλθέ. καὶ καταβὰς ἀπὸ
 τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος περιεπά-
 τησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα ἐλθεῖν πρὸς

ἑαυτοὺς τροφάς. ¹⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς
 εἶπε πρὸς αὐτούς· δὲν ἔχουσι
 χρεῖαν νὰ ὑπάγωσι· δότε εἰς αὐτοὺς
 σεῖς νὰ φάγωσιν. ¹⁷ οἱ δὲ λέγουσι
 πρὸς αὐτόν· δὲν ἔχομεν ἑδῶ εἰμὴ
 πέντε ἄρτους καὶ δύο ὀψάρια.
¹⁸ ὁ δὲ εἶπε· φέρετέ μοι αὐτὰ
 ἑδῶ. ¹⁹ καὶ προσταξάς τοὺς ὄχλους
 νὰ καθίσωσιν ἐπὶ τὰ χόρτα, καὶ
 λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰ
 δύο ὀψάρια, ἀναβλέψας εἰς τὸν
 οὐρανὸν εὐλόγησε, καὶ κόψας
 ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς τοὺς
 ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ εἰς τοὺς
 ὄχλους. ²⁰ καὶ ἔφαγον πάντες καὶ
 ἐχορτάσθησαν, καὶ ἐσήκωσαν τὸ
 περισσεύμα τῶν κλασμάτων, δώδεκα
 κοφίνους πλήρεις. ²¹ οἱ δὲ τρώγον-
 τες ἦσαν ἕως πεντακισχίλιοι ἄνδρες,
 ἐκτὸς γυναικῶν καὶ παιδίων.

²² Καὶ εὐθὺς ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς
 τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ ἐμβῶσιν εἰς
 τὸ πλοῖον, καὶ νὰ ὑπάγωσι πρὸ
 αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ
 τοὺς ὄχλους. ²³ καὶ ἄφου ἀπέλυσε
 τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος
 κατ' ἰδίαν διὰ νὰ προσευχηθῇ.
 καὶ ὅτε ἔγεινεν ἐσπέρα ἦτο μόνος
 ἐκεῖ. ²⁴ τὸ δὲ πλοῖον ἦτο ἤδη ἐν
 τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης, βασανι-
 ζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· διότι
 ἦτο ἐναντίος ὁ ἄνεμος. ²⁵ ἐν δὲ
 τῇ τετάρτῃ φυλακῇ τῆς νυκτὸς
 ὑπῆγγε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς
 περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. ²⁶ καὶ
 ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν
 θάλασσαν περιπατοῦντα, ἐταράχ-
 θησαν λέγοντες ὅτι φάντασμα
 εἶναι, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἐκράξαν.
²⁷ εὐθὺς δὲ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ὁ
 Ἰησοῦς λέγων· θαρσεῖτε, ἐγὼ
 εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. ²⁸ ἀποκριθεὶς
 δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Πέτρος εἶπε· Κύριε,
 ἐὰν ᾔσῃ σύ, πρόσταξόν με νὰ ἔλθω
 πρὸς σε ἐπὶ τὰ ὕδατα. ²⁹ ὁ δὲ
 εἶπεν, ἐλθέ. καὶ κντχβὰς ἀπὸ
 τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος περιεπάτησεν
 ἐπὶ τὰ ὕδατα, διὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν

τὸν Ἰησοῦν. ³⁰ βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη, καὶ ἄρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξε λέγων· Κύριε, σῶσόν με. ³¹ εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδί-
στασας; ³² καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· ³³ οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες· ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς εἶ.
³⁴ Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ. ³⁵ καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ³⁶ καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον ἄφρωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἤψαντο διεσώθησαν.

15 Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι λέγοντες· ² διατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουνσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν.
³ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· διατί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν; ⁴ ὁ γὰρ Θεὸς ἐνετείλατο λέγων· τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα· καί, ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω· ⁵ ὑμεῖς δὲ λέγετε· ὅς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, δῶρον ὃ ἐστὶν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῆς, καὶ οὐ μὴ τιμῇσιν τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ· ⁶ καὶ ἡκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν.
⁷ ὑποκριταί, καλῶς προεφῆτευσεν περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας λέγων· ⁸ ἐγγιζέ μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν καὶ τοῖς χεῖλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.
⁹ μάτην δὲ σέβονται με,

Ἰησοῦν. ³⁰ βλέπων ὁμοῦς τὸν ἄνεμον δυνατὸν ἐφοβήθη, καὶ ἄρχισας νὰ καταποντίζηται ἔκραξε λέγων· Κύριε, σῶσόν με. ³¹ καὶ εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπίασεν αὐτὸν καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; ³² καὶ ἀφοῦ εἰσῆλθον εἰς τὸ πλοῖον ἔπαυσεν ὁ ἄνεμος· ³³ οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτὸν λέγοντες· ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς εἶσαι.
³⁴ Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ. ³⁵ καὶ γνωρίσαντες αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ ἔφεραν πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς πάσχοντας, ³⁶ καὶ παρεκάλουν αὐτὸν νὰ ἐγγίσωσι μόνον τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἤγγισαν ἰατρεύθησαν.

15 Τότε προσέρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι λέγοντες· ² διὰ τί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουνσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; διότι δὲν νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν ὅταν τρώωσιν ἄρτον.
³ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· διὰ τί καὶ σεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσίν σας; ⁴ διότι ὁ Θεὸς προσέταξε λέγων· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· καί, ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα ἐξάπαντος νὰ θανατόνηται· ⁵ σεῖς ὁμοῦς λέγετε· ὅστις εἴπῃ πρὸς τὸν πατέρα ἢ πρὸς τὴν μητέρα, δῶρον [εἶναι] ὅτι ἤθελες ὠφεληθῆ ἔξ ἐμοῦ, [ἀρκεῖ], καὶ δύναται νὰ μὴ τιμῇσιν τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ· ⁶ καὶ ἡκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσίν σας.
⁷ ὑποκριταί, καλῶς προεφῆτευσεν περὶ ὑμῶν ὁ Ἡσαΐας λέγων· ⁸ ὁ λαὸς οὗτός με πλησιάζει μὲ τὸ στόμα αὐτῶν καὶ μὲ τὰ χεῖλη με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν μακρὰν ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.
⁹ εἰς μάτην δέ

διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. ¹⁰ Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς· ἀκούετε καὶ συνίετε· ¹¹ οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. ¹² Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον αὐτῷ· οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν; ¹³ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ Πατήρ μου ὁ οὐράνιος ἐκρίζωθήσεται. ¹⁴ ἄφετε αὐτούς· ὁδοῖοί εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται. ¹⁵ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην. ¹⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; ¹⁷ οὐπὼ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; ¹⁸ τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κακεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. ¹⁹ ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. ²⁰ ταῦτά ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτους χερσὶ φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

²¹ Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. ²² καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἐκραύγασεν αὐτῷ λέγουσα· ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ Δαυεὶδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. ²³ ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὅπισθεν ἡμῶν. ²⁴ ὁ δὲ

με σέβονται, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. ¹⁰ Καὶ προσκαλέσας τὸν ὄχλον εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀκούετε καὶ νοεῖτε. ¹¹ δὲν μολύνει τὸν ἄνθρωπον τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα, ἀλλὰ τὸ ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ στόματος τοῦτο μολύνει τὸν ἄνθρωπον. ¹² Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον πρὸς αὐτόν· ἐξεύρεις ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον [τοῦτον] ἐσκανδαλίσθησαν; ¹³ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· πᾶσα φυτεία τὴν ὁποίαν δὲν ἐφύτευσεν ὁ Πατήρ μου ὁ οὐράνιος θέλει ἐκρίζωθῇ. ¹⁴ ἀφήσατε αὐτούς· εἶναι ὁδοῖοί τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον θέλουσι πέσει. ¹⁵ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐξήγησον εἰς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην. ¹⁶ καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἔτι καὶ σεῖς ἀσύνετοι εἰσθε; ¹⁷ δὲν ἐννοεῖτε ἔτι ὅτι πᾶν τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα καταβαίνει εἰς τὴν κοιλίαν καὶ ἐκβάλλεται εἰς ἀφεδρῶνα; ¹⁸ τὰ δὲ ἐξερχόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχονται, καὶ ἐκεῖνα μολύνουσι τὸν ἄνθρωπον. ¹⁹ διότι ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. ²⁰ ταῦτα εἶναι τὰ μολύνοντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ νὰ φάγῃ [τις] μὲ ἀνίπτους χεῖρας δὲν μολύνει τὸν ἄνθρωπον.

²¹ Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. ²² Καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἐξελθοῦσα ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων ἐκραύγασε πρὸς αὐτὸν λέγουσα· ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβὶδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. ²³ ὁ δὲ δὲν ἀπεκρίθη πρὸς αὐτήν λόγον. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτήν, διότι κράζει ὅπισθεν ἡμῶν. ²⁴ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς

ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ. ²⁵ ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι. ²⁶ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. ²⁷ ἡ δὲ εἶπε· ναί, Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. ²⁸ τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

²⁹ Καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθε παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀναβάς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ. ³⁰ καὶ προσήλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλούς, τυφλούς, κωφούς, κυλλούς, καὶ ἐτέρους πολλούς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. ³¹ ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσαι βλέποντας κωφούς λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς, χωλούς περιπατοῦντας, καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ. ³² Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπε· σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσί μοι καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. ³³ καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον; ³⁴ καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πόσους ἄρτους ἔχετε; οἱ δὲ εἶπον· ἑπτὰ, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. ³⁵ καὶ ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν. ³⁶ καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθῦας, εὐχαριστήσας ἔκλασε, καὶ ἔδωκε τοῖς

εἶπε· δὲν ἀπεστάλην εἰμὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ. ²⁵ ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτὸν λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι. ²⁶ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· δὲν εἶναι καλὸν νὰ λάβῃ τις τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ νὰ ῥίψῃ εἰς τὰ κυνάρια. ²⁷ ἡ δὲ εἶπε· ναί, Κύριε· ἀλλὰ καὶ τὰ κυνάρια τρώγουσιν ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. ²⁸ τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν· ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· ἄς γένη εἰς σε ὡς θέλεις. καὶ ἱατρεύθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

²⁹ Καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθε παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀναβάς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ. ³⁰ καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλούς, τυφλούς, κωφούς, κουλλούς, καὶ ἄλλους πολλούς· καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. ³¹ ὥστε οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν βλέποντες κωφούς λαλοῦντας, κουλλοὺς ὑγιεῖς, χωλούς περιπατοῦντας, καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ. ³² Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλέσας τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπε· σπλαγχνίζομαι διὰ τὸν ὄχλον, διότι τρεῖς ἡμέρας μένουσι πλησίον μου, καὶ δὲν ἔχουσι τί νὰ φάγωσι· καὶ νὰ ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις δὲν θέλω, μήποτε ἀποκάμωσι καθ' ὁδόν. ³³ καὶ λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· πόθεν εἰς ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἄρτοι τόσοι, ὥστε νὰ χορτάσωμεν τόσον ὄχλον; ³⁴ καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· πόσους ἄρτους ἔχετε; οἱ δὲ εἶπον· ἑπτὰ, καὶ ὀλίγα ὀψάρακια. ³⁵ καὶ προσέταξε τοὺς ὄχλους νὰ καθίσωσιν ἐπὶ τὴν γῆν. ³⁶ καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τὰ ὀψάρια, ἀφοῦ εὐχαρίστησεν, ἔκοψε, καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς

μαθηταῖς αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. ³⁷ καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦσαν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἑπτὰ σφυρίδας πλήρεις. ³⁸ οἱ δὲ ἐσθιόντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. ³⁹ καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια Μαγδαλά.

16 Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδειξαὶ αὐτοῖς. ² ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· ὁψίας γενομένης λέγετε· εὐδία· πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός. ³ καὶ πρωτὶ· σήμερον χειμῶν· πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. ὑποκριταί, τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε; ⁴ γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημείον ἐπιζητεῖ, καὶ σημείον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωανᾶ τοῦ προφήτου. καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθε.

⁵ Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν. ⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. ⁷ οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. ⁸ γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβετε; ⁹ οὐπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; ¹⁰ οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων καὶ πόσας σφυρίδας ἐλάβετε; ¹¹ πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτου εἶπον ὑμῖν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων; ¹² τότε συνῆκαν, ὅτι οὐκ εἶπε

αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ εἰς τὸν ὄχλον. ³⁷ καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἐσῆκωσαν τὸ περισσεῦμα τῶν κλασμάτων ἑπτὰ σφυρίδας πλήρεις. ³⁸ οἱ δὲ τρώγοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες ἐκτὸς γυναικῶν καὶ παιδίων. ³⁹ ἀφοῦ δὲ ἀπέλυσε τοὺς ὄχλους εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια Μαγδαλά.

16 Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι πειράζοντες αὐτὸν ἐζήτησαν νὰ δεῖξῃ εἰς αὐτοὺς σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. ² ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· ὅταν γείνη ἐσπέρα λέγετε· καλωσύνη· διότι κοκκινίζει ὁ οὐρανός. ³ καὶ τὸ πρωτὶ· σήμερον χειμῶν· διότι κοκκινίζει σκυθρωπάζων ὁ οὐρανός. ὑποκριταί, τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ ἐξεύρετε νὰ διακρίνητε, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν δὲν δύνασθε; ⁴ γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημείον ζητεῖ, καὶ σημείον δὲν θέλει δοθῇ εἰς αὐτὴν εἰμὴ τὸ σημεῖον Ἰωανᾶ τοῦ προφήτου. καὶ ἀφῆσας αὐτοὺς ἀνεχώρησε.

⁵ Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν ἐλησμόνησαν νὰ λάβωσιν ἄρτους. ⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· βλέπετε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. ⁷ καὶ ἐκεῖνοι διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες ὅτι ἄρτους δὲν ἐλάβομεν. ⁸ νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους δὲν ἐλάβετε; ⁹ ἔτι δὲν καταλαμβάνετε, οὐδὲ ἐνθυμεῖσθε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; ¹⁰ οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων καὶ πόσας σφυρίδας ἐλάβετε; ¹¹ πῶς δὲν καταλαμβάνετε ὅτι περὶ ἄρτου δὲν σᾶς εἶπον νὰ προσέχητε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων; ¹² τότε ἐνόησαν, ὅτι δὲν

προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

¹³ Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἡρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; ¹⁴ οἱ δὲ εἶπον· οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, ἄλλοι δὲ Ἡλίαν, ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν ἢ ἓνα τῶν προφητῶν. ¹⁵ λέγει αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ¹⁶ ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπε· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. ¹⁷ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ Πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ¹⁸ καγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾗδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. ¹⁹ καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²⁰ τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός.

²¹ Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. ²² καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων· ἰλεώς σοι, Κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. ²³ ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ· ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ

εἶπε νὰ προσέχωσιν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

¹³ Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη τῆς Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἡρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἶμαι ἐγὼ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; ¹⁴ οἱ δὲ εἶπον· ἄλλοι μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, ἄλλοι δὲ Ἡλίαν, καὶ ἄλλοι Ἰερεμίαν ἢ ἓνα τῶν προφητῶν. ¹⁵ λέγει πρὸς αὐτούς· ἀλλὰ σεῖς τίνα με λέγετε ὅτι εἶμαι; ¹⁶ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων Πέτρος εἶπε· σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. ¹⁷ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· μακάριος εἶσαι, Σίμων υἱὲ τοῦ Ἰωνᾶ, διότι σὰρξ καὶ αἷμα δέν σοι ἀπεκάλυψε [τοῦτο], ἀλλ' ὁ Πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ¹⁸ καὶ ἐγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶσαι Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς πέτρας θέλω οἰκοδομήσει τὴν ἐκκλησίαν μου, καὶ πύλαι ᾗδου δέν θέλουσιν ἰσχύσει κατ' αὐτῆς. ¹⁹ καὶ θέλω σοι δώσει τὰ κλεῖδια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὅτι ἐὰν δέσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, θέλει εἶσθαι δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὅτι ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς θέλει εἶσθαι λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²⁰ τότε παρήγγειλεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ μὴ εἴπωσι πρὸς μηδένα ὅτι αὐτὸς εἶναι Ἰησοῦς ὁ Χριστός.

²¹ Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ δεικνύῃ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ὅτι πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ πάθῃ πολλὰ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ νὰ θανατωθῇ, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν νὰ ἀναστῇ. ²² καὶ παραλαβὼν αὐτὸν ὁ Πέτρος [κατ' ἰδίαν] ἤρχισε νὰ ἐπιτιμᾷ αὐτὸν λέγων· [γενοῦ] ἰλεως εἰς σεαυτόν, Κύριε· δέν θέλει γεῖναι τοῦτο εἰς σε. ²³ ἐκεῖνος δὲ στραφεὶς εἶπε πρὸς τὸν Πέτρον· ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· σκάνδαλόν μου εἶσαι· διότι δέν

Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.
²⁴ Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθη-
 ταῖς αὐτοῦ· εἴ τις θέλει ὀπίσω
 μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν
 καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ
 ἀκολουθεῖτω μοι. ²⁵ ὃς γὰρ ἂν
 θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι,
 ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπο-
 λέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν
 ἐμοῦ, εὐρήσει αὐτήν. ²⁶ τί γὰρ
 ὠφελεῖται ἄνθρωπος εἰάν τὸν κόσ-
 μον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν
 αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄν-
 θρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς
 αὐτοῦ; ²⁷ μέλλει γὰρ ὁ Υἱὸς τοῦ
 ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ
 τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν
 ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει
 ἐκάστῳ κατὰ τὴν πράξιν αὐτοῦ.
²⁸ ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰσὶ τινες οὗ
 μὴ γέυσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι
 τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον
 ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

17 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἐξ παρα-
 λαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτ-
 ρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην
 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀναφέρει
 αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ'
 ἰδίαν. ² καὶ μετεμορφώθη ἔμ-
 προσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ
 πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος,
 τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ
 ὡς τὸ φῶς. ³ καὶ ἰδοὺ ὤφθησαν
 αὐτοῖς Μωυσῆς καὶ Ἡλίας μετ'
 αὐτοῦ συλλαλοῦντες. ⁴ ἀποκριθεὶς
 δὲ ὁ Πέτρος εἶπε τῷ Ἰησοῦ·
 Κύριε, καλὸν ἐστὶν ἡμῶς ὧδε
 εἶναι· εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὧδε
 τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωυσεὶ
 μίαν καὶ μίαν Ἡλίᾳ. ⁵ ἔτι αὐτοῦ
 λαλοῦντος ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ
 ἐπεσκέασεν αὐτούς, καὶ ἰδοὺ φωνὴ
 ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός
 ἐστὶν ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός,
 ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε.
⁶ καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσον
 ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφοβή-

φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν
 ἀνθρώπων. ²⁴ Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε
 πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ· εἴαν τις
 θέλῃ νὰ ἔλθῃ ὀπίσω μου, ἅς ἀπαρ-
 νηθῇ ἑαυτὸν καὶ ἅς σηκώσῃ τὸν
 σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἅς με ἀκολουθῇ.
²⁵ διότι ὅστις θέλει νὰ σώσῃ τὴν
 ζωὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσει αὐτήν·
 καὶ ὅστις ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ
 ἕνεκεν ἐμοῦ, θέλει εὐρεῖ αὐτήν.
²⁶ ἐπειδὴ τί ὠφελεῖται ἄνθρωπος
 εἰάν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ
 ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί θέλει
 δώσει ἄνθρωπος εἰς ἀντάλλαγμα
 τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; ²⁷ διότι μέλλει
 ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔλθῃ ἐν
 τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ
 τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε
 θέλει ἀποδώσει εἰς ἕκαστον κατὰ
 τὴν πράξιν αὐτοῦ. ²⁸ ἀληθῶς σᾶς
 λέγω, εἰναὶ τινες τῶν ἐδῶ ἱσταμένων,
 οἵτινες δὲν θέλουσι γευθῇ θάνατον
 ἕως οὗ ἴδωσι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
 ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

17 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἐξ παραλαμ-
 βάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον
 καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν
 ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀναβιβάζει
 αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ'
 ἰδίαν. ² καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐ-
 τῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
 ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγει-
 ναν λευκὰ ὡς τὸ φῶς. ³ καὶ ἰδοὺ
 ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς Μωυσῆς καὶ
 Ἡλίας συλλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ.
⁴ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς
 τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ
 ῥιμεθᾷ ἐδῶ· εἰάν θέλῃς, ἅς κάμωμεν
 ἐδῶ τρεῖς σκηνάς, διὰ σε μίαν καὶ
 διὰ τὸν Μωυσῆν μίαν καὶ μίαν διὰ
 τὸν Ἡλίαν. ⁵ ἐνῶ αὐτὸς ἐλάλει
 ἔτι ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκέα-
 σεν αὐτούς, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς
 νεφέλης λέγουσα· οὗτος ἐστὶν ὁ
 Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν
 ὁποῖον εὐηρεστήθην· αὐτοῦ ἀκού-
 ετε. ⁶ καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ
 ἔπεσον κατὰ πρόσωπον αὐτῶν καὶ

θησαν σφόδρα. ⁷ καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἤψατο αὐτῶν καὶ εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. ⁸ ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.

⁹ Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· μηδενὶ εἶπητε τὸ ὄραμα ἕως οὗ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. ¹⁰ καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἡλίας δεῖ ἔλθειν πρῶτον; ¹¹ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἡλίας μὲν ἔρχεται πρῶτον καὶ ἀποκαταστήσει πάντα· ¹² λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἡλίας ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν· οὕτω καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν. ¹³ τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.

¹⁴ Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων· ¹⁵ Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. ¹⁶ καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. ¹⁷ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. ¹⁸ καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον καὶ ἔθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. ¹⁹ Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον· διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; ²⁰ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· διὰ τὴν

ἐφοβήθησαν σφόδρα. ⁷ καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐπίασεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. ⁸ ὑψώσαντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν δὲν εἶδον οὐδένα εἰμὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.

⁹ Καὶ ἐνῷ κατέβαινον ἀπὸ τοῦ ὄρους, παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγων· μὴ εἶπητε πρὸς μηδένα τὸ ὄραμα ἕως οὗ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν. ¹⁰ καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· διὰ τί λοιπὸν λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι πρέπει νὰ ἔλθῃ ὁ Ἡλίας πρῶτον; ¹¹ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· ὁ Ἡλίας μὲν ἔρχεται πρῶτον καὶ θέλει ἀποκαταστήσει πάντα· ¹² σᾶς λέγω ὅμως ὅτι ἦλθεν ἡδὴ ὁ Ἡλίας, καὶ δὲν ἐγνώρισαν αὐτόν, ἀλλ' ἔπραξαν εἰς αὐτὸν ὅσα ἠθέλησαν· οὕτω καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει νὰ πάθῃ ὑπ' αὐτῶν. ¹³ τότε ἐνόησαν οἱ μαθηταί, ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπε πρὸς αὐτούς.

¹⁴ Καὶ ὅτε ἦλθον πρὸς τὸν ὄχλον ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸν ἄνθρωπός [τις] γονυπετῶν εἰς αὐτὸν καὶ λέγων· ¹⁵ Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, διότι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει· διότι πολλάκις πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. ¹⁶ καὶ ἔφερα αὐτὸν πρὸς τοὺς μαθητάς σου, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ θεραπεύσωσιν αὐτόν. ¹⁷ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε θέλω εἶσθαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε θέλω ὑποφέρειν ὑμᾶς; φέρετέ μοι αὐτὸν ἐδῶ. ¹⁸ καὶ ἐπετίμησεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον καὶ ἔθεραπεύθη τὸ παιδίον ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. ¹⁹ Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν κατ' ἰδίαν εἶπον· διὰ τί ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐκβάλωμεν αὐτό; ²⁰ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· διὰ τὴν ἀπιστίαν

ἀπιστίαν ὑμῶν. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσκει ὑμῖν. ²¹ τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.

²² Ἀναστρεφόμενων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μέλλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ²³ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆσεται. καὶ ἐλυπήθησαν σφοδρὰ.

²⁴ Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναοὺμ προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ, καὶ εἶπον· ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα; ²⁵ λέγει, ναί. καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτόν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; ²⁶ λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί. ²⁷ ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἄρον, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ εὐρήσεις στατήρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

18 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες· τίς ἄρα μεῖζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; ² καὶ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν ³ καὶ εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῇτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ⁴ ὅστις οὖν ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μεῖζων ἐν τῇ

σας. διότι ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, θέλετε εἰπεῖ πρὸς τὸ ὄρος τοῦτο, μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ θέλει μεταβῆ· καὶ δὲν θέλει εἶσθαι οὐδὲν ἀδύνατον εἰς ἐσᾶς. ²¹ τοῦτο δὲ τὸ γένος δὲν ἐξέρχεται, εἰμὴ διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας.

²² Καὶ ἐνῷ διέτριβον ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· μέλλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ παραδοθῇ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ²³ καὶ θέλουσι θανατώσει αὐτόν, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν θέλει ἀναστηθῇ. καὶ ἐλυπήθησαν σφοδρὰ.

²⁴ Ὅτε δὲ ἦλθον εἰς τὴν Καπερναοὺμ προσῆλθον πρὸς τὸν Πέτρον οἱ λαμβάνοντες τὰ δίδραχμα, καὶ εἶπον· ὁ διδάσκαλός σας δὲν πληρώνει τὰ δίδραχμα; ²⁵ λέγει, ναί. καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέλαβεν αὐτόν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοι φαίνεται, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι φόρους ἢ δασμόν; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ξένων; ²⁶ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Πέτρος· ἀπὸ τῶν ξένων. εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ἄρα ἐλεύθεροί εἶναι οἱ υἱοί. ²⁷ πλὴν διὰ νὰ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, ὕπαγε εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ρίψον ἄγκιστρον καὶ τὸ πρῶτον ὀψάριον τὸ ὁποῖον ἀναβῇ λάβε, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ θέλεις εὐρεῖ στατήρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς εἰς αὐτοὺς δι' ἐμὲ καὶ σέ.

18 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν λέγοντες· τίς ἄρα εἶναι μεγαλῆτερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; ² καὶ προσκαλέσας ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ³ καὶ εἶπεν· ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἐὰν δὲν ἐπιστρέψῃτε καὶ γείνητε ὡς τὰ παιδιά, δὲν θέλετε εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ⁴ ὅστις λοιπὸν ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτος εἶναι ὁ μεγα-

βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ⁵ καὶ ὃς ἐὰν
 δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἐν ἐπὶ
 τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται·
⁶ ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν
 μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων
 εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρε-
 μασθῇ μύλος ὀνικός εἰς τὸν τράχη-
 λον αὐτοῦ καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ
 πελάγει τῆς θαλάσσης. ⁷ Οὐαὶ
 τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων·
 ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἔλθειν τὰ
 σκάνδαλα· πλην οὐαὶ τῷ ἀν-
 θρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ τὸ σκάνδαλον
 ἔρχεται. ⁸ εἰ δὲ ἡ χεὶρ σου ἢ
 ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον
 αὐτὰ καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν
 σοὶ ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν
 χωλὸν ἢ κυλλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ
 δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς
 τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. ⁹ καὶ εἰ ὁ
 ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε,
 ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ·
 καλόν σοὶ ἐστι μονόφθαλμος εἰς
 τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλ-
 μούς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν
 γέενναν τοῦ πυρός. ¹⁰ Ὁρᾶτε μὴ
 καταφρονήσητε ἐνὸς τῶν μικρῶν
 τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ
 ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ
 παντός βλέπουσι τὸ πρόσωπον
 τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
¹¹ ἦλθε γὰρ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 σῶσαι τὸ ἀπολωλός. ¹² Τί ὑμῖν
 δοκεῖ; ἐὰν γένηται τινι ἀνθρώπῳ
 ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῇ ἐν
 ἑξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφείς τὰ ἐννεήκοντα
 ἐννέα ἐπὶ τὰ ὄρη, πορευθεὶς ζητεῖ
 τὸ πλανώμενον; ¹³ καὶ ἐὰν γένηται
 εὕρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
 χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ
 τοῖς ἐννεήκοντα ἐννέα τοῖς μὴ
 πεπλανημένοις. ¹⁴ οὕτως οὐκ ἔστι
 θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς
 ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς ἵνα ἀπο-
 ληται εἷς τῶν μικρῶν τούτων.
¹⁵ Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἷς σε ὁ
 ἀδελφός σου, ὕπαγε καὶ ἔλεγξον
 αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ

λήτερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.
⁵ καὶ ὅστις δεχθῇ ἐν τοιοῦτον παιδίον
 εἰς τὸ ὄνομά μου, ἐμὲ δέχεται·
⁶ ὅστις ὅμως σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν
 μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς
 ἐμέ, συμφέρει εἰς αὐτὸν νὰ κρεμασθῇ
 μύλου πέτρα ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ
 καὶ νὰ καταποντισθῇ εἰς τὸ πέλαγος
 τῆς θαλάσσης. ⁷ Οὐαὶ εἰς τὸν κόσμον
 διὰ τὰ σκάνδαλα· διότι εἶναι ἀνάγκη
 νὰ ἔλθωσι τὰ σκάνδαλα· πλην
 οὐαὶ εἰς τὸν ἀνθρώπον ἐκείνον διὰ
 τοῦ ὁποίου τὸ σκάνδαλον ἔρχεται.
⁸ καὶ ἐὰν ἡ χεὶρ σου ἢ ὁ πούς σου
 σὲ σκανδαλίζῃ, ἔκκοψον αὐτὸ καὶ
 ρίψον ἀπὸ σοῦ· καλῆτερόν σοι
 εἶναι νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν
 χωλὸς ἢ κυλλός, παρὰ ἔχων δύο
 χεῖρας ἢ δύο πόδας νὰ ριφθῇς
 εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. ⁹ καὶ ἐὰν
 ὁ ὀφθαλμός σου σὲ σκανδαλίζῃ,
 ἔκβαλε αὐτὸν καὶ ρίψον ἀπὸ σοῦ·
 καλῆτερόν σοι εἶναι μονόφθαλμος
 νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν, παρὰ
 ἔχων δύο ὀφθαλμούς νὰ ριφθῇς
 εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. ¹⁰ Προσ-
 ἔχετε μὴ καταφρονήσητε ἓνα τῶν
 μικρῶν τούτων· διότι σὰς λέγω ὅτι
 οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς
 διαπαντός βλέπουσι τὸ πρόσωπον
 τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
¹¹ ἐπειδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 ἦλθε διὰ νὰ σῶσῃ τὸ ἀπολωλός.
¹² Τί σας φαίνεται; ἐὰν ἀνθρωπός
 τις ἔχῃ ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῇ
 ἐν ἑξ αὐτῶν, δὲν ἀφίνει τὰ ἐννεή-
 κοντα ἐννέα καὶ ὑπάγων ἐπὶ τὰ
 ὄρη, ζητεῖ τὸ πλανώμενον; ¹³ καὶ
 ἐὰν συμβῇ νὰ εὕρῃ αὐτό, ἀληθῶς
 σὰς λέγω ὅτι χαίρει δι' αὐτὸ μᾶλλον
 παρὰ διὰ τὰ ἐννεήκοντα ἐννέα τὰ
 μὴ πεπλανημένα. ¹⁴ οὕτω δὲν εἶναι
 θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς σας
 τοῦ ἐν οὐρανοῖς νὰ ἀπολεσθῇ εἷς
 τῶν μικρῶν τούτων. ¹⁵ Ἐὰν δὲ
 ἁμαρτήσῃ εἷς σε ὁ ἀδελφός σου,
 ὕπαγε καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ
 σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου· ἐὰν σοῦ

μόνου· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδῃσας τὸν ἀδελφόν σου· ¹⁶ ἐάν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σου ἔτι ἓνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα. ¹⁷ ἐάν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐάν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὡσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. ¹⁸ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐάν δῆσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἐάν λύσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. ¹⁹ Πάλιν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐάν δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντός πράγματος οὐ ἐάν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ²⁰ οὐ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἕμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.

²¹ Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε· Κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσῃ εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἐπτάκις; ²² λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· οὐ λέγω σοι ἕως ἐπτάκις, ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ. ²³ Διὰ τοῦτο ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. ²⁴ ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναῖρειν προσηνέχθη αὐτῷ εἰς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. ²⁵ μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρᾶθῃναι καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. ²⁶ πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ λέγων· κύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. ²⁷ σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. ²⁸ ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἓνα

ἀκούσῃ, ἐκέρδῃσας τὸν ἀδελφόν σου· ¹⁶ ἐάν ὅμως δὲν ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σου ἔτι ἓνα ἢ δύο, διὰ νὰ βεβαιωθῇ πᾶς λόγος ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν. ¹⁷ καὶ ἐάν παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ [τοῦτο] πρὸς τὴν ἐκκλησίαν· ἀλλ' ἐάν καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ὥς εἶναι εἰς σε ὡς ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. ¹⁸ Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅσα ἐάν δέσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, θέλουσιν εἶσθαι δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἐάν λύσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, θέλουσιν εἶσθαι λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. ¹⁹ Πάλιν σὰς λέγω ὅτι ἐάν δύο ἀπὸ σας συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντός πράγματος περὶ τοῦ ὁποίου ἤθελον κάμει αἰτήσιν, θέλει γέινει εἰς αὐτοὺς παρὰ τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ²⁰ διότι ὅπου εἶναι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ὄνομά μου, ἐκεῖ εἰμι ἐγὼ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν.

²¹ Τότε προσελθὼν πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος εἶπε· Κύριε, ποσάκις ἂν ἁμαρτήσῃ εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου καὶ θέλω συγχωρήσῃ αὐτόν; ἕως ἐπτάκις; ²² λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· δέν σοι λέγω ἕως ἐπτάκις, ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ. ²³ Διὰ τοῦτο ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ὁμοιώθη μὲ ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃστις ἠθέλησε νὰ θεωρήσῃ λογαριασμὸν μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. ²⁴ καὶ ὅτε ἤρχισε νὰ θεωρῇ ἐφάρθη πρὸς αὐτόν εἰς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. ²⁵ καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε νὰ ἀποδώσῃ προσέταξεν ὁ κύριος αὐτοῦ νὰ πωληθῇ αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ νὰ ἀποδοθῇ [τὸ ὀφειλόμενον]. ²⁶ πεσὼν λοιπὸν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτόν λέγων· κύριε, μακροθύμησον εἰς ἐμὲ καὶ πάντα θέλω σοι ἀποδώσει. ²⁷ σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν εἰς αὐτόν. ²⁸ ἀφοῦ ὅμως ἐξῆλθεν ὁ δοῦλος ἐκεῖνος

τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὄφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἐπνιγε λέγων· ἀπόδος μοι εἴ τι ὀφείλεις. ²⁹ πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκάλει αὐτὸν λέγων· μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ καὶ ἀποδώσω σοι. ³⁰ ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως οὗ ἀποδῶ τὸ ὀφειλόμενον. ³¹ ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἐαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα. ³² τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· ³³ οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὥς καὶ ἐγὼ σε ἠλέησα; ³⁴ καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῶ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. ³⁵ Οὕτω καὶ ὁ Πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπετώματα αὐτῶν.

19 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους μετήρην ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου. ¹ καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. ² Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτὸν καὶ λέγοντες αὐτῷ· εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; ⁴ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς ⁵ καὶ εἶπεν, ἔνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ κολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ,

εὔρεν ἓνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὅστις ἐχρεώσται εἰς αὐτὸν ἑκατὸν δηνάρια, καὶ πιάσας αὐτὸν ἐπνιγε λέγων· ἀπόδος μοι ὅτι χρεωστεῖς. ²⁹ πεσὼν λοιπὸν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκάλει αὐτὸν λέγων· μακροθύμησον εἰς ἐμέ, καὶ πάντα θέλω σοι ἀποδώσει. ³⁰ ἐκεῖνος ὁμῶς δὲν ἤθελεν, ἀλλ' ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως οὗ ἀποδώσῃ τὸ ὀφειλόμενον. ³¹ ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες ἐφανέρωσαν πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα. ³² τότε προσκαλέσας αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει πρὸς αὐτόν· δοῦλε πονηρέ, πᾶν τὸ χρέος ἐκεῖνό σοι ἀφῆκα, ἐπειδὴ με παρεκάλεσας· ³³ δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ ἐλεήσῃς τὸν σύνδουλόν σου, καθὼς καὶ ἐγὼ σε ἠλέησα; ³⁴ καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τοὺς βασανιστάς ἕως οὗ ἀποδώσῃ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον εἰς αὐτόν. ³⁵ Οὕτω καὶ ὁ Πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος θέλει κάμει εἰς ἐσᾶς, ἐὰν δὲν συγχωρήσῃτε ἐκ καρδίας σας ἕκαστος εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὰ πταίσματα αὐτῶν.

19 Καὶ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου. ² καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. ³ Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτὸν καὶ λέγοντες πρὸς αὐτόν· συγχωρεῖται εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ διὰ πᾶσαν αἰτίαν; ⁴ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· δὲν ἀνεγνώσατε ὅτι ὁ πλάσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐπλασεν αὐτοὺς ⁵ καὶ εἶπεν, ἔνεκεν τούτου θέλει ἀφήσει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ θέλει προσκολληθῇ εἰς τὴν

καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν; ⁶ ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. ὁ οὖν ὁ Θεὸς συνέzeugen, ἄνθρωπος μὴ χωρίζετω. ⁷ λέγουσιν αὐτῷ· τί οὖν Μωυσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλὸν ἀποστασίου καὶ ἀπολῦσαι αὐτήν; ⁸ λέγει αὐτοῖς· ὅτι Μωυσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεphen ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτω. ⁹ λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ καὶ γαμῆσῃ ἄλλην, μοιχᾶται· καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται. ¹⁰ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. ¹¹ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. ¹² εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτω, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρεῖτω.

¹³ Τότε προσηνέχθη αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. ¹⁴ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄφerte τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἔλθειν πρὸς με· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ¹⁵ καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.

¹⁶ Καὶ ἰδού εἰς προσελθὼν εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον; ¹⁷ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός. εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς.

γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ θέλουσιν εἶσθαι οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν; ⁶ ὥστε δὲν εἶναι πλέον δύο, ἀλλὰ μία σὰρξ. ἐκεῖνο λοιπὸν τὸ ὅποῖον ὁ Θεὸς συνέzeugen, ἄνθρωπος ἅς μὴ χωρίζῃ. ⁷ λέγουσι πρὸς αὐτόν· διὰ τί λοιπὸν ὁ Μωυσῆς προσέταξε νὰ δώσῃ ἑγγραφὸν διαζυγίου καὶ νὰ χωρισθῇ αὐτήν; ⁸ λέγει πρὸς αὐτούς· διότι ὁ Μωυσῆς διὰ τὴν σκληροκαρδίαν σας συνεχώρησεν εἰς ἑσᾶς νὰ χωρίζεσθε τὰς γυναῖκας σας· ἀπ' ἀρχῆς ὅμως δὲν ἔγεινεν οὕτω. ⁹ ἅς λέγω δὲ ὅτι ὅστις χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐκτὸς διὰ πορνείαν καὶ νυμφευθῇ ἄλλην, γίνεται μοιχός· καὶ ὅστις νυμφευθῇ [γυναῖκα] κευωρισμένην γίνεται μοιχός. ¹⁰ λέγουσι πρὸς αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ἐὰν οὕτως ἔχη ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν γυναῖκα, δὲν συμφέρει νὰ νυμφευθῇ. ¹¹ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· δὲν δύνανται πάντες νὰ δεχθῶσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' εἰς ὅσους εἰναι δεδομένον. ¹² διότι εἶναι εὐνοῦχοι οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτω, καὶ εἶναι εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἶναι εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὅστις δύναται νὰ δεχθῇ [τοῦτο] ἅς δεχθῇ.

¹³ Τότε ἐφέρθησαν πρὸς αὐτόν παιδία, διὰ νὰ ἐπιθέσῃ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ καὶ νὰ εὐχηθῇ· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπέπληξαν αὐτά. ¹⁴ πλὴν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀφήσατε τὰ παιδία καὶ μὴ ἐμποδίζετε αὐτὰ νὰ ἔλθωσι πρὸς ἐμέ· διότι τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ¹⁵ καὶ ἀφοῦ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὰ τὰς χεῖρας ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν.

¹⁶ Καὶ ἰδού προσελθὼν τις εἶπε πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί καλὸν νὰ πράξω διὰ νὰ ἔχω ζωὴν αἰώνιον; ¹⁷ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰμὶ εἰς ὁ Θεός. ἀλλ' ἐὰν θέλῃς νὰ εἰσελθῇς εἰς τὴν ζωὴν, φύλαξον

¹⁸ λέγει αὐτῷ· ποίας; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· τὸ οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις, ¹⁹ τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ²⁰ λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· πάντα ταῦτα ἐφυλάξαμην ἐκ νεότητός μου· τί ἔτι ὑστερῶ; ²¹ ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὑπάγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. ²² ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

²³ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ²⁴ πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκολώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. ²⁵ ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξεπλήρουντο σφόδρα λέγοντες· τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; ²⁶ ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα δυνατά ἐστι. ²⁷ Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; ²⁸ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ. ²⁹ καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφάς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται καὶ ζωὴν

τὰς ἐντολάς. ¹⁸ λέγει πρὸς αὐτόν· ποίας; καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· τὸ μὴ φονεύσης, μὴ μοιχεύσης, μὴ κλέψης, μὴ ψευδομαρτυρήσης, ¹⁹ τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα, καὶ θέλεις ἀγαπᾶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ²⁰ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ νεανίσκος· πάντα ταῦτα ἐφύλαξα ἐκ νεότητός μου· τί μοι λείπει ἔτι; ²¹ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν θέλῃς νὰ ᾗσαι τέλειος, ὑπάγε πώλησον τὰ ὑπάρχοντά σου καὶ δὸς εἰς πτωχοῦς, καὶ θέλεις ἔχει θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐλθὲ ἀκολούθει μοι. ²² ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον ἀνεχώρησε λυπούμενος· διότι εἶχε κτήματα πολλά.

²³ Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ· ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι δυσκόλως θέλει εἰσελθεῖν πλούσιος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ²⁴ καὶ πάλιν σᾶς λέγω, εὐκολώτερον εἶναι νὰ περάσῃ κάμηλος διὰ τρυπήματος βελόνης παρὰ πλούσιος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ²⁵ ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξεπλήττοντο σφόδρα λέγοντες· τίς λοιπὸν δύναται νὰ σωθῇ; ²⁶ ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατον εἶναι, παρὰ τῷ Θεῷ ὅμως τὰ πάντα εἶναι δυνατά. ²⁷ Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ σοὶ ἠκολουθήσαμεν· τί λοιπὸν θέλει εἶσθαι εἰς ἡμᾶς; ²⁸ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι σεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης αὐτοῦ, θέλετε καθίσει καὶ σεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ. ²⁹ καὶ πᾶς ὅστις ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφάς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλάσια θέλει λάβει καὶ

αἰώνιον κληρονομήσει. ³⁰ Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

20 Ὅμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότη, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρῶτῳ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. ² καὶ συμφωνήσας μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. ³ καὶ ἐξελθὼν περὶ τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλους ἐστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς, ⁴ καὶ ἐκείνοις εἶπεν· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὁ εἰς τὴν δίκαιον δώσω ὑμῖν. οἱ δὲ ἀπῆλθον. ⁵ πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ ἑνάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως. ⁶ περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλους ἐστῶτας ἀργούς, καὶ λέγει αὐτοῖς· τί ὧδε ἐστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; ⁷ λέγουσιν αὐτῷ· ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὁ εἰς τὴν δίκαιον λήψεσθε. ⁸ ὁφίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθόν, ἀρχάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. ⁹ καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. ¹⁰ ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι πλείονα λήψονται, καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον. ¹¹ λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου ¹² λέγοντες ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας τοῖς βαστάσασιν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. ¹³ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἐνὶ αὐτῶν· ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; ¹⁴ ἄρον τὸ σὸν καὶ ὑπάγε· θέλω δὲ

ζῶν αἰώνιον θέλει κληρονομήσει. ³⁰ Πολλοὶ ὅμως πρῶτοι θέλουσιν εἶσθαι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

20 Διότι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἶναι ὅμοία μὲ ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότην, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα τῷ πρῶτῷ διὰ νὰ μισθώσῃ ἐργάτας διὰ τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. ² ἀφοῦ δὲ συνεφώνησε μετὰ τῶν ἐργατῶν πρὸς [ἐν] δηνάριον τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. ³ καὶ ἐξελθὼν περὶ τὴν τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλους ἰσταμένους ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς, ⁴ καὶ πρὸς ἐκείνους εἶπεν· ὑπάγετε καὶ σεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὅτι εἶναι δίκαιον θέλω σᾶς δώσει. καὶ ἐκεῖνοι ὑπήγον. ⁵ πάλιν ἐξελθὼν περὶ τὴν ἕκτην καὶ ἑνάτην ὥραν ἔκαμεν ὡσαύτως. ⁶ περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλους ἰσταμένους ἀργούς, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· διὰ τί ἵστασθε ἐδῶ ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; ⁷ λέγουσι πρὸς αὐτόν· διότι οὐδεὶς ἐμισθώσεν ἡμᾶς. λέγει πρὸς αὐτούς· ὑπάγετε καὶ σεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὅτι εἶναι δίκαιον θέλετε λάβει. ⁸ ἀφοῦ δὲ ἔγεινεν ἐσπέρα λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος πρὸς τὸν ἐπίτροπον αὐτοῦ· κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ ἀπόδος εἰς αὐτοὺς τὸν μισθόν, ἀρχίσας ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. ⁹ καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν [μισθωθέντες] ἔλαβον ἀνὰ [ἐν] δηνάριον. ¹⁰ ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι θέλουσι λάβει πλείότερα, ἔλαβον ὅμως καὶ αὐτοὶ ἀνὰ ἓν δηνάριον. ¹¹ καὶ λαβόντες ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου, ¹² λέγοντες ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἔκαμον, καὶ ἔκαμες αὐτοὺς ἴσους μὲ ἡμᾶς οὔτινες ἐβαστάσαμεν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. ¹³ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς ἓνα ἐξ αὐτῶν· φίλε, δέν σε ἀδικῶ· δέν συνεφώνησας [ἐν] δηνάριον μετ' ἐμοῦ; ¹⁴ λάβε τὸ σὸν καὶ ὑπάγε· θέλω δὲ νὰ

τούτω τῷ ἔσχατῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί · ¹⁵ ἢ οὐκ ἔξεστί μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἑμοῖς, εἰ ὃ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστίν ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; ¹⁶ Οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι · πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

¹⁷ Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητάς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ εἶπεν αὐτοῖς · ¹⁸ ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, ¹⁹ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

²⁰ Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ' αὐτοῦ. ²¹ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ · τί θέλεις; λέγει αὐτῷ · εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου εἰς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἰς ἐξ εὐωνύμων σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. ²² ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν · οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; λέγουσιν αὐτῷ · δυνάμεθα. ²³ καὶ λέγει αὐτοῖς · τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε · τὸ δὲ καθίσασαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου. ²⁴ καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἡγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. ²⁵ ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν · οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν

δώσω εἰς τοῦτον τὸν ἔσχατον ὡς καὶ εἰς σε. ¹⁵ ἢ δὲν ἔχω τὴν ἐξουσίαν νὰ κάμω ὅτι θέλω εἰς τὰ ἐμά; ἢ ὃ ὀφθαλμός σου εἶναι πονηρός διότι ἐγὼ εἰμαι ἀγαθός; ¹⁶ Οὕτω θέλουσιν εἶσθαι οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι · διότι πολλοὶ εἶναι οἱ κεκλημένοι, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί.

¹⁷ Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητάς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς · ¹⁸ ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει παραδοθῆ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς καὶ θέλουσι καταδικάσει αὐτὸν εἰς θάνατον, ¹⁹ καὶ θέλουσι παραδώσει αὐτὸν εἰς τὰ ἔθνη διὰ νὰ ἐμπαῖξωσι καὶ μαστιγώσωσι καὶ σταυρώσωσι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ θέλει ἀναστηθῇ.

²⁰ Τότε προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς προσκυνοῦσα καὶ ζητοῦσά τι παρ' αὐτοῦ. ²¹ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτήν · τί θέλεις; λέγει πρὸς αὐτόν · εἰπὲ νὰ καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου εἰς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἰς ἐξ ἀριστερῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. ²² ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε · δὲν ἐξεύρετε τί ζητεῖτε. δύνασθε νὰ πῖντε τὸ ποτήριον τὸ ὁποῖον ἐγὼ μέλλω νὰ πῶ, καὶ νὰ βαπτισθῇτε τὸ βάπτισμα τὸ ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι; λέγουσι πρὸς αὐτόν · δυνάμεθα. ²³ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς · τὸ μὲν ποτήριόν μου θέλετε πῖναι, καὶ τὸ βάπτισμα τὸ ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι θέλετε βαπτισθῇ · τὸ νὰ καθίσητε ὅμως ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἀριστερῶν μου δὲν εἶναι ἐμοῦ νὰ δώσω, εἰμὴ εἰς ὅσους εἶναι ἡτοιμασμένον ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου. ²⁴ καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἡγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. ²⁵ ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλέσας αὐτοὺς εἶπεν · ἐξεύρετε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτὰ καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν

ζουσιν αὐτῶν. ²⁶ οὐχ οὕτως ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονος, ²⁷ καὶ ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δοῦλος. ²⁸ ὥσπερ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

²⁹ Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἱεριχῶ ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς. ³⁰ καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, υἱὸς Δαυεὶδ. ³¹ ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν· οἱ δὲ μεῖζον ἔκραζον λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, υἱὸς Δαυεὶδ. ³² καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς καὶ εἶπε· τί θέλετε ποιῆσω ὑμῖν; ³³ λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἵνα ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί. ³⁴ σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

21 Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγῇ πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητάς ² λέγων αὐτοῖς· πορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εὐρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι. ³ καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, εἰρεῖτε ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν χρειαν ἔχει· εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ αὐτούς. ⁴ τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ⁵ εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών, ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται· σοι πραῖς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. ⁶ πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,

αὐτά. ²⁸ οὕτως ὅμως δὲν θέλει εἶσθαι ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὅστις θέλῃ νὰ γείνη μέγας ἐν ὑμῖν, ἄς ᾔῃαι ὑπηρέτης ὑμῶν, ²⁷ καὶ ὅστις θέλῃ νὰ ᾔῃαι πρῶτος ἐν ὑμῖν, ἄς ᾔῃαι δοῦλος ὑμῶν. ²⁸ καθὼς ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦλθε διὰ νὰ ὑπηρετηθῇ, ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ νὰ δώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

²⁹ Καὶ ἐνῷ ἐξήρχοντο ἀπὸ τῆς Ἱεριχῶ ἠκολούθησεν αὐτὸν ὄχλος πολὺς. ³⁰ καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι ὁ Ἰησοῦς διαβαίνει, ἔκραξαν λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβίδ. ³¹ ὁ δὲ ὄχλος ἐπέπληξεν αὐτοὺς διὰ νὰ σιωπήσωσιν· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔκραζον δυνατώτερα λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβίδ. ³² καὶ σταθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔκραξεν αὐτοὺς καὶ εἶπε· τί θέλετε νὰ σας κάμω; ³³ λέγουσι πρὸς αὐτόν· Κύριε, νὰ ἀνοιχθῶσιν οἱ ὀφθαλμοί ἡμῶν. ³⁴ καὶ ὁ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς ἤγγισε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν· καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν.

21 Καὶ ὅτε ἐπλησίασαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγῇ πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητάς ² λέγων πρὸς αὐτούς· ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθὺς θέλετε εὐρεῖ ὄνον δεδεμένην καὶ πωλάριον μετ' αὐτῆς· λύσατε καὶ φέρετέ μοι. ³ καὶ ἐάν τις σὰς εἴπῃ τι, θέλετε εἰπεῖ ὅτι ὁ Κύριος ἔχει χρειαν αὐτῶν· καὶ εὐθὺς θέλει ἀποστελεῖ αὐτά. ⁴ τοῦτο δὲ ὅλον ἔγεινε διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ⁵ εἶπατε πρὸς τὴν θυγατέρα Σιών, ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται πρὸς σε πραῖς καὶ καθήμενος ἐπὶ ὄνου καὶ πώλου υἱοῦ ὑποζυγίου. ⁶ πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν

ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. ⁸ ὁ δὲ πλειστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἔστρώνον ἐν τῇ ὁδῷ. ⁹ οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυεὶδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. ¹⁰ καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα· τίς ἐστὶν οὗτος; ¹¹ οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας.

¹² Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψε καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς, ¹³ καὶ λέγει αὐτοῖς· γέγραπται, ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον ληστῶν. ¹⁴ Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. ¹⁵ ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησε καὶ τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας, ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυεὶδ, ἠγανάκτησαν ¹⁶ καὶ εἶπον αὐτῷ· ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; ¹⁷ καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν καὶ ἠύλισθη ἐκεῖ.

¹⁸ Πρωτὰς δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν ἐπείνασε· ¹⁹ καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν

αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ⁷ ἔφεραν τὴν ὄνον καὶ τὸ πωλᾶριον, καὶ ἔβαλον ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισαν [αὐτὸν] ἐπάνω αὐτῶν. ⁸ ὁ δὲ περισσότερος ὄχλος ἔστρωσαν τὰ ἱμάτια ἑαυτῶν εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἔστρωνον εἰς τὴν ὁδόν. ⁹ οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προπορευόμενοι καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. ¹⁰ καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα· τίς εἶναι οὗτος; ¹¹ οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· οὗτος εἶναι Ἰησοῦς ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας.

¹² Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν ἀργυραμοιβῶν ἀνέστρεψε καὶ τὰ καθίσματα τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς, ¹³ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· εἶναι γεγραμμένον, ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς θέλει ὀνομάζεσθαι, σεῖς δὲ ἐκάμετε αὐτὸν σπήλαιον ληστῶν. ¹⁴ Καὶ προσῆλθον πρὸς αὐτὸν τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. ¹⁵ ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια τὰ ὁποῖα ἔκαμε καὶ τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας, ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ, ἠγανάκτησαν ¹⁶ καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· ἀκούεις τί λέγουσιν οὗτοι; ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτούς· ναί· ποτὲ δὲν ἀνεγνώσατε ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων ἡτοίμασας αἶνεσιν; ¹⁷ καὶ ἀφήσας αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν καὶ διενυκτέρευσε ἐκεῖ.

¹⁸ Ὅτε δὲ τὸ πρωτὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πόλιν ἐπείνασε· ¹⁹ καὶ ἰδὼν μίαν συκῆν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθε πρὸς

ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὔρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον, καὶ λέγει αὐτῇ· μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῇ. ²⁰ καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντες· πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῇ; ²¹ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ καὶ τῷ ὄρει τούτῳ εἰπῆτε, ἄρθῃτι καὶ βλήθῃτι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται. ²² καὶ πάντα ὅσα ἐὰν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες, λήψεσθε.

²³ Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερὸν προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντες· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην; ²⁴ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἐρωτήσω ὑμᾶς καὶ γὰρ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἰπῇτέ μοι, καὶ γὰρ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. ²⁵ τὸ βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν, ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς λέγοντες· ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν, διατί οὐκ ἐπιστεῦσατε αὐτῷ. ²⁶ ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφῆτην. ²⁷ καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπον· οὐκ οὔδαμεν. ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. ²⁸ Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; ἄνθρωπος εἶχε τέκνα δύο, καὶ προσελθὼν τῷ πρῶτῳ εἶπε· τέκνον, ὕπαγε σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου. ²⁹ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐ θέλω· ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς ἀπῆλθε. ³⁰ καὶ προσελθὼν τῷ

αὐτῇ, καὶ οὐδὲν εὔρεν ἐπ' αὐτὴν εἰμὴ φύλλα μόνον, καὶ λέγει πρὸς αὐτήν· νᾶ μὴ γείνη πλεον ἀπό σου καρπὸς εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ παρευθὺς ἐξηράνθη ἡ συκῇ. ²⁰ καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντες· πῶς παρευθὺς ἐξηράνθη ἡ συκῇ; ²¹ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀληθῶς σὰς λέγω, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ δὲν διστάσητε, οὐχὶ μόνον τὸ τῆς συκῆς θέλετε κάμει, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ὄρος τοῦτο ἂν εἰπῆτε, σηκώθητι καὶ ῥιφθῇτι εἰς τὴν θάλασσαν, θέλει γείνει. ²² καὶ πάντα ὅσα ἂν ζητήσητε ἐν τῇ προσευχῇ ἔχοντες πίστιν θέλετε λάβει.

²³ Καὶ ὅτε ἦλθεν εἰς τὸ ἱερὸν προσῆλθον πρὸς αὐτὸν ἐνῶ ἐδίδασκεν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντες· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττεις ταῦτα, καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην; ²⁴ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· θέλω σας ἐρωτήσῃ καὶ ἐγὼ ἕνα λόγον, τὸν ὅποιον ἐὰν μοι εἰπῆτε, καὶ ἐγὼ θέλω σας εἰπεῖ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττω ταῦτα. ²⁵ τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου πόθεν ἦτο, ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; καὶ ἐκεῖνοι διελογίζοντο καθ' ἑαυτοῦς λέγοντες· ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, θέλει εἰπεῖ πρὸς ἡμᾶς, διὰ τί λοιπὸν δὲν ἐπιστεῦσατε εἰς αὐτόν. ²⁶ ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων, διότι πάντες ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφῆτην. ²⁷ καὶ ἀποκριθέντες πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἶπον· δὲν ἐξεύρομεν. εἶπε πρὸς αὐτούς καὶ αὐτός· οὐδὲ ἐγὼ λέγω πρὸς ὑμᾶς ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττω ταῦτα. ²⁸ Ἀλλὰ τί σας φαίνεται; ἄνθρωπός [τις] εἶχε δύο υἱούς, καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν πρῶτον εἶπε· τέκνον, ὕπαγε σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου. ²⁹ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· δὲν θέλω· ὕστερον ὁμῶς μετανοήσας ὑπῆγε. ³⁰ καὶ ἐλθὼν

δευτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἐγὼ, κύριε· καὶ οὐκ ἀπῆλθε. ³¹ τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς; λέγουσιν αὐτῷ· ὁ πρῶτος. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ³² ἦλθε γὰρ πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.

³³ Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε καὶ ὠρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ὠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν. ³⁴ ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. ³⁵ καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. ³⁶ πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. ³⁷ ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων· ἐντραπήσονται τὸν υἱὸν μου. ³⁸ οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ κατὰσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. ³⁹ καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. ⁴⁰ ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; ⁴¹ λέγουσιν αὐτῷ· κακούς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀπο-

πρὸς τὸν δεῦτερον εἶπεν ὡσαύτως. καὶ ἐκεῖνος ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἐγὼ [ὑπάγω] κύριε· καὶ δὲν ὑπῆγε. ³¹ τίς ἐκ τῶν δύο ἔκαμε τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς; λέγουσι πρὸς αὐτόν· ὁ πρῶτος. λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ὑπάγουσι πρότεροι ὑμῶν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ³² διότι ἦλθε πρὸς ὑμᾶς ὁ Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ δὲν ἐπιστεύσατε εἰς αὐτόν· οἱ τελῶναι ὅμως καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· σεῖς δὲ ἰδόντες δὲν μετεμελήθητε ὕστερον ὥστε νὰ πιστεύσητε εἰς αὐτόν.

³³ Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ἦτο ἄνθρωπός τις οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ περιέβαλεν εἰς αὐτόν φραγμὸν καὶ ἔσκαψεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ὠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐμίσθωσεν αὐτόν εἰς γεωργοὺς καὶ ἀπεδήμησεν. ³⁴ ὅτε δὲ ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς διὰ νὰ λάβωσι τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. ³⁵ καὶ πιάσαντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ἄλλον μὲν ἔδειραν, ἄλλον δὲ ἐφόνευσαν, ἄλλον δὲ ἐλιθοβόλησαν. ³⁶ πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλειότερους τῶν πρώτων, καὶ ἔκαμον εἰς αὐτοὺς ὡσαύτως. ³⁷ ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων· θέλουσιν ἐντραπῇ τὸν υἱὸν μου. ³⁸ ἀλλ' οἱ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον πρὸς ἀλλήλους· οὗτος εἶναι ὁ κληρονόμος· ἔλθετε ἅς φονεύσωμεν αὐτόν καὶ ἅς κατακρατήσωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. ³⁹ καὶ πιάσαντες αὐτόν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἐφόνευσαν. ⁴⁰ ὅταν λοιπὸν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί θέλει κάμει εἰς τοὺς γεωργοὺς ἐκείνους; ⁴¹ λέγουσι πρὸς αὐτόν· κακοὺς κακῶς θέλει ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα θέλει μισθώσῃ εἰς ἄλλους γεωργοὺς, οἵτινες θέλουσιν

δώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. ⁴² λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; ⁴³ διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἅψ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνη ποιῶντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. ⁴⁴ καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. ⁴⁵ καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει. ⁴⁶ καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ ὡς προφῆτην αὐτὸν εἶχον.

22 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγων· ² ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ³ καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἔλθειν. ⁴ πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους λέγων· εἶπατε τοῖς κεκλημένοις· ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἑτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. ⁵ οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἄγρὸν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· ⁶ οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. ⁷ ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε. ⁸ τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ· ὁ μὲν γάμος ἔτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι· ⁹ πορεύεσθε οὖν ἐπὶ

ἀποδώσει εἰς αὐτὸν τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. ⁴² λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ποτὲ δὲν ἀνεγνώσατε ἐν ταῖς γραφαῖς, ὁ λίθος τὸν ὁποῖον ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἔγεινε κεφαλὴ γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ εἶναι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; ⁴³ διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ὑμᾶς ὅτι θέλει ἀφαιρεθῆ ἅψ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ θέλει δοθῆ εἰς ἔθνος κάμνον τοὺς καρποὺς αὐτῆς. ⁴⁴ καὶ ὅστις πέσῃ ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον θέλει συντριφθῆ· εἰς ὄντινα δὲ ἐπιπέσῃ· θέλει κατασυντρίψει αὐτόν. ⁴⁵ καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἐνόησαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει. ⁴⁶ καὶ ζητοῦντες νὰ πιάσωσιν αὐτὸν ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ εἶχον αὐτὸν ὡς προφῆτην.

22 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπε πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβολῶν λέγων· ² ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἔκαμε γάμους εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ· ³ καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ νὰ καλέσωσι τοὺς προσκεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ δὲν ἤθελον νὰ ἔλθωσι. ⁴ πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους λέγων· εἶπατε πρὸς τοὺς προσκεκλημένους· ἰδοὺ τὸ γεῦμά μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ θρεπτὰ [εἶναι] ἐσφαγμένα, καὶ πάντα [εἶναι] ἑτοιμα· ἔλθετε εἰς τοὺς γάμους. ⁵ ἐκεῖνοι ὁμῶς ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἄγρὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον αὐτοῦ· ⁶ οἱ δὲ λοιποὶ πιάσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἐφόνευσαν. ⁷ ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν κατέκαυσε. ⁸ τότε λέγει πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ὁ μὲν γάμος εἶναι ἔτοιμος, οἱ δὲ προσκεκλημένοι δὲν ἦσαν ἄξιοι· ⁹ ὑπάγετε λοιπὸν εἰς τὰς

τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἐὰν εὔρητε καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. ¹⁰ καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους εὔρον, πονηροὺς τε καὶ ἀγαθοὺς· καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων. ¹¹ εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου, ¹² καὶ λέγει αὐτῷ· ἑταίρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἐφωμώθη. ¹³ τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις· δῆσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδόντων. ¹⁴ πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

¹⁵ Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. ¹⁶ καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν λέγοντες· Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων· ¹⁷ εἰπέ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι ἢ οὐ; ¹⁸ γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπε· τί με πειράζετε, ὑποκριταί; ¹⁹ ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κῆνσου. οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. ²⁰ καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; ²¹ λέγουσιν αὐτῷ· Καίσαρος. τότε λέγει αὐτοῖς· ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. ²² καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

²³ Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι, οἱ λέγοντες

διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἂν εὔρητε καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. ¹⁰ καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους εὔρον, κακοὺς τε καὶ καλοὺς· καὶ ἐγεμίσθη ὁ γάμος ἀπὸ ἀνακεκλιμένων. ¹¹ εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς διὰ τὴν θεωρήσῃ τοὺς ἀνακεκλιμένους, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον μὴ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου, ¹² καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· φίλε, πῶς εἰσῆλθες ἐνταῦθα μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἀπεστομώθη. ¹³ τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς ὑπηρέτας· δέσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας σηκώσατε αὐτὸν καὶ ῥίψατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὁδόντων. ¹⁴ διότι πολλοὶ εἶναι οἱ κεκλημένοι, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί.

¹⁵ Τότε ὑπῆγον οἱ Φαρισαῖοι καὶ συνεβουλευθήσαν πῶς νὰ παγιδεύσωσιν αὐτὸν ἐν λόγῳ. ¹⁶ καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτὸν τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν λέγοντες· Διδάσκαλε, ξεύρομεν ὅτι ἀληθὴς εἶσαι καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ δέν σε μέλει περὶ οὐδενός· διότι δὲν βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων· ¹⁷ εἰπέ λοιπὸν πρὸς ἡμᾶς, τί σοι φαίνεται; εἶναι συγκεχωρημένον νὰ δώσωμεν δασμὸν εἰς τὸν Καίσαρα ἢ οὐχί; ¹⁸ γνωρίσας δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπε· τί με πειράζετε, ὑποκριταί; ¹⁹ δεῖξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ δασμοῦ. οἱ δὲ ἔφεραν πρὸς αὐτὸν δηνάριον. ²⁰ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· τίνος [εἶναι] ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; ²¹ λέγουσι πρὸς αὐτόν· τοῦ Καίσαρος. τότε λέγει πρὸς αὐτούς· ἀπόδοτε λοιπὸν τὰ τοῦ Καίσαρος εἰς τὸν Καίσαρα καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Θεόν. ²² καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ ἀφῆσαντες αὐτὸν ἀνεχώρησαν.

²³ Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον πρὸς αὐτὸν Σαδδουκαῖοι, οἱ λέγοντες

μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώ-
τησαν αὐτὸν ²⁴ λέγοντες· Διδά-
σκαλε, Μωυσῆς εἶπεν, ἐάν τις
ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμ-
βρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει
σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ²⁵ ἦσαν
δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί·
καὶ ὁ πρῶτος γαμήσας ἐτελεύτησε,
καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκε
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ
αὐτοῦ. ²⁶ ὁμοίως καὶ ὁ δεύτε-
ρος καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν
ἐπτά. ²⁷ ὕστερον δὲ πάντων
ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. ²⁸ ἐν τῇ
οὖν ἀναστάσει τίνος τῶν ἐπτά
ἔσται γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον
αὐτήν. ²⁹ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πλανᾶσθε μὴ
εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν
δύναμιν τοῦ Θεοῦ. ³⁰ ἐν γὰρ τῇ
ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε
ἐκγαμίζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι
Θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσι. ³¹ περὶ δὲ
τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ
ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ λέγοντος· ³² ἐγὼ εἰμι ὁ
Θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ
καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ; οὐκ ἔστιν ὁ
Θεὸς Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων.
³³ καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξ-
επλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
³⁴ Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες
ὅτι ἐρίμωσε τοὺς Σαδδουκαίους,
συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό, ³⁵ καὶ
ἐπηρώτησεν εἰς ἐξ αὐτῶν, νομικός,
πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· ³⁶ Δι-
δάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν
τῷ νόμῳ; ³⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη
αὐτῷ· ἀγαπήσεις Κύριον τὸν
Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου
καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν
ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. ³⁸ αὕτη ἐστὶ
πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. ³⁹ δευ-
τέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ· ἀγαπήσεις τὸν
πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ⁴⁰ ἐν ταύ-
ταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ
νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμονται.

ὅτι δὲν εἶναι ἀνάστασις, καὶ ἡρώ-
τησαν αὐτὸν λέγοντες· ²⁴ Διδά-
σκαλε, ὁ Μωυσῆς εἶπεν, ἐάν τις
ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, θέλει
νυμφεῦθῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ καὶ θέλει ἀναστήσει
σπέρμα εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.
²⁵ ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί·
καὶ ὁ πρῶτος ἀφοῦ ἐνυμφεύθη
ἐτελεύτησε, καὶ μὴ ἔχων τέκνον
ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰς τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ. ²⁶ ὁμοίως καὶ ὁ δεύ-
τερος, καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἐπτά.
²⁷ ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ
γυνή. ²⁸ ἐν τῇ ἀναστάσει λοιπὸν τί-
νος τῶν ἐπτά θέλει εἶσθαι γυνή; δι-
ότι πάντες ἔλαβον αὐτήν. ²⁹ ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς
αὐτούς· πλανᾶσθε μὴ γνωρίζοντες
τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ
Θεοῦ. ³⁰ διότι ἐν τῇ ἀναστάσει
οὔτε νυμφεύονται οὔτε νυμφεύουσιν,
ἀλλ' εἶναι ὡς ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν
οὐρανῷ. ³¹ περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως
τῶν νεκρῶν δὲν ἀνεγνώσατε τὸ
ῥηθὲν πρὸς ἐσᾶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ
λέγοντος· ³² ἐγὼ εἰμι ὁ Θεὸς τοῦ
Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαάκ
καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ; δὲν εἶναι ὁ
Θεὸς Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων.
³³ καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξ-
επλήττοντο διὰ τὴν διδαχὴν αὐτοῦ.
³⁴ Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες
ὅτι ἀπεστόμωσε τοὺς Σαδδουκαίους,
συνήχθησαν ὁμοῦ. ³⁵ καὶ εἰς ἐξ
αὐτῶν, νομικός, ἡρώτησε πειράζων
αὐτὸν καὶ λέγων· ³⁶ Διδάσκαλε,
ποία ἐντολὴ [εἶναι] μεγάλη ἐν τῷ
νόμῳ; ³⁷ καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς
αὐτόν· θέλεις ἀγαπᾶ Κύριον τὸν
Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου
καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ
ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου. ³⁸ αὕτη
εἶναι πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή.
³⁹ δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῆς· θέλεις
ἀγαπᾶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.
⁴⁰ ἐν ταύταις ταῖς δύο ἐντολαῖς ὅλος
ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμονται.

⁴¹ Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς ⁴² λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνος υἱὸς ἐστι; λέγουσιν αὐτῷ· τοῦ Δαυεὶδ. ⁴³ λέγει αὐτοῖς· πῶς οὖν Δαυεὶδ ἐν Πνεύματι Κύριον αὐτὸν καλεῖ λέγων, ⁴⁴ εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; ⁴⁵ εἰ οὖν Δαυεὶδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστί; ⁴⁶ καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον, οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

23 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ² λέγων· ἐπὶ τῆς Μωυσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. ³ πάντα οὖν ὅσα ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γάρ, καὶ οὐ ποιοῦσι. ⁴ δεσμεύουσι γὰρ φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινῆσαι αὐτά. ⁵ πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις. πλατύνουσι γὰρ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν, ⁶ φιλοῦσι δὲ τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς ⁷ καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββί ῥαββί. ⁸ ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββί· εἷς γὰρ ἐστὶν ὑμῶν ὁ διδάσκαλος, ὁ Χριστός· πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. ⁹ καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γὰρ ἐστὶν ὁ Πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

⁴¹ Καὶ ἐνῷ ἦσαν συνηγμένοι οἱ Φαρισαῖοι ἠρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς ⁴² λέγων· τί σας φαίνεται περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνος υἱὸς εἶναι; λέγουσι πρὸς αὐτόν· τοῦ Δαβίδ. ⁴³ λέγει πρὸς αὐτούς· πῶς λοιπὸν ὁ Δαβὶδ διὰ Πνεύματος ὀνομάζει αὐτὸν Κύριον λέγων, ⁴⁴ εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Κύριόν μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕωσοῦ θέσω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; ⁴⁵ ἐὰν λοιπὸν ὁ Δαβὶδ ὀνομάζῃ αὐτὸν Κύριον, πῶς εἶναι υἱὸς αὐτοῦ; ⁴⁶ καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἀποκριθῇ πρὸς αὐτὸν λόγον· οὐδ' ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας νὰ ἐρωτήσῃ πλέον αὐτόν.

23 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς τοὺς ὄχλους καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ ² λέγων· ἐπὶ τῆς καθέδρας τοῦ Μωυσέως ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. ³ πάντα λοιπὸν ὅσα ἂν εἴπωσι πρὸς ἑσᾶς νὰ φυλάττητε, φυλάττετε καὶ πράττετε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ πράττετε· ἐπειδὴ λέγουσι, καὶ δὲν πράττουσι. ⁴ διότι δένουσι φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα καὶ ἐπιθέτουσιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, δὲν θέλουσιν ὅμως [οὐδὲ] διὰ τοῦ δακτύλου αὐτῶν νὰ κινήσωσιν αὐτά. ⁵ πράττουσι δὲ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν διὰ νὰ βλέπωνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. καὶ πλατύνουσι τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν, ⁶ καὶ ἀγαπῶσι τὸν πρῶτον τόπον ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς ⁷ καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ νὰ ὀνομάζωνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββί ῥαββί. ⁸ σεῖς ὅμως μὴ ὀνομασθῆτε ῥαββί· διότι εἷς ἐστὶν ὁ καθηγητὴς σας, ὁ Χριστός· πάντες δὲ σεῖς ἀδελφοὶ εἰσθε. ⁹ καὶ πατέρα σας μὴ ὀνομάσητε ἐπὶ τῆς γῆς· διότι εἷς ἐστὶν ὁ Πατὴρ σας, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

¹⁰ μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· εἰς γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός. ¹¹ ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἐσται ὑμῶν διάκονος. ¹² ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

¹³ Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα. ¹⁴ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.

¹⁵ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἓνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν.

¹⁶ Οὐαὶ ὑμῖν, ὀδηγοὶ τυφλοί, οἱ λέγοντες· ὅς ἂν ὁμόση ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν, ὅς δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. ¹⁷ μωροὶ καὶ τυφλοί· τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς ὁ ἀγιάζων τὸν χρυσόν;

¹⁸ καί· ὅς ἂν ὁμόση ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν, ὅς δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. ¹⁹ μωροὶ καὶ τυφλοί· τί γὰρ μείζον, τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἀγιάζον τὸ δῶρον; ²⁰ ὁ οὖν ὁμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ· ²¹ καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ ναῷ ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν· ²² καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὁμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

²³ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἀπο-

¹⁰ μηδὲ ὀνομασθῆτε καθηγηταί· διότι εἰς εἶναι ὁ καθηγητής σας, ὁ Χριστός. ¹¹ ὁ δὲ μεγαλύτερος ἀπὸ σας θέλει εἶσθαι ὑπηρέτης σας. ¹² ὅστις δὲ ὑψώσῃ ἑαυτὸν θέλει ταπεινωθῇ, καὶ ὅστις ταπεινώσῃ ἑαυτὸν θέλει ὑψωθῇ.

¹³ Ἀλλ' οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι κατατρῶγετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ [τοῦτο] ἐπὶ προφάσει ὅτι κάμνετε μακρὰς προσευχάς· διὰ τοῦτο θέλετε λάβει μεγαλύτεραν καταδίκην.

¹⁴ Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ σεῖς δὲν εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίνετε νὰ εἰσέλθωσιν.

¹⁵ Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι περιέρχεσθε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν διὰ νὰ κάμνητε ἓνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένη, κάμνετε αὐτὸν υἱὸν τῆς γεέννης διπλότερον ὑμῶν.

¹⁶ Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, ὀδηγοὶ τυφλοί, οἱ λέγοντες· ὅστις ὁμόση ἐν τῷ ναῷ, εἶναι οὐδέν, ὅστις ὁμῶς ὁμόση ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὑποχρεοῦται. ¹⁷ μωροὶ καὶ τυφλοί· διότι τίς εἶναι μεγαλύτερος, ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς ὁ ἀγιάζων τὸν χρυσόν; ¹⁸ καί· ὅστις ὁμόση ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, εἶναι οὐδέν, ὅστις ὁμῶς ὁμόση ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὑποχρεοῦται. ¹⁹ μωροὶ καὶ τυφλοί· διότι τί εἶναι μεγαλύτερον, τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἀγιάζον τὸ δῶρον; ²⁰ ὁ ὁμόσας λοιπὸν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ· ²¹ καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ ναῷ ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν. ²² καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

²³ Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι ἀπο-

δεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα δὲ ἔδει ποιῆσαι κακεῖνα μὴ ἀφιέναι. ²⁴ ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ διωλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες. ²⁵ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀκρασίας. ²⁶ Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα γένηται τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρόν.

²⁷ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. ²⁸ οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ μεστοὶ ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας. ²⁹ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, ³⁰ καὶ λέγετε· εἰ ἡμεν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἡμεν κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν. ³¹ ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοὶ ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφῆτας. ³² καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. ³³ ὅφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν· πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης; ³⁴ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφῆτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ στανρῶσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ

δεκατίζετε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα ἔπρεπε νὰ πράττητε καὶ ἐκεῖνα νὰ μὴ ἀφίνητε. ²⁴ ὁδηγοὶ τυφλοί, οἵτινες διωλίζετε τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνετε. ²⁵ Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πινακίου, ἔσωθεν ὅμως γέμουσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀκρασίας. ²⁶ Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πινακίου, διὰ νὰ γένη καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρόν.

²⁷ Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι παρομοιάζετε μὲ τάφους ἀσβεστωμένους, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν ὅμως γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. ²⁸ οὕτω καὶ σεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε εἰς τοὺς ἀνθρώπους δίκαιοι, ἔσωθεν ὅμως εἰσθε πλήρεις ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας. ²⁹ Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί· διὸ οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν καὶ στολίζετε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, ³⁰ καὶ λέγετε· ἐὰν ἡμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, δὲν ἠθέλομεν εἶσθαι συγκοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν. ³¹ ὥστε μαρτυρεῖτε εἰς ἑαυτοὺς ὅτι εἰσθε υἱοὶ τῶν φονευσάντων τοὺς προφῆτας. ³² ἀναπληρώσατε καὶ σεῖς τὸ μέτρον τῶν πατέρων σας. ³³ ὅφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν· πῶς θέλετε φύγει ἀπὸ τῆς καταδίκης τῆς γεέννης; ³⁴ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ἐσᾶς προφῆτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς, καὶ ἐξ αὐτῶν θέλετε θανατώσει καὶ σταυρώσει, καὶ ἐξ αὐτῶν θέλετε μαστιγώσει ἐν ταῖς συναγωγαῖς σας καὶ διώξει ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν,

πόλεως εἰς πόλιν, ³⁵ ὅπως ἔλθῃ
ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυ-
νόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ
αἵματος Ἀβελ τοῦ δικαίου ἕως
τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαρα-
χίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ
ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου.

³⁶ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἥξει ταῦτα
πάντα ἐπὶ τὴν γενεάν ταύτην.

³⁷ Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλὴμ, ἡ
ἀποκτείνουσα τοὺς προφῆτας καὶ
λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους
πρὸς αὐτήν· ποσάκις ἠθέλησα
ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου ὃν
τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ ροσσία
ἐαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ
οὐκ ἠθελήσατε. ³⁸ Ἰδοὺ ἀφίεται
ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. ³⁹ λέγω
γὰρ ὑμῖν, οὐ μὴ με ἴδητε ἀπ'
ἄρτι ἕως ἂν εἴπητε, εὐλογημένος
ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

24 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐπο-
ρεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ· καὶ
προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἐπιδειξάιν αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς
τοῦ ἱεροῦ. ² ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς· οὐ βλέπετε ταῦτα πάντα;
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ
ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ
καταλυθήσεται. ³ καθημένου δὲ
αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν
Ἐλαιῶν προσῆλθον αὐτῷ οἱ μα-
θηταὶ κατ' ἰδίαν λέγοντες· εἰπέ
ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται, καὶ
τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρου-
σίας καὶ τῆς συντελείας τοῦ
αἰῶνος; ⁴ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· βλέπετε
μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ. ⁵ πολ-
λοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου λέγοντες, ἐγὼ
εἰμι ὁ Χριστός, καὶ πολλοὺς
πλανήσουσι. ⁶ μελλήσετε δὲ
ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς
πολέμων· ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε·
δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι, ἀλλ'
οὕτω ἐστὶ τὸ τέλος. ⁷ ἐγερθήσεται
γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία

³⁵ διὰ τὰ ἐλθῇ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν
αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον ἐπὶ
τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἀβελ
τοῦ δικαίου, ἕως τοῦ αἵματος
Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, τὸν
ὁποῖον ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ
καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. ³⁶ ἀληθῶς

σὰς λέγω, πάντα ταῦτα θέλουσιν
ἐλθεῖ ἐπὶ τὴν γενεάν ταύτην.

³⁷ Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλὴμ, ἡ φo-
νεύουσα τοὺς προφῆτας καὶ λιθο-
βολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς
σε· ποσάκις ἠθέλησα τὰ συνάξω
τὰ τέκνα σου καθ' ὃν τρόπον
συνάγει ἡ ὄρνις τὰ ὀρνίθια ἐαυτῆς
ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ δὲν ἠθελή-
σατε. ³⁸ Ἰδοὺ ἀφίεται εἰς ἐσθὰς ὁ
οἶκος σὰς ἔρημος. ³⁹ διότι σὰς
λέγω, δὲν θέλετέ με ἰδεῖ εἰς τὸ
ἔξῃς, ἕωσού εἴπητε, εὐλογημένος
ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

24 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀνε-
χώρει ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ· καὶ
προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ διὰ
τὰ ἐπιδειξάειν αὐτῷ τὰς οἰκο-
δομὰς τοῦ ἱεροῦ. ² ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπε πρὸς αὐτούς· δὲν βλέπετε
πάντα ταῦτα; ἀληθῶς σὰς λέγω,
δὲν θέλει ἀφεθῇ ἐδὼ λίθος ἐπὶ λί-
θον, ὅστις δὲν θέλει κατακρημνισθῇ.
³ καὶ ἐνῷ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ ὄρους
τῶν Ἐλαιῶν προσῆλθον πρὸς αὐτὸν
οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν λέγοντες·
εἰπέ πρὸς ἡμᾶς πότε θέλουσι
γεῖναι ταῦτα, καὶ τί τὸ σημεῖον
τῆς παρουσίας σου καὶ τῆς συντε-
λείας τοῦ αἰῶνος; ⁴ καὶ ἀποκριθεὶς
ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· βλέπετε
μὴ σὰς πλανήσῃ τις. ⁵ διότι πολλοὶ
θέλουσιν ἐλθεῖ ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου
λέγοντες, ἐγὼ εἰμαι ὁ Χριστός,
καὶ πολλοὺς θέλουσι πλανήσει.
⁶ θέλετε δὲ ἀκούσει πολέμους καὶ
φῆμας πολέμων· προσέχετε μὴ
ταραχθῆτε· ἐπειδὴ πάντα [ταῦτα]
πρέπει τὰ γέινωσιν, ἀλλὰ δὲν εἶναι
ἔτι τὸ τέλος. ⁷ διότι θέλει ἐγερθῇ
ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ

ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους· ⁸ πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὧδινων. ⁹ τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλίψιν καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. ¹⁰ καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ ἀλλήλους παραδώσουσι καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. ¹¹ καὶ πολλοὶ ψευδοπροφήται ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσι πολλούς, ¹² καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. ¹³ ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. ¹⁴ καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος. ¹⁵ Ὃταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου ἐστὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ—ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω— ¹⁶ τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φεугέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη, ¹⁷ ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβαινέτω ἄραι τὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ¹⁸ καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεφάτω ὀπίσω ἄραι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. ¹⁹ οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ²⁰ προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος μηδὲ σαββάτω. ²¹ ἔσται γὰρ τότε θλίψις μεγάλη, οἷα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ' οὐ μὴ γένηται. ²² καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. ²³ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστὸς ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε· ²⁴ ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφήται καὶ δώσουσι

βασιλείαν, καὶ θέλουσι γεῖναι πεῖναι καὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους· ⁸ πάντα δὲ ταῦτα [εἶναι] ἀρχὴ ὧδινων. ⁹ τότε θέλουσί σας παραδώσει εἰς θλίψιν καὶ θέλουσί σας θανατώσει, καὶ θέλετε εἶσθαι μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. ¹⁰ καὶ τότε θέλουσι σκανδαλισθῇ πολλοὶ καὶ θέλουσι παραδώσει ἀλλήλους καὶ θέλουσι μισήσει ἀλλήλους. ¹¹ καὶ πολλοὶ ψευδοπροφήται θέλουσιν ἐγερθῇ καὶ πλανήσει πολλούς, ¹² καὶ ἐπειδὴ θέλει πληθυνθῇ ἡ ἀνομία ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν θέλει ψυχρανθῇ. ¹³ ὁ δὲ ὑπομείνας ἕως τέλους, οὗτος θέλει σωθῇ. ¹⁴ καὶ θέλει κηρυχθῇ τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ πρὸς μαρτυρίαν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, καὶ τότε θέλει ἔλθεῖ τὸ τέλος. ¹⁵ Ὃταν λοιπὸν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ λαληθὲν διὰ τοῦ προφήτου Δανιὴλ ἱστάμενον ἐν τῷ τόπῳ τῷ ἁγίῳ—ὁ ἀναγινώσκων ἄς ἐννοῇ— ¹⁶ τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἄς φεύγωσιν ἐπὶ τὰ ὄρη, ¹⁷ ὅστις [εὑρεθῇ] ἐπὶ τοῦ δώματος ἄς μὴ καταβῇ διὰ νὰ λάβῃ τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ¹⁸ καὶ ὅστις [εὑρεθῇ] ἐν τῷ ἀγρῷ ἄς μὴ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω διὰ νὰ λάβῃ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. ¹⁹ οὐαὶ δὲ εἰς τὰς ἐγκυμονούσας καὶ τὰς θηλαζούσας ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ²⁰ προσεύχεσθε δὲ διὰ νὰ μὴ γείνη ἡ φυγὴ ὑμῶν ἐν χειμῶνι μηδὲ ἐν σαββάτῳ. ²¹ διότι τότε θέλει εἶσθαι θλίψις μεγάλη, ὅποια δὲν ἔγεινεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ θέλει γεῖναι. ²² καὶ ἂν δὲν συνετέμνοντο αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, δὲν ἤθελε σωθῇ οὐδεμία σὰρξ· διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς ὅμως θέλουσι συντμηθῇ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. ²³ τότε ἐάν τις εἴπῃ πρὸς ὑμᾶς· ἰδοὺ ἐδὼ [εἶναι] ὁ Χριστὸς ἢ ἐδὼ, μὴ πιστεύσητε· ²⁴ διότι θέλουσιν ἐγερθῇ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφήται κα

σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. ²⁵ Ἰδοὺ προεῖρηκα ὑμῖν. ²⁶ ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν, ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστὶ, μὴ ἐξέλθητε, ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεῦσητε· ²⁷ ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ²⁸ ὅπου γὰρ ἐὰν ᾦ τὸ πτώμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἄετοί.

²⁹ Εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. ³⁰ καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τότε κόφονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. ³¹ καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν.

³² Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἀπαλὸς καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος· ³³ οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδῃτε ταῦτα πάντα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἐπὶ θύραις. ³⁴ ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται. ³⁵ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. ³⁶ Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ Πατήρ μου

θέλουσι δείξει σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε νὰ πλανήσωσιν, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. ²⁵ Ἰδοὺ προεῖπα πρὸς ὑμᾶς. ²⁶ ἐὰν λοιπὸν εἴπωσι πρὸς ὑμᾶς, ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ εἶναι, μὴ ἐξέλθητε, ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεῦσητε· ²⁷ διότι καθὼς ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ²⁸ διότι ὅπου εἶναι τὸ πτώμα, ἐκεῖ θέλουσι συναχθῆ οἱ ἄετοί.

²⁹ Εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος θέλει σκοτισθῇ καὶ ἡ σελήνη δὲν θέλει δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες θέλουσι πέσει ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν θέλουσι σαλευθῆ. ³⁰ καὶ τότε θέλει φανῇ τὸ σημεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τότε θέλουσι θρηνήσει πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ θέλουσιν ἰδεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. ³¹ καὶ θέλει ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης, καὶ θέλουσι συνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν.

³² Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἄπαλός καὶ ἐκβλαστάνῃ τὰ φύλλα, γνωρίζετε ὅτι πλησιάζει τὸ θέρος· ³³ οὕτω καὶ σεῖς ὅταν ἴδῃτε πάντα ταῦτα, ἐξεύρετε ὅτι πλησίον εἶναι ἐπὶ τὰς θύρας. ³⁴ ἀληθῶς σὰς λέγω, δὲν θέλει παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως οὗ γείνωσι πάντα ταῦτα. ³⁵ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θέλουσι παρέλθῃ, οἱ δὲ λόγοι μου δὲν θέλουσι παρέλθῃ. ³⁶ Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας οὐδεὶς γινώσκει, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰμὴ ὁ

μόνος· ³⁷ ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ³⁸ ὥσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ ἐγκαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, ³⁹ καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἥλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ⁴⁰ τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εἰς παραλαμβάνεται καὶ ὁ εἰς ἀφίεται· ⁴¹ δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μυλῶνι, μία παραλαμβάνεται καὶ μία ἀφίεται. ⁴² γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποία ὥρα ὁ Κύριος ὑμῶν ἔρχεται. ⁴³ Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ἥδει ὁ οἰκοδεσπότης ποία φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἶασε διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. ⁴⁴ διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἔτοιμοι, ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. ⁴⁵ Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι αὐτοῖς τὴν τροφήν ἐν καιρῷ; ⁴⁶ μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει ποιοῦντα οὕτως. ⁴⁷ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ⁴⁸ ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, χρονίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν, ⁴⁹ καὶ ἄρξεται τύπτειν τοὺς συνδούλους αὐτοῦ, ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ μετὰ τῶν μεθυόντων, ⁵⁰ ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ· καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ οὐ γινώσκει, ⁵¹ καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ

Πατὴρ μου μόνος· ³⁷ καὶ καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ³⁸ διότι καθὼς ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἦσαν τρώγοντες καὶ πίνοντες, νυμφεύομενοι καὶ νυμφεύοντες, ἕως τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ Νῶε εἰσῆλθεν εἰς τὴν κιβωτόν, ³⁹ καὶ δὲν ἐνόησαν ἕωστού ἥλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἐσῆκωσε πάντας, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ⁴⁰ τότε δύο θέλουσιν εἶσθαι ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εἰς παραλαμβάνεται καὶ ὁ εἰς ἀφίεται· ⁴¹ δύο [γυναῖκες] θέλουσιν ἀλέθει ἐν τῷ μύλῳ, μία παραλαμβάνεται καὶ μία ἀφίεται. ⁴² ἀγρυπνεῖτε λοιπόν, διότι δὲν ἐξεύρετε ποία ὥρα ἔρχεται ὁ Κύριος ὑμῶν. ⁴³ Τοῦτο δὲ γινώσκετε ὅτι ἐὰν ἤξευρεν ὁ οἰκοδεσπότης ἐν ποία φυλακῇ [τῆς νυκτός] ἔρχεται ὁ κλέπτης, ἤθελεν ἀγρυπνήσει, καὶ δὲν ἤθελεν ἀφήσει νὰ διορυχθῇ ἡ οἰκία αὐτοῦ. ⁴⁴ διὰ τοῦτο καὶ σεῖς γίνεσθε ἔτοιμοι, διότι καθ' ἣν ὥραν δὲν στοχάζεσθε ἔρχεται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. ⁴⁵ Τίς λοιπόν εἶναι ὁ πιστὸς καὶ φρόνιμος δοῦλος, τὸν ὁποῖον ὁ κύριος αὐτοῦ κατέστησεν ἐπὶ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ, διὰ νὰ δίδῃ εἰς αὐτοὺς τὴν τροφήν ἐν καιρῷ; ⁴⁶ μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ὅταν ἔλθῃ ὁ κύριος αὐτοῦ, θέλει εὐρεῖ πράττοντα οὕτως. ⁴⁷ ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι θέλει καταστήσει αὐτὸν ἐπὶ πάντων τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. ⁴⁸ ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς ἐκεῖνος δοῦλος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, βραδύνει νὰ ἔλθῃ ὁ κύριός μου, ⁴⁹ καὶ ἀρχίσῃ νὰ δέρῃ τοὺς συνδούλους, νὰ τρώγῃ δὲ καὶ νὰ πίνῃ μετὰ τῶν μεθυόντων, ⁵⁰ θέλει ἐλθεῖ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου καθ' ἣν ἡμέραν δὲν προσμένει καὶ καθ' ἣν ὥραν δὲν ἐξεύρει, ⁵¹ καὶ θέλει ἀποχωρίσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ θέλει θέσει μετὰ

τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

25 Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. ² πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι καὶ πέντε μωραί. ³ αἵτινες μωραὶ λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον· ⁴ αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν. ⁵ χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον. μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν· ⁶ ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. ⁷ τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἐκόσμησιν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. ⁸ αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπον· δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. ⁹ ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι· μήποτε οὐκ ἀρκέση ἡμῖν καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς. ¹⁰ ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἦλθεν ὁ νυμφίος καὶ αἱ ἔτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. ¹¹ ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι· κύριε κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν. ¹² ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. ¹³ γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν ἐν ἧ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

¹⁴ Ὡςπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, ¹⁵ καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἓν, ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδή-

τῶν ὑποκριτῶν· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

25 Τότε θέλει ὁμοιωθῇ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ δέκα παρθέ-
 νους, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. ² πέντε δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν φρόνιμοι καὶ πέντε μωραί. ³ αἵτινες μωραὶ λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν δὲν ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον· ⁴ αἱ φρόνιμοι ὅμως ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν. ⁵ καὶ ἐπειδὴ ὁ νυμφίος ἐβράδυνεν ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκοιμῶντο. ⁶ ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς νυκτὸς ἔγεινε κραυγὴ· ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται, ἐξέλθετε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. ⁷ τότε ἐσηκώθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἠτοίμασαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. ⁸ καὶ αἱ μωραὶ εἶπον πρὸς τὰς φρονίμους· δότε εἰς ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐλαίου σας, διότι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβύνονται. ⁹ ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι· μήποτε δὲν ἀρκέση εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς ἐσᾶς· ὅθεν ὑπάγετε κάλλιον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε εἰς ἑαυτάς. ¹⁰ ἐνῷ δὲ ἀπῆρχοντο διὰ νὰ ἀγοράσωσιν ἦλθεν ὁ νυμφίος καὶ αἱ ἔτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. ¹¹ ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι· κύριε κύριε, ἄνοιξον εἰς ἡμᾶς. ¹² ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀληθῶς σὰς λέγω, δέν σας γνωρίζω. ¹³ ἀγρυπνεῖτε λοιπόν, διότι δέν ἐξεύρετε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν καθ' ἣν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

¹⁴ Διότι [θέλει ἔλθεῖ] ὡς ἄνθρωπος [ᾧστις] ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς δούλους αὐτοῦ, καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, ¹⁵ καὶ εἰς ἄλλον μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, εἰς ἄλλον δὲ δύο, εἰς ἄλλον δὲ ἓν, εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ

μησεν εὐθέως. ¹⁶ πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. ¹⁷ ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. ¹⁸ ὁ δὲ τὸ ἐν λαβὼν ἀπελθὼν ὥρουσεν ἐν τῇ γῇ καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. ¹⁹ μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον. ²⁰ καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. ²¹ ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. ²² προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν εἶπε· κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. ²³ ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. ²⁴ προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἐν τάλαντον εἰληφώς εἶπε· κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας. ²⁵ καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψε τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. ²⁶ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ· ἦδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα. ²⁷ ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. ²⁸ ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα.

ἱκανότητα, καὶ ἀπεδήμησεν εὐθύς. ¹⁶ ὑπῆγε δὲ ὁ λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα καὶ ἐργαζόμενος δι' αὐτῶν ἔκαμεν ἄλλα πέντε τάλαντα. ¹⁷ ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. ¹⁸ ὁ δὲ λαβὼν τὸ ἐν ὑπῆγε καὶ ἔσκαψεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἔκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. ¹⁹ μετὰ δὲ καιρὸν πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ θεωρεῖ λογαριασμὸν μετ' αὐτῶν. ²⁰ καὶ ἐλθὼν ὁ λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα προσέφερεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἰδοὺ ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. ²¹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖγε, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· εἰς τὰ ὀλίγα ἐστάθης πιστός, ἐπὶ πολλῶν θέλω σε καταστήσει· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. ²² προσελθὼν δὲ καὶ ὁ λαβὼν τὰ δύο τάλαντα εἶπε· κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἰδοὺ ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. ²³ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖγε, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· εἰς τὰ ὀλίγα ἐστάθης πιστός, ἐπὶ πολλῶν θέλω σε καταστήσει· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. ²⁴ προσελθὼν δὲ καὶ ὁ λαβὼν τὸ ἐν τάλαντον εἶπε· κύριε, σὲ ἐγνώρισα ὅτι εἶσαι σκληρὸς ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου δὲν ἔσπειρας καὶ συνάγων ὅθεν δὲν διεσκόρπισας. ²⁵ καὶ φοβηθεὶς ὑπῆγα καὶ ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἰδοὺ ἔχεις τὸ σόν. ²⁶ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπε πρὸς αὐτόν· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ· ἤξευρες ὅτι θερίζω ὅπου δὲν ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅθεν δὲν διεσκόρπισα. ²⁷ ἔπρεπε λοιπὸν νὰ βάλης τὸ ἀργύριόν μου εἰς τοὺς τραπεζίτας, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἠθελον λάβει τὸ ἐμὸν μετὰ τόκου. ²⁸ λάβετε λοιπὸν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε εἰς τὸν ἔχοντα τὰ δέκα τάλαντα.

²⁹ τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. ³⁰ καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

³¹ Ὄταν δὲ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνον δόξης αὐτοῦ, ³² καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, ³³ καὶ στήσῃ τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ ἐναντίων. ³⁴ τότε ἔρεῖ ὁ Βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ³⁵ ἐπεινάσα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην, καὶ συνηγάγετέ με, ³⁶ γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με, ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἤλθετε πρὸς με. ³⁷ τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; ³⁸ πότε δέ σε εἶδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν, ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν; ³⁹ πότε δέ σε εἶδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σε; ⁴⁰ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἔφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτοις τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. ⁴¹ τότε ἔρεῖ καὶ τοῖς ἐξ ἐναντίων· πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ καταραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ δια-

²⁹ διότι εἰς πάντα τὸν ἔχοντα θέλει δοθῇ καὶ περισσευθῇ, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἔχει θέλει ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτοῦ. ³⁰ καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ρίψατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

³¹ Ὄταν δὲ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε θέλει καθίσει ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης αὐτοῦ, ³² καὶ θέλουσι συναχθῇ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ θέλει χωρίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων καθὼς ὁ ποιμὴν χωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, ³³ καὶ θέλει στήσῃ τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ ἀριστερῶν. ³⁴ τότε ὁ Βασιλεὺς θέλει εἰπεῖ πρὸς τοὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· ἔλθετε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην εἰς ἑσᾶς βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ³⁵ διότι ἐπεινάσα, καὶ μοι ἐδώκατε νὰ φάγω, ἐδίψησα, καὶ με ἐποτίσατε, ξένος ἦμην, καὶ με ἐφιλοξενήσατε, ³⁶ γυμνός, καὶ με ἐνεδύσατε, ἡσθένησα, καὶ με ἐπεσκέφθητε, ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἤλθετε πρὸς ἐμέ. ³⁷ τότε θέλουσιν ἀποκριθῇ πρὸς αὐτὸν οἱ δίκαιοι λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; ³⁸ πότε δέ σε εἶδομεν ξένον καὶ ἐφιλοξενήσαμεν, ἢ γυμνὸν καὶ ἐνεδύσαμεν; ³⁹ πότε δέ σε εἶδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σε; ⁴⁰ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Βασιλεὺς θέλει εἰπεῖ πρὸς αὐτοὺς· ἀληθῶς σᾶς λέγω, καθ' ὅσον ἐκάμετε εἰς ἕνα τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, εἰς ἐμέ ἐκάμετε. ⁴¹ τότε θέλει εἰπεῖ καὶ πρὸς τοὺς ἐξ ἀριστερῶν· ὑπάγετε ἀπ' ἐμοῦ οἱ καταραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασ-

βόλω καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ.
⁴² ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με, ⁴³ ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενής καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. ⁴⁴ τότε ἀποκριθίσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμεν σοι; ⁴⁵ τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. ⁴⁶ καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

26 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ² οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι. ³ τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα, ⁴ καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν δόλῳ κρατήσωσι καὶ ἀποκτείνωσιν. ⁵ ἔλεγον δέ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

⁶ Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, ⁷ προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμον, καὶ κατέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακειμένου. ⁸ ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγανάκτησαν λέγοντες· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; ⁹ ἡδύνατο γάρ τοῦτο τὸ μύρον πρᾶθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. ¹⁰ γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί;

μένον διὰ τὸν διάβολον καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ. ⁴² διότι ἐπείνασα, καὶ δέν μοι ἐδώκατε νὰ φάγω, ἐδίψησα, καὶ δέν με ἐποτίσατε, ⁴³ ξένος ἤμην, καὶ δέν με ἐφιλοξενήσατε, γυμνός, καὶ δέν με ἐνεδύσατε, ἀσθενής καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ δέν με ἐπεσκέφθητε. ⁴⁴ τότε θέλουσιν ἀποκριθῆ ὑποὶ αὐτὸν καὶ αὐτοὶ λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ δέν σε ἐπηρησάμεν; ⁴⁵ τότε θέλει ἀποκριθῆ πρὸς αὐτοὺς λέγων· ἀληθῶς σὰς λέγω, καθ' ὅσον δέν ἐκάμετε εἰς ἕνα τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ εἰς ἐμὲ ἐκάμετε. ⁴⁶ καὶ θέλουσιν ἀπέλθει οὗτοι μὲν εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

26 Καὶ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· ² ἐξεύρετε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας γίνεται τὸ πάσχα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται διὰ νὰ σταυρωθῇ. ³ τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα, ⁴ καὶ συνεβουλεύθησαν νὰ συλλάβωσι τὸν Ἰησοῦν με δόλον, καὶ νὰ θανατώσωσιν. ⁵ ἔλεγον δέ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, διὰ νὰ μὴ γείνηθ θόρυβος ἐν τῷ λαῷ.

⁶ Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, ⁷ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν [αὐτὸ] ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐνῶ ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν. ⁸ ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγανάκτησαν λέγοντες· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; ⁹ διότι ἡδύνατο τοῦτο τὸ μύρον νὰ πωληθῇ με πολλὴν [τιμὴν] καὶ νὰ δοθῇ εἰς τοὺς πτωχοὺς. ¹⁰ νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· διὰ τί ἐνοχλεῖτε τὴν γυναῖ-

ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ. ¹¹ πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ¹² Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. ¹³ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. ¹⁴ Τότε πορευθεῖς εἰς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ¹⁵ εἶπε· τί θέλετέ μοι δοῦναι, καὶ ἐγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. ¹⁶ καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ.

¹⁷ Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες αὐτῷ· ποῦ θέλεις ἐτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; ¹⁸ ὁ δὲ εἶπεν· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἰπατε αὐτῷ· ὁ Διδάσκαλος λέγει, ὁ καιρὸς μου ἐγγύς ἐστι· πρὸς σε ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. ¹⁹ καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. ²⁰ Ὁφίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα.

²¹ καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. ²² καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος αὐτῶν· μήτι ἐγὼ εἰμι, Κύριε; ²³ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός με παραδώσει. ²⁴ ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνῳ δι' οὗ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος.

κα; διότι ἔργον καλὸν ἔπραξεν εἰς ἐμέ. ¹¹ διότι τοὺς πτωχοὺς πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ ὁμως πάντοτε δὲν ἔχετε. ¹² Ἐπειδὴ χύσασα αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, ἔκαμε [τοῦτο] διὰ τὸν ἐνταφιασμόν μου. ¹³ ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, θέλει λαληθῇ καὶ [τοῦτο] τὸ ὁποῖον ἔπραξεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. ¹⁴ Τότε ὑπήγεν εἰς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ¹⁵ καὶ εἶπε· τί θέλετε νὰ μοι δώσητε, καὶ ἐγὼ θέλω σας παραδῶσει αὐτόν; καὶ ἐκεῖνοι ἔδωκαν εἰς αὐτόν τριάκοντα ἀργύρια. ¹⁶ καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν διὰ νὰ παραδῶσῃ αὐτόν.

¹⁷ Τὴν δὲ πρώτην τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν, λέγοντες πρὸς αὐτόν· ποῦ θέλεις νὰ σοὶ ἐτοιμάσωμεν διὰ νὰ φάγῃς τὸ πάσχα; ¹⁸ καὶ ἐκεῖνος εἶπεν· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἰπατε πρὸς αὐτόν· ὁ Διδάσκαλος λέγει, ὁ καιρὸς μου ἐπλησίασεν· ἐν τῇ οἰκίᾳ σου θέλω κάμει τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. ¹⁹ καὶ ἔκαμον οἱ μαθηταὶ καθὼς παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

²⁰ Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ τῶν δώδεκα. ²¹ καὶ ἐνῷ ἔτρωγον εἶπεν· ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν θέλει με παραδῶσει. ²² καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρχισαν νὰ λέγωσι πρὸς αὐτόν ἕκαστος αὐτῶν· μήπως ἐγὼ εἰμαι, Κύριε; ²³ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ πινακίῳ τὴν χεῖρα, οὗτος θέλει με παραδῶσει. ²⁴ ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς εἶναι γεγραμμένον περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ εἰς τὸν ἀνθρώπον ἐκεῖνον διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται· καλὸν ἦτο εἰς τὸν ἀνθρώπον ἐκεῖνον

²⁵ ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν εἶπε· μήτι ἐγὼ εἰμι, ῥαββί; λέγει αὐτῷ· σὺ εἶπας.

²⁶ Ἐσθιοντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ εὐλογήσας ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς καὶ εἶπε· λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου· ²⁷ καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· πίνετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· ²⁸ τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· ²⁹ λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πῖω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς μου.

³⁰ Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ³¹ τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἑμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· γέγραπται γάρ, πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποιμένης· ³² μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ³³ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι· ³⁴ ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρεῖς ἀπαρνήσῃ με· ³⁵ λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· κἀν δέῃ με σὺν σοι ἀποθανεῖν, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι· ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον.

³⁶ Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῇ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς· καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν προσεύξωμαι ἐκεῖ· ³⁷ καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι

ἂν δὲν ἤθελε γεννηθῇ· ²⁵ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰούδας ὅστις παρέδιδεν αὐτὸν εἶπε· μήπως ἐγὼ εἰμαι, ῥαββί; λέγει πρὸς αὐτόν· σὺ εἶπας.

²⁶ Καὶ ἐνῷ ἔτρωγον λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ εὐλογήσας ἔκοψε καὶ ἐδίδεν εἰς τοὺς μαθητάς καὶ εἶπε· λάβετε φάγετε· τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου· ²⁷ καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς λέγων· πίνετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· ²⁸ διότι τοῦτο εἶναι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ ὑπὲρ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· ²⁹ σᾶς λέγω δὲ ὅτι δὲν θέλω πίνει εἰς τὸ ἐξῆς ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν πίνω αὐτὸ νέον μεθ' ὑμῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς μου.

³⁰ Καὶ ἀφοῦ ὑμνησαν ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ³¹ τότε λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· πάντες ὑμεῖς θέλετε σκανδαλισθῇ ἐν ἑμοὶ τὴν νύκτα ταύτην· διότι εἶναι γεγραμμένον, θέλω πατάξει τὸν ποιμένα, καὶ θέλουσι διασκορπισθῇ τὰ πρόβατα τῆς ποιμένης· ³² ἀφοῦ δὲ ἀναστηθῶ θέλω ὑπάγει πρότερον ὑμῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ³³ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτόν· καὶ ἂν πάντες σκανδαλισθῶσιν ἐν σοί, ἐγὼ ποτε δὲν θέλω σκανδαλισθῇ· ³⁴ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ἀληθῶς σοι λέγω ὅτι ταύτην τὴν νύκτα πρὶν φωνάζῃ ὁ ἀλέκτωρ τρεῖς θέλεις με ἀπαρνηθῇ· ³⁵ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Πέτρος· καὶ ἂν γείνη χρεῖα νὰ ἀποθάνω μετὰ σου, δὲν θέλω σε ἀπαρνηθῇ· ὁμοίως εἶπον καὶ πάντες οἱ μαθηταί.

³⁶ Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῇ, καὶ λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς· καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπάγω καὶ προσευχηθῶ ἐκεῖ· ³⁷ καὶ παρὰ λαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου ἤρχισε νὰ λυπῇται

καὶ ἀδημονεῖν. ³⁸ τότε λέγει αὐτοῖς· περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μένате ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. ³⁹ καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων· Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. ⁴⁰ καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· οὗτως οὐκ ἴσχυσατε μίαν ὥραν γρηγορεῖσαι μετ' ἐμοῦ; ⁴¹ γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. ⁴² πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο λέγων· Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ ἔάν μὴ αὐτὸ πῶ, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. ⁴³ καὶ ἔλθων εὐρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. ⁴⁴ καὶ ἀφίκεται αὐτοὺς ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν. ⁴⁵ τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς· καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν. ⁴⁶ ἐγείρεσθε ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.

⁴⁷ Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ Ἰούδας εἰς τῶν δώδεκα ἦλθε, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. ⁴⁸ ὁ δὲ παραδιδούς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον λέγων· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτόν. ⁴⁹ καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπε· χαῖρε, ῥαββί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. ⁵⁰ ὁ δὲ Ἰησοὺς εἶπεν αὐτῷ· ἑταίρε,

καὶ νὰ ἀδημονῇ. ³⁸ τότε λέγει πρὸς αὐτούς· περίλυπος εἶναι ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μένате ἐδῶ καὶ ἀγρυπνεῖτε μετ' ἐμοῦ. ³⁹ καὶ προχωρήσας ὀλίγον ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων· Πάτερ μου, ἔάν ᾔῃ δυνατόν, ἅς παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχὶ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. ⁴⁰ καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς κοιμωμένους, καὶ λέγει πρὸς τὸν Πέτρον· οὕτω δὲν ἠδυνήθητε μίαν ὥραν νὰ ἀγρυπνήσητε μετ' ἐμοῦ; ⁴¹ ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε, διὰ νὰ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. ⁴² πάλιν ἐκ δευτέρου ὑπῆγε καὶ προσευχήθη λέγων· Πάτερ μου, ἔάν δὲν ᾔῃ δυνατόν τοῦτο τὸ ποτήριον νὰ παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ χωρὶς νὰ πῶ αὐτό, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. ⁴³ καὶ ἔλθων εὐρίσκει αὐτοὺς πάλιν κοιμωμένους· διότι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ᾔσαν βεβαρημένοι. ⁴⁴ καὶ ἀφήσας αὐτοὺς ὑπῆγε πάλιν καὶ προσευχήθη ἐκ τρίτου εἰπὼν τὸν αὐτὸν λόγον. ⁴⁵ τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· κοιμᾶσθε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ ἐπλησίασεν ἡ ὥρα καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν. ⁴⁶ ἐγέρθητε ἅς ὑπάγωμεν· ἰδοὺ ἐπλησίασεν ὁ παραδίδων με.

⁴⁷ Καὶ ἐνῷ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι ἰδοὺ ὁ Ἰούδας εἰς τῶν δώδεκα ἦλθε, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. ⁴⁸ ὁ δὲ παραδίδων αὐτόν ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς σημεῖον λέγων· ὃντινα φιλήσω, αὐτὸς εἶναι· πιάσατε αὐτόν. ⁴⁹ καὶ εὐθύς πλησίασας πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἶπε· χαῖρε, ῥαββί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. ⁵⁰ ὁ δὲ Ἰησοὺς εἶπε πρὸς

ἐφ' ᾧ πάρει. τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.⁵¹ καὶ ἰδοὺ εἰς τῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀπεΐλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον.⁵² τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀπόστρεψόν σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀπολούνται.⁵³ ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν Πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων;⁵⁴ πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ ὅτι οὕτω δεῖ γενέσθαι;⁵⁵ Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις· ὥς ἐπὶ ληστήν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με; καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθέζομην διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με.⁵⁶ τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον.

⁵⁷ Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν.⁵⁸ ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος.⁵⁹ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὅπως θανατώσωσιν αὐτόν,⁶⁰ καὶ οὐχ εὔρον· καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὔρον. ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες⁶¹ εἶπον· οὗτος ἔφη, δύναμαι καταλύσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι

αὐτόν· φίλε, διὰ τί ἤλθες; τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπίασαν αὐτόν.⁵¹ καὶ ἰδοὺ εἰς τῶν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἔσυρε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ κτυπήσας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀπέκοψε τὸ ὠτίον αὐτοῦ.⁵² τότε λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ἐπίστρεψόν τὴν μάχαιράν σου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· διότι πάντες ὅσοι πιάσωσι μάχαιραν διὰ μαχαίρας θέλουσιν ἀπολεσθῆναι.⁵³ ἢ νομίζεις ὅτι δὲν δύναμαι ἤδη νὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα μου, καὶ θέλει στήσῃ μοι πλείον μου περισσοτέρους παρὰ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων;⁵⁴ πῶς λοιπὸν θέλουσι πληρωθῆ αἱ γραφαὶ ὅτι οὕτω πρέπει νὰ γείνη;⁵⁵ Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς ὄχλους· ὥς ἐπὶ ληστήν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων νὰ με συλλαβῆτε; καθ' ἡμέραν ἐκαθήμην πλησίον ὑμῶν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ δέν με ἐπίασατε.⁵⁶ τοῦτο δὲ ὅλον ἔγινε διὰ νὰ πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφήσαντες αὐτὸν ἔφυγον.

⁵⁷ Οἱ δὲ πιάσαντες τὸν Ἰησοῦν ἔφεραν πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου συνήχθησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι.⁵⁸ ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτόν ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν διὰ νὰ ἴδῃ τὸ τέλος.⁵⁹ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ διὰ νὰ θανατώσωσιν αὐτόν,⁶⁰ καὶ δέν εὔρον· καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, δέν εὔρον. ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες⁶¹ εἶπον· οὗτος εἶπε, δύναμαι νὰ χαλάσω τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν νὰ οἰκοδομήσω αὐτόν.

αὐτόν. ⁶² καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· οὐδὲν ἀποκρίνη; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; ⁶³ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζώντος ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. ⁶⁴ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· σὺ εἶπας· πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὤψεσθε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. ⁶⁵ τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων ὅτι ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων; ἵδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ. ⁶⁶ τί ὑμῖν δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· ἔνοχος θανάτου ἐστί. ⁶⁷ τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν, οἱ δὲ ἐρράπισαν ⁶⁸ λέγοντες· προφῆτευσον ἡμῖν, Χριστέ, τίς ἐστίν ὁ παῖσας σε;

⁶⁹ Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα· καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. ⁷⁰ ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάντων λέγων· οὐκ οἶδα τί λέγεις. ⁷¹ ἐξελθόντα δὲ αὐτόν εἰς τὸν πυλῶνα εἶδεν αὐτόν ἄλλη καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ, καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. ⁷² καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ' ὅρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. ⁷³ μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἐστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ; καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δηλὸν σε ποιεῖ. ⁷⁴ τότε ἤρξατο καταθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. καὶ εὐθὺς ἀλέκτωρ ἐφώνησε. ⁷⁵ καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρεῖς ἀπαρνήσῃ με· καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς.

⁶² καὶ σηκωθείς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπε πρὸς αὐτόν· δὲν ἀποκρίνεσαι; τί μαρτυροῦσιν οὗτοι κατὰ σου; ⁶³ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπε πρὸς αὐτόν· σὲ ὀρκίζω εἰς τὸν Θεὸν τὸν ζώντα νὰ εἴπῃς πρὸς ἡμᾶς ἂν σὺ ᾔσαι ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. ⁶⁴ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· σὺ εἶπας· πλὴν σας λέγω, εἰς τὸ ἐξῆς θέλετε ἰδεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. ⁶⁵ τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέσχισε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων ὅτι ἐβλασφήμησε· τί χρεῖαν ἔχομεν πλέων μαρτύρων; ἰδοὺ τώρα ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ. ⁶⁶ τί σας φαίνεται; καὶ ἐκείνοι ἀποκριθέντες εἶπον· ἔνοχος θανάτου εἶναι. ⁶⁷ τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐγρόνθισαν αὐτόν, ἄλλοι δὲ ἐρράπισαν ⁶⁸ λέγοντες· προφῆτευσον εἰς ἡμᾶς, Χριστέ, τίς εἶναι ὅστις σε ἐκτύπησεν;

⁶⁹ Ὁ δὲ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτόν μία δούλη λέγουσα· καὶ σὺ ᾔσο μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. ⁷⁰ ὁ δὲ ἠρνήθη ἔμπροσθεν πάντων λέγων· δὲν ἐξεύρω τί λέγεις. ⁷¹ καὶ ὅτε ἐξῆλθεν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτόν ἄλλη καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἐκεῖ, καὶ οὗτος ἦτο μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. ⁷² καὶ πάλιν ἠρνήθη μεθ' ὅρκου ὅτι δὲν γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον. ⁷³ μετ' ὀλίγον δὲ προσελθόντες οἱ ἐστῶτες εἶπον πρὸς τὸν Πέτρον· ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶσαι; διότι ἡ λαλιά σου σὲ κάμνει φανερόν. ⁷⁴ τότε ἤρχισε νὰ καταναθεματίζῃ καὶ νὰ ὀμνύῃ ὅτι δὲν γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον. καὶ εὐθὺς ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ. ⁷⁵ καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ ὅστις εἶπε πρὸς αὐτόν ὅτι πρὶν φωνάζῃ ὁ ἀλέκτωρ τρεῖς θέλεις με ἀπαρνηθῇ· καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς.

27 Πρωτὰς δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὥστε θανατῶσαι αὐτόν. ² καὶ δῆσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποιτίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

³ Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ⁴ λέγων· ἡμαρτον παραδούς αἷμα ἁθῶν. οἱ δὲ εἶπον· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄφει. ⁵ καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησε, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. ⁶ οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον· οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἱματός ἐστι. ⁷ συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. ⁸ διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἱματος ἕως τῆς σήμερον. ⁹ τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, ¹⁰ καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι Κύριος.

¹¹ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ· σὺ λέγεις. ¹² καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο. ¹³ τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσι; ¹⁴ καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. ¹⁵ Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἓνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ᾔθελον.

27 Ὅτε δὲ ἔγεινε πρῶτὴ συν-εβουλευθήσαν πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ διὰ νὰ θανατῶσωσιν αὐτόν. ² καὶ δέσαντες αὐτὸν ἔφεραν καὶ παρέδωκαν αὐτὸν εἰς τὸν Πόντιον Πιλάτον τὸν ἡγεμόνα.

³ Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδύσας αὐτὸν ὅτι κατεδικάσθη, μεταμεληθεὶς ἐπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια εἰς τοὺς πρεσβυτέρους ⁴ λέγων· ἡμαρτον παραδύσας αἷμα ἁθῶν. οἱ δὲ εἶπον· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄφει. ⁵ καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησε, καὶ ἀπελθὼν ἐκρεμάσθη. ⁶ οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον· δὲν εἶναι συγκεχωρημένον νὰ βάλωμεν αὐτὰ εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον, διότι εἶναι τιμὴ αἱματος. ⁷ καὶ συμβουλευθέντες ἠγόρασαν μὲ αὐτὰ τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως διὰ νὰ ἐνταφιάζωνται [ἐκεῖ] οἱ ξένοι. ⁸ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἱματος ἕως τῆς σήμερον. ⁹ τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ ἐκτιμηθέντος τὸν ὁποῖον ἐξετίμησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ¹⁰ καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὼς μοι παρήγγειλεν ὁ Κύριος.

¹¹ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· σὺ λέγεις. ¹² καὶ ἐνῷ ἐκατηγορεῖτο ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίθη. ¹³ τότε λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Πιλάτος· δὲν ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσι; ¹⁴ καὶ δὲν ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν οὐδὲ πρὸς ἓνα λόγον, ὥστε ὁ ἡγεμὼν ἐθαύμαζε πολὺ. ¹⁵ κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν ἐσυνεθίζεν ὁ ἡγεμὼν νὰ ἀπολύῃ εἰς τὸν ὄχλον ἓνα δέσμιον, ὄντινα

¹⁶ εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον Βαραββᾶν. ¹⁷ συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; ¹⁸ ἥδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. ¹⁹ Καθημένον δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· μηδὲν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. ²⁰ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. ²¹ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπον· Βαραββᾶν. ²² λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; λέγουσιν αὐτῷ πάντες· σταυρωθήτω. ²³ ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον λέγοντες· σταυρωθήτω. ²⁴ ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων· ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. ²⁵ καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. ²⁶ τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

²⁷ Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτόν ὅλην τὴν σπεῖραν. ²⁸ καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν περιέβηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην, ²⁹ καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέβηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ,

ἤθελον. ¹⁶ καὶ εἶχον τότε δέσμιον περιβόητον λεγόμενον Βαραββᾶν. ¹⁷ ἐνῷ λοιπὸν ἦσαν συνηγμένοι εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος· τίνα θέλετε νὰ σας ἀπολύσω; τὸν Βαραββᾶν ἢ τὸν Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; ¹⁸ ἐπειδὴ ἤξευρεν ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. ¹⁹ Ἐνῷ δὲ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ βήματος ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· ἄπεχε τοῦ δικαίου ἐκείνου· διότι πολλὰ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. ²⁰ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους νὰ ζητήσωσι τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν νὰ ἀπολέσωσι. ²¹ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἡγεμὼν εἶπε πρὸς αὐτοὺς· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο νὰ σας ἀπολύσω; οἱ δὲ εἶπον· τὸν Βαραββᾶν. ²² λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος· τί λοιπὸν νὰ κάμω τὸν Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; λέγουσι πρὸς αὐτόν πάντες· σταυρωθήτω. ²³ ὁ δὲ ἡγεμὼν εἶπε· καὶ τί κακὸν ἔπραξεν; οἱ δὲ περισσότερον ἔκραζον λέγοντες· σταυρωθήτω. ²⁴ καὶ ἰδὼν ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἔνιψε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἔμπροσθεν τοῦ ὄχλου λέγων· ἀθῶος εἰμαι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. ²⁵ καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε· τὸ αἷμα αὐτοῦ [ἅς ἦναι] ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. ²⁶ τότε ἀπέλυσεν εἰς αὐτοὺς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν μαστιγώσας παρέδωκε διὰ νὰ σταυρωθῇ.

²⁷ Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήθροισαν ἐπ' αὐτόν ὅλον τὸ τάγμα τῶν στρατιωτῶν. ²⁸ καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν ἐνέδυσαν αὐτόν χλαμύδα κοκκίνην, ²⁹ καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἔθεσαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλαμον εἰς τὴν δεξιὰν αὐτοῦ,

καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγοντες· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων·
³⁰ καὶ ἔμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.³¹ καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι.³² Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.³³ Καὶ ἔλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὃ ἐστι λεγόμενος Κρανίου τόπος,³⁴ ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν.³⁵ Σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν διμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βαλόντες κλῆρον,³⁶ καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ.³⁷ καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.³⁸ Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λησταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων.³⁹ Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινεῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν⁴⁰ καὶ λέγοντες· ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν· εἰ Υἱὸς εἰ τοῦ Θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.⁴¹ ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον·⁴² ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· εἰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστι, καταβιάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πιστεύσομεν ἐπ' αὐτῷ·⁴³ πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν, ῥυσάσθω νῦν αὐτόν, εἰ θέλει αὐτόν· εἶπε γάρ ὅτι Θεοῦ εἰμι Υἱός.⁴⁴ τὸ δὲ αὐτὸ καὶ οἱ λησταὶ οἱ

καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτὸν λέγοντες· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων·
³⁰ καὶ ἔμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.³¹ καὶ ἀφοῦ ἐνέπαιξαν αὐτόν, ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἔφεραν αὐτόν διὰ τὰ σταυρώσωσιν.³² Ἐνῷ δὲ ἐξήρχοντο εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνομαζόμενον Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν διὰ τὰ σῆκώσῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.³³ καὶ ὅτε ἦλθον εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅστις λέγεται Κρανίου τόπος,³⁴ ἔδωκαν εἰς αὐτόν τὴν πίην ὄξος μεμιγμένον μετὰ χολῆς· καὶ γευθεὶς δὲν ἤθελε τὴν πίην.³⁵ ἀφοῦ δὲ ἐσταύρωσαν αὐτόν διμερίσθησαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον, διὰ τὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου, διμερίσθησαν τὰ ἱματῖά μου εἰς ἑαυτοὺς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.³⁶ καὶ καθήμενοι ἐφύλαττον αὐτόν ἐκεῖ.³⁷ καὶ ἔθεσαν ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν κατηγορίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.³⁸ Τότε ἐσταυρώθησαν μετ' αὐτοῦ δύο λησταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ ἀριστερῶν.³⁹ Οἱ δὲ διαβαίνοντες ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινεῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν⁴⁰ καὶ λέγοντες· ὁ χαλῶν τὸν ναὸν καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν· ἂν ᾦσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.⁴¹ ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον·⁴² ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν δὲν δύναται τὴν σῶσιν· ἂν ᾦσαι βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ ἅς καταβῇ τώρα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ θέλομεν πιστεύσει εἰς αὐτόν·⁴³ πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἅς σῶσιν τώρα αὐτόν, ἂν θέλῃ αὐτόν· ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι Θεοῦ Υἱός εἰμαι.⁴⁴ τὸ αὐτὸ

συσταυρωθέντες αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

⁴⁵ Ἀπὸ δὲ ἑκτῆς ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης· ⁴⁶ περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· Ἡλί Ἡλί, λιμὰ σαβαχθανί; τοῦτ' ἐστὶ, Θεέ μου Θεέ μου, ἵνατί με ἐγκατέλιπες; ⁴⁷ τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἐστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἡλίαν φωνεῖ οὗτος. ⁴⁸ καὶ εὐθὺς ὄρα- μῶν εἰς ἕξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε ὄξους καὶ περιθείς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν. ⁴⁹ οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον· ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλίας σώσων αὐτόν. ⁵⁰ ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κρά- ξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκε τὸ πνεῦμα. ⁵¹ Καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ ἡ γῆ ἐσεισθῆ καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, ⁵² καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη, ⁵³ καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. ⁵⁴ Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ γενόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες· ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦν οὗτος. ⁵⁵ Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ· ⁵⁶ ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ μητρε, καὶ ἡ μητρε τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

⁵⁷ Ὁρίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμα- θαίας, τοῦνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ· ⁵⁸ οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ᾗτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

δὲ καὶ οἱ λησται οἱ συσταυρωθέντες μετ' αὐτοῦ ὠνείδιζον εἰς αὐτόν.

⁴⁵ Ἀπὸ δὲ ἑκτῆς ὥρας σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης· ⁴⁶ περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ φωνῆς μεγάλης λέγων· Ἡλί Ἡλί, λαμὰ σαβαχθανί; τουτέστι, Θεέ μου Θεέ μου, διὰ τί με ἐγκατέλιπες; ⁴⁷ καὶ τινες, τῶν ἐκεῖ ἐστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι τὸν Ἡλίαν φωνάζει οὗτος. ⁴⁸ καὶ εὐθὺς ἔδρα- μεν εἰς ἕξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον καὶ γεμίσας ὄξους καὶ περιθέσας εἰς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν. ⁴⁹ οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον· ἄφες ἄς ἴδωμεν ἂν ἔρχηται ὁ Ἡλίας νὰ σώσῃ αὐτόν. ⁵⁰ ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας μετὰ φωνῆς μεγάλης ἀφῆκε τὸ πνεῦμα. ⁵¹ Καὶ ἰδοὺ τὸ κατα- πέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ ἡ γῆ ἐσεισθῆ καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, ⁵² καὶ τὰ μνημεῖα ἠνοίχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἀνέστησαν, ⁵³ καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ εἰσῆλθον - εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν εἰς πολ- λούς. ⁵⁴ Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ φυλάττοντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ γενόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες· ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦτο οὗτος. ⁵⁵ Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ὑπηρετοῦσαι αὐτόν· ⁵⁶ μετὰ τῶν ὁποίων ἦτο Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ μητρε τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ, καὶ ἡ μητρε τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

⁵⁷ Ὅτε δὲ ἐγένετο ἑσπέρα ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμα- θαίας, τὸ ὄνομα Ἰωσήφ, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν· ⁵⁸ οὗτος ἐλθὼν πρὸς τὸν Πιλάτον ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. τότε

τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. ⁵⁹ καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσήφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, ⁶⁰ καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. ⁶¹ Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

⁶² Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἣτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλάτον ⁶³ λέγοντες· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. ⁶⁴ κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ, ἡγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χειρῶν τῆς πρώτης. ⁶⁵ ἔφη αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· ἔχετε κουσιωδῖαν· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. ⁶⁶ οἱ δὲ πορευθέντες ἡσφάλισαντο τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουσιωδίας.

28 Ὅψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον. ² καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβάς ἐξ οὐρανοῦ προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. ³ ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών. ⁴ ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί. ⁵ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναιξί· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρω-

ὁ Πιλάτος προσέταξε νὰ ἀποδοθῇ τὸ σῶμα. ⁵⁹ καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσήφ ἐτύλιξεν αὐτὸ μὲ σινδόνα καθαρὰν, ⁶⁰ καὶ ἔθεσεν αὐτὸ ἐν τῷ νέῳ αὐτοῦ μνημείῳ, τὸ ὅποιον ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν εἰς τὴν θύραν τοῦ μνημείου ἀνεχώρησεν. ⁶¹ Ἦτο δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

⁶² Καὶ τῇ ἐπαύριον, ἣτις εἶναι μετὰ τὴν παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τὸν Πιλάτον ⁶³ λέγοντες· κύριε, ἐνεθυμήθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, μετὰ τρεῖς ἡμέρας θέλω ἀναστηθῆ. ⁶⁴ πρόσταξον λοιπὸν νὰ ἀσφαλισθῇ ὁ τάφος ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλθόντες διὰ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσι πρὸς τὸν λαόν, ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν· καὶ θέλει εἶσθαι ἡ ἐσχάτη πλάνη χειροτέρᾳ τῆς πρώτης. ⁶⁵ εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος· ἔχετε φύλακας· ὑπάγετε, ἀσφαλίσασθε καθὼς ἐξεύρετε. ⁶⁶ οἱ δὲ ὑπῆγον καὶ ἡσφάλισαν τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον καὶ ἐπιστήσαντες τοὺς φύλακας.

28 Ἀφοῦ δὲ ἐπέρασε τὸ σάββατον, περὶ τὰ χαράγματα τῆς πρώτης [ἡμέρας] τῆς ἐβδομάδος, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, διὰ νὰ θεωρήσωσι τὸν τάφον. ² καὶ ἰδοὺ ἐγένετο σεισμὸς μέγας· διότι ἄγγελος Κυρίου καταβάς ἐξ οὐρανοῦ ἦλθε καὶ ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. ³ ἦτο δὲ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡς χιών. ⁴ καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐταράχθησαν οἱ φύλακες καὶ ἐγένοντο ὡς νεκροί. ⁵ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς τὰς γυναῖκας· μὴ φοβεῖσθε σεῖς· διότι ἐξεύρω ὅτι Ἰησοῦν τὸν

μένον ζητεῖτε. ⁶ οὐκ ἔστιν ὧδε· ἡγέρθη γὰρ καθὼς εἶπε. δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. ⁷ καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἡγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. ⁸ καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ⁹ ὥς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ὁ Ἰησοῦς ἀπῆντησεν αὐταῖς λέγων· χαίρετε. αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. ¹⁰ τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε ἀπαγγεῖλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ ἐκεῖ με ὄψονται.

¹¹ Πορευομένων δὲ αὐτῶν ἰδοὺ τινες τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. ¹² καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβουλίον τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις ¹³ λέγοντες· εἶπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. ¹⁴ καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμους ποιήσομεν. ¹⁵ οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὥς ἐδιδάχθησαν. καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίους μέχρι τῆς σήμερον.

¹⁶ Οἱ δὲ ἑνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. ¹⁷ καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν αὐτῷ, οἱ δὲ ἐδίστασαν. ¹⁸ καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς.

ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. ⁶ δὲν εἶναι ἐδῶ· διότι ἀνέστη καθὼς εἶπεν. ἔλθετε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. ⁷ καὶ ὑπάγετε ταχέως καὶ εἶπατε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ὅτι ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ ὑπάγει πρότερον ὑμῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ θέλετε ἰδεῖ αὐτόν· ἰδοὺ σας εἶπον. ⁸ καὶ ἐξελθοῦσαι ταχέως ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον νὰ ἀπαγγεῖλωσι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. ⁹ ἐνῷ δὲ ἤρχοντο νὰ ἀπαγγεῖλωσι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἰδοὺ ὁ Ἰησοῦς ἀπῆντησεν αὐτὰς λέγων· χαίρετε. καὶ ἐκεῖναι προσελθοῦσαι ἐπίασαν τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ προσεκύνησαν αὐτόν. ¹⁰ τότε λέγει πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε ἀπαγγεῖλατε πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ ἐκεῖ θέλουσί με ἰδεῖ.

¹¹ Ἐνῷ δὲ αὐταὶ ἀπῆρχοντο ἰδοὺ τινες τῶν φυλάκων ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς πάντα τὰ γενόμενα. ¹² καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ συμβουλευθέντες ἔδωκαν εἰς τοὺς στρατιώτας ἀργύρια ἱκανὰ ¹³ λέγοντες· εἶπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλθόντες διὰ νυκτὸς ἔκλεψαν αὐτόν ἐνῷ ἡμεῖς ἐκοιμώμεθα. ¹⁴ καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς θέλομεν πείσει αὐτόν καὶ ἐσᾶς θέλομεν κάμει ἀμερίμους. ¹⁵ ἐκεῖνοι δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἔπραξαν ὥς ἐδιδάχθησαν. καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον.

¹⁶ Οἱ δὲ ἑνδεκα μαθηταὶ ὑπῆγον εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος ὅπου παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. ¹⁷ καὶ ἰδόντες αὐτόν προσεκύνησαν αὐτόν, τινὲς δὲ ἐδίστασαν. ¹⁸ καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς λέγων· ἐδόθη εἰς ἐμὲ πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς.

¹⁹ πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ²⁰ διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. ἀμήν.

¹⁹ πορευθέντες λοιπὸν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ²⁰ διδάσκοντες αὐτοὺς νὰ φυλάττωσι πάντα ὅσα παρήγγειλα εἰς ἐσᾶς· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἶμαι μεθ' ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. ἀμήν.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

² Ὡς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου· ³ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. ⁴ ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. ⁵ καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμίται, καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ⁶ ἦν δὲ ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. ⁷ καὶ ἐκήρυττε λέγων· ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. ⁸ ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

⁹ Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην. ¹⁰ καὶ εὐθὺς ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶδε σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ Πνεῦμα ὡς περιστερὰν καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν· ¹¹ καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν·

1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

² Καθὼς εἶναι γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὅστις θέλει κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου· ³ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, εὐθείας κάμετε τὰς τρίβους αὐτοῦ. ⁴ ἦτο ὁ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύττων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. ⁵ καὶ ἐξήρχοντο πρὸς αὐτὸν ὄλος ὁ τόπος τῆς Ἰουδαίας καὶ οἱ Ἱεροσολυμίται, καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ⁶ ἦτο δὲ ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ [ἔχων] ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ τρώγων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. ⁷ καὶ ἐκήρυττε λέγων· ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, τοῦ ὁποίου δὲν εἰμαι ἄξιος σκύψας νὰ λύσω τὸ λωρίον τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. ⁸ ἐγὼ μὲν σας ἐβάπτισα ἐν ὕδατι, αὐτὸς δὲ θέλει σας βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

⁹ Καὶ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην. ¹⁰ καὶ εὐθὺς ἐνῶ ἀνέβαινεν ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶδε τοὺς οὐρανοὺς σχιζομένους καὶ τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐπ' αὐτόν· ¹¹ καὶ φωνὴ ἔγεινεν ἐκ τῶν οὐρανῶν· σὺ εἶσαι ὁ

σὺ εἶ ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.

¹² Καὶ εὐθὺς τὸ Πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον· ¹³ καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.

¹⁴ Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ¹⁵ καὶ λέγων ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· μετανοεῖτε καὶ πιστεῦετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. ¹⁶ Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον ἐν τῇ θαλάσῃ· ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς· ¹⁷ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἀλιεῖς ἀνθρώπων. ¹⁸ καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ. ¹⁹ Καὶ προβάς ἐκεῖθεν ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα, ²⁰ καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς. καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.

²¹ Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καπερναοὺμ· καὶ εὐθέως τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν ἐδίδασκε. ²² καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. ²³ Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξε ²⁴ λέγων· ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ Ἅγιος τοῦ Θεοῦ. ²⁵ καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· φιμώθητι

Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὁποῖον εὐηρεστήθην.

¹² Καὶ εὐθὺς τὸ Πνεῦμα ἐκβάλλει αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον· ¹³ καὶ ἦτο ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἦτο μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι ὑπηρετοῦν αὐτόν.

¹⁴ Ἀφοῦ δὲ παρεδόθη ὁ Ἰωάννης ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν κηρύττων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ¹⁵ καὶ λέγων ὅτι ἐπληρώθη ὁ καιρὸς καὶ ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· μετανοεῖτε καὶ πιστεῦετε εἰς τὸ εὐαγγέλιον. ¹⁶ Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε τὸν Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ῥίπτοντας δίκτυον εἰς τὴν θάλασσαν· διότι ἦσαν ἀλιεῖς· ¹⁷ καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἔλθετε ὀπίσω μου, καὶ θέλω σας κάμει νὰ γείνητε ἀλιεῖς ἀνθρώπων. ¹⁸ καὶ εὐθέως ἀφήσαντες τὰ δίκτυα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτόν. ¹⁹ Καὶ προχωρήσας ἐκεῖθεν ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ ἐπισκευάζοντας τὰ δίκτυα, ²⁰ καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς. καὶ ἀφήσαντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ὑπῆγον ὀπίσω αὐτοῦ.

²¹ Καὶ εἰσέρχονται εἰς Καπερναοὺμ· καὶ εὐθέως ἐν τῷ σαββάτῳ εἰσελθὼν [ὁ Ἰησοῦς] εἰς τὴν συναγωγὴν ἐδίδασκε. ²² καὶ ἐξεπλήττοντο διὰ τὴν διδαχὴν αὐτοῦ· διότι ἐδίδασκεν αὐτοὺς ὡς ἔχων ἐξουσίαν, καὶ οὐχὶ ὡς οἱ γραμματεῖς. ²³ Καὶ ἦτο ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα ἀκάθαρτον, καὶ ἀνέκραξε ²⁴ λέγων· φεῦ, τί [εἶναι] μεταξὺ ἡμῶν καὶ σοῦ, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες νὰ μας ἀπολέσης; σὲ γνωρίζω τίς εἶσαι, ὁ Ἅγιος τοῦ Θεοῦ. ²⁵ καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· σιώπα καὶ ἔξελθε

καὶ ἐξελθε ἐξ αὐτοῦ. ²⁶ καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ κραῶσαν φωνῇ μεγάλῃ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. ²⁷ καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες, ὥστε συζητεῖν πρὸς ἐαυτοὺς λέγοντας· τί ἐστὶ τοῦτο; τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; ²⁸ καὶ ἐξῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν περιχώρον τῆς Γαλιλαίας.

²⁹ Καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξεληθόντες ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. ³⁰ ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρεσσουσα. καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. ³¹ καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως, καὶ διηκόνει αὐτοῖς. ³² Ὁψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδν ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους. ³³ καὶ ἦν ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη πρὸς τὴν θύραν. ³⁴ καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε, καὶ οὐκ ἤφιε λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ᾗδεισαν αὐτόν.

³⁵ Καὶ πρῶτ' ἐννυχὰ λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κακεῖ προσήχето. ³⁶ καὶ κατεδίωξαν αὐτόν ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ³⁷ καὶ εὐρόντες αὐτόν λέγουσιν αὐτῷ ὅτι πάντες ζητοῦσί σε. ³⁸ καὶ λέγει αὐτοῖς· ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ ἐξελήλυθα. ³⁹ καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.

⁴⁰ Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν λεπρὸς παρακαλῶν αὐτόν καὶ γονυπετῶν αὐτόν καὶ λέγων αὐτῷ

ἐξ αὐτοῦ. ²⁶ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἀφοῦ ἐσπάραξεν αὐτόν καὶ ἐκραξε μετὰ φωνῆς μεγάλης ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. ²⁷ καὶ πάντες ἐξεπλάγησαν, ὥστε συνεζήτουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· τί εἶναι τοῦτο; τίς αὕτη ἡ νέα διδαχὴ, διότι μετὰ ἐξουσίας προστάζει καὶ τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, καὶ ὑπακούουσιν εἰς αὐτόν; ²⁸ ἐξῆλθε· ἰδὲ ἡ φήμη αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν περιχώρον τῆς Γαλιλαίας.

²⁹ Καὶ εὐθὺς ἐξεληθόντες ἐκ τῆς συναγωγῆς ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου μετὰ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. ³⁰ ἡ δὲ πενθερὰ τοῦ Σίμωνος ἦτο κατὰ κοιτοῦ πάσχουσα πυρετόν. καὶ εὐθὺς ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν περὶ αὐτῆς. ³¹ καὶ πλησιάσας ἤγειρεν αὐτὴν πιάσας τὴν χεῖρα αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως, καὶ ὑπηρέτει αὐτούς. ³² Ἀφοῦ δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα, ὅτε ἔδυσεν ὁ ἥλιος, ἔφεραν πρὸς αὐτόν πάντας τοὺς πάσχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους. ³³ καὶ ἡ πόλις ὅλη ἦτο συνηγμένη ἔμπροσθεν τῆς θύρας. ³⁴ καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς πάσχοντας διαφόρους ἄρρωστίας, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε, καὶ δὲν ἄφινε τὰ δαιμόνια νὰ λαλῶσιν, ἐπειδὴ ἐγνώριζον αὐτόν.

³⁵ Καὶ τὸ πρῶτ' ἐνῶ ἦτο ὁρθὸς βαθὺς σηκωθείς ἐξῆλθε· καὶ ὑπῆγεν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἐκεῖ προσήχето. ³⁶ καὶ ἔδραμον κατόπιν αὐτοῦ ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ³⁷ καὶ εὐρόντες αὐτόν λέγουσι πρὸς αὐτόν ὅτι πάντες σε ζητοῦσι. ³⁸ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· ἄς ὑπάγωμεν εἰς τὰς πλησίον κωμοπόλεις, διὰ νὰ κηρύξω καὶ ἐκεῖ· ἐπειδὴ διὰ τοῦτο ἐξῆλθον. ³⁹ καὶ ἐκήρυττεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἐξέβαλλε τὰ δαιμόνια.

⁴⁰ Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν λεπρὸς παρακαλῶν αὐτόν καὶ γονυπετῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ λέγων πρὸς

ὅτι ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι. ⁴¹ ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς, ἐκτείνας τὴν χειρὰ, ἥψατο αὐτοῦ. καὶ λέγει αὐτῷ· θέλω, καθαρίσθητι. ⁴² καὶ εἰπόντος αὐτοῦ εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. ⁴³ καὶ ἐμβριμῶμενος αὐτῷ εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτόν. ⁴⁴ καὶ λέγει αὐτῷ· ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἶπης, ἀλλ' ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ᾧ προσέταξε Μωυσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ⁴⁵ ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν· εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν· καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν.

2 Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν καὶ ἡκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι. ² καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. ³ καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων· ⁴ καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσει αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορῶντες χαλῶσι τὸν κράββατον, ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. ⁵ ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. ⁶ ἦσαν δὲ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· ⁷ τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός; ⁸ καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· τί ταῦ-

αὐτὸν ὅτι, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι νὰ με καθαρίσῃς. ⁴¹ ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς ἐξέτεινε τὴν χειρὰ, καὶ ἥγγισεν αὐτὸν καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· θέλω, καθαρίσθητι. ⁴² καὶ ὡς εἶπε [τοῦτο] εὐθὺς ἔφυγεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. ⁴³ καὶ προστάξας αὐτὸν ἐντόνως εὐθὺς ἀπέπεμψεν αὐτόν. ⁴⁴ καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· πρόσεχε μὴ εἶπης πρὸς μηδένα μηδὲν, ἀλλ' ὕπαγε δεῖξον σεαυτὸν εἰς τὸν ἱερέα καὶ πρόσφερε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ὅσα προσέταξεν ὁ Μωυσῆς διὰ μαρτυρίαν εἰς αὐτούς. ⁴⁵ Ἀλλ' ἐκεῖνος ἐξελθὼν ἤρχισε νὰ κηρύττῃ πολλὰ καὶ νὰ διαφημίζῃ τὸν λόγον, ὥστε πλεον δὲν ἠδύνατο αὐτὸς νὰ εἰσέλθῃ φανερά εἰς πόλιν, ἀλλ' ἦτο ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις· καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν.

2 Καὶ μεθ' ἡμέρας πάλιν εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ καὶ ἡκούσθη ὅτι εἶναι εἰς οἶκον. ² καὶ εὐθὺς συνήχθησαν πολλοί, ὥστε δὲν ἐχώρουν πλέον [αὐτοῦς] οὐδὲ τὰ πρόθυρα· καὶ ἐκήρυττεν εἰς αὐτούς τὸν λόγον. ³ καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν φέροντες παραλυτικὸν, βασταζόμενον ὑπὸ τεσσάρων· ⁴ καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ πλησιάσωσιν εἰς αὐτὸν ἐξ αἰτίας τοῦ ὄχλου, ἐχάλασαν τὴν στέγην ὅπου ἦτο, καὶ διατρύπησαντες καταβιβάζουσι τὸν κράββατον, ἐφ' οὗ κατέκειτο ὁ παραλυτικὸς. ⁵ ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει πρὸς τὸν παραλυτικόν· τέκνον, συγκεχωρημέναι εἶναι εἰς σε αἱ ἁμαρτίαι σου. ⁶ ἦσαν δὲ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· ⁷ διὰ τί οὗτος λαλεῖ τοιαύτας βλασφημίας; τίς δύναται νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας εἰμὴ εἰς ὁ Θεός; ⁸ καὶ εὐθὺς νοήσας ὁ Ἰησοῦς διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ὅτι οὕτω διαλογίζονται καθ' ἑαυτούς, εἶπε πρὸς αὐτούς· διὰ τί διαλογί-

τα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; ⁹ τί ἐστὶν εὐκολώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε καὶ ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει; ¹⁰ ἵνα δὲ εἰδῇτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας—λέγει τῷ παραλυτικῷ. ¹¹ σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ ὑπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. ¹² καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράβατον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν.

¹³ Καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς.

¹⁴ Καὶ παράγων εἶδε Λευὴν τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι, καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. ¹⁶ καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει; ¹⁷ καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἱατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. ¹⁸ Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύοντες, καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσι; ¹⁹ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύ-

ξεσθε ταῦτα ἐν ταῖς καρδίαις σας; ⁹ τί εἶναι εὐκολώτερον, νὰ εἴπω πρὸς τὸν παραλυτικόν, συγκεχωρημέναι εἶναι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ νὰ εἴπω, σηκώθητι καὶ ἔπαρε τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει; ¹⁰ ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσητε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας—λέγει πρὸς τὸν παραλυτικόν· ¹¹ πρὸς σε λέγω, σηκώθητι καὶ ἔπαρε τὸν κράββατόν σου καὶ ὑπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. ¹² καὶ ἠγέρθη εὐθύς, καὶ σηκώσας τὸν κράββατον ἐξῆλθεν ἐνώπιον πάντων, ὥστε ἐξεπλήττοντο πάντες καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν λέγοντες ὅτι οὐδέποτε εἶδομεν τοιαῦτα.

¹³ Καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς.

¹⁴ Καὶ διαβαίνων εἶδε Λευὴν τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον εἰς τὸ τελώνιον, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· ἀκολούθει μοι, καὶ σηκωθείς ἠκολούθησεν αὐτόν. ¹⁵ καὶ ἐνῶ ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, συνεκάθηντο καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· διότι ἦσαν πολλοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν. ¹⁶ οἱ δὲ γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ἰδόντες αὐτὸν τρώγοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἔλεγον πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ· διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν τρώγει καὶ πίνει; ¹⁷ καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτοὺς· δὲν ἔχουσι χρεῖαν ἱατροῦ οἱ ὑγιαίνοντες, ἀλλ' οἱ πάσχοντες· δὲν ἦλθον διὰ νὰ καλέσω δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. ¹⁸ Οἱ μαθηταὶ δὲ τοῦ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων ἐνήστευον, καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσι πρὸς αὐτόν· διὰ τί οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ σου δὲν νηστεύουσι; ¹⁹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· μήπως

νανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστί, νηστεύειν; ὅσον χρόνον μεθ' ἑαυτῶν ἔχουσι τὸν νυμφίον, οὐ δύνανται νηστεύειν. ²⁰ ἔλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ²¹ οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιγράφει ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· εἰ δὲ μή, αἶρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ, τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χειρὸν σχίσμα γίνεται. ²² καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκούς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκούς καινοὺς βλητέον.

²³ Καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχνας. ²⁴ καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· ἴδε τί ποιοῦσιν ἐν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστι; ²⁵ καὶ αὐτὸς ἔλεγεν αὐτοῖς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δανιὲδ, ὅτε χρεῖαν ἔσχε καὶ ἐπέινασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; ²⁶ πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσι; ²⁷ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον· ²⁸ ὥστε κύριός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

3 Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν· καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα. ² καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασιν θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. ³ καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐξηραμμένῳ

δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐνόσω ὁ νυμφίος εἶναι μετ' αὐτῶν, νὰ νηστεύωσιν; ὅσον καιρὸν ἔχουσι τὸν νυμφίον μεθ' ἑαυτῶν, δὲν δύνανται νὰ νηστεύωσι. ²⁰ θέλουσιν ὅμως ἐλθεῖ ἡμέραι, ὅταν ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε θέλουσι νηστεύσει ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ²¹ καὶ οὐδεὶς ῥάπτει ἐπίρραμμα ἀγνάφου πανίου ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή, τὸ ἀναπλήρωμα αὐτοῦ τὸ νέον ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ, καὶ γίνεται σχίσμα χειρότερον. ²² καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκούς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ὁ οἶνος ὁ νέος διασχίζει τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος ἐκχέεται καὶ οἱ ἀσκοὶ φθειρόνται· ἀλλὰ πρέπει οἶνος νέος νὰ βάλληται εἰς ἀσκούς νέους.

²³ Καὶ ὅτε διέβαινον ἐν σαββάτῳ διὰ τῶν σπαρτῶν, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐνῷ ὥδεον ἤρχισαν νὰ ἀνασπῶσι τὰ ἀστάχυα. ²⁴ καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ διὰ τί πράττουσιν ἐν τοῖς σάββασιν [ἐκεῖνο] τὸ ὁποῖον δὲν συγχωρεῖται; ²⁵ καὶ αὐτὸς ἔλεγε πρὸς αὐτούς· ποτὲ δὲν ἀνεγνώσατε τί ἐπραξεν ὁ Δαβὶδ, ὅτε ἔλαβε χρεῖαν καὶ ἐπέινασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; ²⁶ πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἔφαγε τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι συγκεχωρημένον εἰμὴ εἰς τοὺς ἱερεῖς νὰ φάγωσι, καὶ ἔδωκε καὶ εἰς τοὺς ὄντας μετ' αὐτοῦ; ²⁷ καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτούς· τὸ σάββατον ἐγείνει διὰ τὸν ἄνθρωπον, οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον· ²⁸ ὥστε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου κύριος εἶναι καὶ τοῦ σαββάτου.

3 Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν· καὶ ἦτο ἐκεῖ ἄνθρωπος ἔχων ἐξηραμμένην τὴν χεῖρα. ² καὶ παρετήρουν αὐτὸν ἂν ἐν τῷ σαββάτῳ θέλῃ θεραπεύσει αὐτόν, διὰ νὰ κατηγορήσωσιν αὐτόν. ³ καὶ λέγει πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἔχοντα

ἔχοντι τὴν χεῖρα· ἔγειρε εἰς τὸ μέσον. ⁴ καὶ λέγει αὐτοῖς· ἔξεστι τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ δὲ ἐσιώπων. ⁵ καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. ⁶ καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθέως μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν συμβούλιον ἐποιουν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι.

⁷ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ⁸ καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ, ἀκούσαντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. ⁹ καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν. ¹⁰ πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ ἵνα αὐτοῦ ἄψωνται ὅσοι εἶχον μᾶστιγας. ¹¹ καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν θεώρουν, προσέπιπτον αὐτῷ καὶ ἔκραζον λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. ¹² καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ αὐτὸν φανερόν ποιήσωσι.

¹³ Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται ὁδὸς ἠθέλεν αὐτός, καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. ¹⁴ καὶ ἐποίησε δώδεκα, ἵνα ὧσι μετ' αὐτοῦ καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν ¹⁵ καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια. ¹⁶ καὶ ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ Σίμωνι Πέτρον, ¹⁷ καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ

ἔξηραμμένην τὴν χεῖρα· σηκώθητι εἰς τὸ μέσον. ⁴ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· εἶναι συγκεχωρημένον ἐν σαββάτῳ νὰ ἀγαθοποιήσῃ τις ἢ νὰ κακοποιήσῃ; νὰ σώσῃ ψυχὴν ἢ νὰ θανατώσῃ; οἱ δὲ ἐσιώπων. ⁵ καὶ περιβλέψας αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, λυπούμενος διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει πρὸς τὸν ἄνθρωπον· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. ⁶ καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι συνεβουλεύθησαν εὐθέως μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν κατ' αὐτοῦ, διὰ νὰ ἀπολέσωσιν αὐτόν.

⁷ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ⁸ καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας καὶ [ἀπὸ] πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ, ἀκούσαντες ὅσα ἐπραττεν, ἦλθον πρὸς αὐτόν. ⁹ καὶ εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ μένῃ πλησίον αὐτοῦ ἐν πλοιάριον ἐξ αἰτίας τοῦ ὄχλου, διὰ νὰ μὴ συνθλίβωσιν αὐτόν. ¹⁰ διότι ἐθεράπευσε πολλοὺς, ὥστε ἐπιπτον ἐπ' αὐτόν διὰ νὰ ἐγγίσωσιν αὐτόν ὅσοι εἶχον ἄρρωστιάς. ¹¹ καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅτε θεώρουν αὐτόν προσέπιπτον εἰς αὐτόν καὶ ἔκραζον λέγοντα ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. ¹² καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτὰ διὰ νὰ μὴ φανερώσωσιν αὐτόν.

¹³ Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖ ὅσους αὐτὸς ἠθέλε, καὶ ὑπῆγον πρὸς αὐτόν. ¹⁴ καὶ ἔκλεξε δώδεκα, διὰ νὰ ᾔναι μετ' αὐτοῦ καὶ διὰ νὰ ἀποστέλλῃ αὐτοὺς νὰ κηρύττωσι ¹⁵ καὶ νὰ ἔχωσιν ἐξουσίαν νὰ θεραπεύωσι τὰς νόσους καὶ νὰ ἐκβάλλωσι τὰ δαιμόνια. ¹⁶ Σίμωνα τὸν ὁποῖον ἐπωνόμασε Πέτρον, ¹⁷ καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου

Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργές, ὃ ἐστὶν υἱοὶ βροντῆς·¹⁸ καὶ Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον καὶ Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Θαδδαῖον καὶ Σίμωνα τὸν Κανανίτην¹⁹ καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

²⁰ Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον· καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μηδὲ ἄρτον φαγεῖν.²¹ καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη.²² καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι Βεελζεβούλ ἔχει, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.²³ καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς· πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν; ²⁴ καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἢ βασιλεία ἐκείνη· ²⁵ καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἢ οἰκία ἐκείνη.²⁶ καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτόν καὶ μεμέρισται, οὐ δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει.²⁷ οὐ δύναται οὐδεὶς τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δῇσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.²⁸ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα καὶ αἱ βλασφημίαι ὅσας ἂν βλασφημήσωσιν· ²⁹ ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχος ἐστὶν αἰωνίου κρίσεως· ³⁰ ὅτι ἔλεγον, πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.³¹ Ἐρχονται οὖν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἔξω ἐστῶτες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν φωνοῦντες

καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· καὶ ἐπωνόμασεν αὐτοὺς Βοανεργές, τὸ ὅποιον σημαίνει υἱοὶ βροντῆς·¹⁸ καὶ Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον καὶ Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Θαδδαῖον καὶ Σίμωνα τὸν Κανανίτην¹⁹ καὶ Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην, ὅστις καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

²⁰ Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον [τινά]· καὶ συναθροίζεται πάλιν ὄχλος, ὥστε αὐτοὶ δὲν ἠδύναντο μηδὲ νὰ φάγωσιν ἄρτον.²¹ καὶ ὅτε ἤκουσαν οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ ἐξῆλθον διὰ νὰ πιάσωσιν αὐτόν· διότι ἔλεγον ὅτι εἶναι ἔξω ἑαυτοῦ.²² καὶ οἱ γραμματεῖς οἵτινες κατέβησαν ἀπὸ Ἱεροσολύμων ἔλεγον ὅτι ἔχει Βεελζεβούλ, καὶ ὅτι διὰ τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.²³ καὶ προσκαλέσας αὐτοὺς ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβολῶν· πῶς δύναται Σατανᾶς νὰ ἐκβάλλῃ Σατανᾶν; ²⁴ καὶ ἐὰν βασιλεία διαιρεθῇ καθ' ἑαυτῆς, ἢ βασιλεία ἐκείνη δὲν δύναται νὰ σταθῇ· ²⁵ καὶ ἐὰν οἰκία διαιρεθῇ καθ' ἑαυτῆς, ἢ οἰκία ἐκείνη δὲν δύναται νὰ σταθῇ.²⁶ καὶ ἂν ὁ Σατανᾶς ἐσηκώθῃ καθ' ἑαυτοῦ καὶ διηρέθῃ, δὲν δύναται νὰ σταθῇ, ἀλλ' ἔχει τέλος.²⁷ οὐδεὶς δύναται νὰ ἄρπάσῃ τὰ σκεύη τοῦ δυνατοῦ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἐὰν πρῶτον δέσῃ τὸν δυνατόν, καὶ τότε θέλει διαρπάσει τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.²⁸ Ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι πάντα τὰ ἁμαρτήματα θέλουσι συγχωρηθῇ εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ αἱ βλασφημίαι ὅσας βλασφημήσωσιν· ²⁹ ὅστις ὅμως βλασφημήσῃ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, δὲν ἔχει συγχώρησιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' εἶναι ἔνοχος αἰωνίου καταδίκης· ³⁰ διότι ἔλεγον, πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει· ³¹ Ἐρχονται λοιπὸν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ σταθέντες ἔξω ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν καὶ

αὐτόν. ³² καὶ ἐκάθητο περὶ αὐτόν ὄχλος· εἶπον δὲ αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ζητοῦσί σε. ³³ καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου; ³⁴ καὶ περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτόν καθημένους λέγει· ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου· ³⁵ ὃς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου καὶ μήτηρ ἐστί.

4 Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ συνήχθη πρὸς αὐτόν ὄχλος πολὺς, ὥστε αὐτόν ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσῃ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦσαν. ² καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ³ ἀκούετε· ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι. ⁴ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτό. ⁵ καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς, ⁶ ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. ⁷ καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἀκανθαὶ καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκε. ⁸ καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίοντα καὶ αὐξάνοντα, καὶ ἔφερεν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν. ⁹ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. ¹⁰ Ὅτε δὲ ἐγένετο κατὰ μόνας, ἠρώτησαν αὐτόν οἱ περὶ αὐτόν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν. ¹¹ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα

ἐκράζον αὐτόν. ³² καὶ ἐκάθητο ὄχλος περὶ αὐτόν· εἶπον δὲ πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω σε ζητοῦσι. ³³ καὶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς λέγων· τίς εἶναι ἡ μήτηρ μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου; ³⁴ καὶ περιβλέψας κύκλῳ πρὸς τοὺς καθημένους περὶ αὐτόν λέγει· ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου· ³⁵ διότι ὅστις κάμῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος εἶναι ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου καὶ μήτηρ.

4 Καὶ πάλιν ἤρχισε νὰ διδάσκῃ πλησίον τῆς θαλάσσης· καὶ συνήχθη πρὸς αὐτόν ὄχλος πολὺς, ὥστε εἰσελθὼν εἰς τὸ πλοῖον ἐκάθητο εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἦτο ἐπὶ τῆς γῆς πλησίον τῆς θαλάσσης. ² καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς διὰ παραβολῶν πολλά, καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ³ ἀκούετε· ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων διὰ νὰ σπείρῃ. ⁴ καὶ ἐνῷ ἔσπειρεν, ἄλλο μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθον τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγον αὐτό. ⁵ ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου δὲν εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθὺς ἀνεφύη διότι δὲν εἶχε βάθος γῆς, ⁶ καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος ἐκαυματίσθη, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε ῥίζαν ἐξηράνθη. ⁷ καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἀκανθαὶ καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν δὲν ἔδωκε. ⁸ καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἔδιδε καρπὸν ἀναβαίοντα καὶ αὐξάνοντα, καὶ ἔδωκεν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν. ⁹ καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτούς· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούῃ ἄς ἀκούῃ. ¹⁰ Ὅτε δὲ ἔμεινε καταμόνας, ἠρώτησαν αὐτόν οἱ περὶ αὐτόν μετὰ τῶν δώδεκα περὶ τῆς παραβολῆς. ¹¹ καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτούς· εἰς ἐσᾶς ἐδόθη νὰ γνωρίσητε τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· εἰς ἐκείνους δὲ τοὺς ἔξω διὰ παραβολῶν τὰ

γίνεται, ¹² ἵνα βλέποντες βλέπωσι καὶ μὴ ἴδωσι, καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι καὶ μὴ συνιῶσι, μήποτε ἐπιστρέψωσι καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα. ¹³ καὶ λέγει αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνῶσεσθε; ¹⁴ ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει. ¹⁵ οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθὺς ἔρχεται ὁ Σατανᾶς καὶ αἶρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. ¹⁶ καὶ οὗτοι ὁμοίως εἰσιν οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ ὅταν ἀκούσωσι τὸν λόγον, εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, ¹⁷ καὶ οὐκ ἔχουσι ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν· εἴτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζονται. ¹⁸ καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι, οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες, ¹⁹ καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσι τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. ²⁰ καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν.

²¹ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· μή τι ἔρχεται ὁ λύχνος ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῇ; ²² οὐ γάρ ἐστι κρυπτὸν ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ, οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον ἀλλ' ἵνα ἔλθῃ εἰς φανερόν. ²³ εἰ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

²⁴ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκού-

πάντα γίνονται, ¹² διὰ τὸ βλέπωσι βλέποντες καὶ τὸ μὴ ἴδωσι, καὶ τὸ ἀκούωσιν ἀκούοντες καὶ τὸ μὴ νοήσωσι, μήποτε ἐπιστρέψωσι καὶ συγχωρηθῶσιν εἰς αὐτοὺς τὰ ἁμαρτήματα. ¹³ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· δὲν ἐξεύρετε τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ πῶς θέλετε γνωρίσει πάσας τὰς παραβολὰς; ¹⁴ ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει. ¹⁵ οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἶναι οὗτοι εἰς τοὺς ὁποίους σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθὺς ἔρχεται ὁ Σατανᾶς, καὶ ἀφαιρεῖ τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. ¹⁶ καὶ ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι εἶναι οὗτοι, οἵτινες ὅταν ἀκούσωσι τὸν λόγον, εὐθὺς μετὰ χαρᾶς δέχονται αὐτόν, ¹⁷ δὲν ἔχουσιν ὅμως ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλ' εἶναι πρόσκαιροί· ἔπειτα ὅταν γείνη θλίψις ἢ διωγμός διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζονται. ¹⁸ καὶ οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι εἶναι οὗτοι, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον, ¹⁹ καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου καὶ αἱ ἐπιθυμίαι τῶν ἄλλων [πραγμάτων] εἰσερχόμεναι συμπνίγουσι τὸν λόγον, καὶ γίνεται ἄκαρπος. ²⁰ καὶ οἱ εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες εἶναι οὗτοι, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν.

²¹ Καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτούς· μή πως ὁ λύχνος ἔρχεται διὰ τὸ τεθῆ ὑπὸ τὸν μόδιον ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχὶ διὰ τὸ τεθῆ ἐπὶ τὸν λυχνοστάτην; ²² διότι δὲν εἶναί τι κρυπτὸν τὸ ὁποῖον δὲν θέλει φανερωθῇ, οὐδ' ἔγεινέ [τι] ἀπόκρυφον τὸ ὁποῖον δὲν θέλει ἔλθῃ εἰς τὸ φανερόν. ²³ ὅστις ἔχει ὦτα διὰ τὸ ἀκούειν, ἀς ἀκούῃ.

²⁴ Καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτούς· προσέχετε τί ἀκούετε. μετ' ὁποῖον μέτρον μετρεῖτε, θέλει μετρηθῇ εἰς ἐσᾶς, καὶ θέλει γείνῃ προσθήκη εἰς ἐσᾶς τοὺς

ουσαν. ²⁵ ὃς γὰρ ἂν ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὁ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

²⁶ Καὶ ἔλεγεν· οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐὰν ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, ²⁷ καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρωται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύνῃται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. ²⁸ αὐτομάτῃ γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἰτα στάχυν, εἰτα πλήρη σῖτον ἐν τῷ στάχνι. ²⁹ ὅταν δὲ παραδῶ ὁ καρπός, εὐθὺς ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός.

³⁰ Καὶ ἔλεγε· πῶς ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; ἢ ἐν τίνι παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν; ³¹ ὡς κόκκῳ σινάπεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων ἐστὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. ³² καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται μείζων πάντων τῶν λαχάνων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.

³³ Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν, ³⁴ χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυνε πάντα.

³⁵ Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁπίας γενομένης· διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. ³⁶ καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ· καὶ ἄλλα δὲ πλοῖα ἦν μετ' αὐτοῦ. ³⁷ καὶ γίνεται λαῖλαψ ἀνέμου μεγάλη, τὰ δὲ κύματα ἐπέβαλλον εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι. ³⁸ καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ διεγείρουσιν αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε,

ἀκούοντας. ²⁵ διότι ὅστις ἔχει, θέλει δοθῇ εἰς αὐτόν· καὶ ὅστις δὲν ἔχει, καὶ [ἐκεῖνο] τὸ ὅποιον ἔχει θέλει ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτοῦ.

²⁶ Καὶ ἔλεγεν· οὕτως εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐὰν ἄνθρωπος ῥίψῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, ²⁷ καὶ κοιμᾶται καὶ σηκόνῃται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ αὐξάνῃ καθὼς αὐτὸς δὲν ἐξεύρει. ²⁸ διότι ἀφ' ἐαυτῆς ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, ἔπειτα ἀστάχυν, ἔπειτα πλήρη σῖτον ἐν τῷ ἀσταχύῳ. ²⁹ ὅταν δὲ ὠριμάσῃ ὁ καρπός, εὐθὺς ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, διότι ἤλθεν ὁ θερισμός.

³⁰ Ἐτι ἔλεγε· μὲ τί νὰ ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; ἢ μὲ ποῖαν παραβολὴν νὰ παραβάλωμεν αὐτήν; ³¹ [εἶναι] ὁμοία μὲ κόκκον σινάπεως, ὅστις ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, εἶναι μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. ³² ἀφοῦ δὲ σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται μεγαλύτερος πάντων τῶν λαχάνων, καὶ κάμνει κλάδους μεγάλους, ὥστε ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτοῦ δύνανται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ νὰ κατασκηνώσι.

³³ Καὶ διὰ τοιούτων πολλῶν παραβολῶν ἐλάλει πρὸς αὐτοὺς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο νὰ ἀκούωσι, ³⁴ χωρὶς δὲ παραβολῆς δὲν ἐλάλει πρὸς αὐτοὺς· κατ' ἰδίαν ὅμως ἐξήγει πάντα εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ.

³⁵ Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὅτε ἐγεινεν ἐσπέρα· ὥς διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. ³⁶ καὶ ἀφήσαντες τὸν ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦτο ἐν τῷ πλοίῳ· καὶ ἄλλα δὲ πλοιάρια ἦσαν μετ' αὐτοῦ. ³⁷ καὶ γίνεται μέγας ἀνεμοστρόβιλος, καὶ τὰ κύματα εἰσέβαλλον εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε αὐτὸ ἤδη ἐγεμίζετο. ³⁸ καὶ αὐτὸς ἦτο ἐπὶ τῆς πρύμνης κοιμώμενος ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον· καὶ ἐξυπνίζουσιν αὐτὸν καὶ λέγουσι πρὸς αὐτόν·

οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; ³⁹ καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπε τῇ θαλάσῃ· σιώπα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. ⁴⁰ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί δειλοὶ ἐστε οὕτω; πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν; ⁴¹ καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

5 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν. ² καὶ ἐξελθόντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλοίου εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, ³ ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνήμασι, καὶ οὔτε ἀλύσειν οὐδεὶς ἠδύνατο αὐτὸν δῆσαι, ⁴ διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἀλύσεισι δεδέσθαι, καὶ διεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετριῖσθαι, καὶ οὐδεὶς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι. ⁵ καὶ διὰ παντός νυκτός καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς μνήμασι καὶ ἐν τοῖς ὅρεσιν ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις. ⁶ ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν ἔδραμε καὶ προσεκύνησεν αὐτόν, ⁷ καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ λέγει· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὀρκίζω σε τὸν Θεόν, μή με βασανίσῃς. ⁸ ἔλεγε γὰρ αὐτῷ· ἐξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. ⁹ καὶ ἐπηρώτα αὐτόν· τί ὄνομά σοι; καὶ ἀπεκρίθη λέγων· λεγεὼν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοὶ ἐσμεν. ¹⁰ καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. ¹¹ ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ ὄρει ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη. ¹² καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες λέγοντες· πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς

Διδάσκαλε, δέν σε μέλει ὅτι χανόμεθα; ³⁹ καὶ σηκωθείς ἐπετίμησε τὸν ἄνεμον καὶ εἶπε πρὸς τὴν θάλασσαν· σιώπα, ἡσύχασον. καὶ ἔπαυσεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. ⁴⁰ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· διὰ τί εἴσθε οὕτω δειλοί; πῶς δὲν ἔχετε πίστιν; ⁴¹ καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· τίς λοιπὸν εἶναι οὗτος, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν εἰς αὐτόν;

5 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν. ² καὶ ὡς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ πλοίου εὐθὺς ἀπήντησεν αὐτόν ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα ἀκάθαρτον, ³ ὅστις εἶχε τὴν κατοικίαν ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ δέσῃ αὐτόν οὐδὲ μὲ ἀλύσεις, ⁴ διότι πολλάκις εἶχε δεθῇ μὲ ποδόδεσμα καὶ μὲ ἀλύσεις, καὶ διεσπᾶσθησαν ὑπ' αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις καὶ τὰ ποδόδεσμα συνετριῖσθησαν, καὶ οὐδεὶς ἴσχυε νὰ δαμάσῃ αὐτόν. ⁵ καὶ διαπαντός νύκτα καὶ ἡμέραν ἦτο ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς μνημείοις κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν μὲ λίθους. ⁶ ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν ἔδραμε καὶ προσεκύνησεν αὐτόν, ⁷ καὶ κράξας μετὰ φωνῆς μεγάλης εἶπε· τί [εἶναι] μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὀρκίζω σε εἰς τὸν Θεόν, μή με βασανίσῃς. ⁸ διότι ἔλεγε πρὸς αὐτόν· ἐξελθε ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον. ⁹ καὶ ἠρώτησεν αὐτόν· τί [εἶναι] τὸ ὄνομά σου; καὶ ἀπεκρίθη λέγων· λεγεὼν [εἶναι] τὸ ὄνομά μου, διότι πολλοὶ εἵμεθα. ¹⁰ καὶ παρεκάλει αὐτόν πολλὰ νὰ μὴ ἀποστείλῃ αὐτοὺς ἔξω τῆς χώρας. ¹¹ ἦτο δὲ ἐκεῖ πρὸς τὰ ὄρη ἀγέλη μεγάλη χοίρων βοσκομένη. ¹² καὶ παρεκάλεσαν αὐτόν πάντες οἱ δαίμονες λέγοντες· πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, διὰ

εἰσεέλθωμεν. ¹³ καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς. καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι· καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσῃ. ¹⁴ καὶ οἱ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς· καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστὶ τὸ γεγονός. ¹⁵ καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν. ¹⁶ καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζμένῳ καὶ περὶ τῶν χοίρων. ¹⁷ καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. ¹⁸ καὶ ἐμβαίνοντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα μετ' αὐτοῦ ᾗ. ¹⁹ καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοι ὁ Κύριος πεποίηκε καὶ ἡλέησέ σε. ²⁰ καὶ ἀπῆλθε καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

²¹ Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. ²² Καὶ ἔρχεται εἰς τῶν ἀρχισυναγῶγων, ὀνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτόν πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ²³ καὶ παρεκάλει αὐτόν πολλά, λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας, ὅπως σωθῇ καὶ ζήσεται. ²⁴ καὶ ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν.

νὰ εἰσεέλθωμεν εἰς αὐτούς. ¹³ καὶ ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἐπέτρεψεν εἰς αὐτούς. καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν δὲ ἕως δύο χιλιάδες· καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσῃ. ¹⁴ οἱ δὲ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς· καὶ ἐξῆλθον διὰ νὰ ἴδωσι τί εἶναι τὸ γεγονός. ¹⁵ καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι τὸν δαιμονιζόμενον ὅστις εἶχε τὸν λεγεῶνα καθήμενον καὶ ἐνδεδυμένον καὶ σωφρονοῦντα, καὶ ἐφοβήθησαν. ¹⁶ καὶ διηγήθησαν πρὸς αὐτούς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο [τὸ πρᾶγμα] εἰς τὸν δαιμονιζόμενον, καὶ περὶ τῶν χοίρων. ¹⁷ καὶ ἤρχισαν νὰ παρακαλῶσιν αὐτόν νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. ¹⁸ καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον παρεκάλει αὐτόν ὁ δαιμονισθεὶς νὰ ἦναι μετ' αὐτοῦ. ¹⁹ πλὴν ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει πρὸς αὐτόν· ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς οἰκείους σου καὶ ἀνάγγειλον πρὸς αὐτούς ὅσα ὁ Κύριός σοι ἔκαμε καὶ σε ἡλέησε. ²⁰ καὶ ἀνεχώρησε καὶ ἤρχισε νὰ κηρύττῃ ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἔκαμεν εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

²¹ Καὶ ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς διεπέρασε πάλιν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὸ πέραν συνήχθη πρὸς αὐτόν ὄχλος πολὺς, καὶ ἦτο πλησίον τῆς θαλάσσης. ²² Καὶ ἰδοὺ ἔρχεται εἰς τῶν ἀρχισυναγῶγων, ὀνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτόν πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ²³ καὶ παρεκάλει αὐτόν πολλά, λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου πνέει τὰ λοιπθια, νὰ ἔλθῃς καὶ νὰ βάλῃς τὰς χεῖράς [σου] ἐπ' αὐτήν, διὰ νὰ σωθῇ καὶ θέλει ζῆσει. ²⁴ καὶ ὑπῆγε μετ' αὐτοῦ· καὶ ἠκολούθει αὐτόν ὄχλος πολὺς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν.

²⁵ Καὶ γυνή τις οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα, ²⁶ καὶ πολλά παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, ²⁷ ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὅπισθεν ἤψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. ²⁸ ἔλεγε γὰρ ὅτι ἐὰν ἄρωμαι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, σωθήσομαι. ²⁹ καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴσται ἀπὸ τῆς μάστιγος. ³⁰ καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγινούς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγε· τίς μου ἤψατο τῶν ἱματίων; ³¹ καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις τίς μου ἤψατο; ³² καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. ³³ ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὁ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ, ἦλθε καὶ προσέπεσεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. ³⁴ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου. ³⁵ Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγοντες ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανε· τί ἔτι σκύλλεις τὸν Διδάσκαλον; ³⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε. ³⁷ καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτῷ συνακολουθῆσαι εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. ³⁸ καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλὰ, ³⁹ καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς· τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. ⁴⁰ καὶ κατεγέλων αὐτοῦ.

²⁵ Καὶ γυνή τις ἔχουσα ῥύσιν αἵματος δώδεκα ἔτη, ²⁶ καὶ πολλά παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα πᾶσαν τὴν περιουσίαν αὐτῆς, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, ²⁷ ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἦλθε μετὰ τοῦ ὄχλου ὅπισθεν καὶ ἤγγισε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. ²⁸ διότι ἔλεγεν ὅτι καὶ ἂν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγγίσω, θέλω σωθῆ. ²⁹ καὶ εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἡσθάνθη ἐν τῷ σώματι [αὐτῆς] ὅτι ἱατρεύθη ἀπὸ τῆς μάστιγος. ³⁰ καὶ εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς νοήσας ἐν ἑαυτῷ τὴν δύναμιν τὴν ἐξελθοῦσαν ἀπ' αὐτοῦ, στραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγε· τίς ἤγγισε τὰ ἱμάτιά μου; ³¹ καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις τίς μου ἤγγισε; ³² καὶ περιέβλεπε διὰ τὴν ἰδὴ τὴν πράξασαν τοῦτο. ³³ ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, ἐπειδὴ ἤξευρε τί ἔγεινεν ἐπ' αὐτὴν, ἦλθε καὶ προσέπεσεν εἰς αὐτὸν καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. ³⁴ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτὴν· θύγατερ, ἡ πίστις σου σε ἔσωσεν· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἔσο ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου. ³⁵ Ἐνῷ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγοντες ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανε· τί πλέον ἐνοχλεῖς τὸν Διδάσκαλον; ³⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς, εὐθέως ὅτε ἤκουσε τὸν λόγον λαλούμενον λέγει πρὸς τὸν ἀρχισυναγώγον· μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε. ³⁷ καὶ δὲν ἀφῆκεν οὐδένα νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὸν εἰμὴ τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. ³⁸ καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ βλέπει θόρυβον, κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλὰ, ³⁹ καὶ εἰσελθὼν λέγει πρὸς αὐτούς· τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται. ⁴⁰ καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. ὁ δὲ,

ὁ δὲ ἐκβαλὼν πάντας παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον, ⁴¹ καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ· ταλιθά, κοῦμι· ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον, τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειρε. ⁴² καὶ εὐθὺς ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει· ἦν γὰρ ἑτῶν δώδεκα. καὶ ἐξέστησαν ἐκστάσει μεγάλη. ⁴³ καὶ διεστέλλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γνῶ τοῦτο· καὶ εἶπε δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

6 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ² καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν· καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο λέγοντες· πόθεν τούτῳ ταῦτα; καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα αὐτῷ, καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται; ³ οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ⁴ ἔλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. ⁵ καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσε· ⁶ καὶ ἐθαύμαζε διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Καὶ περιῆγε τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων.

⁷ Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδον αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων, ⁸ καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον μόνον,

ἀφοῦ ἐξέβαλεν ἅπαντας παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' ἑαυτοῦ, καὶ εἰσέρχεται ὅπου ἔκειτο τὸ παιδίον, ⁴¹ καὶ πιάσας τὴν χεῖρα τοῦ παιδίου λέγει πρὸς αὐτήν· ταλιθά, κοῦμι· τὸ ὁποῖον μεθερμηνευόμενον εἶναι, κοράσιον, σοὶ λέγω, σηκώθητι. ⁴² καὶ εὐθὺς ἐσηκώθη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει· διότι ἦτο ἑτῶν δώδεκα. καὶ ἐξεπλάγησαν με ἐκπληξιν μεγάλην. ⁴³ καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς πολλὰ· νὰ μὴ μάθῃ μηδεὶς τοῦτο· καὶ εἶπε νὰ δοθῇ εἰς αὐτήν νὰ φάγῃ.

6 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ² καὶ ὅτε ἦλθε τὸ σάββατον ἤρχισε νὰ διδάσκῃ ἐν τῇ συναγωγῇ· καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήττοντο καὶ ἔλεγον· πόθεν εἰς τοῦτον ταῦτα; καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα εἰς αὐτόν, ὥστε καὶ θαύματα τοιαῦτα γίνονται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ; ³ δὲν εἶναι οὗτος ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ δὲν εἶναι αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ἐνταῦθα παρ' ἡμῖν; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ⁴ ἔλεγε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς ὅτι δὲν εἶναι προφήτης ἄνευ τιμῆς εἰμὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. ⁵ καὶ δὲν ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδὲν θαῦμα νὰ κάμῃ, εἰμὴ [ὅτι] ἐπὶ ὀλίγους ἀρρώστους ἐπιθέσας τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν αὐτούς· ⁶ καὶ ἐθαύμαζε διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. καὶ περιῆρχετο τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων.

⁷ Καὶ προσκαλέσας τοὺς δώδεκα, ἤρχισε νὰ ἀποστέλλῃ αὐτοὺς δύο δύο, καὶ ἐδίδεν εἰς αὐτοὺς ἐξουσίαν [κατὰ] τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων, ⁸ καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ βαστάζωσι μηδὲν εἰς τὴν ὁδὸν εἰμὴ ῥάβδον μόνον, μὴ σακ-

μὴ πῆραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν, ⁹ ἀλλ' ὑποδεδεμένους σανδάλια, καὶ μὴ ἐνδύσασθαι δύο χιτῶνας. ¹⁰ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃτε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθῃτε ἐκεῖθεν. ¹¹ καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. ¹² Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυσσον ἵνα μετανοήσωσι, ¹³ καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἡλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον.

¹⁴ Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης· φανερόν γάρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. ¹⁵ ἄλλοι ἔλεγον ὅτι Ἡλίας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφῆτης ἐστὶν ὡς εἰς τῶν προφητῶν. ¹⁶ ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης εἶπεν ὅτι ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτός ἐστιν· αὐτὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν. ¹⁷ αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησε τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδῃσεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. ¹⁸ ἔλεγε γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ ὅτι οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. ¹⁹ ἢ δὲ Ἡρωδιάς ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ ἠθέλεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο. ²⁰ ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν, καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἐποίει καὶ ἠδέως αὐτοῦ ἤκουε. ²¹ καὶ γενομένης

κίον, μὴ ἄρτον, μὴ χαλκὸν εἰς τὴν ζώνην, ⁹ ἀλλὰ νὰ ᾔται ὑποδεδεμένοι σανδάλια, καὶ νὰ μὴ ἐνδύωνται δύο χιτῶνας. ¹⁰ καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτούς· ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃτε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως οὗ ἐξέλθῃτε ἐκεῖθεν. ¹¹ καὶ ὅσοι δὲν σᾶς δεχθῶσι μηδὲ σᾶς ἀκούσωσιν, ἐξερχόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν σας διὰ μαρτυρίαν εἰς αὐτούς. ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἐλαφροτέρα θέλει εἶσθαι ἢ τιμωρία εἰς τὰ Σόδομα ἢ Γόμορρα ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, παρὰ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην. ¹² Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυττον νὰ μετανοήσωσι, ¹³ καὶ ἐξέβαλλον πολλὰ δαιμόνια, καὶ ἡλειφον πολλοὺς ἀρρώστους με ἔλαιον καὶ ἐθεράπευον.

¹⁴ Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης· διότι φανερόν ἔγεινε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. ¹⁵ ἄλλοι ἔλεγον ὅτι ὁ Ἡλίας εἶναι· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφῆτης εἶναι ἢ ὡς εἰς τῶν προφητῶν. ¹⁶ ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης εἶπεν· ὅτι οὗτος εἶναι ὁ Ἰωάννης, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· αὐτὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν. ¹⁷ διότι αὐτὸς ὁ Ἡρώδης ἀπέστειλε καὶ ἐπίασε τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδεσεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ διὰ τὴν Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐπειδὴ εἶχε λάβει αὐτὴν εἰς γυναῖκα. ¹⁸ διότι ὁ Ἰωάννης ἔλεγε πρὸς τὸν Ἡρώδην ὅτι δὲν σοι εἶναι συγκεχωρημένον νὰ ἔχῃς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. ¹⁹ ἢ δὲ Ἡρωδιάς ἐμίσει αὐτόν καὶ ἠθέλε νὰ θανατώσῃ αὐτόν, καὶ δὲν ἠδύνατο. ²⁰ διότι ὁ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, γνωρίζων αὐτόν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ διεφύλαττεν αὐτόν, καὶ ἔκαμνε πολλὰ ἀκούων αὐτοῦ καὶ εὐχαρίστως ἤκουεν αὐτοῦ. ²¹ καὶ ὅτε ἤλθεν

ἡμέρας εὐκαιρου, ὅτε Ἑρῳδῆς τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποiei τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, ²² καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἑρφιδιάδος καὶ ὀρχησαμένης καὶ ἀρσεσάσης τῷ Ἑρῳδῇ καὶ τοῖς συνανακειμένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ· αἰτήσόν με ὃ ἐάν θέλῃς, καὶ δώσω σοι. ²³ καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι ὃ ἐάν με αἰτήσης δώσω σοι, ἕως ἡμίσεως τῆς βασιλείας μου. ²⁴ ἡ δὲ ἐξελθοῦσα εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς· τί αἰτήσομαι; ἡ δὲ εἶπε· τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. ²⁵ καὶ εἰσελθοῦσα εὐθέως μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα ᾗτήσατο λέγουσα· θέλω ἵνα μοι δῶς ἐξαντῆς ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. ²⁶ καὶ περιλύπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς, διὰ τὸν ὅρκον καὶ τοὺς συνανακειμένους οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι. ²⁷ καὶ εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτωρα ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, ²⁸ καὶ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. ²⁹ καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.

³⁰ Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. ³¹ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον· ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαιροῦν. ³² καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν. ³³ καὶ εἶδον

ἀρμόδιος ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ Ἑρῳδῆς ἔκαμινεν ἐν τοῖς γενεθλίοις αὐτοῦ δεῖπνον εἰς τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ καὶ εἰς τοὺς χιλιάρχους καὶ τοὺς πρώτους τῆς Γαλιλαίας, ²² καὶ εἰσῆλθεν ἡ θυγάτηρ αὐτῆς τῆς Ἑρωδιᾶδος καὶ ἐχόρευσε καὶ ἤρσεν εἰς τὸν Ἑρῳδὴν καὶ τοὺς συγκαθημένους, εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸ κοράσιον· ζήτησόν με ὅτι ἂν θέλῃς, καὶ θέλω σοι δώσει. ²³ καὶ ὤμοσε πρὸς αὐτὴν ὅτι θέλω σοι δώσει ὅτι με ζητήσης, ἕως τοῦ ἡμίσεος τῆς βασιλείας μου. ²⁴ ἡ δὲ ἐξελθοῦσα εἶπε πρὸς τὴν μητέρα αὐτῆς· τί νὰ ζητήσω; ἡ δὲ εἶπε· τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. ²⁵ καὶ εὐθὺς εἰσελθοῦσα μετὰ σπουδῆς εἰς τὸν βασιλέα ἐζήτησε λέγουσα· θέλω νὰ μοι δώσης πάραυτα ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. ²⁶ καὶ ὁ βασιλεὺς ἂν καὶ ἐλυπήθη [πολὺ] διὰ τοὺς ὅρκους ὅμως καὶ τοὺς συγκαθημένους δὲν ἠθέλησε νὰ ἀπορρίψῃ τὴν αἴτησιν αὐτῆς. ²⁷ καὶ εὐθὺς ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς δῆμιον προσέταξε νὰ φερθῇ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ. ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, ²⁸ καὶ ἔφερε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν εἰς τὸ κοράσιον, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν μητέρα αὐτῆς. ²⁹ καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον καὶ ἐσήκωσαν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθεσαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.

³⁰ Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν πρὸς αὐτὸν πάντα, καὶ ὅσα ἐπραξαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. ³¹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἔλθετε σεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον, καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον· διότι ἦσαν πολλοὶ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες, καὶ οὐδὲ νὰ φάγωσιν ἡσυχίαν. ³² καὶ ὑπῆγον εἰς ἔρημον τόπον μετὰ τὸ πλοῖον κατ' ἰδίαν. ³³ καὶ εἶδον

αὐτοὺς ὑπάγοντας, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτὸν πολλοί, καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ καὶ προῆλθον αὐτοὺς καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτόν. ³⁴ Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. ³⁵ Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἡδη ὥρα πολλή. ³⁶ ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν. ³⁷ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων ἄρτους καὶ δώμεν αὐτοῖς φαγεῖν; ³⁸ ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε καὶ ἴδετε. καὶ γνόντες λέγουσι· πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. ³⁹ καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλίνειν πάντα συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ. ⁴⁰ καὶ ἀνέπεσον πρασιαὶ πρασιαὶ ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα. ⁴¹ καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησε, καὶ κατέκλασε τοὺς ἄρτους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισε πᾶσι. ⁴² καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἔχορτάσθησαν, ⁴³ καὶ ἦσαν κλασμαίων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. ⁴⁴ καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους πεντακισχίλιοι ἄνδρες.

⁴⁵ Καὶ εὐθέως ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον. ⁴⁶ καὶ ἀποτα-

αὐτοὺς ὑπάγοντας οἱ ὄχλοι, καὶ πολλοὶ ἐγνώρισαν αὐτόν, καὶ συνέδραμον ἐκεῖ πεζοὶ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων καὶ φθάσαντες πρὸ αὐτῶν συνήχθησαν πλησίον αὐτοῦ. ³⁴ Ἐξελθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνίσθη δι' αὐτούς, ἐπειδὴ ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρχισε νὰ διδάσκῃ αὐτοὺς πολλά. ³⁵ Καὶ ἐπειδὴ εἶχεν ἡδη παρέλθει ὥρα πολλή προσελθόντες πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν ὅτι ἔρημος εἶναι ὁ τόπος καὶ [παρῆλθεν] ἡδη πολλή ὥρα. ³⁶ ἀπόλυσον αὐτούς, διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τοὺς περίξ ἀγροὺς καὶ κώμας καὶ ἀγοράσωσιν εἰς ἑαυτοὺς ἄρτους· διότι δὲν ἔχουσι τί νὰ φάγωσιν. ³⁷ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· δότε σεῖς εἰς αὐτούς νὰ φάγωσι. καὶ λέγουσι πρὸς αὐτόν· νὰ ὑπάγωμεν νὰ ἀγοράσωμεν διακοσίων δηναρίων ἄρτους καὶ νὰ δώσωμεν εἰς αὐτούς νὰ φάγωσιν; ³⁸ ὁ δὲ λέγει πρὸς αὐτούς· πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε καὶ ἴδετε. καὶ ἀφοῦ εἶδον λέγουσι· πέντε, καὶ δύο ὀψάρια. ³⁹ καὶ προσέταξεν αὐτούς νὰ καθίσωσι πάντας ἐπὶ τοῦ χλωροῦ χόρτου συμπόσια συμπόσια. ⁴⁰ καὶ ἐκάθισαν πρασιαὶ πρασιαὶ ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα. ⁴¹ καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰ δύο ὀψάρια ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησε, καὶ κατέκοψε τοὺς ἄρτους καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ διὰ νὰ βάλωσιν ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ τὰ δύο ὀψάρια ἐμοίρασεν εἰς πάντας. ⁴² καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἔχορτάσθησαν. ⁴³ καὶ ἐθήκωσαν ἀπὸ τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, καὶ ἀπὸ τῶν ὀψαρίων. ⁴⁴ ἦσαν δὲ οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους ἕως πεντακισχίλιοι ἄνδρες.

⁴⁵ Καὶ εὐθέως ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὸ πλοῖον καὶ νὰ προῦπάγωσιν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕωσοῦ αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον. ⁴⁶ καὶ ἀπολύσας

ξάμενος αὐτοῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. ⁴⁷ καὶ ὀψίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. ⁴⁸ καὶ ἰδὼν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν· ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς· καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἤθελε παρελθεῖν αὐτούς. ⁴⁹ οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἔδοξαν φάντασμα εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν· ⁵⁰ πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον καὶ ἐταράχθησαν. καὶ εὐθέως ἐλάλησε μετ' αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς· θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. ⁵¹ καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· καὶ λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο καὶ ἐθαύμαζον. ⁵² οὐ γὰρ συνήκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις, ἀλλ' ἦν αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.

⁵³ Καὶ διαπεράσαντες ἤλθον ἐπὶ τὴν γῆν Γεννησαρέτ καὶ προσωμίσθησαν. ⁵⁴ καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου εὐθέως ἐπιγινόντες αὐτὸν ⁵⁵ περιέδραμον ὅλην τὴν περὶχωρον ἐκείνην καὶ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραβάττοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν ὅπου ἤκουον ὅτι ἐκεῖ ἐστί. ⁵⁶ καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ πόλεις ἢ ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθесαν τοὺς ἀσθενοῦντας καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ἤπτοντο αὐτοῦ, ἐσώζοντο.

7 Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων· ² καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσὶ τοῦτ' ἐστιν ἀνίπτους, ἐσθίοντας ἄρτους, ἐμέμψαντο· ³ οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῇ νύφωνται τὰς

αὐτοὺς ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος νὰ προσευχηθῇ. ⁴⁷ καὶ ὅτε ἔγεινεν ἔσπερα τὸ πλοῖον ἦτο ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. ⁴⁸ καὶ εἶδεν αὐτοὺς βασανιζομένους εἰς τὸ νὰ κωπηλατῶσι· διότι ἦτο ὁ ἄνεμος ἐναντίος εἰς αὐτούς· καὶ περὶ τὴν τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἤθελε νὰ περάσῃ αὐτούς. ⁴⁹ οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐνόμισαν ὅτι εἶναι φάντασμα, καὶ ἀνέκραξαν· ⁵⁰ διότι πάντες εἶδον αὐτὸν καὶ ἐταράχθησαν. καὶ εὐθὺς ἐλάλησε μετ' αὐτῶν καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμαι, μὴ φοβεῖσθε. ⁵¹ καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἔπαυσεν ὁ ἄνεμος· καὶ ἐξεπλήττοντο καθ' ἑαυτοὺς λίαν καθ' ὑπερβολὴν καὶ ἐθαύμαζον. ⁵² διότι δὲν ἐνόησαν ἐκ τῶν ἄρτων, ἐπειδὴ ἡ καρδία αὐτῶν ἦτο πεπωρωμένη.

⁵³ Καὶ διαπεράσαντες ἤλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ καὶ ἐλιμενίσθησαν. ⁵⁴ καὶ ὅτε ἐξῆλθον ἐκ τοῦ πλοίου εὐθὺς γνωρίσαντες αὐτὸν ⁵⁵ ἔδραμον εἰς πάντα τὰ περὶχωρα ἐκεῖνα καὶ ἤρχισαν νὰ περιφέρωσιν ἐπὶ τῶν κραββάτων τοὺς ἀρρώστους ὅπου ἤκουον ὅτι εἶναι ἐκεῖ. ⁵⁶ καὶ ὅπου εἰσῆρχετο εἰς κώμας ἢ πόλεις ἢ ἀγρούς, ἔθετον εἰς τὰς ἀγοράς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ παρεκάλουν αὐτὸν νὰ ἐγγίσωσι κἂν τὸ κράσπεδον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἤγγιζον αὐτό, ἐθεραπεύοντο.

7 Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων· ² καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τρώγοντας ἄρτους μὲ χεῖρας μεμολυσμένας, τουτέστιν ἀνίπτους, ἐμέμψθησαν [αὐτούς]· ³ διότι οἱ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν δὲν νίψωσι μέχρι τοῦ ἀγκῶνος

χειρας, οὐκ ἐσθίουσι, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων·⁴ καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ βαπτίζονται, οὐκ ἐσθίουσι· καὶ ἄλλα πολλά ἐστὶν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων καὶ κλινῶν·⁵ ἔπειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς· διατί οὐ περιπατοῦσιν οἱ μαθηταί σου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ ἀνίπτους χερσὶν ἐσθίουσι τὸν ἄρτον;·⁶ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὅτι καλῶς προεφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται· οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.⁷ μάτην δὲ σέβονται με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.⁸ ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτηρίων, καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλά ποιεῖτε.⁹ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε.¹⁰ Μωυσῆς γὰρ εἶπε· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου· καί· ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω·¹¹ ὑμεῖς δὲ λέγετε· ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, κορβᾶν, ὃ ἐστὶ δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφελῇθῃς,¹² καὶ οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἢ τῇ μητρί αὐτοῦ,¹³ ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. τῇ παραδόσει ὑμῶν ἢ παρεδώκατε· καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλά ποιεῖτε.¹⁴ Καὶ προσκαλεσάμενος πάντα τὸν ὄχλον ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀκούετε μου πάντες καὶ συνίετε.¹⁵ οὐδὲν ἐστὶν ἕξωθεν τοῦ ἀνθρώπου· εἰς-

τὰς χειρας, δὲν τρώγουσι, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων·⁴ καὶ [ἐπιστρέψαντες] ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς, ἐὰν δὲν νιφθῶσι, δὲν τρώγουσιν· εἶναι καὶ ἄλλα πολλά τὰ ὁποῖα παρέλαβον νὰ φυλάττωσι, πλύματα ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ σκευῶν χαλκίων καὶ κλινῶν·⁵ ἔπειτα ἐρωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς· διατί οἱ μαθηταί σου δὲν περιπατοῦσι κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ μὲ χειρας ἀνίπτους τρώγουσι τὸν ἄρτον;·⁶ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· ὅτι καλῶς προεφήτευσεν ὁ Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς εἶναι γεγραμμένον· οὗτος ὁ λαὸς διὰ τῶν χειλέων με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν μακρὰν ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.⁷ εἰς μάτην δὲ με σέβονται, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.⁸ διότι ἀφήσαντες τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, πλύματα ξεστῶν καὶ ποτηρίων, καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλά κάμνετε.⁹ καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτούς· καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ φυλάττητε τὴν παράδοσίν σας.¹⁰ διότι ὁ Μωυσῆς εἶπε· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου· καί· ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα ἐξάπαντος νὰ θανατόνηται·¹¹ σεῖς ὅμως λέγετε· ἐὰν ἄνθρωπος εἴπῃ πρὸς τὸν πατέρα ἢ πρὸς τὴν μητέρα, κορβᾶν, τουτέστι δῶρον, [εἶναι] ὅτι ἤθελες ὠφελῇθῃ ἐξ ἐμοῦ [ἄρκει],¹² καὶ δὲν ἀφίετε πλέον αὐτὸν νὰ κάμῃ οὐδὲν εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ,¹³ ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ χάριν τῆς παραδόσεώς σας τὴν ὁποίαν παρεδώκατε· καὶ κάμνετε παρόμοια τοιαῦτα πολλά.¹⁴ Καὶ προσκαλέσας πάντα τὸν ὄχλον ἔλεγε πρὸς αὐτούς· ἀκούετε μου πάντες καὶ νοεῖτε.¹⁵ δὲν εἶναι οὐδὲν εἰσερχόμενον

πορευόμενον εἰς αὐτὸν ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι, ἀλλὰ τὰ ἐκπορευόμενα ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνά ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον. ¹⁶ εἴ τις ἔχει ὧτα ἀκούειν, ἀκουέτω. ¹⁷ Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τῆς παραβολῆς. ¹⁸ καὶ λέγει αὐτοῖς· οὕτω καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι; ¹⁹ ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα. ²⁰ ἔλεγε δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. ²¹ ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι, ²² κλοπαί, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη· ²³ πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

²⁴ Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν οὐδένα ἤθελε γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαβεῖν. ²⁵ ἀκούσασα γὰρ γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχε τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἔλθοῦσα προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ. ²⁶ ἡ δὲ γυνὴ ἦν Ἑλληνίς, Συροφονίκισσα τῷ γένει· καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. ²⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γὰρ ἐστὶ καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ τοῖς κυναρίοις βαλεῖν. ²⁸ ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ· ναί, Κύριε· καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν

ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰς αὐτὸν τὸ ὅποιον δύναται νὰ μολύνῃ αὐτόν, ἀλλὰ τὰ ἐξερχόμενα ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνα εἶναι τὰ μολύνοντα τὸν ἄνθρωπον. ¹⁶ ὁ ἔχων ὧτα διὰ νὰ ἀκούῃ, ἄς ἀκούῃ. ¹⁷ Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τῆς παραβολῆς. ¹⁸ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· οὕτω καὶ σεῖς ἀσύνετοί εἰσθε; δὲν καταλαμβάνετε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσερχόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον δὲν δύναται νὰ μολύνῃ αὐτόν; ¹⁹ διότι δὲν εἰσέρχεται εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξέρχεται εἰς τὸν ἀφεδρῶνα, καθαρίζον πάντα τὰ φαγητά. ²⁰ ἔλεγε δὲ ὅτι τὸ ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, ἐκεῖνο μολύνει τὸν ἄνθρωπον. ²¹ διότι ἔσωθεν ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων ἐξέρχονται οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοί, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι, ²² κλοπαί, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, βλέμμα πονηρόν, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη· ²³ πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐξέρχονται καὶ μολύνουσι τὸν ἄνθρωπον.

²⁴ Καὶ σηκωθείς ἐκεῖθεν ὑπῆγεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν δὲν ἤθελε νὰ μάθῃ [τοῦτο] μηδεὶς, δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ κρυφθῇ. ²⁵ διότι ἀκούσασα περὶ αὐτοῦ γυνὴ [τις], τῆς ὁποίας τὸ θυγάτριον εἶχε πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἦλθε καὶ προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ. ²⁶ ἦτο δὲ ἡ γυνὴ Ἑλληνίς, Συροφονίσσα τὸ γένος· καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἐκβάλῃ τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. ²⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν· ἄφες πρῶτον νὰ χορτασθῶσι τὰ τέκνα· διότι δὲν εἶναι καλὸν νὰ λάβῃ τις τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ νὰ ρίψῃ εἰς τὰ κυνάρια. ²⁸ ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· ναί, Κύριε· ἀλλὰ καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς

ψυχίων τῶν παιδίων. ²⁹ καὶ εἶπεν αὐτῇ· διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὑπαγε· ἐξελήλυθε τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρὸς σου. ³⁰ καὶ ἀπελθούσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρε τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός.

³¹ Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ Σιδῶνος ἦλθε πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. ³² καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν μογιῶλον καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. ³³ καὶ ἀπολαβόμενος αὐτόν· ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ, καὶ πτύσας ἤψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ, ³⁴ καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξε καὶ λέγει αὐτῷ· ἐφφαθά, ὃ ἐστι διανοίχθητι. ³⁵ καὶ εὐθὺς διηνοιχθῆσαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαὶ καὶ ἐλύθη ὁ δεσμός τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. ³⁶ καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν· ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. ³⁷ καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες· καλῶς πάντα πεποίηκε· καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

8 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις πάλιν πολλοῦ ὄχλου ὄντος καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσι, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγει αὐτοῖς· ² σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς προσμένονσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· ³ καὶ εἰάν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστες εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· τινὲς γὰρ αὐτῶν ἀπὸ μακρόθεν ἦκασιν. ⁴ καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· πόθεν τούτους δυνήσεται τις ὧδε χορτά-

τραπέζης τρώγουσιν ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν παιδίων. ²⁹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὑπαγε· ἐξῆλθε τὸ δαιμόνιον ἀπὸ τῆς θυγατρὸς σου. ³⁰ καὶ ὅτε ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρεν ὅτι τὸ δαιμόνιον ἐξῆλθε καὶ τὴν θυγατέρα κειμένην ἐπὶ τῆς κλίνης.

³¹ Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ Σιδῶνος ἦλθε πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων τῆς Δεκαπόλεως. ³² καὶ φέρουσι πρὸς αὐτὸν κωφὸν μογιῶλον καὶ παρακαλοῦσιν αὐτόν νὰ ἐπιθέσῃ τὴν χεῖρα ἐπ' αὐτόν. ³³ καὶ παραλαβὼν αὐτόν κατ' ἰδίαν ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ, καὶ πτύσας ἤγγισε τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, ³⁴ καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξε καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· ἐφφαθά, τουτέστιν ἀνοίχθητι. ³⁵ καὶ εὐθὺς ἠνοιχθῆσαν τὰ ὦτα αὐτοῦ καὶ ἐλύθη ὁ δεσμός τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. ³⁶ καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ εἴπωσι [τοῦτο] εἰς μηδέν· πλὴν ὅσον αὐτὸς παρήγγελλεν εἰς αὐτοὺς, τόσον περισσότερον [ἐκεῖνοι] ἐκήρυττον. ³⁷ καὶ ἐξεπλήττοντο καθ' ὑπερβολὴν λέγοντες· καλῶς ἔπραξε τὰ πάντα· καὶ τοὺς κωφοὺς κάμνει νὰ ἀκούωσι καὶ τοὺς ἀλάλους νὰ λαλῶσι.

8 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἐπειδὴ ἦτο πάμπολος ὄχλος καὶ δὲν εἶχον τί νὰ φάγωσι, προσκαλέσας ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγει πρὸς αὐτοὺς· ² σπλαγχνίζομαι διὰ τὸν ὄχλον, ὅτι τρεῖς ἡμέρας μένουσι πλησίον μου καὶ δὲν ἔχουσι τί νὰ φάγωσι· ³ καὶ εἰάν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστες εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, θέλουσιν ἀποκάμει καθ' ὁδόν· διότι τινὲς ἐξ αὐτῶν ἦλθον μακρόθεν. ⁴ καὶ ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· πόθεν θέλει τις δυνηθῆναι νὰ χορτάσῃ

σαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας; ⁵ καὶ ἐπηρώτα αὐτούς· πόσους ἔχετε ἄρτους; οἱ δὲ εἶπον· ἐπτὰ. ⁶ καὶ παρήγγειλε τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἐπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παρατιθῶσι· καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. ⁷ καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογήσας εἶπε παρατιθέναι καὶ αὐτά. ⁸ ἔφαγον δὲ καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦσαν περισσεύματα κλασμάτων ἐπτὰ σπυρίδας. ⁹ ἦσαν δὲ ὡς τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. ¹⁰ Καὶ εὐθέως ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά.

¹¹ Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. ¹² καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει· τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθῇσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. ¹³ καὶ ἀφίεις αὐτοὺς ἐμβὰς πάλιν εἰς τὸ πλοῖον ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν.

¹⁴ Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἓνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. ¹⁵ καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς λέγων· ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης Ἑρῳδου. ¹⁶ καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχομεν. ¹⁷ καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὐπω νοεῖτε οὐδὲ συνίετε; ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; ¹⁸ ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ ὧτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; καὶ οὐ μνημονεύετε; ¹⁹ ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφίνους κλασ-

τούτους ἀπὸ ἄρτων ἐδώ ἐπὶ τῆς ἐρημίας; ⁵ καὶ ῥώτησεν αὐτούς· πόσους ἄρτους ἔχετε; οἱ δὲ εἶπον· ἐπτὰ. ⁶ καὶ προσέταξε τὸν ὄχλον νὰ καθίσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἐπτὰ ἄρτους ἀφοῦ εὐχαρίστησεν ἔκοψε καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ διὰ νὰ βάλωσιν ἔμπροσθεν τοῦ ὄχλου· καὶ ἔβαλον. ⁷ εἶχον καὶ ὀλίγα ὀψαράκια· καὶ εὐλογήσας εἶπε νὰ βάλωσι καὶ αὐτά. ⁸ ἔφαγον δὲ καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἐσθήκωσαν περισσεύματα κλασμάτων ἐπτὰ σπυρίδας. ⁹ ἦσαν δὲ οἱ φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. ¹⁰ Καὶ εὐθὺς ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά.

¹¹ Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρχισαν νὰ κάμνωσιν ἐρωτήσεις πρὸς αὐτόν, καὶ ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. ¹² τότε ἀναστενάξας ἐκ καρδίας αὐτοῦ λέγει· διὰ τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ζητεῖ; ἀληθῶς σὰς λέγω, δὲν θέλει δοθῇ εἰς τὴν γενεάν ταύτην σημεῖον. ¹³ καὶ ἀφῆσας αὐτοὺς εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν.

¹⁴ Ἐλησμονήσαν δὲ νὰ λάβωσιν ἄρτους, καὶ δὲν εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰμὴ ἓνα ἄρτον. ¹⁵ καὶ παρήγγελλεν εἰς αὐτοὺς λέγων· βλέπετε, προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης τοῦ Ἑρῳδου. ¹⁶ καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι ἄρτους δὲν ἔχομεν. ¹⁷ νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτούς· τί διαλογίζεσθε ὅτι δὲν ἔχετε ἄρτους; ἔτι δὲν νοεῖτε οὐδὲ καταλαμβάνετε; ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν σας; ¹⁸ ὀφθαλμοὺς ἔχοντες δὲν βλέπετε, καὶ ὧτα ἔχοντες δὲν ἀκούετε; καὶ δὲν ἐνθυμεῖσθε; ¹⁹ ὅτε ἔκοψα τοὺς πέντε ἄρτους εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφίνους πλήρεις

μάτων πλήρεις ἤρατε; λέγουσιν αὐτῷ· δώδεκα. ²⁰ ὅτε δὲ τοὺς ἐπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σφυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; οἱ δὲ εἶπον· ἐπτὰ. ²¹ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· οὕτω συνίετε;

²² Καὶ ἔρχεται εἰς Βηθσαϊδάν. καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλὸν καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἄρῃται. ²³ καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κόμης, καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν· εἶ τι βλέπει. ²⁴ καὶ ἀναβλέψας ἔλεγε· βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας. ²⁵ εἶτα πάλιν ἐπέθηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι, καὶ ἀποκατεστάθη, καὶ ἐνέβλεψε τηλαυγῶς ἅπαντας. ²⁶ καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ λέγων· μηδὲ εἰς τὴν κόμην εἰσέλθης μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κόμῃ.

²⁷ Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; ²⁸ οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, καὶ ἄλλοι Ἡλίαν, ἄλλοι δὲ ἓνα τῶν προφητῶν. ²⁹ καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστός. ³⁰ καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσι περὶ αὐτοῦ.

³¹ Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι·

κλασμάτων ἐσηκώσατε; λέγουσιν πρὸς αὐτόν· δώδεκα. ²⁰ καὶ ὅτε τοὺς ἐπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσας σφυρίδας πλήρεις κλασμάτων ἐσηκώσατε; οἱ δὲ εἶπον· ἐπτὰ. ²¹ καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτούς· πῶς δὲν καταλαμβάνετε;

²² Καὶ ἔρχεται εἰς Βηθσαϊδάν. καὶ φέρουσι πρὸς αὐτὸν τυφλὸν καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν νὰ ἐγγίῃ αὐτόν. ²³ καὶ πιάσας τὴν χεῖρα τοῦ τυφλοῦ ἔφερεν αὐτὸν ἔξω τῆς κόμης, καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπέθεσεν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας, καὶ ἠρώτα αὐτόν ἂν βλέπῃ τι. ²⁴ καὶ ἀναβλέψας ἔλεγε· βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα βλέπω περιπατοῦντας. ²⁵ ἔπειτα πάλιν ἐπέθεσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἔκαμεν αὐτόν νὰ ἀναβλέψῃ, καὶ ἀποκατεστάθῃ [ἡ ὄρασις αὐτοῦ], καὶ εἶδε καθαρῶς ἅπαντας. ²⁶ καὶ ἀπέστειλεν αὐτόν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ λέγων· μηδὲ εἰς τὴν κόμην εἰσέλθῃς μηδὲ εἴπῃς [τοῦτο] εἰς τίνα ἐν τῇ κόμῃ.

²⁷ Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας τῆς Καισαρείας Φιλίππου· καὶ καθ' ὁδὸν ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων πρὸς αὐτούς· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἶμαι; ²⁸ οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, καὶ ἄλλοι τὸν Ἡλίαν, ἄλλοι δὲ ἓνα τῶν προφητῶν. ²⁹ καὶ αὐτὸς λέγει πρὸς αὐτούς· ἀλλὰ σεῖς τίνα με λέγετε ὅτι εἶμαι; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει πρὸς αὐτόν· σὺ εἶσαι ὁ Χριστός. ³⁰ καὶ παρήγγειλεν αὐστηρῶς εἰς αὐτούς νὰ μὴ λέγωσιν εἰς μηδένα περὶ αὐτοῦ.

³¹ Καὶ ἤρχισε νὰ διδάσκῃ αὐτοὺς ὅτι πρέπει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ πάθῃ πολλά, καὶ νὰ καταφρονηθῇ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ νὰ θανατωθῇ, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας νὰ ἀναστῇ.

³² καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. ³³ ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησε τῷ Πέτρῳ λέγων· ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

³⁴ Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. ³⁵ ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἔνεκεν ἑμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὕτως σώσει αὐτήν. ³⁶ τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ³⁷ ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; ³⁸ ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνηθῇ με καὶ τοὺς ἑμὸν λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνηθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

Θ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

² Καὶ μεθ' ἡμέρας ἐξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους· καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, ³ καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα, λευκὰ λίαν ὥς χιών, οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται οὕτω λευκᾶναι. ⁴ καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἡλίας σὺν Μωυσεῖ, καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ.

³² καὶ ἐλάλει τὸν λόγον παρρησίᾳ. καὶ παραλαβὼν αὐτὸν ὁ Πέτρος κατ' ἰδίαν ἤρχισε νὰ ἐπιτιμᾷ αὐτόν. ³³ ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησε τὸν Πέτρον λέγων· ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· διότι δὲν φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

³⁴ Καὶ προσκαλέσας τὸν ὄχλον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπε πρὸς αὐτούς· ὅστις θέλει νὰ ἔλθῃ ὀπίσω μου, ἅς ἀπαρνηθῇ ἑαυτὸν καὶ ἅς σηκώσῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἅς με ἀκολουθῇ. ³⁵ διότι ὅστις θέλει νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὅστις ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἑμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὕτως θέλει σώσει αὐτήν. ³⁶ ἐπειδὴ τί θέλει ὠφελήσει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ³⁷ ἢ τί θέλει δώσει ὁ ἄνθρωπος εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; ³⁸ διότι ὅστις αἰσχυνηθῇ δι' ἑμέ καὶ διὰ τοὺς λόγους μου ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει αἰσχυνηθῇ δι' αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων.

Θ Καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτούς· ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι εἰναί τινες τῶν ἐδῶ ἱσταμένων, οἵτινες δὲν θέλουσι γευθῇ θάνατον ἑωσοῦ ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐλθοῦσαν μετὰ δυνάμεως.

² Καὶ μεθ' ἡμέρας ἐξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἀναβιβάζει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους· καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, ³ καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένιναν στίλπνᾳ, λευκὰ λίαν ὥς χιών, ὅποια λευκαντῆς ἐπὶ τῆς γῆς δὲν δύναται νὰ λευκάνῃ. ⁴ καὶ ἐφάνη εἰς αὐτοὺς ὁ Ἡλίας μετὰ τοῦ Μωυσέως, καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες μετὰ τοῦ Ἰησοῦ.

⁵ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· Ῥαββί, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, σοὶ μίαν καὶ Μωυσεὶ μίαν καὶ Ἡλίᾳ μίαν. ⁶ οὐ γὰρ ᾔδει τί λαλήσῃ· ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι. ⁷ καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ ἦλθε φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε. ⁸ καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι, οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' αὐτῶν. ⁹ Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ διηγῶνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. ¹⁰ καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς συζητοῦντες τί ἐστὶ τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. ¹¹ καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἡλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον. ¹² ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἡλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστᾷ πάντα· καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουδενωθῇ; ¹³ ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἡλίας ἐλήλυθε, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.

¹⁴ Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδεν ὄχλον πολὺν περὶ αὐτούς, καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς. ¹⁵ καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. ¹⁶ καὶ ἐπηρώτησε τοὺς γραμματεῖς· τί συζητεῖτε πρὸς αὐτούς; ¹⁷ καὶ ἀποκριθεὶς εἰς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπε· Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. ¹⁸ καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθη-

⁵ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Ῥαββί, καλὸν εἶναι νᾶ ἡμεθα ἐδώ· καὶ ἄς κάμωμεν τρεῖς σκηνάς, διὰ σε μίαν καὶ διὰ τὸν Μωυσῆν μίαν καὶ διὰ τὸν Ἡλίαν μίαν. ⁶ διότι δὲν ᾔξευρε τί νᾶ εἶπῃ· ἐπειδὴ ἦσαν πεφοβισμένοι. ⁷ καὶ νεφέλη ἐπεσκίασεν αὐτούς, καὶ ἦλθε φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτος ἐστὶν ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε. ⁸ καὶ ἐξαίφνης περιβλέψαντες, δὲν εἶδον πλέον οὐδένα, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν. ⁹ Ἐνῷ δὲ κατέβαινον ἀπὸ τοῦ ὄρους παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νᾶ μὴ διηγῶσιν εἰς μηδένα ὅσα εἶδον, εἰμὴ ὅταν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν. ¹⁰ καὶ ἐφύλαξαν τὸν λόγον [ἐν ἑαυτοῖς], συζητοῦντες πρὸς ἀλλήλους τί εἶναι τὸ νᾶ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν. ¹¹ καὶ ἡρώτων αὐτὸν λέγοντες, διὰ τί λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι πρέπει νᾶ ἔλθῃ ὁ Ἡλίας πρῶτον. ¹² ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· ὁ Ἡλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστᾷ πάντα· καὶ ὅτι εἶναι γεγραμμένον περὶ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ὅτι πρέπει νᾶ πάθῃ πολλὰ καὶ νᾶ ἐξουδενωθῇ; ¹³ σᾶς λέγω ὅμως ὅτι καὶ ὁ Ἡλίας ἦλθε, καὶ ἐπραξαν εἰς αὐτὸν ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς εἶναι γεγραμμένον περὶ αὐτοῦ.

¹⁴ Καὶ ὅτε ἦλθε πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδε περὶ αὐτούς ὄχλον πολὺν καὶ γραμματεῖς κάμνοντας συζητήσεις μετ' αὐτῶν. ¹⁵ καὶ εὐθὺς πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν αὐτὸν ἐγείνεν ἐκθαμβος, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. ¹⁶ καὶ ἡρώτησε τοὺς γραμματεῖς· τί συζητεῖτε μετ' αὐτῶν; ¹⁷ καὶ ἀποκριθεὶς εἰς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπε· Διδάσκαλε, ἔφερα πρὸς σε τὸν υἱόν μου, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. ¹⁸ καὶ ὅπου πιᾶσῃ αὐτὸν σπαράττει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον πρὸς τοὺς μαθητὰς σου νᾶ ἐκβάλωσιν

ταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. ¹⁹ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρὸς με. ²⁰ καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτὸν εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. ²¹ καὶ ἐπληρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ· πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπε· παιδιόθεν. ²² καὶ πολλάκις αὐτόν καὶ εἰς πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. ²³ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. ²⁴ καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρύων ἔλεγε· πιστεύω, κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. ²⁵ ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγὼ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. ²⁶ καὶ κράξαν καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτόν ἐξῆλθε, καὶ ἐγένετο ὥσει νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. ²⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτόν τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. ²⁸ Καὶ εἰσελθόντα αὐτόν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπληρώτων αὐτόν κατ' ἰδίαν, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό. ²⁹ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.

³⁰ Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἠθέλεν ἵνα τις γινῶ. ³¹ ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας

αὐτό, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν. ¹⁹ ἐκεῖνος δὲ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτόν λέγει· ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε θέλω εἶσθαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε θέλω ὑπομένει ὑμᾶς; φέρετε αὐτόν πρὸς ἐμέ. ²⁰ καὶ ἔφεραν αὐτόν πρὸς αὐτόν. καὶ ὡς εἶδεν αὐτόν εὐθύς τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. ²¹ καὶ ἠρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ· πόσος καιρὸς εἶναι ἀφοῦ τοῦτο ἔγεινεν εἰς αὐτόν; ὁ δὲ εἶπε· παιδιόθεν. ²² καὶ πολλάκις αὐτόν καὶ εἰς πῦρ ἔρριψε καὶ εἰς ὕδατα, διὰ νὰ ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' ἐὰν δύνασαι τι, βοήθησον ἡμᾶς, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. ²³ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· τὸ ἐὰν δύνασαι νὰ πιστεῦσῃς, πάντα [εἶναι] δυνατὰ εἰς τὸν πιστεύοντα. ²⁴ καὶ εὐθύς κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρύων ἔλεγε· πιστεύω, κύριε· βοήθει εἰς τὴν ἀπιστίαν μου. ²⁵ ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον λέγων πρὸς αὐτό· τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγὼ σε προστάζω, ἔξελθε ἀπ' αὐτοῦ καὶ μὴ εἰσέλθῃς πλέον εἰς αὐτόν. ²⁶ καὶ [τὸ πνεῦμα] κράξαν καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτόν ἐξῆλθε, καὶ ἔγεινεν ὡς νεκρός, ὥστε πολλοὶ ἔλεγον ὅτι ἀπέθανεν. ²⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς πιάσας αὐτόν ἀπὸ τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἐσηκώθη. ²⁸ Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτόν κατ' ἰδίαν, διὰ τί ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐκβάλωμεν αὐτό. ²⁹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· τοῦτο τὸ γένος δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ δι' οὐδενὸς [ἄλλου τρόπου] εἰμὴ διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας.

³⁰ Καὶ ἐξελθόντες ἐκεῖθεν διέβαινον διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ δὲν ἠθέλε νὰ μάθῃ [τοῦτο] οὐδεὶς. ³¹ διότι ἐδίδασκε τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτούς ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται εἰς χεῖρας

ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. ³² οἱ δὲ ἡγνούουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτόν ἐπερωτῆσαι.

³³ Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναοῦμ· καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρεῶτα αὐτοῦς· τί ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοὺς διελογίζεσθε; ³⁴ οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων. ³⁵ καὶ καθίσας ἐφώνησε τοὺς δώδεκα καὶ λέγει αὐτοῖς· εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος. ³⁶ καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς· ³⁷ ὃς ἐὰν ἐν τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με.

³⁸ Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης λέγων· Διδάσκαλε, εἰδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν. ³⁹ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γὰρ ἔστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με. ⁴⁰ ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἔστιν. ⁴¹ ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν τῷ ὀνόματί μου, ὅτι Χριστοῦ ἔστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ. ⁴² καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλὸν ἔστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περικείται λίθος μωλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. ⁴³ καὶ ἐὰν σκανδαλίξῃ σε ἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλὸν σοί ἐστι κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας

ἀνθρώπων, καὶ θέλουσι θανατώσει αὐτόν, καὶ θανατωθεὶς τὴν τρίτην ἡμέραν θέλει ἀναστηθῇ. ³² ἐκεῖνοι ὁμοῦ δὲν ἐνόουν τὸν λόγον, καὶ ἐφοβοῦντο νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτόν.

³³ Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναοῦμ· καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ἡρώτα αὐτοῦς· τί διελογίζεσθε καθ' ὁδὸν πρὸς ἀλλήλους; ³⁴ οἱ δὲ ἐσί-
ώπων· διότι καθ' ὁδὸν διελέχθησαν πρὸς ἀλλήλους τίς [εἶναι] μεγάλ-
τερος. ³⁵ καὶ καθίσας ἐκάλεσε τοὺς δώδεκα καὶ λέγει πρὸς αὐτοῦς· ὅστις θέλει νὰ ᾔῃαι πρῶτος, θέλει εἶσθαι πάντων ἔσχατος καὶ πάντων ὑπηρέτης. ³⁶ καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισθεὶς αὐτὸ εἶπε πρὸς αὐτοῦς· ³⁷ ὅστις δεχθῇ ἐν τῶν τοιούτων παιδίων εἰς τὸ ὄνομά μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὅστις δεχθῇ ἐμέ, δὲν δέχεται ἐμέ, ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με.

³⁸ Ἀπεκρίθη δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἰωάννης λέγων· Διδάσκαλε, εἰδο-
σμέν τινα ἐκβάλλοντα δαιμόνια εἰς τὸ ὄνομά σου, ὅστις δὲν ἀκολουθεῖ ἡμᾶς, καὶ ἐμποδίσσαμεν αὐτόν, διότι δὲν ἀκολουθεῖ ἡμᾶς. ³⁹ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· μὴ ἐμποδίζετε αὐτόν· διότι δὲν εἶναι οὐδεὶς ὅστις θέλει κάμει θαῦμα εἰς τὸ ὄνομά μου καὶ θέλει δυνηθῇ εὐθὺς νὰ με κακολογήσῃ. ⁴⁰ ἐπειδὴ ὅστις δὲν εἶναι καθ' ἡμῶν, εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν. ⁴¹ διότι ὅστις σᾶς ποτίσῃ ποτήριον ὕδατος εἰς τὸ ὄνομά μου, ἐπειδὴ εἴσθε τοῦ Χρι-
στοῦ, ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν θέλει χάσει τὸν μισθὸν αὐτοῦ. ⁴² καὶ ὅστις σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει εἰς αὐτόν καλῆτερον νὰ περιτεθῇ μύλου πέτρα περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν. ⁴³ καὶ ἐὰν σε σκανδαλίξῃ ἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλῆτερόν σοι εἶναι νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν κυλλός, παρὰ ἔχων τὰς δύο χεῖρας

ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ⁴⁴ ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. ⁴⁵ καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίξῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλὸν ἐστὶ σοι εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ⁴⁶ ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. ⁴⁷ καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίξῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλὸν σοί ἐστι μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός, ⁴⁸ ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. ⁴⁹ πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται, καὶ πᾶσα θυσία ἅλι ἁλισθήσεται. ⁵⁰ καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἀναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

10 Καὶ ἐκείθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας διὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς εἰώθει, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς. ² καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι ἐπηρώτων αὐτὸν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν. ³ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωσῆς; ⁴ οἱ δὲ εἶπον· ἐπέτρεψε Μωσῆς βιβλίον ἀποστασίον γράφαι καὶ ἀπολῦσαι. ⁵ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην. ⁶ ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ Θεός. ⁷ ἐνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ⁸ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα

νὰ ἀπέλθῃς εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ⁴⁴ ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν δὲν τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ δὲν σβύνεται. ⁴⁵ καὶ ἐὰν ὁ ποὺς σου σέ σκανδαλίξῃ, ἀπόκοψον αὐτόν· καλῆτερόν σοι εἶναι νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν χωλός, παρὰ ἔχων τοὺς δύο πόδας νὰ ῥιφθῇς εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, ⁴⁶ ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν δὲν τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ δὲν σβύνεται. ⁴⁷ καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σέ σκανδαλίξῃ, ἔκβαλε αὐτόν· καλῆτερόν σοι εἶναι νὰ εἰσέλθῃς μονόφθαλμος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, παρὰ ἔχων δύο ὀφθαλμοὺς νὰ ῥιφθῇς εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός, ⁴⁸ ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν δὲν τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ δὲν σβύνεται. ⁴⁹ διότι πᾶς τις μὲ πῦρ θέλει ἀλατισθῇ, καὶ πᾶσα θυσία μὲ ἄλας θέλει ἀλατισθῇ. ⁵⁰ καλὸν τὸ ἅλας· ἀλλ' ἐὰν τὸ ἅλας γείνη ἀνάλατον, μὲ τί θέλετε ἀρτύσει αὐτό; ἔχετε ἅλας ἐν ἑαυτοῖς καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

10 Καὶ σηκωθείς ἐκείθεν ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας διὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ συνέρχονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς ἐσυνείθιζε, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς. ² καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι ἠρώτησαν αὐτὸν ἂν συγχωρῇται εἰς ἄνδρα νὰ χωρισθῇ τὴν γυναῖκα [αὐτοῦ], πειράζοντες αὐτόν. ³ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· τί προσέταξεν εἰς ἐσᾶς ὁ Μωσῆς; ⁴ οἱ δὲ εἶπον· ὁ Μωσῆς συνεχώρησε νὰ γράψῃ ἔγγραφον διαζυγίου καὶ νὰ χωρισθῇ [αὐτήν]. ⁵ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· διὰ τὴν σκληροκαρδίαν σας ἔγραψεν εἰς ἐσᾶς τὴν ἐντολὴν ταύτην. ⁶ ἀπ' ἀρχῆς ὅμως τῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ Θεός. ⁷ ἐνεκεν τούτου θέλει ἀφήσῃ ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ θέλει προσκολληθῇ εἰς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ⁸ καὶ θέλουσιν εἶσθαι οἱ

μίαν. ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ μία σὰρξ. ⁹ ὁ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. ¹⁰ καὶ εἰς τὴν οἰκίαν πάλιν οἱ μαθηταὶ περὶ τούτου ἐπηρώτων αὐτόν, ¹¹ καὶ λέγει αὐτοῖς· ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν. ¹² καὶ ἐὰν γυνὴ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα αὐτῆς γαμηθῇ ἄλλῳ, μοιχᾶται.

¹³ Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδιά, ἵνα ἄψῃται αὐτῶν· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν. ¹⁴ ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησε καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ¹⁵ ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. ¹⁶ καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ κατευλόγει τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά.

¹⁷ Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδὸν προσδραμὼν εἰς καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; ¹⁸ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός. ¹⁹ τὰς ἐντολάς οἶδας· μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσης, μὴ ἀποστερήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. ²⁰ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφύλαξάμην ἐκ νεότητός μου. ²¹ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτόν καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἔν σοι ὑστερεῖ· ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι, ἕρας τὸν σταυρόν. ²² ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. ²³ καὶ περιβλέψας

δύο εἰς σάρκα μίαν. ὥστε δὲν εἶναι πλεόν δύο, ἀλλὰ μία σὰρξ. ⁹ [ἐκεῖνο] λοιπὸν τὸ ὅποιον ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος ἅς μὴ χωρίζῃ. ¹⁰ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ πάλιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτησαν αὐτόν περὶ τοῦ αὐτοῦ, ¹¹ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· ὅστις χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ νυμφευθῇ ἄλλην, πράττει μοιχείαν εἰς αὐτήν. ¹² καὶ ἐὰν γυνὴ χωρισθῇ τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ συζευθῇ μὲ ἄλλον, μοιχεύεται.

¹³ Καὶ ἔφεραν πρὸς αὐτὸν παιδιά, διὰ τὰ ἐγγίσει αὐτά· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπέπληττον τοὺς φέροντας. ¹⁴ ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησε καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀφήσατε τὰ παιδιά τὰ ἔρχονται πρὸς ἐμέ, καὶ μὴ ἐμποδίζετε αὐτά· διότι τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ¹⁵ ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅστις δὲν δεχθῇ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, δὲν θέλει εἰσέλθει εἰς αὐτήν. ¹⁶ καὶ ἐναγκαλισθεὶς αὐτὰ ἔθετε τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά καὶ ὑλόγει αὐτά.

¹⁷ Ἐνῷ δὲ ἐξήρχετο εἰς τὴν ὁδὸν ἔδραμέ τις καὶ γονυπετήσας ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἠρώτα αὐτόν· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί νὰ κάμω διὰ τὰ κληρονομήσω ζωὴν αἰώνιον; ¹⁸ καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰμὶ εἷς ὁ Θεός. ¹⁹ τὰς ἐντολάς ἐξεύρεις· μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσης, μὴ ἀποστερήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. ²⁰ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφύλαξα ἐκ νεότητός μου. ²¹ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐμβλέψας εἰς αὐτὸν ἠγάπησεν αὐτόν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἔν σοι λείπει· ὕπαγε, πώλησον ὅσα ἔχεις καὶ δὸς εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ θέλεις ἔχει θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ ἔλθ' ἀκολούθει μοι, σηκώσας τὸν σταυρόν. ²² ἐκεῖνος ὁμῶς σκυθρωπάσας διὰ τὸν λόγον ἀνεχώρησε λυπούμενος· διότι εἶχε κτήματα πολλά. ²³ καὶ περιβλέψας

μενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελεύσονται. ²⁴ οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστι τοὺς πεποιθότας ἐπὶ χρήμασιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. ²⁵ εὐκολώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ῥαφίδος διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. ²⁶ οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες πρὸς ἑαυτούς· καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ²⁷ ἐμβλέψας αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει· παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ Θεῷ· πάντα γὰρ δυνατὰ ἐστί παρὰ τῷ Θεῷ. ²⁸ ἤρξατο ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι. ²⁹ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδεὶς ἐστίν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφάς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἑμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ εὐαγγελίου, ³⁰ εἰ μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας καὶ ἀδελφούς καὶ ἀδελφάς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. ³¹ πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι.

³² Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἦν προάγων αὐτούς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, ³³ ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς γραμματεῦσι, καὶ

ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ· πόσον δυσκόλως θέλουσιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ οἱ ἔχοντες τὰ χρήματα. ²⁴ οἱ δὲ μαθηταὶ ἐξεπλήττοντο διὰ τοὺς λόγους αὐτοῦ. καὶ ὁ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει πρὸς αὐτούς· τέκνα, πόσον δύσκολον εἶναι νὰ εἰσελθῶσιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ οἱ ἔχοντες τὸ θάρος αὐτῶν εἰς τὰ χρήματα. ²⁵ εὐκολώτερον εἶναι κάμηλος νὰ περάσῃ διὰ τῆς τρύπης τῆς βελόνης παρὰ πλούσιος νὰ εἰσελθῇ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ²⁶ ἐκεῖνοι δὲ σφόδρα ἐξεπλήττοντο λέγοντες πρὸς ἑαυτούς· καὶ τίς δύναται νὰ σωθῇ; ²⁷ ἐμβλέψας δὲ εἰς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς λέγει· παρὰ ἀνθρώποις εἶναι ἀδύνατον, ἀλλ' οὐχὶ παρὰ τῷ Θεῷ· διότι τὰ πάντα εἶναι δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ. ²⁸ Καὶ ἤρχισεν ὁ Πέτρος νὰ λέγῃ πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ σε ἠκολουθήσαμεν. ²⁹ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀληθῶς σὰς λέγω, δὲν εἶναι οὐδεὶς ὅστις ἀφήσας οἰκίαν ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφάς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἑμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, ³⁰ δὲν θέλει λάβει ἑκατονταπλασίονα τώρα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας καὶ ἀδελφούς καὶ ἀδελφάς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ ἐρχομένῳ αἰῶνι ζωὴν αἰώνιον. ³¹ πολλοὶ ὅμως πρῶτοι θέλουσιν εἶσθαι ἔσχατοι καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι.

³² Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ὁ Ἰησοῦς προεπορεύετο αὐτῶν, καὶ ἐθαύμαζον, καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρχισε νὰ λέγῃ πρὸς αὐτούς τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτόν, ³³ ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει παραδοθῇ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἰς τοὺς γραμματεῖς, καὶ θέλουσι

κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι, ³⁴ καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

³⁵ Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὁ ἐὰν αἰτήσωμεν ποιήσης ἡμῖν. ³⁶ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τί θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν; ³⁷ οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· δὸς ἡμῖν ἵνα εἰς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἰς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. ³⁸ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ οἶδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; ³⁹ οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε. ⁴⁰ τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται. ⁴¹ καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. ⁴² ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς· οἶδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. ⁴³ οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, ⁴⁴ καὶ ὃς ἂν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος. ⁴⁵ καὶ γὰρ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

⁴⁶ Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεριχά.

καταδικάσει αὐτὸν εἰς θάνατον καὶ θέλουσι παραδῶσει αὐτὸν εἰς τὰ ἔθνη, ³⁴ καὶ θέλουσιν ἐμπαίξει αὐτόν καὶ μαστιγώσει αὐτόν καὶ θέλουσιν ἐμπτύσει εἰς αὐτόν καὶ θανατώσει αὐτόν, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν θέλει ἀναστήθῃ.

³⁵ Τότε ἔρχονται πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν νὰ κάμῃς εἰς ἡμᾶς ὅτι ζητήσωμεν. ³⁶ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· τί θέλετε νὰ κάμω εἰς ἑσᾶς; ³⁷ οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· δὸς εἰς ἡμᾶς νὰ καθίσωμεν εἰς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἰς ἐξ ἀριστερῶν σου ἐν τῇ δόξῃ σου. ³⁸ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· δὲν ἐξεύρετε τί ζητεῖτε. δύνασθε νὰ πίνετε τὸ ποτήριον τὸ ὁποῖον ἐγὼ πίνω, καὶ νὰ βαπτισθῇτε τὸ βάπτισμα τὸ ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι; ³⁹ οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· τὸ μὲν ποτήριον τὸ ὁποῖον ἐγὼ πίνω θέλετε πίνει, καὶ τὸ βάπτισμα τὸ ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι θέλετε βαπτισθῇ. ⁴⁰ τὸ νὰ καθίσητε ὅμως ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἀριστερῶν μου δὲν εἶναι ἐμοῦ νὰ δώσω, ἀλλ' εἰς ὅσους εἶναι ἡτοιμασμένον. ⁴¹ καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρχισαν νὰ ἀγανακτῶσι περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. ⁴² ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλέσας αὐτοὺς λέγει πρὸς αὐτούς· ἐξεύρετε ὅτι οἱ νομιζόμενοι ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτὰ καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτά. ⁴³ οὕτως ὅμως δὲν θέλει εἶσθαι ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὅστις θέλει νὰ γείνη μέγας ἐν ὑμῖν, θέλει εἶσθαι ὑπηρέτης ὑμῶν, ⁴⁴ καὶ ὅστις ἐξ ὑμῶν θέλει νὰ γείνη πρῶτος, θέλει εἶσθαι δοῦλος πάντων. ⁴⁵ διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦλθε διὰ νὰ ὑπηρετηθῇ, ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ, καὶ νὰ δώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

⁴⁶ Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεριχά. καὶ

καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἱεριχῶ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκανοῦ, ὁ υἱὸς Τιμαίου Βαρτίμαιος τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. ⁴⁷ καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν· υἱὲ Δαυεὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. ⁴⁸ καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ. ὁ δὲ πολλῶν μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυεὶδ, ἐλέησόν με. ⁴⁹ καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπε· φωνήσατε αὐτόν· καὶ φωνοῦσι τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ· θάρσει, ἔγειρε· φωνεῖ σε. ⁵⁰ ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ⁵¹ καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ· Ῥαββουνί, ἵνα ἀναβλέψω. ⁵² καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. καὶ εὐθέως ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.

11 Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς Βηθφαγῇ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ² καὶ λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὐρήσατε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικε· λύσαντες αὐτόν ἀγάγετε. ³ καὶ ἐάν τις ὑμῶν εἴπῃ· τί ποιεῖτε τοῦτο; εἶπατε ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρειαν ἔχει, καὶ εὐθέως αὐτόν ἀποστέλλει πάλιν ὧδε. ⁴ ἀπῆλθον δὲ καὶ εὑρον τὸν πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφοδου, καὶ λύουσιν αὐτόν. ⁵ καὶ τινες τῶν ἐκεῖ ἐστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς· τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον; ⁶ οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς ἐνετείλατο ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀφῆκαν αὐτούς. ⁷ καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ

ἐνῷ ἐξήρχετο ἀπὸ τῆς Ἱεριχῶ αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ὄχλος ἱκανός, ὁ υἱὸς τοῦ Τιμαίου Βαρτίμαιος ὁ τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν ζητῶν. ⁴⁷ καὶ ἀκούσας ὅτι εἶναι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ἤρχισε νὰ κράζῃ καὶ νὰ λέγῃ· υἱὲ τοῦ Δαβὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. ⁴⁸ καὶ ἐπέπλησεν αὐτὸν πολλοὶ διὰ νὰ σιωπήσῃ· ἀλλ' ἐκεῖνος πολλῶν μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ τοῦ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. ⁴⁹ καὶ σταθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε νὰ κραχθῇ· καὶ κρᾶζουσι τὸν τυφλὸν λέγοντες πρὸς αὐτόν· θάρσει, σηκώθητι· σὲ κρᾶζει. ⁵⁰ καὶ ἐκεῖνος ἀπορρίψας τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἐσηκώθη καὶ ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ⁵¹ καὶ ἀποκριθεὶς λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· τί θέλεις νὰ σοι κάμω; καὶ ὁ τυφλὸς εἶπε πρὸς αὐτόν· Ῥαββουνί, νὰ ἀναβλέψω. ⁵² ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· ὕπαγε, ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε. καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει τὸν Ἰησοῦν ἐν τῇ ὁδῷ.

11 Καὶ ὅτε πλησιάζουσιν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς Βηθφαγῇ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ² καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθὺς εἰσερχόμενοι εἰς αὐτὴν θέλετε εὐρεῖ πωλᾶριον δεδεμένον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οὐδεὶς ἄνθρωπος ἐκάθισε· λύσατε αὐτὸ καὶ φέρετε. ³ καὶ ἐάν τις εἴπῃ πρὸς ἐσᾶς· διὰ τί κάμνετε τοῦτο; εἶπατε ὅτι ὁ Κύριος ἔχει χρειαν αὐτοῦ, καὶ εὐθὺς θέλει ἀποστείλει αὐτὸ ἐδώ. ⁴ καὶ ὑπῆγον, καὶ εὑρον τὸ πωλᾶριον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τῆς διόδου, καὶ λύουσιν αὐτό. ⁵ καὶ τινες τῶν ἐκεῖ ἰσταμένων ἔλεγον πρὸς αὐτούς· τί κάμνετε λύοντες τὸ πωλᾶριον; ⁶ οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτούς καθὼς παρήγγειλεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀφῆκαν αὐτούς. ⁷ καὶ ἔφεραν τὸ πωλᾶριον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔβαλον ἐπ'

ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ. ⁸ πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ στοιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων καὶ ἔστρώνον εἰς τὴν ὁδόν. ⁹ καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. ¹⁰ εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαυείδ· ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις. ¹¹ Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς καὶ εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀφίας ἤδη οὐσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

¹² Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξεληθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας, ἐπεινάσε· ¹³ καὶ ἰδὼν συκὴν ἀπὸ μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν εἰ ἄρα τι εὐρήσει ἐν αὐτῇ· καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὔρεν εἰ μὴ φύλλα· οὐ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων. ¹⁴ καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ· μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν φάγοι. καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ¹⁵ Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ τοὺς ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς κατέστρεψε, ¹⁶ καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ, ¹⁷ καὶ ἐδίδασκε λέγων αὐτοῖς· οὐ γέγραπται ὅτι ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον ληστῶν. ¹⁸ καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσseto ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ ὅτε ὀψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως.

αὐτοῦ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτοῦ. ⁸ πολλοὶ δὲ ἔστρωσαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἔστρωνον εἰς τὴν ὁδόν. ⁹ καὶ οἱ προπορευόμενοι καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. ¹⁰ εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαβίδ· ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις. ¹¹ Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἀφοῦ περιέβλεψε πάντα, ἐπειδὴ ἡ ὥρα ἦτο ἤδη πρὸς ἑσπέραν, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

¹² Καὶ τῇ ἐπαύριον ἀφοῦ ἐξῆλθον ἀπὸ Βηθανίας, ἐπεινάσε· ¹³ καὶ ἰδὼν μακρόθεν συκὴν ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν ἄν τυχὸν εὐρή τι ἐν αὐτῇ· καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὔρεν εἰμὴ φύλλα· διότι δὲν ἦτο καιρὸς σύκων. ¹⁴ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὴν· μηδεὶς πλέον εἰς τὸν αἰῶνα νὰ μὴ φάγῃ καρπὸν ἀπὸ σοῦ. καὶ ἤκουον [τοῦτο] οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ¹⁵ Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν ἤρχισε νὰ ἐκβάλλῃ τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν ἀργυραμοιβῶν καὶ τὰ καθίσματα τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς ἀνέστρεψε, ¹⁶ καὶ δὲν ἄφινε νὰ περάσῃ τις σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ, ¹⁷ καὶ ἐδίδασκε λέγων πρὸς αὐτούς· δὲν εἶναι γεγραμμένον, ὅτι ὁ οἶκός μου θέλει ὀνομάζεσθαι οἶκος προσευχῆς διὰ πάντα τὰ ἔθνη; σεῖς δὲ ἐκάμετε αὐτὸν σπήλαιον ληστῶν. ¹⁸ καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς νὰ ἀπολέσωσιν αὐτόν· διότι ἐφοβοῦντο αὐτόν, ἐπειδὴ πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήττετο εἰς τὴν διδασκίαν αὐτοῦ. ¹⁹ Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἑσπέρα, ἐξήρχετο ἔξω

²⁰ Καὶ παραπορευόμενοι πρῶτ' εἶδον τὴν συκὴν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν. ²¹ καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· Ῥαββί, ἴδε ἡ συκὴ ἣν κατηράσω ἐξήρανται. ²² καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ἔχετε πίστιν Θεοῦ. ²³ ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει γίνεται, ἔσται αὐτῷ ὃ ἂν εἴπῃ. ²⁴ διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. ²⁵ καὶ ὅταν στήκητε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἰ τι ἔχετε κατά τινος, ἵνα καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν. ²⁶ εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

²⁷ Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατούντος αὐτοῦ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ²⁸ καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; ἢ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν, ἵνα ταῦτα ποιῇς; ²⁹ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· ἐπερωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἓνα λόγον, καὶ ἀποκριθῆτέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. ³⁰ τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκριθῆτέ μοι. ³¹ καὶ ἐλογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· ἂν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ³² ἀλλὰ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων;—ἐφοβοῦντο τὸν λαόν· ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην ὅτι ὄντως προφῆτης ἦν. ³³ καὶ ἀποκριθέντες

τῆς πόλεως. ²⁰ Καὶ τὸ πρῶτ' διαβαίνοντες εἶδον τὴν συκὴν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν. ²¹ καὶ ἐνθυμηθεὶς ὁ Πέτρος λέγει πρὸς αὐτόν· Ῥαββί, ἴδε ἡ συκὴ τὴν ὁποίαν κατηράσθης ἐξηράνθη. ²² καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτούς· ἔχετε πίστιν Θεοῦ. ²³ διότι ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι ὅστις εἴπῃ πρὸς τὸ ὄρος τοῦτο, σηκώθητε καὶ ῥιφθῇτι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ δὲν διστάσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι [ἐκεῖνα] τὰ ὁποῖα λέγει γίνονται, θέλει γίνεσθαι εἰς αὐτόν ὅτι ἂν εἴπῃ. ²⁴ διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, πάντα ὅσα προσευχόμενοι ζητεῖτε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ θέλει γίνεσθαι εἰς ἐσᾶς. ²⁵ καὶ ὅταν ἴστασθε προσευχόμενοι, συγχωρεῖτε ἂν ἔχητέ τι κατὰ τινος, διὰ νὰ συγχωρήσῃ εἰς ἐσᾶς καὶ ὁ Πατὴρ σας ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τὰ ἁμαρτήματά σας. ²⁶ ἀλλ' ἂν σεῖς δὲν συγχωρῆτε, οὐδὲ ὁ Πατὴρ σας ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς θέλει συγχωρήσει τὰ ἁμαρτήματά σας.

²⁷ Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἐνῶ περιεπάτει ἐν τῷ ἱερῷ, ἔρχονται πρὸς αὐτόν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ²⁸ καὶ λέγουσι πρὸς αὐτόν· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττεις ταῦτα; καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην, διὰ νὰ πράττῃς ταῦτα; ²⁹ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· θέλω σᾶς ἐρωτήσῃ καὶ ἐγὼ ἓνα λόγον, καὶ ἀποκριθῆτέ μοι, καὶ θέλω σᾶς εἰπεῖ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττω ταῦτα. ³⁰ τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκριθῆτέ μοι. ³¹ καὶ διελογίζοντο καθ' ἑαυτοὺς λέγοντες· ἂν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, θέλει εἰπεῖ· διὰ τί λοιπὸν δὲν ἐπιστεύσατε εἰς αὐτόν; ³² ἀλλ' ἂν εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων;—ἐφοβοῦντο τὸν λαόν· διότι πάντες εἶχον τὸν Ἰωάννην ὅτι ἦτο τῶντι προφῆτης. ³³ καὶ ἀποκριθέντες

λέγουσι τῷ Ἰησοῦ· οὐκ οἶδα-
μεν· καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκρι-
θεὶς λέγει αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ
λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ.

12 Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παρα-
βολαῖς λέγειν· ἀμπελῶνα
ἐφύτευsen ἄνθρωπος καὶ περιέ-
θηκε φραγμὸν καὶ ὥρυξεν ὑπολή-
νιον καὶ ὤκοδόμησε πύργον, καὶ
ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπε-
δήμησε. ² καὶ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς
γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα
παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ
καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος. ³ καὶ
λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέ-
στειλαν κενόν. ⁴ καὶ πάλιν ἀπέ-
στειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον·
καὶ ἐκεῖνον λιθοβολήσαντες ἐκεφα-
λαίωσαν καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμέ-
νον. ⁵ καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλε·
καὶ ἐκεῖνον ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς
ἄλλους, οὓς μὲν δέροντες, οὓς δὲ
ἀποκτείνοντες. ⁶ ἔτι οὖν ἓνα
υἱὸν ἔχων, ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέ-
στειλε καὶ αὐτὸν ἔσχατον πρὸς
αὐτοὺς λέγων ὅτι ἐντραπήσονται
τὸν υἱόν μου. ⁷ ἐκεῖνοι δὲ οἱ
γεωργοὶ πρὸς ἑαυτοὺς εἶπον ὅτι
οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε
ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν
ἔσται ἡ κληρονομία. ⁸ καὶ λαβόντες
ἀπέκτειναν αὐτὸν καὶ ἐξέβαλον
αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. ⁹ τί
οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπε-
λῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει
τοὺς γεωργούς, καὶ δώσει τὸν
ἀμπελῶνα ἄλλοις. ¹⁰ οὐδὲ τὴν
γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε, λίθον
ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·
¹¹ παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ
ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.
¹² Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι,
καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔ-
γνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν
παραβολὴν εἶπε· καὶ ἀφέντες
αὐτὸν ἀπῆλθον.

λέγουσι πρὸς τὸν Ἰησοῦν· δὲν
ἐξεύρομεν· καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκρι-
θεὶς λέγει πρὸς αὐτούς· οὐδὲ ἐγὼ
λέγω πρὸς ὑμᾶς ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
πράττω ταῦτα.

12 Καὶ ἤρχισε νὰ λέγῃ πρὸς
αὐτοὺς διὰ παραβολῶν· ἄν-
θρωπός [τις] ἐφύτευsen ἀμπελῶνα
καὶ περιέβαλεν [εἰς αὐτόν] φραγμὸν
καὶ ἔσκαψεν ὑπολήνιον καὶ ὤκοδό-
μησε πύργον, καὶ ἐμίσθωσεν αὐτὸν
εἰς γεωργούς, καὶ ἀπεδήμησε.
² καὶ ἐν τῷ καιρῷ [τῶν καρπῶν]
ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦ-
λον, διὰ νὰ λάβῃ παρὰ τῶν γεωργῶν
ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος.
³ ἐκεῖνοι δὲ πιάσαντες αὐτὸν ἔδειραν
καὶ ἀπέπεμψαν κενόν. ⁴ καὶ πάλιν
ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον·
καὶ ἐκεῖνον λιθοβολήσαντες ἐπλή-
γωσαν τὴν κεφαλὴν [αὐτοῦ] καὶ
ἀπέπεμψαν ἠτιμωμένον. ⁵ καὶ
πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλον· καὶ ἐκεῖ-
νον ἐφόνευσαν, καὶ πολλοὺς ἄλλους,
τοὺς μὲν ἔδειραν, τοὺς δὲ ἐφόνευσαν.
⁶ ἔτι λοιπὸν ἔχων ἓνα υἱόν, ἀγαπητὸν
αὐτοῦ, ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν πρὸς
αὐτοὺς ἔσχατον λέγων ὅτι θέλουσιν
ἐντραπῇ τὸν υἱόν μου. ⁷ ἐκεῖνοι δὲ
οἱ γεωργοὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους ὅτι
οὗτος εἶναι ὁ κληρονόμος· ἔλθετε, ὡς
φονεύσωμεν αὐτόν, καὶ θέλει εἶσθαι
ἡμῶν ἡ κληρονομία. ⁸ καὶ πιάσαντες
αὐτὸν ἐφόνευσαν καὶ ἔρριψαν ἔξω τοῦ
ἀμπελῶνος. ⁹ τί λοιπὸν θέλει κάμει
ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; θέλει ἐλθεῖ
καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργούς, καὶ θέλει
δώσει τὸν ἀμπελῶνα εἰς ἄλλους.
¹⁰ οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην δὲν ἀνε-
γνώσατε, ὁ λίθος τὸν ὁποῖον ἀπεδο-
κίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγει-
νε κεφαλὴ γωνίας· ¹¹ παρὰ Κυρίου
ἐγενεῖν αὕτη, καὶ εἶναι θαυμαστὴ ἐν
ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. ¹² Καὶ ἐζήτουν νὰ
πιάσωσιν αὐτόν, καὶ ἐφοβήθησαν
τὸν ὄχλον· ἐπειδὴ ἐνόησαν ὅτι πρὸς
αὐτοὺς εἶπε τὴν παραβολὴν· καὶ
ἀφῆσαντες αὐτὸν ἀνεχώρησαν.

¹³ Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἑρωδιανῶν ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι λόγῳ. ¹⁴ οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ μέλει σοὶ περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις. ἔξεστι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι ἢ οὐ; δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν; ¹⁵ ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς· τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον ἵνα ἴδω. ¹⁶ οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνας ἢ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Καίσαρος. ¹⁷ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. καὶ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ.

¹⁸ Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· ¹⁹ Διδάσκαλε, Μωυσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ γυναῖκα, καὶ τέκνα μὴ ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ²⁰ ἐπτά οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν. καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκε σπέρμα· ²¹ καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανε, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. ²² καὶ ἔλαβον αὐτήν οἱ ἐπτά, καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. ἐσχάτη πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. ²³ ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσι, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἐπτά ἔσχον αὐτήν γυναῖκα. ²⁴ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς

¹³ Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἑρωδιανῶν διὰ νὰ παγιδεύσωσιν αὐτόν εἰς λόγον. ¹⁴ καὶ ἐκεῖνοι ἐλθόντες λέγουσι πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, ἐξεύρομεν ὅτι εἶσαι ἀληθὴς καὶ δέν σε μέλει περὶ οὐδενός· διότι δέν βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις. εἶναι συγκεχωρημένον νὰ δώσωμεν δασμὸν εἰς τὸν Καίσαρα, ἢ οὐχί; νὰ δώσωμεν ἢ νὰ μὴ δώσωμεν; ¹⁵ ὁ δὲ γνωρίσας τὴν ὑπόκρισιν αὐτῶν εἶπε πρὸς αὐτούς· τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον διὰ νὰ ἴδω. ¹⁶ καὶ ἐκεῖνοι ἔφεραν. καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· τίνας [εἶναι] ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· τοῦ Καίσαρος. ¹⁷ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀπόδοτε τὰ τοῦ Καίσαρος εἰς τὸν Καίσαρα καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Θεόν. καὶ ἐθαύμασαν δι' αὐτόν.

¹⁸ Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτόν Σαδδουκαῖοι οἵτινες λέγουσιν ὅτι δέν εἶναι ἀνάστασις, καὶ ἠρώτησαν αὐτόν λέγοντες· ¹⁹ Διδάσκαλε, ὁ Μωυσῆς μᾶς ἔγραψεν ὅτι ἐάν ἀποθάνῃ τινὸς ὁ ἀδελφὸς καὶ ἀφήσῃ γυναῖκα καὶ τέκνα δέν ἀφήσῃ νὰ λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ νὰ ἐξαναστήσῃ σπέρμα εἰς τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ. ²⁰ ἦσαν λοιπὸν ἐπτά ἀδελφοί. καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων δέν ἀφῆκε σπέρμα· ²¹ καὶ ἔλαβεν αὐτήν ὁ δεύτερος, καὶ ἀπέθανε, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. ²² καὶ ἔλαβον αὐτήν οἱ ἐπτά, καὶ δέν ἀφῆκαν σπέρμα. τελευταία πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. ²³ ἐν τῇ ἀναστάσει λοιπόν, ὅταν ἀναστῇσιν, τίνος αὐτῶν θέλει εἶσθαι γυνή; διότι [καὶ] οἱ ἐπτά ἔλαβον αὐτήν γυναῖκα. ²⁴ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· δέν πλανᾶσθε διὰ τοῦτο, μὴ γνωρί-

γραφὰς μὴδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ; ²⁵ ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²⁶ περὶ δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωυσέως, ἐπὶ τοῦ βάτου πῶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς λέγων, ἐγὼ ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ; ²⁷ οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· ὑμεῖς οὖν πολλὴν πλανᾶσθε.

²⁸ Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν· ποία ἐστὶ πρώτη πάντων ἐντολή; ²⁹ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ ὅτι πρώτη πάντων ἐντολή· ἄκουε, Ἰσραήλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν Κύριος εἷς ἐστὶ. ³⁰ καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. αὕτη πρώτη ἐντολή. ³¹ καὶ δευτέρα ὁμοία, αὕτη· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. μελίζων τούτων ἄλλη ἐντολή οὐκ ἔστι. ³² καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς· καλῶς, Διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπας ὅτι εἷς ἐστὶ καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλην αὐτοῦ. ³³ καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτόν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτόν, πλεῖον ἐστὶ πάντων τῶν ὀλοκαντωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν. ³⁴ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτόν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ· οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτόν ἐπερωτήσαι.

³⁵ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ.

ζοντες τὰς γραφὰς μὴδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ; ²⁵ διότι ὅταν ἀναστηθῶσιν ἐκ νεκρῶν οὔτε νυμφεύουσιν οὔτε νυμφεύονται, ἀλλ' εἶναι ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²⁶ περὶ δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι ἀνίστανται, δὲν ἀνεγνώσατε ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ Μωυσέως, πῶς εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Θεὸς ἐπὶ τῆς βάτου λέγων, ἐγὼ [εἰμι] ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ; ²⁷ δὲν εἶναι ὁ Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ Θεὸς ζώντων· σεῖς λοιπὸν πλανᾶσθε πολλοί.

²⁸ Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ὅστις ἤκουσεν αὐτοὺς συζητούντας, γινώριζων ὅτι καλῶς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτούς, ἠρώτησεν αὐτόν· ποία ἐντολή εἶναι πρώτη πασῶν; ²⁹ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν ὅτι πρώτη πασῶν τῶν ἐντολῶν [εἶναι]· ἄκουε Ἰσραήλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶναι εἷς Κύριος. ³⁰ καὶ θέλεις ἀγαπᾶν Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου· αὕτη [εἶναι] ἡ πρώτη ἐντολή. ³¹ καὶ δευτέρα ὁμοία, αὕτη· θέλεις ἀγαπᾶν τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. μεγαλητέρα τούτων ἄλλη ἐντολή δὲν εἶναι. ³² καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ γραμματεὺς· καλῶς, Διδάσκαλε, ἀληθῶς εἶπας ὅτι εἶναι εἷς Θεός, καὶ δὲν εἶναι ἄλλος ἐκτὸς αὐτοῦ. ³³ καὶ τὸ νὰ ἀγαπᾶ τις αὐτόν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεως, καὶ τὸ νὰ ἀγαπᾶ τὸν πλησίον ὡς ἑαυτόν, εἶναι πλεῖον πάντων τῶν ὀλοκαντωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν. ³⁴ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτόν ὅτι φρονίμως ἀπεκρίθη, εἶπε πρὸς αὐτόν· δὲν εἶσαι μακρὰν ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. καὶ οὐδεὶς πλέον ἐτόλμα νὰ ἐρωτήσῃ αὐτόν.

³⁵ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· πῶς λέγου-

πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς Δαυεὶδ ἐστίν; ³⁶ αὐτὸς γὰρ Δαυεὶδ εἶπεν ἐν τῷ Πνεύματι τῷ Ἀγίῳ· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. ³⁷ αὐτὸς οὖν Δαυεὶδ λέγει αὐτὸν Κύριον· καὶ πόθεν υἱὸς αὐτοῦ ἐστί; καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν, αὐτοῦ ἠδέως.

³⁸ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν καὶ ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς ³⁹ καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις. ⁴⁰ οἱ κατεσθίνοντες τὰς οἰκίας τῶν χρηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· οὗτοι λήφονται περισσότερον κρίμα.

⁴¹ Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά. ⁴² καὶ ἔλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὃ ἐστὶ κοδράντης. ⁴³ καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἢ πτωχὴ πλείον πάντων ἔβαλε τῶν βαλλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. ⁴⁴ πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον· αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

13 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ λέγει αὐτῷ εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· Διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. ² καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφελῇ ὧδε λίθος ἐπὶ

σιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι υἱὸς τοῦ Δαβίδ; ³⁶ διότι αὐτὸς ὁ Δαβίδ εἶπε διὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἀγίου· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Κύριόν μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕωσοῦ θέσω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. ³⁷ αὐτὸς λοιπὸν ὁ Δαβίδ λέγει αὐτὸν Κύριον· καὶ πόθεν εἶναι υἱὸς αὐτοῦ; καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτὸν εὐχαρίστως.

³⁸ Καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων οἵτινες θέλουσι νὰ περιπατῶσιν ἐστολισμένοι καὶ [ἀγαπῶσι] τοὺς ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς ³⁹ καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς πρώτους τόπους ἐν τοῖς δείπνοις. ⁴⁰ οἵτινες κατατρώγουσι τὰς οἰκίας τῶν χρηρῶν, καὶ [τοῦτο] ἐπὶ προφάσει ὅτι κάμνουσι μακρὰς προσευχάς· οὗτοι θέλουσι λάβει μεγαλύτεραν καταδίκην.

⁴¹ Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς ἀπέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος ἔβαλλε χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά. ⁴² καὶ ἔλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλε δύο λεπτά, τουτέστιν ἓνα κοδράντην. ⁴³ καὶ προσκαλέσας τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγει πρὸς αὐτούς· ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἢ πτωχὴ ἔβαλε περισσώτερον πάντων ὅσοι ἔβαλον εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. ⁴⁴ διότι πάντες ἐκ τοῦ περισσεύοντος εἰς αὐτοὺς ἔβαλον· αὕτη ὅμως ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἔβαλε πάντα ὅσα εἶχεν, ὅλην τὴν περιουσίαν αὐτῆς.

13 Καὶ ἐνῷ ἐξήρχετο ἐκ τοῦ ἱεροῦ λέγει πρὸς αὐτὸν εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· Διδάσκαλε, ἴδε ὅποιοι λίθοι καὶ ὅποια οἰκοδομαί. ² καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτόν· βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; δὲν θέλει ἀφελῇ λίθος ἐπὶ λίθον ὅστις νὰ μὴ

λίθον ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ. ³ Καὶ καθημένον αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας. ⁴ εἰπὲ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι; ⁵ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς· βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ. ⁶ πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγὼ εἰμι, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. ⁷ ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὐπω τὸ τέλος. ⁸ ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ ταραχαί. ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα. ⁹ βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοὺς. παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἑμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ¹⁰ καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. ¹¹ ὅταν δὲ ἀγάγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, μηδὲ μελετᾶτε, ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γὰρ ἔστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. ¹² παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. ¹³ καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, σῶτος σωθήσεται.

¹⁴ Ὅταν δὲ ἴδῃτε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου ἐστὸς ὅπου οὐ δεῖ—ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω—

κατακρημνισθῇ. ³ Καὶ ἐνῶν ἐκάθητο εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἡρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν ὁ Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας. ⁴ εἰπὲ πρὸς ἡμᾶς πότε θέλουσι γίνειν ταῦτα, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν ταῦτα πάντα μέλλωσι νὰ συντελεσθῶσιν; ⁵ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς ἤρχισε νὰ λέγῃ· βλέπετε μὴ σᾶς πλανήσῃ τις. ⁶ διότι πολλοὶ θέλουσιν ἔλθεῖ ἐν τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγὼ εἰμαι, καὶ πολλοὺς θέλουσι πλανήσει. ⁷ ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ φήμας πολέμων μὴ ταραττεσθε· διότι πρέπει νὰ γείνωσι [ταῦτα], ἀλλὰ δὲν [εἶναι] ἔτι τὸ τέλος. ⁸ διότι θέλει ἐγερθῇ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ θέλουσι γίνειν σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ θέλουσι γίνειν πείναι καὶ ταραχαί. ταῦτα [εἶναι] ἀρχαὶ ὠδίνων. ⁹ σεῖς δὲ προσέχετε εἰς ἑαυτοὺς. διότι θελουσί σας παραδώσει εἰς συνέδρια, καὶ εἰς συναγωγὰς θέλετε δαρθῇ, καὶ ἐνώπιον ἡγεμόνων καὶ βασιλέων θέλετε σταθῇ ἕνεκεν ἑμοῦ πρὸς μαρτυρίαν εἰς αὐτούς. ¹⁰ καὶ πρέπει πρῶτον νὰ κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον εἰς πάντα τὰ ἔθνη. ¹¹ ὅταν δὲ σᾶς φέρωσι διὰ νὰ [σᾶς] παραδώσωσι, μὴ προμεριμνᾶτε τί θέλετε λαλήσει, μηδὲ μελετᾶτε, ἀλλ' ὅτι δοθῇ εἰς ἑσᾶς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τοῦτο λαλεῖτε· διότι δὲν εἴσθε σεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. ¹² θέλει δὲ παραδώσει ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ θέλουσιν ἐπαναστῇ τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θέλουσι θανατώσει αὐτούς. ¹³ καὶ θέλετε εἶσθαι μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας ἕως τέλους, οὗτος θέλει σωθῇ.

¹⁴ Ὅταν δὲ ἴδῃτε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ λαληθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου ἱστάμενον ὅπου δὲν πρέπει,—ὁ ἀναγινώσκων

τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, ¹⁵ ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν μηδὲ εἰσελθέτω ἄρα τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ¹⁶ καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ὦν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω ἄρα τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. ¹⁷ οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ¹⁸ προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος. ¹⁹ ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλίψις, οἷα οὐ γέγονε τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἧς ἔκτισεν ὁ Θεὸς ἕως τοῦ νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται. ²⁰ καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσε Κύριος τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὗς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας. ²¹ καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστός, ἰδοὺ ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε. ²² ἐγερθῇσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. ²³ ὑμεῖς δὲ βλέπετε· ἰδοὺ προεῖρηκα ὑμῖν πάντα. ²⁴ Ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, ²⁵ καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. ²⁶ καὶ τότε ὄρνονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. ²⁷ καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ. ²⁸ Ἀπὸ δὲ τῆς συνκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν αὐτῆς ἦδη ὁ κλάδος ἀπαλὸς γένηται καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ

ἄς ἐννοῇ,—τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἄς φεύγωσιν εἰς τὰ ὄρη. ¹⁵ καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος ἄς μὴ καταβῇ εἰς τὴν οἰκίαν, μηδ' ἄς εἰσέλθῃ διὰ τὰς πόλεις εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ¹⁶ καὶ ὅστις εἶναι εἰς τὸν ἀγρὸν ἄς μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ὀπίσω διὰ τὰς πόλεις τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. ¹⁷ οὐαὶ δὲ εἰς τὰς ἐγκυμονούσας καὶ τὰς θηλαζούσας ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ¹⁸ προσεύχεσθε δὲ διὰ τὰς πόλεις μὴ γείνηται ἡ φυγὴ ὑμῶν ἐν χειμῶνι. ¹⁹ διότι αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θέλουσιν εἶσθαι θλίψις τοιαύτη, ὅποια δὲν ἔγεινεν ἀπ' ἀρχῆς τῆς κτίσεως τὴν ὅποιαν ἔκτισεν ὁ Θεὸς ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ θέλει γείναι. ²⁰ καὶ ἐάν ὁ Κύριος δὲν ἤθελε συντέμει τὰς ἡμέρας [ἐκείνας], δὲν ἤθελε σωθῇ οὐδεμία σὰρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοὺς ὁποίους ἐξέλεξε, συντέμει τὰς ἡμέρας. ²¹ καὶ τότε ἐάν τις εἴπῃ πρὸς ὑμᾶς, ἰδοὺ ἐδῶ [εἶναι] ὁ Χριστός, ἢ, ἰδοὺ ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε. ²² διότι θέλουσιν ἐγερθῇ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ θέλουσι δεῖξει σημεῖα καὶ τέρατα, διὰ τὰς πόλεις ἀποπλανῶσιν, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. ²³ Σεῖς ὁμως προσέχετε· ἰδοὺ σᾶς προεῖπον πάντα. ²⁴ Ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην, ὁ ἥλιος θέλει σκοτισθῇ, καὶ ἡ σελήνη δὲν θέλει δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, ²⁵ καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ θέλουσι πίπτει, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς θέλουσι σαλευθῇ. ²⁶ καὶ τότε θέλουσιν ἰδεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. ²⁷ καὶ τότε θέλει ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ. ²⁸ Ἀπὸ δὲ τῆς συνκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν ὁ κλάδος αὐτῆς γείνηται ἤδη ἀπαλὸς καὶ ἐκβλαστάνῃ τὰ φύλλα, ἐξεύρετε

θέρος ἐστίν· ²⁹ οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. ³⁰ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ πάντα ταῦτα γένηται. ³¹ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται.

³² Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ Υἱός, εἰ μὴ ὁ Πατήρ. ³³ Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρὸς ἐστίν. ³⁴ ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος, ἀφείς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δούς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. ³⁵ γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὅπῃ ἢ μεσονυκτίου ἢ ἀλεκτοροφωνίας ἢ πρωτῇ. ³⁶ μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὗρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας. ³⁷ ἂ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω· γρηγορεῖτε.

14 Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας. καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν. ² ἔλεγον δέ, μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε θόρυβος ἔσται τοῦ λαοῦ.

³ Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ ἦλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς, καὶ συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον κατέχευεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς. ⁴ ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν; ⁵ ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πρᾶθῆναι ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς· καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. ⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν·

ὅτι πλησίον εἶναι τὸ θέρος· ²⁹ οὕτω καὶ σεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, ἐξεύρετε ὅτι πλησίον εἶναι ἐπὶ τὰς θύρας. ³⁰ ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι δὲν θέλει παρέλθει ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως οὗ γείνωσι πάντα ταῦτα. ³¹ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θέλουσι παρέλθει, οἱ δὲ λόγοι μου δὲν θέλουσι παρέλθει.

³² Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς γινώσκει, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ Υἱός, εἰμὴ ὁ Πατήρ. ³³ Προσέχετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε· διότι δὲν ἐξεύρετε πότε εἶναι ὁ καιρὸς. ³⁴ [Ἐπειδὴ τοῦτο θέλει εἰσθαι] ὡς ἄνθρωπος ἀποδημῶν, ὅστις ἀφῆκε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς δούλους αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ εἰς ἕκαστον τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν θυρωρὸν προσέταξε νὰ ἀγρυπνῇ. ³⁵ ἀγρυπνεῖτε λοιπόν· διότι δὲν ἐξεύρετε πότε ἔρχεται ὁ κύριος τῆς οἰκίας, τὴν ἐσπέραν ἢ τὸ μεσονύκτιον ἢ ὅταν φωνάξῃ ὁ ἀλέκτωρ ἢ τὸ πρωτῇ. ³⁶ μήποτε ἐλθὼν ἐξαίφνης σᾶς εὗρῃ κοιμωμένους. ³⁷ καὶ ὅσα λέγω πρὸς ἑσᾶς πρὸς πάντας λέγω· ἀγρυπνεῖτε.

14 Μετὰ δὲ δύο ἡμέρας ἦτο τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα. καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς νὰ συλλάβωσιν αὐτὸν μὲ δόλον καὶ νὰ θανατώσωσιν. ² ἔλεγον δέ, μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε γείνηθι θόρυβος τοῦ λαοῦ.

³ Καὶ ἐνῷ αὐτὸς ἦτο ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, καὶ ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν ἦλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου καθαρᾶς πολυτίμου, καὶ συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον ἔχυσε [τὸ μύρον] ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. ⁴ ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες καθ' ἑαυτοὺς καὶ λέγοντες· διὰ τί ἔγεινεν ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου; ⁵ διότι ἠδύνατο τοῦτο νὰ πωληθῇ ὑπὲρ τριακόσια δηνάρια καὶ νὰ δοθῶσιν εἰς τοὺς πτωχοὺς· καὶ ὠργίζοντο κατ' αὐτῆς. ⁶ ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπεν·

ἄφετε αὐτήν· τί αὐτῇ κόπους παρέχετε, καλὸν ἔργον εἰργάσατο ἐν ἐμοί. ⁷ πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτοὺς εὖ ποιῆσαι· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ⁸ ὁ ἔσχεν αὕτη ἐποίησε· προέλαβε μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. ⁹ ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

¹⁰ Καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἰς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῶ αὐτὸν αὐτοῖς. ¹¹ οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγγέλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· καὶ ἐζήτει πῶς εὐκαιρῶς αὐτὸν παραδῶ.

¹² Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθουν, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἐτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα; ¹³ καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ, ¹⁴ καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ εἰπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι ὁ Διδάσκαλος λέγει· ποῦ ἐστὶ τὸ κατάλυμά μου ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; ¹⁵ καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον ἑτοιμον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἡμῖν. ¹⁶ καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. ¹⁷ Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα· ¹⁸ καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. ¹⁹ οἱ δὲ

ἀφῆσατε αὐτήν· διὰ τί ἐνοχλεῖτε αὐτήν; καλὸν ἔργον ἔπραξεν εἰς ἐμέ. ⁷ διότι τοὺς πτωχοὺς πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε νὰ εὐεργετήσῃτε αὐτοὺς· ἐμὲ ὅμως πάντοτε δὲν ἔχετε. ⁸ ὅτι ἡδύνατο αὕτη ἔπραξε· προέλαβε νὰ ἀλείψῃ με μύρον τὸ σῶμά μου διὰ τὸν ἐνταφιασμόν. ⁹ ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅπου ἂν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ [ἐκεῖνο] τὸ ὁποῖον ἔπραξεν αὕτη θέλει λαληθῇ εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

¹⁰ Τότε ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἰς τῶν δώδεκα, ὑπῆγε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, διὰ νὰ παραδῶσῃ αὐτὸν εἰς αὐτούς. ¹¹ ἐκεῖνοι δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ὑπεσχέθησαν νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν ἀργύρια· καὶ ἐζήτει πῶς νὰ παραδῶσῃ αὐτὸν ἐν εὐκαιρίᾳ.

¹² Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε ἐθυσίαζον τὸ πάσχα, λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ποῦ θέλεις νὰ ὑπάγωμεν καὶ νὰ ἐτοιμάσωμεν διὰ νὰ φάγῃς τὸ πάσχα; ¹³ καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ θέλει σας ἀπαντήσῃ ἄνθρωπος βαστάζων σταμνίον ὕδατος· ἀκολουθήσατε αὐτόν, ¹⁴ καὶ ὅπου εἰσέλθῃ εἰπατε πρὸς τὸν οἰκοδεσπότην ὅτι ὁ Διδάσκαλος λέγει· ποῦ εἶναι τὸ κατάλυμα ὅπου θέλω φάγει τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου; ¹⁵ καὶ αὐτὸς θέλει σας δείξει ἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον ἑτοιμον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε εἰς ἡμᾶς. ¹⁶ καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὗρον καθὼς εἶπε πρὸς αὐτούς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. ¹⁷ Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἑσπέρα ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα· ¹⁸ καὶ ἐνῶ ἐκάθηντο εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἔτρωγον εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν θέλει με παραδώσει, ὅστις τρώγει μετ' ἐμοῦ. ¹⁹ οἱ δὲ

ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἰς καθ' εἰς· μήτι ἐγώ; καὶ ἄλλος· μήτι ἐγώ;²⁰ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· εἰς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον.²¹ ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνῳ, δι' οὗ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.²² Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον εὐλόγησας ἔκλασε καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ εἶπε· λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου.²³ καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες.²⁴ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον.²⁵ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίνω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

²⁶ Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.²⁷ καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· ὅτι γέγραπται, πατάξω τὸν ποιμένα καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα.²⁸ ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναι με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.²⁹ ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ· καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ.³⁰ καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι ὅτι σὺ σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ πρὶν ἢ δις ἀλέκτορα φωνῆσαι τρεῖς ἀπαρνήσῃ με.³¹ ὁ δὲ ἐκ περισσοῦ ἔλεγε μᾶλλον· ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι. ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

³² Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ

ἤρχισαν νὰ λυπῶνται, καὶ νὰ λέγωσι πρὸς αὐτὸν εἰς ἕκαστος· μήπως ἐγώ; καὶ ἄλλος· μήπως ἐγώ;²⁰ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· εἰς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβάπτων μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ πινάκιον [τὴν χεῖρα].²¹ ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς εἶναι γεγραμμένον περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται· καλὸν ἦτο εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον ἂν δὲν ᾔθελε γεννηθῇ.²² Καὶ ἐνῷ ἔτρωγον λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον εὐλόγησας ἔκοψε καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτούς καὶ εἶπε· λάβετε φάγετε· τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου.²³ καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον εὐχαρίστησε καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτούς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες.²⁴ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· τοῦτο εἶναι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον.²⁵ ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι δὲν θέλω πίνει πλεόν ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν πίνω αὐτὸ νέον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

²⁶ Καὶ ἀφοῦ ὑμνησαν ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν,²⁷ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντες θέλετε σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοὶ τὴν νύκτα ταύτην· διότι εἶναι γεγραμμένον, θέλω πατάξαι τὸν ποιμένα καὶ θέλουσι διασκορπισθῇ τὰ πρόβατα.²⁸ ἀφοῦ ὁμως ἀναστηθῶ, θέλω ὑπάγει πρότερον ὑμῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.²⁹ ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτόν· καὶ ἐάν πάντες σκανδαλισθῶσιν, ἐγὼ ὁμως οὐχί.³⁰ καὶ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ἀληθῶς σοὶ λέγω ὅτι σήμερον τὴν νύκτα ταύτην πρὶν ὃ ἀλέκτωρ φωνάξῃ δις τρεῖς θέλεις με ἀπαρνηθῇ.³¹ ὁ δὲ ἔτι μᾶλλον ἔλεγεν· ἐάν γείνη χρεῖα νὰ συναποθάνω μετὰ σου δὲν θέλω σε ἀπαρνηθῇ. ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

³² Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον ὀνομα-

τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· καθίσαιτε ὧδε ἕως προσεύξωμαι. ³³ καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μεθ' αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. ³⁴ καὶ λέγει αὐτοῖς· περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. ³⁵ καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστι, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα, ³⁶ καὶ ἔλεγεν· Ἀββᾶ ὁ Πατήρ, πάντα δυνατά σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο. ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ. ³⁷ καὶ ἔρχεται καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορεῖσαι; ³⁸ γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. ³⁹ καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν. ⁴⁰ καὶ ὑποστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν καταβαρυνόμενοι, καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ. ⁴¹ καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖς· καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ἀπέχει· ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ παραδίδοται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀμαρτωλῶν. ⁴² ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγικε.

⁴³ Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται Ἰούδας, εἰς τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. ⁴⁴ δεδώκει δὲ ὁ παραδιδούς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς λέγων· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτὸν καὶ ἀπαγάγετε

ζόμενον Γεθσημανῆ, καὶ λέγει πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· καθίσαιτε ἐδῶ, ἕωσοῦ προσευχηθῶ. ³³ καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μεθ' αὐτοῦ, καὶ ἤρχισε νὰ ἐκθαμβῆται καὶ νὰ ἀδημονῇ. ³⁴ καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· περίλυπος εἶναι ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ἐδῶ καὶ ἀγρυπνεῖτε. ³⁵ καὶ προχωρήσας ὀλίγον ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο, νὰ παρέλθῃ, ἂν ἦναι δυνατόν ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα [ἐκείνη], ³⁶ καὶ ἔλεγεν· Ἀββᾶ ὁ Πατήρ, πάντα [εἶναι] δυνατὰ εἰς σε· ἀπομάκρυνον ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο. οὐχὶ ὁμως ὅτι θέλω ἐγώ, ἀλλ' ὅτι σύ. ³⁷ καὶ ἔρχεται καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς κοιμωμένους καὶ λέγει πρὸς τὸν Πέτρον· Σίμων, κοιμᾶσαι; δὲν ἡδυνήθης μίαν ὥραν νὰ ἀγρυπνήσης; ³⁸ ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε, διὰ νὰ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. ³⁹ καὶ πάλιν ὑπῆγε καὶ προσηυχῆθη εἰπὼν τὸν αὐτὸν λόγον. ⁴⁰ καὶ ἐπιστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν κοιμωμένους· διότι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἦσαν βεβαρημένοι, καὶ δὲν ᾔφειρον τί νὰ ἀποκριθῶσι πρὸς αὐτόν. ⁴¹ καὶ ἔρχεται τὴν τρίτην φορὰν καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· κοιμᾶσθε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ἀρκεῖ· ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ παραδίδοται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀμαρτωλῶν. ⁴² ἐγέρθητε, ὑπάγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδὼν με ἐπλησίασε.

⁴³ Καὶ εὐθύς, ἐνῷ ἐλάλει ἔτι, ἔρχεται ὁ Ἰούδας, εἰς ὧν τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. ⁴⁴ ὁ δὲ παραδιδὼν αὐτόν εἶχε δώσει εἰς αὐτοὺς σημεῖον λέγων· ὃντινα φιλήσω, αὐτὸς εἶναι· πιάσατε αὐτόν καὶ φέρετε

ἀσφαλῶς. ⁴⁵ καὶ ἔλθων εὐθέως προσελθὼν αὐτῷ λέγει· Ῥαββὶ Ῥαββί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. ⁴⁶ οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. ⁴⁷ Εἰς δέ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. ⁴⁸ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ὥς ἐπὶ ληστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με· ⁴⁹ καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκράτησάτέ με. ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. ⁵⁰ καὶ ἀφέντες αὐτόν ἔφυγον πάντες. ⁵¹ Καὶ εἰς τις νεανίσκος ἠκολούθησεν αὐτῷ, περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρατοῦσιν αὐτόν οἱ νεανίσκοι. ⁵² ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν.

⁵³ Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα· καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. ⁵⁴ καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. ⁵⁵ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανατώσαι αὐτόν, καὶ οὐχ εὗρισκον· ⁵⁶ πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἵσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. ⁵⁷ καὶ τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ λέγοντες ⁵⁸ ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος, ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. ⁵⁹ καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν. ⁶⁰ καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον ἠρωτήσῃ τὸν Ἰησοῦν λέγων· δὲν

ἀσφαλῶς. ⁴⁵ καὶ ὅτε ἦλθεν εὐθύς πλησιάσας εἰς αὐτόν λέγει· Ῥαββὶ Ῥαββί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. ⁴⁶ καὶ ἐκεῖνοι ἐπέβαλον ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ ἐπίασαν αὐτόν. ⁴⁷ Εἰς δέ τις τῶν παρεστώτων σύρας τὴν μάχαιραν ἐκτύπησε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀπέκοψε τὸ ὠτίον αὐτοῦ. ⁴⁸ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· ὥς ἐπὶ ληστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων νά με συλλάβητε· ⁴⁹ καθ' ἡμέραν ἤμην πλησίον ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ δέν με ἐπίασατε, πλὴν [τοῦτο ἔγινε] διὰ νά πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. ⁵⁰ καὶ ἀφήσαντες αὐτόν πάντες ἔφυγον. ⁵¹ Καὶ εἰς τις νεανίσκος ἠκολούθει αὐτόν, περιτετυλιγμένος σινδόνα εἰς τὸ γυμνὸν [σῶμα αὐτοῦ]· καὶ πιάγουσιν αὐτόν οἱ νεανίσκοι. ⁵² ὁ δὲ ἀφήσας τὴν σινδόνα ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν γυμνός.

⁵³ Καὶ ἔφεραν τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα· καὶ συνέρχονται πρὸς αὐτόν πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. ⁵⁴ καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτόν ἕως ἔνδον τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ συνεκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἐθερμαίνετο εἰς τὸ πῦρ. ⁵⁵ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν διὰ νά θανατώσωσιν αὐτόν, καὶ δὲν εὗρισκον. ⁵⁶ διότι πολλοὶ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' αἱ μαρτυρίαι δὲν ἦσαν σύμφωνοι. ⁵⁷ καὶ τινες σηκωθέντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ λέγοντες ⁵⁸ ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτόν λέγοντα, ὅτι ἐγὼ θέλω χαλάσει τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον θέλω οἰκοδομήσει. ⁵⁹ πλὴν οὐδὲ οὕτως ἦτο σύμφωνος ἡ μαρτυρία αὐτῶν. ⁶⁰ καὶ σηκωθείς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον ἠρωτήσῃ τὸν Ἰησοῦν λέγων· δὲν

λέγων· οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; ⁶¹ ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ οὐδέν ἀπεκρίνατο. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Εὐλογητοῦ; ⁶² ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐγὼ εἰμι· καὶ ὄψεσθε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. ⁶³ ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει· τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων; ⁶⁴ ἠκούσατε τῆς βλασφημίας· τί ὑμῖν φαίνεται; οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι ἔνοχον θανάτου. ⁶⁵ Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ· προφήτευσον· καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλον.

⁶⁶ Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου κάτω ἐν τῇ αὐλῇ ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως, ⁶⁷ καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει· καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ Ἰησοῦ ἦσθα. ⁶⁸ ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· οὐκ οἶδα οὐδὲ ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις. καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον, καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε. ⁶⁹ καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν. ⁷⁰ ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. ⁷¹ ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. ⁷² καὶ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησε. καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα ὃ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δίδς, ἀπαρνήσῃ με τρίς. καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιε.

ἀποκρίνεσαι οὐδέν; τί μαρτυροῦσιν οὗτοί κατά σου; ⁶¹ ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ δὲν ἀπεκρίθη οὐδέν. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἠρώτα αὐτὸν λέγων πρὸς αὐτόν· σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Εὐλογητοῦ; ⁶² ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐγὼ εἰμαι· καὶ θέλετε ἰδεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. ⁶³ τότε ὁ ἀρχιερεὺς διασχίσας τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγει· τί χρεῖαν ἔχομεν πλέον μαρτύρων; ⁶⁴ ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν· τί σας φαίνεται; οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν ὅτι εἶναι ἔνοχος θανάτου. ⁶⁵ Καὶ ἤρχισάν τινες νὰ ἐμπτύωσιν εἰς αὐτὸν καὶ νὰ περικαλύπτωσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ νὰ γρονθίζωσιν αὐτὸν καὶ νὰ λέγωσι πρὸς αὐτόν· προφήτευσον· καὶ οἱ ὑπηρέται ἔτυπτον αὐτὸν με ῥαπίσματα.

⁶⁶ Καὶ ἐνῷ ἦτο ὁ Πέτρος ἐν τῇ αὐλῇ κάτω ἔρχεται μία τῶν θεραπαινίδων τοῦ ἀρχιερέως, ⁶⁷ καὶ ὅτε εἶδε τὸν Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα εἰς αὐτὸν λέγει· καὶ σὺ ἦσο μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ Ἰησοῦ. ⁶⁸ ὁ δὲ ἠρνήθη λέγων· δὲν ἐξεύρω οὐδὲ καταλαμβάνω τί σὺ λέγεις. καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον, καὶ ὁ ἀλέκτωρ ἐφώνησε. ⁶⁹ καὶ ἡ θεράπεινα ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν ἤρχισε νὰ λέγῃ πρὸς τοὺς παρεστῶτας ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν εἶναι. ⁷⁰ ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετ' ὀλίγον πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον πρὸς τὸν Πέτρον· ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶσαι· διότι Γαλιλαῖος εἶσαι καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. ⁷¹ ἐκεῖνος δὲ ἤρχισε νὰ ἀναθεματίζῃ καὶ νὰ ὀμνύῃ ὅτι δὲν ἐξεύρω τὸν ἄνθρωπον τοῦτον τὸν ὁποῖον λέγετε. ⁷² καὶ ὁ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν ἐκ δευτέρου. καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τὸν λόγον τὸν ὁποῖον εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ὅτι πρὶν ὁ ἀλέκτωρ φωνάξῃ δίδς, θέλεις με ἀρνηθῇ τρίς. καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ [πικρῶς].

15 Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρῶτ
 συμβούλιον ποιήσαντες οἱ
 ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων
 καὶ γραμματέων καὶ ὅλον τὸ
 συνέδριον, δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν
 ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ
 Πιλάτῳ. ² καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν
 ὁ Πιλάτος· σὺ εἰ ὁ βασιλεὺς
 τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
 εἶπεν αὐτῷ· σὺ λέγεις. ³ καὶ
 κατηγοροῦν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς
 πολλά. ⁴ Ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν
 ἐπηρώτα αὐτὸν λέγων· οὐκ ἀπο-
 κρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου κατα-
 μαρτυροῦσιν. ⁵ ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἐτι
 οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν
 τὸν Πιλάτον. ⁶ Κατὰ δὲ ἑορτὴν
 ἀπέλυεν αὐτοῖς ἓνα δέσμιον, ὃν περ
 ᾔτουντο. ⁷ ἦν δὲ ὁ λεγόμενος
 Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν
 δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει
 φόνον πεποιήκεισαν. ⁸ καὶ ἀνα-
 βοήσας ὁ ὄχλος ᾗρξατο αἰτεῖσθαι
 καθὼς αὐτοῖς ἐποίει. ⁹ ὁ δὲ
 Πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων·
 θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα
 τῶν Ἰουδαίων; ¹⁰ ἐγίνωσκε γὰρ
 ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν
 αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. ¹¹ οἱ δὲ ἀρχιε-
 ρεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλ-
 λον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς.
¹² ὁ δὲ Πιλάτος ἀποκριθεὶς πάλιν
 εἶπεν αὐτοῖς· τί οὖν θέλετε ποιήσω
 ὃν λέγετε τὸν βασιλέα τῶν Ἰου-
 δαίων; ¹³ οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν·
 σταύρωσον αὐτόν. ¹⁴ ὁ δὲ Πιλάτος
 ἔλεγεν αὐτοῖς· τί γὰρ κακὸν
 ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσοτέρως
 ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν.
¹⁵ ὁ δὲ Πιλάτος βουλόμενος τῷ
 ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυσεν
 αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, καὶ παρέ-
 δωκε τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας
 ἵνα σταυρωθῇ.

¹⁶ Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον
 αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὃ ἐστι
 πραιτώριον, καὶ συγκALOῦσιν ὅλην
 τὴν σπεῖραν. ¹⁷ καὶ ἐνδύουσιν

15 Καὶ εὐθὺς τὸ πρῶτ συνεβου-
 λεύθησαν οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ
 τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων
 καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, καὶ δέσαντες
 τὸν Ἰησοῦν ἔφεραν καὶ παρέδωκαν
 εἰς τὸν Πιλάτον. ² καὶ ᾗρώτησεν
 αὐτὸν ὁ Πιλάτος· σὺ εἶσαι ὁ
 βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ
 ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτόν· σὺ
 λέγεις. ³ καὶ κατηγοροῦν αὐτὸν οἱ
 ἀρχιερεῖς πολλά. ⁴ ὁ δὲ Πιλάτος
 πάλιν ᾗρώτησεν αὐτὸν λέγων· δὲν
 ἀποκρίνεσαι οὐδέν; ἴδε πόσα σου
 καταμαρτυροῦσιν. ⁵ ὁ δὲ Ἰησοῦς
 ἐτι δὲν ἀπεκρίθη οὐδέν, ὥστε ὁ
 Πιλάτος ἐθαύμαζε. ⁶ Κατὰ δὲ τὴν
 ἑορτὴν ἀπέλυεν εἰς αὐτοὺς ἓνα
 δέσμιον, ὃντινα ἐζήτουν. ⁷ ἦτο δὲ
 ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς δεδεμένος
 μετὰ τῶν συνωμοτῶν, οἵτινες ἐν
 τῇ στάσει ἔπραξαν φόνον. ⁸ καὶ
 ἀναβοήσας ὁ ὄχλος ᾗρχισε νὰ ζατῇ
 [νὰ κάμῃ] καθὼς πάντοτε ἔκαμνεν
 εἰς αὐτούς. ⁹ ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη
 πρὸς αὐτούς λέγων· θέλετε νὰ σας
 ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;
¹⁰ ἐπειδὴ ἤξευρεν ὅτι διὰ φθόνον
 παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς.
¹¹ οἱ ἀρχιερεῖς ὁμως διήγειραν τὸν
 ὄχλον [νὰ ζητήσωσι] νὰ ἀπολύσῃ
 εἰς αὐτούς μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν.
¹² καὶ ὁ Πιλάτος ἀποκριθεὶς πάλιν
 εἶπε πρὸς αὐτούς· τί λοιπὸν θέλετε
 νὰ κάμω [τοῦτον] τὸν ὁποῖον λέγετε
 βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; ¹³ οἱ δὲ
 πάλιν ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν.
¹⁴ ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγε πρὸς αὐτούς·
 καὶ τί κακὸν ἔπραξεν; οἱ δὲ περισ-
 σότερον ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν.
¹⁵ ὁ Πιλάτος λοιπὸν θέλων νὰ κάμῃ
 εἰς τὸν ὄχλον τὸ ἄρεστόν, ἀπέλυσεν
 εἰς αὐτούς τὸν Βαραββᾶν, καὶ παρέ-
 δωκε τὸν Ἰησοῦν ἀφοῦ ἐμαστίγωσεν
 [αὐτόν], διὰ νὰ σταυρωθῇ.

¹⁶ Οἱ δὲ στρατιῶται ἔφεραν αὐτὸν
 ἐνδον τῆς αὐλῆς, τὸ ὁποῖον εἶναι
 τὸ πραιτώριον, καὶ συγκALOῦσιν ὅλον
 τὸ τάγμα τῶν στρατιωτῶν. ¹⁷ καὶ

αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον, ¹⁸ καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· χαῖρε βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων· ¹⁹ καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλὰ μω καὶ ἐνέπτυν αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. ²⁰ καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια, καὶ ἐξάγουσιν αὐτόν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν. ²¹ Καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

²² Καὶ φέρουσιν αὐτόν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον, ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον κρανίου τόπος. ²³ καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἔσμυρνισμένον οἶνον· ὃ δὲ οὐκ ἔλαβε. ²⁴ καὶ σταυρώσαντες αὐτόν διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ τίς τί ἄρῃ. ²⁵ ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. ²⁶ καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφή τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. ²⁷ Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο ληστές, ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἓνα ἐξ ἐκωνόμων αὐτοῦ. ²⁸ καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἡ λέγουσα· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. ²⁹ Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν κινούντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, ³⁰ σῶσον σεαυτὸν καὶ κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. ³¹ ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. ³² ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν. καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

ἐνδύουσιν αὐτόν πορφύραν καὶ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον βάλλουσι περὶ [τὴν κεφαλὴν] αὐτοῦ, ¹⁸ καὶ ἤρχισαν νὰ χαιρετῶσιν αὐτόν [λέγοντες]· χαῖρε βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων· ¹⁹ καὶ ἔτυπτον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μὲ κάλαμον καὶ ἐνέπτυν εἰς αὐτόν, καὶ γονυπετοῦντες προσεκύνουν αὐτόν. ²⁰ καὶ ἀφοῦ ἐνέπαιξαν αὐτόν ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἔφεραν αὐτόν ἔξω διὰ νὰ σταυρώσωσιν αὐτόν. ²¹ Καὶ ἀγγαρεύουσί τινα Σίμωνα Κυρηναῖον διαβαίνοντα, ἐνῷ ἤρχετο ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ, τὸν πατέρα τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, διὰ νὰ σηκώσῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

²² Καὶ φέρουσιν αὐτόν εἰς τὸν τόπον Γολγοθᾶ, τὸ ὁποῖον μεθερμηνευόμενον εἶναι κρανίου τόπος. ²³ καὶ ἔδιδον εἰς αὐτόν νὰ πῇ οἶνον μεμιγμένον μὲ σμύρναν· ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἔλαβε. ²⁴ καὶ ἀφοῦ ἐσταύρωσαν αὐτόν διεμερίζοντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ τί ἕκαστος νὰ λάβῃ. ²⁵ ἦτο δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. ²⁶ καὶ ἡ ἐπιγραφή τῆς κατηγορίας αὐτοῦ ἦτο ἐπιγεγραμμένη ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. ²⁷ Καὶ μετ' αὐτοῦ σταυρόνουσι δύο ληστές, ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἓνα ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ. ²⁸ καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἡ λέγουσα· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. ²⁹ Καὶ οἱ διαβαίνοντες ἐβλασφήμουν αὐτόν κινούντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· οὐά, ὁ χαλῶν τὸν ναὸν καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῶν, ³⁰ σῶσον σεαυτὸν καὶ κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. ³¹ ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν δὲν δύναται νὰ σῶσῃ. ³² ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ ἄς καταβῇ τώρα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, διὰ νὰ ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν. καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι μετ' αὐτοῦ ὠνείδι-

³³ Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης· ³⁴ καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· Ἐλωὶ Ἐλωὶ, λιμὰ σαβαχθανί; ὃ ἐστὶ μεθερμηνεύομενον, ὁ Θεός μου ὁ Θεός μου, εἰς τί με ἐγκατέλιπες; ³⁵ καὶ τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον· Ἴδε Ἡλίαν φωνεῖ. ³⁶ δραμῶν δὲ εἰς καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους περιθεῖς τε καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτὸν λέγων· ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλίας καθελεῖν αὐτόν. ³⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφείρε φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσε. ³⁸ Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. ³⁹ Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὸς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτω κράζας ἐξέπνευσεν εἶπεν· ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος Υἱὸς ἦν Θεοῦ. ⁴⁰ Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσὴ μῆτηρ, καὶ Σαλώμῃ, ⁴¹ αἱ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

⁴² Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὃ ἐστὶ προσάββατον, ⁴³ ἔλθων Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον καὶ ᾔτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. ⁴⁴ ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε· ⁴⁵ καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. ⁴⁶ καὶ ἀγοράσας σινδὸνα καὶ καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησε

ζον αὐτόν. ³³ Ὅτε δὲ ἦλθεν ἡ ἕκτη ὥρα σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης· ³⁴ καὶ τὴν ὥραν τὴν ἐνάτην ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ φωνῆς μεγάλης λέγων· Ἐλωὶ Ἐλωὶ, λαμιμὰ σαβαχθανί; τὸ ὁποῖον μεθερμηνεύομενον εἶναι, Θεέ μου Θεέ μου, διὰ τί με ἐγκατέλιπες; ³⁵ καὶ τινες τῶν παρευριστάων ἀκούσαντες ἔλεγον· ἰδοὺ τὸν Ἡλίαν φωνάζει. ³⁶ δραμῶν δὲ εἰς καὶ γεμίσας σπόγγον ἀπὸ ὄξους καὶ περιθεῖσας [αὐτόν] εἰς κάλαμον ἐπότιζεν αὐτόν λέγων· ἀφήσατε ἃς ἴδωμεν ἂν ἔρχηται ὁ Ἡλίας νὰ καταβιβάσῃ αὐτόν. ³⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐκβαλὼν φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσε. ³⁸ Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. ³⁹ Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος ὁ παριστάμενος ἀπέναντι αὐτοῦ ὅτι οὕτω κράζας ἐξέπνευσεν εἶπεν· ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο Υἱὸς Θεοῦ. ⁴⁰ Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ μῆτηρ τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ τοῦ Ἰωσὴ, καὶ ἡ Σαλώμῃ, ⁴¹ αἵτινες καὶ ὅτε ἦτο ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτόν καὶ ὑπηρετοῦν αὐτόν, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἵτινες συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.

⁴² Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡδη ἑσπέρα, διότι ἦτο παρασκευή, τοῦτέστι προσάββατον, ⁴³ ἦλθεν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ἔντιμος βουλευτής, ὅστις καὶ αὐτὸς περιέμενε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, [καὶ] τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς τὸν Πιλάτον καὶ ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. ⁴⁴ ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν ἂν ἤδη ἀπέθανε· καὶ προσκαλέσας τὸν ἑκατόνταρχον ἠρώτησεν αὐτόν ἂν πρὸ πολλοῦ ἀπέθανε· ⁴⁵ καὶ μαθὼν παρὰ τοῦ ἑκατοντάρχου ἐχάρισε τὸ σῶμα εἰς τὸν Ἰωσήφ. ⁴⁶ καὶ [οὗτος] ἀγοράσας σινδὸνα καὶ καταβιβάσας

τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. ⁴⁷ ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσὴ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται.

16 Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμῃ ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. ² καὶ λίαν πρωτὶ τῆς μιᾶς σαββάτου ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. ³ καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; ⁴ καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκλύσται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. ⁵ καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. ⁶ ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. ⁷ ἀλλ' ὑπάγετε εἰπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. ⁸ καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ.

⁹ Ἀναστὰς δὲ πρωτὶ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. ¹⁰ ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλε τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσι καὶ κλαίονσι. ¹¹ καὶ οἱ ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς, ἠπίστησαν. ¹² Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἐτέρᾳ

αὐτὸν ἐτύλιξε μὲ τὴν σινδόνα καὶ ἔθεσεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, τὸ ὁποῖον ἦτο λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. ⁴⁷ ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία [ἡ μήτηρ] τοῦ Ἰωσὴ ἔβλεπον ποῦ τίθεται.

16 Καὶ ἀφοῦ ἐπέρασε τὸ σάββατον Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ [μήτηρ] τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ Σαλώμῃ ἠγόρασαν ἀρώματα διὰ νὰ ἔλθωσι καὶ ἀλείψωσιν αὐτόν. ² καὶ πολλὰ πρωτὶ τῆς πρώτης [ἡμέρας] τῆς ἑβδομάδος ἔρχονται εἰς τὸ μνημεῖον, ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος. ³ καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· τίς θέλει ἀποκυλίσει εἰς ἡμᾶς τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; ⁴ καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ὁ λίθος ἦτο ἀποκεκυλισμένος· διότι ἦτο μέγας σφόδρα. ⁵ καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον εἰς τὰ δεξιά, ἐνδεδυμένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐτρόμαξαν. ⁶ ὁ δὲ λέγει πρὸς αὐτάς· μὴ τρομάζετε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἀνέστη, δὲν εἶναι ἐδῶ· ἰδοὺ ὁ τόπος ὅπου ἔθεσαν αὐτόν. ⁷ ἀλλ' ὑπάγετε, εἰπατε πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν Πέτρον ὅτι ὑπάγει πρότερον ὑμῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ θέλετε ἰδεῖ αὐτόν, καθὼς εἶπε πρὸς ἐσᾶς. ⁸ καὶ ἐξελθοῦσαι [ταχέως] ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτάς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ δὲν εἶπον οὐδὲν πρὸς οὐδένα· διότι ἐφοβοῦντο.

⁹ Αφοῦ δὲ ἀνέστη τὸ πρωτὶ τῆς πρώτης τῆς ἑβδομάδος, ἐφάνη πρῶτον εἰς τὴν Μαρίαν τὴν Μαγδαληνὴν, ἐξ ἧς εἶχεν ἐκβάλλει ἑπτὰ δαιμόνια. ¹⁰ ἐκείνη ὑπῆγε καὶ ἀπήγγειλε πρὸς ἐκείνους οἵτινες εἶχον σταθῇ μετ' αὐτοῦ, ἐνῷ ἐπένθουν καὶ ἐκλαιον. ¹¹ καὶ ἐκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς, δὲν ἐπίστευσαν. ¹² Μετὰ δὲ ταῦτα ἐφανερώθη ἐν ἄλλῃ μορφῇ εἰς δύο ἐξ αὐτῶν,

μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν.
¹³ ἄκακεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν
 τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκεῖνοι
 ἐπίστευσαν. ¹⁴ Ὑστερον ἀνακει-
 μένοις αὐτοῖς τοῖς ἑνδεκα ἐφανε-
 ρώθη, καὶ ὠνειδίσε τὴν ἀπιστίαν
 αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι
 τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγγερ-
 μένον οὐκ ἐπίστευσαν. ¹⁵ καὶ
 εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες εἰς
 τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε
 τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.
¹⁶ ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς
 σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας
 κατακριθήσεται. ¹⁷ σημεῖα δὲ
 τοῖς πιστεύσασιν ταῦτα παρα-
 κολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου
 δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις
 λαλήσουσι καιναῖς· ¹⁸ ὄφεις ἄροῦ-
 σι· κἂν θανάσιμόν τι πίνωσιν,
 οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψει· ἐπὶ ἄρρώ-
 στους χεῖρας ἐπιθήσουσι, καὶ
 καλῶς ἔξουσιν.

¹⁹ Ὁ μὲν οὖν Κύριος μετὰ τὸ
 λαλῆσαι αὐτοῖς ἀνελήφθη εἰς τὸν
 οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν
 τοῦ Θεοῦ. ²⁰ ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες
 ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ Κυρίου
 συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βε-
 βαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούν-
 των σημείων. ἀμήν.

ἐνῷ περιεπάτουν [καὶ] ἐπορεύοντο
 εἰς τὸν ἀγρόν. ¹³ καὶ ἐκεῖνοι ὑπῆγαν
 καὶ ἀπήγγειλαν πρὸς τοὺς λοιπούς·
 [ἀλλ'] οὐδὲ εἰς ἐκείνους ἐπίστευσαν.
¹⁴ Ὑστερον ἐφάνη εἰς τοὺς ἑνδεκα
 ἐνῷ ἐκάθηντο εἰς τὴν τράπεζαν,
 καὶ ὠνειδίσε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν
 καὶ σκληροκαρδίαν, διότι δὲν ἐπί-
 στευσαν εἰς τοὺς ἰδόντας αὐτὸν
 ἀναστάντα. ¹⁵ καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
 τοὺς· ὑπάγετε εἰς ὅλον τὸν κόσμον
 καὶ κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον εἰς
 ὅλην τὴν κτίσιν. ¹⁶ ὅστις πιστεύσῃ
 καὶ βαπτισθῇ θέλει σωθῇ, ὅστις ὁμῶς
 ἀπιστήσῃ θέλει κατακριθῇ. ¹⁷ σημεῖα
 δὲ εἰς τοὺς πιστεύσαντας θέλουσι
 παρακολουθεῖ ταῦτα, ἐν τῷ ὀνόματί
 μου θέλουσιν ἐκβάλλει δαιμόνια·
 θέλουσι λαλεῖ νέας γλώσσας· ¹⁸ ὄφεις
 θέλουσι πιάνει· καὶ ἐὰν θανάσιμόν
 τι πίνωσι, δὲν θέλει βλάψει αὐτούς·
 ἐπὶ ἄρρώστους θέλουσιν ἐπιθέσει τὰς
 χεῖρας, καὶ θέλουσιν ἰατρεύεσθαι.

¹⁹ Ὁ μὲν λοιπὸν Κύριος ἀφοῦ
 ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ἀνελήφθη εἰς
 τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν
 τοῦ Θεοῦ. ²⁰ ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες
 ἐκήρυξαν πανταχοῦ, συνεργοῦντος
 τοῦ Κυρίου καὶ βεβαιοῦντος τὸ
 κήρυγμα διὰ τῶν ἐπακολουθούντων
 θαυμάτων. ἀμήν.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

1 Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων ² καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, ³ ἔδοξε καὶ μοί, παρηκολονθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, καθελῆς σοι γράφαι, κράτιστε Θεόφιλε, ⁴ ἵνα ἐπιγνῶς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

⁵ Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἑφημερίας Ἀβιά, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. ⁶ ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιομασίαι τοῦ Κυρίου ἀμεμπτοί. ⁷ καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦν στείρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. ⁸ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἑφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ Θεοῦ, ⁹ κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου. ¹⁰ καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. ¹¹ ὦφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου ἐστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. ¹² καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.

1 Ἐπειδὴ πολλοὶ ἐπεχείρησαν νᾶ συντάξωσι διήγησιν περὶ τῶν μετὰ πληροφορίας βεβαιωμένων εἰς ἡμᾶς πραγμάτων ² καθὼς παρέδοσαν εἰς ἡμᾶς οἱ ἀπ' ἀρχῆς γενομένοι αὐτόπται καὶ ὑπηρέται τοῦ λόγου, ³ ἐφάνη καὶ εἰς ἐμὲ [εὐλογον], ὅστις διηρεύνησα πάντα ἐξ ἀρχῆς ἀκριβῶς, νᾶ σοι γράψω κατὰ σειρὰν [περὶ τούτων], κράτιστε Θεόφιλε, ⁴ διὰ νᾶ γνωρίσης τὴν βεβαιότητα τῶν πραγμάτων περὶ τῶν ὁποίων κατηχήθης.

⁵ Ὑπήρξεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Ἡρώδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεὺς τις τὸ ὄνομα Ζαχαρίας ἐκ τῆς ἑφημερίας Ἀβιά, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ [ἦτο] ἐκ τῶν θυγατέρων τοῦ Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. ⁶ ἦσαν δὲ ἀμφότεροι δίκαιοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, περιπατοῦντες ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ τοῖς δικαιομασίαι τοῦ Κυρίου ἀμεμπτοί. ⁷ καὶ δὲν εἶχον τέκνον, καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦτο στείρα, καὶ ἀμφότεροι ἦσαν προβεβηκότες εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτῶν. ⁸ Ἐνῷ δὲ ἱεράτευεν αὐτὸς ἐν τῇ τάξει τῆς ἑφημερίας αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ⁹ κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔπεσεν εἰς αὐτόν ὁ κλῆρος νᾶ θυμιᾶσθαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου. ¹⁰ καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ προσηύχετο ἔξω ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. ¹¹ ἐφάνη δὲ εἰς αὐτόν ἄγγελος Κυρίου ἱστάμενος ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. ¹² καὶ ὁ Ζαχαρίας ἰδὼν ἐταράχθη, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.

¹³ εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος· μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία· διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην· ¹⁴ καὶ ἔσται χαρὰ σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται. ¹⁵ ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πῆν, καὶ Πνεύματος Ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, ¹⁶ καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν. ¹⁷ καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλίου, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἐτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον. ¹⁸ καὶ εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. ¹⁹ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ· ἐγὼ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σε καὶ εὐαγγελίσασθαι σοι ταῦτα. ²⁰ καὶ ἰδοὺ ἔση σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. ²¹ καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρόνῳ αὐτῶν ἐν τῷ ναῷ. ²² ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὅπτασιν ἐώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέμενε κωφός. ²³ καὶ ἐγένετο ὥς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ²⁴ Μετὰ δὲ ταύτας

¹³ εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος· μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία· διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ θέλει γεννήσει υἱὸν εἰς σε, καὶ θέλεις καλέσει τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην· ¹⁴ καὶ θέλει εἶσθαι εἰς σε χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ θέλουσι χαρῇ διὰ τὴν γέννησιν αὐτοῦ. ¹⁵ διότι θέλει εἶσθαι μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα δὲν θέλει πίνει, καὶ θέλει πληρωθῇ Πνεύματος Ἁγίου ἔτι ἐκ κοιλίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ¹⁶ καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ θέλει ἐπιστρέψει εἰς Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν. ¹⁷ καὶ αὐτὸς θέλει ἔλθει πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλίου, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ τὰς καρδίας τῶν πατέρων εἰς τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀπειθεῖς εἰς τὴν φρόνησιν τῶν δικαίων, διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ εἰς τὸν Κύριον λαὸν προδιατεθειμένον. ¹⁸ καὶ εἶπεν ὁ Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· πῶς θέλω γνωρίσει τοῦτο; διότι ἐγὼ εἰμαι γέρων, καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτῆς. ¹⁹ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐγὼ εἰμαι Γαβριὴλ ὁ παριστάμενος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην διὰ νὰ λαλήσω πρὸς σε καὶ νὰ σε εὐαγγελίσω ταῦτα. ²⁰ καὶ ἰδοὺ θέλεις εἶσθαι σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος νὰ λαλήσῃς ἕως τῆς ἡμέρας καθ' ἣν θέλουσι γεῖνει ταῦτα, διότι δὲν ἐπίστευσας εἰς τοὺς λόγους μου, οἵτινες θέλουσιν ἐκπληρωθῇ εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. ²¹ καὶ ὁ λαὸς περιέμενε τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ὅτι ἐβράδυνεν ἐν τῷ ναῷ. ²² ὅτε δὲ ἐξῆλθε δὲν ἠδύνατο νὰ λαλήσῃ πρὸς αὐτούς· καὶ ἐνόησαν ὅτι ὁπτασίαν εἶδεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἔκαμινεν εἰς αὐτοὺς νεύματα, καὶ διέμενε κωφός. ²³ καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ²⁴ Μετὰ δὲ ταύτας τὰς

τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἑλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα ²⁵ ὅτι οὕτω μοι πεποίηκεν ὁ Κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεΐδεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδος μου ἐν ἀνθρώποις.

²⁶ Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας ἣ ὄνομα Ναζαρέτ, ²⁷ πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυεὶδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. ²⁸ καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε· χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν. ■ ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἶη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. ³⁰ καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. ³¹ καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. ³² οὗτος ἔσται μέγας καὶ Υἱὸς Ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυεὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ³³ καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. ³⁴ εἶπε δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον· πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; ³⁵ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σε καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται Υἱὸς Θεοῦ. ³⁶ καὶ ἰδοὺ Ἑλισάβετ ἡ συγγενὴς σου καὶ αὐτὴ συνεληφνῦα υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείργα· ³⁷ ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα. ³⁸ εἶπε δὲ Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη

ἡμέρας συνέλαβεν Ἑλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ἔκρυπτεν ἑαυτὴν πέντε μῆνας, λέγουσα ²⁵ ὅτι οὕτως ἔκαμεν εἰς ἐμὲ ὁ Κύριος ἐν ταῖς ἡμέραις καθ' ἃς ἐπέβλεψε νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ ὄνειδος μου μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

²⁶ Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας ὀνομαζομένην Ναζαρέτ, ²⁷ πρὸς παρθένον ἡρραβωνισμένην μὲ ἄνδρα ὀνομαζόμενον Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαβίδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. ²⁸ καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε· χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν. ²⁹ ἐκείνη δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο ὅποῖος τάχα ἦτο ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. ³⁰ καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτήν· μὴ φοβοῦ Μαριάμ· διότι εὗρες χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. ³¹ καὶ ἰδοὺ θέλεις συλλάβει ἐν γαστρὶ καὶ θέλεις γεννήσει υἱόν, καὶ θέλεις καλέσει τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. ³² οὗτος θέλει εἶσθαι μέγας, καὶ Υἱὸς Ὑψίστου θέλει ὀνομασθῇ, καὶ θέλει δώσει εἰς αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ³³ καὶ θέλει βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ δὲν θέλει εἶσθαι τέλος. ³⁴ Εἶπε δὲ ἡ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον· πῶς θέλει εἶσθαι τοῦτο, ἐπεὶδὲ ἄνδρα δὲν γνωρίζω; ³⁵ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτήν· Πνεῦμα Ἅγιον θέλει ἐπέλθει ἐπὶ σε, καὶ δυνάμεις τοῦ ὑψίστου θέλει σε ἐπισκιάσει· διὰ τοῦτο καὶ τὸ γεννώμενον [ἐκ σοῦ] ἅγιον θέλει ὀνομασθῇ Υἱὸς Θεοῦ. ³⁶ καὶ ἰδοὺ Ἑλισάβετ ἡ συγγενὴς σου καὶ αὐτὴ συνέλαβεν υἱὸν εἰς τὸ γῆρας αὐτῆς, καὶ οὗτος εἶναι μὴν ἕκτος εἰς αὐτὴν τὴν καλουμένην στείραν· ³⁷ διότι οὐδὲν πρᾶγμα θέλει εἶσθαι ἀδύνατον παρὰ τῷ Θεῷ. ³⁸ εἶπε δὲ ἡ Μαριάμ· ἰδοὺ

Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ ἀπηλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

³⁹ Ἀναστᾶσα δὲ Μαριάμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὄρεινὴν μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν Ἰούδα, ⁴⁰ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἡσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. ⁴¹ καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ ⁴² καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. ⁴³ καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς με; ⁴⁴ ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. ⁴⁵ καὶ μακαρία ἡ πιστεύουσα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου. ⁴⁶ Καὶ εἶπε Μαριάμ·

Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον ⁴⁷ καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρί μου,

⁴⁸ ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεινωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ.

ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί·

⁴⁹ ὅτι ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατὸς καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ,

⁵⁰ καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.

⁵¹ Ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ· διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοία καρδίας αὐτῶν·

⁵² καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσε ταπεινούς,

ἡ δούλη τοῦ Κυρίου· γένοιτο εἰς ἐμὲ κατὰ τὸν λόγον σου. καὶ ἀνεχώρησεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

³⁹ Σηκωθεῖσα δὲ ἡ Μαριάμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ὑπῆγε μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν ὄρεινὴν εἰς πόλιν Ἰούδα, ⁴⁰ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἡσπάσθη τὴν Ἐλισάβετ. ⁴¹ καὶ ὡς ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ ⁴² καὶ ἀνεφώνησε μετὰ φωνῆς μεγάλης καὶ εἶπεν· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. ⁴³ καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς με; ⁴⁴ διότι ἰδοὺ καθὼς ἦλθεν ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. ⁴⁵ καὶ μακαρία ἡ πιστεύουσα, διότι θέλει γείνει ἐκπλήρωσις τῶν λαληθέντων πρὸς αὐτὴν παρὰ Κυρίου. ⁴⁶ καὶ εἶπεν ἡ Μαριάμ·

Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον ⁴⁷ καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου εἰς τὸν Θεὸν τὸν σωτῆρά μου,

⁴⁸ διότι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεινωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ.

ἐπειδὴ ἰδοὺ ἀπὸ τοῦ νῦν θέλουσί με μακαρίζει πᾶσαι αἱ γενεαί·

⁴⁹ διότι ἔκαμεν εἰς ἐμὲ μεγαλεῖα ὁ δυνατὸς καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ,

⁵⁰ καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς γενεῶν ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν.

⁵¹ Ἐνήργησε κραταιῶς διὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ· διεσκόρπισε τοὺς ὑπερηφάνους κατὰ τὰ διανοήματα τῆς καρδίας αὐτῶν.

⁵² ἐκρῆμνισε δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσε ταπεινούς,

⁵³ πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς.

⁵⁴ ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παίδος αὐτοῦ μνησθῆναι ἐλέους,

⁵⁵ καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.

⁵⁶ Ἐμεινε δὲ Μαριάμ σὺν αὐτῇ ὥσει μῆνας τρεῖς καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

⁵⁷ Τῇ δὲ Ἑλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. ⁵⁸ καὶ ἤκουσαν οἱ περιόικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ. ⁵⁹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ, ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν. ⁶⁰ καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. ⁶¹ καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν ὅτι οὐδεὶς ἐστὶν ἐν τῇ συγγενείᾳ σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. ⁶² ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλει καλεῖσθαι αὐτόν. ⁶³ καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψε λέγων· Ἰωάννης ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἐθαύμασαν πάντες.

⁶⁴ ἀνεψύχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν Θεόν. ⁶⁵ καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὄρεινῃ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, ⁶⁶ καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν λέγοντες· τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ χεὶρ Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.

⁶⁷ Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου καὶ προεφῆτευσε λέγων·

⁵³ πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀπὸ ἀγαθὰ καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς.

⁵⁴ ἐβοήθησεν Ἰσραὴλ τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐνθυμηθεὶς τὸ ἔλεος [αὐτοῦ,]

⁵⁵ καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, πρὸς τὸν Ἀβραὰμ καὶ πρὸς τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.

⁵⁶ Ἐμεινε δὲ ἡ Μαριάμ μετ' αὐτῆς ὡς τρεῖς μῆνας καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

⁵⁷ Εἰς δὲ τὴν Ἑλισάβετ συνεπληρώθη ὁ καιρὸς τοῦ νὰ γεννήσῃ, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. ⁵⁸ καὶ ἤκουσαν οἱ γείτονες καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνεν ὁ Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ πρὸς αὐτήν, καὶ συνέχαιρον αὐτήν. ⁵⁹ καὶ ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ, ἦλθον διὰ νὰ περιτέμωσι τὸ παιδίον, καὶ ὠνόμαζον αὐτὸ κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν. ⁶⁰ καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· οὐχί, ἀλλ' Ἰωάννης θέλει ὀνομασθῇ. ⁶¹ καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει ἐν τῇ συγγενείᾳ σου ὅστις καλεῖται μετ' αὐτὸ ὄνομα τοῦτο. ⁶² ἡρώτων δὲ διὰ νευμάτων τὸν πατέρα αὐτοῦ τί ὄνομα ἤθελε νὰ δοθῇ εἰς αὐτό. ⁶³ καὶ ζητήσας πινακίδιον ἔγραψε λέγων· Ἰωάννης εἶναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἐθαύμασαν πάντες. ⁶⁴ ἡνοίχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ πάραυτα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν Θεόν. ⁶⁵ καὶ ἔπεσε φόβος ἐπὶ πάντας τοὺς γείτονας αὐτῶν, καὶ καθ' ὅλην τὴν ὄρεινὴν τῆς Ἰουδαίας διελαλοῦντο πάντα τὰ πράγματα ταῦτα, ⁶⁶ καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἔβαλον [αὐτὰ] ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν λέγοντες· τί ἄρα θέλει εἶσθαι τὸ παιδίον τοῦτο; καὶ χεὶρ Κυρίου ἦτο μετ' αὐτοῦ. ⁶⁷ καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου καὶ προεφῆτευσε λέγων·

- ⁶⁸ Εὐλογητὸς Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ,
ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ,
- ⁶⁹ καὶ ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ Δαυεὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ,
- ⁷⁰ καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ,
- ⁷¹ σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς,
- ⁷² ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ,
- ⁷³ ὅρκον δὲ ὥμοσε πρὸς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν,
τοῦ δοῦναι ἡμῖν ⁷⁴ ἀφόβως, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ὀυσθέντας,
λατρεύειν αὐτῷ ⁷⁵ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν.
- ⁷⁶ Καὶ σύ, παιδίον, προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ·
προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου
ἐτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ,
⁷⁷ τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας· τῷ λαῷ αὐτοῦ
ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν
⁷⁸ διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν,
ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους,
- ⁷⁹ ἐπιφάνει τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῆναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.
- ⁸⁰ Τὸ δὲ παιδίον ἠῤῥξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν ἐδυναμοῦτο κατὰ τὸ πνεῦμα, καὶ
- ⁶⁸ Εὐλογητὸς Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ,
διότι ἐπεσκέφθη καὶ ἔκαμε λύτρωσιν εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ,
- ⁶⁹ καὶ ἀνήγειρεν εἰς ἡμᾶς κέρας σωτηρίας ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ δούλου αὐτοῦ,
- ⁷⁰ καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ,
- ⁷¹ σωτηρίαν ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ τῆς χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς,
- ⁷² διὰ τὴν ἐκπληρώσῃ τὸ ἔλεος [αὐτοῦ] πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν καὶ τὴν ἐνθυμηθῇ τὴν ἁγίαν διαθήκην αὐτοῦ,
- ⁷³ τὸν ὅρκον τὸν ὁποῖον ὥμοσε πρὸς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν,
ὅτι θέλει δώσει εἰς ἡμᾶς
⁷⁴ τὴν ἐλευθερωθῶμεν ἐκ τῆς χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ τὴν λατρεύωμεν αὐτὸν ἀφόβως, ⁷⁵ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν.
- ⁷⁶ Καὶ σύ, παιδίον, προφήτης τοῦ ὑψίστου θέλεις ὀνομασθῇ·
διότι θέλεις προπορευθῇ πρὸ προσώπου τοῦ Κυρίου
εἰς τὸ νὰ ἐτοιμάσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, ⁷⁷ εἰς τὸ νὰ δώσῃς γνῶσιν σωτηρίας εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ
διὰ τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ⁷⁸ διὰ σπλάγχνα ἐλέους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,
μὲν τὰ ὁποῖα ἐπεσκέφθη ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους,
- ⁷⁹ διὰ τὴν φωτίσῃ τοὺς καθημένους ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου, ὥστε νὰ κατευθῇ τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.
- ⁸⁰ Τὸ δὲ παιδίον ἠῤῥξανε καὶ ἐδυναμοῦτο κατὰ τὸ πνεῦμα, καὶ

ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

2 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. 2 αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου. 3 καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. 4 ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρέτ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυεὶδ, ἣτις καλεῖται Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυεὶδ, 5 ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ μεμνηστυμένη αὐτῷ γυναικί, οὓση ἐγκύω. 6 ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν, 7 καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

8 Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποιμνίαν αὐτῶν. 9 καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμνεν αὐτούς, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. 10 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, 11 ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ, ὃς ἔστι Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαυεὶδ. 12 καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον· εὐρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν φάτνῃ. 13 καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανοῦ αἰνούντων τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων· 14 δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.

ἦτο ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐμελλε νὰ ἀναδειχθῇ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

2 Ἐν ἐκείναις δὲ ταῖς ἡμέραις ἐξῆλθε διάταγμα παρὰ τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου νὰ ἀπογραφθῇ πᾶσα ἡ οἰκουμένη. 2 αὕτη ἡ ἀπογραφὴ ἔγεινε πρώτη ὅτε ἡγεμόνευε τῆς Συρίας ὁ Κυρήνιος. 3 καὶ ἤρχοντο πάντες νὰ ἀπογράφωνται, ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν. 4 ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ τῆς πόλεως Ναζαρέτ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Δαβίδ, ἣτις καλεῖται Βηθλεέμ, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦτο ἐκ τοῦ οἴκου καὶ τῆς πατριᾶς τοῦ Δαβίδ, 5 διὰ νὰ ἀπογραφθῇ μετὰ τῆς Μαριὰμ τῆς ἡραβωνισμένης μετὰ αὐτὸν εἰς γυναῖκα, ἣτις ἦτο ἐγκυος. 6 καὶ ἐνῷ ἦσαν ἐκεῖ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ νὰ γεννήσῃ. 7 καὶ ἐγέννησε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτόν, καὶ κατέκλινεν αὐτόν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι δὲν ἦτο τόπος δι' αὐτοὺς ἐν τῷ καταλύματι.

8 Καὶ ποιμένες ἦσαν κατὰ τὸ αὐτὸ μέρος διανυκτερεύοντες ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ φυλάττοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὸ ποιμνιον αὐτῶν. 9 καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐξαίφνης ἐφάνη εἰς αὐτούς, καὶ δόξα Κυρίου ἔλαμψε περὶ αὐτούς, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. 10 καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς ὁ ἄγγελος· μὴ φοβεῖσθε· διότι ἰδοὺ εὐαγγελίζομαι εἰς ἐσᾶς χαρὰν μεγάλην, ἣτις θέλει εἶσθαι εἰς πάντα τὸν λαόν, 11 διότι σήμερον ἐγεννήθη εἰς ἐσᾶς ἐν πόλει Δαβὶδ σωτὴρ, ὅστις εἶναι Χριστὸς Κύριος. 12 καὶ τοῦτο [θέλει εἶσθαι] τὸ σημεῖον εἰς ἐσᾶς· θέλετε εὐρεῖ βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. 13 καὶ ἐξαίφνης μετὰ τοῦ ἀγγέλου ἐφάνη πλῆθος στρατιᾶς οὐρανοῦ ὑμνούντων τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων· 14 δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις

¹⁵ καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς ἀλλήλους· διέλωμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. ¹⁶ καὶ ἦλθον σπεύσαντες, καὶ ἀνεύρον τὴν τε Μαριάμ καὶ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. ¹⁷ ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. ¹⁸ καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς. ¹⁹ ἡ δὲ Μαριάμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. ²⁰ καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.

■ Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτῶ τοῦ περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

²² Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωυσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα παραστήσαι τῷ Κυρίῳ, ²³ καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται, ²⁴ καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ Κυρίου, ζευγὸς τρυγόνων ἢ δύο νεοσσὸς περιστερῶν. ²⁵ Καὶ ἰδοὺ ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσαλὴμ ᾧ ὄνομα Συμεὼν, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ Πνεῦμα ἦν Ἅγιον ἐπ' αὐτόν. ²⁶ καὶ ἦν αὐτῷ κεχηματισμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν Χριστὸν

εὐδοκία. ¹⁵ καὶ καθὼς οἱ ἄγγελοι ἀνεχώρησαν ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς ἀλλήλους· ἅς ὑπάγωμεν λοιπὸν ἕως Βηθλεέμ καὶ ἅς ἴδωμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο τὸ γεγονός, τὸ ὅποιον ὁ Κύριος ἐφανέρωσεν εἰς ἡμᾶς. ¹⁶ καὶ ἦλθον μετὰ σπουδῆς, καὶ εὗρον τὴν τε Μαριάμ καὶ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. ¹⁷ καὶ ἰδόντες διεκήρυξαν τὸν λόγον τὸν λαληθέντα πρὸς αὐτοὺς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. ¹⁸ καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς. ¹⁹ ἡ δὲ Μαριάμ ἐφύλαττε πάντας τοὺς λόγους τούτους διαλογιζομένη [περὶ αὐτῶν] ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. ²⁰ καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ ὑμνοῦντες τὸν Θεὸν διὰ πάντα ὅσα ἤκουσαν καὶ εἶδον καθὼς ἐλαλήθησαν πρὸς αὐτούς.

²¹ Καὶ ὅτε ἐπληρώθησαν αἱ ὀκτὼ ἡμέραι διὰ τὴν περιτέμωσιν τὸ παιδίον, ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ ὀνομασθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὶν συλληφθῆναι ἐν τῇ κοιλίᾳ.

²² Καὶ ὅτε ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῆς κατὰ τὸν νόμον τοῦ Μωυσέως, ἀνεβίβασαν αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα διὰ τὴν παραστήσωσιν εἰς τὸν Κύριον, ²³ καθὼς εἶναι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Κυρίου ὅτι πᾶν ἀρσενικὸν διανοῖγον μήτραν θέλει κληθῆναι ἅγιον εἰς τὸν Κύριον, ²⁴ καὶ διὰ τὴν προσφέρωσιν θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Κυρίου, ζευγὸς τρυγόνων ἢ δύο νεοσσὸς περιστερῶν. ²⁵ Καὶ ἰδοὺ ἦτο ἄνθρωπός τις ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὀνομαζόμενος Συμεὼν, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος [ἦτο] δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσμένων τὴν παρηγορίαν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ Πνεῦμα ἦτο Ἅγιον ἐπ' αὐτόν. ²⁶ καὶ ἦτο εἰς αὐτόν ἀποκεκαλυμμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου ὅτι δὲν θέλει ἰδεῖ θάνατον

Κυρίου. ²⁷ καὶ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ, ²⁸ καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ καὶ εὐλόγησε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε·

²⁹ νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ·

³⁰ ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου,

³¹ ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν,

³² φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραὴλ.

³³ καὶ ἦν Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. ³⁴ καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεὼν καὶ εἶπε πρὸς Μαριάμ τὴν μητέρα αὐτοῦ· ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον.

³⁵ καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. ³⁶ Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ· αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἐπὶ τὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς, ³⁷ καὶ αὕτη χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ νηστεύσας καὶ δεήσας λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν· ³⁸ καὶ αὕτη αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστάσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ Κυρίῳ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

³⁹ Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὴν πόλιν ἐαυτῶν Ναζαρέτ.

⁴⁰ Τὸ δὲ παιδίον ἡῤῥαξε καὶ

πρὶν ἶδῃ τὸν Χριστὸν τοῦ Κυρίου. ²⁷ καὶ ἦλθε διὰ τοῦ Πνεύματος εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ὅτε οἱ γονεῖς εἰσέφεραν τὸ παιδίον Ἰησοῦν διὰ νὰ κάμωσι περὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ νόμου, ²⁸ αὐτὸς ἐδέχθη αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ καὶ εὐλόγησε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε·

²⁹ νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ·

³⁰ διότι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου,

³¹ τὸ ὁποῖον ἡτοίμασας ἐνώπιον πάντων τῶν λαῶν,

³² φῶς εἰς φωτισμὸν τῶν ἐθνῶν καὶ δόξαν τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ.

³³ Καὶ ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐθαύμαζον διὰ τὰ λεγόμενα περὶ αὐτοῦ. ³⁴ καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Συμεὼν καὶ εἶπε πρὸς Μαριάμ τὴν μητέρα αὐτοῦ· ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον. ³⁵ καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν ῥομφαία θέλει διαπεράσει, διὰ νὰ ἀνακαλυφθῶσιν οἱ διαλογισμοί πολλῶν καρδιῶν. ³⁶ Καὶ ὑπῆρχε [τις] Ἄννα πρρφητις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ· αὕτη [ἦτο] πολὺ προβεβηκυῖα εἰς ἡλικίαν, ἥτις ἔζησε μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐπὶ ἔτη ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς,

³⁷ καὶ αὕτη [ἦτο] χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἥτις δὲν ἀπεμακρύνετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεύουσα [τὸν Θεόν] ἐν νηστεύσας καὶ προσευχαῖς· ³⁸ καὶ αὕτη φθάσασα ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐδοξολόγει τὸν Κύριον καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πρὸς πάντας τοὺς προσμένοντας λύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

³⁹ Καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσαν πάντα τὰ κατὰ τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν Ναζαρέτ.

⁴⁰ Τὸ δὲ παιδίον ἡῤῥαξε καὶ

ἐκκραταιοῦτο πνεύματι πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.

⁴¹ Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. ⁴² καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς ⁴³ καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. ⁴⁴ νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτησαν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς. ⁴⁵ καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ζητοῦντες αὐτόν. ⁴⁶ καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς. ⁴⁷ ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. ⁴⁸ καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε· τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου καὶ γὰρ ὁδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε. ⁴⁹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ Πατρὸς μου δεῖ εἶναι με; ⁵⁰ καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. ⁵¹ καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. ⁵² Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφία καὶ ἡλικία καὶ χάριτι παρὰ Θεῶ καὶ ἀνθρώποις.

3 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου,

ἐδυναμοῦτο κατὰ τὸ πνεῦμα πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρις Θεοῦ ἦτο ἐπ' αὐτό.

⁴¹ Ἐπορεύοντο δὲ οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. ⁴² καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀφοῦ ἀνέβησαν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς ⁴³ καὶ ἐτελείωσαν τὰς ἡμέρας, ἐνῶ αὐτοὶ ὑπέστρεφον τὸ παιδίον ὃ Ἰησοῦς ἔμεινεν ὀπίσω ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ δὲν ἐνόησεν ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. ⁴⁴ νομίσαντες δὲ ὅτι αὐτὸς ἦτο ἐν τῇ συνοδίᾳ, ἦλθον [μιᾶς] ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτησαν αὐτὸν μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν γνωρίμων. ⁴⁵ καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ζητοῦντες αὐτόν. ⁴⁶ καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθήμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτοὺς καὶ ἐρωτῶντα αὐτούς. ⁴⁷ ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτὸν διὰ τὴν σύνεσιν καὶ τὰς ἀποκρίσεις αὐτοῦ. ⁴⁸ καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· τέκνον, διὰ τί ἔπραξας εἰς ἡμᾶς οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου καὶ ἐγὼ καταλυπούμενοί σε ἐζητοῦμεν. ⁴⁹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· διὰ τί με ἐζητεῖτε; δὲν ἤξεύρετε ὅτι πρέπει νὰ ᾔμαι εἰς τὰ τοῦ Πατρὸς μου; ⁵⁰ καὶ αὐτοὶ δὲν ἐνόησαν τὸν λόγον τὸν ὁποῖον ἐλάλησε πρὸς αὐτούς. ⁵¹ καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ, καὶ ἦτο ὑποτασσόμενος εἰς αὐτούς. ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἐφύλαττε πάντας τοὺς λόγους τούτους ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. ⁵² καὶ ὁ Ἰησοῦς προέκοπτε εἰς σοφίαν καὶ ἡλικίαν καὶ χάριν παρὰ Θεῶ καὶ ἀνθρώποις.

3 Ἐν δὲ τῷ δεκάτῳ πέμπτῳ ἔτει τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ὅτε ὁ Πόντιος Πιλάτος ἡγεμόνευε τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετράρχης τῆς Γαλιλαίας ἦτο ὁ Ἡρώδης,

Φίλιππον δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος, ² ἐπ' ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ³ καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περιχώρον τοῦ Ἰορδάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ⁴ ὥς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἑσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ· ⁵ πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείαν καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας, ⁶ καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ. ⁷ Ἐλέγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ⁸ ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας, καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. ⁹ ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

¹⁰ Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες· τί οὖν ποιήσομεν; ἀποκριθεὶς δὲ λέγει αὐτοῖς· ¹¹ ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιείτω. ¹² ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, τί ποιήσομεν; ¹³ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. ¹⁴ ἐπηρώτων δὲ αὐτόν καὶ στρατευόμενοι

Φίλιππος δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τετράρχης τῆς Ἰουραίας καὶ τῆς Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ ὁ Λυσανίας τετράρχης τῆς Ἀβιληνῆς, ² ἐπὶ ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἔγεινε λόγος Θεοῦ πρὸς Ἰωάννην τὸν υἱὸν τοῦ Ζαχαρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ, ³ καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περιχώρον τοῦ Ἰορδάνου κηρύττων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ⁴ ὥς εἶναι γεγραμμένον ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν λόγων Ἑσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, εὐθείας κάμετε τὰς τρίβους αὐτοῦ· ⁵ πᾶσα φάραγξ θέλει γεμισθῇ καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς θέλει ταπεινωθῇ, καὶ τὰ σκολιὰ θέλουσι γέινει εὐθέα καὶ αἱ τραχεῖαι ὁδοὶ ὁμαλαί, ⁶ καὶ πᾶσα σὰρξ θέλει ἰδεῖ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ. ⁷ Ἐλέγε δὲ πρὸς τοὺς ὄχλους τοὺς ἐξερχομένους διὰ τὰς βαπτισθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ἐδειξεν εἰς ἐσᾶς νὰ φύγητε ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; ⁸ κάμετε λοιπὸν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας, καὶ μὴ ἀρχίσητε νὰ λέγητε καθ' ἑαυτούς, πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· διότι σᾶς λέγω ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων νὰ ἀναστήσῃ τέκνα εἰς τὸν Ἀβραάμ. ⁹ ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη κεῖται πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων· πᾶν λοιπὸν δένδρον μὴ κάμνον καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

¹⁰ Καὶ ἡρώτων αὐτόν οἱ ὄχλοι λέγοντες· τί λοιπὸν θέλομεν κάμει; ¹¹ ἀποκριθεὶς δὲ λέγει πρὸς αὐτούς· ὁ ἔχων δύο χιτῶνας ἅς μεταδώσῃ εἰς τὸν μὴ ἔχοντα, καὶ ὁ ἔχων τροφὰς ἅς κάμῃ ὁμοίως. ¹² ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι διὰ τὰς βαπτισθῶσι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, τί θέλομεν κάμει; ¹³ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· μὴ εἰσπράττετε μηδὲν περισσότερον παρὰ τὸ διατεταγμένον εἰς ἐσᾶς. ¹⁴ ἡρώτων δὲ αὐτόν καὶ

λέγοντες· καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν; καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· μηδένα διασεύσητε μηδὲ συκοφαντήσητε, καὶ ἀρκείσθε τοῖς ὀφωνίοις ὑμῶν. ¹⁵ Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χριστός, ¹⁶ ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης ἅπασιν λέγων· ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρὶ. ¹⁷ οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἄσβεστω. ¹⁸ πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν.

¹⁹ Ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πονηρῶν ὁ Ἡρώδης, ²⁰ προσέθηκε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

²¹ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαόν καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεωχθῆναι τὸν οὐρανόν ²² καὶ καταβῆναι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον σωματικῶς εἶδει ὥσει περιστερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι λέγονσαν· σὺ εἰ ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα. ²³ Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὥσει ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὧν, ὡς ἐνομίζετο, υἱὸς Ἰωσήφ, τοῦ Ἠλὶ, ²⁴ τοῦ Ματθαί, τοῦ Λευὶ, τοῦ Μελχί, τοῦ Ἰαννά, τοῦ Ἰωσήφ, ²⁵ τοῦ Ματταθίου, τοῦ Ἀμώς, τοῦ Ναούμ, τοῦ Ἑσλί, τοῦ Ναγγαί, ²⁶ τοῦ Μαάθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ

στρατιωτικοὶ λέγοντες· καὶ ἡμεῖς τί θέλομεν κάμει; καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· μὴ βιάσητε μηδένα μηδὲ συκοφαντήσητε, καὶ ἀρκείσθε εἰς τὰ σιτηρέσιά σας. ¹⁵ Ἐνῷ δὲ ἐπρόσμενον ὁ λαός, καὶ διελογίζοντο πάντες ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός, ¹⁶ ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης πρὸς πάντας λέγων· ἐγὼ μὲν σας βαπτίζω ἐν ὕδατι· ἔρχεται ὁμοῦς ὁ ἰσχυρότερός μου, τοῦ ὁποίου δὲν εἰμὶ ἄξιος νὰ λύσω τὸ λωρίον τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς θέλει σας βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρὶ. ¹⁷ τοῦ ὁποίου τὸ πτυάριον [εἶναι] ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ θέλει διακαθαρίσει τὸ ἁλώνιον αὐτοῦ, καὶ θέλει συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον θέλει κατακαύσει ἐν πυρὶ ἄσβεστω. ¹⁸ καὶ ἄλλα πολλὰ προτρέπων εὐηγγελίζετο τὸν λαόν.

¹⁹ Ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ τῆς Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων τῶν κακῶν ὅσα ἐπραξεν ὁ Ἡρώδης, ²⁰ προσέθεσε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

²¹ Ἀφοῦ δὲ ἐβαπτίσθη πᾶς ὁ λαὸς βαπτισθέντος καὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ προσευχομένου ἠνοίχθη ὁ οὐρανός ²² καὶ κατέβη τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐν σωματικῇ μορφῇ ὡς περιστερὰ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἔγεινε φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσα· σὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, εἰς σε εὐηρεστήθην. ²³ Καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἤρχιζε νὰ ἦναι ὡς τριάκοντα ἐτῶν, ὧν, καθὼς ἐνομίζετο, υἱὸς Ἰωσήφ, τοῦ Ἠλὶ, ²⁴ τοῦ Ματθαί, τοῦ Λευὶ, τοῦ Μελχί, τοῦ Ἰαννά, τοῦ Ἰωσήφ, ²⁵ τοῦ Ματταθίου, τοῦ Ἀμώς, τοῦ Ναούμ, τοῦ Ἑσλί, τοῦ Ναγγαί, ²⁶ τοῦ Μαάθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ

Σεμεί, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ἰωδά,
²⁷ τοῦ Ἰωαννάν, τοῦ Ῥησά, τοῦ
 Ζοροβάβελ, τοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ
 Νηρί, ²⁸ τοῦ Μελχί, τοῦ Ἀδδί,
 τοῦ Κωσάμ, τοῦ Ἐλμωδάμ, τοῦ
 Ἦρ, ²⁹ τοῦ Ἰωσῆ, τοῦ Ἐλιέ-
 ζερ, τοῦ Ἰωρείμ, τοῦ Ματθάτ, τοῦ
 Λευῖ, ³⁰ τοῦ Συμεών, τοῦ Ἰούδα,
 τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ἰωνάν, τοῦ
 Ἐλιακείμ, ³¹ τοῦ Μελεᾶ, τοῦ
 Μαϊνάν, τοῦ Ματταθά, τοῦ Ναθάν,
 τοῦ Δανεῖδ, ³² τοῦ Ἰεσσαί, τοῦ
 Ὡβήδ, τοῦ Βοόζ, τοῦ Σαλμών,
 τοῦ Ναασσών, ³³ τοῦ Ἀμιναδάβ,
 τοῦ Ἀράμ, τοῦ Ἐσρώμ, τοῦ
 Φαρές, τοῦ Ἰούδα, ³⁴ τοῦ Ἰακώβ,
 τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ
 Θάρα, τοῦ Ναχώρ, ³⁵ τοῦ Σερούχ,
 τοῦ Ῥαγαῦ, τοῦ Φάλεκ, τοῦ
 Ἐβερ, τοῦ Σαλά, ³⁶ τοῦ Καϊνάν,
 τοῦ Ἀρφαξάδ, τοῦ Σήμ, τοῦ Νῶε,
 τοῦ Λάμεχ, ³⁷ τοῦ Μαθουσάλα,
 τοῦ Ἐνώχ, τοῦ Ἰαρέδ, τοῦ Μαλε-
 λεήλ, τοῦ Καϊνάν, ³⁸ τοῦ Ἐνώς,
 τοῦ Σήθ, τοῦ Ἀδάμ, τοῦ Θεοῦ.

4 Ἰησοῦς δὲ πλήρης Πνεύματος
 Ἁγίου υπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ
 Ἰορδάνου, καὶ ἦγετο ἐν τῷ Πνεύ-
 ματι εἰς τὴν ἔρημον ² ἡμέρας
 τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ
 τοῦ διαβόλου, καὶ οὐκ ἔφαγεν
 οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
 ναις· καὶ συντελεσθεισὼν αὐτῶν
 ὕστερον ἐπέλασε. ³ καὶ εἶπεν
 αὐτῷ ὁ διάβολος· εἰ Υἱὸς εἶ
 τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τού-
 τῳ ἵνα γένηται ἄρτος. ⁴ καὶ
 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν
 λέγων· γέγραπται ὅτι οὐκ ἐπ'
 ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρω-
 πος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι
 Θεοῦ. ⁵ Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ὁ
 διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν ἔδειξεν
 αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς
 οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου,
⁶ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος·
 σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην
 ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι

Σεμεί, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ἰούδα,
²⁷ τοῦ Ἰωανᾶ, τοῦ Ῥησά, τοῦ
 Ζοροβάβελ, τοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ
 Νηρί, ²⁸ τοῦ Μελχί, τοῦ Ἀδδί,
 τοῦ Κωσάμ, τοῦ Ἐλμωδάμ, τοῦ
 Ἦρ, ²⁹ τοῦ Ἰωσῆ, τοῦ Ἐλιέζερ,
 τοῦ Ἰωρείμ, τοῦ Ματθάτ, τοῦ Λευῖ,
³⁰ τοῦ Συμεών, τοῦ Ἰούδα, τοῦ
 Ἰωσήφ, τοῦ Ἰωνάν, τοῦ Ἐλιακείμ,
³¹ τοῦ Μελεᾶ, τοῦ Μαϊνάν, τοῦ
 Ματταθά, τοῦ Ναθάν, τοῦ Δαβίδ,
³² τοῦ Ἰεσσαί, τοῦ Ὡβήδ, τοῦ
 Βοόζ, τοῦ Σαλμών, τοῦ Ναασσών,
³³ τοῦ Ἀμιναδάβ, τοῦ Ἀράμ, τοῦ
 Ἐσρώμ, τοῦ Φαρές, τοῦ Ἰούδα,
³⁴ τοῦ Ἰακώβ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ
 Ἀβραάμ, τοῦ Θάρα, τοῦ Ναχώρ,
³⁵ τοῦ Σερούχ, τοῦ Ῥαγαῦ, τοῦ Φα-
 λέκ, τοῦ Ἐβερ, τοῦ Σαλά, ³⁶ τοῦ
 Καϊνάν, τοῦ Ἀρφαξάδ, τοῦ Σήμ,
 τοῦ Νῶε, τοῦ Λάμεχ, ³⁷ τοῦ
 Μαθουσάλα, τοῦ Ἐνώχ, τοῦ Ἰαρέδ,
 τοῦ Μαλελεήλ, τοῦ Καϊνάν, ³⁸ τοῦ
 Ἐνώς, τοῦ Σήθ, τοῦ Ἀδάμ, τοῦ
 Θεοῦ.

4 Ὁ δὲ Ἰησοῦς πλήρης Πνεύματος
 Ἁγίου υπέστρεψεν ἀπὸ τὸν Ἰορ-
 δάνην, καὶ ἐφέρετο διὰ τοῦ Πνεύ-
 ματος εἰς τὴν ἔρημον ² πειραζόμε-
 νος ὑπὸ τοῦ διαβόλου ἡμέρας τεσ-
 σαράκοντα, καὶ δὲν ἔφαγεν οὐδὲν
 τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας· ἀφοῦ δὲ αὐ-
 ται ἐτελείωσαν ὕστερον ἐπέλασε.
³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ διάβολος·
 ἐὰν ᾖσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ πρὸς
 τὸν λίθον τοῦτον νὰ γένη ἄρτος.
⁴ καὶ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς πρὸς
 αὐτὸν λέγων· εἶναι γεγραμμένον
 ὅτι μὲ ἄρτον μόνον δὲν θέλει ζῆσαι
 ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ μὲ πάντα λόγον
 Θεοῦ. ⁵ καὶ ἀναβιβάσας αὐτὸν ὁ
 διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν ἔδειξεν
 αὐτὸν πάντα τὰ βασιλεία τῆς οἰκου-
 μένης ἐν [μιᾶ] στιγμῇ χρόνου, ⁶ καὶ
 εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ διάβολος· εἰς
 σε θέλω δώσει ἅπασαν τὴν ἐξουσίαν
 ταύτην καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν,
 διότι εἰς ἐμὲ εἶναι παραδεδομένη,

ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ᾧ ἂν θέλω δίδωμι αὐτήν. ⁷ σὺ οὖν ἂν προσκυνήσης ἐνώπιόν μου, ἔσται σου πᾶσα. ⁸ καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ὑπάγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ, Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. ⁹ Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερυγιον τοῦ ἱεροῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω. ¹⁰ γέγραπται γάρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σου τοῦ διαφυλάξαι σε, ¹¹ καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἁροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. ¹² καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι εἴρηται, οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. ¹³ Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.

¹⁴ Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμῃ ἐξηγήθη καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.

¹⁶ Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέτ, οὗ ἦν τεθραμμένος, καὶ εἰσῆλθε κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. ¹⁷ καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον Ἡσαίου τοῦ προφήτου, καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον εὗρε τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον· ¹⁸ Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με, εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεςιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστείλαι τεθρανσμένους ἐν

καὶ εἰς ὄντινα θέλω δίδω αὐτήν. ⁷ σὺ λοιπὸν ἂν προσκυνήσης ἐνώπιόν μου, σοῦ θέλουσιν εἰσθαι πάντα. ⁸ καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτὸν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ὑπάγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· διότι εἶναι γεγραμμένον, θέλεις προσκυνῆσαι Κύριον τὸν Θεόν σου καὶ αὐτὸν μόνον θέλεις λατρεύσει. ⁹ καὶ ἔφερεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερυγιον τοῦ ἱεροῦ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἂν ἦσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ῥίψον σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω. ¹⁰ διότι εἶναι γεγραμμένον ὅτι εἰς τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ θέλει προστάξει περὶ σου, διὰ τὰ σε διαφυλάξωσι, ¹¹ καὶ ὅτι θέλουσί σε σηκόνει ἐπὶ τῶν χειρῶν [αὐτῶν], διὰ τὰ μὴ προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. ¹² καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ὅτι εἶναι εἰρημένον, δὲν θέλεις πειράσει Κύριον τὸν Θεόν σου. ¹³ Καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσε πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπεμακρύνθη ἀπ' αὐτοῦ μέχρι καιροῦ.

¹⁴ Καὶ ὁ Ἰησοῦς ὑπέστρεψεν ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ ἐξηγήθη φήμῃ περὶ αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν περίχωρον. ¹⁵ καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.

¹⁶ Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέτ, ὅπου ἦτο ἀνατεθραμμένος, καὶ εἰσῆλθε κατὰ τὴν συνήθειαν αὐτοῦ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου, καὶ ἔσηκώθη νὰ ἀναγνώσῃ. ¹⁷ καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸν τὸ βιβλίον Ἡσαίου τοῦ προφήτου, καὶ ἀνοίξας τὸ βιβλίον εὗρε τὸν τόπον ὅπου ἦτο γεγραμμένον· ¹⁸ Πνεῦμα Κυρίου [εἰ- ναι] ἐπ' ἐμέ, διὰ τοῦτό με ἔχρισε, με ἀπέστειλε διὰ νὰ εὐαγγελίζωμαι πρὸς τοὺς πτωχοὺς, διὰ νὰ ἱατρεύσω τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, νὰ κηρύξω πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους ἐλευθερίαν καὶ πρὸς τοὺς τυφλοὺς ἀνάβλεψιν, νὰ ἀποστείλω τοὺς συν-

ἀφέσει, ¹⁹ κηρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν. ²⁰ καὶ πτύξας τὸ βιβλίον, ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισε· καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. ²¹ ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὤσιν ὑμῶν. ²² καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ ἔλεγον· ²³ οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ; καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ἐν τῇ Καπερναούμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. ²⁴ εἶπε δέ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. ²⁵ ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλοὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰησίου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὥς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, ²⁶ καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἰησίας εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν. ²⁷ καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ Ἰησίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ μὴ Νεεμὰν ὁ Σύρος. ²⁸ καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, ²⁹ καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὀφρύος τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ὠκοδόμητο, εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν. ³⁰ αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.

³¹ Καὶ κατήλθεν εἰς Καπερναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασι· ³² καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ

τεθλασμένους ἐν ἐλευθερίᾳ, ¹⁹ διὰ νὰ κηρύξω εὐπρόσδεκτον Κυρίου ἐνιαυτόν. ²⁰ Καὶ κλείσας τὸ βιβλίον, ἀπέδωκεν εἰς τὸν ὑπηρέτην καὶ ἐκάθισε· πάντων δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἐν τῇ συναγωγῇ ἦσαν ἀτενίζοντες εἰς αὐτόν. ²¹ καὶ ἤρchiσε νὰ λέγῃ πρὸς αὐτοὺς ὅτι σήμερον ἐπληρώθη ἡ γραφὴ αὕτη εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν. ²² καὶ πάντες ἐμαρτύρουν εἰς αὐτόν καὶ ἐθαύμαζον διὰ τοὺς λόγους τῆς χάριτος τοὺς ἐξερχομένους ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ ἔλεγον· δὲν εἶναι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ; ²³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· βεβαίως θέλετέ με εἰπεῖν τὴν παραβολὴν ταύτην· ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν ὅτι ἐγείναν ἐν τῇ Καπερναοὺμ, κάμε καὶ ἐδῶ ἐν τῇ πατρίδι σου. ²⁴ εἶπε δέ· ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι οὐδεὶς προφήτης εἶναι δεκτός ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. ²⁵ καὶ ἐπ' ἀληθείας σας λέγω, πολλοὶ χῆραι ἦσαν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Ἰησίου, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, καθ' ὃν καιρὸν ἐγείνε πεῖνα μεγάλη ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ²⁶ καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη ὁ Ἰησίας, εἰμὴ εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν. ²⁷ καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ Ἰησίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, εἰμὴ Νεεμὰν ὁ Σύρος. ²⁸ καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, ²⁹ καὶ σηκωθέντες ἐξέβαλον αὐτόν. ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἔφεραν αὐτόν ἕως τῆς ὀφρύος τοῦ ὄρους, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ πόλις αὐτῶν ἦτο ὠκοδομημένη, διὰ νὰ κατακρημνίσωσιν αὐτόν. ³⁰ αὐτὸς δὲ ὁμῶς περάσας διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.

³¹ Καὶ κατέβη εἰς Καπερναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασι· ³² καὶ ἐξεπλήττοντο διὰ τὴν διδαχὴν

αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. ³³ Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξε φωνῇ μεγάλῃ ³⁴ λέγων· ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἤλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἰδᾷ σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ. ³⁵ καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. καὶ ῥῖψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν. ³⁶ καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασι, καὶ ἐξέρχονται; ³⁷ καὶ ἐξεπορεύετο ἡχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου.

³⁸ Ἀναστάς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος. πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. ³⁹ καὶ ἐπιστάς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησε τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχορῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς. ⁴⁰ Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευσεν αὐτούς. ⁴¹ ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, κράζοντα καὶ λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἶα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι. ⁴² Γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον· καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ καὶ κατεῖχον αὐτόν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. ⁴³ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὅτι καὶ ταῖς ἐτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαι με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· ὅτι εἰς

αὐτοῦ, διότι ὁ λόγος αὐτοῦ ἦτο μετὰ ἐξουσίας. ³³ Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦτο ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξε μετὰ φωνῆς μεγάλης ³⁴ λέγων· φεῦ, τί [εἶναι] μεταξὺ ἡμῶν καὶ σοῦ, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἤλθες νὰ ἀπολέσῃς ἡμᾶς; σὲ γνωρίζω τίς εἶσαι, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ. ³⁵ καὶ ἐπετίμησεν αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς λέγων· Σιώπα καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. καὶ τὸ δαιμόνιον ἔρριψεν αὐτόν εἰς τὸ μέσον καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, χωρὶς νὰ βλάψῃ αὐτόν παντελῶς. ³⁶ καὶ ἐξεπλάγησαν πάντες, καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· τίς [εἶναι] ὁ λόγος οὗτος, ὅτι μετὰ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως προστάζει τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, καὶ ἐξέρχονται; ³⁷ καὶ διεδίδετο φήμη περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου.

³⁸ Σηκωθείς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος. ἡ πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἐκρατεῖτο ὑπὸ πυρετοῦ μεγάλου, καὶ παρεκάλεσαν αὐτόν περὶ αὐτῆς. ³⁹ καὶ σταθεὶς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησε τὸν πυρετόν, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· καὶ παρευθὺς σηκωθείσα ὑπηρέτει αὐτούς. ⁴⁰ Ἐνῷ δὲ ἔδυεν ὁ ἥλιος πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας ὑπὸ διαφόρων νόσων ἔφεραν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ἐκεῖνος δὲ ἐπιθέσας τὰς χεῖρας εἰς ἕνα ἕκαστον αὐτῶν ἐθεράπευσεν αὐτούς. ⁴¹ ἐξήρχοντο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, κράζοντα καὶ λέγοντα ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν αὐτὰ δὲν ἄφινε νὰ λαλῶσιν, ἐπειδὴ ἐγνώριζον αὐτόν ὅτι εἶναι ὁ Χριστός. ⁴² καὶ ὅτε ἔγεινεν ἡμέρα ἐξελθὼν ὑπῆγεν εἰς ἔρημον τόπον· καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτηουν αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ ἐκράτουν αὐτόν διὰ νὰ μὴ ἀναχωρήσῃ ἀπ' αὐτῶν. ⁴³ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὅτι καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις πρέπει νὰ εὐαγγελίσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ εἰς

τοῦτο ἀπέσταλμαι. ⁴⁴ καὶ ἦν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς Γαλιλαίας.

5 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τοῦ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὸς ἦν ἐστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, ² καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἐστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. ³ ἔμβας δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν τοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. ⁴ ὥς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμονα· ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. ⁵ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ· ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον. ⁶ καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν πλήθος ἰχθύων πολὺ· διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν. ⁷ καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἐτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντος συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον καὶ ἐπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. ⁸ ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσε τοῖς γόνασιν Ἰησοῦ λέγων· ἐξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἄνηρ ἁμαρτωλὸς εἰμι, Κύριε. ⁹ θάμβος γάρ με περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρα τῶν ἰχθύων ἢ συνέλαβον, ¹⁰ ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμονα ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωοῦν. ¹¹ καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ.

¹² Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι

τοῦτο εἶμαι ἀπεσταλμένος. ⁴⁴ καὶ ἐκήρυττεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῆς Γαλιλαίας.

5 Ἐνῷ δὲ ὁ ὄχλος συνέθλιβεν αὐτὸν διὰ τὴν ἀκοὴν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ αὐτὸς ἵστατο πλησίον τῆς λίμνης Γεννησαρέτ, ² καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἱστάμενα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν ἐξέπλυναν τὰ δίκτυα. ³ ἔμβας δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, τὸ ὁποῖον ἦτο τοῦ Σίμωνος, παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἀπομακρύνῃ [αὐτὸ] ὀλίγον ἀπὸ τῆς γῆς καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. ⁴ καθὼς δὲ ἔπαυσε λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμονα· ἐπανάγαγε [τὸ πλοῖον] εἰς τὰ βάθη καὶ ῥίψατε τὰ δίκτυα ὑμῶν διὰ τὴν ὄψαρεύσῃ. ⁵ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπε πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες δὲν ἐπιάσαμεν οὐδέν· ἀλλ' ὅμως ἐπὶ τῷ λόγῳ σου θέλω ῥίψαι τὸ δίκτυον. ⁶ καὶ ἀφοῦ ἔκαμον τοῦτο συνέκλεισαν πλῆθος πολὺ ἰχθύων καὶ διεσχίζετο τὸ δίκτυον αὐτῶν. ⁷ καὶ ἔκαμον νεῦμα εἰς τοὺς συντρόφους τοὺς ἐν τῷ ἄλλῳ πλοίῳ διὰ τὴν ἔλθωσι νὰ βοηθήσωσιν αὐτοῖς· καὶ ἦλθον καὶ ἐγέμισαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε ἐβυθίζοντο. ⁸ ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων Πέτρος προσέπεσε πρὸς τὰ γόνατα τοῦ Ἰησοῦ λέγων· ἐξελθε ἀπ' ἐμοῦ, διότι εἶμαι ἄνθρωπος ἁμαρτωλός, Κύριε. ⁹ ἐπειδὴ ἐκπληξίς κατέλαβεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ διὰ τὴν ἄγραν τῶν ἰχθύων τὴν ὁποίαν συνέλαβον, ¹⁰ ὁμοίως δὲ καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, τοὺς υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου, οἳ τινες ἦσαν σύντροφοι τοῦ Σίμωνος. καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμονα ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους θέλεις ἀγρεύει. ¹¹ καὶ ἀφοῦ ἔφεραν τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφήσαντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτόν.

¹² Καὶ ἐνῷ ἦτο ἐν μιᾷ τῶν πόλεων

αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας· καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι. ¹³ καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ εἰπὼν· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδεὶ εἰπεῖν, ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼς προσέταξε Μωυσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ¹⁵ διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν. ¹⁶ αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος.

¹⁷ Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων, καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι οἱ ἦσαν ἐλληνιστὲς ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύναμις Κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς. ¹⁸ καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ μὴ εὐρόντες ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεντρῶν κατέβησαν αὐτὸν σὺν τῷ κεντρῷ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. ²⁰ καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. ²¹ καὶ ἥρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες· τίς ἐστίν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ ὁ μόνος ὁ Θεός; ²² ἐπιγινούς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν

ἰδοὺ ἄνθρωπος πλήρης λέπρας· καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, ἔπεσε κατὰ πρόσωπον καὶ παρεκάλει αὐτὸν λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι νὰ με καθαρίσῃς. ¹³ καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥγγισεν αὐτὸν καὶ εἶπε· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἔφυγεν ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτὸν νὰ μὴ εἴπῃ [τοῦτο] πρὸς μηδένα, ἀλλ' ὕπαγε [λέγει], καὶ δεῖξον σεαυτὸν εἰς τὸν ἱερέα καὶ πρόσφερε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼς προσέταξεν ὁ Μωυσῆς, διὰ μαρτυρίαν εἰς αὐτούς. ¹⁵ ἀλλ' [ἔτι] μᾶλλον διήρχετο ἡ φήμη περὶ αὐτοῦ, καὶ συνηθορίζοντο ὄχλοι πολλοὶ διὰ νὰ ἀκούωσι καὶ νὰ θεραπεύωνται ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν. ¹⁶ αὐτὸς δὲ ἀπεσύρετο εἰς τὰς ἐρήμους καὶ προσηύχετο.

¹⁷ Καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐνῶ αὐτὸς ἐδίδασκεν, ἐκάθηντο Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι οἵτινες εἶχον ἐλθεῖ ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύναμις Κυρίου ἦτο εἰς τὸ νὰ ἰατρεύῃ αὐτούς. ¹⁸ καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον, ὅστις ἦτο παραλυτικός, καὶ ἐζήτουν νὰ φέρωσιν αὐτὸν ἔσω, καὶ νὰ θέσωσιν ἐνώπιον αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ μὴ εὐρόντες διὰ ποίας [εἰσόδου] νὰ φέρωσιν αὐτὸν ἔσω ἐξ αἰτίας τοῦ ὄχλου, ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ δῶμα καὶ διὰ τῶν κεντρῶν κατέβησαν αὐτὸν μετὰ τοῦ κεντρῶν εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. ²⁰ καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπε πρὸς αὐτόν· ἄνθρωπε, συγκεχωρημέναί εἰναι εἰς σε αἱ ἁμαρτίαι σου. ²¹ καὶ ἥρχισαν νὰ διαλογίζωνται οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες· τίς εἶναι οὗτος, ὅστις λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας εἰμὴ ὁ μόνος ὁ Θεός; ²² νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν ἀπεκρίθη καὶ εἶπε

ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; ²³ τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, ἀφένονται σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε καὶ περιπάτει; ²⁴ ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας—εἶπε τῷ παραλελυμένῳ· σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρας τὸ κλινίδιον σου πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. ²⁵ καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ' ὃ κατέκειτο ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν Θεόν. ²⁶ καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες ὅτι εἶδομεν παράδοξα σήμερον.

²⁷ Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι Λευτῖν, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. ²⁸ καὶ καταλιπὼν ἅπαντα ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. ²⁹ καὶ ἐποίησε δοχὴν μεγάλην Λευτῖς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἦν ὄχλος τελωνῶν πολλὸς καὶ ἄλλων οἱ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι. ³⁰ καὶ ἐγόγγυζον οἱ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ λέγοντες· διατί μετὰ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; ³¹ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἱατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. ³² οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. ³³ Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσι πυκνὰ καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσι καὶ πίνουν; ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ³⁴ μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστί, ποιῆσαι νηστεύειν; ³⁵ ἐλεύσονται

πρὸς αὐτούς· τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις σας; ²³ τί εἶναι εὐκοπώτερον, νὰ εἶπω, συγκεχωρημένοι εἶναι εἰς σε αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ νὰ εἶπω, σηκώθητι καὶ περιπάτει; ²⁴ ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσητε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας—εἶπε πρὸς τὸν παραλυτικόν· πρὸς σε λέγω, σηκώθητι καὶ σήκωσον τὸ κλινίδιον σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. ²⁵ καὶ παρευθὺς ἐγερθεὶς ἐνώπιον αὐτῶν, ἐσήκωσε [τὸ κλινίδιον] ἐφ' οὗ κατέκειτο καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν Θεόν. ²⁶ καὶ ἔκστασις κατέλαβεν ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες ὅτι εἶδομεν παράδοξα σήμερον.

²⁷ Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε καὶ εἶδε τελώνην [τινὰ] Λευτῖν τὸ ὄνομα, καθήμενον εἰς τὸ τελώνιον, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἀκολούθει μοι. ²⁸ καὶ ἀφήσας ἅπαντα ἐσηκώθη καὶ ἠκολούθησεν αὐτόν. ²⁹ καὶ ἔκαμεν εἰς αὐτόν ὁ Λευτῖς ὑποδοχὴν μεγάλην ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἦτο πλήθος πολλὸν τελωνῶν καὶ ἄλλων, οἵτινες ἐκάθητο μετ' αὐτῶν εἰς τὴν τράπεζαν. ³⁰ καὶ ἐγόγγυζον οἱ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ λέγοντες· διὰ τί μετὰ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν τρώγετε καὶ πίνετε; ³¹ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· δὲν ἔχουσι χρεῖαν ἱατροῦ οἱ ὑγιαίνοντες, ἀλλ' οἱ πάσχοντες. ³² δὲν ἦλθον διὰ νὰ καλέσω δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. ³³ Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· διὰ τί οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου νηστεύουσι συχνὰ καὶ κάμνουσι δεήσεις, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ ἰδιόκοι σου τρώγουσι καὶ πίνουν; ³⁴ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· μήπως δύνασθε νὰ κάμητε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος νὰ νηστεύωσιν, ἐνόσω εἶναι μετ' αὐτῶν ὁ νυμφίος; ³⁵ θέ-

δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ³⁶ ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλημα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μῆγε, καὶ τὸ καινὸν σχίσει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ τὸ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. ³⁷ καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μῆγε, ῥήξει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκοὺς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται. ³⁸ ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, καὶ ἀμφοτέροι συντηροῦνται. ³⁹ καὶ οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν εὐθέως θέλει νέον· λέγει γάρ· ὁ παλαιὸς χρησιμότερός ἐστιν.

6 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων· καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχνας καὶ ἥσθιον ψάχοντες ταῖς χερσί. ² τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον αὐτοῖς· τί ποιεῖτε ὁ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν τοῖς σάββασι; ³ καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὁ ἐποίησε Δαυεὶδ ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες; ⁴ ὥς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλαβε καὶ ἔφαγε, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὗς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; ⁵ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι κύριός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου. ⁶ Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν· καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά. ⁷ παρετήρουν δὲ αὐτὸν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει, ἵνα εὗρωσι κατηγορίαν αὐτοῦ. ⁸ αὐτὸς δὲ ᾗδει τοὺς δια-

λουσιν ὅμως ἔλθεῖ ἡμέραι, ὅταν ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε θέλουσι νηστεύσει ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ³⁶ ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι οὐδεὶς βάλλει ἐπίρραμμα ἱματίου νέου ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μὴ, καὶ τὸ νέον σχίσει καὶ μὲ τὸ παλαιὸν δὲν συμφωνεῖ τὸ ἐπίρραμμα τὸ ἀπὸ τοῦ νέου. ³⁷ καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μὴ, ὁ νέος οἶνος θέλει σχίσει τοὺς ἀσκοὺς, καὶ αὐτὸς θέλει ἐκχυθῇ, καὶ οἱ ἀσκοὶ θέλουσι φθαρθῇ. ³⁸ ἀλλὰ πρέπει νὰ βάλληται ὁ νέος οἶνος εἰς ἀσκοὺς νέους, καὶ ἀμφοτέρα διατηροῦνται. ³⁹ καὶ οὐδεὶς ἀφοῦ πῖη [οἶνον] παλαιὸν θέλει εὐθὺς νέον· διότι λέγει· ὁ παλαιὸς εἶναι καλῆτερος.

6 Κατὰ δὲ τὸ δευτερόπρωτον σάββατον διέβαιnen αὐτὸς διὰ τῶν σπαρτῶν· καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀνέσπων τὰ στάχνα καὶ ἔτρωγον τρίβοντες μὲ τὰς χεῖρας. ² τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον πρὸς αὐτούς· διὰ τί πράττετε ὅτι δὲν συγχωρεῖται νὰ πράττητε ἐν τοῖς σάββασι; ³ καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτούς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· οὐδὲ τοῦτο δὲν ἀνεγνώσατε τὸ ὅποιον ἔπραξεν ὁ Δαβὶδ ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες; ⁴ πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καὶ ἔλαβε τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως καὶ ἔφαγε, καὶ ἔδωκε καὶ εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ, τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι συγκεχωρημένον νὰ φάγωσιν εἰμὴ μόνοι οἱ ἱερεῖς; ⁵ καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτούς ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου κύριος εἶναι καὶ τοῦ σαββάτου. ⁶ Καὶ πάλιν ἐν ἄλλῳ σαββάτῳ εἰσῆλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐδίδασκε· καὶ ἦτο ἐκεῖ ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ἡ δεξιὰ χεὶρ ἦτο ξηρά. ⁷ παρετήρουν δὲ αὐτὸν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἂν ἐν τῷ σαββάτῳ θέλῃ θεραπεύσει, διὰ νὰ εὗρωσι κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ. ⁸ αὐτὸς δὲ ὅμως ἐγνώριζε τοὺς

λογισμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶπε τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα· ἔγειρε καὶ στήθι εἰς τὸ μέσον. ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη. ⁹ εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· ἐπερωτήσω ὑμᾶς τί ἔξεστι τοῖς σάββασιν, ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπολέσαι; ¹⁰ καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς εἶπεν αὐτῷ· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ δὲ ἐποίησε, καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡς ἡ ἄλλη. ¹¹ αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας, καὶ διέλαλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ.

¹² Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ Θεοῦ. ¹³ καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασε, ¹⁴ Σίμωνα δὴν καὶ ὠνόμασε Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον, ¹⁵ Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν, ¹⁶ Ἰούδαν Ἰακώβου καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης, ¹⁷ καὶ καταβάς μετ' αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν, ¹⁸ καὶ οἱ ὀχλούμενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, καὶ ἐθεραπεύοντο. ¹⁹ καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτηι ἄπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰάτο πάντας. ²⁰ Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγε·

διαλογισμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἔχοντα ξηρὰν τὴν χεῖρα· σηκώθητι καὶ στήθι εἰς τὸ μέσον. καὶ ἐκεῖνος σηκωθείς ἐστάθη. ⁹ εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· θέλω σας ἐρωτήσαι τί εἶναι συγκεχωρημένον, νὰ ἀγαθοποιήσῃ [τις] ἐν τοῖς σάββασιν ἢ νὰ κακοποιήσῃ; νὰ σώσῃ ψυχὴν ἢ νὰ ἀπολέσῃ; ¹⁰ καὶ περιβλέψας πάντας αὐτοὺς εἶπε πρὸς τὸν ἄνθρωπον· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ δὲ ἔκαμεν οὕτω, καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡς ἡ ἄλλη. ¹¹ αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν μανίας, καὶ συνωμίλουν πρὸς ἀλλήλους τί νὰ κάμωσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν.

¹² Ἐν ἐκείναις δὲ ταῖς ἡμέραις ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος νὰ προσευχηθῇ, καὶ διενυκτέρευεν ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ Θεοῦ. ¹³ καὶ ὅτε ἔγεινεν ἡμέρα, ἔκραξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἐξέλεξεν ἐξ αὐτῶν δώδεκα, τοὺς ὁποίους καὶ ὠνόμασεν ἀποστόλους, ¹⁴ τὸν Σίμωνα τὸν ὅποιον καὶ ὠνόμασε Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον, ¹⁵ Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν, ¹⁶ Ἰούδαν [τὸν ἀδελφὸν] Ἰακώβου, καὶ Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην, ὅστις καὶ ἔγεινε προδότης, ¹⁷ καὶ καταβάς μετ' αὐτῶν ἐστάθη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ [παρῆσαν] ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίας Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἳτινες ἦλθον διὰ νὰ ἀκούσωσιν αὐτόν, καὶ νὰ ἰατρευθῶσιν ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν, ¹⁸ καὶ οἱ ἐνοχλούμενοι ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, καὶ ἐθεραπεύοντο. ¹⁹ καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτηι νὰ ἐγγίξῃ αὐτόν, διότι δύναμις ἐξήρχετο παρ' αὐτοῦ καὶ ἰάτρευε πάντας. ²⁰ Καὶ αὐτὸς σηκώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγε·

μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.

²¹ μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε.

μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.

²² μακάριοι ἐστε, ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσι καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

²³ χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποιοῦν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

²⁴ πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν.

²⁵ οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι, ὅτι πεινάσετε.

οὐαὶ ὑμῖν οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε.

²⁶ οὐαὶ ὑμῖν ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσι πάντες οἱ ἄνθρωποι· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποιοῦν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

²⁷ Ἀλλὰ ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν· ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, ²⁸ εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμῖν, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεάζοντων ὑμᾶς.

²⁹ τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγὸνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντός σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσης.

³⁰ παντὶ δὲ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει. ³¹ καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. ³² καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι.

³³ καὶ ἔαν ἀγαθοποιῇτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς,

μακάριοι [σεῖς] οἱ πτωχοί, διότι ὑμετέρα εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

²¹ μακάριοι οἱ πεινῶντες τώρα, διότι θέλετε χορτασθῆ.

μακάριοι οἱ κλαίοντες τώρα, διότι θέλετε γελάσει.

²² μακάριοι εἰσθε, ὅταν σας μισήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν σας ἀφορίσωσι καὶ ὀνειδίσωσι καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομά σας ὡς κακὸν ἕνεκεν τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

²³ χαίρετε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· διότι ἰδοὺ ὁ μισθὸς σας [εἶναι] πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· ἐπειδὴ οὕτως ἐπραττον εἰς τοὺς προφήτας οἱ πατέρες αὐτῶν.

²⁴ πλὴν οὐαὶ εἰς ἐσᾶς τοὺς πλουσίους, διότι ἀπηλαύσατε τὴν παρηγορίαν σας.

²⁵ οὐαὶ εἰς ἐσᾶς οἱ κεχορτασμένοι, διότι θέλετε πεινάσει.

οὐαὶ εἰς ἐσᾶς οἱ γελῶντες τώρα, διότι θέλετε πενθήσει καὶ κλαύσει.

²⁶ οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, ὅταν πάντες οἱ ἄνθρωποι σας εὐφημήσωσι· διότι οὕτως ἐπραττον εἰς τοὺς ψευδοπροφήτας οἱ πατέρες αὐτῶν.

²⁷ Ἀλλὰ πρὸς ἐσᾶς τοὺς ἀκούοντας λέγω· ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας, ἀγαθοποιεῖτε ἐκείνους οἵτινές σας μισοῦσιν, ²⁸ εὐλογεῖτε ἐκείνους οἵτινές σας καταρῶνται, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ ἐκείνων οἵτινές σας βλάπτουσιν. ²⁹ εἰς τὸν τύπτοντά σε ἐπὶ τὴν σιαγὸνα πρόσφερε καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀφαιροῦντος τὸ ἱμάτιόν σου μὴ ἐμποδίσῃς καὶ τὸν χιτῶνα. ³⁰ εἰς πάντα δὲ τὸν ζητοῦντα παρὰ σου δίδε, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀφαιροῦντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει.

³¹ καὶ καθὼς θέλετε νὰ πράττωσιν εἰς ἐσᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ σεῖς πράττετε ὁμοίως εἰς αὐτούς. ³² καὶ ἔαν ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντάς σας, ποία χάρις χρεωστεῖται εἰς ἐσᾶς;

διότι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀγαπῶσι τοὺς ἀγαπῶντας αὐτούς. ³³ καὶ ἔαν ἀγαθοποιῇτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντάς

ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. ³⁴ καὶ ἐὰν δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. ³⁵ πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανεῖζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες, καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ Ὑψίστου, ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστίν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς. ³⁶ Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί.

³⁷ Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε· ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε. ³⁸ Δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον καλόν, πεπιεσμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν. τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. ³⁹ Εἶπε δὲ παραβολὴν αὐτοῖς· μή τι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται; ⁴⁰ οὐκ ἔστι μαθητῆς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ· κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. ⁴¹ Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; ⁴² ἢ πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου, ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων; ὑποκριτά, ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου. ⁴³ οὐ γάρ ἐστι δένδρον καλὸν

σας, ποία χάρις χρεωστεῖται εἰς ἐσᾶς; διότι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ πράττουσι. ³⁴ καὶ ἐὰν δανείζητε [εἰς ἐκείνους] παρ' ὧν ἐλπίζετε πάλιν νὰ λάβητε, ποία χάρις χρεωστεῖται εἰς ἐσᾶς; διότι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς ἁμαρτωλοὺς δανείζουσι διὰ νὰ λάβωσι πάλιν τὰ ἴσα. ³⁵ πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανεῖζετε, μηδεμίαν ἀπολαβὴν ἐλπίζοντες, καὶ θέλει εἶσθαι ὁ μισθὸς σας πολὺς, καὶ θέλετε εἶσθαι υἱοὶ τοῦ Ὑψίστου· διότι αὐτὸς εἶναι ἀγαθὸς πρὸς τοὺς ἀχαρίστους καὶ κακοὺς. ³⁶ Γίνεσθε λοιπὸν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ σας εἶναι οἰκτίρμων.

³⁷ Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ δὲν θέλετε κριθῆ· μὴ καταδικάζετε, καὶ δὲν θέλετε καταδικασθῆ· συγχωρεῖτε, καὶ θέλετε συγχωρηθῆ. ³⁸ Δίδετε, καὶ θέλει δοθῆ εἰς ἐσᾶς· μέτρον καλόν, πεπιεσμένον καὶ συγκεκαθισμένον καὶ ὑπερεκχυνόμενον θέλουσι δώσει εἰς τὸν κόλπον σας. διότι μὲ τὸ αὐτὸ μέτρον μὲ τὸ ὁποῖον μετρεῖτε, θέλει ἀντιμετρηθῆ εἰς ἐσᾶς. ³⁹ Εἶπε δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτούς· μή πως δύναται τυφλὸς νὰ ὁδηγῇ τυφλόν; δὲν θέλουσι πέσει ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον; ⁴⁰ δὲν εἶναι μαθητῆς ἀνώτερος τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ· πᾶς δὲ τετελειοποιημένος θέλει εἶσθαι ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. ⁴¹ Καὶ διὰ τί βλέπεις τὸ ξυλάριον τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ [σου] ὀφθαλμῷ δὲν παρατηρεῖς; ⁴² ἢ πῶς δύνασαι νὰ λέγῃς πρὸς τὸν ἀδελφόν σου· ἀδελφέ, ἄφες νὰ ἐκβάλω τὸ ξυλάριον τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, ἐνῷ σὺ δὲν βλέπεις τὴν δοκὸν τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου; ὑποκριτά, ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε θέλεις ἰδεῖ καθαρώς διὰ νὰ ἐκβάλῃς τὸ ξυλάριον τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου. ⁴³ διότι δὲν εἶναι δένδρον καλὸν τὸ

ποιοῦν καρπὸν σαπρὸν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν·
⁴⁴ ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται. οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσι σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου τρυγῶσι σταφυλήν. ⁴⁵ ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

⁴⁶ Τί δέ με καλεῖτε, Κύριε Κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ὅσα λέγω;
⁴⁷ πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρὸς με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἔστιν ὅμοιος· ⁴⁸ ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψε καὶ ἐβάθυνε καὶ ἔθηκε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρας δὲ γενομένης προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσε σαλευῖσαι αὐτήν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.
⁴⁹ ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου· ἢ προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς, καὶ εὐθὺς ἔπεσε, καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

7 Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσε πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ.
² Ἐκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος κακῶς ἔχων ἡμελλε τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἐντιμος. ³ ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. ⁴ οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως, λέγοντες ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξει τοῦτο·
⁵ ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ

ὁποῖον κάμνει καρπὸν σαπρὸν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν τὸ ὁποῖον κάμνει καρπὸν καλόν· ⁴⁴ ἐπειδὴ ἕκαστον δένδρον ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ γνωρίζεται. διότι δὲν συνάγουσιν ἐξ ἀκανθῶν σῦκα, οὐδὲ τρυγῶσιν ἐκ βάτου σταφύλια. ⁴⁵ ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐκφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ κακὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ κακοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐκφέρει τὸ κακόν· διότι ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

⁴⁶ Διὰ τί δέ με κράζετε, Κύριε Κύριε, καὶ δὲν πράττετε ὅσα λέγω;
⁴⁷ πᾶς ὅστις ἔρχεται πρὸς ἐμὲ καὶ ἀκούει τοὺς λόγους μου καὶ κάμνει αὐτούς, θέλω σὰς δεῖξει μὲ ποῖον εἶναι ὅμοιος· ⁴⁸ εἶναι ὅμοιος μὲ ἄνθρωπον οἰκοδομοῦντα οἰκίαν, ὅστις ἔσκαψε καὶ ἐβάθυνε καὶ ἔβαλε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· ὅτε δὲ ἔγεινε πλημμύρα προσέβαλεν ὁ ποταμὸς κατὰ τῆς οἰκίας ἐκείνης, καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ σαλεύσῃ αὐτήν· διότι ἦτο τεθεμελιωμένη ἐπὶ τὴν πέτραν. ⁴⁹ ὅστις ὅμως ἀκούσῃ καὶ δὲν κάμῃ εἶναι ὅμοιος μὲ ἄνθρωπον οἰκοδομήσαντα οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου· κατὰ τῆς ὁποίας προσέβαλεν ὁ ποταμὸς, καὶ εὐθὺς ἔπεσε, καὶ ἔγεινεν ὁ κρημνισμὸς τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγας.

7 Ἀφοῦ δὲ ἐτελείωσε πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ.
² Ἐκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος, κακῶς ἔχων ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ.
³ καὶ ἀκούσας περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων παρακαλῶν αὐτὸν νὰ ἔλθῃ νὰ διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ.
⁴ οἱ δὲ ἐλθόντες πρὸς τὸν Ἰησοῦν παρεκάλουν αὐτὸν ἐπιμόνως, λέγοντες ὅτι εἶναι ἄξιος ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον θέλεις κάμει τοῦτο· ⁵ διότι ἀγαπᾷ

τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. ⁹ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐπεμψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἐκατόνταρχος φίλους λέγων αὐτῷ· Κύριε, μὴ σκύλλων· οὐ γὰρ εἰμι ἱκανὸς ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς· ⁷ διὸ οὐδὲ ἑμαυτὸν ἡξίωσα πρὸς σε ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπέ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. ⁸ καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἑμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ, ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου, ποιήσων τοῦτο, καὶ ποιεῖ. ⁹ ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπε· λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὑρον. ¹⁰ καὶ ὑποστρέψαντες οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον εὑρον τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα.

¹¹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξῆς ἐπορεύετο εἰς πόλιν καλουμένην Ναῖν· καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ καὶ ὄχλος πολὺς. ¹² ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκώς υἱὸς μονογενῆς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν χήρα, καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ. ¹³ καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ· μὴ κλαῖε. ¹⁴ καὶ προσελθὼν ἤψατο τῆς σοροῦ, οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν, καὶ εἶπε· νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. ¹⁵ καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. ¹⁶ ἔλαβε δὲ φόβος πάντας καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες ὅτι προφήτης μέγας ἐγγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπε-

τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν εἰς ἡμᾶς. ⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο μετ' αὐτῶν. ἐνῶ δὲ ἀπείχεν ἤδη οὐ μακρὰν ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐπεμψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἐκατόνταρχος φίλους λέγων πρὸς αὐτόν· Κύριε, μὴ ἐνοχλεῖσαι· διότι δὲν εἰμαι ἄξιος ἵνα εἰσέλθῃς ὑπὸ τὴν στέγην μου· ⁷ ὅθεν οὐδὲ ἑμαυτὸν ἔκρινα ἄξιον νὰ ἔλθω πρὸς σε· ἀλλὰ εἰπέ λόγον, καὶ θέλει ἰατρευθῇ ὁ δοῦλός μου. ⁸ διότι καὶ ἐγὼ εἰμαι ἄνθρωπος ὑποκείμενος εἰς ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἑμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω πρὸς τοῦτον, ὑπάγε, καὶ ὑπάγει, καὶ πρὸς ἄλλον, ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ πρὸς τὸν δοῦλόν μου, κάμε τοῦτο, καὶ κάμνει. ⁹ ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν ὄχλον τὸν ἀκολουθοῦντα αὐτόν εἶπε· σὰς λέγω, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ εὑρον τοσαύτην πίστιν. ¹⁰ καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπεσταλμένοι εἰς τὸν οἶκον εὑρον τὸν ἀσθενῆ δοῦλον ὑγιαίνοντα.

¹¹ Τὴν δὲ ἀκόλουθον [ἡμέραν] ἐπορεύετο [ὁ Ἰησοῦς] εἰς πόλιν ὀνομαζομένην Ναῖν· καὶ συνεπορεύοντο μετ' αὐτοῦ ἱκανοὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλος πολὺς. ¹² ὡς δὲ ἐπλησίασεν εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως, ἰδοὺ ἐφέρετο ἕξω νεκρὸς υἱὸς μονογενῆς τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ αὕτη [ἡτο] χήρα, καὶ ὄχλος πολὺς τῆς πόλεως ἦτο μετ' αὐτῆς. ¹³ καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος ἐσπλαγχνίσθη δι' αὐτὴν καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· μὴ κλαῖε. ¹⁴ καὶ πλησιάσας ἤγγισε τὸ νεκροκράββατον, οἱ δὲ βαστάζοντες ἐστάθησαν, καὶ εἶπε· νεανίσκε, πρὸς σε λέγω, σηκώθητι. ¹⁵ καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρχισε νὰ λαλῇ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ. ¹⁶ κατέλαβε δὲ ἅπαντας φόβος καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες ὅτι προφήτης μέγας ἠγέρθη ἐν ἡμῖν,

σκέπαστο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.
¹⁷ καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ.

¹⁸ Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. ¹⁹ καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης ἐπεμψε πρὸς τὸν Ἰησοῦν λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; ²⁰ παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπον· Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρὸς σε λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; ²¹ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ βλέπειν. ²² καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγεῖlate Ἰωάννῃ ὅτι εἶδετε καὶ ἠκούσατε· τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται. ²³ καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. ²⁴ ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου· τί ἐξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; ²⁵ κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σάλευόμενον; ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσὶν. ²⁶ ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. ²⁷ οὗτός ἐστι περὶ οὗ γέγραπται, ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. ²⁸ λέγω γὰρ ὑμῖν, μεῖζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ οὐδεὶς

καὶ ὅτι ἐπεσκέφθη ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος περὶ αὐτοῦ ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς περιχώροις.

¹⁸ Καὶ ἀπήγγειλαν πρὸς τὸν Ἰωάννην οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. ¹⁹ καὶ προσκαλέσας ὁ Ἰωάννης δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐπεμψε πρὸς τὸν Ἰησοῦν λέγων· σὺ εἶσαι ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; ²⁰ καὶ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι εἶπον· Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σε λέγων· σὺ εἶσαι ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; ²¹ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ εἰς τυφλοὺς πολλοὺς ἐχάρισε τὸ βλέπειν. ²² καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· ὑπάγετε καὶ ἀπαγγεῖlate πρὸς τὸν Ἰωάννην ὅσα εἶδετε καὶ ἠκούσατε· ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται. ²³ καὶ μακάριος εἶναι ὅστις δὲν σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. ²⁴ ἀφοῦ δὲ ἀνεχώρησαν οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Ἰωάννου ἤρχισε νὰ λέγῃ πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ τοῦ Ἰωάννου· τί ἐξῆλθετε εἰς τὴν ἔρημον νὰ ἴδητε; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; ²⁵ ἀλλὰ τί ἐξῆλθετε νὰ ἴδητε; ἄνθρωπον ἐνδεδυμένον μαλακὰ ἱμάτια; ἰδοὺ οἱ λαμπρῶς ἐνδεδυμένοι καὶ τρυφῶντες εὐρίσκονται ἐν τοῖς βασιλικοῖς [παλατίοις]. ²⁶ ἀλλὰ τί ἐξῆλθετε νὰ ἴδητε; προφήτην; ναὶ σας λέγω, καὶ περισσότερον προφήτου. ²⁷ οὗτος εἶναι περὶ τοῦ ὁποίου εἶναι γεγραμμένον, ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃστις θέλει κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. ²⁸ διότι σας λέγω, μετὰ τῶν γεννηθέντων ἐκ γυναικῶν οὐδεὶς προφήτης εἶναι μεγαλῆτερος Ἰωάννου τοῦ βαπτισ-

ἐστιν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ μέζων αὐτοῦ ἐστι. ²⁹ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν Θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου. ³⁰ οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ. ³¹ Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; ³² ὅμοιοι εἰσι παιδίῳ τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις καὶ λέγουσιν· ἠυλόησαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε, ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκλαύσατε. ³³ ἐλήλυθε γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μήτε ἄρτον ἐσθίων μήτε οἶνον πίνων, καὶ λέγετε· δαιμόνιον ἔχει. ³⁴ ἐλήλυθεν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε· ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. ³⁵ καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων.

³⁶ Ἡρώτα δὲ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου ἀνεκλίθη. ³⁷ καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἐν τῇ πόλει ἣτις ἦν ἁμαρτωλός, καὶ ἐπιγνοῦσα ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρον ³⁸ καὶ σταῖσα ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ κλαίουσα, ἥρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσι καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσε, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἤλειφε τῷ μύρῳ. ³⁹ ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· λέγων· οὗτος εἰ ἦν προφῆτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ ἣτις ἅπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλός ἐστι. ⁴⁰ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. ὁ δὲ φησι· Διδά-

τοῦ· πλὴν ὁ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ εἶναι μεγαλήτερος αὐτοῦ. ²⁹ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν Θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου. ³⁰ οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ. ³¹ [Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος·] μὲ τί λοιπὸν νὰ ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης; καὶ μὲ τί εἶναι ὅμοιοι; ³² εἶναι ὅμοιοι μὲ παιδία καθήμενα ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ φωνάζοντα πρὸς ἀλλήλα καὶ λέγοντα· αὐλὸν σὰς ἐπαίξαμεν, καὶ δὲν ἐχορεύσατε· σᾶς ἐθρηνηθήσαμεν, καὶ δὲν ἐκλαύσατε. ³³ διότι ἦλθεν Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μήτε ἄρτον τρώγων μήτε οἶνον πίνων, καὶ λέγετε· δαιμόνιον ἔχει. ³⁴ ἦλθεν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τρώγων καὶ πίνων, καὶ λέγετε· ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. ³⁵ καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς.

³⁶ Παρεκάλει δὲ αὐτὸν εἰς ἐκ τῶν Φαρισαίων νὰ φάγῃ μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν. ³⁷ καὶ ἰδοὺ γυνὴ [τις] ἐν τῇ πόλει, ἣτις ἦτο ἁμαρτωλὴ, μαθοῦσα ὅτι κάθηται εἰς τὴν τράπεζαν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, ἔφερεν ἀλάβαστρον μύρου. ³⁸ καὶ σταθεῖσα πλησίον τῶν ποδῶν αὐτοῦ ὀπίσω κλαίουσα ἤρχισε νὰ βρέχῃ τοὺς πόδας αὐτοῦ μὲ τὰ δάκρυα, καὶ ἐσπόγγιζε μὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἤλειφε μὲ τὸ μύρον. ³⁹ ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπε καθ' ἑαυτὸν λέγων· οὗτος, ἐὰν ἦτο προφῆτης, ἤθελε γνωρίζειν τίς καὶ ὁποία [εἶναι] ἡ γυνὴ ἣτις ἐγγίζει αὐτόν, ὅτι εἶναι ἁμαρτωλὴ. ⁴⁰ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω νὰ σοὶ εἰπῶ τι.

σκαλε, εἰπέ. ⁴¹ δύο χρεωφειλέται ἦσαν δανειστῇ τινί· ὁ εἰς ὤφειλε δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. ⁴² μὴ ἔχοντων δὲ αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέρους ἐχαρίσατο. τίς οὖν αὐτῶν, εἰπέ, πλεῖον αὐτὸν ἀγαπήσει; ⁴³ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· ὑπολαμβάνω ὅτι ὃ πλεῖον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ὁρθῶς ἔκρινας. ⁴⁴ καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη· βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ μου τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξε. ⁴⁵ φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον οὐ διέλιπε καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας· ⁴⁶ αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψέ μου τοὺς πόδας. ⁴⁷ οὐ χάριν λέγω σοι, ἀφένονται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἡγάπησε πολὺ· ὃ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. ⁴⁸ εἶπε δὲ αὐτῇ· ἀφένονται σου αἱ ἁμαρτίαι. ⁴⁹ καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; ⁵⁰ εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

8 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς διώδενε κατὰ πόλιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, ² καὶ γυναῖκες τινες αἱ ἦσαν τεθεραπευμένοι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνὴ, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἐπὶ ἐξεληλύθει, ³ καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου, καὶ Σουσάννα καὶ ἕτεραι πολλαί,

ὁ δὲ λέγει· Διδάσκαλε, εἰπέ. ⁴¹ εἶχέ τις δανειστῆς δύο χρεωφειλέτας· ὁ εἰς ἐχρεώστει δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἄλλος πενήκοντα. ⁴² καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον νὰ ἀποδώσωσιν, ἐχαρίσεν [αὐτὰ] εἰς ἀμφοτέρους. τίς λοιπὸν ἐξ αὐτῶν, εἰπέ, θέλει ἀγαπήσει αὐτὸν περισσότερον; ⁴³ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε· νομίζω ὅτι [ἐκεῖνος] εἰς τὸν ὁποῖον ἐχαρίσε τὸ περισσότερον. ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· ὁρθῶς ἔκρινας. ⁴⁴ καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν σου, ὕδωρ διὰ τοὺς πόδας μου δὲν ἔδωκας· αὕτη δὲ μετὰ δάκρυα ἔβρεξε τοὺς πόδας μου καὶ μετὰ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐσπόγγισε. ⁴⁵ φίλημα δὲν μοι ἔδωκας· αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον δὲν ἔπαυσε καταφιλοῦσα τοὺς πόδας μου. ⁴⁶ μετὰ ἔλαιον τὴν κεφαλὴν μου δὲν ἤλειψας· αὕτη δὲ μετὰ μύρον ἤλειψε τοὺς πόδας μου. ⁴⁷ διὰ τοῦτο σοὶ λέγω, συγκεχωρημένοι εἶναι αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, διότι ἡγάπησε πολὺ· εἰς ὅντινα δὲ συγχωρεῖται ὀλίγον, ὀλίγον ἀγαπᾷ. ⁴⁸ καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· συγκεχωρημένοι εἶναι αἱ ἁμαρτίαι σου. ⁴⁹ καὶ ἤρχισαν οἱ συγκαθήμενοι εἰς τὴν τράπεζαν νὰ λέγωσι καθ' ἑαυτούς· τίς εἶναι οὗτος ὅστις καὶ ἁμαρτίας συγχωρεῖ; ⁵⁰ εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· ἡ πίστις σου σέ ἔσωσεν· ὕπαγε εἰς εἰρήνην.

8 Καὶ μετὰ ταῦτα διήρχετο αὐτὸς πᾶσαν πόλιν καὶ κώμην κηρύττων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα [ἦσαν] μετ' αὐτοῦ, ² καὶ γυναῖκες τινές, αἵτινες ἦσαν τεθεραπευμένοι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνὴ, ἐκ τῆς ὁποίας εἶχον ἐκβῆ ἐπὶ δαιμόνια, ³ καὶ Ἰωάννα ἡ γυνὴ τοῦ Χουζᾶ ἐπιτρόπου τοῦ Ἡρώδου, καὶ Σουσάννα, καὶ ἄλλαι

αἵτινες διηκόνουν αὐτῷ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.

⁴ Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτὸν εἶπε διὰ παραβολῆς· ⁵ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν τὸν σπόρον αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὁ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό· ⁶ καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυνὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἱκμάδα· ⁷ καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἀκανθαὶ ἀπέπνιξαν αὐτό· ⁸ καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυνὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. ⁹ Ἐπρωτῶν δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη; ¹⁰ ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. ¹¹ ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή· ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· ¹² οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, εἴτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. ¹³ οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἱ ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. ¹⁴ τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσι. ¹⁵ τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες

πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν.

⁴ Ἐπειδὴ δὲ συνέτρεχεν ὄχλος πολὺς καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ἀπὸ πάσης πόλεως εἶπε διὰ παραβολῆς· ⁵ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων διὰ νὰ σπείρῃ τὸν σπόρον αὐτοῦ. καὶ ἐνῷ ἔσπειρεν ἄλλο μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγον αὐτό· ⁶ ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ ἀναφυὲν ἐξηράνθη, διότι δὲν εἶχεν ἱκμάδα· ⁷ καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὸ μέσον τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυτρῶσασαι αἱ ἀκανθαὶ ἀπέπνιξαν αὐτό· ⁸ καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ ἀναφυὲν ἔκαμε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων ἐφώναζεν· ὁ ἔχων ὦτα διὰ νὰ ἀκούῃ ἄς ἀκούῃ. ⁹ Ἐρωτῶν δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· τί σημαίνει ἡ παραβολὴ αὕτη; ¹⁰ ὁ δὲ εἶπεν· εἰς ἐσᾶς ἐδόθη νὰ γνωρίσητε τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς διὰ παραβολῶν, διὰ νὰ μὴ βλέπωσιν ἐνῷ βλέπουσι καὶ νὰ μὴ καταλαμβάνωσιν ἐνῷ ἀκούουσιν. ¹¹ αὕτη δὲ εἶναι ἡ παραβολή· ὁ σπόρος εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· ¹² οἱ δὲ [σπειρόμενοι] παρὰ τὴν ὁδὸν εἶναι οἱ ἀκούοντες, ἔπειτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ ἀφαιρεῖ τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ πιστεύσωσι καὶ σωθῶσιν. ¹³ οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας [εἶναι ἐκεῖνοι] οἵτινες ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ῥίζαν δὲν ἔχουσιν, οἵτινες πρὸς καιρὸν πιστεύουσι καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀποστατοῦσι. ¹⁴ τὸ δὲ πεσόν εἰς τὰς ἀκάνθας, οὗτοι εἶναι [ἐκεῖνοι] οἵτινες ἤκουσαν, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου ὑπάγουσι καὶ συμπνίγονται καὶ δὲν τελεσφοροῦσι. ¹⁵ τὸ δὲ εἰς τὴν καλὴν γῆν, οὗτοι εἶναι [ἐκεῖνοι] οἵτινες ἀκούσαντες τὸν λόγον κρα-

τὸν λόγον κατέχουσι καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.

¹⁶ Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἄψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθῃσιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθῃσιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσι τὸ φῶς. ¹⁷ οὐ γὰρ ἐστὶ κρυπτὸν ὃ οὐ φανερόν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φανερόν ἔλθῃ. βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε. ¹⁸ ὃς γὰρ ἐὰν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ὃς ἐὰν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

¹⁹ Παρεγένοντο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. ²⁰ καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ λεγόντων· ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἐστήκασιν ἔξω ἰδεῖν σε θέλοντες. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· ²¹ μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιῶντες αὐτόν.

²² Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης· καὶ ἀνήχθησαν. ²³ πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσε. καὶ κατέβη λαίλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνεον. ²⁴ προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν λέγοντες· Ἐπιστάτα Ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος, καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. ²⁵ εἶπε δὲ αὐτοῖς· ποῦ ἐστὶν ἡ πίστις ὑμῶν; φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

²⁶ Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ἥτις ἐστὶν

τοῦσιν ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.

¹⁶ Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἀνάψας σκεπάζει αὐτὸν μὲ σκεύος ἢ θέτει ὑποκάτω κλίνης, ἀλλὰ θέτει ἐπὶ τοῦ λυχνοστάτου, διὰ νὰ βλέπωσι τὸ φῶς οἱ εἰσερχόμενοι. ¹⁷ διότι δὲν ὑπάρχει κρυπτὸν τὸ ὅποιον δὲν θέλει γείνει φανερόν, οὐδὲ ἀπόκρυφον τὸ ὅποιον δὲν θέλει γείνει γνωστὸν καὶ ἐλθεῖ εἰς τὸ φανερόν. ¹⁸ προσέχετε λοιπὸν πῶς ἀκούετε· διότι ὅστις ἔχει, θέλει δοθῇ εἰς αὐτόν, καὶ ὅστις δὲν ἔχει, καὶ [ἐκεῖνο] τὸ ὅποιον νομίζει ὅτι ἔχει θέλει ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτοῦ.

¹⁹ Ἦλθον δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ δὲν ἠδύναντο διὰ τὸν ὄχλον νὰ πλησιάσωσιν αὐτόν. ²⁰ καὶ ἀπηγγέλη πρὸς αὐτὸν [ὑπὸ τινων] λεγόντων· ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἴστανται ἔξω θέλοντες νὰ σε ἴδωσιν. ²¹ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου εἶναι οὗτοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ πράττοντες αὐτόν.

²² Καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν εἰσῆλθεν εἰς πλοῖον αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἄς διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης· καὶ ἐσηκώθησαν. ²³ ἐνῶ δὲ ἐπλεον ἀπεκοιμήθη. καὶ κατέβη ἀνεμοστρόβιλος εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἐγεμίζετο [τὸ πλοῖον] καὶ ἐκινδύνεον. ²⁴ προσελθόντες δὲ ἐξύπνισαν αὐτὸν λέγοντες· Ἐπιστάτα, Ἐπιστάτα, χανόμεθα. ὁ δὲ σηκωθείς ἐπετίμησε τὸν ἄνεμον καὶ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, καὶ ἐπαυσαν, καὶ ἔγεινε γαλήνη. ²⁵ εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, ποῦ εἶναι ἡ πίστις σας; καὶ φοβηθέντες ἐθαύμασαν λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· τίς λοιπὸν εἶναι οὗτος, ὅτι καὶ τοὺς ἀνέμους προστάζει καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ὑπακούουσιν εἰς αὐτόν;

²⁶ Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ἥτις εἶναι ἀντιπέραν

ἀντίπερα τῆς Γαλιλαίας. ²⁷ ἐξελη-
θόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπὴν-
τησεν αὐτῷ ἄνθρωπος τις ἐκ τῆς πόλεως,
ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν,
καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ
ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς
μνήμασιν. ²⁸ ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν
καὶ ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ
καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· τί ἐμοὶ
καὶ σοί, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ
Ύψιστου; δέομαί σου, μή με
βασανίσῃς. ²⁹ παρηγγεῖλε γὰρ τῷ
πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. πολλοῖς γὰρ
χρόνοις σινηρεπάκει αὐτόν, καὶ
ἐδεσμεῖτο ἀλύσει καὶ πέδαις
φυλασσόμενος, καὶ διαρρησῶν
τὰ δεσμὰ ἤλαυνετο ὑπὸ τοῦ δαί-
μονος εἰς τὰς ἐρήμους. ³⁰ ἐπηρώ-
τησε δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς λέγων·
τί σοὶ ἐστὶν ὄνομα; ὁ δὲ εἶπε·
λεγεῶν· ὅτι δαιμόνια πολλὰ
εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν. ³¹ καὶ παρε-
κάλε αὐτόν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ
αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελ-
θεῖν. ³² ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοί-
ρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ
ὄρει· καὶ παρεκάλουν αὐτόν
ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκεῖ-
νους εἰσελθεῖν· καὶ ἐπέτρεψεν
αὐτοῖς. ³³ ἐξελθόντα δὲ τὰ δαι-
μόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλ-
θον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν
ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς
τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη. ³⁴ ἰδόν-
τες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγενη-
μένον ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν εἰς
τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς.
³⁵ ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός,
καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ
εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον,
ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχον ἐξέλθει τὰ δαιμόνια,
καθήμενον παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ,
ἐνδε-
δυμένον καὶ σωφρονοῦντα· καὶ ἐφο-
βήθησαν. ³⁶ διηγήθησαν δὲ πρὸς
αὐτοὺς καὶ οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ
δαιμονισθεὶς. ³⁷ καὶ ἠρώτησαν
αὐτόν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περι-

τῆς Γαλιλαίας. ²⁷ καὶ καθὼς ἐξῆλ-
θεν ἐπὶ τὴν γῆν ὑπὴντησεν αὐτόν
ἄνθρωπος τις ἐκ τῆς πόλεως,
ὃστις εἶχε δαιμόνια ἀπὸ χρόνων
πολλῶν, καὶ ἱμάτιον δὲν ἐνεδύετο
καὶ ἐν οἰκίᾳ δὲν ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς
μνήμασιν. ²⁸ ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν
ἀνέκραξε καὶ προσέπεσεν εἰς αὐτόν
καὶ μετὰ φωνῆς μεγάλης εἶπε·
τί [εἶναι] μετὰξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ,
Ἰησοῦ; Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου;
δέομαί σου, μή με βασανίσῃς.
²⁹ διότι προσέταξεν εἰς τὸ πνεῦμα
τὸ ἀκάθαρτον νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ
ἀνθρώπου. ἐπειδὴ πρὸ πολλῶν
χρόνων εἶχε συναρπάσει αὐτόν, καὶ
ἐδεσμεύετο μὲ ἀλύσεις, καὶ ἐφυλάτ-
τετο μὲ ποδόδεσμα, καὶ διασπῶν τὰ
δεσμὰ ἐφέρετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς
τὰς ἐρήμους. ³⁰ καὶ ἠρώτησεν αὐτόν
ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί εἶναι τὸ ὄνομά
σου; ὁ δὲ εἶπε· λεγεῶν· διότι δαι-
μόνια πολλὰ εἰσῆλθον εἰς αὐτόν. ³¹ καὶ
παρεκάλουν αὐτόν νὰ μὴ προστάξῃ
αὐτὰ νὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὴν ἄβυσσον.
³² ἦτο δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων πολλῶν
βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλ-
ουν αὐτόν νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτὰ νὰ
εἰσέλθωσιν εἰς ἐκείνους· καὶ ἐπέ-
τρεψεν εἰς αὐτά. ³³ ἐξελθόντα δὲ τὰ
δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον
εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ
ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν
λίμνην καὶ ἀπεπνίγη. ³⁴ ἰδόντες δὲ
οἱ βοσκοὶ τὸ γινόμενον ἔφυγον,
καὶ ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν εἰς τὴν
πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. ³⁵ καὶ
ἐξῆλθον διὰ νὰ ἴδωσι τὸ γεγονός,
καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ
εὗρον τὸν ἄνθρωπον, ἐκ τοῦ ὁποίου
εἶχον ἐξέλθει τὰ δαιμόνια, καθήμενον
παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἐνδε-
δυμένον καὶ σωφρονοῦντα· καὶ ἐφο-
βήθησαν. ³⁶ διηγήθησαν δὲ πρὸς
αὐτοὺς καὶ οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη
ὁ δαιμονιζόμενος. ³⁷ καὶ ἅπαν τὸ
πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γαδα-
ρηνῶν παρεκάλεσαν αὐτόν νὰ ἀναχω-

χώρου τῶν Γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο. αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν.³⁸ ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ, ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων·³⁹ ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός. καὶ ἀπῆλθε καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

⁴⁰ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέφει τὸν Ἰησοῦν ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν.⁴¹ Καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε· καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ⁴² ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνησκειν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν.⁴³ καὶ γυνὴ οὐσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἣτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, ⁴⁴ προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ κρασέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχερῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς.⁴⁵ καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τίς ὁ ἀνάμενός μου; ἀρνούμενων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχονσί σε καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ λέγεις τίς ὁ ἀνάμενός μου; ⁴⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἤφατό μού τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνω δύνάμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ.⁴⁷ ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχερῆμα.⁴⁸ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις

ρήσῃ ἀπ' αὐτῶν, διότι κατείχοντο ὑπὸ μεγάλου φόβου, αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν.³⁸ ὁ δὲ ἄνθρωπος, ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχον ἐξέλθει τὰ δαιμόνια, παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἦναι μετ' αὐτοῦ· ὁ Ἰησοῦς ὁμῶς ἀπέλυσε αὐτὸν λέγων·³⁹ ἐπίστρεψον εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἔκαμεν εἰς σε ὁ Θεός. καὶ ἀνεχώρησε κηρύττων καθ' ὅλην τὴν πόλιν ὅσα ἔκαμεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς.

⁴⁰ Ὅτε δὲ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἀπεδέχθη αὐτὸν ὁ ὄχλος· διότι πάντες ἦσαν περιμένοντες αὐτόν.⁴¹ καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἄνθρωπος ὀνομαζόμενος Ἰάειρος, ὅστις ἦτο ἄρχων τῆς συναγωγῆς· καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ⁴² διότι εἶχε θυγατέρα μονογενῆ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνησκειν. Ἐνῷ δὲ ἐπορεύετο οἱ ὄχλοι συνέθλιβον αὐτόν.⁴³ καὶ γυνὴ [τις] ἔχουσα ῥύσιν αἵματος δώδεκα ἔτη, ἣτις δαπανήσασα εἰς ἰατροὺς ὅλον τὸν βίον [αὐτῆς] δὲν ἡδυνήθη νὰ θεραπευθῇ ὑπ' οὐδενός, ⁴⁴ πλησιάσασα ὀπισθεν ἤγγισε τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παρευθὺς ἔστάθη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς.⁴⁵ καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τίς μου ἤγγισε; καὶ ἐνῷ ἤρνούντο πάντες εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ· Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι σε συμπιέζουσι καὶ [σε] συνθλίβουσι, καὶ λέγεις· τίς μου ἤγγισεν; ⁴⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· μοῦ ἤγγισέ τις· διότι ἐγὼ ἐνόησα ὅτι ἐξῆλθε δύνάμεις ἀπ' ἐμοῦ.⁴⁷ ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι δὲν ἐκρύφθη, ἦλθε τρέμουσα καὶ προσπεσοῦσα εἰς αὐτὸν ἀπήγγειλε πρὸς αὐτὸν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ διὰ ποίαν αἰτίαν ἤγγισεν αὐτόν, καὶ ὅτι παρευθὺς ἰατρεύθη.⁴⁸ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτήν· θάρρει, θύγατερ, ἡ

σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. ⁴⁹ Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων αὐτῷ ὅτι τέθηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν Διδάσκαλον. ⁵⁰ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται. ⁵¹ ἔλθων δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. ⁵² ἔκλειον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπε· μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. ⁵³ καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. ⁵⁴ αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησε λέγων· ἦ παῖς, ἐγείρου. ⁵⁵ καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. ⁵⁶ καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς. ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδεὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

9 Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θεραπεύειν· ² καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενοῦντας, ³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· μηδὲν αἶρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ῥάβδους μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. ⁴ καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. ⁵ καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτούς. ⁶ ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.

πίστις σου σὲ ἔσωσεν· ὕπαγε εἰς εἰρήνην. ⁴⁹ Ἐνῷ δὲ ἐλάλει ἔτι ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων πρὸς αὐτὸν ὅτι ἀπέθανεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ ἐνόχλει τὸν Διδάσκαλον. ⁵⁰ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν λέγων· μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ θέλει σωθῇ. ⁵¹ καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν δὲν ἀφῆκεν οὐδένα νὰ εἰσέλθῃ εἰμὴ τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ τὸν πατέρα τῆς κόρης καὶ τὴν μητέρα. ⁵² ἔκλειον δὲ πάντες καὶ ἐθρήνουν αὐτήν. ὁ δὲ εἶπε· μὴ κλαίετε· δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται. ⁵³ καὶ κατεγέλων αὐτόν, ἐξεύροντες ὅτι ἀπέθανεν. ⁵⁴ ἀλλ' αὐτὸς ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ πιάσας τὴν χεῖρα αὐτῆς ἐφώναξε λέγων· κοράσιον, σηκώθητι. ⁵⁵ καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἄνεστη παρευθὺς, καὶ προσέταξε νὰ δοθῇ εἰς αὐτήν νὰ φάγῃ. ⁵⁶ καὶ ἐξεπλάγησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς. ὁ δὲ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ εἴπωσιν εἰς μηδένα τὸ γεγονός.

9 Συγκαλέσας δὲ τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν κατὰ πάντων τῶν δαιμονίων καὶ νὰ θεραπεύωσι νόσους· ² καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς διὰ νὰ κηρύττωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἰατρεύωσι τοὺς ἀσθενοῦντας, ³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· μὴ βαστάζετε μηδὲν εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ῥάβδους μήτε σακκίον, μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον μήτε νὰ ἔχητε ἀνὰ δύο χιτῶνας. ⁴ καὶ εἰς ἣντινα οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. ⁵ καὶ ὅσοι δὲν σας δεχθῶσιν, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης ἀποτινάξατε καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν σας διὰ μαρτυρίαν κατ' αὐτῶν. ⁶ ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο ἀπὸ κώμης εἰς κώμην κηρύττοντες τὸ εὐαγγέλιον καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.

⁷ Ἦκουσε δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ πάντα, καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπὸ τινων ὅτι Ἰωάννης ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ⁸ ὑπὸ τινων δὲ ὅτι Ἡλίας ἐφάνη, ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. ⁹ καὶ εἶπεν ὁ Ἡρώδης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δὲ ἐστὶν οὗτος περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.

¹⁰ Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀποστολοὶ διηγῆσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησε κατ' ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης Βηθσαιῶν. ¹¹ οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ δεξιόμενος αὐτοὺς ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς χρειὰν ἔχοντας θεραπείας ἰάτο. ¹² Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ· ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα πορευθέντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ τοὺς ἀγροὺς καταλύσωσι καὶ εὖρωσιν ἐπισιτισμόν, ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. ¹³ εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. οἱ δὲ εἶπον· οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι καὶ ἰχθύες δύο, εἰ μῆτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα. ¹⁴ ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· κατακλίνετε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα. ¹⁵ καὶ ἐποίησαν οὕτω καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας. ¹⁶ λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. ¹⁷ καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες, καὶ ἦρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων κόφινοι δώδεκα.

⁷ Ἦκουσε δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης πάντα τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἦτο ἐν ἀπορίᾳ, διότι ἐλέγετο ὑπὸ τινων ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀνέστη ἐκ νεκρῶν. ⁸ ὑπὸ τινων δὲ ὅτι ὁ Ἡλίας ἐφάνη, ὑπ' ἄλλων δέ, ὅτι ἀνέστη εἰς τῶν ἀρχαίων προφητῶν. ⁹ καὶ εἶπεν ὁ Ἡρώδης· τὸν Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δὲ εἶναι οὗτος περὶ τοῦ ὁποίου ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει νὰ ἴδῃ αὐτόν.

¹⁰ Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγῆθησαν πρὸς αὐτὸν ὅσα ἐπραξαν. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἀπεσύρθη κατ' ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον πόλεως [τινός] ὀνομαζομένης Βηθσαιᾶ. ¹¹ οἱ δὲ ὄχλοι νοήσαντες ἠκολούθησαν αὐτόν, καὶ δεχθεὶς αὐτοὺς ἐλάλει πρὸς αὐτοὺς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἔχοντας χρειὰν θεραπείας ἰάτρευεν. ¹² Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρχισε νὰ κλίνη· καὶ προσελθόντες οἱ δώδεκα εἶπον πρὸς αὐτόν· ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, διὰ νὰ ὑπάγῳσιν εἰς τὰς πέριξ κώμας καὶ τοὺς ἀγροὺς καὶ νὰ καταλύσωσι καὶ νὰ εὖρωσι τροφάς, διότι ἐδῶ εἴμεθα ἐν ἐρήμῳ τόπῳ. ¹³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· δότε σεῖς εἰς αὐτοὺς νὰ φάγῳσιν. οἱ δὲ εἶπον· ἡμεῖς δὲν ἔχομεν πλεῖοτερον παρὰ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάγῳμεν ἡμεῖς καὶ ἀγοράσωμεν τροφάς δι' ὅλον τὸν λαὸν τοῦτον. ¹⁴ διότι ἦσαν ὡς πεντακισχίλιοι ἄνδρες. καὶ εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· καθίσατε αὐτοὺς κατὰ ἄθροίσματα ἀνὰ πεντήκοντα. ¹⁵ καὶ ἐπραξαν οὕτω, καὶ ἐκάθισαν ἅπαντας. ¹⁶ λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκοψε, καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητὰς διὰ νὰ βάλλωσιν ἔμπροσθεν τοῦ ὄχλου. ¹⁷ καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες, καὶ ἐσηκώθη τὸ περισσεῦσαν εἰς αὐτοὺς ἐκ τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνια.

¹⁸ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον καταμόνας, σπνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς λέγων·
¹⁹ τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, ἄλλοι δὲ Ἥλιον, ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. ²⁰ εἶπε δὲ αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε· τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ. ²¹ ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλε μηδενὶ λέγειν τοῦτο, ²² εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.

²³ Ἐλεγε δὲ πρὸς πάντας· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχεσθαι, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. ²⁴ ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. ²⁵ τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς; ²⁶ ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμούς λόγους, τοῦτον ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ Πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. ²⁷ λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἳ οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

²⁸ Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὥσει ἡμέραι ὀκτὼ καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. ²⁹ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ

¹⁸ Καὶ ἐνῷ αὐτὸς προσηύχετο καταμόνας, ἦσαν μετ' αὐτοῦ οἱ μαθηταί, καὶ ἡρώτησεν αὐτοὺς λέγων· τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι ὅτι εἶμαι; ¹⁹ οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, ἄλλοι δὲ Ἥλιον, ἄλλοι δὲ ὅτι ἀνέστη τις τῶν ἀρχαίων προφητῶν. ²⁰ εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· σεῖς δὲ τίνα με λέγετε ὅτι εἶμαι; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπε· τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ. ²¹ ὁ δὲ προσέταξεν αὐτοὺς σφοδρῶς καὶ παρήγγειλε νὰ μὴ εἰπῶσιν εἰς μηδὲνα τοῦτο, ²² εἰπὼν ὅτι πρέπει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ πάθῃ πολλὰ καὶ νὰ καταφρονηθῇ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ νὰ θανατωθῇ, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ νὰ ἀναστηθῇ.

²³ Ἐλεγε δὲ πρὸς πάντας· ἐὰν τις θέλῃ νὰ ἔλθῃ ὀπίσω μου, ἅς ἀπαρνηθῇ ἑαυτὸν καὶ ἅς σηκώσῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν καὶ ἅς με ἀκολουθῇ. ²⁴ διότι ὅστις θέλει νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὅστις ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ, οὗτος θέλει σώσει αὐτήν. ²⁵ ἐπειδὴ τί ὠφελεῖται ὁ ἄνθρωπος, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσῃ ἢ ζημιωθῇ; ²⁶ διότι ὅστις ἐπαισχυνθῇ δι' ἐμέ καὶ τοὺς λόγους μου, διὰ τοῦτον ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει ἐπαισχυνθῇ, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ Πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. ²⁷ λέγω δὲ πρὸς ἐσᾶς ἀληθῶς, εἶναι τινες τῶν ἐδῶ ἱσταμένων, οἵτινες δὲν θέλουσι γευθῇ θάνατον ἕωσοῦ ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

²⁸ Μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους παρῆλθον ἕως ὀκτὼ ἡμέραι καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος διὰ νὰ προσευχηθῇ. ²⁹ καὶ ἐνῷ προσηύχετο ἡλλοιώθη ἡ ὄψις τοῦ

εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. ³⁰ καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωυσῆς καὶ Ἡλίας, ³¹ οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἣν ἔμελλε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ. ³² ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ. ³³ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Ἐπιστάτα, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωυσεῖ καὶ μίαν Ἡλῷ, μὴ εἰδὼς ὁ λέγει. ³⁴ ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπεσκίασεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ ἐκείνους εἰσελθεῖν εἰς τὴν νεφέλην· ³⁵ καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε. ³⁶ καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν εὐρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑώρακασιν.

³⁷ Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήνησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς. ³⁸ καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἀνεβόησε λέγων· Διδάσκαλε, δέομαί σου, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενὴς μοί ἐστι· ³⁹ καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης κράζει καὶ σπαράσσει αὐτόν μετὰ ἄφροῦ, καὶ μόλις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ συντρίβον αὐτόν· ⁴⁰ καὶ ἐδεήθη τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἡδυνήθησαν. ⁴¹ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου.

προσώπου αὐτοῦ καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ [ἐγείναν] λευκὰ ἐξαστράπτοντα. ³⁰ καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν μετ' αὐτοῦ, οἵτινες ἦσαν Μωυσῆς καὶ Ἡλίας, ³¹ οἵτινες φανέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὸν θάνατον αὐτοῦ τὸν ὅποιον ἔμελλε νὰ ἐκπληρώσῃ ἐν Ἱερουσαλήμ. ³² ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἦσαν βεβαρημένοι ὑπὸ τοῦ ὕπνου· καὶ ὅτε ἐξύπνησαν εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς ἱσταμένους μετ' αὐτοῦ. ³³ καὶ ἐνῷ αὐτοὶ ἐχωρίζοντο ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Ἐπιστάτα, καλὸν εἶναι νὰ ἡμεθα ἐδῶ· καὶ ἂς κάμωμεν τρεῖς σκηνάς, μίαν διὰ σε καὶ διὰ τὸν Μωυσῆν μίαν καὶ μίαν διὰ τὸν Ἡλίαν, μὴ ἐξεύρων τί λέγει. ³⁴ ἐνῷ δὲ αὐτὸς ἔλεγε ταῦτα, ἦλθε νεφέλη καὶ ἐπεσκίασεν αὐτούς· καὶ ἐφοβήθησαν ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὴν νεφέλην· ³⁵ καὶ ἔγινε φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτος εἶναι ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε. ³⁶ καὶ ἀφοῦ ἔγεινεν ἡ φωνὴ εὐρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσιώπησαν καὶ πρὸς οὐδένα εἶπον ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ἐξ ὧν εἶδον.

³⁷ Τὴν δὲ ἀκόλουθον ἡμέραν ὅτε κατέβησαν ἀπὸ τοῦ ὄρους ὑπήνησεν αὐτὸν ὄχλος πολὺς. ³⁸ καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος [τις] ἐκ τοῦ ὄχλου ἀνέκραξε λέγων· Διδάσκαλε, δέομαί σου, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν υἱόν μου, διότι μονογενὴς μου εἶναι· ³⁹ καὶ ἰδοὺ δαιμόνιον πιάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης κράζει καὶ σπαράττει αὐτόν μετὰ ἄφροῦ, καὶ μόλις ἀναχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ, συντρίβον αὐτόν· ⁴⁰ καὶ παρεκάλεσα τοὺς μαθητάς σου διὰ νὰ ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ δὲν ἡδυνήθησαν. ⁴¹ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε θέλω εἶσθαι μεθ' ὑμῶν καὶ θέλω ὑπομένει ὑμᾶς; φέρε τὸν

⁴² ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησε δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἴασατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. ⁴³ ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Θεοῦ.

Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· ⁴⁴ τίθεσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὄψα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. ⁴⁵ οἱ δὲ ἡγνούν· τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν ἵνα μὴ αἰσθωνται αὐτό, καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου. ⁴⁶ Εἰσῆλθε δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. ⁴⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτοῦ· ⁴⁸ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὅς ἐάν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται, καὶ ὅς ἐάν ἐμὲ δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτός ἐστι μέγας.

⁴⁹ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν· Ἐπιστάτα, εἰδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. ⁵⁰ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· μὴ κωλύετε· ὅς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστίν.

⁵¹ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήριξε τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ. ⁵² καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμαρειτῶν, ὥστε ἐτοιμάσαι αὐτῷ· ⁵³ καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν,

οὐδὲν σου ἐδώ. ⁴² καὶ ἐνῶ αὐτὸς ἔτι προσήρχετο ἔρριψεν αὐτὸν κάτω τὸ δαιμόνιον καὶ κατεσπάραξεν· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπετίμησε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, καὶ ἰάτρευσε τὸ παιδίον καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ. ⁴³ ἐξεπλήττοντο δὲ πάντες ἐπὶ τὴν μεγαλειότητα τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ἐνῶ πάντες ἐθαύμαζον διὰ πάντα ὅσα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· ⁴⁴ βάλετε σεῖς εἰς τὰ ὄψα σας τοὺς λόγους τούτους· διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει νὰ παραδοθῇ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. ⁴⁵ ἐκεῖνοι ὁμῶς δὲν ἐνόουν τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ἦτο ὑποκεκρυμμένος ἀπ' αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ νοήσωσιν αὐτόν, καὶ ἐφοβοῦντο νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτόν περὶ τοῦ λόγου τούτου. ⁴⁶ Εἰσῆλθε δὲ εἰς αὐτοὺς διαλογισμὸς, τίς τάχα ἐξ αὐτῶν ἦτο μεγαλήτερος. ⁴⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν ἐπίασε παιδίον καὶ ἔστησεν αὐτὸ πλησίον ἑαυτοῦ· ⁴⁸ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ὅστις δεχθῇ τοῦτο τὸ παιδίον εἰς τὸ ὄνομά μου ἐμὲ δέχεται, καὶ ὅστις δεχθῇ ἐμὲ, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με· διότι ὁ ὑπάρχων μικρότερος μεταξὺ πάντων ὑμῶν οὗτος θέλει εἶσθαι μέγας.

⁴⁹ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν· Ἐπιστάτα, εἰδομέν τινα ἐκβάλλοντα τὰ δαιμόνια ἐν τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐμποδίσσαμεν αὐτόν, διότι δὲν ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. ⁵⁰ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· μὴ ἐμποδίζετε· διότι ὅστις δὲν εἶναι καθ' ἡμῶν εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν.

⁵¹ Καὶ ὅτε συνεπληροῦντο αἱ ἡμέραι διὰ νὰ ἀναληφθῇ, τότε αὐτὸς ἔκαμε στερεὰν ἀπόφασιν νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. ⁵² καὶ ἀπέστειλεν ἐμπροσθεν αὐτοῦ μηνυτάς, οἵτινες πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμαρειτῶν, διὰ νὰ κάμωσιν ἐτοιμασίαν εἰς αὐτόν. ⁵³ καὶ δὲν ἐδέχθησαν αὐτόν, διότι

ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ. ⁵⁴ ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπον· Κύριε, θέλεις εἰπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς, ὥς καὶ Ἥλιος ἐποίησε; ⁵⁵ στραφεῖς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν· οὐκ οἴδατε οἶον πνεύματός ἐστε ὑμεῖς· ⁵⁶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἤλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι· καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.

⁵⁷ Ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἰπέ τις πρὸς αὐτόν· ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ, Κύριε. ⁵⁸ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνειν. ⁵⁹ Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον· ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου. ⁶⁰ εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ⁶¹ Εἶπε δὲ καὶ ἕτερος· ἀκολουθήσω σοι, Κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου. ⁶² εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὐθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

10 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἑτέρους ἐβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον ὃν ἤμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. ² ἔλεγεν οὖν πρὸς αὐτούς· ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ. ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμόν αὐτοῦ. ³ ὑπάγετε· ἰδοὺ ἐγώ

ἐφαίνεται ὅτι ἐπορεύετο εἰς Ἱερουσαλήμ. ⁵⁴ ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπον· Κύριε, θέλεις νὰ εἰπωμεν νὰ καταβῇ πῦρ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ ἀφανίσῃ αὐτούς, καθὼς καὶ ὁ Ἥλιος ἔκαψε; ⁵⁵ στραφεῖς δὲ ἐπέπληξεν αὐτούς καὶ εἶπε· δὲν ἐξεύρετε ποῖον πνεύματος εἰσθε σεῖς· ⁵⁶ διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἤλθε νὰ ἀπολέσῃ ψυχὰς ἀνθρώπων, ἀλλὰ νὰ σώσῃ. καὶ ὑπῆγον εἰς ἄλλην κώμην.

⁵⁷ Ἐνῷ δὲ ἐπορεύοντο εἰπέ τις πρὸς αὐτὸν καθ' ὁδόν· θέλω σε ἀκολουθήσει ὅπου ἂν ὑπάγῃς, Κύριε. ⁵⁸ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες ἔχουσι φωλεὰς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατοικίας, ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει ποῦ νὰ κλίνει τὴν κεφαλὴν. ⁵⁹ Εἶπε δὲ πρὸς ἄλλον· ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, συγχώρησόν μοι νὰ ὑπάγω πρῶτον νὰ θάψω τὸν πατέρα μου. ⁶⁰ καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· ἄφες τοὺς νεκροὺς νὰ θάψωσι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν κήρυττε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ⁶¹ Εἶπε δὲ καὶ ἄλλος· θέλω σε ἀκολουθήσει, Κύριε· πρῶτον ὅμως συγχώρησόν μοι νὰ ἀποχαιρετήσω τοὺς εἰς τὸν οἶκόν μου. ⁶² καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· οὐδεὶς βαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εἶναι ἀρμόδιος διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

10 Μετὰ δὲ ταῦτα διώρισεν ὁ Κύριος καὶ ἄλλους ἐβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο ἔμπροσθεν αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον, ὅπου ἔμελλεν αὐτὸς νὰ ὑπάγῃ. ² ἔλεγε λοιπὸν πρὸς αὐτούς· ὁ μὲν θερισμὸς [εἶναι] πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· παρακαλέσατε λοιπὸν τὸν Κύριον τοῦ θερισμοῦ νὰ ἀποστείλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμόν αὐτοῦ. ³ ὑπάγετε·

ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων. ⁴ μὴ βαστάζετε βαλάντιον, μὴ πῆραν, μηδὲ ὑποδήματα, καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. ⁵ εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε· εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. ⁶ καὶ ἐὰν ἡ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μὴγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει. ⁷ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε ἐσθίοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστί· μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. ⁸ καὶ εἰς ἣν ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, ⁹ καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς· ἡγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ¹⁰ εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἶπατε· ¹¹ καὶ τὸν κοινορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἡγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ¹² λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. ¹³ οὐαὶ σοι, Χοραζὶν, οὐαὶ σοι, Βηθσαϊδᾶ· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλοι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμεναι μετενόησαν. ¹⁴ πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν. ¹⁵ καὶ σύ, Καπερναοὺμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα, ἕως ἄδου καταβιβασθήσῃ. ¹⁶ Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.

¹⁷ Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἐβδομή-

ίδου ἐγὼ σᾶς ἀποστέλλω ὡς ἀρνία ἐν μέσῳ λύκων. ⁴ μὴ βαστάζετε βαλάντιον, μὴ σακκίον, μηδὲ ὑποδήματα, καὶ μηδένα χαιρετήσητε κατὰ τὴν ὁδόν. ⁵ εἰς ἣντινα δὲ οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε· εἰρήνη εἰς τὸν οἶκον τοῦτον. ⁶ καὶ ἐὰν μὲν ἦναι ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, θέλει ἀναπαυθῆ ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη σας· εἰ δὲ μὴ, θέλει ἐπιστρέψει εἰς ἐσᾶς. ⁷ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε τρώγοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν [διδόμενα]· διότι ὁ ἐργάτης εἶναι ἄξιος τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ· μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. ⁸ καὶ εἰς ἣντινα πόλιν εἰσέρχησθε καὶ σᾶς δέχωνται, τρώγετε τὰ παρατιθέμενα εἰς ἐσᾶς, ⁹ καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε πρὸς αὐτούς· ἐπλησίασεν εἰς ἐσᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ¹⁰ εἰς ἣντινα ὅμως πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δὲν σᾶς δέχωνται, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἶπατε· ¹¹ καὶ τὸν κοινορτὸν ὅστις ἐκολλήθη εἰς ἡμᾶς ἐκ τῆς πόλεως σας ἐκτινάσσομεν εἰς ἐσᾶς· πλὴν τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἐπλησίασεν εἰς ἐσᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ¹² σᾶς λέγω δὲ ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐλαφροτέρα θέλει εἶσθαι ἡ τιμωρία εἰς τὰ Σόδομα παρὰ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην. ¹³ οὐαὶ εἰς σε, Χοραζὶν, οὐαὶ εἰς σε, Βηθσαϊδᾶ· διότι ἐὰν ἐν τῇ Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἤθελον γείνειν τὰ θαύματα τὰ γενόμενα ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν, πρὸ πολλοῦ ἤθελον μετανόησει καθήμεναι ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ. ¹⁴ πλὴν εἰς τὴν Τύρον καὶ Σιδῶνα ἐλαφροτέρα θέλει εἶσθαι ἡ τιμωρία ἐν τῇ κρίσει παρὰ εἰς ἐσᾶς. ¹⁵ καὶ σύ, Καπερναοὺμ, ἥτις ὑψώθης ἕως τοῦ οὐρανοῦ, θέλεις καταβιβασθῇ ἕως ἄδου. ¹⁶ ὅστις ἀκούει ἐσᾶς ἐμὲ ἀκούει, καὶ ὅστις ἀθετεῖ ἐσᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ, ὁ δὲ ἀθετῶν ἐμὲ ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.

¹⁷ Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἐβδομήκοντα

κοντα μετὰ χαρᾶς λέγοντες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. ¹⁸ Εἶπε δὲ αὐτοῖς· ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. ¹⁹ Ἰδοὺ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ. ²⁰ πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε, ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται· χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²¹ Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἡγαλλιάσατο τῷ πνεύματι ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἐξομολογοῦμαι σοι, Πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναί, ὁ Πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. ²² πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστὶν ὁ Υἱός, εἰ μὴ ὁ Πατήρ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ Πατήρ, εἰ μὴ ὁ Υἱὸς καὶ ὃ ἐὰν βούληται ὁ Υἱὸς ἀποκαλύψαι. ²³ Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπε· μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. ²⁴ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

²⁵ Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; ²⁶ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; ²⁷ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ²⁸ εἶπε δὲ αὐτῷ· ὀρθῶς ἀπεκρίθης·

μετὰ χαρᾶς λέγοντες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσονται εἰς ἡμᾶς ἐν τῷ ὀνόματί σου. ¹⁸ εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. ¹⁹ Ἰδοὺ δίδωμι εἰς ἐσᾶς τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ πατῇτε ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν θέλει σας βλάψει. ²⁰ πλὴν εἰς τοῦτο μὴ χαίρετε, ὅτι τὰ πνεύματα ὑποτάσσονται εἰς, ἐσᾶς· ἀλλὰ χαίρετε μᾶλλον ὅτι τὰ ὀνόματά σας ἐγγράφησαν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²¹ Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἡγαλλιάσθη κατὰ τὸ πνεῦμα ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· εὐχαριστῶ σοι, Πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ εἰς νηπία· ναί, ὁ Πατήρ, διότι οὕτως ἐγένετο ἀρεστὸν ἔμπροσθέν σου. ²² πάντα παρεδόθησαν εἰς ἐμέ ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς εἶναι ὁ Υἱός, εἰμὴ ὁ Πατήρ, καὶ τίς εἶναι ὁ Πατήρ, εἰμὴ ὁ Υἱὸς καὶ εἰς ὄντινα βέλη ὁ Υἱὸς νὰ ἀποκαλύψῃ [αὐτόν]. ²³ καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπε κατ' ἰδίαν· μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ὅσα βλέπετε. ²⁴ διότι σᾶς λέγω ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἐπεθύμησαν νὰ ἴδωσιν ὅσα σεῖς βλέπετε, καὶ δὲν εἶδον, καὶ νὰ ἀκούσωσιν ὅσα ἀκούετε, καὶ δὲν ἤκουσαν.

²⁵ Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἐσηκώθη πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· Διδάσκαλε, τί πράξας θέλω κληρονομήσει ζωὴν αἰώνιον; ²⁶ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί εἶναι γεγραμμένον; πῶς ἀναγινώσκεις; ²⁷ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· θέλεις ἀγαπᾶν Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ²⁸ εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν· ὀρθῶς ἀπεκρίθης·

τοῦτο ποίει καὶ ζήσῃ. ²⁹ ὁ δὲ θέλων δικαιῶν ἑαυτὸν εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς ἐστὶ μου πλησίον; ³⁰ ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχῶ, καὶ λησταῖς περιέπεσεν· οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα. ³¹ κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερέως τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. ³² ὁμοίως δὲ καὶ Λευΐτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθε. ³³ Σαμαρείτης δὲ τις ὁδούων ἦλθε κατ' αὐτόν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη, ³⁴ καὶ προσελθὼν κατέδρασε τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. ³⁵ καὶ ἐπὶ τὴν αὖριον ἐξελθὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὃ τι ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. ³⁶ τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ληστές; ³⁷ ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίως.

³⁸ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά. γυνή δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. ³⁹ καὶ τῇδε ἦν ἀδελφή καλουμένη Μαρία, ἣ καὶ παρακαθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ. ⁴⁰ ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστᾶσα δὲ εἶπε· Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπε διακονεῖν;

τοῦτο κάμνε καὶ θέλεις ζήσῃ. ²⁹ ἀλλ' ἐκεῖνος θέλων νὰ δικαιώσῃ ἑαυτὸν εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς εἶναι ὁ πλησίον μου; ³⁰ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχῶ, καὶ περιέπεσεν εἰς ληστές· οἵτινες καὶ γυμνώσαντες αὐτὸν καὶ καταπληγώσαντες ἀνεχώρησαν ἀφήσαντες [αὐτόν] ἡμιθανῆ. ³¹ κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερέως τις κατέβαινε δι' ἐκείνης τῆς ὁδοῦ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐπέραςεν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. ³² ὁμοίως δὲ καὶ Λευΐτης φθάσας εἰς τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἐπέραςεν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. ³³ Σαμαρείτης δὲ τις ὁδοιπορῶν ἦλθεν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦτο, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη, ³⁴ καὶ πλησιάσας ἔδρασε τὰς πληγὰς αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, καὶ ἐπιβιάσας αὐτὸν ἐπὶ τὸ κτῆνος αὐτοῦ ἔφερεν αὐτὸν εἰς ξενοδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. ³⁵ καὶ τὴν ἐπαύριον ὅτε ἐξήρχετο, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκεν εἰς τὸν ξενοδόχον καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὃ τι ἂν δαπανήσῃς περιπλέον, ἐγὼ ὅταν ἐπανεέλθω θέλω σοι ἀποδώσει. ³⁶ τίς λοιπὸν ἐκ τῶν τριῶν τούτων σοὶ φαίνεται ὅτι ἔγεινε πλησίον τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ληστές; ³⁷ ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος εἰς αὐτόν. εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ὑπάγε καὶ σὺ κάμνε ὁμοίως.

³⁸ Ἐνῷ δὲ ἀπῆρχοντο αὐτοὺς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά. καὶ γυνή τις ὀνομαζομένη Μάρθα ὑπεδέχθη αὐτόν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. ³⁹ καὶ αὕτη εἶχεν ἀδελφὴν καλουμένην Μαρίαν, ἥτις καὶ καθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ. ⁴⁰ ἡ δὲ Μάρθα ἐνησχολεῖτο εἰς πολλὴν ὑπηρεσίαν· καὶ ἐλθοῦσα ἔμπροσθεν [αὐτοῦ] εἶπε· Κύριε, δέν σε μέλει ὅτι ἡ ἀδελφή μου μὲ ἀφήκε μόνην νὰ ὑπηρετῶ; εἰπέ λοιπὸν

εἰπέ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντι-
λάβηται. ⁴¹ ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μάρθα Μάρθα,
μεριμνᾷς καὶ τυρβάζῃ περὶ πολλά·
⁴² ἐνός δέ ἐστι χρεία· Μαρία, δὲ
τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο,
ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι
αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευ-
χόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέ τις
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν·
Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι,
καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξε τοὺς
μαθητάς αὐτοῦ. ² εἶπε δὲ αὐτοῖς·
ὅταν προσεύχησθε, λέγετε·

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς·

ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·

ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·

γεννηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς
ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·

³ τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον
δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν·

⁴ καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας
ἡμῶν· καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν
παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν·

καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς
πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ
τοῦ πονηροῦ.

⁵ Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· τίς
ἐξ ὑμῶν ἔξει φίλον, καὶ πορεύσεται
πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ εἴπῃ
αὐτῷ· φίλε, χοῦρόν μοι τρεῖς
ἄρτους, ⁶ ἐπειδὴ φίλος μου παρ-
εγένετο ἐξ ὁδοῦ πρὸς με καὶ οὐκ
ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ· κακεῖνος
ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ· ⁷ μὴ μοι
κόπους πάρεχε· ἦδη ἡ θύρα κέ-
κλεισται καὶ τὰ παιδία μου μετ'
ἐμοῦ εἰς τὴν κλίνην εἰσίν· οὐ
δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι;
⁸ λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει
αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι αὐ-
τοῦ φίλον, διὰ γὰρ τὴν ἀναί-
δειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ
ὅσων χρήζει. ⁹ ἀγὰρ ὑμῖν λέγω,
αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν,
ζητεῖτε, καὶ εὕρήσετε, κρούετε,

πρὸς αὐτὴν νὰ μοι βοηθήσῃ.
⁴¹ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε
πρὸς αὐτήν· Μάρθα Μάρθα, μερι-
μνᾷς καὶ ἀγωνίζεσαι περὶ πολλά·
⁴² πλὴν ἐνός εἶναι χρεία· ἡ Μαρία
ὅμως ἐξελέξε τὴν ἀγαθὴν μερίδα,
ἥτις δὲν θέλει ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτῆς.

11 Καὶ ἐνῷ αὐτὸς προσηύχετο ἐν
τόπῳ τινί, καθὼς ἔπαυσεν,
εἶπέ τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς
αὐτόν· Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς νὰ
προσευχώμεθα, καθὼς καὶ ὁ Ἰωάννης
ἐδίδαξε τοὺς μαθητάς αὐτοῦ. ² εἶπε
δὲ πρὸς αὐτούς· ὅταν προσεύχησθε
λέγετε·

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,

ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου,

ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου,

γεννηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν
οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·

³ τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον
δίδε εἰς ἡμᾶς καθ' ἡμέραν·

⁴ καὶ συγχώρησον εἰς ἡμᾶς τὰς
ἁμαρτίας ἡμῶν, διότι καὶ ἡμεῖς
συγχωροῦμεν εἰς πάντα ἁμαρτά-
νοντα εἰς ἡμᾶς·

καὶ μὴ φέρῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλ' ἐλευθέρωσον ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ
πονηροῦ.

⁵ Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐάν τις ἐξ
ὑμῶν ἔχῃ φίλον, καὶ ὑπάγῃ πρὸς αὐ-
τόν τὸ μεσονύκτιον, καὶ εἴπῃ πρὸς
αὐτόν· φίλε, δάνεισόν μοι τρεῖς ἄρ-
τους, ⁶ ἐπειδὴ ἦλθε φίλος μου πρὸς
ἐμὲ ἐξ ὁδοιπορίας, καὶ δὲν ἔχω τι νὰ
βάλω ἐμπροσθεν αὐτοῦ. ⁷ καὶ ἐκεῖνος
ἀποκριθεὶς ἔσωθεν εἴπῃ· μὴ με ἐνόχ-
λει· ἡ θύρα εἶναι ἤδη κεκλεισμένη,
καὶ τὰ παιδία μου εἶναι μετ' ἐμοῦ εἰς
τὴν κλίνην· δὲν δύναμαι νὰ σηκωθῶ
καὶ νὰ σοὶ δώσω. ⁸ σᾶς λέγω· καὶ
ἂν δὲν σηκωθῇ καὶ δώσῃ εἰς αὐτόν,
διότι εἶναι φίλος αὐτοῦ, τοῦλάχιστον
διὰ τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ θέλει
σηκωθῇ καὶ δώσει εἰς αὐτόν ὅσα
χρειάζεται. ⁹ καὶ ἐγὼ σας λέγω·
αἰτεῖτε καὶ θέλει σας δοθῇ· ζητεῖτε
καὶ θέλετε εὐρεῖ, κρούετε καὶ θέλει

καὶ ἀνοιγίησεται ὑμῖν· ¹⁰ πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγίησεται. ¹¹ τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσῃ ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσῃ αὐτῷ; ἢ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσῃ αὐτῷ; ¹² ἢ καὶ ἐὰν αἰτήσῃ ὄφιν, μὴ ἐπιδώσῃ αὐτῷ σκορπίον; ¹³ εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσω μᾶλλον ὁ Πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει Πνεῦμα Ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;

¹⁴ Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν· ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος ἐλάλησεν ὁ κωφός, καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι. ¹⁵ τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· ἐν Βεελζεβούλ τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. ¹⁶ ἄλλοι δὲ πειράζοντες σημεῖον παρ' αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ οὐρανοῦ. ¹⁷ αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα, ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον, πίπτει. ¹⁸ εἰ δὲ καὶ ὁ Σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διμερισθῇ, πῶς σταθίησεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια. ¹⁹ εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ὑμῶν ἔσονται. ²⁰ εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἐφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ²¹ ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. ²² ἐπὶ δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἶρει, ἐφ' ἣ ἐπεποθέει, καὶ τὰ σκεῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. ²³ ὁ μὴ

σας ἀνοιχθῇ. ¹⁰ διότι πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει, καὶ εἰς τὸν κρούοντα θέλει ἀνοιχθῇ. ¹¹ καὶ ἐὰν τις ἐξ ὑμῶν [ᾗναι] πατὴρ, καὶ ὁ υἱὸς [αὐτοῦ] ζητήσῃ ἄρτον, μήπως θέλει δώσει εἰς αὐτὸν λίθον; καὶ ἐὰν ὑψάριον, μήπως ἀντὶ ὑψαρίου θέλει δώσει εἰς αὐτὸν ὄφιν; ¹² ἢ καὶ ἂν ζητήσῃ ὄφιν, μήπως θέλει δώσει εἰς αὐτὸν σκορπίον; ¹³ ἐὰν λοιπὸν σεις, πονηροὶ ὄντες, ἐξεύρετε νὰ διδῆτε καλὰς δόσεις εἰς τὰ τέκνα σας, πόσω μᾶλλον ὁ Πατὴρ ὁ οὐράνιος θέλει δώσει Πνεῦμα Ἅγιον εἰς τοὺς αἰτοῦντας παρ' αὐτοῦ;

¹⁴ Καὶ ἐξέβαλλε δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦτο κωφόν· ἀφοῦ δὲ ἐξῆλθε τὸ δαιμόνιον, ἐλάλησεν ὁ κωφός, καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι. ¹⁵ τινὲς ὅμως ἐξ αὐτῶν εἶπον· διὰ τοῦ Βεελζεβούλ τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. ¹⁶ ἄλλοι δὲ πειράζοντες ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ. ¹⁷ πλὴν αὐτὸς νοήσας τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν εἶπε πρὸς αὐτούς· πᾶσα βασιλεία διαιρεθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, ἐρημοῦται, καὶ οἶκος [διαιεθεῖς] καθ' ἑαυτοῦ, πίπτει. ¹⁸ ἐὰν λοιπὸν καὶ ὁ Σατανᾶς διηρέθῃ καθ' ἑαυτοῦ, πῶς θέλει σταθῇ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ἐπεὶ δὲ λέγετε ὅτι ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια διὰ τοῦ Βεελζεβούλ. ¹⁹ ἀλλ' ἐὰν ἐγὼ διὰ τοῦ Βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ σας διὰ τίνος ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο αὐτοὶ θέλουσιν εἰσθαι κριταὶ σας. ²⁰ ἀλλ' ἐὰν διὰ τοῦ δακτύλου τοῦ Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἐφθασεν εἰς ἐσᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ²¹ ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάττῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ εἶναι ἐν εἰρήνῃ. ²² ὅταν ὅμως ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, ἀφαιρεῖ τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐθάρρει, καὶ διαμοιράζει τὰ λάφυρα αὐτοῦ. ²³ ὅστις

ὦν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστί, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.
²⁴ "Όταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπausιν, καὶ μὴ εὐρίσκον λέγει· ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον.
²⁵ καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον.
²⁶ τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χεῖρονα τῶν πρώτων.

²⁷ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά τις γυνή φωνήν ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ· μακαρία ἡ κοιλία ἡ βασιτάσασά σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας.
²⁸ αὐτὸς δὲ εἶπε· μενούργε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν.

²⁹ Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροίζομένων ἤρξατο λέγειν· ἡ γενεὰ αὕτη γενεὰ πονηρά ἐστι· σημεῖον ζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.

³⁰ καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς σημεῖον τοῖς Νινευῖταις, οὕτως ἔσται καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ.
³¹ βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρίνει αὐτούς, ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος, καὶ ἰδοὺ πλείον Σολομῶντος ὧδε.
³² ἄνδρες Νινευῖ ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινουσὶν αὐτήν, ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλείον Ἰωνᾶ ὧδε.

³³ Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἄψας εἰς κρυπτήν τίθῃσιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν,

δὲν εἶναι μετ' ἐμοῦ εἶναι κατ' ἐμοῦ, καὶ ὅστις δὲν συνάγει μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.
²⁴ "Όταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων καὶ ζητεῖ ἀνάπausιν, καὶ μὴ εὐρίσκον λέγει· ἄς ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον.
²⁵ καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει [αὐτόν] σεσαρωμένον καὶ ἐστολισμένον.
²⁶ τότε ὑπάγει καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἄλλα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικοῦσιν ἐκεῖ, καὶ γίνονται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χεῖροτερα τῶν πρώτων.

²⁷ Καὶ ἐνῶ αὐτὸς ἔλεγε ταῦτα γυνή τις ἐκ τοῦ ὄχλου ὑψώσασα φωνήν εἶπε πρὸς αὐτόν· μακαρία ἡ κοιλία ἥτις σε ἐβάστασε καὶ οἱ μαστοὶ τοὺς ὁποίους ἐθήλασας.
²⁸ αὐτὸς δὲ εἶπε· μακάριοι μᾶλλον οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάττοντες αὐτόν.

²⁹ Καὶ ἐνῶ οἱ ὄχλοι συνηθροίζοντο, ἤρχισε νὰ λέγῃ· ἡ γενεὰ αὕτη εἶναι πονηρά· σημεῖον ζητεῖ, καὶ σημεῖον δὲν θέλει δοθῇ εἰς αὐτήν· εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.
³⁰ διότι καθὼς ὁ Ἰωνᾶς ἔγεινε σημεῖον εἰς τοὺς Νινευῖτας, οὕτω θέλει εἰσθαι καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν γενεὰν ταύτην.
³¹ ἡ βασίλισσα τοῦ νότου θέλει σηκωθῇ ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ θέλει κατακρίνει αὐτούς, διότι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς διὰ νὰ ἀκούσῃ τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος, καὶ ἰδοὺ πλείον τοῦ Σολομῶντος [εἶναι] ἐδώ.
³² οἱ ἄνδρες τῆς Νινευῖ θέλουσιν ἀναστηθῇ ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ θέλουσι κατακρίνει αὐτήν, διότι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλείον τοῦ Ἰωνᾶ [εἶναι] ἐδώ.

³³ Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἀνάψας θέτει εἰς [τόπον] ἀπόκρυφον οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν λυχνοστάτην,

ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέπωσιν. ³⁴ ὁ λύχνος τοῦ σώματος ἐστίν ὁ ὀφθαλμός· ὅταν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἐστίν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. ³⁵ σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν. ³⁶ εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν, μὴ ἔχον τι μέρος σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίῃ σε.

³⁷ Ἐν δὲ τῷ λαλήσαι ἡρώτα αὐτὸν Φαρισαῖός τις ὅπως ἀρτιστήσῃ παρ' αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. ³⁸ ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. ³⁹ εἶπε δὲ ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν· νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἀρπαγῆς καὶ πονηρίας. ⁴⁰ ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησε; ⁴¹ πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην, καὶ ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστίν. ⁴² ἀλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πῆγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ· ταῦτα δὲ ἔδει ποιῆσαι, καὶ ἐκεῖνα μὴ ἀφιέναι. ⁴³ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. ⁴⁴ οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἶδασιν. ⁴⁵ Ἀποκριθεὶς δὲ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. ⁴⁶ ὁ δὲ εἶπε· καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί, ὅτι φορτίζετε

διὰ νὰ βλέπωσι τὸ φῶς οἱ εἰσερχόμενοι. ³⁴ ὁ λύχνος τοῦ σώματος εἶναι ὁ ὀφθαλμός· ὅταν λοιπὸν ὁ ὀφθαλμός σου ᾖ καθαρός, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου εἶναι φωτεινόν· ἀλλ' ὅταν ᾖ πονηρὸς, καὶ τὸ σῶμά σου [εἶναι] σκοτεινόν. ³⁵ πρόσεχε λοιπὸν μήποτε τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ ᾖ σκότος. ³⁶ ἐὰν λοιπὸν ὅλον τὸ σῶμά σου [ᾖ] φωτεινόν, μὴ ἔχον τι μέρος σκοτεινόν, θέλει εἶσθαι φωτεινὸν ὅλον καθὼς ὅταν ὁ λύχνος σε φωτίῃ διὰ τῆς λάμπφως.

³⁷ Καὶ ἀφοῦ ἐλάλησε [ταῦτα], Φαρισαῖός τις παρεκάλει αὐτόν νὰ γευματίσῃ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· εἰσελθὼν δὲ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν. ³⁸ ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι δὲν ἐνίφθη πρῶτον πρὶν τοῦ γεύματος. ³⁹ καὶ ὁ Κύριος εἶπε πρὸς αὐτόν· τώρα σεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πινακίου καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωτερικόν σας γέμει ἀρπαγῆς καὶ πονηρίας. ⁴⁰ ἄφρονες, ἐκεῖνος ὅστις ἔκαμε τὸ ἔξωθεν δὲν ἔκαμε καὶ τὸ ἔσωθεν; ⁴¹ πλὴν δότε ἐλεημοσύνην τὰ ὑπάρχοντα [ὑμῶν], καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα εἶναι καθαρὰ εἰς ἐσᾶς. ⁴² ἀλλ' οὐαὶ εἰς ἐσᾶς τοὺς Φαρισαίους, διότι ἀποδεκατίζετε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πῆγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παραβλέπετε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ· ταῦτα ἔπρεπε νὰ κάμνητε, καὶ ἐκεῖνα νὰ μὴ ἀφήσητε. ⁴³ οὐαὶ εἰς ἐσᾶς τοὺς Φαρισαίους, διότι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. ⁴⁴ οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι εἰσθε ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ὅποια δὲν φαίνονται, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω δὲν γνωρίζουσιν. ⁴⁵ ἀποκριθεὶς δὲ τις τῶν νομικῶν λέγει πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. ⁴⁶ ὁ δὲ εἶπε· καὶ εἰς ἐσᾶς τοὺς νομικοὺς οὐαί, διότι

τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἐνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσπαύετε τοῖς φορτίοις.

⁴⁷ οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς.

⁴⁸ ἄρα μαρτυρεῖτε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε αὐτῶν τὰ μνημεῖα.

⁴⁹ διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶπεν· ἀποστελῶ εἰς αὐτούς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσι καὶ ἐκδιώξουσιν, ⁵⁰ ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, ⁵¹ ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἀβελ ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου με-

ταξὺν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναί, λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. ⁵² οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλειδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθετε, καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε.

⁵³ λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτούς ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων, ⁵⁴ ἐνεδρεύοντες αὐτόν, ζητοῦντες θηρεῦσαι τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

12 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεῖσάν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον· προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις. ² οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν δὲ οὐ γνωσθήσεται· ³ ἀνὸς ὢν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἶπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὁ

φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ σεῖς μὲ ἕνα τῶν δακτύλων σας δὲν ἐγγίζετε τὰ φορτία. ⁴⁷ οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, διότι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες σας ἐφόνευσαν αὐτούς. ⁴⁸ ἄρα μαρτυρεῖτε καὶ συμφωνεῖτε εἰς τὰ ἔργα τῶν πατέρων σας, διότι αὐτοὶ μὲν ἐφόνευσαν αὐτούς, σεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα αὐτῶν. ⁴⁹ διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶπε· Θέλω ἀποστελεῖν εἰς αὐτούς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν θέλουσι φονεύσει καὶ ἐκδιώξει, ⁵⁰ διὰ τὸ ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, ⁵¹ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ Ἀβελ ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου τοῦ φονευθέντος μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ· ναί, σᾶς λέγω, θέλει ἐκζητηθῇ ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. ⁵² οὐαὶ εἰς ἐσᾶς τοὺς νομικοὺς, διότι ἀφῆρέσατε τὸ κλειδίον τῆς γνώσεως· σεῖς δὲν εἰσῆλθετε, καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐμποδίσατε. ⁵³ ἐνῶ δὲ αὐτὸς ἔλεγε ταῦτα πρὸς αὐτούς ἤρχισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νὰ διεγείρῳσιν [αὐτόν] σφόδρα καὶ νὰ βιάζωσιν αὐτόν νὰ ὁμιλήσῃ [ἐρωτῶντες] περὶ πολλῶν, ⁵⁴ ἐνεδρεύοντες αὐτόν, καὶ ζητοῦντες νὰ ἀρπάσωσιν τι ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ, διὰ νὰ κατηγορήσωσιν αὐτόν.

12 Ἐν τῷ μεταξὺ ἀφοῦ συνηθροίσθησαν αἱ μυριάδες τοῦ ὄχλου ὥστε κατεπάτουν ἀλλήλους, ἤρχισε νὰ λέγῃ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον· προσέχετε εἰς ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἥτις εἶναι ὑπόκρισις. ² ἀλλὰ δὲν εἶναι οὐδὲν κεκαλυμμένον τὸ ὅποῖον δὲν θέλει ἀνακαλυφθῇ, καὶ κρυπτὸν τὸ ὅποῖον δὲν θέλει γνωρισθῇ· ³ ὅθεν ὅσα εἶπετε ἐν τῷ σκότειν ἐν τῷ φωτὶ θέλουσιν ἀκουσθῇ, καὶ

πρὸς τὸ οὗς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμεῖοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωματίων. ⁴ Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου· μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσώτερόν τι ποιῆσαι. ⁵ ὅπου δὲ ὁμῶς εἶπα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτείνειν ἔχοντα ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναί, λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. ⁶ οὐχὶ πέντε στρούθια πωλεῖται ἀσφαρίων δύο; καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλεησμένον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ⁷ ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἡριθμῶνται. μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε. ⁸ Λέγω δὲ ὑμῖν· πᾶς ὅς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ. ⁹ ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ. ¹⁰ καὶ πᾶς ὅς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀρεθθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀρεθθήσεται. ¹¹ ὅταν δὲ προσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνᾶτε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε, ἢ τί εἰπητε. ¹² τὸ γὰρ "Ἅγιον Πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὃ δεῖ εἰπεῖν.

¹³ Εἶπε δὲ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου· Διδάσκαλε, εἰπέ τῷ ἀδελφῷ μου μετισταθμίσαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. ¹⁴ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε, τίς με κατέστησε δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; ¹⁵ εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ πάσης πλεονεξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἢ ζωῇ αὐτοῦ ἐστὶν ἐκ τῶν

ὅτι ἐλαλήσατε πρὸς τὸ ὅτιον ἐν τοῖς ταμεῖοις θέλει κηρυχθῆ ἐπὶ τῶν δωματίων. ⁴ λέγω δὲ πρὸς ἐσᾶς τοὺς φίλους μου· μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ δυναμένων περισσώτερόν τι νὰ πράξωσι. ⁵ ὁ δὲ ὅπου δὲ ὁμῶς εἶπει φοβήθητε· φοβήθητε ἐκεῖνον ὅστις ἀφοῦ ἀποκτείνῃ ἔχει ἐξουσίαν νὰ βίβῃ εἰς τὴν γέενναν· ναί, σᾶς λέγω, τοῦτον φοβήθητε. ⁶ δὲν πωλοῦνται πέντε στρούθια διὰ δύο ἀσάφρια; καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν δὲν εἶναι ἐπιλεησμονημένον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ⁷ ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν εἶναι πᾶσαι ἡριθμημέναι. μὴ φοβεῖσθε λοιπὸν· ἀπὸ πολλῶν στρουθίων διαφέρετε. ⁸ Σᾶς λέγω δὲ· πᾶς ὅστις με ὁμολογήσῃ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει ὁμολογήσῃ αὐτὸν ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ. ⁹ ὅστις δὲ με ἀρνηθῇ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων [καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου] θέλει ἀρνηθῇ αὐτὸν ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ. ¹⁰ καὶ πᾶς ὅστις θέλει εἰπεῖ λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, θέλει συγχωρηθῇ εἰς αὐτόν· ὅστις ὅμως βλασφημήσῃ κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς αὐτόν δὲν θέλει συγχωρηθῇ. ¹¹ ὅταν δὲ σᾶς φέρωσιν εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνᾶτε πῶς ἢ τί νὰ ἀπολογηθῆτε, ἢ τί νὰ εἰπητε. ¹² διότι τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα θέλει σᾶς διδάξῃ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ τί πρέπει νὰ εἰπητε.

¹³ Εἶπε δὲ τις πρὸς αὐτόν ἐκ τοῦ ὄχλου· Διδάσκαλε, εἰπέ πρὸς τὸν ἀδελφόν μου νὰ μοιρασθῇ μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. ¹⁴ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἄνθρωπε, τίς με κατέστησε δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; ¹⁵ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· προσέχετε καὶ φυλάττεσθε ἀπὸ τῆς πλεονεξίας· διότι ἐάν τις ἐξη περισσὰ ἢ ζωῇ αὐτοῦ δὲν συνίσταται

ὑπαρχόντων αὐτοῦ. ¹⁶ Εἶπε δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων· ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα· ¹⁷ καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; ¹⁸ καὶ εἶπε· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μέζοντας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, ¹⁹ καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. ²⁰ εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· ἄφρων, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σου· ἃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται; ²¹ οὕτως ὁ θησαυρίζων ἐαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν.

²² Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι τί ἐνδύσθησθε. ²³ ἡ ψυχὴ πλεῖον ἔστι τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. ²⁴ κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπεύρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστι ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ Θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν; ²⁵ τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα; ²⁶ εἰ οὖν οὕτε ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; ²⁷ κατανοήσατε τὰ κρίνα πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. ²⁸ εἰ δὲ τὸν χόρτον, ἐν τῷ ἄγρῳ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννησι, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; ²⁹ καὶ ὑμεῖς μὴ ζη-

εῖν τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. ¹⁶ Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς παραβολὴν λέγων· ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐτύχησαν τὰ χωράφια· ¹⁷ καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί νὰ κάμω, διότι δὲν ἔχω ποῦ νὰ συνάξω τοὺς καρπούς μου; ¹⁸ καὶ εἶπε· τοῦτο θέλω κάμει· θέλει χαλάσει τὰς ἀποθήκας μου καὶ θέλω οἰκοδομήσει μεγαλητέρας, καὶ συνάξει ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, ¹⁹ καὶ θέλω εἰπεῖ πρὸς τὴν ψυχὴν μου· ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ ἐναποτεταμειευμένα δι' ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. ²⁰ εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Θεός· ἄφρων, ταύτην τὴν νύκτα τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σου· ὅσα δὲ ἡτοίμασας, τίνος θέλουσιν εἶσθαι; ²¹ οὕτω [θέλει εἶσθαι] ὅστις θησαυρίζει εἰς ἑαυτὸν, καὶ δὲν πλουτεῖ εἰς Θεόν.

²² Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ἑσᾶς, μὴ μεριμνᾶτε διὰ τὴν ζωὴν σας, τί νὰ φάγητε, μηδὲ διὰ τὸ σῶμα, τί νὰ ἐνδυθῆτε. ²³ ἡ ζωὴ εἶναι τιμιώτερον τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. ²⁴ παρατηρήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι δὲν σπεύρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν, οὔτινες δὲν ἔχουσι ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκην, καὶ ὁ Θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον σεῖς διαφέρετε τῶν πτηνῶν; ²⁵ καὶ τίς ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ ἀνάστημα αὐτοῦ μίαν πῆχυν; ²⁶ ἐὰν λοιπὸν οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον δύνασθε, τί μεριμνᾶτε περὶ τῶν λοιπῶν; ²⁷ παρατηρήσατε τὰ κρίνα πῶς αὐξάνουσι· δὲν κοπιᾷζουσιν οὐδὲ κλώθουσι· σᾶς λέγω ὅμως, οὐδὲ ὁ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ ἐνεδύθη ὡς ἐν τούτων. ²⁸ ἀλλ' ἐὰν τὸν χόρτον, ὅστις σήμερον εἶναι ἐν τῷ ἄγρῳ καὶ αὔριον ῥίπτεται εἰς κλίβανον, ὁ Θεὸς ἐνδύη οὕτω, πόσῳ μᾶλλον ἑσᾶς, ὀλιγόπιστοι; ²⁹ καὶ σεῖς μὴ ζητεῖτε τί νὰ φάγητε

τεῖτε τί φάγητε καὶ τί πίνητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε· ³⁰ ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ· ὑμῶν δὲ ὁ Πατὴρ οἶδεν ὅτι χοργίζετε τούτων· ³¹ πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν· ³² Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποιμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ Πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν· ³³ πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην· ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτῃς οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σῆς διαφθείρει· ³⁴ ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται· ³⁵ Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι· ³⁶ καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσει ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἔλθόντος καὶ κρούσαντος εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ· ³⁷ μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἔλθὼν ὁ κύριος εὕρήσει γρηγοροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτούς, καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς· ³⁸ καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὖρη οὕτω, μακάριοί εἰσιν οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι· ³⁹ τοῦτο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ἥδου ὁ οἰκοδεσπότης ποῖα ὥρα ὁ κλέπτῃς ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν ἀφῆκε διορνηθῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ· ⁴⁰ καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἑτοιμοὶ· ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται· ⁴¹ εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις ἢ καὶ πρὸς πάντας; εἶπε δὲ ὁ Κύριος· ⁴² τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ φρόνιμος, τὸν ὁποῖον ἐν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς

ἡ τί νὰ πίνητε, καὶ μὴ ᾔσθε μετέωροι· ³⁰ διότι ταῦτα πάντα ζητοῦσι τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου· ὑμῶν δὲ ὁ Πατὴρ ἐξεύρει ὅτι ἔχετε χρεῖαν τούτων· ³¹ πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα θέλουσας προστεθῇ· ³² Μὴ φοβοῦ, μικρὸν ποιμνιον· διότι ὁ Πατὴρ σας εὐδόκησεν νὰ σᾶς δώσῃ τὴν βασιλείαν· ³³ πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντά σας καὶ δότε ἐλεημοσύνην· κάμετε εἰς ἑαυτοὺς βαλλάντια τὰ ὁποῖα δὲν παλαιοῦνται, θησαυρὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς ὅστις δὲν ἐκλείπει, ὅπου κλέπτῃς δὲν πλησιάζει οὐδὲ ὁ σκώληξ διαφθείρει· ³⁴ διότι ὅπου εἶναι ὁ θησαυρός σας, ἐκεῖ θέλει εἶσθαι καὶ ἡ καρδία σας· ³⁵ Ἄς ᾔναι αἱ ὀσφύες σας περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι· ³⁶ καὶ σεῖς ὅμοιοι μὲ ἀνθρώπους ὁλτινες προσμένουσι τὸν κύριον αὐτῶν, πότε θέλει ἐπιστρέψει ἐκ τῶν γάμων, διὰ νὰ ἀνοίξωσιν εὐθὺς εἰς αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ καὶ κρούσῃ· ³⁷ μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποῖους ἔλθων ὁ κύριος θέλει εὐρεῖ ἀγρυπνοῦντας· ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι θέλει περιζωσθῇ καὶ καθίσει αὐτοὺς εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἔλθων εἰς τὸ μέσον θέλει ὑπηρετήσῃ αὐτούς· ³⁸ καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὖρη οὕτω, μακάριοι εἶναι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι· ³⁹ τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι ἐὰν ᾔξυρεν ὁ οἰκοδεσπότης ποῖαν ὥραν ὁ κλέπτῃς ἔρχεται, ᾔθελεν ἀγρυπνήσει καὶ δὲν ᾔθελεν ἀφήσει νὰ διορυχθῇ ὁ οἶκος αὐτοῦ· ⁴⁰ καὶ σεῖς λοιπὸν γίνεσθε ἑτοιμοὶ· διότι καθ' ἣν ὥραν δὲν στοχάζεσθε ἔρχεται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· ⁴¹ εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος· Κύριε, πρὸς ἡμᾶς λέγεις τὴν παραβολὴν ταύτην ἢ καὶ πρὸς πάντας; ⁴² καὶ ὁ Κύριος εἶπε· τίς λοιπὸν εἶναι ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ φρόνιμος, τὸν ὁποῖον θέλει καταστήσει ὁ κύριος [αὐτοῦ] ἐπὶ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ διὰ νὰ

θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον; ⁴³ μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει ποιοῦντα οὕτως. ⁴⁴ ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ⁴⁵ ἂν δὲ εἶπη ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξῃται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι, ⁴⁶ ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. ⁴⁷ ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος, ὁ γνούς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ καὶ μὴ ἐτοιμάσας μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς. ⁴⁸ ὁ δὲ μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, καὶ ᾧ παρέθεντο πολὺ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. ⁴⁹ Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη; ⁵⁰ βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ τελεσθῇ. ⁵¹ δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἡ διαμερισμός. ⁵² ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἐνὶ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυοὶ καὶ δύο ἐπὶ τρισί. ⁵³ διαμερισθήσονται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί, μήτηρ ἐπὶ θυγατρὶ καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρὶ, πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν αὐτῆς.

⁵⁴ Ἐλεγε δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθὺς λέγετε, ὁμβρὸς ἔρχεται, καὶ γίνεται οὕτω. ⁵⁵ καὶ ὅταν νότον πνέοντα,

δίδῃ ἐν καιρῷ τὴν διωρισμένην τροφήν; ⁴³ μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ θέλει εὐρεῖ πράττοντα οὕτως. ⁴⁴ ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι θέλει καταστήσει αὐτὸν ἐπὶ πάντων τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. ⁴⁵ ἂν δὲ εἶπη ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, βραδύνει νὰ ἔλθῃ ὁ κύριός μου· καὶ ἄρξις νὰ δέρῃ τοὺς δούλους καὶ τὰς δούλας, καὶ νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ καὶ νὰ μεθύῃ, ⁴⁶ θέλει ἐλθεῖ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου καθ' ἣν ἡμέραν δὲν προσμένει καὶ καθ' ἣν ὥραν δὲν ἐξεύρει, καὶ θέλει ἀποχωρίσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ θέλει θέσει μετὰ τῶν ἀπίστων. ⁴⁷ ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος, ὅστις γνωρίσας τὸ θέλημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ δὲν ἡτοίμασεν οὐδὲ ἔκαμε κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, θέλει δαρθῇ πολὺ. ⁴⁸ ὅστις ὅμως μὴ γνωρίσας ἔπραξεν ἄξια δαρμῶν, θέλει δαρθῇ ὀλίγον. εἰς πάντα δὲ εἰς τὸν ὅποιον ἐδόθη πολὺ, πολὺ θέλει ζητηθῇ παρ' αὐτοῦ, καὶ εἰς ὅντινα ἐνεπιστεύθη πολὺ, περισσότερον θέλουσιν ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ. ⁴⁹ πῦρ ἦλθον νὰ βάλω εἰς τὴν γῆν, καὶ τί θέλω, ἂν ἤδη ἀνήφθη; ⁵⁰ βάπτισμα δὲ ἔχω νὰ βαπτισθῶ, καὶ πῶς στενοχωροῦμαι ἕως οὗ ἐκτελεσθῇ. ⁵¹ νομίζετε ὅτι ἦλθον νὰ δώσω εἰρήνην ἐν τῇ γῇ; οὐχί, σᾶς λέγω, ἀλλὰ διαχωρισμός. ⁵² διότι ἀπὸ τοῦ νῦν θέλουσιν εἶσθαι πέντε ἐν οἴκῳ ἐνὶ διαχωρισμένοι, οἱ τρεῖς κατὰ τῶν δύο καὶ οἱ δύο κατὰ τῶν τριῶν. ⁵³ θέλει διαχωρισθῇ πατὴρ κατὰ υἱοῦ καὶ υἱὸς κατὰ πατρός, μήτηρ κατὰ θυγατρὸς καὶ θυγάτηρ κατὰ μητρός, πενθερὰ κατὰ τῆς νύμφης αὐτῆς καὶ νύμφη κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς.

⁵⁴ Ἐλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς ὄχλους· ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνυψουμένην ἀπὸ δυσμῶν, εὐθὺς λέγετε, βροχὴ ἔρχεται, καὶ γίνεται οὕτω. ⁵⁵ καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι

λέγετε ὅτι καύσων ἔσται, καὶ γίνεται. ⁵⁶ ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε; ⁵⁷ τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; ⁵⁸ ὥς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς σε παραδῶ τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βαλεῖ εἰς φυλακὴν. ⁵⁹ λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως οὗ καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῶς.

13 Παρῆσαν δὲ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα Πιλάτος ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. ² καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι τοιαῦτα πεπόνθασιν; ³ οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήτε, πάντες ὡσαύτως ἀπολεισθε. ⁴ ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκτώ, ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι οὗτοι ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ; ⁵ οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήσητε, πάντες ὁμοίως ἀπολεισθε. ⁶ Ἐλεγε δὲ ταύτην τὴν παραβολὴν· συκῆν εἶχε τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην, καὶ ἦλθε ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὔρεν. ⁷ εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπελονοργόν· ἰδοὺ τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὕρισκω· ἔκκοψον αὐτήν· ἵνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; ⁸ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· κύριε, ἄφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτήν

καύσων θέλει εἶσθαι, καὶ γίνεται. ⁵⁶ ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ ἐξεύρετε νὰ διακρίνητε, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς δὲν διακρίνετε; ⁵⁷ διὰ τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν δὲν κρίνετε τὸ δίκαιον; ⁵⁸ ἐνῷ λοιπὸν ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου πρὸς τὸν ἄρχοντα, προσπάθησον καθ' ὁδὸν νὰ ἀπαλλάχθῃς ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε σε σύρῃ πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς σε παραδῶσιν εἰς τὸν ὑπηρέτην, καὶ ὁ ὑπηρέτης σε βάλῃ εἰς φυλακὴν. ⁵⁹ σοι λέγω, δὲν θέλεις ἐξέλθαι ἐκεῖθεν, ἕως οὗ ἀποδώσῃς καὶ τὸ ἔσχατον λεπτόν.

13 Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἦλθόν τινες ἀπαγγέλλοντες πρὸς αὐτὸν περὶ τῶν Γαλιλαίων, τῶν ὁποίων τὸ αἷμα ὁ Πιλάτος ἔμιξε μετὰ τὰς θυσίας αὐτῶν. ² καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· νομίζετε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἦσαν ἁμαρτωλοὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς Γαλιλαίους, διότι ἔπαθον τοιαῦτα; ³ οὐχί, σὰς λέγω, ἀλλ' ἐὰν δὲν μετανοήτε, πάντες ὁμοίως θέλετε ἀπολεσθῆ. ⁴ ἢ ἐκεῖνοι οἱ δεκαοκτώ, ἐπὶ τοὺς ὁποίους ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτούς, νομίζετε ὅτι οὗτοι ἦσαν ἁμαρτωλοὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ; ⁵ οὐχί, σὰς λέγω, ἀλλ' ἐὰν δὲν μετανοήτε, πάντες ὁμοίως θέλετε ἀπολεσθῆ. ⁶ Ἐλεγε δὲ ταύτην τὴν παραβολὴν· εἶχε τις συκῆν πεφυτευμένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ, καὶ ἦλθε ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ δὲν εὔρε. ⁷ καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἀμπελονοργόν· ἰδοὺ τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ δὲν εὕρισκω· ἔκκοψον αὐτήν· διὰ τί καταργεῖ καὶ τὴν γῆν; ⁸ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει πρὸς αὐτόν· κύριε, ἄφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτήν

καὶ βάλω κόπρια· ⁹ καὶ μὲν ποιήσῃ καρπὸν· εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν.

¹⁰ Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασι. ¹¹ καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθεनेίας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακῦσαι εἰς τὸ παντελές. ¹² ἰδὼν δὲ αὐτήν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθεनेίας σου· ¹³ καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. ¹⁴ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· ἐξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. ¹⁵ ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ Κύριος καὶ εἶπεν· ὑποκριτά, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; ¹⁶ ταύτην δέ, θυγατέρα Ἀβραάμ οὖσαν, ἣν ἔδωκεν ὁ Σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτώ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; ¹⁷ καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατησχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.

¹⁸ Ἐλεγε δέ· τίني ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ τίني ὁμοιώσω αὐτήν; ¹⁹ ὁμοία ἐστὶ κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ· καὶ ἠῤῥησε καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. ²⁰ Καὶ πάλιν εἶπε· τίني ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; ²¹ ὁμοία ἐστὶ ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔκρυψεν

καὶ βάλω κοπρίαν· ⁹ καὶ ἐὰν μὲν κάμη καρπὸν, [καλῶς]· εἰ δὲ μή, θέλεις ἐκκόψει αὐτὴν μετὰ ταῦτα.

¹⁰ Ἐδίδασκε δὲ ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν τὸ σάββατον. ¹¹ καὶ ἰδοὺ γυνὴ [τις] εἶχε πνεῦμα ἀσθεनेίας δεκαοκτὼ ἔτη, καὶ ἦτο συγκύπτουσα, καὶ δὲν ἠδύνατο παντελῶς νὰ ἀνακύψῃ. ¹² ἰδὼν δὲ αὐτήν ὁ Ἰησοῦς ἐφώναξε καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· γύναι, ἡλευθερωμένη εἶσαι ἀπὸ τῆς ἀσθεनेίας σου· ¹³ καὶ ἔθεσεν ἐπ' αὐτήν τὰς χεῖρας· καὶ παρευθὺς ἀνωρθώθη καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. ¹⁴ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι εἰς τὸ σάββατον ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε πρὸς τὸν ὄχλον· ἐξ ἡμέραι εἶναι εἰς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἐργάζησθε· ἐν ταύταις λοιπὸν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. ¹⁵ ἀπεκρίθη λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος καὶ εἶπεν· ὑποκριτά, δὲν λύει ἕκαστος ὑμῶν ἐν τῷ σαββάτῳ τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ φέρων ποτίζει; ¹⁶ αὕτη δέ, οὖσα θυγάτηρ τοῦ Ἀβραάμ, τὴν ὁποίαν ὁ Σατανᾶς ἔδωκεν ἰδοὺ δεκαοκτὼ ἔτη, δὲν ἔπρεπε νὰ λυθῇ ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; ¹⁷ καὶ ἐνῷ αὐτὸς ἔλεγε ταῦτα κατησχύνοντο πάντες οἱ ἐναντίοι αὐτοῦ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρε δι' ὅλα τὰ ἐνδοξά [ἔργα] τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ.

¹⁸ Ἐλεγε δέ· με τί εἶναι ὁμοία ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ με τί νὰ ὁμοιώσω αὐτήν; ¹⁹ εἶναι ὁμοία με κόκκῳ σινάπεως, τὸν ὅποιον λαβὼν ἄνθρωπος ἔρριψεν εἰς τὸν κῆπον αὐτοῦ· καὶ ἠῤῥησε, καὶ ἔγεινε δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσαν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. ²⁰ Καὶ πάλιν εἶπε· με τί νὰ ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; ²¹ εἶναι ὁμοία με προζύμιον, τὸ ὅποιον λαβοῦσα γυνὴ ἐνέ-

εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐξυμώθη ὅλον.

²² Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων καὶ πορεύων ποιούμενος εἰς Ἱερουσαλήμ. ²³ εἶπε δέ τις αὐτῷ· Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ²⁴ ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. ²⁵ ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε ἔξω ἐστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν λέγοντες· Κύριε Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· ²⁶ τότε ἄρξεσθε λέγειν· ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας· ²⁷ καὶ ἐρεῖ· λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. ²⁸ ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ὄψῃσθε Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ πάντας τοὺς προφῆτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. ²⁹ καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. ³⁰ καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἱ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶ πρῶτοι οἱ ἔσονται ἔσχατοι.

³¹ Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθόν τινας Φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ· ἐξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρώδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. ³² καὶ εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες εἶπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ· ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι· ³³ πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ

κρυψεν εἰς τρία μέτρα ἀλεύρου, ἕωσοῦ ἀνέβῃ ὅλον [τὸ φύραμα].

²² Καὶ διήρχετο τὰς πόλεις καὶ κώμας διδάσκων καὶ ὁδοιπορῶν εἰς Ἱερουσαλήμ. ²³ εἶπε δέ τις πρὸς αὐτόν· Κύριε, ὀλίγοι ἄρα [εἶναι] οἱ σωζόμενοι; ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ²⁴ ἀγωνίζεσθε νὰ εἰσέλθῃτε διὰ τῆς στενῆς πύλης· διότι πολλοί, σᾶς λέγω, θέλουσι ζητήσῃ νὰ εἰσέλθωσι καὶ δὲν θέλουσι δυνηθῇ. ²⁵ ἀφοῦ σηκωθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἀρχίσῃτε νὰ στέκησθε ἔξω, καὶ νὰ κρούητε τὴν θύραν λέγοντες· Κύριε Κύριε, ἄνοιξον εἰς ἡμᾶς· καὶ ἐκεῖνος ἀποκριθεὶς σᾶς εἶπη, δὲν σᾶς ἐξεύρω πόθεν εἰσθε· ²⁶ τότε θέλετε ἀρχίσει νὰ λέγητε· ἐφάγομεν ἐμπροσθέν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. ²⁷ καὶ θέλει εἰπεῖ· σᾶς λέγω, δὲν σᾶς ἐξεύρω πόθεν εἰσθε· φύγετε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. ²⁸ ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ἴδῃτε τὸν Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ πάντας τοὺς προφῆτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ἑαυτοὺς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. ²⁹ καὶ θέλουσιν ἔλθεῖ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου καὶ θέλουσι καθίσει ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. ³⁰ καὶ ἰδοὺ εἶναι ἔσχατοι οἵτινες θέλουσιν εἶσθαι πρῶτοι, καὶ εἶναι πρῶτοι οἵτινες θέλουσιν εἶσθαι ἔσχατοι.

³¹ Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν προσῆλθόν τινας Φαρισαῖοι λέγοντες πρὸς αὐτόν· ἐξελθε καὶ ἀναχώρησον ἐντεῦθεν, διότι ὁ Ἡρώδης θέλει νὰ σε θανατώσῃ. ³² καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ὑπάγετε καὶ εἶπατε πρὸς τὴν ἀλώπεκα ταύτην· ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ κάμνω θεραπείας σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τὴν τρίτην [ἡμέραν] τελειοῦμαι. ³³ πλὴν πρέπει ἐγὼ σήμερον καὶ αὔριον καὶ τὴν ἐφεξῆς [ἡμέραν] νὰ ὑπάγω· διότι

ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἱερουσαλήμ. ³⁴ Ἱερουσαλήμ Ἱερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφῆτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. ³⁵ Ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος· λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ με ἴδητε ἕως ἂν ἦξη ὅτε εἶπητε· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

14 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. ² καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικός ἐμπροσθεν αὐτοῦ. ³ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους λέγων· εἰ ἔξεστι τῷ σαββάτῳ θεραπεύειν; ⁴ οἱ δὲ ἡσύχασαν. καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτόν καὶ ἀπέλυσε. ⁵ καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε· τίνας ὑμῶν υἱὸς ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτόν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; ⁶ καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα. ⁷ Ἐλεγε δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολὴν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς· ⁸ ὅταν κληθῆς ὑπὸ τινος εἰς γάμους, μὴ κατακληθῆς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε ἐντιμότερός σου ἢ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ, ⁹ καὶ ἔλθων ὁ σὲ καὶ αὐτόν καλέσας ἐρεῖ σοι· δὸς τούτῳ τόπον· καὶ τότε ἄρξῃ μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν. ¹⁰ ἀλλ' ὅταν κληθῆς, πορευθεὶς ἀνάπεσε εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκὼς σε εἴπῃ σοι· φίλε, προσανάβηθι

δὲν εἶναι δυνατόν προφήτης νὰ ἀπολεσθῇ ἔξω τῆς Ἱερουσαλήμ. ³⁴ Ἱερουσαλήμ Ἱερουσαλήμ, ἡ φονεύουσα τοὺς προφῆτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα νὰ συνάξω τὰ τέκνα σου καθ' ὃν τρόπον ἡ ὄρνις τὰ ὀρνίθια ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ δὲν ἠθελήσατε. ³⁵ Ἰδοὺ σὰς ἀφίεται ὁ οἶκός σας ἔρημος· ἀληθῶς δὲ σας λέγω ὅτι δὲν θέλετέ με ἰδεῖ ἕως οὗ ἔλθῃ [ὁ καιρὸς] ὅτε θέλετε εἰπεῖ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

14 Καὶ ὅτε ἦλθεν αὐτὸς εἰς τὸν οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων τὸ σάββατον διὰ νὰ φάγῃ ἄρτον, ἐκεῖνοι παρετήρουν αὐτόν. ² καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ὑδρωπικός ἦτο ἐμπροσθεν αὐτοῦ. ³ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους λέγων· εἶναι τάχα συγκεχωρημένον νὰ θεραπεύῃ [τις] ἐν τῷ σαββάτῳ; ⁴ οἱ δὲ ἐσιώπησαν. καὶ πιάσας ἰάτρευσεν αὐτόν καὶ ἀπέλυσε. ⁵ καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε· τίνας ὑμῶν ὁ ὄνος ἢ ὁ βοῦς θέλει πέσει εἰς φρέαρ, καὶ δὲν θέλει εὐθύς ἀνασύρει αὐτόν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; ⁶ καὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀνταποκριθῶσιν εἰς αὐτόν πρὸς ταῦτα. ⁷ Εἶπε δὲ παραβολὴν πρὸς τοὺς κεκλημένους, ἐπειδὴ παρετήρει πῶς ἐξέλεγον τὰς πρωτοκαθεδρίας, λέγων πρὸς αὐτούς· ⁸ ὅταν προσκληθῆς ὑπὸ τινος εἰς γάμους, μὴ καθίσῃς εἰς τὸν πρῶτον τόπον, μήποτε εἶναι προσκεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ ἐντιμότερός σου, ⁹ καὶ ἔλθων ἐκεῖνος ὅστις ἐκάλεσέ σε καὶ αὐτόν σοι εἴπῃ· δὸς τόπον εἰς τοῦτον· καὶ τότε ἀρχίσῃς μὲ αἰσχύνην νὰ λαμβάνῃς τὸν ἔσχατον τόπον. ¹⁰ ἀλλ' ὅταν προσκληθῆς, ὑπάγε καὶ κάθισον εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, διὰ νὰ σοι εἴπῃ ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος ὅστις σε ἐκάλεσε· φίλε, ἀνάβη ἀνω-

ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων σοι.
¹¹ ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.
¹² Ἔλεγε δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν· ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ γείτονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοὶ σε ἀντικαλέσωσι, καὶ γένηται σοι ἀνταπόδομα.
¹³ ἄλλ' ὅταν ποιῇς δοχὴν, κάλει πτωχοὺς, ἀναπήρους, χωλοὺς, τυφλοὺς,
¹⁴ καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.

¹⁵ Ἀκούσας δὲ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ· μακάριος ὃς φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.
¹⁶ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσε πολλοὺς·
¹⁷ καὶ ἀπέστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε, ὅτι ἡδὴ ἔτοιμά ἐστι πάντα.
¹⁸ καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες. ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρόν ἡγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον.
¹⁹ καὶ ἕτερος εἶπε· ζεύγη βοῶν ἡγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον.
²⁰ καὶ ἕτερος εἶπε· γυναῖκα ἔγνημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἔλθειν.
²¹ καὶ παραγενόμενος ὁ δούλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἐξέλθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ὁδοὺς τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε.

τέρω· τότε θέλεις ἔχει δόξαν ἐνώπιον τῶν συγκαθημένων μετὰ σου.
¹¹ διότι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν θέλει ταπεινωθῇ καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν θέλει ὑψωθῇ.
¹² Ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς ἐκεῖνον ὅστις προσεκάλεσεν αὐτόν· ὅταν κάμνης γεῦμα ἢ δεῖπνον, μὴ προσκάλει τοὺς φίλους σου μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ γείτονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοὶ σε ἀντικαλέσωσι, καὶ γείνη εἰς σε ἀνταπόδοσις.
¹³ ἄλλ' ὅταν κάμνης ὑποδοχὴν, προσκάλει πτωχοὺς, βεβλαμμένους, χωλοὺς, τυφλοὺς,
¹⁴ καὶ θέλεις εἰσθαι μακάριος, διότι δὲν ἔχουσι νὰ σοι ἀνταποδώσωσιν· ἐπειδὴ ἡ ἀνταπόδοσις θέλει γείνη εἰς σε ἐν τῷ ἀναστάσει τῶν δικαίων.

¹⁵ Ἀκούσας δὲ ταῦτα εἰς τῶν συγκαθημένων εἶπε πρὸς αὐτόν· μακάριος ὅστις φάγῃ ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.
¹⁶ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἄνθρωπός τις ἔκαμε δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσε πολλοὺς·
¹⁷ καὶ ἀπέστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου διὰ νὰ εἴπῃ πρὸς τοὺς κεκλημένους· ἔρχεσθε, ἐπειδὴ πάντα εἶναι ἡδὴ ἔτοιμα.
¹⁸ καὶ ἤρχισαν πάντες μὲ μίαν [γνώμην] νὰ παραιτῶνται. ὁ πρῶτος εἶπε πρὸς αὐτόν· ἀγρόν ἡγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐξέλθω καὶ νὰ ἴδω αὐτόν· παρακαλῶ σε, ἔχε με παρητημένον.
¹⁹ καὶ ἄλλος εἶπεν· ἡγόρασα πέντε ζεύγη βοῶν, καὶ ὑπάγω νὰ δοκιμάσω αὐτά· παρακαλῶ σε, ἔχε με παρητημένον.
²⁰ καὶ ἄλλος εἶπε· γυναῖκα ἐνυμφεύθην, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ ἔλθω.
²¹ καὶ ἔλθων ὁ δούλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλε πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε πρὸς τὸν δούλον αὐτοῦ· ἐξέλθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, καὶ εἰσάγαγε ἐδῶ τοὺς πτωχοὺς καὶ βεβλαμμένους καὶ χωλοὺς καὶ

²² καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί. ²³ καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. ²⁴ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δείπνου.

²⁵ Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. καὶ στραφεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· ²⁶ εἴ τις ἔρχεται πρὸς με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφούς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύναται μου μαθητὴς εἶναι. ²⁷ καὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται εἶναι μου μαθητὴς. ²⁸ τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει τὰ πρὸς ἀπαρτισμόν; ²⁹ ἵνα μήποτε, θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται αὐτῷ ἐμπαίξιν, ³⁰ λέγοντες ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσεν ἐκτελέσαι. ³¹ ἢ τίς βασιλεὺς, πορευόμενος συμβαλεῖν ἐτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον, οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλευέται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ἀπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν; ³² εἰ δὲ μήγε, ἔτι αὐτοῦ πόρρω ὄντος πρεσβεῖαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. ³³ οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν, ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ δύναται εἶναι μου μαθητὴς. ³⁴ Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; ³⁵ οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω.

τυφλούς. ²² καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· κύριε, ἔγεινεν ὡς προσέταξας, καὶ εἶναι ἔτι τόπος. ²³ καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον νὰ εἰσέλθωσι, διὰ νὰ γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. ²⁴ διότι σας λέγω ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων θέλει γευθῇ τοῦ δείπνου μου.

²⁵ Ἦρχοντο δὲ μετ' αὐτοῦ ὄχλοι πολλοί. καὶ στραφεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· ²⁶ ἐὰν τις ἔρχηται πρὸς με καὶ δὲν μισῇ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφούς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν, δὲν δύναται νὰ ᾔηαι μαθητὴς μου. ²⁷ καὶ ὅστις δὲν βαστάζει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, δὲν δύναται νὰ ᾔηαι μαθητὴς μου. ²⁸ διότι τίς ἐξ ὑμῶν, θέλων νὰ οἰκοδομήσῃ πύργον, δὲν· κάθηται πρῶτον καὶ λογαριάζει τὴν δαπάνην, ἂν ἔχῃ τὰ [ἀναγκαῖα] διὰ νὰ τελειώσῃ [αὐτόν]; ²⁹ μήποτε ἀφοῦ βάλλῃ θεμέλιον καὶ δὲν δύνηται νὰ τελειώσῃ [αὐτόν], ἀρχίσωσι πάντες οἱ βλέποντες νὰ ἐμπαίζωσιν αὐτόν ³⁰ λέγοντες· ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρχισε νὰ οἰκοδομῇ καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ. ³¹ ἢ τίς βασιλεὺς ὑπάγων νὰ πολεμήσῃ ἄλλον βασιλέα δὲν κάθηται πρότερον καὶ σκέπτεται ἂν ᾔηαι δυνατός μὲ δέκα χιλιάδας νὰ ἀπαντήσῃ τὸν ἐρχόμενον κατ' αὐτοῦ μὲ εἴκοσι χιλιάδας; ³² εἰ δὲ μή, ἐνῶ αὐτὸς εἶναι ἔτι μακρὸν ἀποστέλλει πρέσβεις καὶ ζητεῖ εἰρήνην. ³³ οὕτω λοιπὸν πᾶς ὅστις ἐξ ὑμῶν δὲν ἀπαρνεῖται πάντα τὰ ἑαυτοῦ ὑπάρχοντα, δὲν δύναται νὰ ᾔηαι μαθητὴς μου. ³⁴ Καλὸν τὸ ἅλας· ἀλλ' ἐὰν τὸ ἅλας διαφθαρῇ, μὲ τί θέλει ἀρτυθῇ; ³⁵ δὲν εἶναι πλέον χρήσιμον οὔτε διὰ τὴν γῆν οὔτε διὰ τὴν κοπρίαν· ἔξω ρίπτουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὧτα διὰ νὰ ἀκούῃ ἅς ἀκούῃ.

15 Ἦσαν δὲ ἐγγιζόντες αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ. ² καὶ διεγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι οὗτος ἁμαρτωλούς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. ³ εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων· ⁴ τίς ἀνθρώπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ καταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἑννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός ἕως εὕρῃ αὐτό; ⁵ καὶ εὕρὼν ἐπιτίθῃσιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων, ⁶ καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας λέγων αὐτοῖς· συγχάριτέ μοι ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. ⁷ λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτω χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἑννέα δικαίοις, οἵτινες οὐ χρεῖαν ἔχουσι μετανοίας. ⁸ Ἡ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἀπτεῖ λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως ὅτου εὕρῃ; ⁹ καὶ εὕρουσα συγκαλεῖ τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας λέγουσα· συγχάριτέ μοι ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. ¹⁰ οὕτω, λέγω ὑμῖν, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.

¹¹ Εἶπε δέ· ἀνθρωπὸς τις εἶχε δύο υἱούς. ¹² καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. ¹³ καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως. ¹⁴ δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστε-

15 Ἐπλησίαζον δὲ εἰς αὐτὸν πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ διὰ τὸ ἀκούωσιν αὐτόν. ² καὶ διεγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς δέχεται καὶ συντρώγει μετ' αὐτῶν. ³ Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων· ⁴ τίς ἀνθρώπος ἐξ ὑμῶν ἐὰν ἔχῃ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ χάσῃ ἓν ἐξ αὐτῶν, δὲν ἀφίνει τὰ ἐνεννηκονταεννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ὑπάγει ζητῶν τὸ ἀπολωλός ἕωσοῦ εὕρῃ αὐτό; ⁵ καὶ εὕρὼν [αὐτό] βάλλει ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων. ⁶ καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας λέγων πρὸς αὐτούς· συγχάριτέ μοι ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. ⁷ σὰς λέγω ὅτι οὕτω θέλει εἶσθαι χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ διὰ ἓνα ἁμαρτωλὸν μετανοοῦντα [μᾶλλον] παρὰ διὰ ἐνεννηκονταεννέα δικαίους, οἵτινες δὲν ἔχουσι χρεῖαν μετανοίας. ⁸ Ἡ τίς γυνὴ ἔχουσα δέκα δραχμὰς, ἐὰν χάσῃ δραχμὴν μίαν, δὲν ἀνάπτει λύχνον καὶ σαρόνει τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς, ἕως ὅτου εὕρῃ [αὐτήν]; ⁹ καὶ ἀφοῦ εὕρῃ συγκαλεῖ τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας λέγουσα· συγχάριτέ μοι διότι εὗρον τὴν δραχμὴν τὴν ὁποίαν ἔχασα. ¹⁰ οὕτω, σὰς λέγω, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ διὰ ἓνα ἁμαρτωλὸν μετανοοῦντα.

¹¹ Εἶπε δέ· ἀνθρωπὸς τις εἶχε δύο υἱούς. ¹² καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν πρὸς τὸν πατέρα· πάτερ, δός μοι τὸ ἀνῆκον μέρος τῆς περιουσίας. καὶ διμεοίρασεν εἰς αὐτούς τὰ ὑπάρχοντα [αὐτοῦ]. ¹³ καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας συνάξας πάντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν περιουσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως. ¹⁴ ἀφοῦ δὲ ἐδαπάνησε πάντα, ἔγεινε πεῖνα μεγάλη ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ, καὶ αὐτὸς

ρεῖσθαι. ¹⁵ καὶ πορευθεὶς ἐκολ-
λήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώ-
ρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν
εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν
χοίρους. ¹⁶ καὶ ἐπεθύμει γεμί-
σαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ
τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ
χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ.
¹⁷ εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν εἶπε·
πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρὸς μου
περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῶ
ἀπόλλυμαι. ¹⁸ ἀναστὰς πορεύ-
σομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ
ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἡμαρτον εἰς
τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου·
¹⁹ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός
σου· πόλῃσόν με ὥς ἓνα τῶν
μισθίων σου. ²⁰ καὶ ἀναστὰς ἦλθε
πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἔτι δὲ
αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν
αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγ-
χνίσθη, καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν
ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατε-
φίλησεν αὐτόν. ²¹ εἶπε δὲ αὐτῷ
ὁ υἱός· πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν
οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ
οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός
σου. ²² εἶπε δὲ ὁ πατήρ πρὸς
τοὺς δούλους αὐτοῦ· ἐξενέγκατε
τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ
ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύ-
λιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ
ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, ²³ καὶ
ἐνέγκαντες τὸν μὲσυχον τὸν σιτευ-
τὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφραν-
θῶμεν, ²⁴ ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου
νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπο-
λωλὼς ἦν καὶ εὐρέθη. καὶ ἤρξαντο
εὐφραίνεσθαι. ²⁵ Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐ-
τοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ
ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ,
ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν,
²⁶ καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα τῶν
παιδῶν ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα.
²⁷ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελ-
φός σου ἦκει καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ
σου τὸν μὲσυχον τὸν σιτευτόν,
ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν.

ἤρχισε νὰ στερῇται. ¹⁵ τότε ὑπῆγε
καὶ προσεκολλήθη εἰς ἓνα τῶν
πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, ὅστις
ἔπεμψεν αὐτόν εἰς τοὺς ἀγροὺς
αὐτοῦ διὰ νὰ βόσκη χοίρους. ¹⁶ καὶ
ἐπεθύμει νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ξυλοκεράτων τὰ
ὅποια ἔτρωγον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς
ἐδίδεν εἰς αὐτόν. ¹⁷ ἐλθὼν δὲ εἰς
ἑαυτὸν εἶπε· πόσοι μισθωτοὶ τοῦ
πατρὸς μου περισσεύουσιν ἄρτον,
καὶ ἐγὼ χάνομαι ὑπὸ τῆς πείνης.
¹⁸ σηκωθείς θέλω ὑπάγει πρὸς τὸν
πατέρα μου καὶ θέλω εἰπεῖ πρὸς
αὐτόν· πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν
οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· ¹⁹ καὶ
δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ ὀνομασθῶ
υἱός σου· κάμε με ὡς ἓνα τῶν
μισθωτῶν σου. ²⁰ καὶ σηκωθείς
ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἐνῶ
δὲ ἀπεῖχεν ἔτι μακρὰν εἶδεν αὐτόν
ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγγνίσθη,
καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν
τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν
αὐτόν. ²¹ εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ
υἱός· πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ δὲν
εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ ὀνομασθῶ
υἱός σου. ²² καὶ ὁ πατήρ εἶπε πρὸς
τοὺς δούλους αὐτοῦ· φέρετε ἔξω
τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε
αὐτόν, καὶ δότε δακτυλίδιον εἰς τὴν
χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς
πόδας, ²³ καὶ φέροντες τὸν μὲσυχον
τὸν σιτευτὸν σφάξατε, καὶ φαγόντες
ἄς εὐφρανθῶμεν, ²⁴ διότι οὗτος ὁ
υἱός μου νεκρὸς ἦτο καὶ ἀνέζησε, καὶ
ἀπολωλὼς ἦτο καὶ εὐρέθη. καὶ
ἤρχισαν νὰ εὐφραίνωνται. ²⁵ Ἦτο
δὲ ὁ πρεσβύτερος αὐτοῦ υἱὸς ἐν
τῷ ἀγρῷ· καὶ καθὼς ἐρχόμενος
ἐπλησίασεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἤκουσε
συμφωνίαν καὶ χορούς, ²⁶ καὶ προσ-
καλέσας ἓνα τῶν δούλων ἠρώτα
τί εἶναι ταῦτα. ²⁷ ὁ δὲ εἶπε πρὸς
αὐτόν ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἦλθε·
καὶ ἔσφαξεν ὁ πατήρ σου τὸν
μὲσυχον τὸν σιτευτόν, διότι ἀπήλαυ-

²⁸ ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ᾔθελεν εἰσελθεῖν. ὁ οὖν πατήρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. ²⁹ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί· ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παραῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ. ³⁰ ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. ³¹ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμά σά ἐστίν· ³² εὐφρανθήναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρός ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλώς ἦν καὶ εὗρέθη.

16 Ἐλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ· ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. ² καὶ φωνήσας αὐτόν εἶπεν αὐτῷ· τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δύνῃ ἔτι οἰκονομεῖν. ³ εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπιαιτεῖν αἰσχύνομαι. ⁴ ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα, ὅταν μετασταθῶ ἐκ τῆς οἰκονομίας, δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους ἑαυτῶν. ⁵ καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ ἔλεγε τῷ πρώτῳ· πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου; ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. ⁶ καὶ εἶπεν αὐτῷ· δέξαι σου τὸ γράμμα καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. ⁷ ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπε· σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν κόρους σίτου. καὶ λέγει αὐτῷ·

σεν αὐτόν ὑγιαίνοντα. ²⁸ καὶ ὠργίσθη καὶ δὲν ᾔθελε νὰ εἰσέλθῃ. ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ παρεκάλει αὐτόν. ²⁹ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς τὸν πατέρα· ἰδοὺ τόσα ἔτη σε δουλεύω, καὶ ποτὲ ἐντολήν σου δὲν παρέβην, καὶ εἰς ἐμὲ οὐδὲ ἐρίφιον ἔδωκας ποτε διὰ νὰ εὐφρανθῶ μετὰ τῶν φίλων μου. ³⁰ ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔσφαξας δι' αὐτόν τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. ³¹ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶσαι, καὶ πάντα τὰ ἐμά σά εἶναι. ³² ἔπρεπε δὲ νὰ εὐφρανθῶμεν καὶ νὰ χαρῶμεν, διότι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρός ἦτο καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλώς ἦτο καὶ εὗρέθη.

16 Ἐλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ· ἦτο ἄνθρωπος τις πλούσιος, ὅστις εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος κατηγορήθη πρὸς αὐτόν ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. ² καὶ κράξας αὐτόν εἶπε πρὸς αὐτόν· τί [εἶναι] τοῦτο [τὸ ὅποιον] ἀκούω περὶ σου; δὴς τὸν λογαριασμὸν τῆς οἰκονομίας σου· διότι δὲν θέλεις δυνηθῇ πλέον νὰ ἦσαι οἰκονόμος. ³ εἶπε δὲ καθ' ἑαυτὸν ὁ οἰκονόμος· τί νὰ κάμω, ἐπειδὴ ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖ ἀπ' ἐμοῦ τὴν οἰκονομίαν; νὰ σκάπτω δὲν δύναμαι, νὰ ζητῶ ἐντρέπομαι. ⁴ ἐνόησα τί πρέπει νὰ κάμω, διὰ νὰ με δεχθῶσιν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, ὅταν ἀποβληθῶ τῆς οἰκονομίας. ⁵ καὶ προσκαλέσας ἕνα ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ εἶπε πρὸς τὸν πρῶτον· πόσον χρεωστεῖς εἰς τὸν κύριόν μου; ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν μέτρα ἐλαίου. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· λάβε τὸ ἔγγραφόν σου καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. ⁷ ἔπειτα εἶπε πρὸς ἄλλον· σὺ δὲ πόσον χρεωστεῖς; ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν μόδια σίτου. καὶ λέγει πρὸς

δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. ⁸ καὶ ἐπῆνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτός εἰς τὴν γενεάν τὴν ἐαυτῶν εἰσί. ⁹ κἀγὼ ὑμῖν λέγω· ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα, ὅταν ἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. ¹⁰ ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστὸς ἐστὶ, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. ¹¹ εἰ οὖν ἐν τῷ ἁδίκῳ μαμωνᾶ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; ¹² καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει; ¹³ Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσεὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνὸς ἀντιθέσεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.

¹⁴ Ἦκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμνηστρίζον αὐτόν. ¹⁵ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ Θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ¹⁶ Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕως Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. ¹⁷ εὐκολώτερον δὲ ἐστὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παραλθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν. ¹⁸ Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει, καὶ πᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει. ¹⁹ Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύ-

αὐτόν· λάβε τὸ ἔγγραφόν σου, καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. ⁸ καὶ ἐπῆνεσεν ὁ κύριος τὸν ἁδίκον οἰκονόμον, ὅτι φρονίμως ἔπραξε· διότι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου εἶναι φρονιμώτεροι εἰς τὴν ἑαυτῶν γενεάν παρὰ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτός. ⁹ καὶ ἐγὼ σας λέγω· κάμετε εἰς ἑαυτοὺς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, διὰ νὰ σας δεχθῶσιν εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς, ὅταν ἐκλείψητε. ¹⁰ ὁ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ πιστὸς καὶ ἐν τῷ πολλῷ πιστὸς εἶναι, καὶ ὁ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν τῷ πολλῷ ἄδικος εἶναι. ¹¹ ἐὰν λοιπὸν εἰς τὸν ἁδίκον μαμωνᾶ δὲν ἐφάνητε πιστοί, τὸν ἀληθινὸν [πλοῦτον] τίς θέλει σας ἐμπιστευθῇ; ¹² καὶ ἐὰν εἰς τὸ ξένον δὲν ἐφάνητε πιστοί, τίς θέλει σας δώσει τὸ ἰδικόν σας; ¹³ Οὐδεὶς δοῦλος δύναται νὰ δουλεύῃ δύο κυρίους· διότι ἢ τὸν ἓνα θέλει μισήσει καὶ τὸν ἄλλον θέλει ἀγαπήσει, ἢ εἰς τὸν ἓνα θέλει προσκολληθῇ καὶ τὸν ἄλλον θέλει καταφρονήσει. δὲν δύνασθε νὰ δουλεύητε Θεὸν καὶ μαμωνᾷ.

¹⁴ Ἦκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὄντες, καὶ περιεγέλων αὐτόν. ¹⁵ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· σεῖς εἰσθε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ Θεὸς ὁμῶς γνωρίζει τὰς καρδίας σας· διότι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων εἶναι ὑψηλὸν βδέλυγμα εἶναι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ¹⁶ Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕως Ἰωάννου [ὑπῆρχον]· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς [τις] βιάζεται [νὰ εἰσέλθῃ] εἰς αὐτήν. ¹⁷ εὐκολώτερον δὲ εἶναι ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ νὰ παρέλθωσι παρὰ μία κεραία τοῦ νόμου νὰ πέσῃ. ¹⁸ Πᾶς ὅστις χωρίζεται τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ νυμφεύεται ἄλλην μοιχεύει, καὶ πᾶς ὅστις νυμφεύεται κεχωρισμένην ἀπὸ ἀνδρὸς μοιχεύει. ¹⁹ Ἦτο δὲ ἄνθρωπός τις πλούσιος,

σκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς.
²⁰ πτωχὸς δέ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος ²¹ καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ. ²² ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη.
²³ καὶ ἐν τῷ ἄδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. ²⁴ καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπε· πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταπύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ· ²⁵ εἶπε δὲ ὁ Ἀβραάμ· τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾷσαι· ²⁶ καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν.
²⁷ εἶπε δέ· ἐρωτῶ σὺν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· ²⁸ ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου.
²⁹ λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ· ἔχουσι Μωυσέα καὶ τοὺς προφῆτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. ³⁰ ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτοὺς, μετανοήσουσιν.
³¹ εἶπε δὲ αὐτῷ· εἰ Μωυσέως

καὶ ἐνεδύετο πορφύραν καὶ στόλῃν βυσσίνην εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν μεγαλοπρεπῶς. ²⁰ ἦτο δὲ πτωχὸς τις ὀνομαζόμενος Λάζαρος, ὅστις ἔκειτο πεπληγμένος πλησίον τῆς πύλης αὐτοῦ ²¹ καὶ ἐπεθύμει νὰ χορτασθῇ ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἐγλείφον τὰς πληγὰς αὐτοῦ.
²² ἀπέθανε δὲ ὁ πτωχὸς καὶ ἐφέρθη ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. ²³ καὶ ἐν τῷ ἄδῃ ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἐνῶ ἦτο ἐν βασάνοις, βλέπει τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ τὸν Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ.
²⁴ καὶ αὐτὸς φωνάξας εἶπε· πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον τὸν Λάζαρον, διὰ νὰ βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ εἰς ὕδωρ καὶ νὰ καταδροσίῃ τὴν γλῶσσάν μου, διότι βασανίζομαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ· ²⁵ εἶπε δὲ ὁ Ἀβραάμ· τέκνον, ἐνθυμήθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ ὁ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· τώρα οὗτος μὲν παρηγορεῖται, σὺ δὲ βασανίζεσαι· ²⁶ καὶ ἐκτὸς τούτων πάντων μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα εἶναι ἐστηριγμένον, ὥστε οἱ θέλοντες νὰ διαβῶσιν ἐντεῦθεν πρὸς ἐσᾶς νὰ μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν νὰ διαπερῶσι πρὸς ἡμᾶς.
²⁷ εἶπε δέ· παρακαλῶ σε λοιπόν, πάτερ, νὰ πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· ²⁸ διότι ἔχω πέντε ἀδελφούς· διὰ νὰ μαρτυρήσῃ εἰς αὐτούς, ὥστε νὰ μὴ ἔλθωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου.
²⁹ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀβραάμ, ἔχουσι τὸν Μωυσῆν καὶ τοὺς προφῆτας· ἅς ἀκούσωσιν αὐτούς. ³⁰ ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν ὑπάγῃ πρὸς αὐτούς, θέλουσι μετανοήσει.
³¹ εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν·

καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πεισθήσονται.

17 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ· ἀνένδεκτόν ἐστι τοῦ μὴ ἔλθειν τὰ σκάνδαλα· οὐαὶ δὲ οὗ οὐ ἔρχεται. ² λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ λίθος μυλικὸς περιέκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ῥριπταὶ εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων. ³ προσέχετε ἑαυτοῖς. ἐάν δὲ ἁμάρτη εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ ἐάν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. ⁴ καὶ ἐάν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμάρτη εἰς σὲ καὶ ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ πρὸς σε λέγων, μετανοῶ, ἁφήσεις αὐτόν. ⁵ Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ· πρόσθεες ἡμῖν πίστιν. ⁶ εἶπε δὲ ὁ Κύριος· εἰ ἔχετε πίστιν ὥς κόκκον σινάπεως, ἐλέγχετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ, ἐκρίζωθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν. ⁷ Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἔρεϊ, εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσε, ⁸ ἀλλ' οὐχὶ ἔρεϊ αὐτῷ· ἐτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι ἕως φάγοι καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; ⁹ μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ ἐκεῖνῳ ὅτι ἐποίησε τὰ διαταχθέντα; οὐ δοκῶ. ¹⁰ οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὅτι ὁ ὀφειλόμεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.

¹¹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσου Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. ¹² καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἰς τινα κώμην ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἱ

ἐάν τὸν Μωυσῆν καὶ τοὺς προφῆτας δὲν ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἀναστῇ ἐκ νεκρῶν θέλουσι πεισθῇ.

17 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ ἔλθωσι τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ [εἰς ἐκεῖνον] διὰ τοῦ ὁποίου ἔρχονται. ² συμφέρει εἰς αὐτὸν νὰ κρεμασθῇ περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ μύλου πέτρα καὶ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν, παρὰ νὰ σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων. ³ προσέχετε εἰς ἑαυτοὺς. ἐάν δὲ ὁ ἀδελφός σου ἁμαρτήσῃ εἰς σε, ἐπιπλήξον αὐτόν· καὶ ἐάν μετανοήσῃ, συγχώρησον αὐτόν. ⁴ καὶ ἐάν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμαρτήσῃ εἰς σε, καὶ ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ πρὸς σε λέγων· μετανοῶ, θέλεις συγχωρήσει αὐτόν. ⁵ Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Κύριον· αὐξήσον εἰς ἡμᾶς τὴν πίστιν. ⁶ ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· ἐάν εἴχετε πίστιν ὥς κόκκον σινάπεως, ἠθέλετε εἰπεῖ εἰς τὴν συκάμινον ταύτην, ἐκρίζωθητι καὶ φυτεύθητι εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἡθελέ σας ὑπακούσει. ⁷ Τίς δὲ ἀπὸ σας ἔχων δοῦλον ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, θέλει εἰπεῖ [πρὸς αὐτόν], εὐθὺς ἀφοῦ ἔλθῃ ἐκ τοῦ ἀγροῦ· ὑπαγε κάθισον νὰ φάγῃς, ⁸ καὶ δὲν θέλει εἰπεῖ πρὸς αὐτόν· ἐτοίμασον τί νὰ δειπνήσω, καὶ περιζωσθεὶς ὑπηρετεῖ με, ἕως οὗ φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα θέλεις φάγῃ καὶ πίῃ σύ; ⁹ μήπως γνωρίζει χάριν εἰς τὸν δοῦλον ἐκεῖνον διότι ἔκαμε τὰ διαταχθέντα εἰς αὐτόν; δὲν μοι φαίνεται. ¹⁰ οὕτω καὶ σεῖς, ὅταν κάμῃτε πάντα τὰ διαταχθέντα εἰς ἑαῶς, λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοι εἴμεθα, ἐπειδὴ ἐκάμαμεν ὅτι ἔχρεωστοῦμεν νὰ κάμωμεν.

¹¹ Καὶ ὅτε αὐτὸς ἐπορεύετο εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ διέβαινε διὰ μέσου τῆς Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. ¹² καὶ ἐνῷ εἰσῆρχετο εἰς τινα κώμην ἀπήντησαν αὐτόν δέκα ἄνθρωποι λεπροί, οἵτινες ἐστάθησαν μακρόθεν,

ἔστησαν πόρρωθεν, ¹³ καὶ αὐτοὶ ἤραν φωνὴν λέγοντες· Ἰησοῦ Ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. ¹⁴ καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν. ¹⁵ εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν, ¹⁶ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρεῖτης. ¹⁷ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἑνέα ποῦ; ¹⁸ οὐχ εὐρέθησαν ὑποστρέφαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ εἰ μὴ ὁ ἄλλογενὴς οὗτος; ¹⁹ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.

²⁰ Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν· οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, ²¹ οὐδὲ ἐροῦσιν ἰδοὺ ὧδε ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν. ²² Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ ἴσθησθε. ²³ καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ὧδε, ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ ἀπέλθῃτε μηδὲ διώξητε. ²⁴ ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπή ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανόθεν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει, οὕτως ἐστὶ καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. ²⁵ πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. ²⁶ καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως ἐστὶ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· ²⁷ ἦσθιον, ἔπιον, ἐγάμον, ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι τῆς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν

¹³ καὶ αὐτοὶ ὤψισαν φωνὴν λέγοντες· Ἰησοῦ Ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. ¹⁴ καὶ ἰδὼν εἶπε πρὸς αὐτούς· ὑπάγετε καὶ δείξατε, ἑαυτοὺς εἰς τοὺς ἱερεῖς. καὶ ἐνῶ ἐπορεύοντο ἐκαθαρίσθησαν. ¹⁵ εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰατρεύθη, ὑπέστρεψε μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν, ¹⁶ καὶ ἔπεσε κατὰ πρόσωπον εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἦτο Σαμαρεῖτης. ¹⁷ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· δὲν ἐκαθαρίσθησαν οἱ δέκα; οἱ δὲ ἑνέα ποῦ [εἶναι]; ¹⁸ δὲν εὐρέθησαν [ἄλλοι] νὰ ὑποστρέψωσι διὰ νὰ δοξάσωσι τὸν Θεὸν εἰμὴ ὁ ἄλλογενὴς οὗτος; ¹⁹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· σηκωθείς ὑπάγε· ἡ πίστις σου σε ἔσωσεν.

²⁰ Ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων, πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτούς καὶ εἶπε· δὲν ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ οὕτως ὥστε νὰ παρατηρῇται. ²¹ οὐδὲ θέλουσιν εἰπεῖ· ἰδοὺ ἐδῶ [εἶναι], ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ· διότι ἰδοὺ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐντὸς ὑμῶν. ²² Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· θέλουσιν ἐλθεῖ ἡμέραι, ὅτε θέλετε ἐπιθυμήσει νὰ ἴδῃτε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ δὲν θέλετε ἰδεῖν. ²³ καὶ θέλουσιν σὰς εἰπεῖ· ἰδοὺ ἐδῶ [εἶναι], ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ ὑπάγῃτε μηδ' ἀκολουθήσῃτε. ²⁴ διότι ὡς ἡ ἀστραπή ἢ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανόθεν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανόν, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. ²⁵ πρῶτον ὅμως πρέπει αὐτὸς νὰ πάθῃ πολλὰ καὶ νὰ καταφρονῇ ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. ²⁶ καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Νῶε, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· ²⁷ ἔτρωγον, ἔπιον, ἐνύμφοντο, ἐνύμφοντο, μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ Νῶε εἰσῆλθεν εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ

ἅπαντας. ²⁸ ὁμοίως καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λῶτ· ἦσθιον, ἔπινον, ἡγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ὠκοδόμουν· ²⁹ ἡ δὲ ἡμέρα ἐξῆλθε Λῶτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. ³⁰ κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ἡ ἡμέρα ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. ³¹ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἄραι αὐτά, καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. ³² μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λῶτ. ³³ ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὃς ἐὰν ἀπολέσῃ αὐτήν, ζωογονήσῃ αὐτήν. ³⁴ λέγων ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, εἷς παραληφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται· ³⁵ δύο ἔσονται ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό, ἡ μία παραληφθήσεται καὶ ἡ ἑτέρα ἀφεθήσεται· ³⁶ δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εἷς παραληφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. ³⁷ καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· ποῦ, Κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ ἐπισυναχθήσονται καὶ οἱ ἅετοί.

18 Ἐλεγε δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺς καὶ μὴ ἐκκακεῖν, ² λέγων· κριτὴς τις ἦν ἐν τινὶ πόλει τὸν Θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἀνθρώπον μὴ ἐντρέπομενος. ³ χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα· ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. ⁴ καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐπὶ χρόνον· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· εἰ καὶ τὸν Θεὸν οὐ φοβοῦμαι καὶ ἀνθρώπον οὐκ ἐντρέπομαι, ⁵ διὰ γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. ⁶ εἶπε δὲ

ἀπώλεσεν ἅπαντας. ²⁸ ὁμοίως καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Λῶτ· ἔτρωγον, ἔπινον, ἡγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ὠκοδόμουν· ²⁹ καθ' ἣν δὲ ἡμέραν ἐξῆλθεν ὁ Λῶτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. ³⁰ ὡσαύτως θέλει εἶσθαι καθ' ἣν ἡμέραν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει φανερωθῇ. ³¹ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὅστις εὑρεθῇ ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἂς μὴ καταβῇ διὰ τὰ λάβῃ αὐτά, καὶ ὅστις ἐν τῷ ἀγρῷ ὁμοίως ἂς μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ὀπίσω. ³² ἐνθυμεῖσθε τὴν γυναῖκα τοῦ Λῶτ. ³³ ὅστις ζητήσῃ τὴν σῶσιν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὅστις ἀπολέσῃ αὐτήν, θέλει διαφυλάξῃ αὐτήν. ³⁴ σᾶς λέγων, ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ θέλουσιν εἶσθαι δύο ἐπὶ μιᾶς κλίνης, ὁ εἷς παραλαμβάνεται καὶ ὁ ἄλλος ἀφίνεται· ³⁵ δύο [γυναῖκες] θέλουσιν ἀλέθει ὁμοῦ, ἡ μία παραλαμβάνεται καὶ ἡ ἄλλη ἀφίνεται· ³⁶ δύο θέλουσιν εἶσθαι ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εἷς παραλαμβάνεται καὶ ὁ ἄλλος ἀφίνεται. ³⁷ καὶ ἀποκριθέντες λέγουσι πρὸς αὐτόν· ποῦ, Κύριε; ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ὅπου [εἶναι] τὸ σῶμα, ἐκεῖ θέλουσι συναχθῇ οἱ ἅετοί.

18 Ἐλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς περὶ τοῦ ὅτι πρέπει πάντοτε τὰ προσεύχωνται καὶ τὰ μὴ ἀποκάμνωσι, ² λέγων· κριτὴς τις ἦτο ἐν τινὶ πόλει ὅστις τὸν Θεὸν δὲν ἐφοβεῖτο καὶ ἀνθρώπον δὲν ἐντρέπετο. ³ ἦτο δὲ χήρα τις ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα· ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. ⁴ καὶ μέχρι τινὸς δὲν ἠθέλησε· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπε καθ' ἑαυτόν· ἂν καὶ τὸν Θεὸν δὲν φοβῶμαι καὶ ἀνθρώπον δὲν ἐντρέπωμαι, ⁵ τοῦλάχιστον ἐπειδὴ με ἐνοχλεῖ ἡ χήρα αὕτη ἂς ἐκδικήσω αὐτήν, διὰ τὰ μὴ ἐρχεται πάντοτε καὶ με βασανίζῃ. ⁶ καὶ εἶπεν ὁ

ὁ Κύριος· ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· ⁷ ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς; ⁸ λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἄρα εὕρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

⁹ Εἶπε δὲ καὶ πρὸς τινὰς τοὺς πεποιοῦντας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιπούς, τὴν παραβολὴν ταύτην· ¹⁰ ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἰς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. ¹¹ ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο· ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· ¹² νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. ¹³ καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἐστὼς οὐκ ᾔθελεν ρυθῆ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπαῖραι, ἀλλ' ἔτυπεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ λέγων· ὁ Θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. ¹⁴ λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

¹⁵ Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. ¹⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτὰ εἶπεν· ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρὸς με καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιοῦτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ¹⁷ ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅς ἐάν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

¹⁸ Καὶ ἐπηρώτησέ τις αὐτὸν ἄρχων λέγων· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί νὰ ποιήσας ζῶν ἀιώνιον κληρο-

Κύριος· ἀκούσατε τί λέγει ὁ ἄδικος κριτὴς· ⁷ ὁ δὲ Θεὸς δὲν θέλει κάμει τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέραν καὶ νύκτα, ἂν καὶ μακροθυμῇ δι' αὐτούς; ⁸ σᾶς λέγω ὅτι θέλει κάμει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ταχέως. πλὴν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὅταν ἔλθῃ ἄρα γε θέλει εὕρεῖ τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

⁹ Εἶπε δὲ καὶ πρὸς τινὰς τοὺς θαρροῦντας εἰς ἑαυτοὺς ὅτι εἶναι δίκαιοι, καὶ καταφρονοῦντας τοὺς λοιπούς, τὴν παραβολὴν ταύτην· ¹⁰ ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν διὰ νὰ προσευχηθῶσιν, ὁ εἰς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος τελώνης. ¹¹ ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς προσηύχετο καθ' ἑαυτὸν ταῦτα· εὐχαριστῶ σοι, Θεέ, ὅτι δὲν εἰμαι καθὼς οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ καθὼς οὗτος ὁ τελώνης· ¹² νηστεύω δις τῆς ἐβδομάδος, ἀποδεκατίζω πάντα ὅσα ἔχω. ¹³ καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἰστάμενος δὲν ᾔθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ ὑψώσῃ εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἔτυπεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ λέγων· ὁ Θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. ¹⁴ σᾶς λέγω, κατέβη οὗτος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δεδικαιωμένος [μᾶλλον] παρὰ ἐκεῖνος· διότι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν θέλει ταπεινωθῇ, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν θέλει ὑψωθῇ.

¹⁵ Ἐφερον δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ τὰ βρέφη διὰ νὰ ἐγγίξῃ αὐτά· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπέπληξαν αὐτούς. ¹⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς ὁμῶς προσκαλέσας αὐτὰ εἶπεν· ἀφήσατε τὰ παιδία νὰ ἔρχονται πρὸς ἐμέ, καὶ μὴ ἐμποδίζετε αὐτά· διότι τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ¹⁷ ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅστις δὲν δεχθῇ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, δὲν θέλει εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

¹⁸ Καὶ ἄρχων τις ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί νὰ πράξω διὰ νὰ κληρονομήσω ζῶν

νομήσω; ¹⁹ εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδείς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός. ²⁰ τὰς ἐντολάς οἶδας· μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψης, μὴ ψευδομαρτυρήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. ²¹ ὁ δὲ εἶπε· ταῦτα πάντα ἐφύλαξάμην ἐκ νεότητός μου. ²² ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἔτι ἐν σοὶ λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρόν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι. ²³ ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. ²⁴ ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον εἶπε· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ²⁵ εὐκοπώτερον γὰρ ἐστὶ κἄμηλον διὰ τρυμαλῖας ραφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. ²⁶ εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ὁ δὲ εἶπε· ²⁷ τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ ἐστίν. ²⁸ Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. ²⁹ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδείς ἐστίν ὃς ἀφήκεν οἰκίαν ἢ γονεῖς ἢ ἀδελφούς ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ³⁰ ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζῶν αἰώνιον.

³¹ Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπε πρὸς αὐτούς· ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ Υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου. ³² παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσι καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὕβρισθήσεται καὶ ἐμπτυσθήσεται, ³³ καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ

αἰώνιον; ¹⁹ καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδείς ἀγαθός εἰμὴ εἰς ὁ Θεός. ²⁰ τὰς ἐντολάς ἐξεύρεις· μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψης, μὴ ψευδομαρτυρήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. ²¹ ὁ δὲ εἶπε· ταῦτα πάντα ἐφύλαξα ἐκ νεότητός μου. ²² ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· ἔτι ἐν σοὶ λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διαμοίρασον εἰς πτωχοὺς, καὶ θέλεις ἔχει θησαυρόν ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐλθὲ ἀκολουθεῖ μοι. ²³ ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα ἔγεινε περίλυπος διότι ἦτο πλούσιος σφόδρα. ²⁴ ἰδὼν δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον εἶπε· πῶς δυσκόλως θέλουσιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ οἱ ἔχοντες τὰ χρήματα· διότι εὐκολώτερον εἶναι νὰ περάσῃ κἄμηλος διὰ τρύπης βελόνης παρὰ πλούσιος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ²⁶ εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· καὶ τίς δύναται νὰ σωθῇ; ²⁷ ὁ δὲ εἶπε· τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις εἶναι δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ. ²⁸ εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ σε ἠκολουθήσαμεν. ²⁹ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι δὲν εἶναι οὐδείς ὅστις ἀφήκεν οἰκίαν ἢ γονεῖς ἢ ἀδελφούς ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ³⁰ ὅστις δὲν θέλει ἀπολαύσει πολλαπλάσια ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ ἐρχομένῳ αἰῶνι ζῶν αἰώνιον.

³¹ Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπε πρὸς αὐτούς· ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ θέλουσιν ἐκτελεσθῇ πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου. ³² διότι θέλει παραδοθῇ εἰς τὰ ἔθνη καὶ θέλει ἐμπαιχθῇ καὶ ὕβρισθῇ καὶ ἐμπτυσθῇ, ³³ καὶ μαστιγώσαντες θέλουσι θανατώσει αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ θέλει

τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. ³⁴ καὶ αὐτοὶ οὐδέν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

³⁵ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίξειν αὐτὸν εἰς Ἱεριχὼ τυφλὸς τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. ³⁶ ἀκούσας δὲ ὄχλον διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἴη τοῦτο. ³⁷ ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. ³⁸ καὶ ἐβόησε λέγων· Ἰησοῦ υἱὲ Δαυεὶδ, ἐλέησόν με. ³⁹ καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυεὶδ, ἐλέησόν με. ⁴⁰ σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν ⁴¹ λέγων· τί σοι θέλεις ποιῆσω; ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. ⁴² καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. ⁴³ καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.

19 Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱεριχὼν. ² καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος, ³ καὶ ἐζήτηε ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. ⁴ καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἡμελλε διέρχεσθαι. ⁵ καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μέναι. ⁶ καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτόν χαίρων. ⁷ καὶ ἰδόντες πάντες διεγόνγυζον λέγοντες ὅτι παρὰ ἀμαρτωλῶ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλύσαι. ⁸ σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν

ἀναστηθῆ. ³⁴ καὶ αὐτοὶ δὲν ἐνόησαν οὐδὲν ἐκ τούτων, καὶ ἦτο ὁ λόγος οὗτος κεκρυμμένος ἀπ' αὐτῶν, καὶ δὲν ἐνόουν τὰ λεγόμενα.

³⁵ Ὅτε δὲ ἐπλησίαζεν εἰς τὴν Ἱεριχὼν τυφλὸς τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν ζητῶν. ³⁶ ἀκούσας δὲ ὄχλον διαβαίνοντα ἠρώτα τί εἶναι τοῦτο. ³⁷ ἀπήγγειλαν δὲ πρὸς αὐτόν ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος διαβαίνει. ³⁸ καὶ ἐφώνασε λέγων· Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Δαβίδ, ἐλέησόν με. ³⁹ καὶ οἱ προπορευόμενοι ἐπέπληττον αὐτόν διὰ νὰ σιωπήσῃ· ἀλλ' αὐτὸς πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ τοῦ Δαβίδ, ἐλέησόν με. ⁴⁰ σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς προσέταξε νὰ φερθῇ πρὸς αὐτόν. καὶ ἀφοῦ ἐπλησίασεν ἠρώτησεν αὐτόν ⁴¹ λέγων· τί θέλεις νὰ σοι κάμω; ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, νὰ ἀναβλέψω. ⁴² καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σε ἔσωσε. ⁴³ καὶ παρευθὺς ἀνέβλεψε καὶ ἠκολούθει αὐτόν δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἤνεσε τὸν Θεόν.

19 Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱεριχὼν. ² καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ὀνομαζόμενος Ζακχαῖος, ὅστις ἦτο ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦτο πλούσιος, ³ καὶ ἐζήτηε νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν τίς εἶναι, καὶ δὲν ἠδύνατο διὰ τὸν ὄχλον, διότι ἦτο μικρὸς τὸ ἀνάστημα. ⁴ καὶ δραμὼν ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν διὰ νὰ ἴδῃ αὐτόν· ἐπειδὴ δι' ἐκείνης [τῆς ὁδοῦ] ἔμελλε νὰ περάσῃ. ⁵ καὶ ὡς ἦλθεν εἰς τὸν τόπον ὁ Ἰησοῦς ἀναβλέψας εἶδεν αὐτόν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, κατάβα ταχέως· διότι σήμερον πρέπει νὰ μείνω ἐν τῷ οἴκῳ σου. ⁶ καὶ κατέβη ταχέως, καὶ ὑπεδέχθη αὐτόν μετὰ χαρᾶς. ⁷ καὶ ἰδόντες ἅπαντες ἐγόνγυζον λέγοντες ὅτι εἰς ἀμαρτωλὸν ἄνθρωπον εἰσῆλθε νὰ καταλύσῃ. ⁸ σταθεὶς δὲ ὁ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον· ἰδοὺ

Κύριον· ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. ⁹ εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστίν. ¹⁰ ἦλθε γὰρ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

¹¹ Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶς εἶπε παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγυὲς αὐτὸν εἶναι Ἱερουσαλὴμ καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρηῖμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀναφαινεσθαι. ¹² εἶπεν οὖν· ἄνθρωπος τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι. ¹³ καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· πραγματεύσασθε ἐν ᾧ ἔρχομαι. ¹⁴ οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες· σὺ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτόν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπε φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἷς ἔδωκε τὸ ἀργύριον, ἵνα γνῶ τίς διεπραγματεύσατο. ¹⁶ παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων· κύριε, ἡ μνᾶ σου προσειργάσατο δέκα μνᾶς. ¹⁷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· εὖ, ἀγαθὲ δοῦλε· ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. ¹⁸ καὶ ἦλθεν ὁ δεῦτερος λέγων· κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε πέντε μνᾶς. ¹⁹ εἶπε δὲ καὶ τούτῳ· καὶ σὺ γίνου ἐπάνω πέντε πόλεων. ²⁰ καὶ ἕτερος ἦλθε λέγων· κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ. ²¹ ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ· αἵρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας. ²² λέγει αὐτῷ· ἐκ τοῦ στόματός σου

τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδω εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἐὰν ἐσυκοφάντησά τινα εἰς τι ἀποδίδω τετραπλοῦν. ⁹ εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον ἐγένετο σωτηρία εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς τοῦ Ἀβραάμ εἶναι. ¹⁰ διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθε νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ σώσῃ τὸ ἀπολωλός.

¹¹ Καὶ ἐνῷ αὐτοὶ ἤκουον ταῦτα προσθέσας εἶπε παραβολήν, διότι ἦτο πλησίον τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ αὐτοὶ ἐνόμιζον ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐμελλεν εὐθὺς νὰ φανῇ. ¹² εἶπε λοιπόν· ἄνθρωπος τις εὐγενὴς ὑπῆγεν εἰς χώραν μακρὰν διὰ νὰ λάβῃ εἰς ἑαυτὸν βασιλείαν καὶ νὰ ὑποστρέψῃ. ¹³ καὶ καλέσας δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς δέκα μνᾶς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· πραγματευθῆτε ἕως οὗ ἔλθω. ¹⁴ οἱ συμπολῖται αὐτοῦ ὅμως ἐμίσουν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν κατόπιν αὐτοῦ πρέσβεις λέγοντες· δὲν θέλομεν τοῦτον νὰ βασιλεύσῃ ἐφ' ἡμᾶς. ¹⁵ καὶ ἀφοῦ ὑπέστρεψε λαβὼν τὴν βασιλείαν, εἶπε νὰ προσκληθῶσι πρὸς αὐτόν οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωκε τὸ ἀργύριον, διὰ νὰ μάθῃ τί ἐκέρδησεν ἕκαστος. ¹⁶ καὶ ἦλθεν ὁ πρῶτος λέγων· κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐκέρδησε δέκα μνᾶς. ¹⁷ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· εὖγε, ἀγαθὲ δοῦλε· ἐπειδὴ εἰς τὸ ἐλάχιστον ἐφάνης πιστός, ἔχε ἐξουσίαν ἐπάνω δέκα πόλεων. ¹⁸ καὶ ἦλθεν ὁ δεῦτερος λέγων· κύριε, ἡ μνᾶ σου ἔκαμε πέντε μνᾶς. ¹⁹ εἶπε δὲ καὶ πρὸς τοῦτον· καὶ σὺ γενοῦ [ἐξουσιαστής] ἐπάνω πέντε πόλεων. ²⁰ ἦλθε καὶ ἄλλος λέγων· κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, τὴν ὁποίαν εἶχον πεφυλαγμένην ἐν μανδηλίῳ. ²¹ διότι σε ἐφοβούμην, ἐπειδὴ εἶσαι ἄνθρωπος αὐστηρὸς· λαμβάνεις ὅτι δὲν κατέβαλες, καὶ θερίζεις ὅτι δὲν ἔσπειρας. ²² καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· ἐκ τοῦ

κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε, ἦδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος ἀσστηρὸς εἰμι, αἴρων ὁ οὐκ ἔθνηκα, καὶ θερίζων ὁ οὐκ ἔσπειρα· ²³ καὶ διατὶ οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό; ²⁴ καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν· ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι. ²⁵ καὶ εἶπον αὐτῷ· Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς. ²⁶ λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὁ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. ²⁷ πλὴν τοὺς ἐχθροὺς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάζετε αὐτοὺς ἐμπροσθέν μου.

²⁸ Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἐμπροσθεν ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα. ²⁹ καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ³⁰ εἰπὼν· ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ἣ εἰσπορευόμενοι εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. ³¹ καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ, διατὶ λύετε; οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ, ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρειάν ἔχει. ³² ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς· ³³ λύνωντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· τί λύετε τὸν πῶλον; ³⁴ οἱ δὲ εἶπον ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρειάν ἔχει. ³⁵ καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιρρίψαντες ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν. ³⁶ πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώωνον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. ³⁷ ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν

στόματός σου θέλω σε κρίνει, πονηρὲ δοῦλε, ἤξευρες ὅτι ἐγὼ εἰμαι ἄνθρωπος ἀσστηρὸς, λαμβάνων ὅτι δὲν κατέβαλον, καὶ θερίζων ὅτι δὲν ἔσπειρα· ²³ διὰ τί λοιπὸν δὲν ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου εἰς τὴν τράπεζαν, ὥστε ἐγὼ ἐλθὼν ἠθελον συνάξει αὐτὸ μετὰ τοῦ τόκου; ²⁴ καὶ εἶπε πρὸς τοὺς παρεστῶτας· ἀφαιρέσατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε εἰς τὸν ἔχοντα τὰς δέκα μνᾶς. ²⁵ καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς. ²⁶ διότι σὰς λέγω ὅτι εἰς πάντα τὸν ἔχοντα θέλει δοθῇ, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὅτι ἔχει θέλει ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτοῦ. ²⁷ πλὴν τοὺς ἐχθροὺς μου ἐκείνους, οἵτινες δὲν με ἠθέλησαν νὰ βασιλεύσω ἐπ' αὐτούς, φέρετε ἐδῶ, καὶ κατασφάζετε ἐμπροσθέν μου.

²⁸ Καὶ εἰπὼν ταῦτα προεχώρει ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα. ²⁹ καὶ ὡς ἐπλησίασεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ³⁰ εἰπὼν· ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβαίνοντες θέλετε εὐρεῖ πωλᾶριον δεδεμένον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οὐδεὶς ἄνθρωπος ἐκάθισέ ποτε· λύσατε αὐτὸ καὶ φέρετε. ³¹ καὶ ἐάν τις σᾶς ἐρωτήσῃ, διὰ τί λύετε [αὐτό]; οὕτω θέλετε εἰπεῖν πρὸς αὐτόν, ὅτι ὁ Κύριος ἔχει χρειάν αὐτοῦ. ³² ὑπῆγαν δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι καὶ εὗρον καθὼς εἶπε πρὸς αὐτούς· ³³ καὶ ἐνῶ ἔλυον τὸ πωλᾶριον εἶπον πρὸς αὐτούς οἱ κύριοι αὐτοῦ· διὰ τί λύετε τὸ πωλᾶριον; ³⁴ οἱ δὲ εἶπον· ὁ Κύριος ἔχει χρειάν αὐτοῦ. ³⁵ καὶ ἔφεραν αὐτὸ πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ῥίψαντες ἐπὶ τὸ πωλᾶριον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐπεκάθισαν τὸν Ἰησοῦν. ³⁶ ἐνῶ δὲ ἐπορεύετο ὑπεστρώωνον τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰς τὴν ὁδόν. ³⁷ καὶ ὅτε ἐπλησίαζεν ἤδη εἰς τὴν κατάβασιν τοῦ ὄρους τῶν

Ἐλαιῶν ἤρξαντο ἅπαν τὸ πληθος
τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν
τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλη περὶ
πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων ³⁸ λέ-
γοντες· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
Βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου·
εἰρήνῃ ἐν οὐρανῷ, καὶ δόξα ἐν
ὑψίστοις. ³⁹ καὶ τινες τῶν Φαρι-
σαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς
αὐτόν· Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον
τοῖς μαθηταῖς σου. ⁴⁰ καὶ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· λέγω
ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν,
οἱ λίθοι κεκραῶνται. ⁴¹ καὶ ὡς
ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυ-
σεν ἐπ' αὐτῇ, ⁴² λέγων ὅτι εἰ
ἔγνων καὶ σύ, καὶ γε ἐν τῇ
ἡμέρᾳ σου ταύτῃ, τὰ πρὸς
εἰρήνῃν σου· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ
ὀφθαλμῶν σου. ⁴³ ὅτι ἤξουσιν
ἡμέραι ἐπὶ σέ καὶ περιβαλοῦσιν
οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ
περικυκλώσουσί σε καὶ συνέξουσί
σε πάντοθεν, ⁴⁴ καὶ ἐδαφιοῦσί σε
καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ
ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ,
ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνων τὸν καιρὸν
τῆς ἐπισκοπῆς σου.

⁴⁵ Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας ⁴⁶ λέγων αὐτοῖς· γέγραπται, ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς ἐστίν· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον ληστῶν.

⁴⁷ Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐξήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, ⁴⁸ καὶ οὐχ εὗρισκον τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

20 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν
ἡμερῶν ἐκείνων διδάσκοντος
αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ
εὐαγγελιζομένου ἐπέστησαν οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν
τοῖς πρεσβυτέροις ² καὶ εἶπον πρὸς

Ἐλαίων ἤρχισαν ἅπαν τὸ πλῆθος
τῶν μαθητῶν χαίροντες νὰ ὑμνῶσι
τὸν Θεὸν μεγαλοφώνως διὰ πάντα
τὰ θαύματα τὰ ὁποῖα εἶδον ³⁸ λέ-
γοντες· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
Βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου· εἰρήνη
ἐν οὐρανῷ, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.
³⁹ καὶ τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ
ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε,
ἐπίπληξον τοὺς μαθητάς σου. ⁴⁰ καὶ
ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· σᾶς
λέγω ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ
λίθοι θέλουσι φωνάζει. ⁴¹ καὶ ὅτε
ἐπλησίασεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν
ἐπ' αὐτὴν ⁴² λέγων εἶθε νὰ ἐγνώριζες
καὶ σύ, τοῦλάχιστον ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου
ταύτῃ, τὰ πρὸς εἰρήνην σου [ἀπο-
βλέποντα]· ἀλλὰ τώρα ἐκρύφθησαν
ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου· ⁴³ διότι
θέλουσιν ἔλθει ἡμέραι ἐπὶ σέ καὶ
οἱ ἐχθροί σου θέλουσι κάμει χαρά-
κωμα περὶ σε, καὶ θέλουσί σε περι-
κυκλώσει καὶ θέλουσί σε στενοχωρή-
σει πανταχόθεν, ⁴⁴ καὶ θέλουσι κατε-
δαφίσει σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί,
καὶ δὲν θέλουσιν ἀφήσει ἐν σοὶ λίθον
ἐπὶ λίθον, διότι δὲν ἐγνώρισας τὸν
καιρὸν τῆς ἐπισκέψεώς σου.

⁴⁵ Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρχισε νὰ ἐκβάλλῃ τοὺς πωλοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας ⁴⁶ λέγων πρὸς αὐτοὺς· εἶναι γεγραμμένον, ὁ οἶκός μου εἶναι οἶκος προσευχῆς· σεῖς δὲ ἐκάμετε αὐτὸν σπήλαιον ληστῶν.

47 Καὶ ἐδίδασκει καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ ἐζήτουν νὰ ἀπολέσωσιν αὐτόν.
48 καὶ δὲν εὔρισκον τὸ τί νὰ πράξωσι· διότι πᾶς ὁ λαὸς ἦτο προσηλωμένος εἰς τὸ νὰ ἀκούῃ αὐτόν.

20 Καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκεῖ-
νων ἐνῶ αὐτὸς ἐδίδασκε τὸν
λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐηγγελίζετο
ἦλθον ἐξαίφνης οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
γραμματεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων
² καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν λέγοντες· εἰπέ

αὐτὸν λέγοντες· εἰπὲ ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; ³ ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἓνα λόγον, καὶ εἰπάτέ μοι· ⁴ τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ⁵ οἱ δὲ συνελθόντες ἀποκρίθησαν λέγοντες· ὅτι ἐὰν εἰπώμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ⁶ ἐὰν δὲ εἰπώμεν, ἐξ ἀνθρώπων, πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννης προφήτην εἶναι. ⁷ καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. ⁸ καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

⁹ Ἦρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην· ἀνθρωπὸς τις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησε χρόνους ἱκανούς. ¹⁰ καὶ ἐν καιρῷ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωροὺς δοῦλον ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δώσουσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ δείραντες αὐτὸν ἐξαπέστειλαν κενόν. ¹¹ καὶ προσέθετο πέμπαι ἕτερον δοῦλον. οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν. ¹² καὶ προσέθετο πέμπαι τρίτον. οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον. ¹³ εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· τί ποιήσω; πέμπω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ἰδόντες ἐντραπήσονται. ¹⁴ ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. ¹⁵ καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἐξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν. τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ¹⁶ ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωρ-

πρὸς ἡμᾶς ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττεις ταῦτα, ἢ τίς εἶναι ὅστις σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην; ³ ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· θέλω σὰς ἐρωτήσει καὶ ἐγὼ ἓνα λόγον, καὶ εἰπάτέ μοι· ⁴ τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦτο ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ⁵ οἱ δὲ ἐσυλλογίσθησαν καθ' ἑαυτοὺς λέγοντες· ὅτι ἐὰν εἰπώμεν, ἐξ οὐρανοῦ, θέλει εἰπεῖν, διὰ τί λοιπὸν δὲν ἐπιστεύσατε εἰς αὐτόν; ⁶ ἐὰν δὲ εἰπώμεν, ἐξ ἀνθρώπων, πᾶς ὁ λαὸς θέλει μας λιθοβολήσει· ἐπειδὴ εἶναι πεπεισμένοι ὅτι ὁ Ἰωάννης εἶναι προφήτης. ⁷ καὶ ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν ἐξέουρουσι πόθεν [ἦτο]. ⁸ καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· οὐδὲ ἐγὼ σὰς λέγω ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττω ταῦτα.

⁹ Ἦρχισε δὲ νὰ λέγῃ πρὸς τὸν λαὸν τὴν παραβολὴν ταύτην· ἀνθρωπὸς [τις] ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐμίσθωσεν αὐτὸν εἰς γεωροὺς, καὶ ἀπεδήμησε πολὺν καιρὸν. ¹⁰ καὶ ἐν τῷ καιρῷ [τῶν καρπῶν] ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωροὺς δοῦλον διὰ νὰ δώσωσιν εἰς αὐτόν ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος· οἱ γεωργοὶ ὅμως δείραντες αὐτόν ἐξαπέστειλαν κενόν. ¹¹ καὶ πάλιν ἐπεμψεν ἄλλον δοῦλον. πλὴν αὐτοὶ δείραντες καὶ ἐκεῖνον καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν. ¹² καὶ πάλιν ἐπεμψε τρίτον. ἀλλ' ἐκεῖνοι καὶ τοῦτον πληγώσαντες ἀπεδίωξαν. ¹³ εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· τί νὰ κάμω; ἄς πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως ἰδόντες τοῦτον θέλουσιν ἐντραπή. ¹⁴ πλὴν ἰδόντες αὐτόν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο καθ' ἑαυτοὺς λέγοντες· οὗτος εἶναι ὁ κληρονόμος· ἔλθετε ἄς φονεύσωμεν αὐτόν, διὰ νὰ γείνη ἡμῶν ἡ κληρονομία. ¹⁵ καὶ ἐκβαλόντες αὐτόν ἐξω τοῦ ἀμπελῶνος ἐφόνευσαν. τί λοιπὸν θέλει κάμει εἰς αὐτούς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ¹⁶ θέλει ἐλθεῖ καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωροὺς τούτους,

γούς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκούσαντες δὲ εἶπον· μὴ γένοιτο. ¹⁷ ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπε· τί οὖν ἐστὶ τὸ γεγραμμένον τοῦτο, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας; ¹⁸ πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. ¹⁹ Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπε.

²⁰ Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους, ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. ²¹ καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις, καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις. ²² ἔξεστιν ἡμῖν Καίσαρι φόρον δοῦναι ἢ οὐ; ²³ κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπε πρὸς αὐτούς· τί με πειράζετε; ²⁴ δεῖξατέ μοι δηνάριον· τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφὴν; ἀποκριθέντες δὲ εἶπον· Καίσαρος. ²⁵ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἀπόδοτε τοῖνυν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. ²⁶ καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.

²⁷ Προσελθόντες δὲ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, ἐπηρώτησαν αὐτὸν ²⁸ λέγοντες· Διδάσκαλε, Μωυσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἐάν τις ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ

καὶ θέλει δώσει τὸν ἀμπελῶνα εἰς ἄλλους. ἀκούσαντες δὲ εἶπον· μὴ γένοιτο. ¹⁷ ὁ δὲ ἐμβλέψας εἰς αὐτοὺς εἶπε· τί λοιπὸν εἶναι τοῦτο τὸ γεγραμμένον, ὁ λίθος τὸν ὁποῖον ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενεῖ κεφαλὴ γωνίας; ¹⁸ πᾶς ὅστις πέσῃ ἐπὶ τὸν λίθον ἐκεῖνον θέλει συντριφθῇ· εἰς ὄντινα δὲ ἐπιπέσῃ θέλει κατασυντρίψει αὐτόν. ¹⁹ Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς νὰ βάλωσιν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, πλὴν ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· διότι ἐνόησαν ὅτι πρὸς αὐτοὺς εἶπε τὴν παραβολὴν ταύτην.

²⁰ Καὶ παραφυλάξαντες ἀπέστειλαν ἐνεδρευτάς, ὑποκρινομένους ὅτι εἶναι δίκαιοι, ἐπὶ σκοπῷ νὰ πιάσωσιν αὐτὸν ἀπὸ λόγου διὰ νὰ παραδώσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἡγεμόνος. ²¹ καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· Διδάσκαλε, ἐξεύρομεν ὅτι ὀρθῶς ὁμιλεῖς καὶ διδάσκεις, καὶ δὲν βλέπεις εἰς πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις. ²² εἶναι συγκεχωρημένον εἰς ἡμᾶς νὰ δώσωμεν φόρον εἰς τὸν Καίσαρα ἢ οὐχί; ²³ ἐννοήσας δὲ τὴν πανουργίαν αὐτῶν εἶπε πρὸς αὐτούς· τί με πειράζετε; ²⁴ δεῖξατέ μοι δηνάριον· τίνος εἰκόνα ἔχει καὶ ἐπιγραφὴν; καὶ ἀποκριθέντες εἶπον· τοῦ Καίσαρος. ²⁵ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀπόδοτε λοιπὸν τὰ τοῦ Καίσαρος εἰς τὸν Καίσαρα καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Θεόν. ²⁶ καὶ δὲν ἡδυνήθησαν νὰ πιάσωσιν αὐτὸν ἀπὸ λόγου ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες διὰ τὴν ἀπόκρισιν αὐτοῦ ἐσίωπησαν.

²⁷ Προσελθόντες δὲ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἵτινες ἀρνοῦνται ὅτι εἶναι ἀνάστασις, ἠρώτησαν αὐτὸν ²⁸ λέγοντες· Διδάσκαλε, ὁ Μωυσῆς μας ἔγραψεν, ἐάν τις ὁ ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀποθάνῃ ἄτεκνος, νὰ λάβῃ ὁ ἀδελφὸς

ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ²⁹ ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος· ³⁰ καὶ ἔλαβεν ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος· ³¹ καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτὴν· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ· οὐ κατέλιπον τέκνα, καὶ ἀπέθανον. ³² ὕστερον δὲ πάντων καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν. ³³ ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. ³⁴ καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσι καὶ ἐγκυμίσκονται· ³⁵ οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται· ³⁶ οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται· ἰσάγγελοι γὰρ εἰσι καὶ υἱοὶ εἰσι τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. ³⁷ ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωυσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει Κύριον τὸν Θεὸν Ἀβραάμ καὶ τὸν Θεὸν Ἰσαάκ καὶ τὸν Θεὸν Ἰακώβ. ³⁸ Θεὸς δὲ οὐκ ἔστι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. ³⁹ ἀποκριθέντες δὲ τινες τῶν γραμματέων εἶπον· Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. ⁴⁰ οὐκ ἐτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.

⁴¹ Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· πῶς λέγουσι τὸν Χριστὸν υἱὸν Δαυεὶδ εἶναι; ⁴² καὶ αὐτὸς Δαυεὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ⁴³ ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. ⁴⁴ Δαυεὶδ οὖν Κύριον αὐτὸν καλεῖ· καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἔστιν; ⁴⁵ Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ⁴⁶ προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θε-
λόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς

αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ νὰ ἐξαναστήσῃ σπέρμα εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ²⁹ ἦσαν λοιπὸν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος· ³⁰ καὶ ἔλαβεν ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος· ³¹ καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτὴν· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ· καὶ δὲν ἀφῆκαν τέκνα, καὶ ἀπέθανον. ³² ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. ³³ ἐν τῇ ἀναστάσει λοιπὸν τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; διότι [καὶ] οἱ ἑπτὰ ἔλαβον αὐτὴν γυναῖκα. ³⁴ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου νυμφεύουσι καὶ νυμφεύονται· ³⁵ οἱ δὲ καταξιωθέντες νὰ ἀπολαύσωσιν ἐκεῖνον τὸν αἰῶνα καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν οὔτε νυμφεύουσιν οὔτε νυμφεύονται· ³⁶ διότι οὔτε νὰ ἀποθάνωσι πλέον δύνανται· ἐπειδὴ εἶναι ἰσάγγελοι καὶ εἶναι υἱοὶ τοῦ Θεοῦ, ὄντες υἱοὶ τῆς ἀναστάσεως. ³⁷ ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ ὁ Μωυσῆς ἐφανέρωσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὅτε λέγει Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ Ἀβραάμ καὶ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσαάκ καὶ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰακώβ. ³⁸ ὁ δὲ Θεὸς δὲν εἶναι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· διότι πάντες ζῶσιν ἐν αὐτῷ. ³⁹ ἀποκριθέντες δὲ τινες τῶν γραμματέων εἶπον· Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. ⁴⁰ καὶ δὲν ἐτόλμων πλέον νὰ ἐρωτῶσιν αὐτὸν οὐδέν.

⁴¹ Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· πῶς λέγουσι τὸν Χριστὸν ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Δαβίδ; ⁴² καὶ αὐτὸς ὁ Δαβίδ λέγει ἐν τῇ βίβλῳ τῶν ψαλμῶν· εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Κυρίον μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ⁴³ ἕως οὗ θέσω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. ⁴⁴ ὁ Δαβίδ λοιπὸν ὀνομάζει αὐτὸν Κύριον· καὶ πῶς εἶναι υἱὸς αὐτοῦ; ⁴⁵ Καὶ ἐνῷ ἤκουε πᾶς ὁ λαὸς εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ· ⁴⁶ προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, οἵτινες θέλουσι νὰ περιπατῶσιν ἐστολισμένοι καὶ ἀγαπῶσιν

καὶ φιλοῦντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δεῖπνοις, ⁴⁷ οἱ κατεσθίουσι τὰς οἰκίας τῶν χρηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήφονται περισσώτερον κρίμα.

21 Ἀναβλέψας δὲ εἶδε τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίους· ² εἶδε δὲ τινα χήραν πενιχρὰν βάλλονσαν ἐκεῖ δύο λεπτά, ³ καὶ εἶπεν· ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἢ πτωχὴ αὕτη πλεῖον πάντων ἔβαλεν· ⁴ ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσένοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλε.

⁵ Καὶ τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασι κεκόσμηται, εἶπε· ⁶ ταῦτα ἂ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ καταλυθήσεται. ⁷ ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες· Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι; ⁸ ὁ δὲ εἶπε· βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγὼ εἰμι καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικε. μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. ⁹ ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. ¹⁰ τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, ¹¹ σεισμοὶ τε μεγάλοι κατὰ τόπους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μέγала ἔσται. ¹² πρὸ δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας

ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς πρώτους τόπους ἐν τοῖς δεῖπνοις, ⁴⁷ οἵτινες κατατρώγουσι τὰς οἰκίας τῶν χρηρῶν καὶ [τοῦτο] ἐπὶ προφάσει ὅτι κάμνουσι μακρὰς προσευχάς· οὗτοι θέλουσι λάβει μεγαλητέραν καταδίκην.

21 Ἀναβλέψας δὲ εἶδε τοὺς πλουσίους τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· ² εἶδε δὲ καὶ χήραν τινὰ πτωχὴν βάλλονσαν ἐκεῖ δύο λεπτά, ³ καὶ εἶπεν· ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι ἡ πτωχὴ αὕτη χήρα ἔβαλε περισσώτερον πάντων· ⁴ διότι ἅπαντες οὗτοι ἐκ τοῦ περισσέματος αὐτῶν ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ, αὕτη ὅμως ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἔβαλεν ὅλην τὴν περιουσίαν ὅσην εἶχε.

⁵ Καὶ ἐνῷ τινὲς ἔλεγον περὶ τοῦ ἱεροῦ ὅτι εἶναι ἐστολισμένον με λίθους ὠραίους καὶ ἀφιερώματα εἶπε· ⁶ ταῦτα τὰ ὁποῖα θεωρεῖτε, θέλουσιν ἐλθεῖ ἡμέραι εἰς τὰς ὁποίας δὲν θέλει ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθον ὅστις δὲν θέλει κατακρημνισθῇ. ⁷ ἠρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες· Διδάσκαλε, πότε λοιπὸν θέλουσι γείνει ταῦτα καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλωσι ταῦτα νὰ γείνωσιν; ⁸ ὁ δὲ εἶπε· βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· διότι πολλοὶ θέλουσιν ἐλθεῖ ἐν τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγὼ εἰμαι καὶ ὁ καιρὸς ἐπλησίασε. μὴ ὑπάγῃτε λοιπὸν ὀπίσω αὐτῶν. ⁹ ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ φοβηθῆτε· διότι πρέπει ταῦτα νὰ γείνωσι πρῶτον, ἀλλὰ δὲν [εἶναι] εὐθὺς τὸ τέλος. ¹⁰ τότε ἔλεγε πρὸς αὐτούς· θέλει ἐγερθῇ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, ¹¹ καὶ θέλουσι γείνει κατὰ τόπους σεισμοὶ μεγάλοι καὶ πεῖναι καὶ λοιμοί, καὶ θέλουσιν εἶσθαι φόβητρά καὶ σημεῖα μέγала ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ. ¹² πρὸ δὲ τούτων πάντων θέλουσιν ἐπιβάλλει ἐφ' ὑμᾶς τὰς

αὐτῶν καὶ διώξουσι, παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακὰς, ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου.¹³ ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον.¹⁴ θέσθε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι.¹⁵ ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ἣ οὐ δυνήσονται ἀντιπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.¹⁶ παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν,¹⁷ καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου.¹⁸ καὶ θριξὲς ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται.¹⁹ ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.²⁰ ὅταν δὲ ἴδῃτε κυκλομένην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν Ἱερουσαλήμ, τότε γινώτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς.²¹ τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν,²² ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὐταί εἰσι τοῦ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα.²³ οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ τῷ λαῷ τούτῳ,²⁴ καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρας, καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη, καὶ Ἱερουσαλήμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν ἄχρι πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν.²⁵ Καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἀστροῖς, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἡχούσης θαλάσσης καὶ σάλου,²⁶ ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχο-

χεῖρας αὐτῶν, καὶ θέλουσιν [σας] καταδιώξει, παραδίδοντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακὰς, φερομένους ἔμπροσθεν βασιλέων καὶ ἡγεμόνων ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου.¹³ καὶ [τοῦτο] θέλει ἀποβῆ εἰς ἑσὰς πρὸς μαρτυρίαν.¹⁴ βάλετε λοιπὸν εἰς τὰς καρδίας σας νὰ μὴ προμελετᾶτε τί νὰ ἀπολογηθῆτε.¹⁵ διότι ἐγὼ θέλω σας δώσει στόμα καὶ σοφίαν, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν θέλουσι δυνηθῆ νὰ ἀντιλογήσωσιν οὐδὲ νὰ ἀντισταθῶσι πάντες οἱ ἐναντίοι σας.¹⁶ θέλετε δὲ παραδοθῆ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θέλουσι θανατώσει [τινάς] ἐξ ὑμῶν,¹⁷ καὶ θέλετε εἶσθαι μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου.¹⁸ πλὴν θριξὲς ἐκ τῆς κεφαλῆς σας δὲν θέλει χαθῆ.¹⁹ διὰ τῆς ὑπομονῆς σας ἀποκτήσατε τὰς ψυχὰς σας.²⁰ ὅταν δὲ ἴδῃτε τὴν Ἱερουσαλήμ περικυκλωμένην ὑπὸ στρατοπέδων, τότε γνωρίσατε ὅτι ἐπλησίασεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς.²¹ τότε οἱ [ὄντες] ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἄς φεύγωσιν εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἄς ἀναχωρῶσιν ἔξω, καὶ οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἄς μὴ ἐμβαίνωσιν εἰς αὐτήν,²² διότι ἡμέραι ἐκδικήσεως εἶναι αὗται διὰ νὰ πληρωθῶσι πάντα τὰ γεγραμμένα.²³ οὐαὶ δὲ εἰς τὰς ἐγκυμονούσας καὶ τὰς θηλαζούσας ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· διότι θέλει εἶσθαι μεγάλη στενοχωρία ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὀργὴ κατὰ τοῦ λαοῦ τούτου,²⁴ καὶ θέλουσι πέσει ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ θέλουσι φερθῆ αἰχμαλῶτοι εἰς πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἡ Ἱερουσαλήμ θέλει εἶσθαι πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν ἕως οὗ ἐκπληρωθῶσιν οἱ καιροὶ τῶν ἐθνῶν.²⁵ Καὶ θέλουσιν εἶσθαι σημεῖα ἐν τῷ ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ καὶ τοῖς ἀστροῖς, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς στενοχωρία ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ, καὶ θέλει ἡχεῖ ἡ θάλασσα καὶ τὰ κύματα,²⁶ οἱ ἄνθρωποι θέλουσιν ἀποψυχεῖ ἐκ τοῦ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχο-

μένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. ²⁷ καὶ τότε ὄφονται τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. ²⁸ ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι ἀνακύνετε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίξει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν.

²⁹ Καὶ εἶπε παραβολὴν αὐτοῖς· ἴδετε τὴν συκὴν καὶ πάντα τὰ δένδρα. ³⁰ ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἅφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν. ³¹ οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ³² ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα γένηται. ³³ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. ³⁴ Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρυνθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη· ³⁵ ὥς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. ³⁶ ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

³⁷ Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ἠὺλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν· ³⁸ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὠρθρίζετο πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

22 Ἦγγιξε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἁζύμων ἢ λεγομένη Πάσχα. ² καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.

³ Εἰσῆλθε δὲ ὁ Σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν

μένων [δεινῶν] εἰς τὴν οἰκουμένην· διότι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν θέλουσι σαλευθῆ. ²⁷ καὶ τότε θέλουσιν ἰδεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. ²⁸ ὅταν δὲ ταῦτα ἀρχίσωσι νὰ γίνωνται ἀνακύνετε καὶ σηκώσατε τὰς κεφαλὰς σας, διότι πλησιάζει ἡ ἀπολύτρωσίς σας.

²⁹ Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς παραβολὴν· ἴδετε τὴν συκὴν καὶ πάντα τὰ δένδρα. ³⁰ ὅταν ἤδη ἀνοιξῶσι, βλέποντες γνωρίζετε ἅφ' ἑαυτῶν ὅτι ἤδη τὸ θέρος εἶναι πλησίον. ³¹ οὕτω καὶ σεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, ἐξεύρετε ὅτι εἶναι πλησίον ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ³² ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι δὲν θέλει παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕωσοῦ γείνωσι πάντα [ταῦτα]. ³³ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θέλουσι παρέλθῃ, οἱ δὲ λόγοι μου δὲν θέλουσι παρέλθῃ. ³⁴ προσέχετε δὲ εἰς ἑαυτοὺς μήποτε βαρυνθῶσιν αἱ καρδίαι σας ἀπὸ κραιπάλης καὶ μέθης καὶ μερίμνῶν βιωτικῶν, καὶ ἐπέλθῃ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἡ ἡμέρα ἐκείνη· ³⁵ διότι ὥς παγὶς θέλει ἐπέλθῃ ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. ³⁶ ἀγρυπνεῖτε λοιπὸν δεόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ διὰ νὰ καταξιωθῆτε νὰ ἐκφυγῆτε πάντα ταῦτα τὰ μέλλοντα νὰ γείνωσι καὶ νὰ σταθῇτε ἔμπροσθεν τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

³⁷ Καὶ τὰς μὲν ἡμέρας ἐδίδασκεν ἐν τῷ ἱερῷ, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος διενυκτέρευεν εἰς τὸ ὄρος τὸ ὀνομαζόμενον Ἐλαιῶν· ³⁸ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ τοῦ ὄρθρου συνήρχετο πρὸς αὐτόν ἐν τῷ ἱερῷ διὰ νὰ ἀκούῃ αὐτόν.

22 Ἐπλησίαζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἁζύμων ἢ λεγομένη Πάσχα. ² καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς νὰ θανατώσωσιν αὐτόν· διότι ἐφοβοῦντο τὸν λαόν.

³ Εἰσῆλθε δὲ ὁ Σατανᾶς εἰς τὸν Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν

δώδεκα, ⁴ καὶ ἀπελθὼν συνελά-
λησε τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ στρατη-
γοῖς τὸ πῶς αὐτὸν παραδῶ αὐτοῖς.
⁵ καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο
αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. ⁶ καὶ
ἐξωμολόγησε, καὶ ἐζήτηε εὐκαιρίαν
τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ
ὄχλου.

⁷ Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἁζύμων,
ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα,
⁸ καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ Ἰωάν-
νην εἰπὼν· πορευθέντες ἐτοιμά-
σατε ἡμῖν τὸ πάσχα ἵνα φάγω-
μεν. ⁹ οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ποῦ
θέλεις ἐτοιμάσωμεν; ¹⁰ ὁ δὲ εἶ-
πεν αὐτοῖς· ἰδοὺ εἰσελθόντων
ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσει
ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος
βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ
εἰς τὴν οἰκίαν οὗ εἰσπορεύεται,
¹¹ καὶ ῥεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ
τῆς οἰκίας· λέγει σοι ὁ Διδά-
σκαλος, ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμα
ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν
μαθητῶν μου φάγω; ¹² καὶ ἐκεῖ-
νος ὑμῖν δεῖξει ἀνώγειον μέγα
ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε.
¹³ ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς
εἶρηκεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν
τὸ πάσχα.

¹⁴ Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα,
ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι
σὺν αὐτῷ. ¹⁵ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς·
ἐπιθυμία ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ
πάσχα φαγεῖν μετ' ὑμῶν πρὸ τοῦ
με παθεῖν. ¹⁶ λέγω γὰρ ὑμῖν,
ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτοῦ
ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ Θεοῦ. ¹⁷ καὶ δεξιόμενος ποτή-
ριον, εὐχαριστήσας εἶπε· λάβετε
τοῦτο καὶ διαμερίσατε ἑαυτοῖς·
¹⁸ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πῖω ἀπὸ
τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως
ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ.
¹⁹ καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας
ἔκλασε καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων·
τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ
ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς

δώδεκα, ⁴ καὶ ὑπῆγε καὶ συνελά-
λησε μετὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν
στρατηγῶν, τὸ πῶς νὰ παραδώσῃ
αὐτὸν εἰς αὐτούς. ⁵ καὶ ἐχάρησαν, καὶ
συνεφώνησαν νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν
ἀργύριον. ⁶ καὶ ἔδωκεν ὑπόσχεσιν,
καὶ ἐζήτηε εὐκαιρίαν νὰ παραδώσῃ
αὐτὸν εἰς αὐτούς χωρὶς θορύβου.

⁷ Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἁζύμων,
καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ θυσιάσωσι τὸ
πάσχα, ⁸ καὶ ἀπέστειλε τὸν Πέτρον
καὶ Ἰωάννην εἰπὼν· ὑπάγετε καὶ
ἐτοιμάσατε εἰς ἡμᾶς τὸ πάσχα,
διὰ νὰ φάγωμεν. ⁹ οἱ δὲ εἶπον πρὸς
αὐτόν· ποῦ θέλεις νὰ ἐτοιμάσωμεν;
¹⁰ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἰδοὺ
ὅταν εἰσελθῇτε εἰς τὴν πόλιν θέλει
σας συναπαντήσῃ ἄνθρωπος βασ-
τάζων σταμνίον ὕδατος· ἀκολου-
θήσατε αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου
εἰσέρχεται. ¹¹ καὶ θέλετε εἰπεῖ πρὸς
τὸν οἰκοδεσπότην τῆς οἰκίας· ὁ
Διδάσκαλός σοι λέγει, ποῦ εἶναι
τὸ κατάλυμα ὅπου θέλω φάγει τὸ
πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου;
¹² καὶ ἐκεῖνος θέλει σας δεῖξει ἀνώ-
γειον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἐτοι-
μάσατε. ¹³ ἀφοῦ δὲ ὑπῆγον εὗρον
καθὼς εἶπε πρὸς αὐτούς, καὶ ἡτοί-
μασαν τὸ πάσχα.

¹⁴ Καὶ ὅτε ἦλθεν ἡ ὥρα, ἐκάθισεν
εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ οἱ δώδεκα
ἀπόστολοι μετ' αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ εἶπε
πρὸς αὐτούς· πολὺ ἐπεθύμησα νὰ
φάγω τὸ πάσχα τοῦτο μέ σας
προτοῦ νὰ πάθω. ¹⁶ διότι σας λέγω,
ὅτι δὲν θέλω φάγει πλέον ἐξ αὐτοῦ,
ἕωσοῦ ἐκπληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ Θεοῦ. ¹⁷ καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον,
εὐχαρίστησε καὶ εἶπε· λάβετε τοῦτο
καὶ διαμοιράσατε εἰς ἀλλήλους·
¹⁸ διότι σας λέγω ὅτι δὲν θέλω πῖει
ἀπὸ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου
ἕωσοῦ ἔλθῃ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.
¹⁹ καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας
ἔκοψε καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτούς λέγων·
τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ
ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο κάμνετε εἰς

τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ²⁰ ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπῆσαι λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον. ²¹ πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. ²² καὶ ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται κατὰ τὸ ὀρισμένον· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδονται. ²³ καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.

²⁴ Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. ²⁵ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται. ²⁶ ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡς ὁ νεώτερος, καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν. ²⁷ τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ εἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν. ²⁸ ὑμεῖς δὲ ἔστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου. ²⁹ ἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ Πατὴρ μου βασιλείαν, ³⁰ ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ καθίσεσθε ἐπὶ θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ. ³¹ Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς τοῦ σιναῖσαι ὡς τὸν σῖτον. ³² ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σου ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου· καὶ σὺ ποτε ἐπιστρέψας στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου. ³³ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, μετὰ σοῦ ἔτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. ³⁴ ὁ δὲ εἶπε· λέγων σοι, Πέτρε, σὺ φωνήσεις σήμερον

τὴν ἰδικήν μου ἀνάμνησιν. ²⁰ ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον ἀφοῦ ἐδείπνησαν λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον [εἶναι] ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον. ²¹ πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ ἐκείνου ὅστις με παραδίδει [εἶναι] μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. ²² καὶ ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει κατὰ τὸ ὀρισμένον· πλὴν οὐαὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον δι' οὗ παραδίδεται. ²³ καὶ αὐτοὶ ἤρχισαν νὰ συζητῶσι πρὸς ἀλλήλους τὸ ποῖος τάχα ἦτο ἐξ αὐτῶν ὅστις ἔμελλε νὰ κάμῃ τοῦτο.

²⁴ Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία μεταξὺ αὐτῶν, περὶ τοῦ τίς ἐξ αὐτῶν νομίζεται ὅτι εἶναι μεγαλύτερος. ²⁵ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτά, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτὰ ὀνομάζονται εὐεργέται. ²⁶ σεῖς ὅμως οὐχὶ οὕτως, ἀλλ' ὁ μεγαλύτερος μεταξὺ σας ἄς γείνη ὡς ὁ μικρότερος, καὶ ὁ προϊστάμενος ὡς ὁ ὑπηρετῶν. ²⁷ διότι τίς [εἶναι] μεγαλύτερος, ὁ καθήμενος εἰς τὴν τράπεζαν ἢ ὁ ὑπηρετῶν; οὐχὶ ὁ καθήμενος; ἀλλ' ἐγὼ εἰμαι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ ὑπηρετῶν. ²⁸ σεῖς δὲ εἰσθε οἱ διαμεῖναντες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου. ²⁹ ὅθεν ἐγὼ ἐτοιμάζω εἰς ἐσᾶς βασιλείαν ὡς ὁ Πατὴρ μου ἡτοίμασεν εἰς ἐμέ, ³⁰ διὰ νὰ τρώγητε καὶ νὰ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ νὰ καθίσητε ἐπὶ θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ. ³¹ Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς σᾶς ἐξήτησε διὰ νὰ σας κοσκινίσῃ ὡς τὸν σῖτον. ³² πλὴν ἐγὼ ἐδεήθην περὶ σου διὰ νὰ μὴ ἐκλείψῃ ἡ πίστις σου· καὶ σὺ ὅταν ποτὲ ἐπεστρέψῃς στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου. ³³ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἔτοιμος εἰμαι μετὰ σοῦ νὰ ὑπάγω καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον. ³⁴ ὁ δὲ εἶπε· σοὶ λέγω, Πέτρε, δὲν θέλει φωνάζει σήμερον ὁ ἄλεκτωρ πρὶν

ἀλέκτωρ πρὶν ἢ τρεῖς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με. ³⁵ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μὴ τινος ὑστερήσατε; οἱ δὲ εἶπον· οὐθενός. ³⁶ εἶπεν οὖν αὐτοῖς· ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν. ³⁷ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό, Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. ³⁸ οἱ δὲ εἶπον· Κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὥδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἱκανόν ἐστι.

³⁹ Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ⁴⁰ γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖς· προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. ⁴¹ καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὥσει λίθου βολήν, καὶ θείς τὰ γόνατα προσηύχετο ⁴² λέγων· Πάτερ, εἰ βούλει παρενεγκεῖν τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω. ⁴³ ὦφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. ⁴⁴ καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον προσηύχετο. ἐγένετο δὲ ὁ ἰδρῶς αὐτοῦ ὥσει θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν. ⁴⁵ καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητάς εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης, ⁴⁶ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.

⁴⁷ Ἐτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας, εἰς τῶν δώδεκα, προήρχετο αὐτῶν, καὶ ἤγγισε τῷ Ἰησοῦ φιλήσαι αὐτόν. ⁴⁸ ὁ δὲ Ἰησοὺς εἶπεν αὐτῷ

ἀπαρνηθῆς τρεῖς ὅτι δέν με γνωρίζεις. ³⁵ Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ὅτε σας ἀπέστειλα χωρὶς βαλλαντίου καὶ σακκίου καὶ ὑποδημάτων, μήπως ἔστερήθητέ τινος; οἱ δὲ εἶπον· οὐδενός. ³⁶ εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτούς· ἀλλὰ τώρα ὅστις ἔχει βαλλάντιον ἅς λάβῃ [αὐτὸ μεθ' ἑαυτοῦ], ὁμοίως καὶ σακκίον, καὶ ὅστις δέν ἔχει ἅς πωλήσῃ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἅς ἀγοράσῃ μάχαιραν. ³⁷ διότι σας λέγω ὅτι ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ εἰς ἐμέ, τό, Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. διότι τὰ περὶ ἐμοῦ [γεγραμμένα] λαμβάνουσι τέλος. ³⁸ οἱ δὲ εἶπον· Κύριε, ἰδοὺ ἐδῶ δύο μάχαιραι. ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἱκανὸν εἶναι.

³⁹ Καὶ ἐξελθὼν ὑπῆγε κατὰ τὴν συνήθειαν εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτόν καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ⁴⁰ ἀφοῦ δὲ ἦλθεν εἰς τὸν τόπον εἶπε πρὸς αὐτούς· προσεύχεσθε διὰ νὰ μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. ⁴¹ καὶ αὐτὸς ἐχωρίσθη ἀπ' αὐτῶν ὡς λίθου βολήν, καὶ γονατίσας προσηύχετο ⁴² λέγων· Πάτερ, ἂν θέλῃς νὰ ἀπομακρύνῃς τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν οὐχὶ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν ἅς γείνη. ⁴³ ἐφάνη δὲ εἰς αὐτόν ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. ⁴⁴ καὶ ἐλθὼν εἰς ἀγωνίαν προσηύχετο θερμότερον, ἔγεινε δὲ ὁ ἰδρῶς αὐτοῦ ὡς θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες εἰς τὴν γῆν. ⁴⁵ καὶ σηκωθείς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἦλθε πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καὶ εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης, ⁴⁶ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· τί κοιμᾶσθε; σηκώθητε καὶ προσεύχεσθε, διὰ νὰ μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.

⁴⁷ Ἐνῷ δὲ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας, εἰς τῶν δώδεκα, ἤρχετο πρὸ αὐτῶν, καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ φιλήσῃ αὐτόν. ⁴⁸ ὁ δὲ Ἰησοὺς

Ἰούδα, φιλήματι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; ⁴⁹ ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον εἶπον αὐτῷ· Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ; ⁵⁰ καὶ ἐπάταξεν εἰς τις ἐξ αὐτῶν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν. ⁵¹ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἔατε ἕως τούτου· καὶ ἀπάμενος τοῦ ὠτίου αὐτοῦ ἰάσατο αὐτόν. ⁵² εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγούς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους· ὡς ἐπὶ ληστήν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαिरῶν καὶ ξύλων; ⁵³ καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνετε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. ἀλλ' αὕτη ἐστὶν ὑμῶν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκούτου.

⁵⁴ Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως. ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν. ⁵⁵ ἀπάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς καὶ συγκαθισάντων αὐτῶν ἐκάθητο ὁ Πέτρος ἐν μέσῳ αὐτῶν. ⁵⁶ ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπε· καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. ⁵⁷ ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· γύναι, οὐκ οἶδα αὐτόν. ⁵⁸ καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη· καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν· ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. ⁵⁹ καὶ διαστάσης ὥσει ὥρας μιᾶς ἄλλος τις διῷσχυρίζετο λέγων· ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. ⁶⁰ εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. καὶ παραχρῆμα, ἔτι λαλῶντος αὐτοῦ, ἐφώνησεν ἀλέκτωρ. ⁶¹ καὶ στραφεὶς ὁ Κύριος ἐνέβλεψε τῷ Πέτρῳ, καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι ἀπαρνήσῃ με τρεῖς·

εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἰούδα, με φίλημα παραδίδεις τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; ⁴⁹ ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τί ἔμελλε νὰ γείνη εἶπον πρὸς αὐτόν· Κύριε, νὰ κτυπήσωμεν μετὰ τὴν μάχαιραν; ⁵⁰ καὶ ἐκτύπησεν εἰς ἐξ αὐτῶν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν. ⁵¹ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀφήσατε ἕως τούτου· καὶ πιάσας τὸ ὠτίον αὐτοῦ ἰάτρευσεν αὐτόν. ⁵² εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς ἐλθόντας ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγούς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους· ὡς ἐπὶ ληστήν ἐξήλθετε μετὰ μαχαिरῶν καὶ ξύλων; ⁵³ καθ' ἡμέραν ἡμην μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ δὲν ἠπλώσατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. ἀλλ' αὕτη εἶναι ἡ ὥρα σας, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκούτου.

⁵⁴ Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἔφεραν καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως. ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν. ⁵⁵ ἀφοῦ δὲ ἀνάψαντες πῦρ ἐν τῷ μέσῳ τῆς αὐλῆς συνεκάθισαν ἐκάθητο ὁ Πέτρος ἐν μέσῳ αὐτῶν. ⁵⁶ ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν μία τις δούλη καθήμενον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἐνατενίσασα εἰς αὐτόν εἶπε· καὶ οὗτος ἦτο μετ' αὐτοῦ. ⁵⁷ ὁ δὲ ἠρνήθη αὐτὸν λέγων· γύναι, δὲν γνωρίζω αὐτόν. ⁵⁸ καὶ μετ' ὀλίγον ἄλλος [τις] ἰδὼν αὐτόν εἶπε· καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶσαι. ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν· ἄνθρωπε, δὲν εἰμί. ⁵⁹ καὶ ἀφοῦ ἐπέρασεν ὡς μία ὥρα ἄλλος τις διῷσχυρίζετο λέγων· ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦτο· διότι Γαλιλαῖός ἐστιν. ⁶⁰ εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· ἄνθρωπε, δὲν ἐξεύρω τί λέγεις. καὶ παρευθύς, ἐνῶ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι, ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ. ⁶¹ καὶ στραφεὶς ὁ Κύριος ἐνέβλεψεν εἰς τὸν Πέτρον, καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὅτι εἶπε πρὸς αὐτόν ὅτι πρὶν φωνάζῃ ὁ ἀλέκτωρ θέλεις με ἀπαρνηθῇ

⁶² καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ Πέτρος ἔκλαυσε πικρῶς.

⁶³ Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες τὸν Ἰησοῦν ἐνέπαιζον αὐτῷ δέροντες, ⁶⁴ καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν ἔτυπον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· προφήτευσον τίς ἐστὶν ὁ παῖσας σε; ⁶⁵ καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

⁶⁶ Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον ἐαυτῶν λέγοντες· ⁶⁷ εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὲ ἡμῖν. εἶπε δὲ αὐτοῖς· ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε, ⁶⁸ ἐὰν δὲ καὶ ἔρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῇτέ μοι ἢ ἀπολύσητε· ⁶⁹ ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. ⁷⁰ εἶπον δὲ πάντες· σὺ οὖν εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγὼ εἰμι. ⁷¹ οἱ δὲ εἶπον· τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτυρίας; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

23 Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλάτον. ² ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες· τοῦτον εὗρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος καὶ κωλύοντα Καίσαρι φόρους διδόναι, λέγοντα ἐαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι. ³ ὁ δὲ Πιλάτος ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη· σὺ λέγεις. ⁴ ὁ δὲ Πιλάτος εἶπε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους· οὐδὲν εὗρίσκω αἷτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ.

⁵ Οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες ὅτι ἀνασείει τὸν λαὸν διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. ⁶ Πιλά-

τρὶς. ⁶² καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ Πέτρος ἔκλαυσε πικρῶς.

⁶³ Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ κρατοῦντες τὸν Ἰησοῦν ἐνέπαιζον αὐτὸν δέροντες, ⁶⁴ καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν ἐρράπιζον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· προφήτευσον τίς εἶναι ὅστις σε ἐκτύπησε; ⁶⁵ καὶ ἄλλα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

⁶⁶ Καὶ καθὼς ἔγεινεν ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν λέγοντες· ⁶⁷ σὺ εἶσαι ὁ Χριστός; εἰπὲ πρὸς ἡμᾶς. εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· ἐὰν σας εἴπω, δὲν θέλετε πιστεύσει, ⁶⁸ ἐὰν δὲ καὶ ἔρωτήσω, δὲν θέλετέ μοι ἀποκριθῇ οὐδὲ θέλετέ [με] ἀπολύσει· ⁶⁹ ἀπὸ τοῦ νῦν θέλει εἶσθαι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. ⁷⁰ εἶπον δὲ πάντες· σὺ λοιπὸν εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ; ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· σεῖς λέγετε ὅτι ἐγὼ εἰμαι. ⁷¹ οἱ δὲ εἶπον· τί χρεῖαν ἔχομεν πλέον μαρτυρίας; διότι [ἡμεῖς] αὐτοὶ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

23 Τότε ἐσηκώθη ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν καὶ ἔφεραν αὐτὸν πρὸς τὸν Πιλάτον. ² καὶ ἤρχισαν νὰ κατηγορῶσιν αὐτὸν λέγοντες· τοῦτον εὗρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος καὶ ἐμποδίζοντα τὸ νὰ δίδωσι φόρους εἰς τὸν Καίσαρα, λέγοντα ἐαυτὸν ὅτι εἶναι Χριστὸς βασιλεὺς. ³ ὁ δὲ Πιλάτος ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων· σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτὸν εἶπε· σὺ λέγεις. ⁴ καὶ ὁ Πιλάτος εἶπε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους· οὐδὲν ἐγκλημα εὗρίσκω ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ.

⁵ Οἱ δὲ ἐπέμενον λέγοντες ὅτι ταράττει τὸν λαὸν διδάσκων καθ' ὅλην τὴν Ἰουδαίαν, ἀρχίσας ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ἐδώ. ⁶ ὁ δὲ

τος δὲ ἀκούσας Γαλιλαίαν ἐπη-
ρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλι-
λαῖός ἐστι, ⁷ καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι
ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστίν,
ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην,
ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις
ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. ⁸ ὁ δὲ
Ἡρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη
λίαν· ἦν γὰρ ἐξ ἱκανοῦ θέλων
ἰδεῖν αὐτὸν διὰ τὸ ἀκούειν πολλὰ
περὶ αὐτοῦ, καὶ ἡλπιζέ τι σημεῖον
ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. ⁹ ἐπη-
ρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς·
αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ.
¹⁰ εἰστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ γραμματεῖς εὐτόνως κατηγο-
ροῦντες αὐτοῦ. ¹¹ ἐξουθενήσας δὲ
αὐτὸν ὁ Ἡρώδης σὺν τοῖς στρα-
τεύμασιν αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξας,
περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπρὰν
ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ.
¹² ἐγένοντο δὲ φίλοι ὃ τε Ἡρώδης
καὶ ὁ Πιλάτος ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ
μετ' ἀλλήλων· προὔπηρχον γὰρ
ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς.
¹³ Πιλάτος δὲ συγκαλεσάμενος
τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχον-
τας καὶ τὸν λαόν ¹⁴ εἶπε πρὸς
αὐτούς· προσηνέγκατέ μοι τὸν
ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἀποστρέ-
φοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ
ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας οὐδὲν
εὔρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ
αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐ-
τοῦ. ¹⁵ ἀλλ' οὐδὲ Ἡρώδης· ἀνέ-
πεμψα, γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτόν·
καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου
ἐστὶ πεπραγμένον αὐτῷ. ¹⁶ παι-
δεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσας.
¹⁷ ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν
αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἓνα. ¹⁸ ἀνέ-
κραξαν δὲ παμπληθεὶ λέγοντες·
αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν
τὸν Βαραββᾶν. ¹⁹ ὅστις ἦν διὰ
στάσιν τινα γενομένην ἐν τῇ
πόλει καὶ φόνον βεβλημένος εἰς
φυλακὴν. ²⁰ πάλιν οὖν ὁ Πιλά-
τος προσεφώνησε, θέλων ἀπο-

Πιλάτος ἀκούσας Γαλιλαῖαν ἡρώ-
τησεν ἂν ὁ ἄνθρωπος εἶναι Γαλιλαῖος,
⁷ καὶ μαθὼν ὅτι εἶναι ἐκ τῆς ἐπι-
κρατείας τοῦ Ἡρώδου, ἐπεμψεν αὐτὸν
πρὸς τὸν Ἡρώδην, ὅστις ἦτο καὶ
αὐτὸς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις
ταῖς ἡμέραις. ⁸ ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν
τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη πολύ· διότι
ἠθελε πρὸ πολλοῦ νὰ ἰδῇ αὐτόν
ἐπειδὴ ἤκουε πολλὰ περὶ αὐτοῦ,
καὶ ἡλπιζε νὰ ἰδῇ τι θαῦμα γινόμενον
ὑπ' αὐτοῦ. ⁹ ἡρώτα δὲ αὐτόν με
λόγους πολλοὺς· πλὴν αὐτὸς δὲν
ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν οὐδέν. ¹⁰ ἴσ-
ταντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμ-
ματεῖς κατηγοροῦντες αὐτόν ἐντό-
νως. ¹¹ ἀφοῦ δὲ ὁ Ἡρώδης μετὰ
τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ ἐξου-
θένησεν αὐτόν καὶ ἐνέπαιξεν, ἐνέ-
δυσεν αὐτόν λαμπρὸν ἱμάτιον καὶ
ἐπεμψεν αὐτόν πάλιν πρὸς τὸν
Πιλάτον. ¹² ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ἡμέρᾳ
ὁ Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρώδης ἐγειναν
φίλοι μετ' ἀλλήλων· διότι πρότερον
ἦσαν εἰς ἔχθραν πρὸς ἀλλήλους.
¹³ ὁ δὲ Πιλάτος συγκαλέσας τοὺς
ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν
λαόν ¹⁴ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐφέ-
ρατε πρὸς ἐμὲ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον
ὡς στασιάζοντα τὸν λαόν, καὶ
ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιόν σας ἀνακρίνας
δὲν εὔρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ
οὐδὲν ἔγκλημα ἐξ ὧν κατηγορεῖτε
κατ' αὐτοῦ, ¹⁵ ἀλλ' οὐδὲ ὁ Ἡρώ-
δης διότι σας ἐπέμψα πρὸς αὐτόν·
καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου εἶναι
πεπραγμένον ὑπ' αὐτοῦ. ¹⁶ ἀφοῦ
λοιπὸν παιδεύσω αὐτόν θέλω ἀπο-
λύσει. ¹⁷ ἔπρεπε δὲ ἀναγκαίως νὰ
ἀπολύῃ εἰς αὐτούς ἓνα ἐν τῇ ἑορτῇ.
¹⁸ πάντες δὲ ὁμοῦ ἀνέκραξαν λέ-
γοντες· σήκωσον τοῦτον, ἀπόλυσον
δὲ εἰς ἡμᾶς τὸν Βαραββᾶν. ¹⁹ ὅστις
διὰ στάσιν τινα γενομένην ἐν τῇ
πόλει καὶ [διὰ] φόνον ἦτο βεβλημένος
εἰς φυλακὴν. ²⁰ πάλιν λοιπὸν ὁ
Πιλάτος ἐλάλησε [πρὸς αὐτούς],
θέλων νὰ ἀπολύσῃ τὸν Ἰησοῦν.

λῦσαι τὸν Ἰησοῦν. ²¹ οἱ δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες· σταύρωσον σταύρωσον αὐτόν. ²² ὁ δὲ τρίτον εἶπε πρὸς αὐτούς· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν αἷτιον θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. ²³ οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις αἰτοῦμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι, καὶ κατίσχουν αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων. ²⁴ ὁ δὲ Πιλάτος ἐπέκρινε γενέσθαι τὸ αἷτημα αὐτῶν, ²⁵ ἀπέλυσε δὲ αὐτοῖς τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς τὴν φυλακὴν, ὃν ἤτοῦντο, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκε τῷ θελήματι αὐτῶν.

²⁶ Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνός τινος Κυρηναίου, ἐρχομένον ἀπ' ἀγροῦ, ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὀπισθεν τοῦ Ἰησοῦ. ²⁷ ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν, αἱ καὶ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνον αὐτόν. ²⁸ στραφεῖς δὲ πρὸς αὐτάς ὁ Ἰησοῦς εἶπε· θυγατέρες Ἰερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ, πληρὴν ἐφ' ἑαυτάς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν. ²⁹ ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσι· μακάριαι αἱ στεῖραι καὶ κοιλίαι αἱ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἱ οὐκ ἐθήλασαν. ³⁰ τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσι, πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς, καλύψατε ἡμᾶς. ³¹ ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται; ³² Ἦγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.

³³ Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτόν καὶ τοὺς κακοῦργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. ³⁴ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε· Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσι. διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον

²¹ οἱ δὲ ἐφώναζον λέγοντες· σταύρωσον σταύρωσον αὐτόν. ²² ὁ δὲ καὶ τρίτην φορὰν εἶπε πρὸς αὐτούς· καὶ τί κακὸν ἔπραξεν οὗτος; οὐδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ· ἀφοῦ λοιπὸν παιδεύσω αὐτὸν θέλω ἀπολύσει. ²³ ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐπέμενον, μὲ φωνὰς μεγάλας ζητοῦντες νὰ σταυρωθῇ, καὶ αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων ὑπερίσχουν. ²⁴ καὶ ὁ Πιλάτος ἀπεφάσισε νὰ γείνη τὸ ζήτημα αὐτῶν, ²⁵ καὶ ἀπέλυσε εἰς αὐτοὺς τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς τὴν φυλακὴν, τὸν ὁποῖον ἐζήτουν, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν εἰς τὸ θέλημα αὐτῶν.

²⁶ Καὶ καθὼς ἔφεραν αὐτὸν ἔξω, ἐπίασαν Σίμωνά τινα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ, καὶ ἔθεσαν ἐπάνω αὐτοῦ τὸν σταυρὸν διὰ νὰ φέρῃ [αὐτόν] ὀπισθεν τοῦ Ἰησοῦ. ²⁷ ἠκολούθει δὲ αὐτόν πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν, αἵτινες καὶ ὠδύροντο καὶ ἐθρήνον αὐτόν. ²⁸ στραφεῖς δὲ πρὸς αὐτάς ὁ Ἰησοῦς εἶπε· θυγατέρες τῆς Ἰερουσαλήμ, μὴ κλαίετε δι' ἐμέ, ἀλλὰ δι' ἑαυτάς κλαίετε καὶ διὰ τὰ τέκνα σας. ²⁹ διότι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι καθ' ἃς θέλουσιν εἰπεῖ· μακάριαι αἱ στεῖραι καὶ αἱ κοιλίαι αἵτινες δὲν ἐγέννησαν, καὶ οἱ μαστοὶ οἵτινες δὲν ἐθήλασαν. ³⁰ τότε θέλουσιν ἀρχίσει νὰ λέγωσιν εἰς τὰ ὄρη, πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ εἰς τὰ βουνά, σκεπάσατε ἡμᾶς. ³¹ διότι ἂν εἰς τὸ ὑγρὸν ξύλον πράττωσι ταῦτα, τί θέλει γείνει εἰς τὸ ξηρόν; ³² Ἐφέροντο δὲ καὶ ἄλλοι δύο μετ' αὐτοῦ [οἵτινες ἦσαν] κακοῦργοι διὰ νὰ θανατωθῶσι.

³³ Καὶ ὅτε ἦλθον εἰς τὸν τόπον τὸν ὀνομαζόμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτόν, καὶ τοὺς κακοῦργους, τὸν μὲν ἐκ δεξιῶν τὸν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. ³⁴ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε· Πάτερ, συγχώρησον αὐτούς· διότι δὲν ἐξεύρουσι τί πράττουσι. διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον

κλῆρον. ³⁵ καὶ εἰστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς λέγοντες· ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός. ³⁶ ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ ³⁷ καὶ λέγοντες· εἰ σὺ εἰ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. ³⁸ Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γραμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

³⁹ Εἰς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν λέγων· εἰ σὺ εἰ ὁ Χριστὸς, σῶσον σεαυτόν καὶ ἡμᾶς. ⁴⁰ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ λέγων· οὐδὲ φοβῆ σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; ⁴¹ καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε. ⁴² καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ· μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. ⁴³ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.

⁴⁴ Ἦν δὲ ὥσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης, ⁴⁵ τοῦ ἡλίου ἐκλείποντος, καὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον· ⁴⁶ καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθεμαι τὸ πνευμά μου· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν. ⁴⁷ ἰδὼν δὲ ὁ ἐκατόνταρχος τὸ γινόμενον ἐδόξασε τὸν Θεὸν λέγων· ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. ⁴⁸ καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γινόμενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον. ⁴⁹ εἰστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ ἀπὸ

κλῆρον. ³⁵ καὶ ἴστατο ὁ λαὸς θεωρῶν. ἐνέπαιζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες μετ' αὐτῶν λέγοντες· ἄλλους ἔσωσεν, ἄς σώσῃ ἑαυτόν, ἐὰν οὗτος ἦναι ὁ Χριστὸς ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ Θεοῦ. ³⁶ ἐνέπαιζον δὲ αὐτόν καὶ οἱ στρατιῶται, πλησιάζοντες καὶ προσφέροντες ὄξος εἰς αὐτόν ³⁷ καὶ λέγοντες· ἐὰν σὺ ᾔῃσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. ³⁸ Ἦτο δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπάνωθεν αὐτοῦ μὲν γράμματα Ἑλληνικά καὶ Ῥωμαϊκά καὶ Ἑβραϊκά· οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

³⁹ Εἰς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν λέγων· ἐὰν σὺ ᾔῃσαι ὁ Χριστὸς, σῶσον σεαυτόν καὶ ἡμᾶς. ⁴⁰ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄλλος ἐπέπληττεν αὐτόν λέγων· οὐδὲ τὸν Θεὸν δὲν φοβεῖσαι σὺ, ὅστις εἶσαι ἐν τῇ αὐτῇ καταδίκη; ⁴¹ καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· διότι ἄξια τῶν ὅσα ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος ὅμως οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε. ⁴² καὶ ἔλεγε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. ⁴³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ἀληθῶς σοι λέγω, σήμερον θέλεις εἶσθαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ.

⁴⁴ Ἦτο δὲ ὡς ἕκτη ὥρα καὶ ἔγεινε σκότος ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης, ⁴⁵ καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος, καὶ ἐσχίσθη εἰς τὸ μέσον τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ· ⁴⁶ καὶ φωνάξας μὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραδίδω τὸ πνευμά μου· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν. ⁴⁷ ἰδὼν δὲ ὁ ἐκατόνταρχος τὸ γινόμενον ἐδόξασε τὸν Θεὸν λέγων· ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο δίκαιος. ⁴⁸ καὶ πάντες οἱ ὄχλοι οἱ συνελθόντες εἰς τὴν θεωρίαν ταύτην, βλέποντες τὰ γινόμενα, ὑπέστρεφον τύπτοντες τὰ στήθη αὐτῶν. ⁴⁹ ἴσταντο δὲ μακρόθεν πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ,

μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.

⁵⁰ Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ, βουλευτῆς ὑπάρχων, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, ⁵¹ οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν, ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ⁵² οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ῥήτησατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, ⁵³ καὶ καθελὼν αὐτὸ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδεὶς οὐδέπω κείμενος· καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευή, ⁵⁴ καὶ σάββατον ἐπέφωσκε.

⁵⁵ Κατακολουθήσασαι δὲ αἱ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνελλυθῆναι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ, ⁵⁶ ὑποστρέψασαι δὲ ἠτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα. καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν·

24 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθείος ἤλθον ἐπὶ τὸ μνημα φέρουσαι ἃ ἠτοίμασαν ἀρώματα, καὶ τινες σὺν αὐταῖς. ² εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου, ³ καὶ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ⁴ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν εσθήσεσιν ἀστραπτούσαις. ⁵ ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν εἶπον πρὸς αὐτάς· τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν;· ⁶ οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἡγέρθη· μνησθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ⁷ λέγων ὅτι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἀμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. ⁸ καὶ ἐμνήσθησαν τῶν

καὶ αἱ γυναῖκες αἵτινες συνηκολούθησαν αὐτὸν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἔβλεπον ταῦτα.

⁵⁰ Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ [τις] Ἰωσήφ τὸ ὄνομα, ὅστις ἦτο βουλευτῆς, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, ⁵¹ οὗτος δὲν ἦτο σύμφωνος μὲ τὴν βουλήν καὶ τὴν πρᾶξιν αὐτῶν, ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὅστις καὶ αὐτὸς περιέμενε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ⁵² οὗτος ἐλθὼν πρὸς τὸν Πιλάτον ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, ⁵³ καὶ καταβιβάσας αὐτὸ ἐτύλιξεν αὐτὸ μὲ σινδόνα, καὶ ἔθεσεν αὐτὸ ἐν μνημείῳ λελατομημένῳ· ὅπου οὐδεὶς ἔτι εἶχεν ἐνταφιασθῆ. ⁵⁴ καὶ ἦτο ἡμέρα παρασκευή, καὶ ἐξημέρονε σάββατον.

⁵⁵ Ἠκολούθησαν δὲ καὶ γυναῖκες, αἵτινες εἶχον ἐλθεῖ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ εἶδον τὸ μνημεῖον καὶ πῶς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ. ⁵⁶ καὶ ἀφοῦ ὑπέστρεψαν ἠτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα. καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν·

24 Τὴν δὲ πρώτην [ἡμέραν] τῆς ἑβδομάδος, [ἐνῷ ἦτο] ὄρθρος βαθεὺς ἤλθον εἰς τὸ μνημα φέρουσαι τὰ ὅποια ἠτοίμασαν ἀρώματα, καὶ [ἄλλαι] τινὲς μετ' αὐτῶν. ² εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου, ³ καὶ εἰσελθοῦσαι δὲν εὗρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ⁴ καὶ ἐνῷ ἦσαν ἐν ἀπορίᾳ περὶ τούτου, ἰδοὺ δύο ἄνδρες ἐστάθησαν ἔμπροσθεν αὐτῶν μὲ ἱμάτια ἀστράπτοντα. ⁵ καθὼς δὲ αὐταὶ ἐφοβήθησαν καὶ ἐκλινον τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν εἶπον πρὸς αὐτάς· τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν;· ⁶ δὲν εἶναι ἐδώ, ἀλλ' ἀνέστη· ἐνθυμήθητε πῶς ἐλάλησε πρὸς ἐσᾶς, ἐνῷ ἦτο ἔτι ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ⁷ λέγων ὅτι πρέπει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ παραδοθῇ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἀμαρτωλῶν καὶ νὰ σταυρωθῇ, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν νὰ ἀναστῇ. ⁸ καὶ ἐνεθυμήθησαν τοὺς

ξημάτων αὐτοῦ, ⁹ καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἑνδεκα καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς. ¹⁰ ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία Ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, αἱ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα. ¹¹ καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὥσει λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίσταντο αὐταῖς. ¹² ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα μόνα, καὶ ἀπῆλθε πρὸς ἐαυτόν, θαυμάζων τὸ γεγονός.

¹³ Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἐξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ἣ ὄνομα Ἑμμαοῦς. ¹⁴ καὶ αὐτοὶ ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς. ¹⁶ οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. ¹⁷ εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὗς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες καὶ ἐστε σκυθρωποί; ¹⁸ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἷς, ᾧ ὄνομα Κλεόπας, εἶπε πρὸς αὐτόν· σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; ¹⁹ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ποῖα; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ²⁰ ὅπως τε παρέδωκαν αὐτόν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. ²¹ ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ μέλλων λυτρώσθαι τὸν Ἰσραὴλ· ἀλλὰ γε σὺν πᾶσι τού-

λογοῦς αὐτοῦ. ⁹ καὶ ἀφοῦ ὑπέστρεψαν ἀπὸ τοῦ μνημείου, ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα πρὸς τοὺς ἑνδεκα καὶ πάντας τοὺς λοιπούς. ¹⁰ ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία ἡ [μήτηρ] τοῦ Ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαὶ μετ' αὐτῶν, αἵτινες ἔλεγον ταῦτα πρὸς τοὺς ἀποστόλους. ¹¹ καὶ οἱ λόγοι αὐτῶν ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὥς φλυαρία, καὶ δὲν ἐπίστευον εἰς αὐτάς. ¹² ὁ δὲ Πέτρος σηκωθείς ἔδραμεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ σάβανα κείμενα μόνα, καὶ ἀνεχώρησε, θαυμάζων καθ' ἑαυτὸν τὸ γεγονός.

¹³ Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἐπορεύοντο ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ὀνομαζομένην Ἑμμαοῦς ἀπέχουσαν ἐξήκοντα στάδια ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ. ¹⁴ καὶ αὐτοὶ ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. ¹⁵ καὶ ἐνῷ ὠμίλουν καὶ συνδιελέγοντο πλησιάσας καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο μετ' αὐτῶν. ¹⁶ ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο διὰ τὸ μὴ γνωρίσωσιν αὐτόν. ¹⁷ εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· τίνες [εἶναι] οἱ λόγοι οὗτοι τοὺς ὁποίους συνομιλεῖτε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες καὶ εἰσθε σκυθρωποί; ¹⁸ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἷς, ὀνομαζόμενος Κλεόπας, εἶπε πρὸς αὐτόν· σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ δὲν ἔμαθες τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; ¹⁹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ποῖα; οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὅστις ἐστάθη ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ²⁰ καὶ πῶς παρέδωκαν αὐτόν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς καταδίκην θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. ²¹ ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ μέλλων νὰ λυτρώσῃ τὸν Ἰσραὴλ· ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις

τοῖς τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον ἄφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. ²² ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς γενομέναι ὀρθρῆαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ²³ καὶ μὴ εὐροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἱ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. ²⁴ καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτω καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. ²⁵ καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτούς· ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται· ²⁶ οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; ²⁷ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωυσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διηρμήνευεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ. ²⁸ Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο πορρωτέρω πορεύεσθαι· ²⁹ καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντες· μείνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶ καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα. καὶ εἰσῆλθε τοῦ μείναι σὺν αὐτοῖς. ³⁰ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἐπέδιδον αὐτοῖς. ³¹ αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. ³² καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους· οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς διηνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς; ³³ Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἑνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, ³⁴ λέγοντας ὅτι ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως καὶ ὤφθη Σίμωνι. ³⁵ καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.

πᾶσι τρίτη ἡμέρα εἶναι σήμερον αὕτη ἀφοῦ ἔγειναν ταῦτα. ²² ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέπληξαν ἡμᾶς αἵτινες ὑπῆγον τὴν αὐγὴν εἰς τὸ μνημεῖον, ²³ καὶ μὴ εὐροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι ὅτι εἶδον καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων, οἵτινες λέγουσιν ὅτι αὐτὸς ζῆ. ²⁴ καὶ τινες τῶν ἡμετέρων ὑπῆγον εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτω καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν ὅμως δὲν εἶδον. ²⁵ καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτούς· ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τὴν καρδίαν εἰς τὸ νὰ πιστεύητε εἰς πάντα ὅσα ἐλάλησαν οἱ προφῆται· ²⁶ δὲν ἔπρεπε νὰ πάθῃ ταῦτα ὁ Χριστὸς καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; ²⁷ καὶ ἀρχίσας ἀπὸ Μωυσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διηρμήνευεν εἰς αὐτοὺς τὰ περὶ ἑαυτοῦ [γεγραμμένα] ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς. ²⁸ Καὶ ἐπλησίασαν εἰς τὴν κώμην ὅπου ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο ὅτι ὑπάγει μακρότερα· ²⁹ καὶ παρεβιάσαν αὐτὸν λέγοντες· μείνον μεθ' ἡμῶν, διότι πλησιάζει ἡ ἑσπέρα καὶ ἔκλινεν ἡ ἡμέρα. καὶ εἰσῆλθε διὰ νὰ μείνῃ μετ' αὐτῶν. ³⁰ καὶ ἀφοῦ ἐκάθισε μετ' αὐτῶν εἰς τὴν τράπεζαν λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησε, καὶ κόψας ἔδιδεν εἰς αὐτούς. ³¹ αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐγνώρισαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἔγεινεν ἄφαντος ἀπ' αὐτῶν. ³² καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους· δὲν ἔκαίετο ἐν ἡμῖν ἡ καρδία ἡμῶν, ὅτε ἐλάλει πρὸς ἡμᾶς καθ' ὁδὸν καὶ μᾶς ἐξήγει τὰς γραφάς; ³³ Καὶ σηκωθέντες τῇ αὐτῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἑνδεκα καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν, ³⁴ οἵτινες ἔλεγον ὅτι ὄντως ἀνέστη ὁ Κύριος καὶ ἐφάνη εἰς τὸν Σίμωνα. ³⁵ καὶ αὐτοὶ διηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ πῶς ἐγνωρίσθη εἰς αὐτούς ἐνῷ ἔκοπτε τὸν ἄρτον.

³⁶ Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλοῦντων αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν. ³⁷ πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. ³⁸ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; ³⁹ ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγὼ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ ὅστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμεῖ θεωρεῖτε ἔχοντα. ⁴⁰ καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. ⁴¹ ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμάζόντων εἶπεν αὐτοῖς· ἔχετε τι βρώσιμον ἐνθάδε; ⁴² οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίον, ⁴³ καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν. ⁴⁴ εἶπε δὲ αὐτοῖς· οὗτοι οἱ λόγοι οὐς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὦν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωυσέως καὶ προφῆταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. ⁴⁵ τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς· ⁴⁶ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτω γέγραπται καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ⁴⁷ καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρχάμενον ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ. ⁴⁸ ὑμεῖς δὲ ἐστε μάρτυρες τούτων. ⁴⁹ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίστατε ἐν τῷ πόλει Ἱερουσαλὴμ ἕως οὗ ἐνδύσῃτε δύναμιν ἐξ ὕψους.

⁵⁰ Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. ⁵¹ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν

³⁶ Ἐνῷ δὲ ἐλάλουν ταῦτα αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐστάθη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· εἰρήνη ὑμῖν. ³⁷ ἐκεῖνοι δὲ ἐκπλαγέντες καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐνόμιζον ὅτι ἔβλεπον πνεῦμα. ³⁸ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· διὰ τί εἴσθε τεταραγμένοι; καὶ διὰ τί ἀναβαίνουσιν εἰς τὰς καρδίας σας διαλογισμοί; ³⁹ ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγὼ εἰμαι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, διότι πνεῦμα σὰρκα καὶ ὅστέα δὲν ἔχει καθὼς ἐμεῖ θεωρεῖτε ἔχοντα. ⁴⁰ καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. ⁴¹ ἐνῷ δὲ αὐτοὶ ἠπίστουν ἔτι ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ ἐθαύμαζον εἶπε πρὸς αὐτούς· ἔχετε τι φαγώσιμον ἐνταῦθα; ⁴² οἱ δὲ ἔδωκαν εἰς αὐτὸν μέρος ὀπτοῦ ἰχθύος καὶ ἀπὸ κηρήθραν μέλιτος. ⁴³ καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν. ⁴⁴ εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· οὗτοι [εἶναι] οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὅτε ἤμην ἔτι μεθ' ὑμῶν, ὅτι πρέπει νὰ πληρωθῶσι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Μωυσέως καὶ προφῆταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. ⁴⁵ τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν διὰ νὰ καταλάβωσι τὰς γραφάς· ⁴⁶ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς ὅτι οὕτως εἶναι γεγραμμένον καὶ οὕτως ἔπρεπε νὰ πάθῃ ὁ Χριστὸς καὶ νὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ⁴⁷ καὶ νὰ κηρυχθῇ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοια καὶ ἄφεσις ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, γινομένης ἀρχῆς ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ. ⁴⁸ σεῖς δὲ εἴσθε μάρτυρες τούτων. ⁴⁹ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς μου ἐφ' ὑμᾶς· σεῖς δὲ καθίστατε ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλὴμ ἕως οὗ ἐνδύσῃτε δύναμιν ἐξ ὕψους.

⁵⁰ Καὶ ἔφερεν αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν, καὶ ὑψώσας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. ⁵¹ καὶ ἐνῷ εὐλόγει αὐτοὺς ἀπεχωρίσθη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν

καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν.
⁵² καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν
 ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ
 χαρᾶς μεγάλης, ⁵³ καὶ ἦσαν δια-
 παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ αἰνοῦντες καὶ
 εὐλογοῦντες τὸν Θεόν. ἀμήν.

οὐρανόν. ⁵² καὶ αὐτοὶ προσκυνή-
 σαντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱε-
 ρουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης,
⁵³ καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ
 αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.
 ἀμήν.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

1 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. 2 Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. 3 πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. 4 ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. 5 καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.

6 Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης. 7 οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ. 8 οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. 9 Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. 10 ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. 11 εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. 12 ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 13 οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν. 14 Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ Πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. 15 Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγε λέγων· οὗτος ἦν ὃν εἶπον, ὃ ὀπίσω μου ἐρχόμενος

1 Ἐν ἀρχῇ ἦτο ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦτο παρὰ τῷ Θεῷ, καὶ Θεὸς ἦτο ὁ Λόγος. 2 Οὗτος ἦτο ἐν ἀρχῇ παρὰ τῷ Θεῷ. 3 πάντα δι' αὐτοῦ ἐγενίαν, καὶ χωρὶς αὐτοῦ δὲν ἐγενίεν οὐδὲ ἓν τὸ ὅποιον ἐγενίεν. 4 ἐν αὐτῷ ἦτο ζωὴ, καὶ ἡ ζωὴ ἦτο τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. 5 καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φέγγει, καὶ ἡ σκοτία δὲν κατέλαβεν αὐτό.

6 Ὑπῆρξεν ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὀνομαζόμενος Ἰωάννης. 7 οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, διὰ νὰ μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, διὰ νὰ πιστεύσωσι πάντες δι' αὐτοῦ. 8 δὲν ἦτο ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλὰ διὰ νὰ μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. 9 Ἦτο τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, τὸ ὅποιον φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. 10 ἦτο ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ὁ κόσμος ἐγένετο δι' αὐτοῦ, καὶ ὁ κόσμος δὲν ἐγνώρισεν αὐτόν. 11 εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι δὲν ἐδέχθησαν αὐτόν. 12 ὅσοι δὲ ἐδέχθησαν αὐτόν, εἰς αὐτοὺς ἔδωκεν ἐξουσίαν νὰ γένωσι τέκνα Θεοῦ, εἰς τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 13 οἵτινες οὐχὶ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν. 14 Καὶ ὁ Λόγος ἐγένετο σὰρξ καὶ κατώκησε μετὰ ἡμῶν, καὶ εἶδομεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ τοῦ Πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. 15 Ὁ Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ ἐφώνησε λέγων· οὗτος ἦτο περὶ οὗ

ἐμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶ-
τός μου ἦν. ¹⁶ Καὶ ἐκ τοῦ
πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάν-
τες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ
χάριτος. ¹⁷ ὅτι ὁ νόμος διὰ
Μωυσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ
ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ
ἐγένετο. ¹⁸ Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε
πώποτε· ὁ μονογενὴς Υἱὸς ὁ ὢν
εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς,
ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

¹⁹ Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία
τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν οἱ
Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς
καὶ Λευῖτας ἵνα ἐρωτήσωσιν
αὐτόν· σὺ τίς εἶ; ²⁰ καὶ ὠμολό-
γησε, καὶ οὐκ ἠρνήσατο· καὶ
ὠμολόγησεν ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ
ὁ Χριστός. ²¹ καὶ ἠρώτησαν αὐ-
τόν· τί οὖν; Ἠλίας εἶ σύ;
καὶ λέγει· οὐκ εἰμὶ. ὁ προφη-
της εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη, οὐ.
²² εἶπον οὖν αὐτῷ· τίς εἶ; ἵνα
ἀποκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν
ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ;
²³ ἔφη· ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν
τῇ ἐρήμῳ, εὐθύνετε τὴν ὁδὸν
Κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ
προφήτης. ²⁴ καὶ οἱ ἀπεσταλμέ-
νοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων·
²⁵ καὶ ἠρώτησαν αὐτόν καὶ εἶ-
πον αὐτῷ· τί οὖν βαπτίζεις, εἰ
σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς οὔτε Ἠλίας
οὔτε ὁ προφήτης; ²⁶ ἀπεκρίθη
αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης λέγων· ἐγὼ
βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ
ὑμῶν ἔστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ
οἴδατε. ²⁷ αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω
μου ἐρχόμενος, ὃς ἐμπροσθέν
μου γέγονεν· οὐ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ
ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάν-
τα τοῦ ὑποδήματος. ²⁸ Ταῦτα
ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ
Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης βα-
πτίζων.

²⁹ Τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης
τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν
καὶ λέγει· ἶδε ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ

εἶπον, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος εἶναι
ἀνώτερός μου, διότι ἦτο πρότερός
μου. ¹⁶ Καὶ πάντες ἡμεῖς ἐλάβομεν
ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ, καὶ
χάριν ἀντὶ χάριτος. ¹⁷ διότι καὶ
ὁ νόμος ἐδόθη διὰ τοῦ Μωυσέως·
ἡ [δὲ] χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια ἐγενε-
ναι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ¹⁸ Οὐδεὶς εἶδε
ποτε τὸν Θεόν· ὁ μονογενὴς Υἱὸς,
ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς,
ἐκεῖνος ἐφανέρωσεν [αὐτόν].

¹⁹ Καὶ αὕτη εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ
Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν οἱ Ἰου-
δαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ
Λευῖτας διὰ νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτόν·
σὺ τίς εἶσαι; ²⁰ καὶ ὠμολόγησε
καὶ δὲν ἠρνήθη· καὶ ὠμολόγησεν
ὅτι δὲν εἰμαι ἐγὼ ὁ Χριστός. ²¹ καὶ
ἠρώτησαν αὐτόν· τί λοιπὸν;
Ἠλίας εἶσαι σύ; καὶ λέγει, δὲν
εἰμαι. ὁ προφήτης εἶσαι σύ; καὶ
ἀπεκρίθη, οὐχί. ²² εἶπον· λοιπὸν
πρὸς αὐτόν· τίς εἶσαι; διὰ νὰ
δώσωμεν ἀποκρισιν εἰς τοὺς ἀπο-
στείλαντας ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ
σεαυτοῦ; ²³ ἀπεκρίθη· ἐγὼ [εἰμαι]
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, εὐθύνετε
τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καθὼς εἶπεν
Ἡσαΐας ὁ προφήτης. ²⁴ οἱ δὲ
ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρι-
σαίων· ²⁵ καὶ ἠρώτησαν αὐτόν καὶ
εἶπον πρὸς αὐτόν· διὰ τί λοιπὸν
βαπτίζεις, ἐὰν σὺ δὲν ᾔῃσαι ὁ Χριστὸς
οὔτε ὁ Ἠλίας οὔτε ὁ προφήτης;
²⁶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰωάν-
νης λέγων· ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι·
ἐν μέσῳ δὲ ὑμῶν ἵσταται ἐκεῖνος, τὸν
ὁποῖον σεῖς δὲν γνωρίζετε. ²⁷ αὐτός
εἶναι ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος,
ὅστις εἶναι ἀνώτερός μου, τοῦ
ὁποῖου ἐγὼ δὲν εἰμαι ἄξιος νὰ
λύσω τὸ λαγρίον τοῦ ὑποδήματος
αὐτοῦ. ²⁸ Ταῦτα ἐγενίαν ἐν Βηθ-
αβαρᾷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου
ἦτο ὁ Ἰωάννης βαπτίζων.

²⁹ Τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης
τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν
καὶ λέγει· ἰδοὺ ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ

ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.
³⁰ οὗτός ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον·
 ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσ-
 θέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός
 μου ἦν. ³¹ καὶ γὰρ οὐκ ᾔδειν αὐτόν,
 ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραήλ,
 διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ
 ὕδατι βαπτίζων. ³² καὶ ἑμαρτύ-
 ρησεν Ἰωάννης λέγων ὅτι τεθέαμαι
 τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περι-
 στερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ'
 αὐτόν. ³³ καὶ γὰρ οὐκ ᾔδειν αὐτόν,
 ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν
 ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἐφ'
 ὃν ἂν ἴδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον
 καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν
 ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.
³⁴ καὶ γὰρ ἐώρακα καὶ μεμαρτύρηκα
 ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

³⁵ Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἰστήκει
 ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν
 αὐτοῦ δύο, ³⁶ καὶ ἐμβλέψας τῷ
 Ἰησοῦ περιπατοῦντι λέγει· ἴδε
 ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ. ³⁷ καὶ ἤκουσαν
 αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος,
 καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ.
³⁸ στραφεῖς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ θεα-
 σάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει
 αὐτοῖς· τί ζητεῖτε; ³⁹ οἱ δὲ εἶπον
 αὐτῷ· Ῥαββί· ὁ λέγεται ἐρμηνευ-
 ῶμενον Διδάσκαλε· ποῦ μένεις;
⁴⁰ λέγει αὐτοῖς· ἔρχεσθε καὶ ἴδετε.
 ἦλθον οὖν καὶ εἶδον ποῦ μένει,
 καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν
 ἐκείνην· ὥρα ἦν ὡς δεκάτῃ.
⁴¹ ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος
 Πέτρου εἰς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκου-
 σάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολου-
 θησάντων αὐτῷ. ⁴² εὗρίσκει οὗτος
 πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον
 Σίμωνα καὶ λέγει αὐτῷ· εὗρήκα-
 μεν τὸν Μεσσίαν, ὃ ἐστι μεθερ-
 μηνευόμενον Χριστός. ⁴³ καὶ ἡγα-
 γεν αὐτόν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.
 ἐμβλέψας αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπε·
 σὺ εἰ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ, σὺ
 κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἐρμηνεύεται
 Πέτρος.

ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.
³⁰ οὗτος εἶναι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον·
 ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὅστις εἶναι
 ἀνώτερός μου, διότι ἦτο πρότερός
 μου. ³¹ καὶ ἐγὼ δὲν ἐγνώριζον
 αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τὴν φανερωθῆναι
 Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ βαπτί-
 ζων ἐν τῷ ὕδατι. ³² καὶ ἑμαρτύρησεν
 ὁ Ἰωάννης λέγων ὅτι εἶδον τὸ Πνεῦ-
 μα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ
 οὐρανοῦ καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν.
³³ καὶ ἐγὼ δὲν ἐγνώριζον αὐτόν·
 ἀλλ' ὁ πέμψας με διὰ τὴν βαπτίζω
 ἐν ὕδατι ἐκεῖνός μοι εἶπεν· εἰς
 ὃντινα ἴδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον
 καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτος εἶναι
 ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.
³⁴ καὶ ἐγὼ εἶδον καὶ ἑμαρτύρησα,
 ὅτι οὗτος εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

³⁵ Τῇ ἐπαύριον πάλιν ἵστατο ὁ
 Ἰωάννης καὶ δύο ἐκ τῶν μαθητῶν
 αὐτοῦ, ³⁶ καὶ ἐμβλέψας εἰς τὸν
 Ἰησοῦν περιπατοῦντα λέγει· ἰδοὺ
 ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ. ³⁷ καὶ ἤκουσαν
 αὐτόν οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντα,
 καὶ ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν.
³⁸ στραφεῖς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἰδὼν
 αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει πρὸς
 αὐτούς· τί ζητεῖτε; ³⁹ οἱ δὲ εἶπον
 πρὸς αὐτόν· Ῥαββί, τὸ ὅποιον
 ἐρμηνευόμενον λέγεται, Διδάσκαλε,
 ποῦ μένεις; ⁴⁰ λέγει πρὸς αὐτούς·
 ἔλθετε καὶ ἴδετε. ἦλθον καὶ εἶδον
 ποῦ μένει, καὶ ἔμειναν παρ' αὐτῷ τὴν
 ἡμέραν ἐκείνην· ἡ δὲ ὥρα ἦτο ὡς
 δεκάτῃ. ⁴¹ ἦτο Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς
 τοῦ Σίμωνος Πέτρου εἰς ἐκ τῶν δύο,
 οἵτινες ἤκουσαν [περὶ αὐτοῦ] παρὰ
 τοῦ Ἰωάννου καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν.
⁴² οὗτος πρῶτος εὗρίσκει τὸν ἑαυτοῦ
 ἀδελφὸν Σίμωνα καὶ λέγει πρὸς αὐτόν·
 εὗρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, τὸ ὅποιον
 μεθερμηνευόμενον εἶναι ὁ Χριστός.
⁴³ καὶ ἔφερεν αὐτόν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.
 ἐμβλέψας δὲ εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς
 εἶπε· σὺ εἶσαι Σίμων, ὁ υἱὸς τοῦ
 Ἰωνᾶ, σὺ θέλεις ὀνομασθῆναι Κηφᾶς,
 τὸ ὅποιον ἐρμηνεύεται Πέτρος.

⁴⁴ Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὐρίσκει Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολουθεῖ μοι. ⁴⁵ ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. ⁴⁶ εὐρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· ὃν ἔγραψε Μωυσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφηταί, εὐρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. ⁴⁷ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ· ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ Φίλιππος· ἔρχου καὶ ἴδε. ⁴⁸ εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλῆτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι. ⁴⁹ λέγει αὐτῷ Ναθαναὴλ· πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὅντα ὑπὸ τὴν συκῆν εἰδόν σε. ⁵⁰ ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· Ῥαββί, σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵¹ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι εἶπόν σοι, εἰδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μεῖζω τούτων ὄψει. ⁵² καὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

2 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. ² ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. ³ καὶ ὑστερήσαντος οἴνου λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· οἶνον οὐκ ἔχουσι. ⁴ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὐπω ἤκει ἡ ὥρα μου. ⁵ λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνους·

⁴⁴ Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὐρίσκει τὸν Φίλιππον καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· ἀκολουθεῖ μοι. ⁴⁵ ἦτο δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. ⁴⁶ εὐρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· [ἐκεῖνον] τὸν ὁποῖον ἔγραψεν ὁ Μωυσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφηταί εὐρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. ⁴⁷ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ναθαναὴλ· ἐκ Ναζαρέτ δύναται νὰ προέλθῃ τι ἀγαθόν; λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Φίλιππος, ἔρχου καὶ ἴδε. ⁴⁸ εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἰδοὺ ἀληθῶς Ἰσραηλῆτης, εἰς τὸν ὁποῖον δόλος δὲν ὑπάρχει. ⁴⁹ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ναθαναὴλ· πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· πρὶν ὁ Φίλιππος σε φωνάξῃ, ὄντα ὑποκάτω τῆς συκῆς, εἰδόν σε. ⁵⁰ ἀπεκρίθη ὁ Ναθαναὴλ καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· Ῥαββί, σὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. ⁵¹ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐπειδὴ σοι εἶπον· εἰδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μεγαλύτερα τούτων θέλεις ἰδεῖ. ⁵² καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· ἀληθῶς ἀληθῶς σὰς λέγω· ἀπὸ τοῦ νῦν θέλετε ἰδεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

2 Καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐγένετο γάμος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦτο ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. ² προσεκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. ³ καὶ ἐπειδὴ ἔλειψεν ὁ οἶνος, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· οἶνον δὲν ἔχουσι. ⁴ λέγει πρὸς αὐτήν ὁ Ἰησοῦς· τί [εἶναι] μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ, γύναι; δὲν ἤλθεν ἔτι ἡ ὥρα μου. ⁵ λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ

ἔτι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε. ⁶ ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαὶ λίθιναι ἑξ κείμεναι κατὰ τὸν καθαρισμόν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετροτάς δύο ἢ τρεῖς. ⁷ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. ⁸ καὶ λέγει αὐτοῖς· ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. καὶ ἤνεγκαν. ⁹ ὥς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρικλίνος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγεννημένον—καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ—φωναῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρικλίνος ¹⁰ καὶ λέγει αὐτῷ· πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. ¹¹ Ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐφανερώσε τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

¹² Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας. ¹³ καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. ¹⁴ καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους. ¹⁵ καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε, ¹⁶ καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου. ¹⁷ ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι γεγραμμένον ἐστίν, ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεται με. ¹⁸ ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ

πρὸς τοὺς ὑπηρέτας· ὅτι σὰς λέγῃ, κάμετε. ⁶ ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαὶ λίθιναι ἑξ κείμεναι κατὰ [τὸ ἔθος] τοῦ καθαρισμοῦ τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἐκάστη δύο ἢ τρία μέτρα. ⁷ λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. ⁸ καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς· ἀντλήσατε τώρα καὶ φέρετε πρὸς τὸν ἀρχιτρικλίνον. καὶ ἔφεραν. ⁹ καθὼς δὲ ὁ ἀρχιτρικλίνος ἐγεύθη τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταβεβλημένον—καὶ δὲν ᾔξευρε πόθεν εἶναι, οἱ ὑπηρέται ὅμως ᾔξευρον οἱ ἀντλήσαντες τὸ ὕδωρ—φωνάζει τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρικλίνος ¹⁰ καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον βάλλει, καὶ ἀφοῦ πίωσι πολὺ τότε τὸν κατώτερον· σὺ ἐφύλαξας τὸν καλὸν οἶνον ἕως τώρα. ¹¹ Ταύτην τὴν ἀρχὴν τῶν θαυμάτων ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐφανερώσε τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

¹² Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐχὶ πολλὰς ἡμέρας. ¹³ ἐπλησίαζε δὲ τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. ¹⁴ καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς, καὶ τοὺς ἀργυραμοιβοὺς καθημένους. ¹⁵ καὶ ποιήσας μάστιγα ἐκ σχοινίων ἐδίωξε πάντας ἐκ τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ τὰ νομίσματα τῶν ἀργυραμοιβῶν ἔχυσε καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε, ¹⁶ καὶ πρὸς τοὺς πωλοῦντας τὰς περιστερὰς εἶπε· σηκώσατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ κάμνετε τὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου. ¹⁷ τότε ἐνεθυμήθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι εἶναι γεγραμμένον, ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου με κατέφαγεν. ¹⁸ ἀπεκρίθησαν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι

εἶπον αὐτῷ· τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν ὅτι ταῦτα ποιεῖς; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς·¹⁹ λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.²⁰ εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτεσιν ὠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν;²¹ ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ.²² ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγε, καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

²³ Ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.²⁴ αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἐαυτὸν αὐτοῖς διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας,²⁵ καὶ ὅτι οὐ χρεῖαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκε τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

3 Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων.² οὗτος ἦλθε πρὸς αὐτόν νυκτός καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ῥαββί, οἶδαμεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν ἢ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ἦ ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ.³ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.⁴ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Νικόδημος· πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέροντων; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δευτέρον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι;⁵ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ

καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· τί σημεῖον δεικνύεις εἰς ἡμᾶς διότι κάμνεις ταῦτα;¹⁹ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· χαλάσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν θέλω ἐγείρει αὐτόν.²⁰ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι εἶπον· εἰς τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτη ὠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ θέλεις ἐγείρει αὐτόν εἰς τρεῖς ἡμέρας;²¹ ἐκεῖνος ὅμως ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ.²² ὅτε λοιπὸν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐνεθυμήθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγε πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὴν γραφὴν καὶ εἰς τὸν λόγον τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

²³ Καὶ ἐνῷ ἦτο ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ πάσχα, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, βλέποντες αὐτοῦ τὰ θαύματα τὰ ὁποῖα ἔκαμνεν.²⁴ αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐνεπιστεύετο εἰς αὐτούς, διότι ἐγνώριζε πάντας,²⁵ καὶ διότι δὲν εἶχε χρεῖαν διὰ νὰ μαρτυρήσῃ τις περὶ τοῦ ἀνθρώπου· ἐπειδὴ αὐτὸς ἐγνώριζε τί ἦτο ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου.

3 Ἦτο δὲ ἄνθρωπός [τις] ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομαζόμενος, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων.² οὗτος ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν διὰ νυκτός καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ῥαββί, ἐξεύρομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἦλθες διδάσκαλος· διότι οὐδεὶς δύναται νὰ κάμνῃ τὰ σημεῖα ταῦτα τὰ ὁποῖα σὺ κάμνεις, ἐὰν δὲν ᾖ ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ.³ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἀληθῶς ἀληθῶς σοι λέγω, ἐὰν τις δὲν γεννηθῇ ἄνωθεν, δὲν δύναται νὰ ἴδῃ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.⁴ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Νικόδημος· πῶς δύναται ἄνθρωπος νὰ γεννηθῇ γέροντων; μὴποτε δύναται νὰ εἰσέλθῃ δευτέραν φορὰν εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ νὰ γεννηθῇ;⁵ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· ἀληθῶς ἀληθῶς σοι λέγω, ἐὰν τις δὲν γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, δὲν δύναται

δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ⁶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἐστὶ, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος πνευμά ἐστι. ⁷ μὴ θαυμάσης ὅτι εἰπὸν σοι, δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. ⁸ τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Πνεύματος. ⁹ ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ· πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; ¹⁰ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἰ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις; ¹¹ ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι οὐκ οἶδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὁ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. ¹² εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύετε; ¹³ καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. ¹⁴ καὶ καθὼς Μωυσῆς ὑψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ¹⁵ ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. ¹⁶ οὕτω γὰρ ἡγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. ¹⁷ οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. ¹⁸ ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται, ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. ¹⁹ αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἡγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ

νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ⁶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς εἶναι σὰρξ, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος εἶναι πνεῦμα. ⁷ μὴ θαυμάσης ὅτι σοι εἶπον, πρέπει νὰ γεννηθῇτε ἄνωθεν. ⁸ ὁ ἄνεμος ὅπου θέλει πνέει, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλὰ δὲν ἐξεύρεις πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως εἶναι πᾶς ὅστις ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Πνεύματος. ⁹ ἀπεκρίθη ὁ Νικόδημος καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· πῶς δύνανται νὰ γείνωσι ταῦτα; ¹⁰ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· σὺ εἶσαι ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα δὲν ἐξεύρεις; ¹¹ ἀληθῶς ἀληθῶς σοι λέγω ὅτι [ἐκεῖνο] τὸ ὁποῖον ἐξεύρομεν λαλοῦμεν καὶ [ἐκεῖνο] τὸ ὁποῖον εἶδομεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν δὲν δέχεσθε. ¹² ἐὰν τὰ ἐπίγεια σᾶς εἶπον καὶ δὲν πιστεύητε, πῶς, ἐὰν σας εἴπω τὰ ἐπουράνια, θέλετε πιστεύσει; ¹³ καὶ οὐδεὶς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν εἰμὴ ὁ καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. ¹⁴ καὶ καθὼς ὁ Μωυσῆς ὑψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτω πρέπει νὰ ὑψωθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ¹⁵ διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. ¹⁶ διότι τόσον ἡγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε ἔδωκε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. ¹⁷ ἐπειδὴ δὲν ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλὰ διὰ νὰ σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. ¹⁸ ὅστις πιστεύει εἰς αὐτὸν δὲν κρίνεται, ὅστις ὅμως δὲν πιστεύει εἶναι ἤδη κεκριμένος, διότι δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. ¹⁹ καὶ αὕτη εἶναι ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἡγάπησαν τὸ σκότος μᾶλλον

σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα. ²⁰ πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ²¹ ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα.

²² Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν. ²³ ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνῶν ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ, καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο· ²⁴ οὐπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης. ²⁵ Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίου περὶ καθαρισμοῦ. ²⁶ καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μαρτύρηκας, ἶδε οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. ²⁷ ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν· οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδέν, ἐὰν μὴ ᾗ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. ²⁸ αὐτοὶ ὅμως μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον· οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. ²⁹ ὁ ἔχων τὴν νύμφην νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἐστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρὰ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. ³⁰ ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι. ³¹ ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν. ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐστι καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν, ³² καὶ ὁ ἐώρακε καὶ ἤκουσε, τοῦτο μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν

παρὰ τὸ φῶς· διότι ἦσαν πονηρὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. ²⁰ ἐπειδὴ πᾶς ὅστις πράττει φαῦλα μισεῖ τὸ φῶς καὶ δὲν ἔρχεται εἰς τὸ φῶς, διὰ νὰ μὴ ἐλεγχθῶσι τὰ ἔργα αὐτοῦ· ²¹ ὅστις ὅμως πράττει τὴν ἀλήθειαν, ἔρχεται εἰς τὸ φῶς, διὰ νὰ φανερωθῶσι τὰ ἔργα αὐτοῦ, ὅτι ἐπράχθησαν κατὰ Θεόν.

²² Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν. ²³ ἦτο δὲ καὶ ὁ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνῶν πλησίον τοῦ Σαλείμ, διότι ἦσαν ἐκεῖ ὕδατα πολλὰ, καὶ ἤρχοντο καὶ ἐβαπτίζοντο· ²⁴ ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης δὲν ἦτο ἔτι βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν. ²⁵ Ἐγένετο λοιπὸν συζήτησις περὶ καθαρισμοῦ παρὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰωάννου μετ' Ἰουδαίους [τινάς]. ²⁶ καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Ῥαββί, [ἐκεῖνος] ὅστις ἦτο μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν ὁποῖον σὺ ἐμαρτύρησας, ἰδοὺ οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. ²⁷ ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης καὶ εἶπε· δὲν δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ λαμβάνῃ οὐδέν, ἐὰν δὲν ᾗ ναὶ δεδομένον εἰς αὐτόν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. ²⁸ σεῖς αὐτοὶ εἰσθε μάρτυρές μου ὅτι εἶπον· δὲν εἰμαι ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ' ὅτι εἰμαι ἀπεσταλμένος ἔμπροσθεν ἐκείνου. ²⁹ ὅστις ἔχει τὴν νύμφην εἶναι νυμφίος· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἰστάμενος καὶ ἀκούων αὐτόν, χαίρει καθ' ὑπερβολὴν διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη λοιπὸν ἡ χαρὰ ἡ ἰδική μου ἐπληρώθη. ³⁰ ἐκεῖνος πρέπει νὰ αὐξάνῃ, ἐγὼ δὲ νὰ ἐλαττώνομαι. ³¹ ὁ ἐρχόμενος ἄνωθεν εἶναι ὑπεράνω πάντων. ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς εἶναι καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· ὁ ἐρχόμενος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἶναι ὑπεράνω πάντων, ³² καὶ [ἐκεῖνος] τὸ ὁποῖον εἶδε καὶ ἤκουσε, τοῦτο μαρτυρεῖ, καὶ οὐδεὶς

αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει. ³³ ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθὴς ἐστίν. ³⁴ ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεός, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα. ³⁵ ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν Υἱὸν καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ³⁶ ὁ πιστεύων εἰς τὸν Υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ Υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

4 Ὡς οὖν ἔγνω ὁ Κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννης—² καί τοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ—³ ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ⁴ Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας. ⁵ ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακώβ Ἰωσήφ τῷ νιῷ αὐτοῦ. ⁶ ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὁδοπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ. ὥρα ἦν ὥσει ἔκτη. ⁷ ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλήσαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· δός μοι πιεῖν. ⁸ οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι. ⁹ λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἢ Σαμαρεῖτις· πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὗσης γυναικὸς Σαμαρεῖτιδος; οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρεῖταις. ¹⁰ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἰ ᾔδεις τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστίν ὁ λέγων σοι, δός μοι πιεῖν, σὺ ἂν ᾔηθης αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἂν σοι ὕδωρ ζῶν. ¹¹ λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· Κύριε, οὔτε ἀντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ

δέχεται τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ. ³³ ὅστις δεχθῇ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἀληθὴς. ³⁴ διότι [ἐκεῖνος] τὸν ὅποιον ἀπέστειλεν ὁ Θεός, τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ λαλεῖ· ἐπειδὴ ὁ Θεὸς δὲν δίδει [εἰς αὐτόν] τὸ Πνεῦμα μετὰ μέτρον. ³⁵ ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν Υἱὸν καὶ πάντα ἔδωκεν εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ. ³⁶ ὅστις πιστεύει εἰς τὸν Υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὅστις ὅμως ἀπειθεῖ εἰς τὸν Υἱὸν δὲν θέλει ἰδεῖ ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπάνω αὐτοῦ.

4 Καθὼς λοιπὸν ἔμαθεν ὁ Κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι ὁ Ἰησοῦς πλείοτερους μαθητὰς κάμνει καὶ βαπτίζει παρὰ ὁ Ἰωάννης—² ἂν καὶ ὁ Ἰησοῦς αὐτὸς δὲν ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ—³ ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ⁴ Ἐπρεπε δὲ νὰ περάσῃ διὰ τῆς Σαμαρείας. ⁵ ἔρχεται λοιπὸν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ ἀγροῦ τὸν ὅποιον ἔδωκεν ὁ Ἰακώβ εἰς τὸν Ἰωσήφ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. ⁶ ἦτο δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὁδοπορίας ἐκάθητο οὕτως εἰς τὴν πηγὴν. ὥρα ἦτο περίπου ἕκτη. ⁷ ἔρχεται γυνὴ [τις] ἐκ τῆς Σαμαρείας διὰ νὰ ἀντλήσῃ ὕδωρ. λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· δός μοι νὰ πῶ. ⁸ διότι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶχον ὑπάγει εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ ἀγοράσωσι τροφὰς. ⁹ λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτόν ἡ γυνὴ ἢ Σαμαρεῖτις· πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν ζητεῖς νὰ πῆς παρ' ἐμοῦ, ἦτις εἰμαι γυνὴ Σαμαρεῖτις; διότι δὲν συκοινωνοῦσιν οἱ Ἰουδαῖοι μετὰ τοὺς Σαμαρεῖτας. ¹⁰ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· ἐὰν ᾔξευρες τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς εἶναι ὁ λέγων σοι, δός μοι νὰ πῶ, σὺ ᾔθελες ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ, καὶ ᾔθελέ σοι δώσει ὕδωρ ζῶν. ¹¹ λέγει πρὸς αὐτόν ἡ γυνὴ· Κύριε, οὔτε ἀντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ

ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; ¹² μὴ σὺ μερίζων εἰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπινε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; ¹³ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· ¹⁴ ὃς δ' ἂν πῖνῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. ¹⁵ λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. ¹⁶ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. ¹⁷ ἀπεκρίθη ἡ γυνή καὶ εἶπεν· οὐκ ἔχω ἄνδρα. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· καλῶς εἶπας ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· ¹⁸ πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν δὴ ἔχεις οὐκ ἔστι σου ἀνὴρ· τοῦτο ἀληθὲς εἶρηκας. ¹⁹ λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σὺ. ²⁰ οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. ²¹ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· γύναι, πιστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ Πατρὶ. ²² ὑμεῖς προσκυνεῖτε δὲ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν δὲ οἴδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. ²³ ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ Πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ Πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. ²⁴ Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν πνεύ-

ματι ἐβαθύ· πόθεν λοιπὸν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; ¹² μήπως σὺ εἶσαι μεγαλύτερος τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὅστις ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἔπινεν ἐξ αὐτοῦ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; ¹³ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· πᾶς ὅστις πίνει ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου θέλει διψήσῃ πάλιν· ¹⁴ ὅστις ὅμως πῖνῃ ἐκ τοῦ ὕδατος τὸ ὅποιον ἐγὼ θέλω δώσει εἰς αὐτόν, δὲν θέλει διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ τὸ ὅποιον θέλω δώσει εἰς αὐτόν θέλει γεῖναι ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀναβλύζοντος εἰς ζωὴν αἰώνιον. ¹⁵ λέγει πρὸς αὐτόν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, διὰ νὰ μὴ διψῶ μηδὲ νὰ ἔρχωμαι ἐδῶ νὰ ἀντλῶ. ¹⁶ λέγει πρὸς αὐτήν ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε, κάλεσον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐδῶ. ¹⁷ ἀπεκρίθη ἡ γυνή καὶ εἶπε· δὲν ἔχω ἄνδρα. λέγει πρὸς αὐτήν ὁ Ἰησοῦς· καλῶς εἶπας ὅτι δὲν ἔχω ἄνδρα· ¹⁸ διότι πέντε ἄνδρας ἔλαβες, καὶ [ἐκεῖνος] τὸν ὅποιον ἔχεις τώρα δὲν εἶναι ἀνὴρ σου· τοῦτο ἀληθὲς εἶπας. ¹⁹ λέγει πρὸς αὐτόν ἡ γυνή· Κύριε, βλέπω ὅτι σὺ εἶσαι προφήτης. ²⁰ οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς τοῦτο τὸ ὄρος προσεκύνησαν καὶ σεῖς λέγετε ὅτι ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις εἶναι ὁ τόπος ὅπου πρέπει νὰ προσκυνῶμεν. ²¹ λέγει πρὸς αὐτήν ὁ Ἰησοῦς· γύναι, πιστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε εἰς τὸ ὄρος τοῦτο οὔτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα θέλετε προσκυνήσῃ τὸν Πατέρα. ²² σεῖς προσκυνεῖτε [ἐκεῖνο] τὸ ὅποιον δὲν ἐξεύρετε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν [ἐκεῖνο] τὸ ὅποιον ἐξεύρομεν, διότι ἡ σωτηρία εἶναι ἐκ τῶν Ἰουδαίων. ²³ πλὴν ἔρχεται ὥρα, καὶ ἤδη εἶναι, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ θέλουσι προσκυνήσῃ τὸν Πατέρα ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· διότι ὁ Πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. ²⁴ ὁ Θεός [εἶναι] Πνεῦμα, καὶ οἱ προσκυνοῦντες αὐτόν ἐν

ματι καὶ ἀληθεία δεῖ προσκυνεῖν.
²⁵ λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. ²⁶ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμι ὁ λαλῶν σοι. ²⁷ καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπε, τί ζητεῖς; ἢ, τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς;
²⁸ Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνή καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις·
²⁹ δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός;
³⁰ ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

³¹ Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἡρώτων αὐτόν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· Ῥαββί, φάγε. ³² ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ βρωσὶν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. ³³ ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· μή τις ἡνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν;
³⁴ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐμὸν βρώμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον.
³⁵ οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνός ἐστι καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαὶ εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη. ³⁶ καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπειρὼν ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων.
³⁷ ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστίν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπειρὼν καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. ³⁸ ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὁ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. ³⁹ Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν τῶν Σαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς,

πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ πρέπει νὰ προσκυνῶσι. ²⁵ λέγει πρὸς αὐτόν ἡ γυνή· ἐξεύρω ὅτι ἔρχεται ὁ Μεσσίας ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, θέλει ἀναγγελεῖ εἰς ἡμᾶς πάντα. ²⁶ λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμαι ὁ λαλῶν σοι. ²⁷ καὶ ἐπάνω εἰς τοῦτο ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ὅτι ἐλάλει μετὰ γυναικὸς· οὐδεὶς ὅμως εἶπε, τί ζητεῖς; ἢ, τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς;
²⁸ Ἀφῆκε λοιπὸν ἡ γυνή τὴν ὑδρίαν αὐτῆς καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους·
²⁹ ἔλθετε νὰ ἴδῃτε ἄνθρωπον ὅστις μοι εἶπε πάντα ὅσα ἔπραξα· μήπως οὗτος εἶναι ὁ Χριστός;
³⁰ ἐξῆλθον λοιπὸν ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

³¹ Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ οἱ μαθηταὶ παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· Ῥαββί, φάγε. ³² ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐγὼ ἔχω φαγητὸν νὰ φάγω τὸ ὅποιον σεῖς δὲν ἐξεύρετε. ³³ ἔλεγον λοιπὸν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· μήπως τις ἔφερε πρὸς αὐτόν νὰ φάγῃ;
³⁴ λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· τὸ ἐμὸν φαγητὸν εἶναι νὰ πράττω τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ νὰ τελειώσω τὸ ἔργον αὐτοῦ.
³⁵ δὲν λέγετε σεῖς ὅτι τέσσαρες μῆνες εἶναι ἔτι καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ σας λέγω, ὑψώσατε τοὺς ὀφθαλμούς σας καὶ ἴδετε τὰ χωράφια, ὅτι εἶναι ἤδη λευκὰ πρὸς θερισμόν. ³⁶ καὶ ὁ θερίζων λαμβάνει μισθὸν καὶ συνάγει κάρπον εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ νὰ χαίρῃ ὁμοῦ· καὶ ὁ σπειρὼν καὶ ὁ θερίζων.
³⁷ διότι κατὰ τοῦτο ἀληθεύει ὁ λόγος, ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ σπειρὼν καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. ³⁸ ἐγὼ σας ἀπέστειλα νὰ θερίζητε [ἐκεῖνο] εἰς τὸ ὅποιον σεῖς δὲν ἐκοπιάσατε· ἄλλοι ἐκοπίασαν, καὶ σεῖς εἰσῆλθετε εἰς τὸν κόπον αὐτῶν. ³⁹ Ἐξ ἐκείνης δὲ τῆς πόλεως πολλοὶ τῶν Σαμαρειτῶν ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν διὰ τὸν λόγον

μαρτυρούσης ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. ⁴⁰ ὥς οὖν ἤλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἡρώτων αὐτὸν μείναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. ⁴¹ καὶ πολλῶ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, ⁴² τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός.

⁴³ Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξ-ἤλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ⁴⁴ αὐτὸς γὰρ ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. ⁴⁵ ὅτε οὖν ἤλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἤλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

⁴⁶ Ἦλθεν οὖν πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον. καὶ ἦν τις βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς ἡσθέ-νει ἐν Καπερναοῦμ. ⁴⁷ οὗτος ἀκούσας ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν καὶ ἡρώτα αὐτὸν ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσῃται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἡμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν. ⁴⁸ εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· ἐὰν μὴ ση-μεῖα καὶ τέρατα ἴδῃτε, οὐ μὴ πιστεύσητε. ⁴⁹ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ βασιλικός· Κύριε, κατά-βηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου. ⁵⁰ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ. καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο. ⁵¹ ἥδη δὲ αὐτοῦ κατα-βαίνοντος οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀπήν-τησαν αὐτῷ καὶ ἀπήγγειλαν λέγον-τες ὅτι ὁ παῖς σου ζῇ. ⁵² ἐπύθετο οὖν παρ' αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχε. καὶ εἶπον αὐτῷ

τῆς γυναικός, μαρτυρούσης ὅτι μοι εἶπε πάντα ὅσα ἔπραξα. ⁴⁰ καθὼς λοιπὸν ἤλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖ-ται, παρεκάλουν αὐτὸν νὰ μείνῃ παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. ⁴¹ καὶ πολὺ πλείοτεροι ἐπί-στευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, ⁴² καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα ἔλεγον, ὅτι δὲν πιστεύομεν πλέον διὰ τὸν λόγον σου· ἐπειδὴ ἡμεῖς ἠκούσαμεν, καὶ γνωρίζομεν ὅτι οὗτος εἶναι ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός.

⁴³ Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ⁴⁴ διότι αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ δὲν ἔχει τιμὴν. ⁴⁵ ὅτε λοιπὸν ἤλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέχθησαν αὐτόν οἱ Γαλιλαῖοι, ἰδόντες πάντα ὅσα ἔκαμεν ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὴν ἑορτήν· διότι καὶ αὐτοὶ ἤλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

⁴⁶ Ἦλθε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἔκαμε τὸ ὕδωρ οἶνον. καὶ ἦτό τις βασιλικός [ἄνθρωπος], τοῦ ὀποίου ὁ υἱὸς ἡσθένει ἐν Καπερναοῦμ. ⁴⁷ οὗ-τος ἀκούσας ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὑπῆγε πρὸς αὐτόν καὶ παρεκάλει αὐτόν νὰ καταβῇ καὶ νὰ ἰατρεύσῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· διότι ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ. ⁴⁸ εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· ἐὰν δὲν ἴδῃτε σημεῖα καὶ τέρατα, δὲν θέλετε πιστεύσει. ⁴⁹ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ βασιλικός· Κύριε, κατάβα πρὶν ἀποθάνῃ τὸ παιδίον μου. ⁵⁰ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε, ὁ υἱός σου ζῇ. καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν λόγον τὸν ὅποιον εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνεχώρει. ⁵¹ ἐνῶ δὲ οὗτος ἤδη κατέβαινεν, ἀπήντησαν αὐτόν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ ἀπήγγει-λαν λέγοντες ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ. ⁵² ἡρώτησε λοιπὸν αὐτοὺς τὴν ὥραν καθ' ἣν ἔγεινε καλῆτερα. καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν ὅτι χθὲς τὴν ἐβδόμην

ὅτι χθὲς ὥραν ἐβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. ⁵³ ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτός καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. ⁵⁴ Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

5 Μετὰ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. ² ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ, ἣ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε στοάς ἔχουσα. ³ ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. ⁴ ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιὴς ἐγίνετο ὧς δήποτε κατείχeto νοσήματι. ⁵ ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ. ⁶ τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; ⁷ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. ⁸ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἔγειρε, ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. ⁹ καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρε τὸν κράβατον αὐτοῦ καὶ περιπάτει. ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. ¹⁰ ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστὶ σοὶ ἄραι τὸν κράβατον. ¹¹ ἀπεκρίθη αὐτοῖς· ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖ-

ὥραν ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. ⁵³ ἐνόησε λοιπὸν ὁ πατὴρ ὅτι [ἔγεινε τοῦτο] κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν κατ' ἣν ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτός καὶ ὅλη ἡ οἰκία αὐτοῦ. ⁵⁴ Τοῦτο πάλιν δεύτερον θαῦμα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς ἀφοῦ ἦλθεν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

5 Μετὰ ταῦτα ἦτο ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. ² εἶναι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις πλησίον τῆς προβατικῆς [πύλης] κολυμβήθρα, ἣ ἐπνομαζομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, ἔχουσα πέντε στοάς. ³ ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, οἵτινες περιέμενον τὴν κίνησιν τοῦ ὕδατος. ⁴ διότι ἄγγελος κατέβαινε κατὰ καιρὸν εἰς τὴν κολυμβήθραν, καὶ ἐτάραττε τὸ ὕδωρ· ὅστις λοιπὸν εἰσῆρχετο πρῶτος μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ἐγίνετο ὑγιὴς ἀπὸ ὁποιαυδήποτε νόσον ἔπασχεν. ⁵ ἦτο δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπός τις τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη πάσχων ἀσθένειαν. ⁶ τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ ἐξεύρων ὅτι πολὺν ἤδη καιρὸν πάσχει, λέγει πρὸς αὐτόν· θέλεις νὰ γείνης ὑγιής; ⁷ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον δὲν ἔχω, διὰ νὰ με βάλλῃ εἰς τὴν κολυμβήθραν, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ· ἐνῷ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. ⁸ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· ἐγέρθητι, σήκωσον τὸν κράβατόν σου, καὶ περιπάτει. ⁹ καὶ εὐθὺς ἔγεινεν ὁ ἄνθρωπος ὑγιής, καὶ ἐσήκωσε τὸν κράβατον αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει. ἦτο δὲ σάββατον ἐκείνην τὴν ἡμέραν. ¹⁰ ἔλεγον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς τὸν τεθεραπευμένον· σάββατον εἶναι· δὲν σοὶ εἶναι συγκεχωρημένον νὰ σηκώσῃς τὸν κράβατον. ¹¹ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτούς· ὁ ἰατρούσας με, ἐκεῖνός μοι εἶπε· σήκωσον

νός μοι εἶπεν· ἄρον τὸν κρά-
 βαττόν σου καὶ περιπάτει. ¹² ἡρώ-
 τησαν οὖν αὐτόν· τίς ἐστὶν ὁ
 ἄνθρωπος ὁ εἰπὼν σοι, ἄρον τὸν
 κράβαττόν σου καὶ περιπάτει;
¹³ ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστὶν·
 ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου
 ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. ¹⁴ μετὰ ταῦτα
 εὗρίσκει αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ
 ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε ὑγιῆς
 γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα
 μὴ χειρόν σοί τι γένηται. ¹⁵ ἀπ-
 ῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλε
 τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν
 ὁ ποιήσας αὐτόν ὑγιῆ.

¹⁶ Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον τὸν
 Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἐζή-
 τουν αὐτόν ἀποκτεῖναι, ὅτι ταῦ-
 τα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. ¹⁷ ὁ δὲ
 Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· ὁ
 Πατήρ μου ἔως ἄρτι ἐργάζε-
 ται, καὶ γὰρ ἐργάζομαι. ¹⁸ διὰ
 τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτόν
 οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ
 μόνον ἔλυσεν τὸ σάββατον, ἀλλὰ
 καὶ Πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν Θεόν,
 ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ.
¹⁹ ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ
 εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω
 ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ Υἱὸς ποιεῖν
 ἄφ' ἑαυτοῦ οὐδέν ἐάν μὴ τι
 βλέπῃ τὸν Πατέρα ποιῶντα· ἃ
 γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ
 ὁ Υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. ²⁰ ὁ γὰρ
 Πατήρ φιλεῖ τὸν Υἱὸν καὶ πάντα
 δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ,
 καὶ μεῖζονα τούτων δείξει αὐτῷ
 ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε.
²¹ ὥσπερ γὰρ ὁ Πατήρ ἐγείρει
 τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτω
 καὶ ὁ υἱὸς οὕς θέλει ζωοποιεῖ.
²² οὐδὲ γὰρ ὁ Πατήρ κρίνει οὐδένα,
 ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε
 τῷ Υἱῷ, ²³ ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν
 Υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν Πατέρα.
 ὁ μὴ τιμῶν τὸν Υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν
 Πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν.
²⁴ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ

τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει.
¹² ἡρώτησαν λοιπὸν αὐτόν· τίς εἴ-
 ναι ὁ ἄνθρωπος ὅστις σοι εἶπε,
 σήκωσον τὸν κράββατόν σου, καὶ
 περιπάτει; ¹³ ὁ δὲ ἱατρευθεὶς δὲν
 ᾔξευρε τίς εἶναι· διότι ὁ Ἰησοῦς
 ὑπεξῆλθεν, ἐπειδὴ ἦτο ὄχλος [πολὺς]
 ἐν τῷ τόπῳ. ¹⁴ μετὰ ταῦτα εὗρί-
 σκει αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ
 καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ ἔγινες
 ὑγιῆς· μηκέτι ἀμάρτανε, διὰ νὰ
 μὴ σοι γένη τι χειρότερον. ¹⁵ ὑπῆγε
 λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλε
 πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὁ Ἰησοῦς
 εἶναι ὁ ἱατρεύσας αὐτόν.

¹⁶ Καὶ διὰ τοῦτο κατέτρεχον τὸν
 Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἐζήτουν
 νὰ θανατώσωσιν αὐτόν, διότι ἔκαμνε
 ταῦτα ἐν σαββάτῳ. ¹⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς
 ἀπεκρίθη πρὸς αὐτούς· ὁ Πατήρ
 μου ἐργάζεται ἔως τώρα, καὶ ἐγὼ
 ἐργάζομαι. ¹⁸ διὰ τοῦτο λοιπὸν
 μᾶλλον ἐζήτουν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ
 θανατώσωσιν αὐτόν, διότι οὐχὶ μόνον
 παρέβαινε τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ
 Πατέρα ἑαυτοῦ ἔλεγε τὸν Θεόν,
 ἴσον μὲ τὸν Θεὸν κάμνων ἑαυτόν.
¹⁹ ἀπεκρίθη λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς καὶ
 εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀληθῶς ἀληθῶς
 σᾶς λέγω, δὲν δύναται ὁ Υἱὸς νὰ
 πράττῃ οὐδέν ἄφ' ἑαυτοῦ, ἐάν δὲν
 βλέπῃ τὸν Πατέρα πράττοντα τοῦτο·
 ἐπειδὴ ὅσα ἐκεῖνος πράττῃ, ταῦτα
 καὶ ὁ Υἱὸς πράττει ὁμοίως. ²⁰ διότι
 ὁ Πατήρ ἀγαπᾷ τὸν Υἱὸν καὶ δεικνύει
 εἰς αὐτόν πάντα ὅσα αὐτὸς πράττει,
 καὶ μεγάλητερα τούτων ἔργα θέλει
 δεῖξει εἰς αὐτόν, διὰ νὰ θαυμάζητε
 σεῖς. ²¹ ἐπειδὴ καθὼς ὁ Πατήρ
 ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ,
 οὕτω καὶ ὁ Υἱὸς οὐστὶνας θέλει
 ζωοποιεῖ. ²² ἐπειδὴ οὐδὲ κρίνει ὁ
 Πατήρ οὐδένα, ἀλλ' εἰς τὸν Υἱὸν
 ἔδωκε πᾶσαν τὴν κρίσιν, ²³ διὰ νὰ
 τιμῶσι πάντες τὸν Υἱὸν καθὼς
 τιμῶσι τὸν Πατέρα. ὁ μὴ τιμῶν
 τὸν Υἱὸν δὲν τιμᾷ τὸν Πατέρα τὸν
 πέμψαντα αὐτόν. ²⁴ ἀληθῶς ἀληθῶς

τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. ²⁵ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται. ²⁶ ὥσπερ γὰρ ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ Υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ. ²⁷ καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι Υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν. ²⁸ μὴ θαυμάζετε τοῦτο· ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ἣ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ²⁹ καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. ³⁰ οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἅπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν. καθὼς ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός. ³¹ Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής. ³² ἄλλος ἐστίν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.

³³ Ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ. ³⁴ ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. ³⁵ ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠβελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. ³⁶ ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μελίζω τοῦ Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα αἱ ἔδωκέ μοι ὁ Πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα αἱ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ Πατὴρ με ἀπέσταλκε·

σὰς λέγω ὅτι ὁ ἀκούων τὸν λόγον μου καὶ πιστεύων εἰς τὸν πέμψαντά με ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν δὲν ἔρχεται, ἀλλὰ μετέβη ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. ²⁵ ἀληθῶς ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ ἤδη εἶναι, ὅτε οἱ νεκροὶ θέλουσιν ἀκούσει τὴν φωνὴν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες θέλουσι ζήσει. ²⁶ διότι καθὼς ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ εἰς τὸν Υἱὸν νὰ ἔχη ζωὴν ἐν ἑαυτῷ. ²⁷ καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν εἰς αὐτὸν νὰ κρίνῃ καὶ κρίσιν, διότι εἶναι Υἱὸς ἀνθρώπου. ²⁸ μὴ θαυμάζετε τοῦτο· διότι ἔρχεται ὥρα καθ' ἣν πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις θέλουσιν ἀκούσει τὴν φωνὴν αὐτοῦ, ²⁹ καὶ θέλουσιν ἐξέλθει οἱ πράξαντες τὰ ἀγαθὰ εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ πράξαντες τὰ φαῦλα εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. ³⁰ δὲν δύναμαι ἐγὼ νὰ κρίνω ἅπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν. καθὼς ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία εἶναι· διότι δὲν ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός. ³¹ Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου δὲν εἶναι ἀληθής. ³² ἄλλος εἶναι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ ἐξεύρω ὅτι εἶναι ἀληθής ἡ μαρτυρία τὴν ὁποῖαν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.

³³ Σεῖς ἀπεστείλατε πρὸς τὸν Ἰωάννην, καὶ ἐμαρτύρησεν εἰς τὴν ἀλήθειαν. ³⁴ ἐγὼ δὲ παρὰ ἀνθρώπου δὲν λαμβάνω τὴν μαρτυρίαν, ἀλλὰ λέγω ταῦτα διὰ νὰ σωθῆτε σεῖς. ³⁵ ἐκεῖνος ἦτο ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φέγγων, καὶ σεῖς ἠβελήσατε νὰ ἀγαλλιασθῆτε πρὸς ὥραν εἰς τὸ φῶς αὐτοῦ. ³⁶ ἀλλ' ἐγὼ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μεγαλύτεραν [τῆς] τοῦ Ἰωάννου· διότι τὰ ἔργα τὰ ὁποῖά μοι ἔδωκεν ὁ Πατὴρ διὰ νὰ τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐγὼ πράττω, μαρτυροῦσι περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ Πατὴρ με ἀπέ-

³⁷ καὶ ὁ πέμψας με Πατήρ, αὐτὸς μεμαρτύρηκε περὶ ἐμοῦ. οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑώρακατε, ³⁸ καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. ³⁹ ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ. ⁴⁰ καὶ οὐ θέλετε ἔλθειν πρὸς με ἵνα ζωὴν ἔχητε. ⁴¹ δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω· ⁴² ἀλλ' ἐγνώκα ὑμᾶς ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. ⁴³ ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς μου, καὶ οὐ λαμβάνετε με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψετε. ⁴⁴ πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ οὐ ζητεῖτε; ⁴⁵ μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν Πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωυσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπικατε. ⁴⁶ εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωυσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. ⁴⁷ εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύετε;

6 Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος. ² καὶ ἤκούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι ἑώρων αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. ³ ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ⁴ ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. ⁵ ἐπάρας οὖν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς τὸν Φίλιππον· πόθεν ἀγοράσωμεν ἄρτους ἵνα φάγωσιν οὗτοι;

στελε· ³⁷ καὶ ὁ πέμψας με Πατήρ, αὐτὸς ἐμαρτύρησε περὶ ἐμοῦ. οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἠκούσατε πώποτε οὔτε ὄψιν αὐτοῦ εἶδατε. ³⁸ καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ δὲν ἔχετε μένοντα ἐν ἑαυτοῖς, διότι σεῖς δὲν πιστεύετε εἰς τοῦτον, τὸν ὅποιον ἐκεῖνος ἀπέστειλεν. ³⁹ ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, διότι σεῖς νομίζετε ὅτι ἐν αὐταῖς ἔχετε ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἐκεῖναί εἶναι αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ. ⁴⁰ πλὴν δὲν θέλετε νὰ ἔλθῃτε πρὸς ἐμέ, διὰ νὰ ἔχητε ζωὴν. ⁴¹ δόξαν παρὰ ἀνθρώπων δὲν λαμβάνω· ⁴² ἀλλὰ σὰς ἐγνώρισα ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. ⁴³ ἐγὼ ἦλθον ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς μου, καὶ δέν με δέχεσθε· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι ἑαυτοῦ, ἐκεῖνον θέλετε δεχθῆ. ⁴⁴ πῶς δύνασθε σεῖς νὰ πιστεύσητε, οἵτινες λαμβάνετε δόξαν ὁ εἰς παρὰ τοῦ ἄλλου, καὶ δὲν ζητεῖτε τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ; ⁴⁵ μὴ νομίζετε ὅτι ἐγὼ θέλω σὰς κατηγορήσει πρὸς τὸν Πατέρα· ὑπάρχει ὁ κατήγορός σας ὁ Μωυσῆς, εἰς τὸν ὅποιον σεῖς ἠλπισατε. ⁴⁶ διότι ἐὰν ἐπιστεύετε εἰς τὸν Μωυσῆν, ἠθέλετε πιστεύσει εἰς ἐμέ· ἐπειδὴ περὶ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. ⁴⁷ ἐὰν δὲ εἰς τὰ γεγραμμένα ἐκείνου δὲν πιστεύητε, πῶς θέλετε πιστεύσει εἰς τοὺς ἰδικούς μου λόγους;

6 Μετὰ ταῦτα ἀνεχώρησεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος. ² καὶ ἤκούθει αὐτὸν ὄχλος πολὺς, διότι ἔβλεπον τὰ θαύματα αὐτοῦ τὰ ὅποια ἔκαμνεν ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. ³ ἀνέβη δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ⁴ ἐπλησίαζε δὲ τὸ πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. ⁵ ὑψώσας λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἰδὼν ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς τὸν Φίλιππον· πόθεν θέλομεν ἀγοράσει ἄρτους, διὰ νὰ φάγωσιν οὗτοι;

⁶ τοῦτο δὲ ἔλεγε πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλε ποιεῖν.
⁷ ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος· διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἄρκοῦσιν αὐτοῖς ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι λάβῃ.
⁸ λέγει αὐτῷ εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου·
⁹ ἔστι παιδάριον ἐν ᾧδε, ὃς ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστὶν εἰς τοσούτους;
¹⁰ εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς· ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν· ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. ἀνέπεσον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὥσει πεντακισχίλιοι.
¹¹ ἔλαβε δὲ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς καὶ εὐχαριστήσας διέδωκε τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις· ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ᾔθελον.
¹² ὥς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μὴ τι ἀπόληται.
¹³ συνήγαγον οὖν καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσιν.
¹⁴ Οἱ οὖν ἄνθρωποι, ἰδόντες ὃ ἐποίησε σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.
¹⁵ Ἰησοῦς οὖν γινούς ὅτι μέλλουσιν ἐρχεσθαι καὶ ἀρπάζειν αὐτόν ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

¹⁶ Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν,
¹⁷ καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναούμ. καὶ σκοτία ἦδη ἐγεγόνει καὶ οὐκ ἔληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
¹⁸ ἢ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγείρετο.
¹⁹ ἔληλακότες οὖν ὥς σταδίους εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα θεωροῦσι τὸν

⁶ ἔλεγε δὲ τοῦτο δοκιμάζων αὐτόν· διότι αὐτὸς ᾔξευρε τί ἔμελλε νὰ κάμῃ.
⁷ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν ὁ Φίλιππος· διακοσίων δηναρίων ἄρτοι δὲν ἄρκοῦσιν εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ λάβῃ ὀλίγον τι ἕκαστος αὐτῶν.
⁸ λέγει πρὸς αὐτόν εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου·
⁹ ἐδῶ εἶναι ἐν παιδάριον τὸ ὅποιον ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί εἶναι εἰς τοσούτους;
¹⁰ εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς· κάμετε τοὺς ἀνθρώπους νὰ καθίσωσιν· ἦτο δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. ἐκάθισαν λοιπὸν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ἕως πεντακισχίλιοι.
¹¹ καὶ ἔλαβεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἄρτους καὶ εὐχαριστήσας διεμοίρασεν εἰς τοὺς μαθητάς, οἱ δὲ μαθηταὶ εἰς τοὺς καθημένους· ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ᾔθελον.
¹² ἀφοῦ δὲ ἐχορτάσθησαν, λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ· συνάξατε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, διὰ νὰ μὴ χαθῇ τίποτε.
¹³ ἐσύναξαν λοιπὸν καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων τὰ ὅποια ἐπερίσσευσαν εἰς τοὺς φαγόντας.
¹⁴ Οἱ ἄνθρωποι λοιπὸν, ἰδόντες τὸ θαῦμα τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον ὅτι οὗτος εἶναι ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ μέλλων νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον.
¹⁵ ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν γνωρίσας ὅτι μέλλουσι νὰ ἔλθωσι, καὶ νὰ ἀρπάσωσιν αὐτόν διὰ νὰ κάμωσιν αὐτόν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

¹⁶ Καθὼς δὲ ἐγγίνεν ἑσπέρα, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν,
¹⁷ καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναούμ. καὶ εἶχεν ἤδη γίνεσθαι σκότος καὶ ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶχεν ἔλθει πρὸς αὐτούς,
¹⁸ καὶ ἢ θάλασσα ὑψόνετο, ἐπειδὴ ἔπνεε δυνατὸς ἄνεμος.
¹⁹ ἀφοῦ λοιπὸν ἐκωπληάτησαν ὥς εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα στάδια βλέπουσι τὸν Ἰησοῦν

Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν. ²⁰ ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. ²¹ ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς τὴν ὑπῆγον.

²² Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἐστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης ἰδὼν ὅτι πλοiάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἐν ἐκείνῳ εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοiάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον. ²³ ἄλλα δὲ ἦλθε πλοiάρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου, ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον εὐχαριστήσαντος τοῦ Κυρίου. ²⁴ ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοiα καὶ ἦλθον εἰς Καπερναοὺμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. ²⁵ καὶ εὐρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης εἶπον αὐτῷ· Ῥαββί, πότε ὥδε γέγονας; ²⁶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με, οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε. ²⁷ ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρωσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρωσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ Πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ Θεός. ²⁸ εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· τί ποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ; ²⁹ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, ἵνα πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. ³⁰ εἶπον οὖν αὐτῷ· τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ; ³¹ οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ,

περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ πλησιάζοντα εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐφοβήθησαν. ²⁰ ἐκεῖνος δὲ λέγει πρὸς αὐτούς· ἐγὼ εἰμαι· μὴ φοβεῖσθε. ²¹ ἤθελον λοιπὸν νὰ λάβωσιν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ παρευθὺς τὸ πλοῖον ἔφθασεν εἰς τὴν γῆν εἰς τὴν ὁποίαν ὑπῆγαινον.

²² Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἰστάμενος πέραν τῆς θαλάσσης ὅτε εἶδεν ὅτι πλοiάριον ἄλλο δὲν ἦτο ἐκεῖ εἰμὴ ἐν ἐκείνῳ εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἰσῆλθε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὸ πλοiάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀνεχώρησαν. ²³ ἦλθον δὲ ἄλλα πλοiάρια ἐκ τῆς Τιβεριάδος πλησίον τοῦ τόπου, ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον, ἀφοῦ ὁ Κύριος εὐχαρίστησεν. ²⁴ ὅτε λοιπὸν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἰσῆλθον καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ πλοiα καὶ ἦλθον εἰς Καπερναοὺμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. ²⁵ καὶ εὐρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης εἶπον πρὸς αὐτόν· Ῥαββί, πότε ἦλθες ἐδῶ; ²⁶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἀληθῶς ἀληθῶς σὰς λέγω, μὲ ζητεῖτε, οὐχὶ διότι εἴδετε θαύματα, ἀλλὰ διότι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε. ²⁷ ἐργάζεσθε μὴ διὰ τὴν τροφὴν τὴν φθειρομένην, ἀλλὰ διὰ τὴν τροφὴν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, τὴν ὁποίαν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει σας δώσει· διότι τοῦτον ἐσφράγισεν ὁ Πατὴρ ὁ Θεός. ²⁸ εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτόν· τί νὰ κάμωμεν, διὰ νὰ ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ; ²⁹ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· τοῦτο εἶναι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, νὰ πιστεύσητε εἰς [τοῦτον] τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος ἀπέστειλε. ³⁰ τότε εἶπον πρὸς αὐτόν· τί σημεῖον λοιπὸν κάμνεις σὺ διὰ νὰ ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν εἰς σε; τί ἐργάζεσαι; ³¹ οἱ πατέρες ἡμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς εἶναι

καθώς ἐστὶ γεγραμμένον· ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. ³² εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ Μωυσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ὁ Πατὴρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. ³³ ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδούς τῷ κόσμῳ. ³⁴ εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. ³⁵ εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς με οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ διψήσῃ πώποτε. ³⁶ ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἐωράκατέ με καὶ οὐ πιστεύετε. ³⁷ Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ Πατὴρ, πρὸς ἐμὲ ἤξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω. ³⁸ ὅτι καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. ³⁹ τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέ μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ⁴⁰ τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶς ὃ θεωρῶν τὸν Υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ⁴¹ Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶπεν, ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ⁴² καὶ ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἶδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶς οὖν λέγει οὗτος ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα; ⁴³ ἀπεκρίθη οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων. ⁴⁴ οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με, ἐὰν μὴ ὁ Πατὴρ ὁ πέμψας με ἐλκύσῃ αὐτόν, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτόν τῇ ἐσχάτῃ

γεγραμμένον· ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς νὰ φάγωσιν. ³² εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἀληθῶς ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν ἔδωκεν εἰς ἐσᾶς τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ Μωυσῆς, ἀλλ' ὁ Πατὴρ μου σᾶς δίδει τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. ³³ διότι ὁ ἄρτος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ δίδων ζωὴν εἰς τὸν κόσμον. ³⁴ εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτόν· Κύριε, πάντοτε δὸς εἰς ἡμᾶς τὸν ἄρτον τοῦτον. ³⁵ καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμαι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὅστις ἐρχεται πρὸς ἐμὲ δὲν θέλει πεινάσει, καὶ ὅστις πιστεύει εἰς ἐμὲ δὲν θέλει διψήσει πώποτε. ³⁶ πλὴν σας εἶπον ὅτι καὶ με εἶδετε καὶ δὲν πιστεύετε. ³⁷ πᾶν ὅτι μοι δίδει ὁ Πατὴρ, πρὸς ἐμὲ θέλει ἐλθεῖ, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς ἐμὲ δὲν θέλω ἐκβάλει ἔξω. ³⁸ διότι κατέβην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχὶ διὰ νὰ κάμω τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. ³⁹ τοῦτο δὲ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός, πᾶν ὅτι μοι ἔδωκε νὰ μὴ ἀπολέσω [οὐδὲν] ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ νὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ⁴⁰ καὶ τοῦτο εἶναι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, πᾶς ὅστις βλέπει τὸν Υἱὸν καὶ πιστεύει εἰς αὐτόν νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ θέλω ἀναστήσει αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ⁴¹ Ἐγόγγυζον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶπεν, ἐγὼ εἰμαι ὁ ἄρτος ὁ καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ⁴² καὶ ἔλεγον· δὲν εἶναι οὗτος Ἰησοῦς ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ ὁποίου ἡμεῖς γνωρίζομεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶς λοιπὸν λέγει οὗτος ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατέβην; ⁴³ ἀπεκρίθη λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· μὴ γογγύζετε μεταξύ σας. ⁴⁴ οὐδεὶς δύναται νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμέ, ἐὰν δὲν ἐλκύσῃ αὐτόν ὁ Πατὴρ ὁ πέμψας με, καὶ ἐγὼ θέλω ἀναστήσει αὐτόν

ἡμέρα. ⁴⁵ ἔστι γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ Θεοῦ. πᾶς ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ μαθὼν ἔρχεται πρὸς με· ⁴⁶ οὐχ ὅτι τὸν Πατέρα τις ἐώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἐώρακε τὸν Πατέρα. ⁴⁷ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν αἰώνιον. ⁴⁸ ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. ⁴⁹ οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀπέθανον· ⁵⁰ οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. ⁵¹ ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστίν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. ⁵² Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; ⁵³ εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίνητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. ⁵⁴ ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ⁵⁵ ἡ γὰρ σὰρξ μου ἀληθῶς ἐστὶ βρωσίς, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστὶ πόσις. ⁵⁶ ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ. ⁵⁷ καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν Πατήρ· καὶ ἐγὼ ζῶ διὰ τὸν Πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με κακεῖνος ζήσεται δι' ἐμέ. ⁵⁸ οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὗ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσεται

ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ⁴⁵ εἶναι γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· καὶ πάντες θέλουσιν εἶσθαι διδακτοὶ τοῦ Θεοῦ. πᾶς λοιπὸν ὅστις ἀκούσῃ παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ μάθῃ ἔρχεται πρὸς ἐμέ· ⁴⁶ οὐχὶ ὅτι εἶδὲ τις τὸν Πατέρα, εἰμὴ ἐκεῖνος ὅστις εἶναι παρὰ τοῦ Θεοῦ, οὗτος εἶδε τὸν Πατέρα. ⁴⁷ ἀληθῶς ἀληθῶς σὰς λέγω, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν αἰώνιον. ⁴⁸ ἐγὼ εἰμαι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. ⁴⁹ οἱ πατέρες σας ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀπέθανον· ⁵⁰ οὗτος εἶναι ὁ ἄρτος ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διὰ νὰ φάγῃ τις ἐξ αὐτοῦ καὶ νὰ μὴ ἀποθάνῃ. ⁵¹ ἐγὼ εἰμαι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου θέλει ζῆσιν εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ὁ ἄρτος δὲ τὸν ὅποιον ἐγὼ θέλω δώσει, εἶναι ἡ σὰρξ μου, τὴν ὁποίαν ἐγὼ θέλω δώσει ὑπὲρ τῆς ζωῆς τοῦ κόσμου. ⁵² Ἐμάχοντο λοιπὸν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· πῶς δύναται οὗτος νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς νὰ φάγωμεν τὴν σάρκα [αὐτοῦ]; ⁵³ εἶπε λοιπὸν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἀληθῶς ἀληθῶς σὰς λέγω, ἐάν δὲν φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίνητε τὸ αἷμα αὐτοῦ, δὲν ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. ⁵⁴ ὅστις τρώγει τὴν σάρκα μου καὶ πίνει τὸ αἷμά μου ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ θέλω ἀναστήσει αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ⁵⁵ διότι ἡ σὰρξ μου ἀληθῶς εἶναι τροφή, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς εἶναι πόσις. ⁵⁶ ὅστις τρώγει τὴν σάρκα μου καὶ πίνει τὸ αἷμά μου ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ. ⁵⁷ καθὼς με ἀπέστειλεν ὁ ζῶν Πατήρ· καὶ ἐγὼ ζῶ διὰ τὸν Πατέρα, [οὕτω] καὶ ὅστις με τρώγει θέλει ζῆσιν καὶ ἐκεῖνος δι' ἐμέ. ⁵⁸ οὗτος εἶναι ὁ ἄρτος ὁ καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχὶ καθὼς οἱ πατέρες σας ἔφαγον τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· ὅστις τρώγει τοῦτον τὸν ἄρτον

εἰς τὸν αἰῶνα. ⁵⁹ Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καπερναούμ.

⁶⁰ Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον· σκληρὸς ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκοῦειν; ⁶¹ εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; ⁶² ἐὰν οὖν θεωρῇτε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον; ⁶³ τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν. ⁶⁴ ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινὲς οἱ οὐ πιστεύουσιν. ᾗδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστὶν ὁ παραδώσων αὐτόν.

⁶⁵ καὶ ἔλεγε· διὰ τοῦτο εἶρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἔλθειν πρὸς με, ἐὰν μὴ ᾗ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ Πατρὸς μου.

⁶⁶ Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. ⁶⁷ εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; ⁶⁸ ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις. ⁶⁹ καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. ⁷⁰ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἰς διάβολός ἐστιν. ⁷¹ ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτην· οὗτος γὰρ ἔμελλεν αὐτὸν παραδιδόναι, εἰς ὧν ἐκ τῶν δώδεκα.

7 Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἠθέλην ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτόν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι. ² ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ

θέλει ζῆσαι εἰς τὸν αἰῶνα. ⁵⁹ Ταῦτα εἶπεν ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καπερναούμ.

⁶⁰ Πολλοὶ λοιπὸν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀκούσαντες εἶπον· σκληρὸς εἶναι οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται νὰ ἀκοῦῃ αὐτόν; ⁶¹ νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπε πρὸς αὐτούς· τοῦτο σὰς σκανδαλίζει; ⁶² ἐὰν λοιπὸν θεωρῇτε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦτο τὸ πρότερον; ⁶³ τὸ πνεῦμα εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζωοποιεῖ, ἡ σὰρξ δὲν ὠφελεῖ οὐδέν· οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους ἐγὼ λαλῶ πρὸς ἐσᾶς, πνεῦμα εἶναι καὶ ζωὴ εἶναι.

⁶⁴ πλὴν εἶναι τινὲς ἀπο σᾶς οἵτινες δὲν πιστεύουσι. διότι ἤξευρεν ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἶναι οἱ μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς εἶναι ὁ μέλλων νὰ παραδώσῃ αὐτόν. ⁶⁵ καὶ ἔλεγε· διὰ τοῦτό σας εἶπον ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμέ, ἐὰν δὲν ᾔῃναι δεδομένον εἰς αὐτόν ἐκ τοῦ Πατρὸς μου. ⁶⁶ Ἐκτοτε πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ δὲν περιεπάτουν πλέον μετ' αὐτοῦ. ⁶⁷ εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς δώδεκα· μήπως καὶ σεῖς θέλετε νὰ ὑπάγητε; ⁶⁸ ἀπεκρίθη λοιπὸν πρὸς αὐτόν ὁ Σίμων Πέτρος· Κύριε, πρὸς τίνα θέλομεν ὑπάγει; λόγους ζωῆς αἰωνίου ἔχεις. ⁶⁹ καὶ ἡμεῖς ἐπιστεύσαμεν καὶ ἐγνωρίσαμεν ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. ⁷⁰ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς· δὲν ἐκλεξα ἐγὼ ἐσᾶς τοὺς δώδεκα καὶ εἰς ἀπο σᾶς εἶναι διάβολος; ⁷¹ ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν τοῦ Σίμωνος τὸν Ἰσκαριώτην· διότι οὗτος, εἰς ὧν ἐκ τῶν δώδεκα, ἔμελλε νὰ παραδώσῃ αὐτόν. **7** Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· διότι δὲν ἠθέλε νὰ περιπατῇ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι ἐζήτουν νὰ θανάτωσωσιν αὐτόν. ² ἐπλησίαζε δὲ ἡ

τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. ³ εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· μετάβηθι ἐντεῦθεν καὶ ὑπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταὶ σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς. ⁴ οὐδείς γὰρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. ⁵ οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. ⁶ λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὐπω πάρεστιν, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτε ἐστίν· ἐτοιμος. ⁷ οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστίν. ⁸ ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ οὐπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὐπω πεπλήρωται. ⁹ ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

¹⁰ Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐ φανερώς, ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ. ¹¹ οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον· ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνος; ¹² καὶ γογγυσμὸς πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις. οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθὸς ἐστίν· ἄλλοι ἔλεγον, οὐ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. ¹³ οὐδείς μὲντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

¹⁴ Ἦδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσοῦσης ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκε. ¹⁵ καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· πῶς οὗτος γράμματα οἶδε μὴ μεμαθηκώς; ¹⁶ ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἡ ἐμὴ διδασχὴ οὐκ ἐστὶν ἐμή, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με. ¹⁷ ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδασχῆς, πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ

ἐορτῇ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. ³ εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· μετάβηθι ἐντεῦθεν καὶ ὑπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, διὰ νὰ ἴδωσι καὶ οἱ μαθηταὶ σου τὰ ἔργα σου τὰ ὁποῖα κάμνεις. ⁴ διότι οὐδείς πράττει τι κρυφίως καὶ ζητεῖ αὐτὸς νὰ ᾔναι φανερός. ἐάν πράττης ταῦτα, φανέρωσον σεαυτὸν εἰς τὸν κόσμον. ⁵ διότι οὐδὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. ⁶ λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ὁ καιρὸς ὁ ἰδικός μου δὲν ἦλθεν ἔτι, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ἰδικός σας εἶναι πάντοτε ἐτοιμος. ⁷ δὲν δύναται ὁ κόσμος νὰ μισῇ ἐσᾶς· ἐμὲ ὅμως μισεῖ, διότι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ εἶναι πονηρά. ⁸ σεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ δὲ ἀναβαίνω ἔτι εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, διότι ὁ καιρὸς μου δὲν ἐπληρώθη ἔτι. ⁹ καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα πρὸς αὐτοὺς ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

¹⁰ Ἀφοῦ δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐχὶ φανερώς, ἀλλὰ κρυφίως πως. ¹¹ οἱ Ἰουδαῖοι λοιπὸν ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον· ποῦ εἶναι ἐκεῖνος; ¹² καὶ ἦτο πολὺς γογγυσμὸς περὶ αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ὄχλων. ἄλλοι μὲν ἔλεγον ὅτι εἶναι καλός· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, οὐχί, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. ¹³ οὐδείς ὅμως ἐλάλει παρρησίᾳ περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

¹⁴ Καὶ ἐνῷ ἡ ἑορτῇ ἦτο ἤδη περὶ τὰ μέσα ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκε. ¹⁵ καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· πῶς οὗτος ἐξεύρει γράμματα ἐνῷ δὲν ἔμαθεν; ¹⁶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἡ ἰδική μου διδασχὴ δὲν εἶναι ἐμοῦ, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με. ¹⁷ ἐάν τις θέλῃ νὰ κάμῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ, θέλει γνωρίσει περὶ τῆς διδασχῆς, ἂν ᾔναι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἢ

ἐστιν ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ.
¹⁸ ὁ ἀφ' ἐαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ, ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθὴς ἐστι, καὶ ἀδικία ἐκ αὐτῷ οὐκ ἔστιν.
¹⁹ οὐ Μωυσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον.
 τί με ζητεῖτε ἀποκτείνειν;
²⁰ ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος καὶ εἶπε· δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτείνειν;
²¹ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐν ἔργον ἐποίησα, καὶ πάντες θαυμάζετε.
²² διὰ τοῦτο Μωυσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομὴν, οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωυσέως ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων, καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον.
²³ εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωυσέως, ἐμοὶ χολᾷτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῇ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ;
²⁴ μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε.
²⁵ Ἐλεγον οὖν τινεὶς ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν· οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτείνειν;
²⁶ καὶ ἶδε παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι.
 μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Χριστός;
²⁷ ἀλλὰ τοῦτον οἶδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχεται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν.
²⁸ ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγων· καμὲ οἴδατε, καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.
²⁹ ἐγὼ οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι καὶ κακεῖνός με ἀπέστειλεν.
³⁰ Ἐζήτουν οὖν αὐτόν πιάσαι, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν τὴν χεῖρα, ὅτι οὐπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
³¹ πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν καὶ

ἀν ἐγὼ λαλῶ ἀπ' ἐμαυτοῦ.
¹⁸ ὅστις λαλεῖ ἀφ' ἐαυτοῦ ζητεῖ τὴν δόξαν τὴν ἰδικὴν αὐτοῦ, ὅστις ὅμως ζητεῖ τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος εἶναι ἀληθὴς, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ δὲν ὑπάρχει.
¹⁹ ὁ Μωυσῆς δὲν σας ἔδωκε τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἀπο σας ἐκπληροῖ τὸν νόμον.
 διὰ τί ζητεῖτε νὰ με θανατώσητε;
²⁰ ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος καὶ εἶπε· δαιμόνιον ἔχεις· τίς ζητεῖ νὰ σε θανατώσῃ;
²¹ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐν ἔργον ἔκαμον, καὶ πάντες θαυμάζετε.
²² διὰ τοῦτο ὁ Μωυσῆς σας ἔδωκε τὴν περιτομὴν, οὐχὶ ὅτι εἶναι ἐκ τοῦ Μωυσέως, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων, καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον.
²³ ἐὰν λαμβάνῃ ἄνθρωπος περιτομὴν ἐν σαββάτῳ, διὰ νὰ μὴ λυθῇ ὁ νόμος τοῦ Μωυσέως, ὀργίξεσθε κατ' ἐμοῦ διότι ἔκαμον ὀλόκληρον ἄνθρωπον ὑγιῇ ἐν σαββάτῳ;
²⁴ μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε.
²⁵ Ἐλεγον λοιπὸν τινεὶς ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν· δὲν εἶναι οὗτος τὸν ὁποῖον ζητοῦσι νὰ θανατώσωσι;
²⁶ καὶ ἰδοὺ παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ δὲν λέγουσι πρὸς αὐτόν οὐδέν.
 μήποτε τῶντι ἐγνώρισαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτος εἶναι ἀληθῶς ὁ Χριστός;
²⁷ ἀλλὰ τοῦτον ἐξεύρομεν πόθεν εἶναι· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχεται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν εἶναι.
²⁸ ἐφώνησε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπε· καὶ ἐμὲ ἐξεύρετε, καὶ πόθεν εἶμαι ἐξεύρετε· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ δὲν ἦλθον, ἀλλ' εἶναι ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, τὸν ὁποῖον σεῖς δὲν ἐξεύρετε.
²⁹ ἐγὼ ὅμως ἐξεύρω αὐτόν, διότι παρ' αὐτοῦ εἶμαι καὶ ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν.
³⁰ Ἐζήτουν λοιπὸν νὰ πιάσωσιν αὐτόν, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν τὴν χεῖρα, διότι δὲν εἶχεν ἐλθεῖ ἔτι ἡ ὥρα αὐτοῦ.
³¹ πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς

ἔλεγον ὅτι ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μήτι πλείονα σημεῖα τούτων ποιήσῃ ὢν οὗτος ἐποίησεν; ³² ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα, καὶ ἀπέστειλαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. ³³ εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. ³⁴ ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὕρήσετε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἔλθειν. ³⁵ εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὕρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας; ³⁶ τίς ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος ὃν εἶπε, ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὕρήσετε, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἔλθειν;

³⁷ Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἰστίηκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξε λέγων· ἔάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω. ³⁸ ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. ³⁹ τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· οὕτω γὰρ ἦν Πνεῦμα Ἅγιον, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. ⁴⁰ πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης. ⁴¹ ἄλλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. ἄλλοι ἔλεγον· μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; ⁴² οὐχὶ ἡ γραφή εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυεὶδ καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης, ὅπου ἦν Δαυεὶδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται; ⁴³ σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν.

αὐτόν καὶ ἔλεγον ὅτι ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μήπως θέλει κάμει θαύματα πλείότερα τούτων τὰ ὁποῖα οὗτος ἔκαμεν; ³² ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τὸν ὄχλον ὅτι ἐγόγγυζε ταῦτα περὶ αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας διὰ νὰ πιάσωσιν αὐτόν. ³³ εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἔτι ὀλίγον καιρὸν εἰμαι μεθ' ὑμῶν, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. ³⁴ θέλετέ με ζητήσῃ καὶ δὲν θέλετέ με εὐρεῖ· καὶ ὅπου εἰμαι ἐγώ, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε. ³⁵ εἶπον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἀλλήλους· ποῦ μέλλει οὗτος νὰ ὑπάγῃ, ὥστε ἡμεῖς δὲν θέλομεν εὐρεῖ αὐτόν; μήπως μέλλει νὰ ὑπάγῃ εἰς τοὺς διεσπαρμένους μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ νὰ διδάσκῃ τοὺς Ἕλληνας; ³⁶ τίς εἶναι οὗτος ὁ λόγος τὸν ὁποῖον εἶπε, θέλετέ με ζητήσῃ καὶ δὲν θέλετέ με εὐρεῖ, καὶ ὅπου εἰμαι ἐγώ, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε;

³⁷ Κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τὴν μεγάλην τῆς ἑορτῆς ἵστατο ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξε λέγων· ἔάν τις διψᾷ, ἅς ἔρχηται πρὸς ἐμέ καὶ ἅς πίνη. ³⁸ ὅστις πιστεύει εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ὕδατος ζῶντος θέλουσι ῥέουσι ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ. ³⁹ τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος τὸ ὁποῖον ἔμελλον νὰ λαμβάνωσιν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· διότι δὲν ἦτο ἔτι [δεδομένον] Πνεῦμα Ἅγιον, ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς ἔτι δὲν ἐδοξάσθη. ⁴⁰ πολλοὶ λοιπὸν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον ἔλεγον· οὗτος εἶναι ἀληθῶς ὁ προφήτης. ⁴¹ ἄλλοι ἔλεγον· οὗτος εἶναι ὁ Χριστός. ἄλλοι δὲ ἔλεγον· μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ἔρχεται ὁ Χριστός; ⁴² δὲν εἶπεν ἡ γραφή ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος τοῦ Δαβὶδ καὶ ἀπὸ τῆς κώμης Βηθλεὲμ, ὅπου ἦτο ὁ Δαβὶδ, ἔρχεται ὁ Χριστός; ⁴³ σχίσμα λοιπὸν ἐγένετο μεταξὺ τοῦ ὄχλου δι'

⁴⁴ τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας. ⁴⁵ Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· διατί οὐκ ἡγάγετε αὐτόν; ⁴⁶ ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. ⁴⁷ ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι· μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; ⁴⁸ μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; ⁴⁹ ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπικατάραιοί εἰσι. ⁵⁰ λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὁ ἐλθὼν νυκτός πρὸς αὐτόν, εἰς ὧν ἐξ αὐτῶν. ⁵¹ μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον καὶ γινῶ τί ποιεῖ; ⁵² ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται. ⁵³ Καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

8 Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν· ὀρθρον δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, ² καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. ³ ἄγονσι δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι γυναικα ἐπὶ μοιχείᾳ κατεilhμμένην, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ ⁴ λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατελήφθη ἐπαντοφώρῳ μοιχευομένη. ⁵ ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωυσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθάζειν. σὺ οὖν τί λέγεις; ⁶ τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν, ἵνα ἔχῃσι κατηγορεῖν αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. ⁷ ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν, ἀνακύψας εἶπε πρὸς αὐτούς· ὁ ἀναμάρ-

αὐτόν. ⁴⁴ τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἤθελον νὰ πιάσωσιν αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας. ⁴⁵ Ἦλθον λοιπὸν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ ἐκεῖνοι εἶπον πρὸς αὐτούς· διατί δὲν ἐφέρετε αὐτόν; ⁴⁶ ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· οὐδέποτε ἐλάλησεν ἄνθρωπος οὕτω, καθὼς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. ⁴⁷ ἀπεκρίθησαν λοιπὸν πρὸς αὐτούς οἱ Φαρισαῖοι· μήπως καὶ σεῖς ἐπλανήθητε; ⁴⁸ μήπως τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; ⁴⁹ ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος, ὅστις δὲν γνωρίζει τὸν νόμον, εἶναι ἐπικατάραιοι. ⁵⁰ λέγει ὁ Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτόν διὰ νυκτός, εἰς ὧν ἐξ αὐτῶν. ⁵¹ μήπως ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν δὲν ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον καὶ μάθῃ τί πράττει; ⁵² ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· μήπως καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶσαι; ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας δὲν ἠγέρθη. ⁵³ Καὶ ὑπῆγεν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

8 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. ² καὶ τὴν αὐγὴν ἦλθε πάλιν εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. ³ Φέρουσι δὲ πρὸς αὐτόν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι γυναῖκα συλληφθεῖσαν ἐπὶ μοιχείᾳ, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν τῷ μέσῳ ⁴ λέγουσι πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ συνελήφθη ἐπαντοφώρῳ μοιχευομένη. ⁵ ἐν δὲ τῷ νόμῳ ὁ Μωυσῆς προσέταξεν ἡμᾶς νὰ λιθοβολῶνται αἱ τοιαῦται, σὺ λοιπὸν τί λέγεις; ⁶ ἔλεγον δὲ τοῦτο δοκιμάζοντες αὐτόν, διὰ νὰ ἔχῃσι νὰ κατηγορῶσιν αὐτόν. ὁ δὲ Ἰησοῦς κύψας κάτω ἔγραφε διὰ τοῦ δακτύλου εἰς τὴν γῆν. ⁷ καὶ ἐπειδὴ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν, ἀνακύψας εἶπε πρὸς αὐτούς· ὅστις ἀπο σᾶς εἶναι ἀναμάρτητος πρῶτος ἅς ῥίψῃ τὸν

τητος ὑμῶν πρῶτος βαλέτω λίθον ἐπ' αὐτῇ. ⁸ καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. ⁹ οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐξήρχοντο εἰς καθ' εἰς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχάτων· καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ οὕσα. ¹⁰ ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ποῦ εἰσιν; οὐδεὶς σε κατέκρινεν; ¹¹ ἡ δὲ εἶπεν· οὐδεὶς, Κύριε. εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς· οὐδὲ ἐγὼ σε κατακρίνω· πορεύου καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἀμαρτάνε.

¹² Πάλιν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε λέγων· ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. ¹³ εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι· σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. ¹⁴ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαντοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω. ¹⁵ ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε· ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. ¹⁶ καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν, ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με Πατήρ. ¹⁷ καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν. ¹⁸ ἐγὼ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἑμαντοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἑμοῦ ὁ πέμψας με Πατήρ. ¹⁹ ἔλεγον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ὁ Πατήρ σου; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὔτε ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν Πατέρα μου· εἰ ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν Πατέρα μου ᾔδειτε ἄν. ²⁰ Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ,

λίθον ἐπ' αὐτήν. ■ καὶ πάλιν κύψας κάτω ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. ⁹ ἐκεῖνοι δὲ ἀκούσαντες, [καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι,] ἐξήρχοντο εἰς ἕκαστος, ἀρχίσαντες ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχάτων· καὶ ἔμεινε μόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ γυνὴ ἱσταμένη ἐν τῷ μέσῳ. ¹⁰ ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, [καὶ μὴ ἰδὼν μηδένα πλὴν τῆς γυναικός,] εἶπε πρὸς αὐτήν· γύναι, ποῦ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου; δὲν σὲ κατεδίκασεν οὐδεὶς; ¹¹ καὶ ἐκείνη εἶπεν· οὐδεὶς, Κύριε. καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν· οὐδὲ ἐγὼ σε καταδικάζω· ὕπαγε, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς μὴ ἀμαρτάνε.

¹² Πάλιν λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς λέγων· ἐγὼ εἰμαι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὅστις ἀκολουθεῖ ἐμὲ δὲν θέλει περιπατήσῃ εἰς τὸ σκότος, ἀλλὰ θέλει ἔχει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. ¹³ εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι· σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου δὲν εἶναι ἀληθής. ¹⁴ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· καὶ ἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαντοῦ, ἡ μαρτυρία μου εἶναι ἀληθής, διότι ἐξεύρω πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω· σεῖς ὅμως δὲν ἐξεύρετε πόθεν ἔρχομαι καὶ ποῦ ὑπάγω. ¹⁵ σεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε· ἐγὼ δὲν κρίνω οὐδένα. ¹⁶ ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἐγὼ κρίνω, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ εἶναι ἀληθής, διότι μόνος δὲν εἰμαι, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ Πατήρ ὁ πέμψας με. ¹⁷ καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ ὑμῶν εἶναι γεγραμμένον ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία εἶναι ἀληθινή. ¹⁸ ἐγὼ εἰμαι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἑμαντοῦ, καὶ ὁ πέμψας με Πατήρ μαρτυρεῖ περὶ ἑμοῦ. ¹⁹ ἔλεγον λοιπὸν πρὸς αὐτόν· ποῦ εἶναι ὁ Πατήρ σου; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· οὔτε ἐμὲ ἐξεύρετε οὔτε τὸν Πατέρα μου· ἐὰν ᾔξεύρετε ἐμέ, ᾔθέλετε ἐξεύρει καὶ τὸν Πατέρα μου. ²⁰ Τούτους τοὺς λόγους ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ θησαυρο-

διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὐπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

²¹ Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. ²² ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέγει, ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

²³ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμί ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. ²⁴ εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ²⁵ ἔλεγον οὖν αὐτῷ· σὺ τίς εἶ; καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· τὴν ἀρχὴν ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν. ²⁶ πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθὴς ἐστι, κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον.

²⁷ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν Πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. ²⁸ εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ὅταν ὑψώσητε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ Πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ. ²⁹ καὶ ὁ πέμψας με μετ' ἐμοῦ ἐστίν· οὐκ ἀφήκέ με μόνον ὁ Πατήρ, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστά αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. ³⁰ Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

³¹ Ἐλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ, ³² καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. ³³ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν καὶ οὐδενὶ

φυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, διότι δὲν εἶχεν ἔλθει ἔτι ἡ ὥρα αὐτοῦ.

²¹ Εἶπε λοιπὸν πάλιν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ὑπάγω καὶ θέλετέ με ζητήσῃ, καὶ θέλετε ἀποθάνει ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε. ²² ἔλεγον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι· μήπως θέλει θανατώσει ἑαυτόν, καὶ διὰ τοῦτο λέγει, ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε; ²³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· σεῖς εἰσθε ἐκ τῶν κάτω, ἐγὼ εἰμαι ἐκ τῶν ἄνω· σεῖς εἰσθε ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ἐγὼ δὲν εἰμαι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.

²⁴ σᾶς εἶπον λοιπὸν ὅτι θέλετε ἀποθάνει ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· διότι ἐὰν δὲν πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμαι, θέλετε ἀποθάνει ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ²⁵ ἔλεγον λοιπὸν πρὸς αὐτόν· σὺ τίς εἶσαι; καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ὅτι σᾶς λέγω ἀπ' ἀρχῆς. ²⁶ πολλὰ ἔχω νὰ λέγω καὶ νὰ κρίνω περὶ ὑμῶν· ἀλλ' ὁ πέμψας με εἶναι ἀληθής, καὶ ἐγὼ ὅσα ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον. ²⁷ δὲν ἐνόησαν ὅτι ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς περὶ τοῦ Πατρός. ²⁸ εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ὅταν ὑψώσητε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε θέλετε γνωρίσει ὅτι ἐγὼ εἰμαι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ δὲν κάμνω οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς με ἐδίδαξεν ὁ Πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ. ²⁹ καὶ ὁ πέμψας με εἶναι μετ' ἐμοῦ· δὲν με ἀφήκεν ὁ Πατήρ μόνον, διότι ἐγὼ κάμνω πάντοτε τὰ ἀρεστά εἰς αὐτόν. ³⁰ Ἐνῷ ἐλάλει ταῦτα πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

³¹ Ἐλεγε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τοὺς πιστεύσαντας εἰς αὐτόν· ἐὰν σεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, εἰσθε ἀληθῶς μαθηταί μου, ³² καὶ θέλετε γνωρίσει τὴν ἀλήθειαν. καὶ ἡ ἀλήθεια θέλει σᾶς ἐλευθερώσει. ³³ ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτόν· σπέρμα τοῦ

δεδουλεύκαμεν πρόποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε; ³⁴ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας. ³⁵ ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ³⁶ ἐὰν οὖν ὁ Υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. ³⁷ οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτείνειν, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. ³⁸ ἐγὼ δὲ ἐώρακα παρὰ τῷ Πατρὶ μου λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν δὲ ἐώρακατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν ποιεῖτε. ³⁹ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστι. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραάμ ἐποιεῖτε. ⁴⁰ νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτείνειν, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο Ἀβραάμ οὐκ ἐποίησεν. ⁴¹ ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. εἶπον οὖν αὐτῷ· ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα· ἕνα Πατέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν. ⁴² εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ ὁ Θεὸς Πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξηλθον καὶ ἦκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε. ⁴³ διατί τὴν λαλίαν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. ⁴⁴ ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ· ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἐστὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ⁴⁵ ἐγὼ δὲ

Ἀβραάμ εἴμεθα, καὶ δὲν ἐγείναμεν δοῦλοι εἰς οὐδένα πρόποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι θέλετε γεῖναι ἐλεύθεροι; ³⁴ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἀληθῶς ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι πᾶς ὅστις πράττει τὴν ἁμαρτίαν δοῦλος εἶναι τῆς ἁμαρτίας. ³⁵ ὁ δὲ δοῦλος δὲν μένει πάντοτε ἐν τῇ οἰκίᾳ· ὁ υἱὸς μένει πάντοτε. ³⁶ ἐὰν λοιπὸν ὁ Υἱὸς σᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι θέλετε εἶσθαι. ³⁷ ἐξεύρω ὅτι εἴσθε σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ· ἀλλὰ ζητεῖτε νὰ με θανατώσῃτε, διότι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς δὲν χωρεῖ εἰς ὑμᾶς. ³⁸ ἐγὼ λαλῶ ὅ, τι εἶδον πλησίον τοῦ Πατρὸς μου· καὶ σεῖς ὁμοίως κάμνετε ὅ, τι εἶδετε πλησίον τοῦ πατρὸς σας. ³⁹ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· ὁ πατὴρ ἡμῶν εἶναι ὁ Ἀβραάμ. λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν ᾔσθαι τέκνα τοῦ Ἀβραάμ, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραάμ ἠθέλετε κάμνειν. ⁴⁰ τώρα δὲ ζητεῖτε νὰ με θανατώσῃτε, ἄνθρωπον ὅστις σᾶς ἐλάλησα τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο ὁ Ἀβραάμ δὲν ἔκαμε. ⁴¹ σεῖς κάμνετε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς σας. εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτόν· ἡμεῖς δὲν ἐγεννήθημεν ἐκ πορνείας· ἕνα Πατέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν. ⁴² εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν ὁ Θεὸς ᾔτο Πατὴρ σας, ἠθέλετε ἀγαπᾶ ἐμέ· διότι ἐγὼ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξηλθον καὶ ἔρχομαι· ἐπειδὴ δὲν ἦλθον ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε. ⁴³ διὰ τί δὲν γνωρίζετε τὴν λαλίαν μου; διότι δὲν δύνασθε νὰ ἀκούητε τὸν λόγον μου. ⁴⁴ σεῖς εἴσθε ἐκ πατρὸς τοῦ διαβόλου, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς σας θέλετε νὰ πράττητε. ἐκεῖνος ᾔτο ἀπ' ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνος καὶ δὲν μένει ἐν τῇ ἀληθείᾳ, διότι ἀλήθεια δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῷ· ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, διότι εἶναι ψεύστης καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ [τοῦ ψεύδους]. ⁴⁵ ἐγὼ

ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετε μοι. ⁴⁶ τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; εἰ δὲ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετε μοι; ⁴⁷ ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστέ. ⁴⁸ ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ· οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι Σαμαρεΐτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις; ⁴⁹ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν Πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. ⁵⁰ ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. ⁵¹ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. ⁵² εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραάμ ἀπέθανε καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις, ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσῃται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα. ⁵³ μὴ σὺ μεῖζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανε; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς; ⁵⁴ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἐάν ἐγὼ δοξάζω ἑμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ Πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι Θεὸς ὑμῶν ἐστι, ⁵⁵ καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν, καὶ ἐάν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν ψεύστης· ἀλλ' οἶδα αὐτόν καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. ⁵⁶ Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδε καὶ ἐχάρη. ⁵⁷ εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· πεντήκοντα ἔτη οὕτω ἔχεις καὶ Ἀβραάμ ἐώρακας; ⁵⁸ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραάμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμι. ⁵⁹ ἦσαν οὖν λίθους ἵνα

δὲ διότι λέγω τὴν ἀλήθειαν, δέν με πιστεύετε. ⁴⁶ τίς ἀπὸ σᾶς με ἐλέγχει περὶ ἁμαρτίας; ἐάν δὲ ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί σεῖς δέν με πιστεύετε; ⁴⁷ ὅστις εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο σεῖς δέν ἀκούετε, διότι ἐκ τοῦ Θεοῦ δέν εἴσθε. ⁴⁸ ἀπεκρίθησαν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· δέν λέγομεν ἡμεῖς καλῶς ὅτι Σαμαρεΐτης εἶσαι σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις; ⁴⁹ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ δαιμόνιον δέν ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν Πατέρα μου, καὶ σεῖς με ἀτιμάζετε. ⁵⁰ καὶ ἐγὼ δέν ζητῶ τὴν δόξαν μου· ὑπάρχει ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. ⁵¹ ἀληθῶς ἀληθῶς σᾶς λέγω· ἐάν τις φυλάξῃ τὸν λόγον μου, θάνατον δέν θέλει ἰδεῖ εἰς τὸν αἰῶνα. ⁵² εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτόν οἱ Ἰουδαῖοι· τώρα κατελάβομεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. ὁ Ἀβραάμ ἀπέθανε καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις· ἐάν τις φυλάξῃ τὸν λόγον μου, δέν θέλει γευθῇ θάνατον εἰς τὸν αἰῶνα. ⁵³ μὴπως σὺ εἶσαι μεγαλύτερος τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανε; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· σὺ τίνα κάμνεις σεαυτόν; ⁵⁴ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· ἐάν ἐγὼ δοξάζω ἑμαυτόν, ἡ δόξα μου εἶναι οὐδέν· ὁ Πατήρ μου εἶναι ὅστις με δοξάζει, τὸν ὅποιον σεῖς λέγετε ὅτι εἶναι Θεὸς σας. ⁵⁵ καὶ δέν ἐγνωρίσατε αὐτόν, ἐγὼ ὅμως γνωρίζω αὐτόν· καὶ ἐάν εἴπω ὅτι δέν γνωρίζω αὐτόν, θέλω εἶσθαι ὅμοιός σας ψεύστης· ἀλλὰ γνωρίζω αὐτόν καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ φυλάττω. ⁵⁶ ὁ Ἀβραάμ ὁ πατὴρ σας εἶχεν ἀγαλλίασιν νὰ ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν· καὶ εἶδε, καὶ ἐχάρη. ⁵⁷ εἶπον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· πεντήκοντα ἔτη δέν ἔχεις ἔτι, καὶ εἶδες τὸν Ἀβραάμ; ⁵⁸ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἀληθῶς ἀληθῶς σᾶς λέγω· πρὶν γείνη ὁ Ἀβραάμ ἐγὼ εἰμαι. ⁵⁹ ἐσήκωσαν λοιπὸν λίθους διὰ νὰ ῥίψωσι

βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ παρήγεν οὕτως.

9 Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. ² καὶ ἠρώτησαν αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Ῥαββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; ³ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὔτε οὗτος ἡμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. ⁴ ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρας ἐστίν· ἔρχεται νύξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. ⁵ ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾧ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. ⁶ ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσσε χαμαὶ καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ ⁷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νύκαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἐρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνέβατο, καὶ ἤλθε βλέπων.

⁸ Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτόν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; ⁹ ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι δὲ ὅτι ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγὼ εἰμι. ¹⁰ ἔλεγον οὖν αὐτῷ· πῶς ἀνεώχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; ¹¹ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησε καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμούς καὶ εἶπέ μοι· ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ καὶ νύκαι· ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεφα. ¹² εἶπον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει· οὐκ οἶδα.

¹³ Ἀγούσιν αὐτόν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν.

¹⁴ ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν

κατ' αὐτοῦ· πλὴν ὁ Ἰησοῦς ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ περάσας διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ οὕτως ἀνεχώρησε.

9 Καὶ ἐνῷ ἀνεχώρει εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. ² καὶ ἠρώτησαν αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Ῥαββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὥστε νὰ γεννηθῇ τυφλός; ³ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· οὔτε οὗτος ἡμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ νὰ φανερωθῶσι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. ⁴ ἐγὼ πρέπει νὰ ἐργάζωμαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με, ἕωσοῦ εἶναι ἡμέρα· ἔρχεται νύξ ὅτε οὐδεὶς δύναται νὰ ἐργάζεται. ⁵ ἐνὸς φ εἰμαι ἐν τῷ κόσμῳ, εἰμαι φῶς τοῦ κόσμου. ⁶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ἔπτυσσε χαμαὶ καὶ ἔκαμε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ ⁷ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ὕπαγε, νίφθητι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, τὸ ὁποῖον ἐρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. ὑπῆγε λοιπὸν καὶ ἐνίφθη, καὶ ἤλθε βλέπων.

⁸ Οἱ δὲ γείτονες καὶ ὅσοι ἔβλεπον αὐτόν πρότερον ὅτι ἦτο τυφλὸς ἔλεγον· δὲν εἶναι οὗτος ὅστις ἐκάθητο καὶ ἐζήτηι; ⁹ ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτος εἶναι· ἄλλοι δὲ ὅτι ὅμοιος αὐτοῦ εἶναι. ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγὼ εἰμαι. ¹⁰ ἔλεγον λοιπὸν πρὸς αὐτόν· πῶς ἠνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί σου; ¹¹ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς ἔκαμε πηλὸν καὶ ἐπέχρισε τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ μοι εἶπεν· ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ καὶ νίφθητι· ἀφοῦ δὲ ὑπῆγα καὶ ἐνίφθη, ἀνέβλεφα. ¹² εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτόν· ποῦ εἶναι ἐκεῖνος; λέγει· δὲν ἐξεύρω.

¹³ Φέρουσιν αὐτόν τὸν ποτε τυφλὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους. ¹⁴ ἦτο δὲ σάββατον, ὅτε ἔκαμε τὸν πηλὸν ὁ

ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. ¹⁵ πάλιν οὖν ἡρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἐπέθηκέ μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω. ¹⁶ ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. ¹⁷ λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἥνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν. ¹⁸ οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος ¹⁹ καὶ ἡρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; ²⁰ ἀπεκρίθησαν δὲ αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον· οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη. ²¹ πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἶδαμεν, ἢ τίς ἥνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. ²² ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἡδὴ γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα, ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. ²³ διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. ²⁴ ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλὸς ἐστίν. ²⁵ ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· εἰ ἁμαρτωλὸς ἐστίν οὐκ οἶδα· ἐν

Ἰησοῦς καὶ ἥνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ. ¹⁵ πάλιν λοιπὸν ἡρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψε. καὶ ἐκεῖνος εἶπε πρὸς αὐτούς· πηλὸν ἔβαλεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἐνίφθην, καὶ βλέπω. ¹⁶ ἔλεγον λοιπὸν τινές ἐκ τῶν Φαρισαίων· οὗτος ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι παρὰ τοῦ Θεοῦ, διότι δὲν φυλάττει τὸ σάββατον. ἄλλοι ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς νὰ κάμῃ τοιαῦτα θαύματα; καὶ ἦτο σχίσμα μεταξὺ αὐτῶν. ¹⁷ λέγουσι πάλιν πρὸς τὸν τυφλόν· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἥνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς σου; καὶ ἐκεῖνος εἶπεν ὅτι προφήτης εἶναι. ¹⁸ δὲν ἐπίστευσαν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι ἦτο τυφλὸς καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώναξαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος ¹⁹ καὶ ἡρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες· οὗτος εἶναι ὁ υἱὸς σας, τὸν ὁποῖον σεῖς λέγετε ὅτι ἐγεννήθη τυφλός; πῶς λοιπὸν βλέπει τῶρ; ²⁰ ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτοὺς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον· ἐξεύρομεν ὅτι οὗτος εἶναι ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι ἐγεννήθη τυφλός. ²¹ πῶς δὲ βλέπει τῶρα δὲν ἐξεύρομεν, ἢ τίς ἥνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ ἡμεῖς δὲν ἐξεύρομεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ θέλει λαλήσει. ²² ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, διότι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἐπειδὴ ἡδὴ εἶχον συμφωνήσει οἱ Ἰουδαῖοι, ἐάν τις ὁμολογήσῃ αὐτὸν Χριστόν, νὰ γείνη ἀποσυνάγωγος. ²³ διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. ²⁴ ἐφώναξαν λοιπὸν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἦτο τυφλός, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· δόξασον τὸν Θεόν· ἡμεῖς ἐξεύρομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ἁμαρτωλός. ²⁵ ἀπεκρίθη λοιπὸν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· ἂν ἦναι ἁμαρτωλὸς δὲν ἐξεύρω· ἐν ἐξεύρω, ὅτι ἤμην τυφλὸς καὶ τῶρα

οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω.
²⁶ εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· τί ἐποίη-
 σέ σοι; πῶς ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφ-
 θαλμούς; ²⁷ ἀπεκρίθη αὐτοῖς· εἶ-
 πον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε·
 τί πάλιν θέλετε ἀκοῦειν; μὴ καὶ
 ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέ-
 σθαι; ²⁸ ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ
 εἶπον· σὺ εἰ μαθητῆς ἐκείνου·
 ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωυσέως ἐσμὲν
 μαθηταί. ²⁹ ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι
 Μωυσεὶ λελάληκεν ὁ Θεός·
 τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν
 ἐστίν. ³⁰ ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος
 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐν γὰρ τούτῳ
 θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ
 οἴδατε πόθεν ἐστί, καὶ ἀνέρωξέ
 μου τοὺς ὀφθαλμούς. ³¹ οἶδαμεν
 δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ
 ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβῆς
 ἦ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ,
 τούτου ἀκούει. ³² ἐκ τοῦ αἰῶνος
 οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέ τις ὀφθαλ-
 μούς τυφλοῦ γεγεννημένου. ³³ εἰ
 μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ
 ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. ³⁴ ἀπε-
 κρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐν
 ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὄλος, καὶ
 σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον
 αὐτὸν ἔξω. ³⁵ Ἦκουσεν ὁ Ἰησοῦς
 ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὐρῶν
 αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· σὺ πιστεύεις
 εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ; ³⁶ ἀπεκρίθη
 ἐκεῖνος καὶ εἶπε· καὶ τίς ἐστι,
 Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν;
³⁷ εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ
 εἶδράκας αὐτόν καὶ ὁ λαλῶν
 μετὰ σου ἐκεῖνός ἐστιν. ³⁸ ὁ δὲ
 ἔφη· πιστεύω, Κύριε· καὶ προσ-
 εκύνησεν αὐτῷ. ³⁹ καὶ εἶπεν ὁ
 Ἰησοῦς· εἰς κριμα ἐγὼ εἰς τὸν
 κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ
 βλέποντες βλέπωσι καὶ οἱ βλέ-
 ποντες τυφλοὶ γένωνται. ⁴⁰ καὶ
 ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα
 οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπον
 αὐτῷ· μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοὶ
 ἐσμεν; ⁴¹ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·

βλέπω. ²⁶ εἶπον δὲ πρὸς αὐτόν
 πάλιν· τί σοι ἔκαμε; πῶς ἤνοιξε
 τοὺς ὀφθαλμούς σου; ²⁷ ἀπεκρίθη
 πρὸς αὐτούς· σὰς εἶπον ἤδη, καὶ
 δὲν ἠκούσατε· διὰ τί πάλιν θέλετε
 νὰ ἀκούητε; μήπως καὶ σεῖς θέλετε
 νὰ γείνητε μαθηταὶ αὐτοῦ; ²⁸ ἐλοι-
 δόρησαν λοιπὸν αὐτόν καὶ εἶπον·
 σὺ εἰσαι μαθητῆς ἐκείνου· ἡμεῖς
 δὲ τοῦ Μωυσέως εἴμεθα μαθηταί.
²⁹ ἡμεῖς ἐξεύρομεν ὅτι πρὸς τὸν
 Μωυσῆν ἐλάλησεν ὁ Θεός· τοῦτον
 ὅμως δὲν ἐξεύρομεν πόθεν εἶναι.
³⁰ ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπε
 πρὸς αὐτούς· ἐν τούτῳ μάλιστα
 εἶναι τὸ θαυμαστόν, ὅτι σεῖς δὲν
 ἐξεύρετε πόθεν εἶναι, καὶ ἠνοιξέ μου
 τοὺς ὀφθαλμούς. ³¹ ἐξεύρομεν δὲ
 ὅτι ἁμαρτωλοὺς ὁ Θεὸς δὲν ἀκούει,
 ἀλλ' ἐάν τις ἦναι θεοσεβῆς καὶ
 κάμνη τὸ θέλημα αὐτοῦ, τοῦτον
 ἀκούει. ³² ἐκ τοῦ αἰῶνος δὲν ἠ-
 κούσθη ὅτι ἠνοιξέ τις ὀφθαλμούς
 γεγεννημένου τυφλοῦ. ³³ ἐάν οὗτος
 δὲν ἦτο παρὰ Θεοῦ, δὲν ἠδύνατο
 νὰ κάμῃ οὐδέν. ³⁴ ἀπεκρίθησαν καὶ
 εἶπον πρὸς αὐτόν· σὺ ἐγεννήθης
 ὄλος ἐν ἁμαρτίαις, καὶ σὺ διδάσκεις
 ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτόν ἔξω.
³⁵ Ἦκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον
 αὐτόν ἔξω, καὶ εὐρῶν αὐτόν εἶπε
 πρὸς αὐτόν· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν
 Υἱὸν τοῦ Θεοῦ; ³⁶ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος
 καὶ εἶπε· τίς εἶναι, Κύριε, διὰ
 νὰ πιστεύσω εἰς αὐτόν; ³⁷ καὶ ὁ
 Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· καὶ εἶδες
 αὐτόν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σου ἐκεῖνος
 εἶναι. ³⁸ ὁ δὲ εἶπε· πιστεύω, Κύριε·
 καὶ προσεκύνησεν αὐτόν. ³⁹ καὶ
 εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ διὰ κρίσιν
 ἦλθον εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, διὰ
 νὰ βλέπωσιν οἱ μὴ βλέποντες καὶ
 νὰ γείνωσι τυφλοὶ οἱ βλέποντες.
⁴⁰ καὶ ἤκουσαν ταῦτα ὅσοι ἐκ τῶν
 Φαρισαίων ἦσαν μετ' αὐτοῦ, καὶ
 εἶπον πρὸς αὐτόν· μήπως καὶ
 ἡμεῖς εἴμεθα τυφλοὶ; ⁴¹ εἶπε πρὸς
 αὐτούς ὁ Ἰησοῦς· ἐάν ᾔσθε τυ-

εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἶχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν· ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

10 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτῃς ἐστὶ καὶ ληστής· ² ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμὴν ἐστὶ τῶν προβάτων. ³ τοῦτ' ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. ⁴ καὶ ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἶδασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ· ⁵ ἄλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἶδασι τῶν ἄλλοτρίων τὴν φωνήν. ⁶ Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἢ ἐλάλει αὐτοῖς.

⁷ Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. ⁸ πάντες ὅσοι ἤλθον πρὸ ἐμοῦ κλέπται εἰσὶ καὶ λησταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. ⁹ ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὐρήσει. ¹⁰ ὁ κλέπτῃς οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἤλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὸν ἔχωσιν. ¹¹ ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων· ¹² ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησι τὰ πρόβατα καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα. ¹³ ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισ-

φλοί, δὲν ἠθέλετε ἔχει ἁμαρτίαν· τῶρα ὅμως λέγετε ὅτι βλέπομεν· ἡ ἁμαρτία σας λοιπὸν μένει.

10 Ἀληθῶς ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅστις δὲν εἰσέρχεται διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνει ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος εἶναι κλέπτῃς καὶ ληστής· ² ὅστις ὅμως εἰσέρχεται διὰ τῆς θύρας εἶναι ποιμὴν τῶν προβάτων. ³ εἰς τοῦτον ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούουσι, καὶ τὰ ἑαυτοῦ πρόβατα κρᾶζει κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά. ⁴ καὶ ὅταν ἐκβάλῃ τὰ ἑαυτοῦ πρόβατα, ὑπάγει ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ τὰ πρόβατα ἀκολουθοῦσιν αὐτόν, διότι γνωρίζουσι τὴν φωνὴν αὐτοῦ· ⁵ ξένον ὅμως δὲν θέλουσιν ἀκολουθήσει, ἀλλὰ θέλουσι φύγει ἀπ' αὐτοῦ, διότι δὲν γνωρίζουσι τὴν φωνὴν τῶν ξένων. ⁶ Ταύτην τὴν παραβολὴν εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι ὅμως δὲν ἐνόησαν τί ἦσαν ταῦτα τὰ ὁποῖα ἐλάλει πρὸς αὐτοὺς.

⁷ Εἶπε λοιπὸν πάλιν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἀληθῶς ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι ἐγὼ εἰμαι ἡ θύρα τῶν προβάτων. ⁸ πάντες ὅσοι ἤλθον πρὸ ἐμοῦ κλέπται εἶναι καὶ λησταί· ἀλλὰ δὲν ἤκουσαν αὐτοὺς τὰ πρόβατα. ⁹ ἐγὼ εἰμαι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, θέλει σωθῆ, καὶ θέλει εἰσέλθῃ καὶ ἐξέλθῃ, καὶ εὐρεῖ βοσκήν. ¹⁰ ὁ κλέπτῃς δὲν ἔρχεται, εἰμὴ διὰ νὰ κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἤλθον διὰ νὰ ἔχωσι ζωὴν καὶ νὰ ἔχωσιν [αὐτὴν] ἐν ἀφθονίᾳ. ¹¹ ἐγὼ εἰμαι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ βάλλει ὑπὲρ τῶν προβάτων· ¹² ὁ δὲ μισθωτὸς καὶ μὴ ὢν ποιμὴν, τοῦ ὁποῖου δὲν εἶναι τὰ πρόβατα ἰδικὰ τοῦ, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησι τὰ πρόβατα καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα. ¹³ ὁ δὲ μισθωτὸς

θωτός ἐστι καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. ¹⁴ ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν, ¹⁵ καθὼς γινώσκει με ὁ Πατὴρ καὶ γὰρ γινώσκω τὸν Πατέρα, καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. ¹⁶ καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς ἀλλῆς ταύτης· καὶ οὕτως με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἰς ποιμήν. ¹⁷ διὰ τοῦτο ὁ Πατὴρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. ¹⁸ οὐδεὶς αἶρει αὐτήν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτήν ἀπ' ἑμαυτοῦ· ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ Πατρὸς μου. ¹⁹ Σχίσμα οὖν πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους. ²⁰ ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; ²¹ ἄλλοι ἔλεγον· ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστι δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν;

²² Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, καὶ χειμὼν ἦν. ²³ καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Σολομῶντος. ²⁴ ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἰρεῖς; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπέ ἡμῖν παρρησίᾳ. ²⁵ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε. τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. ²⁶ ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· οὐ γὰρ ἔστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν, καθὼς εἶπον ὑμῖν. ²⁷ τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, καὶ γὰρ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσί μοι,

φεύγει, διότι εἶναι μισθωτὸς καὶ δὲν μέλει αὐτὸν περὶ τῶν προβάτων. ¹⁴ ἐγὼ εἰμαι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γνωρίζω τὰ ἐμὰ καὶ γνωρίζομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν, ¹⁵ καθὼς με γνωρίζει ὁ Πατὴρ καὶ ἐγὼ γνωρίζω τὸν Πατέρα, καὶ τὴν ψυχὴν μου βάλλω ὑπὲρ τῶν προβάτων. ¹⁶ καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, τὰ ὅποια δὲν εἶναι ἐκ τῆς αὐτῆς ταύτης· καὶ ἐκεῖνα πρέπει νὰ συνάξω, καὶ θέλουσιν ἀκούσει τὴν φωνὴν μου, καὶ θέλει γείνει μία ποίμνη, εἰς ποιμήν. ¹⁷ διὰ τοῦτο ὁ Πατὴρ με ἀγαπᾷ, διότι ἐγὼ βάλλω τὴν ψυχὴν μου, διὰ νὰ λάβω αὐτήν πάλιν. ¹⁸ οὐδεὶς ἀφαιρεῖ αὐτήν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ βάλλω αὐτήν ἀπ' ἑμαυτοῦ· ἐξουσίαν ἔχω νὰ βάλω αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν νὰ λάβω αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ Πατρὸς μου. ¹⁹ Σχίσμα λοιπὸν ἔγινε πάλιν μετὰ τῶν Ἰουδαίων διὰ τοὺς λόγους τούτους. ²⁰ καὶ ἔλεγον πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· δαιμόνιον ἔχει, καὶ εἶναι μαινόμενος· τί ἀκούετε αὐτόν; ²¹ ἄλλοι ἔλεγον· οὗτοι οἱ λόγοι δὲν εἶναι δαιμονιζομένου· μήπως δύναται δαιμόνιον νὰ ἀνοίγῃ ὀφθαλμοὺς τυφλῶν;

²² Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ ἦτο χειμὼν. ²³ καὶ ὁ Ἰησοῦς περιεπάτει ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Σολομῶντος. ²⁴ περιεκύκλωσαν λοιπὸν αὐτόν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν· ἕως πότε κρατεῖς ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ψυχὴν ἡμῶν; ἐὰν σὺ ᾔσαι ὁ Χριστός, εἰπέ πρὸς ἡμᾶς παρρησίᾳ. ²⁵ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· σᾶς εἶπον, καὶ δὲν πιστεύετε. τὰ ἔργα τὰ ὅποια ἐγὼ κάμνω ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς μου, ταῦτα μαρτυροῦσι περὶ ἐμοῦ. ²⁶ ἀλλὰ σεῖς δὲν πιστεύετε· διότι δὲν εἴσθε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν, καθὼς σας εἶπον. ²⁷ τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ ἀκούουσι τὴν φωνὴν μου, καὶ ἐγὼ γνωρίζω αὐτά, καὶ με ἀκο-

²⁸ καὶ γὰρ ζῶν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἀρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρὸς μου. ²⁹ ὁ Πατὴρ μου, ὃς δέδωκέ μοι, μείζων πάντων ἐστί, καὶ οὐδεὶς δύνатаι ἀρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Πατρὸς μου. ³⁰ ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐσμεν. ³¹ Ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. ³² ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ Πατρὸς μου· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάζετε με; ³³ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαντὸν Θεόν. ³⁴ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, ἐγὼ εἶπα, θεοὶ ἐστε; ³⁵ εἰ ἐκείνους εἶπε θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύνатаι λυθῆναι ἢ γραφή, ³⁶ ὃν ὁ Πατὴρ ἡγάσσε καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον, Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμί; ³⁷ εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ Πατρὸς μου, μὴ πιστεύετε μοι· ³⁸ εἰ δὲ ποιῶ, κὰν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ Πατὴρ καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ. ³⁹ Ἐζήτουν οὖν πάλιν αὐτόν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

⁴⁰ Καὶ ἀπῆλθε πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ. ⁴¹ καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου, ἀληθὴ ἦν. ⁴² καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν.

λουθοῦσι. ²⁸ καὶ ἐγὼ δίδωμι εἰς αὐτὰ ζῶν αἰώνιον, καὶ δὲν θέλουσιν ἀπολεσθῆναι εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐδεὶς θέλει ἀρπάσει αὐτὰ ἐκ τῆς χειρὸς μου. ²⁹ ὁ Πατὴρ μου, ὅστις μοι ἔδωκεν [αὐτά], εἶναι μεγαλῆτερος πάντων, καὶ οὐδεὶς δύνатаι νὰ ἀρπάσῃ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Πατρὸς μου. ³⁰ ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν εἵμεθα. ³¹ Ἐπιάσαν λοιπὸν πάλιν οἱ Ἰουδαῖοι λίθους διὰ νὰ λιθοβολήσωσιν αὐτόν. ³² ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα εἰς ἐσῶς ἐκ τοῦ Πατρὸς μου· διὰ ποῖον ἔργον ἐξ αὐτῶν με λιθοβολεῖτε; ³³ ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτόν οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· περὶ καλοῦ ἔργου δὲν σὲ λιθοβολοῦμεν, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ διότι σὺ ἄνθρωπος ὢν κάμνεις σεαυτὸν Θεόν. ³⁴ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· δὲν εἶναι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, ἐγὼ εἶπα, θεοὶ εἰσθε; ³⁵ ἐὰν ἐκείνους εἶπε θεοὺς, πρὸς τοὺς ὁποίους ἔγεινεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν δύνатаι νὰ ἀναιρεθῇ ἢ γραφή, ³⁶ [ἐκεῖνον] τὸν ὁποῖον ὁ Πατὴρ ἡγάσσε καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, σεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς, διότι εἶπον, Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμαι; ³⁷ ἐὰν δὲν κάμνω τὰ ἔργα τοῦ Πατρὸς μου, μὴ πιστεύετε εἰς ἐμέ· ³⁸ ἀλλ' ἐὰν κάμνω, ἂν καὶ εἰς ἐμέ δὲν πιστεύητε, πιστεύσατε εἰς τὰ ἔργα, διὰ νὰ γνωρίσητε καὶ πιστεύσητε ὅτι ὁ Πατὴρ [εἶναι] ἐν ἐμοὶ καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ. ³⁹ Ἐζήτουν λοιπὸν πάλιν νὰ πιάσωσιν αὐτόν· καὶ ἐξέφυγεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

⁴⁰ Καὶ ὑπῆγε πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐβάπτιζε καταρχὰς ὁ Ἰωάννης, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ. ⁴¹ καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν οὐδὲν θαῦμα ἔκαμε, πάντα ὅμως ὅσα εἶπεν ὁ Ἰωάννης περὶ τούτου, ἦσαν ἀληθινά. ⁴² καὶ ἐκεῖ ἐπίστευσαν πολλοὶ εἰς αὐτόν.

11 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ² ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον μύρῳ καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξίν αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἡσθένει. ³ ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι· Κύριε, ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. ⁴ ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς. ⁵ ἡγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον. ⁶ ὥς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας· ⁷ ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς· ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. ⁸ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· Ῥαββί, νῦν ἐξή-
τονν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; ⁹ ἀπε-
κρίθη Ἰησοῦς· οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὥραι τῆς ἡμέρας; ἐάν τις περι-
πατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ οὐ προσ-
κόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει. ¹⁰ ἐάν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσ-
κόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. ¹¹ ταῦτα εἶπε, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς· Λάζα-
ρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοιμή-
ται· ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυ-
πνίσω αὐτόν. ¹² εἶπον οὖν οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ· Κύριε, εἰ κεκοιμή-
ται, σωθήσεται. ¹³ εἰρήκει δὲ ὁ
Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ·
ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς
κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει.
¹⁴ τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς
παρρησίᾳ· Λάζαρος ἀπέθανε,
¹⁵ καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύ-
σητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ'
ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. ¹⁶ εἶπεν οὖν

11 Ἦτο δέ τις ἀσθενὴς Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς κώμης τῆς Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ² ἡ δὲ Μαρία ἦτο ἡ ἀλεί-
ψασα τὸν Κύριον με μύρον καὶ
σπογγίσασα τοὺς πόδας αὐτοῦ με
τὰς τρίχας αὐτῆς, τῆς ὁποίας ὁ
ἀδελφὸς Λάζαρος ἡσθένει. ³ ἀπέ-
στειλαν λοιπὸν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν
λέγουσαι· Κύριε, ἰδοὺ ἐκεῖνος τὸν
ὁποῖον ἀγαπᾷς ἀσθενεῖ. ⁴ καὶ ἀ-
κούσας ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· αὕτη ἡ
ἀσθένεια δὲν εἶναι πρὸς θάνατον,
ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ
δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς.
⁵ ἡγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν
καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν
Λάζαρον. ⁶ καθὼς λοιπὸν ἤκουσεν
ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινε δύο
ἡμέρας ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἦτο·
⁷ ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει πρὸς
τοὺς μαθητάς· ἄς ὑπάγωμεν εἰς
τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. ⁸ λέγουσι πρὸς
αὐτὸν οἱ μαθηταί· Ῥαββί, τώρα
ἐξήτουν νὰ σὲ λιθοβολήσωσιν οἱ
Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ;
⁹ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· δὲν εἶναι
δώδεκα αἱ ὥραι τῆς ἡμέρας; ἐάν τις
περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, δὲν προσκόπ-
τει, διότι βλέπει τὸ φῶς τοῦ κόσμου
τούτου· ¹⁰ ἐάν τις ὁμῶς περιπατῇ
ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, διότι τὸ
φῶς δὲν εἶναι ἐν αὐτῷ. ¹¹ ταῦτα
εἶπε, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει πρὸς
αὐτούς· Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν
ἐκοιμήθη· ἀλλὰ ὑπάγω διὰ νὰ
ἐξυπνίσω αὐτόν. ¹² εἶπον λοιπὸν
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Κύριε, ἂν ἐκοι-
μήθη, θέλει ὥσθῃ. ¹³ ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς
εἶχεν εἰπεῖ περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ·
ἐκεῖνοι ὁμῶς ἐνόμισαν ὅτι λέγει
περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου.
¹⁴ τότε λοιπὸν εἶπε πρὸς αὐτούς ὁ
Ἰησοῦς παρρησίᾳ· ὁ Λάζαρος ἀπέ-
θανε. ¹⁵ καὶ χαίρω διὰ σας, διὰ
νὰ πιστεύσητε, διότι δὲν ἤμην ἐκεῖ·
ἀλλ' ἄς ὑπάγωμεν πρὸς αὐτόν.
¹⁶ εἶπε δὲ ὁ Θωμᾶς, ὁ λεγόμενος

Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος τοῖς συμμαθηταῖς· ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μ. τ' αὐτοῦ.

¹⁷ Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς, εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. ¹⁸ ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε. ¹⁹ καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν ἵνα παραμυθῶνται αὐτάς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν. ²⁰ ἡ οὖν Μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. ²¹ εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, εἰ ἤς ᾧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἔτεθνήκει. ²² ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεόν, δώσει σοι ὁ Θεός. ²³ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. ²⁴ λέγει αὐτῷ Μάρθα· οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ²⁵ εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή. ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται. ²⁶ καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. πιστεύεις τοῦτο; ²⁷ λέγει αὐτῷ· ναί, Κύριε, ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. ²⁸ καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθε καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα εἰποῦσα· ὁ Διδάσκαλος πάρεστι καὶ φωνεῖ σε. ²⁹ ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν. ³⁰ οὕτω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. ³¹ οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ λέγοντες ὅτι

Δίδυμος πρὸς τοὺς συμμαθητάς· ὡς ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς διὰ νὰ ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

¹⁷ Ἐλθὼν λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἔχοντα ἤδη ἐν τῷ μνημείῳ. ¹⁸ ἦτο δὲ ἡ Βηθανία πλησίον τῶν Ἱεροσολύμων ἀπέχουσα ὡς δεκαπέντε στάδια. ¹⁹ καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων εἶχον ἐλθεῖ πρὸς τὴν Μάρθαν καὶ Μαρίαν διὰ νὰ παρηγορήσωσιν αὐτάς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν. ²⁰ ἡ Μάρθα λοιπὸν καθὼς ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτόν· ἡ δὲ Μαρία ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ. ²¹ εἶπε λοιπὸν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδῶ, ὁ ἀδελφός μου δὲν ἦθελεν ἀποθάνει. ²² πλην καὶ τώρα ἐξεύρω ὅτι ὅσα ζητήσῃς παρὰ τοῦ Θεοῦ, θέλει σοι δώσει ὁ Θεός. ²³ λέγει πρὸς αὐτήν ὁ Ἰησοῦς· ὁ ἀδελφός σου θέλει ἀναστηθῇ. ²⁴ λέγει πρὸς αὐτόν ἡ Μάρθα· ἐξεύρω ὅτι θέλει ἀναστηθῇ ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ²⁵ εἶπε πρὸς αὐτήν ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμαι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή. ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καὶ ἂν ἀποθάνῃ, θέλει ζῆσει. ²⁶ καὶ πᾶς ὅστις ζῇ καὶ πιστεύει εἰς ἐμέ δὲν θέλει ἀποθάνει εἰς τὸν αἰῶνα. πιστεύεις τοῦτο; ²⁷ λέγει πρὸς αὐτόν· ναί, Κύριε, ἐγὼ ἐπίστευσα ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον. ²⁸ καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ὑπῆγε καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς κρυφίως καὶ εἶπεν· ὁ Διδάσκαλος ἦλθε καὶ σε κράζει. ²⁹ ἐκείνη καθὼς ἤκουσε, σηκώνεται ταχέως καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν. ³⁰ δὲν εἶχε δὲ ἐλθεῖ ὁ Ἰησοῦς ἔτι εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦτο ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτόν ἡ Μάρθα. ³¹ οἱ Ἰουδαῖοι λοιπὸν οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παρηγοροῦντες αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι ἐσηκώθη ταχέως καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτήν λέγον-

ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. ³² ἡ οὖν Μαρία ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας λέγουσα αὐτῷ· Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός. ³³ Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτὸν, ³⁴ καὶ εἶπε· ποῦ θεσκετε αὐτόν; λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. ³⁵ ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. ³⁶ ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. ³⁷ τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· οὐκ ἡδύνατο οὗτος, ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; ³⁸ Ἰησοῦς οὖν, πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. ³⁹ λέγει ὁ Ἰησοῦς· ἄρατε τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθνηκότος Μάρθα· Κύριε, ἥδη ὄζει· τεταρταῖος γάρ ἐστι. ⁴⁰ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· οὐκ εἰπὸν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς ὅψει τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ; ⁴¹ ἦραν οὖν τὸν λίθον οὗ ἦν ὁ τεθνηκώς κείμενος. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἤρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπε· Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου. ⁴² ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας. ⁴³ καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε· Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. ⁴⁴ καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκώς δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας με τὰ σάβανα, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦτο περιδεδεμένον με σουδάριον. λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· λύσατε αὐτόν καὶ ἀφετε ὑπάγειν.

⁴⁵ Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ

τες ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, διὰ νὰ κλαύσῃ ἐκεῖ. ³² ἡ Μαρία λοιπὸν καθὼς ἦλθεν ὅπου ἦτο ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ λέγουσα πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδώ, ὁ ἀδελφός μου δὲν ἤθελεν ἀποθάνει. ³³ ὁ δὲ Ἰησοῦς καθὼς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς ἐλθόντας μετ' αὐτῆς Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐστενάξεν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ καὶ ἐταράχθη, ³⁴ καὶ εἶπε· ποῦ ἐβάλατε αὐτόν; λέγουσι πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἐλθὲ καὶ ἴδε. ³⁵ ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. ³⁶ ἔλεγον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι· ἴδε πόσον ἡγάπα αὐτόν. ³⁷ τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· δὲν ἡδύνατο οὗτος ὅστις ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, νὰ κάμῃ ὥστε καὶ οὗτος νὰ μὴ ἀποθάνῃ; ³⁸ ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν, πάλιν στεναῶν ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦτο δὲ σπήλαιον, καὶ ἔκειτο λίθος ἐπ' αὐτοῦ. ³⁹ λέγει ὁ Ἰησοῦς· σηκώσατε τὸν λίθον. λέγει πρὸς αὐτόν ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἀποθανόντος ἡ Μάρθα· Κύριε, ὄζει ἥδη· διότι εἶναι τεσσαρῶν ἡμερῶν. ⁴⁰ λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· δὲν σοι εἶπον ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς θέλεις ἰδεῖ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ; ⁴¹ ἐσήκωσαν λοιπὸν τὸν λίθον ὅπου ἔκειτο ὁ ἀποθανών. ὁ δὲ Ἰησοῦς ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω εἶπε· Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι μου ἤκουσας. ⁴² καὶ ἐγὼ ἐγνώριζον ὅτι πάντοτε μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον [τοῦτο], διὰ νὰ πιστεύσωσιν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας. ⁴³ καὶ ταῦτα εἰπὼν μετὰ φωνῆς μεγάλῃς ἐκραύγασε· Λάζαρε, ἐλθὲ ἔξω. ⁴⁴ καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκώς δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας με τὰ σάβανα, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦτο περιδεδεμένον με σουδάριον. λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· λύσατε αὐτόν καὶ ἀφήσατε νὰ ὑπάγῃ.

⁴⁵ Πολλοὶ λοιπὸν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες εἶχον ἐλθεῖ εἰς τὴν Μαρίαν

θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. ⁴⁶ τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς. ⁴⁷ συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον καὶ ἔλεγον· τί ποιούμεν, ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ; ⁴⁸ ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτω, πάντες πιστεύουσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. ⁴⁹ εἰς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, ⁵⁰ οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι συμφέρει ἡμῖν ἵνα εἰς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. ⁵¹ τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου προεφῆτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, ⁵² καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἓν. ⁵³ ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας συνεβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν. ⁵⁴ Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραῖμ λεγομένην πόλιν, κακεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ⁵⁵ ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ πάσχα ἵνα ἀγνίσωσιν ἑαυτούς. ⁵⁶ ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἐστηκότες· τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν; ⁵⁷ δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολήν ἵνα ἐάν τις γινῶ ποῦ ἐστι, μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

καὶ εἶδον ὅσα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. ⁴⁶ τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς ὅσα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς. ⁴⁷ συνεκρότησαν λοιπὸν συνέδριον οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἔλεγον· τί κάμνομεν, διότι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ θαύματα κάμνει; ⁴⁸ ἐὰν ἀφῆσωμεν αὐτόν οὕτω, πάντες θέλουσι πιστεύσει εἰς αὐτόν, καὶ θέλουσιν ἔλθεῖ οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀφανίσει καὶ τὸν τόπον ἡμῶν καὶ τὸ ἔθνος. ⁴⁹ εἰς δέ τις ἐξ αὐτῶν ὁ Καϊάφας, ὅστις ἦτο ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπε πρὸς αὐτούς· σεῖς δὲν ἐξεύρετε τίποτε, ⁵⁰ οὐδὲ συλλογίζεσθε ὅτι μας συμφέρει νὰ ἀποθάνῃ εἰς ἄνθρωπος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ ὅλον τὸ ἔθνος. ⁵¹ τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ δὲν εἶπεν, ἀλλ' ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου προεφῆτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ Ἰησοῦς νὰ ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, ⁵² καὶ οὐχὶ μόνον ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ συνάξῃ εἰς ἓν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα. ⁵³ ἀπ' ἐκείνης λοιπὸν τῆς ἡμέρας συνεβουλεύθησαν διὰ νὰ θανατώσωσιν αὐτόν. ⁵⁴ ὅθεν ὁ Ἰησοῦς δὲν περιεπάτει πλέον παρρησίᾳ μετὰ τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν εἰς τὸν τόπον πλησίον τῆς ἐρήμου, εἰς πόλιν λεγομένην Ἐφραῖμ καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ⁵⁵ ἐπλησίαζε δὲ τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ πολλοὶ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ τόπου [ἐκείνου] εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸ τοῦ πάσχα διὰ νὰ καθαρίσωσιν ἑαυτούς. ⁵⁶ ἐζήτουν λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους ἰστάμενοι ἐν τῷ ἱερῷ· τί σας φαίνεται, ὅτι δὲν θέλει ἔλθεῖ εἰς τὴν ἑορτήν; ⁵⁷ εἶχον δὲ δώσει προσταγὴν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐάν τις μάθῃ ποῦ εἶναι νὰ μηνύσῃ, διὰ νὰ πιάσωσιν αὐτόν.

12 Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἐξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἡγείρεν ἐκ νεκρῶν. ¹ ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἰς ἦν τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. ² ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὁσμῆς τοῦ μύρου. ³ λέγει οὖν εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· ⁴ διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίαν δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; ⁵ εἶπε δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτῃς ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. ⁶ εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες αὐτήν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. ⁷ τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἐαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ⁸ Ἔγνων οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστί, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἡγείρεν ἐκ νεκρῶν. ⁹ ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, ¹⁰ ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

¹¹ Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ¹² ἔλαβον τὰ βατὰ τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· ὡσαννά· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. ¹³ εὐρῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς

12 Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν πρὸ ἐξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦτο ὁ Λάζαρος ὁ ἀποθανών, τὸν ὁποῖον ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν. ² καὶ ἔκαμαν εἰς αὐτὸν δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα ὑπηρετεῖ· ὁ δὲ Λάζαρος ἦτο εἰς ἐκ τῶν συγκαθημένων μετ' αὐτοῦ. ³ τότε ἡ Μαρία, λαβοῦσα μίαν λίτραν μύρου νάρδου καθαρᾶς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ μετὰ τὰς θρίχας αὐτῆς ἐσπόγγισε τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπλήσθη ἐκ τῆς ὁσμῆς τοῦ μύρου. ⁴ λέγει λοιπὸν εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ Ἰούδας Σίμωνος ὁ Ἰσκαριώτης, ὅστις ἔμελλε νὰ παραδώσῃ αὐτόν· ⁵ διὰ τί τοῦτο τὸ μύρον δὲν ἐπωλήθη τριακόσια δηνάρια καὶ ἐδόθη εἰς τοὺς πτωχοὺς; ⁶ εἶπε δὲ τοῦτο οὐχὶ διότι ἔμελεν αὐτὸν περὶ τῶν πτωχῶν, ἀλλὰ διότι ἦτο κλέπτῃς, καὶ εἶχε τὸ γλωσσόκομον καὶ ἐβάσταζε τὰ βαλλόμενα [εἰς αὐτό]. ⁷ εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες αὐτήν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου ἐφύλαξεν αὐτό. ⁸ διότι τοὺς πτωχοὺς πάντοτε ἔχετε μεθ' ἐαυτῶν, ἐμὲ ὅμως πάντοτε δὲν ἔχετε. ⁹ Ἔμαθε δὲ ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι εἶναι ἐκεῖ, καὶ ἦλθον οὐχὶ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλὰ διὰ νὰ ἴδωσι καὶ τὸν Λάζαρον, τὸν ὁποῖον ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν. ¹⁰ συνεβουλεύθησαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς, διὰ νὰ θανατώσωσι καὶ τὸν Λάζαρον, ¹¹ διότι πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων δι' αὐτὸν ὑπήγαινον καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

¹² Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ¹³ ἔλαβον τὰ βατὰ τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτοῦ, καὶ ἔκραζον· ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. ¹⁴ εὐρῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκά-

ὄντιον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἔστι γεγραμμένον· ¹⁵ μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. ¹⁶ Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. ¹⁷ Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημερίου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. ¹⁸ διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιημέναι τὸ σημεῖον. ¹⁹ οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἐαυτούς· θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.

²⁰ Ἦσαν δὲ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. ²¹ οὗτοι οὖν προσῆλθον Φίλιππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. ²² ἔρχεται Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ, καὶ πάλιν Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος λέγουσι τῷ Ἰησοῦ. ²³ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς λέγων· ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. ²⁴ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει. ²⁵ ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. ²⁶ ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκολουθείτω, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· καὶ ἐὰν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ Πατήρ.

²⁷ Νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάραται.

θισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς εἶναι γεγραμμένον· ¹⁵ μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλου ὄνου. ¹⁶ Ταῦτα ὅμως δὲν ἐνόησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐνεθυμήθησαν ὅτι ταῦτα ἦσαν γεγραμμένα δι' αὐτόν. ¹⁷ Ἐμαρτύρει λοιπὸν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε ἐφώνασε τὸν Λάζαρον ἐκ τοῦ μνημερίου καὶ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. ¹⁸ διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτὸν ὁ ὄχλος, διότι ἤκουσαν ὅτι ἔκαμε τὸ θαῦμα τοῦτο. ¹⁹ οἱ Φαρισαῖοι λοιπὸν εἶπον πρὸς ἀλλήλους· βλέπετε ὅτι δὲν ὠφελεῖτε οὐδέν· ἰδοὺ ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ὑπήγεν.

²⁰ Ἦσαν δὲ τινες Ἕλληνες μεταξύ τῶν ἀναβαινόντων διὰ νὰ προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. ²¹ οὗτοι λοιπὸν ἦλθον πρὸς τὸν Φίλιππον τὸν ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· κύριε, θέλομεν νὰ ἴδωμεν τὸν Ἰησοῦν. ²² ἔρχεται ὁ Φίλιππος καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἀνδρέαν, καὶ πάλιν ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Φίλιππος λέγουσι πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ²³ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς λέγων· ἦλθεν ἡ ὥρα διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. ²⁴ ἀληθῶς ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἐὰν ὁ κόκκος τοῦ σίτου δὲν πέσῃ εἰς τὴν γῆν καὶ ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν ὅμως ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει. ²⁵ ὅστις ἀγαπᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θέλει ἀπολέσῃ αὐτήν, καὶ ὅστις μισεῖ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον θέλει φυλάξει αὐτήν. ²⁶ ἐὰν ἐμὲ ὑπηρετῇ τις, ἐμὲ ὡς ἀκολουθῇ, καὶ ὅπου εἰμαι ἐγώ, ἐκεῖ θέλει εἶσθαι καὶ ὁ ὑπηρέτης ὁ ἐμὸς· καὶ ἐὰν τις ἐμὲ ὑπηρετῇ, θέλει τιμήσῃ αὐτὸν ὁ Πατήρ.

²⁷ Τώρα ἡ ψυχὴ μου εἶναι τετα-

καὶ τί εἶπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. ²⁸ Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω. ²⁹ ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἐστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγε βροντὴν γεγενῆσθαι· ἄλλοι ἔλεγον· ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. ³⁰ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· οὐ δι' ἐμέ αὕτη ἡ φωνὴ γέγονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. ³¹ νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω· ³² καὶ γὰρ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτόν. ³³ τοῦτο δὲ ἔλεγε σημαίνων ποῖα θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. ³⁴ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος· ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς σὺ λέγεις ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστιν οὗτος ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; ³⁵ εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς μεθ' ὑμῶν ἐστὶ· περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει. ³⁶ ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.

³⁷ Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν· ³⁸ ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ ὃν εἶπε· Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίον Κυρίου τίς ἀπεκαλύφθη; ³⁹ διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεῦειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας· ⁴⁰ τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς

ραγμένη· καὶ τί νὰ εἶπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. ²⁸ Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. ἦλθε λοιπὸν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν θέλω δοξάσει. ²⁹ ὁ ὄχλος λοιπὸν ὁ παρεστὼς καὶ ἀκούσας, ἔλεγεν ὅτι ἔγεινε βροντὴ· ἄλλοι ἔλεγον· ἄγγελος ἐλάλησε πρὸς αὐτόν. ³⁰ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἡ φωνὴ αὕτη δὲν ἔγεινε δι' ἐμέ, ἀλλὰ διὰ σας. ³¹ τώρα εἶναι κρίσις τοῦ κόσμου τούτου, τώρα ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου θέλει ἐκβληθῇ ἔξω· ³² καὶ ἐγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, θέλω ἐλκύσει πάντας πρὸς ἑμαυτόν. ³³ τοῦτο δὲ ἔλεγε δεικνύων μὲ ποῖον θάνατον ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ. ³⁴ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν ὁ ὄχλος· ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς σὺ λέγεις ὅτι πρέπει νὰ ὑψωθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; τίς εἶναι οὗτος ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; ³⁵ εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἔτι ὀλίγον καιρὸν τὸ φῶς εἶναι μεθ' ὑμῶν· περιπατεῖτε ἐν ὁσῷ ἔχετε τὸ φῶς, διὰ νὰ μὴ σας καταφθάσῃ τὸ σκότος· καὶ ὅστις περιπατεῖ ἐν τῷ σκότεινι δὲν ἐξεύρει ποῦ ὑπάγει. ³⁶ ἐν ὁσῷ ἔχετε τὸ φῶς, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, διὰ νὰ γείνητε υἱοὶ [τοῦ] φωτός. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.

³⁷ Ἀλλ' ἐνῷ ἔκαμε τόσα θαύματα ἔμπροσθεν αὐτῶν, δὲν ἐπίστευον εἰς αὐτόν· ³⁸ διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ λόγος τοῦ προφήτου Ἡσαΐου τὸν ὁποῖον εἶπε· Κύριε, τίς ἐπίστευσεν εἰς τὸ κήρυγμα ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίον τοῦ Κυρίου εἰς τίνα ἀπεκαλύφθη; ³⁹ διὰ τοῦτο δὲν ἠδύναντο νὰ πιστεῦσαι, διότι πάλιν εἶπεν ὁ Ἡσαΐας· ⁴⁰ ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἐσκήρυξε τὴν καρδίαν αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ ἴδωσι

καὶ νοήσωσι τῇ καρδίᾳ καὶ ἐπιστραφῶσι, καὶ ἰάσομαι αὐτούς. ⁴¹ ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας ὅτε εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ. ⁴² ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται. ⁴³ ἡγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἢ περὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

⁴⁴ Ἰησοῦς δὲ ἔκραξε καὶ εἶπεν· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμέ, ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με, ⁴⁵ καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. ⁴⁶ ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μέινη. ⁴⁷ καὶ ἐάν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον. ⁴⁸ ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρίνει αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ⁴⁹ ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με Πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδωκε τί εἴπω καὶ τί λαλήσω. ⁵⁰ καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐστίν. ἃ οὖν λαλῶ ἐγώ, καθὼς εἴρηκέ μοι ὁ Πατήρ, οὕτω λαλῶ.

13 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν Πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἡγάπησεν αὐτούς. ² καὶ δείπνου γενομένου, τοῦ διαβόλου ἥδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτου ἵνα αὐτὸν παραδῷ, ³ εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ Πατήρ εἰς

μὲ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ νοήσωσι μὲ τὴν καρδίαν καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰατρεύσω αὐτούς. ⁴¹ ταῦτα εἶπεν ὁ Ἡσαΐας ὅτε εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ. ⁴² ἀλλ' ὅμως καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, πλὴν διὰ τοὺς Φαρισαίους δὲν ὡμολόγουν, διὰ νὰ μὴ γείνωσιν ἀποσυνάγωγοι. ⁴³ διότι ἡγάπησαν τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον παρὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

⁴⁴ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔκραξε καὶ εἶπεν· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ δὲν πιστεύει εἰς ἐμέ, ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με, ⁴⁵ καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. ⁴⁶ ἐγὼ ἦλθον φῶς εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ μὴ μέινη ἐν τῷ σκότειν πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ. ⁴⁷ καὶ ἐάν τις ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου καὶ δὲν πιστεύσῃ, ἐγὼ δὲν κρίνω αὐτόν· διότι δὲν ἦλθον διὰ νὰ κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλὰ διὰ νὰ σώσω τὸν κόσμον. ⁴⁸ ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ δεχόμενος τοὺς λόγους μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος τὸν ὅποιον ἐλάλησα, ἐκεῖνος θέλει κρίνει αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ⁴⁹ διότι ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ δὲν ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με Πατὴρ αὐτός μοι ἔδωκεν ἐντολὴν τί νὰ εἴπω καὶ τί νὰ λαλήσω. ⁵⁰ καὶ ἐξεύρω ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ εἶναι ζωὴ αἰώνιος. ὅσα λοιπὸν λαλῶ ἐγώ, καθὼς μοι εἶπεν ὁ Πατήρ, οὕτω λαλῶ.

13 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα ἐξεύρων ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτοῦ διὰ νὰ μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν Πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδικούς του τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, μέχρι τέλους ἡγάπησεν αὐτούς. ² καὶ ἀφοῦ ἔγεινε δείπνος, ὁ δὲ διάβολος εἶχεν ἥδη βάλει εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἰούδα Σίμωνος τοῦ Ἰσκαριώτου νὰ παραδῶσιν αὐτόν, ³ ἐξεύρων ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἔδωκεν εἰς αὐτόν ὁ

τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθε καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει, ⁴ ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν· ⁵ εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος. ⁶ ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον, καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος· Κύριε, σὺ μου νίπτεις τοὺς πόδας; ⁷ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώση δὲ μετὰ ταῦτα. ⁸ λέγει αὐτῷ Πέτρος· οὐ μὴ νύψῃς τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν μὴ νύψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. ⁹ λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν. ¹⁰ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὁ λελουμένος οὐ χρειάν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νύψασθαι, ἀλλ' ἔστι καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. ¹¹ ἥδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν· οὐχὶ πάντες καθαροὶ ἐστε.

¹² Ὅτε οὖν ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; ¹³ ὑμεῖς φωνεῖτέ με, ὁ Διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. ¹⁴ εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ Κύριος καὶ ὁ Διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας. ¹⁵ ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιήτε. ¹⁶ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστι δοῦλος μελίζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μελίζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. ¹⁷ εἰ ταῦτα οἴδατε, μα-

Πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθε καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει, ⁴ ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ ἐκδύεται τὰ ἱμάτια [αὐτοῦ], καὶ λαβὼν προσόψιον διεζώσθη· ⁵ ἔπειτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρχισε νὰ νίπτῃ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ νὰ σπογγίσῃ μετὰ τὸ προσόψιον μετὰ τὸ ὅποιον ἦτο διεζωσμένος. ⁶ ἔρχεται λοιπὸν πρὸς τὸν Σίμωνα Πέτρον, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνος· Κύριε, σὺ μου νίπτεις τοὺς πόδας; ⁷ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· [ἐκεῖνο] τὸ ὅποιον ἐγὼ κάμνω, σὺ δὲν ἐξεύρεις τώρα, θέλεις ὅμως γνωρίσει μετὰ ταῦτα. ⁸ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Πέτρος· δὲν θέλεις νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν δὲν σὲ νύψω, δὲν ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. ⁹ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Σίμων Πέτρος· Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν. ¹⁰ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ὁ λελουμένος δὲν ἔχει χρειάν εἰμὴ τοὺς πόδας νὰ νιφθῇ, ἀλλ' εἶναι ὅλος καθαρὸς· καὶ σεῖς εἰσθε καθαροὶ, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. ¹¹ διότι ἤξευρεν ἐκεῖνον ὅστις ἔμελλε νὰ παράδῳ αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπε· δὲν εἰσθε πάντες καθαροί.

¹² Ἀφοῦ λοιπὸν ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καθίσας πάλιν εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐξεύρετε τί ἔκαμον εἰς ἐσᾶς; ¹³ σεῖς με φωνάζετε, ὁ Διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος, καὶ καλῶς λέγετε, διότι εἶμαι. ¹⁴ ἐὰν λοιπὸν ἐγὼ, ὁ Κύριος καὶ ὁ Διδάσκαλος, σᾶς ἔνιψα τοὺς πόδας, καὶ σεῖς χρεωστεῖτε νὰ νίπτῃτε τοὺς πόδας ἀλλήλων. ¹⁵ διότι παράδειγμα ἔδωκα εἰς ἐσᾶς, διὰ νὰ κάμνητε καὶ σεῖς, καθὼς ἐγὼ ἔκαμον εἰς ἐσᾶς. ¹⁶ ἀληθῶς ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν εἶναι δοῦλος ἀνώτερος τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος ἀνώτερος τοῦ πέμψαντος αὐτόν. ¹⁷ ἐὰν ἐξεύρητε ταῦτα, μακάριοι

κάριοι ἐστε ἐὰν ποιῇτε αὐτά. ¹⁸ οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα οὓς ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ' ἐμέ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. ¹⁹ ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσῃτε ὅτι ἐγὼ εἰμι. ²⁰ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἐάν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

²¹ Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἐμαρτύρησε καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. ²² ἔβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. ²³ ἦν δὲ ἀνακειμένος εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἡγάπα ὁ Ἰησοῦς· ²⁴ νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος πυθέσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει. ²⁵ ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ λέγει αὐτῷ· Κύριε, τίς ἐστιν; ²⁶ ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνός ἐστιν ὃ ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω, καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδωσιν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτη. ²⁷ καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὃ ποιεῖς, ποίησον τάχιον. ²⁸ τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ· ²⁹ τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἀγόρασον ὧν χρεῖαν ἔχομεν εἰς τὴν ἐορτὴν, ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῶ. ³⁰ λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος εὐθὺς ἐξῆλθεν· ἦν δὲ νύξ.

³¹ Ὅτε οὖν ἐξῆλθε, λέγει ὁ Ἰησοῦς· νῦν ἐδοξάσθη ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδο-

εῖσθε ἐὰν κάμνητε αὐτά. ¹⁸ δυνὲ λέγω [τοῦτο] περὶ πάντων ὑμῶν· ἐγὼ ἐξεύρω ποίους ἐκλεξα· ἀλλὰ διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ γραφὴ, ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐσῆκωσεν ἐπ' ἐμέ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. ¹⁹ ἀπὸ τοῦ νῦν σᾶς λέγω [τοῦτο] πρὶν γείνη, διὰ νὰ πιστεύσῃτε ὅταν γείνη ὅτι ἐγὼ εἰμαι. ²⁰ ἀληθῶς ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅστις δέχεται ὄντινα πέμψω, ἐμὲ δέχεται, καὶ ὅστις δέχεται ἐμὲ δέχεται τὸν πέμψαντά με.

²¹ Ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τὴν ψυχὴν, καὶ ἐμαρτύρησε καὶ εἶπεν· ἀληθῶς ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν θέλει με παραδώσει. ²² ἔβλεπον λοιπὸν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούντες περὶ τίνος λέγει. ²³ ἐκάθητο δὲ κεκλιμένος εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἰησοῦ εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον ἡγάπα ὁ Ἰησοῦς· ²⁴ νεύει λοιπὸν πρὸς τοῦτον ὁ Σίμων Πέτρος διὰ νὰ ἐρωτήσῃ τίς εἶναι [ἐκεῖνος] περὶ τοῦ ὁποίου λέγει. ²⁵ καὶ πεσὼν ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ λέγει πρὸς αὐτόν· Κύριε, τίς εἶναι; ²⁶ ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνος εἶναι εἰς τὸν ὁποῖον ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον θέλω δώσει. καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδει εἰς τὸν Ἰούδαν Σίμωνος τὸν Ἰσκαριώτην. ²⁷ καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ὃ,τι κάμνεις, κάμε ταχύτερον. ²⁸ τοῦτο ὅμως οὐδεὶς τῶν καθημένων ἐνόησε πρὸς τί εἶπε πρὸς αὐτόν· ²⁹ διότι τινὲς ἐνόμιζον, ἐπειδὴ ὁ Ἰούδας εἶχε τὸ γλωσσόκομον, ὅτι λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, ἀγόρασον ὅσων ἔχομεν χρεῖαν διὰ τὴν ἐορτὴν, ἢ νὰ δώσῃ τι εἰς τοὺς πτωχοὺς. ³⁰ λαβὼν λοιπὸν ἐκεῖνος τὸ ψωμίον ἐξῆλθεν εὐθύς· ἦτο δὲ νύξ.

³¹ Ὅτε λοιπὸν ἐξῆλθε, λέγει ὁ Ἰησοῦς· τώρα ἐδοξάσθη ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη

ξάσθη ἐν αὐτῷ. ³² εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. ³³ τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι. ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι ὅπου ὑπάγω ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἔλθειν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. ³⁴ ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. ³⁵ ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. ³⁶ λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, οὐ δύνασαι μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι. ³⁷ λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχὴν μου ὑπὲρ σου θήσω. ³⁸ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τὴν ψυχὴν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ ἕως οὗ ἀπαρνήσῃ με τρίς.

14 Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά· πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. ² ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πατρὸς μου μοναὶ πολλαὶ εἰσιν· εἰ δὲ μὴ, εἶπον ἂν ὑμῖν· πορευόμαι ἐτοιμάσαι τόπον ὑμῖν· ³ καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἐτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἑμαντόν, ἵνα ὅπου εἰμι ἐγώ, καὶ ὑμεῖς ᾗτε. ⁴ καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε. ⁵ Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς· Κύριε, οὐκ οἶδαμεν ποῦ ὑπάγεις· καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι; ⁶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν Πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. ⁷ εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν Πατέρα μου ἐγνώκειτε

ἐν αὐτῷ. ³² ἐὰν ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς θέλει δοξάσει αὐτόν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς θέλει δοξάσει αὐτόν. ³³ τεκνία, ἔτι ὀλίγον εἰμαι μεθ' ὑμῶν. θέλετέ με ζητήσῃ, καὶ καθὼς εἶπον πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὅπου ὑπάγω ἐγώ, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε, καὶ πρὸς ἐσᾶς λέγω τώρα. ³⁴ ἐντολὴν καινὴν σᾶς δίδω, νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἐγὼ σας ἠγάπησα καὶ σεῖς νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. ³⁵ ἐκ τούτου θέλουσι γνωρίσει πάντες ὅτι εἰσθε μαθηταὶ μου, ἐὰν ἔχητε ἀγάπην πρὸς ἀλλήλους. ³⁶ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ἀπεκρίθη εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ὅπου ὑπάγω, δὲν δύνασαι τώρα νὰ με ἀκολουθήσῃς, ὕστερον ὅμως θέλεις με ἀκολουθήσῃ. ³⁷ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Πέτρος· Κύριε, διατί δὲν δύναμαι νὰ σε ἀκολουθήσω τώρα; τὴν ψυχὴν μου θέλω βάλῃ ὑπὲρ σου. ³⁸ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· τὴν ψυχὴν σου θέλεις βάλῃ ὑπὲρ ἐμοῦ; ἀληθῶς ἀληθῶς σοὶ λέγω, δὲν θέλει φωνάξῃ ὁ ἀλέκτωρ ἕωσού με ἀπαρνηθῇς τρίς.

14 Ἄς μὴ ταράττηται ἡ καρδιά σας· πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. ² ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πατρὸς μου εἶναι πολλὰ οἰκήματα· εἰ δὲ μὴ, ᾗθελον· σᾶς εἰπεῖ· ὑπάγω νὰ σᾶς ἐτοιμάσω τόπον· ³ καὶ ἀφοῦ ὑπάγω καὶ σᾶς ἐτοιμάσω τόπον, πάλιν ἔρχομαι καὶ θέλω· σᾶς παραλάβῃ πρὸς ἑμαντόν, διὰ νὰ ᾗσθε καὶ σεῖς, ὅπου εἰμαι ἐγώ. ⁴ καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ἐξεύρετε, καὶ τὴν ὁδὸν ἐξεύρετε. ⁵ Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Θωμᾶς· Κύριε, δὲν ἐξεύρομεν ποῦ ὑπάγεις· καὶ πῶς δυνάμεθα νὰ ἐξεύρωμεν τὴν ὁδόν; ⁶ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμαι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν Πατέρα, εἰμὴ δι' ἐμοῦ. ⁷ ἐὰν ἐγνώριζετε ἐμέ, καὶ τὸν Πατέρα μου

ἄν. καὶ ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἑώρακατε αὐτόν. ⁸ Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν Πατέρα καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν.

⁹ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; ὁ ἑωρακώς ἐμὲ ἑώρακε τὸν Πατέρα· καὶ πῶς σὺ λέγεις, δεῖξον ἡμῖν τὸν Πατέρα; ¹⁰ οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαντοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ Πατὴρ ὁ ἐν ἐμοί μένων αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα.

¹¹ πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι. ¹² ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κάκεινος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει, ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν Πατέρα μου πορεύομαι, ¹³ καὶ ὃ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ Πατὴρ ἐν τῷ Υἱῷ. ¹⁴ ἐάν τι αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω.

¹⁵ Ἐὰν ἀγαπᾷτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε. ¹⁶ καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα καὶ ἄλλον Παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένη μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, ¹⁷ τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται. ¹⁸ οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. ¹⁹ ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε. ²⁰ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοί

ἠθέλετε γνωρίσει. καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν γνωρίζετε αὐτὸν καὶ εἴδετε αὐτόν. ⁸ Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον εἰς ἡμᾶς τὸν Πατέρα καὶ ἀρκεῖ εἰς ἡμᾶς. ⁹ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· τόσον καιρὸν εἶμαι μεθ' ὑμῶν, καὶ δὲν μὲ ἐγνώρισας, Φίλιππε; ὅστις εἶδεν ἐμὲ εἶδε τὸν Πατέρα· καὶ πῶς σὺ λέγεις, δεῖξον εἰς ἡμᾶς τὸν Πατέρα; ¹⁰ δὲν πιστεύεις ὅτι ἐγὼ [εἶμαι] ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ εἶναι ἐν ἐμοί; τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐγὼ λαλῶ πρὸς ὑμᾶς, ἀπ' ἐμαντοῦ δὲν λαλῶ· ἀλλ' ὁ Πατὴρ ὁ μένων ἐν ἐμοί αὐτὸς ἐκτελεῖ τὰ ἔργα. ¹¹ πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ [εἶμαι] ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ εἶναι ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι. ¹² ἀληθῶς ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅστις πιστεύει εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα κάμνω καὶ ἐκεῖνος θέλει κάμει, καὶ μεγαλύτερα τούτων θέλει κάμει, διότι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα μου, ¹³ καὶ ὅτι ἂν ζητήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, θέλω κάμει τοῦτο, διὰ τὴν δόξαν τοῦ Πατρὸς ἐν τῷ Υἱῷ. ¹⁴ ἐὰν ζητήσητέ τι ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ θέλω κάμει [αὐτό].

¹⁵ Ἐὰν μὲ ἀγαπᾷτε, τὰς ἐντολάς μου φυλάξατε. ¹⁶ καὶ ἐγὼ θέλω παρακαλέσει τὸν Πατέρα, καὶ θέλει σας δώσει ἄλλον Παράκλητον, διὰ τὴν δόξαν τοῦ Πατρὸς ἐν τῷ Υἱῷ. ¹⁷ τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, τὸ ὁποῖον ὁ κόσμος δὲν δύναται νὰ λάβῃ, διότι δὲν βλέπει αὐτὸ οὐδὲ γνωρίζει αὐτό· σεῖς ὅμως γνωρίζετε αὐτό, διότι μένει μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐν ὑμῖν θέλει εἶσθαι. ¹⁸ δὲν θέλω σας ἀφήσει ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ἐσᾶς. ¹⁹ ἔτι ὀλίγον καὶ ὁ κόσμος πλέον δὲν μὲ βλέπει, σεῖς ὅμως μὲ βλέπετε, διότι ἐγὼ ζῶ καὶ σεῖς θέλετε ζῆ. ²⁰ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ σεῖς θέλετε γνωρίσει, ὅτι ἐγὼ [εἶμαι] ἐν τῷ Πατρὶ μου καὶ σεῖς ἐν ἐμοί καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν.

καὶ γὰρ ἐν ὑμῖν. ²¹ ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. ²² Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης· Κύριε, καὶ τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; ²³ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ Πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονήν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν. ²⁴ ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμός, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με Πατρὸς.

²⁵ Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων· ²⁶ ὁ δὲ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὃ πέμψει ὁ Πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν. ²⁷ Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά, μηδὲ δειλιάτω. ²⁸ ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ ἡγαπάτέ με, ἐχάρητε ὅτι εἶπον, πορεύομαι πρὸς τὸν Πατέρα· ὅτι ὁ Πατὴρ μου μεῖζων μου ἔστι· ²⁹ καὶ νῦν εἰρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε. ³⁰ οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν· ³¹ ἀλλ' ἵνα γινῶ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν Πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ Πατήρ, οὕτω ποιῶ. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

²¹ ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ φυλάττων αὐτάς, ἐκεῖνος εἶναι ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με θέλει ἀγαπηθῇ ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου, καὶ ἐγὼ θέλω ἀγαπήσει αὐτόν καὶ θέλω φανερώσει ἐμαυτόν εἰς αὐτόν. ²² Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰούδας, οὐχὶ ὁ Ἰσκαριώτης· Κύριε, τί συμβαίνει ὅτι μέλλεις νὰ φανερώσης σεαυτὸν εἰς ἡμᾶς καὶ οὐχὶ εἰς τὸν κόσμον; ²³ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐάν τις μὲ ἀγαπᾷ, τὸν λόγον μου θέλει φυλάξει, καὶ ὁ Πατήρ μου θέλει ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτόν θέλομεν ἐλθεῖ καὶ ἐν αὐτῷ θέλομεν κατοικήσει. ²⁴ ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου δὲν φυλάττει· καὶ ὁ λόγος τὸν ὁποῖον ἀκούετε δὲν εἶναι ἰδικός μου, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με Πατρὸς.

²⁵ Ταῦτα ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς ἐνῶ εὐρίσκομαι μεθ' ὑμῶν· ²⁶ ὁ δὲ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τὸ ὁποῖον θέλει πέμψει ὁ Πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος θέλει σας διδάξει πάντα καὶ θέλει σας ὑπενθυμίσει πάντα ὅσα εἶπον πρὸς ἐσᾶς. ²⁷ Εἰρήνην ἀφίνω εἰς ἐσᾶς, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδω εἰς ἐσᾶς· οὐχὶ καθὼς ὁ κόσμος δίδει, σᾶς δίδω ἐγὼ. ὥς μὴ ταραττηται ἡ καρδιά σας, μηδὲ ὥς δειλιάξ. ²⁸ ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ σᾶς εἶπον, ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ἐσᾶς. ἐάν μὲ ἡγαπάτε, ἠθέλετε χαρῇ ὅτι εἶπον, ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα· διότι ὁ Πατήρ μου εἶναι μεγαλύτερός μου· ²⁹ καὶ τώρα σᾶς εἶπον πρὶν γείνη, διὰ νὰ πιστεύσητε ὅταν γείνη. ³⁰ δὲν θέλω πλέον λαλήσει πολλὰ μεθ' ὑμῶν· διότι ἔρχεται ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου· καὶ δὲν ἔχει οὐδὲν ἐν ἐμοί. ³¹ ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσῃ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν Πατέρα, καὶ καθὼς με προσέταξεν ὁ Πατήρ, οὕτω κάμνω. ἐγέρθητε, ὥς ὑπάγωμεν ἐντεῦθεν,

15 Ἐγὼ εἶμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ Πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστι. ² πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἶρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ. ³ ἤδη ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν. ⁴ μέννατε ἐν ἐμοί, καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἄφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε. ⁵ ἐγὼ εἶμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. ⁶ ἐὰν μὴ τις μείνῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσι, καὶ καίεται. ⁷ ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν. ⁸ ἐν τούτῳ ἔδοξάσθη ὁ Πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρετε, καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. ⁹ καθὼς ἡγάπησέ με ὁ Πατήρ, καὶ ἐγὼ ἡγάπησα ὑμᾶς· μέννατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. ¹⁰ ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μὴνείτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολάς τοῦ Πατρὸς μου τητήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ τῇ ἀγάπῃ. ¹¹ Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. ¹² αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἡγάπησα ὑμᾶς. ¹³ μερίζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. ¹⁴ ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ, ἐὰν ποιῇτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. ¹⁵ οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἶρηκα φίλους, ὅτι πάντα

15 Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ Πατήρ μου εἶναι ὁ γεωργός. ² πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, ἐκκόπτεται αὐτό, καὶ πᾶν τὸ φέρον καρπὸν, καθαρίζει αὐτό, διὰ νὰ φέρῃ πλείονον καρπὸν. ³ τώρα σεῖς εἴσθε καθαροὶ διὰ τὸν λόγον τὸν ὅποιον ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς. ⁴ μέννατε ἐν ἐμοί, καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα δὲν δύναται νὰ φέρῃ καρπὸν ἄφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν δὲν μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ σεῖς, ἐὰν δὲν μείνητε ἐν ἐμοί. ⁵ ἐγὼ εἶμαι ἡ ἄμπελος, σεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, διότι χωρὶς ἐμοῦ δὲν δύνασθε νὰ κάμνητε οὐδέν. ⁶ ἐὰν τις δὲν μείνῃ ἐν ἐμοί, ῥίπτεται ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ξηραίνεται, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ ῥίπτουσιν εἰς πῦρ, καὶ καίονται. ⁷ ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ οἱ λόγοι μου μείνωσιν ἐν ὑμῖν, θέλετε ζητεῖ ὅτι ἂν θέλῃτε, καὶ θέλει γείνει εἰς ἐσᾶς. ⁸ ἐν τούτῳ δοξάζεται ὁ Πατήρ μου, εἰς τὸ νὰ φέρετε καρπὸν πολύν· καὶ [οὕτῳ] θέλετε εἶσθαι μαθηταί μου. ⁹ καθὼς ἐμὲ ἡγαπήσεν ὁ Πατήρ, καὶ ἐγὼ ἡγάπησα ἐσᾶς· μέννατε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου. ¹⁰ ἐὰν τὰς ἐντολάς μου φυλάξητε, θέλετε μείνει ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς τοῦ Πατρὸς μου καὶ μένω ἐν τῇ ἀγάπῃ αὐτοῦ. ¹¹ Ταῦτα ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς διὰ νὰ μείνῃ ἐν ὑμῖν ἡ χαρὰ μου καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν νὰ ᾔναι πλήρης. ¹² αὕτη εἶναι ἡ ἐντολή μου, νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς σᾶς ἡγάπησα. ¹³ μεγαλήτερον ταύτης ἀγάπην δὲν ἔχει οὐδεὶς, τοῦ νὰ βάλῃ τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. ¹⁴ σεῖς εἴσθε φίλοι μου, ἐὰν κάμνητε ὅσα ἐγὼ σᾶς παραγγέλλω. ¹⁵ δὲν σᾶς λέγω πλέον δούλους, διότι ὁ δοῦλος δὲν ἐξεύρει τί κάμνει ὁ κύριος αὐτοῦ· ἐσᾶς δὲ εἶπον φίλους, διότι πάντα ὅσα

ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ Πατρὸς μου ἐγνώρισα ὑμῖν. ¹⁶ οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέριητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένη, ἵνα ὅτι ἂν αἰτήσητε τὸν Πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δῶ ὑμῖν. ¹⁷ ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

¹⁸ Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. ¹⁹ εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. ²⁰ μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. ²¹ ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἶδασιν τὸν πέμψαντά με. ²² εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἀμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτῶν. ²³ ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν Πατέρα μου μισεῖ. ²⁴ εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, ἀμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ καὶ ἐωράκασι καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν Πατέρα μου. ²⁵ ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν, ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν. ²⁶ ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ. ²⁷ καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστέ.

ἤκουσα παρὰ τοῦ Πατρὸς μου, ἐφανέρωσα εἰς ἐσᾶς. ¹⁶ σεῖς δὲν ἐξελέξατε ἐμέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξέλεξα ἐσᾶς, καὶ σᾶς διέταξα διὰ νὰ ὑπάγητε σεῖς καὶ νὰ κάμνητε καρπὸν, καὶ ὁ καρπὸς σας νὰ μένῃ, ὥστε, ὅτι ἂν ζητήσητε παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐν τῷ ὀνόματί μου, νὰ σᾶς δώσῃ [αὐτό]. ¹⁷ ταῦτα σᾶς παραγγέλλω, νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

¹⁸ Ἐὰν ὁ κόσμος σᾶς μισῇ, ἐξεύρετε ὅτι ἐμὲ πρότερον ὑμῶν ἐμίσησεν. ¹⁹ ἐὰν ᾗσθε ἐκ τοῦ κόσμου, ὁ κόσμος ἤθελεν ἀγαπᾶ τὸ ἰδικόν τοῦ· ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἴσθε ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἐγὼ σᾶς ἐξέλεξα ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο σᾶς μισεῖ ὁ κόσμος. ²⁰ ἐνθυμεῖσθε τὸν λόγον τὸν ὁποῖον ἐγὼ εἶπον πρὸς ἐσᾶς· δὲν εἶναι δοῦλος μεγαλήτερος τοῦ κυρίου αὐτοῦ. ἐὰν ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ σᾶς θέλουσι διώξει· ἐὰν τὸν λόγον μου ἐφύλαξαν, καὶ τὸν ὑμέτερον θέλουσι φυλάξει. ²¹ ἀλλὰ ταῦτα πάντα θέλουσι κάμει εἰς ἐσᾶς διὰ τὸ ὄνομά μου, διότι δὲν ἐξεύρουσι τὸν πέμψαντά με. ²² ἐὰν δὲν ᾗλθον καὶ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς, ἀμαρτίαν δὲν ἤθελον ἔχει· τῶρα ὅμως δὲν ἔχουσι πρόφασιν περὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτῶν. ²³ ὁ μισῶν ἐμὲ καὶ τὸν Πατέρα μου μισεῖ. ²⁴ ἐὰν δὲν ἔκαμον μετὰ αὐτῶν τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα οὐδεὶς ἄλλος ἔκαμεν, ἀμαρτίαν δὲν ἤθελον ἔχει· ἀλλὰ τῶρα καὶ εἶδον καὶ ἐμίσησαν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν Πατέρα μου. ²⁵ ἀλλὰ [τοῦτο ἔγινε], διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν, ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν. ²⁶ ὅταν ὅμως ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, τὸν ὁποῖον ἐγὼ θέλω πέμψει πρὸς ἐσᾶς παρὰ τοῦ Πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, τὸ ὁποῖον ἐκπορεύεται παρὰ τοῦ Πατρὸς, ἐκεῖνος θέλει μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ. ²⁷ ἀλλὰ καὶ σεῖς μαρτυρεῖτε, διότι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ εἴσθε.

16 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. ² ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρεῖαν προσφέρειν τῷ Θεῷ. ³ καὶ ταῦτα ποιήσουσιν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν Πατέρα οὐδὲ ἐμέ. ⁴ ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, μνημονεύητε αὐτῶν ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην. ⁵ νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με· ποῦ ὑπάγεις; ⁶ ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. ⁷ ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν· συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ Παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. ⁸ καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως. ⁹ περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ. ¹⁰ περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν Πατέρα μου ὑπάγω καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με. ¹¹ περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου νέκρωται.

¹² Ἐτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι. ¹³ ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. ¹⁴ ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. ¹⁵ πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ ἐμά ἐστι· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. ¹⁶ μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὤψεσθέ με,

16 Ταῦτα ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς διὰ νὰ μὴ σκανδαλισθῆτε. ² θέλουσί σας κάμει ἀποσυναγώγους· μάλιστα ἔρχεται ὥρα καθ' ἣν πᾶς ὅστις σας θανατώσῃ θέλει νομίσει ὅτι προσφέρει λατρεῖαν εἰς τὸν Θεόν. ³ καὶ ταῦτα θέλουσί σας κάμει, διότι δὲν ἐγνώρισαν τὸν Πατέρα οὐδὲ ἐμέ. ⁴ ἀλλὰ ταῦτα εἶπον πρὸς ἐσᾶς διὰ νὰ ἐνθυμῆσθε αὐτά, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, ὅτι ἐγὼ εἶπον πρὸς ἐσᾶς. δὲν εἶπον δὲ ταῦτα πρὸς ἐσᾶς ἐξ ἀρχῆς, διότι ἤμην μεθ' ὑμῶν. ⁵ τώρα δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν με ἐρωτᾷ· ποῦ ὑπάγεις; ⁶ ἀλλ' ἐπειδὴ ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς ταῦτα, ἡ λύπη ἐγέμισε τὴν καρδίαν σας. ⁷ ἐγὼ ὅμως τὴν ἀλήθειαν σᾶς λέγω· συμφέρει εἰς ἐσᾶς νὰ ἀπέλθω ἐγώ. διότι ἐὰν δὲν ἀπέλθω, ὁ Παράκλητος δὲν θέλει ἐλθεῖ πρὸς ἐσᾶς· ἀλλ' ἀφοῦ ἀπέλθω, θέλω πέμψει αὐτὸν πρὸς ἐσᾶς. ⁸ καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος θέλει ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως. ⁹ περὶ ἁμαρτίας μὲν, διότι δὲν πιστεύουσιν εἰς ἐμέ. ¹⁰ περὶ δικαιοσύνης δέ, διότι ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ πλέον δέν με βλέπετε. ¹¹ περὶ δὲ κρίσεως, διότι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκρίθη.

¹² Ἐτι πολλὰ ἔχω νὰ εἶπω πρὸς ἐσᾶς, δὲν δύνασθε ὅμως τώρα νὰ βαστάζητε [αὐτά]. ¹³ ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, θέλει σας ὁδηγήσει εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· διότι δὲν θέλει λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ θέλει λαλήσει, καὶ θέλει σας ἀναγγεῖλαι τὰ μέλλοντα. ¹⁴ ἐκεῖνος θέλει δοξάσει ἐμέ, διότι ἐκ τοῦ ἐμοῦ θέλει λάβει καὶ ἀναγγεῖλαι πρὸς ἐσᾶς. ¹⁵ πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ, ἐμοῦ εἶναι· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ θέλει λάβει καὶ ἀναγγεῖλαι πρὸς ἐσᾶς. ¹⁶ ὀλίγον [ἔτι] καὶ δέν με βλέπετε, καὶ πάλιν ὀλίγον καὶ

ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα. ¹⁷ Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· τί ἐστὶ τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα; ¹⁸ ἔλεγον οὖν· τοῦτο τί ἐστὶν ὃ λέγει τὸ μικρὸν; οὐκ οἶδαμεν τί λαλεῖ. ¹⁹ ἔγνω οὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ᾔθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον, μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; ²⁰ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὃ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. ²¹ ἡ γυνὴ ὅταν τίκτη λύπην ἔχει, ὅτι ἤλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. ²² καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδιά, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν. ²³ καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν Πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν. ²⁴ ἕως ἄρτι οὐκ ἠτήσατε οὐδέν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε καὶ λήψετε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾗ πεπληρωμένη. ²⁵ Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρησιαίᾳ περὶ τοῦ Πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν. ²⁶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα περὶ ὑμῶν· ²⁷ αὐτὸς γὰρ ὁ Πατὴρ

θέλετέ με ἰδεῖ, διότι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα. ¹⁷ Τότε [τινὲς] ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον πρὸς ἀλλήλους· τί εἶναι τοῦτο τὸ ὁποῖον μᾶς λέγει, ὀλίγον καὶ δὲν με βλέπετε, καὶ πάλιν ὀλίγον καὶ θέλετέ με ἰδεῖ, καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα; ¹⁸ ἔλεγον λοιπὸν· τοῦτο τί εἶναι τὸ ὁποῖον λέγει τὸ ὀλίγον; δὲν ἐξεύρομεν τί λαλεῖ. ¹⁹ ἐνόησε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ᾔθελον νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· περὶ τούτου συζητῆτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον, ὀλίγον καὶ δὲν με βλέπετε, καὶ πάλιν ὀλίγον καὶ θέλετέ με ἰδεῖ; ²⁰ ἀληθῶς ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι σεῖς θέλετε κλαύσει καὶ θρηνήσει, ὃ δὲ κόσμος θέλει χαρῇ· καὶ σεῖς θέλετε λυπηθῆ, ἡ λύπη σας ὅμως θέλει μεταβληθῆ εἰς χαρὰν. ²¹ ἡ γυνὴ ὅταν γεννᾷ, λύπην ἔχει, διότι ἤλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ἀφοῦ ὅμως γεννήσῃ τὸ παιδίον, δὲν ἐνθυμεῖται πλέον τὴν θλίψιν διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. ²² καὶ σεῖς λοιπὸν τῶρα μὲν ἔχετε λύπην· πάλιν ὅμως θέλω σας ἰδεῖ, καὶ θέλει χαρῇ ἡ καρδιά σας, καὶ τὴν χαρὰν σας οὐδεὶς ἀφαιρεῖ ἀπὸ σας. ²³ καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ δὲν θέλετε ζητήσῃ παρ' ἐμοῦ οὐδέν· ἀληθῶς ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐν τῷ ὀνόματί μου, θέλει σας δώσει. ²⁴ ἕως τῶρα δὲν ἠτήσατε οὐδέν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε καὶ θέλετε λαμβάνει, διὰ νὰ ᾔνοι πληρῆς ἡ χαρὰ σας. ²⁵ Ταῦτα διὰ παροιμιῶν ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε δὲν θέλω σας λαλήσει πλέον διὰ παροιμιῶν, ἀλλὰ παρησιαίᾳ θέλω σας ἀναγγεῖλει περὶ τοῦ Πατρὸς. ²⁶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ θέλετε ζητήσῃ ἐν τῷ ὀνόματί μου· καὶ δὲν σας λέγω ὅτι ἐγὼ θέλω παρακαλέσει τὸν Πατέρα περὶ ὑμῶν· ²⁷ διότι αὐτὸς ὁ Πατὴρ σᾶς ἀγαπᾷ,

φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον. ²⁸ ἐξῆλθον παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφήμι τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν Πατέρα.

²⁹ Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ἴδε νῦν παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις. ³⁰ νῦν οἶδαμεν ὅτι οἶδας πάντα καὶ οὐ χρεῖαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ. ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες. ³¹ ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἄρτι πιστεύετε; ³² ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῇτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια καὶ ἐμὲ μόνον ἀφήτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ Πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστι. ³³ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

17 Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν Υἱόν, ἵνα καὶ ὁ Υἱός σου δοξάσῃ σε, ² καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. ³ αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. ⁴ ἐγὼ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· ⁵ καὶ νῦν δόξασόν με σύ, Πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ἣ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. ⁶ Ἐφανερώσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. ⁷ νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστίν· ⁸ ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι

ἐπειδὴ σεῖς ἡγαπήσατε ἐμέ, καὶ ἐπιστεύσατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον. ²⁸ ἐξῆλθον παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίνω τὸν κόσμον καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα.

²⁹ Λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ἰδοὺ τώρα παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ οὐδεμίαν παροιμίαν λέγεις. ³⁰ τώρα γνωρίζομεν ὅτι ἐξεύρεις πάντα καὶ δὲν ἔχεις χρεῖαν νὰ σε ἐρωτᾷ τις. ἐκ τούτου πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες. ³¹ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· τώρα πιστεύετε; ³² ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα, καὶ ἡδη ἦλθε, νὰ σκορπισθῇτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ νὰ ἀφήσητε ἐμὲ μόνον· ἀλλὰ δὲν εἰμαι μόνος, διότι ὁ Πατὴρ εἶναι μετ' ἐμοῦ. ³³ ταῦτα ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς διὰ νὰ ἔχητε εἰρήνην ἐν ἐμοί. ἐν τῷ κόσμῳ θέλετε ἔχει θλίψιν· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ ἐνίκησα τὸν κόσμον.

17 Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· Πάτερ, ἦλθεν ἡ ὥρα· δόξασον τὸν Υἱόν σου, διὰ νὰ σε δοξάσῃ καὶ ὁ Υἱός σου, ² καθὼς ἔδωκας εἰς αὐτὸν ἐξουσίαν πάσης σαρκός, διὰ νὰ δώσῃ ζωὴν αἰώνιον εἰς πάντας ὅσους ἔδωκας εἰς αὐτόν. ³ αὕτη δέ ἐστίν ἡ αἰώνιος ζωὴ, τὸ νὰ γνωρίζωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ τὸν ὅποιον ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. ⁴ ἐγὼ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ἐτελείωσα τὸ ὅποιον μοι ἔδωκας διὰ νὰ κάμω· ⁵ καὶ τώρα δόξασόν με σύ, Πάτερ, πλησίον σου μὲ τὴν δόξαν τὴν ὁποίαν εἶχον παρὰ σοι πρὶν γεῖνῃ ὁ κόσμος. ⁶ Ἐφανερώσῃ σου εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους μοι ἔδωκας ἐκ τοῦ κόσμου. ἰδικοί σου ἦσαν καὶ εἰς ἐμὲ ἔδωκας αὐτούς, καὶ τὸν λόγον σου ἐφύλαξαν. ⁷ τώρα ἐγνώρισαν ὅτι πάντα ὅσα μοι ἔδωκας παρὰ σοῦ εἶναι· ⁸ διότι τοὺς λόγους

δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ⁹ Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοὶ εἰσι. ¹⁰ καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ ἐστι καὶ τὰ σὰ ἐμὰ, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. ¹¹ καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρὸς σέ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ᾧσιν ἐν καθῶς ἡμεῖς. ¹² ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὐδὲ δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. ¹³ νῦν δὲ πρὸς σέ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. ¹⁴ ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτοὺς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθῶς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. ¹⁵ οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. ¹⁶ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶ, καθῶς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμὶ. ¹⁷ ἀγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀληθεία ἐστι. ¹⁸ καθῶς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἐγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον. ¹⁹ καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἀγιάζω ἑμαυτόν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ᾧσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. ²⁰ Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, ²¹ ἵνα πάντες ἐν ᾧσι, καθῶς σύ, Πάτερ, ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ᾧσιν, ἵνα ὁ

τοὺς ὁποίους μοὶ ἔδωκας ἔδωκα εἰς αὐτούς, καὶ αὐτοὶ ἐδέχθησαν, καὶ ἐγνώρισαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ⁹ Ἐγὼ περὶ αὐτῶν παρακαλῶ· δὲν παρακαλῶ περὶ τοῦ κόσμου, ἀλλὰ περὶ [ἐκείνων] τοὺς ὁποίους μοὶ ἔδωκας, διότι ἰδικοὶ σου εἶναι. ¹⁰ καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ εἶναι καὶ τὰ σὰ ἐμὰ, καὶ ἐδοξάσθην ἐν αὐτοῖς. ¹¹ καὶ δὲν εἰμαι πλεόν ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλ' οὗτοι εἶναι ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἐγὼ ἔρχομαι πρὸς σέ. Πάτερ ἅγιε, φύλαξον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου τοὺς ὁποίους μοὶ ἔδωκας, διὰ νὰ ᾦναι ἐν καθῶς ἡμεῖς. ¹² ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐφύλαττον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· [ἐκείνους] τοὺς ὁποίους μοὶ ἔδωκας ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπωλέσθη εἰμὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ γραφὴ. ¹³ τῶρα δὲ ἔρχομαι πρὸς σέ, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ διὰ νὰ ἔχωσιν τὴν χαρὰν μου πλήρη ἐν ἑαυτοῖς. ¹⁴ ἐγὼ ἔδωκα εἰς αὐτοὺς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτοὺς, διότι δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου, καθῶς ἐγὼ δὲν εἰμαι ἐκ τοῦ κόσμου. ¹⁵ δὲν παρακαλῶ νὰ σηκώσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλὰ νὰ φυλάξῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. ¹⁶ ἐκ τοῦ κόσμου δὲν εἶναι, καθῶς ἐγὼ δὲν εἰμαι ἐκ τοῦ κόσμου. ¹⁷ ἀγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ ἰδικός σου εἶναι ἀλήθεια. ¹⁸ καθῶς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἐγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον. ¹⁹ καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἀγιάζω ἑμαυτόν, διὰ νὰ ᾦναι καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν τῇ ἀληθείᾳ. ²⁰ καὶ δὲν παρακαλῶ μόνον περὶ τούτων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν. ²¹ διὰ νὰ ᾦναι πάντες ἐν, καθῶς σύ, Πάτερ, [εἶσαι] ἐν ἐμοὶ καὶ ἐγὼ ἐν σοί, νὰ ᾦναι καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν

κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ²² καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὧσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς ἐν ἔσμεν, ²³ ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σύ ἐν ἐμοί, ἵνα ὧσι τετελειωμένοι εἰς ἓν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας καὶ ἡγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἡγάπησας. ²⁴ Πάτερ, οὗς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κάκεινοι ὧσι μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν ἔδωκάς μοι, ὅτι ἡγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. ²⁵ Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνω, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ²⁶ καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἡγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ἦ, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτοῖς.

18 Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ² ἦδαι δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ³ ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων ὑπηρέτας ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων. ⁴ Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτόν, ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς· τίνα ζητεῖτε; ⁵ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμι. εἰστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτόν μετ' αὐτῶν. ⁶ ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσον χαμαί. ⁷ πάλιν οὖν αὐτοὺς ἐπηρώτησε· τίνα ζητεῖτε;

ἐν, διὰ τὴν νὰ πιστεύσῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ²² καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν τὴν ὁποίαν μοι ἔδωκας ἔδωκα εἰς αὐτούς, διὰ τὴν νὰ ᾔναι ἐν καθὼς ἡμεῖς εἴμεθα ἐν, ²³ ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σύ ἐν ἐμοί, διὰ τὴν νὰ ᾔναι τετελειωμένοι εἰς ἓν, καὶ νὰ γνωρίζῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας καὶ ἡγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἡγάπησας. ²⁴ Πάτερ, [ἐκείνους] τοὺς ὁποίους μοι ἔδωκας, θέλω, ὅπου εἰμὶ ἐγὼ νὰ ᾔναι καὶ ἐκεῖνοι μετ' ἐμοῦ, διὰ τὴν νὰ θεωρῶσι τὴν δόξαν μου τὴν ὁποίαν μοι ἔδωκας, διότι με ἡγάπησας πρὸ καταβολῆς κόσμου. ²⁵ Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος δὲν σὲ ἐγνώρισεν, ἐγὼ δέ σε ἐγνώρισα, καὶ οὗτοι ἐγνώρισαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ²⁶ καὶ ἐφανέρωσα εἰς αὐτοὺς τὸ ὄνομά σου καὶ θέλω φανερῶσαι, διὰ τὴν νὰ ᾔναι ἡ ἀγάπη μὲ τὴν ὁποίαν με ἡγάπησας ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτοῖς.

18 Ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, ἐξῆλθε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦτο κῆπος, εἰς τὸν ὁποῖον εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ² ἤξευρε δὲ τὸν τόπον καὶ Ἰούδας ὁ παραδίδων αὐτόν· διότι πολλάκις συνήλθεν ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ³ ὁ Ἰούδας λοιπὸν λαβὼν τὸ τάγμα, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων. ⁴ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐξεύρων πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτόν ἐξῆλθε καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· τίνα ζητεῖτε; ⁵ ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτόν· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμαι. ἵστατο δὲ μετ' αὐτῶν καὶ Ἰούδας ὁ παραδίδων αὐτόν. ⁶ καθὼς λοιπὸν εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὅτι ἐγὼ εἰμαι, ἀπεσύρθησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσον χαμαί. ⁷ πάλιν λοιπὸν ἠρώτησεν αὐτούς· τίνα ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπον· Ἰησοῦν

οἱ δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Ναζω-
ραῖον. ⁸ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· εἶπον
ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι. εἰ οὖν ἐμὲ
ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν·
⁹ ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν,
ὅτι οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα
ἐξ αὐτῶν οὐδένα. ¹⁰ Σίμων οὖν
Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἰλκυσεν
αὐτήν, καὶ ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιε-
ρέως δοῦλον καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ
τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα
τῷ δούλῳ Μάλχος. ¹¹ εἶπεν οὖν
ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· βάλε τὴν
μάχαιράν εἰς τὴν θήκην· τὸ πο-
τήριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ Πατήρ,
οὐ μὴ πῖω αὐτό;

¹² Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλιάρχος
καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων
συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν
αὐτόν, ¹³ καὶ ἀπήγαγον αὐτόν
πρὸς Ἀνναν πρῶτον· ἦν γάρ
πενθερός τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν
ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου.
¹⁴ ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλευσας
τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι συμφέρεי ἓνα
ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ
λαοῦ. ¹⁵ Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ
Σίμων Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθη-
τής. ὁ δὲ μαθητής ἐκεῖνος ἦν
γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισ-
ῆλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλήν
τοῦ ἀρχιερέως· ¹⁶ ὁ δὲ Πέτρος
εἰστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω.
ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητής ὁ ἄλλος,
ὃς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ
εἶπε τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε
τὸν Πέτρον. ¹⁷ λέγει οὖν ἡ παι-
δίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ·
μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ
τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέγει
ἐκεῖνος· οὐκ εἰμί. ¹⁸ εἰστήκεισαν
δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται
ἀνθρακίαν πεποιηκότες, ὅτι ψυχὸς
ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ μετ'
αὐτῶν ὁ Πέτρος ἐστὼς καὶ θερ-
μαινόμενος. ¹⁹ Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς
ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς

τὸν Ναζωραῖον. ⁸ ἀπεκρίθη ὁ Ἰη-
σοῦς· σὰς εἶπον ὅτι ἐγὼ εἰμαι.
ἐὰν λοιπὸν ἐμὲ ζητῆτε, ἀφήσατε
τούτους νὰ ὑπάγωσι· ⁹ διὰ νὰ πλη-
ρωθῇ ὁ λόγος τὸν ὁποῖον εἶπεν, ὅτι
ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους μοι ἔδωκας,
δὲν ἀπώλεσα οὐδένα. ¹⁰ Τότε ὁ
Σίμων Πέτρος ἔχων μάχαιραν ἔσυρεν
αὐτήν, καὶ ἐκτύπησε τὸν δοῦλον τοῦ
ἀρχιερέως, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ
ὠτίον τὸ δεξιόν· ἦτο δὲ τὸ ὄνομα
τοῦ δούλου Μάλχος. ¹¹ εἶπε λοιπὸν
ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Πέτρον· βάλε
τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην·
τὸ ποτήριον τὸ ὁποῖον μοι ἔδωκεν
ὁ Πατήρ, δὲν θέλω πῖει αὐτό;

¹² Τὸ τάγμα λοιπὸν καὶ ὁ χιλιάρχος
καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων
συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδεσαν
αὐτόν, ¹³ καὶ ἔφεραν αὐτόν εἰς τὸν
Ἀνναν πρῶτον· διότι ἦτο πενθερός
τοῦ Καϊάφα, ὅστις ἦτο ἀρχιερεὺς
τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. ¹⁴ ἦτο δὲ
ὁ Καϊάφας ὁ συμβουλευσας τοὺς
Ἰουδαίους ὅτι συμφέρεи νὰ ἀπολε-
σθῇ εἰς ἄνθρωπος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.
¹⁵ Ἠκολούθει δὲ τὸν Ἰησοῦν ὁ
Σίμων Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής.
ὁ δὲ μαθητής ἐκεῖνος ἦτο γνωστὸς
εἰς τὸν ἀρχιερέα, καὶ εἰσῆλθε μετὰ
τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλήν τοῦ ἀρχιε-
ρέως· ¹⁶ ὁ δὲ Πέτρος ἵστατο ἔξω
πλησίον τῆς θύρας. ἐξῆλθε λοιπὸν
ὁ μαθητής ὁ ἄλλος, ὅστις ἦτο γνω-
στὸς εἰς τὸν ἀρχιερέα, καὶ ὠμίλησεν
εἰς τὴν θυρωρόν, καὶ εἰσήγαγε τὸν
Πέτρον. ¹⁷ λέγει λοιπὸν ἡ δούλη
ἡ θυρωρὸς πρὸς τὸν Πέτρον·
μήπως καὶ σὺ εἶσαι ἐκ τῶν μαθητῶν
τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖνος·
δὲν εἰμαι. ¹⁸ Ἰσταντο δὲ οἱ δοῦλοι
καὶ οἱ ὑπηρέται, οἵτινες εἶχον κάμει
ἀνθρακίαν, διότι ἦτο ψυχὸς, καὶ
ἐθερμαίνοντο· καὶ μετ' αὐτῶν
ἵστατο ὁ Πέτρος καὶ ἐθερμαίνετο.
¹⁹ Ὁ ἀρχιερεὺς λοιπὸν ἠρώτησε τὸν
Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ καὶ περὶ τῆς διδασχῆς αὐτοῦ.

διδασκῆς αὐτοῦ. ²⁰ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν. ²¹ τί με ἐπερωτᾷς; ἐπερωτήσον τοὺς ἀκούσαντας, τί ἐλάλησα πρὸς αὐτοὺς· ἰδοὺ οὗτοι ἐξεύρουνσιν ὅσα εἶπον ἐγώ. ²² ὅτε δὲ εἶπε ταῦτα εἰς τῶν ὑπηρετῶν ἱστάμενος πλησίον ἔδωκε ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ εἰπών· οὕτως ἀποκρίνη τῷ ἀρχιερεῖ; ²³ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις; ²⁴ ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. ²⁵ Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἐστὼς καὶ θερμαινόμενος. εἶπον οὖν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; ἡρνήσατο ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· οὐκ εἰμί. ²⁶ λέγει εἰς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενῆς ὢν οὗ ἀπέκοψε Πέτρος τὸ ὠτίον· οὐκ ἐγὼ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ; ²⁷ πάλιν οὖν ἡρνήσατο ὁ Πέτρος, καὶ εὐθὺς ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

²⁸ Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωτ'. καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ πᾶσχα. ²⁹ ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε· τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; ³⁰ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιός, οὐκ ἂν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. ³¹ εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμῖν οὐκ ἐξεστὶν ἀποκτεῖναι οὐδένα. ³² ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ ὃν εἶπε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ

²⁰ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα εἰς τὸν κόσμον· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται πάντοτε, καὶ ἐν κρυπτῷ δὲ ἐλάλησα οὐδέν. ²¹ τί με ἐρωτᾷς; ἐρώτησον τοὺς ἀκούσαντας, τί ἐλάλησα πρὸς αὐτούς· ἰδοὺ οὗτοι ἐξεύρουνσιν ὅσα εἶπον ἐγώ. ²² ὅτε δὲ εἶπε ταῦτα εἰς τῶν ὑπηρετῶν ἱστάμενος πλησίον ἔδωκε ῥάπισμα εἰς τὸν Ἰησοῦν εἰπών· οὕτως ἀποκρίσεαι πρὸς τὸν ἀρχιερέα; ²³ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· ἂν δὲ καλῶς, τί με δέρεις; ²⁴ εἶχε δὲ ἀποστεῖλαι αὐτόν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. ²⁵ Ὁ δὲ Σίμων Πέτρος ἵστατο καὶ ἐθερμαίνεται. εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτόν· μήπως καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶσαι; ἡρνήθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε· δὲν εἰμαι. ²⁶ λέγει εἰς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, ὅστις ἦτο συγγενῆς ἐκεῖνου, τοῦ ὁποίου ὁ Πέτρος ἀπέκοψε τὸ ὠτίον· δὲν σὲ εἶδον ἐγὼ ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ; ²⁷ πάλιν λοιπὸν ἡρνήθη ὁ Πέτρος, καὶ εὐθὺς ἐφώναξεν ὁ ἀλέκτωρ.

²⁸ Φέρουσι λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦτο δὲ πρωτ'. καὶ αὐτοὶ δὲν εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, διὰ νὰ μὴ μιανθῶσιν, ἀλλὰ διὰ νὰ φάγωσι τὸ πᾶσχα. ²⁹ ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτούς καὶ εἶπε· τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; ³⁰ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν. ἐὰν οὗτος δὲν ἦτο κακοποιός, δὲν ἠθέλομεν σοὶ παραδώσει αὐτόν. ³¹ εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτούς ὁ Πιλάτος· λάβετε αὐτόν σεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον σας κρίνατε αὐτόν. εἶπον δὲ πρὸς αὐτόν οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἐξουσίαν νὰ θανατώσωμεν οὐδένα. ³² διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον εἶπε δεικνύων μὲ ποῖον θάνα-

ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. ³³ Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλάτος καὶ ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἰ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ³⁴ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; ³⁵ ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας; ³⁶ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἡγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. ³⁷ εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· σὺ λέγεις ὅτι βασιλεὺς εἰμι ἐγώ. ἐγὼ εἰς τοῦτο γενένημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς. ³⁸ λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· τί ἐστὶν ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ λέγει αὐτοῖς· ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὗρίσκω ἐν αὐτῷ. ³⁹ ἔστι δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἓνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; ⁴⁰ ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάντες λέγοντες· μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς ληστής.

19 Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσε. ² καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτὸν ³ καὶ ἔλεγον· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ῥαπίσματα. ⁴ ἐξῆλθεν οὖν πάλιν

τον ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ. ³³ Εἰσῆλθε λοιπὸν πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον ὁ Πιλάτος καὶ ἐφώναξε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ³⁴ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ἀφ' ἑαυτοῦ λέγεις σὺ τοῦτο, ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; ³⁵ ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· μήπως ἐγὼ εἰμαι Ἰουδαῖος; τὸ ἔθνος τὸ ἰδικόν σου καὶ οἱ ἀρχιερεῖς σὲ παρέδωκαν εἰς ἐμέ· τί ἔκαμες; ³⁶ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· ἐὰν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ ἦτο ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, οἱ ὑπηρέται μου ἤθελον ἀγωνίζεσθαι, διὰ νὰ μὴ παραδοθῶ εἰς τοὺς Ἰουδαίους· τῶρα δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ δὲν εἶναι ἐντεῦθεν. ³⁷ καὶ ὁ Πιλάτος εἶπε πρὸς αὐτόν· λοιπὸν βασιλεὺς εἶσαι σύ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· σὺ λέγεις ὅτι βασιλεὺς εἰμαι ἐγώ. ἐγὼ διὰ τοῦτο ἐγεννήθην, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ μαρτυρήσω εἰς τὴν ἀλήθειαν. πᾶς ὅστις εἶναι ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει τὴν φωνήν μου. ³⁸ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Πιλάτος· τί εἶναι ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· ἐγὼ δὲν εὗρίσκω οὐδὲν ἔγκλημα ἐν αὐτῷ. ³⁹ εἶναι δὲ συνήθεια εἰς ἑσᾶς νὰ σας ἀπολύσω ἓνα ἐν τῷ πάσχα· θέλετε λοιπὸν νὰ σᾶς ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; ⁴⁰ πάλιν λοιπὸν ἐκραύγασαν πάντες λέγοντες· μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. ἦτο δὲ ὁ Βαραββᾶς ληστής.

19 Τότε λοιπὸν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσε. ² καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἔθεσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν ἱμάτιον πορφυροῦν ³ καὶ ἔλεγον· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἔδιδον εἰς αὐτόν ῥαπίσματα. ⁴ ἐξῆλθε δὲ πάλιν ἔξω ὁ Πιλάτος

ἔξω ὁ Πιλάτος καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὐρίσκω. ⁵ ἔξῃλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον, καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε ὁ ἄνθρωπος. ⁶ ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν λέγοντες· σταύρωσον σταύρωσον. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὐρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. ⁷ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἐαυτὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐποίησεν.

⁸ Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, ⁹ καὶ εἰσῃλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· πόθεν εἰ σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. ¹⁰ λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολύσαι σε; ¹¹ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς μέ σοι μεῖζονα ἁμαρτίαν ἔχει. ¹² ἐκ τούτου ἐζητεῖ ὁ Πιλάτος ἀπολύσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐκραζον λέγοντες· ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος. πᾶς ὁ βασιλέα ἐαυτὸν ποιῶν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι. ¹³ ὁ οὖν Πιλάτος ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. ¹⁴ ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα δὲ ὥσει ἔκτη· καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. ¹⁵ οἱ δὲ ἐκραύγασαν· ἄρον ἄρον, σταύρωσον αὐτόν. λέγει

καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· ἰδοὺ σᾶς φέρω αὐτὸν ἔξω, διὰ νὰ γνωρίσητε ὅτι οὐδὲν ἔγκλημα εὐρίσκω ἐν αὐτῷ. ⁵ ἔξῃλθε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς [ὁ Πιλάτος]· ἴδε ὁ ἄνθρωπος. ⁶ ὅτε δὲ εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν λέγοντες· σταύρωσον σταύρωσον [αὐτόν]. λέγει πρὸς αὐτούς ὁ Πιλάτος· λάβετε αὐτὸν σεῖς, καὶ σταυρώσατε· διότι ἐγὼ δὲν εὐρίσκω ἐν αὐτῷ ἔγκλημα. ⁷ ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν πρέπει νὰ ἀποθάνῃ, διότι ἔκαμεν ἐαυτὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

⁸ Ὅτε δὲ ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, ⁹ καὶ εἰσῃλθε πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον, καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἰησοῦν· πόθεν εἶσαι σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρισιν δὲν ἔδωκεν εἰς αὐτόν. ¹⁰ λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ὁ Πιλάτος· πρὸς ἐμὲ δὲν λαλεῖς; δὲν ἐξεύρεις ὅτι ἐξουσίαν ἔχω νὰ σὲ σταυρώσω καὶ ἐξουσίαν ἔχω νὰ σὲ ἀπολύσω; ¹¹ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· δὲν εἶχες οὐδεμίαν ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ, ἐὰν δὲν σοὶ ἦτο δεδομένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδίδων με εἰς σὲ ἔχει μεγαλήτεραν ἁμαρτίαν. ¹² ἔκτοτε ἐζητεῖ ὁ Πιλάτος νὰ ἀπολύσῃ αὐτόν· οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως ἐκραζον λέγοντες· ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, δὲν εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρος. πᾶς ὅστις κάμνει ἐαυτὸν βασιλέα ἀντιλέγει εἰς τὸν Καίσαρα. ¹³ ὁ Πιλάτος λοιπὸν ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον ἔφερεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τὸν τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. ¹⁴ ἦτο δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, καὶ ὥρα περίπου ἕκτη· καὶ λέγει πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σας. ¹⁵ οἱ δὲ ἐκραύγασαν· ἄρον ἄρον, σταύρωσον αὐτόν. λέγει

αὐτόν. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. ¹⁶ τότε οὖν παρέδωκεν αὐτόν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ.

Παρέλαβον δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἤγαγον· ¹⁷ καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον κρανίου τόπον, ὃς λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ, ¹⁸ ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. ¹⁹ ἔγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. ²⁰ τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τῆς πόλεως ὁ τόπος ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί, Ἑλληνιστί, Ῥωμαϊστί. ²¹ ἔλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· μὴ γράφῃ, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε, βασιλεὺς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. ²² ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· ὁ γέγραφα, γέγραφα.

²³ Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἐκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα· ἦν δὲ ὁ χιτῶν ἄρραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὕφαντός δι' ὅλον. ²⁴ εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους· μὴ σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ τίνος ἔσται· ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἢ λέγουσα· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. ²⁵ εἰστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ. ²⁶ Ἰησοῦς

πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος· τὸν βασιλέα σας νὰ σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· δὲν ἔχομεν βασιλέα εἰμὴ Καίσαρα. ¹⁶ τότε λοιπὸν παρέδωκεν αὐτόν εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ σταυρωθῇ.

Καὶ παρέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀπήγαγον· ¹⁷ καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον κρανίου τόπον, ὅστις λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ, ¹⁸ ὅπου ἐσταύρωσαν αὐτόν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. ¹⁹ ἔγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦτο δὲ γεγραμμένον· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. ²⁰ καὶ τοῦτον τὸν τίτλον ἀνέγνωσαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων, διότι ἦτο πλησίον τῆς πόλεως ὁ τόπος ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦτο γεγραμμένον Ἑβραϊστί, Ἑλληνιστί, Ῥωμαϊστί. ²¹ ἔλεγον λοιπὸν πρὸς τὸν Πιλάτον οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· μὴ γράφῃ, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε, βασιλεὺς εἰμαι τῶν Ἰουδαίων. ²² ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· ὁ γέγραφα, γέγραφα.

²³ Οἱ στρατιῶται λοιπὸν, ἀφοῦ ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἔκαμον τέσσαρα μερίδια, εἰς ἕκαστον στρατιώτην ἓν μερίδιον, καὶ τὸν χιτῶνα· ἦτο δὲ ὁ χιτῶν ἄρραφος, ἀπὸ ἄνωθεν ὅλος ὕφαντός. ²⁴ Εἶπον λοιπὸν πρὸς ἀλλήλους· ἄς μὴ σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλ' ἄς ῥίψωμεν λαχρὸν περὶ αὐτοῦ τίνος θέλει εἶσθαι· διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ γραφὴ ἢ λέγουσα· διεμερίσθησαν τὰ ἱμάτιά μου εἰς ἑαυτούς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματίσμον μου ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν λοιπὸν στρατιῶται ταῦτα ἔκαμον. ²⁵ Ἰστάντο δὲ πλησίον εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ [γυνὴ] τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ. ²⁶ ὁ

οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου. ²⁷ εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἴδε ἡ μήτηρ σου. καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια. ²⁸ Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διηνῶ. ²⁹ σκευὸς οὖν ἔκειτο ὅξους μεστόν· οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὅξους καὶ ὑσσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. ³⁰ ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς εἶπε, τετέλεσται· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

³¹ Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν· ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη τοῦ σαββάτου· ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν. ³² ἤλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρῶτον κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ· ³³ ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, ³⁴ ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. ³⁵ καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μαρτυρία, καὶ ἐκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθὴ λέγει, ἵνα καὶ ὑμεῖς πιστεύσητε. ³⁶ ἐγένετο γὰρ ταῦτα, ἵνα ἡ γραφή πληρωθῇ, ὅσπου οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ. ³⁷ καὶ πάλιν ἑτέρα γραφή λέγει· ὅπου ται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.

³⁸ Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλάτον Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ

Ἰησοῦς λοιπὸν ὡς εἶδε τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παριστάμενον τὸν ὁποῖον ἠγάπα, λέγει πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ· γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου. ²⁷ ἔπειτα λέγει πρὸς τὸν μαθητὴν· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητὴς εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. ²⁸ Μετὰ τοῦτο γινώσκων ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη ἐτετέλεσθησαν, διὰ τὰ πληρωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διηνῶ. ²⁹ ἔκειτο δὲ [ἐκεῖ] ἀγγεῖον πλήρες ὅξους· καὶ ἐκεῖνοι γεμίσαντες σπόγγον ἀπὸ ὅξους καὶ περιθέσαντες εἰς ὑσσώπον προσέφεραν εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ. ³⁰ ὅτε λοιπὸν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς εἶπε, τετέλεσται· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

³¹ Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, διὰ τὰ μὴ μείνωσιν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπειδὴ ἦτο παρασκευὴ· διότι ἦτο μεγάλη ἐκείνη ἡ ἡμέρα τοῦ σαββάτου παρεκάλεσαν τὸν Πιλάτον διὰ τὰ συνθλασθῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ τὰ σηκωθῶσιν. ³² ἤλθον λοιπὸν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρῶτου συνέθλασαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος μετ' αὐτοῦ· ³³ εἰς δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, δὲν συνέθλασαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, ³⁴ ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν ἐκέντησε μὲ λόγχην τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. ³⁵ καὶ ὁ ἰδὼν μαρτυρεῖ, καὶ ἀληθινὴ εἶναι ἡ μαρτυρία αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖνος ἐξεύρει ὅτι ἀληθεῖαν λέγει, διὰ τὰ πιστεύσητε σεῖς. ³⁶ διότι ἐγενῆσαν ταῦτα, διὰ τὰ πληρωθῇ ἡ γραφή, ὅσπου αὐτοῦ δὲν θέλει συντριφθῇ. ³⁷ καὶ πάλιν ἄλλη γραφή λέγει· θέλουσιν ἐπιβλέψαι εἰς ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐξεκέντησαν.

³⁸ Μετὰ δὲ ταῦτα Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὅστις ἦτο μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος ὅμως διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλεσε τὸν Πιλάτον τὰ σηκώσῃ τὸ

Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλά-
τος. ἦλθεν οὖν καὶ ἦρε τὸ
σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. ³⁹ ἦλθε δὲ
καὶ Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς
τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον,
φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης
ὡς λίτρας ἑκατόν. ⁴⁰ ἔλαβον
οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ
ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν
ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς
Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. ⁴¹ ἦν δὲ
ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη
κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον
καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς
ἐτέθη. ⁴² ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν πα-
ρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγ-
γὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν
Ἰησοῦν.

20 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων
Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται
πρῶτ' σκοτίας ἔτι οὔσης εἰς τὸ
μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον
ῥομένον ἐκ τοῦ μνημείου. ² τρέχει
οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα
Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον
μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς,
καὶ λέγει αὐτοῖς· ἦραν τὸν
Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ
οὐκ οἶδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐ-
τόν. ³ ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος
καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς καὶ ἤρχον-
το εἰς τὸ μνημεῖον. ⁴ ἔτρεχον
δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος
μαθητὴς προέδραμε τάχιον τοῦ
Πέτρου καὶ ἦλθε πρῶτος εἰς
τὸ μνημεῖον, ⁵ καὶ παρακύψας
βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ
μέντοι εἰσῆλθεν. ⁶ ἔρχεται οὖν
Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ,
καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον καὶ
θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, ⁷ καὶ
τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων
κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγ-
μένον εἰς ἓνα τόπον. ⁸ τότε οὖν
εἰσῆλθε καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς
ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον,
καὶ εἶδε καὶ ἐπίστευσεν· ⁹ οὐδέπω

σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ὁ Πιλάτος
ἔδωκεν ἄδειαν. ἦλθε λοιπὸν καὶ
ἐσήκωσε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
³⁹ ἦλθε δὲ καὶ ὁ Νικόδημος, ὅστις
εἶχεν ἐλθεῖ πρὸς τὸν Ἰησοῦν διὰ
νυκτὸς κατ' ἀρχάς, φέρων μίγμα
σμύρνης καὶ ἀλόης ἕως ἑκατόν
λίτρας. ⁴⁰ ἔλαβον λοιπὸν τὸ σῶμα
τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδесαν αὐτὸ με-
σάβανα μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς
εἶναι συνήθεια εἰς τοὺς Ἰουδαίους
νὰ ἐνταφιάζωσιν. ⁴¹ ἦτο δὲ ἐν
τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος,
καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον νέον,
εἰς τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἔτι εἶχε τεθῆ.
⁴² ἐκεῖ λοιπὸν ἔθεσαν τὸν Ἰησοῦν
διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων,
διότι ἦτο πλησίον τὸ μνημεῖον.

20 Τὴν δὲ πρώτην τῆς ἐβδομάδος
Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται
εἰς τὸ μνημεῖον τὸ πρῶτ' ἐνῶ ἔτι
ἦτο σκότος, καὶ βλέπει τὸν λίθον
σηκωμένον ἐκ τοῦ μνημείου. ² τρέ-
χει λοιπὸν καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν
Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον
μαθητὴν τὸν ὁποῖον ἡγάπα ὁ Ἰησοῦς,
καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· ἐσήκωσαν
τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ
δὲν ἐξεύρομεν ποῦ ἔθεσαν αὐτόν.
³ ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ Πέτρος καὶ ὁ
ἄλλος μαθητὴς καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ
μνημεῖον. ⁴ ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ·
καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέτρεξε
ταχύτερον τοῦ Πέτρου καὶ ἦλθε
πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, ⁵ καὶ
παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ σά-
βανα, δὲν εἰσῆλθεν ὅμως. ⁶ ἔρχε-
ται λοιπὸν ὁ Σίμων Πέτρος ἀκολου-
θῶν αὐτόν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ
μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ σάβανα
κείμενα, ⁷ καὶ τὸ σουδάριον, τὸ ὁποῖ-
ον ἦτο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, κεί-
μενον οὐχὶ ὁμοῦ μετὰ τὰ σάβανα, ἀλλὰ
χωριστὰ τετυλιγμένον εἰς ἓνα τόπον.
⁸ τότε λοιπὸν εἰσῆλθε καὶ ὁ ἄλλος
μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ
μνημεῖον, καὶ εἶδε καὶ ἐπίστευσε·
⁹ διότι δὲν ἐνόουν ἔτι τὴν γραφὴν

γὰρ ἤδειςαν τὴν γραφὴν ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. ¹⁰ ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἐαυτοὺς οἱ μαθηταί. ¹¹ Μαρία δὲ εἰστήκει πρὸς τῷ μνημείῳ κλαίουσα ἔξω. ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέκυνεν εἰς τὸ μνημεῖον ¹² καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἓνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἓνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. ¹³ καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· γύναι, τί κλαίεις; λέγει αὐτοῖς· ὅτι ἤραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. ¹⁴ καὶ ταῦτα εἰπούσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἐστῶτα, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι Ἰησοῦς ἐστι. ¹⁵ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρὸς ἐστι, λέγει αὐτῷ· Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκες αὐτόν, καὶ γὰρ αὐτόν ἀρῶ. ¹⁶ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μαρία. στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ· Ῥαββουνί, ὃ λέγεται, Διδάσκαλε. ¹⁷ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· μὴ μου ἅπτου· οὐπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν Πατέρα μου. πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ Πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεὸν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν. ¹⁸ ἔρχεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι εὗρεκε τὸν Κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

¹⁹ Οὕσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἑστῆ εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνῃ ὑμῖν. ²⁰ καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες

ὅτι πρέπει αὐτὸς νὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν. ¹⁰ ἀνεχώρησαν λοιπὸν πάντες εἰς τὰ ἴδια οἱ μαθηταί. ¹¹ Ἡ δὲ Μαρία Ἰστατο πλησίον τοῦ μνημεῖου κλαίουσα ἔξω. ἐνῷ λοιπὸν ἔκλαιεν, ἔκυνεν εἰς τὸ μνημεῖον ¹² καὶ βλέπει δύο ἀγγέλους μὲ λευκὰ [ἱμάτια] καθημένους, ἓνα πρὸς τὴν κεφαλὴν καὶ ἓνα πρὸς τοὺς πόδας, [ἐκεῖ] ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. ¹³ καὶ λέγουσι πρὸς αὐτὴν ἐκεῖνοι· γύναι, τί κλαίεις; λέγει πρὸς αὐτούς· διότι ἐσήκωσαν τὸν Κύριόν μου, καὶ δὲν ἐξεύρω ποῦ ἔθεσαν αὐτόν. ¹⁴ καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἰστάμενον, καὶ δὲν ᾔσχευρεν ὅτι εἶναι ὁ Ἰησοῦς. ¹⁵ λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; ἐκείνη νομίζουσα ὅτι εἶναι ὁ κηπουρὸς, λέγει πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἐὰν σὺ ἐσήκωσας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθεσας αὐτόν, καὶ ἐγὼ θέλω σηκῶσαι αὐτόν. ¹⁶ λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· Μαρία. ἐκείνη στραφεῖσα λέγει πρὸς αὐτόν· Ῥαββουνί, τὸ ὁποῖον λέγεται, Διδάσκαλε. ¹⁷ λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· μὴ μου ἅπτου· διότι δὲν ἀνέβην ἔτι πρὸς τὸν Πατέρα μου. ἀλλ' ὑπάγε πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπὲ πρὸς αὐτούς· ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ Πατέρα σας, καὶ Θεὸν μου καὶ Θεὸν σας. ¹⁸ ἔρχεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἀπαγγέλλει πρὸς τοὺς μαθητάς ὅτι εἶδε τὸν Κύριον, καὶ [ὅτι] εἶπε ταῦτα πρὸς αὐτήν.

¹⁹ Τὸ ἑσπέρας λοιπὸν τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς πρώτης τῆς ἑβδομάδος, ἐνῷ αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι, ὅπου οἱ μαθηταὶ ἦσαν συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἑστάθη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· εἰρήνῃ ὑμῖν. ²⁰ καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. ἐχάρησαν λοιπὸν οἱ

τὸν Κύριον. ²¹ εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς. ²² καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον. ²³ ἂν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἂν τινων κρατῆτε, κεκρατήνται. ²⁴ Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. ²⁵ ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· ἐωράκαμεν τὸν Κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χειρὰ μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. ²⁶ Καὶ μεθ' ἡμέρας ὁκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταί αὐτοῦ καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν. ²⁷ εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χειρὰς μου, καὶ φέρε τὴν χειρὰ σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. ²⁸ καὶ ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. ²⁹ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἐώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

³⁰ Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. ³¹ ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεῦσητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

21 Μετὰ ταῦτα ἐφάνέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς

μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον. ²¹ εἶπε δὲ πάλιν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς με ἀπέστειλεν ὁ Πατήρ, καὶ ἐγὼ πέμπω ἑσᾶς. ²² καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς· λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον. ²³ ἂν τινων συγχωρήσητε τὰς ἁμαρτίας, εἶναι συγκεχωρημέναι εἰς αὐτούς, ἂν τινων κρατῆτε, εἶναι κεκρατημένοι. ²⁴ Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, δὲν ἦτο μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. ²⁵ ἔλεγον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν οἱ ἄλλοι μαθηταί· εἶδομεν τὸν Κύριον. ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐὰν δὲν ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χειρὰ μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, δὲν θέλω πιστεύσει. ²⁶ Καὶ μεθ' ἡμέρας ὁκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς ἐνῷ αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι, καὶ ἐστάθη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν. ²⁷ ἔπειτα λέγει πρὸς τὸν Θωμᾶν· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ἐδῶ καὶ ἴδε τὰς χειρὰς μου, καὶ φέρε τὴν χειρὰ σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. ²⁸ καὶ ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. ²⁹ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ἐπειδὴ με εἶδες, [Θωμᾶ,] ἐπίστευσας· μακάριοι ὅσοι δὲν εἶδον καὶ ἐπίστευσαν.

³⁰ Καὶ ἄλλα πολλὰ θαύματα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, τὰ ὅποια δὲν εἶναι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. ³¹ ταῦτα δὲ ἐγράφησαν διὰ νὰ πιστεῦσητε ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ πιστεύοντες νὰ ἔχητε ζωὴν ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

21 Μετὰ ταῦτα ἐφάνέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητάς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς

Τιβεριάδος· ἐφάνέρωσε δὲ οὕτως.
² ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ
 Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ
 Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλι-
 λαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ
 ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
 δύο. ³ λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος·
 ὑπάγω ἀλιεύειν. λέγουσιν αὐτῷ·
 ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί.
 ἐξῆλθον καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ
 πλοῖον εὐθύς, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ
 νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν. ⁴ πρωῒας
 δὲ ἤδη γενομένης ἔστη ὁ Ἰη-
 σοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέν-
 τοι ἦδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι
 Ἰησοῦς ἐστι. ⁵ λέγει οὖν αὐ-
 τοῖς ὁ Ἰησοῦς· παιδία, μή τι
 προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν
 αὐτῷ· οὐ. ⁶ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
 βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ
 πλοίου το δίκτυον, καὶ εὐρή-
 σετε. ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι
 αὐτὸ ἐλκύσαι ἴσχυσαν ἀπὸ τοῦ
 πλήθους τῶν ἰχθύων. ⁷ λέγει οὖν
 ὁ μαθητῆς ἐκεῖνος, ὃν ἠγάπα ὁ
 Ἰησοῦς, τῷ Πέτρῳ· ὁ Κύριός
 ἐστι. Σίμων οὖν Πέτρος ἀκούσας
 ὅτι ὁ Κύριός ἐστι, τὸν ἐπενδύτην
 διεζώσατο· ἦν γὰρ γυμνός· καὶ
 ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασ-
 σαν. ⁸ οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ
 πλοιαρίῳ ἦλθον· οὐ γὰρ ἦσαν
 μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὥς
 ἀπὸ πηχῶν διακοσίων· σύρον-
 τες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων.
⁹ ὥς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν
 γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κει-
 μένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον
 καὶ ἄρτον. ¹⁰ λέγει αὐτοῖς ὁ
 Ἰησοῦς· ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψα-
 ρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν. ¹¹ ἀνέβη
 Σίμων Πέτρος καὶ εἴλκυσε τὸ
 δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, μεστὸν
 ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντη-
 κοντατριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων
 οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. ¹² λέγει
 αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ἀριστή-
 σατε. οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθη-

Τιβεριάδος· ἐφάνέρωσε δὲ οὕτως.
² ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ
 Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ
 Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας,
 καὶ οἱ [υἱοὶ] τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ
 ἄλλοι δύο ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
³ λέγει πρὸς αὐτοὺς Σίμων Πέτρος·
 ὑπάγω νὰ ἀλιεύσω. λέγουσι πρὸς
 αὐτόν· ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς μετὰ
 σου. ἐξῆλθον καὶ ἀνέβησαν εἰς
 τὸ πλοῖον εὐθύς, καὶ κατ' ἐκείνην
 τὴν νύκτα δὲν ἐπίασαν οὐδέν.
⁴ ἀφοῦ δὲ ἐγεινεν ἡδὴ πρωὶ ἐστάθη
 ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· δὲν
 ἐγνώριζον ὅμως οἱ μαθηταὶ ὅτι
 εἶναι ὁ Ἰησοῦς. ⁵ λέγει λοιπὸν
 πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· παιδία,
 μήπως ἔχετε τι προσφάγιον; ἀπεκρί-
 θησαν πρὸς αὐτόν· οὐχί. ⁶ ὁ δὲ
 εἶπε πρὸς αὐτοὺς· ῥίψατε τὸ δίκ-
 τυον εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου,
 καὶ θέλετε εὐρεῖ. ἔρριψαν λοιπόν,
 καὶ δὲν ἠδυνήθησαν πλέον νὰ σύρωσιν
 αὐτὸ ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων.
⁷ λέγει λοιπὸν πρὸς τὸν Πέτρον ὁ
 μαθητῆς ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἠγάπα
 ὁ Ἰησοῦς· ὁ Κύριος εἶναι. ὁ δὲ
 Σίμων Πέτρος ἀκούσας ὅτι εἶναι ὁ
 Κύριος, ἐζώσθη τὸ ἐπένδυμα διότι
 ἦτο γυμνός· καὶ ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς
 τὴν θάλασσαν· ⁸ οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ
 ἦλθον μὲ τὸ πλοιαρίον· διότι δὲν
 ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ἕως
 διακοσίας πήχας· σύροντες τὸ δίκ-
 τυον τῶν ἰχθύων. ⁹ καθὼς λοιπὸν
 ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν
 ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον
 ἐπικείμενον καὶ ἄρτον. ¹⁰ λέγει
 πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· φέρετε
 ἀπὸ τῶν ὀψαρίων τὰ ὅποια ἐπιάσατε
 τώρα. ¹¹ ἀνέβη Σίμων Πέτρος καὶ
 ἔσυρε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς,
 γέμον ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεν-
 τήκοντα τριῶν· καὶ ἐνῷ ἦσαν τόσοι
 δὲν ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. ¹² λέγει
 πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἔλθετε
 γευματίσατε. οὐδεὶς ὅμως τῶν
 μαθητῶν ἐτόλμα νὰ ἐξετάσῃ αὐτόν

τῶν ἐξετάσαι αὐτὸν σὺ τίς εἶ, εἰ-
δότες ὅτι ὁ Κύριός ἐστιν. ¹³ ἔρχε-
ται οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει
τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς,
καὶ τὸ ὠψάριον ὁμοίως. ¹⁴ Τοῦτο
ἤδη τρίτον ἐφανερώθη ὁ Ἰησοῦς
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐγερθεὶς
ἐκ νεκρῶν.

¹⁵ Ὅτε οὖν ἡρίστησαν, λέγει
τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς·
Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλεῖον
τούτων; λέγει αὐτῷ· ναί, Κύριε,
σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει
αὐτῷ· βόσκει τὰ ἀρνία μου.
¹⁶ λέγει αὐτῷ πάλιν δευτέρον·
Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; λέγει
αὐτῷ· ναί, Κύριε, σὺ οἶδας
ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ· ποι-
μaine τὰ πρόβατά μου. ¹⁷ λέγει
αὐτῷ τὸ τρίτον· Σίμων Ἰωνᾶ,
φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος,
ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον,
φιλεῖς με; καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Κύριε, σὺ πάντα οἶδας, σὺ
γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· βόσκει τὰ πρό-
βατά μου. ¹⁸ ἀμὴν ἀμὴν λέγω
σοι, ὅτε ἥς νεώτερος, ἐξώνυνες
σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου
ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτε-
νεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος
σε ζώσει, καὶ οἴσει ὅπου σὺ
θέλεις. ¹⁹ τοῦτο δὲ εἶπε σημαί-
νων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν
Θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει
αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. ²⁰ ἐπι-
στραφεῖς δὲ ὁ Πέτρος βλέ-
πει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα
ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ
ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ
στῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπε· Κύριε,
τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε; ²¹ τοῦ-
τον ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ
Ἰησοῦ· Κύριε, οὗτος δὲ τί;
²² λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν
αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι,
τί πρὸς σέ; σὺ ἀκολούθει μοι.
²³ ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος

σὺ τίς εἶσαι, ἐξεύροντες ὅτι εἶναι
ὁ Κύριος. ¹³ ἔρχεται λοιπὸν ὁ
Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον
καὶ δίδει εἰς αὐτούς, καὶ τὸ ὠψάριον
ὁμοίως. ¹⁴ Αὕτη ἦτο ἡδὴ τρίτη
φορὰ καθ' ἣν ὁ Ἰησοῦς ἐφανερώθη
εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ ἀφοῦ
ἡγέρθη ἐκ νεκρῶν.

¹⁵ Αφοῦ λοιπὸν ἐγευματίσαν, λέ-
γει πρὸς τὸν Σίμωνα Πέτρον ὁ
Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με
περισσότερον τούτων; λέγει πρὸς
αὐτόν· ναί, Κύριε, σὺ ἐξεύρεις ὅτι
σὲ ἀγαπῶ. λέγει πρὸς αὐτόν· βόσκει
τὰ ἀρνία μου. ¹⁶ λέγει πρὸς αὐτόν
πάλιν δευτέραν φορὰν· Σίμων
Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; λέγει πρὸς αὐτόν·
ναί, Κύριε, σὺ ἐξεύρεις ὅτι σὲ
ἀγαπῶ. λέγει πρὸς αὐτόν· ποι-
μaine τὰ πρόβατά μου. ¹⁷ λέγει πρὸς
αὐτόν τὴν τρίτην φορὰν· Σίμων Ἰωνᾶ,
ἀγαπᾷς με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι
εἶπε πρὸς αὐτόν τὴν τρίτην φορὰν·
ἀγαπᾷς με; καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν·
Κύριε, σὺ ἐξεύρεις τὰ πάντα, σὺ
γνωρίζεις ὅτι σὲ ἀγαπῶ. λέγει πρὸς
αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· βόσκει τὰ πρόβατά
μου. ¹⁸ ἀληθῶς ἀληθῶς σοὶ λέγω,
ὅτε ἥσο νεώτερος, ἐξώνυνες σεαυτὸν
καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ἀφοῦ
ὅμως γηράσῃς, θέλεις ἐκτείνειν τὰς
χεῖράς σου, καὶ ἄλλος θέλει σὲ
ζώσει, καὶ θέλει [σέ] φέρει ὅπου
δὲν θέλεις. ¹⁹ εἶπε δὲ τοῦτο δεικ-
νύων μὲ ποῖον θάνατον μέλλει νὰ
δοξάσῃ τὸν Θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν
λέγει πρὸς αὐτόν· ἀκολούθει μοι.
²⁰ στραφεῖς δὲ ὁ Πέτρος βλέπει
ἀκολουθοῦντα τὸν μαθητὴν τὸν
ὁποῖον ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, ὅστις καὶ
ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ
στῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπε· Κύριε,
τίς εἶναι ὁ παραδίδων σε; ²¹ τοῦτον
ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει πρὸς τὸν Ἰη-
σοῦν· Κύριε, οὗτος δὲ τί; ²² λέγει
πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν αὐτόν
θέλω νὰ μένῃ ἕως οὗ ἔλθω, τί πρὸς
σέ; σὺ ἀκολούθει μοι. ²³ διεδόθη

εἰς τοὺς ἀδελφούς ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ;

²⁴ Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ γράψας ταῦτα, καὶ οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. ²⁵ ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἓν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. ἀμήν.

λοιπὸν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφούς ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος δὲν ἀποθνήσκει· ὁ Ἰησοῦς ὅμως δὲν εἶπε πρὸς αὐτὸν ὅτι δὲν ἀποθνήσκει, ἀλλ' ἐὰν θέλω αὐτὸν νὰ μένῃ ἕωσοῦ ἔλθω, τί πρὸς σέ;

²⁴ Οὗτος εἶναι ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ γράψας ταῦτα, καὶ ἐξεύρομεν ὅτι εἶναι ἀληθὴς ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. ²⁵ εἶναι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, τὰ ὅποια ἐὰν γραφθῶσι καθ' ἓν, οὐδ' αὐτὸς ὁ κόσμος νομίζω θέλει χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. ἀμήν.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

1 Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιή-
σάμην περὶ πάντων, ὃ Θεό-
φιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς
ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ² ἄχρι
ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς
ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος Ἁγίου
οὗς ἐξελέξατο ἀνελήφθη. ³ οἷς
καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα
μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν
πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν
τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐ-
τοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς
βασιλείας τοῦ Θεοῦ. ⁴ καὶ συν-
αλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς
ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζε-
σθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγ-
γελίαν τοῦ Πατρὸς ἣν ἠκού-
σατέ μου. ⁵ ὅτι Ἰωάννης μὲν
ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπ-
τισθήσεσθε ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ
οὗ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέ-
ρας. ⁶ οἱ μὲν οὖν συνελθόντες
ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· Κύ-
ριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ
ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν
τῷ Ἰσραήλ; ⁷ εἶπε δὲ πρὸς
αὐτούς· οὐχ ὑμῶν ἐστὶ γινώ-
ναι χρόνους ἢ καιροὺς οὗς ὁ
Πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ιδίᾳ ἐξου-
σίᾳ, ⁸ ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν
ἐπελθόντος τοῦ Ἁγίου Πνεύ-
ματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ
μοι μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλὴμ
καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ
Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς
γῆς. ⁹ καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων
αὐτῶν ἐπῆρθη, καὶ νεφέλῃ ὑπέλα-
βεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν

1 Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἔκαμον,
ὃ Θεόφιλε, περὶ πάντων ὅσα
ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ κάμνη καὶ νὰ
διδάσκῃ, ² μέχρι τῆς ἡμέρας καθ'
ἣν ἀνελήφθη, ἀφοῦ διὰ Πνεύματος
Ἁγίου ἔδωκεν ἐντολὰς εἰς τοὺς
ἀποστόλους, τοὺς ὁποίους ἐξελέξεν.
³ εἰς τοὺς ὁποίους καὶ ἐφανέρωσεν
ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ πάθος αὐτοῦ
διὰ πολλῶν τεκμηρίων, ἐμφανι-
ζόμενος εἰς αὐτοὺς τεσσαράκοντα
ἡμέρας καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς
βασιλείας τοῦ Θεοῦ. ⁴ καὶ συνερχό-
μενος μετ' αὐτῶν παρήγγειλε νὰ
μὴ ἀπομακρυνθῶσιν ἀπὸ Ἱεροσο-
λύμων, ἀλλὰ νὰ περιμένωσι τὴν
ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς τὴν ὁποίαν
ἠκούσατε, [εἶπε,] παρ' ἐμοῦ. ⁵ διότι
ὁ μὲν Ἰωάννης ἐβάπτισεν ἐν ὕδατι,
σεῖς ὅμως θέλετε βαπτισθῆ ἐν
Πνεύματι Ἁγίῳ οὐχὶ μετὰ πολλὰς
ταύτας ἡμέρας. ⁶ ἐκεῖνοι λοιπὸν
συνελθόντες ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες·
Κύριε, τάχα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ
ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν εἰς
τὸν Ἰσραὴλ; ⁷ εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς·
δὲν ἀνήκει εἰς ἐσᾶς νὰ γνωρίζητε
τοὺς χρόνους ἢ τοὺς καιροὺς τοὺς
ὁποίους ὁ Πατὴρ ἔθεσεν ἐν τῇ
ιδίᾳ [αὐτοῦ] ἐξουσίᾳ, ⁸ ἀλλὰ θέλετε
λάβει δύναμιν ὅταν ἐπέλθῃ τὸ
Ἅγιον Πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς, καὶ θέλετε
εἶσθαι εἰς ἐμὲ μάρτυρες καὶ ἐν
Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ
καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς
γῆς. ⁹ καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα βλεπόν-
των αὐτῶν ἀνελήφθη, καὶ νεφέλῃ
ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν

αὐτῶν. ¹⁰ καὶ ὥς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένον αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρεστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῇτι λευκῇ, ¹¹ οἳ καὶ εἶπον· ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. ¹² Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὅρων τοῦ καλουμένου Ἐλαιῶνος, ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν. ¹³ καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῶον οὗ ἦσαν καταμένοντες, ὃ τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτὴς καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. ¹⁴ οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει σὺν γυναιξὶ καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

¹⁵ Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν εἶπεν· ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὥς ἑκατὸν εἴκοσιν· ¹⁶ ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην ἣν προεῖπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ στόματος Δαυεὶδ περὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσι τὸν Ἰησοῦν, ¹⁷ ὅτι κατηριθμημένος ἦν σὺν ἡμῖν καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης. ¹⁸ οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησε μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ· ¹⁹ καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν Ἀκελδαμά,

αὐτῶν. ¹⁰ καὶ ἐνῶ ἦσαν ἀτενίζοντες εἰς τὸν οὐρανόν ὅτε αὐτὸς ἀνέβαιnen, ἰδοὺ ἄνδρες δύο μὲ ἱμάτια λευκὰ ἐστάθησαν πλησίον αὐτῶν, ¹¹ οἷτινες καὶ εἶπον· ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἴστασθε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὅστις ἀνελήφθη ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, θέλει ἔλθεῖ οὕτω καθ' ὃν τρόπον εἶδετε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. ¹² Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ καλουμένου Ἐλαιῶνος, τὸ ὁποῖον εἶναι πλησίον τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀπέχον ὁδὸν σαββάτου. ¹³ καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ἀνώγειον ὅπου εἶχον τὸ κατάλυμα, ὃ Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτὴς καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. ¹⁴ οὗτοι πάντες ἐνέμενον ὁμοθυμαδὸν εἰς τὴν προσευχὴν καὶ τὴν δέξιν μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ Μαρίας τῆς μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ καὶ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.

¹⁵ Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις σηκωθείς ὁ Πέτρος εἰς τὸ μέσον τῶν μαθητῶν εἶπεν· ἦτο δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκεῖ παρόντων ὥς ἑκατὸν εἴκοσιν· ¹⁶ ἄνδρες ἀδελφοί, ἔπρεπε νὰ πληρωθῇ ἡ γραφὴ αὕτη τὴν ὁποίαν προεῖπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ στόματος τοῦ Δαβὶδ περὶ τοῦ Ἰούδα ὅστις ἔγεινεν ὁδηγὸς εἰς τοὺς συλλαβόντας τὸν Ἰησοῦν, ¹⁷ διότι ἦτο συνηριθμημένος μὲ ἡμᾶς καὶ ἔλαβε τὴν μερίδα τῆς διακονίας ταύτης. ¹⁸ οὗτος λοιπὸν ἀπέκτησεν ἀγρὸν ἐκ τοῦ μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πεσὼν πρόμυττα ἐσχίσθη εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐξεχύθησαν ὅλα τὰ ἐντόσθια αὐτοῦ· ¹⁹ καὶ ἔγεινε γνωστὸν εἰς πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἱερουσαλὴμ, ὥστε ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ὠνομάσθη ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν διαλέκτῳ Ἀκελδαμά, τουτέστιν,

τουτέστι χωρίον αἵματος. ²⁰ γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ Ψαλμῶν· γεννηθήτω ἡ ἑπαυλις αὐτοῦ ἔρημος καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ· καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. ²¹ δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῶν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν ᾧ εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ²² ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων. ²³ Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰουστos, καὶ Ματθίαν. ²⁴ καὶ προσευξάμενοι εἶπον· σὺ Κύριε, καρδιογνώστα πάντων, ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα, ²⁵ λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἐξ ἧς παρέβη Ἰούδας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. ²⁶ καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων.

2 Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό. ² καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι. ³ καὶ ὠφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὥσει πυρός, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν, ⁴ καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι. ⁵ Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. ⁶ γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος

ἄγρὸς αἵματος. ²⁰ διότι εἶναι γεγραμμένον ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν Ψαλμῶν· ὃς γείνη ἡ κατοικία αὐτοῦ ἔρημος καὶ ὃς μὴ ἦναι ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ· καὶ ἄλλος ὃς λάβῃ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ. ²¹ πρέπει λοιπὸν ἐκ τῶν ἀνδρῶν οἵτινες συνῆλθον μεθ' ἡμῶν καθ' ὅλον τὸν καιρὸν καθ' ὃν εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθε πρὸς ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ²² ἀρχίσας ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, εἰς ἐκ τούτων νὰ γείνη μεθ' ἡμῶν μάρτυς τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ. ²³ Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν, ὅστις ἐπωνομάσθη Ἰουστos, καὶ Ματθίαν. ²⁴ καὶ προσευχηθέντες εἶπον· σὺ Κύριε, καρδιογνώστα πάντων, ἀνάδειξον ἐκ τῶν δύο τούτων ἕνα ὄντινα ἐξελέξας, ²⁵ διὰ νὰ λάβῃ τὴν μερίδα τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξέπεσεν ὁ Ἰούδας διὰ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. ²⁶ καὶ ἔδωκαν τοὺς κλήρους αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὸν Ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων.

2 Καὶ ὅτε ἦλθεν ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. ² καὶ ἐξαίφνης ἐγενεῖν ἦχος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς ἀνέμου βιαίως φερομένου, καὶ ἐγέμισεν ὅλον τὸν οἶκον ὅπου ἦσαν καθήμενοι. ³ καὶ ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡς πυρός, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ ἕνα ἕκαστον αὐτῶν, ⁴ καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἤρχισαν νὰ λαλῶσι ξένας γλώσσας καθὼς τὸ πνεῦμα ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς νὰ λαλῶσιν. ⁵ Ἦσαν δὲ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. ⁶ καὶ καθὼς ἐγενεῖν ἡ φωνὴ αὕτη συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνεταράχθη, διότι ἤκουον αὐτοὺς εἰς ἕκαστος λαλοῦν-

τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. ⁷ ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; ⁸ καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; ⁹ Πάρθοι καὶ Μηδοὶ καὶ Ἑλαμίται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, ¹⁰ Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, ¹¹ Κρῆτες καὶ Ἀραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. ¹² ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες· τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; ¹³ ἕτεροι δὲ χλευάζοντες ἔλεγον ὅτι γλεῦκους μεμεστωμένοι εἰσὶ.

¹⁴ Σταθεὶς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἀπεφθέγγετο αὐτοῖς· ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἱερουσαλήμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου. ¹⁵ οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι μεθύουσιν· ἔστι γὰρ ὥρα τρίτῃ τῆς ἡμέρας· ¹⁶ ἀλλὰ τοῦτό ἐστι τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ· ¹⁷ καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεῦσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται· ¹⁸ καὶ γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου, καὶ προφητεῦσουσι. ¹⁹ καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ

τας μετὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ διάλεκτον. ⁷ ἐξεπλήττοντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· ἰδοὺ πάντες οὗτοι οἱ λαλοῦντες δὲν εἶναι Γαλιλαῖοι; ⁸ καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος ἐν τῇ ἰδίᾳ ἡμῶν διαλέκτῳ ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; ⁹ Πάρθοι καὶ Μηδοὶ καὶ Ἑλαμίται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, τὴν Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, τὸν Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, ¹⁰ τὴν Φρυγίαν τε καὶ τὴν Παμφυλίαν, τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ τὴν Κυρήνην, καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, ¹¹ Κρῆτες καὶ Ἀραβες, ἀκούομεν αὐτοὺς λαλοῦντας ἐν ταῖς γλώσσαις ἡμῶν τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. ¹² ἐθαύμαζον δὲ πάντες καὶ ἠπόρουν, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες· τί σημαίνει τοῦτο; ¹³ ἄλλοι δὲ χλευάζοντες ἔλεγον ὅτι εἶναι μεστοὶ ἀπὸ γλυκύν οἶνον.

¹⁴ Σταθεὶς δὲ ὁ Πέτρος μετὰ τῶν ἑνδεκα ὕψωσε τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς· ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἱερουσαλήμ, τοῦτο ὡς ᾔδειτε γνωστὸν εἰς ἐσᾶς καὶ ἀκούσατε τοὺς λόγους μου. ¹⁵ διότι οὗτοι δὲν εἶναι μεθυσμένοι, καθὼς σεῖς νομίζετε· διότι εἶναι τρίτῃ ὥρᾳ τῆς ἡμέρας· ¹⁶ ἀλλὰ τοῦτο εἶναι τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ· ¹⁷ καὶ ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεός, θέλω ἐκχεῖ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ θέλουσι προφητεῦσαι οἱ υἱοὶ σας καὶ αἱ θυγατέρες σας, καὶ οἱ νεανίσκοι σας θέλουσιν ἰδεῖ ὁράσεις, καὶ οἱ πρεσβύτεροί σας; θέλουσιν ἐνυπνιασθῇ ἐνύπνια· ¹⁸ καὶ ἔτι ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις θέλω ἐκχεῖ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου, καὶ θέλουσι προφητεῦσαι. ¹⁹ καὶ θέλω δεῖξει τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ σημεῖα ἐπὶ

σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ·²⁰ ὁ ἥλιος μεταστραφῆσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ.²¹ καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται.²² Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ σημείοις οἷς ἐποίησε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἶδατε,²³ τοῦτον τῇ ὀρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ Θεοῦ ἔκδοτον λαβόντες, διὰ χειρῶν ἀνόμων προσπῆξαντες ἀνείλετε·²⁴ ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησε λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατόν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ.²⁵ Δαυεὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν· προωρώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἔστιν ἵνα μὴ σαλευθῶ.²⁶ διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι,²⁷ ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψει τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδου οὐδὲ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.²⁸ ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου.²⁹ Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαυεὶδ ὅτι καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη καὶ τὸ μνημα αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης.³⁰ προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὄρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὁσφύος αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν Χριστὸν καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ,³¹ προιδὼν ἐλάλησε

τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ·²⁰ ὁ ἥλιος θέλει μεταστραφῆ εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα πρὶν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἡ μεγάλη καὶ ἐπιφανῆς.²¹ καὶ πᾶς ὅστις ἂν ἐπικαλεσθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου θέλει σωθῇ.²² Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· τὸν Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀποδεδειγμένον πρὸς ἑσᾶς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ θαυμάτων καὶ τεραστίων καὶ σημείων τὰ ὅποια ὁ Θεὸς ἔκαμε δι' αὐτοῦ ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ σεῖς ἐξεύρετε,²³ τοῦτον λαβόντες παραδεδομένον κατὰ τὴν ὀρισμένην βουλήν καὶ πρόγνωσιν τοῦ Θεοῦ, διὰ χειρῶν ἀνόμων σταυρώσαντες ἐθανατώσατε·²⁴ τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς ἀνέστησε λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου, διότι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κρατῆται ὑπ' αὐτοῦ.²⁵ ἐπειδὴ ὁ Δαβὶδ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἔβλεπον τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διαπαντός, διότι εἶναι ἐκ δεξιῶν μου διὰ νὰ μὴ σαλευθῶ.²⁶ διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου καὶ ἠγαλλίασεν ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου θέλει ἀναπαυθῇ ἐπ' ἐλπίδι,²⁷ διότι δὲν θέλεις ἐγκαταλείψει τὴν ψυχὴν μου ἐν τῷ ἄδῃ οὐδὲ θέλεις ἀφήσει τὸν ὄσιόν σου νὰ ἴδῃ διαφθοράν.²⁸ ἐφάνερωσας εἰς ἐμὲ ὁδοὺς ζωῆς, θέλεις με χορτάσει ἀπὸ εὐφροσύνης διὰ τοῦ προσώπου σου.²⁹ Ἄνδρες ἀδελφοί, δύναμαι νὰ σας εἰπῶ μετὰ παρρησίας περὶ τοῦ πατριάρχου Δαβὶδ ὅτι καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνημα αὐτοῦ εἶναι παρ' ἡμῖν μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης.³⁰ ἐπειδὴ λοιπὸν ἦτο προφήτης, καὶ ἤξευρεν ὅτι μεθ' ὅρκου ὤμοσε πρὸς αὐτὸν ὁ Θεός, ὅτι ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς ὁσφύος αὐτοῦ θέλει ἀναστήσει κατὰ σάρκα τὸν Χριστὸν διὰ νὰ καθίσῃ [αὐτὸν] ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ,³¹ προιδὼν ἐλάλησε

περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ὅτι οὐ κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς ἄδον οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν. ³² τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. ³³ τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ Θεοῦ ὑψωθείς, τὴν τε ἐπαγγελίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ Πατρός· ἐξέχεε τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. ³⁴ οὗ γὰρ Δαυεὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λέγει δὲ αὐτός· εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ³⁵ ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. ³⁶ ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι καὶ Κύριον καὶ Χριστὸν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐποίησε, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

³⁷ Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ, εἰπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους· τί ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; ³⁸ Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς· μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεάν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. ³⁹ ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακράν, ὅσους ἂν προσκαλέσῃται Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. ⁴⁰ ἐτέροις τε λόγοις πλείοσι διεμαρτύρετο καὶ παρεκάλει λέγων· σῶθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. ⁴¹ οἱ μὲν οὖν ἀσμένως ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, καὶ προσετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλια. ⁴² ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς. ⁴³ Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος,

περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ὅτι δὲν ἐγκατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῷ ἄδῃ οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν. ³² τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεός, τοῦ ὁποίου πάντες ἡμεῖς εἴμεθα μάρτυρες. ³³ ἀφοῦ λοιπὸν ὑψώθη διὰ τῆς δεξιᾶς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ Πατρός, τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐξέχεε τοῦτο τὸ ὁποῖον τώρα σεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. ³⁴ διότι ὁ Δαβὶδ δὲν ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λέγει ὁμοῦς αὐτός· εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Κύριόν μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ³⁵ ἕως οὗ θέσω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. ³⁶ βεβαίως λοιπὸν ἅς ἐξεύρῃ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ ὅτι ὁ Θεὸς Κύριον καὶ Χριστὸν ἔκαμεν αὐτὸν τοῦτον τὸν Ἰησοῦν, τὸν ὁποῖον σεῖς ἐσταυρώσατε.

³⁷ Ἀφοῦ δὲ ἤκουσαν [ταῦτα] ἦλθεν εἰς κατάνυξιν ἡ καρδιά αὐτῶν, καὶ εἶπον πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους· τί πρέπει νὰ κάμωμεν, ἄνδρες ἀδελφοί; ³⁸ καὶ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς· μετανοήσατε, καὶ ἅς βαπτισθῇ ἕκαστος ὑμῶν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ θέλετε λάβει τὴν δωρεάν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. ³⁹ διότι πρὸς ἐσᾶς εἶναι ἡ ἐπαγγελία καὶ πρὸς τὰ τέκνα σας καὶ πρὸς πάντας τοὺς εἰς μακράν, ὅσους ἂν προσκαλέσῃ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. ⁴⁰ καὶ μετ' ἄλλους πολλοὺς λόγους διεμαρτύρετο καὶ προέτρεπε λέγων· σῶθητε ἀπὸ τῆς διεστραμμένης ταύτης γενεᾶς. ⁴¹ ἐκεῖνοι λοιπὸν μετὰ χαρᾶς δεχθέντες τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, καὶ προσετέθησαν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἕως τρεῖς χιλιάδες ψυχαί. ⁴² καὶ ἐνέμενον ἐν τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ἐν ταῖς προσευχαῖς. ⁴³ Κατέλαβε δὲ πᾶσαν ψυχὴν φόβος, καὶ πολλὰ τεράστια

πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγένετο. ⁴⁴ πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά, ⁴⁵ καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσι καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχε. ⁴⁶ καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, ⁴⁷ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. ὁ δὲ Κύριος προσετίθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

3 Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην. ² καὶ τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὠραίαν τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερὸν. ³ ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιεῖναι εἰς τὸ ἱερὸν ἠρώτα ἐλεημοσύνην λαβεῖν. ⁴ ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ εἶπε· βλέπον εἰς ἡμᾶς. ⁵ ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. ⁶ εἶπε δὲ Πέτρος· ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὁ δὲ ἔχω τοῦτό σοι δίδωμι· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἐγειρε καὶ περιπάτει. ⁷ καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρε· παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρά, ⁸ καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν. ⁹ καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα

καὶ σημεῖα ἐγίνοντο διὰ τῶν ἀποστόλων. ⁴⁴ καὶ πάντες οἱ πιστεύοντες ἦσαν ὁμοῦ καὶ εἶχον τὰ πάντα κοινά, ⁴⁵ καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰ ὑπάρχοντα [αὐτῶν] ἐπώλουν καὶ διεμοίραζον αὐτὰ εἰς πάντας καθ' ἣν ἕκαστος εἶχε χρεῖαν. ⁴⁶ καὶ καθ' ἡμέραν ἐμμένοντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ κόπτοντες τὸν ἄρτον κατ' οἴκους, μετελάμβανον τὴν τροφήν ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀπλότητι καρδίας, ⁴⁷ δοξολογοῦντες τὸν Θεὸν καὶ εὐρίσκοντες χάριν ἐνώπιον ὅλου τοῦ λαοῦ. ὁ δὲ Κύριος προσέθετε καθ' ἡμέραν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοὺς σωζομένους.

3 Ἀνέβαινον δὲ ὁμοῦ ὁ Πέτρος καὶ Ἰωάννης εἰς τὸ ἱερὸν κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην. ² καὶ ἄνθρωπός τις χωλὸς ὑπάρχων ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ἐβαστάζετο, τὸν ὅποιον ἔθετον καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὠραίαν διὰ τὴν ζητῆ ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσερχομένων εἰς τὸ ἱερὸν. ³ οὗτος ἰδὼν τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ ἱερὸν ἐζήτηι νὰ λάβῃ ἐλεημοσύνην. ⁴ ἀτενίσας δὲ εἰς αὐτὸν ὁ Πέτρος μετὰ τοῦ Ἰωάννου εἶπε· βλέπον εἰς ἡμᾶς. ⁵ καὶ ἐκεῖνος ἔβλεπεν αὐτοὺς μετὰ προσοχῆς προσμένων νὰ λάβῃ τι παρ' αὐτῶν. ⁶ ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν· ἀργύριον καὶ χρυσίον ἐγὼ δὲν ἔχω· ἀλλ' ὅτι ἔχω τοῦτό σοι δίδω· ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου σηκώθητι καὶ περιπάτει. ⁷ καὶ πιάσας αὐτὸν ἀπὸ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐσήκωσε· καὶ παρευθὺς ἐστερεώθησαν αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρά [τῶν ποδῶν] αὐτοῦ, ⁸ καὶ ἀναπηδήσας ἐστάθη [ὄρθιος] καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθε μετ' αὐτῶν εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν καὶ πηδῶν καὶ δοξάζων τὸν Θεόν. ⁹ καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ δοξάζοντα τὸν Θεόν.

τὸν Θεόν· ¹⁰ ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὠραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ.

¹¹ Κρατοῦντος δὲ τοῦ ἱαθέντος χωλοῦ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σολομῶντος ἑκθαμβοί. ¹² ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· ἄνδρες Ἰσραηλίται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε ὥς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσι τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; ¹³ ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασε τὸν Παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν· ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε καὶ ἡρνήσασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν· ¹⁴ ὑμεῖς δὲ τὸν ἄγιον καὶ δίκαιον ἡρνήσασθε, καὶ ᾗτήσασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, ¹⁵ τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνετε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. ¹⁶ καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦτον, ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε, ἐστερέωσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὀλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν. ¹⁷ καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν· ¹⁸ ὁ δὲ Θεὸς ᾧ προκατήγγειλε διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ παθεῖν τὸν Χριστόν, ἐπλήρωσεν οὕτω. ¹⁹ μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ²⁰ ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον ὑμῖν Χριστόν Ἰησοῦν, ²¹ ὃν δεῖ οὐρανὸν

¹⁰ καὶ ἐγνώριζον αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦτο ὁ καθήμενος διὰ ἐλεημοσύνην εἰς τὴν Ὠραίαν πύλην τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐπλήσθησαν ἀπὸ θάμβους καὶ ἐκστάσεως διὰ τὸ γεγονὸς εἰς αὐτόν.

¹¹ Καὶ ἐνῷ ὁ ἱατρευθεὶς χωλὸς ἐκράτει τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὴν στοᾶν τὴν λεγομένην Σολομῶντος ἑκθαμβοί. ¹² ἰδὼν δὲ ὁ Πέτρος ἀπεκρίθη πρὸς τὸν λαόν· ἄνδρες Ἰσραηλίται, τί θαυμάζετε διὰ τοῦτο, ἢ τί ἀτενίζετε εἰς ἡμᾶς, ὥς ἂν ἐκάμομεν ἀπὸ ἰδίας [ἡμῶν] δυνάμεως ἢ εὐσεβείας νὰ περιπατῇ αὐτός; ¹³ ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ Ἰησοῦν· τὸν ὁποῖον σεῖς παρεδώκατε καὶ ἡρνήθητε αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, ἐνῷ ἐκεῖνος ἔκρινε νὰ ἀπολύσῃ [αὐτόν]· ¹⁴ σεῖς ὅμως τὸν ἄγιον καὶ δίκαιον ἡρνήθητε, καὶ ἐζητήσατε ἄνδρα φονέα νὰ χαρισθῇ εἰς ἐσᾶς, ¹⁵ τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἐθανατώσατε, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν, τοῦ ὁποίου ἡμεῖς εἴμεθα μάρτυρες. ¹⁶ καὶ διὰ τῆς εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ πίστεως τοῦτον, τὸν ὁποῖον θεωρεῖτε καὶ γνωρίζετε, τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐστερέωσε, καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν εἰς αὐτόν τὴν τελείαν ταύτην ὑγείαν ἐνώπιον πάντων ὑμῶν. ¹⁷ καὶ τώρα, ἀδελφοί, ἐξεύρω ὅτι ἐπράξατε κατὰ ἄγνοιαν, καθὼς καὶ οἱ ἄρχοντές σας· ¹⁸ ὁ δὲ Θεὸς ὅσα προεῖπε διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ ὅτι ὁ Χριστὸς ἔμελλε νὰ πάθῃ, ἐξεπλήρωσεν οὕτω. ¹⁹ μετανοήσατε λοιπὸν καὶ ἐπιστρέψατε, διὰ νὰ ἐξαλειφθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι σας, διὰ νὰ ἔλθωσι καιροὶ ἀναψυχῆς ἀπὸ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ²⁰ καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεκηρυγμένον εἰς ἐσᾶς Ἰησοῦν Χριστόν, ²¹ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ

μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκατα-
στάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν
ὁ Θεὸς διὰ στόματος πάντων ἁγίων
αὐτοῦ προφητῶν ἀπ' αἰῶνος.
²² Μωυσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς
πατέρας εἶπεν ὅτι προφήτην ὑμῖν
ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν
ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ·
αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα
ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. ²³ ἔσται δὲ
πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ
τοῦ προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευ-
θήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ. ²⁴ καὶ πάν-
τες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ
καὶ τῶν καθεξῆς ὅσοι ἐλάλησαν,
καὶ κατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύ-
τας. ²⁵ ὑμεῖς ἐστέ υἱοὶ τῶν προ-
φητῶν καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο
ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν,
λέγων πρὸς Ἀβραάμ· καὶ ἐν
τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται
πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς. ²⁶ ὑμῖν
πρῶτον ὁ Θεὸς ἀναστήσας τὸν
Παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν ἀπέστειλεν
αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ
ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν
πονηριῶν ὑμῶν.

4 Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς
τὸν λαὸν ἐπέστησαν αὐτοῖς
οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ
ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, ² δια-
πονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐ-
τοὺς τὸν λαὸν καὶ καταγγέλλειν
ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τὴν
ἐκ νεκρῶν. ³ καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς
τὰς χεῖρας καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν
εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ ἐσπέρα
ἤδη. ⁴ πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων
τὸν λόγον ἐπίστευσαν, καὶ ἐγενήθη
ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὥσει χιλιάδες
πέντε. ⁵ Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν
αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς
ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους
καὶ τοὺς γραμματεῖς εἰς Ἱερουσα-
λὴμ, ⁶ καὶ Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα
καὶ Καϊάφαν καὶ Ἰωάννην καὶ
Ἀλέξανδρον καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ
γένους ἀρχιερατικοῦ. ⁷ καὶ στή-

δεχθῆ ὁ οὐρανὸς μέχρι τῶν καιρῶν
τῆς ἀποκαταστάσεως πάντων ὅσα
ἐλάλησεν ὁ Θεὸς ἀπ' αἰῶνος διὰ
στόματος πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ
προφητῶν. ²² διότι ὁ Μωυσῆς εἶπε
πρὸς τοὺς πατέρας ὅτι Κύριος ὁ
Θεὸς σας θέλει ἀναστήσει εἰς ἐσᾶς
προφήτην ἐκ τῶν ἀδελφῶν σας
ὡς ἐμέ· αὐτοῦ θέλετε ἀκούει κατὰ
πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ἐσᾶς.
²³ καὶ πᾶσα ψυχὴ, ἥτις δὲν ἀκούσῃ
τοῦ προφήτου ἐκείνου, θέλει ἐξολο-
θρευθῆ ἐκ τοῦ λαοῦ. ²⁴ καὶ πάντες δὲ
οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν
καθεξῆς, ὅσοι ἐλάλησαν, προανήγγ-
ειλαν καὶ τὰς ἡμέρας ταύτας.
²⁵ σεῖς εἴσθε υἱοὶ τῶν προφητῶν
καὶ τῆς διαθήκης τὴν ὁποίαν ἔκαμεν
ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν,
λέγων πρὸς τὸν Ἀβραάμ· καὶ
ἐν τῷ σπέρματί σου θέλουσιν
εὐλογηθῆ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.
²⁶ πρὸς ἐσᾶς πρῶτον ὁ Θεὸς ἀνα-
στήσας τὸν Υἱὸν αὐτοῦ Ἰησοῦν
ἀπέστειλεν αὐτὸν διὰ νὰ σας εὐλογῇ
ὅταν ἐπιστρέφῃτε ἕκαστος ἀπὸ τῶν
πονηριῶν ὑμῶν.

4 Ἐνθ' δὲ αὐτοὶ ἐλάλουν πρὸς τὸν
λαὸν ἦλθον ἐπ' αὐτοὺς οἱ ἱερεῖς
καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ
Σαδδουκαῖοι, ² ἀγανακτοῦντες διότι
ἐδίδασκον τὸν λαὸν καὶ ἐκήρυτ-
τον διὰ τοῦ Ἰησοῦ τὴν ἐκ νεκρῶν
ἀνάστασιν. ³ καὶ ἐπέβαλον ἐπ'
αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ ἔθεσαν
ὑπὸ φύλαξιν ἕως τῆς αὔριου,
διότι ἦτο ἤδη ἐσπέρα. ⁴ πολλοὶ
δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον
ἐπίστευσαν, καὶ ἐγενεῖν ὁ ἀριθ-
μὸς τῶν ἀνδρῶν ὡς πέντε χιλιάδες.
⁵ Καὶ τῇ ἐπαύριον συνήχθησαν
εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ οἱ ἄρχοντες
αὐτῶν καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ
οἱ γραμματεῖς, ⁶ καὶ Ἄννας ὁ
ἀρχιερεὺς καὶ Καϊάφας καὶ Ἰωάννης
καὶ Ἀλέξανδρος, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ
γένους ἀρχιερατικοῦ. ⁷ καὶ στή-
σαντες αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον ἡρώτων·

σαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἐπυν-
θάνοντο· ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν
ποιῷ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο
ὕμεῖς; ⁸ τότε Πέτρος πλησθεὶς
Πνεύματος Ἁγίου εἶπε πρὸς αὐ-
τοὺς· ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ
πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ, ⁹ εἰ
ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ
εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν
τίνι οὗτος σέσωσται, ¹⁰ γνωστὸν
ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ
λαῷ Ἰσραὴλ ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,
ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς
ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ
οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν
ὕγιης. ¹¹ οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξ-
ουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκο-
δομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν
γωνίας. ¹² καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ
οὐδενὶ ἢ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ
ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν
τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν
ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

¹³ Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ
Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου,
καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι
ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται,
ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐ-
τοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν,
¹⁴ τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέποντες
σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν τεθε-
ραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντει-
πεῖν. ¹⁵ κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς
ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, συν-
έβαλλον πρὸς ἀλλήλους ¹⁶ λέγον-
τες· τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώ-
ποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ
γνωστὸν σημεῖον γέγονε δι' αὐ-
τῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν
Ἱερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ
δυνάμεθα ἀγνῆσθαι. ¹⁷ ἀλλ' ἵνα
μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν
λαόν, ἀπειλῇ ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς
μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. ¹⁸ καὶ
καλέσαντες αὐτοὺς παρήγγειλαν
αὐτοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι

διὰ ποίας δυνάμεως ἢ διὰ ποίου
ὀνόματος ἐπράξατε τοῦτο σεῖς;
⁸ τότε ὁ Πέτρος πλησθεὶς Πνεύματος
Ἁγίου, εἶπε πρὸς αὐτούς· ἄρχοντες
τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ
Ἰσραὴλ, ⁹ ἐὰν ἡμεῖς ἀνακρινώ-
μεθα σήμερον διὰ εὐεργεσίαν πρὸς
ἄνθρωπον ἀσθενοῦντα, διὰ ποίας
[δυνάμεως] οὗτος ἰατρεύθη, ¹⁰ ὥς
ἦναι γνωστὸν εἰς πάντας ὑμᾶς καὶ
εἰς πάντα τὸν λαόν τοῦ Ἰσραὴλ
ὅτι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, τὸν ὁποῖον
σεῖς ἐσταυρώσατε, τὸν ὁποῖον ὁ
Θεὸς ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν, διὰ τού-
του παρίσταται οὗτος ἐνώπιον ὑμῶν
ὕγιης. ¹¹ οὗτος εἶναι ὁ λίθος ὁ ἐξ-
ουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούν-
των, ὅστις ἔγεινε κεφαλὴ γωνίας.
¹² καὶ δὲν ὑπάρχει δι' οὐδενὸς ἄλλου
ἢ σωτηρία· διότι οὔτε ὄνομα ἄλλο
εἶναι ὑπὸ τὸν οὐρανὸν δεδομένον
μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ
ὁποίου πρέπει νὰ σωθῶμεν.

¹³ Θεωροῦντες δὲ τὴν παρρησίαν
τοῦ Πέτρου καὶ Ἰωάννου, καὶ
πληροφορηθέντες ὅτι εἶναι ἄνθρωποι
ἀγράμματοι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον,
καὶ ἀνεγνώριζον αὐτοὺς ὅτι ἦσαν
μετὰ τοῦ Ἰησοῦ, ¹⁴ βλέποντες δὲ
τὸν ἄνθρωπον τὸν τεθεραπευμένον
ιστάμενον μετ' αὐτῶν, δὲν εἶχον
οὐδὲν νὰ ἀντείπωσι. ¹⁵ προστάξαν-
τες δὲ αὐτοὺς νὰ ἀπέλθωσιν ἔξω
τοῦ συνεδρίου, συνεβουλεύθησαν πρὸς
ἀλλήλους ¹⁶ λέγοντες· τί θέλομεν
κάμει εἰς τοὺς ἀνθρώπους τούτους;
ἐπειδὴ ὅτι μὲν ἔγεινε δι' αὐτῶν
γνωστὸν θαῦμα, [εἶναι] φανερόν εἰς
πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἱε-
ρουσαλὴμ, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνη-
θῶμεν [τοῦτο]. ¹⁷ ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ
διαδοθῇ περισσότερον εἰς τὸν λαόν, ὥς
ἀπειλήσωμεν αὐτοὺς αὐστηρῶς νὰ
μὴ λαλῶσι πλέον ἐν τῷ ὀνόματι
τούτῳ πρὸς μηδέναν ἀνθρώπων. ¹⁸ καὶ
καλέσαντες αὐτοὺς παρήγγειλαν εἰς
αὐτοὺς νὰ μὴ λαλῶσι καθόλου μηδὲ

μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. ¹⁹ ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον· εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε. ²⁰ οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἃ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ λαλεῖν. ²¹ οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς κολάσωνται αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. ²² ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.

²³ Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. ²⁴ οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἶπον· Δέσποτα, σὺ ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ²⁵ ὁ διὰ στόματος Δαυεὶδ παιδὸς σου εἰπὼν· ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; ²⁶ παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. ²⁷ συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ τὸν ἅγιον Παῖδά σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ, ²⁸ ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλὴ σου προώρισε γενέσθαι. ²⁹ καὶ τὰ νῦν, Κύριε, ἐπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου ³⁰ ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου Παιδὸς σου Ἰησοῦ. ³¹ καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη

νὰ διδάσκωσιν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. ¹⁹ ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον· ἂν ἦναι δίκαιον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ νὰ ἀκούωμεν ἐσᾶς μᾶλλον παρὰ τὸν Θεόν, κρίνατε. ²⁰ διότι ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ λαλῶμεν ὅσα εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν. ²¹ οἱ δὲ πάλιν ἀπειλήσαντες αὐτοὺς ἀπέλυσαν, μὴ εὐρίσκοντες τὸ πῶς νὰ τιμωρήσωσιν αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, διότι πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεὸν διὰ τὸ γεγονός. ²² ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἔγεινε τὸ θαῦμα τοῦτο τῆς θεραπείας ἦτο περισσώτερον τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν.

²³ Καὶ ἀφοῦ ἀπελύθησαν ἦλθον πρὸς τοὺς οἰκείους καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα εἶπον πρὸς αὐτοὺς οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι. ²⁴ οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ὕψωσαν τὴν φωνὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἶπον· Δέσποτα, σὺ [εἶσαι] ὁ Θεός, ὅστις ἔκαμες τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ²⁵ ὅστις εἶπας διὰ στόματος Δαβὶδ τοῦ δούλου σου· διὰ τί ἐφρύαξαν τὰ ἔθνη καὶ οἱ λαοὶ ἐμελέτησαν μάταια; ²⁶ παρεστάθησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ὁμοῦ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. ²⁷ διότι συνήχθησαν ἐπ' ἀληθείας ἐναντίον τοῦ ἁγίου Παιδὸς σου Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον ἔχρισας, καὶ ὁ Ἡρώδης καὶ ὁ Πόντιος Πιλάτος μετὰ τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν λαῶν τοῦ Ἰσραὴλ, ²⁸ διὰ νὰ κάμωσιν ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλὴ σου προώρισε νὰ γείνωσι. ²⁹ καὶ τώρα, Κύριε, βλέπον εἰς τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς εἰς τοὺς δούλους σου νὰ λαλῶσι τὸν λόγον σου μετὰ πάσης παρρησίας ³⁰ ἐκτείνων τὴν χεῖρά σου εἰς θεραπείαν καὶ γινόμενων σημείων καὶ τεραστίων διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου Παιδὸς σου Ἰησοῦ. ³¹ μετὰ δὲ τὴν

ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας.

³² Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ μία, καὶ οὐδὲ εἰς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.

³³ καὶ μεγάλη δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. ³⁴ οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων ³⁵ καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· διεδίδото δὲ ἕκαστῳ καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχεν. ³⁶ Ἰωσῆς δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ἀπὸ τῶν ἀποστόλων, ὃ ἐστι μεθερμηνεύμενον υἱὸς παρακλήσεως, Λευΐτης, Κύπριος τῷ γένει, ³⁷ ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας ἤνεγκε τὸ χρῆμα καὶ ἔθηκε παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

5 Ἄνθρω δὲ τις Ἀνανίας ὀνόματι σὺν Σαπφείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησε κτῆμα ² καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. ³ εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· Ἀνανία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ Πνεῦμα τοῦ Ἁγίου καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; ⁴ οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενε καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε; τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ. ⁵ ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους πεσὼν ἐξέφυξε, καὶ ἐγένετο φόβος

δέησιν αὐτῶν ἐσεῖσθαι ὁ τόπος ὅπου ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας.

³² Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ ἦτο μία, καὶ οὐδὲ εἰς ἕλεγεν ὅτι εἶναι ἑαυτοῦ τι ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ ἀλλ' εἶχον τὰ πάντα κοινά. ³³ καὶ μετὰ δυνάμει μεγάλης ἀπέδιδον οἱ ἀπόστολοι τὴν μαρτυρίαν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ χάρις μεγάλη ἦτο ἐπὶ πάντας αὐτούς. ³⁴ ἐπειδὴ οὐδὲ ἡτό τις μετὰ αὐτῶν ἐνδεής· διότι ὅσοι ἦσαν κτήτορες ἀγρῶν ἢ οἰκιῶν, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πωλουμένων ³⁵ καὶ ἔθετον εἰς τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· καὶ διεμοιράζετο εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν χρεῖαν τὴν ὁποίαν εἶχε. ³⁶ Καὶ ὁ Ἰωσῆς ὁ ἐπονομασθεὶς ὑπὸ τῶν ἀποστόλων Βαρνάβας—τὸ ὁποῖον μεθερμηνεύμενον εἶναι υἱὸς παραγορίας—Λευΐτης, Κύπριος τὸ γένος, ³⁷ ἔχων ἀγρὸν ἐπώλησε, καὶ ἔφερε τὰ χρήματα καὶ ἔθεσεν εἰς τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

5 Ἄνθρωπος δὲ τις Ἀνανίας τὸ ὄνομα μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Σαπφείρης ἐπώλησε κτῆμα ² καὶ ἐκράτησεν ἀπὸ τῆς τιμῆς, ἐν γνώσει καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ φέρων μέρος τι ἔθεσεν εἰς τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων. ³ εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· Ἀνανία, διὰ τί ἐγέμισεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ὥστε νὰ ψευθῇς εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ νὰ κρατήσῃς ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ ἀγροῦ; ⁴ ἐνῷ ἔμενε δὲν ἦτο σοῦ καὶ ἀφοῦ ἐπωλήθῃ δὲν ἦτο ἐν τῇ ἐξουσίᾳ σου; διὰ τί ἔβαλες ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; δὲν ἐψεύσθης εἰς ἀνθρώπους, ἀλλ' εἰς τὸν Θεόν. ⁵ ἐνῷ δὲ ἤκουεν ὁ Ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους ἔπεσε καὶ ἐξεψύχῃ, καὶ ἐπέπεσε φόβος μέλας

μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. ⁶ Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. ⁷ Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονός, εἰσῆλθεν. ⁸ ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος· εἶπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; ἡ δὲ εἶπε· ναί, τοσούτου. ⁹ ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτήν· τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ Πνεῦμα Κυρίου; ἰδοὺ οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ καὶ ἐξοίσουσί σε. ¹⁰ ἔπεσε δὲ παραχρῆμα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. ¹¹ καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

¹² Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος. ¹³ τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός. ¹⁴ μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ¹⁵ ὥστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν καὶ κραβάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. ¹⁶ συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων εἰς Ἱερουσαλὴμ φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

¹⁷ Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου ¹⁸ καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει

ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. ⁶ σηκωθέντες δὲ οἱ νεώτεροι ἐτύλιξαν αὐτὸν καὶ ἐκβαλόντες ἔθαψαν. ⁷ Μετὰ δὲ περίπου τρεῖς ὥρας εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, μὴ ἐξεύρουσα τὸ γεγονός. ⁸ καὶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτήν ὁ Πέτρος· εἶπέ μοι, διὰ τί τόνον ἐπωλήσατε τὸν ἀγρόν; καὶ ἐκείνη εἶπε· ναί, διὰ τί τόνον. ⁹ καὶ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτήν· διὰ τί συνεφωνήσατε νὰ πειράζητε τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου; ἰδοὺ εἰς τὴν θύραν οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου καὶ θέλουσιν ἐκβάλλει [καί] σέ. ¹⁰ καὶ ἔπεσε παρευθὺς εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξεψύχρησεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐκβαλόντες ἔθαψαν πλησίον τοῦ ἀνδρός αὐτῆς. ¹¹ καὶ ἐπέπεσε φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

¹² Πολλὰ δὲ σημεῖα καὶ τέρατα ἐγίνοντο ἐν τῷ λαῷ διὰ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Σολομῶντος. ¹³ ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ προσκολληθῇ εἰς αὐτούς, ὁ λαὸς ὅμως ἐμεγάλυνεν αὐτούς. ¹⁴ καὶ προσετίθεντο μᾶλλον πιστεύοντες εἰς τὸν Κύριον, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ¹⁵ ὥστε ἔφερον ἔξω εἰς τὰς πλατείας τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἔθετον ἐπὶ κλινῶν καὶ κραβάτων, διὰ νὰ ἐπισκιάσῃ κἂν ἡ σκιὰ τοῦ Πέτρου ἐρχομένου τινὰ ἐξ αὐτῶν. ¹⁶ συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων εἰς Ἱερουσαλὴμ φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ἐνοχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

¹⁷ Καὶ σηκωθείς ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ, οἵτινες ἦσαν ἡ αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου ¹⁸ καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔβαλον αὐτοὺς εἰς δημοσίαν

δημοσίᾳ. ¹⁹ ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγὼν τε αὐτοὺς εἶπε· ²⁰ πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. ²¹ ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκον. παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀχθῆναι αὐτούς. ²² οἱ δὲ ὑπηρεταὶ παραγενόμενοι οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ, ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν ²³ λέγοντες ὅτι τὸ μὲν δεσμωτήριον εὗρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ καὶ τοὺς φύλακας ἐστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν, ἀνοίξαντες δὲ ἔσω οὐδένα εὗρομεν. ²⁴ ὥς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὁ τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν τί ἂν γένοιτο τοῦτο. ²⁵ παραγενόμενος δὲ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἰδοὺ οἱ ἄνδρες, οὗς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν. ²⁶ τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρεταῖς ἤγαγεν αὐτοὺς οὐ μετὰ βίας· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν. ²⁷ ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. καὶ ἐπρωτότησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς ²⁸ λέγων· οὐ παραγγελία παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλήμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. ²⁹ ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον· πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. ³⁰ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς

φυλακῇ. ¹⁹ ἄγγελος ὅμως Κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, καὶ ἐκβαλὼν αὐτοὺς εἶπεν· ²⁰ ὑπάγετε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ πρὸς τὸν λαόν πάντας τοὺς λόγους τῆς ζωῆς ταύτης. ²¹ καὶ ἀκούσαντες εἰσῆλθον τὴν αὐγὴν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκον. ἔλθων δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ ὅλην τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἔστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον, διὰ νὰ φέρωσιν αὐτούς. ²² οἱ δὲ ὑπηρεταὶ ἐλθόντες δὲν εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἐπιστρέψαντες ἀπήγγειλαν, ²³ λέγοντες ὅτι τὸ μὲν δεσμωτήριον εὗρομεν κεκλεισμένον μετὰ πάσης ἀσφαλείας, καὶ τοὺς φύλακας ἵσταμένους ἔξω ἔμπροσθεν τῶν θυρῶν, ἀνοίξαντες δὲ οὐδένα εὗρομεν ἔσω. ²⁴ ὥς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους καὶ ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἦσαν ἐν ἀπορίᾳ περὶ αὐτῶν εἰς τί ἔμελλε νὰ καταντήσῃ τοῦτο. ²⁵ καὶ ἐλθὼν τις ἀπήγγειλε πρὸς αὐτοὺς λέγων ὅτι ἰδοὺ οἱ ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους ἐβάλετε εἰς τὴν φυλακῇ, ἵστανται ἐν τῷ ἱερῷ καὶ διδάσκουσι τὸν λαόν. ²⁶ τότε ὑπῆγεν ὁ στρατηγὸς μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἔφερεν αὐτοὺς οὐχὶ μετὰ βίας· διότι ἐφοβοῦντο τὸν λαόν, μὴ λιθοβοληθῶσι. ²⁷ καὶ ἀφοῦ ἔφεραν αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς ²⁸ λέγων· δὲν σᾶς παρηγγείλαμεν ῥητῶς νὰ μὴ διδάσκητε ἐν τῷ ὀνόματι τούτῳ; καὶ ἰδοὺ ἐγεμίσατε τὴν Ἱερουσαλήμ ἀπὸ τῆς διδαχῆς σας, καὶ θέλετε νὰ φέρητε ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. ²⁹ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον· πρέπει νὰ πειθαρχῶμεν εἰς τὸν Θεὸν μᾶλλον παρὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. ³⁰ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἀνέστησε τὸν Ἰησοῦν, τὸν ὁποῖον

διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου· ³¹ τοῦτον ὁ Θεὸς Ἀρχηγὸν καὶ Σωτῆρα ὑψωσε τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. ³² καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ Πνεῦμα δὲ τὸ Ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ.

³³ Οἱ δὲ ἀκούσαντες διεπρίοντο καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς. ³⁴ Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος ὀνόματι Γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἕξω βραχύ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι, ³⁵ εἰπέτε πρὸς αὐτούς· ἄνδρες Ἰσραηλίται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις τί μέλλετε πράσσειν. ³⁶ πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θεοδᾶς, λέγων εἶναι τινα ἑαυτὸν, ὃν προσεκλίθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὥσπερ τετρακοσίων· ὃς ἀνῆρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. ³⁷ μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἀπέστησε λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν. ³⁸ καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ ἐάσατε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ἢ ἐξ ἀνθρώπων ἢ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· ³⁹ εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστίν, οὐ δύνασθε καταλῦσαι αὐτό, μή ποτε καὶ θεομάχοι εὗρεθῇτε. ⁴⁰ ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ, καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους δείραντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. ⁴¹ οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι

σεῖς ἐθανατώσατε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου· ³¹ τοῦτον ὁ Θεὸς ὑψωσε διὰ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ Ἀρχηγὸν καὶ Σωτῆρα διὰ τὴν δώσιν μετάνοιαν εἰς τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. ³² καὶ ἡμεῖς εἴμεθα μάρτυρες αὐτοῦ περὶ τῶν λόγων τούτων, καὶ τὸ Πνεῦμα δὲ τὸ Ἅγιον, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς πειθαρχοῦντας εἰς αὐτόν.

³³ Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἔτριζον τοὺς ὀδόντας καὶ ἐβουλεύοντο νὰ θανατώσωσιν αὐτούς. ³⁴ σηκωθείς δὲ ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖός τις Γαμαλιήλ τὸ ὄνομα, νομοδιδάσκαλος τιμώμενος ὑπὸ παντός τοῦ λαοῦ, προσέταξε νὰ ἐκβάλωσι τοὺς ἀποστόλους δι' ὀλίγην ὥραν, ³⁵ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἄνδρες Ἰσραηλίται, προσέχετε εἰς ἑαυτοὺς περὶ τῶν ἀνθρώπων τούτων τί μέλλετε νὰ πράξητε. ³⁶ διότι πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἐσηκώθη ὁ Θεοδᾶς, λέγων ἑαυτὸν ὅτι εἶναι [μέγας] τις, εἰς τὸν ὁποῖον προσεκολλήθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν ἕως τετρακοσίων· ὅστις ἐφονεύθη, [καὶ] πάντες ὅσοι ἐπείθοντο εἰς αὐτὸν διελύθησαν καὶ κατήντησαν εἰς οὐδέν. ³⁷ μετὰ τοῦτον ἐσηκώθη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἔσυρεν ὀπίσω αὐτοῦ ἄρκετὸν λαόν· καὶ ἐκεῖνος ἀπώλεσθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο εἰς αὐτὸν διεσκορπίσθησαν. ³⁸ καὶ τώρα σᾶς λέγω, ἀπέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ ἀφήσατε αὐτούς· διότι ἐὰν ἢ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ἐξ ἀνθρώπων, θέλει ματαιωθῇ· ³⁹ ἐὰν ὅμως ᾖ ἐκ Θεοῦ, δὲν δύνασθε νὰ ματαιώσητε αὐτό, [καὶ προσέχετε] μήπως εὗρεθῇτε καὶ θεομάχοι. καὶ ἐπείσθησαν εἰς αὐτόν, ⁴⁰ καὶ προσκαλέσαντες τοὺς ἀποστόλους ἔδειραν καὶ παρήγγειλαν νὰ μὴ λαλῶσιν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. ⁴¹ ἐκεῖνοι λοιπὸν ἀνεχώρουν ἀπὸ προσώπου

ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατη-
ξιώθησαν ἀτιμασθῆναι. ⁴² πᾶσαν
τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ'
οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες
καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν
Χριστόν.

6 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις
πληθυνόντων τῶν μαθητῶν ἐγέ-
νετο γογγυσμός τῶν Ἑλληνιστῶν
πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρε-
θεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ
καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν.
² προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα
τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπον·
οὐκ ἄρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλεί-
ψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ δια-
κονεῖν τραπέζαις. ³ ἐπισκέψασθε
οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν
μαρτυρουμένους ἑπτὰ, πλήρεις
Πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς
καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας
ταύτης. ⁴ ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ
καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρ-
τερήσομεν. ⁵ καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος
ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλῆθους· καὶ
ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη
πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου,
καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ
Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ Παρ-
μενᾶν καὶ Νικόλαον προσήλυτον
Ἀντιοχέα, ⁶ οὓς ἔστησαν ἐνώπιον
τῶν ἀποστόλων· καὶ προσευξά-
μενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.
⁷ καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἠῤῥξανε,
καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν
μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα,
πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπή-
κουον τῇ πίστει.

⁸ Στέφανος δὲ πλήρης πίστεως
καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ
σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ.
⁹ ἀνέστησαν δὲ τινες τῶν ἐκ τῆς
συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λι-
βερτίνων καὶ Κυρηναίων καὶ
Ἀλεξανδρέων καὶ τῶν ἀπὸ Κι-
λικίας καὶ Ἀσίας συζητοῦντες
τῷ Στεφάνῳ, ¹⁰ καὶ οὐκ ἴσχυον
ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ

τοῦ συνεδρίου, χαίροντες, ὅτι ὑπὲρ
τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἠξιώθησαν
νὰ ἀτιμασθῶσι. ⁴² καὶ πᾶσαν ἡμέ-
ραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ'
οἶκον δὲν
ἐπαυον διδάσκοντες καὶ εὐαγγελι-
ζόμενοι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

6 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις
ὅτε ἐπληθύνοντο οἱ μαθηταὶ
ἔγεινε γογγυσμός τῶν Ἑλληνιστῶν
κατὰ τῶν Ἑβραίων, ὅτι αἱ χῆραι
αὐτῶν παρεβλέποντο ἐν τῇ καθη-
μερινῇ διακονίᾳ. ² τότε οἱ δώδεκα
προσκαλέσαντες τὸ πλῆθος τῶν
μαθητῶν εἶπον· δὲν εἶναι πρέπον
νὰ ἀφήσωμεν ἡμεῖς τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ καὶ νὰ διακονῶμεν εἰς τραπέ-
ζας. ³ σκέφθητε λοιπόν, ἀδελφοί,
[νὰ ἐκλέξητε] ἐξ ὑμῶν ἑπτὰ ἄνδρας
μαρτυρουμένους, πλήρεις Πνεύματος
Ἁγίου καὶ σοφίας, τοὺς ὁποίους
ἂς καταστήσωμεν ἐπὶ τῆς χρείας
ταύτης. ⁴ ἡμεῖς δὲ θέλομεν ἐμμένει
ἐν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ
τοῦ λόγου. ⁵ καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος
ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλῆθους· καὶ
ἐξελέξαν τὸν Στέφανον, ἄνδρα πλήρη
πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου,
καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ
Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ Παρ-
μενᾶν καὶ Νικόλαον προσήλυτον
Ἀντιοχέα, ⁶ τοὺς ὁποίους ἔστησαν
ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων καὶ προσ-
ευχηθέντες ἐπέθεσαν ἐπ' αὐτοὺς
τὰς χεῖρας. ⁷ καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ
ἠῤῥξανε, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς
τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα,
καὶ πολὺ πλῆθος τῶν ἱερέων ὑπή-
κουον εἰς τὴν πίστιν.

⁸ Ὁ δὲ Στέφανος πλήρης πίστεως
καὶ δυνάμεως ἔκαμνε τέρατα καὶ
σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. ⁹ Καὶ
ἐσηκώθησαν τινες τῶν ἐκ τῆς
συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερ-
τίνων καὶ Κυρηναίων καὶ Ἀλεξαν-
δρέων καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ
Ἀσίας φιλονεικοῦντες μὲ τὸν Στέ-
φανον, ¹⁰ καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ
ἀντισταθῶσιν εἰς τὴν σοφίαν καὶ

πνεύματι ᾧ ἐλάλει. ¹¹ τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωυσῆν καὶ τὸν Θεόν. ¹² συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, ¹³ ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας· ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου. ¹⁴ ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθνη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωυσῆς. ¹⁵ καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

7 Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεὺς· εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει; ² ὁ δὲ ἔφη· ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. ὁ Θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν, ³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. ⁴ τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων κατόκησεν ἐν Χαρράν· κάκειθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετόκησεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε. ⁵ καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός, καὶ ἐπηγγέλατο δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. ⁶ ἐλάλησε δὲ οὕτως ὁ Θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἁλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια. ⁷ καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ἐὰν δουλεύσωσι κρινῶ ἐγώ,

εἰς τὸ πνεῦμα μετὰ τὸ ὁποῖον ἐλάλει. ¹¹ τότε ἔβαλον κρυφίως ἀνθρώπους λέγοντας ὅτι ἠκούσαμεν αὐτὸν λαλοῦντα λόγια βλάσφημα κατὰ τοῦ Μωυσέως καὶ τοῦ Θεοῦ. ¹² καὶ διήγειραν τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπελθόντες ἤρπασαν αὐτὸν καὶ ἔφεραν εἰς τὸ συνέδριον, ¹³ καὶ ἔστησαν μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας· ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν παύει λαλῶν λόγια βλάσφημα κατὰ τοῦ ἁγίου τούτου τόπου καὶ τοῦ νόμου. ¹⁴ διότι ἠκούσαμεν αὐτὸν λέγοντα, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος θέλει καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθνη ἃ παρέδωκεν εἰς ἡμᾶς ὁ Μωυσῆς. ¹⁵ καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν πάντες οἱ καθήμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς πρόσωπον ἀγγέλου.

7 Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεὺς· τῶντι οὕτως ἔχουσι ταῦτα; ² ὁ δὲ εἶπεν· ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. ὁ Θεὸς τῆς δόξης ἐφάνη εἰς τὸν πατέρα ἡμῶν Ἀβραάμ ὅτε ἦτο ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν κατοικήσῃ ἐν Χαρράν, ³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ ἔλθε εἰς τὴν γῆν ὅποιαν θέλω σοι δείξει. ⁴ τότε ἐξελθὼν ἐκ τῆς γῆς τῶν Χαλδαίων κατόκησεν ἐν Χαρράν· καὶ ἐκεῖθεν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετόκησεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς τὴν ὅποιαν σεῖς κατοικεῖτε τώρα. ⁵ καὶ δὲν ἔδωκεν εἰς αὐτὸν κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός, ὑπεσχέθη δὲ ὅτι θέλει δώσει αὐτὴν κτῆμα εἰς αὐτόν καὶ εἰς τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ' αὐτόν, ἐνῷ δὲν εἶχε τέκνον. ⁶ ἐλάλησε δὲ [πρὸς αὐτόν] ὁ Θεός οὕτως, ὅτι τὸ σπέρμα αὐτοῦ θέλει εἶσθαι πάροικον ἐν γῇ ξένῃ, καὶ θέλουσι δουλώσει αὐτὸ καὶ καταθλίψει τετρακόσια ἔτη. ⁷ καὶ τὸ ἔθνος εἰς τὸ ὁποῖον θέλουσι

εἶπεν, ὁ Θεός· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ⁸ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καὶ ὁ Ἰσαάκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. ⁹ Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον. καὶ ἦν ὁ Θεός μετ' αὐτοῦ, ¹⁰ καὶ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. ¹¹ ἤλθε δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναὰν καὶ θλίψις μεγάλη, καὶ οὐχ εὗρισκον χοιτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν. ¹² ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ ἐξαπέστειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον· ¹³ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος τοῦ Ἰωσήφ. ¹⁴ ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ μετεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐν ψυχαῖς ἐβδομήκοντα πέντε. ¹⁵ κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, ¹⁶ καὶ μετετέθησαν εἰς Συχέμ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὠνήσατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἑμμόρ τοῦ Συχέμ. ¹⁷ Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ὤμοσεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠύξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ, ¹⁸ ἄχρις οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. ¹⁹ οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν

δουλωθῇ ἐγὼ θέλω κρίνει, εἶπεν ὁ Θεός· καὶ μετὰ ταῦτα θέλουσιν ἐξέλθει καὶ θέλουσί με λατρεύσει ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ⁸ καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ, καὶ ὁ Ἰσαάκ [ἐγέννησε] τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. ⁹ Καὶ οἱ πατριάρχαι φθονήσαντες τὸν Ἰωσήφ ἐπώλησαν εἰς τὴν Αἴγυπτον. ὁ Θεὸς ὅμως ἦτο μετ' αὐτοῦ, ¹⁰ καὶ ἡλευθέρωσεν αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν χάριν καὶ σοφίαν ἐνώπιον Φαραὼ τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, ὅστις κατέστησεν αὐτὸν κυβερνήτην ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ ὅλου τοῦ οἴκου αὐτοῦ. ¹¹ ἤλθε δὲ πείνα ἐφ' ὅλην τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου καὶ Χαναὰν καὶ θλίψις μεγάλη, καὶ δὲν εὗρισκον τροφάς οἱ πατέρες ἡμῶν. ¹² ἀκούσας δὲ ὁ Ἰακώβ ὅτι ὑπῆρχε σῖτος ἐν Αἰγύπτῳ ἐξαπέστειλε πρῶτην φορὰν τοὺς πατέρας ἡμῶν· ¹³ καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἀνεγνωρίσθη ὁ Ἰωσήφ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐφανερώθη εἰς τὸν Φαραὼ τὸ γένος τοῦ Ἰωσήφ. ¹⁴ ἀποστείλας δὲ ὁ Ἰωσήφ ἐκάλεσε πρὸς ἑαυτὸν τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐβδομήκοντα πέντε ψυχάς. ¹⁵ καὶ κατέβη ὁ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν [ἐκεῖ] αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, ¹⁶ καὶ μετεκομίσθησαν εἰς Συχέμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι τὸ ὁποῖον ἠγόρασεν ὁ Ἀβραὰμ μετὰ τὴν ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν τοῦ Ἑμμόρ [πατρὸς] τοῦ Συχέμ. ¹⁷ Καθὼς δὲ ἐπληθύνοντο ὁ καιρὸς τῆς ἐπαγγελίας τὴν ὁποίαν ὤμοσεν ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Ἀβραὰμ, ἠύξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ, ¹⁸ ἕως οὗ ἐσηκώθη βασιλεὺς ἄλλος, ὅστις δὲν ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. ¹⁹ οὗτος δολιγεύεις τὸ γένος ἡμῶν κατέθλιψε

ἐκάκωσε τοὺς πατέρας ἡμῶν τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. ²⁰ ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωυσῆς, καὶ ἦν ἄστειος τῷ Θεῷ. δὲ ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ²¹ ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν ἀνείλετο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἐαυτῇ εἰς υἱόν. ²² καὶ ἐπαυδεύθη Μωυσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων, ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις. ²³ Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετὴς χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ τοὺς υἱούς Ἰσραὴλ. καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον ἡμύνατο, ²⁴ καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονομένῳ πατάξας τὸν Αἰγύπτιον. ²⁵ ἐνόμιζε δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ὅτι ὁ Θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν. οἱ δὲ οὐ συνῆκαν. ²⁶ τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην εἰπών· ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; ²⁷ ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπώσατο αὐτὸν εἰπών· τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμῶν; ²⁸ μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις ὅν τρόπον ἀνείλες χθὲς τὸν Αἰγύπτιον; ²⁹ ἔφυγε δὲ Μωυσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ ἐγένετο πάροιχος ἐν γῇ Μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱούς δύο. ³⁰ Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα ὥφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος Κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου. ³¹ ὁ δὲ Μωυσῆς ἰδὼν ἐθαύμασε τὸ ὄραμα· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι ἐγένετο φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐτόν. ³² ἐγὼ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς

τοὺς πατέρας ἡμῶν, ὥστε νὰ κάμῃ νὰ ρίπτωνται τὰ βρέφη αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ ζωογονῶνται. ²⁰ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἐγεννήθη ὁ Μωυσῆς, καὶ εἶχε θεῖον κάλλος· ὅστις ἀνετράφη τρεῖς μῆνας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ²¹ ἀροῦ δὲ ἐρρίφθη, ἀνέλαβεν αὐτὸν ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραὼ καὶ ἀνέθρεψεν αὐτὸν διὰ νὰ ᾔηται υἱὸς αὐτῆς. ²² καὶ ἐδιδάχθη ὁ Μωυσῆς πᾶσαν τὴν σοφίαν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἦτο δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις. ²³ Ἐνῷ δὲ ἐτελείονε τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ τοὺς υἱούς Ἰσραὴλ. ²⁴ καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον ὑπερασπίσθη [αὐτόν,] καὶ ἔκαμεν ἐκδίκησιν ὑπὲρ τοῦ καταθλιβομένου, πατάξας τὸν Αἰγύπτιον. ²⁵ ἐνόμιζε δὲ ὅτι οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἤθελον νοήσαι ὅτι ὁ Θεὸς διὰ τῆς χειρὸς αὐτοῦ δίδει εἰς αὐτοὺς σωτηρίαν· ἐκεῖνοι ὅμως δὲν ἐνόησαν. ²⁶ τὴν δὲ ἀκόλουθον ἡμέραν ἐφάνη εἰς αὐτοὺς ἐνῷ ἐμάχοντο, καὶ παρεκίνησεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην εἰπών· ἄνθρωποι, ἀδελφοὶ εἴσθε σεῖς· διὰ τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; ²⁷ ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπέσπρωξεν αὐτὸν εἰπών· τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμᾶς; ²⁸ μήπως θέλεις συ νὰ με φονεύσῃς καθ' ὃν τρόπον ἐφόνευσας χθὲς τὸν Αἰγύπτιον; ²⁹ τότε ὁ Μωυσῆς ἔφυγε διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ ἔγινε πάροιχος ἐν γῇ Μαδιάμ, ὅπου ἐγέννησε δύο υἱούς. ³⁰ Καὶ ἀροῦ συνεπληρώθησαν τεσσαράκοντα ἔτη ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρου Σινᾶ ἐν μέσῳ φλογὸς καιομένης βάτου. ³¹ ὁ δὲ Μωυσῆς ἰδὼν ἐθαύμασε [διὰ] τὸ ὄραμα· καὶ ἐνῷ ἐπλησίαζε διὰ νὰ παρατηρήσῃ ἦλθε φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐτόν. ³² ἐγὼ [εἶμαι] ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαάκ

Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. ἔντρομος δὲ γενόμενος Μωυσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. ³³ εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος· λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἔστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. ³⁴ ἰδὼν εἶδον τὴν κἀκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα, καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον. ³⁵ Τοῦτον τὸν Μωυσῆν ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες· τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ Θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. ³⁶ οὗτος ἐξήγαγεν αὐτοὺς ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα. ³⁷ οὗτος ἐστὶν ὁ Μωυσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε. ³⁸ οὗτος ἐστὶν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι ἡμῖν. ³⁹ ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπόσαντο καὶ ἐστράφησαν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον ⁴⁰ εἰπόντες τῷ Ἀαρών· ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπορεύονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωυσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἶδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. ⁴¹ καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. ⁴² ἔστρεψε δὲ ὁ Θεὸς καὶ παρ-
έδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ

καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ. ἔντρομος δὲ γενόμενος ὁ Μωυσῆς δὲν ἐτόλμα νὰ παρατηρήσῃ. ³³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος· λύσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· διότι ὁ τόπος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἵστασαι εἶναι γῆ ἁγία. ³⁴ εἶδον εἶδον τὴν ταλαιπωρίαν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἤκουσα τὸν στεναγμὸν αὐτῶν, καὶ κατέβην διὰ νὰ ἐλευθερώσω αὐτούς· καὶ τώρα ἔλθῃ θέλω σε ἀποστείλῃ εἰς Αἴγυπτον. ³⁵ Τοῦτον τὸν Μωυσῆν τὸν ὁποῖον ἠρνήθησαν εἰπόντες· τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ Θεὸς ἀπέστειλεν ἀρχηγὸν καὶ λυτρωτὴν διὰ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου τοῦ φανέντος εἰς αὐτὸν ἐν τῇ βάτῳ. ³⁶ οὗτος ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἀφοῦ ἔκαμε τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτου καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη. ³⁷ οὗτος εἶναι ὁ Μωυσῆς ὅστις εἶπε πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰσραὴλ· προφήτην ἐκ τῶν ἀδελφῶν σας θέλει σας ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς σας, ὡς ἐμέ· αὐτοῦ θέλετε ἀκούσει. ³⁸ οὗτος εἶναι ὅστις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστάθη μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ παρέλαβε λόγια ζωοποιὰ διὰ νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς. ³⁹ εἰς τὸν ὁποῖον οἱ πατέρες ἡμῶν δὲν ἠθέλησαν νὰ ὑπακούσωσιν, ἀλλ' ἀπέβαλον καὶ ἐστράφησαν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον ⁴⁰ εἰπόντες πρὸς τὸν Ἀαρών· κάμε εἰς ἡμᾶς θεοὺς οἵτινες θέλουσι προπορεύεσθαι ἡμῶν· διότι οὗτος ὁ Μωυσῆς, ὅστις ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, δὲν ἐξεύρομεν τί συνέβη εἰς αὐτόν. ⁴¹ Καὶ κατεσκεύασαν μῦσχον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις καὶ προσέφεραν θυσίαν εἰς τὸ εἶδωλον, καὶ εὐφραίνοντο εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν. ⁴² ὅθεν ἐστράφη ὁ Θεὸς καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ

στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν· μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραὴλ; ⁴³ καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολόχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφάν, τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος. ⁴⁴ Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διέταξάτο ὁ λαλῶν τῷ Μωυσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑώρακει· ⁴⁵ ἦν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν ὧν ἔξωσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δανεῖδ· ⁴⁶ ὃς εὗρε χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἡτήσατο εὗρεῖν σκῆνωμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ. ⁴⁷ Σολομὼν δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. ⁴⁸ ἀλλ' οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει· ⁴⁹ ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετε μοι, λέγει Κύριος, ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου; ⁵⁰ οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα; ⁵¹ Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς αἰεὶ τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὥς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. ⁵² τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγέιλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδότες καὶ φονεῖς γεγέννησθε· ⁵³ οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. ⁵⁴ Ἀκούοντες δὲ ταῦτα

λατρεύσωσι τὴν στρατιάν τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς εἶναι γεγραμμένον ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν προφητῶν· μήπως προσεφέρατε εἰς ἐμὲ σφάγια καὶ θυσίας τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραὴλ; ⁴³ μάλιστα ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολόχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ σας Ῥεμφάν, τοὺς τύπους τοὺς ὁποίους ἐκάμετε διὰ νὰ προσκυνῇτε αὐτούς· διὰ τοῦτο θέλω σᾶς μετοικίσει ἐπέκεινα τῆς Βαβυλῶνος. ⁴⁴ Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦτο μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διέταξεν ἐκεῖνος ὅστις ἐλάλει πρὸς τὸν Μωυσῆν, νὰ κατασκευάσῃ αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον τὸν ὁποῖον εἶχεν ἰδεῖ· ⁴⁵ τὴν ὁποίαν καὶ παραλαβόντες οἱ πατέρες ἡμῶν ἔφεραν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν κατακτηθεῖσαν γῆν τῶν ἐθνῶν τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς ἔξωσεν ἀπ' ἔμπροσθεν τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν τὸν Δαβίδ· ⁴⁶ ὅστις εὗρε χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἠύχθη νὰ εὕρῃ κατοικίαν διὰ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰακώβ. ⁴⁷ ὁ Σολομὼν δὲ ᾠκοδόμησεν εἰς αὐτὸν οἶκον. ⁴⁸ ἀλλ' ὁ ὕψιστος δὲν κατοικεῖ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς, καθὼς ὁ προφήτης λέγει· ⁴⁹ ὁ οὐρανός [εἶναι] θρόνος μου, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον θέλετε οἰκοδομήσει δι' ἐμέ, λέγει Κύριος, ἢ ποῖος ὁ τόπος τῆς ἀναπαύσεώς μου; ⁵⁰ ἡ χεὶρ μου δὲν ἔκαμε ταῦτα πάντα; ⁵¹ Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι τὴν καρδίαν καὶ τὰ ὦτα, σεῖς πάντοτε ἀντιφέρεσθε κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, καθὼς οἱ πατέρες σας [οὕτω] καὶ σεῖς. ⁵² τίνα τῶν προφητῶν δὲν ἐδίωξαν οἱ πατέρες σας; μάλιστα ἐφόνευσαν ἐκεῖνους οἵτινες προκατήγγειλαν περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, τοῦ ὁποίου σεῖς ἐγένεατε τώρα προδότες καὶ φονεῖς· ⁵³ οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον ἐκ διαταγῶν ἀγγέλων, καὶ δὲν ἐφυλάξατε. ⁵⁴ Ἀκούοντες δὲ

διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν καὶ ἔβρουχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν.⁵⁵ ὑπάρχων δὲ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδε δόξαν Θεοῦ καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ,⁵⁶ καὶ εἶπεν· ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεωγμένους καὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα τοῦ Θεοῦ.⁵⁷ κρᾶζαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ συνέσχον τὰ ᾠτα αὐτῶν καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν,⁵⁸ καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν. καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαύλου,⁵⁹ καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα· Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου.⁶⁰ θεῖς δὲ τὰ γόνατα ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ· Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.

8 Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ.

Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες τε διεσπάρηνσαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων.² συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς καὶ ἐποίησαν κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ.³ Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακὴν.

⁴ Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον.⁵ Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χριστόν.⁶ προσεῖχον δὲ οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.⁷ πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόν-

ταῦτα κατεκόπτοντο τὰς καρδίας αὐτῶν καὶ ἔτριζον τοὺς ὀδόντας κατ' αὐτοῦ.⁵⁵ ὁ δὲ [Στέφανος] πλήρης ὢν Πνεύματος Ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδε τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν Ἰησοῦν ἱστάμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ,⁵⁶ καὶ εἶπεν· ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεωγμένους καὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἱστάμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ.⁵⁷ τότε φωνάζαντες μετὰ φωνῆς μεγάλης ἔφραξαν τὰ ᾠτα αὐτῶν καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν,⁵⁸ καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν. καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεσαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰς τοὺς πόδας νεανίου [τινὸς] ὀνομαζομένου Σαύλου.⁵⁹ καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα· Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου.⁶⁰ καὶ γονατίσας ἔφώναξε μετὰ φωνῆς μεγάλης· Κύριε, μὴ λογαριάσης εἰς αὐτοὺς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.

8 Ὁ δὲ Σαῦλος ἤτο σύμφωνος εἰς τὸν φόνον αὐτοῦ.

Καὶ ἔγεινεν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας κατὰ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ πάντες διεσπάρηνσαν εἰς τοὺς τόπους τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων.² ἔφεραν δὲ τὸν Στέφανον εἰς τὸν τάφον ἄνδρες εὐλαβεῖς καὶ ἔκαμον θρῆνον μέγαν ἐπ' αὐτόν.³ ὁ δὲ Σαῦλος ἐκακοποιεῖ τὴν ἐκκλησίαν ἐμβαίνων εἰς πᾶσαν οἰκίαν, καὶ σύρων ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρέδιδεν εἰς τὴν φυλακὴν.

⁴ Οἱ μὲν λοιπὸν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον.⁵ ὁ δὲ Φίλιππος καταβάς εἰς τὴν πόλιν τῆς Σαμαρείας ἐκήρυττεν εἰς αὐτοὺς τὸν Χριστόν.⁶ καὶ οἱ ὄχλοι προσεῖχον ὁμοθυμαδὸν εἰς τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ἀκούοντες καὶ βλέποντες τὰ θαύματα τὰ ὁποῖα ἔκαμνε.⁷ διότι ἐκ πολλῶν

των πνεύματα ἀκάθαρτα βοῶντα φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχετο, πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν, ⁸ καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. ⁹ Ἀνὴρ δὲ τις ὀνόματι Σίμων προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων εἶναι τινα ἑαυτὸν μέγαν. ¹⁰ ὃ προσεΐχον πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου λέγοντες· οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ μεγάλη. ¹¹ προσεΐχον δὲ αὐτῷ διὰ τὸ ἱκανῶ χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. ¹² ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. ¹³ ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ, θεωρῶν τε σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινόμενας ἐξίστατο. ¹⁴ Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην. ¹⁵ οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν ὅπως λάβωσι Πνεῦμα Ἅγιον. ¹⁶ οὕτω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπιτωκός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ¹⁷ τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον Πνεῦμα Ἅγιον. ¹⁸ ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδεται τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα ¹⁹ λέγων· δότε καὶ μοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὅς εἰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας λαμβάνῃ Πνεῦμα Ἅγιον. ²⁰ Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν

ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα ἐξήρχοντο αὐτὰ φωνάζοντα μετὰ μεγάλης φωνῆς, καὶ πολλοὶ παραλυτικοὶ καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν, ⁸ καὶ ἔγεινε χαρὰ μεγάλη ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει. ⁹ Ἄνθρωπος δὲ τις Σίμων ὀνομαζόμενος προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει κάμνων μαγείας καὶ ἐκπλήττων τὸν λαὸν τῆς Σαμαρείας, λέγων ἑαυτὸν ὅτι εἶναι μέγας τις. ¹⁰ εἰς τὸν ὅποιον ἔδιδον προσοχὴν πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου λέγοντες· οὗτος εἶναι ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ μεγάλη. ¹¹ ἔδιδον δὲ προσοχὴν εἰς αὐτὸν διότι εἶχεν ἐκπλήξει αὐτούς πολὺν καιρὸν μετὰ τὰς μαγείας. ¹² ὅτε ὁμως ἐπίστευσαν εἰς τὸν Φίλιππον εὐαγγελιζόμενον τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. ¹³ ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἔμενε πάντοτε μετὰ τοῦ Φιλίππου, καὶ θεωρῶν σημεῖα καὶ θαύματα μεγάλα γινόμενα ἐξεπλήττετο. ¹⁴ Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ὅτι ἡ Σαμάρεια ἐδέχθη τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην. ¹⁵ οἵτινες καταβάντες προσηυχήθησαν περὶ αὐτῶν διὰ νὰ λάβωσι Πνεῦμα Ἅγιον. ¹⁶ διότι δὲν εἶχεν ἔτι ἐπιπέσει ἐπ' οὐδένα ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον ἦσαν βεβαπτισμένοι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ¹⁷ τότε ἐπέθετον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον Πνεῦμα Ἅγιον. ¹⁸ ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδεται τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, προσέφερεν εἰς αὐτοὺς χρήματα ¹⁹ λέγων· δότε καὶ εἰς ἐμὲ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ὥστε εἰς ὅντινα ἐπιθέσω τὰς χεῖρας νὰ λαμβάνῃ Πνεῦμα Ἅγιον. ²⁰ καὶ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτόν· τὸ ἀργύριόν σου ἂς ᾖ ἡναι μετὰ σοῦ εἰς ἀπώλειαν,

δωρεάν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. ²¹ οὐκ ἔστι σοι μερίδα οὐδὲ κλήρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδιά σου οὐκ ἔστιν εὐθεΐα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ²² μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ Θεοῦ εἰ ἄρα ἀφεθήσεται σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου· ²³ εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σίνδεσμον ἀδικίας ὀρώ σε ὄντα. ²⁴ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε· δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμέ ὧν εἰρήκατε. ²⁵ Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, πολ-
λὰς τε κώμας τῶν Σαμαρειτῶν εὐηγγελίσαντο.

²⁶ Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησε πρὸς Φίλιππον λέγων· ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν· αὕτη ἔστιν ἔρημος. ²⁷ καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη. καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος δυνάστης Κανδάκης τῆς βασιλείσης Αἰθιοπῶν, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάξης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλὴμ, ²⁸ ἦν τε ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην Ἡσαΐαν. ²⁹ εἶπε δὲ τὸ Πνεῦμα τῷ Φίλιππῳ· πρόσ-
ελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἅρματι τούτῳ. ³⁰ προσδραμών δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν· ἄρα γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; ³¹ ὁ δὲ εἶπε· πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μὴ τις ὁδηγήσῃ με; παρεκάλεσέ τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. ³² ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἦν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη· καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφω-

διότι ἐνόμισας ὅτι ἡ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ ἀποκτᾶται διὰ χρημάτων. ²¹ σὺ δὲν ἔχεις μερίδα οὐδὲ κλήρον ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· διότι ἡ καρδιά σου δὲν εἶναι εὐθεΐα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ²² μετανόησον λοιπὸν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ Θεοῦ, ἵσως συγχωρηθῇ εἰς σε ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου· ²³ ἐπειδὴ σε βλέπω ὅτι εἶσαι εἰς χολὴν πικρίας καὶ δεσμὸν ἀδικίας. ²⁴ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε· δεήθητε σεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον διὰ νὰ μὴ ἔλθῃ ἐπ' ἐμέ μηδὲν ἐξ ὧν εἵ-
πετε. ²⁵ Ἐκεῖνοι λοιπόν, ἀφοῦ ἐμαρτύρησαν καὶ ἐλάλησαν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, κηρύξαντες τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἐν πολλαῖς κώμας τῶν Σαμαρειτῶν.

²⁶ Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησε πρὸς τὸν Φίλιππον λέγων· σηκώθητι καὶ ὑπαγε πρὸς μεσημβρίαν εἰς τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν· αὕτη εἶναι ἔρημος. ²⁷ καὶ σηκωθείς ὑπῆγε. καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος Αἰθίοψ εὐνοῦχος ἄρχων τῆς Κανδάκης τῆς βασιλείσης τῶν Αἰθιοπῶν, ὅστις ἦτο ἐπὶ πάντων τῶν θησαυρῶν αὐτῆς, οὗτος εἶχεν ἐλθεῖ διὰ νὰ προσκυνήσῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ²⁸ καὶ ὑπέστρεφε καὶ καθήμενος ἐπὶ τῆς ἀμάξης αὐτοῦ, ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην Ἡσαΐαν. ²⁹ εἶπε δὲ τὸ Πνεῦμα πρὸς τὸν Φίλιππον· πλησίασον, καὶ προσκολλήθητι εἰς τὴν ἀμαξάν ταύτην. ³⁰ καὶ ὁ Φίλιππος ἐδραμε πλησίον καὶ ἤκουσεν αὐτὸν ἀναγινώσκοντα τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν· ἄρα γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; ³¹ ὁ δὲ εἶπε· καὶ πῶς ἤθελον δυνηθῇ, ἐὰν δέν με ὁδηγήσῃ τις; καὶ παρεκάλεσε τὸν Φίλιππον νὰ ἀναβῇ καὶ νὰ καθίσῃ μετ' αὐτοῦ. ³² τὸ δὲ χωρίον τῆς γραφῆς τὸ ὁποῖον ἀνεγίνωσκεν ἦτο τοῦτο· ἐφέρθη ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν· καὶ ὡς ἀρνίον ἐμπροσθεν

νος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. ³³ ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν δὲ γενεάν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. ³⁴ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φίλιππῳ εἶπε· δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἐαυτοῦ ἢ περὶ ἐτέρου τινός; ³⁵ ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. ³⁶ ὥς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ, καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος· ἰδοὺ ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι; ³⁷ εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος· εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστιν. ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· πιστεύω τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. ³⁸ καὶ ἐκέλευσε στήναι τὸ ἕρμα, καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. ³⁹ ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, Πνεῦμα Κυρίου ἤρπασε τὸν Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτόν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. ⁴⁰ Φίλιππος δὲ εὐρέθη εἰς Ἀζωτον, καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτόν εἰς Καισάρειαν.

9 Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνον εἰς τοὺς μαθητάς τοῦ Κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, ² ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τις εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἀνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ. ³ ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ, καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτόν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, ⁴ καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ· Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με

τοῦ κείροντος αὐτὸ ἄφωνον, οὕτω δὲν ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. ³³ ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἀφηρέθη ἡ κρίσις αὐτοῦ· τὴν δὲ γενεάν αὐτοῦ τίς θέλει διηγῆθῃ; διότι σηκόνεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. ³⁴ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος πρὸς τὸν Φίλιππον εἶπε· παρακαλῶ σε, περὶ τίνος λέγει τοῦτο ὁ προφήτης; περὶ ἐαυτοῦ ἢ περὶ ἄλλου τινός; ³⁵ καὶ ἀνοίξας ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρχίσας ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης εὐηγγελίσατο εἰς αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν. ³⁶ καὶ καθὼς ἐξηκολούθουν τὴν ὁδόν, ἦλθον εἰς τι ὕδωρ, καὶ λέγει ὁ εὐνοῦχος· ἰδοὺ ὕδωρ· τί με ἐμποδίζει νὰ βαπτισθῶ; ³⁷ καὶ ὁ Φίλιππος εἶπεν· ἐάν πιστεύῃς ἐξ ὅλης τῆς καρδίας δύνασαι. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε· πιστεύω ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. ³⁸ καὶ προσέταξε νὰ σταθῇ ἡ ἅμαξα, καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. ³⁹ ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, Πνεῦμα Κυρίου ἤρπασε τὸν Φίλιππον, καὶ δὲν εἶδεν αὐτὸν πλέον ὁ εὐνοῦχος· ἀλλ' ἐπορεύετο τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. ⁴⁰ ὁ δὲ Φίλιππος εὐρέθη εἰς Ἀζωτον, καὶ διερχόμενος ἐκήρυττεν εἰς πάσας τὰς πόλεις ἕως οὗ ἦλθεν εἰς Καισάρειαν.

9 Ὁ δὲ Σαῦλος πνέων ἔτι ἀπειλὴν καὶ φόνον κατὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου, ἦλθε πρὸς τὸν ἀρχιερέα, ² καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν εὕρῃ τινὰς ἐκ τῆς ὁδοῦ [ταύτης], ἀνδρας τε καὶ γυναῖκας, φέρῃ δεδεμένους εἰς Ἱερουσαλὴμ. ³ ἐνῶ δὲ πορευόμενος ἐπλησίαζεν εἰς τὴν Δαμασκόν, ἐξαίφνης ἤστραψε περὶ αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, ⁴ καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν πρὸς αὐτόν· Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις; ⁵ καὶ εἶπε· τίς εἶσαι, Κύριε; καὶ ὁ Κύριος εἶπεν·

διώκεις; εἶπε δέ· τίς εἰ, Κύριε; ⁵ ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις· ⁶ ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἰσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεται σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. ⁷ οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἰστήκεισαν ἐνεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. ⁸ ἡγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνεωγμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ οὐδένα ἔβλεπε· χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. ⁹ καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.*

¹⁰ Ἦν δέ τις μαθητῆς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος ἐν ὁράματι· Ἀνανία. ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ, Κύριε. ¹¹ ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτόν· ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθεϊαν καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι Ταρσέα· ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, ¹² καὶ εἶδεν ἐν ὁράματι ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ. ¹³ ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας· Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλήμ. ¹⁴ καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. ¹⁵ εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Κύριος· πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς μοί ἐστιν οὗτος τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων υἱῶν τε Ἰσραὴλ. ¹⁶ ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν.

¹⁷ Ἀπῆλθε δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθείς ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας εἶπε· Σαοὺλ

ἐγὼ εἰμαι Ἰησοῦς τὸν ὅποιον σὺ διώκεις· σκληρόν σοι [εἶναι] νὰ λακτίζῃς πρὸς κέντρα. ⁶ ὁ δὲ τρέμων καὶ ἔκθαμβος γενόμενος εἶπε· Κύριε, τί θέλεις νὰ κάμω; καὶ ὁ Κύριος [εἶπε] πρὸς αὐτόν· σηκώθητι καὶ εἰσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ θέλει σοι λαληθῇ τί πρέπει νὰ κάμῃς. ⁷ οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν ἴσταντο ἄφωνοι, ἀκούοντες μὲν τὴν φωνήν, μηδένα ὁμῶς βλέποντες. ⁸ ἐσηκώθη δὲ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἔχων ἀνεωγμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ δὲν ἔβλεπεν οὐδένα· καὶ χειραγωγοῦντες αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. ⁹ καὶ ἦτο τρεῖς ἡμέρας χωρὶς νὰ βλέπῃ, καὶ δὲν ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

¹⁰ Ἦτο δέ τις μαθητῆς ἐν Δαμασκῷ Ἀνανίας ὀνομαζόμενος, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Κύριος δι' ὁράματος· Ἀνανία. ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ, Κύριε. ¹¹ καὶ ὁ Κύριος [εἶπε] πρὸς αὐτόν· σηκωθείς ὑπάγε εἰς τὴν ὁδὸν τὴν ὀνομαζομένην εὐθεϊαν καὶ ζήτησον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἰούδα [τινὰ] Σαῦλον ὀνομαζόμενον Ταρσέα· διότι ἰδοὺ προσεύχεται, ¹² καὶ εἶδε δι' ὁράματος ἄνθρωπον Ἀνανίαν ὀνομαζόμενον ὅτι εἰσῆλθε καὶ ἔθεσεν ἐπ' αὐτόν τὴν χεῖρα, διὰ νὰ ἀναβλέψῃ. ¹³ ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἀνανίας· Κύριε, ἤκουσα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἔπραξεν εἰς τοὺς ἁγίους σου ἐν Ἱερουσαλήμ. ¹⁴ καὶ ἐδῶ ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων νὰ δέσῃ πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. ¹⁵ εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Κύριος· ὑπάγε, διότι οὗτος εἶναι σκεῦος ἐκλογῆς εἰς ἐμέ διὰ νὰ βαστάσῃ τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων καὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. ¹⁶ ἐπειδὴ ἐγὼ θέλω δεῖξει εἰς αὐτόν ὅσα πρέπει νὰ πάθῃ ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου.

¹⁷ Ὑπῆγε δὲ ὁ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθέσας ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας εἶπε· Σαοὺλ

ἀδελφέ, ὁ Κύριος ἀπέσταλκέ με, Ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἧ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς Πνεύματος Ἁγίου. ¹⁸ καὶ εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὥσει λεπίδες, ἀνέβλεψέ τε, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, ¹⁹ καὶ λαβὼν τροφήν ἐνίσχυσεν. Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς, ²⁰ καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν Ἰησοῦν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. ²¹ ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; ²² Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο καὶ συνέχυνε τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. ²³ ὥς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλευσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν. ²⁴ ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. παρετήρουν τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι. ²⁵ λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτὸς καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους χαλάσαντες ἐν σπυρίδι. ²⁶ Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπειράτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶ μαθητής. ²⁷ Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγῆσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν Κύριον καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. ²⁸ καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνό-

ἀδελφέ, ὁ Κύριός με ἀπέστειλεν, ὁ Ἰησοῦς ὅστις ἐφάνη εἰς σε ἐν τῇ ὁδῷ καθ' ἣν ἤρχου, διὰ τὴν ἀναβλέψῃς καὶ τὴν πλησθῇς Πνεύματος Ἁγίου. ¹⁸ καὶ εὐθέως ἔπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡς λέπη, καὶ ἀνέβλεψεν εὐθύς, καὶ σηκωθείς ἐβαπτίσθη. ¹⁹ καὶ λαβὼν τροφήν ἐδυναμώθη. Διέτριψε δὲ ὁ Σαῦλος ἡμέρας τινὰς μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν, ²⁰ καὶ εὐθύς ἐκήρυττεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς τὸν Χριστὸν ὅτι οὗτος εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. ²¹ ἐξεπλήττοντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον· δὲν εἶναι οὗτος ὅστις ἐξωλόθρευεν ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ἐδὼ διὰ τοῦτο εἶχεν ἐλθεῖ διὰ τὴν φέρῃ αὐτοὺς δεδεμένους πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς; ²² Ὁ δὲ Σαῦλος μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο καὶ συνέχευε τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, ἀποδεικνύων ὅτι οὗτος εἶναι ὁ Χριστός. ²³ καὶ ἀφοῦ παρῆλθον ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύθησαν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ θανατώσωσιν αὐτόν. ²⁴ ἐγνωστοποιήθη δὲ εἰς τὸν Σαῦλον ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. καὶ παρεφύλαττον τὰς πύλας ἡμέραν καὶ νύκτα, διὰ τὴν θανατώσωσιν αὐτόν. ²⁵ λαβόντες δὲ αὐτόν οἱ μαθηταὶ διὰ νυκτὸς κατεβίβασαν διὰ τοῦ τείχους κρεμάσαντες ἐντὸς σπυρίδος. ²⁶ Καὶ ἐλθὼν ὁ Σαῦλος εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπροσπάθει νὰ προσκολληθῇ εἰς τοὺς μαθητάς· πλὴν πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι εἶναι μαθητής. ²⁷ ὁ Βαρνάβας δὲ παραλαβὼν αὐτόν ἔφερε πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγῆθη πρὸς αὐτοὺς πῶς εἶδε τὸν Κύριον ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὅτι ἐλάλησε πρὸς αὐτόν, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐκήρυξε μετὰ παρρησίας ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. ²⁸ καὶ ἦτο μετ' αὐτῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰσερχόμενος καὶ ἐξερχόμενος καὶ μετὰ παρρησίας κηρύττων ἐν τῷ

ματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ²⁹ ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν αὐτὸν ἀνελεῖν. ³⁰ ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισάρειαν καὶ ἐξάπεστείλαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν.

³¹ Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχον εἰρήνην οἰκοδομοῦμεναι καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπληθύνοντο.

³² Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν. ³³ εὔρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπὸν τινα Αἰνέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραβάτῳ, ὃς ἦν παραλελυμένος. ³⁴ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος· Αἰνέα, ἰάταί σε Ἰησοῦς ὁ Χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον σεαυτῷ. καὶ εὐθὺς ἀνέστη. ³⁵ καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν καὶ τὸν Σάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον.

³⁶ Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά, ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. ³⁷ ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερῷῳ. ³⁸ ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδης τῇ Ἰόππῃ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστείλαν δύο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες μὴ ὀκνηῖσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν. ³⁹ ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίονσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν

ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ²⁹ καὶ ἐλάλει καὶ ἐφίλονεῖκε μετὰ τῶν Ἑλληνιστῶν· ἐκεῖνοι δὲ κατεγίνοντο εἰς τὸ νὰ θανατώσωσιν αὐτόν. ³⁰ μαθόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατεβίβασαν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν καὶ ἐξάπεστείλαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν.

³¹ Αἱ μὲν λοιπὸν ἐκκλησίαι καθ' ὅλην τὴν Ἰουδαίαν καὶ Γαλιλαίαν καὶ Σαμαρείαν εἶχον εἰρήνην οἰκοδομοῦμεναι καὶ περιπατοῦσαι ἐν τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου, καὶ διὰ τῆς παραγορίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπληθύνοντο.

³² Ὁ δὲ Πέτρος διερχόμενος διὰ πάντων κατέβη καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας τὴν Λύδδαν. ³³ καὶ εὔρεν ἄνθρωπὸν τινα Αἰνέαν τὸ ὄνομα, ὅστις ἦτο παραλυτικός, ἀπὸ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενος ἐπὶ κραβάτου. ³⁴ καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος· Αἰνέα, σὲ ἰατρεῖει Ἰησοῦς ὁ Χριστός· σηκώθηθι καὶ στρώσον τὴν κλίνην σου. καὶ εὐθὺς ἐσηκώθη. ³⁵ καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν Λύδδαν καὶ τὸν Σάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Κύριον.

³⁶ Καὶ ἐν Ἰόππῃ ἦτο τις μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά, ἣτις διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦτο πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν τὰς ὁποίας ἔκαμνε. ³⁷ κατ' ἐκείνας δὲ τὰς ἡμέρας συνέβη ἀσθενήσασα νὰ ἀποθάνῃ· καὶ λούσαντες αὐτὴν ἔθεσαν εἰς ἄνώγειον. ³⁸ καὶ ἐπειδὴ ἡ Λύδδα ἦτο πλησίον τῆς Ἰόππης, ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ὅτι ὁ Πέτρος εἶναι ἐν αὐτῇ, ἀπέστείλαν πρὸς αὐτὸν δύο ἄνδρας παρακαλοῦντες νὰ μὴ βραδύνη νὰ περάσῃ ἕως εἰς αὐτούς. ³⁹ καὶ σηκωθείς ὁ Πέτρος ὑπῆγε μετ' αὐτῶν· τὸν ὁποῖον ἐλθόντα ἀνεβίβασαν εἰς τὸ ἄνώγειον, καὶ παρεστάθησάν ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ δεικνύουσαι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἡ Δορκὰς εἰργάζετο ὅτε ἦτο μετ'

οὔσα ἢ Δορκάς. ⁴⁰ ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος θείας τὰ γόνατα προσήυξατο, καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπε· Ταβιθά, ἀνάστηθι. ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισεν. ⁴¹ δούς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν, φωνήσας δὲ τοὺς ἀγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτήν ζῶσαν. ⁴² γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν Κύριον. ⁴³ Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μείναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ παρὰ τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

10 Ἄνθρωπος δὲ τις ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπειρῆς τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς, ² εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ καὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ διὰ παντός, ³ εἶδεν ἐν ὁράματι φανερώς ὥσει ὥραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας ἄγγελον τοῦ Θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν καὶ εἰπόντα αὐτῷ· Κορνήλιε. ⁴ ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος γενόμενος εἶπε· τί ἐστὶ, Κύριε; εἶπε δὲ αὐτῷ· αἱ προσευχαῖαι σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ⁵ καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην ἄνδρας καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· ⁶ οὗτος ξενίζεται παρὰ τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ὃς ἐστὶν οἰκία παρὰ θάλασσαν. ⁷ ὥς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ, φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ, ⁸ καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην. ⁹ Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων ἐκεῖνων καὶ τῇ πόλει

αὐτῶν. ⁴⁰ ὁ δὲ Πέτρος ἐκβαλὼν ἔξω πάντας ἐγονάτισε καὶ προσήυχθη, καὶ στραφεὶς πρὸς τὸ σῶμα εἶπε· Ταβιθά, ἀνάστηθι. ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισεν. ⁴¹ ὁ δὲ ἔδωκε χεῖρα εἰς αὐτήν καὶ ἐσήκωσεν αὐτήν, καὶ φωνάξας τοὺς ἀγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτήν ζῶσαν. ⁴² ἔγεινε δὲ [τοῦτο] γνωστὸν καθ' ὅλην τὴν Ἰόππην, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον. ⁴³ Καὶ [ὁ Πέτρος] ἔμεινεν ἱκανὰς ἡμέρας ἐν Ἰόππῃ παρὰ τινι Σίμωνι βυρσοδέψῃ.

10 Ἦτο δὲ τις ἄνθρωπος ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχος ἐκ τοῦ τάγματος τοῦ λεγομένου Ἰταλικοῦ, ² εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν μετὰ παντός τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὅστις καὶ ἔκαμινεν ἐλεημοσύνας εἰς τὸν λαὸν πολλὰς καὶ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ διαπαντός, ³ [οὗτος] εἶδε φανερὰ δι' ὁράματος περὶ τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς ἡμέρας ἄγγελον τοῦ Θεοῦ ὅτι εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Κορνήλιε. ⁴ ὁ δὲ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν καὶ ἔμφοβος γενόμενος εἶπε· τί εἶναι, Κύριε; καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· αἱ προσευχαῖαι σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνόν [σου] ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ⁵ καὶ τώρα πέμψον εἰς Ἰόππην ἀνθρώπους καὶ προσκάλεσον τὸν Σίμωνα ὅστις ἐπονομάζεται Πέτρος· ⁶ οὗτος ξενίζεται παρὰ τινι Σίμωνι βυρσοδέψῃ, ἔχοντι οἰκίαν πλησίον τῆς θαλάσσης. οὗτος θέλει σοι λαλήσει τί πρέπει νὰ κάμνης. ⁷ καθὼς δὲ ἀνεχώρησεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν πρὸς τὸν Κορνήλιον, ἐφώναξε δύο ἐκ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ καὶ [ἕνα] στρατιώτην εὐσεβῆ ἐκ τῶν διαμενόντων πάντοτε πλησίον αὐτοῦ, ⁸ καὶ διηγηθεὶς πρὸς αὐτοὺς τὰ πάντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην. ⁹ Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἐνῷ ἐκεῖνοι ὥδοιπόρουν καὶ ἐπλησία-

ἐγγιζόντων ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι περὶ ὥραν ἕκτην. ¹⁰ ἐγένετο δὲ πρόσ-
πεινος καὶ ἤθελε γεύσασθαι·
παρασκευαζόντων δὲ ἐκείνων ἐπέ-
πεσεν ἐπ' αὐτὸν ἕκστασις, ¹¹ καὶ
θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον
καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκευὸς
τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν
ἀρχαῖς δεδεμένον καὶ καθίμενον
ἐπὶ τῆς γῆς, ¹² ἐν ᾧ ὑπῆρχε πάντα
τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ
θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. ¹³ καὶ ἐγένετο
φωνὴ πρὸς αὐτόν· ἀναστάς, Πέτρε,
θῦσον καὶ φάγε. ¹⁴ ὁ δὲ Πέτρος
εἶπε· μηδαμῶς, Κύριε· ὅτι οὐ-
δέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν ἢ
ἀκάθαρτον. ¹⁵ καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ
δευτέρου πρὸς αὐτόν· ἂ ὁ Θεὸς
ἐκαθάρισε σὺ μὴ κοίνου. ¹⁶ τοῦτο
δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς, καὶ πάλιν
ἀνελήφθη τὸ σκευὸς εἰς τὸν οὐρανόν.

¹⁷ Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ
Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὄραμα
ὃ εἶδε, καὶ ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οἱ
ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνη-
λίου διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν
Σίμωνος ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν
πυλῶνα, ¹⁸ καὶ φωνήσαντες ἐπυν-
θάνοντο εἰ Σίμων ὁ ἐπικα-
λούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενί-
ζεται. ¹⁹ τοῦ δὲ Πέτρου διεν-
θυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος
εἶπεν αὐτῷ τὸ Πνεῦμα· ἰδοὺ
ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσί σε· ²⁰ ἀλλὰ
ἀναστάς κατάβηθι καὶ πορεύου
σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος,
διότι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς.
²¹ καταβάς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς
ἄνδρας εἶπεν· ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι
ὃν ζητεῖτε· τίς ἢ αἰτία δι'
ἣν πάρεστε; ²² οἱ δὲ εἶπον·
Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ
δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν
Θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ
ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰου-
δαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέ-

ζον εἰς τὴν πόλιν ἀνέβη ὁ Πέτρος
εἰς τὸ δῶμα διὰ τὸ προσευχηθῆ περὶ
τὴν ἕκτην ὥραν. ¹⁰ καὶ πεινάσας
ἤθελε τὸ φάγε· ἐνῶ δὲ ἡτοίμαζον
ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν ἕκστασις, ¹¹ καὶ
θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον
καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκευὸς
τι ὡς σινδόνα μεγάλην, τὸ ὅποιον
ἦτο δεδεμένον ἀπὸ τῶν τεσσάρων
ἄκρων καὶ κατεβιβάζετο ἐπὶ τὴν
γῆν, ¹² ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπῆρχον
πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ
τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. ¹³ καὶ ἔγεινε
φωνὴ πρὸς αὐτόν· σηκωθείς, Πέτρε,
σφάξον καὶ φάγε. ¹⁴ ὁ δὲ Πέτρος
εἶπε· μὴ γένοιτο, Κύριε· διότι
οὐδέποτε ἔφαγον οὐδὲν βέβηλον ἢ
ἀκάθαρτον. ¹⁵ καὶ πάλιν ἐκ δευτέρου
[ἔγεινε] φωνὴ πρὸς αὐτόν· ὅσα ὁ
Θεὸς ἐκαθάρισε σὺ μὴ λέγε βέβηλα.
¹⁶ ἔγεινε δὲ τοῦτο τρεῖς, καὶ πάλιν
ἀνελήφθη τὸ σκευὸς εἰς τὸν οὐρανόν.

¹⁷ Ἐνῶ δὲ ὁ Πέτρος ἦτο ἐν ἀπορίᾳ
καθ' ἑαυτόν τί ἐσήμαινε τὸ ὄραμα
τὸ ὅποιον εἶδεν, ἰδοὺ οἱ ἄνθρωποι οἱ
ἀπεσταλμένοι παρὰ τοῦ Κορνηλίου
ἔρωτήσαντες καὶ μαθόντες τὴν
οἰκίαν τοῦ Σίμωνος ἔφθασαν εἰς
τὴν πύλην, ¹⁸ καὶ φωνάζαντες
ἡρώτων ἂν ὁ Σίμων ὁ ἐπονομαζό-
μενος Πέτρος ξενίζεται ἐνταῦθα.
¹⁹ καὶ ἐνῶ ὁ Πέτρος διελογίζετο
περὶ τοῦ ὁράματος εἶπε πρὸς αὐτόν
τὸ Πνεῦμα· ἰδοὺ τρεῖς ἄνθρωποι σὲ
ζητοῦσι· ²⁰ σηκωθείς λοιπὸν κατὰ-
βηθι καὶ ὑπάγε μετ' αὐτῶν, μηδὲν
διστάζων, διότι ἐγὼ ἀπέστειλα
αὐτούς. ²¹ καταβάς δὲ ὁ Πέτρος
πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἀπεσταλ-
μένους πρὸς αὐτόν ἀπὸ τοῦ Κορ-
νηλίου εἶπεν· ἰδοὺ ἐγὼ εἰμαι
[ἐκεῖνος] τὸν ὅποιον ζητεῖτε· τίς
ἢ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν ἦλθετε;
²² οἱ δὲ εἶπον· Κορνήλιος ὁ ἑκατόν-
ταρχος, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος
τὸν Θεόν, καὶ μαρτυρούμενος ὑπὸ
ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων,

λου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. ²³ εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξένισε. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἀναστὰς ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ τῆς Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ, ²⁴ καὶ τῇ ἐπαύριον εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν. ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτοὺς συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους. ²⁵ Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας προσεκύνησεν. ²⁶ ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἤγειρε λέγων· ἀνάστηθι· κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. ²⁷ καὶ συνομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθε, καὶ εὗρίσκει συνεληλυθότας πολλούς, ²⁸ ἔφη τε πρὸς αὐτούς· ὅμοις ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσερχεσθαι ἁλλοφύλῳ· καὶ ἐμοὶ ὁ Θεὸς ἔδειξε μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον. ²⁹ διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθεῖς. πυνθάνομαι οὖν τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ με; ³⁰ καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη· ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἡμὴν νηστεύων, καὶ τὴν ἐνάτην ὥραν προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῇτι λαμπρᾷ, ³¹ καὶ φησι· Κορνήλιε, εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχή καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ³² πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασσαν· ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. ³³ ἔξαντῆς οὖν ἔπεμψα πρὸς σε, σὺ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦσαι

διετάχθη θεόθεν ὑπὸ ἁγίου ἀγγέλου νὰ σε προσκαλέσῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ νὰ ἀκούσῃ λόγους παρὰ σοῦ. ²³ προσκαλέσας λοιπὸν αὐτοὺς ἔσω ἐφιλοξένησε. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξῆλθεν ὁ Πέτρος μετ' αὐτῶν, καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ τῆς Ἰόππης ὑπῆγον μετ' αὐτόν, ²⁴ καὶ τῇ ἐπαύριον εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν. ὁ δὲ Κορνήλιος περιέμενεν αὐτοὺς συγκαλέσας τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς οἰκείους φίλους. ²⁵ Ὡς δὲ εἰσῆλθεν ὁ Πέτρος, ἐλθὼν ὁ Κορνήλιος εἰς συνάντησιν αὐτοῦ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας [αὐτοῦ] καὶ προσεκύνησεν. ²⁶ ἀλλ' ὁ Πέτρος ἐσήκωσεν αὐτὸν λέγων· σηκώθητι· καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἄνθρωπος εἰμαι. ²⁷ καὶ συνομιλῶν μετ' αὐτοῦ εἰσῆλθε, καὶ εὗρίσκει συνηγμένους πολλούς, ²⁸ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· σεῖς ἐξεύρετε ὅτι εἶναι ἀσυγχώρητον εἰς ἄνθρωπον Ἰουδαῖον νὰ συναναστρέφῃται ἢ νὰ πλησιάζῃ εἰς ἁλλόφυλον· ὁ Θεὸς ὅμως ἔδειξεν εἰς ἐμὲ νὰ μὴ λέγω μηδένα ἄνθρωπον βέβηλον ἢ ἀκάθαρτον. ²⁹ ὅθεν καὶ προσκληθεῖς ἦλθον χωρὶς ἀντιλογίας. ἐρωτῶ λοιπὸν διὰ τίνα λόγον με προσεκαλέσατε; ³⁰ καὶ ὁ Κορνήλιος εἶπε· ἀπὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἡμὴν νηστεύων μέχρι τῆς ὥρας ταύτης, καὶ τὴν ἐνάτην ὥραν προσηυχόμενον ἐν τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ ἐστάθη ἐνώπιόν μου ἀνὴρ με ἐνδύματα λαμπρά, ³¹ καὶ λέγει· Κορνήλιε, εἰσηκούσθη ἡ προσευχή σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνημονεύθησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ³² πέμψον λοιπὸν εἰς Ἰόππην καὶ προσκάλεσον τὸν Σίμωνα ὃστις ἐπονομάζεται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ βυρσοδέψου πλησίον τῆς θαλάσσης· ὃστις ἐλθὼν θέλει σοι λαλήσει. ³³ εὐθὺς λοιπὸν ἔπεμψα πρὸς σε, καὶ σὺ ἔκαμες καλὰ ὅτι ἦλθες. τώρα λοιπὸν ἡμεῖς πάντες παριστάμεθα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ

πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

³⁴ Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν· ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεός, ³⁵ ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἔστι. ³⁶ τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗτός ἐστι πάντων Κύριος· ³⁷ ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλην τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης, ³⁸ Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ Θεὸς Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ Θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ· ³⁹ καὶ ἡμεῖς ἔσμεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ· ὃν καὶ ἀνεῖλον κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. ⁴⁰ τοῦτον ὁ Θεὸς ἤγειρε τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι, ⁴¹ οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστήναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· ⁴² καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτυράσθαι ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν. ⁴³ τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφесιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν. ⁴⁴ Ἐτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. ⁴⁵ καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθον

ἀκούσωμεν πάντα ὅσα προσετάχθησαν εἰς σε ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

³⁴ Τότε ὁ Πέτρος ἀνοίξας τὸ στόμα εἶπεν· ἐπ' ἀληθείας γνωρίζω ὅτι δὲν εἶναι προσωπολήπτης ὁ Θεός, ³⁵ ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὅστις φοβεῖται αὐτὸν καὶ ἐργάζεται δικαιοσύνην εἶναι δεκτὸς εἰς αὐτόν. ³⁶ τὸν λόγον τὸν ὁποῖον ἀπέστειλε πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗτος εἶναι ὁ Κύριος πάντων· ³⁷ τὸν λόγον [τοῦτον] σεῖς ἐξεύρετε ὅστις ἐκηρύχθη καθ' ὅλην τὴν Ἰουδαίαν, ἀρχίσας ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα τὸ ὁποῖον ἐκήρυξεν ὁ Ἰωάννης, ³⁸ πῶς ὁ Θεὸς ἔχρισεν τὸν Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ μὲ Πνεῦμα Ἅγιον καὶ μὲ δύναμιν, ὅστις διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ θεραπεύων πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, διότι ὁ Θεὸς ἦτο μετ' αὐτοῦ· ³⁹ καὶ ἡμεῖς εἴμεθα μάρτυρες πάντων ὅσα ἔκαμε καὶ ἐν τῇ γῇ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ· τὸν ὁποῖον ἐφόνευσαν κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. ⁴⁰ τοῦτον ὁ Θεὸς ἀνέστησε τὴν τρίτην ἡμέραν καὶ ἔκαμεν αὐτὸν νὰ ἐμφανισθῇ, ⁴¹ οὐχὶ εἰς πάντα τὸν λαόν, ἀλλ' εἰς μάρτυρας τοὺς προδιωρισμένους ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἡμᾶς, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν μετ' αὐτοῦ ἀφοῦ ἀνέστη ἐκ νεκρῶν· ⁴² καὶ παρήγγειλεν εἰς ἡμᾶς νὰ κηρύξωμεν πρὸς τὸν λαόν καὶ νὰ μαρτυρήσωμεν ὅτι αὐτός ἐστὶν ὁ ὠρισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν. ⁴³ εἰς τοῦτον πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ὅτι διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ θέλει λάβει ἄφесιν ἁμαρτιῶν πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν. ⁴⁴ Ἐνῶ ἔτι ἐλάλει ὁ Πέτρος τοὺς λόγους τούτους ἐπῆλθε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. ⁴⁵ καὶ ἐξεπλάγησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι ἦλθον μετὰ

τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκκέχυται· ⁴⁶ ἥκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις καὶ μεγαλυνόντων τὸν Θεόν. τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος· ⁴⁷ μήτι τὸ ὕδωρ κωλύσαι δύναται τις τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; ⁴⁸ προσέταξέ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

11 Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ² καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς ³ λέγοντες ὅτι πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας εἰσῆλθες καὶ συνέφαγες αὐτοῖς. ⁴ ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων· ⁵ ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὄραμα, καταβαῖνον σκευὸς τι ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρις ἐμοῦ· ⁶ εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. ⁷ ἤκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι· ἀναστάς, Πέτρε, θύσον καὶ φάγε. ⁸ εἶπον δέ· μηδαμῶς, Κύριε· ὅτι πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. ⁹ ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ὃ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε σὺ μὴ κοῖνον. ¹⁰ τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ πάλιν ἀνεσπιάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. ¹¹ καὶ ἰδὼν ἐξαντῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας

τοῦ Πέτρου, ὅτι ἡ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐξεχύθη καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη· ⁴⁶ διότι ἥκουον αὐτοὺς λαλούντας γλώσσαις καὶ μεγαλυνοντας τὸν Θεόν. τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος· ⁴⁷ μήπως δύναται τις νὰ ἐμποδίσῃ τὸ ὕδωρ ὥστε νὰ μὴ βαπτισθῶσιν οὗτοι, οἵτινες ἔλαβον τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καθὼς καὶ ἡμεῖς; ⁴⁸ καὶ προσέταξεν αὐτοὺς νὰ βαπτισθῶσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. τότε παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ διαμεῖνῃ ἡμέρας τινάς.

11 Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέχθησαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ² καὶ ὅτε ἀνέβη ὁ Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐφιλονεῖκουν μετ' αὐτοῦ οἱ ἐκ περιτομῆς ³ λέγοντες ὅτι εἰσῆλθες πρὸς ἀνθρώπους ἀπεριτιμῆτους καὶ συνέφαγες μετ' αὐτῶν. ⁴ ὁ δὲ Πέτρος ἤρχισε καὶ ἐξέθετε πρὸς αὐτοὺς [τὰ γενόμενα] κατὰ σειρὰν λέγων· ⁵ ἐγὼ ἤμην προσευχόμενος ἐν τῇ πόλει Ἰόππῃ, καὶ εἶδον ὄραμα ἐν ἐκστάσει, σκευὸς τι καταβαῖνον ὡς σινδόνα μεγάλην ἣτις [δεδεμένη] ἀπὸ τῶν τεσσάρων ἁκρῶν κατεβιβάζετο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθε μέχρις ἐμοῦ· ⁶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀτενίσας παρετήρουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. ⁷ καὶ ἤκουσα φωνὴν λέγουσαν πρὸς ἐμέ· σηκωθείς, Πέτρε, σφάξον καὶ φάγε. ⁸ καὶ εἶπον· μὴ γένοιτό, Κύριε, διότι οὐδὲν βέβηλον ἢ ἀκάθαρτον εἰσῆλθε ποτὲ εἰς τὸ στόμα μου. ⁹ καὶ ἡ φωνὴ μοι ἀπεκρίθη ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ὅσα ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε σὺ μὴ λέγε βέβηλα. ¹⁰ ἐγείνε δὲ τοῦτο τρίς, καὶ πάλιν ἀνεσύρθησαν ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. ¹¹ καὶ ἰδὼν τῇ αὐτῇ ὥρᾳ τρεῖς ἄνθρωποι ἐφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ ἤμην, ἀπεσταλμένοι πρὸς ἐμέ ἀπὸ Καισα-

πρὸς με. ¹² εἶπε δέ μοι τὸ Πνεῦμα συνελθεῖν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενον. ἤλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἐξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός, ¹³ ἀπήγγειλέ τε ἡμῖν πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα αὐτῷ· ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην ἄνδρας καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, ¹⁴ ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. ¹⁵ ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. ¹⁶ ἐμνήσθη δὲ τοῦ ῥήματος Κυρίου ὡς ἔλεγεν· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. ¹⁷ εἰ οὖν τὴν ἴσιν δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ δὲ τίς ἤμην δυνατὸς κωλύσαι τὸν Θεόν; ¹⁸ ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν λέγοντες· ἄρα γε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωὴν.

¹⁹ Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδεὶς λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίους. ²⁰ Ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν. ²¹ καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ' αὐτῶν, πολὺς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον. ²² ἤκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας· ²³ ὃς παραγενό-

ρείας. ¹² εἶπε δὲ πρὸς ἐμὲ τὸ Πνεῦμα νὰ ὑπάγω μετ' αὐτῶν, μηδόλως διστάζων. ἤλθον δὲ μετ' ἐμοῦ καὶ οἱ ἐξ οὗτοι ἀδελφοί, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνθρώπου, ¹³ καὶ ἀπήγγειλε πρὸς ἡμᾶς πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὅτι ἐστάθη καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἀπόστειλον ἀνθρώπους εἰς Ἰόππην καὶ προσκάλεσον τὸν Σίμωνα τὸν ἐπονομαζόμενον Πέτρον, ¹⁴ ὅστις θέλει λαλήσει πρὸς σε λόγους, δι' ὧν θέλεις σωθῇ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. ¹⁵ καὶ ἐνῶ ἤρχισα νὰ λαλῶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς καθὼς καὶ ἐφ' ἡμᾶς κατ' ἀρχάς. ¹⁶ τότε ἐνεθυμήθην τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ὅτι ἔλεγεν· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ἐν ὕδατι, σεῖς ὅμως θέλετε βαπτισθῇ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. ¹⁷ ἐὰν λοιπὸν ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἴσιν δωρεὰν ὡς καὶ εἰς ἡμᾶς, διότι ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ τίς ἤμην ὥστε νὰ δυνηθῶ νὰ ἐμποδίσω τὸν Θεόν; ¹⁸ ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν λέγοντες· καὶ εἰς τὰ ἔθνη λοιπὸν ἔδωκεν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν εἰς ζωὴν.

¹⁹ Οἱ μὲν λοιπὸν διασκορπισθέντες ἐκ τοῦ διωγμοῦ τοῦ γενομένου διὰ τὸν Στέφανον ἐπέρασαν ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, εἰς μηδένα κηρύττοντες τὸν λόγον, εἰμὴ μόνον εἰς Ἰουδαίους. ²⁰ Ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν. ²¹ καὶ ἦτο χεὶρ Κυρίου μετ' αὐτῶν, καὶ πολὺ πλῆθος πιστεύσαντες ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Κύριον. ²² ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος περὶ αὐτῶν εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ ἐξαπέστειλαν τὸν Βαρνάβαν διὰ νὰ περάσῃ ἕως Ἀντιοχείας· ²³ ὅστις ἐλθὼν

μενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν τῷ Κυρίῳ, ²⁴ ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου καὶ πίστεως· καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ Κυρίῳ. ²⁵ ἐξῆλθε δὲ εἰς Ταρσὸν ὁ Βαρνάβας ἀναζητῆσαι Σαῦλον, ²⁶ καὶ εὐρὼν αὐτὸν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν. ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίζειν τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.

²⁷ Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατήλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν. ²⁸ ἀναστὰς δὲ εἰς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἀγαβὸς ἐσήμανε διὰ τοῦ Πνεύματος λιμὸν μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος. ²⁹ τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς ἠὖπορεῖτό τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· ³⁰ ὁ καὶ ἐποίησαν ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

12 Κατ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαι τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. ² ἀνεῖλε δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρα. ³ καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν ἐστι τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον· ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι τῶν ἀζύμων· ⁴ ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακὴν, παραδούς τέσσαρσι τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτόν τῷ λαῷ. ⁵ ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη

καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκίνει πάντας νὰ ἐμμένωσιν ἐν σταθερότητι καρδίας εἰς τὸν Κύριον, ²⁴ ἐπειδὴ ἦτο ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου καὶ πίστεως· καὶ προσετέθη εἰς τὸν Κύριον πλῆθος ἱκανόν. ²⁵ τότε ἐξῆλθεν εἰς Ταρσὸν ὁ Βαρνάβας διὰ νὰ ἀναζητήσῃ τὸν Σαῦλον, ²⁶ καὶ εὐρὼν αὐτὸν ἔφερεν αὐτόν εἰς Ἀντιόχειαν. καὶ συνελθόντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐν ὁλόκληρον ἔτος ἐδίδαξαν πλῆθος ἱκανόν, καὶ πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ ὠνομάσθησαν οἱ μαθηταὶ Χριστιανοί.

²⁷ Ἐν ἐκείναις δὲ ταῖς ἡμέραις κατέβησαν ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν· ²⁸ σηκωθείς δὲ εἰς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἀγαβὸς ἐφάνερωσε διὰ τοῦ Πνεύματος ὅτι ἔμελλε νὰ γείνη μεγάλη πείνα καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· ἦτις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος. ²⁹ ὅθεν οἱ μαθηταὶ ἀπεφάσισαν ἕκαστος αὐτῶν κατὰ τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τὴν ἐκκλησίαν, νὰ πέμψωσι βοήθειαν πρὸς τοὺς ἀδελφούς τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ· ³⁰ τὸ ὁποῖον καὶ ἔκαμον ἀποστείλαντες [αὐτὴν] πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

12 Κατ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπεχείρησεν Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς νὰ κακοποιήσῃ τινὰς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. ² ἐφόνευσε δὲ διὰ μαχαίρας Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰωάννου. ³ καὶ ἰδὼν ὅτι ἄρεστόν ἐστι τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθεσε νὰ συλλάβῃ καὶ τὸν Πέτρον· ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι τῶν ἀζύμων· ⁴ τὸν ὁποῖον καὶ πιάσας ἔβαλεν εἰς φυλακὴν, παραδῶσας [αὐτόν] εἰς τέσσαρας τετράδας στρατιωτῶν διὰ νὰ φυλάττωσιν αὐτόν, θέλων μετὰ τὸ πάσχα νὰ παραστήσῃ αὐτόν εἰς τὸν λαόν. ⁵ ὁ μὲν λοιπὸν Πέτρος ἐφυλάττετο ἐν τῇ φυλακῇ· ἐγένετο δὲ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀκατάπαυστος

ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ.

⁶ Ὅτε δὲ ἐμελλεν αὐτὸν προ-
άγειν ὁ Ἑρῳδῆς, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ
ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ
δύο στρατιωτῶν δεδεμένος ἀλύ-
σεσι δυσί, φύλακές τε πρὸ
τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλα-
κὴν. ⁷ καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου
ἐπέστη καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν
τῷ οἰκήματι· πατάξας δὲ τὴν
πλευρὰν τοῦ Πέτρου ἤγειρεν
αὐτὸν λέγων· ἀνάστα ἐν τάχει.
καὶ ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις ἐκ
τῶν χειρῶν. ⁸ εἶπέ τε ὁ ἄγγελος
πρὸς αὐτόν· περιζῶσαι καὶ ὑπό-
δησαι τὰ σανδάλιά σου. ἐποίησε
δὲ οὕτω. καὶ λέγει αὐτῷ· περι-
βαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου καὶ ἀκο-
λούθει μοι. ⁹ καὶ ἐξελθὼν ἤκο-
λούθει αὐτῷ, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι
ἀληθὲς ἐστὶ τὸ γινόμενον διὰ
τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὄραμα
βλέπειν. ¹⁰ διελθόντες δὲ πρῶ-
την φυλακὴν καὶ δευτέραν ἦλθον
ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν τὴν
φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις
αὐτομάτῃ ἠνοιχθῇ αὐτοῖς, καὶ
ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην μίαν,
καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος
ἀπ' αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ὁ Πέτρος
γενόμενος ἐν ἑαυτῷ εἶπε· νῦν
οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλε
Κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ
ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς Ἑρῳδου
καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ
λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. ¹² συνιδὼν
τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας
τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικα-
λουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ
συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι.
¹³ κρούσάντος δὲ αὐτοῦ τὴν θύραν
τοῦ πυλῶνος προσῆλθε παιδίσκη
ὑπακοῦσαι ὀνόματι Ῥόδη, ¹⁴ καὶ
ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου,
ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ᾔνοιξε τὸν
πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγει-
λεν ἐστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ

προσευχῇ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ
αὐτοῦ.

⁶ Ὅτε δὲ ἐμελλεν ὁ Ἑρῳδῆς
νὰ παραστήσῃ αὐτόν, τὴν νύκτα
ἐκείνῃ ὁ Πέτρος ἐκοιμᾶτο μεταξὺ
δύο στρατιωτῶν δεδεμένος μὲ δύο
ἀλύσεις, καὶ φύλακες ἔμπροσθεν
τῆς θύρας ἐφύλαττον τὸ δεσμωτήριον.
⁷ καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἦλθεν
ἐξαίφνης καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ
οἰκήματι· κτυπήσας δὲ τὴν πλευρὰν
τοῦ Πέτρου ἐξύπνισεν αὐτόν λέγων·
σηκώθητι ταχέως. καὶ ἔπεσον αἱ
ἀλύσεις αὐτοῦ ἐκ τῶν χειρῶν.
⁸ καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν·
περιζώσθητι καὶ ὑπόδησον τὰ σαν-
δάλιά σου. καὶ ἔκαμεν οὕτω. καὶ
λέγει πρὸς αὐτόν· φόρεσον τὸ
ἱμάτιόν σου καὶ ἀκολούθει μοι.
⁹ καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτόν, καὶ
δὲν ᾔφαινε ὅτι τὸ γινόμενον διὰ
τοῦ ἀγγέλου ἦτο ἀληθινόν, ἀλλ'
ἐνόμιζεν ὅτι βλέπει ὄραμα. ¹⁰ ἀφοῦ
δὲ ἐπέρασαν πρῶτην καὶ δευτέραν
φρουρὰν ἦλθον εἰς τὴν πύλην τὴν
σιδηρᾶν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν,
ἥτις ἀφ' ἑαυτῆς ἠνοιχθῇ εἰς αὐτούς,
καὶ ἐξελθόντες διεπέρασαν ὁδὸν
μίαν, καὶ εὐθὺς ὁ ἄγγελος ἀνεχώ-
ρησεν ἀπ' αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ὁ Πέτρος
συνελθὼν εἰς ἑαυτόν εἶπε· τώρα
γνωρίζω ἀληθῶς ὅτι Κύριος ἐξαπέ-
στειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ με
ἠλευθέρωσεν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ
Ἑρῳδου καὶ ὅλης τῆς ἐλπίδος
τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. ¹² καὶ
ἀφοῦ ἐσκέφθη ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν
Μαρίας τῆς μητρὸς τοῦ Ἰωάννου
τοῦ ἐπονομαζομένου Μάρκου, ὅπου
ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ
προσευχόμενοι. ¹³ ὅτε δὲ ὁ Πέτρος
ἐκρούσε τὴν θύραν τοῦ προαυλίου
προσῆλθε θεράπαινα ὀνομαζομένη
Ῥόδη, διὰ νὰ ἀκούσῃ, ¹⁴ καὶ γνω-
ρίσασα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ
τῆς χαρᾶς δὲν ᾔνοιξε τὴν πύλην,
ἀλλ' ἔτρεξε καὶ ἀπήγγειλεν ὅτι ὁ
Πέτρος ἵσταται ἔμπροσθεν τῆς

πυλῶνος. ¹⁵ οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον· μαίνη. ἡ δὲ διῷσχυρίζετο οὕτως ἔχειν. οἱ δὲ ἔλεγον· ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν. ¹⁶ ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε κρούων. ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν. ¹⁷ κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ Κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς, εἶπε δέ· ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. ¹⁸ Γενομένης δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο. ¹⁹ Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὗρών, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι, καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν διέτριβεν.

²⁰ Ἦν δὲ ὁ Ἡρώδης θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ἡτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. ²¹ τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. ²² ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει· Θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. ²³ παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκε τὴν δόξαν τῷ Θεῷ, καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξέψυσεν.

²⁴ Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ἡῤ-ξανε καὶ ἐπληθύνετο. ²⁵ Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.

13 Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὐσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὃ τε

πύλης. ¹⁵ οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτὴν· παραφρονεῖς. ἐκείνη ὅμως διῷσχυρίζετο ὅτι οὕτως ἔχει. οἱ δὲ ἔλεγον· ὁ ἄγγελος αὐτοῦ εἶναι. ¹⁶ ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε κρούων. καὶ ἀνοίξαντες εἶδον αὐτὸν καὶ ἐξεπλάγησαν. ¹⁷ καὶ σείσας εἰς αὐτοὺς τὴν χεῖρα διὰ τὰ σιωπήσωσι διηγήθη πρὸς αὐτοὺς πῶς ὁ Κύριος, ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐκ τῆς φυλακῆς, καὶ εἶπεν· ἀπαγγείλατε ταῦτα πρὸς τὸν Ἰακώβον καὶ τοὺς ἀδελφούς. καὶ ἐξελθὼν ὑπῆγεν εἰς ἄλλον τόπον. ¹⁸ Ἀφοῦ δὲ ἐξημέρωσεν, ἦτο ταραχὴ οὐκ ὀλίγη μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν τί ἄρα ἐγίνειν ὁ Πέτρος. ¹⁹ Ὁ δὲ Ἡρώδης ἀφοῦ ἐζήτησεν αὐτὸν καὶ δὲν εὗρεν, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας προσέταξε τὰ θανατωθῶσι, καὶ καταβάς ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν διέτριβεν [ἐκεῖ].

²⁰ Ἦτο δὲ ὁ Ἡρώδης σφόδρα ὠργισμένος κατὰ τῶν Τυρίων καὶ Σιδωνίων· ἦλθον δὲ πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδόν, καὶ πείσαντες τὸν Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος ταῦ βασιλέως ἐζήτουν εἰρήνην, διότι ὁ τόπος αὐτῶν ἐτρέφετο ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ. ²¹ καὶ ἐν ἡμέρᾳ ὠρισμένη ἐνδυθεὶς ὁ Ἡρώδης βασιλικὴν στολὴν καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. ²² ὁ δὲ λαὸς ἐπεφώνει· Θεοῦ φωνὴ καὶ οὐχὶ ἀνθρώπου. ²³ καὶ παρευθὺς ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου διότι δὲν ἔδωκε τὴν δόξαν εἰς τὸν Θεόν, καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξεψύχησεν.

²⁴ Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ἡῤ-ξανε καὶ ἐπληθύνετο. ²⁵ ὁ δὲ Βαρνάβας καὶ ὁ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἀφοῦ ἐξεπλήρωσαν τὴν διακονίαν [αὐτῶν], παραλαβόντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν ἐπονομασθέντα Μάρκον.

13 Ἦσαν δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐν τῇ ὑπαρχούσῃ ἐκκλησίᾳ προφῆταί τινες καὶ διδάσκαλοι, ὁ Βαρνάβας

Βαρνάβας καὶ Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναὴν τε Ἡρώδου τοῦ τετράρχου σύντροφος, καὶ Σαῦλος. ² λειτουροῦντων δὲ αὐτῶν Κυρίῳ καὶ ἠσυχάζοντων εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· ἀφορίσατε δὴ μοι τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. ³ τότε ἠσυχάζοντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἀπέλυσαν. ⁴ Οὗτοι μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου κατήλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκεῖθεν τε ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον, ⁵ καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. ⁶ Διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου εὗρόν τινα μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον ᾧ ὄνομα Βαρισησοῦς, ⁷ ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. οὗτος προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ⁸ ἀντίστατο δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας ὁ μάγος, οὕτω γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ζητῶν διαστρέφαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. ⁹ Σαῦλος δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν ¹⁰ εἶπεν· ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥαδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὗ πάντῃ διαστρέφῃς τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας; ¹¹ καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ τοῦ Κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. παραχρῆμα δὲ ἔπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος, καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς. ¹² τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονός ἐπίστευσεν, ἐκπληττόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ Κυρίου.

καὶ Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, καὶ Μαναὴν ὁ συνανατραφεὶς μετὰ τοῦ Ἡρώδου τοῦ τετράρχου, καὶ ὁ Σαῦλος. ² καὶ ἐνῷ ὑπηρετοῦν εἰς τὸν Κύριον καὶ ἠσυχάζοντες εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· χωρήσατε εἰς ἐμὲ τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον διὰ τὸ ἔργον εἰς τὸ ὅποιον προσεκάλεσα αὐτούς. ³ τότε ἀφοῦ ἠσυχάζοντες καὶ προσευχήθησαν καὶ ἐπέθεσαν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς ἀπέστειλαν. ⁴ Οὗτοι λοιπὸν πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου κατέβησαν εἰς τὴν Σελεύκειαν, καὶ ἐκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον, ⁵ καὶ ὅτε ἦλθον εἰς τὴν Σαλαμῖνα ἐκήρυττον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ τὸν Ἰωάννην ὑπηρέτην. ⁶ Καὶ ἀφοῦ διήλθον τὴν νῆσον μέχρι τῆς Πάφου εὗρόν τινα μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον ὀνομαζόμενον Βαρισησοῦν, ⁷ ὅστις ἦτο μετὰ τοῦ ἀνθυπάτου Σεργίου Παύλου, ἀνδρὸς συνετοῦ. οὗτος προσκαλέσας τὸν Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον ἐζήτησεν νὰ ἀκούσῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ⁸ ἀντίστατο δὲ εἰς αὐτούς Ἐλύμας ὁ μάγος, διότι οὕτω μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ζητῶν νὰ ἀποτρέψῃ τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. ⁹ πλὴν ὁ Σαῦλος, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν ¹⁰ εἶπεν· ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥαδιουργίας, υἱὲ τοῦ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, δὲν θέλεις παύσει διαστρέφῃς τὰς εὐθείας ὁδοὺς τοῦ Κυρίου; ¹¹ καὶ τῶρα ἰδοὺ χεὶρ τοῦ Κυρίου [εἶναι] κατὰ σοῦ, καὶ θέλεις εἶσθαι τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον μέχρι καιροῦ. καὶ παρευθὺς ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀμαύρωσις καὶ σκότος, καὶ περιστρεφόμενος ἐζήτει χειραγωγούς. ¹² τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονός ἐπίστευσεν, ἐκπληττόμενος εἰς τὴν διδαχὴν τοῦ Κυρίου.

¹³ Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας· Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. ¹⁴ Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐκάθισαν. ¹⁵ μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς λέγοντες· ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. ¹⁶ ἀναστὰς δὲ Παῦλος καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ εἶπεν· ἄνδρες Ἰσραηλίται καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, ἀκούσατε. ¹⁷ ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξέλεξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς, ¹⁸ καὶ ὡς τεσσαρακονταέτη χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ¹⁹ καὶ καθελὼν ἔθνη ἐπὶ τὰ ἐν γῇ Χαναὰν κατεκλήρονόμησεν αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν. ²⁰ καὶ μετὰ ταῦτα ὡς ἔτεσι τετρακοσίῃς καὶ πενήκοντα ἔδωκε κριτὰς ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. ²¹ καὶ κἀκεῖθεν ἡγήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν, ἔτη τεσσαράκοντα. ²² καὶ μεταστήσας αὐτὸν ἡγείρεν αὐτοῖς τὸν Δαυεὶδ εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρήσας· εὗρον Δαυεὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. ²³ τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγε τῷ Ἰσραὴλ σωτῆρα Ἰησοῦν, ²⁴ προκηρύξαντος Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ.

¹³ Ἀποπλεύσαντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου ὁ Παῦλος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἦλθον εἰς τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας· ὁ δὲ Ἰωάννης χωρισθεὶς ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. ¹⁴ Αὐτοὶ δὲ περάσαντες ἀπὸ τῆς Πέργης ἐφθασαν εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου ἐκάθισαν. ¹⁵ καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν ἀπέστειλαν εἰς αὐτοὺς οἱ ἀρχισυνάγωγοι λέγοντες· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐὰν ἔχητε λόγον [τινὰ] προτροπῆς εἰς τὸν λαόν, λέγετε. ¹⁶ σηκωθείς δὲ ὁ Παῦλος καὶ σείσας τὴν χεῖρα εἶπεν· ἄνδρες Ἰσραηλίται καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, ἀκούσατε. ¹⁷ ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξέλεξε τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ ὕψωσε τὸν λαὸν παροικούντα ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς, ¹⁸ καὶ ἕως τεσσαράκοντα ἔτη ὑπέφερε τοὺς τρόπους αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ¹⁹ καὶ ἀφοῦ κατέστρεψεν ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐν γῇ Χαναὰν διέμερισεν εἰς αὐτοὺς κατὰ κληρὸν τὴν γῆν αὐτῶν. ²⁰ καὶ μετὰ ταῦτα ὡς τετρακόσια καὶ πενήκοντα περίπου ἔτη ἔδωκεν [εἰς αὐτοὺς] κριτὰς ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. ²¹ καὶ ἔπειτα ἐζήτησαν βασιλέα, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ὁ Θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν τοῦ Κίς, ἄνδρα ἐκ τῆς φυλῆς Βενιαμίν, τεσσαράκοντα ἔτη. ²² καὶ μεταστήσας αὐτὸν ἀνέστησεν εἰς αὐτοὺς βασιλέα τὸν Δαβίδ, περὶ τοῦ ὁποίου καὶ εἶπε μαρτυρήσας· εὗρον Δαβίδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃστις θέλει κάμει πάντα τὰ θελήματά μου. ²³ ἀπὸ τοῦ σπέρματος τούτου ὁ Θεὸς κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν [αὐτοῦ] ἀνέστησεν εἰς τὸν Ἰσραὴλ σωτῆρα τὸν Ἰησοῦν, ²⁴ ἀφοῦ ὁ Ἰωάννης πρὸ τῆς ἐλευσεως αὐτοῦ προεκήρυξε βάπτισμα μετανοίας εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦ

²⁵ ὥς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγε· τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγώ, ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχεται μετ' ἐμὲ οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι. ²⁶ Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραάμ καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. ²⁷ οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας κρίναντες ἐπλήρωσαν, ²⁸ καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὐρόντες ᾗτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν. ²⁹ ὥς δὲ ἐτέλεσαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. ³⁰ ὁ δὲ Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. ³¹ ὃς ὠφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, οἵτινές εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. ³² καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ³³ ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπεπλήρωκε τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν, ὥς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ γέγραπται· Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. ³⁴ ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτόν ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν, οὕτως εἴρηκεν, ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια Δαυεὶδ τὰ πιστά. διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· ³⁵ οὐ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. ³⁶ Δαυεὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ καὶ εἶδε διαφθοράν. ³⁷ ὃν δὲ ὁ Θεὸς ἤγειρεν,

Ἰσραήλ. ²⁵ καὶ ἐνῷ ὁ Ἰωάννης ἐτελείονε τὸν δρόμον [αὐτοῦ], ἔλεγε· τίνα με στοχάζεσθε ὅτι εἰμαι; δὲν εἰμαι ἐγώ, ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχεται μετ' ἐμὲ ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου δὲν εἰμαι ἄξιος νὰ λύσω τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν. ²⁶ Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ τοῦ γένους τοῦ Ἀβραάμ καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν, πρὸς ἐσᾶς ἀπεστάλη ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης. ²⁷ διότι οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν μὴ γνωρίσαντες τοῦτον, μηδὲ τὰς ῥήσεις τῶν προφητῶν τὰς ἀναγινωσκομένας κατὰ πᾶν σάββατον ἐπλήρωσαν [αὐτάς] κρίναντες [τοῦτον], ²⁸ καὶ μὴ εὐρόντες μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ἐζήτησαν παρὰ τοῦ Πιλάτου νὰ θανατωθῇ. ²⁹ ἀφοῦ δὲ ἐτελείωσαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καταβιβάσαντες [αὐτόν] ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθεσαν εἰς μνημεῖον. ³⁰ ὁ δὲ Θεὸς ὅμως ἀνέστησεν αὐτόν ἐκ νεκρῶν. ³¹ ὅστις ἐφάνη ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀναβάντας ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, οἵτινες εἶναι μάρτυρες αὐτοῦ. πρὸς τὸν λαόν. ³² καὶ ἡμεῖς εὐαγγελιζόμεθα πρὸς ἐσᾶς τὴν γενομένην εἰς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν, ³³ ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐξεπλήρωσεν εἰς ἡμᾶς τὰ τέκνα αὐτῶν, ἀναστήσας τὸν Ἰησοῦν, ὥς εἶναι γεγραμμένον καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ· Υἱός μου εἶσαι σύ, ἐγὼ σήμερον σὲ ἐγέννησα. ³⁴ ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτόν ἐκ νεκρῶν μὴ μέλλοντα πλέον νὰ ὑποστρέψῃ εἰς τὴν διαφθοράν, λέγει οὕτως, ὅτι θέλω σὰς δώσει τὰ ἐλέη τοῦ Δαβὶδ τὰ πιστά. ³⁵ διὰ τοῦτο καὶ ἐν ἄλλῳ [ψαλμῷ] λέγει· δὲν θέλεις ἀφήσει τὸν ὄσιόν σου νὰ ἴδῃ διαφθοράν. ³⁶ διότι ὁ μὲν Δαβὶδ ἀφοῦ ὑπηρετήσας τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη εἰς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδε διαφθοράν. ³⁷ ἐκεῖνος ὅμως τὸν ὁποῖον ὁ

οὐκ εἶδε διαθοράν. ³⁸ γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται, ³⁹ καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωυσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιούται. ⁴⁰ βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις· ⁴¹ ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανίσθητε, ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον ᾧ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῇται ὑμῖν.

⁴² Ἐξιόντων δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα. ⁴³ λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβῃ, οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς ἐπειθον αὐτοὺς προσμένειν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ. ⁴⁴ Τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ⁴⁵ ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. ⁴⁶ παρρησιασάμενοι δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπον· ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν καὶ οὐκ ἀξιους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. ⁴⁷ οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ Κύριος· τέθεικα σε εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναι σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. ⁴⁸ ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον· ⁴⁹ διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου

Θεὸς ἀνέστησε, δὲν εἶδε διαθοράν. ³⁸ ἔστω λοιπὸν γνωστὸν εἰς ἑσᾶς, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου κηρύττεται πρὸς ἑσᾶς ἄφεσις ἁμαρτιῶν. ³⁹ καὶ ἀπὸ πάντων ἀφ' ὧν δὲν ἠδυνήθητε διὰ τοῦ νόμου τοῦ Μωυσέως νὰ δικαιωθῆτε, διὰ τούτου πᾶς ὁ πιστεύων δικαιούται. ⁴⁰ βλέπετε λοιπὸν μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ λαληθὲν ὑπὸ τῶν προφητῶν· ⁴¹ ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανίσθητε, διότι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον δὲν θέλετε πιστεύσει ἐάν τις διηγῇται εἰς ἑσᾶς.

⁴² Ἐνῷ δὲ ἐξήρχοντο ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ ἔθνη νὰ κηρυχθῶσιν εἰς αὐτοὺς οἱ λόγοι οὗτοι τὸ ἀκόλουθον σάββατον. ⁴³ καὶ ἀφοῦ ἐλύθη ἡ συναγωγή, πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν εὐσεβῶν προσηλύτων ἠκολούθησαν τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, οἵτινες λαλοῦντες πρὸς αὐτοὺς ἐπειθον αὐτοὺς νὰ ἐμμένωσιν εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. ⁴⁴ Τὸ δὲ ἐρχόμενον σάββατον σχεδὸν ὅλη ἡ πόλις συνήχθη διὰ νὰ ἀκούσωσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ⁴⁵ ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τὰ πλήθη ἐπλήσθησαν φθόνου καὶ ἠναντιοῦντο εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγόμενα ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. ⁴⁶ ὁ Παῦλος δὲ καὶ ὁ Βαρνάβας λαλοῦντες μετὰ παρρησίας εἶπον· εἰς ἑσᾶς πρῶτον ἦτο ἀναγκαῖον νὰ λαληθῇ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπορρίπτετε αὐτὸν καὶ δὲν κρίνετε ἑαυτοὺς ἀξιους τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. ⁴⁷ διότι οὕτω προσέταξεν ἡμᾶς ὁ Κύριος [λέγων]· σὲ ἔθεσα φῶς τῶν ἐθνῶν διὰ νὰ ᾤσῃ πρὸς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. ⁴⁸ καὶ οἱ ἐθνικὸι ἀκούσαντες ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν ὠρισμένοι διὰ τὴν αἰώνιον ζωὴν· ⁴⁹ καὶ ὁ λόγος τοῦ

δι' ὅλης τῆς χώρας. ⁵⁰ οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. ⁵¹ οἱ δὲ ἐκτιναζάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς ἦλθον εἰς Ἰκόνιον. ⁵² οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ Πνεύματος Ἁγίου.

14 Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. ² οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. ³ ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. ⁴ ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. ⁵ ὥς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς, ⁶ συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας Λύστραν καὶ Δέρβην καὶ τὴν περὶχωρον, ⁷ κακεῖ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι.

⁸ Καὶ τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε περιεπατήκει. ⁹ οὗτος ἤκουε τοῦ Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, ¹⁰ εἶπε μεγάλη τῇ φωνῇ· ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός. καὶ ἤλατο καὶ περιεπάτει. ¹¹ οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαο-

Κυρίου διεδίδετο δι' ὅλου τοῦ τόπου. ⁵⁰ οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρεκίνησαν τὰς εὐλαβεῖς καὶ ἐπιστήμους γυναῖκας καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως καὶ διήγειραν διωγμὸν κατὰ τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Βαρνάβα, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. ⁵¹ ἐκεῖνοι δὲ ἐκτινάξαντες τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς ἦλθον εἰς τὸ Ἰκόνιον. ⁵² καὶ οἱ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ Πνεύματος Ἁγίου.

14 Ἐν δὲ τῷ Ἰκονίῳ εἰσελθόντες ὁμοῦ εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων ἐλάλησαν οὕτως ὥστε ἐπίστευσε πολὺ πλῆθος Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων. ² ὅσοι δὲ Ἰουδαῖοι δὲν ἐπείθοντο παρώξυναν καὶ διέστρεψαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνικῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. ³ ἱκανὸν λοιπὸν καιρὸν διέτριψαν λαλοῦντες μετὰ παρρησίας περὶ τοῦ Κυρίου ὅστις ἐμαρτύρει εἰς τὸν λόγον τῆς χάριτος αὐτοῦ, καὶ ἔδιδε νὰ γίνωνται σημεῖα καὶ τέρατα διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. ⁴ ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ οἱ μὲν ἦσαν μετὰ τῶν Ἰουδαίων, οἱ δὲ μετὰ τῶν ἀποστόλων. ⁵ καὶ ὅτε ὥρμησαν οἱ ἐθνικοὶ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν εἰς τὸ νὰ ὑβρίσωσι καὶ νὰ λιθοβολήσωσιν αὐτούς, ⁶ ἐννόησαντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας Λύστραν καὶ Δέρβην καὶ τὰ περὶχωρα, ⁷ καὶ ἐκεῖ ἐκήρυττον τὸ εὐαγγέλιον.

⁸ Ἐν δὲ τοῖς Λύστροις ἐκάθητο ἀνὴρ τις ἀδύνατος τοὺς πόδας, χωλὸς ὑπάρχων ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, ὅστις ποτὲ δὲν εἶχε περιπατήσει. ⁹ οὗτος ἤκουε τὸν Παῦλον λαλοῦντα· ὅστις ἀτενίσας εἰς αὐτὸν καὶ ἰδὼν ὅτι ἔχει πίστιν διὰ νὰ σωθῇ, ¹⁰ εἶπε μετὰ μεγάλης φωνῆς· σηκώθητι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός. καὶ ἐπήδα καὶ περιεπάτει. ¹¹ οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες [τοῦτο] τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ Παῦλος ὕψωσαν τὴν

νιστὶ λέγοντες· οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς· ¹² ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν Δία, τὸν δὲ Παῦλον Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. ¹³ ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως αὐτῶν, ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελε θύειν. ¹⁴ ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαρρηξάντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰσεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον κρᾶζοντες ¹⁵ καὶ λέγοντες· ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ¹⁶ ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις γενεαῖς εἴασε πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· ¹⁷ καίτοι γε οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοποιῶν, οὐρανόθεν ὑμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ὑμῶν. ¹⁸ καὶ ταῦτα λέγοντες μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς.

¹⁹ Ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι. ²⁰ κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην. ²¹ εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν, ²² ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει,

φωνήν αὐτῶν λέγοντες Λυκαονιστὶ· οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες μὲ ἀνθρώπους κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς· ¹² καὶ ὠνόμαζον τὸν μὲν Βαρνάβαν Δία, τὸν δὲ Παῦλον Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦτο ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λόγου. ¹³ καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος ἔμπροσθεν τῆς πόλεως αὐτῶν, ἔφερε ταύρους καὶ στέμματα εἰς τὰς πύλας, μετὰ τοῦ ὄχλου καὶ ἤθελε νᾶ προσφέρει θυσίαν. ¹⁴ ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διέσχισαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπήδησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ ὄχλου κρᾶζοντες ¹⁵ καὶ λέγοντες· ἄνδρες, τί κάμνετε ταῦτα; καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἄνθρωποι ὁμοιοπαθεῖς μὲ σᾶς, κηρύττοντες πρὸς ἐσᾶς νᾶ ἐπιστρέψετε ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ὅστις ἔκαμε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ¹⁶ ὅστις ἐν ταῖς παρελθούσαις γενεαῖς ἀφῆκε πάντα τὰ ἔθνη νᾶ περιπατῶσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· ¹⁷ καίτοι δὲν ἀφῆκεν ἀμαρτύρητον ἑαυτὸν ἀγαθοποιῶν, δίδων εἰς ἡμᾶς οὐρανόθεν βροχὰς καὶ καιροὺς καρποφόρους, γεμίζων τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν. ¹⁸ καὶ ταῦτα λέγοντες μόλις ἐμπόδισαν τοὺς ὄχλους ὥστε νᾶ μὴ προσφέρωσι θυσίαν εἰς αὐτούς.

¹⁹ Ἐν τούτῳ δὲ ἦλθον Ἰουδαῖοι ἐξ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους καὶ λιθοβολήσαντες τὸν Παῦλον ἔσυραν ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες ὅτι ἀπέθανεν. ²⁰ ὅτε δὲ περιεκύκλωσαν αὐτὸν οἱ μαθηταί, σηκωθείς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθε μετὰ τοῦ Βαρνάβα εἰς Δέρβην. ²¹ καὶ ἀφοῦ ἐκήρυξαν τὸ εὐαγγέλιον ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ καὶ ἐμαθήτευσαν ἱκανοὺς ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν, ²² ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, προτρέποντες νᾶ ἐμμένωσιν εἰς τὴν

καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ²³ χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκασι. ²⁴ καὶ διεληθόντες τὴν Πισιδίαν ἤλθον εἰς Παμφυλίαν, ²⁵ καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν, ²⁶ καὶ ἐκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. ²⁷ Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν ἀνήγγειλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως. ²⁸ διέτριβον δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

15 Καὶ τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφούς ὅτι ἐὰν μὴ περιτέμνησθε τῷ ἔθει Μωυσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. ² γενομένης οὖν στάσεως καὶ ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καὶ τινὰς ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. ³ Οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας διήρχοντο τὴν Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς. ⁴ παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησε μετ' αὐτῶν. ⁵ Ἐξανέστησαν δὲ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι δεῖ περι-

πίστιν, καὶ [διδάσκοντες] ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων πρέπει νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ²³ καὶ ἀφοῦ ἐχειροτόνησαν εἰς αὐτοὺς πρεσβυτέρους κατὰ [πᾶσαν] ἐκκλησίαν, προσευχηθέντες μὲ νηστείας, ἀφιέρωσαν αὐτοὺς εἰς τὸν Κύριον, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχον πιστεύσει. ²⁴ καὶ διεληθόντες τὴν Πισιδίαν ἤλθον εἰς Παμφυλίαν, ²⁵ καὶ κηρύξαντες τὸν λόγον ἐν Πέργῃ κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν, ²⁶ καὶ ἐκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ διὰ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἐξετέλεσαν. ²⁷ Ἐλθόντες δὲ καὶ συναξάντες τὴν ἐκκλησίαν ἀνήγγειλαν ὅσα ἔκαμεν ὁ Θεὸς δι' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν εἰς τὰ ἔθνη θύραν πίστεως. ²⁸ καὶ διέτριβον ἐκεῖ οὐκ ὀλίγον καιρὸν μετὰ τῶν μαθητῶν.

15 Καὶ τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφούς ὅτι ἐὰν δὲν περιτέμνησθε κατὰ τὸ ἔθος τοῦ Μωυσέως, δὲν δύνασθε νὰ σωθῆτε. ² γενομένης λοιπὸν ἀντιστάσεως καὶ συζητήσεως οὐκ ὀλίγης ὑπὸ τοῦ Παύλου καὶ Βαρνάβα πρὸς αὐτούς, ἐνέκριναν νὰ ἀναβῇ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας καὶ τινες ἄλλοι ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. ³ Ἐκεῖνοι λοιπὸν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας διήρχοντο τὴν Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐπροξένουν χαρὰν μεγάλην εἰς πάντας τοὺς ἀδελφούς. ⁴ ὅτε δὲ ἤλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ ὑπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἀνήγγειλαν ὅσα ὁ Θεὸς ἔκαμε δι' αὐτῶν. ⁵ Ἐσηκώθησαν δὲ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως τῶν Φαρισαίων οἵτινες εἶχον πιστεύσει, καὶ ἔλεγον ὅτι πρέπει νὰ περιτέμνωμεν αὐτοὺς καὶ νὰ παραγγέλλωμεν

τέμνειν αὐτοὺς παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωυσέως.

⁶ Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. ⁷ Πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης ἀναστὰς Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοί, ὑπεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξέλεξατο διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι. ⁸ καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς δοὺς αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καθὼς καὶ ἡμῖν, ⁹ καὶ οὐδὲν διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. ¹⁰ νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν Θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; ¹¹ ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ πιστεύομεν σωθῆναι καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι. ¹² Ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος καὶ ἤκουον Βαρνάβαν καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν. ¹³ Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων· ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου. ¹⁴ Συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ Θεὸς ἐπεσκέφατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται· ¹⁶ μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαυεὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω καὶ ἀνορθώσω αὐτήν, ¹⁷ ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατὰλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' ὅδς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ'

νὰ φυλάττωσι τὸν νόμον τοῦ Μωυσέως.

⁶ Καὶ συνήχθησαν οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι διὰ νὰ σκεφθῶσι περὶ τοῦ πράγματος τούτου. ⁷ Μετὰ δὲ πολλὴν συζήτησιν σηκωθείς ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοί, σεῖς ἐξεύρετε ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ Θεὸς ἐξέλεξε μεταξὺ ἡμῶν διὰ τοῦ στόματός μου νὰ ἀκούσωσι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ νὰ πιστεῦσωσι. ⁸ καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς μαρτυρίαν χάριτας εἰς αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καθὼς καὶ εἰς ἡμᾶς, ⁹ καὶ δὲν ἔκαμεν οὐδεμίαν διάκρισιν μεταξὺ ἡμῶν καὶ αὐτῶν καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν διὰ τῆς πίστεως. ¹⁰ τῶρα λοιπὸν διὰ τί πειράζετε τὸν Θεόν, ἐπιβάλλοντες ζυγὸν εἰς τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, τὸν ὅποιον οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ βαστάσωμεν; ¹¹ ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ πιστεύομεν ὅτι θέλομεν σωθῆναι καθ' ὃν τρόπον καὶ ἐκεῖνοι. ¹² Ἐσίωπησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος καὶ ἤκουον τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Παῦλον ἐξιστοροῦντας ὅσα σημεῖα καὶ τέρατα ἔκαμεν ὁ Θεὸς δι' αὐτῶν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν. ¹³ Καὶ ἀφοῦ αὐτοὶ ἐσίωπησαν ἀπεκρίθη ὁ Ἰάκωβος λέγων· ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου. ¹⁴ ὁ Συμεὼν ἐφάνερωσε τίνι τρόπῳ καταρχὰς ὁ Θεὸς ἐπεσκέφθη τὰ ἔθνη ὥστε νὰ λάβῃ ἐξ αὐτῶν λαὸν διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ μὲ τοῦτο συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς εἶναι γεγραμμένον· ¹⁶ μετὰ ταῦτα θέλω ἐπιστρέφει καὶ θέλω ἀνοικοδομήσει τὴν σκηνὴν τοῦ Δαβὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ τὰ κατηδαφισμένα αὐτῆς θέλω ἀνοικοδομήσει καὶ θέλω ἀνορθώσει αὐτήν, ¹⁷ διὰ νὰ ἐκζητήσωσι τὸν Κύριον οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐπὶ τὰ ὅποια

αὐτούς, λέγει Κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα. ¹⁸ γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. ¹⁹ διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν, ²⁰ ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος. ²¹ Μουστῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος.

²² Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαββᾶν καὶ Σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, ²³ γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε· Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν χαίρειν. ²⁴ Ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξεληθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις ἀνασκηνάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεστείλάμεθα, ²⁵ ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν, ἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, ²⁶ ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ²⁷ ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. ²⁸ ἔδοξε γὰρ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρους πλὴν τῶν

καλεῖται τὸ ὄνομά μου, λέγει Κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα. ¹⁸ ἀπ' αἰῶνος εἶναι γνωστὰ εἰς τὸν Θεὸν πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. ¹⁹ ὅθεν ἐγὼ κρίνω νὰ μὴ παρενοχλῶμεν τοὺς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφοντας εἰς τὸν Θεόν, ²⁰ ἀλλὰ νὰ γράφωμεν πρὸς αὐτοὺς νὰ ἀπέχωσιν ἀπὸ τῶν μισασμάτων τῶν εἰδώλων καὶ ἀπὸ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος. ²¹ διότι ὁ Μουστῆς ἀπὸ γενεᾶς ἀρχαίας ἔχει ἐν πάσῃ πόλει τοὺς κηρύττοντας αὐτὸν ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἀναγινωσκόμενος κατὰ πᾶν σάββατον.

²² Τότε ἐφάνη εὐλογον εἰς τοὺς ἀποστόλους καὶ εἰς τοὺς πρεσβυτέρους μεθ' ὅλης τῆς ἐκκλησίας νὰ ἐκλέξωσιν ἐξ αὐτῶν ἄνδρας καὶ νὰ πέμψωσιν εἰς Ἀντιόχειαν μετὰ τοῦ Παύλου καὶ Βαρνάβα, Ἰούδαν τὸν ἐπονομαζόμενον Βαρσαββᾶν καὶ Σίλαν, ἄνδρας προεστῶτας μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν, ²³ καὶ ἔγραψαν διὰ χειρὸς αὐτῶν ταῦτα· Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ πρὸς τοὺς ἐξ ἐθνῶν ἀδελφοὺς τοὺς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν χαίρειν. ²⁴ Ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξεληθόντες σὰς ἐτάραξαν μὲ λόγους καὶ διαστρέφουσι τὰς ψυχὰς σας, λέγοντες νὰ περιτέμνησθε καὶ νὰ φυλάττετε τὸν νόμον, εἰς τοὺς ὁποίους ἡμεῖς δὲν παρηγγείλαμεν [τοῦτο], ²⁵ ἐφάνη εὐλογον εἰς ἡμᾶς συνελθόντας ὁμοθυμαδόν, νὰ ἐκλέξωμεν ἄνδρας, καὶ νὰ πέμψωμεν πρὸς ἐσᾶς μετὰ τῶν ἀγαπητῶν ἡμῶν Βαρνάβα καὶ Παύλου, ²⁶ ἀνθρώπων οἵτινες παρέδωκαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ²⁷ ἀπεστείλαμεν λοιπὸν τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Σίλαν διὰ νὰ [σᾶς] ἀπαγγείλωσι καὶ αὐτοὶ διὰ στόματος τὰ αὐτά. ²⁸ διότι ἐφάνη εὐλογον εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ μὴ ἐπιβάλλωμεν εἰς ἐσᾶς μηδὲν πλεονότερον

ἐπάναγκες τούτων, ²⁹ ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε. ἔρρωσθε.

³⁰ Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολὴν. ³¹ ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. ³² Ἰούδας τε καὶ Σίλας, καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγον πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς καὶ ἐπεστήριξαν. ³³ ποιήσαντες δὲ χρόνον ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους. ³⁴ ἔδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ. ³⁵ Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

³⁶ Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπε Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν· ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, πῶς ἔχουσι. ³⁷ Βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο συμπαραλαβεῖν τὸν Ἰωάννην τὸν καλούμενον Μάρκον. ³⁸ Παῦλος δὲ ἡξίου, τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον. ³⁹ ἐγένετο οὖν παροξυσμός, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον. ⁴⁰ Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν ἐξῆλθε, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. ⁴¹ διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

βάρος ἐκτὸς τῶν ἀναγκῶν τούτων, ²⁹ νὰ ἀπέχητε ἀπὸ εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ καὶ πορνείας· ἀπὸ τῶν ὁποίων φυλάττοντες ἑαυτοὺς θέλετε πράξει καλῶς. ἔρρωσθε.

³⁰ Οὗτοι μὲν λοιπὸν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ συναζάντες τὸ πλῆθος ἐνεχείρησαν τὴν ἐπιστολὴν. ³¹ ἀναγνώσαντες δὲ [αὐτὴν] ἐχάρησαν διὰ τὴν [γενομένην] παρηγορίαν. ³² Ὁ Ἰούδας δὲ καὶ ὁ Σίλας, ὄντες καὶ αὐτοὶ προφῆται, παρηγόρησαν τοὺς ἀδελφούς διὰ λόγων πολλῶν καὶ ἐπεστήριξαν [αὐτούς]. ³³ καὶ ἀφοῦ διέτριψαν [ἐκεῖ] καιρόν [τινα] ἀπεστάλησαν ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους. ³⁴ εἰς τὸν Σίλαν ὅμως ἐφάνη εὐλογον νὰ μείνῃ ἐτι αὐτοῦ. ³⁵ Ὁ δὲ Παῦλος καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ κηρύττοντες μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

³⁶ Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν ὁ Παῦλος πρὸς τὸν Βαρνάβαν· ὡς ἐπιστρέψωμεν τώρα καὶ ὡς ἐπισκεφθῶμεν τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν ἐν αἷς ἐκηρύξαμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, πῶς ἔχουσι. ³⁷ καὶ ὁ μὲν Βαρνάβας ἐστοχάσθη νὰ συμπαραλάβῃ τὸν Ἰωάννην τὸν λεγόμενον Μάρκον. ³⁸ ὁ Παῦλος ὅμως ἔκρινεν ἄξιον, τὸν ἀποχωρισθέντα ἀπὸ αὐτῶν ἀπὸ τῆς Παμφυλίας καὶ μὴ συνακολουθήσαντα αὐτοὺς εἰς τὸ ἔργον, τοῦτον νὰ μὴ συμπαραλάβωσι. ³⁹ συνέβη λοιπὸν ἐρεθισμός, ὥστε ἀπεχωρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ὁ μὲν Βαρνάβας, παραλαβὼν τὸν Μάρκον ἐξέπλευσεν εἰς Κύπρον. ⁴⁰ ὁ δὲ Παῦλος ἐκλέξας τὸν Σίλαν ἐξῆλθε, παραδοθεὶς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. ⁴¹ καὶ διήρχετο τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν, ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

16 Κατήντησε δὲ εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν. καὶ ἰδοὺ μαθητῆς τις ἦν ἐκεῖ ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς τινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατὴρ δὲ Ἕλληνας, ² ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν. ³ τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ἥδειςαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι Ἕλληνας ὑπῆρχεν. ⁴ Ὡς δὲ διεπορευόντο τὰς πόλεις, παρέδιδον αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. ⁵ Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει καὶ ἐπερίσσευν τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν.

⁶ Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ⁷ ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν πορεύεσθαι· καὶ οὐκ εἶασεν αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα. ⁸ παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν κατέβησαν εἰς Τρωάδα. ⁹ καὶ ὄραμα διὰ τῆς νυκτὸς ὥφθη τῷ Παύλῳ· ἀνὴρ τις ἦν Μακεδὼν ἐστὼς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων· διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν. ¹⁰ ὥς δὲ τὸ ὄραμα εἶδεν, εὐθέως ἐξητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ Κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

¹¹ Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθράκην, τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰς Νεάπολιν, ¹² ἐκεῖθεν τε εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶ πρώτη τῆς μερίδος τῆς Μακεδονίας πόλις κολωνία. Ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας

16 Κατήντησε δὲ εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν. καὶ ἰδοὺ ἦτο ἐκεῖ μαθητῆς τις ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς τινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατὴρ δὲ Ἕλληνας, ² ὅστις εἶχε [καλὴν] μαρτυρίαν ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν. ³ τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος νὰ ἐξέλθῃ μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ λαβὼν αὐτὸν περιέτεμε διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ἐπεὶδὴ ἐγνώριζον πάντες τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι ἦτο Ἕλληνας. ⁴ Ὡς δὲ διήρχοντο τὰς πόλεις, παρέδιδον εἰς αὐτοὺς [διαταγὰς] νὰ φυλάττωσι τὰ δόγματα τὰ ἐγκεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. ⁵ Αἱ μὲν λοιπὸν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο εἰς τὴν πίστιν, καὶ ἠύξανοντο τὸν ἀριθμὸν καθ' ἡμέραν.

⁶ Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν γῆν τῆς Γαλατίας, ἐπεὶδὴ ἐμποδίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νὰ κηρύξωσι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ⁷ ἦλθον κατὰ τὴν Μυσίαν καὶ ἐδοκίμαζον νὰ ὑπάγωσι πρὸς τὴν Βιθυνίαν· πλην δὲν ἀφῆκεν αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα. ⁸ περάσαντες δὲ τὴν Μυσίαν κατέβησαν· εἰς Τρωάδα. ⁹ καὶ ὄραμα ἐφάνη διὰ νυκτὸς εἰς τὸν Παῦλον· ἀνὴρ τις Μακεδὼν ἵστατο, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων· διάβα εἰς Μακεδονίαν καὶ βοήθησον ἡμᾶς. ¹⁰ καὶ ὥς εἶδε τὸ ὄραμα, εὐθέως ἐξητήσαμεν νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Μακεδονίαν, συμπεραίνοντες ὅτι ὁ Κύριος προσκαλεῖ ἡμᾶς διὰ νὰ κηρύξωμεν τὸ εὐαγγέλιον πρὸς αὐτούς.

¹¹ Ἀποπλεύσαντες λοιπὸν ἀπὸ τῆς Τρωάδος ἐπεράσαμεν κατ' εὐθεΐαν εἰς Σαμοθράκην, καὶ τὴν ἀκόλουθον [ἡμέραν] εἰς Νεάπολιν, ¹² καὶ ἐκεῖθεν εἰς Φιλίππους, ἥτις εἶναι πρώτη πόλις τοῦ μέρους [ἐκείνου] τῆς Μακεδονίας, ἀποικία [Ῥωμαϊκή]. καὶ διετρίβομεν ἐν τῇ

τινάς, ¹³ τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρὰ ποταμὸν οὗ ἐνομιζέτο προσευχὴ εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναῖξί. ¹⁴ καὶ τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν Θεόν, ἤκουεν, ἧς ὁ Κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. ¹⁵ ὥς δὲ ἐβαπτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε λέγουσα· εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου μένате· καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς. ¹⁶ Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχὴν παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα πύθωνος ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἣτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη. ¹⁷ αὕτη κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν ἔκραζε λέγουσα· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ὑμῖν ὁδὸν σωτηρίας. ¹⁸ τοῦτο δὲ ἐποιεῖ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι εἶπε· παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. ¹⁹ Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν ἐλίκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, ²⁰ καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς εἶπον· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, ²¹ καὶ καταγγέλλουσιν ἔθνη ἃ οὐκ ἐξέστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν Ῥωμαίοις οὖσι. ²² καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν. καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρρηξάντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν, ²³ πολλὰς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς

πόλει ταύτῃ ἡμέρας τινάς, ¹³ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως πλησίον τοῦ ποταμοῦ ὅπου ἐσυνειθίζετο νὰ γίνηται προσευχή, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν πρὸς τὰς [ἐκεῖ] συνελθούσας γυναῖκας. ¹⁴ καὶ γυνὴ τις Λυδία τὸ ὄνομα, πωλήτρια πορφύρας ἐκ πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν Θεόν, ἤκουε, τῆς ὁποίας ὁ Κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν διὰ νὰ προσέχη εἰς τὰ λαλούμενα ὑπὸ τοῦ Παύλου. ¹⁵ ἀφοῦ δὲ ἐβαπτίσθη [αὐτὴ] καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε λέγουσα· ἔάν με ἐκρίνατε ὅτι εἰμαι πιστὴ εἰς τὸν Κύριον, εἰσέλθετε εἰς τὸν οἶκόν μου καὶ μένате· καὶ μᾶς ἐβίασεν. ¹⁶ Ἐνῷ δὲ ἐπορευόμεθα εἰς τὴν προσευχὴν ἀπήντησεν ἡμᾶς δούλη τις ἔχουσα πνεῦμα πύθωνος, ἣτις ἐδίδε πολὺ κέρδος εἰς τοὺς κυρίους αὐτῆς μαντευομένη. ¹⁷ αὕτη ἀκολουθήσασα τὸν Παῦλον καὶ ἡμᾶς ἔκραζε λέγουσα· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, οἵτινες κηρύττουσιν πρὸς ἡμᾶς ὁδὸν σωτηρίας. ¹⁸ τοῦτο δὲ ἔκαμνεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. βαρυνθεὶς δὲ ὁ Παῦλος καὶ στραφεὶς εἶπε πρὸς τὸ πνεῦμα· προστάζω σε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ ἐξέλθῃς ἀπ' αὐτῆς. καὶ ἐξῆλθε τὴν αὐτὴν ὥραν. ¹⁹ Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τοῦ κέρδους αὐτῶν, πιάσαντες τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν ἔσυραν εἰς τὴν ἀγορὰν πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ²⁰ καὶ φέροντες αὐτοὺς πρὸς τοὺς στρατηγούς εἶπον· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράττουσιν τὴν πόλιν ἡμῶν Ἰουδαῖοι ὄντες, ²¹ καὶ διδάσκουσιν ἔθιμα τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι εἰς ἡμᾶς συγκεχωρημένον νὰ παραδεχώμεθα μηδὲ νὰ πράττωμεν Ῥωμαῖοι ὄντες. ²² καὶ συνεφώρμησεν ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν. καὶ οἱ στρατηγοὶ διασχίσαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια προσέταττον νὰ ῥαβδίῳσιν [αὐτούς], ²³ καὶ ἀφοῦ ἔδωκαν εἰς αὐτοὺς

πληγὰς ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς· ²⁴ ὃς παραγγέλιαν τοιαύτην εἰληφὼς ἔβαλεν αὐτούς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἡσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον. ²⁵ Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνον τὸν Θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι. ²⁶ ἄφνω δὲ σεισμός ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου, ἀνεώχθησάν τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. ²⁷ ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ καὶ ἰδὼν ἀνεφγμένους τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μάχαιραν ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγῆναι τοὺς δεσμίους. ²⁸ ἐφώνησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος λέγων· μηδὲν πράξης σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε. ²⁹ αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσ-επήδησε, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπεσε τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ, ³⁰ καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω ἔφη· κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; ³¹ οἱ δὲ εἶπον· πιστεύσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. ³² καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. ³³ καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἔβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα, ³⁴ ἀναγαγὼν τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκε τράπεζαν, καὶ ἡγαλλιάσατο πανοικί πεπιστευκῶς τῷ Θεῷ.

³⁵ Ἡμέρας δὲ γενομένης ἀπέ-στειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους λέγοντες· ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. ³⁶ ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον, ὅτι ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοὶ ἵνα

πολλοὺς ῥαβδισμοὺς ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τὸν δεσμοφύλακα νὰ φυλάττῃ αὐτοὺς ἀσφαλῶς· ²⁴ ὅστις λαβὼν τοιαύτην παραγγελίαν ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ συνέκλεισε τοὺς πόδας αὐτῶν εἰς τὸ ξύλον. ²⁵ Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνον τὸν Θεόν· καὶ ἡκροάζοντο αὐτοὺς οἱ δέσμιοι. ²⁶ καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σεισμός μέγας, ὥστε ἐσαλεύθησαν τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου, καὶ παρευθὺς ἠνοιχθησαν πᾶσαι αἱ θύραι καὶ ἐλύθησαν πάντων τὰ δεσμὰ. ²⁷ ἔξυπνήσας δὲ ὁ δεσμοφύλαξ καὶ ἰδὼν ἀνεφγμένους τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἔσυρε μάχαιραν καὶ ἔμελλεν νὰ θανατώσῃ ἑαυτόν, νομίζων ὅτι ἔφυγον οἱ δέσμιοι. ²⁸ πλὴν ὁ Παῦλος ἔκραξε μετὰ φωνῆς μεγάλῃς λέγων· μὴ πράξης μηδὲν κακὸν εἰς σεαυτόν· διότι πάντες εἴμεθα ἐδώ. ²⁹ ζητήσας δὲ φῶτα εἰσепήδησε, καὶ ἔντρομος γενόμενος ἔπεσεν ἔμπροσθεν τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα, ³⁰ καὶ ἔκβαλὼν αὐτοὺς ἔξω εἶπε· κύριοι, τί πρέπει νὰ κάμω διὰ νὰ σωθῶ; ³¹ οἱ δὲ εἶπον· πιστεύσον εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ θέλεις σωθῆ, σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. ³² καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. ³³ καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσε τὰς πληγὰς [αὐτῶν], καὶ ἔβαπτίσθη εὐθὺς αὐτὸς καὶ πάντες οἱ αὐτοῦ, ³⁴ καὶ ἀναβιβάσας αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκε τράπεζαν, καὶ εὐφράνθη πανοικί πιστεύσας εἰς τὸν Θεόν.

³⁵ Ἀφοῦ δὲ ἐγένετο ἡμέρα, ἔστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους λέγοντες· ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. ³⁶ καὶ ὁ δεσμοφύλαξ ἀπήγγειλε τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον, [λέγων] ὅτι οἱ στρατηγοὶ ἔστειλαν διὰ νὰ ἀπολυθῆτε·

ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. ³⁷ ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς· δεῖραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακὴν· καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ, ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν. ³⁸ ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσι, ³⁹ καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες ἡρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. ⁴⁰ ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον πρὸς τὴν Λυδίαν, καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφούς παρεκάλεσαν αὐτούς καὶ ἐξῆλθον.

17 Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων. ² κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσῆλθε πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, ³ διανοίγων καὶ παρατιθέμενος ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός, Ἰησοῦς ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. ⁴ καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν καὶ προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ, τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι. ⁵ ζηλώσαντες δὲ οἱ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι καὶ προσλαβόμενοι τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας πονηροὺς καὶ ὀχλοποιήσαντες ἐθορύβουν τὴν πόλιν, ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον. ⁶ μὴ εὐρόντες δὲ αὐτοὺς ἔσυρον τὸν Ἰάσονα καὶ τινὰς ἀδελφούς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν, ⁷ οὗς ὑποδέδεκται Ἰά-

τώρα λοιπὸν ἐξέλθετε καὶ ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ. ³⁷ ἀλλ' ὁ Παῦλος εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀφοῦ ἔδειραν ἡμᾶς δημοσίᾳ χωρὶς νὰ καταδικασθῶμεν, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὄντας, ἔβαλον εἰς φυλακὴν· καὶ τώρα μᾶς ἐκβάλλουσι κρυφίως; οὐχὶ βεβαίως, ἀλλ' αὐτοὶ ἄς ἔλθωσι καὶ ἄς μᾶς ἐκβάλωσιν. ³⁸ ἀνήγγειλαν δὲ πρὸς τοὺς στρατηγούς οἱ ῥαβδοῦχοι τοὺς λόγους τούτους· καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι εἶναι Ῥωμαῖοι, ³⁹ καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἀφοῦ ἐξέβαλον παρεκάλουν [αὐτούς] νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ τῆς πόλεως. ⁴⁰ οἱ δὲ ἐξελθόντες ἐκ τῆς φυλακῆς ὑπῆγον εἰς [τὸν οἶκον] τῆς Λυδίας, καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφούς παρηγόρησαν αὐτούς καὶ ἀνεχώρησαν.

17 Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦτο ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων. ² καὶ κατὰ τὴν συνήθειάν του ὁ Παῦλος εἰσῆλθε πρὸς αὐτούς, καὶ τρία σάββατα διελέγετο μετ' αὐτῶν ἀπὸ τῶν γραφῶν, ³ ἐξηγῶν καὶ ἀποδεικνύων ὅτι ἔπρεπε νὰ πάθῃ ὁ Χριστὸς καὶ νὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν καὶ ὅτι οὗτος εἶναι ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς τὸν ὁποῖον ἐγὼ σᾶς κηρύττω. ⁴ καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, καὶ ἠνώθησαν μετὰ τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα, καὶ ἐκ τῶν θεοσεβῶν Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος καὶ ἐκ τῶν πρώτων γυναικῶν οὐκ ὀλίγαι. ⁵ φθονήσαντες δὲ οἱ μὴ πειθόμενοι Ἰουδαῖοι καὶ λαβόντες μεθ' ἑαυτῶν κακοὺς τινὰς ἀνθρώπους ἐκ τῶν χυδαίων καὶ ὀχλαγωγήσαντες, ἐθορύβουν τὴν πόλιν, καὶ ἐφορμήσαντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰάσονος ἐζήτουν αὐτοὺς διὰ νὰ φέρωσιν εἰς τὸν δῆμον. ⁶ μὴ εὐρόντες δὲ αὐτοὺς ἔσυραν τὸν Ἰάσονα καὶ τινὰς ἀδελφούς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες ὅτι οἱ ἀναστατώσαντες τὴν οἰκουμένην, οὗτοι ἦλθον καὶ ἐδώ, ⁷ τοὺς

ων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος πρᾶσσουσι, βασιλέα ἕτερον λέγοντες εἶναι, Ἰησοῦν. ⁸ ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα, ⁹ καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν ἀπέλυσαν αὐτούς. ¹⁰ Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τὸν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέροϊαν, οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπήεσαν. ¹¹ οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντας τὰς γραφὰς εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. ¹² πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. ¹³ Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἤλθον κάκεῖ σαλεύοντες τοὺς ὄχλους. ¹⁴ εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὥς ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον δὲ ὁ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ. ¹⁵ οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν Παῦλον ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν, καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ Τιμόθεον ἵνα ὥς τάχιστα ἔλθωσι πρὸς αὐτόν, ἐξηεσαν.

¹⁶ Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοῦ τοῦ Παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ θεωροῦντι κατείδωλον οὔσαν τὴν πόλιν. ¹⁷ διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας. ¹⁸ τινὲς δὲ τῶν Ἐπικουρείων καὶ τῶν Στωϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ, καὶ τινες ἔλεγον· τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος

ὁποίους ὑπεδέχθη ὁ Ἰάσων· καὶ πάντες οὗτοι πρᾶττουσιν ἐναντίον τῶν προσταγμάτων τοῦ Καίσαρος, λέγοντες ὅτι εἶναι βασιλεὺς ἄλλος, ὁ Ἰησοῦς. ⁸ ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα, ⁹ καὶ λαβόντες ἐγγύησιν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν ἀπέλυσαν αὐτούς. ¹⁰ Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθὺς διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τὸν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέροϊαν, οἵτινες ἐλθόντες ὑπῆγον εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων. ¹¹ οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι παρὰ τοὺς ἐν Θεσσαλονίκῃ, καθότι ἐδέχθησαν τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, ἐξετάζοντες καθ' ἡμέραν τὰς γραφὰς ἂν οὕτως ἔχωσι ταῦτα. ¹² πολλοὶ μὲν λοιπὸν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ [ἐκ] τῶν ἐπισήμων Ἑλληνίδων γυναικῶν καὶ [ἐκ] τῶν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. ¹³ ὥς δὲ ἔμαθον οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ ἐκηρύχθη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἤλθον καὶ ἐκεῖ καὶ ἐτάραττον τοὺς ὄχλους. ¹⁴ καὶ εὐθὺς τότε οἱ ἀδελφοὶ ἐξαπέστειλαν τὸν Παῦλον νὰ ὑπάγῃ ὡς εἰς τὴν θάλασσαν· ὁ Σίλας δὲ καὶ ὁ Τιμόθεος ἔμειναν ἐκεῖ. ¹⁵ οἱ δὲ συνοδεύοντες τὸν Παῦλον ἔφεραν αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν, καὶ ἀφοῦ ἔλαβον παραγγελίαν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ Τιμόθεον νὰ ἔλθωσι πρὸς αὐτόν ὅσον τάχιστα, ἀνεχώρησαν.

¹⁶ Ἐνῷ δὲ περιέμενεν αὐτοὺς ὁ Παῦλος ἐν ταῖς Ἀθήναις, τὸ πνεῦμα αὐτοῦ παρωξύνετο ἐν αὐτῷ ἐπειδὴ ἔβλεπε τὴν πόλιν γέμουσαν εἰδώλων. ¹⁷ διελέγετο λοιπὸν ἐν τῇ συναγωγῇ μετὰ τῶν Ἰουδαίων καὶ μετὰ τῶν θεοσεβῶν καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ καθ' ἑκάστην ἡμέραν μετὰ τῶν τυχόντων. ¹⁸ τινὲς δὲ τῶν Ἐπικουρίων καὶ τῶν Στωϊκῶν φιλοσόφων συνήρχοντο εἰς λόγους μετ' αὐτοῦ, καὶ οἱ μὲν ἔλεγον· τί θέλει τάχα ὁ σπερμολόγος οὗτος νὰ

οὗτος λέγειν· οἱ δέ· ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο αὐτοῖς. ¹⁸ ἐπιλαβόμενοι τε αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἀρειον πάγον ἤγαγον λέγοντες· δυνάμεθα γινῶναι τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχῇ· ²⁰ ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γινῶναι τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι. ²¹ Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν ἢ λέγειν τι καὶ ἀκοῦεν καινότερον.

²² Σταθεῖς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου ἔφη· ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ. ²³ διερχόμενος γάρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο, Ἀγνώστῳ Θεῷ. ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. ²⁴ ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς Κύριος ὑπάρχων οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, ²⁵ οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδούς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα. ²⁶ ἐποίησέ τε ἐξ ἐνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας προστεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν, ²⁷ ζητεῖν τὸν Κύριον, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὗροιν, καὶ γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. ²⁸ ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι· τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. ²⁹ γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ Θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν

εἶπῃ· οἱ δέ· ξένων θεῶν κήρυξ φαίνεται ὅτι εἶναι· διότι ἐκήρυττε πρὸς αὐτοὺς τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν. ¹⁹ καὶ πιάσαντες αὐτὸν ἔφεραν εἰς τὸν Ἀρειον πάγον λέγοντες· δυνάμεθα νὰ μάθωμεν τίς αὕτη ἡ νέα διδαχὴ ἥτις κηρύττεται ὑπὸ σοῦ· ²⁰ διότι φέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν παράδοξά τινα· θέλομεν λοιπὸν νὰ μάθωμεν τί σημαίνουνσι ταῦτα. ²¹ πάντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἄλλο ἠυκαίρουν παρὰ εἰς τὸ νὰ λέγωσι καὶ νὰ ἀκούωσι τι νεώτερον.

²² Σταθεῖς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου εἶπεν· ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα σὰς βλέπω εἰς ἄκρον θεολάτρας. ²³ διότι ἐνῷ διηρχόμεν καὶ ἀναθεωροῦν τὰ σεβάσματα σας εὗρον καὶ βωμὸν εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι ἐπιγεγραμμένον, Ἀγνώστῳ Θεῷ. ἐκεῖνον λοιπὸν τὸν ὁποῖον ἀγνοοῦντες λατρεύετε, τοῦτον ἐγὼ κηρύττω πρὸς ἐσᾶς. ²⁴ ὁ Θεὸς ὅστις ἔκαμε τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος Κύριος ὢν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς δὲν κατοικεῖ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς, ²⁵ οὐδὲ λατρεύεται ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων [ὡς] ἔχων χρεῖαν τινός, ἐπειδὴ αὐτὸς δίδει εἰς πάντας ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα. ²⁶ καὶ ἔκαμεν ἐξ ἐνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων διὰ νὰ κατοικῶσιν ἐφ' ὅλου τοῦ προσώπου τῆς γῆς, καὶ διώρισε τοὺς προδιατεταγμένους καιροὺς καὶ τὰ ὁροθέσια τῆς κατοικίας αὐτῶν, ²⁷ διὰ νὰ ζητῶσι τὸν Κύριον, ἴσως δυνηθῶσι νὰ ψηλαφήσωσιν αὐτὸν καὶ νὰ εὗρωσιν, ἂν καὶ δὲν εἶναι μακρὰν ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν. ²⁸ διότι ἐν αὐτῷ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ὑπάρχομεν, καθὼς καὶ τινες τῶν ποιητῶν σας εἶπον· διότι καὶ γένος εἴμεθα τούτου. ²⁹ γένος λοιπὸν ὄντες τοῦ Θεοῦ δὲν πρέπει νὰ νομίζωμεν τὸν Θεὸν

νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον.³⁰ τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεὸς τανῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν,³¹ διότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε, πίστιν παρασχὼν πᾶσιν ἀναστήσας αὐτὸν ἐν νεκρῶν.³² ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ εἶπον· ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου.³³ καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν.³⁴ τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

18 Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἦλθεν εἰς Κόρινθον· καὶ εὗρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῆς Ῥώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς,³ καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμενε παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τῇ τέχνῃ.⁴ διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέ τε Ἰουδαίους καὶ Ἑλλήνας.⁵ Ὡς δὲ κατήλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὁ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν· ἀντιπασσόμενων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων, ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια εἶπε πρὸς αὐτούς· τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη

ὅτι εἶναι ὅμοιος μὲ χρυσὸν ἢ ἀργυρον ἢ λίθον, κεχαραγμένα διὰ τέχνης καὶ ἐπινοίας ἀνθρώπου.³⁰ τοὺς καιροὺς λοιπὸν τῆς ἀγνοίας παραβλέψας ὁ Θεὸς τῶρα παραγγέλλει εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους πανταχοῦ νὰ μετανοῶσι,³¹ διότι προσδωρίσεν ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει νὰ κρίνῃ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, διὰ ἀνδρὸς τὸν ὁποῖον διώρισε, καὶ ἔδωκεν εἰς πάντας βεβαίωσιν [περὶ τούτου], ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.³² ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ εἶπον· περὶ τούτου θέλομέν σε ἀκούσει πάλιν.³³ καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν.³⁴ τινὲς δὲ ἄνδρες προσεκολλήθησαν εἰς αὐτὸν καὶ ἐπίστευσαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων [ἦτο] καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ γυνὴ [τις] ὀνόματι Δάμαρις καὶ ἄλλοι μετ' αὐτῶν.

18 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀναχωρήσας ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἦλθεν εἰς Κόρινθον·² καὶ εὗρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, γεγεννημένον ἐν Πόντῳ, νεωστὶ ἐλθόντα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, διότι ὁ Κλαύδιος εἶχε διατάξει νὰ ἀναχωρήσωσι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἐκ τῆς Ῥώμης, προσῆλθε πρὸς αὐτούς,³ καὶ ἐπειδὴ ἦτο ὁμότεχνος ἔμενε παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο· διότι ἦσαν σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην.⁴ διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, καὶ ἐπειθεν Ἰουδαίους καὶ Ἑλλήνας.⁵ Ὃτε δὲ κατέβησαν ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὁ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, ὁ Παῦλος συνεσφίγγετο κατὰ τὸ πνεῦμα διαμαρτυρόμενος πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὁ Ἰησοῦς [εἶναι] ὁ Χριστός.⁶ καὶ ἐπειδὴ αὐτοὶ ἠναντιοῦντο καὶ ἐβλασφήμουν, ἐκτινάξας τὰ ἱμάτια αὐτοῦ εἶπε πρὸς αὐτούς· τὸ αἷμά σας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σας· ἐγώ [εἶμαι] καθαρός· ἀπὸ τοῦ νῦν θέλω ὑπάγει

πορεύομαι. ⁷ καὶ μεταβάς ἐκεῖ-
θεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνό-
ματι Ἰούστον, σεβομένου τὸν
Θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συν-
ομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. ⁸ Κρί-
στος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπί-
στευσε τῷ Κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ
οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τῶν
Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστανον
καὶ ἐβαπτίζοντο. ⁹ Εἶπε δὲ ὁ
Κύριος δι' ὁράματος ἐν νυκτὶ τῷ
Παύλῳ· μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει
καὶ μὴ σιωπήσης, ¹⁰ διότι ἐγὼ
εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθή-
σεται σοι τοῦ κακῶσαι σε, διότι
λαὸς ἐστὶ μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει
ταύτῃ. ¹¹ ἐκάθισέ τε ἐνιαυτὸν καὶ
μῆνας ἕξ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν
λόγον τοῦ Θεοῦ.

¹² Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος
τῆς Ἀχαΐας κατεπέστησαν ὁμο-
θυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ
καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,
¹³ λέγοντες ὅτι παρὰ τὸν νόμον
οὗτος ἀναπείθει τοὺς ἀνθρώπους
σέβεσθαι τὸν Θεόν. ¹⁴ μέλλοντος
δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα
εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰου-
δαίους· εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά
τι ἢ ῥαδιούργημα πονηρόν, ὧ
Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἡνεσχό-
μην ὑμῶν· ¹⁵ εἰ δὲ ζήτημά ἐστι
περὶ λόγον καὶ ὀνομάτων καὶ
νόμον τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε
αὐτοί· κριτὴς γὰρ ἐγὼ τούτων
οὐ βούλομαι εἶναι. ¹⁶ καὶ ἀπή-
λασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.
¹⁷ ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες οἱ
Ἕλληνες Σωσθένην τὸν ἀρχισυν-
άγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ
βήματος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ
Γαλλίῳ ἐμελεν.

¹⁸ Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας
ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς
ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν
Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα
καὶ Ἀκύλας, κειράμενος τὴν κε-
φαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ

εἰς τὰ ἔθνη. ⁷ καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν
ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τινὸς ὀνομαζο-
μένου Ἰούστου, ὅστις ἐσέβετο τὸν
Θεόν, τοῦ ὁποίου ἡ οἰκία συνείχετο
μὲ τὴν συναγωγὴν. ⁸ Κρίστος δὲ ὁ
ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε εἰς τὸν
Κύριον μεθ' ὅλου τοῦ οἴκου αὐτοῦ,
καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες
ἐπίστανον καὶ ἐβαπτίζοντο. ⁹ Καὶ
ὁ Κύριος εἶπεν ἐν νυκτὶ πρὸς τὸν
Παῦλον δι' ὁράματος· μὴ φοβοῦ,
ἀλλὰ ὁμίλει καὶ μὴ σιωπήσης,
¹⁰ διότι ἐγὼ εἰμαι μετὰ σοῦ, καὶ
οὐδεὶς θέλει ἐπιβάλλει χεῖρα ἐπὶ σέ
διὰ νῦν σέ κακοποιήσῃ, διότι ἔχω
λαὸν πολὺν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. ¹¹ καὶ
ἐκάθισεν [ἐκεῖ] ἐν ἔτος καὶ μῆνας
ἕξ διδάσκων μεταξὺ αὐτῶν τὸν
λόγον τοῦ Θεοῦ.

¹² Ὅτε δὲ ὁ Γαλλίων ἤτο ἀνθύ-
πατος τῆς Ἀχαΐας οἱ Ἰουδαῖοι
ἐσηκώθησαν ὁμοθυμαδὸν κατὰ τοῦ
Παύλου καὶ ἔφεραν αὐτὸν εἰς τὸ
δικαστήριον, ¹³ λέγοντες ὅτι οὗ-
τος πείθει τοὺς ἀνθρώπους νῦν
λατρεύωσι τὸν Θεόν παρὰ τὸν νόμον.
¹⁴ καὶ ὅτε ἐμελλεν ὁ Παῦλος νῦν
ἀνοίξῃ τὸ στόμα εἶπεν ὁ Γαλλίων
πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· ἐὰν μὲν
ἤτό τι ἀδίκημα ἢ ῥαδιούργημα πονη-
ρόν, ὧ Ἰουδαῖοι, εὐλόγως ἤθελὸν
σᾶς ὑποφέρει· ¹⁵ ἐὰν δὲ ᾖ ζήτημα
περὶ λέξεων καὶ ὀνομάτων καὶ τοῦ
νόμου ὑμῶν, θεωρήσατε σεῖς· διότι
ἐγὼ κριτὴς τούτων δὲν θέλω νῦν
γείνω. ¹⁶ καὶ ἀπεδιώξεν αὐτοὺς ἀπὸ
τοῦ δικαστηρίου. ¹⁷ πιάσαντες δὲ
πάντες οἱ Ἕλληνες Σωσθένην τὸν
ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν
τοῦ δικαστηρίου· καὶ παντελῶς
δὲν ἔμελε τὸν Γαλλίωνα περὶ
τούτων.

¹⁸ Ὁ δὲ Παῦλος ἀφοῦ προσέμεινεν
ἔτι ἡμέρας ἱκανάς, ἀποχαιρετήσας
τοὺς ἀδελφούς, ἐξέπλευσεν εἰς τὴν
Συρίαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἡ Πρίσκιλλα
καὶ ὁ Ἀκύλας, ἀφοῦ ἐξύρισε τὴν
κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς· διότι εἶχεν

εὐχὴν. ¹⁹ κατήντησε δὲ εἰς Ἐφεσον, καὶ ἀκείνους κατέλιπεν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις. ²⁰ ἐρωτῶντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι παρ' αὐτοῖς οὐκ ἐπένευσεν, ²¹ ἀλλ' ἀπετάξατο αὐτοῖς εἰπὼν· δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα, πάλιν δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς τοῦ Θεοῦ θέλοντος. καὶ ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου, ²² καὶ κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, ἀναβάς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν, ²³ καὶ ποιήσας χρόνον τινα ἐξῆλθε διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.

Ἰουδαῖος δὲ τις Ἀπολλῶς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἐφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. ²⁵ οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Κυρίου, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου. ²⁶ οὗτος τε ἤρξατο παρορησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα προσελάβοντο αὐτὸν καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ. ²⁷ βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν προτρέψαμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι διὰ τῆς χάριτος. ²⁸ εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγγετο δημοσίᾳ ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

19 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι ἐν Κορίνθῳ Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ἐλθεῖν εἰς Ἐφεσον· καὶ

εὐχὴν. ¹⁹ καὶ κατήντησεν εἰς Ἐφεσον, καὶ ἀφῆκεν ἐκείνους αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν συνδιελέχθη μετὰ τῶν Ἰουδαίων. ²⁰ καὶ παρακαλούμενος ὑπ' αὐτῶν νὰ μεῖνῃ πλείοτερον καιρὸν παρ' αὐτοῖς δὲν συγκατένευσεν, ²¹ ἀλλὰ ἀπεχαιρέτησεν αὐτοὺς εἰπὼν· πρέπει ἐξάπαντος νὰ κάμω τὴν ἐρχομένην ἑορτὴν εἰς Ἱεροσόλυμα, θέλω δὲ ἐπιστρέφει πάλιν πρὸς ἐσᾶς, τοῦ Θεοῦ θέλοντος. καὶ ἀπέπλευσεν ἀπὸ τῆς Ἐφέσου, ²² καὶ ἀποβάς εἰς Καισάρειαν, ἀνέβη [εἰς Ἱερουσαλὴμ], καὶ χαιρετήσας τὴν ἐκκλησίαν κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν, ²³ καὶ διατρίψας καιρὸν τινα ἐξῆλθε καὶ διήρχετο κατὰ σειρὰν τὴν γῆν τῆς Γαλατίας καὶ τὴν Φρυγίαν, ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.

²⁴ Ἰουδαῖος δὲ τις ὀνόματι Ἀπολλῶς, Ἀλεξανδρεὺς τὸ γένος, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἐφεσον, ὅστις ἦτο δυνατὸς ἐν ταῖς γραφαῖς. ²⁵ οὗτος ἦτο κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ζέων κατὰ τὸ πνεῦμα ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Κυρίου, γινώσκων μόνον τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου. ²⁶ καὶ οὗτος ἤρχισε νὰ λαλῇ μετὰ παρρησίας ἐν τῇ συναγωγῇ. ἀκούσαντες δὲ αὐτὸν ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα παρέλαβον αὐτὸν καὶ ἐξέθεσαν εἰς αὐτὸν ἀκριβέστερα τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ. ²⁷ ἐπειδὴ δὲ ἤθελε νὰ περάσῃ εἰς τὴν Ἀχαΐαν οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν πρὸς τοὺς μαθητάς προτρέποντες νὰ δεχθῶσιν αὐτόν· ὅστις ἐλθὼν ὠφέλησε πολὺ τοὺς πιστεύσαντας διὰ τῆς χάριτος. ²⁸ διότι ἐντόνως ἐξήλεγχε τοὺς Ἰουδαίους δημοσίᾳ ἀποδεικνύων διὰ τῶν γραφῶν ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστός.

19 Ἐνῷ δὲ ὁ Ἀπολλῶς ἦτο ἐν Κορίνθῳ ὁ Παῦλος ἀφοῦ ἐπέρασε τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ἦλθεν εἰς Ἐφεσον· καὶ εὐρών τινὰς μαθη-

εὐρών τινας μαθητὰς ² εἶπε πρὸς αὐτούς· εἰ Πνεῦμα "Ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· ἀλλ' οὐδὲ εἰ Πνεῦμα "Ἅγιόν ἐστιν ἠκούσαμεν. ³ εἶπέ τε πρὸς αὐτούς· εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ εἶπον· εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα. ⁴ εἶπε δὲ Παῦλος· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτόν ἵνα πιστεῦσωσι, τοῦτ' ἐστὶν εἰς τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. ⁵ ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ⁶ καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας ἦλθε τὸ Πνεῦμα τὸ "Ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφήτευον. ⁷ ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὥσει δεκαδύο. ⁸ Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο ἐπὶ μῆρας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. ⁹ ὥς δὲ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισε τοὺς μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου τιώς. ¹⁰ τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας. ¹¹ Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ἐποίει ὁ Θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, ¹² ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεισθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰ νόσους, τὰ τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. ¹³ Ἐπεχείρησαν δὲ τινες ἀπὸ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ λέγοντες· σῶς ὀρκίζομεν ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν

τὰς ² εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐλάβετε Πνεῦμα "Ἅγιον ἀφοῦ ἐπιστεύσατε; οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· ἀλλ' οὐδὲ ἂν ὑπάρχη Πνεῦμα "Ἅγιον ἠκούσαμεν. ³ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· εἰς τί λοιπὸν ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ εἶπον· εἰς τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου. ⁴ καὶ εἶπεν ὁ Παῦλος· ὁ Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας, λέγων πρὸς τὸν λαὸν νὰ πιστεῦσωσιν εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτόν, τουτέστιν εἰς τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. ⁵ ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ⁶ καὶ ἀφοῦ ὁ Παῦλος ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτῶν τὰς χεῖρας ἦλθε τὸ Πνεῦμα τὸ "Ἅγιον ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάλουν γλώσσας καὶ προεφήτευον. ⁷ ἦσαν δὲ πάντες οὗτοι ἄνδρες ἕως δώδεκα. ⁸ Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν ἐλάλει μετὰ παρρησίας διαλεγόμενος τρεῖς μῆνας καὶ πείθων εἰς τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. ⁹ ἐπειδὴ ὅμως τινὲς ἐσκληρύνοντο καὶ δὲν ἐπείθοντο κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν [τοῦ Κυρίου] ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀπομακρυνθεὶς ἀπ' αὐτῶν ἀπεχώρισε τοὺς μαθητάς, διαλεγόμενος καθ' ἡμέραν ἐν τῷ σχολείῳ τινὸς [ὅστις ἐλέγετο] Τύραννος. ¹⁰ ἔγινε δὲ τοῦτο ἐπὶ δύο ἔτη, ὥστε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἀσίαν ἠκούσαν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαῖοί τε καὶ Ἕλληνες. ¹¹ καὶ ὁ Θεὸς ἔκαμνε διὰ τῶν χειρῶν τοῦ Παύλου θαύματα μεγάλα, ¹² ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενεῖς ἐφέροντο ἀπὸ τοῦ σώματος αὐτοῦ μανδήλια ἢ περιζώματα καὶ ἔφευγον ἀπ' αὐτῶν αἱ ἀσθένειαι, καὶ τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξήρχοντο ἀπ' αὐτῶν. ¹³ Καὶ τινὲς ἀπὸ τῶν περιερχομένων ἐξορκιστῶν Ἰουδαίων ἐπεχείρησαν νὰ προφέρωσιν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ λέγοντες· σῶς ὀρκίζομεν εἰς τὸν Ἰησοῦν τὸν

ὁ Παῦλος κηρύσσει. ¹⁴ ἦσαν δέ τινες υἱοὶ Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπὶ αὐτοῦ ποιῶντες. ¹⁵ ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπε· τὸν Ἰησοῦν γινώσκω καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; ¹⁶ καὶ ἐφαλόμενος ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ κατακυριεύσας αὐτῶν ἴσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐν τοῦ οἴκου ἐκείνου. ¹⁷ τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσι τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἐφεσον, καὶ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ¹⁸ πολλοὶ τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν. ¹⁹ ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνεγγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν καὶ εὖρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. ²⁰ Οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ηὔξανε καὶ ἴσχυεν.

²¹ Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, εἰπὼν ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. ²² ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἐραστον, αὐτὸς ἐπέσχε χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν. ²³ Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. ²⁴ Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος παρείχετο τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην. ²⁵ οὗς συναθροίσας, καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας εἶπεν· ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία

ὁποῖον ὁ Παῦλος κηρύττει. ¹⁴ καὶ οἱ πράττοντες τοῦτο ἦσαν ἐπτά τινες υἱοὶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως [ὀνομαζομένου] Σκευᾶ. ¹⁵ ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπε· τὸν Ἰησοῦν γινώριζω καὶ τὸν Παῦλον ἐξεύρω· σεῖς δὲ τίνες εἰσθε; ¹⁶ καὶ πηδήσας ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτο τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ νικήσας αὐτούς, ἴσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὶ καὶ τετραυματισμένοι ἐφυγον ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. ¹⁷ καὶ τοῦτο ἔγινε γνωστὸν εἰς πάντας Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἐφεσον, καὶ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ¹⁸ καὶ πολλοὶ τῶν πιστευσάντων ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι καὶ φανερόντες τὰς πράξεις αὐτῶν. ¹⁹ πολλοὶ δὲ καὶ ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἔκαμνον τὰς μαγείας φέροντες τὰ βιβλία αὐτῶν κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ ἀριθμήσαντες τὰς τιμὰς αὐτῶν εὖρον πεντήκοντα χιλιάδας ἀργυρίου. ²⁰ οὕτω κραταιῶς ηὔξανε καὶ ἴσχυεν ὁ λόγος τοῦ Κυρίου.

²¹ Ὡς δὲ ἐτελέσθησαν ταῦτα ὁ Παῦλος ἀπεφάσισεν ἐν ἑαυτῷ, ἀφοῦ διέλθῃ τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, εἰπὼν ὅτι ἀφοῦ ὑπάγω ἐκεῖ πρέπει νὰ ἴδω καὶ τὴν Ῥώμην. ²² καὶ ἀποστείλας εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν ὑπηρετούντων αὐτόν, Τιμόθεον καὶ Ἐραστον, αὐτὸς ἔμεινε καιρὸν [τινα] ἐν τῇ Ἀσίᾳ. ²³ Ἐγένετο δὲ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ταραχὴ οὐκ ὀλίγη περὶ [ταύτης] τῆς ὁδοῦ. ²⁴ Διότι ἀργυροκόπος τις ὀνόματι Δημήτριος, κατασκευάζων ναοὺς ἀργυροῦς τῆς Ἀρτέμιδος ἐπροξένει εἰς τοὺς τεχνίτας οὐκ ὀλίγον κέρδος· ²⁵ τοὺς ὁποίους συναθροίσας, καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὰ τοιαῦτα εἶπεν· ἄνδρες, ἐξεύρετε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας προέρχεται ἡ εὐπορία

ἡμῶν ἐστι, ²⁶ καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. ²⁷ οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἔλθειν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐδὲν λογισθῆναι, μέλλειν τε καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. ²⁸ ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον λέγοντες· μεγάλη ἡ Ἀρτεμις Ἐφεσίων. ²⁹ καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη τῆς συγχύσεως, ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συνεκδήμους Παύλου. ³⁰ τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον οὐκ εἶων αὐτὸν οἱ μαθηταί. ³¹ τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. ³² ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνας ἔνεκεν συνεληλύθεισαν. ³³ ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κατασεισας τὴν χεῖρα ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. ³⁴ ἐπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων, ὥς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων· μεγάλη ἡ Ἀρτεμις Ἐφεσίων. ³⁵ καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον λέγει· ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Διοπετοῦς; ³⁶ ἀντιρροῇτων οὖν ὄντων τούτων

ἡμῶν, ²⁶ καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι πολὺν λαὸν οὐ μόνον τῆς Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ Παῦλος οὗτος ἔπεισε καὶ μετέβαλε, λέγων ὅτι δὲν εἶναι θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν κατασκευαζόμενοι. ²⁷ καὶ οὐ μόνον ἡ τέχνη ἡμῶν αὕτη κινδυνεύει νὰ ἐξουδενωθῇ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἱερὸν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος νὰ λογισθῇ εἰς οὐδὲν, καὶ μέλλει μάλιστα νὰ καταστραφῇ ἡ μεγαλειότης αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. ²⁸ ἀκούσαντες δὲ καὶ ἐμπλησθέντες θυμοῦ, ἔκραζον λέγοντες· μεγάλη ἡ Ἀρτεμις τῶν Ἐφεσίων. ²⁹ καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπλήσθη ταραχῆς, καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον ἀφοῦ συνήρπασαν τὸν Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον τοὺς Μακεδόνας, συνοδοιπόρους τοῦ Παύλου. ³⁰ ἐνῶ δὲ ὁ Παῦλος ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν δῆμον οἱ μαθηταὶ δὲν ἄφινον αὐτόν, ³¹ τινὲς δὲ καὶ ἐκ τῶν Ἀσιαρχῶν, ὄντες φίλοι αὐτοῦ, ἔστειλαν πρὸς αὐτόν καὶ παρεκάλουν νὰ μὴ ἐκτεθῇ εἰς τὸ θέατρον. ³² ἄλλοι μὲν λοιπὸν ἔκραζον ἄλλο τι [καὶ ἄλλοι ἄλλο]· διότι ἡ σύναξις ἦτο συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείότεροι δὲν ᾔφευρον διὰ τί εἶχον συναχθῇ. ³³ ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προήγαγον τὸν Ἀλέξανδρον, [διὰ νὰ λαλήσῃ], ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι ἐπρόβαλον αὐτόν· καὶ ὁ Ἀλέξανδρος σείσας τὴν χεῖρα ἤθελε νὰ ἀπολογηθῇ πρὸς τὸν δῆμον. ³⁴ ἀφοῦ δὲ ἐγνώρισαν ὅτι εἶναι Ἰουδαῖος, ἔγινε μία φωνὴ ἐκ πάντων τῶν κραζόντων, ἕως δύο ὥρας· μεγάλη ἡ Ἀρτεμις τῶν Ἐφεσίων. ³⁵ καθησυχάσας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον λέγει· ἄνδρες Ἐφέσιοι, καὶ τίς ἄνθρωπος εἶναι ὅστις δὲν ἐξεύρει ὅτι ἡ πόλις τῶν Ἐφεσίων εἶναι λάτρις τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Διοπετοῦς [ἀγάλματος]; ³⁶ ἐπειδὴ λοιπὸν ταῦτα εἶναι ἀναντίρρητα πρέπει σεῖς νὰ

δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν καὶ μηδὲν προπετές πράσσειν. ³⁷ ἡγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὰν ὑμῶν. ³⁸ εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται ἔχουσι πρὸς τινα λόγον, ἀγόραιοι ἄγονται καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν, ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλους. ³⁹ εἰ δέ τι περὶ ἐτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθῇσεται. ⁴⁰ καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ οὗ δυνησόμεθα ἀποδοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης. ⁴¹ καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

20 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ ἀσπασάμενος ἐξῆλθε πορευθῆναι εἰς Μακεδονίαν. ² διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ ἤλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. ³ ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας. ⁴ συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας Σώπατρος Βεροιαῖος, Θεσσαλονικέων δὲ Ἀρίσταρχος καὶ Σέκουνδος, καὶ Γάιος Δερβαιοὺς καὶ Τιμόθεος, Ἀσιανοὶ δὲ Τυχικός καὶ Τρόφιμος. ⁵ οὗτοι προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι. ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἁζύμων ἀπὸ Φιλίππων καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα ἄχρις ἡμερῶν πέντε, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτὰ. ⁷ Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων συνηγμένων τῶν μαθητῶν κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλον ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον, παρέτεινέ τε τὸν

ῥησυχάζετε καὶ νὰ μὴ πράττητε μηδὲν προπετές. ³⁷ διότι ἐφέρετε τοὺς ἄνδρας τούτους οἵτινες οὔτε ἱεροσυλοὶ εἶναι οὔτε τὴν θεὰν σας βλασφημοῦσιν. ³⁸ ἐὰν μὲν λοιπὸν ὁ Δημήτριος καὶ οἱ συντεχνῖται αὐτοῦ ἔχωσι διαφορὰν μετὰ τινος, ὑπάρχουσι δικάσιμοι ἡμέραι καὶ ὑπάρχουσιν ἀνθύπατοι, ἃς ἐγκαλέσωσιν ἀλλήλους. ³⁹ ἐὰν δὲ ζητῇτέ τι περὶ ἄλλων [πραγμάτων], ἐν τῇ νομίμῳ συνελεύσει θέλει διαλυθῇ. ⁴⁰ διότι κινδυνεύομεν νὰ κατηγορηθῶμεν ὡς στασιασταὶ διὰ τὴν σημερινὴν [ταραχὴν], χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ μηδεμίαν αἰτίαν, διὰ τῆς ὁποίας θέλομεν δυνηθῇ νὰ δικαιολογήσωμεν τὸν θόρυβον τοῦτον. ⁴¹ καὶ εἰπὼν ταῦτα ἀπέλυσε τὴν συνέλευσιν.

20 Ἀφοῦ δὲ ἔπαυσεν ὁ θόρυβος προσκαλέσας ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ ἀσπασθεὶς ἐξῆλθε διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Μακεδονίαν. ² καὶ διαπεράσας τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ προτρέψας αὐτοὺς διὰ λόγων πολλῶν ἤλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. ³ καὶ ἀφοῦ διέτριψε τρεῖς μῆνας, ἐπειδὴ ἔγεινε κατ' αὐτοῦ ἐπιβουλὴ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἐνῷ ἔμελλε νὰ ἀποπλεύσῃ εἰς τὴν Συρίαν, ἐνεκρίθη νὰ ἐπιστρέψῃ διὰ τῆς Μακεδονίας. ⁴ συνηκολούθει δὲ αὐτὸν μέχρι τῆς Ἀσίας Σώπατρος ὁ Βεροιαῖος, καὶ ἐκ τῶν Θεσσαλονικέων Ἀρίσταρχος καὶ Σεκοῦνδος, καὶ Γάιος ὁ ἐκ Δέρβης καὶ ὁ Τιμόθεος, Ἀσιανοὶ δὲ ὁ Τυχικός καὶ ὁ Τρόφιμος. ⁵ οὗτοι ἐλθόντες πρότεροι περιέμενον ἡμᾶς εἰς τὴν Τρωάδα. ⁶ ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν ἀπὸ Φιλίππων μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἁζύμων καὶ εἰς πέντε ἡμέρας ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα, ὅπου διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτὰ. ⁷ Καὶ τῇ πρώτῃ [ἡμέρᾳ] τῆς ἑβδομάδος ἐνῷ οἱ μαθηταὶ ἦσαν συνηγμένοι διὰ τὴν κλᾶσιν τοῦ ἄρτου, ὁ Παῦλος διελέγετο πρὸς αὐτοὺς, μέλλον νὰ ἀναχωρήσῃ τῇ

λόγον μέχρι μεσονυκτίου. ⁸ ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερώῳ οὗ ἦμεν συνηγμένοι. ⁹ καθήμενος δὲ τις νεανίας ὀνόματι Εὐτυχὸς ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ διαλεγόμενου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστεγίου κάτω καὶ ἤρθη νεκρός. ¹⁰ καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ καὶ συμπεριλαβὼν εἶπε· μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν. ¹¹ ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμίλησας ἄχρις αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. ¹² ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως. ¹³ Ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον ἀνήχθημεν εἰς τὴν Ἀσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος, μέλλον αὐτὸς πεζεύειν. ¹⁴ ὥς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἀσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην· ¹⁵ κακεῖθεν ἀποπλεύσαντες τῇ ἐπιουσίᾳ κατηντήσαμεν ἀντικρὺ Χίον, τῇ δὲ ἐτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμον, καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον. ¹⁶ ἔκρινε γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεύσαι τὴν Ἐφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδε γάρ, εἰ δυνατόν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

¹⁷ Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἐφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. ¹⁸ ὥς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἂφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, ¹⁹ δουλεύων τῷ Κυρίῳ μετὰ πάσης

ἐπαύριον, καὶ παρέτεινε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου. ⁸ ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ εἰς τὸ ἀνώγειν ὅπου ἦσαν συνηγμένοι. ⁹ καὶ νεανίας τις ὀνόματι Εὐτυχὸς καθήμενος ἐπὶ τοῦ παραθύρου, κατεφέρετο εἰς ὕπνον βαθὺν ἐνῶ ὁ Παῦλος διελέγετο ἐκτεταμένως, καὶ κυριευθεὶς ὑπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσε κάτω ἀπὸ τοῦ τρίτου πατώματος καὶ ἐσήκωσαν αὐτὸν νεκρόν. ¹⁰ καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἔπεσεν ἐπ' αὐτόν καὶ ἐναγκαλισθεὶς εἶπε· μὴ θορυβεῖσθε· διότι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἶναι ἐν αὐτῷ. ¹¹ ἀφοῦ δὲ ἀνέβη καὶ ἔκοψεν ἄρτον καὶ ἐγεύθη, καὶ ὠμίλησεν ἱκανῶς μέχρι τῆς αὐγῆς, μετὰ ταῦτα ἀνέχωρησε. ¹² τὸν δὲ νέον ἔφεραν ζῶντα, καὶ παρηγορήθησαν καθ' ὑπερβολήν. ¹³ Ἡμεῖς δὲ καταβάντες πρότεροι εἰς τὸ πλοῖον ἀπεπλεύσαμεν εἰς τὴν Ἀσσον, μέλλοντες νὰ ἀναλάβωμεν ἐκεῖθεν τὸν Παῦλον· ἐπειδὴ οὕτως εἶχε διατάξει, μέλλων αὐτὸς νὰ ὑπάγῃ πεζός. ¹⁴ καὶ καθὼς συνήνητησεν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἀσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην· ¹⁵ καὶ ἐκεῖθεν ἀπεπλεύσαντες κατηντήσαμεν τὴν ἐπιούσαν ἀντικρὺ Χίου· τὴν δὲ ἄλλην ἐφθάσαμεν εἰς Σάμον, καὶ μείναντες ἐν τῷ Τρωγυλλίῳ τὴν ἀκόλουθον [ἡμέραν] ἤλθομεν εἰς Μίλητον. ¹⁶ διότι ὁ Παῦλος ἔκρινε νὰ παραπλεύσῃ τὴν Ἐφεσον, διὰ νὰ μὴ συμβῇ εἰς αὐτόν νὰ χρονοτριβῇ ἐν τῇ Ἀσίᾳ· διότι ἔσπευδεν, ἂν ἦτο δυνατόν εἰς αὐτόν, νὰ εὑρεθῇ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς εἰς Ἱεροσόλυμα.

¹⁷ Πέμψας δὲ ἀπὸ τῆς Μιλήτου εἰς Ἐφεσον προσεκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. ¹⁸ καὶ ὅτε ἤλθον πρὸς αὐτόν, εἶπε πρὸς αὐτούς· σεῖς ἐξεύρετε, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἂφ' ἧς ἐπάτησα εἰς τὴν Ἀδίαν, πῶς ἐπέρασα μεθ' ὑμῶν ὅλον τὸν χρόνον, ¹⁹ δουλεύων τὸν Κύριον μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης

ταπεινοφροσύνης καὶ πολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων, ²⁰ ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, ²¹ διαμαρτυρούμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσι τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. ²² καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς, ²³ πλὴν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται λέγον ὅτι δεσμά με καὶ θλίψεις μένουσιν. ²⁴ ἀλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχὴν μου τιμᾶν ἐμαυτῷ, ὥς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. ²⁵ καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ²⁶ διὸ μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. ²⁷ οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ. ²⁸ προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. ²⁹ ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἀφίξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου. ³⁰ καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. ³¹ διὸ γρηγορεῖτε, μνημο-

καὶ μετὰ πολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν οἵτινες μοι συνέβησαν ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων, ²⁰ ὅτι δὲν ὑπέκρυψα οὐδὲν τῶν συμφερόντων ὥστε νὰ μὴ ἀναγγεῖλω [αὐτὸ] πρὸς ἐσᾶς καὶ νὰ σᾶς διδάξω δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, ²¹ διαμαρτυρούμενος πρὸς Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλληνας τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν καὶ τὴν πίστιν τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. ²² καὶ τώρα ἰδοὺ ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι ὑπάγω εἰς Ἱερουσαλήμ, μὴ γνωρίζων τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσιν εἰς ἐμέ ἐν αὐτῇ, ²³ πλὴν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον μαρτυρεῖ ἐν πάσῃ πόλει λέγον ὅτι δεσμά καὶ θλίψεις με περιμένουσι. ²⁴ δὲν φροντίζω ὅμως περὶ οὐδενὸς [τοῦτων], οὐδὲ ἔχω πολῦτιμον τὴν ζωὴν μου, ὥς τὸ νὰ τελειώσω τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς καὶ τὴν διακονίαν τὴν ὁποίαν ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, νὰ διακηρύξω τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. ²⁵ καὶ τώρα ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεύρω ὅτι πλέον δὲν θέλετε ἰδεῖ τὸ πρόσωπόν μου σεῖς πάντες, μεταξὺ τῶν ὁποίων διῆλθον κηρύττων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ²⁶ ὅθεν μαρτύρομαι πρὸς ἐσᾶς ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι ἐγὼ [εἰμαι] καθαρὸς ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. ²⁷ διότι δὲν συνεστάλην νὰ ἀναγγεῖλω πρὸς ἐσᾶς πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ. ²⁸ προσέχετε λοιπὸν εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς ὅλον τὸ ποίμνιον εἰς τὸ ὁποῖον τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον σᾶς ἔθεσεν ἐπισκόπους, διὰ νὰ ποιμαίνητε τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε διὰ τοῦ ἰδίου [αὐτοῦ] αἵματος. ²⁹ διότι ἐγὼ ἐξεύρω τοῦτο, ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου θέλουσιν εἰσέλθει εἰς ἐσᾶς λύκοι βαρεῖς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου. ³⁰ καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν θέλουσι σηκωθῇ ἄνθρωποι λαλοῦντες διεστραμμένα διὰ νὰ ἀποσπῶσι τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. ³¹ διὰ τοῦτο

νεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπανυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἓνα ἕκαστον. ³² καὶ τὰ νῦν παρατίθεται ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. ³³ ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα· ³⁴ αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεαῖς μου καὶ τοῖς οὐσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὐται. ³⁵ πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε· μακάριόν ἐστι μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν. ³⁶ καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσήξατο. ³⁷ ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς πάντων, καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου κατεφίλουν αὐτόν, ³⁸ ὁδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ὃ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. προέπεμπον δὲ αὐτόν εἰς τὸ πλοῖον.

21 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν, τῇ δὲ ἐξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κακεῖθεν εἰς Πάταρα. ² καὶ εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. ³ ἀναφανέντες δὲ τὴν Κύπρον καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ κατήχθημεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. ⁴ καὶ ἀνευρόντες τοὺς μαθητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτὰ· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ Πνεύματος μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱεροσόλυμα. ⁵ ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαστῆσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα

ἀγρυπνεῖτε, ἐνθυμούμενοι ὅτι τρία ἔτη νύκτα καὶ ἡμέραν δὲν ἔπαυσα νουθετῶν μετὰ δακρύων ἓνα ἕκαστον. ³² καὶ τώρα, ἀδελφοί, σᾶς ἀφιερόνω εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν λόγον τῆς χάριτος αὐτοῦ ὅστις δύναιται νὰ ἐποικοδομήσῃ καὶ νὰ δώσῃ εἰς ἐσᾶς κληρονομίαν μεταξὺ πάντων τῶν ἡγιασμένων. ³³ ἀργύριον ἢ χρυσίον ἢ ἱμάτιον οὐδενὸς ἐπεθύμησα· ³⁴ σεῖς δὲ αὐτοὶ ἐξεύρετε ὅτι εἰς τὰς χρεῖας μου καὶ εἰς τοὺς ὄντας μετ' ἐμοῦ αἱ χεῖρες αὐται ὑπηρέτησαν. ³⁵ κατὰ πάντα ὑπέδειξα εἰς ἐσᾶς ὅτι οὕτω κοπιᾶζοντες πρέπει νὰ βοηθῆτε τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ νὰ ἐνθυμῆσθε τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε· μακάριον εἶναι νὰ δίδῃ [τις] μᾶλλον παρὰ νὰ λαμβάνῃ. ³⁶ καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, γονατίσας προσηυχήθη μετὰ πάντων αὐτῶν. ³⁷ ἔγινε δὲ πολὺς κλαυθμὸς πάντων, καὶ πεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου κατεφίλουν αὐτόν, ³⁸ ὑπερλυπούμενοι μάλιστα διὰ τὸν λόγον τὸν ὁποῖον εἶπεν, ὅτι δὲν θέλουσιν ἰδεῖ πλέον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. καὶ προέπεμπον αὐτόν εἰς τὸ πλοῖον.

21 Καθὼς δὲ ἀποσπασθέντες ἀπ' αὐτῶν ἐξεπλεύσαμεν, ἤλθομεν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν Κῶν, τὴν δὲ ἀκόλουθον [ἡμέραν] εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Πάταρα. ² καὶ εὐρόντες πλοῖον μέλλον νὰ περάσῃ εἰς Φοινίκην ἐπέβημεν [εἰς αὐτὸ] καὶ ἀπεπλεύσαμεν. ³ καὶ ἀφοῦ διεκρίναμεν μακρόθεν τὴν Κύπρον καὶ ἀφήκαμεν αὐτὴν ἀριστερὰ ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ κατέβημεν εἰς Τύρον· διότι ἐκεῖ ἔμελλε τὸ πλοῖον νὰ ἐκβάλλῃ τὸ φορτίον αὐτοῦ. ⁴ καὶ εὐρόντες τοὺς μαθητὰς ἐμείναμεν αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας· οἵτινες ἔλεγον πρὸς τὸν Παῦλον διὰ τοῦ Πνεύματος νὰ μὴ ἀναβῇ εἰς Ἱερουσαλήμ. ⁵ ἀφοῦ δὲ ἐτελειώσαμεν τὰς ἡμέρας [ἐκείνας], ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα

μεθα προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων
 σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἕως ἔξω
 τῆς πόλεως, καὶ θέντες τὰ γόνατα
 ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προσηυχάμεθα,
⁶ καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἐπέ-
 βημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ
 ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. ⁷ Ἡμεῖς
 δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ
 Τύρου κατηντήσαμεν εἰς Πτολε-
 μαῖδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελ-
 φούς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ'
 αὐτοῖς. ⁸ τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελ-
 θόντες ἤλθομεν εἰς Καισάρειαν,
 καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον
 Φιλίππου τοῦ ἐναγγελιστοῦ, ὄντος
 ἐκ τῶν ἐπτά, ἐμείναμεν παρ'
 αὐτῷ. ⁹ τούτῳ δὲ ἦσαν θυγα-
 τέρες παρθένοι τέσσαρες προφη-
 τεύουσαι. ¹⁰ ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν
 ἡμέρας πλείους κατῆλθέ τις ἀπὸ
 τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι
 Ἀγαθος, ¹¹ καὶ ἐλθὼν πρὸς
 ἡμᾶς καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ
 Παύλου, δήσας τε αὐτοῦ τοὺς
 πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπε·
 τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον·
 τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη
 αὕτη, οὕτω δήσουσιν ἐν Ἱερου-
 σαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ παραδώ-
 σουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. ¹² ὥς δὲ
 ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν
 ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ μὴ
 ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ.
¹³ ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος· τί
 ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπ-
 τοντές μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ
 οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀπο-
 θανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐτοιμῶς ἔχω
 ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου
 Ἰησοῦ. ¹⁴ μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ,
 ἡσυχάσαμεν εἰπόντες· τὸ θέλημα
 τοῦ Κυρίου γινέσθω.

¹⁵ Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας
 ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς
 Ἱερουσαλὴμ· ¹⁶ συνῆλθον δὲ καὶ
 τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας
 σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενι-
 σθῶμεν Μνάσωνι τινι Κυπρίῳ,

καὶ προέπεμπον ἡμᾶς πάντες σὺν
 γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἕως ἔξω τῆς
 πόλεως, καὶ γονατίσαντες ἐπὶ τὸν
 αἰγιαλὸν προσηυχήθημεν, ⁶ καὶ ἀ-
 σπασθέντες ἀλλήλους ἐπέβημεν εἰς
 τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν
 εἰς τὰ ἴδια. ⁷ Καὶ ἡμεῖς τελειώ-
 σαντες τὸν πλοῦν ἀπὸ Τύρου κατην-
 τήσαμεν εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ ἀσπα-
 σθέντες τοὺς ἀδελφούς ἐμείναμεν
 παρ' αὐτοῖς μίαν ἡμέραν. ⁸ τῇ
 δὲ ἐπαύριον ὁ Παῦλος καὶ οἱ περὶ
 αὐτὸν ἀναχωρήσαντες ἤλθομεν εἰς
 Καισάρειαν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν
 οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ,
 τοῦ ὄντος ἐκ τῶν ἐπτά, ἐμείναμεν
 παρ' αὐτῷ. ⁹ εἶχε δὲ οὗτος τέσσαρας
 θυγατέρας παρθένους αἵτινες προ-
 εφῆτευον. ¹⁰ καὶ ἐνῶ διετρίβομεν
 [ἐκεῖ] ἡμέρας πολλὰς κατέβη ἀπὸ
 τῆς Ἰουδαίας προφήτης τις ὀνόματι
 Ἀγαθος, ¹¹ καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς
 ἔλαβε τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, καὶ
 δέσας τὰς χεῖρας ἑαυτοῦ καὶ τοὺς
 πόδας εἶπε· ταῦτα λέγει τὸ Πνεῦμα
 τὸ Ἅγιον· τὸν ἄνδρα τοῦ ὁποῦ
 εἶναι ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω θέλουσι
 δέσει ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι
 καὶ θέλουσι παραδώσει εἰς τὰς
 χεῖρας τῶν ἐθνῶν. ¹² καὶ ὥς ἠκού-
 σαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν [αὐτὸν]
 καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ἐντόπιοι νὰ μὴ
 ἀναβῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ. ¹³ ὁ Παῦλος
 ὁμῶς ἀπεκρίθη· τί κάμνετε κλαί-
 οντες καὶ καταθλίβοντες τὴν καρδίαν
 μου; ἐπεὶδὴ ἐγὼ οὐχὶ μόνον νὰ
 δεθῶ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποθάνω εἰς
 Ἱερουσαλὴμ εἶμαι ἔτοιμος ὑπὲρ
 τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.
¹⁴ καὶ ἐπεὶδὴ δὲν ἐπείθετο, ἡσυχά-
 σαμεν εἰπόντες· ἄς γείνη τὸ θέλημα
 τοῦ Κυρίου.

¹⁵ Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας
 ἐτοιμάσαντες τὴν ἀποσκευὴν ἡμῶν
 ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ·
¹⁶ ἤλθον δὲ μεθ' ἡμῶν καὶ [τινες] τῶν
 μαθητῶν ἐκ τῆς Καισαρείας, φέρον-
 τες Μνάσωνά τινα Κύπριον, παλαιὸν

ἀρχαίῳ μαθητῇ. ¹⁷ Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱερουσόλυμα ἀσμένως ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. ¹⁸ τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῆει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. ¹⁹ καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς ἐξηγεῖτο καθ' ἐν ἑκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. ²⁰ οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν Κύριον, εἰπόν τε αὐτῷ· θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων, καὶ πάντες ζηλῶνται τοῦ νόμου ὑπάρχουσι. ²¹ κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ Μωυσέως τας κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα μηδὲ τοῖς ἔθεσι περιπατεῖν. ²² τί οὖν ἐστὶ; πάντως δεῖ πλῆθος συνελθεῖν· ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. ²³ τοῦτο οὖν ποίησον ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν. ²⁴ τούτους παραλαβὼν ἀγνίσθητι σὺν αὐτοῖς καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς ἵνα ξυρήσωνται τὴν κεφαλὴν, καὶ γνῶσι πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδὲν ἐστίν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσω. ²⁵ περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἔθνων ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν κρίναντες μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν. ²⁶ τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνισθεὶς εἰσῆει εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.

²⁷ Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ

μαθητὴν, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἐμέλλομεν νὰ ξενισθῶμεν. ¹⁷ Καὶ ἀφοῦ ἤλθομεν εἰς Ἱερουσόλυμα μετὰ χαρᾶς ἐδέχθησαν ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. ¹⁸ τὴν δὲ ἀκόλουθον [ἡμέραν] ὑπῆγεν ὁ Παῦλος μεθ' ἡμῶν πρὸς τὸν Ἰάκωβον, καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι. ¹⁹ καὶ ἀσπασθεὶς αὐτοὺς διηγεῖτο καθ' ἐν ἑκαστον ὅσα ἔκαμεν ὁ Θεὸς μετὰ τῶν ἔθνων διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. ²⁰ ἐκεῖνοι δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν Κύριον, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· βλέπεις, ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες εἶναι ἐκ τῶν Ἰουδαίων οἵτινες ἐπίστευσαν, καὶ πάντες εἶναι ζηλῶνται τοῦ νόμου. ²¹ ἔμαθον δὲ περὶ σοῦ ὅτι διδάσκεις πάντας τοὺς μετὰ τῶν ἔθνων Ἰουδαίους νὰ ἀποστατήσωσιν ἀπὸ τοῦ Μωυσέως, λέγων νὰ μὴ περιτέμνωσι τὰ τέκνα [αὐτῶν] μηδὲ νὰ περιπατῶσι κατὰ τὰ ἔθιμα. ²² τί εἶναι λοιπόν; μέλλει βεβαίως νὰ συναχθῇ πλῆθος· διότι θέλουσιν ἀκούσει ὅτι ἦλθες. ²³ κάμε λοιπόν τοῦτο τὸ ὁποῖόν σοι λέγομεν· εὐρίσκονται παρ' ἡμῖν τέσσαρες ἄνδρες οἵτινες ἔχουσιν εὐχὴν ἐφ' ἑαυτῶν. ²⁴ παρὰ λαβε τούτους καὶ καθαρίσθητι μετ' αὐτῶν καὶ δαπάνησον δι' αὐτοὺς διὰ νὰ ξυρισθῶσι τὴν κεφαλὴν, καὶ νὰ γνωρίσωσι πάντες ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδὲν ἐκ τῶν ὅσα ἔμαθον περὶ σοῦ, ἀλλ' ἀκολουθεῖς καὶ σὺ φυλάττων τὸν νόμον. ²⁵ περὶ δὲ τῶν ἔθνων τὰ ὁποῖα ἐπίστευσαν ἡμεῖς ἐγράψαμεν, ἀποφασίσαντες νὰ μὴ φυλάττωσι μηδὲν τοιοῦτον, παρὰ μόνον νὰ ἀπέχωσιν ἀπὸ τοῦ εἰδωλοθύτου καὶ τοῦ αἵματος καὶ πνικτοῦ καὶ πορνείας. ²⁶ τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας, τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν καθαρισθεὶς μετ' αὐτῶν εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων πότε ἐκπληροῦνται αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ, ὅτε θέλει γίνει προσφορά ὑπὲρ ἑνὸς ἐκάστου αὐτῶν.

²⁷ Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι

ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὸν ²⁸ κράζοντες· ἄνδρες Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ διδάσκων· ἔτι τε καὶ Ἑλλήνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερόν καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τόπον τούτον· ²⁹ ἦσαν γὰρ προεωρακότες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος. ³⁰ ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου εἵλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ, καὶ εὐθὺς ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. ³¹ ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπειρῆς ὅτι ὅλη συγκέχυται Ἰερουσαλὴμ. ³² ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχους κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς, οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλιάρχον καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον. ³³ τότε ἐγγίσας ὁ χιλιάρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ ἐκέλευσε δεθῆναι ἀλύσει δις, καὶ ἐπνυθάνετο τίς ἂν εἴη καὶ τί ἐστὶ πεποιηκώς. ³⁴ ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυνάμενος δὲ γινῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἀγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν. ³⁵ ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς, συνέβη βασιτάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου. ³⁶ ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κράζον· αἶρε αὐτόν.

³⁷ Μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν ὁ Παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ· εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν τι πρὸς σε; ὁ δὲ ἔφη· Ἑλληνιστὶ γινώσκεις; ³⁸ οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν

νὰ συντελεσθῶσιν, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι ἰδόντες αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἐτάραξαν πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἔβαλον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὸν ²⁸ κράζοντες· ἄνδρες Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε· οὗτος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὅστις διδάσκει πάντας πανταχοῦ ἐναντίον τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου· πρὸς τούτοις δὲ εἰσήγαγε καὶ Ἑλλήνας εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐβεβήλωσε τὸν ἅγιον τοῦτον τόπον· ²⁹ διότι εἶχον εἰδεῖ προλαβόντως Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζον ὅτι ὁ Παῦλος εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερόν. ³⁰ καὶ ἐκινήθη ἡ πόλις ὅλη καὶ ἔγεινε συρροὴ τοῦ λαοῦ, καὶ πιάσαντες τὸν Παῦλον ἔσυρον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ, καὶ εὐθὺς ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. ³¹ ἐνῶ δὲ ἐζήτουν νὰ θανατώσωσιν αὐτὸν ἀνέβη ἡ φήμη εἰς τὸν χιλιάρχον τοῦ τάγματος ὅτι ὅλη ἡ Ἰερουσαλὴμ εἶναι τεταραγμένη. ³² ὅστις παραλαβὼν εὐθὺς στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχους ἔδραμε κάτω πρὸς αὐτούς. οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλιάρχον καὶ τοὺς στρατιώτας ἔπαυσαν νὰ τύπτωσι τὸν Παῦλον. ³³ τότε πλησιάσας ὁ χιλιάρχος ἐπίασεν αὐτὸν καὶ προσέταξε νὰ δεθῇ μὲ δύο ἀλύσεις, καὶ ἡρώτα τίς ἦτο καὶ τί εἶχε πράξει. ³⁴ καὶ ἐφώναζον μεταξὺ τοῦ ὄχλου ἄλλοι ἄλλο τι [καὶ ἄλλοι ἄλλο]· μὴ δυνάμενος δὲ διὰ τὸν θόρυβον νὰ μάθῃ τὸ βέβαιον, προσέταξε νὰ φερθῇ εἰς τὸ φρούριον. ³⁵ ὅτε δὲ ἐφθασεν εἰς τὰς βαθμίδας, συνέβη νὰ βαστάζηται ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου. ³⁶ ἐπειδὴ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἠκολούθει κράζον· σήκωσον αὐτόν.

³⁷ Ἐνῶ δὲ ἐμελλεν ὁ Παῦλος νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ φρούριον λέγει πρὸς τὸν χιλιάρχον· μοι εἶναι συγκεχωρημένον νὰ σοὶ εἰπῶ τι; ὁ δὲ εἶπεν· ἐξεύρεις Ἑλληνικά; ³⁸ δὲν εἶσαι σὺ τάχα ὁ Αἰγύπτιος

ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξ-
αγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς
τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σι-
καρίων; ³⁹ εἶπε δὲ ὁ Παῦλος·
ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν εἰμι Ἰου-
δαῖος Ταρσεύς, τῆς Κιλικίας
οὐκ ἀσήμεον πόλεως πολίτης·
δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι
λαλήσαι πρὸς τὸν λαόν. ⁴⁰ ἐπι-
τρέψαντος δὲ αὐτοῦ ὁ Παῦλος
ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέ-
σεισε τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς
δὲ σιγῆς γενομένης προσεφώνησε
τῇ Ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ λέγων·

22 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες,
ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς
νυνὶ ἀπολογίας. ² ἀκούσαντες δὲ
ὅτι τῇ Ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ προσ-
εφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον
ἡσυχίαν. καὶ φησιν· ³ ἐγὼ μὲν
εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννη-
μένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας,
ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει
ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμα-
λιήλ, πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρί-
βειαν τοῦ πατρῷου νόμου,
ζηλωτῆς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ,
καθὼς πάντες ὑμεῖς ἔστε σῆ-
μερον· ⁴ ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν
ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων
καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς ἄνδρας
τε καὶ γυναῖκας, ⁵ ὥς καὶ ὁ
ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι καὶ πᾶν
τὸ πρεσβυτέριον· παρ' ὧν καὶ
ἐπιστολὰς δεξιόμενος πρὸς τοὺς
ἀδελφούς εἰς Δαμασκὸν ἐπορευό-
μην ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας
δεδεμένους εἰς Ἱερουσαλὴμ ἵνα
τιμωρηθῶσιν. ⁶ Ἐγένετο δέ μοι
πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ
Δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν ἐξαί-
φνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιεστράψαι
φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ, ⁷ ἔπεσόν τε
εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἤκουσα φωνῆς
λεγούσης μοι· Σαοὺλ Σαοὺλ, τί
με διώκεις; ⁸ ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην·
τίς εἰ, Κύριε; εἶπέ τε πρὸς με·
ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὃν

ὁ πρὸ τῶν ἡμερῶν τούτων διεγείρας
εἰς ἀποστασίαν καὶ ἐκβαλὼν εἰς τὴν
ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας
φονεῖς; ³⁹ καὶ ὁ Παῦλος εἶπεν·
ἐγὼ εἰμαι ἄνθρωπος Ἰουδαῖος ἐκ
τῆς Ταρσοῦ, πολίτης ἐπισήμου
πόλεως τῆς Κιλικίας· καὶ σε παρα-
καλῶ, δός μοι τὴν ἄδειαν νὰ λαλήσω
πρὸς τὸν λαόν. ⁴⁰ καὶ ἀφοῦ ἔδωκεν
εἰς αὐτὸν τὴν ἄδειαν, ὁ Παῦλος
σταθεὶς ἐπὶ τῶν βαθμίδων ἔσεισε
τὴν χεῖρα εἰς τὸν λαόν· καὶ γενο-
μένης σιωπῆς μεγάλης ἐλάλησεν εἰς
τὴν Ἑβραϊκὴν διάλεκτον λέγων·

22 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες,
ἀκούσατέ με ἀπολογούμενον
τώρα πρὸς ὑμᾶς. ² ἀκούσαντες
δὲ ὅτι ἐλάλει πρὸς αὐτοὺς εἰς
τὴν Ἑβραϊκὴν διάλεκτον, ἔδειξαν
περισσότεραν ἡσυχίαν. καὶ εἶπεν·
³ ἐγὼ μὲν εἰμαι ἄνθρωπος Ἰου-
δαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ
τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ
ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας
τοῦ Γαμαλιήλ, πεπαιδευμένος κατὰ
τὴν ἀκρίβειαν τοῦ πατροπαραδότου
νόμου, ζηλωτῆς ὧν τοῦ Θεοῦ, καθὼς
πάντες σεῖς εἰσθε σήμερον· ⁴ ὅστις
κατέτρεξα μεχρὶ θανάτου ταύτην
τὴν ὁδόν, δεσμεύων καὶ παραδίδων
εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας,
⁵ καθὼς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ
εἰς ἐμέ καὶ ὅλον τὸ πρεσβυτέριον·
παρὰ τῶν ὁποίων καὶ ἐπιστολὰς
λαβὼν πρὸς τοὺς ἀδελφούς ἐπορευ-
όμην εἰς Δαμασκὸν διὰ νὰ φέρω
δεδεμένους εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ
τοὺς ἐκεῖ ὄντας διὰ νὰ τιμωρη-
θῶσιν. ⁶ Ἐνῶ δὲ ὁδοιπορῶν ἐπλη-
σίαζον εἰς τὴν Δαμασκὸν περὶ τὴν
μεσημβρίαν ἐξαίφνης ἤστραψε περὶ
ἐμέ φῶς πολὺ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
⁷ καὶ ἔπεσον εἰς τὸ ἔδαφος καὶ
ἤκουσα φωνὴν λέγουσαν πρὸς ἐμέ·
Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις;
⁸ ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην· τίς εἶσαι,
Κύριε; καὶ εἶπε πρὸς ἐμέ· ἐγὼ
εἰμαι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος τὸν

σὺ διώκεις. ⁹ οἱ δὲ σὺν ἡμοῖς ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. ¹⁰ εἶπον δέ· τί ποιήσω, Κύριε; ὁ δὲ Κύριος εἶπε πρὸς με· ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν, κακεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακται σοι ποιῆσαι. ¹¹ ὥς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτός ἐκείνου, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι ἤλθον εἰς Δαμασκόν. ¹² Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ εὐσεβὴς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικοῦντων Ἰουδαίων, ¹³ ἐλθὼν πρὸς με καὶ ἐπιστάς εἶπέ μοι· Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεπον. καγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. ¹⁴ ὁ δὲ εἶπεν· ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γινῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ¹⁵ ὅτι ἔση μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ ἤκουσας. ¹⁶ καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. ¹⁷ Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει ¹⁸ καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι· σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἱερουσαλὴμ, διότι οὐ παραδέχονται σοι τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. ¹⁹ καγὼ εἶπον· Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἡμὴν φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ· ²⁰ καὶ ὅτε ἐξερχετο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἡμὴν ἐφεστώς καὶ συνενδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. ²¹ καὶ εἶπε πρὸς με· πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε.

ὁποῖον σὺ διώκεις. ⁹ οἱ ὄντες δὲ μετ' ἐμοῦ τὸ μὲν φῶς εἶδον καὶ κατεφοβήθησαν, τὴν φωνὴν ὅμως τοῦ λαλοῦντος πρὸς ἐμὲ δὲν ἤκουσαν. ¹⁰ καὶ εἶπον· τί νὰ κάμω, Κύριε; καὶ ὁ Κύριος εἶπε πρὸς ἐμέ· σηκωθείς ὑπάγε εἰς Δαμασκόν, καὶ ἐκεῖ θέλει σοι λαληθῇ περὶ πάντων ὅσα εἶναι διωρισμένα νὰ κάμῃς. ¹¹ καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῆς λαμπρότητος τοῦ φωτός ἐκείνου δὲν ἔβλεπον, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν ὄντων μετ' ἐμοῦ ἤλθον εἰς Δαμασκόν. ¹² Ἀνανίας δέ τις, ἄνθρωπος εὐσεβὴς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν [ἐκεῖ] κατοικοῦντων Ἰουδαίων, ¹³ ἦλθε πρὸς ἐμὲ καὶ σταθεὶς ἐπάνω μου μοι εἶπε· Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. καὶ ἐγὼ τῇ αὐτῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. ¹⁴ ὁ δὲ εἶπεν· ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν σε διώρισε νὰ γνωρίσῃς τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ νὰ ἴδῃς τὸν δίκαιον καὶ νὰ ἀκούσῃς φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ¹⁵ διότι θέλεις εἶσθαι μάρτυς περὶ αὐτοῦ πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους τῶν ὅσα εἶδες καὶ ἤκουσας. ¹⁶ καὶ τώρα τί βραδύνεις; σηκωθείς βαπτίσθητι καὶ ἀπολούσθητι ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν σου, ἐπικαλεσθεὶς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. ¹⁷ Ἀφοῦ δὲ ὑπέστρεψα εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐνῶ προσηυχόμην ἐν τῷ ἱερῷ ἤλθον εἰς ἐκστασιν ¹⁸ καὶ εἶδον αὐτὸν λέγοντα πρὸς ἐμέ· σπεῦσον καὶ ἔξελθε ταχέως ἐξ Ἱερουσαλὴμ, διότι δὲν θέλουσι παραδεχθῇ τὴν περὶ ἐμοῦ μαρτυρίαν σου. ¹⁹ καὶ ἐγὼ εἶπον· Κύριε, αὐτοὶ ἐξεύρουσιν ὅτι ἐγὼ ἐφυλάκιζον καὶ ἔδερν ἐν ταῖς συναγωγαῖς τοὺς πιστεύοντας εἰς σε· ²⁰ καὶ ὅτε ἐχύνετο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ ἐγὼ ἡμὴν παρών καὶ συνεφώνουν εἰς τὸν φόνον αὐτοῦ καὶ ἐφύλαττον τὰ ἱμάτια τῶν φονευόντων αὐτόν. ²¹ καὶ εἶπε πρὸς ἐμέ· ὑπάγε, διότι ἐγὼ θέλω σε ἐξαποστείλει εἰς ἔθνη μακρὰν.

²² Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες· αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθήκειν αὐτὸν ζῆν. ²³ κραυγαζόντων δὲ αὐτῶν καὶ ὀριπτόντων τὰ ἱμάτια καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα, ²⁴ ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ χιλιάρχος ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν, εἰπὼν μάλιστα ἀνετάζεσθαι αὐτόν, ἵνα ἐπιγινῶ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. ²⁵ ὥς δὲ προέτειναν αὐτὸν τοῖς ἱμαῖσιν, εἶπε πρὸς τὸν ἐστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος· εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν; ²⁶ ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος, προσελθὼν ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ λέγων· ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστι. ²⁷ προσελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος εἶπεν αὐτῷ· λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖός εἶ; ὁ δὲ ἔφη· ναί. ²⁸ ἀπεκρίθη τε ὁ χιλιάρχος· ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. ὁ δὲ Παῦλος ἔφη· ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. ²⁹ εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν· καὶ ὁ χιλιάρχος δὲ ἐφοβήθη ἐπιγινούς ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.

³⁰ Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γινῶναι τὸ ἀσφαλές, τὸ τί κατηγορεῖται παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν καὶ ἐκέλευσεν ἔλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς. **23** Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ εἶπεν· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ Θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. ² ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἐπέταξε τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ

²² Καὶ μέχρι τούτου τοῦ λόγου ἤκουον αὐτόν· [τότε] δὲ ὕψωσαν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες· σήκωσον ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· διότι δὲν πρέπει νὰ ζῇ. ²³ καὶ ἐπειδὴ αὐτοὶ ἐκραύγαζον καὶ ἐτίναζον τὰ ἱμάτια καὶ ἔρριπτον κονιορτὸν εἰς τὸν ἀέρα, ²⁴ ὁ χιλιάρχος προσέταξε νὰ φερθῇ εἰς τὸ φρούριον, παραγγείλας νὰ ἐξετασθῇ διὰ μαστίγων, διὰ νὰ γνωρίσῃ διὰ ποίαν αἰτίαν ἐφώναζον οὕτω κατ' αὐτοῦ. ²⁵ καὶ καθὼς ἐξήπλωσεν αὐτὸν δεδεμένον μὲ τὰ λωρία, ὁ Παῦλος εἶπε πρὸς τὸν παρεστῶτα ἑκατόνταρχον· εἶναι τάχα νόμιμον εἰς ἐσῶς ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον νὰ μαστιγώνητε; ²⁶ ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος ὑπῆγε καὶ ἀπήγγειλε πρὸς τὸν χιλιάρχον λέγων· βλέπε τί μέλλεις νὰ κάμῃς· διότι ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι Ῥωμαῖος. ²⁷ προσελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος εἶπε πρὸς αὐτόν· λέγε μοι, σὺ Ῥωμαῖός εἶσαι; ὁ δὲ εἶπε· ναί. ²⁸ καὶ ἀπεκρίθη ὁ χιλιάρχος· ἐγὼ διὰ πολλῶν χρημάτων ἀπέκτησα ταύτην τὴν πολιτογράφησιν. ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν· ἅλῃ· ἐγὼ καὶ ἐγεννήθην [Ῥωμαῖός]. ²⁹ εὐθέως λοιπὸν ἀπεσύρθησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες νὰ βασανίσωσιν αὐτόν. καὶ ὁ χιλιάρχος ἔτι ἐφοβήθη γνωρίσας ὅτι εἶναι Ῥωμαῖος, καὶ διότι εἶχε δέσει αὐτόν.

³⁰ Τῇ δὲ ἐπαύριον θέλων νὰ μάθῃ τὸ βέβαιον, περὶ τίνος κατηγορεῖται παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτόν ἀπὸ τῶν δεσμῶν, καὶ προσέταξε νὰ ἔλθωσιν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον αὐτῶν καὶ καταβιβάσας τὸν Παῦλον ἔστησεν ἔμπροσθεν αὐτῶν. **23** Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος εἰς τὸ συνέδριον εἶπεν· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ ἔζησα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μετὰ πάσης καλῆς συνειδήσεως μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. ² ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας προσέταξε τοὺς παρεστῶτας πλησίον αὐτοῦ

στόμα. ³ τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπε· τύπτειν σε μέλλει ὁ Θεός, τοῖχε κεκονιамένε· καὶ σὺ κάθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι; ⁴ οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον· τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς; ἔφη τε ὁ Παῦλος· ⁵ οὐκ ᾔδew, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεὺς· γέγραπται γάρ· ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἔρεις κακῶς. ⁶ γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος ἐστὶ Σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. ⁷ τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος ἐγένετο στάσις τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος. ⁸ Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσι μὴ εἶναι ἀνάστασιν μήτε ἄγγελον μήτε πνεῦμα, Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμφοτέρω. ⁹ ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη, καὶ ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες· οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν. ¹⁰ πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως εὐλαβηθεὶς ὁ χιλιάρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στράτευμα καταβὰν ἀρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν. ¹¹ Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπε· θάρσει, Παῦλε· ὥς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι.

¹² Γενομένης δὲ ἡμέρας ποιήσαντες τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς, λέγοντες μὴτε φαγεῖν μὴτε πιεῖν ἕως οὗ

νὰ κτυπήσωσι τὸ στόμα αὐτοῦ. ³ τότε ὁ Παῦλος εἶπε πρὸς αὐτόν· ὁ Θεός μέλλει νὰ σε κτυπήσῃ, τοῖχε ἀσβεστωμένε· καὶ σὺ κάθησθαι νὰ με κρίνης κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν προστάξεις νὰ με κτυπῶσιν; ⁴ οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον· τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς; ⁵ καὶ ὁ Παῦλος εἶπε· δὲν ᾔξευρον, ἀδελφοί, ὅτι εἶναι ἀρχιερεὺς· διότι εἶναι γεγραμμένον· ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου δὲν θέλεις κακολογήσει. ⁶ ἐννοήσας δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος εἶναι Σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἄλλο Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ εἰμαι Φαρισαῖός, υἱὸς Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. ⁷ καὶ ὅτε ἐλάλησε τοῦτο ἔγεινε διαίρεσις τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων, καὶ διηρέθη τὸ πλῆθος. ⁸ διότι οἱ μὲν Σαδδουκαῖοι λέγουσιν ὅτι δὲν εἶναι ἀνάστασις οὐδὲ ἄγγελος οὐδὲ πνεῦμα, οἱ δὲ Φαρισαῖοι ὁμολογοῦσιν ἀμφοτέρω. ⁹ καὶ ἔγεινε κραυγὴ μεγάλη, καὶ σηκωθέντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες· οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· ἂν δὲ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν πνεῦμα ἢ ἄγγελος, ἅς μὴ θεομαχῶμεν. ¹⁰ καὶ ἐπειδὴ ἔγεινε μεγάλη διαίρεσις, φοβηθεὶς ὁ χιλιάρχος μὴ διασπαραχθῇ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, προσέταξε νὰ καταβῇ τὸ στράτευμα καὶ νὰ ἀρπάσῃ αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ νὰ φέρῃ εἰς τὸ φροῦριον. ¹¹ Τῇ δὲ ἐρχομένῃ νύκτι ἐπιφανεὶς εἰς αὐτὸν ὁ Κύριος εἶπε· θάρρει, Παῦλε, διότι καθὼς ἑμαρτύρησας τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτω πρέπει νὰ μαρτυρήσῃς καὶ εἰς Ῥώμην.

¹² Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἡμέρα, τινες τῶν Ἰουδαίων συνομώσαντες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς, λέγοντες μὴτε νὰ φάγωσι μὴτε νὰ πῖωσιν ἕως οὗ

ἀποκτείνωσι τὸν Παῦλον· ¹³ ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν πεποιηκότες· ¹⁴ οἳτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον· ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. ¹⁵ νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως αὔριον αὐτὸν καταγάγῃ πρὸς ὑμᾶς, ὥς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτὸν ἔτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. ¹⁶ ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου τὴν ἐνέδραν, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπήγγειλε τῷ Παύλῳ. ¹⁷ προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἓνα τῶν ἑκατοντάρχων ἔφη· τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε πρὸς τὸν χιλιάρχον· ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. ¹⁸ ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τὸν χιλιάρχον καὶ φησιν· ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησε τοῦτον τὸν νεανίαν ἀγαγεῖν πρὸς σε, ἔχοντά τι λαλῆσαι σοι. ¹⁹ ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο, τί ἐστὶν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαι μοι; ²⁰ εἶπε δὲ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνέλυντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε ὅπως αὔριον εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν Παῦλον, ὥς μέλλοντές τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. ²¹ σὺ οὖν μὴ πεισθῆς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσιν γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα, οἳτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μῆτε φαγεῖν μῆτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν, καὶ νῦν ἔτοιμοί εἰσι προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. ²² ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος ἀπέλυσε τὸν νεανίαν, παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφά-

φονεύσωσι τὸν Παῦλον· ¹³ ἦσαν δὲ πλείότεροι τῶν τεσσαράκοντα οἱ πράξαντες τὴν συνωμοσίαν ταύτην· ¹⁴ οἳτινες ἐλθόντες πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους εἶπον· με ἀνάθεμα ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς, νὰ μὴ γευθῶμεν μηδὲν ἕως οὗ φονεύσωμεν τὸν Παῦλον. ¹⁵ τῶρα λοιπὸν σεῖς μετὰ τοῦ συνεδρίου μηνύσατε πρὸς τὸν χιλιάρχον, νὰ καταβιβάσῃ αὐτὸν αὔριον πρὸς ἑσᾶς, ὥς μέλλοντας νὰ μάθῃτε ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ πρὶν αὐτὸς πλησιάσῃ εἵμεθα ἔτοιμοι νὰ φονεύσωμεν αὐτόν. ¹⁶ ἀκούσας δὲ τὴν ἐνέδραν ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς τοῦ Παύλου ὑπῆγε, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ φρούριον ἀπήγγειλε πρὸς τὸν Παῦλον. ¹⁷ καὶ ὁ Παῦλος προσκαλέσας ἓνα τῶν ἑκατοντάρχων εἶπε· φέρε τὸν νέον τοῦτον πρὸς τὸν χιλιάρχον· διότι ἔχει τι νὰ ἀπαγγεῖλῃ πρὸς αὐτόν. ¹⁸ ἐκεῖνος λοιπὸν παραλαβὼν αὐτὸν ἔφερε πρὸς τὸν χιλιάρχον καὶ λέγει· ὁ δέσμιος Παῦλος με ἔκραξε καὶ [με] παρεκάλεσε νὰ φέρω τὸν νέον τοῦτον πρὸς σέ διότι ἔχει τι νὰ σοι λαλήσῃ. ¹⁹ πιάσας δὲ αὐτὸν ἀπὸ τῆς χειρὸς ὁ χιλιάρχος καὶ ἀποσυρθεὶς κατ' ἰδίαν ἠρώτησε, τί εἶναι [ἐκεῖνο] τὸ ὁποῖον ἔχεις νὰ μοι ἀπαγγεῖλῃς; ²⁰ ὁ δὲ εἶπεν ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνεφώνησαν νὰ σε παρακαλέσωσι νὰ καταβιβάσῃς αὔριον τὸν Παῦλον εἰς τὸ συνέδριον, ὥς θέλοντες νὰ μάθωσί τι ἀκριβέστερον περὶ αὐτοῦ. ²¹ σὺ λοιπὸν μὴ πεισθῆς εἰς αὐτοὺς διότι ἐνεδρεύουσιν αὐτὸν πλείότεροι τῶν τεσσαράκοντα ἄνδρες ἐξ αὐτῶν, οἳτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μῆτε νὰ φάγῃσι μῆτε νὰ πῶσιν ἕως οὗ φονεύσωσιν αὐτόν· καὶ τῶρα εἶναι ἔτοιμοι προσμένοντες τὴν παρὰ σοῦ ὑπόσχεσιν. ²² ὁ χιλιάρχος λοιπὸν ἀπέλυσε τὸν νέον, παραγγείλας νὰ μὴ εἴπῃς εἰς μηδέν ὅτι ἐφανε-

νισας πρὸς με. ²³ Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων εἶπεν· ἐτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἱππεῖς ἑβδομήκοντα καὶ δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός, ²⁴ κτήνη τε παραστήσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσι πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα. ²⁵ γράψας ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον· ²⁶ Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν. ²⁷ τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξειλόμην αὐτόν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι. ²⁸ βουλόμενος δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον αὐτόν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν. ²⁹ ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μὴ ἔχοντα ὅμως μὴδὲν ἔγκλημα ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔχοντα. ³⁰ μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς ἔπεμψα πρὸς σε, παραγγεῖλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν τὰ πρὸς αὐτόν ἐπὶ σοῦ. ἔρρωσο.

³¹ Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον ἤγαγον διὰ τῆς νυκτός εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα, ³² τῇ δὲ ἐπαύριον ἑάσαντες τοὺς ἱππεῖς πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν. ³³ οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. ³⁴ ἀγαντοὺς δὲ ὁ ἡγεμὼν καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστί, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας, ³⁵ διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παρα-

ρῶσας ταῦτα εἰς ἐμέ. ²³ Καὶ προσκαλέσας δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων εἶπεν· ἐτοιμάσατε διακοσίους στρατιώτας διὰ νὰ ὑπάγωσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἑβδομήκοντα ἱππεῖς καὶ διακοσίους λογχοφόρους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός, ²⁴ ἐτοιμάσατε καὶ ζῶα, διὰ νὰ ἐπικαθίσωσι τὸν Παῦλον καὶ φέρωσιν ἀσφαλῶς πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα. ²⁵ καὶ ἔγραψεν ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον· ²⁶ Κλαύδιος Λυσίας πρὸς τὸν κρατίστον ἡγεμόνα Φήλικα χαίρειν. ²⁷ τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ μέλλοντα νὰ φονευθῇ ὑπ' αὐτῶν ἐπελθὼν μετὰ τοῦ στρατεύματος ἔσωσα αὐτόν, μαθὼν ὅτι εἶναι Ῥωμαῖος. ²⁸ θέλων δὲ νὰ μάθω αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν ἐκατηγόρουν αὐτόν, κατεβίβασα αὐτόν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν. ²⁹ καὶ εὗρον αὐτόν ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μὴ ἔχοντα ὅμως μὴδὲν ἔγκλημα ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν. ³⁰ καὶ ἐπειδὴ ἐμηνύθη πρὸς ἐμέ ὅτι μέλλει νὰ γείνη εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐπιβουλὴ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, εὐθὺς ἔπεμψα [αὐτόν] πρὸς σέ παραγγεῖλας καὶ εἰς τοὺς κατηγόρους νὰ εἰπωσιν ἐνώπιόν σου τὰ κατ' αὐτοῦ. ὑγίαινε.

³¹ Οἱ μὲν λοιπὸν στρατιῶται κατὰ τὴν δοθεῖσαν εἰς αὐτοὺς προσταγὴν ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον ἔφεραν διὰ τῆς νυκτός εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα, ³² τὴν δὲ ἐπαύριον ἀφήσαντες τοὺς ἱππεῖς νὰ ὑπάγωσι μετ' αὐτοῦ, ὑπέστρεψαν εἰς τὸ φρούριον. ³³ οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ ἐγχειρίσαντες τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν ἡγεμόνα παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον εἰς αὐτόν. ³⁴ ὁ δὲ ἡγεμὼν ἀφοῦ ἀνέγνωσε [τὴν ἐπιστολὴν] καὶ ἠρώτησεν ἐκ ποίας ἐπαρχίας εἶναι, καὶ ἤκουσεν ὅτι [εἶναι] ἀπὸ Κιλικίας, ³⁵ θέλω σὲ ἀκροασθῇ, εἶπεν, ὅταν καὶ οἱ κατή-

γίνονται· ἐκέλευσέ τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

24 Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου. ² κληθέντος δὲ αὐτοῦ ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος λέγων· ³ πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ καὶ κατορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας, πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας. ⁴ ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλείον σε ἐγκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ. ⁵ εὐρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν καὶ κινοῦντα στάσιν πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκονομένην, πρωτοστάτην τε τῆς τῶν Ναζωραίων αἱρέσεως, ⁶ ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπέλασε βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν κρίνειν. ⁷ παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ χιλιάρχος μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγε, ⁸ κελεύσας τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ ἐρχεσθαι ἐπὶ σέ· παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων ἐπιγινῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. ⁹ συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν.

¹⁰ Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν· ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος εὐθυμότερον τὰ περὶ ἔμμαντοῦ ἀπολογοῦμαι, ¹¹ δυναμένου σου γινῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσὶ μοι ἡμέραι δεκαδύο ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων ἐν Ἱε-

γοροί σου ἔλθωσι· καὶ προσέταξε νὰ φυλάττηται ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ Ἡρώδου.

24 Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ μετὰ τινος Τερτύλλου ῥήτορος, οἵτινες ἐνεφάνισαν εἰς τὸν ἡγεμόνα κατὰ τοῦ Παύλου. ² προσκληθέντος δὲ αὐτοῦ ἤρχισε νὰ κατηγορῇ ὁ Τέρτυλλος λέγων· ³ ἐπειδὴ ἀπολαμβάνομεν διὰ σου πολλὴν ἡσυχίαν καὶ γίνονται εἰς τὸ ἔθνος τοῦτο λαμπρὰ πράγματα διὰ τῆς προνοίας σου, κατὰ πάντα καὶ πανταχοῦ εὐγνομωνοῦμεν, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας. ⁴ ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ σέ ἀπασχολῶ περισσότερον, παρακαλῶ νὰ ἀκούσῃς ἡμᾶς συντόμως μὲ τὴν ἐπιεικειάν σου. ⁵ ἐπειδὴ εὖρομεν τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὅτι εἶναι φθοροποιὸς καὶ διεγείρει στάσιν μεταξὺ ὄλων τῶν κατὰ τὴν οἰκονομένην Ἰουδαίων, καὶ εἶναι πρωτοστάτης τῆς αἱρέσεως τῶν Ναζωραίων, ⁶ ὅστις καὶ τὸν ναὸν ἐδοκίμασε νὰ βεβηλώσῃ, τὸν ὅποιον καὶ ἐκρατήσαμεν καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν νὰ κρίνωμεν. ⁷ ἐλθὼν ὁμως Λυσίας ὁ χιλιάρχος ἀπέσπασεν [αὐτὸν] μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν, ⁸ προστάξας τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ νὰ ἔλθωσιν ἐνώπιόν σου· παρὰ τοῦ ὁποίου θέλεις δυνηθῇ ἐξετάσας αὐτὸς νὰ μάθῃς περὶ πάντων τούτων, περὶ τῶν ὁποίων ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτόν. ⁹ συνωμολόγησαν δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχουσι.

¹⁰ Τότε ὁ Παῦλος ἀφοῦ ὁ ἡγεμὼν ἔνευσεν εἰς αὐτόν νὰ ὁμιλήσῃ ἀπεκρίθη· ἐπειδὴ σέ γνωρίζω ὅτι ἐκ πολλῶν ἐτῶν εἶσαι κριτῆς εἰς τὸ ἔθνος τοῦτο ἀπολογοῦμαι περὶ ἑμαυτοῦ εὐθυμότερον, ¹¹ διότι δύνασαι νὰ πληροφορηθῇς ὅτι δὲν εἶναι πλείότεραι τῶν δώδεκα ἡμερῶν ἀφοῦ ἐγὼ ἀνέβην διὰ νὰ προσκυνήσω

ρουσαλήμ· ¹² καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐρόν με πρὸς τινα διαλεγόμενον ἢ ἐπισύστασιν ποιούντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς οὔτε κατὰ τὴν πόλιν· ¹³ οὔτε παραστήσαι δύνανται περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσί μου. ¹⁴ ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἦν λέγουσιν αἴρεσιν οὕτω λατρεύω τῷ πατρὶ Ὁ Θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς ἐν τοῖς προφήταις γεγραμένοις, ¹⁵ ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν Θεὸν ἦν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσσεσθαι νεκρῶν, δικαίων τε καὶ ἀδίκων· ¹⁶ ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκῶ ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός. ¹⁷ δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων παρεγενόμην ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ προσφοράς· ¹⁸ ἐν οἷς εὐρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου, τινὲς ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, ¹⁹ οὓς ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖναι καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρὸς με. ²⁰ ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάωσαν τί εὐρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα σπάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου, ²¹ ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς ἧς ἔκραξα ἐστὼς ἐν αὐτοῖς, ὅτι περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν. ²² Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐτούς, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπὼν· ὅταν Λυσίας ὁ χιλιάρχος καταβῇ, διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς, ²³ διαταξάμενός τε τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἔχειν τε ἄνεσιν καὶ μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ.

²⁴ Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγε-

ἐν Ἱερουσαλήμ· ¹² καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐρον ἐμὲ διαλεγόμενον μετὰ τινος ἢ ὀχλαγωγοῦντα, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς οὔτε ἐν τῇ πόλει· ¹³ οὐδὲ δύνανται νὰ φέρωσιν ἀποδείξεις περὶ ὧν με κατηγοροῦσι τώρα. ¹⁴ ὁμολογῶ δὲ τοῦτο εἰς σε, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ὁποίαν [οὔτοι] λέγουσιν αἴρεσιν οὕτω λατρεύω τὸν Θεὸν τῶν πατέρων μου, πιστεύων εἰς πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἐν τοῖς προφήταις. ¹⁵ ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν Θεὸν τὴν ὁποίαν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσμένουσιν, ὅτι μέλλει νὰ γείνη ἀνάστασις νεκρῶν, δικαίων τε καὶ ἀδίκων· ¹⁶ εἰς τοῦτο δὲ ἐγὼ σπουδάζω εἰς τὸ νὰ ἔχω ἄπταιστον συνείδησιν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ [πρὸς] τοὺς ἀνθρώπους διαπαντός. ¹⁷ μετὰ πολλὰ δὲ ἔτη ἤλθον διὰ νὰ κάμω εἰς τὸ ἔθνος μου ἐλεημοσύνας καὶ προσφοράς· ¹⁸ ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτων Ἰουδαῖοι τινες ἐκ τῆς Ἀσίας εὐρόν με κεκαθαρισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐχὶ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου, ¹⁹ οἵτινες ἔπρεπε νὰ παρασταθῶσιν ἐνώπιόν σου καὶ νὰ [με] κατηγορήσωσιν ἐὰν εἶχόν τι κατ' ἐμοῦ. ²⁰ ἢ αὐτοὶ οὗτοι ἄς εἴπωσιν ἐὰν εὐρον ἐν ἐμοὶ τι ἀδίκημα ὅτε παρεστάθην ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου, ²¹ ἐκτὸς [ἐὰν ᾦναι] περὶ ταύτης τῆς μιᾶς φωνῆς τὴν ὁποίαν ἐφώνηξα ἱστάμενος μεταξὺ αὐτῶν, ὅτι περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ἀπὸ σᾶς. ²² Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἀνέβαλε τὴν κρίσιν αὐτῶν, ἐπειδὴ ἤξευρεν ἀκριβέστερα τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ [ταύτης], καὶ εἶπεν· ὅταν Λυσίας ὁ χιλιάρχος καταβῇ, θέλω ἀποφασίσει περὶ τῆς διαφορᾶς σας, ²³ καὶ διέταξε τὸν ἑκατοντάρχον νὰ φυλάττηται ὁ Παῦλος καὶ νὰ ἔχῃ ἄνεσιν καὶ νὰ μὴ ἐμποδίῳσι μηδένα ἐκ τῶν οἰκείων αὐτοῦ νὰ ὑπηρετῇ ἢ νὰ ἔρχηται πρὸς αὐτόν.

²⁴ Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς ἐλθὼν

νόμος ὁ Φῆλιξ σὺν Δρουσίλλῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, οὕσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο τὸν Παῦλον καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως.²⁵ διαλεγόμενου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι, ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη· τὸ νῦν ἔχον πορεύου, καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαι σε,²⁶ ἅμα δὲ καὶ ἐλπίζω ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου ὅπως λύσῃ αὐτόν· διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος ὠμίλει αὐτῷ.²⁷ Διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλαβε διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον· θέλων δὲ χάριν καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλιπε τὸν Παῦλον δεδεμένον.

25 Φῆστος οὖν ἐπιβάς τῇ ἐπαρχίᾳ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας.² ἐνεφάνισαν δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν,³ αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψῃται αὐτόν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτόν κατὰ τὴν ὁδόν.⁴ ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ, ἐαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι·⁵ οἱ δὲ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησί, συγκαταβάντες, εἴ τί ἐστιν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορεῖτωσαν αὐτοῦ.⁶ Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα, καταβάς εἰς Καισάρειαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσε τὸν Παῦλον ἀχθῆναι.⁷ παραγενομένου δὲ αὐτοῦ περιέστησαν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιώματα φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδείξαι·⁸ ἀπολογουμένου αὐτοῦ ὅτι οὔτε

ὁ Φῆλιξ μετὰ τῆς Δρουσίλλης τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἥτις ἦτο Ἰουδαία, μετεκάλεσε τὸν Παῦλον καὶ ἤκουσε παρ' αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως.²⁵ ἐνῷ δὲ αὐτὸς ὠμίλει περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως ὁ Φῆλιξ γενόμενος ἔμφοβος ἀπεκρίθη· κατὰ τὸ παρὸν ὑπάγε, καὶ ὅταν λάβω καιρὸν θέλω σε μετακαλέσει,²⁶ ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἠλπίζεν ὅτι θέλουσι δοθῇ εἰς αὐτὸν χρήματα ὑπὸ τοῦ Παύλου, διὰ τὰ ἀπολύσῃ αὐτόν· ὅθεν καὶ συχνότερα μετακαλῶν αὐτόν ὠμίλει μετ' αὐτοῦ.²⁷ Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν δύο ἐτῶν ὁ Φῆλιξ ἔλαβε διάδοχον τὸν Πόρκιον Φῆστον· καὶ θέλων τὰ κάμη χάριν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὁ Φῆλιξ ἀφῆκε τὸν Παῦλον δεδεμένον.

25 Ὁ Φῆστος λοιπὸν ἀφοῦ ἦλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ τῆς Καισαρείας.² ἐνεφανίσθησαν δὲ εἰς αὐτόν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν,³ ζητοῦντες χάριν κατ' αὐτοῦ, νὰ μεταφέρῃ αὐτόν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐνεδρεύοντες νὰ φονεύσωσιν αὐτόν καθ' ὁδόν.⁴ ὁ δὲ Φῆστος ἀπεκρίθη ὅτι ὁ Παῦλος φυλάττεται ἐν Καισαρείᾳ, καὶ ὅτι αὐτὸς ταχέως μέλλει νὰ ἀναχωρήσῃ [ἐκεῖσε].⁵ ὅθεν οἱ δυνατοὶ μεταξύσας, εἶπεν, ἅς καταβῶσι μετ' ἐμοῦ, καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ τι ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, ἅς κατηγορήσωσιν αὐτόν.⁶ Καὶ ἀφοῦ διέτριψε μετὰ αὐτῶν ὑπὲρ τὰς δέκα ἡμέρας, κατέβη εἰς Καισάρειαν, καὶ τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος προσέταξε νὰ φερθῇ ὁ Παῦλος.⁷ καὶ ἀφοῦ ἦλθε παρεστάθησαν οἱ καταβάντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων Ἰουδαῖοι, ἐπιφέροντες κατὰ τοῦ Παύλου πολλὰς καὶ βαρείας κατηγορίας, τὰς ὁποίας δὲν ἠδύναντο νὰ ἀποδείξωσιν·⁸ ἀπολογουμένου ἐκείνου ὅτι οὔτε

εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον. ⁹ ὁ Φῆστος δὲ θέλων τοῖς Ἰουδαίοις χάριν καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπε· θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβὰς ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; ¹⁰ εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσαρος ἐστὼς εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι. Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα, ὥς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις. ¹¹ εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐδὲν ἐστὶν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσί μου, οὐδεὶς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι. Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. ¹² τότε ὁ Φῆστος συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου ἀπεκρίθη· Καίσαρα ἐπικέκλησαι, ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.

¹³ Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισάρειαν ἀσπασόμενοι τὸν Φῆστον. ¹⁴ ὥς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον λέγων· ἀνὴρ τίς ἐστι καταλειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος, ¹⁵ περὶ οὗ γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων αἰτοῦμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην. ¹⁶ πρὸς οὗς ἀπεκρίθη ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαι τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγοροὺς τόπον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος. ¹⁷ συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος τῇ ἐξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα. ¹⁸ περὶ οὗ στάθέντες οἱ κατή-

εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν οὔτε εἰς τὸν Καίσαρα ἔπραξά τι ἀμάρτημα. ⁹ ὁ δὲ Φῆστος θέλων νὰ κάμῃ χάριν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἀποκριθεὶς πρὸς τὸν Παῦλον εἶπε· θέλεις νὰ ἀναβῇς εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἐκεῖ νὰ κριθῇς περὶ τούτων ἐνώπιόν μου; ¹⁰ καὶ ὁ Παῦλος εἶπεν· ἐπὶ τοῦ βήματος τοῦ Καίσαρος παρίσταμαι, ὅπου πρέπει νὰ κριθῶ. δὲν ἠδίκησα κατ' οὐδὲν τοὺς Ἰουδαίους, καθὼς καὶ σὺ γνωρίζεις κάλλιστα. ¹¹ διότι ἐὰν ἀδικῶ καὶ ἔπραξά τι ἄξιον θανάτου, δὲν φεύγω τὸν θάνατον· ἀλλ' ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ οὐδὲν ἐξ ὧσων οὗτοι μὲ κατηγοροῦσιν, οὐδεὶς δύναται νὰ μὲ χαρίσῃ εἰς αὐτούς· τὸν Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. ¹² τότε ὁ Φῆστος συνομιλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου ἀπεκρίθη· τὸν Καίσαρα ἐπικαλεῖσαι, πρὸς τὸν Καίσαρα θέλεις ὑπάγει.

¹³ Καὶ ἀφοῦ παρῆλθον ἡμέραι τινὲς Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ Βερνίκη ἦλθον εἰς Καισάρειαν διὰ νὰ χαιρετήσωσι τὸν Φῆστον. ¹⁴ ἐνῶ δὲ διέτριβον ἐκεῖ ἡμέρας πολλὰς, ὁ Φῆστος ἀνέφερε πρὸς τὸν βασιλέα τὰ περὶ τοῦ Παύλου λέγων· εἶναι τις ἄνθρωπος ἀφημένος [ἐδῶ] δέσμιος ὑπὸ τοῦ Φήλικος, ¹⁵ περὶ τοῦ ὁποίου ὅτε ὑπῆγα εἰς Ἱεροσόλυμα οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων ἐνεφανίσθησαν [εἰς ἐμὲ] ζητοῦντες καταδίκην ἐναντίον αὐτοῦ. ¹⁶ πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπεκρίθη ὅτι δὲν εἶναι συνήθεια εἰς τοὺς Ῥωμαίους νὰ παραδίδωσι κατὰ χάριν οὐδένα ἄνθρωπον εἰς θάνατον πρὶν ὁ κατηγορούμενος ἔχῃ τοὺς κατηγοροὺς κατὰ πρόσωπον καὶ λάβῃ καιρὸν ἀπολογίας περὶ τοῦ ἐγκλήματος. ¹⁷ ἀφοῦ λοιπὸν αὐτοὶ συνῆλθον ἐδῶ χωρὶς νὰ κάμω μηδεμίαν ἀναβολὴν τὴν ἀκόλουθον [ἡμέραν] καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος προσέταξα νὰ φερθῇ ὁ ἄνθρωπος. ¹⁸ περὶ τοῦ ὁποίου οἱ κατήγοροι

γοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ἐπέφερον ὧν ὑπενόουν ἐγώ, ¹⁹ ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν καὶ περὶ τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. ²⁰ ἀποροῦμενος δὲ ἐγὼ εἰς τὴν περὶ τούτου ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοίτο πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ κεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων. ²¹ τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα. ²² Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον ἔφη· ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκούσαι. ὁ δέ, αὖριον, φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

²³ Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σὺν τε τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσι τοῖς κατ' ἐξοχὴν οὖσι τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φηστου, ἤχθη ὁ Παῦλος. ²⁴ καὶ φησιν ὁ Φῆστος· Ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τούτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνένυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, ἐπιβοῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι. ²⁵ ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν, ἔκρινα πέμπειν αὐτόν. ²⁶ περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τι γράψαι. ²⁷ ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

26 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη· ἐπιτρέπεται σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. τότε ὁ Παῦλος

παρασταθέντες δὲν ἐπέφεραν οὐδεμίαν κατηγορίαν ἐξ ὧν ἐγὼ ὑπενόουν, ¹⁹ ἀλλ' εἶχον κατ' αὐτοῦ ζητήματα τινα περὶ τῆς ἰδίας [αὐτῶν] δεισιδαιμονίας καὶ περὶ τινος Ἰησοῦ ἀποθανόντος, τὸν ὅποιον ὁ Παῦλος ἔλεγεν ὅτι ζῇ. ²⁰ ἀπορῶν δὲ ἐγὼ εἰς τὴν περὶ τούτου ζήτησιν ἔλεγον ἂν θέλῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκεῖ νὰ κριθῇ περὶ τούτων. ²¹ ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Παῦλος ἐπεκαλέσθη νὰ φυλαχθῇ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σεβαστοῦ, προσέταξα νὰ φυλάττηται ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς τὸν Καίσαρα. ²² ὁ δὲ Ἀγρίππας εἶπε πρὸς τὸν Φῆστον· ἤθελον καὶ ἐγὼ νὰ ἀκούσω τὸν ἄνθρωπον. καὶ ἐκεῖνος, αὖριον, εἶπε, θέλεις ἀκούσει αὐτόν.

²³ Τὴν ἐπαύριον λοιπὸν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἀγρίππας καὶ ἡ Βερνίκη μετὰ μεγάλης πομπῆς, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ἀκροατήριον μετὰ τῶν χιλιάρχων καὶ τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν τῆς πόλεως, προσέταξεν ὁ Φῆστος, καὶ ἐφέρθη ὁ Παῦλος. ²⁴ τότε λέγει ὁ Φῆστος· Ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάντες οἱ συμπαρευρισκόμενοι μεθ' ἡμῶν, θεωρεῖτε τούτον περὶ τοῦ ὁποίου ὅλον τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων με ὠμίλησαν καὶ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐδώ, καταβοῶντες ὅτι αὐτὸς δὲν πρέπει πλέον νὰ ζῇ. ²⁵ ἐγὼ δὲ ἐπειδὴ εὗρον ὅτι δὲν ἔπραξεν οὐδὲν ἄξιον θανάτου, καὶ αὐτὸς οὗτος ἐπεκαλέσθη τὸν Σεβαστόν, ἀπεφάσισα νὰ πέμψω αὐτόν. ²⁶ περὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἔχω οὐδὲν βέβαιον νὰ γράψω πρὸς τὸν κύριόν [μου]· ὅθεν ἔφερα αὐτὸν ἐνώπιόν σας, καὶ μάλιστα ἐνώπιον σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, διὰ νὰ ἔχω τι νὰ γράψω ἀφοῦ γείνη ἡ ἀνάκρισις. ²⁷ διότι μοι φαίνεται ἄλογον πέμπων δέσμιον, νὰ μὴ φανερώσω καὶ τὰ κατ' αὐτοῦ ἐγκλήματα.

26 Ὁ δὲ Ἀγρίππας εἶπε πρὸς τὸν Παῦλον· ἔχεις τὴν ἄδειαν νὰ ὁμιλήσῃς ὑπὲρ σεαυτοῦ. τότε ὁ

ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο·
² περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι
 ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα,
 ἡγῆμαι ἑμαυτὸν μακάριον ἐπὶ
 σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι σή-
 μερον, ³ μάλιστα γνώστην ὄντα
 σε πάντων τῶν κατὰ Ἰου-
 δαίους ἔθων τε καὶ ζητημάτων·
 διὸ δέομαί σου μακροθύμως
 ἀκοῦσαί μου. ⁴ Τὴν μὲν οὖν
 βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος
 τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ
 ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις ἴσασι
 πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ⁵ προγινώ-
 σκοντές με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσι
 μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκρι-
 βεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας
 θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος. ⁶ καὶ
 νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς
 πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ
 τοῦ Θεοῦ ἔστηκα κρινόμενος,
⁷ εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν
 ἐν ἐκτενεῖα νύκτα καὶ ἡμέραν
 λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι·
 περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι,
 βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ τῶν
 Ἰουδαίων. ⁸ τί ἄπιστον κρίνεται
 παρ' ὑμῖν εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς
 ἐγείρει; ⁹ ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα
 ἑμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ
 τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναν-
 τία πράξαι· ¹⁰ ὁ καὶ ἐποίησα
 ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς
 τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέ-
 κλεισα τὴν παρὰ τῶν ἀρχιε-
 ρέων ἐξουσίαν λαβὼν, ἀναιρου-
 μένων τε αὐτῶν κατήνεγκα
 ψῆφον. ¹¹ καὶ κατὰ πάσας τὰς
 συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν
 αὐτοὺς ἠνάγκαζον βλασφημεῖν,
 περισσῶς τε ἐμμανόμενος αὐ-
 τοῖς ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς
 ἔξω πόλεις. ¹² Ἐν οἷς καὶ πο-
 ρευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν
 μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς
 παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ¹³ ἡμέρας
 μέσης κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον,
 βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν

Παῦλος ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελο-
 γεῖτο· ² μακάριον νομίζω ἑμαυτὸν,
 βασιλεῦ Ἀγρίππα, μέλλων νὰ ἀπο-
 λογηθῶ ἐνώπιόν σου σήμερον περὶ
 πάντων εἰς ὅσα ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ τῶν
 Ἰουδαίων, ³ μάλιστα ἐπειδὴ γνω-
 ρίζεις πάντα τὰ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις
 ἔθιμα καὶ ζητήματα· ὅθεν δέομαί
 σου νὰ μὲ ἀκούσης μετὰ μακρο-
 θυμίας. ⁴ τὴν ἐκ νεότητος λοιπὸν
 ζωὴν μου τὴν ὁποίαν ἀπ' ἀρχῆς
 ἔζησα μετὰ τοῦ ἔθνους μου ἐν
 Ἱεροσολύμοις ἐξεύρουσι πάντες οἱ
 Ἰουδαῖοι, ⁵ ἐπειδὴ με γνωρίζουσιν
 ἐξ ἀρχῆς, ἐὰν θέλωσι νὰ μαρτυρή-
 σωσιν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην
 αἵρεσιν τῆς θρησκείας ἡμῶν ἔζησα
 Φαρισαῖος. ⁶ καὶ τώρα παρίσταμαι
 κρινόμενος διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς
 ἐπαγγελίας τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ
 Θεοῦ πρὸς τοὺς πατέρας [ἡμῶν],
⁷ εἰς τὴν ὁποίαν τὸ δωδεκάφυλον
 ἡμῶν [γένος] λατρεῦον ἐκτενῶς
 [τὸν Θεὸν] νύκτα καὶ ἡμέραν ἐλπίζει
 νὰ καταντῆσῃ· περὶ ταύτης τῆς
 ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, βασιλεῦ Ἀ-
 γρίππα, ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων. ⁸ τί
 ἄπιστευτον κρίνεται εἰς ἐσᾶς, ὅτι
 ὁ Θεὸς ἀνιστᾷ νεκρούς; ⁹ ἐγὼ μὲν
 ἐστοχάσθην κατ' ἑμαυτὸν ὅτι ἔ-
 πρεπε νὰ πράξω πολλὰ ἐναντία εἰς
 τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου·
¹⁰ τὸ ὁποῖον καὶ ἔπραξα ἐν Ἱερο-
 σολύμοις, καὶ πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ
 κατέκλεισα εἰς φυλακὰς λαβὼν τὴν
 ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, καὶ
 ὅτε ἐφρονεῦοντο ἔδωκα ψῆφον κατ'
 αὐτῶν. ¹¹ καὶ ἐν πάσαις ταῖς συν-
 αγωγαῖς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς
 ἠνάγκαζον νὰ βλασφημῶσι, καὶ
 καθ' ὑπερβολὴν μαινόμενος ἐναντίον
 αὐτῶν κατεδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς
 ἔξω πόλεις. ¹² Ἐν τούτοις δὲ ὅτε
 ἤρχόμην εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ'
 ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς παρὰ
 τῶν ἀρχιερέων, ¹³ ἐν τῷ μέσῳ τῆς
 ἡμέρας εἶδον καθ' ὁδόν, βασιλεῦ,
 φῶς οὐρανόθεν ὑπερβαῖνον τὴν λαμ-

λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμ-
ψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν
ἐμοὶ πορευομένους· ¹⁴ πάντων
δὲ καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν
γῆν ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν
πρὸς με καὶ λέγουσαν τῇ
Ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ· Σαοὺλ Σαοὺλ,
τί με διώκεις; σκληρόν σοι
πρὸς κέντρα λακτίζειν. ¹⁵ ἐγὼ
δὲ εἶπον· τίς εἶ, Κύριε; ὁ
δὲ εἶπεν· ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν
σὺ διώκεις. ¹⁶ ἀλλὰ ἀνάστηθι
καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας
σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι,
προχειρίσασθαι σε ὑπηρέτην καὶ
μάρτυρα ὧν τε εἶδες ὧν τε
ὀφθῆσομαί σοι, ¹⁷ ἐξαιρουμένός
σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς
οὓς ἐγὼ σε ἀποστέλλω ¹⁸ ἀνοίξαι
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέφαι
ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς
ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν
Θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν
ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον ἐν τοῖς
ἡγιασμένοις πίστει τῇ εἰς ἐμέ.
¹⁹ Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ
ἐγενόμην ἀπειθῆς τῇ οὐρανίῳ
ὀπτασίᾳ, ²⁰ ἀλλὰ τοῖς ἐν Δα-
μασκῷ πρώτον καὶ Ἱεροσολύ-
μοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν
τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν,
ἀπηγγέλλον μετανοεῖν καὶ ἐπι-
στρέφειν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἅξια
τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας.
²¹ Ἔνεκα τούτων με οἱ Ἰου-
δαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ
ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι. ²² ἐπι-
κουρίας οὖν τυχὼν τῆς παρὰ
τοῦ Θεοῦ ἅχρι τῆς ἡμέρας ταύτης
ἔστηκα μαρτυρόμενος μικρῷ τε
καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων
ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν με-
λόντων γίνεσθαι καὶ Μωυσῆς,
²³ εἰ παθητὸς ὁ Χριστός, εἰ πρῶτος
ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει
καταγγέλλειν τῷ λαῷ καὶ τοῖς
ἔθνεσι. ²⁴ Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπο-
λογουμένου ὁ Φῆστος μεγάλη τῇ

πρότητα τοῦ ἡλίου τὸ ὅποιον
ἔλαμψε περὶ ἐμέ καὶ τοὺς ὁδοιπο-
ροῦντας μετ' ἐμοῦ· ¹⁴ καὶ ἐνῶ κατε-
πέσομεν πάντες εἰς τὴν γῆν ἤκουσα
φωνὴν λαλοῦσαν πρὸς με καὶ
λέγουσαν εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν διάλεκ-
τον· Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις;
σκληρόν σοι [εἶναι] νὰ λακτίζης πρὸς
κέντρα. ¹⁵ ἐγὼ δὲ εἶπον· τίς εἶσαι,
Κύριε; καὶ ἐκεῖνος εἶπεν· ἐγὼ
εἰμι Ἰησοῦς τὸν ὅποιον σὺ διώκεις.
¹⁶ ἀλλὰ σηκώθητι καὶ στῆθι ἐπὶ
τοὺς πόδας σου· ἐπειδὴ διὰ τοῦτο
ἐφάνην εἰς σέ, διὰ νὰ σε καταστήσω
ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα καὶ ὅσων
εἶδες καὶ περὶ ὅσων θέλω φανερωθῇ
εἰς σέ, ¹⁷ ἐκλέγων σε ἐκ τοῦ
λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς τὰ ὅποια
τώρα σὲ ἀποστέλλω ¹⁸ διὰ νὰ
ἀνοίξης τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν,
ὥστε νὰ ἐπιστρέψωσιν ἀπὸ τοῦ
σκότους εἰς τὸ φῶς καὶ ἀπὸ τῆς
ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ πρὸς τὸν
Θεόν, διὰ νὰ λάβωσιν ἄφεσιν ἁμαρ-
τιῶν καὶ κληρονομίαν μετὰ τῶν
ἡγιασμένων διὰ τῆς εἰς ἐμέ πίστεως.
¹⁹ Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, δὲν
ἔγεινα ἀπειθῆς εἰς τὴν οὐράνιον
ὀπτασίαν, ²⁰ ἀλλ' ἐκήρυττον πρῶ-
τον εἰς τοὺς ἐν Δαμασκῷ καὶ
Ἱεροσολύμοις, καὶ εἰς πᾶσαν τὴν
γῆν τῆς Ἰουδαίας, καὶ [ἔπειτα] εἰς
τὰ ἔθνη, νὰ μετανοῶσι καὶ νὰ ἐπι-
στρέψωσιν εἰς τὸν Θεόν, πράττοντες
ἔργα ἅξια τῆς μετανοίας. ²¹ διὰ
ταῦτα οἱ Ἰουδαῖοι συλλαβόντες με
ἐν τῷ ἱερῷ ἐπεχειροῦν νὰ [με] φονεύ-
σωσιν. ²² ἄξιωθεῖς ὅμως τῆς βοη-
θείας τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ ἵσταμαι
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης μαρτυρῶν
πρὸς μικρόν τε καὶ μεγάλον, μὴ
λέγων μηδὲν ἐκτὸς τῶν ὅσα ἐλάλησαν
οἱ προφῆται καὶ ὁ Μωυσῆς ὅτι
ἔμελλον νὰ γείνωσιν, ²³ ὅτι ὁ Χριστός
ἐκ νεκρῶν μέλλει νὰ κηρύξῃ φῶς
εἰς τὸν λαὸν καὶ εἰς τὰ ἔθνη. ²⁴ Ἐνῶ
δὲ αὐτὸς ἀπελογεῖτο ταῦτα, ὁ Φῆστος

φωνῇ ἔφη· μαίνῃ, Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. ²⁵ ὁ δέ, οὐ μαίνομαι, φησί, κράτιστε Φῆστε, ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι. ²⁶ ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λαιθάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν· οὐ γὰρ ἐστὶν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. ²⁷ πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; οἶδα ὅτι πιστεύεις. ²⁸ ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη· ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν γενέσθαι. ²⁹ ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν· εὐχαίμην ἂν τῷ Θεῷ καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ οὐ μόνον σέ, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοιοῦτους ὁποῖος κἀγὼ εἰμι, παρεκτός τῶν δεσμῶν τούτων. ³⁰ Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν ἥ τε Βερνίκη καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς, ³¹ καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν πράττει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. ³² ὁ δὲ Ἀγρίππας εἶπε πρὸς τὸν Φῆστον· ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἡδύνατο νὰ ἀπολυθῇ, ἐὰν δὲν εἶχεν ἐπικαλεσθῇ τὸν Καίσαρα.

27 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρεδίδουν τὸν τε Παῦλον καὶ τινὰς ἐτέρους δεσμώτας ἐκατοντάρχη ὀνόματι Ἰουλίῳ σπειρίης Σεβαστῆς. ² ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῷ μέλλοντες πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνης Θεσσαλονικέως, ³ τῇ τε ἐτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα· φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψε πρὸς τοὺς

εἶπε μὲ μεγάλην φωνήν· μαίνεσαι, Παῦλε, τὰ πολλὰ γράμματά σε καταφέρουσιν εἰς μανίαν. ²⁵ ὁ δέ, δὲν μαίνομαι, εἶπε, κράτιστε Φῆστε, ἀλλὰ προφέρω λόγους ἀληθείας καὶ νοὸς ὑγιαίνοντος. ²⁶ διότι ἔχει γινῶσιν περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς τὸν ὁποῖον καὶ λαλῶ μετὰ παρρησίας· ἐπειδὴ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι δὲν λαιθάνει αὐτόν οὐδὲν τούτων, διότι τοῦτο δὲν εἶναι πεπραγμένον ἐν γωνίᾳ. ²⁷ πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, εἰς τοὺς προφήτας; ἐξεύρω ὅτι πιστεύεις. ²⁸ καὶ ὁ Ἀγρίππας εἶπε πρὸς τὸν Παῦλον· παρ' ὀλίγον με πείθεις νὰ γείνω Χριστιανός. ²⁹ καὶ ὁ Παῦλος εἶπεν· ἤθελον εὐχεσθαι πρὸς τὸν Θεόν, οὐχὶ μόνον συ, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ σήμερον ἀκούοντές με, νὰ γείνωσι καὶ παρ' ὀλίγον καὶ παρὰ πολὺ τοιοῦτοι ὁποῖος καὶ ἐγὼ εἶμαι, παρεκτός τῶν δεσμῶν τούτων. ³⁰ Καὶ ἀφοῦ αὐτὸς εἶπε ταῦτα ἐσηκώθη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν καὶ ἡ Βερνίκη καὶ οἱ συγκαθήμενοι μετ' αὐτῶν, ³¹ καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν πράττει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. ³² ὁ δὲ Ἀγρίππας εἶπε πρὸς τὸν Φῆστον· ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἡδύνατο νὰ ἀπολυθῇ, ἐὰν δὲν εἶχεν ἐπικαλεσθῇ τὸν Καίσαρα.

27 Ἀφοῦ δὲ ἀπεφασίσθη νὰ ἀποπλεύσωμεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρέδωκαν τὸν Παῦλον καὶ τινὰς ἄλλους δεσμίους εἰς ἐκατοντάρχον Ἰούλιον ὀνομαζόμενον, ἐκ τοῦ τάγματος τοῦ Σεβαστοῦ [λεγομένου]. ² καὶ ἀφοῦ ἐπέβημεν εἰς πλοῖον Ἀδραμυττηνὸν ἐσηκώθημεν μέλλοντες νὰ παραπλεύσωμεν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους, ἔχοντες μεθ' ἡμῶν Ἀρίσταρχον τὸν Μακεδόνα τὸν ἐκ Θεσσαλονίκης. ³ καὶ τὴν ἄλλην [ἡμέραν] ἐφθάσαμεν εἰς Σιδῶνα· καὶ ὁ Ἰούλιος φιλανθρώπως φερό-

φίλους πορευθέντα ἐπιμελείας τυχεῖν. ⁴ κακεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους, ⁵ τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας. ⁶ Κακεῖ εὐρών ὁ ἑκατοντάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρινὸν πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. ⁷ ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην, ⁸ μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινα καλούμενον Καλοὺς Λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία. ⁹ Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντος ἤδη ἐπισηφαλοῦς τοῦ πλοῦς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθῆναι, παρῆναι ὁ Παῦλος ¹⁰ λέγων αὐτοῖς· ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φόρτου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσσεσθαι τὸν πλοῦν. ¹¹ ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ἐπέειπετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. ¹² ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι κακεῖθεν, εἴ πως δύναιτο καταντήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. ¹³ Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄσαντες ἄσπον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. ¹⁴ μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς ὁ καλούμενος Εὐροκλύδων. ¹⁵ συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ μὴ

μενος πρὸς τὸν Παῦλον ἐπέτρεψεν [εἰς αὐτὸν] νὰ ὑπάγῃ πρὸς τοὺς φίλους [αὐτοῦ] καὶ νὰ λάβῃ περίθαλψιν. ⁴ καὶ ἐκεῖθεν σηκωθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον ἐπειδὴ ἦσαν ἐναντίοι οἱ ἄνεμοι, ⁵ καὶ διαπλεύσαντες τὸ πέλαγος τῆς Κιλικίας καὶ Παμφυλίας ἤλθομεν εἰς τὰ Μύρα τῆς Λυκίας. ⁶ Καὶ ἐκεῖ εὐρών ὁ ἑκατοντάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρινὸν τὸ ὁποῖον ἔπλεεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐπεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. ⁷ βραδυπλοοῦντες δὲ ἱκανὰς ἡμέρας καὶ μόλις φθάσαντες εἰς τὴν Κνίδον, ἐπειδὴ δὲν μας ἄφινεν ὁ ἄνεμος, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ τὴν Σαλμώνην, ⁸ καὶ μόλις παραπλεύσαντες αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινα ὀνομαζόμενον Καλοὺς Λιμένας, πλησίον τοῦ ὁποῖου ἦτο ἡ πόλις Λασαία. ⁹ Ἐπειδὴ δὲ παρῆλθεν ἱκανὸς καιρὸς καὶ ὁ πλοῦς ἦτο ἤδη ἐπικίνδυνος διότι καὶ ἡ νηστεία εἶχεν ἤδη παρέλθει, συνεβούλευεν ὁ Παῦλος ¹⁰ λέγων πρὸς αὐτούς· ἄνδρες, βλέπω ὅτι ὁ πλοῦς μέλλει νὰ γείνη μὲ κακοπαθειαν καὶ πολλὴν ζημίαν οὐχὶ μόνον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. ¹¹ ἀλλ' ὁ ἑκατοντάρχης ἐπέειπετο μᾶλλον εἰς τὸν κυβερνήτην καὶ εἰς τὸν ναύκληρον παρὰ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγόμενα. ¹² καὶ ἐπειδὴ ὁ λιμὴν δὲν ἦτο ἐπιτήδειος εἰς παραχειμασίαν οἱ πλείότεροι ἐγνωμοδότησαν νὰ σηκωθῶσι καὶ ἐκεῖθεν, ὥστε φθάσαντες ἂν ἠδύναντο εἰς Φοίνικα, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα πρὸς τὸν λίβα [ἄνεμον] καὶ πρὸς τὸν χῶρον, νὰ παραχειμάσωσιν [ἐκεῖ]. ¹³ Καὶ ὅτε ἔπνευσεν ὀλίγον νότος νομίσαντες ὅτι ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ, ἀνέσυραν [τὴν ἄγκυραν] καὶ παρέπλεον πλησίον τὴν Κρήτην. ¹⁴ πλὴν μετ' ὀλίγον προσέβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς ὁ λεγόμενος Εὐροκλύδων. ¹⁵ καὶ ἐπειδὴ τὸ πλοῖον συνηρπάσθη καὶ δὲν ἠδύνατο

δυναμένον ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. ¹⁶ νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον Κλαύδην μόλις ἰσχύσαμεν περι-
¹⁷ κρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης, ἣν ἄραντες βοηθείαις ἐχρῶντο ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσι, χαλάσαντες τὸ σκεῦος οὕτως ἐφέροντο. ¹⁸ σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἐξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο, ¹⁹ καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν· ²⁰ μήτε δὲ ἥλιον μήτε ἄστρον ἐπι-
φαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγον ἐπικει-
μένον, λοιπὸν περιηρεῖτο πᾶσα ἐλπίς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς. ²¹ Πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχού-
σης τότε σταθεῖς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν· ἔδει μὲν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης κερδοῦσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. ²² καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλην τοῦ πλοίου. ²³ παρέστη γὰρ μοι τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ οὗ εἰμι, ὃ καὶ λατρεύω, ²⁴ λέγων· μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ παραστήναι· καὶ ἰδοὺ κεχάρισται σοι ὁ Θεὸς πάντας τοὺς πλείοντας μετὰ σοῦ. ²⁵ διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληται μοι. ²⁶ εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. ²⁷ Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ νύξ ἐγένετο διαφορομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν. ²⁸ καὶ βολίσαντες εὗρον ὄργυιᾶς εἴκοσι, βραχὺ δὲ διαστήσαντες

νὰ ἀντέχῃ πρὸς τὸν ἄνεμον ἀφεθέντες ἐφερόμεθα. ¹⁶ καὶ τρέξαντες ὑπὸ νησιδίῳ τι ὀνομαζόμενον Κλαύδην μόλις ἠδυνήθημεν νὰ βάλωμεν εἰς τὴν ἐξουσίαν μας τὴν λέμβον, ¹⁷ τὴν ὁποῖαν ἀφοῦ ἀνέλαβον μετεχειρίζοντο βοηθήματα ζώνοντες ὑποκάτωθεν τὸ πλοῖον· καὶ φοβούμενοι μὴ ἐκπέσωσιν εἰς τὴν Σύρτιν, κατεβίβασαν τὰ πανία καὶ ἐφέροντο οὕτως. ¹⁸ καὶ ἐπειδὴ ἐχειμαζόμεθα σφοδρῶς τὴν ἀκόλουθον [ἡμέραν] ἔκαμνον χύσιν, ¹⁹ καὶ τὴν τρίτην μὲ τὰς ἰδίας ἡμῶν χεῖρας ἐρρίψαμεν τὰ σκεύη τοῦ πλοίου. ²⁰ καὶ ἐπειδὴ διὰ πολλῶν ἡμερῶν δὲν ἐφαίνοντο οὔτε ἥλιος οὔτε ἄστρο, καὶ χειμῶν βαρὺς ἐπέκειτο, πᾶσα ἐλπίς σωτηρίας ἀφηρεῖτο πλέον ἀφ' ἡμῶν. ²¹ Μετὰ δὲ πολυήμερον ἀσιτίας σταθεῖς ὁ Παῦλος ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν εἶπεν· ἔπρεπεν, ὦ ἄνδρες, νὰ μοῦ ὑπακούσητε καὶ νὰ μὴ σηκωθῆτε ἀπὸ τῆς Κρήτης καὶ οὕτως ἠθέλομεν ἀποφύγει τὴν κακοπάθειαν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. ²² [ἀλλὰ] καὶ ἤδη σας παραινῶ νὰ ἐχῆτε θάρρος· διότι ἐξ ὑμῶν οὐδεμία ψυχὴ δὲν θέλει χαθῆ, εἰμὴ [μόνον] τὸ πλοῖον. ²³ διότι τὴν νύκτα ταύτην ἐφάνη εἰς ἐμὲ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου εἰμαι, τὸν ὁποῖον καὶ λατρεύω, ²⁴ λέγων· μὴ φοβοῦ, Παῦλε· πρέπει νὰ παρασταθῇς ἐνώπιον τοῦ Καίσαρος· καὶ ἰδοὺ ὁ Θεὸς σοὶ ἐχάρισε πάντας τοὺς πλείοντας μετὰ σοῦ. ²⁵ διὰ τοῦτο θαρρεῖτε, ἄνδρες· διότι πιστεύω εἰς τὸν Θεὸν ὅτι οὕτω θέλει γείνει καθ' ὃν τρόπον ἐλαλήθη πρὸς ἐμέ. ²⁶ πρέπει δὲ νὰ πέσωμεν εἰς νῆσόν τινα. ²⁷ Ὅτε δὲ ἤλθεν ἡ δεκάτῃ τετάρτῃ νύξ ἐνῷ παρεφερόμεθα ἐν τῇ Ἀδριατικῇ [θαλάσσῃ], περὶ τὸ μέσον τῆς νυκτὸς ἐσυμπέ-
ραινον οἱ ναῦται ὅτι πλησιάζουσιν εἰς τόπον τινά. ²⁸ καὶ ῥίψαντες τὴν βολίδα εὗρον εἴκοσι ὄργυιᾶς, καὶ

καὶ πάλιν βολίσαντες εὗρον ὀργυιάς δεκαπέντε· ²⁹ φοβούμενοι τε μήπως εἰς τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας ἠΰχοντο ἡμέραν γενέσθαι. ³⁰ Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φρυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ πύργου μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν, ³¹ εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἐκατοντάρχη καὶ τοῖς στρατιώταις· ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. ³² τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἵασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. ³³ Ἀχρὶ δὲ οὐ ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς λέγων· τεσσαρεσκαίδεκάτῃν σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλαβόμενοι. ³⁴ διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς μεταλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρῖξ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. ³⁵ εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν. ³⁶ εὐθυμοὶ δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς. ³⁷ ἡμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχὰς διακόσιναι ἐβδομήκοντα ἕξ. ³⁸ κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. ³⁹ Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον, κόλπον δὲ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο, εἰ δύναιντο, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον. ⁴⁰ καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἶον εἰς τὴν θάλασσαν ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπάραντες τὸν ἄρτέμονα τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς

ἀφοῦ ἐπροχώρησαν ὀλίγον διάστημα ῥίψαντες καὶ πάλιν τὴν βολίδα εὗρον ὀργυιάς δεκαπέντε· ²⁹ καὶ φοβούμενοι μήπως πέσωμεν ἔξω εἰς τραχεῖς τόπους, ῥίψαντες τέσσαρας ἀγκύρας ἀπὸ τῆς πρύμνης ἠΰχοντο νὰ γείνη ἡμέρα. ³⁰ Ἐπειδὴ δὲ οἱ ναῦται ἐζήτουν νὰ φύγωσιν ἐκ τοῦ πλοίου καὶ κατεβίβασαν τὴν λέμβον εἰς τὴν θάλασσαν, ἐπὶ προσφάσει ὅτι ἔμελλον νὰ ἐκτείνωσιν ἀγκύρας ἐκ τῆς πύργου, ³¹ ὁ Παῦλος εἶπε πρὸς τὸν ἐκατόνταρχον καὶ πρὸς τοὺς στρατιώτας· ἐὰν οὗτοι δὲν μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ σωθῆτε. ³² τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς λέμβου καὶ ἀφῆκαν αὐτὴν νὰ πέσῃ ἔξω. ³³ Ἔως δὲ νὰ ἐξημερώσῃ, ὁ Παῦλος παρεκάλει πάντας νὰ λάβωσι τροφὴν [τινα] λέγων· δεκατέσσαρας ἡμέρας σήμερον προσδοκῶντες διαμένετε νηστικοί, καὶ δὲν ἐφάγετε οὐδέν. ³⁴ διὰ τοῦτο σᾶς παρακαλῶ νὰ λάβητε τροφὴν· διότι τοῦτο εἶναι [ἀναγκαῖον] πρὸς τὴν σωτηρίαν σας· ἐπειδὴ οὐδενὸς ἀπὸ σᾶς δὲν θέλει πέσει θρῖξ ἐκ τῆς κεφαλῆς. ³⁵ ἀφοῦ δὲ εἶπε ταῦτα καὶ ἔλαβεν ἄρτον εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν ἐνώπιον πάντων, καὶ κόψας ἤρχισε νὰ τρώγῃ. ³⁶ λαβόντες δὲ πάντες θάρρος ἔλαβον καὶ αὐτοὶ τροφὴν. ³⁷ ἡμεθα δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ψυχὰς ὅλαι διακόσιναι ἐβδομήκοντα ἕξ. ³⁸ ἀφοῦ δὲ ἐχορτάσθησαν ἀπὸ τροφῆς ἐλάφρυνον τὸ πλοῖον ῥίπτοντες τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. ³⁹ Καὶ ὅτε ἐγενεῖν ἡμέρα, δὲν ἐγνώριζον τὴν γῆν, παρητήρουν ὅμως κόλπον τινὰ ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐβουλεύθησαν, ἂν ἡδύναντο, νὰ ἐξώσωσι τὸ πλοῖον. ⁴⁰ καὶ κόψαντες τὰς ἀγκύρας ἀφῆκαν [τὸ πλοῖον] εἰς τὴν θάλασσαν, λύσαντες ἐνταυτῷ τοὺς δεσμοὺς τῶν πηδαλίων, καὶ ὑψώσαντες τὸν ἄρτέμονα πρὸς τὸν ἄνεμον κατευθύνοντο εἰς

τὸν αἰγιαλόν. ⁴¹ περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπώκειλαν τὴν ναῦν, καὶ ἡ μὲν πρῶρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. ⁴² τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλή ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μὴ τις ἐκκολυμβήσας διαφύγοι. ⁴³ ὁ δὲ ἐκατόνταρχος βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν ἀπορῆψαντας πρῶτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι, ⁴⁴ καὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπὶ τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

28 Καὶ διασωθέντες τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. ² οἱ δὲ βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχούσαν φιланθρωπίαν ἡμῖν· ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψύχος. ³ συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων πλήθος καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν, ἔχιδνα ἀπὸ τῆς θερμῆς ἐξελθοῦσα καθῆψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ. ⁴ ὥς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμᾶμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· πάντως φονεὺς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἶασεν. ⁵ ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· ⁶ οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκῶντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι. ⁷ Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας

τὸν αἰγιαλόν. ⁴¹ περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον ὅπου συνήρχοντο δύο θάλασσαι ἔρριψαν ἔξω τὸ πλοῖον, καὶ ἡ μὲν πρῶρα ἐκάθισε καὶ ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνη διελύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. ⁴² ἐβουλεύθησαν δὲ οἱ στρατιῶται νὰ θανατώσωσι τοὺς δεσμίους, διὰ νὰ μὴ φύγῃ μηδεὶς κολυμβήσας. ⁴³ ἀλλ' ὁ ἐκατόνταρχος θέλων νὰ διασώσῃ τὸν Παῦλον ἐμπόδισεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ σκοποῦ, καὶ προσέταξεν ὅσοι ἠδύναντο νὰ κολυμβῶσι νὰ ῥιφθῶσι πρῶτοι καὶ νὰ ἐκβῶσιν εἰς τὴν γῆν, ⁴⁴ οἱ δὲ λοιποὶ ἄλλοι μὲν ἐπὶ σανίδων, ἄλλοι δὲ ἐπὶ τινων [λειψάνων] τοῦ πλοίου, καὶ οὕτω διεσώθησαν πάντες εἰς τὴν γῆν.

28 Καὶ ἀφοῦ διεσώθησαν τότε ἐγνώρισαν ὅτι ἡ νῆσος ὀνομάζεται Μελίτη. ² οἱ δὲ βάρβαροι ἔδειξαν εἰς ἡμᾶς οὐ τὴν τυχούσαν φιланθρωπίαν· διότι ἀνάψαντες πυρὰν ὑπεδέχθησαν πάντας ἡμᾶς διὰ τὴν ἐπικειμένην βροχὴν καὶ διὰ τὸ ψύχος. ³ ὅτε δὲ ὁ Παῦλος συσσωρεύσας πλήθος φρυγάνων ἔβαλεν ἐπὶ τὴν πυρὰν, ἔχιδνα ἐξελθοῦσα ἐκ τῆς θερμότητος προσεκollήθη εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ. ⁴ ὥς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι τὸ θηρίον κρεμᾶμενον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· βεβαίως φονεὺς εἶναι ὁ ἄνθρωπος οὗτος, τὸν ὅποιον διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ [θεία] δίκη δὲν ἀφῆκε νὰ ζῇ. ⁵ καὶ αὐτὸς μὲν ἀπετινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, καὶ δὲν ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· ⁶ ἐκεῖνοι δὲ ἐπρόσμενον ὅτι ἔμελλε νὰ πρησθῇ ἢ ἐξαίφνης νὰ πέσῃ κάτω νεκρός. ἀφοῦ ὅμως ἐπρόσμενον πολλὴν ὥραν, καὶ ἔβλεπον ὅτι οὐδὲν κακὸν ἐγίνετο εἰς αὐτόν, μεταβαλόντες στοχασμὸν ἔλεγον ὅτι εἶναι θεός. ⁷ Εἰς τὰ πέριξ δὲ τοῦ τόπου ἐκεῖνου ἦσαν κτήματα τοῦ πρώτου τῆς νήσου ὀνομαζομένου Ποπλίου, ὅστις ἀναδεχθεὶς ἡμᾶς ἐξένισε φιλο-

φιλοφρόνως ἐξένισεν. ⁸ ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίῳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι· πρὸς δὲ ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ ἰάσατο αὐτόν. ⁹ τούτου οὖν γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο· ¹⁰ οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν.

¹¹ Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρινῷ, παρασήμῳ Διοσκούροις, ¹² καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς· ¹³ ὅθεν περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεराῖοι ἦλθομεν εἰς Ποτιόλους· ¹⁴ οὗ εὐρόντες ἀδελφούς παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἦλθομεν. ¹⁵ κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππίου Φόρου καὶ Τριῶν Ταβερνῶν, οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ ἔλαβε θάρσος.

¹⁶ Ὅτε δὲ ἦλθομεν εἰς Ῥώμην, ὁ ἐκατόνταρχος παρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ. ¹⁷ Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι τὸν Παῦλον τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρῶτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν ἔλεγε πρὸς αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρῷοις δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων· ¹⁸ οἵτινες ἀνακρίναν-

φρόνως τρεῖς ἡμέρας. [■] συνέβη δὲ νὰ ᾔναι κατάκειτος ὁ πατήρ τοῦ Ποπλίου πάσχων πυρετὸν καὶ δυσεντερίαν· πρὸς τὸν ὁποῖον εἰσελθὼν ὁ Παῦλος καὶ προσευχηθεὶς ἐπέθεσεν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας καὶ ἰάτρευσεν αὐτόν. ⁹ τούτου λοιπὸν γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ ὅσοι εἶχον ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο· ¹⁰ οἵτινες καὶ μετὰ τιμὰς πολλὰς ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ὅτε ἐμέλλομεν νὰ ἀναχωρήσωμεν ἐφωδίασαν μὲ τὰ χρειώδη.

¹¹ Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀπεπλεύσαμεν ἐπὶ πλοίου Ἀλεξανδρινοῦ, μετὰ σημαίαν τῶν Διοσκούρων, τὸ ὁποῖον εἶχε παραχειμάσει ἐν τῇ νήσῳ, ¹² καὶ φθάσαντες εἰς τὰς Συρακούσας ἐμείναμεν τρεῖς ἡμέρας· ¹³ ἐκεῖθεν δὲ περιπλεύσαντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν πνεύσαντος νότου τὴν δευτέραν ἡμέραν ἦλθομεν εἰς Ποτιόλους· ¹⁴ ὅπου εὐρόντες ἀδελφούς παρεκαλέσθημεν νὰ μείνωμεν παρ' αὐτοῖς ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ οὕτως ἦλθομεν εἰς τὴν Ῥώμην. ¹⁵ ἐκεῖθεν δὲ ἀκούσαντες οἱ ἀδελφοὶ τὰ περὶ ἡμῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῶν ἕως τοῦ Ἀππίου Φόρου καὶ τῶν Τριῶν Ταβερνῶν, τοὺς ὁποίους ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν καὶ ἔλαβε θάρρος.

¹⁶ Ὅτε δὲ ἦλθομεν εἰς Ῥώμην, ὁ ἐκατόνταρχος παρέδωκε τοὺς δεσμίους εἰς τὸν στρατοπεδάρχην· εἰς τὸν Παῦλον ὅμως συνεχωρήθη νὰ μένῃ καθ' ἑαυτὸν μετὰ τοῦ στρατιώτου ὅστις ἐφύλαττεν αὐτόν. ¹⁷ μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας συνεκάλεσεν ὁ Παῦλος τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρῶτους· καὶ ἀφοῦ συνῆλθον ἔλεγε πρὸς αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον πράξας εἰς τὸν λαὸν ἢ εἰς τὰ ἔθιμα τὰ πατρῷα παρεδόθην ἐξ Ἱεροσολύμων δέσμιος εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων· ¹⁸ οἵτινες ἀφοῦ με ἀνεκρίναν ᾔθελον

τές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. ¹⁹ ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορηθῆσαι. ²⁰ διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλήσαι· ἔνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἄλυσιν ταύτην περικείμεαι. ²¹ οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον· ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ πονηρόν. ²² ἀξιούμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκούσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἰρέσεως ταύτης γνωστόν ἐστιν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. ²³ Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ἤκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες, οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τε τοῦ νόμου Μωυσέως καὶ τῶν προφητῶν ἀπὸ πρωτῆς ἕως ἐσπέρας. ²⁴ καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. ²⁵ ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἐν, ὅτι καλῶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐλάλησε διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν ²⁶ λέγον· πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπὸν· ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέπετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε. ²⁷ ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰασομαι αὐτούς. ²⁸ γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τοῦτο τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ,

νά [με] ἀπολύσωσι διότι οὐδεμία αἰτία θανάτου ὑπῆρχεν ἐν ἐμοί. ¹⁹ ἐπειδὴ δὲ ἀντέλεγον οἱ Ἰουδαῖοι ἠναγκάσθην νὰ ἐπικαλεσθῶ τὸν Καίσαρα, οὐχὶ ὡς ἔχων νὰ κατηγορήσω κατὰ τι τὸ ἔθνος μου. ²⁰ διὰ ταύτην λοιπὸν τὴν αἰτίαν σας ἐκάλεσα διὰ νὰ [σᾶς] ἴδω καὶ ὁμιλήσω· διότι ἔνεκα τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ φορῶ ταύτην τὴν ἄλυσιν. ²¹ οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· ἡμεῖς οὔτε γράμματα ἐλάβομεν περὶ σου ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε ἐλθὼν τις ἐκ τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ τι κακὸν περὶ σου. ²² ἐπιθυμοῦμεν δὲ νὰ ἀκούσωμεν παρὰ σοῦ τί φρονεῖς· διότι περὶ τῆς αἰρέσεως ταύτης εἶναι γνωστὸν εἰς ἡμᾶς ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. ²³ Καὶ ἀφοῦ διώρισαν εἰς αὐτὸν ἡμέραν, ἦλθον πρὸς αὐτόν πολλοὶ εἰς τὸ κατάλυμα, εἰς τοὺς ὁποίους ἐξέθεσε διὰ μαρτυριῶν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπείθεν αὐτούς εἰς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τε τοῦ νόμου τοῦ Μωυσέως καὶ τῶν προφητῶν ἀπὸ πρωτῆς ἕως ἐσπέρας. ²⁴ καὶ ἄλλοι μὲν ἐπείθοντο εἰς τὰ λεγόμενα, ἄλλοι δὲ ἠπίστουν. ²⁵ ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀνεχώρουν, ἀφοῦ ὁ Παῦλος εἶπεν ἓνα λόγον, ὅτι καλῶς ἐλάλησε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου ²⁶ λέγον· Ὑπαγε πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπέ· μὲ τὴν ἀκοὴν θέλετε ἀκούσει καὶ δὲν θέλετε ἐννοήσει, καὶ βλέποντες θέλετε ἰδεῖ καὶ δὲν θέλετε καταλάβει. ²⁷ διότι ἐπαχύνθη ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὲ τὰ ὦτα βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔκλεισαν, μήποτε ἴδωσι μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀκούσωσι μὲ τὰ ὦτα, καὶ νοήσωσι μὲ τὴν καρδίαν καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰατρεύσω αὐτούς. ²⁸ γνωστὸν λοιπὸν ἔστω εἰς ἐσᾶς ὅτι εἰς τὰ ἔθνη ἀπεστάλη τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ καὶ

αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. ²⁹ καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.

³⁰ Ἐμεινε δὲ ὁ Παῦλος διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν, ³¹ κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως.

θέλουσιν ἀκούσει. ²⁹ καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ἀνεχώρησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἔχοντες πολλὴν συζήτησιν πρὸς ἀλλήλους.

³⁰ Ἐμεινε δὲ ὁ Παῦλος δύο ὁλόκληρα ἔτη ἐν ἰδιαιτέρᾳ μισθωτῇ οἰκίᾳ καὶ ἐδέχετο πάντας τοὺς ἐρχομένους πρὸς αὐτόν, ³¹ κηρύττων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκων μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

1 Παῦλος, δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ ² ὃ προεπηγγέλματο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις ³ περὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαυεὶδ κατὰ σάρκα, ⁴ τοῦ ὀρισθέντος Υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ⁵ δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ⁶ ἐν οἷς ἐστε καὶ ὑμεῖς κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ⁷ πᾶσι τοῖς ὁσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁸ Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. ⁹ μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ Θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματι

1 Παῦλος, δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, προσκεκλημένος ἀπόστολος, κεχωρισμένος διὰ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ² τὸ ὁποῖον προῦπεσχήθη διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν ταῖς ἁγίαις γραφαῖς, ³ περὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, ὅστις ἐγεννήθη ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα, ⁴ καὶ ἀπεδείχθη Υἱὸς Θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἁγιωσύνης διὰ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ⁵ διὰ τοῦ ὁποίου ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως πάντων τῶν ἐθνῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ⁶ μετὰ τῶν ὁποίων εἴσθε καὶ σεῖς προσκεκλημένοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ⁷ πρὸς πάντας τοὺς ὄντας ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοὺς τοῦ Θεοῦ, προσκεκλημένους ἁγίους, χάρις [εἴη] ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁸ Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τὸν Θεόν μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διότι ἡ πίστις σας κηρύττεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. ⁹ ἐπειδὴ μάρτυς μου εἶναι ὁ Θεός, τὸν ὁποῖον λατρεύω διὰ τοῦ πνεύ-

μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνηλεῶς ποιοῦμαι, ¹⁰ πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου δεόμενος εἴ πως ἤδη ποτὲ εὐδοθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. ¹¹ ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικὸν εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, ¹² τοῦτο δὲ ἐστὶ συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. ¹³ οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλὰκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο, ἵνα τινὰ καρπὸν σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. ¹⁴ Ἑλληνί τε καὶ βαρβάρους, σοφοὺς τε καὶ ἀνοήτους ὀφειλέτης εἰμί. ¹⁵ οὕτω τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. ¹⁶ οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ· δύναμις γὰρ Θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι. ¹⁷ δικαιοσύνη γὰρ Θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς γέγραπται· ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.

¹⁸ Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὁργὴ Θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων, ¹⁹ διότι τὸ γνωστὸν τοῦ Θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ γὰρ Θεὸς αὐτοῖς ἐφάνερωσε. ²⁰ τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἥ τε αἰδὶος αὐτοῦ δύναμις καὶ θεϊότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολόγητους, ²¹ διότι γνόντες τὸν Θεὸν οὐχ ὡς Θεὸν ἐδόξασαν ἢ εὐχαρίστησαν, ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν,

ματὸς μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἀδιαλείπτως σᾶς ἐνθυμοῦμαι, ¹⁰ δεόμενος πάντοτε ἐν ταῖς προσευχαῖς μου νὰ ἀξιωθῶ ἤδη ποτὲ διὰ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ νὰ ἔλθω πρὸς ἐσᾶς. ¹¹ διότι ἐπιποθῶ νὰ σᾶς ἴδω, διὰ νὰ σᾶς μεταδώσω χάρισμά τι πνευματικὸν πρὸς στηρίξιν ὑμῶν, ¹² τοῦτο δὲ εἶναι, τὸ νὰ συμπαραγορηθῶ μεταξὺ σας διὰ τῆς κοινῆς πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. ¹³ δὲν θέλω δὲ νὰ ἀγνοῇτε, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις ἐμελέτησα νὰ ἔλθω πρὸς ἐσᾶς, ἐμποδίσθην ὅμως μέχρι τοῦδε, διὰ νὰ ἀπολαύσω καρπὸν τινα καὶ μεταξὺ σας, καθὼς καὶ μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν. ¹⁴ χρεώστης εἰμαι πρὸς Ἑλληνάς τε καὶ βαρβάρους, σοφοὺς τε καὶ ἀσόφους. ¹⁵ οὕτω πρόθυμος [εἰμαι] τὸ κατ' ἐμὲ νὰ κηρύξω τὸ εὐαγγέλιον καὶ πρὸς ἐσᾶς τοὺς ἐν Ῥώμῃ. ¹⁶ διότι δὲν αἰσχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ· ἐπεὶ εἶναι δύναμις Θεοῦ πρὸς σωτηρίαν εἰς πάντα τὸν πιστεύοντα, Ἰουδαῖόν τε πρῶτον καὶ Ἑλληνα. ¹⁷ διότι δι' αὐτοῦ ἀποκαλύπτεται ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς εἶναι γεγραμμένον· ὁ δὲ δίκαιος θέλει ζήσῃ ἐκ πίστεως.

¹⁸ Διότι ὁργὴ Θεοῦ ἀποκαλύπτεται ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων ὅτινες κατακρατοῦσι τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ. ¹⁹ ἐπεὶ ὅτι δύναται νὰ γνωρισθῇ περὶ Θεοῦ εἶναι φανερόν ἐν αὐτοῖς, διότι ὁ Θεὸς ἐφάνερωσε [τοῦτο] πρὸς αὐτούς. ²⁰ ἐπεὶ τὰ ἀόρατα αὐτοῦ βλέπονται φανερώς ἀπὸ κτίσεως κόσμου νοούμενα διὰ τῶν ποιημάτων, ἥ τε αἰδὶος αὐτοῦ δύναμις καὶ ἡ θεϊότης, ὥστε αὐτοὶ εἶναι ἀναπολόγητοι. ²¹ διότι γνῶντες τὸν Θεὸν δὲν ἐδόξασαν ὡς Θεὸν οὐδὲ εὐχαρίστησαν, ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς

καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία· ²² φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν, ²³ καὶ ἥλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἐρπετῶν. ²⁴ Διὸ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, ²⁵ οἵτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. ²⁶ Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἱ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν, ²⁷ ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄρσενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. ²⁸ Καὶ καθὼς οὐκ ἔδοκίμασαν τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, ²⁹ πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, πορνείᾳ πονηρίᾳ πλεονεξίᾳ κακίᾳ, μεστοὺς φθόνου φόνου ἔριδος δόλου κακοηθείας, ψιθυριστάς, ³⁰ καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὕβριστάς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετάς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ³¹ ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ἀσπόνδους, ἀνελεήμονας· ³² οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσιν.

αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία· ²² λέγοντες ὅτι εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν, ²³ καὶ ἥλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ εἰς ὁμοίωμα εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἐρπετῶν. ²⁴ Διὰ τοῦτο καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς διὰ τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν ὥστε νὰ ἀτιμάζωνται τὰ σώματα αὐτῶν μετὰ αὐτῶν. ²⁵ οἵτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ψεῦδος, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τὴν κτίσιν μᾶλλον παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅστις εἶναι εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. ²⁶ Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· διότι καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν· ²⁷ ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἄνδρες ἀφήσαντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς γυναικὸς ἐξεκαύθησαν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους, πράττοντες τὴν ἀσχημοσύνην ἄρσενες εἰς ἄρσενας καὶ ἀπολαμβάνοντες εἰς ἑαυτοὺς τὴν πρέπουσαν ἀντιμισθίαν τῆς πλάνης αὐτῶν. ²⁸ Καὶ καθὼς ἀπεδοκίμασαν τὸ νὰ ἔχωσιν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ὥστε νὰ πράττωσι τὰ μὴ πρέποντα, ²⁹ πλήρεις ὄντες πάσης ἀδικίας, πορνείας πονηρίας πλεονεξίας κακίας, γέμοντες φθόνου φόνου ἔριδος δόλου κακοηθείας· ³⁰ ψιθυρισταί, κατάλαλοι, μισόθεοι, ὕβρισταί, ὑπερήφανοι, ἀλαζόνες, ἐφευρεταὶ κακῶν, ἀπειθεῖς εἰς τοὺς γονεῖς, ³¹ ἀσυνετοί, παραβάται συνθηκῶν, ἥσπλαγχοι, ἀδιάλλακτοι, ἀνελεήμονες· ³² οἵτινες ἐνῶ γνωρίζουσι τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ, ὅτι οἱ πράττοντες τὰ τοιαῦτα εἶναι ἄξιοι θανάτου, οὐχὶ μόνον πράττουσιν αὐτά, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσιν εἰς τοὺς πράττοντας.

2 Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὃ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων· ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων. ² οἶδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ ἐστὶ κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας. ³ λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὃ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφρεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ; ⁴ ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ Θεοῦ εἰς μετανοίαν σε ἄγει; ⁵ κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ, ⁶ ὃς ἀποδώσει ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ⁷ τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι ζωὴν αἰώνιον, ⁸ τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ, πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, θυμὸς καὶ ὀργή· ⁹ θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἑλλήνος· ¹⁰ δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι· ¹¹ οὐ γὰρ ἐστὶ προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ. ¹² ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἤμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἤμαρτον, διὰ νόμον κριθήσονται. ¹³ οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται. ¹⁴ ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσι νόμος,

2 Διὰ τοῦτο ἀναπολόγητος εἶσαι, ὃ ἄνθρωπε πᾶς ὅστις κρίνεις· διότι εἰς ὅτι κρίνεις τὸν ἄλλον, σεαυτὸν κατακρίνεις· ἐπειδὴ τὰ αὐτὰ πράττεις [σὺ] ὁ κρίνων. ² ἐξεύρομεν δὲ ὅτι ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ εἶναι κατὰ ἀλήθειαν ἐναντίον τῶν πραττόντων τὰ τοιαῦτα. ³ καὶ νομίζεις τοῦτο, ὃ ἄνθρωπε σὺ ὁ κρίνων τοὺς πράττοντας τὰ τοιαῦτα καὶ πράττων αὐτά, ὅτι θέλεις ἐκφύγει τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ; ⁴ ἢ καταφρονεῖς τὸν πλούτον τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς μακροθυμίας, ἀγνοῶν ὅτι ἡ χρηστότης τοῦ Θεοῦ σε φέρει εἰς μετάνοιαν; ⁵ διὰ δὲ τὴν σκληρότητα σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις εἰς σεαυτὸν ὀργὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ὀργῆς καὶ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ, ⁶ ὅστις θέλει ἀποδώσει εἰς ἕκαστον κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ⁷ εἰς μὲν τοὺς ζητοῦντας δι' ὑπομονῆς ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζωὴν αἰώνιον, ⁸ εἰς δὲ τοὺς φιλονείκους, καὶ ἀπειθοῦντας μὲν εἰς τὴν ἀλήθειαν, πειθομένους δὲ εἰς τὴν ἀδικίαν [θέλει εἶσθαι] θυμὸς καὶ ὀργή, ⁹ θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ ἐργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἑλλήνος· ¹⁰ δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη εἰς πάντα τὸν ἐργαζόμενον τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαῖόν τε πρῶτον καὶ Ἑλληνα· ¹¹ ἐπειδὴ δὲν εἶναι προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ. ¹² διότι ὅσοι ἡμάρτησαν χωρὶς νόμου, θέλουσι καὶ ἀπολεσθῇ χωρὶς νόμου· καὶ ὅσοι ἡμάρτησαν ὑπὸ νόμον, θέλουσι κριθῇ διὰ νόμου. ¹³ διότι δὲν [εἶναι] δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου, ἀλλ' οἱ ἐκτελεσταὶ τοῦ νόμου θέλουσι δικαιωθῇ. ¹⁴ ἐπειδὴ ὅταν οἱ ἔθνη οἱ μὴ ἔχοντες νόμον πράττωσιν ἐκ φύσεως τὰ τοῦ νόμου, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες εἶναι νόμος εἰς

¹⁵ οἷτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξύ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων, ¹⁶ ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεός τὸ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

¹⁷ Ἴδε σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν Θεῷ, ¹⁸ καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα, κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου, ¹⁹ πέποιθās τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, ²⁰ παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ. ²¹ ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν κλέπτεις; ²² ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἰδῶλα ἱεροσυλεῖς; ²³ ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις; ²⁴ τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καθὼς γέγραπται. ²⁵ περιτομή μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον πράσσης· ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖ, ἢ περιτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν. ²⁶ ἐὰν οὖν ἢ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσῃ, οὐχὶ ἢ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομήν λογισθῇσεται; ²⁷ καὶ κρινεῖ ἢ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία, τὸν νόμον τελοῦσα, σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου. ²⁸ οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἢ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομή, ²⁹ ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ

ἑαυτούς, ¹⁵ οἷτινες δεικνύουσι τὸ ἔργον τοῦ νόμου γεγραμμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, ἔχοντες συμμαρτυροῦσαν τὴν συνείδησιν αὐτῶν καὶ τοὺς λογισμοὺς κατηγοροῦντας ἢ καὶ ἀπολογουμένους μεταξύ ἀλλήλων, ¹⁶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅτε θέλει κρίνει ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου.

¹⁷ Ἰδοὺ σὺ ἐπονομάζεσαι Ἰουδαῖος, καὶ ἐπαναπαύεσαι εἰς τὸν νόμον, καὶ καυχᾶσαι εἰς τὸν Θεόν, ¹⁸ καὶ γνωρίζεις τὸ θέλημα [αὐτοῦ], καὶ διακρίνεις τὰ διαφέροντα, διδασκόμενος ὑπὸ τοῦ νόμου, ¹⁹ καὶ ἔχεις πεποίθησιν εἰς σεαυτὸν ὅτι εἶσαι ὁδηγὸς τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, ²⁰ παιδευτὴς ἀφρόνων, διδάσκαλος νηπίων, ἔχων τὸν τύπον τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ. ²¹ ὁ διδάσκων λοιπὸν ἄλλον σεαυτὸν δὲν διδάσκεις; ὁ κηρύττων νὰ μὴ κλέπτωσι κλέπτεις; ²² ὁ λέγων νὰ μὴ μοιχεύωσι μοιχεύεις; ὁ βδελυττόμενος τὰ εἰδῶλα ἱεροσυλεῖς; ²³ ὁ καυχώμενος εἰς τὸν νόμον, ἀτιμάζεις τὸν Θεὸν διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου; ²⁴ διότι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐξ αἰτίας σας βλασφημεῖται μεταξύ τῶν ἐθνῶν, καθὼς εἶναι γεγραμμένον. ²⁵ ἐπειδὴ ὠφελεῖ μὲν ἡ περιτομή, ἐὰν ἐκτελῇς τὸν νόμον· ἐὰν ὅμως ᾖσαι παραβάτης τοῦ νόμου, ἡ περιτομή σου ἔγεινεν ἀκροβυστία. ²⁶ ἐὰν λοιπὸν ὁ ἀπερίτμητος φυλάττῃ τὰ διατάγματα τοῦ νόμου, ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ δὲν θέλει λογισθῇ ἀντὶ περιτομῆς; ²⁷ καὶ ὁ ἐκ φύσεως ἀπερίτμητος, ἐκτελῶν τὸν νόμον, θέλει κρίνει σὲ ὅστις ἔχων τὸ γράμμα [τοῦ νόμου] καὶ τὴν περιτομήν [εἶσαι] παραβάτης τοῦ νόμου. ²⁸ διότι Ἰουδαῖος δὲν εἶναι ὁ ἐν τῷ φανερῷ [Ἰουδαῖος], οὐδὲ περιτομή ἢ ἐν τῷ φανερῷ ἢ [γινομένη] ἐν σαρκί, ²⁹ ἀλλ' Ἰουδαῖος [εἶναι] ὁ ἐν

Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας ἐν πνεύματι, οὐ γράμματι, οὐ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ.

3 Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; ² πολὺ κατὰ πάντα τρόπον. πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. ³ τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν τινες; μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ καταργήσει; ⁴ μὴ γένοιτο· γινέσθω δὲ ὁ Θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθὼς γέγραπται· ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. ⁵ εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι, τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; κατὰ ἄνθρωπον λέγω. ⁶ μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρίνει ὁ Θεὸς τὸν κόσμον; ⁷ εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι καὶ γὰρ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι, ⁸ καὶ μὴ καθὼς βλασφημούμεθα καὶ καθὼς φασί τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ; ὧν τὸ κρίμα ἐνδικόν ἐστι.

⁹ Τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως· προητiasάμεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶναι, ¹⁰ καθὼς γέγραπται ὅτι οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς. ¹¹ οὐκ ἔστιν ὁ συνίων, οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν. ¹² πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός. ¹³ τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολοῦσαν, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν.

τῷ κρυπτῷ [Ἰουδαῖος], καὶ περιτομὴ ἢ τῆς καρδίας κατὰ πνεῦμα, οὐχὶ κατὰ γράμμα, τοῦ ὁποίου ὁ ἔπαινος [εἶναι] οὐχὶ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ.

3 Τίς λοιπὸν ἡ ὑπεροχὴ τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; ² πολλὴ κατὰ πάντα τρόπον. πρῶτον μὲν διότι [εἰς τοὺς Ἰουδαίους] ἐνεπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. ³ ἐπειδὴ ἂν τινες δὲν ἐπίστευσαν, τί [ἐκ τούτου]; μήπως ἡ ἀπιστία αὐτῶν θέλει καταργήσει τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ; ⁴ μὴ γένοιτο. ἀλλ' ἔστω ὁ Θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθὼς εἶναι γεγραμμένον· διὰ τὴν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νὰ νικήσῃς ὅταν κρίνησαι. ⁵ ἐὰν δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν δεικνύῃ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ, τί θέλομεν εἰπεῖ; μήπως [εἶναι] ἄδικος ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; ὡς ἄνθρωπος λαλῶ. ⁶ μὴ γένοιτο· ἐπειδὴ πῶς θέλει κρίνει ὁ Θεὸς τὸν κόσμον; ⁷ διότι ἂν ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἐπερίσσευσε πρὸς δόξαν αὐτοῦ διὰ τοῦ ἐμοῦ ψεύσματος, διὰ τί πλέον ἐγὼ κρίνομαι ὡς ἁμαρτωλός, ⁸ καὶ καθὼς βλασφημούμεθα καὶ καθὼς κηρύττουσιν τινες ὅτι ἡμεῖς λέγομεν διὰ τὴν νὰ μὴ πράττωμεν τὰ κακὰ διὰ τὴν νὰ ἔλθωσι τὰ ἀγαθὰ; τῶν ὁποίων ἡ κατάκρισις εἶναι δικαία.

⁹ Τί λοιπόν; ὑπερέχομεν [τῶν ἐθνικῶν]; οὐχὶ βεβαίως· διότι προεξηλέγξαμεν Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας ὅτι εἶναι πάντες ὑπὸ ἁμαρτίαν, ¹⁰ καθὼς εἶναι γεγραμμένον ὅτι δὲν ὑπάρχει δίκαιος οὐδὲ εἷς, ¹¹ δὲν ὑπάρχει [τίς] ἔχων σύνεσιν· δὲν ὑπάρχει [τίς] ἐκζητῶν τὸν Θεόν. ¹² πάντες ἐξέκλιναν, ὁμοῦ ἐξηχρεώθησαν· δὲν ὑπάρχει ὁ πράττων ἀγαθόν, δὲν ὑπάρχει οὐδὲ εἷς. ¹³ τάφος ἀνεωγμένος [εἶναι] ὁ λάρυγξ αὐτῶν, μὲ τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐλάλουν δόλια· φαρμάκιον ἀσπίδων [εἶναι] ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν.

¹⁴ ὣν τὸ στόμα ἄρᾱς καὶ πικρίας γέμει· ¹⁵ ὅξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα, ¹⁶ σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ¹⁷ καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν. ¹⁸ οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. ¹⁹ Οἶδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ, ²⁰ διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμον ἐπίγνωσις ἁμαρτίας.

²¹ Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ²² δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γὰρ ἔστι διαστολή· ²³ πάντες γὰρ ἡμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ²⁴ δικαιοῦμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ²⁵ ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἰλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων ²⁶ ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ. ²⁷ Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; ἐκκλείσθη. διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως. ²⁸ λογιζόμεθα οὖν πιστεῖ δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου. ²⁹ ἢ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον; οὐχὶ δὲ καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν, ³⁰ ἐπεὶ περ εἰς ὁ Θεὸς ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως.

¹⁴ τῶν ὁποίων τὸ στόμα γέμει κατάρας καὶ πικρίας· ¹⁵ οἱ πόδες αὐτῶν [εἶναι] ταχεῖς εἰς τὸ νὰ χύσωσιν αἷμα· ¹⁶ ἐρήμωσις καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ¹⁷ καὶ ὁδὸν εἰρήνης δὲν ἐγνώρισαν. ¹⁸ δὲν εἶναι φόβος Θεοῦ ἐμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. ¹⁹ Ἐξεύρομεν δὲ ὅτι ὅσα λέγει ὁ νόμος λαλεῖ πρὸς τοὺς ὑπὸ τὸν νόμον, διὰ νὰ ἐμφραχθῇ πᾶν στόμα καὶ νὰ γείνη πᾶς ὁ κόσμος ὑπόδικος εἰς τὸν Θεόν, ²⁰ διότι ἐξ ἔργων νόμου δὲν θέλει δικαιωθῇ οὐδεμία σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· ἐπεὶ δὲ διὰ τοῦ νόμου [γίνεται] ἡ γνώρισις τῆς ἁμαρτίας.

²¹ Τώρα δὲ χωρὶς νόμου ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἐφανερώθη, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ²² δικαιοσύνη δὲ τοῦ Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας· διότι δὲν ὑπάρχει διαφορά· ²³ ἐπεὶ δὲ πάντες ἡμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ²⁴ δικαιοῦνται δὲ δωρεὰν μὲ τὴν χάριν αὐτοῦ διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ²⁵ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς προέθετο μέσον ἐξιλεώσεως διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, πρὸς φανέρωσιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν ἄφεσιν τῶν προγενομένων ἁμαρτημάτων διὰ τῆς μακροθυμίας τοῦ Θεοῦ, ²⁶ πρὸς φανέρωσιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, διὰ νὰ ᾔηται αὐτὸς δίκαιος καὶ νὰ δικαιώσῃ τὸν πιστεύοντα εἰς τὸν Ἰησοῦν. ²⁷ Ποῦ λοιπὸν ἡ καύχησις; ἐκλείσθη ἔξω. διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ τοῦ νόμου τῆς πίστεως. ²⁸ συμπεραίνομεν λοιπὸν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δικαιοῦται διὰ τῆς πίστεως χωρὶς τῶν ἔργων τοῦ νόμου. ²⁹ ἢ τῶν Ἰουδαίων μόνον [εἶναι] ὁ Θεός; οὐχὶ δὲ καὶ τῶν ἐθνῶν; ναὶ καὶ τῶν ἐθνῶν, ³⁰ ἐπεὶ δὲ εἰς [εἶναι] ὁ Θεὸς ὅστις θέλει δικαιώσει τὴν περιτομὴν ἐκ πίστεως καὶ τὴν ἀκροβυστίαν

³¹ νόμον οὖν καταργούμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο, ἀλλὰ νόμον ἰστώμεν.

4 Τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὐρηκέναι κατὰ σάρκα; ² εἰ γὰρ Ἀβραάμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν Θεόν. ³ τί γὰρ ἡ γραφή λέγει; ἐπίστευσε δὲ Ἀβραάμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. ⁴ τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα. ⁵ τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιούντα τὸν ἄσεβῃ λογίζεταί ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην, ⁶ καθάπερ καὶ Δανειδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ὃ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην, ⁷ χωρὶς ἔργων. ⁸ μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι. ⁹ μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐ μὴ λογίσθῃ Κύριος ἁμαρτίαν. ¹⁰ ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; λέγομεν γὰρ ὅτι ἐλογίσθη τῷ Ἀβραάμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. ¹¹ πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ. ¹² καὶ σημεῖον ἔλαβε περιτομῆς, σφραγίδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην, ¹³ καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσι τοῖς ἴχνεσι τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. ¹⁴ οὐ γὰρ διὰ νόμον ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραάμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐ-

διὰ τῆς πίστεως. ³¹ νόμον λοιπὸν καταργούμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο, ἀλλὰ νόμον συνιστώμεν.

4 Τί λοιπὸν θέλομεν εἰπεῖ ὅτι ἀτήλαυσεν Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ἡμῶν κατὰ σάρκα; ² διότι ἐὰν ὁ Ἀβραάμ ἐδικαιώθη ἐκ τῶν ἔργων, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐχὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ³ ἐπειδὴ τί λέγει ἡ γραφή; καὶ ἐπίστευσεν Ἀβραάμ εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἐλογίσθη εἰς αὐτὸν εἰς δικαιοσύνην. ⁴ εἰς δὲ τὸν ἐργαζόμενον ὁ μισθὸς δὲν λογίζεται ὡς χάρις, ἀλλ' ὡς χρέος. ⁵ εἰς τὸν μὴ ἐργαζόμενον ὅμως, πιστευόντα δὲ εἰς τὸν δικαιούντα τὸν ἄσεβῃ ἡ πίστις αὐτοῦ λογίζεται εἰς δικαιοσύνην, ⁶ καθὼς καὶ ὁ Δαβὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην, χωρὶς ἔργων. ⁷ μακάριοι [ἐκείνοι] τῶν ὁποίων συνεχωρήθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ τῶν ὁποίων ἔσκαπάσθησαν αἱ ἁμαρτίαι. ⁸ μακάριος ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν ὅποιον ὁ Κύριος δὲν θέλει λογίζεσθαι ἁμαρτίαν. ⁹ οὗτος λοιπὸν ὁ μακαρισμὸς [γίνεται] διὰ τοὺς περιτετμημένους ἢ καὶ διὰ τοὺς ἀπεριτεμήτους; διότι λέγομεν ὅτι ἡ πίστις ἐλογίσθη εἰς τὸν Ἀβραάμ εἰς δικαιοσύνην. ¹⁰ πῶς λοιπὸν ἐλογίσθη; ὅτε ἦτο ἐν περιτομῇ, ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; οὐχὶ ἐν περιτομῇ ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ. ¹¹ καὶ ἔλαβε τὸ σημεῖον τῆς περιτομῆς, σφραγίδα τῆς δικαιοσύνης τῆς ἐκ πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ, διὰ τὸ ἦναι αὐτὸς πατὴρ πάντων τῶν πιστευόντων [ἐν ᾧ ὑπάρχουσιν] ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ, διὰ τὸ λογισθῆναι καὶ εἰς αὐτοὺς ἡ δικαιοσύνη, ¹² καὶ πατὴρ τῆς περιτομῆς, οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς περιτετμημένους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς περιπατοῦντας εἰς τὰ ἴχνη τῆς πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ. ¹³ ἐπειδὴ ἡ ἐπαγγελία πρὸς τὸν Ἀβραάμ ἢ πρὸς τὸ σπέρμα αὐτοῦ, ὅτι ἐμελλε τὸ ἦναι κληρονόμος τοῦ κόσμου, δὲν [ἔγεινε] διὰ τοῦ νόμου,

τὸν εἶναι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. ¹⁴ εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις καὶ κατηργηται ἡ ἐπαγγελία. ¹⁵ ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὐ γὰρ οὐκ ἔστι νόμος, οὐδὲ παράβασις. ¹⁶ Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὃς ἔστι πατὴρ πάντων ἡμῶν, ¹⁷ καθὼς γέγραπται ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε, κατέναντι οὗ ἐπίστευσε Θεοῦ τοῦ ζωοποιούντος τοὺς νεκροὺς καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα. ¹⁸ ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν κατὰ τὸ εἰρημένον· οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου. ¹⁹ καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει οὐ κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νεκρωμένον, ἑκατονταέτης που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μητρὸς Σάρρας. ²⁰ εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δούς δόξαν τῷ Θεῷ, ²¹ καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ ἐπήγγελται δυνατὸς ἔστι καὶ ποιῆσαι. ²² διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. ²³ Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ, ²⁴ ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν, ²⁵ ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἡγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

5 Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ² δι' οὗ καὶ τὴν προσ-

ἀλλὰ διὰ τῆς δικαιοσύνης τῆς ἐκ πίστεως. ¹⁴ διότι ἐὰν [ῆναι] κληρονόμοι οἱ ἐκ τοῦ νόμου, ἡ πίστις ἐματαιώθη καὶ κατηργήθη ἡ ἐπαγγελία. ¹⁵ ἐπειδὴ ὁ νόμος ἐπιφέρει ὀργήν· διότι ὅπου δὲν ὑπάρχει νόμος, οὐδὲ παράβασις [ὑπάρχει]. ¹⁶ Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως [ἡ κληρονομία], διὰ τῆς χάριτος κατὰ χάριν, ὥστε ἡ ἐπαγγελία νὰ ῆναι βεβαία εἰς ἅπαν τὸ σπέρμα, οὐχὶ μόνον τὸ ἐκ τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ τῆς πίστεως τοῦ Ἀβραάμ, ὅστις εἶναι πατὴρ πάντων ἡμῶν, ¹⁷ καθὼς εἶναι γεγραμμένον ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν σε κατέστησα, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν ὁποῖον ἐπίστευσε τοῦ ζωοποιούντος τοὺς νεκροὺς καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα. ¹⁸ ὅστις καίτοι μὴ ἔχων ἐλπίδα ἐπίστευσεν ἐπ' ἐλπίδι, ὅτι ἔμελλε νὰ γείνη πατὴρ πολλῶν ἐθνῶν κατὰ τὸ λαληθέν· οὕτω θέλει εἶσθαι τὸ σπέρμα σου. ¹⁹ καὶ μὴ ἀσθενήσας κατὰ τὴν πίστιν δὲν ἐσυλλογίσθη τὸ σῶμα αὐτοῦ ὅτι [ἦτο] ἤδη νεκρωμένον, ἑκατονταέτης περίπου ὢν, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μητρὸς τῆς Σάρρας. ²⁰ οὐδὲ ἐδίστασεν εἰς τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς ἀπιστίας, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη εἰς τὴν πίστιν. δοξάσας τὸν Θεόν, ²¹ καὶ πεποιθὼς ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑπεσχέθη εἶναι δυνατὸς καὶ νὰ ἐκτελέσῃ. ²² διὰ τοῦτο καὶ ἐλογίσθη εἰς αὐτὸν εἰς δικαιοσύνην. ²³ Δὲν ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι ἐλογίσθη εἰς αὐτόν, ²⁴ ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, εἰς τοὺς ὁποίους μέλλει νὰ λογισθῇ, τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸν ἀναστήσαντα ἐκ νεκρῶν Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν, ²⁵ ὅστις παρεδόθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ ἀνέστη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

5 Δικαιωθέντες λοιπὸν ἐκ πίστεως ἔχομεν εἰρήνην πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ² διὰ τοῦ ὁποίου ἐλάβομεν καὶ τὴν

αγωγήν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἐστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. ³ οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ⁴ ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ⁵ ἡ δὲ ἐλπίς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. ⁶ ἔτι γὰρ Χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε. ⁷ μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίον τις ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν. ⁸ συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. ⁹ πολλῶ οὖν μᾶλλον δικαιοθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. ¹⁰ εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. ¹¹ οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.

¹² Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον. ¹³ ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ, ἁμαρτία δὲ οὐκ ἔλογεῖται μὴ ὄντος νόμου. ¹⁴ ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωυσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιωματι τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ, ὅς ἐστι τύπος τοῦ μέλλοντος. ¹⁵ Ἀλλ'

εἴσοδον διὰ τῆς πίστεως εἰς τὴν χάριν ταύτην εἰς τὴν ὁποίαν ἰστάμεθα, καὶ καυχώμεθα εἰς τὴν ἐλπίδα τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. ³ καὶ οὐχὶ μόνον [τοῦτο], ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα εἰς τὰς θλίψεις, γινώσκοντες ὅτι ἡ θλίψις ἐργάζεται ὑπομονὴν, ⁴ ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ⁵ ἡ δὲ ἐλπίς δὲν καταισχύνει, διότι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐκκεχυμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ δοθέντος εἰς ἡμᾶς. ⁶ ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς ὅτε ἡμεθα ἔτι ἀσθενεῖς ἀπέθανε κατὰ τὸν [ὠρισμένον] καιρὸν ὑπὲρ τῶν ἀσεβῶν. ⁷ διότι μόλις ὑπὲρ δικαίου θέλει ἀποθάνει τις· ἐπειδὴ ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ ἴσως καὶ τολμᾷ τις νὰ ἀποθάνῃ. ⁸ ἀλλ' ὁ Θεὸς δεικνύει τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς, διότι ἐνῷ ἡμεῖς ἡμεθα ἔτι ἁμαρτωλοὶ ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν. ⁹ πολλῶ μᾶλλον λοιπὸν ἀφοῦ ἐδικαιώθημεν τώρα διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, θέλομεν σωθῆ ἀπὸ τῆς ὀργῆς δι' αὐτοῦ. ¹⁰ διότι ἐὰν ἐχθροὶ ὄντες ἐφιλιώθημεν μετὰ τὸν Θεὸν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον φιλιωθέντες θέλομεν σωθῆ διὰ τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ¹¹ καὶ οὐχὶ μόνον [τοῦτο], ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι εἰς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ἐλάβομεν τώρα τὴν φιλίωσιν.

¹² Διὰ τοῦτο καθὼς δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτω διῆλθεν ὁ θάνατος εἰς πάντας ἀνθρώπους, ἐπειδὴ πάντες ἥμαρτον. ¹³ διότι μέχρι τοῦ νόμου ἦτο ἐν τῷ κόσμῳ ἡ ἁμαρτία, ἁμαρτία ὅμως δὲν λογίζεται ὅταν δὲν ᾖ νῦν νόμος. ¹⁴ ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωυσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας κατὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς παραβάσεως τοῦ Ἀδὰμ, ὅστις εἶναι τύπος τοῦ μέλλοντος. ¹⁵ πλὴν

οὐχ ὡς τὸ παραπτώμα, οὕτω καὶ τὸ χάρισμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσεν. ¹⁶ καὶ οὐχ ὡς δι' ἐνὸς ἁμαρτήσαντος τὸ δῶρημα· τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἐνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. ¹⁷ εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἐνός, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἐνός Ἰησοῦ Χριστοῦ. ¹⁸ Ἄρα οὖν ὡς δι' ἐνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτω καὶ δι' ἐνὸς δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς. ¹⁹ ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἐνός ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἐνός δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί. ²⁰ νόμος δὲ παρεισήληθεν ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα. οὐ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις, ²¹ ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

6 Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμενοῦμεν τῇ ἁμαρτίᾳ ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ; ² μὴ γένοιτο. οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; ³ ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; ⁴ συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπ-

τίζεσθαι καθὼς τὸ ἁμάρτημα, οὕτω καὶ τὸ χάρισμα· διότι ἂν διὰ τὸ ἁμάρτημα τοῦ ἐνός ἀπέθανον οἱ πολλοί, πολὺ περισσότερον ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἐνός ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπερίσσευσεν εἰς τοὺς πολλούς. ¹⁶ καὶ ἡ δωρεὰ δὲν [εἶναι] καθὼς [ἡ] δι' ἐνός ἁμαρτήσαντος [γενομένη κατάκρισις]· διότι ἡ κρίσις ἐκ τοῦ ἐνός [ἔγεινεν] εἰς κατάκρισιν [τῶν πολλῶν], τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν ἁμαρτημάτων [ἔγεινεν] εἰς δικαίωσιν. ¹⁷ διότι ἂν καὶ διὰ τὸ ἁμάρτημα τοῦ ἐνός ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἐνός, πολὺ περισσότερον οἱ λαμβάνοντες τὴν ἀφθονίαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης θέλουσι βασιλεύσει ἐν ζωῇ διὰ τοῦ ἐνός Ἰησοῦ Χριστοῦ. ¹⁸ Καθὼς λοιπὸν δι' ἐνός ἁμαρτήματος [ἦλθε] κατάκρισις εἰς πάντας ἀνθρώπους, οὕτω καὶ διὰ μιᾶς δικαιοσύνης [ἦλθεν] εἰς πάντας ἀνθρώπους δικαίωσις εἰς ζωὴν. ¹⁹ διότι καθὼς διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἐνός ἀνθρώπου οἱ πολλοὶ κατεστάθησαν ἁμαρτωλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἐνός οἱ πολλοὶ θέλουσι κατασταθῇ δίκαιοι. ²⁰ παρεισήληθε δὲ ὁ νόμος διὰ νὰ περισσεύσῃ τὸ ἁμάρτημα. καὶ ὅπου ἐπερίσσευσεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις, ²¹ ἵνα καθὼς ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία διὰ τοῦ θανάτου, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ τῆς δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

6 Τί λοιπὸν θέλομεν εἰπεῖ; θέλομεν ἐπιμένει ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, διὰ νὰ περισσεύσῃ ἡ χάρις; ² μὴ γένοιτο· [ἡμεῖς] οἵτινες ἀπεθάνομεν κατὰ τὴν ἁμαρτίαν, πῶς θέλομεν ζῆσαι πλεον ἐν αὐτῇ; ³ ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; ⁴ συνετάφημεν λοι-

τίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἡγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. ⁵ εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα, ⁶ τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ. ⁷ ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. ⁸ εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ, ⁹ εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. ¹⁰ ὁ γὰρ ἀπέθανε, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ, ὁ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ Θεῷ. ¹¹ οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. ¹² Μὴ οὖν βασιλενέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, ¹³ μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ. ¹⁴ ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γὰρ ἔστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν.

¹⁵ Τί οὖν; ἁμαρτήσομεν ὅτι οὐκ ἔσμεν ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; μὴ γένοιτο. ¹⁶ οὐκ οἴδατε ὅτι ὃ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοι ἔστε ὃ ὑπακούετε, ἥτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην; ¹⁷ χάρις δὲ τῷ Θεῷ, ὅτι ἦτε δοῦλοι

πὸν μετ' αὐτοῦ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα καθὼς ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς περιπατήσωμεν εἰς νέαν ζωήν. ⁵ διότι ἐὰν ἐγείναμεν σύμφυτοι [μετ' αὐτὸν] κατὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ θανάτου αὐτοῦ, θέλομεν εἶσθαι καὶ [κατὰ τὴν ὁμοιότητα] τῆς ἀναστάσεως, ⁶ τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, διὰ νὰ καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, ὥστε νὰ μὴ ἡμεθα πλέον δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας. ⁷ διότι ὁ ἀποθανὼν ἠλευθερώθη ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. ⁸ ἐὰν δὲ ἀπεθάνομεν μετὰ τοῦ Χριστοῦ, πιστεύομεν ὅτι καὶ θέλομεν συζήσει μετ' αὐτοῦ, ⁹ γινώσκοντες ὅτι ὁ Χριστὸς ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν δὲν ἀποθνήσκει πλέον, θάνατος αὐτὸν δὲν κυριεύει πλέον. ¹⁰ διότι καθ' ὃ ἀπέθανεν, ἀπέθανεν ἅπαξ διὰ τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ καθ' ὃ ζῇ, ζῇ εἰς τὸν Θεόν. ¹¹ οὕτω καὶ σεῖς φρονεῖτε ἑαυτοὺς ὅτι εἰσθε νεκροὶ μὲν κατὰ τὴν ἁμαρτίαν, ζῶντες δὲ εἰς τὸν Θεὸν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. ¹² Ὡς μὴ βασιλεύῃ λοιπὸν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι ὥστε κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ νὰ ὑπακούητε εἰς αὐτήν, ¹³ μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη σας ὅπλα ἀδικίας εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς εἰς τὸν Θεὸν ὡς ζῶντας ἐκ νεκρῶν, καὶ τὰ μέλη σας ὅπλα δικαιοσύνης εἰς τὸν Θεόν. ¹⁴ διότι ἡ ἁμαρτία δὲν θέλει σας κυριεύσει· ἐπειδὴ δὲν εἰσθε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν.

¹⁵ Τί λοιπόν; θέλομεν ἁμαρτήσῃ διότι δὲν εἴμεθα ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; μὴ γένοιτο. ¹⁶ δὲν ἐξεύρετε ὅτι εἰς ὅντινα παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους πρὸς ὑπακοήν, εἰσθε δοῦλοι ἐκείνου εἰς τὸν ὅποιον ὑπακούετε, ἢ τῆς ἁμαρτίας πρὸς θάνατον ἢ τῆς ὑπακοῆς πρὸς δικαιοσύνην; ¹⁷ χάρις ὅμως εἰς τὸν Θεόν,

τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς, ¹⁸ ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ. ¹⁹ ἀνθρωπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν. ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτω νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν. ²⁰ ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. ²¹ τίνα οὖν καρπὸν εἶχετε τότε ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος. ²² νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωῆν αἰώνιον. ²³ τὰ γὰρ ὁψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

7 Ἡ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί, γινώσκουσι γὰρ νόμον λαλῶ, ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ; ² ἡ γὰρ ὑπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. ³ ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρός μοιχαλὶς χρηματίζει ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλὶδα γενομένην ἀνδρὶ ἐτέρῳ. ⁴ ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἐτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ Θεῷ. ⁵ ὅτε γὰρ ἤμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνερ-

γότι ὑπῆρχετε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, πληρὺν ὑπηκούσατε ἐκ καρδίας εἰς τὸν τύπον τῆς διδαχῆς εἰς τὸν ὅποιον παρεδόθητε, ¹⁸ ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε εἰς τὴν δικαιοσύνην, ¹⁹ ἀνθρωπίνως λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς σας. διότι καθὼς παρεστήσατε τὰ μέλη σας δοῦλα εἰς τὴν ἀκαθαρσίαν καὶ εἰς τὴν ἀνομίαν πρὸς τὴν ἀνομίαν, οὕτω τώρα παραστήσατε τὰ μέλη σας δοῦλα εἰς τὴν δικαιοσύνην πρὸς ἁγιασμόν. ²⁰ διότι ὅτε ὑπῆρχετε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας ὑπῆρχετε ἐλεύθεροι ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης. ²¹ τίνα λοιπὸν καρπὸν εἶχετε τότε ἐξ ἐκείνων [τῶν ἔργων] διὰ τὰ ὅποια τώρα αἰσχύνεσθε; διότι τὸ τέλος ἐκείνων [εἶναι] θάνατος. ²² ἀλλὰ τώρα ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ δουλωθέντες εἰς τὸν Θεὸν ἔχετε τὸν καρπὸν σας εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωῆν αἰώνιον. ²³ διότι ὁ μισθὸς τῆς ἁμαρτίας [εἶναι] θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

7 Ἡ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί, διότι λαλῶ πρὸς γινώσκοντας τὸν νόμον, ὅτι ὁ νόμος ἔχει κυριότητα ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ; ² διότι ἡ ὑπανδρος γυνὴ εἶναι δεδεμένη διὰ τοῦ νόμου μετὰ τὸν ἄνδρα ζῶντα· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἀπαλλάττεται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. ³ ἄρα λοιπὸν ἐὰν ζῶντος τοῦ ἀνδρός συζευχῇ μετὰ ἄλλον ἄνδρα θέλει εἶσθαι μοιχαλὶς· ἐὰν ὅμως ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, εἶναι ἐλευθέρα ἀπὸ τοῦ νόμου, ὥστε νὰ μὴ ἦναι μοιχαλὶς ἐὰν συζευχῇ μετὰ ἄλλον ἄνδρα. ⁴ λοιπὸν, ἀδελφοί μου, καὶ σεῖς ἐθανατώθητε [ὡς] πρὸς τὸν νόμον διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ διὰ νὰ συζευχῆτε μετὰ ἄλλον, τὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν, διὰ νὰ καρποφορήσωμεν εἰς τὸν Θεόν. ⁵ διότι ὅτε ἤμεθα ἐν τῇ σαρκί, τὰ πάθη τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου

γεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ· ⁶ νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος.

⁷ Τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνωμεν εἰ μὴ διὰ νόμου· τὴν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, οὐκ ἐπιθυμήσεις· ⁸ ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά· ⁹ ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, ¹⁰ ἐγὼ δὲ ἀπέθανον, καὶ εὗρέθη μοι ἡ ἐντολή ἡ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον· ¹¹ ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέ με καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν· ¹² ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή· ¹³ τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ γέγονε θάνατος; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς· ¹⁴ οἶδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ σαρκικός εἰμι, πεπρωμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν· ¹⁵ ὁ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὁ θέλω τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὁ μισῶ τοῦτο ποιῶ· ¹⁶ εἰ δὲ ὁ εὖ θέλω τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός· ¹⁷ νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκουσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία· ¹⁸ οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί, τοῦτ' ἐστιν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγα-

ἐνηργοῦντο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν διὰ τὸ νὰ καρποφορήσωμεν εἰς τὸν θάνατον· ⁶ τώρα ὅμως ἀπηλλάχθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντος ἐκείνου ὑπὸ τοῦ ὁποῖου ἐκρατούμεθα, διὰ τὸ νὰ δουλεύωμεν κατὰ τὸ νέον πνεῦμα καὶ οὐχὶ κατὰ τὸ παλαιὸν γράμμα.

⁷ Τί λοιπὸν θέλομεν εἰπεῖ; ὁ νόμος [εἶναι] ἁμαρτία; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν δὲν ἐγνώρισα, εἰμὴ διὰ τοῦ νόμου· διότι καὶ τὴν ἐπιθυμίαν δὲν ᾔθελον γνωρίσει, ἂν ὁ νόμος δὲν ἔλεγε· μὴ ἐπιθυμήσης· ⁸ ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς ἐγέννησεν ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· διότι χωρὶς τοῦ νόμου ἡ ἁμαρτία [εἶναι] νεκρά· ⁹ καὶ ἐγὼ ἔζων ποτὲ χωρὶς νόμου· ἀλλ' ὅτε ἦλθεν ἡ ἐντολή, ἀνέζησεν ἡ ἁμαρτία, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον· ¹⁰ καὶ ἡ ἐντολὴ ἦτις [ἐδόθη] πρὸς ζωὴν, αὕτη εὗρέθη ἐν ἐμοὶ πρὸς θάνατον· ¹¹ διότι ἡ ἁμαρτία λαβοῦσα ἀφορμὴν διὰ τῆς ἐντολῆς, μὲ ἐξηπάτησε καὶ δι' αὐτῆς [με] ἐθανάτωσεν· ¹² ὥστε ὁ μὲν νόμος [εἶναι] ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή· ¹³ τὸ ἀγαθὸν λοιπὸν ἔγεινεν εἰς ἐμέ θάνατος; μὴ γένοιτο· ἀλλ' ἡ ἁμαρτία, διὰ τὸ φανῇ ἁμαρτία, προξενούσα εἰς ἐμέ θάνατον διὰ τοῦ ἀγαθοῦ, ὥστε νὰ γείνη καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς· ¹⁴ διότι ἐξεύρομεν ὅτι ὁ νόμος εἶναι πνευματικός· ἐγὼ δὲ εἶμαι σαρκικός, πεπωλημένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν· ¹⁵ διότι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον πράττω δὲν γνωρίζω· ἐπειδὴ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον θέλω τοῦτο δὲν πράττω, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μισῶ τοῦτο πράττω· ¹⁶ ἂν δὲ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δὲν θέλω τοῦτο πράττω, συμφωνῶ μὲ τὸν νόμον, ὅτι [εἶναι] καλός· ¹⁷ τώρα δὲ δὲν πράττω πλέον τοῦτο ἐγὼ, ἀλλ' ἡ ἁμαρτία ἡ κατοικοῦσα ἐν ἐμοί· ¹⁸ διότι ἐξεύρω ὅτι δὲν κατοικεῖ ἐν ἐμοί, τουτέστιν ἐν τῇ σαρκί μου,

θόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειται μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὐχ εὐρίσκω· ¹⁹ οὐ γὰρ ὁ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλ' ὁ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω. ²⁰ εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. ²¹ εὐρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται· ²² συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον, ²³ βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου. ²⁴ Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; ²⁵ εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῒ δουλεύω νόμῳ Θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας.

8 Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μὴ κατὰ σὰρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. ² ὁ γὰρ νόμος τοῦ Πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. ³ τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἡσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ Υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας, κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί, ⁴ ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σὰρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα· ⁵ οἱ γὰρ κατὰ σὰρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν, οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύματος.

ἀγαθόν· ἐπειδὴ τὸ θέλειν πάρεστιν εἰς ἐμέ, τὸ πράττειν ὅμως τὸ καλὸν δὲν εὐρίσκω· ¹⁹ διότι δὲν πράττω τὸ ἀγαθόν, τὸ ὅποιον θέλω· ἀλλὰ τὸ κακόν, τὸ ὅποιον δὲν θέλω, τοῦτο πράττω. ²⁰ ἐὰν δὲ ἐγὼ πράττω ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δὲν θέλω, δὲν ἐργάζομαι αὐτὸ πλέον ἐγώ, ἀλλ' ἡ ἁμαρτία ἡ κατοικοῦσα ἐν ἐμοί. ²¹ εὐρίσκω λοιπὸν τὸν νόμον [τοῦτον] ὅτι, ἐνῷ ἐγὼ θέλω νὰ πράττω τὸ καλόν, πάρεστιν εἰς ἐμέ τὸ κακόν· ²² διότι ἡδύνομαι [μὲν] εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν ἑσωτερικὸν ἄνθρωπον, ²³ βλέπω ὅμως ἐν τοῖς μέλεσί μου ἄλλον νόμον ἀντιμαχόμενον εἰς τὸν νόμον τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με εἰς τὸν νόμον τῆς ἁμαρτίας τὸν ὄντα ἐν τοῖς μέλεσί μου. ²⁴ Ταλαίπωρος ἄνθρωπος ἐγώ· τίς θέλει με ἐλευθερώσει ἀπὸ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; ²⁵ εὐχαριστῶ εἰς τὸν Θεὸν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. ἄρα λοιπὸν αὐτὸς ἐγὼ μὲ τὸν νοῦν μὲν δουλεύω εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν σὰρκα δὲ εἰς τὸν νόμον τῆς ἁμαρτίας.

8 Δὲν [εἶναι] τώρα λοιπὸν οὐδεμία κατάκρισις εἰς τοὺς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοὺς μὴ περιπατοῦντας κατὰ τὴν σὰρκα, ἀλλὰ κατὰ τὸ πνεῦμα. ² διότι ὁ νόμος τοῦ Πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ με ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. ³ ἐπειδὴ τὸ ἀδύνατον εἰς τὸν νόμον, καθότι ἦτο ἀνίσχυρος διὰ τῆς σαρκός, ὁ Θεὸς πέμψας τὸν ἑαυτοῦ Υἱὸν μὲ ὁμοίωμα σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας, κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί, ⁴ διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ δικαιοσύνη τοῦ νόμου εἰς ἡμᾶς τοὺς μὴ περιπατοῦντας κατὰ τὴν σὰρκα, ἀλλὰ κατὰ τὸ πνεῦμα· ⁵ διότι οἱ ζῶντες κατὰ τὴν σὰρκα τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν, οἱ δὲ κατὰ τὸ πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύματος.

⁶ τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη· ⁷ διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς Θεόν· τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται· ⁸ οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες Θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται· ⁹ ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκί, ἀλλ' ἐν πνεύματι, εἴπερ Πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν· εἰ δέ τις Πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ· ¹⁰ εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι' ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην· ¹¹ εἰ δὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσκει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ Πνεύματος ἐν ὑμῖν.

¹² Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμεν οὐ τῇ σαρκὶ τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν· ¹³ εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε· ¹⁴ ὅσοι γὰρ Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ· ¹⁵ οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἰοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν· Ἀββᾶ, ὁ Πατήρ· ¹⁶ αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμεν τέκνα Θεοῦ· ¹⁷ εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι, κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, εἴπερ συμπάσχωμεν ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν· ¹⁸ Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς· ¹⁹ ἢ γὰρ ἀποκαρδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ

⁶ ἐπειδὴ τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς [εἶναι] θάνατος, τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη· ⁷ διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς [εἶναι] ἔχθρα εἰς τὸν Θεόν· ἐπειδὴ εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ δὲν ὑποτάσσεται· ἀλλ' οὐδὲ δύναται· ⁸ ὅσοι δὲ εἶναι τῆς σαρκὸς δὲν δύνανται νὰ ἀρέσωσιν εἰς τὸν Θεόν· ⁹ σεῖς ὅμως δὲν εἰσθε τῆς σαρκὸς, ἀλλὰ τοῦ πνεύματος, ἐὰν τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατοικῇ ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ἐὰν τις δὲν ἔχῃ τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, οὗτος δὲν εἶναι αὐτοῦ· ¹⁰ ἐὰν δὲ ὁ Χριστὸς [ᾔναι] ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα [εἶναι] νεκρὸν διὰ τὴν ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ τὴν δικαιοσύνην· ¹¹ ἐὰν δὲ κατοικῇ ἐν ὑμῖν τὸ Πνεῦμα τοῦ ἀναστήσαντος τὸν Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν, ὁ ἀναστήσας τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν θέλει ζωοποιήσκει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ τοῦ κατοικοῦντος ἐν ὑμῖν.

¹² Ἄρα λοιπόν, ἀδελφοί, εἰμεθα χρεώσται οὐχὶ εἰς τὴν σάρκα ὥστε νὰ ζῶμεν κατὰ σάρκα· ¹³ διότι ἐὰν ζῆτε κατὰ τὴν σάρκα, μέλλετε νὰ ἀποθάνητε· ἀλλ' ἐὰν διὰ τοῦ Πνεύματος θανατόνητε τὰς πράξεις τοῦ σώματος, θέλετε ζῆσαι· ¹⁴ ἐπειδὴ ὅσοι διοικοῦνται ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, οὗτοι εἶναι υἱοὶ τοῦ Θεοῦ· ¹⁵ διότι δὲν ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας διὰ νὰ φοβῆσθε πάλιν, ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἰοθεσίας, διὰ τοῦ ὁποίου κράζομεν· Ἀββᾶ, ὁ Πατήρ· ¹⁶ αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συμμαρτυρεῖ μὲ τὸ πνεῦμα ἡμῶν ὅτι εἰμεθα τέκνα Θεοῦ· ¹⁷ ἐὰν δὲ τέκνα καὶ κληρονόμοι, κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, ἐὰν συμπάσχωμεν, διὰ νὰ γείνωμεν καὶ συμμετοχοὶ τῆς δόξης αὐτοῦ· ¹⁸ ἐπειδὴ φρονῶ ὅτι τὰ παθήματα τοῦ παρόντος καιροῦ δὲν [εἶναι] ἄξια νὰ συγκριθῶσι μὲ τὴν δόξαν τὴν μέλλουσαν νὰ ἀποκαλυφθῇ εἰς ἡμᾶς· ¹⁹ διότι ἡ μεγάλη προσδοκία τῆς κτίσεως

ἀπεκδέχεται. ²⁰ τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἔκουσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, ²¹ ἐπ' ἐλπίδι ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. ²² οἶδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν. ²³ οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ Πνεύματος ἔχοντες καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν. ²⁴ τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν. ἐλπίς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς. ὁ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει; ²⁵ εἰ δὲ ὁ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα. ²⁶ Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ Πνεῦμα συναντιλαμβάνεται ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν. τὸ γὰρ τί προσευξόμεθα καθὼς δεῖ οὐκ οἶδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις. ²⁷ ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας οἶδε τί τὸ φρόνημα τοῦ Πνεύματος, ὅτι κατὰ Θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων. ²⁸ Οἶδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν. ²⁹ ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς. ³⁰ οὓς δὲ προώρισε, τούτους καὶ ἐκάλεσε, καὶ οὓς ἐκάλεσε, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν, οὓς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους καὶ ἐδόξασε. ³¹ Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; ³² ὃς γε τοῦ ἰδίου Υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν

προσμένει τὴν φανέρωσιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ. ²⁰ ἐπειδὴ ἡ κτίσις ὑπετάχθη εἰς τὴν ματαιότητα, οὐχ ἔκουσίως, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα [αὐτήν], ²¹ ἐπ' ἐλπίδι ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις θέλει ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς [καὶ μεταβῇ] εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. ²² ἐπειδὴ ἐξεύρομεν ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συναγωνιᾷ ἕως τοῦ νῦν. ²³ καὶ οὐχὶ μόνον [αὐτή], ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οὔτινες ἔχομεν τὴν ἀπαρχὴν τοῦ Πνεύματος καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ στενάζομεν ἐν ἑαυτοῖς περιμένοντες τὴν υἱοθεσίαν, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν. ²⁴ διότι μὲ τὴν ἐλπίδα ἐσώθημεν. ἐλπίς δὲ ἥτις βλέπεται δὲν εἶναι ἐλπίς. διότι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον βλέπει τις, διὰ τί καὶ ἐλπίζει; ²⁵ ἐὰν δὲ ἐλπίζωμεν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δὲν βλέπομεν, διὰ τῆς ὑπομονῆς περιμένομεν [αὐτό]. ²⁶ Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ Πνεῦμα συμβοηθεῖ εἰς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν. ἐπειδὴ τὸ τί νὰ προσευχηθῶμεν ὡς πρέπει δὲν ἐξεύρομεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ἱκετεύει ὑπὲρ ἡμῶν διὰ στεναγμῶν ἀλαλήτων. ²⁷ ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας ἐξεύρει τί [εἶναι] τὸ φρόνημα τοῦ Πνεύματος, ὅτι κατὰ Θεὸν ἱκετεύει ὑπὲρ τῶν ἁγίων. ²⁸ Ἐξεύρομεν δὲ ὅτι πάντα συνεργοῦσι πρὸς τὸ ἀγαθὸν εἰς τοὺς ἀγαπῶντας τὸν Θεόν, εἰς τοὺς κεκλημένους κατὰ τὸν προορισμὸν [αὐτοῦ]. ²⁹ διότι ὅσους προεγνώρισε, [τούτους] καὶ προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, διὰ νὰ ᾔηται αὐτὸς πρωτότοκος μετὰ πολλῶν ἀδελφῶν. ³⁰ ὅσους δὲ προώρισε, τούτους καὶ ἐκάλεσε, καὶ ὅσους ἐκάλεσε, τούτους καὶ ἐδικαίωσε, καὶ ὅσους ἐδικαίωσε, τούτους καὶ ἐδόξασε. ³¹ Τί λοιπὸν θέλομεν εἰπεῖ πρὸς ταῦτα; ἐὰν ὁ Θεὸς [ᾔηαι] ὑπὲρ ἡμῶν, τίς [θέλει εἶσθαι] καθ' ἡμῶν; ³² ἐπειδὴ ὅστις τὸν ἴδιον

αὐτόν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ
τὰ πάντα ἡμῖν χαρίζεται;
³³ τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν
Θεοῦ; Θεὸς ὁ δικαίων· ³⁴ τίς
ὁ κατακρίνων; Χριστὸς ὁ ἀπο-
θανών, μᾶλλον δὲ καὶ ἐγερθεὶς,
ὃς καὶ ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ
Θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ
ἡμῶν. ³⁵ τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ
τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλί-
ψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς
ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος
ἢ μάχαιρα; ³⁶ καθὼς γέγραπται
ὅτι ἕνεκά σου θανατούμεθα
ὅλην τὴν ἡμέραν· ἐλογίσθημεν
ὡς πρόβατα σφαγῆς. ³⁷ ἀλλ' ἐν
τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ
τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. ³⁸ πέ-
πεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος
οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε
ἄρχαί οὔτε δυνάμεις οὔτε ἐνε-
στῶτα οὔτε μέλλοντα ³⁹ οὔτε
ὑψωμα οὔτε βάθος οὔτε τις κτί-
σις ἐτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρί-
σαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ
τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ
ἡμῶν.

Θ Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ,
οὐ ψεύδομαι, συμμαρτυροῦσιν
μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν
Πνεύματι Ἁγίῳ, ² ὅτι λύπη μοί
ἐστι μεγάλη καὶ ἀδιάλειπτος
ὁδύνη τῇ καρδίᾳ μου. ³ ἡυχό-
μην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα
εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ
τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγ-
γενῶν μου κατὰ σάρκα, ⁴ οἵ-
τινές εἰσιν Ἰσραηλῖται, ὧν ἡ
υἰοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ
διαθήκαι καὶ ἡ νομοθεσία καὶ
ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι,
⁵ ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ
Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὧν
ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς
εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. ⁶ Οὐχ
οἶον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λό-
γος τοῦ Θεοῦ. οὐ γὰρ πάντες
οἱ ἐξ Ἰσραὴλ, οὗτοι Ἰσραὴλ,

ἐαυτοῦ Υἱὸν δὲν ἐφείσθη, ἀλλὰ παρέ-
δωκεν αὐτόν ὑπὲρ πάντων ἡμῶν,
πῶς καὶ μετ' αὐτοῦ δὲν θέλει χαρίσει
εἰς ἡμᾶς τὰ πάντα; ³³ τίς θέλει
ἐγκαλέσει τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Θεοῦ;
Θεὸς [εἶναι] ὁ δικαίων· ³⁴ τίς [θέλει
εἶσθαι] ὁ κατακρίνων; Χριστὸς ὁ
ἀποθανών, μᾶλλον δὲ καὶ ἀναστάς,
ὅστις καὶ εἶναι ἐν τῇ δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ,
ὅστις καὶ μεσιτεύει ὑπὲρ ἡμῶν. ³⁵ τίς
θέλει μας χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης
τοῦ Χριστοῦ; θλίψις ἢ στενοχωρία
ἢ διωγμὸς ἢ πείνα ἢ γυμνότης ἢ
κίνδυνος ἢ μάχαιρα; ³⁶ καθὼς εἶναι
γεγραμμένον ὅτι ἕνεκά σου θανα-
τούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν· ἐλογί-
σθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς. ³⁷ ἀλλ'
εἰς πάντα ταῦτα ὑπερνικῶμεν διὰ
τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. ³⁸ ἐπειδὴ
εἶμαι πεπεισμένος ὅτι οὔτε θάνατος
οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἄρχαί
οὔτε δυνάμεις οὔτε παρόντα οὔτε
μέλλοντα ³⁹ οὔτε ὑψώμα οὔτε βά-
θος οὔτε ἄλλη τις κτίσις θέλει
δυνηθῆναι χωρίσει ἡμᾶς ἀπὸ τῆς
ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Θ Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, δὲν
ψεύδομαι, ἔχων συμμαρτυροῦσαν
μὲ ἐμὲ τὴν συνειδήσιν μου ἐν
Πνεύματι Ἁγίῳ, ² ὅτι ἔχω λύπην
μεγάλην καὶ ἀδιάλειπτον ὁδύνην
ἐν τῇ καρδίᾳ μου. ³ διότι ἡυχόμην
αὐτὸς ἐγὼ νῦν ἡμαί ἀνάθεμα ἀπὸ τοῦ
Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου,
τῶν κατὰ σάρκα συγγενῶν μου,
⁴ οἵτινες εἶναι Ἰσραηλῖται, τῶν
ὁποίων [εἶναι] ἡ υἰοθεσία καὶ ἡ
δόξα καὶ αἱ διαθήκαι καὶ ἡ νομο-
θεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγ-
γγελίαι, ⁵ τῶν ὁποίων [εἶναι] οἱ
πατέρες, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων [ἐγεν-
νήθη] ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ
ὧν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς εἰς
τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. ⁶ Ἀλλὰ δὲν
εἶναι δυνατόν ὅτι ἐξέπεσεν ὁ λόγος
τοῦ Θεοῦ. διότι πάντες οἱ ἐκ τοῦ
Ἰσραὴλ δὲν [εἶναι] οὗτοι Ἰσραὴλ,

⁷ οὐδ' ὅτι εἰς σπέρμα Ἀβραάμ, πάντες τέκνα, ἀλλ' ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα. ⁸ τοῦτ' ἔστιν οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς ταῦτα τέκνα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα. ⁹ ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος· κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι καὶ ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός. ¹⁰ οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα ἐξ ἐνὸς κοίτην ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. ¹¹ μήπω γὰρ γεννηθέντων μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἵνα ἢ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Θεοῦ πρόθεσις μὲν, ¹² οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος, ἐρρέθη αὐτῇ ὅτι ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι, ¹³ καθὼς γέγραπται· τὸν Ἰακώβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἡσαὺ ἐμίσησα.

¹⁴ Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; μὴ γένοιτο. ¹⁵ τῷ γὰρ Μωυσῇ λέγει· ἐλέησω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτειρῶ. ¹⁶ ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος Θεοῦ. ¹⁷ λέγει γὰρ ἡ γραφή τῷ Φαραὼ ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ¹⁸ ἄρα οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ, ὃν δὲ θέλει σκληρύνει. ¹⁹ Ἐρεῖς οὖν μοι· τί ἔτι μέμφεται; τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκε; ²⁰ μενοῦνγε, ὦ ἄνθρωπε, σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ Θεῷ; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι, τί με ἐποίησας οὕτως; ²¹ ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκευὸς, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; ²² εἰ δὲ θέλων ὁ Θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρί-

⁷ οὐδὲ διότι εἶναι σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ, [διὰ τοῦτο εἶναι] πάντες τέκνα, ἀλλ' ἐν τῷ Ἰσαὰκ θέλει κληθῆ εἰς σε σπέρμα. ⁸ τουτέστι, τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς ταῦτα δὲν [εἶναι] τέκνα Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζονται διὰ σπέρμα. ⁹ διότι ὁ λόγος τῆς ἐπαγγελίας [εἶναι] οὗτος· κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον θέλω ἐλθεῖ καὶ ἡ Σάρρα θέλει ἔχει υἱόν. ¹⁰ καὶ οὐχὶ μόνον [τοῦτο], ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα, ὅτε συνέλαβε [δύο] ἐξ ἐνὸς [ἀνδρός], Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. ¹¹ διότι πρὶν ἔτι γεννηθῶσι [τὰ παιδιά], καὶ πρὶν πράξωσι τι ἀγαθὸν ἢ κακόν, διὰ τὸ μὲν ὁ κατ' ἐκλογὴν προορισμὸς τοῦ Θεοῦ, οὐχὶ ἐκ τῶν ἔργων, ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος, ¹² ἐρρέθη πρὸς αὐτὴν ὅτι ὁ μεγαλύτερος θέλει δουλεύσει εἰς τὸν μικρότερον, ¹³ καθὼς εἶναι γεγραμμένον· τὸν Ἰακώβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἡσαὺ ἐμίσησα.

¹⁴ Τί λοιπὸν θέλομεν εἰπεῖ; μήπως [εἶναι] ἀδικία εἰς τὸν Θεόν; μὴ γένοιτο. ¹⁵ διότι πρὸς τὸν Μωυσῆν λέγει· θέλω ἐλεῆσαι ὃντινα ἐλεῶ, καὶ θέλω οἰκτειρήσει ὃντινα οἰκτειρῶ. ¹⁶ ἄρα λοιπὸν δὲν [εἶναι] τοῦ θέλοντος οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος Θεοῦ. ¹⁷ διότι ἡ γραφή λέγει πρὸς τὸν Φαραὼ ὅτι δι' αὐτὸ τοῦτό σε ἐξήγειρα, διὰ τὸ δεῖξω ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ διὰ τὸ διαγγελθῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ¹⁸ ἄρα λοιπὸν ὃντινα θέλει ἐλεεῖ, καὶ ὃντινα θέλει σκληρύνει. ¹⁹ Θέλεις λοιπὸν μοι εἰπεῖ· διὰ τί πλέον, μέμφεται; εἰς τὸ θέλημα αὐτοῦ τίς ἐναντιοῦται; ²⁰ ἀλλὰ μάλιστα σὺ, ὦ ἄνθρωπε, τίς εἶσαι ὅστις ἀνταποκρίνεσαι πρὸς τὸν Θεόν; μήπως τὸ πλάσμα θέλει εἰπεῖ πρὸς τὸν πλάσαντα, διὰ τί με ἔκαμες οὕτως; ²¹ ἢ δὲν ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ μίγματος τὸ κάμῃ ἄλλο μὲν σκευὸς εἰς τιμὴν, ἄλλο δὲ εἰς ἀτιμίαν; ²² [τί δέ,] ἂν ὁ Θεὸς θέλων τὸ δεῖξαι τὴν ὀργὴν

σαι τὸ δυνατόν αὐτοῦ ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκευὴ ὀργῆς κατηρητισμένα εἰς ἀπώλειαν, ²³ καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκευῇ ἐλέους εἰς δόξαν, ²⁴ οὗς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν; ²⁵ ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηὲ λέγει· καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου, καὶ τὴν οὐκ ἡγαπημένην ἡγαπημένην. ²⁶ καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρέθη αὐτοῖς, οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ Θεοῦ ζῶντος. ²⁷ Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ· ἐὰν ἦ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα σωθήσεται. ²⁸ λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντετμημένον ποιήσει Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. ²⁹ καὶ καθὼς προεῖρηκεν Ἡσαΐας· εἰ μὴ Κύριος Σαβαώθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὁμοιωθήμεν. ³⁰ Τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην κατέλαβε δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως, ³¹ Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης εἰς νόμον δικαιοσύνης οὐκ ἔφθασε. ³² διατί; ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων νόμον· προσέκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος, ³³ καθὼς γέγραπται· ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιών λίθον προσκόμματος καὶ πέτρην σκανδάλου, καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κατασχυνθήσεται.

10 Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ· ἐστὶν εἰς σωτηρίαν. ² μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ'

[αὐτοῦ], καὶ νὰ κάμῃ γνωστὴν τὴν δύναμιν αὐτοῦ ὑπέφερε μετὰ πολλῆς μακροθυμίας σκευὴ ὀργῆς κατεσκευασμένα εἰς ἀπώλειαν, ²³ καὶ διὰ νὰ γνωστοποιήσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκευῇ ἐλέους τὰ ὅποια προητοίμασεν εἰς δόξαν, ²⁴ ἡμᾶς τοὺς ὁποίους ἐκάλεσεν οὐχὶ μόνον ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐθνῶν; ²⁵ καθὼς καὶ ἐν τῷ Ὡσηὲ λέγει· θέλω καλέσει λαόν μου τὸν οὐ λαόν μου, καὶ ἡγαπημένην τὴν οὐκ ἡγαπημένην. ²⁶ καὶ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐρρέθη πρὸς αὐτούς, δὲν [εἴσθε] λαός μου, ἐκεῖ θέλουσι καλεσθῇ υἱοὶ Θεοῦ ζῶντος. ²⁷ ὁ δὲ Ἡσαΐας κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ· ἂν [καί] ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἦναι ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ υπόλοιπον [αὐτῶν] θέλει σωθῇ. ²⁸ διότι θέλει τελειώσει καὶ συντέμει λογαριασμὸν μετὰ δικαιοσύνης, ἐπειδὴ συντετμημένον λογαριασμὸν θέλει κάμει ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. ²⁹ καὶ καθὼς προεῖπεν ὁ Ἡσαΐας· ἐὰν ὁ Κύριος Σαβαώθ δὲν ἤθελεν ἀφήσει εἰς ἡμᾶς σπέρμα, ὡς τὰ Σόδομα ἠθέλομεν γείνειν καὶ μετὰ τὰ Γόμορρα ἠθέλομεν ὁμοιωθῇ. ³⁰ Τί λοιπὸν θέλομεν εἰπεῖ; ὅτι τὰ ἔθνη τὰ μὴ ζητοῦντα δικαιοσύνην ἔφθασαν εἰς δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως, ³¹ ὁ δὲ Ἰσραὴλ ζητῶν νόμον δικαιοσύνης εἰς νόμον δικαιοσύνης δὲν ἔφθασε. ³² διὰ τί; ἐπειδὴ δὲν [ἐζήτει αὐτήν] ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐκ τῶν ἔργων τοῦ νόμου· διότι προσέκοψαν εἰς τὸν λίθον τοῦ προσκόμματος, ³³ καθὼς εἶναι γεγραμμένον· ἰδοὺ θέτω ἐν Σιών λίθον προσκόμματος καὶ πέτρην σκανδάλου, καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτὸν δὲν θέλει κατασχυνθῇ.

10 Ἀδελφοί, ἡ ἐπιθυμία τῆς καρδίας μου καὶ ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ εἶναι διὰ τὴν σωτηρίαν [αὐτῶν]. ² διότι μαρτυρῶ περὶ αὐτῶν ὅτι ἔχουσι ζῆλον Θεοῦ, ἀλλ' οὐχὶ κατ'

ἐπίγνωσιν. ³ ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στήσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. ⁴ τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι. ⁵ Μωυσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. ⁶ ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτω λέγει· μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; τοῦτ' ἔστι Χριστὸν καταγαγεῖν. ⁷ ἡ τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; τοῦτ' ἔστι Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. ⁸ ἀλλὰ τί λέγει; ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τοῦτ' ἔστι τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν. ⁹ ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ. ¹⁰ καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. ¹¹ λέγει γὰρ ἡ γραφή· πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνήσεται. ¹² οὐ γὰρ ἔστι διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἑλλήνος· ὁ γὰρ αὐτὸς Κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν. ¹³ πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται. ¹⁴ πῶς οὖν ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ πιστεύσουσιν οὐ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ ἀκούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος; ¹⁵ πῶς δὲ κηρύξουσιν ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι; καθὼς γέγραπται· ὡς ὠραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθὰ. ¹⁶ Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν

ἐπίγνωσιν. ³ ἐπειδὴ μὴ γνωρίζοντες τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ, καὶ ζητοῦντες νὰ συστήσωσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν δικαιοσύνην, δὲν ὑπετάχθησαν εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ. ⁴ ἐπειδὴ τὸ τέλος τοῦ νόμου [εἶναι] ὁ Χριστὸς πρὸς δικαιοσύνην εἰς πάντα τὸν πιστεύοντα. ⁵ διότι ὁ Μωυσῆς γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, [λέγων] ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὁ κάμνων ταῦτα θέλει ζῆσαι δι' αὐτῶν. ⁶ ἡ ἐκ πίστεως ὁμῶς δικαιοσύνη λέγει οὕτω· μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, τίς θέλει ἀναβῆναι εἰς τὸν οὐρανόν; τουτέστι διὰ νὰ καταβιβάσῃ τὸν Χριστόν. ⁷ ἡ τίς θέλει καταβῆναι εἰς τὴν ἄβυσσον; τουτέστι διὰ νὰ ἀναβιβάσῃ τὸν Χριστόν ἐκ νεκρῶν. ⁸ ἀλλὰ τί λέγει; πλησίον σου εἶναι ὁ λόγος, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τουτέστιν ὁ λόγος τῆς πίστεως τὸν ὁποῖον κηρύττομεν. ⁹ ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς διὰ τοῦ στόματός σου τὸν Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, θέλεις σωθῆναι. ¹⁰ διότι μὲ τὴν καρδίαν πιστεύει τις πρὸς δικαιοσύνην, καὶ μὲ τὸ στόμα γίνεται ὁμολογία πρὸς σωτηρίαν. ¹¹ διότι λέγει ἡ γραφή· πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτὸν δὲν θέλει καταισχυνοθῆναι. ¹² ἐπειδὴ δὲν εἶναι διαφορὰ Ἰουδαίου τε καὶ Ἑλλήνος· διότι ὁ αὐτὸς Κύριος [εἶναι] πάντων, πλουσίος πρὸς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν. ¹³ διότι πᾶς ὅστις ἐπικαλεσθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου θέλει σωθῆναι. ¹⁴ πῶς λοιπὸν θέλουσιν ἐπικαλεσθῇ [ἐκεῖνον] εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἐπίστευσαν; καὶ πῶς θέλουσι πιστεύσει εἰς [ἐκεῖνον περὶ] τοῦ ὁποίου δὲν ἤκουσαν; καὶ πῶς θέλουσιν ἀκούσει χωρὶς [νὰ ὑπάρχῃ] ὁ κηρύττων; ¹⁵ καὶ πῶς θέλουσι κηρύξει ἐὰν δὲν ἀποσταλῶσι; καθὼς εἶναι γεγραμμένον· πόσον ὠραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθὰ. ¹⁶ Ἀλλὰ δὲν ὑπῆ-

τῷ εὐαγγελίῳ. Ὑσαίας γὰρ λέγει· Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; ¹⁷ ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Θεοῦ. ¹⁸ ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; μενοῦνγε εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. ¹⁹ ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἔγνω Ἰσραὴλ; πρῶτος Μωυσῆς λέγει· ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτω παροργιῶ ὑμᾶς. ²⁰ Ὑσαίας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει· εὐρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανῆς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσι. ²¹ πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει· ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα.

11 Λέγω οὖν, μὴ ἀπόσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμίν. ² οὐκ ἀπόσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω. ἢ οὐκ οἴδατε ἐν Ἡλίᾳ τί λέγει ἡ γραφή; ὡς ἐντυγχάνει τῷ Θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ λέγων· ³ Κύριε, τοὺς προφῆτας σου ἀπέκτειναν καὶ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν, καὶ ἐγὼ ὑπελείφθην μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μου. ⁴ ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός; κατέλιπον ἐμαυτῷ ἐπτακισχιλίους ἀνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ. ⁵ οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λείμμα κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν. ⁶ εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι ἐξ ἔργων· ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι γίνεται χάρις. εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι ἐστὶ χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι ἐστὶν ἔργον. ⁷ Τί οὖν; ὁ ἐπιζητεῖ Ἰσραὴλ, τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν, ἢ δὲ ἐκλογὴ

κουσαν πάντες εἰς τὸ εὐαγγέλιον. διότι ὁ Ὑσαίας λέγει· Κύριε, τίς ἐπίστευσεν εἰς τὸ κήρυγμα ἡμῶν; ¹⁷ ἄρα ἡ πίστις [εἶναι] ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. ¹⁸ λέγω ὅμως, μὴ δὲν ἤκουσαν; μάλιστα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης οἱ λόγοι αὐτῶν. ¹⁹ ἀλλὰ λέγω, μὴ δὲν ἐγνώρισεν ὁ Ἰσραὴλ; πρῶτος ὁ Μωυσῆς λέγει· ἐγὼ θέλω σας παροξύνει εἰς ζηλοτυπίαν με [τοὺς] μὴ ἔθνος, θέλω σᾶς παροργίσει με ἔθνος ἀσύνετον. ²⁰ ὁ δὲ Ὑσαίας ἀποτολμᾷ καὶ λέγει· εὐρέθην παρὰ τῶν μὴ ζητούντων μέ, ἐφανερώθην εἰς τοὺς μὴ ἐρωτῶντας περὶ ἐμοῦ. ²¹ πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει· ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξέτεινα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα.

11 Λέγω λοιπόν, μήπως ἀπέρριψεν ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; μὴ γένοιτο· διότι καὶ ἐγὼ Ἰσραηλῆτης εἰμαι, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, [ἐκ] φυλῆς Βενιαμίν. ² δὲν ἀπέρριψεν ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸν ὅποιον προεγνώρισεν. ἢ δὲν ἐξεύρετε τί λέγει ἡ γραφή περὶ τοῦ Ἡλία; πῶς ὀμιλεῖ πρὸς τὸν Θεὸν κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ λέγων· ³ Κύριε, τοὺς προφῆτας σου ἐθανάτωσαν καὶ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν, καὶ ἐγὼ ἐναπελείφθην μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μου. ⁴ ἀλλὰ τί ἀποκρίνεται πρὸς αὐτὸν ὁ Θεός; ἀφῆκα εἰς ἐμαυτὸν ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν, οἵτινες δὲν ἔκλιναν γόνυ εἰς τὸν Βάαλ. ⁵ οὕτω λοιπόν καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος καιροῦ ἀπέμεινε κατὰ λοιπόν [τι] κατ' ἐκλογὴν χάριτος. ⁶ ἐὰν δὲ κατὰ χάριν, δὲν [εἶναι] πλέον ἐξ ἔργων· ἐπεὶ δὴ [τότε] ἡ χάρις δὲν γίνεται πλέον χάρις. ἐὰν δὲ ἐξ ἔργων, δὲν εἶναι πλέον χάρις· ἐπεὶ δὴ τὸ ἔργον δὲν εἶναι πλέον ἔργον. ⁷ τί λοιπόν; ὁ Ἰσραὴλ δὲν ἐπέτυχεν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ζητεῖ,

ἐπέτυχεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώ-
θησαν, ⁸ καθὼς γέγραπται· ἔδω-
κεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς πνεῦμα
κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ
βλέπειν καὶ ὦτα τοῦ μὴ
ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέ-
ρας. ⁹ καὶ Δαυεὶδ λέγει· γενη-
θήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς
παγίδα καὶ εἰς θήραν καὶ εἰς
σκάνδαλον καὶ εἰς ἀνταπόδομα
αὐτοῖς. ¹⁰ σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφ-
θαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν,
καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντός
σύγκαμψον. ¹¹ Λέγω οὖν, μὴ
ἐπταισαν ἵνα πέσωσι; μὴ γένοιτο·
ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ
σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ
παραζηλώσαι αὐτούς. ¹² εἰ δὲ τὸ
παραπτῶμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμος
καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος
ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα
αὐτῶν;

¹³ Ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν.
ἐφ' ὅσον μὲν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν
ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου
δοξάζω, ¹⁴ εἰ πως παραζηλώσω
μου τὴν σάρκα καὶ σώσω τινὰς
ἐξ αὐτῶν. ¹⁵ εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ
αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς
ἡ πρόσληψις εἰ μὴ ζωὴ ἐκ
νεκρῶν; ¹⁶ εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ
ἀγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ
ἡ ῥίζα ἀγία, καὶ οἱ κλάδοι.
¹⁷ Εἰ δὲ τινες τῶν κλάδων
ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος
ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς καὶ
συγκοινωνὸς τῆς ῥίζης καὶ τῆς
πίστεως τῆς ἐλαίας ἐγένον, μὴ
κατακαυχῶ τῶν κλάδων. ¹⁸ εἰ
δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν
ῥίζαν βαστάζεις, ἀλλ' ἡ ῥίζα σέ.
¹⁹ ἔρεῖς οὖν· ἐξεκλάσθησαν οἱ
κλάδοι, ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ.
²⁰ καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλά-
σθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἕστηκας.
μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ·
²¹ εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ φύσιν
κλάδων οὐκ ἐφείσατο, μὴ πως

οἱ ἐκλεκτοὶ ὁμῶς ἐπέτυχον· οἱ δὲ
λοιποὶ ἐτυφλώθησαν, ⁸ καθὼς εἶναι
γεγραμμένον· ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς
ὁ Θεὸς πνεῦμα νυσταγμοῦ, ὀφθαλ-
μοὺς διὰ νὰ μὴ βλέπωσι καὶ ὦτα
διὰ νὰ μὴ ἀκούωσιν, ἕως τῆς σήμερον
ἡμέρας. ⁹ καὶ ὁ Δαβὶδ λέγει· ἄς
γείνη ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα
καὶ εἰς βρόχον καὶ εἰς σκάνδαλον
καὶ εἰς ἀνταπόδομα εἰς αὐτούς·
¹⁰ ἄς σκοτισθῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν
διὰ νὰ μὴ βλέπωσι, καὶ τὸν νῶτον
αὐτῶν διαπαντὸς κύρτωσον. ¹¹ Λέγω
λοιπόν, μήπως ἐπταισαν διὰ νὰ
πέσωσι; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ διὰ τῆς
πτώσεως αὐτῶν [ἔγεινεν] ἡ σωτηρία
εἰς τὰ ἔθνη, διὰ νὰ κινήσῃ αὐτοὺς
εἰς ζηλοτυπίαν. ¹² καὶ ἐάν ἡ πτώσις
αὐτῶν [ᾗναι] πλοῦτος τοῦ κόσμου
καὶ ἡ ἐλάττωσις αὐτῶν πλοῦτος τῶν
ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα
αὐτῶν;

¹³ Διότι πρὸς ἐσᾶς τὰ ἔθνη λέγω.
ἐφ' ὅσον μὲν εἰμαι ἐγὼ ἀπόστολος
τῶν ἐθνῶν, τὴν διακονίαν μου δοξά-
ζω, ¹⁴ ἵσως κινήσω εἰς ζηλοτυπίαν
[αὐτοὺς οἵτινες εἶναι] σὰρξ μου καὶ
σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. ¹⁵ διότι
ἐάν ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν [ᾗναι] φιλίωσις
τοῦ κόσμου, τί [θέλει εἶσθαι] ἡ
πρόσληψις [αὐτῶν] εἰμὴ ζωὴ ἐκ
νεκρῶν; ¹⁶ καὶ ἐάν ἡ ζύμη [ᾗναι]
ἀγία; [εἶναι] καὶ τὸ φύραμα καὶ ἐάν
ἡ ῥίζα [ᾗναι] ἀγία, [εἶναι] καὶ οἱ
κλάδοι. ¹⁷ ἀλλ' ἐάν τινες τῶν κλά-
δων ἀπεκόπησαν, σὺ δὲ ἀγριελαία
οὖσα ἐνεκεντρίσθης μεταξὺ αὐτῶν
καὶ ἔγεινες συγκοινωνὸς τῆς ῥίζης
καὶ τῆς παχύτητος τῆς ἐλαίας, ¹⁸ μὴ
κατακαυχᾶσαι ἐναντίον τῶν κλάδων·
ἐάν δὲ κατακαυχᾶσαι, σὺ δὲν βαστά-
ζεις τὴν ῥίζαν, ἀλλ' ἡ ῥίζα σε. ¹⁹ θέ-
λεις εἰπεῖ λοιπόν· ἀπεκόπησαν οἱ
κλάδοι, διὰ νὰ ἐγκεντρισθῶ ἐγώ.
²⁰ καλῶς· διὰ τὴν ἀπιστίαν ἀπεκόπη-
σαν, σὺ δὲ διὰ τῆς πίστεως ἵστασαι.
μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ· ²¹ διότι
ἐάν ὁ Θεὸς δὲν ἐφείσθη τοὺς φυσικοὺς

οὐδὲ σοῦ φείσεται. ²² ἴδε οὖν χρησιμότητα καὶ ἀποτομίαν Θεοῦ, ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας ἀποτομίαν, ἐπὶ δὲ σὲ χρησιμότητα, ἐὰν ἐπιμείνης τῇ χρησιμότητι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ. ²³ καὶ ἐκείνῳ δέ, ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισθήσονται· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς. ²⁴ εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιελαίον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ; ²⁵ Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ᾗτε παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πῶρως ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ, ²⁶ καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται· ἤξει ἐκ Σιών ὁ ῥυόμενος καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ· ²⁷ καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ²⁸ κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς, κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας. ²⁹ ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλῆσις τοῦ Θεοῦ. ³⁰ ὥσπερ γὰρ καὶ ὑμεῖς ποτὲ ἠπειθήσατε τῷ Θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ, ³¹ οὕτω καὶ οὗτοι νῦν ἠπειθήσαν, τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσι· ³² συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ. ³³ Ὡς βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ. ὡς ἀνεξερευνήτα τὰ κρίματα αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. ³⁴ τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου; ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; ³⁵ ἢ τίς

κλάδους, [πρόσχε] μήπως δὲν φεισθῇ μηδέ σε. ²² Ἰδὲ λοιπὸν τὴν χρησιμότητα καὶ τὴν αὐστηρότητα τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας τὴν αὐστηρότητα, ἐπὶ σε δὲ τὴν χρησιμότητα, ἐὰν ἐπιμείνης εἰς τὴν χρησιμότητα· διότι [ἄλλως] καὶ σὺ θέλεις ἀποκοπῇ. ²³ καὶ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν δὲν ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν ἀπιστίαν, θέλουσιν ἐγκεντρισθῇ· διότι δυνατὸς εἶναι ὁ Θεὸς πάλιν νὰ ἐγκεντρίσῃ αὐτούς. ²⁴ ἐπειδὴ ἐὰν σὺ ἀπεκόπης ἀπὸ τῆς φυσικῆς ἀγριελαίας καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιελαίαν, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ φυσικοὶ θέλουσιν ἐγκεντρισθῇ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐλαίαν; ²⁵ Διότι δὲν θέλω νὰ ἀγνοῇτε, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, διὰ νὰ μὴ ὑψηλοφρονῇτε, ὅτι τύφλωσις κατὰ μέρος ἔγεινεν εἰς τὸν Ἰσραὴλ ἕως οὗ εἰσέλθῃ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν, ²⁶ καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ θέλει σωθῇ, καθὼς εἶναι γεγραμμένον· θέλει ἐλθεῖ ἐκ Σιών ὁ λυτρωτὴς καὶ θέλει ἀποστρέψει τὰς ἀσεβείας ἀπὸ τοῦ Ἰακώβ· ²⁷ καὶ αὕτη [εἶναι] ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη πρὸς αὐτούς, ὅταν ἀφαιρέσω τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ²⁸ κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, [εἶναι] ἐχθροὶ διὰ σᾶς, κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας. ²⁹ διότι ἀνεπίδεκτα μεταμελείας [εἶναι] τὰ χαρίσματα καὶ ἡ πρόσκλησις τοῦ Θεοῦ. ³⁰ διότι καθὼς καὶ σεῖς ἠπειθήσατέ ποτε εἰς τὸν Θεόν, τώρα ὅμως ἠλεήθητε ἐν τῇ ἀπειθείᾳ τούτων, ³¹ οὕτω καὶ οὗτοι ἠπειθήσαν τώρα, ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει διὰ νὰ ἐλεηθῶσι καὶ αὐτοί· ³² διότι ὁ Θεὸς συνέκλεισε τοὺς πάντας εἰς τὴν ἀπείθειαν, διὰ νὰ ἐλεήσῃ τοὺς πάντας. ³³ Ὡς βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ. πόσον ἀνεξερευνήτοι [εἶναι] αἱ κρίσεις αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. ³⁴ διότι τίς ἐγνώρισε τὸν νοῦν τοῦ Κυρίου; ἢ τίς ἔγεινε σύμβουλος αὐτοῦ; ³⁵ ἢ τίς ἔδωκέ [τι]

προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; ³⁶ ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

12 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρισμῶν τοῦ Θεοῦ, παραστήσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν, ² καὶ μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον.

³ Λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἐκάστω ὡς ὁ Θεὸς ἐμέρισε μέτρον πίστεως. ⁴ καθάπερ γὰρ ἐν ἐνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει προᾶξιν, ⁵ οὕτως οἱ πολλοὶ ἐν σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ καθ' εἰς ἀλλήλων μέλη. ⁶ ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθείσαν ἡμῖν διάφορα, εἴτε προφητεῖαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως, ⁷ εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ, εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, ⁸ εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει, ὁ μεταδιδούς, ἐν ἀπλότητι, ὁ προϊστάμενος, ἐν σπουδῇ, ὁ ἐλεῶν, ἐν ἰλαρότητι.

⁹ Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος. ἀποστινγοῦντες τὸ πονηρόν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ, ¹⁰ τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι, τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι, ¹¹ τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί, τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες, ¹² τῇ

πρῶτος εἰς αὐτόν, διὰ τὸ γεῖναι εἰς αὐτὸν ἀνταπόδοσις; ³⁶ ἐπειδὴ ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτόν [εἶναι] τὰ πάντα. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

12 Σᾶς παρακαλῶ λοιπόν, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρισμῶν τοῦ Θεοῦ, νὰ παραστήσητε τὰ σώματά σας θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον εἰς τὸν Θεόν, [ἥτις εἶναι] ἡ λογικὴ σας λατρεία, ² καὶ μὴ συμμορφόνεσθε μετὸν αἰῶνα τοῦτον, ἀλλὰ μεταμορφόνεσθε διὰ τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ νοῦς σας, ὥστε νὰ δοκιμάζητε τί [εἶναι] τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον.

³ Διότι λέγω διὰ τῆς χάριτος τῆς εἰς ἐμὲ δοθείσης πρὸς πάντα ὅστις εἶναι μεταξὺ σας, νὰ μὴ φρονῇ ὑψηλότερα παρ' ὅτι πρέπει νὰ φρονῇ, ἀλλὰ νὰ φρονῇ ὥστε νὰ σωφρονῇ, κατὰ τὸ μέτρον τῆς πίστεως τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐμοίρασεν εἰς ἕκαστον. ⁴ διότι καθὼς ἔχομεν ἐν ἐνὶ σώματι μέλη πολλὰ, πάντα δὲ τὰ μέλη δὲν ἔχουσι τὸ αὐτὸ ἔργον, ⁵ οὕτω [καὶ ἡμεῖς] οἱ πολλοὶ ἐν σῶμα εἴμεθα ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ καθεὶς μέλη ἀλλήλων. ⁶ ἔχοντες δὲ χαρίσματα διάφορα κατὰ τὴν δοθείσαν εἰς ἡμᾶς χάριν, εἴτε προφητεῖαν, [ἃς προφητεύωμεν] κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως, ⁷ εἴτε διακονίαν, [ἃς καταγινώμεθα] εἰς τὴν διακονίαν, εἴτε διδάσκει τις, [ἃς καταγίνεται] εἰς τὴν διδασκαλίαν, ⁸ εἴτε προτρέπει τις, εἰς τὴν προτροπὴν, ὁ μεταδίδων, [ἃς μεταδίδῃ] ἐν ἀπλότητι, ὁ προϊστάμενος, [ἃς προΐσταται] μετ' ἐπιμελείας, ὁ ἐλεῶν, [ἃς ἐλεῇ] ἐν ἰλαρότητι.

⁹ Ἡ ἀγάπη [ἃς ἦναι] ἀνυπόκριτος. ἀποστρέφεσθε τὸ πονηρόν, προσκολλᾶσθε εἰς τὸ ἀγαθόν, ¹⁰ [γίνεσθε] πρὸς ἀλλήλους φιλόστοργοι διὰ τῆς φιλαδελφίας, προλαμβάνοντες νὰ τιμᾶτε ἀλλήλους, ¹¹ εἰς τὴν σπουδὴν ἄοκνοι, κατὰ τὸ πνεῦμα ζέοντες, τὸν Κύριον δουλεύοντες, ¹² εἰς τὴν

ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει ὑπομένοντες, τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες, ¹³ ταῖς χρεΐαις τῶν ἀγίων κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. ¹⁴ εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς, εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε. ¹⁵ χαίρειν μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων. ¹⁶ τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες. μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς. ¹⁷ μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες. προνοοῦμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων. ¹⁸ εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες. ¹⁹ μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ· ἔμοι ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος. ²⁰ ἐὰν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρὸς σου, ψώμιζε αὐτόν, ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ²¹ μὴ νικᾷς ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

13 Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερχούσαις ὑποτασσέσθω. οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν. ² ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθεστήκεν· οἱ δὲ ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρῖμα λήφονται. ³ οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν. θέλεις δὲ μὴ φοβέσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποιεῖ, καὶ ἐξεῖς ἔπαινον ἐξ αὐτῆς. ⁴ Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστί σοι εἰς τὸ ἀγαθόν. ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκὴ τὴν μάχαιραν φορεῖ Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν, ἐκδικος

ἐλπίδα χαίροντες, εἰς τὴν θλίψιν ὑπομένοντες, εἰς τὴν προσευχὴν προσκαρτεροῦντες, ¹³ εἰς τὰς χρεΐας τῶν ἀγίων μεταδίδοντες, τὴν φιλοξενίαν ἀκολουθοῦντες. ¹⁴ εὐλογεῖτε τοὺς καταδιώκοντας ὑμᾶς, εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε. ¹⁵ χαίρετε μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίετε μετὰ κλαιόντων. ¹⁶ ἔχετε πρὸς ἀλλήλους τὸ αὐτὸ φρόνημα. μὴ ὑψηλοφρονεῖτε, ἀλλὰ συγκαταβαίνετε εἰς τοὺς ταπεινοὺς. μὴ φαντάζεσθε ἑαυτοὺς φρονίμους. ¹⁷ εἰς μηδέν μὴ ἀνταποδίδετε κακὸν ἀντὶ κακοῦ· προνοεῖτε τὰ καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων. ¹⁸ εἰ δυνατόν, ὅσον τὸ ἀφ' ὑμῶν εἰρηνεύετε μετὰ πάντων ἀνθρώπων. ¹⁹ μὴ ἐκδικῆτε ἑαυτοὺς, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ· διότι εἶναι γεγραμμένον· εἰς ἐμέ [ἀνήκει] ἡ ἐκδίκησις, ἐγὼ θέλω κάμει ἀνταπόδοσιν, λέγει Κύριος. ²⁰ ἐὰν λοιπὸν πεινᾷ ὁ ἐχθρὸς σου, τρέφε αὐτόν, ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· διότι πράττων τοῦτο θέλεις σωρεύσει ἄνθρακας πυρὸς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ²¹ μὴ νικᾷσαι ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα διὰ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ κακόν.

13 Πᾶσα ψυχὴ ἃς ὑποτάσσεται εἰς τὰς ἀνωτέρας ἐξουσίας. διότι δὲν ὑπάρχει ἐξουσία εἰμὴ ἀπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἶναι τεταγμέναι. ² ὥστε ὁ ἐναντιούμενος εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐναντιοῦται εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ ἐναντιούμενοι θέλουσι λάβει εἰς ἑαυτοὺς καταδίκην. ³ διότι οἱ ἄρχοντες δὲν εἶναι φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν. θέλεις δὲ νὰ μὴ φοβῇσαι τὴν ἐξουσίαν; πράττε τὸ καλόν, καὶ θέλεις ἔχει ἔπαινον παρ' αὐτῆς. ⁴ ἐπειδὴ [ὁ ἄρχων] εἶναι τοῦ Θεοῦ ὑπρέτης εἰς σε πρὸς τὸ καλόν. ἐὰν ὅμως πράττης τὸ κακόν, φοβοῦ· διότι δὲν φορεῖ ματαίως τὴν μάχαιραν· ἐπειδὴ τοῦ Θεοῦ ὑπρέτης εἶναι, ἐκδικητῆς διὰ

εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσ-
 σοντι. ⁵ διὸ ἀνάγκη ὑποτάσ-
 σεσθαι οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργήν,
 ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνειδήσιν.
 διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους
 τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ Θεοῦ
 εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρ-
 τεροῦντες. ⁷ ἀπόδοτε οὖν πᾶσι
 τὰς ὀφειλάς, τῷ τὸν φόρον τὸν
 φόρον, τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος,
 τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον, τῷ
 τὴν τιμὴν τὴν τιμὴν. ⁸ μηδενὶ
 μηδὲν ὀφείλετε εἰ μὴ τὸ ἀγα-
 πᾶν ἀλλήλους· ὁ γὰρ ἀγαπῶν
 τὸν ἕτερον νόμον πεπλήρωκε.
⁹ τὸ γάρ, οὐ μοιχεύσεις, οὐ
 φονεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐκ ἐπι-
 θυμήσεις, καὶ εἴ τις ἑτέρα
 ἐντολή, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ
 ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ, ἀγαπή-
 σεις τὸν πλησίον σου ὡς ἐαυ-
 τόν. ¹⁰ ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον
 κακὸν οὐκ ἐργάζεται· πλήρωμα
 οὖν νόμου ἡ ἀγάπη. ¹¹ Καὶ
 τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρόν, ὅτι
 ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερ-
 θῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν
 ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσα-
 μεν. ¹² ἡ νῦν προέκοψεν, ἡ δὲ
 ἡμέρα ἤγγικεν. ἀποθώμεθα οὖν
 τὰ ἔργα τοῦ σκότους καὶ
 ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φω-
 τός. ¹³ ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχη-
 μόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώ-
 μοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις
 καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ
 ζήλῳ. ¹⁴ ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν
 Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς
 σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς
 ἐπιθυμίας.

14 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πί-
 στει προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς
 διακρίσεις διαλογισμῶν. ² ὃς μὲν
 πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ
 ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. ³ ὁ ἐσθίων
 τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενέτω,
 καὶ ὁ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα
 μὴ κρινέτω· ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν

[νὰ ἐκτελῇ] τὴν ὀργὴν κατὰ τοῦ πράτ-
 τοντος τὸ κακόν. ⁵ διὰ τοῦτο [εἶναι]
 ἀνάγκη νὰ ὑποτάσσησθε οὐχὶ μόνον
 διὰ τὴν ὀργήν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν
 συνειδήσιν. ⁶ ἐπειδὴ διὰ τοῦτο πληρό-
 νετε καὶ φόρους· διότι ὑπηρεῖται τοῦ
 Θεοῦ εἶναι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐνασχολού-
 μενοι. ⁷ ἀπόδοτε λοιπὸν εἰς πάντας
 τὰ ὀφειλόμενα, εἰς ὄντινα [ὀφείλετε]
 τὸν φόρον τὸν φόρον, εἰς ὄντινα τὸν
 δασμὸν τὸν δασμόν, εἰς ὄντινα τὸν
 φόβον τὸν φόβον, εἰς ὄντινα τὴν
 τιμὴν τὴν τιμὴν. ⁸ εἰς μηδένα μὴ
 ὀφείλετε μηδὲν εἰμὴ τὸ νὰ ἀγαπᾶτε
 ἀλλήλους· διότι ὁ ἀγαπῶν τὸν ἄλλον
 ἐκπληροῖ τὸν νόμον. ⁹ ἐπειδὴ τό,
 μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ
 κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσης, μὴ
 ἐπιθυμήσης, καὶ πᾶσα ἄλλη ἐντολή,
 ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ συμπεριλαμβάνε-
 ται, ἐν τῷ· θέλεις ἀγαπᾶ τὸν πλη-
 σίον σου ὡς σεαυτόν. ¹⁰ ἡ ἀγάπη
 κακὸν δὲν κάμνει εἰς τὸν πλησίον·
 [εἶναι] λοιπὸν ἐκπλήρωσις τοῦ νόμου
 ἡ ἀγάπη. ¹¹ Καὶ μάλιστα, ἐξεύροντες
 τὸν καιρόν, ὅτι [εἶναι] ἤδη ὥρα νὰ
 ἐγερθῶμεν ἐκ τοῦ ὕπνου· διότι
 [εἶναι] πλησιεστέρα εἰς ἡμᾶς ἡ
 σωτηρία παρ' ὅτε ἐπιστεύσαμεν.
¹² ἡ νῦν προεχώρησεν, ἡ δὲ ἡμέρα
 ἐπλησίασεν· ἃς ἀπορρίψωμεν λοι-
 πὸν τὰ ἔργα τοῦ σκότους καὶ ἃς
 ἐνδυσώμεν τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. ¹³ ἃς
 περιπατήσωμεν εὐσχημόνως ὡς ἐν
 ἡμέρᾳ, μὴ εἰς συμπόσια καὶ μέθας,
 μὴ εἰς κοίτας καὶ ἀσελγείας, μὴ εἰς
 ἔριδα καὶ φθόνον. ¹⁴ ἀλλ' ἐνδύθητε
 τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ μὴ
 φροντίζετε περὶ τῆς σαρκὸς εἰς [τὸ
 νὰ ἐκτελῇτε] τὰς ἐπιθυμίας [αὐτῆς].

14 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα κατὰ τὴν
 πίστιν προσδέχεσθε, οὐχὶ εἰς
 φιλονεικίας διαλογισμῶν. ² ἄλλος
 μὲν πιστεύει ὅτι [δύναται] νὰ τρώγῃ
 πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν τρώγει λάχανα.
³ ὁ τρώγων ἃς μὴ καταφρονῇ τὸν
 μὴ τρώγοντα, καὶ ὁ μὴ τρώγων
 ἃς μὴ κρίνῃ τὸν τρώγοντα· διότι

προσελάβετο. ⁴ σὺ τίς εἶ ὁ κρινῶν ἄλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει· σταθῇσεται δέ· δυνατὸς γὰρ ἐστὶν ὁ Θεὸς στήσαι αὐτόν. ⁵ ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῦτ' πληροφορεῖσθω. ⁶ ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ φρονεῖ, καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ οὐ φρονεῖ. καὶ ὁ ἐσθίων Κυρίῳ ἐσθίει· εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ Θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ. ⁷ οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἐαυτῷ ζῇ καὶ οὐδείς ἐαυτῷ ἀποθνήσκει. ⁸ ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ ζῶμεν· ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκομεν. ἐάν τε οὖν ζῶμεν ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ Κυρίου ἐσμέν. ⁹ εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἐξη- σεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. ¹⁰ Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ. ¹¹ γέγραπται γάρ· ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ Θεῷ. ¹² ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἐαυτοῦ λόγον δώσει τῷ Θεῷ. ¹³ Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν, ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα· τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. ¹⁴ οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' ἐαυτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν. ¹⁵ εἰ δὲ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. μὴ τῷ

ὁ Θεὸς προσεδέχθη αὐτόν. ⁴ σὺ τίς εἶσαι ὅστις κρίνεις ξένον δοῦλον; εἰς τὸν ἴδιον αὐτοῦ κύριον ἵσταται ἢ πίπτει· θέλει ὅμως σταθῇ, διότι ὁ Θεὸς εἶναι δυνατὸς νὰ στήσῃ αὐτόν. ⁵ ἄλλος μὲν κρίνει μίαν ἡμέραν [ἀγίω- τέραν] παρὰ [ἄλλην] ἡμέραν, ἄλλος δὲ κρίνει [ἴσην] πᾶσαν ἡμέραν. ἃς ἦναι ἕκαστος πεπληροφορημένος εἰς τὸν ἴδιον αὐτοῦ νοῦν. ⁶ ὁ παρατηρῶν τὴν ἡμέραν παρατηρεῖ [αὐτὴν] διὰ τὸν Κύριον, καὶ ὁ μὴ παρατηρῶν τὴν ἡμέραν διὰ τὸν Κύριον δὲν παρατηρεῖ [αὐτὴν]. ὁ τρώγων διὰ τὸν Κύριον τρώγει· διότι εὐχαριστεῖ εἰς τὸν Θεόν. καὶ ὁ μὴ τρώγων διὰ τὸν Κύριον δὲν τρώγει, καὶ εὐχαριστεῖ εἰς τὸν Θεόν. ⁷ διότι οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ζῇ δι' ἐαυτὸν καὶ οὐδεὶς ἀποθνήσκει δι' ἐαυτόν. ⁸ ἐπειδὴ ἐάν τε ζῶμεν, διὰ τὸν Κύριον ζῶμεν· ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, διὰ τὸν Κύριον ἀποθνήσκομεν. ἐάν τε λοιπὸν ζῶμεν ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ Κυρίου εἴμεθα. ⁹ ἐπειδὴ διὰ τοῦτο ὁ Χριστὸς καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἀνέζησε, διὰ νὰ ἦναι Κύριος καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων. ¹⁰ Σὺ δὲ διὰ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ καὶ σὺ διὰ τί ἐξουθε- νεῖς τὸν ἀδελφόν σου; ἐπειδὴ πάντες ἡμεῖς θέλομεν παρασταθῇ εἰς τὸ βῆμα τοῦ Χριστοῦ. ¹¹ διότι εἶναι γεγραμ- μένον· ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος, ὅτι εἰς ἐμὲ θέλει κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα θέλει δοξολογήσῃ τὸν Θεόν. ¹² ἄρα λοιπὸν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἐαυτοῦ θέλει δώσει λόγον εἰς τὸν Θεόν. ¹³ Λοιπὸν ἃς μὴ κρίνωμεν πλέον ἀλ- λήλους, ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ νὰ μὴ βάλλητε πρόσκομμα εἰς τὸν ἀδελφόν ἢ σκάνδαλον. ¹⁴ ἐξεύρω καὶ εἶμαι πεπεισμένος ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει ἀκάθαρτον ἀφ' ἐαυτοῦ· εἰμὶ εἰς τὸν ὅστις στοχάζεται τι ὅτι εἶναι ἀκάθαρτον, εἰς ἐκεῖνον [εἶναι] ἀκάθαρτον. ¹⁵ ἐάν ὅμως ὁ ἀδελφός σου λυπῇται διὰ φαγητόν, δὲν περιπατεῖς πλέον κατὰ ἀγάπην.

βρώματί σου ἐκείνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανε. ¹⁶ μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν. ¹⁷ οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρώσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ. ¹⁸ ὁ γὰρ ἐν τούτοις δουλεύων τῷ Χριστῷ εὐάρεστος τῷ Θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. ¹⁹ ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. ²⁰ μὴ ἔνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. πάντα μὲν καθαρὰ, ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι. ²¹ καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα μηδὲ πιεῖν οἶνον μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ. ²² σὺ πίστιν ἔχεις; κατὰ σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει. ²³ ὁ δὲ διακρινόμενος, ἐὰν φάγη, κατακρίνεται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως. πᾶν δὲ ὁ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν.

15 Ὁφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. ² ἕκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν. ³ καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρρεσεν, ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. ⁴ ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. ⁵ ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δῶκε ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, ⁶ ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζητε τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα

μὴ φέρε εἰς ἀπώλειαν μὲ τὸ φαγητὸν σου ἐκείνον, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν. ¹⁶ ἄς μὴ βλασφημῇται λοιπὸν τὸ ἀγαθόν σας. ¹⁷ διότι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι βρώσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ. ¹⁸ ἐπειδὴ ὁ δουλεύων ἐν τούτοις τὸν Χριστὸν εὐαρεστεῖ εἰς τὸν Θεὸν καὶ εὐδοκίμει παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. ¹⁹ ἄρα λοιπὸν ἄς ζητῶμεν τὰ πρὸς τὴν εἰρήνην καὶ τὰ πρὸς τὴν οἰκοδομὴν ἀλλήλων. ²⁰ μὴ κατάστρεφε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ διὰ φαγητόν. πάντα μὲν [εἶναι] καθαρὰ, κακὸν ὅμως [εἶναι] εἰς τὸν ἄνθρωπον ὅστις τρώγει μὲ σκάνδαλον. ²¹ καλὸν [εἶναι] τὸ νὰ μὴ φάγῃς κρέας μηδὲ νὰ πῖης οἶνον μηδὲ [νὰ πράξῃς τι] εἰς τὸ ὅποιον ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ. ²² σὺ πίστιν ἔχεις; ἔχε [αὐτήν] ἐντός σου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. μακάριος ὅστις δὲν κατακρίνει ἑαυτὸν εἰς ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀποδέχεται. ²³ ὅστις ὅμως ἀμφιβάλλει, κατακρίνεται, ἐὰν φάγη, διότι δὲν [τρώγει] ἐκ πίστεως· καὶ πᾶν ὅτι δὲν [γίνεται] ἐκ πίστεως, εἶναι ἁμαρτία.

15 Ὁφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ νὰ βαστάζωμεν τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων, καὶ νὰ μὴ ἀρέσκωμεν εἰς ἑαυτούς. ² ἀλλ' ἕκαστος ἡμῶν ἄς ἀρέσκη εἰς τὸν πλησίον διὰ τὸ καλὸν πρὸς οἰκοδομήν. ³ ἐπειδὴ καὶ ὁ Χριστὸς δὲν ἤρρεσεν εἰς ἑαυτόν, ἀλλὰ καθὼς εἶναι γεγραμμένον, οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. ⁴ διότι ὅσα προεγράφησαν, διὰ τὴν διδασκαλίαν ἡμῶν προεγράφησαν, διὰ νὰ ἔχωμεν τὴν ἐλπίδα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρηγορίας τῶν γραφῶν. ⁵ ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρηγορίας εἴθε νὰ σᾶς δώσῃ νὰ φρονῆτε τὸ αὐτὸ ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, ⁶ διὰ νὰ δοξάζητε ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι τὸν

τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ⁷ διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετο ὑμᾶς εἰς δόξαν Θεοῦ. ⁸ Λέγω δὲ Χριστὸν Ἰησοῦν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων, ⁹ τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν Θεόν, καθὼς γέγραπται· διὰ τοῦτο ἔξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. ¹⁰ καὶ πάλιν λέγει· εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ¹¹ καὶ πάλιν· αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. ¹² καὶ πάλιν Ἡσαΐας λέγει· ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν· ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιούσιν. ¹³ Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρῶσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει Πνεύματος Ἁγίου.

¹⁴ Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοὶ ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπληρωμένοι πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἀλλήλους νουθετεῖν. ¹⁵ τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν, ἀδελφοί, ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπαναμνησκων ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ¹⁶ εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱεουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. ¹⁷ ἔχω οὖν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς τὸν Θεόν· ¹⁸ οὐ γὰρ τολμήσω λαλεῖν τι ὃν οὐ κατειργάσατο Χριστὸς δι' ἐμοῦ εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν λόγῳ καὶ ἔργῳ, ¹⁹ ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων,

Θεὸν καὶ Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ⁷ διὰ τοῦτο προσδέχεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσεδέχθη ἡμᾶς εἰς δόξαν Θεοῦ. ⁸ Λέγω δὲ ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔγεινε διάκονος τῆς περιτομῆς ὑπὲρ τῆς ἀληθείας τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν βεβαιώσῃ τὰς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας, ⁹ καὶ διὰ τὴν δοξάσωσι τὰ ἔθνη τὸν Θεὸν διὰ τὸ ἔλεος [αὐτοῦ], καθὼς εἶναι γεγραμμένον· διὰ τοῦτο θέλω σὲ ὑμνεῖν μετὰ τῶν ἐθνῶν, καὶ εἰς τὸ ὄνομά σου θέλω ψάλλειν. ¹⁰ καὶ πάλιν λέγει· εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ¹¹ καὶ πάλιν· αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔθνη, καὶ δοξολογεῖτε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. ¹² καὶ πάλιν ὁ Ἡσαΐας λέγει· θέλει εἶσθαι ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος διὰ τὴν βασιλεύῃ ἐπὶ τὰ ἔθνη· εἰς αὐτὸν τὰ ἔθνη θέλουσιν ἐλπίσειν. ¹³ Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος εἶθε νὰ σᾶς ἐμπλήσῃ πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης διὰ τῆς πίστεως, ὥστε νὰ περισσεύητε εἰς τὴν ἐλπίδα διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου.

¹⁴ Εἶμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ πεπεισμένος διὰ σας, ὅτι καὶ σεῖς εἴσθε πλήρεις ἀγαθωσύνης, πεπληρωμένοι πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἀλλήλους νὰ νουθετήτε. ¹⁵ σᾶς ἔγραψα ὅμως, ἀδελφοί, τολμηρότερον ὡπασθῶν, ὡς ὑπενθυμίζων ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν εἰς ἐμὲ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ¹⁶ εἰς τὸ νὰ ἦμαι ὑπηρέτης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τὰ ἔθνη, ἱεουργῶν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν γείνη ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη διὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου. ¹⁷ ἔχω λοιπὸν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ [διὰ] τὰ πρὸς τὸν Θεόν· ¹⁸ διότι δὲν θέλω τολμήσει νὰ εἶπω τι ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια δὲν ἔκαμεν ὁ Χριστὸς δι' ἐμοῦ πρὸς ὑπακοὴν τῶν ἐθνῶν λόγῳ καὶ ἔργῳ, ¹⁹ μὲ δυνάμιν σημείων καὶ τεράτων,

ἐν δυνάμει Πνεύματος Θεοῦ, ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ²⁰ οὕτω δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ ²¹ ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, οἷς οὐκ ἀνγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄφονται, καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασιν συνήσουσι.

²² Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. ²³ νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις, ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτών, ²⁴ ὥς ἐὰν πορεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν, ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ. ²⁵ νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ διακονῶν τοῖς ἁγίοις. ²⁶ εὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. ²⁷ εὐδόκησαν γὰρ καὶ ὀφειλέται αὐτῶν εἶσιν. εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινωνήσαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσι καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. ²⁸ τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν Σπανίαν. ²⁹ οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι εὐλογίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ ἐλεύσομαι. ³⁰ Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Πνεύματος, συναγωνίσασθαι μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν, ³¹ ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ἵνα ἡ διακονία μου ἢ εἰς Ἱερου-

μὲ δύναιμι τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, ὥστε ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τῆς Ἰλλυρίας ἐξεπλήρωσα [τὸ κήρυγμα] τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ²⁰ οὕτω δὲ ἐφιλοτιμήθην νὰ κηρύττω τὸ εὐαγγέλιον, οὐχὶ ὅπου ὠνομάσθη ὁ Χριστός, διὰ νὰ μὴ οἰκοδομῶ ἐπὶ ξένου θεμελίου ²¹ ἀλλὰ καθὼς εἶναι γεγραμμένον· ἐκεῖνοι πρὸς τοὺς ὁποίους δὲν ἀνγγέλῃ περὶ αὐτοῦ θέλουσιν ἰδεῖ, καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες δὲν ἤκουσαν θέλουσι νοήσει.

²² Διὰ τοῦτο καὶ ἐμποδιζόμεν ὡς πολλάκις νὰ ἔλθω πρὸς ἐσᾶς, ²³ τώρα ὅμως μὴ ἔχων πλέον τόπον ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις, ἐπιποθῶν δὲ ἀπὸ πολλῶν ἐτών νὰ ἔλθω πρὸς ἐσᾶς, ²⁴ ὅταν ὑπάγω εἰς τὴν Ἰσπανίαν, θέλω ἐλθεῖ πρὸς ἐσᾶς· διότι ἐλπίζω διαβαίνων νὰ σᾶς ἴδω καὶ νὰ προπεμφθῶ ἐκεῖ ἀπὸ σας, ἀφοῦ πρῶτον ὅπως οὖν σας χορτασθῶ. ²⁵ τώρα δὲ ὑπάγω εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐκπληρῶν τὴν διακονίαν εἰς τοὺς ἁγίους. ²⁶ διότι εὐηρεστήθησαν ἡ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα νὰ κάμωσιν τινὰ βοήθειαν εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. ²⁷ εὐηρεστήθησαν τῶν ἐθνῶν, καὶ εἶναι ὀφειλέται αὐτῶν. διότι ἐὰν τὰ ἔθνη ἔγειναν συκοινωνοὶ αὐτῶν εἰς τὰ πνευματικά, χρεωστοῦσιν νὰ ὑπηρετήσωσιν αὐτοὺς καὶ εἰς τὰ σωματικά. ²⁸ ἀφοῦ λοιπὸν ἐκτελέσω τοῦτο, καὶ ἐπισφραγίσω εἰς αὐτοὺς τὸν καρπὸν τοῦτον, θέλω περάσει δι' ὑμῶν εἰς τὴν Ἰσπανίαν. ²⁹ ἐξεύρω δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ἐσᾶς θέλω ἐλθεῖ με ἀφ' ὁνίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. ³⁰ σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Πνεύματος, νὰ συναγωνισθῆτε μετ' ἐμοῦ προσευχόμενοι ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν, ³¹ διὰ νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπειθούντων, καὶ διὰ νὰ γείνη εὐπρόσδεκτος εἰς τοὺς

σαλήμ εὐπρόσδεκτος γένηται τοῖς ἁγίοις, ³² ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος Θεοῦ καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. ³³ ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

16 Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὗσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς, ² ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν Κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων καὶ παραστήτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρῆζη πράγματι· καὶ γὰρ αὕτη προστάτις πολλῶν ἐγενήθη καὶ αὐτοῦ ἐμοῦ.

³ Ἀσπάσασθε Πρίσκιλλαν καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργοὺς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ⁴ οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν, ⁵ καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας εἰς Χριστόν. ⁶ ἀσπάσασθε Μαριάμ, ἣτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ἡμᾶς. ⁷ ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἱ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγονάσιν ἐν Χριστῷ. ⁸ ἀσπάσασθε Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ. ⁹ ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου. ¹⁰ ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου. ¹¹ ἀσπάσασθε Ἡρωδίωνα τὸν συγγενῆ μου. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν Κυρίῳ. ¹² ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν Κυρίῳ. ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἣτις πολλὰ ἐκοπίασεν

ἀγίους ἢ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ διακονία μου, ³² διὰ τὴν ἔλθω μετὰ χαρᾶς πρὸς ἐσᾶς διὰ θελήματος τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ συναναπαυθῶ μέσας. ³³ ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης [εἴη] μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

16 Συνίστω δὲ εἰς ἐσᾶς Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, ἣτις εἶναι διάκονος τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς, ² διὰ τὴν δεχθῆτε αὐτὴν ἐν Κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων καὶ νὰ παρασταθῇτε εἰς αὐτὴν εἰς ὅτι πράγμα ἔχει χρεῖαν ὑμῶν· διότι καὶ αὕτη ἐστάθη προστάτις πολλῶν καὶ ἐμοῦ αὐτοῦ.

³ Ἀσπάσθητε τὴν Πρίσκιλλαν καὶ τὸν Ἀκύλαν τοὺς συνεργοὺς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ⁴ οἵτινες ὑπὲρ τῆς ζωῆς μου ὑπέβαλον [ὑπὸ τὴν μάχαιραν] τὸν τράχηλον αὐτῶν, τοὺς ὁποίους οὐχὶ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν, ⁵ [ἀσπάσθητε] καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. ἀσπάσθητε Ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν μου, ὅστις εἶναι ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας εἰς τὸν Χριστόν. ⁶ ἀσπάσθητε τὴν Μαριάμ, ἣτις πολλὰ ἐκοπίασε δι' ἡμᾶς. ⁷ ἀσπάσθητε τὸν Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινες εἶναι ἐπίσημοι μετὰ τῶν ἀποστόλων, οἵτινες καὶ πρὸ ἐμοῦ ἦσαν εἰς τὸν Χριστόν. ⁸ ἀσπάσθητε τὸν Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ. ⁹ ἀσπάσθητε τὸν Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ, καὶ τὸν Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου. ¹⁰ ἀσπάσθητε τὸν Ἀπελλῆν τὸν δεδοκιμασμένον ἐν Χριστῷ. ἀσπάσθητε τοὺς ἐκ [τῆς οἰκογενείας] τοῦ Ἀριστοβούλου. ¹¹ ἀσπάσθητε τὸν Ἡρωδίωνα τὸν συγγενῆ μου. ἀσπάσθητε τοὺς ἐκ [τῆς οἰκογενείας] τοῦ Ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν Κυρίῳ. ¹² ἀσπάσθητε τὴν Τρύφαιναν καὶ τὴν Τρυφῶσαν αἵτινες κοπιᾶζουσιν ἐν Κυρίῳ. ἀσπάσθητε Περσίδα τὴν ἀγαπητήν,

ἐν Κυρίῳ. ¹³ ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν Κυρίῳ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. ¹⁴ ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα, Ἑρμᾶν, Πατρόβαν, Ἑρμῆν καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς. ¹⁵ ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἁγίους. ¹⁶ ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ.

¹⁷ Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε, ποιοῦντας, καὶ ἐκκλίνετε ἀπ' αὐτῶν. ¹⁸ οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἐαυτῶν κοιλίᾳ, καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων. ¹⁹ ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφίκετο. χαίρω οὖν τὸ ἐφ' ὑμῖν· θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν. ²⁰ ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

²¹ Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός μου, καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. ²² ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν Κυρίῳ. ²³ ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάιος ὁ ξένος μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἑραστός ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελφός.

²⁴ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν. ²⁵ Τῷ δὲ δυνάμενῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ ἀποκά-

ῆτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν Κυρίῳ. ¹³ ἀσπάσθητε τὸν Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν Κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. ¹⁴ ἀσπάσθητε τὸν Ἀσύγκριτον, τὸν Φλέγοντα, τὸν Ἑρμᾶν, τὸν Πατρόβαν, τὸν Ἑρμῆν καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν ἀδελφούς. ¹⁵ ἀσπάσθητε τὸν Φιλόλογον καὶ τὴν Ἰουλίαν, τὸν Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ τὸν Ὀλυμπᾶν καὶ πάντας τοὺς ἁγίους τοὺς μετ' αὐτῶν. ¹⁶ ἀσπάσθητε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. σᾶς ἀσπάζονται αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ.

¹⁷ Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, νὰ προσέχητε τοὺς ποιοῦντας τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα ἐναντίον τῆς διδαχῆς τὴν ὁποίαν σεῖς ἐμάθετε, καὶ ἀπομακρύνεσθε ἀπ' αὐτῶν. ¹⁸ διότι οἱ τοιοῦτοι δὲν δουλεύουσι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀλλὰ τὴν ἐαυτῶν κοιλίαν, καὶ διὰ λόγων καλῶν καὶ κολακευτικῶν ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων. ¹⁹ διότι ἡ ὑπακοὴ σας διεφημίσθη εἰς πάντας. ὅσον λοιπὸν διὰ σας χαίρω· θέλω δὲ νὰ ἦσθε σοφοὶ μὲν εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀπλοῖ δὲ εἰς τὸ κακόν. ²⁰ ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης ταχέως θέλει συντρίψει τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας σας. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ [εἴη] μεθ' ὑμῶν. ἀμήν.

²¹ Σᾶς ἀσπάζονται ὁ Τιμόθεος ὁ συνεργός μου, καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. ²² σᾶς ἀσπάζομαι ἐν Κυρίῳ ἐγὼ ὁ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν. ²³ σᾶς ἀσπάζεται ὁ Γάιος ὁ φιλοξενῶν ἐμὲ καὶ τὴν ἐκκλησίαν ὅλην. σᾶς ἀσπάζεται Ἑραστός ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελφός.

²⁴ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ [εἴη] μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν. ²⁵ Εἰς δὲ τὸν δυνάμενον νὰ σᾶς στηρίξῃ κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν

λυψιν μυστηρίου χρόνους αἰωνίους σεσιγημένον, ²⁶ φανερωθέντος δὲ νῦν, διὰ τε γραφῶν προφητικῶν κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, ²⁷ μόνῳ σοφῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

ἀποκάλυψιν τοῦ μυστηρίου τοῦ σεσιωπημένου [μὲν] ἀπὸ χρόνων αἰώνων, ²⁶ φανερωθέντος δὲ τώρα, διὰ προφητικῶν γραφῶν κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ [καὶ] γνωρισθέντος εἰς πάντα τὰ ἔθνη πρὸς ὑπακοὴν πίστεως, ²⁷ εἰς τὸν μόνον σοφὸν Θεὸν [ἔστω] ἡ δόξα διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α'

1 Παῦλος, κλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφός, ² τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὓσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν· ³ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁴ Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ⁵ ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, ⁶ καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἔβεβαιώθη ἐν ὑμῖν, ⁷ ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ⁸ ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ⁹ πιστὸς ὁ Θεὸς δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

1 Παῦλος, προσκεκλημένος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφός, ² πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ τὴν οὖσαν ἐν Κορίνθῳ, τοὺς ἡγιασμένους ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τοὺς προσκεκλημένους ἁγίους, μετὰ πάντων τῶν ἐπικαλουμένων ἐν παντὶ τόπῳ τὸ ὄνομα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν· ³ χάρις [εἴη] ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁴ Εὐχαριστῶ πάντοτε εἰς τὸν Θεόν μου διὰ σας, διὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσαν εἰς ἐσᾶς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ⁵ ὅτι κατὰ πάντα ἐπλουτίσθητε δι' αὐτοῦ, κατὰ πάντα λόγον καὶ πᾶσαν γνῶσιν, ⁶ καθὼς ἡ μαρτυρία τοῦ Χριστοῦ ἐστηρίχθη μετὰξὺ σας, ⁷ ὥστε δὲν μένετε ὀπίσω εἰς οὐδὲν χάρισμα, προσμένοντες τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ⁸ ὅστις καὶ θέλει σας στηρίξει ἕως τέλους ἀμέμπτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ⁹ πιστὸς ὁ Θεὸς διὰ τοῦ ὁποίου προσεκλήθητε εἰς τὸ νὰ ἦσθε συγκοινωνοὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

¹⁰ Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ἢ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἥτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῦ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. ¹¹ ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἐριδες ἐν ὑμῖν εἰσὶ. ¹² λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει· ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ. ¹³ μεμερίσται ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν; ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; ¹⁴ εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον, ¹⁵ ἵνα μὴ τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα. ¹⁶ ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. ¹⁷ οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. ¹⁸ ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστὶ, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστὶ. ¹⁹ γέγραπται γάρ· ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω. ²⁰ ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεὺς; ποῦ συζητητῆς τοῦ αἰῶνος τούτου; οὐχὶ ἐμώρανεन ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; ²¹ ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σώσαι τοὺς πιστεύοντας. ²² ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, ²³ ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον,

¹⁰ Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ λέγητε πάντες τὸ αὐτό, καὶ νὰ μὴ ἦναι σχίσματα μεταξὺ σας, ἀλλὰ νὰ ἦσθε ἐντελῶς ἠνωμένοι ἔχοντες τὸ αὐτὸ πνεῦμα καὶ τὴν αὐτὴν γνώμην. ¹¹ διότι ἐφανερώθη εἰς ἐμὲ παρὰ τῶν [ἐκ τῆς οἰκογενείας] τῆς Χλόης, περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὅτι εἶναι ἐριδες μεταξὺ σας. ¹² λέγω δὲ τοῦτο, διότι ἕκαστος ἀπὸ σας λέγει· ἐγὼ μὲν εἰμαι τοῦ Παύλου, ἐγὼ δὲ τοῦ Ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ τοῦ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ τοῦ Χριστοῦ. ¹³ διεμερίσθη ὁ Χριστός; μήπως ὁ Παῦλος ἐσταυρώθη διὰ σας; ἢ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Παύλου ἐβαπτίσθητε; ¹⁴ εὐχαριστῶ εἰς τὸν Θεὸν ὅτι οὐδένα ἀπὸ σας ἐβάπτισα, εἰμὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον, ¹⁵ διὰ νὰ μὴ εἴπῃ τις ὅτι εἰς τὸ ὄνομά μου ἐβάπτισα. ¹⁶ ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν οἶκον τοῦ Στεφανᾶ· ἐκτὸς τούτων δὲν ἐξεύρω ἐὰν ἐβάπτισα ἄλλον τινά. ¹⁷ διότι δὲν με ἀπέστειλεν ὁ Χριστὸς διὰ νὰ βαπτίζω, ἀλλὰ διὰ νὰ κηρύττω τὸ εὐαγγέλιον, οὐχὶ ἐν σοφίᾳ λόγου, διὰ νὰ μὴ ματαιωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. ¹⁸ διότι ὁ λόγος τοῦ σταυροῦ εἰς μὲν τοὺς ἀπολλυμένους εἶναι μωρία, εἰς ἡμᾶς δὲ τοὺς σωζομένους εἶναι δύναμις Θεοῦ. ¹⁹ ἐπειδὴ εἶναι γεγραμμένον· θέλω ἀπολέσει τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ θέλω ἀθετήσει τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν. ²⁰ ποῦ ὁ σοφός; ποῦ ὁ γραμματεὺς; ποῦ ὁ συζητητῆς τοῦ αἰῶνος τούτου; δὲν ἐμώρανεन ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; ²¹ διότι ἐπειδὴ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ ὁ κόσμος δὲν ἐγνώρισε τὸν Θεὸν διὰ τῆς σοφίας, ἠυδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος νὰ σώσῃ τοὺς πιστεύοντας. ²² ἐπειδὴ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι καὶ οἱ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, ²³ ἡμεῖς δὲ κηρύττομεν Χριστὸν ἐσταυρω-

Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἑλλησι δὲ μωρίαν, ²⁴ αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν· ²⁵ ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστί, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστί. ²⁶ Βλέπετε γὰρ τὴν κλήσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς, ²⁷ ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα τοὺς σοφὸν καταισχύνῃ, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά, ²⁸ καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ, ²⁹ ὅπως μὴ καυχῆσθαι πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ³⁰ Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις· ³¹ ἵνα, καθὼς γέγραπται, ὁ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω.

2 Καὶ γὰρ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἤλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ Θεοῦ. ² οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν ὑμῶν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. ³ καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς, ⁴ καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει Πνεύματος καὶ δυνάμεως, ⁵ ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει Θεοῦ.

■ Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν καταργουμένων·

μένον, εἰς μὲν τοὺς Ἰουδαίους σκάνδαλον, εἰς δὲ τοὺς Ἑλληνας μωρίαν, ²⁴ εἰς αὐτοὺς ὅμως τοὺς προσκεκλημένους, Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλληνας, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν· ²⁵ διότι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ εἶναι ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων. ²⁶ Ἐπειδὴ βλέπετε τὴν πρόσκλησίν σας, ἀδελφοί, ὅτι [εἴσθε] οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς, ²⁷ ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς διὰ τὰ καταισχύνῃ τοὺς σοφούς, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς διὰ τὰ καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά, ²⁸ καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξέλεξεν ὁ Θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, διὰ τὰ κατὰργήσῃ τὰ ὄντα, ²⁹ διὰ τὰ μὴ καυχῆσθαι οὐδεμία σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ. ³⁰ ἀλλὰ σεῖς εἴσθε ἐξ αὐτοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅστις ἐγενήθη εἰς ἡμᾶς σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις· ³¹ ὥστε, καθὼς εἶναι γεγραμμένον, ὁ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ ἄς καυχᾶται.

2 Καὶ ἐγὼ, ἀδελφοί, ὅτε ἤλθον πρὸς ἐσᾶς, ἤλθον οὐχὶ μὲ ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας κηρύττων εἰς ἐσᾶς τὴν μαρτυρίαν τοῦ Θεοῦ. ² διότι ἀπεφάσισα νὰ μὴ ἐξεύρω μεταξὺ σας [ἄλλο] τι εἰμὴ Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. ³ καὶ ἐγὼ ἤλθον πρὸς ἐσᾶς μὲ ἀσθενείαν καὶ μὲ φόβον καὶ μὲ τρόμον πολύν, ⁴ καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου δὲν [ἐγίνοντο] μὲ καταπειστικούς λόγους ἀνθρωπίνης σοφίας, ἀλλὰ μὲ ἀποδείξιν Πνεύματος καὶ δυνάμεως, ⁵ διὰ τὰ ἦναι ἡ πίστις σας οὐχὶ διὰ τῆς σοφίας τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ.

⁶ Λαλοῦμεν δὲ σοφίαν μεταξὺ τῶν τελείων, σοφίαν ὅμως οὐχὶ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν φθειρομένων·

⁷ ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν, ⁸ ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἐγνώκεν· εἰ γὰρ ἐγνοῦσαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν· ⁹ ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ¹⁰ ἡμῖν δὲ ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ· τὸ γὰρ Πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ. ¹¹ τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. ¹² ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν. ¹³ ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς Πνεύματος Ἁγίου, πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες. ¹⁴ ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστὶ, καὶ οὐ δύναται γινῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. ¹⁵ ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. ¹⁶ τίς γὰρ ἐγνοῦν Κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν; ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.

3 Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλήσαι ὑμῖν ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ. ² γάλα ὑμᾶς ἐπότισα καὶ οὐ βρωμα· οὐπω γὰρ ἠδύνασθε. ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε.

⁷ ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ μυστηριώδη, τὴν ἀποκεκρυμμένην, τὴν ὅποιαν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν, ⁸ τὴν ὅποιαν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἐγνώρισε· διότι ἂν ἤθελον γνωρίσει, δὲν ἤθελον σταυρῶσαι τὸν Κύριον τῆς δόξης· ⁹ ἀλλὰ καθὼς εἶναι γεγραμμένον, ἐκεῖνα τὰ ὅποια ὀφθαλμὸς δὲν εἶδε καὶ ὠτίον δὲν ἤκουσε καὶ εἰς καρδίαν ἀνθρώπου δὲν ἀνέβησαν, τὰ ὅποια ὁ Θεὸς ἠτοίμασεν εἰς τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. ¹⁰ εἰς ἡμᾶς δὲ ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψεν [αὐτὰ] διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ· ἐπειδὴ τὸ Πνεῦμα ἐρευνᾷ τὰ πάντα, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ. ¹¹ διότι τίς τῶν ἀνθρώπων γινώσκει τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰμὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς γινώσκει εἰμὴ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. ¹² ἀλλ' ἡμεῖς δὲν ἐλάβομεν τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ, διὰ τὸ νὰ γνωρίσωμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα εἰς ἡμᾶς. ¹³ τὰ ὅποια καὶ λαλοῦμεν οὐχὶ μὲ διδακτοὺς λόγους ἀνθρωπίνης σοφίας, ἀλλὰ μὲ διδακτοὺς τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, συγκρίνοντες τὰ πνευματικὰ πρὸς τὰ πνευματικὰ. ¹⁴ ὁ φυσικὸς ὅμως ἄνθρωπος δὲν δέχεται τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ· διότι εἶναι μωρία εἰς αὐτόν, καὶ δὲν δύναται νὰ γνωρίσῃ [αὐτά], διότι πνευματικῶς ἀνακρίνονται. ¹⁵ ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. ¹⁶ διότι τίς ἐγνώρισε τὸν νοῦν τοῦ Κυρίου, ὥστε νὰ διδάξῃ αὐτόν; ἡμεῖς ὅμως ἔχομεν νοῦν Χριστοῦ.

3 Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, δὲν ἠδυνήθην νὰ λαλήσω πρὸς ἐσᾶς ὡς πρὸς πνευματικούς, ἀλλ' ὡς πρὸς σαρκικούς, ὡς πρὸς νηπία ἐν Χριστῷ. ² γάλα σας ἐπότισα καὶ οὐχὶ [στερεὰν] τροφήν· διότι δὲν ἠδύνασθε ἔτι [νὰ δεχθῆτε αὐτήν]. ἀλλ' οὐδὲ

³ ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε. ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζήλος καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; ⁴ ὅταν γὰρ λέγῃ τις, ἐγὼ μὲν εἰμι Παῦλον, ἕτερος δὲ ἐγὼ Ἀπολλῶ· οὐχὶ σαρκικοί ἐστε; ⁵ Τίς οὖν ἐστὶ Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλῶς ἀλλ' ἢ διακονοὶ δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἐκάστῳ ὡς ὁ Κύριος ἔδωκεν; ⁶ ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἡύξανε· ⁷ ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστὶ τι οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων Θεός. ⁸ ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἐν εἰσιν· ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. ⁹ Θεοῦ γὰρ ἐσμεν συνεργοί· Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομὴ ἐστε. ¹⁰ Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ· ἕκαστος δὲ βλέπετω πῶς ἐποικοδομεῖ· ¹¹ θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὃς ἐστὶν Ἰησοῦς Χριστός. ¹² εἰ δέ τις ἐποικοδομῇ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην, ¹³ ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει· ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται· καὶ ἐκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι τὸ πῦρ δοκιμάσει. ¹⁴ εἴ τις τινος τὸ ἔργον μενεῖ δ' ἐπωκοδόμησε, μισθὸν λήψεται· ¹⁵ εἴ τις τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται, αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός. ¹⁶ Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; ¹⁷ εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ

τώρα δύνασθε ἔτι· ³ ἐπειδὴ ἔτι σαρκικοί εἰσθε. διότι ἐνῶ [εἶναι] μεταξύ σας φθόνος καὶ ἔρις καὶ διχόνοιαι, δὲν εἰσθε σαρκικοί καὶ περιπατεῖτε κατὰ ἄνθρωπον; ⁴ διότι ὅταν λέγῃ τις, ἐγὼ μὲν εἰμι τοῦ Παύλου, ἄλλος δὲ ἐγὼ τοῦ Ἀπολλῶ· δὲν εἰσθε σαρκικοί; ⁵ Τίς λοιπὸν εἶναι ὁ Παῦλος, καὶ τίς ὁ Ἀπολλῶς παρὰ ὑπηρέται διὰ τῶν ὁποίων ἐπιστεύσατε, καὶ ὅπως ὁ Κύριος ἔδωκεν εἰς ἕκαστον; ⁶ ἐγὼ ἐφύτευσα, ὁ Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἡύξησεν· ⁷ ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων εἶναι τι οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ Θεὸς ὁ αὐξάνων. ⁸ ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων εἶναι ἐν· καὶ ἕκαστος θέλει λάβει τὸν ἑαυτοῦ μισθὸν κατὰ τὸν κόπον αὐτοῦ. ⁹ διότι τοῦ Θεοῦ εἵμεθα συνεργοί· σεις εἰσθε τοῦ Θεοῦ ἀγρός, τοῦ Θεοῦ οἰκοδομὴ. ¹⁰ Ἐγὼ κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσαν εἰς ἐμὲ ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον ἔθεσα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ· ἕκαστος ὅμως ἅς βλέπη πῶς ἐποικοδομεῖ· ¹¹ διότι θεμέλιον ἄλλο οὐδεὶς δύναται νῆθεσι παρὰ τὸ τεθέν, τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός. ¹² ἔάν δέ τις ἐποικοδομῇ ἐπὶ τὸ θεμέλιον τοῦτο χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην· ¹³ ἐκάστου τὸ ἔργον θέλει φανερωθῇ· διότι ἡ ἡμέρα θέλει φανερώσει [αὐτὸ] ἐπειδὴ διὰ πυρὸς ἀνακαλύπτεται· καὶ τὸ πῦρ θέλει δοκιμάσει τὸ ἔργον ἐκάστου ὁποῖον εἶναι. ¹⁴ ἐάν τὸ ἔργον τινὸς τὸ ὁποῖον ἐπωκοδόμησε μένη, θέλει λάβει μισθόν· ¹⁵ ἐάν τὸ ἔργον τινὸς κατακαῇ, θέλει ζημιωθῇ, αὐτὸς ὅμως θέλει σωθῇ, πλην οὕτως ὡς διὰ πυρός. ¹⁶ Δὲν ἐξεύρετε ὅτι εἰσθε ναὸς Θεοῦ καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατοικεῖ ἐν ὑμῖν; ¹⁷ ἐάν τις φθείρῃ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, τοῦτον θέλει φθείρει ὁ Θεός· διότι ὁ ναὸς τοῦ

ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς. ¹⁸ Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. ¹⁹ ἢ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστὶ. γέγραπται γάρ· ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. ²⁰ καὶ πάλιν· Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶ μάταιοι. ²¹ ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστίν, ²² εἴτε Παῦλος εἴτε Ἀπολλῶς εἴτε Κηφᾶς εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε μέλλοντα, πάντα ὑμῶν ἐστίν, ²³ ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ, Χριστὸς δὲ Θεοῦ.

4 Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ. ² ὁ δὲ λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὐρεθῇ. ³ ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ ἑμαυτὸν ἀνακρίνω. ⁴ οὐδὲν γὰρ ἑμαυτῷ σύνοιδα· ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαιώμαι· ὁ δὲ ἀνακρίνων με Κύριός ἐστιν. ⁵ ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν, καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἐκάστῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.

⁶ Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἑμαυτὸν καὶ Ἀπολλῶ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθῃτε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἰς ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς φνυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἐτέρου. ⁷ τίς γάρ σε διακρίνει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; ⁸ ἥδη κεκορεσ-

Θεοῦ εἶναι ἅγιος, ὅστις εἴσθε σεῖς. ¹⁸ Μηδεὶς ἄς μὴ ἐξαπατᾷ ἑαυτὸν· ἂν τις μεταξύ σας νομίζῃ ὅτι εἶναι σοφὸς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἄς γείνη μωρὸς διὰ τὴν γείνη σοφός. ¹⁹ διότι ἢ σοφία τοῦ κόσμου τούτου εἶναι μωρία παρὰ τῷ Θεῷ. ἐπειδὴ εἶναι γεγραμμένον· ὅστις συλλαμβάνει τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. ²⁰ καὶ πάλιν· ὁ Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἶναι μάταιοι. ²¹ ὥστε μηδεὶς ἄς μὴ καυχᾶται εἰς ἀνθρώπους· διότι τὰ πάντα εἶναι ὑμῶν, ²² εἴτε Παῦλος εἴτε Ἀπολλῶς εἴτε Κηφᾶς εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος εἴτε παρόντα εἴτε μέλλοντα, τὰ πάντα εἶναι ὑμῶν, ²³ σεῖς δὲ τοῦ Χριστοῦ, ὁ δὲ Χριστὸς τοῦ Θεοῦ.

4 Οὕτως ἄς μᾶς θεωρῇ [πᾶς] ἄνθρωπος ὡς ὑπηρέτας τοῦ Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ. ² τὸ δὲ ἐπίλοιπον ζητεῖται μεταξύ τῶν οἰκονόμων, νὰ εὐρεθῇ ἕκαστος πιστός. ³ εἰς ἐμὲ δὲ ἐλάχιστον εἶναι νὰ ἀνακριθῶ ὑφ' ὑμῶν ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης κρίσεως· ἀλλ' οὐδὲ ἀνακρίνω ἑμαυτόν. ⁴ διότι ἢ συνειδησίς μου δέν με ἐλέγχει εἰς οὐδέν· πλὴν μὲ τοῦτο δέν εἶμαι δεδικαιωμένος· ἀλλ' ὁ ἀνακρίνων με εἶναι ὁ Κύριος. ⁵ ὥστε μὴ κρίνετε μηδὲν πρὸ καιροῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος, ὅστις καὶ θέλει φέρει εἰς τὸ φῶς τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ θέλει φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν, καὶ τότε ὁ ἔπαινος θέλει γείνει εἰς ἕκαστον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.

⁶ Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετέφερα παραδειγματικῶς εἰς ἑμαυτὸν καὶ εἰς τὸν Ἀπολλῶ διὰ σας, διὰ νὰ μάθῃτε διὰ [τοῦ παραδείγματος] ἡμῶν νὰ μὴ φρονῇτε ὑπὲρ ὅτι εἶναι γεγραμμένον, διὰ νὰ μὴ ἐπαίρησθε εἰς ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς κατὰ τοῦ ἄλλου. ⁷ διότι τίς σε διακρίνει [ἀπὸ τοῦ ἄλλου]; καὶ τί ἔχεις τὸ ὅποῖον δὲν ἔλαβες, ἐὰν δὲ καὶ ἔλαβες τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; ⁸ τώρα

μένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν.
⁹ δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανάτιους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις.
¹⁰ ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι.
¹¹ ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινώμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνητούμεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν.
¹² καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσὶ· λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα,
¹³ βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περιήγημα ἕως ἄρτι.
¹⁴ Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ.
¹⁵ ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα.
¹⁶ παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταὶ μου γίνεσθε.
¹⁷ Διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὃς ἐστι τέκνον μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν Κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδοὺς μου τὰς ἐν Χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω.
¹⁸ Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν τινες.
¹⁹ ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν.
²⁰ οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει.
²¹ τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματι τε πραότητος;

εἴσθε κεχορτασμένοι, τώρα ἐπλουτήσατε, ἐβασιλεύσατε χωρὶς ἡμῶν· καὶ εἴθε νὰ ἐβασιλεύητε, διὰ νὰ συμβασιλεύσωμεν καὶ ἡμεῖς μέσας.
⁹ διότι νομίζω ὅτι ὁ Θεὸς ἀπέδειξεν ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ὡς καταδεδικασμένους εἰς θάνατον, διότι ἐγένναμεν θέατρον εἰς τὸν κόσμον, καὶ εἰς ἀγγέλους καὶ εἰς ἀνθρώπους.
¹⁰ ἡμεῖς μωροὶ διὰ τὸν Χριστόν, σεις δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, σεις δὲ ἰσχυροί· σεις ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι.
¹¹ ἕως τῆς παρούσης ὥρας καὶ πεινώμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνητούμεν καὶ ῥαπιζόμεθα καὶ περιπλανώμεθα.
¹² καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι μὲ τὰς ἰδίας [ἡμῶν] χεῖρας· λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ὑποφέρομεν,
¹³ βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγένναμεν, σκύβαλον πάντων ἕως τῆς σήμερον.
¹⁴ Δὲν γράφω ταῦτα πρὸς ἐντροπὴν σας, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ.
¹⁵ διότι ἐὰν ἔχητε μυρίους παιδαγωγοὺς ἐν Χριστῷ, δὲν [ἔχετε] ὅμως πολλοὺς πατέρας· ἐπειδὴ ἐγὼ σᾶς ἐγέννησα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου.
¹⁶ σᾶς παρακαλῶ λοιπόν, γίνεσθε μιμηταὶ μου.
¹⁷ Διὰ τοῦτο σᾶς ἔπεμψα τὸν Τιμόθεον, ὅστις εἶναι τέκνον μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν Κυρίῳ, ὅστις θέλει σᾶς ἐνθυμίσει τὰς ὁδοὺς μου τὰς ἐν Χριστῷ, καθὼς διδάσκω πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ.
¹⁸ Τινὲς ὅμως ἐφυσιώθησαν ὡς ἐὰν ἐγὼ δὲν ἐμελλον νὰ ἔλθω πρὸς ἐσᾶς.
¹⁹ πλὴν θέλω ἔλθεῖ ταχέως πρὸς ἐσᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ θέλω γνωρίσει οὐχὶ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν.
²⁰ διότι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν [εἶναι] ἐν λόγῳ, ἀλλ' ἐν δυνάμει.
²¹ τί θέλετε; μὲ ῥάβδον νὰ ἔλθω πρὸς ἐσᾶς, ἢ μὲ ἀγάπην καὶ μὲ πνεῦμα πραότητος;

5 Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία, ἣτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται, ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. ² καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας. ³ ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν τὸν οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον, ⁴ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ⁵ παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ⁶ Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ; ⁷ ἐκκαθάρατε οὖν τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ᾦτε νέον φύραμα, καθὼς ἐστε ἄζυμοι. καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός· ⁸ ὥστε ἐορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας.

⁹ Ἐγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις, ¹⁰ καὶ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις ἢ ἄρπαξιν ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. ¹¹ νυνὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι εἰάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ἢ πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ λοῖδορος ἢ μέθυσος ἢ ἄρπαξ, τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. ¹² τί γὰρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε; ¹³ τοὺς δὲ ἔξω ὁ Θεὸς κρίνει. καὶ ἑξαρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

5 Γενικῶς ἀκούεται [ὅτι εἶναι] μεταξύ σας πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία, ἣτις οὐδὲ μεταξύ τῶν ἔθνων ὀνομάζεται, ὥστε νὰ ἔχη τις τὴν γυναῖκα τοῦ πατρὸς [αὐτοῦ]. ² καὶ σεῖς εἰσθε πεφυσιωμένοι, καὶ δὲν ἐπενθήσατε μᾶλλον, διὰ νὰ ἐκβληθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ πράξας τὸ ἔργον τοῦτο. ³ διότι ἐγὼ ὡς ἀπὼν κατὰ τὸ σῶμα, παρὼν ὅμως κατὰ τὸ πνεῦμα, ἔκρινα ἤδη ὡς παρὼν τὸν οὕτω πράξαντα τοῦτο, ⁴ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀφοῦ συναχθῆτε σεῖς καὶ τὸ ἐμὸν πνεῦμα μετὰ τὴν δύναμιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ⁵ νὰ παραδώσῃτε τὸν τοιοῦτον εἰς τὸν Σατανᾶν πρὸς ὄλεθρον τῆς σαρκός, διὰ νὰ σωθῇ τὸ πνεῦμα [αὐτοῦ] ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ⁶ Δὲν [εἶναι] καλὸν τὸ καύχημά σας. δὲν ἐξεύρετε ὅτι ὀλίγη ζύμη κάμνει ὅλον τὸ φύραμα ἐνζυμον; ⁷ καθαρίσθητε λοιπὸν ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ζύμης, διὰ νὰ ᾦσθε νέον φύραμα καθὼς εἰσθε ἄζυμοι. διότι τὸ πάσχα ἡμῶν ἐθυσιάσθη ὑπὲρ ἡμῶν ὁ Χριστός· ⁸ ὥστε ἄς ἐορτάζωμεν οὐχὶ μετὰ ζύμην παλαιάν, οὐδὲ μετὰ ζύμην κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλὰ μετὰ ἄζυμα εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας.

⁹ Σᾶς ἔγραψα ἐν τῇ ἐπιστολῇ νὰ μὴ συναναστρέφησθε μετὰ πόρνους, ¹⁰ καὶ οὐχὶ διόλου μετὰ τοὺς πόρνους τοῦ κόσμου τούτου ἢ μετὰ τοὺς πλεονέκτας ἢ ἄρπαγας ἢ εἰδωλολάτρους· ἐπειδὴ τότε πρέπει νὰ ἐξέλθῃτε ἀπὸ τοῦ κόσμου. ¹¹ ἀλλὰ τώρα σας ἔγραψα νὰ μὴ συναναστρέφησθε εἰάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ἢ πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ λοῖδορος ἢ μέθυσος ἢ ἄρπαξ, μετὰ τὸν τοιοῦτον μηδὲ νὰ συντρώγητε. ¹² διότι τί με [μέλει] νὰ κρίνω καὶ τοὺς ἔξω; δὲν κρίνετε σεῖς τοὺς ἔσω; ¹³ τοὺς δὲ ἔξω ὁ Θεὸς θέλει κρίνει. ὅθεν ἐκβάλετε τὸν κακὸν ἐκ μέσου ὑμῶν.

6 Τοιμᾶ τις ὑμῶν, πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων; ² οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινουσι; καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; ³ οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; μήτι γε βιωτικά; ⁴ βιωτικά μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τούτους καθίζετε. ⁵ πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. οὕτως οὐκ ἐνὶ ἐν ὑμῖν σοφὸς οὐδὲ εἷς ὃς δυνήσεται διακρίναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; ⁷ ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἥττημα ὑμῖν ἐστὶν ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; ⁸ ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ ταῦτα ἀδελφούς. ⁹ ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι; μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι οὔτε εἰδωλολάτραι οὔτε μοιχοὶ οὔτε μαλακοὶ οὔτε ἄρσενοκοῖται ¹⁰ οὔτε κλέπται οὔτε πλεονέκται οὔτε μέθυσοι οὐ λοῖδοροι οὐχ ἄρπαγες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι. ¹¹ καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλὰ ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

¹² Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπὸ τινος. ¹³ τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ σώματι. ¹⁴ ὁ δὲ Θεὸς

6 Τοιμᾶ τις ἀπὸ σας, ὅταν ἔχη διαφορὰν πρὸς τὸν ἄλλον, νὰ κρίνηται ἐνώπιον τῶν ἀδίκων καὶ οὐχὶ ἐνώπιον τῶν ἀγίων; ² δὲν ἐξεύρετε ὅτι οἱ ἅγιοι θέλουσι κρίνει τὸν κόσμον; καὶ ἐὰν ὁ κόσμος κρίνηται ἀπὸ σας, ἀνάξιοι εἰσθε νὰ κρίνητε ἐλάχιστα πράγματα; ³ δὲν ἐξεύρετε ὅτι ἀγγέλους θέλομεν κρίνει; πόσω μᾶλλον βιωτικά; ⁴ βιωτικὰς λοιπὸν κρίσεις ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τούτους καθίζετε [κριτάς]. ⁵ πρὸς ἐντροπὴν σας λέγω [τοῦτο]. οὕτω δὲν ὑπάρχει μεταξύ σας οὐδὲ εἷς σοφὸς ὅστις θέλει δυνηθῇ νὰ κρίνῃ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ⁶ ἀλλὰ ἀδελφὸς κρίνεται μετὰ ἀδελφόν, καὶ τοῦτο ἐνώπιον ἀπίστων; ⁷ τώρα λοιπὸν εἶναι διόλου ἐλάττωμα εἰς ἐσᾶς ὅτι ἔχετε κρίσεις μεταξύ σας. διὰ τί μᾶλλον δὲν ἀδικεῖσθε; διὰ τί μᾶλλον δὲν ἀποστερεῖσθε; ⁸ ἀλλὰ σεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ μάλιστα ἀδελφούς. ⁹ ἢ δὲν ἐξεύρετε ὅτι οἱ ἄδικοι δὲν θέλουσι κληρονομήσει τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι οὔτε εἰδωλολάτραι οὔτε μοιχοὶ οὔτε μαλακοὶ οὔτε ἄρσενοκοῖται ¹⁰ οὔτε κλέπται οὔτε πλεονέκται οὔτε μέθυσοι οὔτε λοῖδοροι οὔτε ἄρπαγες δὲν θέλουσι κληρονομήσει τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ¹¹ καὶ τοιοῦτοι ὑπῆρχετε τινές· ἀλλὰ ἀπελούσθητε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλ' ἐδικαιώθητε διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ διὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

¹² Πάντα εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, πλὴν πάντα δὲν συμφέρουσι· πάντα εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, ἀλλ' ἐγὼ δὲν θέλω ἐξουσιασθῇ ὑπ' οὐδενός. ¹³ τὰ φαγητὰ [εἶναι] διὰ τὴν κοιλίαν καὶ ἡ κοιλία διὰ τὰ φαγητὰ· πλὴν ὁ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα θέλει καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα δὲν [εἶναι] διὰ τὴν πορνείαν, ἀλλὰ διὰ τὸν Κύριον, καὶ ὁ Κύριος διὰ τὸ σῶμα. ¹⁴ ὁ δὲ

καὶ τὸν Κύριον ἡγειρε καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. ¹⁵ οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ ἐστίν; ἅρας οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; μὴ γένοιτο. ¹⁶ ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἐν σῶμά ἐστιν; ἔσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. ¹⁷ ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Κυρίῳ ἐν πνεῦμά ἐστι. ¹⁸ φεύγετε τὴν πορνείαν. πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. ¹⁹ ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν Ἀγίου Πνεύματος ἐστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὶ ἐαντῶν; ²⁰ ἡγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ.

7 Περὶ δὲ ὧν ἐγράφατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἄπτεσθαι. ² διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἔχεται, καὶ ἐκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἔχεται. ³ τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὐνοίαν ἀποδίδω· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. ⁴ ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή. ⁵ μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μὴ τι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα σχολάζητε τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε, ἵνα μὴ πειράξῃ ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. ⁶ τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγὴν. ⁷ θέλω γὰρ πάντα ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἑμαυτόν· ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ Θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως.

Θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἀνέστησε καὶ ἡμᾶς θέλει ἀναστήσει διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. ¹⁵ δὲν ἐξεύρετε ὅτι τὰ σώματά σας εἶναι μέλη τοῦ Χριστοῦ; νὰ λάβω λοιπὸν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ κάμω [αὐτά] μέλη πόρνης; μὴ γένοιτο. ¹⁶ ἢ δὲν ἐξεύρετε ὅτι ὁ προσκολλώμενος μετὰ τὴν πόρνῃν εἶναι ἐν σῶμα; διότι θέλουσιν εἶσθαι, λέγει, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. ¹⁷ ὅστις ὅμως προσκολλᾶται μετὰ τὸν Κύριον εἶναι ἐν πνεῦμα. ¹⁸ φεύγετε τὴν πορνείαν. πᾶν ἁμάρτημα τὸ ὁποῖον ἤθελε πράξῃ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐκτὸς τοῦ σώματος· ὁ πορνεύων ὅμως ἁμαρτάνει εἰς τὸ ἴδιον [αὐτοῦ] σῶμα. ¹⁹ ἢ δὲν ἐξεύρετε ὅτι τὸ σῶμά σας εἶναι ναὸς τοῦ Ἀγίου Πνεύματος τοῦ ἐν ὑμῖν, τὸ ὁποῖον ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ δὲν εἴσθε [κύριοι] ἑαυτῶν; ²⁰ διότι ἡγοράσθητε διὰ τιμῆς· δοξάσατε λοιπὸν τὸν Θεὸν διὰ τοῦ σώματός σας καὶ διὰ τοῦ πνεύματός σας, τὰ ὁποῖα εἶναι τοῦ Θεοῦ.

7 Περὶ δὲ τῶν ὧν μοι ἐγράψατε, καλὸν [εἶναι] εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ μὴ ἐγγίσῃ εἰς γυναῖκα. ² διὰ τὰς πορνείας ὅμως ὡς ἔχη ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, καὶ ἐκάστη ὡς ἔχη τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα. ³ ὁ ἀνὴρ ὡς ἀποδίδῃ εἰς τὴν γυναῖκα τὴν ὀφειλομένην εὐνοίαν· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ εἰς τὸν ἄνδρα. ⁴ ἡ γυνὴ δὲν ἐξουσιάζει τὸ ἑαυτῆς σῶμα, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ δὲν ἐξουσιάζει τὸ ἑαυτοῦ σῶμα, ἀλλ' ἡ γυνή. ⁵ μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, ἐκτὸς ἐὰν [ῆναί] τι ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν, διὰ νὰ καταγίνησθε εἰς τὴν νηστείαν καὶ εἰς τὴν προσευχὴν· καὶ πάλιν συνέρχεσθε ἐπὶ τὸ αὐτό, διὰ νὰ μὴ σᾶς πειράξῃ ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκράτειάν σας. ⁶ λέγω δὲ τοῦτο κατὰ συγγνώμην, οὐχὶ κατὰ προσταγὴν. ⁷ διότι θέλω πάντα τοὺς ἀνθρώπους νὰ ῆναι καθὼς καὶ ἑμαυτόν· ἀλλ' ἕκαστος ἔχει ἰδιαιτέρον χάρισμα ἐκ Θεοῦ, ἄλλος μὲν οὕτως, ἄλλος δὲ οὕτως.

⁸ Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς ἐστὶν ἐὰν μείνωσιν ὡς καὶ γὰρ. ⁹ εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεῦνται, γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γὰρ ἐστὶ γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι. ¹⁰ τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παραγγέλλω, οὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ὁ Κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι· ¹¹ ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω· καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. ¹² τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ Κύριος· εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὐτὴ συννευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν· ¹³ καὶ γυνὴ εἴ τις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ αὐτὸς συννευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν. ¹⁴ ἡγιάσται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγιάσται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρὶ· ἐπεὶ ἅρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι, νῦν δὲ ἁγιά ἐστιν. ¹⁵ εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωρίζεσθω. οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ Θεός. ¹⁶ τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; ¹⁷ εἰ μὴ ἐκάστω ὡς ἐμέρισεν ὁ Θεός, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ Κύριος, οὕτω περιπατεῖτω. καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. ¹⁸ περιτετμημένος τις ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω. ἐν ἀκροβυστίᾳ τις ἐκλήθη; μὴ περιτεμνέσθω. ¹⁹ ἡ περιτομὴ οὐδὲν ἐστὶ, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδὲν ἐστίν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ. ²⁰ ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ἣ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. ²¹ δοῦλος ἐκλήθη; μὴ σοι μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλευθερος γενέ-

⁸ Λέγω δὲ πρὸς τοὺς ἀγάμους καὶ πρὸς τὰς χήρας, καλὸν εἶναι εἰς αὐτοὺς ἐὰν μείνωσι καθὼς καὶ ἐγὼ. ⁹ ἀλλ' ἐὰν δὲν ἐγκρατεῦνται, ὡς νυμφευθῶσι· διότι καλῆτερον εἶναι νὰ νυμφευθῶσι παρὰ νὰ ἐξάπτωνται. ¹⁰ εἰς δὲ τοὺς νενυμφευμένους παραγγέλλω, οὐχὶ ἐγὼ ἀλλ' ὁ Κύριος, νὰ μὴ χωρισθῇ ἡ γυνὴ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς [αὐτῆς]· ¹¹ ἀλλ' ἐὰν καὶ χωρισθῇ, ὡς μένη ἄγαμος ἢ ὡς συνδιαλλαγῇ μετὸν ἄνδρα· καὶ ὁ ἀνὴρ νὰ μὴ ἀφίνη τὴν [ἑαυτοῦ] γυναῖκα. ¹² πρὸς δὲ τοὺς λοιποὺς ἐγὼ λέγω, οὐχὶ ὁ Κύριος· ἐὰν τις ἀδελφὸς ἔχη γυναῖκα ἄπιστον, καὶ αὐτὴ συγκατανεύῃ νὰ συνοικῇ μετ' αὐτοῦ, ὡς μὴ ἀφίνη αὐτήν· ¹³ καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ αὐτὸς συγκατανεύει νὰ συνοικῇ μετ' αὐτῆς, ὡς μὴ ἀφίνη αὐτόν. ¹⁴ διότι ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἡγιασθὴ διὰ τῆς γυναικός, καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἡγιασθὴ διὰ τοῦ ἀνδρός· ἐπειδὴ ἄλλως τὰ τέκνα σας ἤθελον εἶσθαι ἀκάθαρτα, ἀλλὰ τώρα εἶναι ἅγια. ¹⁵ ἐὰν δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, ὡς χωρισθῇ. ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ δὲν εἶναι δεδουλωμένοι εἰς τὰ τοιαῦτα· ὁ Θεὸς ὅμως προσεκάλεσεν ἡμᾶς εἰς εἰρήνην. ¹⁶ διότι τί ἐξεύρεις, γύναι, ἂν μέλλης νὰ σώσης τὸν ἄνδρα; ἢ τί ἐξεύρεις, ἄνερ, ἂν μέλλης νὰ σώσης τὴν γυναῖκα; ¹⁷ ἀλλὰ καθὼς ὁ Θεὸς ἐμοίρασεν εἰς ἕκαστον, [καὶ] καθὼς ὁ Κύριος προσεκάλεσεν ἕκαστον, οὕτως ὡς περιπατῇ. καὶ οὕτω διατάττω εἰς πάσας τὰς ἐκκλησίας. ¹⁸ προσεκλήθη τις [εἰς τὴν πίστιν] περιτετμημένος; ὡς μὴ καλύπτῃ τὴν περιτομήν. προσεκλήθη τις ἀπερίτμητος; ὡς μὴ περιτέμνηται. ¹⁹ ἡ περιτομὴ εἶναι οὐδέν, καὶ ἡ ἀκροβυστία εἶναι οὐδέν, ἀλλ' ἡ τήρησις τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. ²⁰ ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει καθ' ἣν ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ ὡς μένη. ²¹ ἐκλήθη δοῦλος; μὴ σὲ μέλη· ἀλλ' ἐὰν δύνασαι νὰ γείνης ἐλεύθερος,

σθαι, μᾶλλον χρῆσαι. ²² ὁ γὰρ ἐν Κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος ἀπελεύθερος Κυρίου ἐστίν· ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς δοῦλός ἐστι Χριστοῦ. ²³ τιμῆς ἡγοράσθητε· μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. ²⁴ ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ τῷ Θεῷ.

²⁵ Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν Κυρίου οὐκ ἔχω· γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἡλεημένος ὑπὸ Κυρίου πιστός εἶναι. ²⁶ νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. ²⁷ δέδεσται γυναικί; μὴ ζητεῖ λύσιν. λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; μὴ ζητεῖ γυναικα. ²⁸ ἐὰν δὲ καὶ γήμης, οὐχ ἡμαρτες· καὶ ἐὰν γήμη ἢ παρθένος, οὐχ ἡμαρτες· θλίψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι· ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. ²⁹ τοῦτο δὲ φημι, ἀδελφοί, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος τὸ λοιπὸν ἐστίν, ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ᾧσι, ³⁰ καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες, καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ ἀγοράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες, ³¹ καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ ὡς μὴ καταχρώμενοι· παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. ³² θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμεριμνούς εἶναι. ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, πῶς ἀρέσει τῷ Κυρίῳ· ³³ ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῇ γυναικί. ³⁴ μεμερίσται καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, ἵνα ᾧ ἁγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί. ³⁵ τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω, οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῶν

μεταχειρίσου [τοῦτο] καλῆτερα. ²² διότι ὅστις δοῦλος ἐκλήθη εἰς τὸν Κύριον εἶναι ἀπελεύθερος τοῦ Κυρίου· ὁμοίως καὶ ὅστις ἐλεύθερος ἐκλήθη δοῦλος εἶναι τοῦ Χριστοῦ. ²³ διὰ τιμῆς ἡγοράσθητε· μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. ²⁴ ἕκαστος, ἀδελφοί, εἰς ὅτι ἐκλήθη, ἐν τούτῳ ἅς μενῇ παρὰ τῷ Θεῷ.

²⁵ Περὶ δὲ τῶν παρθένων προσταγὴν τοῦ Κυρίου δὲν ἔχω· ἀλλὰ γνώμην δίδω ὡς ἡλεημένος ὑπὸ τοῦ Κυρίου νὰ ᾧμαι πιστός. ²⁶ τοῦτο λοιπὸν νομίζω ὅτι εἶναι καλὸν διὰ τὴν παροῦσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν [εἶναι] εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ ᾧναι οὕτως. ²⁷ εἴσαι δεδεμένος μὲ γυναικα; μὴ ζητεῖ λύσιν. εἴσαι λελυμένος ἀπὸ γυναικός; μὴ ζητεῖ γυναικα. ²⁸ πλην καὶ ἐὰν νυμφευθῇς, δὲν ἡμάρτησας· καὶ ἐὰν ἢ παρθένος νυμφευθῇ, δὲν ἡμάρτησεν· ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι θέλουσιν ἔχει θλίψιν ἐν τῇ σαρκί· ἐγὼ δὲ σᾶς φείδομαι. ²⁹ λέγω δὲ τοῦτο, ἀδελφοί, ὅτι ὁ ἐπίλοιπος καιρὸς εἶναι σύντομος, ὥστε καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας νὰ ᾧναι ὡς μὴ ἔχοντες, ³⁰ καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες, καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ ἀγοράζοντες ὡς μὴ ἔχοντες κατοχήν, ³¹ καὶ οἱ μεταχειριζόμενοι τὸν κόσμον τοῦτον ὡς μηδὲλως μεταχειριζόμενοι· διότι τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου παρέρχεται. ³² θέλω δὲ νὰ ᾧσθε ἀμεριμνοί. ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, πῶς νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν Κύριον· ³³ ὁ δὲ νενυμφευμένος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς νὰ ἀρέσῃ εἰς τὴν γυναῖκα. ³⁴ διαφέρει ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, διὰ νὰ ᾧναι ὁγία καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα· ἡ δὲ νενυμφευμένη μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν ἄνδρα. ³⁵ λέγω δὲ τοῦτο διὰ τὸ συμφέρον ὑμῶν αὐτῶν, οὐχὶ διὰ νὰ βάλω εἰς ἑσᾶς παγίδα, ἀλλὰ διὰ τὸ σεμνοπρε-

ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὖσχημον καὶ εὐπάρεδρον τῷ Κυρίῳ ἀπερισπάστως. ³⁶ Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ἢ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιεῖτω· οὐχ ἁμαρτάνει· γαμεῖτωσαν. ³⁷ ὃς δὲ ἑστηκεν ἐδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ. ³⁸ ὥστε καὶ ὁ ἐγκαμίζων καλῶς ποιεῖ, ὁ δὲ μὴ ἐγκαμίζων κρεῖσσον ποιεῖ. ³⁹ Γυνὴ δέδεται νόμῳ ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἐλευθέρα ἐστὶν ὃ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν Κυρίῳ. ⁴⁰ μακαριώτερα δὲ ἐστὶν ἐὰν οὕτω μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ δὲ καὶ γὰρ Πνεῦμα Θεοῦ ἔχειν.

8 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἶδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν. ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. ² εἰ δέ τις δοκεῖ εἰδέναι τι, οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκε καθὼς δεῖ γινῶναι. ³ εἰ δὲ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. ⁴ Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, οἶδαμεν ὅτι οὐδὲν εἰδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς Θεὸς ἕτερος εἰ μὴ εἷς. ⁵ καὶ γὰρ εἶπερ εἰσὶ λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, ὥσπερ εἰσὶ θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοί, ⁶ ἀλλ' ἡμῖν εἷς Θεὸς ὁ Πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν, καὶ εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. ⁷ Ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις· τινὲς δὲ τῇ συνείδῃσει τοῦ εἰδώλου ἕως ἄρτι ὡς εἰδωλό-

πές, καὶ διὰ τὰ ἦσθε προσκεκολλημένοι εἰς τὸν Κύριον χωρὶς περισπασμοῦς. ³⁶ Ἀλλ' ἐὰν τις νομίζῃ ὅτι ἀσχημονεῖ πρὸς τὴν παρθένον αὐτοῦ, ἂν παρῇλθεν ἡ ἀκμὴ αὐτῆς, καὶ πρέπη νὰ γείνη οὕτως, ὥς κάμῃ ὅτι θέλει· δὲν ἁμαρτάνει· ὥς ὑπανδρεύονται. ³⁷ ὅστις ὅμως στέκει στερεὸς ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἔχει ὅμως ἐξουσίαν περὶ τοῦ ἰδίου [αὐτοῦ] θελήματος, καὶ ἀπεφάσισε τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, νὰ φυλάττῃ τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, πράττει καλῶς. ³⁸ ὥστε καὶ ὅστις ὑπανδρεύει πράττει καλῶς, ἀλλ' ὁ μὴ ὑπανδρεύων πράττει καλῆτερα. ³⁹ Ἡ γυνὴ εἶναι δεδεμένη διὰ τοῦ νόμου ἐφ' ὅσον καιρὸν ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἀποθάνῃ, εἶναι ἐλευθέρα νὰ ὑπανδρευθῇ μὲ ὄντινα θέλει, μόνον [νὰ γίνηται τοῦτο] ἐν Κυρίῳ. ⁴⁰ μακαριώτερα ὅμως εἶναι ἐὰν μείνῃ οὕτω, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· νομίζω δὲ ὅτι καὶ ἐγὼ ἔχω Πνεῦμα Θεοῦ.

8 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, ἐξεύρομεν ὅτι πάντες ἔχομεν γνῶσιν, ἡ γνῶσις [ὅμως] φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. ² καὶ ἐὰν τις νομίζῃ ὅτι ἐξεύρει τι, δὲν ἔμαθεν ἔτι οὐδὲν καθὼς πρέπει νὰ μάθῃ. ³ ἀλλ' ἐὰν τις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, οὗτος γνωρίζεται ὑπ' αὐτοῦ. ⁴ Περὶ τῆς βρώσεως λοιπὸν τῶν εἰδωλοθύτων, ἐξεύρομεν ὅτι τὸ εἰδωλον [εἶναι] οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ὅτι δὲν [ὑπάρχει] οὐδεὶς ἄλλος Θεὸς εἰμὴ εἷς. ⁵ διότι ἂν καὶ ἦναι λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν τῷ οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, καθὼς καὶ εἶναι θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοί, ⁶ ἀλλ' εἰς ἡμᾶς [εἶναι] εἷς Θεὸς ὁ Πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν, καὶ εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. ⁷ Ἀλλὰ δὲν [εἶναι] εἰς πάντας ἡ γνῶσις [αὐτῇ]· τινὲς δὲ διὰ τὴν συνείδησιν τοῦ εἰδώλου ἕως σήμερον

θιπτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνειδήσις αὐτῶν ἀσθενῆς οὕσα μολύνεται. ⁸ βρωμα δὲ ἡμᾶς οὐ παρίστησι τῷ Θεῷ· οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα. ⁹ βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. ¹⁰ ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σε, τὸν ἔχοντα γνώσιν, ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνειδήσις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθута ἐσθίειν; ¹¹ καὶ ἀπολείται ὁ ἀσθενὼν ἀδελφός ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει, δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν. ¹² οὕτω δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνετε. ¹³ διόπερ εἰ βρωμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

9 Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐχὶ Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐώρακα; οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ; ² εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλὰ γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ. ³ ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστὶ. ⁴ μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; ⁵ μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου καὶ Κηφᾶς; ⁶ ἡ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; ⁷ τίς στρατεύεται ἰδίῳις ὀφρυνίοις ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἡ τίς ποιμαίνει ποίμνην καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; ⁸ Μὴ κατὰ

τρώγουσι [τὸ εἰδωλόθутον] ὡς εἰδωλόθутον, καὶ ἡ συνειδήσις αὐτῶν ἀσθενῆς οὕσα μολύνεται. ⁸ τὸ φαγεῖν ἡμῶς δὲν συνιστᾷ ἡμᾶς εἰς τὸν Θεόν· διότι οὔτε ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ἐλαττούμεθα. ⁹ πλὴν προσέχετε μήπως αὕτη ἡ ἐξουσία σας γένη πρόσκομμα εἰς τοὺς ἀσθενεῖς. ¹⁰ διότι ἐὰν τις ἴδῃ σε, τὸν ἔχοντα γνώσιν, ὅτι κάθῃ εἰς τράπεζαν ἐντὸς ναοῦ εἰδώλων, δὲν θέλει ἐνθαρρυνθῇ ἡ συνειδήσις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος εἰς τὸ νὰ τρώγῃ τὰ εἰδωλόθутα; ¹¹ καὶ διὰ τὴν γνώσιν σου θέλει ἀπολεσθῇ ὁ ἀσθενὴς ἀδελφός, διὰ τὸν ὅποιον ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν. ¹² ἁμαρτάνοντες δὲ οὕτως εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ προσβάλλοντες τὴν ἀσθενῆ συνείδησιν αὐτῶν εἰς τὸν Χριστὸν ἁμαρτάνετε. ¹³ διὰ τοῦτο, ἐὰν τὸ φαγεῖν σκανδαλίζῃ τὸν ἀδελφόν μου, δὲν θέλω φάγει κρέας εἰς τὸν αἰῶνα, διὰ νὰ μὴ σκανδαλίσω τὸν ἀδελφόν μου.

9 Δὲν εἰμαι ἀπόστολος; δὲν εἰμαι ἐλεύθερος; δὲν εἶδον τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Κύριον ἡμῶν; δὲν εἴσθε σεῖς τὸ ἔργον μου ἐν Κυρίῳ; ² ἂν δὲν ἦμαι εἰς ἄλλους ἀπόστολος, ἀλλ' εἰς ἐσᾶς τοῦλάχιστον εἰμαι· διότι ἡ σφραγὶς τῆς ἀποστολῆς μου σεῖς εἴσθε ἐν Κυρίῳ. ³ ἡ ἀπολογία μου εἰς τοὺς ἀνακρίνοντάς με εἶναι αὕτη· ⁴ μὴ δὲν ἔχομεν ἐξουσίαν νὰ φάγωμεν καὶ νὰ πῖωμεν; ⁵ μὴ δὲν ἔχομεν ἐξουσίαν νὰ συμπεριφέρωμεν ἀδελφὴν γυναῖκα, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου καὶ ὁ Κηφᾶς; ⁶ ἡ μόνος ἐγὼ καὶ ὁ Βαρνάβας δὲν ἔχομεν ἐξουσίαν νὰ μὴ ἐργαζώμεθα; ⁷ τίς ποτὲ ἐκστρατεύει μὲ ἴδια αὐτοῦ ἔξοδα; τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ δὲν τρώγει ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ; ἡ τίς ποιμαίνει ποίμνιον καὶ δὲν τρώγει ἐκ τοῦ γάλακτος τοῦ ποιμνίου; ⁸ Μήπως κατὰ ἄνθρωπον λαλῶ

ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; ⁹ ἐν γὰρ τῷ Μωυσέως νόμῳ γέγραπται· οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα. μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ; ¹⁰ ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ' ἐλπίδι. ¹¹ Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπούδαμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικά θερίσομεν; ¹² εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα μὴ ἐγκοπὴν τινα δώμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. ¹³ οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντες τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; ¹⁴ οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. ¹⁵ ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἐχρησάμην τούτων. Οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτω γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γὰρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ. ¹⁶ ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γὰρ μοι ἐπικείται· οὐαὶ δέ μοι ἐστίν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. ¹⁷ εἰ γὰρ ἐκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι. ¹⁸ τίς οὖν μοι ἐστὶν ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρησάσθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. ¹⁹ Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων πᾶσιν ἑμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω· ²⁰ καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος,

ταῦτα; ἢ δὲν λέγει ταῦτα καὶ ὁ νόμος; ⁹ διότι ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Μωυσέως εἶναι γεγραμμένον· δὲν θέλεις ἐμφράξαι τὸ στόμα βοῦς ἀλωνίζοντος. μήπως μέλει τὸν Θεὸν περὶ τῶν βοῶν; ¹⁰ ἢ δι' ἡμᾶς βεβαίως λέγει [τοῦτο]; διότι δι' ἡμᾶς ἐγράφη, ὅτι ὁ ἀροτριῶν μὲ ἐλπίδα πρέπει νὰ ἀροτριᾷ, καὶ ὁ ἀλωνίζων μὲ ἐλπίδα νὰ μετέχῃ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ. ¹¹ Ἐὰν ἡμεῖς ἐσπούδαμεν εἰς ἐσθῆς τὰ πνευματικὰ, μέγα [εἶναι] ἐὰν ἡμεῖς θερίσωμεν τὰ σαρκικά σας; ¹² ἐὰν ἄλλοι μετέχωσι τῆς ἐφ' ὑμᾶς ἐξουσίας, δὲν [πρέπει] μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλὰ δὲν μετεχειρίσθημεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἀλλ' ὑποφέρομεν πάντα, διὰ νὰ μὴ προξενήσωμεν ἐμπόδιόν τι εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. ¹³ δὲν ἐξεύρετε ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι τὰ ἱερὰ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τρώγουσιν, οἱ ἐνασχολούμενοι εἰς τὸ θυσιαστήριον μετὰ τοῦ θυσιαστηρίου λαμβάνουσι μερίδιον; ¹⁴ οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξεν, οἱ κηρύττοντες τὸ εὐαγγέλιον νὰ ζῶσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου. ¹⁵ πλὴν ἐγὼ οὐδὲν τούτων μετεχειρίσθην. Οὐδὲ ἔγραψα ταῦτα διὰ νὰ γένη οὕτως εἰς ἐμέ· διότι καλὸν [εἶναι] εἰς ἐμέ νὰ ἀποθάνω μᾶλλον παρὰ νὰ ματαιώσῃ τις τὸ καύχημά μου. ¹⁶ διότι ἐὰν κηρύττω τὸ εὐαγγέλιον, δὲν εἶναι εἰς ἐμέ καύχημα· ἐπειδὴ ἀνάγκη ἐπικείται εἰς ἐμέ· οὐαὶ δὲ εἶναι εἰς ἐμέ ἐὰν δὲν κηρύττω· ¹⁷ ἐπειδὴ ἐὰν κάμνω τοῦτο ἐκουσίως, ἔχω μισθόν· ἐὰν δὲ ἀκουσίως, εἶμαι ἐμπειπιστευμένος οἰκονομίαν. ¹⁸ τίς λοιπὸν εἶναι ὁ μισθός μου; τὸ νὰ κάμω ἀδάπανον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, διὰ τῆς κηρύξεώς μου, ὥστε νὰ μὴ κάμνω κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. ¹⁹ Διότι ἐλεύθερος ὢν πάντων εἰς πάντας ἐδούλωσα ἑμαυτόν, διὰ νὰ κερδήσω τοὺς πλείονα· ²⁰ καὶ ἔγεινα εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὡς

ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω·
²¹ τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὦν ἄνομος Θεῷ, ἀλλ' ἔννομος Χριστῷ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους·
²² ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινας σώσω.
²³ Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι.
²⁴ οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἰς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; οὕτω τρέχετε, ἵνα καταλάβητε.
²⁵ πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται, ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον.
²⁶ ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω, ὡς οὐκ ἀδήλως, οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέρων,
²⁷ ἀλλ' ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.
10 Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλῃν ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διήλθον, καὶ πάντες εἰς τὸν Μωυσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν ἔφαγον, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευματικὸν ἔπιον· ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας, ἥ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός·
⁵ ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ Θεός· κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ.
⁶ Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς κακεῖνοι ἐπεθύμησαν.
⁷ μηδὲ εἰδωολότραι γίνεσθε, καθὼς τινες αὐτῶν, ὡς γεγραπται· ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν.

Ἰουδαῖος, διὰ τὸ κερδήσω τοὺς Ἰουδαίους· εἰς τοὺς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, διὰ τὸ κερδήσω τοὺς ὑπὸ νόμον·
²¹ εἰς τοὺς ἀνόμους ὡς ἄνομος, μὴ ὦν ἄνομος εἰς τὸν Θεόν, ἀλλ' ἔννομος εἰς τὸν Χριστόν, διὰ τὸ κερδήσω ἀνόμους·
²² ἔγεινα εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ὡς ἀσθενής, διὰ τὸ κερδήσω τοὺς ἀσθενεῖς· εἰς πάντας ἔγεινα τὰ πάντα, διὰ τὸ σώσω παντὶ τρόπῳ τινας.
²³ Κάμνω δὲ τοῦτο διὰ τὸ εὐαγγέλιον, διὰ τὸ γεῖναι συγκοινωνὸς αὐτοῦ.
²⁴ δὲν ἐξεύρετε ὅτι οἱ τρέχοντες ἐν τῷ σταδίῳ πάντες μὲν τρέχουσιν, εἰς ὅμως λαμβάνει τὸ βραβεῖον; οὕτω τρέχετε, ὥστε νὰ λάβητε [αὐτό].
²⁵ πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος [εἰς] πάντα ἐγκρατεύεται, ἐκεῖνοι μὲν διὰ τὸ λάβωσι φθαρτὸν στέφανον, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον.
²⁶ ἐγὼ λοιπὸν οὕτω τρέχω, οὐχὶ ὡς ἀβεβαίως, οὕτω πυγμαχῶ, οὐχὶ ὡς κτυπῶν τὸν ἀέρα,
²⁷ ἀλλὰ δαμάζω τὸ σῶμά μου καὶ δουλαγωγῶ, μήπως εἰς ἄλλους κηρύξας ἐγὼ γείνω ἀδόκιμος.
10 Δὲν θέλω δὲ νὰ ἀγνοῇτε, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν ἦσαν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλῃν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διήλθον,
² καὶ πάντες εἰς τὸν Μωυσῆν ἐβαπτίσθησαν ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ πάντες τὴν αὐτὴν πνευματικὴν βρῶσιν ἔφαγον, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πνευματικὸν ποτὸν ἔπιον· διότι ἔπινον ἀπὸ πνευματικῆς πέτρας ἀκολουθούσης, ἥ δὲ πέτρα ἦτο ὁ Χριστός·
⁵ ἀλλὰ δὲν εὐηρεστήθη ὁ Θεὸς εἰς τοὺς πλείονους ἐξ αὐτῶν· διότι κατεστρώθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ.
⁶ Ταῦτα δὲ ἔγειναν παραδείγματα ἡμῶν, διὰ τὸ μὴ ἡμεθα ἡμεῖς ἐπιθυμηταὶ κακῶν, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι ἐπεθύμησαν.
⁷ μηδὲ γίνεσθε εἰδωολότραι, καθὼς τινες ἐξ αὐτῶν, ὡς εἶναι γεγραμμένον· ἐκάθισεν ὁ λαὸς διὰ τὸ φάγη καὶ νὰ πῖν, καὶ ἐσηκώθησαν

⁸ μὴδὲ πορνεύωμεν, καθὼς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν καὶ ἔπεσον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες. ⁹ μὴδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χριστόν, καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐπείρασαν καὶ ὑπὸ τῶν ὄψεων ἀπώλοντο. ¹⁰ μὴδὲ γογγύζετε, καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ. ¹¹ ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκείνοις, ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὗς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν. ¹² Ὡστε ὁ δοκῶν ἐστάναι βλέπω μὴ πέσῃ. ¹³ πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος· πιστὸς δὲ ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν.

¹⁴ Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας. ¹⁵ ὥς φρονίμοις λέγω· κρίνατε ὑμεῖς ὁ φημι. ¹⁶ τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι; τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστιν; ¹⁷ ὅτι εἰς ἄρτος, ἐν σῶμα οἱ πολλοὶ ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου μετέχομεν. ¹⁸ βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· οὐχὶ οἱ ἐσθιόντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσὶ; ¹⁹ τί οὖν φημί; ὅτι εἰδωλὸν τί ἐστιν; ἢ ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστιν; ²⁰ ἀλλ' ὅτι ἃ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει καὶ οὐ Θεῷ· οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. ²¹ οὐ δύνασθε ποτήριον Κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης Κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. ²² ἢ παραζηλοῦμεν τὸν Κύριον; μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ

νὰ παίζωσι. ⁸ μὴδὲ ἅς πορνεύωμεν, καθὼς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν καὶ ἔπεσον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες. ⁹ μὴδὲ ἅς πειράζωμεν τὸν Χριστόν, καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐπείρασαν καὶ ἀπώλεσθησαν ὑπὸ τῶν ὄψεων. ¹⁰ μὴδὲ γογγύζετε, καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλεσθησαν ὑπὸ τοῦ ἐξολοθρευτοῦ. ¹¹ ταῦτα δὲ πάντα ἐγίνοντο εἰς ἐκείνους παραδείγματα, καὶ ἐγράφησαν πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς τοὺς ὁποίους τὰ τέλη τῶν αἰώνων ἔφθασαν. ¹² Ὡστε ὁ νομίζων ὅτι ἵσταται ἅς βλέπῃ κατὰ πέσῃ. ¹³ πειρασμὸς δὲν σᾶς μέταλαβεν εἰμὴ ἀνθρώπινος· πιστὸς ὁμῶς [εἶναι] ὁ Θεός, ὅστις δὲν θέλει σας ἀφήσει νὰ πειρασθῆτε ὑπὲρ τὴν δύναμίν σας, ἀλλὰ μετὰ τοῦ πειρασμοῦ θέλει κάμει καὶ τὴν ἔκβασιν, ὥστε νὰ δύνασθε νὰ ὑποφέρητε.

¹⁴ Διὰ τοῦτο, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας. ¹⁵ λέγω ὥς πρὸς φρονίμους· κρίνατε σεῖς [τοῦτο] τὸ ὅποιον λέγω. ¹⁶ τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας τὸ ὅποιον εὐλογοῦμεν, δὲν εἶναι κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ; ὁ ἄρτος τὸν ὅποιον κόπτομεν, δὲν εἶναι κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ; ¹⁷ διότι εἰς ἄρτος ἐν σῶμα εἴμεθα οἱ πολλοί· ἐπειδὴ πάντες ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου μετέχομεν. ¹⁸ βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· οἱ τρώγοντες τὰς θυσίας δὲν εἶναι κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου; ¹⁹ τί λοιπὸν λέγω; ὅτι τὸ εἰδωλὸν εἶναι τι; ἢ ὅτι τὸ εἰδωλόθυτον εἶναι τι; [οὐχί]. ²⁰ ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θυσιάζουσι τὰ ἔθνη, εἰς τὰ δαιμόνια θυσιάζουσι καὶ οὐχὶ εἰς τὸν Θεόν· καὶ δὲν θέλω σεῖς νὰ γίνησθε κοινωνοὶ τῶν δαιμονίων. ²¹ δὲν δύνασθε νὰ πίνητε τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου καὶ τὸ ποτήριον τῶν δαιμονίων· δὲν δύνασθε νὰ ἦσθε μέτοχοι τῆς τραπέζης τοῦ Κυρίου καὶ τῆς τραπέζης τῶν δαιμονίων. ²² ἢ τὸν Κύριον θέλομεν νὰ διεγείρωμεν εἰς ζηλοτυπίαν;

ἐσμέν· ²³ Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. ²⁴ μὴδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἐτέρου ἕκαστος. ²⁵ Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον· ἐσθίετε μὴδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνειδήσιν· ²⁶ τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. ²⁷ εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε μὴδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνειδήσιν. ²⁸ ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ, τοῦτο εἰδωλόθυτόν ἐστι, μὴ ἐσθίετε δι' ἐκεῖνον τὸν μὴνύσαντα καὶ τὴν συνειδήσιν· τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. ²⁹ συνειδήσιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἐτέρου. ἵνατί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; ³⁰ εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; ³¹ Εἴτε οὖν ἐσθίετε εἴτε πίνετε εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖτε. ³² ἀπρόσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἑλλήσι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, ³³ καθὼς καὶ ἐγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἑμῆς συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι.

11 Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς καὶ ἐγὼ Χριστοῦ.

² Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε. ³ θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστός ἐστι, κεφαλὴ δὲ γυναικὸς ὁ ἀνὴρ, κεφαλὴ δὲ Χριστοῦ ὁ Θεός. ⁴ πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ⁵ πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ

μήπως εἴμεθα ἰσχυρότεροι αὐτοῦ; ²³ Πάντα εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, ἀλλὰ πάντα δὲν συμφέρουσι· πάντα εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, ἀλλὰ πάντα δὲν οἰκοδομοῦσι. ²⁴ μὴδεὶς ὅς μὴ ζητῇ τὸ ἑαυτοῦ [συμφέρον], ἀλλ' ἕκαστος τὰ τοῦ ἄλλου. ²⁵ Πᾶν τὸ πωλούμενον ἐν τῷ μακελίῳ τρώγετε μὴδὲν ἐξετάζοντες διὰ τὴν συνειδήσιν· ²⁶ διότι τοῦ Κυρίου [εἶναι] ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. ²⁷ καὶ ἐὰν τις τῶν ἀπίστων σᾶς προσκαλῇ καὶ θέλετε νὰ ὑπάγητε, τρώγετε ὅτι βάλλεται ἔμπροσθέν σας μὴδὲν ἐξετάζοντες διὰ τὴν συνειδήσιν. ²⁸ ἐὰν δέ τις σᾶς εἴπῃ, τοῦτο εἶναι εἰδωλόθυτον, μὴ τρώγετε δι' ἐκεῖνον τὸν φανερώσαντα καὶ [διὰ] τὴν συνειδήσιν· διότι τοῦ Κυρίου [εἶναι] ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. ²⁹ συνειδήσιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν ἰδικήν σου, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἄλλου. ἐπειδὴ διὰ τί ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; ³⁰ καὶ ἐὰν ἐγὼ μετ' εὐχαριστίας μετέχω, διὰ τί βλασφημοῦμαι δι' ἐκεῖνο διὰ τὸ ὅποιον ἐγὼ εὐχαριστῶ; ³¹ Εἴτε λοιπὸν τρώγετε εἴτε πίνετε εἴτε πράττετέ τι, πάντα πράττετε εἰς δόξαν Θεοῦ. ³² μὴ γίνεσθε πρόσκομμα μήτε εἰς Ἰουδαίους μήτε εἰς Ἑλληνας μήτε εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ³³ καθὼς καὶ ἐγὼ κατὰ πάντα ἀρέσκω εἰς πάντας, μὴ ζητῶν τὸ ἰδικόν μου συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, διὰ νὰ σωθῶσι.

11 Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς καὶ ἐγὼ τοῦ Χριστοῦ.

² Σᾶς ἐπαινῶ δὲ, ἀδελφοί, ὅτι [εἰς] πάντα με ἐνθυμεῖσθε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις καθὼς παρέδωκα εἰς ἐσᾶς. ³ θέλω δὲ νὰ ἐξεύρητε, ὅτι ἡ κεφαλὴ παντὸς ἀνδρὸς εἶναι ὁ Χριστός, κεφαλὴ δὲ τῆς γυναικὸς ὁ ἀνὴρ, κεφαλὴ δὲ τοῦ Χριστοῦ ὁ Θεός. ⁴ πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων ἐὰν ἔχῃ κεκαλυμμένην τὴν κεφαλὴν καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ⁵ πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ

προφητεύουσα ἀκατακαλύπτω τῇ κεφαλῇ κατασχύνει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς· ἐν γὰρ ἐστὶ καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ. ⁶ εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω. ⁷ ἄνθρωπος μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, εἰκὼν καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρχων· γυνή δὲ δόξα ἀνδρός ἐστίν. ⁸ οὐ γὰρ ἐστὶν ἄνθρωπος ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνή ἐξ ἀνδρός· ⁹ καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἄνθρωπος διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνή διὰ τὸν ἄνδρα. ¹⁰ διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνή ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. ¹¹ πλὴν οὔτε ἄνθρωπος χωρὶς γυναικός οὔτε γυνή χωρὶς ἀνδρός ἐν Κυρίῳ· ¹² ὥσπερ γὰρ ἡ γυνή ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ. ¹³ ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε· πρέπειον ἐστὶ γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ Θεῷ προσεῦχεσθαι; ¹⁴ ἢ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς ὅτι ἄνθρωπος μὲν ἐὰν κομᾶ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστίν, ¹⁵ γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾶ, δόξα αὐτῇ ἐστίν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ. ¹⁶ Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνηκος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ.

¹⁷ Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινώ ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον ἀλλ' εἰς τὸ ἥττον συνέρχεσθε. ¹⁸ πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω· ¹⁹ δεῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. ²⁰ συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὐκ

προφητεύουσα μὲ τὴν κεφαλὴν ἀσκεπῇ κατασχύνει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς· διότι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ εἶναι μὲ τὴν ἐξυρισμένην. ⁶ ἐπειδὴ ἂν δὲν καλύπτεται ἡ γυνή, ἃς κουρεύσῃ καὶ τὰ μαλλία αὐτῆς· ἀλλ' ἐὰν [ῥῆναι] αἰσχρὸν εἰς γυναῖκα νὰ κουρεύῃ τὰ μαλλία αὐτῆς ἢ νὰ ξυρίζεται, ἃς καλύπτεται. ⁷ διότι ὁ μὲν ἄνθρωπος δὲν χρεωστεῖ νὰ καλύπτῃ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἐπειδὴ εἶναι εἰκὼν καὶ δόξα τοῦ Θεοῦ· ἡ δὲ γυνή εἶναι δόξα τοῦ ἀνδρός. ⁸ διότι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἐκ τῆς γυναικός, ἀλλ' ἡ γυνή ἐκ τοῦ ἀνδρός· ⁹ ἐπειδὴ δὲν ἐκτίσθη ὁ ἄνθρωπος διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλ' ἡ γυνή διὰ τὸν ἄνδρα. ¹⁰ διὰ τοῦτο ἡ γυνή χρεωστεῖ νὰ ἔχῃ ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς [αὐτῆς] διὰ τοὺς ἀγγέλους. ¹¹ πλὴν οὔτε ὁ ἄνθρωπος χωρὶς τῆς γυναικός οὔτε ἡ γυνή χωρὶς τοῦ ἀνδρός [ὑπάρχει] ἐν Κυρίῳ. ¹² διότι καθὼς ἡ γυνή [εἶναι] ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ ὁ ἄνθρωπος [εἶναι] διὰ τῆς γυναικός, τὰ πάντα δὲ ἐκ τοῦ Θεοῦ. ¹³ κρίνατε σεῖς καθ' ἑαυτοὺς· εἶναι πρέπειον γυνὴ νὰ προσεύχεται εἰς τὸν Θεὸν ἀσκεπῆς; ¹⁴ ἢ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις δὲν σας διδάσκει, ὅτι ἄνθρωπος μὲν ἐὰν ἔχῃ κόμην εἶναι εἰς αὐτὸν ἀτιμία, ¹⁵ γυνὴ δὲ ἐὰν ἔχῃ κόμην, εἶναι δόξα εἰς αὐτήν; διότι ἡ κόμη ἐδόθη εἰς αὐτήν ἀντὶ καλύμματος. ¹⁶ ἐὰν τις ὅμως φαίνεται ὅτι εἶναι φιλόνηκος, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν δὲν ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ.

¹⁷ Ἐνῷ δὲ παραγγέλλω τοῦτο, δὲν ἐπαινώ ὅτι συνέρχεσθε οὐχὶ διὰ τὸ κλητέρον ἀλλὰ διὰ τὸ χειρότερον. ¹⁸ διότι πρῶτον μὲν ὅταν συνέρχησθε εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀκούω ὅτι ὑπάρχουσι σχίσματα μεταξὺ σας, καὶ μέρος τι πιστεύω· ¹⁹ διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχωσι καὶ αἰρέσεις μεταξὺ σας, διὰ νὰ γείνωσι φανεροὶ μεταξὺ σας οἱ δόκιμοι. ²⁰ ὅταν λοιπὸν συνέρχησθε ἐπὶ τὸ αὐτό,

ἔστι Κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν·
²¹ ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον
 προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ
 ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ μεθύει.
²² μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς
 τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; ἢ τῆς
 ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ καταφρο-
 νεῖτε, καὶ κατασιχύνετε τοὺς
 μὴ ἔχοντας; τί ὑμῖν εἰπω;
 ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ; οὐκ
 ἐπαινῶ. ²³ ἐγὼ γὰρ παρέλαβον
 ἀπὸ τοῦ Κυρίου, ὃ καὶ παρέ-
 δωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς
 ἐν τῇ νυκτὶ ἣ παρεδίδото
 ἔλαβεν ἄρτον ²⁴ καὶ εὐχαρι-
 στήσας ἔκλασε καὶ εἶπε· λάβετε
 φάγετε· τοῦτό μου ἔστι τὸ
 σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον·
 τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν
 ἀνάμνησιν. ²⁵ ὡσαύτως καὶ τὸ
 ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι
 λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ
 καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ
 αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε, ὡσάκις
 ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνά-
 μνησιν. ²⁶ ὡσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε
 τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτή-
 ριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνα-
 τον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε,
 ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ. ²⁷ ὥστε ὃς
 ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ
 πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου
 ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώ-
 ματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου.
²⁸ δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαν-
 τόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου
 ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου
 πινέτω· ²⁹ ὃ γὰρ ἐσθίων καὶ
 πίνων ἀναξίως κρῖμα ἑαυτῷ
 ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων
 τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου. ³⁰ διὰ
 τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθε-
 νεῖς καὶ ἄρρωστοι καὶ κοιμῶνται
 ἱκανοί. ³¹ εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διε-
 κρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα·
³² κρινόμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ Κυρίου
 παιδεύομεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ
 κόσμῳ κατακριθῶμεν. ³³ Ὡστε,

[τοῦτο] δὲν εἶναι νὰ φάγητε Κυριακὸν
 δεῖπνον· ²¹ διότι ἕκαστος λαμβάνει
 πρὸ τοῦ ἄλλου τὸ ἴδιον [ἑαυτοῦ]
 δεῖπνον ἐν [τῷ καιρῷ] τοῦ τρώγειν,
 καὶ ἄλλος μὲν πεινᾷ, ἄλλος δὲ μεθύει.
²² μὴ δὲν ἔχετε οἰκίας διὰ νὰ τρώγητε
 καὶ νὰ πίνητε; ἢ τὴν ἐκκλησίαν
 τοῦ Θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ κατ-
 ασιχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; τί νὰ
 σᾶς εἰπω; νὰ σᾶς ἐπαινέσω εἰς
 τοῦτο; δὲν [σας] ἐπαινῶ. ²³ διότι
 ἐγὼ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου,
 ἐκεῖνο τὸ ὅποιον καὶ παρέδωκα εἰς
 ἐσᾶς, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ
 νυκτὶ καθ' ἣν παρεδίδετο ἔλαβεν
 ἄρτον, ²⁴ καὶ εὐχαριστήσας ἔκοψε
 καὶ εἶπε· λάβετε φάγετε· τοῦτο
 εἶναι τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν
 κλώμενον· τοῦτο κάμνετε εἰς τὴν
 ἀνάμνησίν μου. ²⁵ ὁμοίως καὶ τὸ
 ποτήριον ἀφοῦ ἐδείπνησε λέγων·
 τοῦτο τὸ ποτήριον εἶναι ἡ καινὴ
 διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου· τοῦτο
 κάμνετε, ὡσάκις πίνητε, εἰς τὴν
 ἀνάμνησίν μου. ²⁶ διότι ὡσάκις ἂν
 τρώγητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ
 πίνητε τὸ ποτήριον τοῦτο, τὸν
 θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε,
 μέχρι τῆς ἐλεύσεως αὐτοῦ. ²⁷ ὥστε
 ὅστις τρώγῃ τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ
 πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀν-
 αξίως, ἔνοχος θέλει εἶσθαι τοῦ
 σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου.
²⁸ ἄς δοκιμάξῃ δὲ ἑαυτὸν ὁ ἄνθρωπος,
 καὶ οὕτως ἄς τρώγῃ ἐκ τοῦ ἄρτου
 καὶ ἄς πίνῃ ἐκ τοῦ ποτηρίου·
²⁹ διότι ὁ τρώγων καὶ πίνων ἀν-
 αξίως τρώγει καὶ πίνει κατάκρι-
 σιν εἰς ἑαυτόν, μὴ διακρίνων τὸ
 σῶμα τοῦ Κυρίου. ³⁰ διὰ τοῦτο
 [ὑπάρχουσι] μεταξύ σας πολλοὶ
 ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι, καὶ ἀπο-
 θνήσκουσιν ἱκανοί. ³¹ διότι ἐὰν διε-
 κρίνομεν ἑαυτούς, δὲν ἠθέλομεν κρί-
 νεσθαι· ³² ἀλλ' ὅταν κρινώμεθα
 παιδεύομεθα ὑπὸ τοῦ Κυρίου, διὰ
 νὰ μὴ κατακριθῶμεν μετὰ τοῦ κόσ-
 μου. ³³ Ὡστε, ἀδελφοί μου, ὅταν

ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν ἀλλήλους ἐκδέχεσθε·
³⁴ εἰ δέ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἂν ἔλθω διατάξομαι.

12 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. ² οἴδατε ὅτι, ὅτε ἔβην ἤτε, πρὸς τὰ εἰδῶλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπαγόμενοι. ³ διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν Πνεύματι Θεοῦ λαλῶν λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦν, καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν εἰ μὴ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. ⁴ Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶ, τὸ δὲ αὐτὸ Πνεῦμα· ⁵ καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσὶ, καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος· ⁶ καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτὸς ἐστὶ Θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. ⁷ Ἐκάστῳ δὲ δίδεται ἡ φανέρωσις τοῦ Πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. ⁸ ὃ μὲν γὰρ διὰ τοῦ Πνεύματος δίδεται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως κατὰ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, ⁹ ἐτέρῳ δὲ πίστις ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι, ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι, ¹⁰ ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ προφητεία, ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἐτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἐρμηνεία γλωσσῶν· ¹¹ πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται.

¹² Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἐν ἐστὶ καὶ μέλη ἔχει πολλά, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἐνός, πολλὰ ὄντα, ἐν ἐστὶ σῶμα, οὕτω καὶ ὁ Χριστός· ¹³ καὶ γὰρ ἐν ἐνὶ Πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἐν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι, καὶ πάντες εἰς ἐν Πνεῦμα ἐποτίσθημεν. ¹⁴ καὶ

συνέρχησθε διὰ τὸ νὰ φάγητε, περιμένετε ἀλλήλους· ³⁴ ἐὰν δέ τις πεινᾷ, ὥς τρώγῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ [αὐτοῦ], διὰ τὸ νὰ μὴ συνέρχησθε πρὸς κατὰκρισιν. Τὰ δὲ λοιπὰ, ὅταν ἔλθω, θέλω διατάξει.

12 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, δὲν θέλω νὰ ἀγνοῇτε. ² ἐξεύρετε ὅτι ἦσθε ἐθνικοί, συρόμενοι ὅπως ἐσύρεσθε πρὸς τὰ εἰδῶλα τὰ ἄφωνα. ³ διὰ τοῦτο σᾶς γνωστοποιῶ ὅτι οὐδεὶς λαλῶν διὰ Πνεύματος Θεοῦ λέγει ἀνάθεμα τὸν Ἰησοῦν, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ Κύριον Ἰησοῦν εἰμὴ διὰ Πνεύματος Ἁγίου. ⁴ Εἶναι δὲ διαιρέσεις χαρισμάτων, τὸ Πνεῦμα ὅμως τὸ αὐτό· ⁵ εἶναι καὶ διαιρέσεις διακονιῶν, ὁ Κύριος ὅμως ὁ αὐτός· ⁶ εἶναι καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων, ὁ Θεὸς ὅμως εἶναι ὁ αὐτός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσι. ⁷ Δίδεται δὲ εἰς ἕκαστον ἡ φανέρωσις τοῦ Πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. ⁸ διότι εἰς ἄλλον μὲν δίδεται διὰ τοῦ Πνεύματος λόγος σοφίας, εἰς ἄλλον δὲ λόγος γνώσεως κατὰ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, ⁹ εἰς ἄλλον δὲ πίστις διὰ τοῦ αὐτοῦ Πνεύματος, εἰς ἄλλον δὲ χαρίσματα ἰαμάτων διὰ τοῦ αὐτοῦ Πνεύματος, ¹⁰ εἰς ἄλλον δὲ ἐνεργεῖαι θαυμάτων, εἰς ἄλλον δὲ προφητεία, εἰς ἄλλον δὲ διακρίσεις πνευμάτων, εἰς ἄλλον δὲ εἶδη γλωσσῶν, εἰς ἄλλον δὲ ἐρμηνεία γλωσσῶν. ¹¹ πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διὰνεμον ἰδίᾳ εἰς ἕκαστον καθὼς θέλει.

¹² Διότι καθὼς τὸ σῶμα εἶναι ἐν καὶ ἔχει μέλη πολλά, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἐνός, πολλὰ ὄντα, εἶναι ἐν σῶμα, οὕτω καὶ ὁ Χριστός· ¹³ διότι ἡμεῖς πάντες διὰ τοῦ ἐνός Πνεύματος ἐβαπτίσθημεν εἰς ἐν σῶμα, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι, καὶ πάντες εἰς ἐν Πνεῦμα ἐποτίσθημεν. ¹⁴ διότι τὸ σῶμα δὲν

γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἐν μέλος, ἀλλὰ πολλά. ¹⁵ ἔάν εἴπῃ ὁ πούς, ὅτι οὐκ εἰμὶ χεῖρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; ¹⁶ καὶ ἔάν εἴπῃ τὸ οὖς, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; ¹⁷ εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὁσφρησις; ¹⁸ νυνὶ δὲ ὁ Θεὸς ἔθετο τὰ μέλη ἐν ἑκαστῷ αὐτῶν ἐν τῷ σώματι καθὼς ἠθέλησεν. ¹⁹ εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἐν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; ²⁰ νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἐν δὲ σῶμα. ²¹ οὐ δύναται δὲ ὀφθαλμός εἰπεῖν τῇ χειρὶ· χρεῖαν σου οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσί· χρεῖαν ὑμῶν οὐκ ἔχω. ²² ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν ἀναγκαῖά ἐστι, ²³ καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν, καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει. ²⁴ τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρεῖαν ἔχει. ἀλλ' ὁ Θεὸς συνεκέρασε τὸ σῶμα, τῷ ὑστεροῦντι περισσοτέραν δούς τιμὴν, ²⁵ ἵνα μὴ ᾖ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη. ²⁶ καὶ εἴτε πάσχει ἐν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη, εἴτε δοξάζεται ἐν μέλος, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη. ²⁷ Ὑμεῖς δὲ ἐστε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους.

²⁸ Καὶ οὗς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφῆτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, εἶτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. ²⁹ μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδάσκαλοι;

εἶναι ἐν μέλος, ἀλλὰ πολλά. ¹⁵ ἔάν εἴπῃ ὁ πούς, ἐπειδὴ δὲν εἶμαι χεῖρ, δὲν εἶμαι ἐκ τοῦ σώματος, διὰ τοῦτο τάχα δὲν εἶναι ἐκ τοῦ σώματος; ¹⁶ καὶ ἔάν εἴπῃ τὸ ὠτίον, ἐπειδὴ δὲν εἶμαι ὀφθαλμός, δὲν εἶμαι ἐκ τοῦ σώματος, διὰ τοῦτο δὲν εἶναι τάχα ἐκ τοῦ σώματος; ¹⁷ ἔάν ὅλον τὸ σῶμα [ᾤ]ναι ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; ἔάν ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὁσφρησις; ¹⁸ ἀλλὰ τῶρα ὁ Θεὸς ἔθεσε τὰ μέλη ἐν ἑκαστῷ αὐτῶν εἰς τὸ σῶμα καθὼς ἠθέλησεν. ¹⁹ ἔάν ὅμως πάντα ᾤσαν ἐν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; ²⁰ ἀλλὰ τῶρα [εἶναι] μὲν πολλὰ μέλη, ἐν ὅμως σῶμα. ²¹ καὶ δὲν δύναται ὁ ὀφθαλμός νᾶ εἰπεῖν πρὸς τὴν χεῖρα· δὲν ἔχω χρεῖαν σου· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ πρὸς τοὺς πόδας· δὲν ἔχω χρεῖαν ὑμῶν. ²² ἀλλὰ πολὺ περισσότερον τὰ μέλη τοῦ σώματος τὰ ὁποῖα φαίνονται ὅτι εἶναι ἀσθενέστερα [ταῦτα] εἶναι ἀναγκαῖα, ²³ καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα νομίζομεν ὅτι εἶναι τὰ ἀτιμότερα τοῦ σώματος, εἰς ταῦτα ἀποδίδομεν τιμὴν περισσοτέραν, καὶ τὰ ἀσχημα ἡμῶν ἔχουσι περισσοτέραν εὐσχημοσύνην. ²⁴ τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν δὲν ἔχουσι χρεῖαν. ἀλλ' ὁ Θεὸς συνεκέρασε τὸ σῶμα, δόσας περισσοτέραν τιμὴν εἰς τὸ εὐτελέστερον, ²⁵ διὰ νᾶ μὴ ᾖ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ νᾶ φροντίζουσι τὰ μέλη τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων. ²⁶ καὶ εἴτε πάσχει ἐν μέλος, πάντα τὰ μέλη συμπάσχουσιν· εἴτε τιμᾶται ἐν μέλος, πάντα τὰ μελη συγχαίρουσι. ²⁷ Καὶ σεις εἰσθε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη κατὰ μέρος.

²⁸ Καὶ ἄλλους μὲν ἔθεσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφῆτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα θαύματα, ἔπειτα χαρίσματα ἰαμάτων, βοηθείας, κυβερνήσεις, εἶδη γλωσσῶν. ²⁹ μὴ πάντες [εἶναι] ἀπόστολοι; μὴ πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδάσκαλοι; μὴ

μὴ πάντες δυνάμεις· ³⁰ μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων· μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσι· μὴ πάντες διερμηνεύουσι· ³¹ ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα. καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ἡμῖν δεικνύμι.

13 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἡχῶν ἢ κύβαλον ἀλαλάζον. ² καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν εἰμι. ³ καὶ ἐὰν φωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καθήσομαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. ⁴ Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται, ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, ⁵ οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογιζεται τὸ κακόν, ⁶ οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ. ⁷ πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. ⁸ ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει. εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε γλῶσσαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται. ⁹ ἐκ μέρους γὰρ γινώσκουμεν καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν. ¹⁰ ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. ¹¹ ὅτε ἡμῖν νήπιος, ὥς νήπιος ἐλάλουν, ὥς νήπιος ἐφρόνουν, ὥς νήπιος ἐλογιζόμεν· ὅτε δὲ γέγονα ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. ¹² βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. ¹³ νυνὶ δὲ μένει

πάντες [ἐνεργοῦσι] θαύματα· ³⁰ μὴ πάντες ἔχουσι χαρίσματα ἰαμάτων· μὴ πάντες λαλοῦσι γλώσσας· μὴ πάντες διερμηνεύουσι· ³¹ ζητεῖτε δὲ μετὰ ζήλου τὰ καλῆτερα χαρίσματα. καὶ ἔτι πολὺ ὑπερέχουσιν ὁδὸν ὅσας δεικνύω.

13 Ἐὰν λαλῶ τὰς γλώσσας τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, ἔγεινα χαλκὸς ἡχῶν ἢ κύβαλον ἀλαλάζον. ² καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ ἐξεύρω πάντα τὰ μυστήρια καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε νὰ μετατοπίζω ὄρη, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, εἰμί οὐδέν. ³ καὶ ἐὰν πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου διανεῖμαι, καὶ ἐὰν παραδῶσω τὸ σῶμά μου διὰ νὰ καθῶ, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. ⁴ Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, ἀγαθοποιεῖ, ἡ ἀγάπη δὲν φθονεῖ, ἡ ἀγάπη δὲν αὐθαδιάζει, δὲν ἐπαίρεται, ⁵ δὲν ἀσχημονεῖ, δὲν ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, δὲν παροξύνεται, δὲν διαλογίζεται τὸ κακόν, ⁶ δὲν χαίρει εἰς τὴν ἀδικίαν, συγχαίρει δὲ εἰς τὴν ἀλήθειαν. ⁷ πάντα ἀνέχεται, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. ⁸ ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει· [τὰ ἄλλα] ὅμως εἴτε προφητεῖαι [εἶναι], θέλουσι καταργηθῇ· εἴτε γλῶσσαι, θέλουσι παύσει· εἴτε γνῶσις, θέλει καταργηθῇ. ⁹ διότι κατὰ μέρος γινώσκουμεν καὶ κατὰ μέρος προφητεύομεν. ¹⁰ ὅταν ὅμως ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ κατὰ μέρος θέλει καταργηθῇ. ¹¹ ὅτε ἡμῖν νήπιος, ὥς νήπιος ἐλάλουν, ὥς νήπιος ἐφρόνουν, ὥς νήπιος ἐσυλλογίζομεν· ὅτε ὅμως ἔγεινα ἀνὴρ, κατήργησα τὰ τοῦ νηπίου. ¹² διότι τῶρα βλέπομεν διὰ κατόπτρου αἰνιγματωδῶς, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· τῶρα γνωρίζω κατὰ μέρος, τότε δὲ θέλω γνωρίσει καθὼς καὶ ἐγνωρίσθην. ¹³ τῶρα δὲ μένει πίστις,

πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μερίζον δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

14 Διώκετε τὴν ἀγάπην· ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. ² ὁ γὰρ λαλῶν γλώσση οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ Θεῷ· οὐδείς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια· ³ ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. ⁴ ὁ λαλῶν γλώσση ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ, ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. ⁵ θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μερίζον γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομῇ λάβῃ. ⁶ νυνὶ δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει ἢ ἐν γνώσει ἢ ἐν προφητείᾳ ἢ ἐν διδαχῇ; ⁷ ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ δῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον; ⁸ καὶ γὰρ ἐὰν ᾄδῃλον φωνὴν σάλπιγξ δῶ, τίς παρασκευάζεται εἰς πόλεμον; ⁹ οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὖσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἄερα λαλοῦντες. ¹⁰ τόσαῦτα, εἰ τύχοι, γένη φωνῶν ἐστὶν ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον. ¹¹ ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. ¹² οὕτω καὶ ὑμεῖς ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. ¹³ Διόπερ

ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μεγαλητέρα δὲ τούτων [εἶναι] ἡ ἀγάπη.

14 Ἀκολουθεῖτε τὴν ἀγάπην· καὶ ζητεῖτε μετὰ ζήλου τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ τὸ νὰ προφητεύητε. ² διότι ὁ λαλῶν γλώσσαις [ἀγνώριστον] δὲν λαλεῖ πρὸς ἀνθρώπους, ἀλλὰ πρὸς τὸν Θεόν· διότι οὐδείς ἀκούει [αὐτόν], ἀλλὰ μετὰ τὸ πνεῦμα [αὐτοῦ] λαλεῖ μυστήρια· ³ ὁ δὲ προφητεύων λαλεῖ πρὸς ἀνθρώπους [εἰς] οἰκοδομὴν καὶ προτροπὴν καὶ παρηγορίαν. ⁴ ὁ λαλῶν γλώσσαις [ἀγνώριστον] ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ, ὁ δὲ προφητεύων τὴν ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. ⁵ θέλω δὲ πάντες νὰ λαλήτε γλώσσας, μᾶλλον δὲ νὰ προφητεύητε· διότι ὁ προφητεύων [εἶναι] μεγαλήτερος παρά ὁ λαλῶν γλώσσας, ἐκτὸς ἐὰν διερμηνεύῃ, διὰ νὰ λάβῃ οἰκοδομὴν ἡ ἐκκλησία. ⁶ καὶ τώρα, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ἐσᾶς λαλῶν γλώσσας, τί θέλω σας ὠφελήσει, ἐὰν δὲν σας λαλήσω ἢ μετὰ ἀποκάλυψιν ἢ μετὰ γνώσιν ἢ μετὰ προφητείαν ἢ μετὰ διδαχὴν; ⁷ καὶ τὰ ἄψυχα ὅσα δίδουσι φωνὴν, εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα, ἐὰν δὲν δώσωσι διακεκριμένους τοὺς φθόγγους, πῶς θέλει γνωρισθῇ τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον; ⁸ διότι ἐὰν ἡ σάλπιγξ δώσῃ φωνὴν ἀσαφῆ, τίς θέλει ἐτοιμασθῇ εἰς πόλεμον; ⁹ οὕτω καὶ σεῖς, ἐὰν δὲν δώσητε διὰ τῆς γλώσσης φωνὴν εὐκατάληπτον, πῶς θέλει γνωρισθῇ τὸ λαλούμενον; διότι θέτετε λαλεῖν εἰς τὸν ἄερα. ¹⁰ τόσα εἶδη φωνῶν εἶναι τυχόν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὐδὲν ἐξ αὐτῶν [εἶναι] ἀσήμαντον. ¹¹ ἐὰν λοιπὸν δὲν γνωρίσω τὴν σημασίαν τῆς φωνῆς, θέλω εἶσθαι πρὸς τὸν λαλοῦντα βάρβαρος καὶ ὁ λαλῶν βάρβαρος πρὸς ἐμέ. ¹² οὕτω καὶ σεῖς ἐπειδὴ εἴσθε ζηλωταί πνευματικῶν, ζητεῖτε νὰ περισσεύητε [ἐν αὐτοῖς] πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας. ¹³ Διὰ

ὁ λαλῶν γλώσση προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ. ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσση, ¹⁴ τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι. ¹⁵ τί οὖν ἐστι; προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοῖ· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοῖ. ¹⁶ ἐπεὶ ἐὰν εὐλογήσῃς τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ ἄμην ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ, ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδε; ¹⁷ σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. ¹⁸ εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν. ¹⁹ ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ. ²⁰ Ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶ τέλειοι γίνεσθε. ²¹ ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χεῖλεσιν ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονται μου, λέγει Κύριος. ²² ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν οὗ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις· ἡ δὲ προφητεία οὗ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. ²³ Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσι δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; ²⁴ ἐὰν δὲ πάντες προφητεύουσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, ²⁵ καὶ οὕτω τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερά γίνεται· καὶ οὕτω πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσῃ τῷ Θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι ὁ Θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστι.

τοῦτο ὁ λαλῶν γλῶσσαν [ἀγνώριστον] ὡς προσεύχεται διὰ νᾶ [γείνη ἱκανὸς νᾶ] διερμηνεύῃ, ¹⁴ διότι ἐὰν προσεύχωμαι μὲ γλῶσσαν [ἀγνώριστον], τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ἀλλ' ὁ νοῦς μου εἶναι ἄκαρποφόρητος. ¹⁵ τί πρέπει λοιπόν; θέλω προσευχηθῇ μὲ τὸ πνεῦμα, θέλω δὲ προσευχηθῇ καὶ μὲ τὸν νοῦν· θέλω ψάλλει μὲ τὸ πνεῦμα, θέλω δὲ ψάλλει καὶ μὲ τὸν νοῦν. ¹⁶ διότι ἐὰν δοξολογήσῃς μὲ τὸ πνεῦμα, ἐκεῖνος ὅστις ἔχει τάξιν ἰδιώτου πῶς θέλει εἰπεῖ τὸ ἄμην εἰς τὴν εὐχαριστίαν σου, μὴ ἐξεύρων τί λέγεις; ¹⁷ διότι σὺ μὲν καλῶς εὐχαριστεῖς, ὁ ἄλλος ὅμως δὲν οἰκοδομεῖται. ¹⁸ εὐχαριστῶ εἰς τὸν Θεόν μου ὅτι λαλῶ πλειοτέρας γλώσσας παρὰ πάντας ὑμᾶς. ¹⁹ πλὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πέντε λόγους προτιμῶ νᾶ λαλήσω διὰ τοῦ νοός μου, διὰ νᾶ κατηχήσω καὶ ἄλλους, παρὰ μυρίους λόγους μὲ γλῶσσαν [ἀγνώριστον]. ²⁰ Ἀδελφοί, μὴ γίνεσθε παιδία κατὰ τὰς φρένας, ἀλλὰ γίνεσθε νήπια μὲν εἰς τὴν κακίαν, τέλειοι ὅμως εἰς τὰς φρένας. ²¹ ἐν τῷ νόμῳ εἶναι γεγραμμένον ὅτι "δι' ἑτερογλώσσων καὶ διὰ ξένων χειλέων θέλω λαλήσει πρὸς τὸν λαόν τοῦτον, καὶ οὐδὲ οὕτω θέλουσι μὲ εἰσακούσει, λέγει Κύριος. ²² ὥστε αἱ γλῶσσαι εἶναι διὰ σημεῖον οὐχὶ πρὸς τοὺς πιστεύοντας, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἀπίστους· ἡ προφητεία ὅμως [εἶναι] οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀπίστους, ἀλλὰ πρὸς τοὺς πιστεύοντας. ²³ Ἐὰν λοιπὸν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ λαλῶσι πάντες γλώσσας [ἀγνώριστους], εἰσέλθωσι δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, δὲν θέλουσιν εἰπεῖ ὅτι εἰσθε μαίνόμενοι; ²⁴ ἀλλ' ἐὰν πάντες προφητεύουσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, ²⁵ καὶ οὕτω τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ γίνονται φανερά· καὶ οὕτω πεσὼν κατὰ πρόσωπον θέλει προσκυνήσῃ τὸν Θεόν, κηρύττων ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι τῳόντι

²⁶ Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί; ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ἐρμηνείαν ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω. ²⁷ εἴτε γλῶσση τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ μέρος, καὶ εἰς διερμηνευέτω. ²⁸ ἐὰν δὲ μὴ ἦ διερμηνευτής, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ, ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ Θεῷ. ²⁹ προφητῇ δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν. ³⁰ ἐὰν δὲ ἄλλω ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. ³¹ δύνασθε γὰρ καθ' ἓνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μαθηθῶσι καὶ πάντες παρακαλῶνται. ³² καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται. ³³ οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ Θεός, ἀλλ' εἰρήνης.

Ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων, ³⁴ αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. ³⁵ εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐστι γυναῖξιν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν. ³⁶ ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξηλθεν, ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν; ³⁷ Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι τοῦ Κυρίου εἰσὶν ἐντολαί. ³⁸ εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖτω. ³⁹ Ὡστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε. ⁴⁰ πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

15 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἐστήκατε, δι' οὗ καὶ σώζεσθε,

ἐν μέσῳ ὑμῶν. ²⁶ Τί πρέπει λοιπόν, ἀδελφοί; ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ἐρμηνείαν ἔχει· πάντα ἃς γίνωνται πρὸς οἰκοδομὴν. ²⁷ ἐάν τις λαλῇ γλῶσσαν [ἀγνώριστον, ἃς κάμωσι τοῦτο] ἀνὰ δύο ἢ τὸ περισσώτερον ἀνὰ τρεῖς, καὶ ἐκ διαδοχῆς, καὶ εἰς ἃς διερμηνεύη. ²⁸ ἀλλ' ἐὰν δὲ ἦναι διερμηνευτής, ἃς σιωπᾷ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἃς λαλῇ δὲ πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τὸν Θεόν. ²⁹ προφητῇ δὲ ἃς λαλῶσι δύο ἢ τρεῖς, καὶ οἱ ἄλλοι ἃς διακρίνωσιν. ³⁰ ἐὰν δὲ ἕλθῃ ἀποκάλυψις εἰς ἄλλον καθήμενον, ὁ πρῶτος ἃς σιωπᾷ. ³¹ διότι δύνασθε ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον νὰ προφητεύητε πάντες, διὰ νὰ μαθηθῶσι πάντες καὶ πάντες νὰ παρηγορῶνται. ³² καὶ τὰ πνεύματα τῶν προφητῶν ὑποτάσσονται εἰς τοὺς προφήτας. ³³ διότι ὁ Θεὸς δὲν εἶναι ἀκαταστασίας, ἀλλ' εἰρήνης.

Καθὼς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων, ³⁴ αἱ γυναῖκες σας ἃς σιωπῶσιν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις· διότι δὲν εἶναι συγκεχωρημένον εἰς αὐτὰς νὰ λαλῶσιν, ἀλλὰ νὰ ὑποτάσσωνται, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. ³⁵ ἀλλ' ἐὰν θέλωσι νὰ μάθωσί τι, ἃς ἐρωτῶσιν ἐν τῷ οἴκῳ τοὺς ἄνδρας αὐτῶν· διότι αἰσχρὸν εἶναι εἰς γυναῖκας νὰ λαλῶσιν ἐν ἐκκλησίᾳ. ³⁶ μήπως ἀπὸ σας ἐξηλθεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἢ εἰς σας μόνους κατήντησεν; ³⁷ Ἐάν τις νομίζῃ ὅτι εἶναι προφήτης ἢ πνευματικός, ἃς μάθῃ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα γράφω πρὸς ἐσᾶς, ὅτι εἶναι ἐντολαί τοῦ Κυρίου. ³⁸ ἀλλ' ἐάν τις ἀγνοῇ, ἃς ἀγνοῇ. ³⁹ Ὡστε, ἀδελφοί, ζητεῖτε μετὰ ζήλου τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσας μὴ ἐμποδίζετε. ⁴⁰ πάντα ἃς γίνωνται εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν.

15 Σᾶς φανερόνῃ δέ, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ ὁποῖον ἐκήρυξα πρὸς ἐσᾶς, τὸ ὁποῖον καὶ παρελάβετε, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἵστασθε,

² τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε, ἐκτός εἰ μὴ εἰκὴ ἐπιστεύσατε. ³ παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς, ⁴ καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς, ⁵ καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾶ, εἴτα τοῖς δώδεκα. ⁶ ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἔξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν. ⁷ ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ, εἴτα τοῖς ἀπόστολοις πᾶσιν. ⁸ ἔσχαινον δὲ πάντων ὥσπερ εἰ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη καὶ μοί. ⁹ ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμι ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. ¹⁰ χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμι ὃ εἰμι· καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. ¹¹ εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι, αὐτῷ κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

¹² Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσί τινες ἐν ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; ¹³ εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται. ¹⁴ εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. ¹⁵ εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ ὅτι ἤγειρε τὸν Χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἶπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. ¹⁶ εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται. ¹⁷ εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν· ἔτι

² διὰ τοῦ ὁποίου καὶ σώζεσθε, τίνι τρόπῳ σας ἐκήρυξα αὐτὸ ἂν φυλάττητε [αὐτό], ἐκτός ἂν ἐπιστεύσατε ματαίως. ³ διότι παρέδωκα εἰς ἑσᾶς ἐν πρώτοις ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον καὶ παρέλαβον, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθανε διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς, ⁴ καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἀνέστη τὴν τρίτην ἡμέραν κατὰ τὰς γραφάς, ⁵ καὶ ὅτι ἐφάνη εἰς τὸν Κηφᾶν, ἔπειτα εἰς τοὺς δώδεκα. ⁶ μετὰ ταῦτα ἐφάνη εἰς πεντακοσίους καὶ ἐπέκεινα ἀδελφούς διὰ μιᾶς, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πλείότεροι μένουσιν ἕως τώρα, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν. ⁷ ἔπειτα ἐφάνη εἰς τὸν Ἰακώβον, ἔπειτα εἰς πάντας τοὺς ἀποστόλους. ⁸ τελευταῖον δὲ πάντων ἐφάνη καὶ εἰς ἐμὲ ὡς εἰς ἐκτρώμα. ⁹ διότι ἐγὼ εἰμαι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὅστις δὲν εἰμαι ἄξιος νὰ ὀνομάζωμαι ἀπόστολος, διότι κατεδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. ¹⁰ ἀλλὰ χάριτι Θεοῦ εἰμαι ὅτι εἰμαι· καὶ ἡ εἰς ἐμὲ χάρις αὐτοῦ δὲν ἔγεινε ματαία, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, πλην οὐχὶ ἐγὼ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ μετ' ἐμοῦ. ¹¹ εἴτε λοιπὸν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύττομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

¹² Ἐὰν δὲ ὁ Χριστὸς κηρύττῃται ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, πῶς τινὲς μεταξὺ σας λέγουσιν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν δὲν εἶναι; ¹³ καὶ ἂν ἀνάστασις νεκρῶν δὲν ᾖ, οὐδ' ὁ Χριστὸς ἀνέστη. ¹⁴ καὶ ἂν ὁ Χριστὸς δὲν ἀνέστη, μάταιον ἄρα [εἶναι] τὸ κήρυγμα ἡμῶν, ματαία δὲ καὶ ἡ πίστις σας. ¹⁵ εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ, διότι ἐμαρτυρήσαμεν περὶ τοῦ Θεοῦ ὅτι ἀνέστησε τὸν Χριστόν, τὸν ὁποῖον δὲν ἀνέστησεν, ἂν [καθ' ὑπόθεσιν] δὲν ἀνασταίνωνται νεκροί. ¹⁶ διότι ἂν δὲν ἀνασταίνωνται νεκροί, οὐδ' ὁ Χριστὸς ἀνέστη. ¹⁷ ἀλλ' ἂν ὁ Χριστὸς δὲν ἀνέστη, ματαία ἡ

ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.
¹⁸ ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλονται. ¹⁹ εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἡλπιότες ἐσμέν ἐν Χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. ²⁰ Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. ²¹ ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. ²² ὥστε γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται. ²³ ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστός, ἔπειτα οἱ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ²⁴ εἴτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. ²⁵ δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρις οὗ ἂν θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ²⁶ ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. ²⁷ πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτός τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. ²⁸ ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ Υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ἢ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. ²⁹ Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; ³⁰ τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; ³¹ καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νῆ τὴν ὑμετέραν καύχησιν ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. ³² εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθρηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος; εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, φάγωμεν

πίστις σας· ἔτι εἴσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ¹⁸ ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπωλέσθησαν. ¹⁹ ἂν ἐν ταύτῃ τῇ ζωῇ μόνον ἐλπίζωμεν εἰς τὸν Χριστόν, εἴμεθα ἐλεεινότεροι πάντων τῶν ἀνθρώπων. ²⁰ Ἀλλὰ τῶρα ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, ἔγεινεν ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων. ²¹ διότι ἐπειδὴ ὁ θάνατος [ἦλθε] δι' ἀνθρώπου, [οὕτω] καὶ δι' ἀνθρώπου ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. ²² ἐπειδὴ καθὼς πάντες ἀποθνήσκουσιν ἐν τῷ Ἀδὰμ, οὕτω καὶ πάντες θέλουσι ζωοποιηθῇ ἐν τῷ Χριστῷ. ²³ ἕκαστος ὅμως κατὰ τὴν ἰδίαν [αὐτοῦ] τάξιν· ὁ Χριστὸς [εἶναι] ἡ ἀπαρχή, ἔπειτα ὅσοι [εἶναι] τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ²⁴ ὕστερον [θέλει εἶσθαι] τὸ τέλος, ὅταν παραδῶσῃ τὴν βασιλείαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. ²⁵ διότι πρέπει νὰ βασιλεύῃ ἕως οὗ θέσῃ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ²⁶ ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. ²⁷ διότι πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα εἶναι ὑποτεταγμένα, φανερόν ὅτι ἐξαιρεῖται ὁ ὑποτάξας εἰς αὐτὸν τὰ πάντα. ²⁸ ὅταν δὲ ὑποταχθῶσιν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ Υἱὸς θέλει ὑποταχθῇ εἰς τὸν ὑποτάξαντα εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, διὰ νὰ ᾔναι ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. ²⁹ Ἐπειδὴ τί θέλουσι κάμει οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, ἂν τρώντι οἱ νεκροὶ δὲν ἀνασταίνωνται, διὰ τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; ³⁰ διὰ τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; ³¹ καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, μὰ τὴν εἰς ἐσᾶς καύχησίν [μου], τὴν ὁποίαν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. ³² ἂν κατὰ ἄνθρωπον ἐπολέμησα μὲ θηρίᾳ ἐν Ἐφέσῳ, τί τὸ ὄφελος εἰς ἐμέ; ἂν οἱ νεκροὶ δὲν ἀνασταίνωνται, ἃς φάγωμεν καὶ ἃς πίνωμεν,

καὶ πίνωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν.³³ μὴ πλανᾶσθε· φθείρουσιν ἡθὴ χρηστὰ ὁμιλίας κακαί.³⁴ ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν γὰρ Θεοῦ τινὲς ἔχουσι· πρὸς ἐντροπὴν ὑμῶν λέγω.

³⁵ Ἀλλ' ἐρεῖ τις· πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποῖον δὲ σῶματι ἔρχονται;³⁶ ἄφρον, σὺ ὁ σπεῖρεις, οὐ ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ.³⁷ καὶ ὁ σπεῖρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπεῖρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι σίτου ἢ τινος τῶν λοιπῶν.³⁸ ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ ἐκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα.³⁹ οὐ πᾶσα σὰρξ ἢ αὐτὴ σὰρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν.⁴⁰ καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἢ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἢ τῶν ἐπιγείων.⁴¹ ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστήρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ.⁴² οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ.⁴³ σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει.⁴⁴ σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. ἔστι σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν.⁴⁵ οὕτω καὶ γέγραπται· ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν· ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιῶν.⁴⁶ ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν.⁴⁷ ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ Κύριος

διότι αὔριον ἀποθνήσκομεν.³³ μὴ πλανᾶσθε· φθείρουσι τὰ καλὰ ἡθὴ κακαὶ συναναστροφαί.³⁴ συνέλθετε εἰς ἑαυτοὺς κατὰ τὸ δίκαιον καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· διότι τινὲς ἔχουσιν ἀγνωσίαν Θεοῦ· πρὸς ἐντροπὴν σας λέγω [τοῦτο].

³⁵ Ἀλλὰ θέλει τις εἰπεῖ· πῶς ἀνασταίνονται οἱ νεκροί; καὶ με ποῖον σῶμα ἔρχονται;³⁶ ἄφρον, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σὺ σπεῖρεις, δὲν ζωογονεῖται ἐὰν δὲν ἀποθάνῃ.³⁷ καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σπεῖρεις, δὲν σπεῖρεις τὸ σῶμα τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ γείνη, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, σίτου τυχόν ἢ τινος τῶν λοιπῶν.³⁸ ὁ δὲ Θεὸς δίδει εἰς αὐτὸ σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ εἰς ἕκαστον τῶν σπερμάτων τὸ ἰδιαίτερον [αὐτοῦ] σῶμα.³⁹ πᾶσα σὰρξ δὲν [εἶναι] ἡ αὐτὴ σὰρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν σὰρξ τῶν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ τῶν κτηνῶν, ἄλλη δὲ τῶν ἰχθύων, καὶ ἄλλη τῶν πτηνῶν.⁴⁰ [εἶναι] καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· πλὴν ἄλλη μὲν ἡ δόξα τῶν ἐπουρανίων, ἄλλη δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων.⁴¹ ἄλλη δόξα [εἶναι] τοῦ ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα τῆς σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα τῶν ἀστέρων· διότι ἀστήρ διαφέρει ἀστέρος κατὰ τὴν δόξαν.⁴² οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἀνίσταται ἐν ἀφθαρσίᾳ.⁴³ σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἀνίσταται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἀνίσταται ἐν δυνάμει.⁴⁴ σπείρεται σῶμα ζωικόν, ἀνίσταται σῶμα πνευματικόν. εἶναι σῶμα ζωικόν, καὶ εἶναι σῶμα πνευματικόν.⁴⁵ οὕτως εἶναι καὶ γεγραμμένον· ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ ἐγενεν εἰς ψυχὴν ζῶσαν· ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιῶν.⁴⁶ πλὴν οὐχὶ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ζωικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν.⁴⁷ ὁ πρῶτος ἄνθρωπος [εἶναι] ἐκ τῆς γῆς χοϊκός, ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ Κύριος ἐξ

ἐξ οὐρανοῦ. ⁴⁸ οἷος ὁ χοῖκος, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοῖκοί, καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι. ⁴⁹ καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοῖκου, φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

⁵⁰ Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. ⁵¹ ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα, ⁵² ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίζει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. ⁵³ δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. ⁵⁴ ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νίκης. ⁵⁵ ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σου, ἄδη, τὸ νίκης; ⁵⁶ τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία, ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος. ⁵⁷ τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νίκης διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ⁵⁸ Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἐδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν Κυρίῳ.

16 Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. ² κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθῆτω θησαυρίζων ὃ τι ἂν εὐδοῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω τότε λογίαι γίνωνται. ³ ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὐδὲ εἰάν

οὐρανοῦ. ⁴⁸ ὁποῖος ὁ χοῖκος, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοῖκοί, καὶ ὁποῖος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι. ⁴⁹ καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοῖκου, θέλομεν φορέσει καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

⁵⁰ Τοῦτο δὲ λέγω, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ δὲν δύνανται νὰ κληρονομήσωσιν, οὐδὲ ἡ φθορὰ κληρονομεῖ τὴν ἀφθαρσίαν. ⁵¹ ἰδοὺ μυστήριον λέγω πρὸς ἑσᾶς· πάντες μὲν δὲν θέλομεν κοιμηθῆ, πάντες ὅμως θέλομεν μεταμορφωθῆ, ⁵² ἐν μιᾷ στιγμῇ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· διότι θέλει σαλπίζει, καὶ οἱ νεκροὶ θέλουσιν ἀναστηθῆ ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς θέλομεν μεταμορφωθῆ. ⁵³ διότι πρέπει τὸ φθαρτὸν τοῦτο νὰ ἐνδυθῇ ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο νὰ ἐνδυθῇ ἀθανασίαν. ⁵⁴ ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδυθῇ ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδυθῇ ἀθανασίαν, τότε θέλει γεῖναι ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· κατεπόθη ὁ θάνατος ἐν νίκῃ. ⁵⁵ ποῦ, θάνατε, τὸ κέντρον σου; ποῦ, ἄδη, ἡ νίκη σου; ⁵⁶ τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου [εἶναι] ἡ ἁμαρτία, καὶ ἡ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος. ⁵⁷ ἀλλὰ χάρις εἰς τὸν Θεὸν ὅστις δίδει εἰς ἡμᾶς τὴν νίκην διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ⁵⁸ Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, γίνεσθε στερεοί, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες πάντοτε εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου, γινώσκοντες ὅτι ὁ κόπος σας δὲν εἶναι μάταιος ἐν Κυρίῳ.

16 Περὶ δὲ τῆς συνεισφορᾶς τῆς ὑπὲρ τῶν ἁγίων, καθὼς διέταξα εἰς τὰς ἐκκλησίας τῆς Γαλατίας οὕτω κάμετε καὶ σεῖς. ² κατὰ τὴν πρώτην τῆς ἐβδομάδος ἕκαστος ὑμῶν ἅς ἐναποθέτῃ παρ' ἑαυτῷ θησαυρίζων ὃ, τι ἂν εὐπορῇ, ὥστε ὅταν ἔλθω νὰ μὴ συνάγωνται τότε συνεισφοραί. ³ καὶ ὅταν ἔλθω, ὁποῖους

δοκιμάσητε, δι' ἐπιστολῶν τούτους πέμπω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ·
⁴ ἐὰν δὲ ἢ ἄξιον τοῦ καμῆ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται.
⁵ Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι·
⁶ πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι.
⁷ οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν, ἐλπίζω δὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος ἐπιτρέπῃ.
⁸ ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς·
⁹ θύρα γὰρ μοι ἀνέσχετο μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί.

¹⁰ Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον Κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ ἐγώ·
¹¹ μὴ τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ, προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ ἵνα ἔλθῃ πρὸς με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν.
¹² Περὶ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.
¹³ Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε.
¹⁴ πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω.

¹⁵ Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς·
¹⁶ ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιοῦτοις καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι.
¹⁷ χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν·
¹⁸ ἀνέπασαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν· ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.

ἐγκρίνητε, δι' ἐπιστολῶν τούτους θέλω πέμψει διὰ νὰ φέρωσι τὴν δωρεάν σας εἰς Ἱερουσαλήμ·
⁴ καὶ ἐὰν ἦναι ἄξιον νὰ ὑπάγω καὶ ἐγώ, θέλουσιν ἔλθεῖ μετ' ἐμοῦ.
⁵ Θέλω δὲ ἔλθεῖ πρὸς ἐσᾶς, ἀφοῦ διέλθω τὴν Μακεδονίαν· διότι τὴν Μακεδονίαν διέρχομαι·
⁶ καὶ ἴσως θέλω παραμεῖναι πλησίον σας, ἢ καὶ παραχειμάσει, διὰ νὰ με προπέμψητε σεῖς ὅπου ἂν ὑπάγω.
⁷ διότι δὲν θέλω νὰ σᾶς ἴδω τώρα ἐν παρόδῳ, ἀλλ' ἐλπίζω νὰ μείνω πλησίον σας καιρὸν τινα, ἐὰν ὁ Κύριος συγχωρήσῃ [τοῦτο].
⁸ θέλω δὲ μείναι ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς·
⁹ διότι ἡνοιχθῇ εἰς ἐμέ θύρα μεγάλη καὶ ἐνεργητικὴ, καὶ [εἶναι] πολλοὶ ἐναντίοι.

¹⁰ Καὶ ἐὰν ἔλθῃ ὁ Τιμόθεος, προσέχετε νὰ ἦναι ἄφοβος μετὰ ὑμῶν· διότι τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου ἐργάζεται καθὼς καὶ ἐγώ·
¹¹ μηδεὶς λοιπὸν ἂς μὴ ἐξουθενήσῃ αὐτόν, προπέμψατε δὲ αὐτόν ἐν εἰρήνῃ διὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμέ· διότι προσμένω αὐτόν μετὰ τῶν ἀδελφῶν.
¹² Περὶ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀπολλῶ, παρεκάλεσα αὐτόν πολλὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐσᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ δὲν ἤθελε παντάπασιν νὰ ἔλθῃ τώρα, θέλει ὅμως ἔλθεῖ ὅταν εὐκαιρήσῃ.
¹³ Ἀγρυπνεῖτε, στέκεσθε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, ἐνδυναμοῦσθε.
¹⁴ πάντα [τὰ ἔργα] ὑμῶν ἂς γίνωνται ἐν ἀγάπῃ.

¹⁵ Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί· ἐξεύρετε τὴν οἰκίαν τοῦ Στεφανᾶ, ὅτι εἶναι ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας καὶ ἀφιέρωσαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν διακονίαν τῶν ἁγίων·
¹⁶ νὰ ὑποτάσσησθε καὶ σεῖς εἰς τοὺς τοιούτους καὶ εἰς πάντα τὸν συνεργοῦντα καὶ κοπιῶντα.
¹⁷ χαίρω δὲ διὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, διότι τὴν ἔλλειψίν σας οὗτοι ἀνεπλήρωσαν·
¹⁸ ἐπεὶ δὲ ἀνέπασαν τὸ ἰδικόν μου πνεῦμα καὶ τὸ ἰδικόν σας· τιμᾶτε λοιπὸν τοὺς τοιούτους.

¹⁹ Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. ²⁰ ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ἀσπασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ.

²¹ Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. ²² εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἥτω ἀνάθεμα. μαρὰν ἀθά. ²³ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. ²⁴ ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἀμήν.

¹⁹ Σᾶς ἀσπάζονται αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. σᾶς ἀσπάζονται πολλὰ ἐν Κυρίῳ ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα μετὰ τῆς κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίας. ²⁰ σᾶς ἀσπάζονται οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ἀσπάσθητε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ.

²¹ Ὁ ἀσπασμὸς [ἐγράφη] μετὰ τὴν χειρὰ ἐμοῦ τοῦ Παύλου. ²² ὅστις δὲν ἀγαπᾷ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ᾧς ἦναι ἀνάθεμα. μαρὰν ἀθά. ²³ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ [εἴη] μεθ' ὑμῶν. ²⁴ ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β'

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὔσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ. ² χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

³ Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως, ⁴ ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. ⁵ ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παρακλήσις ἡμῶν. ⁶ εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ τὴν οὔσαν ἐν Κορίνθῳ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων τῶν ὄντων ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ. ² χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

³ Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρηγορίας, ⁴ ὁ παρηγορῶν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, διὰ τὴν δύναμειν ἡμεῖς τὴν παρηγορούμεν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς παρηγορίας μετὰ τὴν ὁποῖαν παρηγορούμεθα [ἡμεῖς] αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. ⁵ διότι καθὼς περισσεύουσι τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ τοῦ Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παρηγορία ἡμῶν. ⁶ καὶ εἴτε θλιβόμεθα, [θλιβόμεθα] ὑπὲρ τῆς παρηγορίας σας καὶ σωτηρίας τῆς ἐνεργουμένης διὰ τῆς ὑπομονῆς τῶν αὐτῶν παθημάτων τὰ ὁποῖα καὶ

πάσχομεν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας· ⁷ καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν· εἰδότες ὅτι ὥσπερ κοινωνοὶ ἐστε τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως. ⁸ Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐβαρῆθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν· ⁹ ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιοῦτες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· ¹⁰ ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ῥύεται, εἰς ὃν ἡλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται, ¹¹ συννυποργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν.

¹² Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστὶ, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀπλότῃ καὶ εἰλικρινείᾳ Θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ, ἀλλ' ἐν χάριτι Θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. ¹³ οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ὅ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε, ¹⁴ καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ¹⁵ Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν πρότερον, ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε, ¹⁶ καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. ¹⁷ τοῦτο οὖν βουλούμενος μήτι ἄρα τῇ

ἡμεῖς πάσχομεν· εἴτε παρηγορούμεθα, [παρηγορούμεθα] ὑπὲρ τῆς παρηγορίας σας καὶ σωτηρίας· καὶ ἡ ἐλπίς τὴν ὁποίαν ἔχομεν [εἶναι] βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν· ⁷ ἐπειδὴ ἐξεύρομεν ὅτι καθὼς εἴσθε κοινωνοὶ τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς παρηγορίας. ⁸ Διότι δὲν θέλομεν νὰ ἀγνοῇτε, ἀδελφοί, περὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν ἥτις συνέβη εἰς ἡμᾶς ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐστενοχωρήθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἀπηλπίσθημεν καὶ τοῦ ζῆν· ⁹ ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς, ἐλάβομεν τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου, διὰ νὰ μὴ ἔχωμεν τὴν πεποίθησιν εἰς ἑαυτούς, ἀλλ' εἰς τὸν Θεὸν τὸν ἐγείροντα τοὺς νεκρούς· ¹⁰ ὅστις ἡλευθέρωσεν ἡμᾶς ἐκ τοσούτου μεγάλου θανάτου καὶ ἐλευθερόνει, εἰς τὸν ὁποῖον ἐλπίζομεν ὅτι καὶ ἔτι θέλει ἐλευθερώσει, ¹¹ ἐνῷ καὶ σεῖς συνεργεῖτε ὑπὲρ ἡμῶν διὰ τῆς δεήσεως, διὰ νὰ γείνη ἐκ πολλῶν προσώπων εὐχαριστία ὑπὲρ ἡμῶν διὰ τὸ [δοθὲν] εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν.

¹² Διότι τὸ καύχημα ἡμῶν εἶναι τοῦτο, ἡ μαρτυρία τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀπλότῃ καὶ εἰλικρινείᾳ Θεοῦ, οὐχὶ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ, ἀλλ' ἐν χάριτι Θεοῦ ἐπολιτεύθημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσότερον δὲ πρὸς ἐσᾶς. ¹³ διότι δὲν σᾶς γράφομεν ἄλλο, παρ' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀναγινώσκετε ἢ καὶ γνωρίζετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους θέLETE γνωρίσει. ¹⁴ καθὼς καὶ μᾶς ἐγνωρίσατε κατὰ μέρος, ὅτι εἴμεθα καύχημα εἰς ἐσᾶς, καθὼς σεῖς εἰς ἡμᾶς, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ¹⁵ Καὶ με ταύτην τὴν πεποίθησιν ἤθελον νὰ ἔλθω πρὸς ἐσᾶς πρότερον, διὰ νὰ ἔχητε δευτέραν χάριν, ¹⁶ καὶ δι' ὑμῶν νὰ διαβῶ εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας νὰ ἔλθω πρὸς ἐσᾶς καὶ ἀπὸ σᾶς νὰ προπεμφθῶ εἰς τὴν Ἰουδαίαν. ¹⁷ τοῦτο λοιπὸν βουλούμενος μήπως τάχα

ἐλαφροῖα ἐχορησάμην; ἢ ἂ βουλευόμαι, κατὰ σάρκα βουλευόμαι, ¹⁸ ἵνα ἢ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ ναί, καὶ τὸ οὐ οὐ; πιστὸς δὲ ὁ Θεὸς ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὐ. ¹⁹ ὁ γὰρ τοῦ Θεοῦ Υἱὸς Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὐ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν. ²⁰ ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι Θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναὶ καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμήν, τῷ Θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. ²¹ ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν καὶ χρίσας ἡμᾶς Θεός, ²² ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

²³ Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἤλθον εἰς Κόρινθον. ²⁴ οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοὶ ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἐστήκατε. **2** Ἐκρῖνα δὲ ἐμαντῶ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ ἔλθειν πρὸς ὑμᾶς. ² εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; ³ καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἔλθων λύπην ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. ⁴ ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς.

⁵ Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλὰ ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ, πάντας ὑμᾶς. ⁶ ἱκανὸν τῷ τοιοῦτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἢ ὑπὸ τῶν πλειόνων·

μετεχειρίσθην ἐλαφρότητα; ἢ ὅσα βουλευόμαι, κατὰ σάρκα βουλευόμαι, διὰ τὸ ἦναι εἰς ἐμὲ τὸ ναὶ ναί, καὶ τὸ οὐ οὐ; ¹⁸ ἀλλ' ὅμως πιστὸς ὁ Θεὸς ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ [λαληθεὶς] πρὸς ἐσᾶς δὲν ἔγινε ναὶ καὶ οὐ. ¹⁹ διότι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ κηρυχθεὶς μεταξὺ σας δι' ἡμῶν, δι' ἐμοῦ καὶ τοῦ Σιλουανοῦ καὶ τοῦ Τιμοθέου, δὲν ἔγινε ναὶ καὶ οὐ, ἀλλὰ ναὶ ἔγινεν ἐν αὐτῷ. ²⁰ διότι πᾶσαι αἱ ἐπαγγελίαι τοῦ Θεοῦ, [εἶναι] ἐν αὐτῷ τὸ ναὶ καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμήν, πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ δι' ἡμῶν. ²¹ ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς μεθ' ὑμῶν εἰς Χριστὸν καὶ ὁ χρίσας ἡμᾶς [εἶναι] ὁ Θεός, ²² ὅστις καὶ ἐσφράγισεν ἡμᾶς καὶ ἔδωκε τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

²³ Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι εἰς τὴν ψυχὴν μου, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν δὲν ἤλθον ἔτι εἰς Κόρινθον. ²⁴ οὐχὶ διότι ἔχομεν ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς πίστεώς σας, ἀλλ' εἵμεθα συνεργοὶ τῆς χαρᾶς σας· ἐπειδὴ ἐν τῇ πίστει στέκεσθε. **2** Ἀπεφάσισα δὲ τοῦτο κατ' ἐμαυτόν, τὸ νὰ μὴ ἔλθω πάλιν πρὸς ἐσᾶς με λύπην. ² διότι ἐὰν ἐγὼ σᾶς λυπῶ, καὶ τίς εἶναι ὁ εὐφραίνων ἐμὲ εἰμὴ ὁ λυπούμενος ὑπ' ἐμοῦ; ³ καὶ ἔγραψα πρὸς ἐσᾶς τοῦτο αὐτό, ὥστε ὅταν ἔλθω νὰ μὴ ἔχω λύπην [ἀπ' ἐκείνων] ἀφ' ὧν ἔπρεπε νὰ ἔχω χαράν, ἔχων πεποίθησιν εἰς πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ χαρὰ μου εἶναι πάντων ὑμῶν. ⁴ διότι ἐκ πολλῆς θλίψεως καὶ στενοχωρίας καρδίας ἔγραψα πρὸς ἐσᾶς μετὰ πολλῶν δακρύων, οὐχὶ διὰ τὸ λυπηθῆτε, ἀλλὰ διὰ τὸ γνωρίσητε τὴν ἀγάπην ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ἐσᾶς.

⁵ Ἀλλ' ἐὰν τις ἐλύπησε, δὲν ἐλύπησεν ἐμέ, εἰμὴ κατὰ μέρος, διὰ τὸ μὴ ἐπιβαρύνω, πάντας ὑμᾶς. ⁶ ἀρκετὸν [εἶναι] εἰς τὸν τοιοῦτον αὕτη ἡ ἐπίπληξις ἢ ὑπὸ τῶν πλειοτέρων·

⁷ ὥστε τοῦναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος. ⁸ διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην. ⁹ εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. ¹⁰ ᾧ δέ τι χαρίζεσθε, καὶ ἐγὼ· καὶ γὰρ ἐγὼ εἶ τι κεχάρισμαι, ᾧ κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ, ¹¹ ἵνα μὴ πλεονεκτῇθῶμεν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

¹² Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ θύρας μοι ἀνεωγμένης ἐν Κυρίῳ, ¹³ οὐκ ἔσχηκα ἀνεῖν τῷ πνεύματί μου τῷ μὴ εὐρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου, ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν. ¹⁴ Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ καὶ τὴν ὁσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ· ¹⁵ ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ Θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· ¹⁶ οἷς μὲν ὁσμὴ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὁσμὴ ζωῆς εἰς ζωὴν. καὶ πρὸς ταῦτα τίς ικανός; ¹⁷ οὐ γὰρ ἐσμὲν ὡς οἱ πολλοὶ καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικριείας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ κατενώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.

3 Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; εἰ μὴ χρῆζομεν, ὥς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν; ² ἢ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, ³ φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ

⁷ ὥστε τὸ ἐναντίον [πρέπει] μᾶλλον νὰ συγχωρήσητε [αὐτόν], καὶ νὰ παρηγορήσητε, διὰ νὰ μὴ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος ὑπὸ τῆς ὑπερβαλλούσης λύπης. ⁸ διὰ τοῦτο σᾶς παρακαλῶ νὰ βεβαιώσητε πρὸς αὐτὸν τὴν ἀγάπην [σας]. ⁹ ἐπειδὴ διὰ τοῦτο καὶ ἔγραψα, διὰ νὰ γνωρίσω τὴν δοκιμασίαν σας, ἂν ᾔσθε κατὰ πάντα ὑπήκοοι. ¹⁰ εἰς ὄντινα δὲ συγχωρεῖτέ τι, [συγχωρῶ] καὶ ἐγὼ· διότι ἂν ἐγὼ συνεχώρησά τι, εἰς ὄντινα συνεχώρησα, διὰ σᾶς [ἐκκαμον τοῦτο] ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ, ¹¹ διὰ νὰ μὴ ὑπερισχύσῃ καθ' ἡμῶν ὁ Σατανᾶς· διότι δὲν ἀγνοοῦμεν τὰ διανοήματα αὐτοῦ.

¹² Ὅτε δὲ ἦλθον εἰς τὴν Τρωάδα διὰ [νὰ κηρύξω] τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡνοίχθη εἰς ἐμέ θύρα ἐν Κυρίῳ, ¹³ δὲν ἔλαβον ἀνεῖν εἰς τὸ πνευμά μου διότι δὲν εὔρον Τίτον τὸν ἀδελφόν μου, ἀλλ' ἀποχαιρετήσας αὐτοὺς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν. ¹⁴ Πλὴν χάρις εἰς τὸν Θεὸν ὅστις πάντοτε κάμνει ἡμᾶς νὰ θριαμβεύωμεν διὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ φανερόναι ἐν παντὶ τόπῳ δι' ἡμῶν τὴν ὁσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ· ¹⁵ διότι τοῦ Χριστοῦ εὐωδία εἴμεθα πρὸς τὸν Θεὸν εἰς τοὺς σωζομένους καὶ εἰς τοὺς ἀπολλυμένους· ¹⁶ εἰς τοὺς μὲν ὁσμὴ θανάτου διὰ θάνατον, εἰς ἐκείνους δὲ ὁσμὴ ζωῆς διὰ ζωὴν. καὶ πρὸς ταῦτα τίς [εἶναι] ικανός; ¹⁷ διότι ἡμεῖς καθὼς οἱ πολλοὶ δὲν καπηλεύομεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἀπὸ εἰλικριείας, ἀλλ' ὡς ἀπὸ Θεοῦ κατενώπιον τοῦ Θεοῦ λαλοῦμεν ἐν Χριστῷ.

3 Ἀρχίζομεν πάλιν νὰ συνιστῶμεν ἑαυτούς; ἢ μήπως ἔχομεν χρεῖαν, καθὼς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ἐσᾶς ἢ συστατικῶν ἀπὸ σας; ² σεῖς εἰσθε ἢ ἐπιστολὴ ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, ³ καὶ φανερόνεσθε ὅτι εἰσθε ἐπιστολὴ Χριστοῦ

Χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ Πνεύματι Θεοῦ ζώντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλὰ ἐν πλαξὶ καρδίαις σαρκίνας.

⁴ Πεποιθήσιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Θεόν. ⁵ οὐχ ὅτι ἱκανοὶ ἔσμεν ἀφ' ἐαυτῶν λογισασθαι τι ὡς ἐξ ἐαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ, ⁶ ὃς καὶ ἰκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. ⁷ Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν ἐντετυπωμένη ἐν λίθοις ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς νιούς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωυσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην, ⁸ πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; ⁹ εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῶ μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. ¹⁰ καὶ γὰρ οὐδὲ δεδοξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει ἔνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. ¹¹ εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον ἐν δόξῃ. ¹² Ἐχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα, ¹³ καὶ οὐ καθάπερ Μωυσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς νιούς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου. ¹⁴ ἀλλ' ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν. ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει, μὴ ἀνακαλυπτόμενον ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται, ¹⁵ ἀλλ' ἕως σήμερον, ἡνίκα ἀναγινώσκειται Μωυσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν

γενομένη διὰ τῆς διακονίας ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐχὶ μὲ μελάνην, ἀλλὰ μὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τοῦ ζώντος, οὐχὶ εἰς πλάκας λιθίνας, ἀλλ' εἰς πλάκας σαρκίνας τῆς καρδίας.

⁴ Τοιαύτην δὲ πεποιθήσιν ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Θεόν. ⁵ οὐχὶ διότι εἴμεθα ἱκανοὶ ἀφ' ἐαυτῶν νὰ νοήσωμέν τι ὡς ἐξ ἡμῶν αὐτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν [εἶναι] ἐκ τοῦ Θεοῦ, ⁶ ὅστις καὶ ἔκαμεν ἡμᾶς ἱκανοὺς νὰ ἡμεθα διάκονοι τῆς καινῆς διαθήκης, οὐχὶ τοῦ γράμματος, ἀλλὰ τοῦ πνεύματος· διότι τὸ γράμμα θανατόνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. ⁷ Ἀλλ' ἐὰν ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἡ ἐν γράμμασιν ἐντετυπωμένη εἰς λίθους ἐγείνεν ἐνδοξος, ὥστε οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ δὲν ἡδύναντο νὰ ἐνατενίσωσιν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Μωυσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν μέλλουσαν νὰ καταργηθῇ, ⁸ πῶς ἡ διακονία τοῦ Πνεύματος δὲν θέλει εἶσθαι μᾶλλον ἐνδοξος; ⁹ διότι ἂν ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως [ᾦναι] δόξα, πολλῶ μᾶλλον ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης ὑπερέχει κατὰ τὴν δόξαν. ¹⁰ διότι οὐδὲ ἐδοξάσθη ἐν τούτῳ τῷ μέρει τὸ δεδοξασμένον ἔνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. ¹¹ ἐπειδὴ ἐὰν τὸ μέλλον νὰ καταργηθῇ [ᾦτο] ἐνδοξον, πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον [εἶναι] ἐνδοξον. ¹² Ἐχοντες λοιπὸν τοιαύτην ἐλπίδα πολλὴν παρρησίαν μεταχειριζόμεθα, ¹³ καὶ οὐχὶ καθὼς ὁ Μωυσῆς ἔβαλλε κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ νὰ μὴ ἀτενίσωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ μέλλοντος νὰ καταργηθῇ. ¹⁴ ἀλλ' ἐτυφλώθησαν αἱ διάνοιαι αὐτῶν. διότι ἕως τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα μένει ἐν τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης, μὴ ἀνακαλυπτόμενον ἐπειδὴ καταργεῖται διὰ τοῦ Χριστοῦ, ¹⁵ ἀλλ' ἕως σήμερον, ὅταν ἀναγινώσκηται ὁ Μωυσῆς, κάλυμμα κεῖται ἐπὶ τῆς

κεῖται· ¹⁶ ἥνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς Κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα. ¹⁷ ὁ δὲ Κύριος τὸ Πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία. ¹⁸ ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατ-
οπτριζόμενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου Πνεύματος.

4 Διὰ τοῦτο, ἔχοντες τὴν δια-
κονίαν ταύτην καθὼς ἡλεήθημεν,
οὐκ ἐκκακοῦμεν, ¹ ἀλλ' ἀπειπά-
μεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ
περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ
δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,
ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας
συνιστῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν
συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ. ³ εἰ δὲ καὶ ἔστι κεκαλυμ-
μένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν
τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶ κεκαλυμ-
μένον, ⁴ ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ
αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοή-
ματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ μὴ
αὐγάζει αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν
τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ
Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ
Θεοῦ. ⁵ οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσ-
σομεν ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν
Κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν
διὰ Ἰησοῦν. ⁶ ὅτι ὁ Θεὸς ὁ
εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι,
ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν
πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς
δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ
Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁷ Ἐχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦ-
τον ἐν ὀστροκίνοις σκεύεσιν, ἵνα
ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἡ τοῦ
Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν, ⁸ ἐν παντὶ
θλιβόμενοι ἀλλ' οὐ στενοχωρού-
μενοι, ἀπορούμενοι ἀλλ' οὐκ
ἐξαπορούμενοι, ⁹ διωκόμενοι ἀλλ'
οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι, καταβαλ-
λόμενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι,
¹⁰ πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυ-

καρδίας αὐτῶν· ¹⁶ ὅταν ὁμοῦς ἐπι-
στρέψῃ πρὸς τὸν Κύριον, θέλει ἀφαι-
ρεθῇ τὸ κάλυμμα. ¹⁷ ὁ δὲ Κύριος
εἶναι τὸ Πνεῦμα· καὶ ὅπου [εἶναι]
τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία.
¹⁸ ἡμεῖς δὲ πάντες βλέποντες ὡς
ἐν κατόπτρῳ τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου
μὲ ἀνακεκαλυμμένον πρόσωπον
μεταμορφούμεθα εἰς τὴν αὐτὴν
εἰκόνα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθὼς
ἀπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Κυρίου.

4 Διὰ τοῦτο, ἔχοντες τὴν διακονίαν
ταύτην, καθὼς ἡλεήθημεν, δὲν
ἀποκαίνομεν, ² ἀλλ' ἀπηρνῆθημεν
τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ
περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ
δολόνοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,
ἀλλὰ μὲ τὴν φανέρωσιν τῆς ἀλη-
θείας συνιστῶντες ἑαυτοὺς πρὸς
πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον
τοῦ Θεοῦ. ³ ἐὰν δὲ καὶ ᾖ τὸ
εὐαγγέλιον ἡμῶν κεκαλυμμένον, εἰς
τοὺς ἀπολλυμένους εἶναι κεκαλυμμέ-
νον, ⁴ τῶν ὁποίων ἀπίστων ὄντων
ὁ θεὸς τοῦ κόσμου τούτου ἐτύφλωσε
τὸν νοῦν, διὰ νὰ μὴ ἐπιλάμψῃ εἰς
αὐτοὺς ὁ φωτισμὸς τοῦ εὐαγγελίου
τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὅστις
εἶναι εἰκὼν τοῦ Θεοῦ. ⁵ διότι ἡμεῖς
δὲν κηρύττομεν ἑαυτοὺς, ἀλλὰ τὸν
Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον,
ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ τὸν
Ἰησοῦν. ⁶ διότι ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν
νὰ λάμψῃ φῶς ἐκ τοῦ σκότους,
[εἶναι] ὅστις ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρ-
δίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς
γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ διὰ
τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁷ Ἐχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον
εἰς ὀστροκίνα σκεύη, διὰ νὰ ᾖ καὶ
ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ
καὶ οὐχὶ ἐξ ἡμῶν, ⁸ κατὰ πάντα
θλιβόμενοι ἀλλ' οὐχὶ στενοχωρού-
μενοι, ἀπορούμενοι ἀλλ' οὐχὶ
ἀπελπιζόμενοι, ⁹ διωκόμενοι ἀλλ'
οὐχὶ ἐγκαταλειπόμενοι, καταβαλ-
λόμενοι ἀλλ' οὐχὶ ἀπολλύμενοι,
¹⁰ πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυρίου

ρίον Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περι-
φέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ
Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανε-
ρωθῇ. ¹¹ αἰεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες
εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ
Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ
φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ
ἡμῶν. ¹² ὥστε ὁ μὲν θάνατος ἐν
ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν
ὑμῖν. ¹³ ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα
τῆς πίστεως κατὰ τὸ γεγραμμένον,
ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς
πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν,
¹⁴ εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν Κύριον
Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ
ἐγερεῖ καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν.
¹⁵ τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα
ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν
πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισ-
σεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.
¹⁶ Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν, ἀλλ' εἰ
καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος δια-
φθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσωθεν ἀνα-
καινοῦται ἡμέρα καὶ ἡμέρα.
¹⁷ τὸ γὰρ παραντίκα ἐλαφρὸν τῆς
θλίψεως ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν
εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος
δόξης κατεργάζεται ἡμῖν, ¹⁸ μὴ
σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπό-
μενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα·
τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα,
τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

5 Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπί-
γειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους
καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ Θεοῦ
ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον
αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ² καὶ
γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ
οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ
ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες, ³ εἴ
γε καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ
εὕρεθῇσόμεθα. ⁴ καὶ γὰρ οἱ ὄν-
τες ἐν τῷ σκῆνει στενάζομεν,
βαρούμενοι ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν
ἐκδύσασθαι, ἀλλ' ἐπενδύσασθαι,
ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ
τῆς ζωῆς. ⁵ ὁ δὲ κατεργασά-
μενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο

Ἰησοῦ περιφέροντες ἐν τῷ σώματι,
διὰ τὴν φανερωθῇ ἐν τῷ σώματι
ἡμῶν καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ. ¹¹ διότι
ἡμεῖς οἱ ζῶντες παραδιδόμεθα πάν-
τοτε εἰς τὸν θάνατον διὰ τὸν Ἰησοῦν,
διὰ τὴν φανερωθῇ καὶ ἡ ζωὴ τοῦ
Ἰησοῦ ἐν τῇ θνητῇ ἡμῶν σαρκί.
¹² ὥστε ὁ μὲν θάνατος ἐνεργεῖται
ἐν ἡμῖν, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. ¹³ ἔχοντες
δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως
κατὰ τὸ γεγραμμένον, ἐπίστευσα
διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν,
διὸ καὶ λαλοῦμεν, ¹⁴ ἐξεύροντες ὅτι
ὁ ἀναστήσας τὸν Κύριον Ἰησοῦν
θέλει ἀναστήσει καὶ ἡμᾶς διὰ τοῦ
Ἰησοῦ καὶ παρστήσει μεθ' ὑμῶν.
¹⁵ διότι τὰ πάντα [εἶναι] διὰ σας,
ὥστε ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τὴν
εὐχαριστίαν τῶν πλειοτέρων τὴν
περισεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.
¹⁶ Διὰ τοῦτο δὲν ἀποκάμνομεν,
ἀλλ' ἐὰν καὶ ὁ ἔξωτερικὸς ἡμῶν
ἄνθρωπος φθείρηται, ὁ ἐσωτερικὸς
ὅμως ἀνανεοῦται καθ' ἐκάστην ἡμέ-
ραν. ¹⁷ διότι ἡ προσωρινὴ ἐλαφρὰ
θλίψις ἡμῶν ἐργάζεται εἰς ἡμᾶς
καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰ-
ώνιον βάρος δόξης, ¹⁸ ἐπειδὴ ἡμεῖς
δὲν ἐνατενίζομεν εἰς τὰ βλεπόμενα,
ἀλλ' εἰς τὰ μὴ βλεπόμενα· διότι
τὰ βλεπόμενα [εἶναι] πρόσκαιρα,
τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

5 Διότι ἐξεύρομεν ὅτι ἐὰν ἡ ἐπί-
γειος οἰκία τοῦ σκηνώματος ἡμῶν
χαλασθῇ, ἔχομεν ἐκ τοῦ Θεοῦ οἰκο-
δομὴν, οἰκίαν ἀχειροποίητον αἰώνιον
ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ² ἐπειδὴ ἐν τούτῳ
στενάζομεν, ἐπιποθοῦντες τὴν ἐπεν-
δυθῶμεν τὸ κατοικητήριον ἡμῶν τὸ
οὐράνιον, ³ ἂν καὶ ἐνδυθέντες [αὐτὸ]
δὲν θέλωμεν εὕρεθῇ γυμνοί. ⁴ διότι
ὅσοι εἴμεθα ἐν [τούτῳ] τῷ σκηνώ-
ματι στενάζομεν, ὑπὸ τὸ βάρος
αὐτοῦ ἐπειδὴ θέλωμεν οὐχὶ τὴν
ἐκδυθῶμεν, ἀλλὰ τὴν ἐπενδυθῶμεν, διὰ
τὴν κατὰποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς
ζωῆς. ⁵ ἐκεῖνος [δὲ] ὅστις ἐπλασεν
ἡμᾶς δι' αὐτὸ τοῦτο [εἶναι] ὁ Θεός,

Θεός, ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἄρραβῶνα τοῦ Πνεύματος. ⁶ Θαρροῦντες οὖν πάντοτε καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου. ⁷ διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἰδους. ⁸ θαρροῦμεν δὲ καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον. ⁹ διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. ¹⁰ τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς ᾧ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε κακόν.

¹¹ Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἀνθρώπους πείθουμεν, Θεῷ δὲ πεφανερῶμεθα, ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. ¹² οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ οὐ καρδίᾳ. ¹³ εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, Θεῷ, εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. ¹⁴ ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἰς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον. ¹⁵ καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. ¹⁶ Ὡστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἶδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. ¹⁷ ὥστε εἴ τις ἐν Χριστῷ, καὶνῇ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα. ¹⁸ τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ

ὅστις καὶ ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς τὸν ἄρραβῶνα τοῦ Πνεύματος. ⁶ ἔχοντες λοιπὸν τὸ θάρρος πάντοτε καὶ ἐξεύροντες ὅτι ἐνὸσω ἐνδημοῦμεν ἐν τῷ σώματι ἀποδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου. ⁷ διότι περιπατοῦμεν διὰ πίστεως, οὐχὶ διὰ τῆς ὁψευς. ⁸ θαρροῦμεν δὲ καὶ ἐπιθυμοῦμεν μᾶλλον νὰ ἀποδημήσωμεν ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ νὰ ἐνδημήσωμεν πρὸς τὸν Κύριον. ⁹ ὅθεν καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἀποδημοῦντες, νὰ ἡμεθα εὐάρεστοι εἰς αὐτόν. ¹⁰ διότι πρέπει πάντες νὰ ἐμφανισθῶμεν ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ ἀνταμειφθῇ ἕκαστος [κατὰ] τὰ [πεπραγμένα] διὰ τοῦ σώματος καθ' ᾧ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε κακόν.

¹¹ Ἐξεύροντες λοιπὸν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου τοὺς μὲν ἀνθρώπους καταπείθουμεν, εἰς τὸν Θεὸν δὲ εἴμεθα φανεροί, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ εἰς τὰς συνειδήσεις σας εἴμεθα φανεροί. ¹² διότι δὲν συνιστῶμεν πάλιν ἑαυτοὺς εἰς ἑσᾶς, ἀλλὰ σᾶς δίδομεν ἀφορμὴν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, διὰ νὰ ἔχητε [λόγον] πρὸς τοὺς καυχωμένους μὲ τὸ πρόσωπον καὶ οὐχὶ μὲ τὴν καρδίαν. ¹³ διότι εἴτε ἔξω ἑαυτῶν εἴμεθα, διὰ τὸν Θεὸν [εἴμεθα], εἴτε ἔμφρονες εἴμεθα, διὰ σας [εἴμεθα]. ¹⁴ ἐπειδὴ ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συσφίγγει ἡμᾶς, διότι κρίνομεν τοῦτο, ὅτι ἐὰν εἰς ἀπέθανεν ὑπὲρ πάντων, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον. ¹⁵ καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ πάντων, διὰ νὰ μὴ ζῶσι πλέον δι' ἑαυτοὺς οἱ ζῶντες, ἀλλὰ διὰ τὸν ἀποθανόντα καὶ ἀναστάντα ὑπὲρ αὐτῶν. ¹⁶ Ὡστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν δὲν γνωρίζομεν οὐδένα κατὰ σάρκα· ἂν δὲ καὶ ἐγνωρίσαμεν κατὰ σάρκα τὸν Χριστόν, ἀλλὰ τώρα πλέον δὲν γνωρίζομεν. ¹⁷ ὅθεν ἐάν τις [εἶναι] ἐν Χριστῷ, [εἶναι] νέον κτίσμα· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθον, ἰδοὺ τὰ πάντα ἔγειναν νέα. ¹⁸ τὰ δὲ πάντα [εἶναι] ἐκ τοῦ Θεοῦ ὅστις διήλλαξεν ἡμᾶς

διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς, ¹⁹ ὥς ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. ²⁰ Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν ὥς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ Θεῷ. ²¹ τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

6 Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς· ² λέγει γάρ· καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι· ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας· ³ μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία, ⁴ ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, ⁵ ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστεαῖς, ⁶ ἐν ἀγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτως, ⁷ ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, ⁸ διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας, ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς, ⁹ ὡς ἀγνοοῦμενοι καὶ ἐπιγινωσκόμενοι, ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὡς παιδευόμενοι καὶ μὴ θανατούμενοι, ¹⁰ ὡς λυπούμενοι αἰεὶ δὲ χαίροντες, ὡς πτωχοὶ πολλοὺς δὲ πλουτιζόντες, ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες.

¹¹ Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγε πρὸς

πρὸς ἑαυτὸν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς τὴν διακονίαν τῆς διαλλαγῆς, ¹⁹ δηλονότι ὁ Θεὸς ἦτο ἐν τῷ Χριστῷ διαλλάσσων τὸν κόσμον πρὸς ἑαυτὸν, μὴ λογαριάζων εἰς αὐτοὺς τὰ πταίσματα αὐτῶν, καὶ ἐνεπιστεύθη εἰς ἡμᾶς τὸν λόγον τῆς διαλλαγῆς. ²⁰ Ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ λοιπὸν εἴμεθα πρέσβεις ὡς ἐὰν [σᾶς] παρεκάλει ὁ Θεὸς δι' ἡμῶν· δεόμεθα λοιπὸν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, διαλλάγητε πρὸς τὸν Θεόν· ²¹ διότι τὸν μὴ γνωρίσαντα ἁμαρτίαν ἔκαμεν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν, διὰ νὰ γείνωμεν ἡμεῖς δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ δι' αὐτοῦ.

6 Ὅντες δὲ συνεργοὶ [αὐτοῦ] παρακαλοῦμεν ἐνταυτῷ νὰ μὴ δεχθῆτε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ματαίως· ² διότι λέγει· ἐν καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας σε ἐβοήθησα· ἰδοὺ τώρα καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ τώρα ἡμέρα σωτηρίας· ³ μὴ δίδοντες μηδὲν πρόσκομμα κατ' οὐδέν, διὰ νὰ μὴ προσαφθῇ μῶμος εἰς τὴν διακονίαν, ⁴ ἀλλὰ ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς ὑπηρέται Θεοῦ, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, ⁵ ἐν ῥαβδισμοῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστεαῖς, ⁶ ἐν καθαρότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτως, ⁷ ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, ⁸ διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας, ὡς πλάνοι ὅμως ἀληθεῖς, ⁹ ὡς ἀγνοοῦμενοι ἀλλὰ καλῶς γνωριζόμενοι, ὡς ἀποθνήσκοντες ἀλλ' ἰδοὺ ζῶμεν, ὡς παιδευόμενοι ἀλλὰ μὴ θανατούμενοι, ¹⁰ ὡς λυπούμενοι πάντοτε ὅμως χαίροντες, ὡς πτωχοὶ πολλοὺς ὅμως πλουτιζόντες, ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ τὰ πάντα κατέχοντες.

¹¹ Τὸ στόμα ἡμῶν ἠνοίχθη πρὸς

ὁμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτνυται· ¹² οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχχνοις ὑμῶν· ¹³ τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν, ὡς τέκνοις λέγω, πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς. ¹⁴ Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας; τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; ¹⁵ τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαλ; ἢ τίς μερίς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; ¹⁶ τίς δὲ συγκατάθεσις ναῶ Θεοῦ μετὰ εἰδώλων; ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστέ ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεὸς ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός. ¹⁷ διὸ ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος, καὶ ἀκαθάρτον μὴ ἄπτεσθε, κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς, ¹⁸ καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς Πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

7 Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ.

² Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἡδίκησαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. ³ οὐ πρὸς κατάκρισιν λέγω· προεῖρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναποθανῶμεν καὶ συζῆν. ⁴ πολλὴ μοι παρηγορία πρὸς ὑμᾶς, πολλὴ μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν. ⁵ Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἢ σάξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι. ⁶ ἀλλ' ὁ παρακαλῶν

ἐσᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδία ἡμῶν ἐπλατύνθη· ¹² δὲν ἔχετε στενοχωρίαν ἐν ἡμῖν, ἀλλ' ἔχετε στενοχωρίαν ἐν τοῖς σπλάγχχνοις ὑμῶν· ¹³ τὴν αὐτὴν λοιπὸν ἀντιμισθίαν [ἀποδίδοντες], ὡς πρὸς τέκνα λαλῶ, πλατύνθητε καὶ σεῖς. ¹⁴ Μὴ ὁμοζυγεῖτε μετὰ τοὺς ἀπίστους· διότι τίνα μετοχὴν ἔχει ἡ δικαιοσύνη μετὰ τὴν ἀνομίαν; τίνα δὲ κοινωνίαν τὸ φῶς πρὸς τὸ σκότος; ¹⁵ τίνα δὲ συμφωνίαν ὁ Χριστὸς μετὰ τὸν Βελίαλ; ἢ τίνα μερίδα ὁ πιστὸς μετὰ τὸν ἄπιστον; ¹⁶ τίνα δὲ συμβίβασιν ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ μετὰ τὰ εἰδῶλα; διότι σεῖς εἰσθε ναὸς Θεοῦ ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεὸς ὅτι θέλω κατοικεῖν ἐν αὐτοῖς καὶ περιπατεῖν, καὶ θέλω εἶσθαι Θεὸς αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ θέλουσιν εἶσθαι λαός μου. ¹⁷ διὰ τοῦτο ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀποχωρίσθητε, λέγει Κύριος, καὶ μὴ ἐγγίσητε ἀκάθαρτον, καὶ ἐγὼ θέλω σᾶς δεχθῆναι, ¹⁸ καὶ θέλω εἶσθαι Πατὴρ σας, καὶ σεῖς θέλετε εἶσθαι υἱοὶ μου καὶ θυγατέρες, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

7 Ἐχοντες λοιπὸν, ἀγαπητοί, ταύτας τὰς ἐπαγγελίας, ὥς καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐκπληροῦντες ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ.

² Δέχθητε ἡμᾶς [ἐν ὑμῖν]· οὐδένα ἡδίκησαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, εἰς οὐδένα ἐστάθημεν πλεονέκται. ³ δὲν λέγω [τοῦτο] πρὸς κατάκρισιν [σας]· διότι προεῖπον ὅτι εἰσθε ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, ὥστε νὰ συναποθανῶμεν καὶ νὰ συζῶμεν. ⁴ πολλὴν παρηγορίαν ἔχω πρὸς ἐσᾶς, πολλὴν καύχησιν ἔχω διὰ σας· εἰμαι πλήρης παρηγορίας, ἔχω ὑπερπερισσεύουσιν τὴν χαρὰν εἰς ὅλην τὴν θλίψιν ἡμῶν. ⁵ Διότι ἀφοῦ ἤλθομεν εἰς Μακεδονίαν οὐδεμίαν ἄνεσιν ἔλαβεν ἡ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλὰ κατὰ πάντα ἐθλιβόμεθα· ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι. ⁶ ἀλλ' ὁ Θεὸς ὁ

τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου·⁷ οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἢ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι,⁸ ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι, εἰ καὶ μετεμελόμην· βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς.⁹ νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ Θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν.¹⁰ ἢ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται.¹¹ ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ Θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς, πόσῃν κατειργάσατο ὑμῖν σπουδὴν, ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλὰ ἐκδίκησιν. ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἀγνοῦς εἶναι ἐν τῷ πράγματι.¹² ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.¹³ Διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα. ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν περισσοτέρως μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπνυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν·¹⁴ ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατησχύνθη, ἀλλ' ὥς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἢ ἐπὶ Τίτου ἀλήθεια ἐγενήθη.¹⁵ καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστὶν ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ὥς

παρηγορῶν τοὺς ταπεινοὺς παρηγόρησεν ἡμᾶς διὰ τῆς παρουσίας τοῦ Τίτου·⁷ καὶ οὐχὶ μόνον διὰ τῆς παρουσίας αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς παρηγορίας τὴν ὁποίαν παρηγορήθη διὰ σας, ἀναγγέλλων πρὸς ἡμᾶς τὸν μέγαν πόθον σας, τὸν ὀδυρμόν σας, τὸν ζῆλόν σας ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε περισσότερον ἐχάρην,⁸ διότι ἐὰν καὶ σᾶς ἐλύπησα διὰ τῆς ἐπιστολῆς, δὲν μετανῶ, ἂν καὶ μετενόουν· ἐπειδὴ βλέπω ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, ἂν καὶ πρὸς ὥραν, σᾶς ἐλύπησε.⁹ τώρα χαίρω, οὐχὶ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε πρὸς μετάνοιαν· διότι ἐλυπήθητε κατὰ Θεόν, διὰ νὰ μὴ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν εἰς οὐδέν.¹⁰ διότι ἡ κατὰ Θεὸν λύπη γεννᾷ μετάνοιαν πρὸς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον· ἡ λύπη ὅμως τοῦ κόσμου γεννᾷ θάνατον.¹¹ διότι ἰδοὺ αὐτὸ τοῦτο, τὸ ὅτι ἐλυπήθητε κατὰ Θεόν, πόσῃν σπουδὴν ἐγέννησεν εἰς ἐσᾶς, ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ πόθον, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλ' ἐκδίκησιν. κατὰ πάντα ἀπεδείξατε ἑαυτοὺς ὅτι εἴσθε καθαροὶ εἰς [τοῦτο] τὸ πρᾶγμα.¹² λοιπόν, ἂν καὶ σᾶς ἔγραψα, δὲν [ἐκαμον τοῦτο] διὰ τὸν ἀδικήσαντα, οὐδὲ διὰ τὸν ἀδικηθέντα, ἀλλὰ διὰ νὰ φανερωθῇ πρὸς ἐσᾶς ἡ σπουδὴ ἡμῶν τὴν ὁποίαν ἔχομεν διὰ σας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.¹³ Διὰ τοῦτο παρηγορήθημεν διὰ τὴν παρηγορίαν σας, καὶ ἔτι περισσότερον ἐχάρημεν διὰ τὴν χαρὰν τοῦ Τίτου, ὅτι ἀνεπαύθη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ παρὰ πάντων ὑμῶν·¹⁴ διότι ἐὰν ἐκαυχῆθην τι πρὸς αὐτὸν διὰ σας, δὲν κατησχύνθη, ἀλλὰ καθὼς σᾶς ἐλαλήσαμεν πάντα ἐν ἀληθείᾳ, οὕτω καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἢ πρὸς τὸν Τίτον ἔγεινεν ἀλήθεια.¹⁵ καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ ἀξάνει περισσότερον πρὸς ἐσᾶς, ὅταν ἐνθυμῆται τὴν ὑπακοήν πάντων ὑμῶν, πῶς

μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν. ¹⁶ χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν.

8 Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας, ² ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον τῆς ἀπλότητος αὐτῶν. ³ ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν ἀθαίρετοι, ⁴ μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ⁵ καὶ οὐ καθὼς ἡλπίσαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ Κυρίῳ καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος Θεοῦ, ⁶ εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προενηόξατο οὕτω καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. ⁷ ἀλλ' ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. ⁸ οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων. ⁹ γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε. ¹⁰ καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενηόξασθε ἀπὸ πέρουςι. ¹¹ νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτω καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν. ¹² εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὸ ἐὰν ἔχη τις εὐπρόσδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει. ¹³ οὐ γὰρ ἵνα ἄλ-

μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέχθητε αὐτόν. ¹⁶ χαίρω λοιπὸν ὅτι κατὰ πάντα ἔχω θάρρος εἰς ἐσᾶς.

8 Γνωστοποιοῦμεν δὲ εἰς ἐσᾶς, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δεδομένην εἰς τὰς ἐκκλησίας τῆς Μακεδονίας, ² ὅτι ἡ περισσεία τῆς χαρᾶς αὐτῶν ἐνῷ ἐδοκίμαζον μεγάλην θλίψιν καὶ ἡ βαθεῖα πτωχεία αὐτῶν ἀνέδειξαν ἐκ περισσοῦ τὸν πλοῦτον τῆς ἐλευθερότητος αὐτῶν. ³ διότι [ὑπῆρξαν] κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ [τοῦτο], καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐτοπροαίρετοι, ⁴ παρακαλοῦντες ἡμᾶς μετὰ πολλῆς παρακλήσεως νὰ δεχθῶμεν τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ⁵ καὶ οὐχὶ [μόνον] καθὼς ἡλπίσαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον εἰς τὸν Κύριον ἔπειτα εἰς ἡμᾶς διὰ θελήματος τοῦ Θεοῦ, ⁶ ὥστε παρεκαλέσαμεν τὸν Τίτον, καθὼς ἤρχισεν οὕτω καὶ νὰ τελειώσῃ πρὸς ἐσᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. ⁷ καθὼς λοιπὸν περισσεύετε ἐν παντί, ἐν πίστει καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπῃ σας, [οὕτω σπουδάσατε] νὰ περισσεύσητε καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι. ⁸ δὲν λέγω [τοῦτο] κατ' ἐπιταγὴν, ἀλλὰ διὰ νὰ δοκιμάσω διὰ τῆς σπουδῆς τῶν ἄλλων καὶ τὴν γνησιότητα τῆς ἀγάπης σας. ⁹ διότι ἐξεύρετε τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι πλούσιος ὢν ἐπτώχευσε διὰ σας, διὰ νὰ πλουτήσητε σεῖς μὲ τὴν πτωχείαν ἐκείνου. ¹⁰ καὶ εἰς τοῦτο γνώμην δίδω· διότι τοῦτο συμφέρει εἰς ἐσᾶς, οἵτινες ἤρχισατε ἀπὸ πέρουςι οὐχὶ μόνον τὸ νὰ κάμητε, ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ θέλητε. ¹¹ τώρα δὲ τελειώσατε καὶ τὸ νὰ κάμητε, ὥστε καθὼς [ὑπῆρξεν] ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτω [νὰ ὑπάρχῃ] καὶ τὸ τελειῶσαι ἀφ' ὅσα ἔχετε. ¹² διότι ἐὰν προὑπάρχῃ ἡ προθυμία, [εἶναι] τις εὐπρόσδεκτος καθ' ὅσα ἔχει, οὐχὶ καθ' ὅσα δὲν ἔχει. ¹³ ἐπειδὴ δὲν [θέλω] νὰ [ῆναι] εἰς ἄλλους ἄνεσις, εἰς ἐσᾶς

λοις ἄνεσις, ὑμῖν δὲ θλίψις, ἀλλ' ἐξ ἰσότητος ¹⁴ ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης, ¹⁵ καθὼς γέγραπται· ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεόνασε, καὶ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἡλαττόνησε.

¹⁶ Χάρις δὲ τῷ Θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου, ¹⁷ ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς. ¹⁸ συνεπέψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν· ¹⁹ οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν ἡμῶν· ²⁰ στελλόμενοι τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμήσῃται ἐν τῇ ἀδρότῃ ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν, ²¹ προνοοῦμενοι καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον Κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. ²² συνεπέψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. ²³ εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἑμοῦ καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ. ²⁴ Τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

9 Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσὸν μοί ἐστι τὸ γράφειν ὑμῖν. ² οἶδα

δὲ στενοχωρία ¹⁴ ἀλλὰ [νὰ γείνη] ἐν ἰσότητι, [ὥστε] ἐν τῷ παρόντι καιρῷ τὸ περίσσευμά σας [νὰ ἀναπληρώσῃ] τὴν στέρησιν ἐκείνων, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ καὶ τὸ περίσσευμα ἐκείνων εἰς τὴν στέρησίν σας, ὥστε νὰ γείνη ἰσότης, ¹⁵ καθὼς εἶναι γεγραμμένον· ὅστις [εἶχε συνάξει] πολὺ δὲν ἐλάμβανε πλεότερον, καὶ ὅστις ὀλίγον δὲν ἐλάμβανεν ὀλιγώτερον.

¹⁶ Χάρις δὲ εἰς τὸν Θεὸν τὸν δίδοντα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Τίτου τὴν αὐτὴν σπουδὴν διὰ σας, ¹⁷ διότι τὴν μὲν προτροπὴν ἐδέχθη, προθυμότερος δὲ ὢν ἀνεχώρησε πρὸς ἑσᾶς αὐτοπροαίρετος. ¹⁸ ἐπέψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν τοῦ ὁποῦ οὗ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ ἔπαινος [γίνεται] κατὰ πάσας τὰς ἐκκλησίας· ¹⁹ καὶ οὐχὶ μόνον [τοῦτο], ἀλλὰ καὶ ἐψηφίσθη ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνοδοιπὸρος ἡμῶν μετὰ τῆς δωρεᾶς ταύτης τῆς διακονουμένης ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν δόξαν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου καὶ πρὸς [ἐνδειξιν] τῆς προθυμίας σας· ²⁰ φοβούμενοι τοῦτο, μὴ προσάψῃ τις εἰς ἡμᾶς μῶμον ἐν τῇ ἀφθονίᾳ ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν, ²¹ προνοοῦντες τὰ καλὰ οὐχὶ μόνον ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. ²² ἐπέψαμεν δὲ μετ' αὐτῶν τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, τὸν ὁποῖον πολλάκις ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς ὅτι εἶναι πρόθυμος, τώρα δὲ πολὺ προθυμότερος διὰ τὴν πολλὴν πεποίθησιν τὴν πρὸς ἑσᾶς. ²³ ὅσον μὲν περὶ Τίτου, [εἶναι] κοινωνὸς ἑμοῦ καὶ εἰς ἑσᾶς συνεργός· ὅσον δὲ περὶ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, [εἶναι] ἀπόστολοι τῶν ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ. ²⁴ Τὴν ἐνδειξιν λοιπὸν τῆς ἀγάπης σας καὶ τῆς καυχήσεως ἡμῶν [τὴν ὁποῖαν ἔχομεν] διὰ σας δείξατε πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐνώπιον τῶν ἐκκλησιῶν.

9 Διότι περὶ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περιττὸν εἶναι εἰς ἐμὲ νὰ σᾶς γράφω. ² ἐπειδὴ ἐξεύρω

γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν ἦν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαῖα παρεσκευάσται ἀπὸ πέρυσι· καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζήλος ἠρέθισε τοὺς πλείονας. ³ ἔπειμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ· ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι ᾗτε, ⁴ μὴ πῶς ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὐρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καταισχυρθώμεν ἡμεῖς, ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς, ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ τῆς καυχήσεως. ⁵ ἀναγκαῖον οὖν ἡγήσασθαι παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσωσι τὴν προκατηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἐτοίμην εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν. ⁶ Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως φειδομένως καὶ θερίσει, καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίας ἐπ' εὐλογίας καὶ θερίσει. ⁷ ἕκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἰλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός. ⁸ δυνατὸς δὲ ὁ Θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, ⁹ καθὼς γέγραπται· ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁰ ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν χορηγῆσαι καὶ πληθύναι τὸν σπóρον ὑμῶν καὶ αὐξήσαι τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν· ¹¹ ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἀπλότητα, ἥτις καταργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ. ¹² ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶ προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ Θεῷ. ¹³ διὰ τῆς

τὴν προθυμίαν σας τὴν ὁποίαν καυχῶμαι περὶ ὑμῶν πρὸς τοὺς Μακεδόνας, ὅτι ἡ Ἀχαῖα ἡτοιμάσθη ἀπὸ πέρυσι· καὶ ὁ ζήλος σας διήγειρε πολλούς. ³ ἔπειμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, διὰ νὰ μὴ ματαιωθῇ ὡς πρὸς τοῦτο ἡ διὰ σας καύχησις ἡμῶν· διὰ νὰ ᾗσθε, καθὼς ἔλεγον, ἡτοιμασμένοι, ⁴ μὴ πῶς, ἐὰν ἔλθωσι μετ' ἐμοῦ Μακεδόνες καὶ σᾶς εὐρωσιν ἀνετόιμους, καταισχυρθώμεν ἡμεῖς, διὰ νὰ μὴ λέγωμεν σεῖς, εἰς τὴν πεποίθησιν ταύτην τῆς καυχήσεως. ⁵ ἀναγκαῖον λοιπὸν ἐστοχάσθην νὰ παρακαλέσω τοὺς ἀδελφούς νὰ ἔλθωσι πρότερον εἰς ἐσᾶς καὶ νὰ προετοιμάσωσι τὴν προὑποσχεθεῖσαν ἐλεημοσύνην σας, ὥστε νὰ ᾗναι ἐτοίμη αὕτη, οὕτως ὡς ἐλεημοσύνη καὶ οὐχὶ ὡς πλεονεξία. ⁶ Τοῦτο δέ, [λέγω ὅτι] ὁ σπείρων μὲ φειδωλίαν καὶ μὲ φειδωλίαν θέλει θερίσει, καὶ ὁ σπείρων μὲ ἀφθονίαν καὶ μὲ ἀφθονίαν θέλει θερίσει. ⁷ ἕκαστος κατὰ τὴν προαίρεσιν τῆς καρδίας [αὐτοῦ], οὐχὶ μὲ λύπην ἢ ἐξ ἀνάγκης· διότι τὸν ἰλαρὸν δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός. ⁸ δυνατὸς δὲ [εἶναι] ὁ Θεὸς νὰ περισσεύσῃ πᾶσαν χάριν εἰς ἐσᾶς, ὥστε ἔχοντες πάντοτε ἐν παντὶ πᾶσαν αὐτάρκειαν νὰ περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, ⁹ καθὼς εἶναι γεγραμμένον· ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν εἰς τοὺς πένητας· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁰ ὁ δὲ χορηγῶν σπóρον εἰς τὸν σπείροντα καὶ ἄρτον πρὸς τροφήν εἶθε νὰ χορηγήσῃ καὶ νὰ πληθύνῃ τὸν σπóρον σας καὶ νὰ αὐξήσῃ τὰ γεννήματα τῆς δικαιοσύνης σας· ¹¹ πλουτιζόμενοι κατὰ πάντα εἰς πᾶσαν ἐλευθεριότητα, ἥτις ἐργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν εἰς τὸν Θεόν. ¹² διότι ἡ διακονία τῆς ὑπηρεσίας ταύτης οὐχὶ μόνον προσαναπληροῖ τὰς στερήσεις τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύει διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν πρὸς τὸν Θεόν· ¹³ ἐπειδὴ

δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀπλότῃ τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας, ¹⁴ καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. ¹⁵ χάρις δὲ τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγῆται αὐτοῦ δωρεᾷ.

10 Ἄντὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς. ² δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιοθήσῃ ἢ λογιζομαι τολμῆσαι ἐπὶ τινὰς τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. ³ Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα. ⁴ τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων. ⁵ λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοήν τοῦ Χριστοῦ, ⁶ καὶ ἐν ἐτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.

⁷ Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε. εἴ τις πέποιθεν ἐναντῷ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἅφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς Χριστοῦ. ⁸ εἰάν τε γὰρ καὶ περισσώτερόν τι καυχῶμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἣς ἔδωκεν ὁ Κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνθήσομαι, ⁹ ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν. ¹⁰ ὅτι αἱ μὲν ἐπιστολαί, φησί, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί, ἡ δὲ παρουσία τοῦ

δοκιμάζοντες τὴν διακονίαν ταύτην δοξάζουσι τὸν Θεὸν διὰ τὴν ὑποταγὴν τῆς εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίας σας καὶ διὰ τὴν ἐλευθεριότητα τῆς πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς πάντας μεταδόσεως, ¹⁴ καὶ διὰ τῆς ὑπὲρ ὑμῶν δεήσεως αὐτῶν, οἵτινες σᾶς ἐπιποθοῦσι διὰ τὴν πρὸς ἐσᾶς ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ. ¹⁵ χάρις δὲ εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀνεκδιήγητον αὐτοῦ δωρεάν.

10 Ἄντὸς δὲ ἐγὼ ὁ Παῦλος σᾶς παρακαλῶ διὰ τῆς πραότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὅστις παρὼν μὲν [εἶμαι] ταπεινὸς μεταξὺ σας, ἀπὼν δὲ λαμβάνω θάρρος πρὸς ἐσᾶς. ² σᾶς παρακαλῶ δὲ ὅταν ἔλθω νὰ μὴ λάβω θάρρος μετὰ τὴν πεποίθησιν [ἐκείνην] μετὰ τὴν ὅποιαν στοχάζομαι νὰ τολμήσω ἐναντίον τινῶν οἵτινες θεωροῦσιν ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. ³ Διότι ἂν καὶ περιπατῶμεν ἐν σαρκὶ δὲν πολεμοῦμεν [ἡμῶς] κατὰ σάρκα. ⁴ διότι τὰ ὅπλα τοῦ πολέμου ἡμῶν δὲν [εἶναι] σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ σὺν Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων. ⁵ ἐπειδὴ καθαιροῦμεν λογισμοὺς καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον ἐναντίον τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζομεν πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοήν τοῦ Χριστοῦ, ⁶ καὶ εἵμεθα ἔτοιμοι νὰ ἐκδικήσωμεν πᾶσαν παρακοήν, ὅταν γείνη πλήρης ἡ ὑπακοή σας.

⁷ Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε. εἰάν τις ἔχη πεποιοθῇ εἰς ἑαυτὸν ὅτι εἶναι τοῦ Χριστοῦ, ἃς συλλογίζεται τοῦτο πάλιν ἅφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς [εἶναι] τοῦ Χριστοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς [εἵμεθα] τοῦ Χριστοῦ. ⁸ διότι εἰάν καὶ περισσώτερόν τι καυχῶ διὰ τὴν ἐξουσίαν ἡμῶν, τὴν ὅποιαν ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς ὁ Κύριος εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐχὶ εἰς καθαίρεσίν σας, δὲν θέλω αἰσχυνοῦν, ⁹ διὰ νὰ μὴ φανῶ ὅτι θέλω νὰ σας ἐκφοβίζω διὰ τῶν ἐπιστολῶν. ¹⁰ διότι αἱ μὲν ἐπιστολαί, λέγει [τις, εἶναι] βαρεῖαι καὶ

σώματος ἀσθενῆς καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος. ¹¹ τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἱοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ.

¹² Οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρίναι ἢ συγκρίναι ἑαυτοὺς τισι τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιοῦσιν. ¹³ ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἅμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ Θεὸς μέτρον, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. ¹⁴ οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἑαυτοὺς· ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, ¹⁵ οὐκ εἰς τὰ ἅμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περιουσίαν, ¹⁶ εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἔτοιμα καυχήσασθαι. ¹⁷ Ὁ δὲ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω· ¹⁸ οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν, ἐκεῖνός ἐστι δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ Κύριος συνίστησιν.

11 Ὅφελον ἀνείχεσθέ μου μικρόν τι τῆς ἀφροσύνης· ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου. ² ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς Θεοῦ ζήλῳ· ἡρμούμενη γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρεί, παρθένον ἀγνὴν παραστήσαι τῷ Χριστῷ· ³ φοβοῦμαι δὲ μήπως, ὡς ὁ ὄφις Εὐὰν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτω φθορῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἀπλότητος τῆς εἰς τὸν Χριστόν. ⁴ εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον

ἰσχυραί, ἢ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενῆς καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος. ¹¹ τοῦτο ἄς παρατηρῇ ὁ τοιοῦτος, ὅτι ὅποιοι εἴμεθα εἰς τὸν λόγον διὰ τῶν ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες εἰς τὸ ἔργον.

¹² Διότι δὲν τολμῶμεν νὰ συναριθμῶμεν ἢ νὰ συγκρίνωμεν ἑαυτοὺς πρὸς τινὰς ἐκ τῶν συνιστάντων ἑαυτοὺς· ἀλλ' αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς μετροῦντες ἑαυτοὺς καὶ πρὸς ἑαυτοὺς συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἀνοηταίνουσιν. ¹³ ἀλλ' ἡμεῖς δὲν θέλομεν καυχηθῆ εἰς τὰ ἅμετρα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος τὸ ὅποιον ἐμοίρασεν εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, μέτρον ὥστε νὰ φθάσωμεν ἕως καὶ εἰς ἐσᾶς. ¹⁴ διότι δὲν ὑπερεκτείνομεν ἑαυτοὺς ὡς μὴ φθάσαντες εἰς ἐσᾶς· ἐπειδὴ ἕως καὶ εἰς ἐσᾶς ἐφθάσαμεν διὰ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ¹⁵ καὶ δὲν καυχώμεθα εἰς τὰ ἅμετρα εἰς ξένους κόπους, ἀλλ' ἔχομεν ἐλπίδα, ὅτι αὐξανομένης τῆς πίστεώς σας, θέλομεν μεγαλυνθῆ εἰς ἐσᾶς ἐκ περισσοῦ κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν, ¹⁶ ὥστε νὰ κηρύξωμεν τὸ εὐαγγέλιον καὶ εἰς τοὺς ἐπέκεινα ὑμῶν τόπους, οὐχὶ νὰ καυχηθῶμεν εἰς τὰ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι ἔτοιμα. ¹⁷ ἀλλ' ὅστις καυχᾶται ἐν Κυρίῳ ἄς καυχᾶται· ¹⁸ διότι δὲν εἶναι δόκιμος ὅστις συνιστᾷ αὐτὸς ἑαυτὸν, ἀλλ' ἐκεῖνος τὸν ὅποιον ὁ Κύριος συνιστᾷ.

11 Εἴθε νὰ ὑποφέρητε ὀλίγον τι τὴν ἀφροσύνην μου· ἀλλὰ καὶ ὑποφέρετέ με. ² διότι εἶμαι ζηλότυπος πρὸς ἐσᾶς κατὰ ζηλοτυπίαν Θεοῦ· ἐπειδὴ σᾶς ἡρραβώνισα μὲ ἓνα ἄνδρα, διὰ νὰ [σᾶς] παραστήσω παρθένον ἀγνὴν εἰς τὸν Χριστόν· ³ φοβοῦμαι ὅμως μήπως, καθὼς ὁ ὄφις ἐξηπάτησε τὴν Εὐὰν διὰ τῆς πανουργίας αὐτοῦ, διαφθορῇ οὕτως ὁ νοῦς σας, [ἐκπεσών] ἀπὸ τῆς ἀπλότητος τῆς εἰς τὸν Χριστόν. ⁴ διότι ἐὰν ὁ ἐρχόμενος κηρύττῃ [πρὸς ἐσᾶς] ἄλλον Ἰησοῦν τὸν ὅποιον ἡμεῖς δὲν

λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἀνείχεσθε. ⁵ λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων. ⁶ εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει, ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. ⁷ Ἡ ἁμαρτίαν ἐποίησα ἑμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε, ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; ⁸ ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν, ⁹ καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς οὐ κατενάρκησα οὐδενός· τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῇ ὑμῖν ἑμαυτὸν ἐτήρησα καὶ τηρήσω. ¹⁰ ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοὶ ὅτι ἡ καύχησις αὕτη οὐ φραγῆσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασι τῆς Ἀχαΐας. ¹¹ διατί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; ὁ Θεὸς οἶδεν. ¹² ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμὴν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται εὐρεθῶσι καθὼς καὶ ἡμεῖς. ¹³ οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ. ¹⁴ καὶ οὐ θαυμαστόν· αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. ¹⁵ οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. ¹⁶ Πάλιν λέγω, μή τις με δόξη ἄφρονα εἶναι· εἰ δὲ μή γε, καὶ ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα καὶ γὰρ μικρόν τι καυχῆσμαι. ¹⁷ ὃ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ Κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. ¹⁸ ἐπεὶ πολλοὶ

ἐκηρύξαμεν, ἢ λαμβάνητε ἄλλο πνεῦμα τὸ ὁποῖον δὲν ἐλάβετε, ἢ ἄλλο εὐαγγέλιον τὸ ὁποῖον δὲν ἐδέχθητε, καλῶς ἠθέλετε ὑποφέρει [αὐτόν]. ⁵ ἀλλὰ στοχαζομαι ὅτι δὲν εἶμαι εἰς οὐδὲν κατώτερος τῶν πρωτίστων ἀποστόλων. ⁶ ἐὰν δὲ καὶ [ἦμαι] ἰδιώτης κατὰ τὸν λόγον, ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τὴν γνώσιν, ἀλλ' ἐν παντὶ [τρόπῳ] ἐφανερώθημεν κατὰ πάντα εἰς ἐσᾶς. ⁷ Ἡ ἐπραΐα ἁμαρτίαν ταπεινόνων ἑμαυτὸν διὰ τὰ ὑψωθῆτε σεις, διότι, σᾶς ἐκήρυξα δωρεὰν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ; ⁸ ἄλλας ἐκκλησίας ἐγύμνωσα λαβὼν τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν σας, ⁹ καὶ ὅτε ἡμην παρὼν εἰς ἐσᾶς καὶ ἑστερήθην δὲν κατεβάρυνα οὐδένα· διότι τὴν στέρησίν μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ κατὰ πάντα ἐφύλαξα ἑμαυτὸν καὶ θέλω φυλάξει ἀβαρῇ πρὸς ἐσᾶς. ¹⁰ εἶναι ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ ἐν ἐμοὶ ὅτι ἡ καύχησις αὕτη δὲν θέλει ἀποκλεισθῇ εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς τόποις τῆς Ἀχαΐας. ¹¹ διὰ τί; διότι δὲν σᾶς ἀγαπῶ; ὁ Θεὸς γινώσκει. ¹² ὅτι δὲ κάμνω [τοῦτο], καὶ θέλω κάμνει, διὰ τὰ ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμὴν, ἵνα εὐρεθῶσιν εἰς ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον καυχῶνται [τοιοῦτοι] καθὼς καὶ ἡμεῖς. ¹³ διότι οἱ τοιοῦτοι [εἶναι] ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ. ¹⁴ καὶ οὐδὲν θαυμαστόν· διότι αὐτὸς ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. ¹⁵ δὲν [εἶναι] λοιπὸν μέγα ἂν καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται εἰς διακόνους δικαιοσύνης, τῶν ὁποίων τὸ τέλος θέλει εἶσθαι κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. ¹⁶ Πάλιν λέγω, μηδεὶς ἂς μή με στοχασθῇ ὅτι εἶμαι ἄφρων· εἰ δὲ μή, δέχθητέ με καὶ ὡς ἄφρονα, διὰ τὰ καυχθῶ καὶ ἐγὼ ὀλίγον τι. ¹⁷ ὅτι λαλῶ, εἰς τοῦτο τὸ θάρρος τῆς καυχήσεως, δὲν λαλῶ κατὰ τὸν Κύριον, ἀλλ' ὡς ἄφρων. ¹⁸ ἐπειδὴ

καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, κἀγὼ καυχήσομαι. ¹⁹ ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων φρόνιμοι ὄντες. ²⁰ ἀνέχεσθε γὰρ εἰ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἰ τις κατα-εσθίει, εἰ τις λαμβάνει, εἰ τις ἐπαίρεται, εἰ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει. ²¹ κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἡσθενήσαμεν. ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ, ἐν ἀφροσύνῃ λέγω, τολμῶ κἀγώ. ²² Ἑβραῖοί εἰσι; κἀγώ. Ἰσραηλῖται εἰσι; κἀγώ. σπέρμα Ἀβραάμ εἰσι; κἀγώ. ²³ διάκονοι Χριστοῦ εἰσι, παραφρονῶν λαλῶ, ὑπὲρ ἐγώ. ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις. ²⁴ ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον, ²⁵ τρεῖς ἑρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρεῖς ἐνανάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα. ²⁶ ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνους ποταμῶν, κινδύνους ληστῶν, κινδύνους ἐκ γένους, κινδύνους ἐξ ἐθνῶν, κινδύνους ἐν πόλει, κινδύνους ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνους ἐν θαλάσῃ, κινδύνους ἐν ψευδαδέλφοις. ²⁷ ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι. ²⁸ χωρὶς τῶν παρεκτός ἢ ἐπισύστασις μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἢ μέρος πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. ²⁹ τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; ³⁰ εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχήσομαι. ³¹ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. ³² ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης τῆς Ἀρέτας βασιλέως ἐφρούρει τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν, πιάσαι με θέλων, ³³ καὶ διὰ θυρίδος ἐν

πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, θέλω καυχηθῆ καὶ ἐγώ. ¹⁹ διότι σεῖς εὐχαρίστως ὑποφέρετε τοὺς ἄφρονας ὄντες φρόνιμοι. ²⁰ ἐπειδὴ ὑποφέρετε, ἐάν τις σᾶς καταδουλόνη, ἐάν τις [σᾶς] κατατρώγῃ, ἐάν τις λαμβάνῃ [τὰ ὑμῶν], ἐάν τις ἐπαίρηται, ἐάν τις σᾶς κτυπᾷ εἰς τὸ πρόσωπον. ²¹ κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς νὰ ἡμεθα ἡμεῖς ἀσθενεῖς. ἀλλ' εἰς ὅ,τι τολμᾷ τις, ἀφρόνως ὁμιλῶ, τολμῶ καὶ ἐγώ. ²² Ἑβραῖοι εἶναι; καὶ ἐγώ. Ἰσραηλῖται εἶναι; καὶ ἐγώ. σπέρμα Ἀβραάμ εἶναι; καὶ ἐγώ. ²³ ὑπηρέται τοῦ Χριστοῦ εἶναι; παραφρονῶν λαλῶ, πλειότερον ἐγώ. εἰς κόπους περισσότερον, εἰς πληγὰς καθ' ὑπερβολήν, εἰς φυλακὰς περισσότερον, εἰς θανάτους πολλάκις. ²⁴ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων πεντάκις ἔλαβον [πληγὰς] τεσσαράκοντα παρὰ μίαν, ²⁵ τρεῖς ἑρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθοβολήθην, τρεῖς ἐναυάγησα, ἐν ἡμερονύκτιον ἐν τῷ βυθῷ ἔκαμον. ²⁶ εἰς ὁδοιπορίας πολλάκις, εἰς κινδύνους ποταμῶν, κινδύνους ληστῶν, κινδύνους ἐκ τοῦ γένους, κινδύνους ἐξ ἐθνῶν, κινδύνους ἐν πόλει, κινδύνους ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνους ἐν θαλάσῃ, κινδύνους ἐν ψευδαδέλφοις. ²⁷ ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν πείνῃ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι. ²⁸ ἐκτός τῶν ἐξωτερικῶν ὁ καθ' ἡμέραν ἐπικείμενος εἰς ἐμεῖς ἀγών, ἡ μέρος πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. ²⁹ τίς ἀσθενεῖ, καὶ δὲν ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ ἐγὼ δὲν φλέγομαι; ³⁰ ἐάν πρέπη νὰ καυχῶμαι, θέλω καυχηθῆ εἰς τὰ τῆς ἀσθενείας μου. ³¹ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, γνωρίζει ὅτι δὲν ψεύδομαι. ³² ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης τοῦ βασιλέως Ἀρέτας ἐφρούρει τὴν πόλιν τῶν Δαμασκηνῶν, θέλων νὰ με πιάσῃ, ³³ καὶ διὰ θυρίδος ἀπὸ

σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

12 Καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου. ² οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων, εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν· ἀρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. ³ καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, εἴτε ἐν σώματι εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν, ⁴ ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. ⁵ ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχῆσομαι, ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ οὐ καυχῆσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. ⁶ ἐὰν γὰρ θελήσω καυχῆσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων, ἀλήθειαν γὰρ ἔρω· φέλομαι δὲ μὴ τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ.

⁷ Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατᾶν ἵνα με κολαφίξῃ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. ⁸ ὑπὲρ τούτου τρίς τὸν Κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ. ⁹ καὶ εἰρηκέ μοι· ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχῆσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπιστηνῶσιν ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. ¹⁰ διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις, ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.

¹¹ Γέγονα ἄφρων καυχώμενος· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε. ἐγὼ γὰρ ὄφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν υπερλίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι.

τοῦ τείχους κατεβιβάσθην ἐν κοφινῷ καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

12 Νὰ καυχῶμαι βέβαια δὲν μοι συμφέρει· διότι θέλω ἐλθεῖ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου. ² γνωρίζω ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων, εἴτε ἐντὸς τοῦ σώματος δὲν ἐξεύρω, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος δὲν ἐξεύρω, ὁ Θεὸς ἐξεύρει· ὅτι ἡρπάγη ὁ τοιοῦτος ἕως τρίτου οὐρανοῦ. ³ καὶ γνωρίζω τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, εἴτε ἐντὸς τοῦ σώματος εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος δὲν ἐξεύρω, ὁ Θεὸς ἐξεύρει, ⁴ ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἀνεκλάλητα λόγια, τὰ ὅποια δὲν συγχωρεῖται εἰς ἄνθρωπον νὰ λαλήσῃ. ⁵ ὑπὲρ τοῦ τοιούτου θέλω καυχηθῆ, ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ δὲν θέλω καυχηθῆ εἰμὴ εἰς τὰς ἀσθενείας μου. ⁶ διότι ἐὰν θελήσω νὰ καυχηθῶ, δὲν θέλω εἶσθαι ἄφρων, ἐπειδὴ ἀλήθειαν θέλω εἰπεῖ· συστέλλομαι ὅμως μὴ στοχασθῇ τις εἰς ἐμὲ ἀνώτερόν τι ἀφ' ὅ,τι με βλέπει ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ.

⁷ Καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἀποκαλύψεων, μοι ἐδόθη σκόλοψ εἰς τὴν σάρκα, ἄγγελος Σατᾶν διὰ τὴν νὰ με ῥαπίξῃ, διὰ τὴν νὰ μὴ ὑπεραίρωμαι. ⁸ περὶ τούτου τρίς παρεκάλεσα τὸν Κύριον διὰ τὴν ἀπομακρυνθῆ ἀπ' ἐμοῦ. ⁹ καὶ μοι εἶπεν· ἀρκεῖ εἰς σε ἡ χάρις μου· διότι ἡ δύναμίς μου ἐν ἀδυναμίᾳ δεικνύεται τελεία. με ἔκραν λοιπὸν εὐχαρίστησιν θέλω καυχηθῆ μᾶλλον εἰς τὰς ἀδυναμίας μου, διὰ τὴν κατοικήσῃ ἐν ἐμοὶ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. ¹⁰ ὅθεν εὐαρεστοῦμαι εἰς τὰς ἀδυναμίας, εἰς τὰς ὕβρεις, εἰς τὰς ἀνάγκας, εἰς τοὺς διωγμούς, εἰς τὰς στενοχωρίας, ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ· διότι ὅταν ᾤμαι ἀδύνατος, τότε εἰμαι δυνατός.

¹¹ Ἐγείνα ἄφρων καυχώμενος· σεῖς με ἠναγκάσατε. διότι ἔπρεπεν ἐγὼ νὰ συνιστῶμαι ἀπὸ σας· ἐπειδὴ εἰς οὐδὲν ὑπῆρξα κατώτερος τῶν πρωτίστων ἀποστόλων, ἀν καὶ ᾤμαι

¹² τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι. ¹³ τί γάρ ἐστιν ὁ ἡττήθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην. ¹⁴ Ἴδού τρίτον ἐτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω ὑμῶν· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλ' ὑμᾶς. οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσι θησαυρίζειν, ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις. ¹⁵ ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν ἥττον ἀγαπῶμαι. ¹⁶ Ἐστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς, ἀλλ' ὑπάρχων πανούργος δόλω ὑμᾶς ἔλαβον. ¹⁷ μή τινα ὦν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; ¹⁸ παρεκάλεσα Τίτον καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μή τι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς ἔχνεσι;

¹⁹ Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα; κατενώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. ²⁰ φοβοῦμαι γὰρ μήπως ἐλθὼν οὐχ οἷους θέλω εὗρω ὑμᾶς, καὶ γὰρ εὗρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ θέλετε, μήπως ἔρεις, ζῆλοι, θυμοί, ἐριθείαι, καταλαλῖαι, ψιθυρισμοί, φησῖν, ἀκαταστασίαι, ²¹ μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ Θεός μου πρὸς ὑμᾶς καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ἣ ἔπραξαν.

13 Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθίσεται

μηδέν. ¹² τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου ἐνηργήθησαν μεταξύ σας ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, διὰ θαυμάτων καὶ τεραστίων καὶ δυνάμεων. ¹³ διότι κατὰ τί ἐμείνατε κατώτεροι τῶν λοιπῶν ἐκκλησιῶν, εἰμὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ δὲν σᾶς κατεβάρηνα; συγχωρήσατέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην. ¹⁴ Ἴδού τρίτην φορὰν εἶμαι ἐτοιμος νὰ ἔλθω πρὸς ἐσᾶς, καὶ δὲν θέλω σᾶς καταβαρύνει· διότι δὲν ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλ' ὑμᾶς. διότι δὲν χρεωστοῦσι τὰ τέκνα νὰ θησαυρίζωσι διὰ τοὺς γονεῖς, ἀλλ' οἱ γονεῖς διὰ τὰ τέκνα. ¹⁵ ἐγὼ δὲ μὲ ἄκραν χαρὰν θέλω δαπανήσει καὶ ὅλως δαπανηθῇ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν σας, ἂν καὶ ἐνῷ σᾶς ἀγαπῶ περισσώτερον ἀγαπῶμαι ὀλιγώτερον. ¹⁶ Ἐστω ὅμως, ἐγὼ δὲν σᾶς κατεβάρηνα, ἀλλὰ πανούργος ὢν σᾶς ἐπίασα μὲ δόλον. ¹⁷ μήπως διὰ τινος ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἔστειλα πρὸς ἐσᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ἀπὸ σας; ¹⁸ παρεκάλεσα τὸν Τίτον, καὶ μετ' αὐτοῦ ἀπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μήπως ὁ Τίτος ἐπλεονέκτησέ τι ἀπὸ σας; οὐχὶ μὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα περιεπατήσαμεν; οὐχὶ εἰς τὰ αὐτὰ ἔχνη;

¹⁹ Πάλιν νομίζετε ὅτι ἀπολογούμεθα πρὸς ἐσᾶς; ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ λαλοῦμεν ἐν Χριστῷ· [πράττομεν] δὲ τὰ πάντα, ἀγαπητοί, διὰ τὴν οἰκοδομήν σας. ²⁰ διότι φοβοῦμαι μήπως ἐλθὼν δὲν σᾶς εὗρω ὁποῖους θέλω, καὶ ἐγὼ εὗρεθῶ εἰς ἐσᾶς ὁποῖον δὲν θέλετε, μήπως [ἔχειν μετὰ] ἐριδεις, ζηλοτυπία, θυμοί, μάχαι, καταλαλῖαι, ψιθυρισμοί, ἀλαζονεῖαι, ἀκαταστασίαι, ²¹ μήπως πάλιν ὅταν ἔλθω πρὸς ἐσᾶς μὲ ταπεινώσῃ ὁ Θεός μου καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτησάντων καὶ μὴ μετανοησάντων διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν καὶ πορνείαν καὶ ἀσελγείαν τὴν ὁποίαν ἔπραξαν.

13 Τρίτην ταύτην φορὰν ἔρχομαι πρὸς ἐσᾶς· ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν θέλει βεβαιου-

πάν ῥῆμα. ² προείρηκα καὶ προλέγω, ὥς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσι καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν οὐ φέλομαι. ³ ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἔμοι λαλοῦντος Χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν. ⁴ καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενούμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ εἰς ὑμᾶς. ⁵ Ἐαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε. ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν; εἰ μῆτι ἀδόκιμοί ἐστε. ⁶ ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι. ⁷ εὐχομαι δὲ πρὸς τὸν Θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὥς ἀδόκιμοι ὦμεν. ⁸ οὐ γὰρ δυνάμεθα τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. ⁹ χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοί ᾗτε. τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. ¹⁰ Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέ μοι ὁ Κύριος εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.

¹¹ Λοιπὸν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε. καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. ¹² Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.

¹³ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

σθαι πᾶς λόγος. ² προεῖπον καὶ προλέγω, ὥς παρὼν τὴν δευτέραν φοράν, καὶ τώρα ἀπὼν γράφω πρὸς τοὺς προαμαρτήσαντας καὶ τοὺς λοιποὺς πάντας, ὅτι ἐὰν ἔλθω πάλιν δὲν θέλω φεισθῇ. ³ ἐπειδὴ ζητεῖτε δοκιμὴν τοῦ δι' ἐμοῦ λαλοῦντος Χριστοῦ, ὅστις δὲν εἶναι ἀσθενὴς πρὸς ἐσᾶς, ἀλλ' εἶναι δυνατὸς μεταξύ σας. ⁴ διότι ἂν ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ζῇ ὅμως ἐκ δυνάμεως Θεοῦ. διότι καὶ ἡμεῖς ἀσθενούμεν ἐν αὐτῷ, πλην ἐκ δυνάμεως Θεοῦ θέλομεν ζῆσαι μετ' αὐτοῦ εἰς ἐσᾶς. ⁵ Ἐαυτοὺς ἐξετάζετε ἂν ᾔσθε ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε. ἢ δὲν γνωρίζετε ἑαυτοὺς ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐκτός; ἐὰν ᾔσθε ἀδόκιμοι κατὰ τι. ⁶ ἐλπίζω δὲ ὅτι θέλετε γνωρίσει ὅτι ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ἀδόκιμοι. ⁷ εὐχομαι δὲ εἰς τὸν Θεὸν νὰ μὴ πράξῃτε μηδὲν κακόν, οὐχὶ διὰ νὰ φανῶμεν ἡμεῖς δόκιμοι, ἀλλὰ διὰ νὰ πράττῃτε σεῖς τὸ καλόν, ἡμεῖς δὲ ὥς ἡμεθα ὥς ἀδόκιμοι. ⁸ διότι δὲν δυνάμεθα [νὰ πράξωμέν] τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. ⁹ ἐπειδὴ χαίρομεν ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, σεῖς δὲ ᾔσθε δυνατοί. τοῦτο μάλιστα καὶ εὐχόμεθα, τὴν τελειοποίησίν σας. ¹⁰ Διὰ τοῦτο ταῦτα γράφω ἀπὼν, διὰ νὰ μὴ φερθῶ ἀποτόμως παρὼν κατὰ τὴν ἐξουσίαν τὴν ὁποῖαν μοι ἔδωκεν ὁ Κύριος πρὸς οἰκοδομὴν καὶ οὐχὶ πρὸς καθαίρεσιν.

¹¹ Λοιπὸν, ἀδελφοί, χαίρετε, τελειοποιεῖσθε, παραμυθεῖσθε, φρονεῖτε τὸ αὐτό, εἰρηνεύετε. καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης θέλει εἶσθαι μεθ' ὑμῶν. ¹² Ἀσπάσθητε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ὅσας ἀσπάζονται πάντες οἱ ἅγιοι.

¹³ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος [εἴη] μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ

1 Παῦλος ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ Πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, ² καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας· ³ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ⁴ τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέλθῃται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος πονηροῦ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡμῶν, ⁵ ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

⁶ Θαυμάζω ὅτι οὕτω ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον, ⁷ ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μὴ τινὲς εἰσιν οἱ ταρασσόντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέφαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. ⁸ ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. ⁹ ὥς προειρηκάμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω· εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. ¹⁰ ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν Θεόν; ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἠρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἦμην.

¹¹ Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον· ¹² οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. ¹³ Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτε ἐν τῷ

1 Παῦλος ἀπόστολος οὐχὶ ἀπὸ ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ Πατρὸς τοῦ ἀναστήσαντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, ² καὶ πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ ἀδελφοί, πρὸς τὰς ἐκκλησίας τῆς Γαλατίας· ³ χάρις [εἴη] ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ⁴ ὅστις ἔδωκεν ἑαυτὸν διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ ἡμᾶς ἐκ τοῦ παρόντος πονηροῦ αἰῶνος κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡμῶν, ⁵ εἰς τὸν ὅποιον [ἔστω] ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

⁶ Θαυμάζω ὅτι τόσον ταχέως μεταφέρεσθε ἀπὸ ἐκείνου ὅστις σᾶς ἐκάλεσε διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ εἰς ἄλλο εὐαγγέλιον, ⁷ τὸ ὅποιον δὲν εἶναι ἄλλο, ἀλλ' ὑπάρχουσι τινες οἱ ὅποιοι σᾶς ταραττοῦσι καὶ θέλουσι νὰ μετατρέψωσι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. ⁸ ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ σᾶς κηρύττῃ [ἄλλο] εὐαγγέλιον παρὰ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον σᾶς ἐκηρύξαμεν, ὡς ἦναι ἀνάθεμα. ⁹ καθὼς προείπομεν, καὶ τώρα πάλιν λέγω· ἐὰν τίς σᾶς κηρύττῃ [ἄλλο] εὐαγγέλιον παρὰ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον παρελάβετε, ὡς ἦναι ἀνάθεμα. ¹⁰ διότι τώρα ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν Θεόν; ἢ ζητῶ νὰ ἀρέσκω εἰς ἀνθρώπους; διότι ἐὰν ἀκόμη ἠρεσκον εἰς ἀνθρώπους, δὲν ἤθελον εἶσθαι δοῦλος Χριστοῦ.

¹¹ Ἀλλὰ σᾶς γνωστοποιῶ, ἀδελφοί, ὅτι τὸ εὐαγγέλιον τὸ κηρυχθὲν ὑπ' ἐμοῦ δὲν εἶναι ἀνθρώπινον· ¹² διότι οὐδ' ἐγὼ παρέλαβον αὐτὸ παρὰ ἀνθρώπου οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. ¹³ διότι ἠκούσατε τὴν ποτὲ διαγωγὴν μου ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ,

Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν, ¹⁴ καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσotέρωσ ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. ¹⁵ Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ¹⁶ ἀποκαλύψαι τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, ¹⁷ οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. ¹⁸ Ἐπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι Πέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε. ¹⁹ Ἔτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου. ²⁰ Ἄ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὅτι οὐ ψεύδομαι. ²¹ Ἐπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας. ²² ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ. ²³ μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς ποτὲ νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἣν ποτε ἐπόρθει, ²⁴ καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν Θεόν.

2 Ἐπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβαν συμπαραλαβὼν καὶ Τίτον. ² ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν· καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι, μὴ πως εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἑδραμον. ³ ἀλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλλην ὢν, ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι, ⁴ διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες

ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκακοποιοῦν αὐτήν, ¹⁴ καὶ προέκοπτον εἰς τὸν Ἰουδαϊσμὸν ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσotέρον ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. ¹⁵ Ὅτε δὲ ἡδύοκησεν ὁ Θεὸς ὁ προσδιορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ¹⁶ νὰ ἀποκαλύψῃ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, διὰ νὰ κηρύττω αὐτὸν μετὰ τῶν ἐθνῶν, εὐθύς δὲ συνεβουλευθῇν σάρκα καὶ αἷμα, ¹⁷ οὐδὲ ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλ' ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. ¹⁸ Ἐπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ γνωρίσω προσωπικῶς τὸν Πέτρον, καὶ ἔμεινα παρ' αὐτῷ ἡμέρας δεκαπέντε. ¹⁹ ἄλλον δὲ τῶν ἀποστόλων δὲν εἶδον, εἰμὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου. ²⁰ ὅσα δὲ σὰς γράφω, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ [ῥημολογῶ] ὅτι δὲν ψεύδομαι. ²¹ Ἐπειτα ἦλθον εἰς τοὺς τόπους τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας. ²² καὶ ἤμην προσωπικῶς ἀγνοούμενος εἰς τὰς ἐκκλησίας τῆς Ἰουδαίας τὰς ἐν Χριστῷ. ²³ ἤκουον δὲ μόνον ὅτι ὁ ποτὲ διώκων ἡμᾶς τώρα κηρύττει τὴν πίστιν τὴν ὅποιαν ποτὲ κατεπολέμει, ²⁴ καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν δι' ἐμέ.

2 Ἐπειτα μετὰ δεκατέσσαρα ἔτη πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ τοῦ Βαρνάβαν, συμπαραλαβὼν καὶ τὸν Τίτον. ² ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν· καὶ παρέστησα πρὸς αὐτοὺς τὸ εὐαγγέλιον τὸ ὅποιον κηρύττω μετὰ τῶν ἐθνῶν, κατ' ἰδίαν δὲ πρὸς τοὺς ἐπισημοτέρους, μὴ πως τρέχω ἢ ἔτρεξα εἰς μάτην. ³ ἀλλ' οὐδὲ ὁ Τίτος ὁ μετ' ἐμοῦ, Ἕλλην ὢν, ἠναγκάσθη νὰ περιτμηθῇ, ⁴ ἀλλὰ διὰ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες

παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσωσιν. ⁵ οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς. ⁶ ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναι τι, ὅποιοι ποτε ἦσαν οὐδὲν μοι διαφέρει· πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει· ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες οὐδὲν προσανέθεντο, ⁷ ἀλλὰ τοῦναντίον ἰδόντες ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς. ⁸ ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη. ⁹ καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στύλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν. ¹⁰ μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι. ¹¹ Ὅτε δὲ ἦλθε Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντίστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν. ¹² πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινὰς ἀπὸ Ἰακώβου μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέσπελλε καὶ ἀφώριζεν ἑαυτόν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. ¹³ καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπῆχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. ¹⁴ ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ Πέτρῳ ἔμπροσθεν πάντων· εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων ἐθνικῶς ζῆς καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς, τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαῖζειν; ¹⁵ Ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοὶ,

παρεισῆλθον διὰ τὴν κατασκοπεύσωσι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διὰ τὴν μᾶς καταδουλώσωσιν. ⁵ εἰς τοὺς ὁποίους οὐδὲ πρὸς ὥραν ὑπεχωρήσαμεν ὑποτασσόμενοι, διὰ τὴν διαμείνῃ εἰς ἐσᾶς ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου. ⁶ περὶ δὲ τῶν νομιζομένων ὅτι εἶναι τι, ὅποιοι ποτὲ καὶ ἂν ἦσαν οὐδόλως φροντίζω· ὁ Θεὸς δὲν βλέπει εἰς πρόσωπον ἀνθρώπου· διότι εἰς ἐμὲ οἱ ἐπισημότεροι δὲν προσέθεσαν οὐδὲν περισσότερον, ⁷ ἀλλὰ τὸ ἐναντίον ἀφοῦ εἶδον ὅτι ἐνεπιστεύθην [τὴν κληρῶν] τὸ εὐαγγέλιον πρὸς τοὺς ἀπεριτεμήτους καθὼς ὁ Πέτρος πρὸς τοὺς περιτετμημένους· ⁸ διότι ὁ ἐνεργήσας εἰς τὸν Πέτρον ὥστε τὴν ἀποστάλῃ πρὸς τοὺς περιτετμημένους ἐνήργησε καὶ εἰς ἐμέ, πρὸς τοὺς ἐθνικούς· ⁹ καὶ ἀφοῦ ἐγνώρισαν τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν εἰς ἐμὲ Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ θεωρούμενοι ὅτι εἶναι στύλοι, δεξιὰς ἔδωκαν κοινωνίας εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὸν Βαρνάβαν, διὰ τὴν ὑπάγωμεν ἡμεῖς μὲν εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τοὺς περιτετμημένους. ¹⁰ μόνον [μᾶς παρήγγειλαν] τὴν ἐνθυμώμεθα τοὺς πτωχοὺς, τὸ ὅποιον καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο τὴν κάμω. ¹¹ Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ Πέτρος εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἠναντιώθη εἰς αὐτὸν κατὰ πρόσωπον, διότι ἤτο ἀξιόμειπτος. ¹² ἐπειδὴ πρὶν ἔλθωσί τινες ἀπὸ τοῦ Ἰακώβου συνέτρωγε μὲ τοὺς ἐθνικούς· ὅτε δὲ ἦλθον, συνεστέλλετο καὶ ἀπεχώριζεν ἑαυτόν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. ¹³ καὶ μετ' αὐτοῦ συνυπεκρίθησαν καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, ὥστε καὶ ὁ Βαρνάβας συμπαρεσύρθη εἰς τὴν ὑπόκρισιν αὐτῶν. ¹⁴ ἀλλ' ὅτε ἐγὼ εἶδον ὅτι δὲν ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον πρὸς τὸν Πέτρον ἔμπροσθεν πάντων· ἂν σὺ Ἰουδαῖος ὢν ζῆς ἐθνικῶς καὶ οὐχὶ Ἰουδαϊκῶς, διὰ τί ἀναγκάζεις τοὺς ἐθνικούς τὴν Ἰουδαῖζωσιν; ¹⁵ Ἡμεῖς ἐκ γεννήσεως Ἰουδαῖοι [ὄντες],

¹⁶ εἰδότες δὲ ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεῦσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου, διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σὰρξ. ¹⁷ εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ εὐρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, ἄρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; μὴ γένοιτο. ¹⁸ εἰ γὰρ ἂ κατέλυσα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν συνίστημι. ¹⁹ ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα Θεῷ ζήσω. ²⁰ Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὁ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. ²¹ Οὐκ ἄθετῶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.

3 ¹ Ὡ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι, οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγεγράφη ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος; ² τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν· ἐξ ἔργων νόμου τὸ Πνεῦμα ἐλάβετε ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; ³ οὕτως ἀνόητοί ἐστε; ἐναρξάμενοι Πνεύματι νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; ⁴ τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ; εἴ γε καὶ εἰκῇ. ⁵ ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ Πνεῦμα καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; ⁶ καθὼς Ἀβραάμ ἐπίστευσεν τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. ⁷ Γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοι εἰσιν υἱοὶ Ἀβραάμ. ⁸ προῖδοῦσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι

καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν ἐθνῶν ἁμαρτωλοί, ¹⁶ ἐξεύροντες ὅτι δὲν δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου εἰμὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς ἐπιστεῦσαμεν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, διὰ τὰ δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ καὶ οὐχὶ ἐξ ἔργων νόμου, διότι δὲν θέλει δικαιωθῆ ἐξ ἔργων νόμου οὐδεὶς ἄνθρωπος. ¹⁷ ἀλλ' ἐὰν ζητοῦντες τὰ δικαιωθῶμεν εἰς τὸν Χριστὸν εὐρέθημεν καὶ ἡμεῖς ἁμαρτωλοί, ἄρα ὁ Χριστὸς ἁμαρτίας [εἶναι] διάκονος; μὴ γένοιτο. ¹⁸ διότι ἐὰν ὅσα κατέστρεψα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην δεικνύω ἑμαυτόν. ¹⁹ διότι ἐγὼ διὰ τοῦ νόμου ἀπέθανον εἰς τὸν νόμον, διὰ τὰ ζήσω εἰς τὸν Θεόν. ²⁰ μετὰ τοῦ Χριστοῦ συνεσταυρώθην· ζῶ δὲ οὐχὶ πλέον ἐγώ, ἀλλ' ὁ Χριστὸς ζῇ ἐν ἐμοί· καθ' ὃ δὲ τώρα ζῶ ἐν σαρκί, ζῶ ἐν τῇ πίστει τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ὅστις με ἠγάπησεν καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. ²¹ Δὲν ἄθετῶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· διότι ἂν ἡ δικαιοσύνη [γίνηται] διὰ τοῦ νόμου, ἄρα ὁ Χριστὸς εἰς μάτην ἀπέθανεν.

3 ¹ Ὡ ἀνόητοι Γαλάται, τίς σας ἐβάσκανε ὥστε νὰ μὴ πείθησθε εἰς τὴν ἀλήθειαν [σεῖς], ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ὁποίων ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διεγεγράφη ἐσταυρωμένος μετὰξὺ σας; ² τοῦτο μόνον θέλω νὰ μάθω ἀπὸ σας· ἐξ ἔργων νόμου ἐλάβετε τὸ Πνεῦμα, ἢ ἐξ ἀκοῆς τῆς πίστεως; ³ τόσον ἀνόητοι εἴσθε; ἀφοῦ ἠρχίσαστε μὲ τὸ Πνεῦμα τώρα τελειοῦντε μὲ τὴν σάρκα; ⁴ εἰς μάτην ἐπάθετε τόσα; ἂν μόνον εἰς μάτην. ⁵ ἐκεῖνος λοιπὸν ὅστις χορηγεῖ εἰς ἐσᾶς τὸ Πνεῦμα καὶ ἐνεργεῖ θαύματα μετὰξὺ σας, ἐξ ἔργων νόμου [κάνει ταῦτα] ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; ⁶ καθὼς ὁ Ἀβραάμ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἐλογίσθη εἰς αὐτὸν εἰς δικαιοσύνην. ⁷ Εἰσεύρετε λοιπὸν ὅτι οἱ [ὄντες] ἐκ πίστεως, οὗτοι εἶναι υἱοὶ τοῦ Ἀβραάμ. ⁸ προῖδοῦσα δὲ ἡ

ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ Θεός, προευγγελίσατο τῷ Ἀβραάμ ὅτι ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. ὥστε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ. ¹⁰ Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσὶν, ὑπὸ κατάραν εἰσὶ· γέγραπται γάρ· ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τοῦ ποιῆσαι αὐτά. ¹¹ ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιούται παρὰ τῷ Θεῷ, δηλον· ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. ¹² ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. ¹³ Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα· γέγραπται γάρ· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμύμενος ἐπὶ ξύλου. ¹⁴ ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ γένηται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως. ¹⁵ Ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω· ὅμως ἄνθρωπον κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται. ¹⁶ τῷ δὲ Ἀβραάμ ἐρρόθησαν αἱ ἐπαγγελίαι καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ· οὐ λέγει, καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὥς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὥς ἐφ' ἐνός, καὶ τῷ σπέρματί σου, ὃς ἐστι Χριστός. ¹⁷ τοῦτο δὲ λέγω· διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς Χριστὸν ὁ μετὰ ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγονώς νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν. ¹⁸ εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραάμ δι' ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ Θεός. ¹⁹ Τί οὖν ὁ νόμος; τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται, διατα-

γραφῇ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῦνται τὰ ἔθνη ὁ Θεός, προήγγειλεν εἰς τὸν Ἀβραάμ ὅτι θέλουσιν εὐλογηθῇ ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. ⁹ ὥστε οἱ [ὄντες] ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται μετὰ τοῦ πιστοῦ Ἀβραάμ. ¹⁰ Διότι ὅσοι εἶναι ἐξ ἔργων νόμου, ὑπὸ κατάραν εἶναι· ἐπειδὴ εἶναι γεγραμμένον· ἐπικατάρατος πᾶς ὅστις δὲν ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου ὥστε νὰ πράξῃ αὐτά. ¹¹ ὅτι δὲ οὐδεὶς δικαιούται διὰ τοῦ νόμου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, [εἶναι] φανερόν, διότι ὁ δίκαιος θέλει ζῆσει ἐκ πίστεως, ¹² ὁ δὲ νόμος δὲν εἶναι ἐκ πίστεως· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ὁ πράττων αὐτὰ θέλει ζῆσει δι' αὐτῶν. ¹³ ὁ Χριστὸς ἐξηγόρασεν ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος κατάρα ὑπὲρ ἡμῶν· διότι εἶναι γεγραμμένον· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμύμενος ἐπὶ ξύλου. ¹⁴ διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὥστε νὰ λάβωμεν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πνεύματος διὰ τῆς πίστεως. ¹⁵ Ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον ὁμιλῶ· ὅμως [καὶ] ἀνθρώπου διαθήκην κεκυρωμένην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ προσθέτει [εἰς αὐτήν]. ¹⁶ πρὸς δὲ τὸν Ἀβραάμ ἐλαλήθησαν αἱ ἐπαγγελίαι καὶ πρὸς τὸ σπέρμα αὐτοῦ· δὲν λέγει, καὶ πρὸς τὰ σπέρματ᾽, ὥς περὶ πολλῶν, ἀλλ' ὥς περὶ ἐνός, καὶ πρὸς τὸ σπέρμα σου, ὅστις εἶναι ὁ Χριστός. ¹⁷ τοῦτο δὲ λέγω· ὅτι διαθήκην προκεκυρωμένην εἰς τὸν Χριστὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὁ μετὰ ἔτη τετρακόσια τριάκοντα γενόμενος νόμος δὲν ἀκυρόνει, ὥστε νὰ καταργήσῃ τὴν ἐπαγγελίαν. ¹⁸ διότι ἐὰν ἡ κληρονομία [ᾗναι] ἐκ νόμου, δὲν [εἶναι] πλεόν ἐξ ἐπαγγελίας· ἀλλ' εἰς τὸν Ἀβραάμ δι' ἐπαγγελίας ἐχάρισε [ταύτην] ὁ Θεός. ¹⁹ Διὰ τί λοιπὸν [ἐδόθη] ὁ νόμος; ἐξ αἰτίας τῶν παραβάσεων προσετέθη, ἕως οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα πρὸς τὸ ὁποῖον

γείς δι' ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου· ²⁰ ὁ δὲ μεσίτης ἐνός οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ Θεὸς εἷς ἐστίν. ²¹ ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ; μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι, ὄντως ἂν ἐκ νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη· ²² ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσι.

²³ Πρὸ τοῦ δὲ ἔλθειν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι. ²⁴ ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν. ²⁵ ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἔσμεν. ²⁶ πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστέ διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ²⁷ ὅσοι γὰρ εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε, Χριστόν ἐνεδύσασθε. ²⁸ οὐκ ἐν Ἰουδαίῳ οὐδὲ Ἑλλήν, οὐκ ἐν δούλῳ οὐδὲ ἐλεύθερῳ, οὐκ ἐν ἄρσεν καὶ θῆλῳ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ²⁹ εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραάμ σπέρμα ἐστέ καὶ κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

4 Λέγω δέ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νῆπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου, κύριος πάντων ὢν, ² ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρὸς. ³ οὕτω καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἤμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἤμεν δεδουλωμένοι· ⁴ ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ⁵ ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν. ⁶ Ὅτι δὲ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας

ἐγενεῖν ἡ ἐπαγγελία, διαταχθεὶς δι' ἀγγέλων διὰ χειρὸς μεσίτου· ²⁰ ὁ δὲ μεσίτης δὲν εἶναι ἐνός, ὁ Θεὸς ὅμως εἷς. ²¹ ὁ νόμος λοιπὸν ἐναντίος τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ [εἶναι]; μὴ γένοιτο. διότι ἐὰν ᾔθελε δοθῇ νόμος δυνάμενος νὰ ζωοποιήσῃ, ἡ δικαιοσύνη ᾔθελεν εἶσθαι τῶντι ἐκ τοῦ νόμου· ²² ἡ γραφὴ, ὅμως συνέκλεισε τὰ πάντα ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν, διὰ νὰ δοθῇ ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πιστεύοντας.

²³ Πρὶν δὲ ἔλθῃ ἡ πίστις ἐφρουρούμεθα ὑπὸ τὸν νόμον συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν πίστιν ἣτις ἐμελλε νὰ ἀποκαλυφθῇ. ²⁴ ὥστε ὁ νόμος ἔγεινε παιδαγωγὸς ἡμῶν εἰς τὸν Χριστόν, διὰ νὰ δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως· ²⁵ ἀφοῦ ὅμως ἦλθεν ἡ πίστις δὲν εἴμεθα πλέον ὑπὸ παιδαγωγόν. ²⁶ διότι πάντες εἴσθε υἱοὶ Θεοῦ διὰ τῆς πίστεως [τῆς] ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ²⁷ ἐπειδὴ ὅσοι ἐβαπτίσθητε εἰς Χριστόν, Χριστόν ἐνεδύθητε. ²⁸ δὲν εἶναι [πλέον] Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἑλλήν, δὲν εἶναι δούλος οὐδὲ ἐλεύθερος, δὲν εἶναι ἄρσεν καὶ θῆλυ· διότι πάντες σεῖς εἴσθε εἷς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ²⁹ ἐὰν δὲ ᾔσθε τοῦ Χριστοῦ, ἄρα εἴσθε σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ καὶ κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

4 Λέγω δέ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος εἶναι νῆπιος, δὲν διαφέρει δούλου, ἂν καὶ ἦναι κύριος πάντων, ² ἀλλ' εἶναι ὑπὸ ἐπιτρόπους καὶ οἰκονόμους μέχρι τῆς προθεσμίας [ὑπὸ] τοῦ πατρὸς. ³ οὕτω καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἤμεθα νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἤμεθα δεδουλωμένοι· ⁴ ὅτε ὅμως ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, ὅστις ἐγεννήθη ἐκ γυναικός, [καὶ] ὑπετάγη εἰς τὸν νόμον, ⁵ διὰ νὰ ἐξαγοράσῃ τοὺς ὑπὸ νόμον, διὰ νὰ λάβωμεν τὴν υἰοθεσίαν. ⁶ Καὶ ἐπειδὴ εἴσθε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας σας,

ὕμῶν, κράζον· Ὑββᾱ ὁ Πατήρ.
 ὥστε οὐκέτι εἰ δοῦλος, ἀλλ'
 υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος
 Θεοῦ διὰ Χριστοῦ.

⁸ Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες
 Θεὸν ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ φύσει
 οὐσι θεοῖς· ⁹ νῦν δὲ γνόντες
 Θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ
 Θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν
 ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ
 στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν δου-
 λεύειν θέλετε; ¹⁰ ἡμέρας παρα-
 τηρεῖσθε καὶ μῆνας καὶ και-
 ροὺς καὶ ἐνιαυτοὺς. ¹¹ φοβοῦμαι
 ὑμᾶς, μή πως εἰκῇ κεκοπίακα
 εἰς ὑμᾶς.

¹² Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι καγὼ
 ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν.
 οὐδέν με ἡδίκησατε· ¹³ οἴδατε δὲ
 ὅτι δι' ἀσθενείαν τῆς σαρκὸς
 εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον,
¹⁴ καὶ τὸν πειρασμόν μου τὸν
 ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξου-
 θενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλ'
 ὡς ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ
 με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν. ¹⁵ τίς
 οὖν ἦν ὁ μακαρισμός ὑμῶν;
 μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι εἰ
 δυνατόν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν
 ἐξορύξαντες ἂν ἐδώκατέ μοι.
¹⁶ ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα
 ἀληθεύων ὑμῖν; ¹⁷ ζηλοῦσιν ὑμᾶς
 οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκκλείσαι ὑμᾶς
 θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε.
¹⁸ καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν
 καλῷ πάντοτε καὶ μὴ μόνον
 ἐν τῷ παρεῖναι με πρὸς ὑμᾶς.
¹⁹ τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω,
 ἄχρῃς οὐ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν
 ὑμῖν· ²⁰ ἤθελον δὲ παρεῖναι
 πρὸς ὑμᾶς ἄχρι καὶ ἀλλάξαι
 τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦμαι
 ἐν ὑμῖν.

²¹ Λέγετέ μοι οἱ ὑπὸ νόμον
 θέλοντες εἶναι· τὸν νόμον οὐκ
 ἀκούετε; ²² γέγραπται γὰρ ὅτι
 Ἀβραάμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἓνα ἐκ
 τῆς παιδείας καὶ ἓνα ἐκ τῆς

τὸ ὁποῖον κράζει· Ὑββᾱ, ὁ Πατήρ.
 ὅθεν δὲ εἶσαι πλέον δοῦλος ἀλλ'
 υἱός· ἐὰν δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος
 τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Χριστοῦ.

⁸ Ἀλλὰ τότε μὲν μὴ γνωρίζοντες
 τὸν Θεὸν ἐδουλεύσατε εἰς τοὺς
 μὴ φύσει ὄντας θεοὺς· ⁹ τῶρα δὲ
 ἀφοῦ ἐγνωρίσατε τὸν Θεόν, μᾶλλον
 δὲ ἐγνωρίσθητε ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, πῶς
 ἐπιστρέφετε πάλιν εἰς τὰ ἀσθενῆ
 καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα
 πάλιν [ὡς πρότερον] θέλετε νὰ
 δουλεύητε; ¹⁰ ἡμέρας παρατηρεῖτε
 καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυ-
 τοὺς. ¹¹ φοβοῦμαι [διὰ] σας, μήπως
 ματαίως ἐκοπίασα εἰς ἐσᾶς.

¹² Γίνεσθε ὡς ἐγώ, διότι καὶ
 ἐγώ [εἶμαι] καθὼς σεῖς, ἀδελφοί,
 σᾶς παρακαλῶ, οὐδόλως με ἡδίκη-
 σατε· ¹³ ἐξεύρετε δὲ ὅτι πρότερον
 σᾶς ἐκήρυξα τὸ εὐαγγέλιον ἐν
 ἀσθενείᾳ τῆς σαρκός, ¹⁴ καὶ δὲν
 ἐξουθενήσατε οὐδ' ἀπερρίψατε τὸν
 πειρασμόν μου τὸν ἐν τῇ σαρκί
 μου, ἀλλὰ με ἐδέχθητε ὡς ἄγγελον
 Θεοῦ, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν. ¹⁵ τίς
 λοιπὸν ἦτο ὁ μακαρισμός σας;
 ἐπειδὴ μαρτυρῶ πρὸς ἐσᾶς ὅτι εἰ
 δυνατόν τοὺς ὀφθαλμοὺς σας ἠθέλετε
 ἐκβάλλει καὶ δώσει εἰς ἐμέ. ¹⁶ ἐχθρὸς
 σας ἔγινε λοιπὸν διότι σᾶς λέγω τὴν
 ἀλήθειαν; ¹⁷ δεικνύουσι ζῆλον πρὸς
 ἐσᾶς οὐχὶ [ὅμως] καλόν, ἀλλὰ θέλου-
 σιν νὰ σᾶς ἀποκλείσωσι, διὰ νὰ ἔχητε
 σεῖς ζῆλον πρὸς αὐτοὺς. ¹⁸ καλὸν δὲ
 [εἶναι] νὰ ἦσθε ζηλωταὶ πρὸς τὸ κα-
 λὸν πάντοτε καὶ οὐχὶ μόνον ὅταν εὐ-
 ρίσκωμαι μεταξύ σας. ¹⁹ τεκνία μου,
 διὰ τοὺς ὁποίους πάλιν εἶμαι εἰς ὠδί-
 νας, ἕωσοῦ μορφωθῇ ὁ Χριστὸς ἐν
 ὑμῖν· ²⁰ ἤθελον δὲ νὰ παρευρίσκωμαι
 μεταξύ σας τῶρα καὶ νὰ ἀλλάξω τὴν
 φωνήν μου, διότι ἀπορῶ διὰ σας.

²¹ Εἴπατέ μοι οἱ θέλοντες νὰ
 ἦσθε ὑπὸ νόμον· τὸν νόμον δὲν
 ἀκούετε; ²² διότι εἶναι γεγραμμένον
 ὅτι ὁ Ἀβραάμ ἐγέννησε δύο υἱούς,
 ἓνα ἐκ τῆς δούλης καὶ ἓνα ἐκ τῆς

ἐλευθέρας. ²³ ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας διὰ τῆς ἐπαγγελίας. ²⁴ ἅτινā ἐστὶν ἀλληγορούμενα· αὗται γάρ εἰσι δύο διαθήκαι, μία μὲν ἀπὸ ὅρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννώσα, ἣτις ἐστὶν Ἄγαρ. ²⁵ τὸ γὰρ Ἄγαρ Σινᾶ ὅρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἰερουσαλήμ, δουλεύει δὲ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς. ²⁶ ἡ δὲ ἄνω Ἰερουσαλήμ ἐλευθέρα ἐστίν, ἣτις ἐστὶ μήτηρ πάντων ἡμῶν. ²⁷ γέγραπται γάρ· εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. ²⁸ ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα ἐσμέν. ²⁹ ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκε τὸν κατὰ Πνεῦμα, οὕτω καὶ νῦν. ³⁰ ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας. ³¹ Ἄρα, ἀδελφοί, οὐκ ἐσμέν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας.

5 Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ἣ Χριστὸς ἡμᾶς ἡλευθέρωσε, στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε. ² Ἴδε ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι· ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. ³ μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. ⁴ κατηργήθητε ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ οἵτινες ἐν νόμῳ διακαιοῦσθε, τῆς χάριτος ἐξεπέσατε. ⁵ ἡμεῖς γάρ Πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. ⁶ ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη.

ἐλευθέρας. ²³ ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς δούλης ἐγεννήθη κατὰ σάρκα, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας διὰ τῆς ἐπαγγελίας. ²⁴ τὰ ὅποια εἶναι κατὰ ἀλληγορίαν· διότι αὗται εἶναι αἱ δύο διαθήκαι, μία μὲν ἀπὸ τοῦ ὅρους Σινᾶ, ἡ γεννώσα πρὸς δουλείαν, ἣτις εἶναι ἡ Ἄγαρ. ²⁵ διότι τὸ Ἄγαρ εἶναι τὸ ὅρος Σινᾶ ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, καὶ ταυτίζεται μετὰ τὴν σημερινὴν Ἰερουσαλήμ, εἶναι δὲ εἰς δουλείαν μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς. ²⁶ ἡ δὲ ἄνω Ἰερουσαλήμ εἶναι ἐλευθέρα, ἣτις εἶναι μήτηρ πάντων ἡμῶν. ²⁷ διότι εἶναι γεγραμμένον· εὐφράνθητι στεῖρα ἡ μὴ τίκτουσα, ἔκβαλε φωνὴν καὶ βόησον ἡ μὴ ὠδίνουσα· διότι τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου [εἶναι] πλείότερα παρὰ [τὰ τέκνα] τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. ²⁸ ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, καθὼς ὁ Ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα εἴμεθα. ²⁹ ἀλλὰ καθὼς τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκε τὸν κατὰ Πνεῦμα, οὕτω καὶ τώρα. ³⁰ ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; ἔκβαλε τὴν δούλην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· διότι δὲν θέλει κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς δούλης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας. ³¹ Λοιπὸν, ἀδελφοί, δὲν εἴμεθα τῆς δούλης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας.

5 Ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ λοιπὸν, μετὰ τὴν ὁποῖαν ἡλευθέρωσεν ἡμᾶς ὁ Χριστὸς, μένετε σταθεροί, καὶ μὴ υποβληθῆτε πάλιν εἰς ζυγὸν δουλείας. ² Ἴδου ἐγὼ ὁ Παῦλος σᾶς λέγω ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, ὁ Χριστὸς δὲν θέλει σᾶς ὠφελήσει οὐδέν. ³ μαρτύρομαι δὲ πάλιν πρὸς πάντα ἄνθρωπον περιτεμνόμενον ὅτι εἶναι χρεώστης νὰ ἐκτελῇ ὅλον τὸν νόμον. ⁴ ἀπεχωρίσθητε ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὅσοι δικαιοῦσεσθε διὰ τοῦ νόμου, ἐξεπέσατε ἀπὸ τῆς χάριτος. ⁵ διότι ἡμεῖς διὰ τοῦ Πνεύματος προσδοκῶμεν ἐκ πίστεως τὴν ἐλπίδα τῆς δικαιοσύνης. ⁶ διότι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή ἔχει ἰσχύν τινα, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης

⁷ Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἐνέκοψε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; ⁸ ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. ⁹ μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. ¹⁰ ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε· ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρῖμα, ὅστις ἂν ᾔῃ. ¹¹ ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. ¹² ὄφελον καὶ ἀποκόφονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.

¹³ Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις. ¹⁴ ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἐνὶ λόγῳ πληροῦται, ἐν τῷ, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ¹⁵ εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνητε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπὸ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε.

¹⁶ Λέγω δέ, Πνεύματι περιπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε. ¹⁷ ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ Πνεύματος, τὸ δὲ Πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκὸς· ταῦτα δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ἂ ἂν θέλητε ταῦτα ποιῆτε. ¹⁸ εἰ δὲ Πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον. ¹⁹ φανερά δέ ἐστι τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς, ἅτινά ἐστι μοιχεῖα, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, ²⁰ εἰδωλολατρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρεις, ζήλοι, θυμοί, ἐριθεῖαι, διχοστασίαι, αἰρέσεις, ²¹ φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν καθὼς καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. ²² ὁ δὲ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐστὶν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη,

ἐνεργουμένη. ⁷ Ἐτρέχετε καλῶς· τίς σᾶς ἐμπόδισεν ὥστε νὰ μὴ πείθησθε εἰς τὴν ἀλήθειαν; ⁸ ἡ κατὰπεισις [αὕτη] δὲν [εἶναι] ἐξ ἐκείνου ὅστις σᾶς καλεῖ. ⁹ ὀλίγη ζύμη καθιστᾷ ὅλον τὸ φύραμα ἐνζυμον. ¹⁰ ἐγὼ ἔχω πεποίθησιν εἰς ἐσᾶς διὰ τοῦ Κυρίου ὅτι δὲν θέλετε φρονήσῃ οὐδὲν ἄλλο· ὅστις ὅμως σᾶς ταράττει αὐτὸς θέλει ὑποφέρει τὴν ποικίην, ὅποιος καὶ ἂν ᾔῃ. ¹¹ ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἀκόμῃ κηρύττω περιτομὴν, διὰ τὴν πλεόν κατατρέχομαι; ἄρα κατηργήθη τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. ¹² εἴθε νὰ ἀποκοπῶσιν οἱ ταράττοντές σας.

¹³ Διότι σεῖς, ἀδελφοί, προσεκήθητε εἰς ἐλευθερίαν· μόνον μὴ [μεταχειρίζεσθε] τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῆς σαρκὸς, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλους. ¹⁴ διότι ὅλος ὁ νόμος εἰς ἓνα λόγον συμπληροῦται, εἰς τόν, θέλεις ἀγαπᾷ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ¹⁵ ἐὰν ὅμως δάκνητε καὶ κατατρώγητε ἀλλήλους, προσέχετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀφανισθῆτε.

¹⁶ Λέγω λοιπόν, περιπατεῖτε κατὰ τὸ Πνεῦμα καὶ δὲν θέλετε ἐκπληροῦ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς σαρκὸς. ¹⁷ διότι ἡ σὰρξ ἐπιθυμεῖ ἐναντία τοῦ Πνεύματος, τὸ δὲ Πνεῦμα ἐναντία τῆς σαρκὸς· ταῦτα δὲ ἀντίκεινται πρὸς ἄλληλα, ὥστε ἐκεῖνα τὰ ὅποια θέλετε νὰ μὴ πράττητε. ¹⁸ ἄλλ' ἐὰν ὀδηγῆσθε ὑπὸ τοῦ Πνεύματος, δὲν εἴσθε ὑπὸ νόμον. ¹⁹ φανερά δὲ εἶναι τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς, τὰ ὅποια εἶναι μοιχεῖα, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, ²⁰ εἰδωλολατρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἐριδες, ζηλοτυπίαί, θυμοί, μάχαι, διχοστασίαι, αἰρέσεις, ²¹ φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτων, περὶ τῶν ὁποίων σᾶς προλέγω καθὼς καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράττοντες βασιλείαν Θεοῦ δὲν θέλουσι κληρονομήσει. ²² ὁ δὲ καρπὸς τοῦ Πνεύματος εἶναι ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία,

μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, ²³ πραότης, ἐγκράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι νόμος. ²⁴ οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. ²⁵ Εἰ ζῶμεν Πνεύματι, Πνεύματι καὶ στοιχῶμεν. ²⁶ μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλοις φθονοῦντες.

6 Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραότητος, σκοπῶν σεαυτὸν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς. ² ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. ³ εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναι τι μηδὲν ὦν, ἑαυτὸν φρεναπατᾷ. ⁴ τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἔξει καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον. ⁵ ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει. ⁶ Κοινωνεῖτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι ἐν πάσιν ἀγαθοῖς.

⁷ Μὴ πλανᾶσθε, Θεὸς οὐ μὴ κτηρίζεται· ὁ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει. ⁸ ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν, ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ Πνεῦμα ἐκ τοῦ Πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. ⁹ τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐκκακῶμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν μὴ ἐκκλύμενοι. ¹⁰ Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.

¹¹ Ἴδετε πηλίκους ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ. ¹² ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα μὴ τῷ

χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, ²³ πραότης, ἐγκράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων δὲν ὑπάρχει νόμος. ²⁴ ὅσοι δὲ [εἶναι] τοῦ Χριστοῦ ἐσταύρωσαν τὴν σάρκα ὁμοῦ μετὰ τὰ πάθη καὶ τὰς ἐπιθυμίας. ²⁵ ἐὰν ζῶμεν κατὰ τὸ Πνεῦμα, ὡς περιπατῶμεν καὶ κατὰ τὸ Πνεῦμα. ²⁶ μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους ἐρεθίζοντες, ἀλλήλους φθονοῦντες.

6 Ἀδελφοί, καὶ ἐὰν ἄνθρωπος ἀπερισκέπτως πᾶσι εἰς κανὲν ἀμάρτημα, σεῖς οἱ πνευματικοὶ διορθόνετε τὸν τοιοῦτον μετὰ πνεῦμα πραότητος, προσέχων εἰς σεαυτὸν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς. ² ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἐκπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. ³ διότι ἐὰν τις νομίζῃ ὅτι εἶναι τι ἐνῷ εἶναι μηδὲν, ἑαυτὸν ἐξαπατᾷ. ⁴ ἀλλ' ἕκαστος ὡς ἐξετάζη τὸ ἑαυτοῦ ἔργον, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον θέλει ἔχει τὸ καύχημα καὶ οὐχὶ εἰς τὸν ἄλλον. ⁵ διότι ἕκαστος τὸ ἑαυτοῦ φορτίον θέλει βαστάσει. ⁶ Ὁ δὲ κατηχούμενος τὸν λόγον ὡς κάμνη τὸν κατηχοῦντα μέτοχον εἰς πάντα τὰ ἀγαθὰ [αὐτοῦ].

⁷ Μὴ πλανᾶσθε, ὁ Θεὸς δὲν ἐμπαίζεται· ἐπεὶ δὲ ὅ,τι ἂν σπείρῃ ὁ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θέλει θερίσει. ⁸ διότι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ θέλει θερίσει ἐκ τῆς σαρκὸς φθοράν, ἀλλ' ὁ σπείρων εἰς τὸ Πνεῦμα θέλει θερίσει ἐκ τοῦ Πνεύματος ζωὴν αἰώνιον. ⁹ ὡς μὴ ἀποκάμνωμεν δὲ πράττοντες τὸ καλόν· διότι ἐὰν δὲν ἀποκάμνωμεν θέλομεν θερίσει ἐν τῷ δέοντι καιρῷ. ¹⁰ Ἄρα λοιπὸν ἐνόσω ἔχομεν καιρὸν, ὡς ἐργαζώμεθα τὸ καλὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.

¹¹ Ἴδετε πόσον [μακράν] ἐπιστολὴν σᾶς ἔγραψα μετὰ τὴν χεῖρά μου. ¹² ὅσοι θέλουσι νὰ ἀρέσκωσι κατὰ τὴν σάρκα, οὗτοι σᾶς ἀναγκάζουσιν νὰ περιτέμνησθε, μόνον διὰ νὰ μὴ

σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διώκονται.
¹³ οὐδὲ γὰρ οἱ περιτεμνόμενοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν· ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχῇσονται.
¹⁴ ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται καὶ ἐγὼ τῷ κόσμῳ.
¹⁵ ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομὴ τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις.
¹⁶ καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνῃ ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ.

¹⁷ Τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω.

¹⁸ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί· ἀμήν.

διώκονται διὰ τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ.
¹³ διότι οὐδὲ οἱ περιτεμνόμενοι αὐτοὶ φυλάττουσι [τὸν] νόμον· ἀλλὰ θέλουσι νὰ περιτέμνησθε σεῖς, διὰ νὰ ἔχωσι καύχησιν εἰς τὴν σάρκα σας.
¹⁴ εἰς ἐμὲ δὲ μὴ γένοιτο νὰ καυχῶμαι εἰμὴ εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ κόσμος ἐσταύρωθη [ὥς] πρὸς ἐμὲ καὶ ἐγὼ [ὥς] πρὸς τὸν κόσμον.
¹⁵ διότι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομὴ ἰσχύει τι οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ νέα κτίσις.
¹⁶ καὶ ὅσοι περιπατήσωσι κατὰ τὸν κανόνα τοῦτον, εἰρήνῃ ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ.

¹⁷ Εἰς τὸ ἐξῆς μηδεὶς ἄς μὴ δίδῃ εἰς ἐμὲ ἐνόχλησιν· διότι ἐγὼ βαστάζω τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου.

¹⁸ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ [εἴη] μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί· ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς ὁσιν ἐν Ἐφέσῳ καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·
² χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνῃ ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

³ Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ,
⁴ καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ, ἐν ἀγάπῃ
⁵ προορίσας ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς ὄντας ἐν Ἐφέσῳ καὶ πιστοὺς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·
² χάρις [εἴη] ὑμῖν καὶ εἰρήνῃ ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

³ Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ εἰς τὰ ἐπουράνια διὰ Χριστοῦ,
⁴ καθὼς ἐξέλεξεν ἡμᾶς δι' αὐτοῦ πρὸ καταβολῆς κόσμου νὰ ἡμεθα ἅγιοι καὶ ἄμωμοι ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ τῆς ἀγάπης,
⁵ προορίσας ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἑαυτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ

αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ
 θελήματος αὐτοῦ, ⁶ εἰς ἔπαινον
 δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ
 ἔχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ,
⁷ ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν
 διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν
 ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ
 τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ,
⁸ ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν
 πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, ⁹ γνω-
 ρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ
 θελήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδο-
 κίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν
 αὐτῷ ¹⁰ εἰς οἰκονομίαν τοῦ πλη-
 ρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακε-
 φαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ
 Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς
 καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν αὐτῷ,
¹¹ ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν προ-
 ορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ
 πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν
 βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ,
¹² εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον
 δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας
 ἐν τῷ Χριστῷ. ¹³ ἐν ᾧ καὶ
 ὑμεῖς ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς
 ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς
 σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεῦ-
 σαντες ἐσφραγίσθητε τῷ Πνεύ-
 ματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ Ἁγίῳ,
¹⁴ ὃς ἐστὶν ἄρραβὼν τῆς κληρο-
 νομίας ἡμῶν, εἰς ἀπολύτρωσιν
 τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον
 τῆς δόξης αὐτοῦ.

¹⁵ Διὰ τοῦτο καὶ ἐγώ, ἀκούσας
 τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ
 Κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν
 εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, ¹⁶ οὐ
 παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν
 μνηλεὲς ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν
 προσευχῶν μου, ¹⁷ ἵνα ὁ Θεὸς
 τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 ὁ Πατὴρ τῆς δόξης, δώῃ ὑμῖν
 πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως
 ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ, ¹⁸ πεφωτισ-
 μένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας
 ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς
 ἐστὶν ἡ ἐλπίς τῆς κλήσεως αὐτοῦ,

θελήματος αὐτοῦ, ⁶ εἰς ἔπαινον τῆς
 δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, μὲ τὴν
 ὁποίαν ἔχαρίτωσεν ἡμᾶς διὰ τοῦ
 ἡγαπημένου [αὐτοῦ], ⁷ διὰ τοῦ
 ὁποίου ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ
 τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν
 ἁμαρτημάτων, κατὰ τὸν πλοῦτον
 τῆς χάριτος αὐτοῦ, ⁸ καθ' ἣν ἐπε-
 ρίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ
 καὶ φρονήσει, ⁹ γνωστοποιήσας εἰς
 ἡμᾶς τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος
 αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ,
 τὴν ὁποίαν προέθετο ἐν ἑαυτῷ,
¹⁰ εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος
 τῶν καιρῶν, νὰ συγκεφαλαιώσῃ τὰ
 πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ τὰ ἐν τοῖς
 οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ἐν
 αὐτῷ, ¹¹ εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἐλά-
 βομεν κληρονομίαν, προορισθέντες
 κατὰ τὴν πρόθεσιν τοῦ ἐνεργοῦντος
 τὰ πάντα κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θε-
 λήματος αὐτοῦ. ¹² διὰ νὰ ἡμεῖς εἰς
 ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ [ἡμεῖς]
 οἱ προελπίσαντες εἰς τὸν Χριστόν.
¹³ εἰς τὸν ὁποῖον καὶ σεῖς [ἠλπίσατε],
 ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας,
 τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας σας,
 εἰς τὸν ὁποῖον καὶ πιστεῦσαντες
 ἐσφραγίσθητε μὲ τὸ Πνεῦμα τὸ
 Ἁγίον τῆς ἐπαγγελίας, ¹⁴ ὅστις
 εἶναι ὁ ἄρραβὼν τῆς κληρονομίας
 ἡμῶν, μέχρι τῆς ἀπολυτρώσεως
 τοῦ ἀποκτηθέντος λαοῦ [αὐτοῦ], εἰς
 ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.

¹⁵ Διὰ τοῦτο καὶ ἐγώ, ἀκούσας
 τὴν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν πίστιν
 σας καὶ τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους
 ἀγάπην, ¹⁶ δὲν παύομαι εὐχαριστῶν
 [τὸν Θεόν] ὑπὲρ ὑμῶν μνημονεύων
 ὑμᾶς ἐν ταῖς προσευχαίς μου,
¹⁷ διὰ νὰ σᾶς δώσῃ ὁ Θεὸς τοῦ
 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ
 Πατὴρ τῆς δόξης, πνεῦμα σοφίας
 καὶ ἀποκαλύψεως εἰς ἐπίγνωσιν
 αὐτοῦ, ¹⁸ ὥστε νὰ φωτισθῶσιν οἱ
 ὀφθαλμοὶ τοῦ νοός σας, εἰς τὸ νὰ
 γνωρίσητε ποία εἶναι ἡ ἐλπίς τῆς
 προσκλήσεως αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ

καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, ¹⁹ καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ²⁰ ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ²¹ ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. ²² καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, ²³ ἣτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου.

2 Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι καὶ ταῖς ἁμαρτίαις, ² ἐν αἷς ποτὲ περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας. ³ ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ ἤμεν τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί. ⁴ ὁ δὲ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἡγάπησεν ἡμᾶς, ⁵ καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ. χάριτί ἐστε σεσωσμένοι. ⁶ καὶ συνηγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ⁷ ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ⁸ τῇ γὰρ χάριτί ἐστε

πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ εἰς τοὺς ἁγίους, ¹⁹ καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ²⁰ τὴν ὁποῖαν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ²¹ ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. ²² καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν κεφαλὴν ὑπεράνω πάντων εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ²³ ἣτις εἶναι τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληροῦντος.

2 Καὶ ἐσθς ὄντας νεκροὺς διὰ τὰς παραβάσεις καὶ τὰς ἁμαρτίας [ἐζωοποίησεν], ² εἰς τὰς ὁποίας περιεπατήσατε ποτὲ κατὰ τὸ πολίτευμα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τὸ ὁποῖον ἐνεργεῖ τὴν σήμερον εἰς τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. ³ μετὰ τῶν ὁποίων καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκὸς ἡμῶν, πράττοντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διαλογισμῶν, καὶ ἡμεθα ἐκ φύσεως τέκνα ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί. ⁴ ὁ Θεὸς ὁμως πλούσιος ὢν εἰς ἔλεος, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ μετὰ τὴν ὁποῖαν ἡγάπησεν ἡμᾶς, ⁵ καὶ ἐνῷ ἡμεθα νεκροὶ διὰ τὰ ἁμαρτήματα ἐζωοποίησεν ἡμᾶς μετὰ τοῦ Χριστοῦ. κατὰ χάριν εἴσθε σεσωσμένοι. ⁶ καὶ συνανέστησε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ⁷ διὰ νὰ δεῖξη εἰς τοὺς ἐπερχομένους αἰῶνας τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ διὰ τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγαθότητος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ⁸ διότι κατὰ χάριν εἴσθε σεσωσμένοι

σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον· ⁹ οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μὴ τις καυχῆσθῃται. ¹⁰ αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

¹¹ Διὸ μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτὲ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, ¹² ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ. ¹³ νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ. ¹⁴ αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρωθεν ἐν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, ¹⁵ τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην, ¹⁶ καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σῶματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ. ¹⁷ καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς, ¹⁸ ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσ-αγωγὴν οἱ ἀμφοτέροι ἐν ἐνὶ Πνεύματι πρὸς τὸν Πατέρα. ¹⁹ ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστέ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ²⁰ ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ²¹ ἐν ᾧ πᾶσα οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὐξεῖ εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ·

διὰ τῆς πίστεως· καὶ τοῦτο δὲν [εἶναι] ἀπὸ σαῶς, Θεοῦ τὸ δῶρον· ⁹ οὐκ ἐξ ἔργων, διὰ τὸ μὴ καυχῆσθαι τις. ¹⁰ διότι αὐτοῦ ποίημα εἴμεθα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸς ἔργα καλὰ, τὰ ὅποια προητοίμασεν ὁ Θεὸς διὰ τὸ περιπατήσωμεν ἐν αὐτοῖς.

¹¹ Διὰ τοῦτο ἐνθυμεῖσθε ὅτι σεῖς οἱ ποτὲ ἔθνη κατὰ σάρκα, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς τῆς χειροποιήτου ἐν τῇ σαρκί, ¹² ὅτι ἦσθε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι ἀπὸ τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ὄντες ἐν τῷ κόσμῳ χωρὶς Θεοῦ. ¹³ τῶρα ὅμως διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ἐγγείνετε πλησίον διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ. ¹⁴ διότι αὐτὸς εἶναι ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὅστις ἔκαμε τὰ δύο ἐν καὶ ἔλυσε τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ, ¹⁵ καταργήσας τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν [τῶν] ἐν τοῖς διατάγμασι, διὰ τὸ κτίσῃ εἰς ἑαυτὸν τοὺς δύο εἰς ἓνα νέον ἄνθρωπον, φέρων εἰρήνην, ¹⁶ καὶ τὸ συνδιαλλάξῃ ἀμφοτέρους εἰς ἓν σῶμα πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ σταυροῦ, θανατώσας δι' αὐτοῦ τὴν ἔχθραν. ¹⁷ καὶ ἐλθὼν ἐκήρυξεν εὐαγγέλιον εἰρήνης εἰς ἐσᾶς τοὺς μακρὰν καὶ εἰς τοὺς πλησίον, ¹⁸ διότι δι' αὐτοῦ ἔχομεν ἀμφοτέροι τὴν εἰσόδον πρὸς τὸν Πατέρα δι' ἐνὸς Πνεύματος. ¹⁹ ἄρα λοιπὸν δὲν εἰσθε πλέον ξένοι καὶ πάροικοι ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ²⁰ ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τὸ θεμέλιον τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου [λίθου] αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ²¹ ἐν τῷ ὁποίῳ πᾶσα ἡ οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὐξάνεται εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ·

²² ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι.

3 Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν, ² εἶγε ἡκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, ³ ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέ μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, ⁴ πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ, ⁵ ὃ ἐτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν Πνεύματι, ⁶ εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ Χριστῷ διὰ τοῦ εὐαγγελίου, ⁷ οὗ ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. ⁸ ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων τῶν ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ ⁹ καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ, τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁰ ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ, ¹¹ κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ¹² ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. ¹³ διὸ αἰτούμαι μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶ δόξα ὑμῶν. ¹⁴ Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν Πατέρα

²² ἐν τῷ ὁποίῳ καὶ σεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Πνεύματος.

3 Διὰ τοῦτο ἐγὼ ὁ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνικῶν, ² ἐπειδὴ ἡκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης εἰς ἐμὲ ὑπὲρ ὑμῶν, ³ ὅτι δι' ἀποκαλύψεως ἐφάνε-
 ρωσεν εἰς ἐμὲ τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα συντόμως, ⁴ ἐξ ὧν δύνασθε ἀναγινώσκοντες νὰ νοήσητε τὴν ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ γινώσιν μου, ⁵ τὸ ὅποῖον ἐν ἄλλαις γενεαῖς δὲν ἐγνωστοποιήθη εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων καθὼς τώρα ἀπεκαλύφθη διὰ Πνεύματος εἰς τοὺς ἁγίους αὐτοῦ ἀποστόλους καὶ προφήτας, ⁶ νὰ ᾔναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ Χριστῷ διὰ τοῦ εὐαγγελίου, ⁷ τοῦ ὁποίου ἔγεινα ὑπηρετῆς κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσαν εἰς ἐμὲ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. ⁸ εἰς ἐμὲ τὸν πλέον ἐλάχιστον πάντων τῶν ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, νὰ εὐαγγελίσω μεταξὺ τῶν ἐθνῶν τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ ⁹ καὶ νὰ φωτίσω πάντας, ποῖα [εἶναι] ἡ κοινωνία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ, ὅστις ἔκτισε τὰ πάντα διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁰ διὰ νὰ γνωρισθῇ τώρα διὰ τῆς ἐκκλησίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ, ¹¹ κατὰ τὴν αἰώνιον πρόθεσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ¹² διὰ τοῦ ὁποίου ἔχομεν τὸν παρρησίαν καὶ τὴν εἰσοδὸν μὲ πεποιθήσιν διὰ τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως. ¹³ διὰ τοῦτο σὰς παρακαλῶ νὰ μὴ ἀθυμῆτε διὰ τὰς ὑπὲρ ὑμῶν θλίψεις μου, τὸ ὅποῖον εἶναι δόξα ὑμῶν. ¹⁴ Διὰ τοῦτο κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς

τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
¹⁵ ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς
καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, ¹⁶ ἵνα
δόξῃ ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον
τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει κρα-
ταιωθῆναι διὰ τοῦ Πνεύματος
αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον,
¹⁷ κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ
τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις
ὑμῶν, ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ
τεθεμελιωμένοι, ¹⁸ ἵνα ἐξισχύ-
σητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς
ἀγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ
βάθος καὶ ὕψος, ¹⁹ γινῶναι τε
τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως
ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρω-
θῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ
Θεοῦ.

²⁰ Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα
ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν αἰτού-
μεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύ-
ναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν,
²¹ αὐτῷ ἢ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς
γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων·
ἀμήν.

4 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ
δέσμιος ἐν Κυρίῳ ἀξίως περι-
πατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλή-
θητε, ² μετὰ πάσης ταπεινο-
φροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ
μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλή-
λων ἐν ἀγάπῃ, ³ σπουδάζοντες
τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύ-
ματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρή-
νης. ⁴ ἐν σῶμα καὶ ἐν Πνεύμα,
καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ
ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν· ⁵ εἰς
Κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα·
⁶ εἰς Θεὸς καὶ Πατὴρ πάντων,
ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων,
καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῖν. ⁷ Ἐνὶ δὲ
ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ
τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ.
⁸ διὸ λέγει· ἀναβάς εἰς ὕψος
ἡχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν καὶ
ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις.
⁹ τὸ δὲ ἀνέβη τί ἐστὶν εἰ μὴ ὅτι

τὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ¹⁵ ἐκ τοῦ ὁποῦ πᾶσα
πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς
ὀνομάζεται, ¹⁶ διὰ τὴν δόξην εἰς
σας κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης
αὐτοῦ, τὴν κραταιωθῆτε ἐν δυνάμει
διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν
ἔσωτερικόν ἄνθρωπον, ¹⁷ διὰ τὴν
κατοικῆσιν ὁ Χριστὸς διὰ τῆς
πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν,
¹⁸ ὥστε τὴν δυνήθητε, ἐρριζωμένοι καὶ
τεθεμελιωμένοι ἐν ἀγάπῃ τὴν κατα-
λάβετε μετὰ πάντων τῶν ἁγίων τί τὸ
πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ
ὕψος, ¹⁹ καὶ τὴν γνωρίσητε τὴν ἀγά-
πην τοῦ Χριστοῦ τὴν ὑπερβαίνουσαν
[πᾶσαν] γινῶσιν, διὰ τὴν πληρωθῆτε
μὲ ὅλον τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ.

²⁰ Εἰς δὲ τὸν δυνάμενον ὑπερεκ-
περισσοῦ τὴν κάμην ὑπὲρ πάντα ὅσα
ζητοῦμεν ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν
δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν,
²¹ εἰς αὐτὸν [ἔστω] ἡ δόξα ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς
πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν
αἰώνων· ἀμήν.

4 Σὰς παρακαλῶ λοιπὸν ἐγὼ ὁ
δέσμιος ἐν Κυρίῳ τὴν περιπα-
τήσητε ἀξίως τῆς προσκλήσεως
καθ' ἣν προσεκλήθητε, ² μετὰ
πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραό-
τητος, μετὰ μακροθυμίας, ὑποφέ-
ροντες ἀλλήλους ἐν ἀγάπῃ, ³ σπου-
δάζοντες νὰ διατηρῆτε τὴν ἐνότητα
τοῦ Πνεύματος διὰ τοῦ συνδέσμου
τῆς εἰρήνης. ⁴ ἐν σῶμα καὶ ἐν
Πνεύμα, καθὼς καὶ προσεκλήθητε
μὲ μίαν ἐλπίδα τῆς προσκλήσεώς
σας· ⁵ εἰς Κύριος, μία πίστις,
ἐν βάπτισμα· ⁶ εἰς Θεὸς καὶ Πατὴρ
πάντων, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων καὶ
διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῖν.
⁷ Εἰς ἕνα δὲ ἕκαστον ἡμῶν ἐδόθη ἡ
χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς
τοῦ Χριστοῦ. ⁸ διὰ τοῦτο λέγει·
ἀναβάς εἰς ὕψος ἡχμαλώτευσεν
αἰχμαλωσίαν καὶ ἔδωκε χαρίσματα
εἰς τοὺς ἀνθρώπους. ⁹ τὸ δὲ ἀνέβη

καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώ-
τερα μέρη τῆς γῆς· ¹⁰ ὁ καταβάς
αὐτός ἐστι καὶ ὁ ἀναβάς ὑπεράνω
πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πλη-
ρώσῃ τὰ πάντα. ¹¹ καὶ αὐτὸς
ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς
δὲ προφῆτας, τοὺς δὲ εὐαγγε-
λιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ
διδασκάλους, ¹² πρὸς τὸν καταρ-
τισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον
διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ
σώματος τοῦ Χριστοῦ, ¹³ μέχρι
καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν
ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς
ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ,
εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον
ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ
Χριστοῦ, ¹⁴ ἵνα μηκέτι ὦμεν
νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περι-
φερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς δι-
δασκαλίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν
ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν
μεθοδεῖαν τῆς πλάνης, ¹⁵ ἀλη-
θεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν
εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν
ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστός, ¹⁶ ἐξ οὗ
πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον
καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης
ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ'
ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἐνὸς ἐκάστου
μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος
ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν
ἀγάπῃ.

¹⁷ Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύ-
ρομαι ἐν Κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς
περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ
ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι
τοῦ νοὸς αὐτῶν, ¹⁸ ἐσκοτισμένοι
τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι
τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν
ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς διὰ
τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν,
¹⁹ οἵτινες ἀπηλγνῆκότες, ἑαυτοὺς
παρέδωκαν τῇ ἀσελείᾳ εἰς ἐργα-
σίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονε-
ξίᾳ. ²⁰ ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε
τὸν Χριστόν, ²¹ εἶγε αὐτὸν ἠκού-
σατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε,

τί εἶναι εἰμὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον
εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς;
¹⁰ ὁ καταβάς αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ
ἀναβάς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρα-
νῶν, διὰ τὴν πληρώσῃ τὰ πάντα.
¹¹ καὶ αὐτὸς ἔδωκεν ἄλλους μὲν
ἀποστόλους, ἄλλους δὲ προφῆτας,
ἄλλους δὲ εὐαγγελιστάς, ἄλλους
δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους,
¹² πρὸς τὴν τελειοποίησιν τῶν ἁγίων,
διὰ τὸ ἔργον τῆς διακονίας, διὰ
τὴν οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ
Χριστοῦ, ¹³ ἕως οὗ καταντήσωμεν
πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως
καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ
Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον
ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χρι-
στοῦ, ¹⁴ διὰ τὴν μὴ ἡμεθα πλέον
νήπιοι, κυματιζόμενοι καὶ περιφε-
ρόμενοι μετὰ πάντα ἄνεμον τῆς διδα-
σκαλίας, διὰ τῆς δολιότητος τῶν ἀν-
θρώπων, διὰ τῆς πανουργίας εἰς τὸ
μεθοδεύεσθαι τὴν πλάνην, ¹⁵ ἀλλὰ
ἀληθεύοντες εἰς τὴν ἀγάπην τὴν
αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν κατὰ πάντα,
ὅστις εἶναι ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστός,
¹⁶ ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογού-
μενον καὶ συνδεόμενον διὰ πάσης
συναφείας τῶν συνεργούντων μελῶν
κατὰ τὴν ἀνάλογον ἐνέργειαν ἐνὸς
ἐκάστου μέρους κάμνει τὴν αὔξησιν
τοῦ σώματος πρὸς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ
ἐν ἀγάπῃ.

¹⁷ Τοῦτο λοιπὸν λέγω καὶ μαρτύ-
ρομαι διὰ τοῦ Κυρίου, τὴν μὴ περι-
πατεῖτε πλέον καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ
ἔθνη περιπατοῦσιν ἐν τῇ ματαιότητι
τοῦ νοὸς αὐτῶν, ¹⁸ ἐσκοτισμένοι
τὴν διάνοιαν, ἀπηλλοτριωμένοι ὄντες
ἀπὸ τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν
ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς διὰ
τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν,
¹⁹ οἵτινες ἀναισθητοῦντες, παρέ-
δωκαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἀσέλγειαν
διὰ τὴν ἐργάζωνται πᾶσαν ἀκαθαρ-
σίαν ἀκορέστως. ²⁰ σεῖς ὅμως δὲν
ἐμάθετε οὕτω τὸν Χριστόν, ²¹ ἐπειδὴ
αὐτὸν ἠκούσατε καὶ εἰς αὐτὸν

καθὼς ἐστὶν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ,
²² ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προ-
 τέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν
 ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ
 τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης,
²³ ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι
 τοῦ νοὸς ὑμῶν ²⁴ καὶ ἐνδύσασθαι
 τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ
 Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ
 καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.

²⁵ Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος
 λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ
 τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ὅτι ἐσμὲν
 ἀλλήλων μέλη. ²⁶ ὀργίξεσθε καὶ
 μὴ ἁμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπι-
 δυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν,
²⁷ μηδὲ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ.
²⁸ ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω,
 μᾶλλον δὲ κοπιᾷτω ἐργαζόμενος
 τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα ἔχῃ
 μεταδιδόναι τῷ χρεῖαν ἔχοντι.
²⁹ πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στό-
 ματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω,
 ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκο-
 δομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῶ χά-
 ριν τοῖς ἀκούουσι. ³⁰ καὶ μὴ
 λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον
 τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε
 εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. ³¹ πᾶ-
 σα πικρία καὶ θυμὸς καὶ
 ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφη-
 μία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ
 κακίᾳ· ³² γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλή-
 λους χρηστοί, εὖσπλαγχνοι, χαρι-
 ζόμενοι ἑαυτοῖς καθὼς καὶ ὁ
 Θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαρίσατο ὑμῖν.

5 Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ
 ὡς τέκνα ἀγαπητά, ² καὶ περι-
 πατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ
 ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ
 παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν
 προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ
 εἰς ὁσμὴν εὐωδίας. ³ πορνεία δὲ
 καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία
 μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς
 πρέπει ἁγίοις, ⁴ καὶ αἰσχροτήτης
 καὶ μωρολογίας ἢ εὐτραπελίας, τὰ
 οὐκ ἀνήκοντα, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχα-

εῖδιδάχθητε, καθὼς εἶναι ἡ ἀλήθεια
 ἐν τῷ Ἰησοῦ· ²² νὰ ἀπεκδυθῆτε τὸν
 παλαιὸν ἄνθρωπον [τὸν] κατὰ τὴν
 προτέραν διαγωγὴν τὸν φθειρό-
 μενον κατὰ τὰς ἀπατηλὰς ἐπιθυμίας,
²³ καὶ νὰ ἀνανεώνησθε εἰς τὸ πνεῦμα
 τοῦ νοὸς σας ²⁴ καὶ νὰ ἐνδυθῆτε
 τὸν νέον ἄνθρωπον τὸν κτισθέντα
 κατὰ Θεὸν ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιό-
 τητι τῆς ἀληθείας.

²⁵ Ὅθεν ἀπορρίψαντες τὸ ψεῦδος
 λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ
 τοῦ πλησίον αὐτοῦ· διότι εἵμεθα
 μέλη ἀλλήλων. ²⁶ ὀργίξεσθε καὶ μὴ
 ἁμαρτάνετε· ὁ ἥλιος ἄς μὴ δύῃ
 ἐπὶ τὸν παροργισμόν σας, ²⁷ μήτε
 δίδετε τόπον εἰς τὸν διάβολον.
²⁸ ὁ κλέπτων ἄς μὴ κλέπτῃ πλέον,
 μᾶλλον δὲ ἄς κοπιᾷζῃ ἐργαζόμενος
 τὸ καλὸν μὲ τὰς χεῖρας [αὐτοῦ],
 διὰ νὰ ἔχῃ νὰ μεταδίδῃ εἰς τὸν
 χρεῖαν ἔχοντα. ²⁹ μηδεὶς λόγος
 σαπρὸς ἄς μὴ ἐξέρχεται ἐκ τοῦ
 στόματός σας, ἀλλ' ὅστις [εἶναι]
 καλὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας,
 διὰ νὰ δώσῃ χάριν εἰς τοὺς ἀκούοντας.
³⁰ καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ
 Ἅγιον τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ ὁποῖον
 ἐσφραγίσθητε διὰ τὴν ἡμέραν τῆς
 ἀπολυτρώσεως. ³¹ πᾶσα πικρία καὶ
 θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ
 βλασφημία ἄς ἀφαιρεθῇ ἀπὸ σας
 μετὰ πάσης κακίας· ³² γίνεσθε δὲ εἰς
 ἀλλήλους χρηστοί, εὖσπλαγχνοι, συγ-
 χωροῦντες ἀλλήλους, καθὼς ὁ Θεὸς
 συνεχώρησεν ἐσᾶς διὰ τοῦ Χριστοῦ.
5 Γίνεσθε λοιπὸν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ
 ὡς τέκνα ἀγαπητά, ² καὶ περι-
 πατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ
 Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέ-
 δωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσ-
 φορὰν καὶ θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν εἰς
 ὁσμὴν εὐωδίας. ³ πορνεία δὲ καὶ
 πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ
 ἄς ὀνομαζέται μετὰξὺ σας, καθὼς
 πρέπει εἰς ἁγίους, ⁴ μηδὲ αἰσχροτῆς
 καὶ μωρολογίας ἢ βωμολογίας, τὰ
 ποῖα εἶναι ἀπρεπῆ, ἀλλὰ μᾶλλον

ριστία. ⁵ τοῦτο γάρ ἐστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ. ⁶ Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. ⁷ μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι αὐτῶν. ⁸ ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε· ⁹ ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθῇ σὺνῇ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ. ¹⁰ δοκιμάζοντες τί ἐστὶν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ. ¹¹ καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάροις τοῦ σκοτοῦς, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε. ¹² τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν. ¹³ τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦνται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστι. ¹⁴ διὸ λέγει· ἔγειρε ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός.

¹⁵ Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ¹⁶ ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι. ¹⁷ διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. ¹⁸ καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν Πνεύματι, ¹⁹ λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ, ²⁰ εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ, ²¹ ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Χριστοῦ.

²² Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε ὡς τῷ Κυρίῳ, ²³ ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐστὶ κεφαλὴ τῆς

εὐχαριστία. ⁵ διότι τοῦτο ἐξεύρετε, ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, ὅστις εἶναι εἰδωλολάτρης, δὲν ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ. ⁶ Μηδεὶς ἂς μὴ σᾶς ἀπατᾷ με ματαίους λόγους· ἐπειδὴ διὰ ταῦτα ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. ⁷ μὴ γίνεσθε λοιπὸν συμμέτοχοι αὐτῶν. ⁸ διότι ἦσθέ ποτε σκότος, τώρα ὁμῶς φῶς ἐν Κυρίῳ· περιπατεῖτε ὡς τέκνα φωτός· ⁹ διότι ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος [εἶναι] ἐν πάσῃ ἀγαθῇ σὺνῇ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ· ¹⁰ ἐξετάζοντες τί εἶναι εὐάρεστον εἰς τὸν Κύριον. ¹¹ καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε εἰς τὰ ἔργα τὰ ἄκαρπα τοῦ σκοτοῦς, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε· ¹² διότι τὰ κρυφίως γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν· ¹³ τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς γίνονται φανερά· ἐπειδὴ πᾶν τὸ φανερούμενον φῶς εἶναι. ¹⁴ διὰ τοῦτο λέγει· σηκώθητι ὁ κοιμώμενος καὶ ἀνάστηθι ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ θέλει σε φωτίσει ὁ Χριστός.

¹⁵ Προσέχετε λοιπὸν πῶς νὰ περιπατῇτε ἀκριβῶς, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ¹⁶ ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, διότι αἱ ἡμέραι εἶναι πονηραί. ¹⁷ διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ νοεῖτε τί [εἶναι] τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. ¹⁸ καὶ μὴ μεθύσκεσθε με οἶνον, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε διὰ τοῦ Πνεύματος, ¹⁹ λαλοῦντες μεταξὺ σας με ψαλμοὺς καὶ ὕμνους καὶ ᾠδὰς πνευματικὰς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν εἰς τὸν Κύριον, ²⁰ εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων εἰς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ²¹ ὑποτασσόμενοι εἰς ἀλλήλους ἐν φόβῳ Θεοῦ.

²² Αἱ γυναῖκες ὑποτάσσεσθε εἰς τοὺς ἀνδρας σας ὡς εἰς τὸν Κύριον, ²³ διότι ὁ ἀνὴρ εἶναι κεφαλὴ τῆς

γυναικός, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ
τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτὸς ἐστι
σωτὴρ τοῦ σώματος. ²⁴ ἀλλ'

ὥσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται
τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες
τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί.

²⁵ οἱ ἄνδρες ἀγαπάτε τὰς γυναῖκας
ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς
ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν

παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ²⁶ ἵνα
αὐτὴν ἀγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ

τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ²⁷ ἵνα
παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον

τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον
ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ'

ἵνα ᾦ ἀγία καὶ ἄμωμος. ²⁸ οὕτως
ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς

ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν
σώματα. ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ

γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ. ²⁹ οὐδεὶς
γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμί-

σησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει
αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ Κύριος τὴν

ἐκκλησίαν. ³⁰ ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ
σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς

αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ.
³¹ ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος

τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα
καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν

γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ
δύο εἰς σάρκα μίαν. ³² τὸ μυστή-

ριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ
λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν

ἐκκλησίαν. ³³ πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ
καθ' ἓνα ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ

γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς
ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται

τὸν ἄνδρα.

6 Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γο-

νεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ· τοῦτο
γάρ ἐστι δίκαιον. ² τίμα τὸν πατέρα

σου καὶ τὴν μητέρα, ἣτις ἐστὶν
ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ,

³ ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἔσῃ μα-

κροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς. ⁴ καὶ οἱ
πατέρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα

ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν

παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου. ⁵ Οἱ

γυναικός, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς
κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτὸς
εἶναι σωτὴρ τοῦ σώματος. ²⁴ ἀλλὰ

καθὼς ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται εἰς
τὸν Χριστόν, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες

[ὡς ὑποτάσσωνται] εἰς τοὺς ἀνδρας
αὐτῶν κατὰ πάντα. ²⁵ οἱ ἄνδρες

ἀγαπάτε τὰς γυναῖκας σας, καθὼς καὶ

ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν
καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ αὐτῆς,

²⁶ διὰ τὴν ἀγίασιν αὐτὴν καθαρίσας
μὲ τὸ λουτρὸν τοῦ ὕδατος διὰ τοῦ

λόγου, ²⁷ διὰ τὴν παραστήσῃ αὐτὴν
εἰς ἑαυτὸν ἔνδοξον ἐκκλησίαν, μὴ

ἔχουσιν κηλίδαν ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν
τοιούτων, ἀλλὰ διὰ τὴν ἵνα ᾦ ἀγία

καὶ ἄμωμος. ²⁸ οὕτω χρῶστούσιν
οἱ ἄνδρες τὰς γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν

σώματα. ὅστις ἀγαπᾷ τὴν ἑαυτοῦ
γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ.

²⁹ διότι οὐδεὶς
ἐμίσησέ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα,

ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ περιθάλπει αὐτήν,
καθὼς καὶ ὁ Κύριος τὴν ἐκκλησίαν.

³⁰ ἐπειδὴ μέλη εἴμεθα τοῦ σώματος
αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ

ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. ³¹ διὰ τοῦτο
θέλει ἀφήσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν πατέρα

αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ θέλει
προσκολληθῇ εἰς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,

καὶ θέλουσιν εἶσθαι οἱ δύο εἰς σάρκα
μίαν. ³² τὸ μυστήριον τοῦτο εἶναι

μέγα, ἐγὼ δὲ λέγω [τοῦτο] περὶ
Χριστοῦ καὶ περὶ τῆς ἐκκλησίας.

³³ πλὴν καὶ σεῖς οἱ καθ' ἓνα ἕκαστος
τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ὡς ἀγαπᾷ

ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ὡς σέβηται
τὸν ἄνδρα.

6 Τὰ τέκνα ὑπακούετε εἰς τοὺς
γονεῖς σας ἐν Κυρίῳ· διότι τοῦτο

εἶναι δίκαιον. ² τίμα τὸν πατέρα
σου καὶ τὴν μητέρα, ἣτις εἶναι

ἐντολὴ πρώτη μὲ ἐπαγγελίαν,
³ διὰ τὴν γεῖναι εἰς σε καλὸν καὶ τὴν

ἵσαι μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς.
⁴ καὶ οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε

τὰ τέκνα σας, ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ
ἐν παιδείᾳ Κυρίου. ⁵ Οἱ δοῦλοι

δοῦλοι ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐν ἀπλότῃ τῆς καρδίας ὑμῶν ὡς τῷ Χριστῷ, ⁶ μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλίαν ὡς ἄνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς, ⁷ μετ' εὐνοίας δουλεύοντες ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, ⁸ εἰδότες ὅτι ὁ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο κομίζεται παρὰ τοῦ Κυρίου, εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύθερος. ⁹ Καὶ οἱ κύριοι τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ Κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ.

¹⁰ Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ¹¹ ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στήναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου. ¹² ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. ¹³ διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηροῦ καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στήναι. ¹⁴ στήτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, ¹⁵ καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, ¹⁶ ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνησέσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι. ¹⁷ καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὅ ἐστι

ὑπακούετε εἰς τοὺς κατὰ σάρκα κυρίους σας μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐν ἀπλότῃ τῆς καρδίας σας ὡς εἰς τὸν Χριστόν, ⁶ μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλίαν ὡς ἄνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, ἐκπληροῦντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς, ⁷ μετ' εὐνοίας δουλεύοντες εἰς τὸν Κύριον καὶ οὐχὶ εἰς ἀνθρώπους, ⁸ ἐξεύροντες ὅτι ἕκαστος ὅτι καλὸν πράξῃ, τοῦτο θέλει λάβει παρὰ τοῦ Κυρίου, εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύθερος. ⁹ Καὶ οἱ κύριοι τὰ αὐτὰ πράττετε πρὸς αὐτούς, ἀφίνοντες τὴν ἀπειλήν, ἐξεύροντες ὅτι καὶ σεῖς αὐτοὶ ἔχετε Κύριον ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψία δὲν ὑπάρχει παρ' αὐτῷ.

¹⁰ Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ¹¹ ἐνδύθητε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ δυνηθῆτε νὰ σταθῆτε ἐναντίον εἰς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου. ¹² διότι δὲν εἶναι ἡ πάλη ἡμῶν ἐναντίον εἰς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλ' ἐναντίον εἰς τὰς ἀρχάς, ἐναντίον εἰς τὰς ἐξουσίας, ἐναντίον εἰς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, ἐναντίον εἰς τὰ πνεύματα τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. ¹³ διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ δυνηθῆτε νὰ ἀνισταθῆτε ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηροῦ καὶ ἀφοῦ καταπολεμήσητε τὰ πάντα νὰ σταθῆτε. ¹⁴ σταθῆτε λοιπὸν περιζωσμένοι τὴν ὀσφὺν σας μετὰ ἀληθειαν, καὶ ἐνδεδυμένοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, ¹⁵ καὶ ἔχοντες ὑποδεδημένους τοὺς πόδας μετὰ τὴν ἐτοιμασίαν τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, ¹⁶ ἐπὶ πᾶσι δὲ ἀναλάβετε τὴν ἀσπίδα τῆς πίστεως, διὰ τῆς ὁποίας θέλετε δυνηθῆναι νὰ σβέσητε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα. ¹⁷ καὶ λάβετε τὴν περικεφαλαίαν τῆς σωτηρίας, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ἥτις

ῥῆμα Θεοῦ, ¹⁸ διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως, προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν Πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτέρησει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων, ¹⁹ καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δόθῃ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου, ἐν παρρησίᾳ γνωρίζαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, ²⁰ ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἀλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι ὥς δεῖ με λαλῆσαι.

²¹ Ἴνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίζει Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν Κυρίῳ, ²² ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

²³ Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

²⁴ Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ ἀμήν.

εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ¹⁸ προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ μετὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως διὰ τοῦ Πνεύματος, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες μὲ πᾶσαν προσκαρτέρησιν καὶ δέησιν ὑπὲρ πάντων τῶν ἁγίων, ¹⁹ καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, διὰ νὰ δοθῇ εἰς ἐμέ λόγος νὰ ἀνοίξω τὸ στόμα μου μετὰ παρρησίας διὰ νὰ κάμω γνωστὸν τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, ²⁰ ὑπὲρ τοῦ ὁποίου εἰμαι πρέσβυς φορῶν ἄλυσιν, διὰ νὰ λαλήσω περὶ αὐτοῦ μετὰ παρρησίας καθὼς πρέπει νὰ λαλήσω.

²¹ Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐξεύρητε καὶ σεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί κάμνω, τὰ πάντα θέλει σᾶς φανερῶσαι ὁ Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν Κυρίῳ, ²² τὸν ὁποῖον ἔπεμψα πρὸς ἐσᾶς δι' αὐτὸ τοῦτο, διὰ νὰ μάθητε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ νὰ παρηγορήσῃ τὰς καρδίας σας.

²³ Εἰρήνη εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

²⁴ Ἡ χάρις [εἴη] μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν καθαρότητι ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ

1 Παῦλος καὶ Τιμόθεος, δοῦλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις· ² χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

³ Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μείᾳ ὑμῶν, ⁴ πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος, ⁵ ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ

1 Παῦλος καὶ Τιμόθεος, δοῦλοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρὸς πάντας τοὺς ἁγίους ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοὺς ὄντας ἐν Φιλίπποις μετὰ τῶν ἐπισκόπων καὶ διακόνων· ² χάρις [εἴη] ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

³ Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν μου ὁσάκις σας ἐνθυμοῦμαι, ⁴ πάντοτε ἐν πάσῃ προσευχῇ μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν δέόμενος μετὰ χαρᾶς, ⁵ διὰ τὴν εἰς τὸ εὐαγγέλιον κοινωνίαν σας

ὕμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν, ⁶ πεποιθώς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἑναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει ἄχρις ἡμέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ⁷ καθὼς ἐστὶ δίκαιον ἔμοι τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἐν τε τοῖς δεσμοῖς μου καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου συγκοινωνοῦς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας. ⁸ μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ Θεός, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Ἰησοῦ Χριστοῦ. ⁹ καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει, ¹⁰ εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ᾗτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ¹¹ πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον Θεοῦ.

¹² Γινώσκων δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν, ¹³ ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι, ¹⁴ καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν Κυρίῳ πεποithότας τοῖς δεσμοῖς μου περισσοτέρως τολμᾷν ἀφόβως τὸν λόγον λαλεῖν. ¹⁵ τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν. ¹⁶ οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν, οὐχ ἄγνως, οἰόμενοι θλίψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου. ¹⁷ οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου κείμεναι. ¹⁸ τί γάρ; πλὴν παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται· καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι.

ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας μέχρι τοῦ νῦν, ⁶ βέβαιος ὢν εἰς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ἐκεῖνος ὅστις ἤρχισεν εἰς ἐσᾶς καλὸν ἔργον θέλει ἐπιτελέσει [αὐτὸ] μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ⁷ καθὼς εἶναι δίκαιον εἰς ἐμὲ νὰ φρονῶ τοῦτο περὶ πάντων ὑμῶν, διότι σᾶς ἔχω ἐν τῇ καρδίᾳ [μου], καὶ εἶσθε πάντες σεῖς καὶ εἰς τὰ δεσμά μου καὶ εἰς τὴν ἀπολογίαν καὶ εἰς τὴν βεβαίωσιν τοῦ εὐαγγελίου συγκοινωνοί μου τῆς χάριτος. ⁸ διότι μάρτυς μου εἶναι ὁ Θεός, ὅτι σᾶς ἐπιποθῶ πάντας με σπλάγχνα Ἰησοῦ Χριστοῦ. ⁹ καὶ τοῦτο προσεύχομαι, νὰ περισσεύσῃ ἡ ἀγάπη σας ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς ἐπίγνωσιν καὶ εἰς πᾶσαν νόησιν, ¹⁰ διὰ νὰ διακρίνητε τὰ διαφέροντα, ὥστε νὰ ᾗσθε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ Χριστοῦ, ¹¹ πλήρεις καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον Θεοῦ.

¹² Θέλω δὲ νὰ ἐξεύρητε, ἀδελφοί, ὅτι τὰ [συμβάντα] εἰς ἐμὲ συνέτρεξαν μᾶλλον εἰς πρόοδον τοῦ εὐαγγελίου, ¹³ ὥστε τὰ διὰ τὸν Χριστὸν δεσμά μου ἔγειναν φανερά εἰς ὅλον τὸ πραιτώριον καὶ εἰς πάντας τοὺς λοιπούς, ¹⁴ καὶ οἱ πλείότεροι τῶν ἐν Κυρίῳ ἀδελφῶν πεποithότες εἰς τὰ δεσμά μου τολμῶσι περισσότερον νὰ κηρύττωσιν ἀφόβως τὸν λόγον. ¹⁵ τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριδα, τινὲς δὲ καὶ ἀπὸ καλῆς θελήσεως κηρύττουσι τὸν Χριστόν. ¹⁶ οἱ μὲν κηρύττουσιν ἐξ ἀντιζητίας τὸν Χριστόν, οὐχὶ ἐν καθαρότητι, νομίζοντες ὅτι προσθέτουσι θλίψιν εἰς τὰ δεσμά μου. ¹⁷ οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, ἐξεύροντες ὅτι εἰμαι τεταγμένος εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου. ¹⁸ τί λοιπόν; πλὴν κατὰ πάντα τρόπον, εἴτε ἐπὶ προφάσει εἴτε τῇ ἀληθείᾳ, ὁ Χριστὸς κηρύττεται· καὶ εἰς τοῦτο χαίρω ἀλλὰ καὶ θέλω

¹⁹ οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβή-
σεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν
δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ
Πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ,
²⁰ κατὰ τὴν ἀποκαρδοκίαν καὶ
ἐλπίδα μου ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυν-
θήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παρησίᾳ,
ὡς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθή-
σεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί
μου εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ
θανάτου. ²¹ Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν
Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρ-
δος. ²² εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί,
τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου, καὶ τί
αἰρήσομαι οὐ γνωρίζω. ²³ συν-
έχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπι-
θυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι
καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι· πολλῶν
γὰρ μᾶλλον κρείσσον. ²⁴ τὸ
δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκὶ ἀναγ-
καιότερον δι' ὑμᾶς. ²⁵ καὶ τοῦτο
πεποιθώς οἶδα ὅτι μενῶ καὶ
συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς
τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν
τῆς πίστεως, ²⁶ ἵνα τὸ καύχημα
ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ διὰ τῆς ἐμῆς
παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς.
²⁷ Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου
τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα
εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε
ἀπὼν ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν,
ὅτι στήκετε ἐν ἐνὶ πνεύματι,
μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πί-
στει τοῦ εὐαγγελίου, ²⁸ καὶ μὴ
πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν
ἀντικειμένων, ἥτις αὐτοῖς μὲν
ἐστὶν ἔνδειξις ἀπωλείας, ὑμῖν
δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ
Θεοῦ. ²⁹ ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ
ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς
αὐτὸν πιστεῦειν, ἀλλὰ καὶ τὸ
ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν, ³⁰ τὸν αὐ-
τὸν ἀγῶνα ἔχοντες, οἷον εἴδετε
ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.
2 Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν
Χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγά-
πης, εἴ τις κοινωνία Πνεύματος,

χαίρει. ¹⁹ διότι ἐξεύρω ὅτι τοῦτο
θέλει ἀποβῆ εἰς ἐμὲ πρὸς σωτηρίαν
διὰ τῆς δεήσεώς σας καὶ διὰ τῆς
βοηθείας τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ²⁰ κατὰ τὴν σταθερὰν
προσδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου ὅτι
δὲν θέλω αἰσχυνθῆ εἰς οὐδέν, ἀλλὰ
μετὰ πάσης παρησίας ὡς πάντοτε
καὶ τώρα θέλει μεγαλυνθῆ ὁ Χριστὸς
ἐν τῷ σώματί μου εἴτε διὰ ζωῆς
εἴτε διὰ θανάτου. ²¹ Διότι εἰς ἐμὲ
τὸ ζῆν [εἶναι] ὁ Χριστὸς καὶ τὸ
ἀποθανεῖν κέρδος. ²² ἀλλ' ἐάν τὸ
νὰ ζῶ ἐν σαρκὶ τοῦτο [συμβάλλῃ] εἰς
καρποφορίαν τοῦ ἔργου μου, καὶ τί
νὰ ἐκλέξω δὲν γνωρίζω. ²³ διότι στε-
νοχωροῦμαι ὑπὸ τῶν δύο, ἔχων μὲν
τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἀναχωρήσω, καὶ νὰ
ἦμαι μετὰ τὸν Χριστόν· διότι [εἶναι]
πολύ πλέον καλῆτερον. ²⁴ τὸ νὰ μένω
ὁμῶς ἐν τῇ σαρκὶ [εἶναι] ἀναγκαιό-
τερον διὰ σας. ²⁵ καὶ τοῦτο ἐξεύρω
ἐν πεποιθήσει ὅτι θέλω μένειν καὶ
συμπαραμένει μετὰ πάντων ὑμῶν
διὰ τὴν εἰς τὴν πίστιν προκοπὴν σας
καὶ χαρὰν, ²⁶ διὰ νὰ περισσεύῃ δι'
ἐμοῦ τὸ καύχημά σας εἰς τὸν Ἰησοῦν
Χριστόν διὰ τῆς ἐμῆς πάλιν παρου-
σίας πρὸς ἐσᾶς. ²⁷ Μόνον πολιτεύεσθε
ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ,
διὰ νὰ ἀκούσω, εἴτε ὅταν ἔλθω καὶ
σᾶς ἴδω εἴτε [ἐνῶ εἰμαι] ἀπὼν,
τὴν κατάστασίν σας, ὅτι στέκεσθε
εἰς ἐν πνεῦμα, συναγωνιζόμενοι ἐν
μιᾷ ψυχῇ διὰ τὴν πίστιν τοῦ εὐαγ-
γελίου, ²⁸ καὶ μὴ φοβιζόμενοι εἰς
οὐδὲν ἀπὸ τῶν ἐναντίων, τὸ ὅποιον
εἰς αὐτοὺς μὲν εἶναι ἔνδειξις ἀπω-
λείας, εἰς ἐσᾶς δὲ σωτηρίας, καὶ
τοῦτο ἀπὸ Θεοῦ. ²⁹ διότι εἰς ἐσᾶς
ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον
τὸ νὰ πιστεῦητε εἰς αὐτόν, ἀλλὰ καὶ
τὸ νὰ πάσχητε ὑπὲρ αὐτοῦ, ³⁰ ἔχον-
τες τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ὅποιον εἴδετε
ἐν ἐμοὶ καὶ τώρα ἀκούετε ἐν ἐμοί.
2 Ἐάν λοιπὸν [ὑπάρχῃ] τις παρη-
γορία ἐν Χριστῷ, ἢ τις παρα-
μυθία ἀγάπης, ἢ τις κοινωνία

εἴ τις σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί,
² πληρώσατέ μου τὴν χαράν, ἵνα
 τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν
 ἀγάπην ἔχοντες, σύμφυχοι, τὸ
 ἐν φρονούντες, ³ μηδὲν κατὰ
 ἐρίθειαν ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ
 ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγού-
 μενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν. ⁴ μὴ
 τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε,
 ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστος,
⁵ τοῦτο γὰρ φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν
 ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ⁶ ὃς
 ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ
 ἀρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα
 Θεῷ, ⁷ ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε
 μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώ-
 ματι ἀνθρώπων γενόμενος, ⁸ καὶ
 σχήματι εὐρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος,
 ἐταπεινώσεν ἑαυτὸν γενόμενος
 ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανά-
 του δὲ σταυροῦ. ⁹ διὸ καὶ ὁ
 Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἐχα-
 ρίστατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ
 πᾶν ὄνομα, ¹⁰ ἵνα ἐν τῷ ὀνό-
 ματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ
 ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ κατα-
 χθονίων, ¹¹ καὶ πᾶσα γλῶσσα
 ἐξομολογήσῃται ὅτι Κύριος Ἰη-
 σοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ
 Πατρὸς.

¹² Ὡστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς
 πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ὡς ἐν
 τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ
 νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ
 μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου
 τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργά-
 ζεσθε. ¹³ ὁ Θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ
 ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν
 καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδο-
 κίας. ¹⁴ πάντα ποιεῖτε χωρὶς
 γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν,
¹⁵ ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ
 ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα
 ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διε-
 στραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς
 φωστῆρες ἐν κόσμῳ, ¹⁶ λόγον
 ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα
 ἡμῶν εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι

Πνεύματος, ἢ σπλάγχνα τινὰ καὶ
 οἰκτιρμοί, ² κάμετε πλήρη τὴν
 χαράν μου, νὰ φρονῆτε τὸ αὐτό,
 ἔχοντες τὴν αὐτὴν ἀγάπην, [ὄντες]
 ὁμόφυχοι, [καὶ] ὁμόφρονες, ³ μὴ
 [πράττοντες] μηδὲν ἐξ ἀντιζηλίας
 ἢ κενοδοξίας, ἀλλ' ἐν ταπεινοφρο-
 σύνῃ θεωροῦντες ἀλλήλους ὑπερέ-
 χοντας ἑαυτῶν. ⁴ μὴ ἀποβλέπετε
 ἕκαστος τὰ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἕκαστος
 καὶ τὰ τῶν ἄλλων. ⁵ τὸ αὐτὸ δὲ
 φρόνημα ἔστω ἐν ὑμῖν τὸ ὅποιον
 [ἦτο] καὶ ἐν τῷ Χριστῷ Ἰησοῦ,
⁶ ὅστις ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων δὲν
 ἐνόμισεν ἀρπαγὴν τὸ νὰ ἴναι ἴσα
 μὲ τὸν Θεόν, ⁷ ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε
 λαβὼν δούλου μορφὴν, γενόμενος
 ὅμοιος μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ⁸ καὶ
 εὐρεθεὶς κατὰ τὸ σχῆμα ὡς ἄνθρω-
 πος ἐταπεινώσεν ἑαυτὸν γενόμενος
 ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ
 σταυροῦ. ⁹ διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς
 ὑπερύψωσεν αὐτὸν καὶ ἐχάρισεν εἰς
 αὐτὸν ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα,
¹⁰ διὰ νὰ κλινῇ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
 Ἰησοῦ πᾶν γόνυ ἐπουρανίων καὶ
 ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, ¹¹ καὶ
 πᾶσα γλῶσσα νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ὁ
 Ἰησοῦς Χριστὸς [εἶναι] Κύριος εἰς
 δόξαν Θεοῦ Πατρὸς.

¹² Ὡστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς
 πάντοτε ὑπηκούσατε, οὐχὶ ὡς ἐν
 τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ τώρα
 πολὺ περισσότερον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ
 μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐργά-
 ζεσθε τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν. ¹³ διότι
 ὁ Θεὸς εἶναι ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ
 τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν κατὰ τὴν
 εὐδοκίαν [αὐτοῦ]. ¹⁴ πράττετε τὰ
 πάντα χωρὶς γογγυσμῶν καὶ ἀμφισ-
 βητήσεων, ¹⁵ διὰ νὰ γίνησθε ἄμεμ-
 πτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ
 ἀμώμητα ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς
 καὶ διεστραμμένης, μεταξὺ τῶν
 ὁποίων λάμπετε ὡς φωστῆρες ἐν
 τῷ κόσμῳ, ¹⁶ κρατοῦντες τὸν λόγον
 τῆς ζωῆς, διὰ καύχημά μου ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Χριστοῦ, ὅτι δὲν

οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. ¹⁷ Ἀλλ' εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν. ¹⁸ τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι.

¹⁹ Ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ Τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ γνοῦς τὰ περὶ ὑμῶν. ²⁰ οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει. ²¹ οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ. ²² τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γνωσκατε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. ²³ τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι ὡς ἂν ἀπίδω τὰ περὶ ἐμὲ ἐξαντῆς. ²⁴ πέποιθα δὲ ἐν Κυρίῳ ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι. ²⁵ Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, ²⁶ ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν διότι ἠκούσατε ὅτι ἡσθένησε. ²⁷ καὶ γὰρ ἡσθένησε παραπλήσιον θανάτῳ· ἀλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπην σχῶ. σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα αὐτόν, ²⁸ ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πάλιν χαρῆτε, κἀγὼ ἀλυπότερος ᾤ. ²⁹ προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν Κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε, ³⁰ ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ μέχρι θανάτου ἠγγίσε, παραβουλευσάμενος τῇ ψυχῇ ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρὸς με λειτουργίας.

3 Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν Κυρίῳ. τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές. ² Βλέπετε τοὺς

ἔτρεξα εἰς μάτην οὐδὲ εἰς μάτην ἐκοπίασα. ¹⁷ Ἀλλ' ἐὰν καὶ προσφέρω ἑμαυτὸν σπονδὴν ἐπὶ τῆς θυσίας καὶ λειτουργίας τῆς πίστεώς σας, χαίρω καὶ συγχαίρω μετὰ πάντων ὑμῶν. ¹⁸ ὡσαύτως δὲ καὶ σεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετε μετ' ἐμοῦ.

¹⁹ Ἐλπίζω δὲ ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν να πέμψω πρὸς ἐσᾶς ταχέως τὸν Τιμόθεον, διὰ τὸ εὐφραίνωμαι καὶ ἐγὼ μαθὼν τὴν κατάστασίν σας. ²⁰ διότι δὲν ἔχω οὐδένα ἰσόψυχον, ὅστις νὰ μεριμνήσῃ γνησίως περὶ τῆς καταστάσεώς σας. ²¹ ἐπειδὴ πάντες ζητοῦσι τὰ ἑαυτῶν, οὐχὶ τὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ²² γνωρίζετε δὲ τὴν δοκιμασίαν αὐτοῦ, ὅτι ὡς τέκνον μετὰ τοῦ πατρὸς ἐδούλευσε μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ εὐαγγέλιον. ²³ τοῦτον λοιπὸν ἐλπίζω νὰ πέμψω εὐθύς, καθὼς ἴδω τὸ τέλος τῶν ὑποθέσεών μου. ²⁴ πέποιθα δὲ ἐπὶ τὸν Κύριον ὅτι καὶ ἐγὼ θέλω ἔλθει ταχέως. ²⁵ Ἐστοχάσθην ὁμῶς ἀναγκαῖον νὰ πέμψω πρὸς ἐσᾶς, τὸν Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου, ἀπεσταλμένον δὲ ἀπὸ σας καὶ ὑπηρετήσαντα εἰς τὴν χρείαν μου, ²⁶ ἐπειδὴ ἐπεπόθει ὅλους ἐσᾶς, καὶ ἔλυπεῖτο, διότι ἠκούσατε ὅτι ἡσθένησε. ²⁷ καὶ τῶνόντι ἡσθένησε μέχρι θανάτου· ἀλλ' ὁ Θεὸς ἠλέησεν αὐτόν, οὐχὶ δὲ αὐτόν μόνον, ἀλλὰ [καὶ] ἐμέ, διὰ τὸ μὴ λάβω λύπην ἐπὶ λύπην. ²⁸ ὅθεν ἔπεμψα αὐτόν μετὰ περισσοτέρας σπουδῆς, διὰ τὸ χαρῆτε ἰδόντες αὐτόν πάλιν, καὶ ἐγὼ νὰ ἔχω ὀλιγωτέραν λύπην. ²⁹ δέχθητε λοιπὸν αὐτόν ἐν Κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τιμᾶτε τοὺς τοιούτους, ³⁰ ἐπειδὴ διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ ἐπλησίασε μέχρι θανάτου καταφρονήσας τὴν ζωὴν αὐτοῦ διὰ τὸ ἀναπληρώσῃ τὴν ἑλλειψιν ὑμῶν τῆς εἰς ἐμέ ὑπηρεσίας.

3 Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν Κυρίῳ. τὸ νὰ σᾶς γράφω τὰ αὐτὰ εἰς ἐμέ μὲν δὲν [εἶναι] ὀκνηρόν, εἰς ἐσᾶς δὲ ἀσφαλές. ² προσέχετε

κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργά-
τας, βλέπετε τὴν κατατομήν·
³ ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτομή,
οἱ Πνεύματι Θεοῦ λατρεύοντες
καὶ καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιοῦτες,
⁴ καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποιοῦσιν
καὶ ἐν σαρκί. εἴ τις δοκεῖ ἄλ-
λος πεποιοῦν ἐν σαρκί, ἐγὼ
μᾶλλον· ⁵ περιτομῇ ὀκταήμερος,
ἐκ γένους Ἰσραὴλ, φυλῆς Βε-
νιαμίν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων,
κατὰ νόμον Φαρισαῖος, ⁶ κατὰ
ζῆλον διώκων τὴν ἐκκλησίαν,
κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ
γενόμενος ἄμεμπτος. ⁷ ἀλλ' ἄτι-
να ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἤγη-
μαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν·
⁸ ἀλλὰ μενοῦνγε καὶ ἠγοῦμαι
πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ
ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ
Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου μου, δι'
ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ
ἠγοῦμαι σκύβαλα εἶναι ἵνα Χρι-
στὸν κερδήσω ⁹ καὶ εὗρεθῶ ἐν
αὐτῷ μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην
τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ
πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ Θεοῦ
δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει,
¹⁰ τοῦ γινῶναι αὐτὸν καὶ τὴν
δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ
καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθη-
μάτων αὐτοῦ, συμμορφούμενος
τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, ¹¹ εἴ πως
καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν
τῶν νεκρῶν. ¹² οὐχ ὅτι ἤδη
ἔλαβον ἢ ἤδη τέλειωμαι, διώκω
δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ
καὶ κατελήφθην ὑπὸ τοῦ Χρι-
στοῦ Ἰησοῦ. ¹³ ἀδελφοί, ἐγὼ
ἐμυτὸν οὕτω λογίζομαι κατει-
ληφέναι· ἐν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω
ἐπιλανθανόμενος τοῖς δὲ ἔμπρο-
σθεν ἐπεκτεινόμενος ¹⁴ κατὰ σκο-
πὸν διώκω ἐπὶ τὸ βραβεῖον
τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ¹⁵ ὅσοι οὖν
τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ

τοὺς κύνας, προσέχετε τοὺς κακοὺς
ἐργάτας, προσέχετε τὴν κατατομήν·
³ διότι ἡμεῖς εἴμεθα ἡ περιτομή, οἱ
λατρεύοντες τὸν Θεὸν ἐν Πνεύματι
καὶ καυχώμενοι εἰς τὸν Χριστὸν Ἰη-
σοῦν καὶ μὴ ἔχοντες τὴν πεποιοῦσιν
ἐν τῇ σαρκί, ⁴ ἂν καὶ ἐγὼ ἔχω πεποι-
θῶσιν καὶ ἐν τῇ σαρκί. ἐάν τις ἄλλος
νομίζη ὅτι ἔχει πεποιοῦσιν ἐν τῇ
σαρκί, ἐγὼ περισσότερον· ⁵ περιτε-
τημένος τὴν ὀγδόην ἡμέραν, ἐκ
γένους Ἰσραὴλ, [ἐκ] φυλῆς Βενιαμίν,
Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον
Φαρισαῖος, ⁶ κατὰ ζῆλον διώκτης
τῆς ἐκκλησίας, κατὰ τὴν δικαιο-
σύνην τὴν διὰ τοῦ νόμου διατελέσας
ἄμεμπτος. ⁷ πλὴν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα
ἦσαν εἰς ἐμὲ κέρδη, ταῦτα ἐνόμισα
ζημίαν διὰ τὸν Χριστὸν· ⁸ μάλιστα
δὲ καὶ νομίζω τὰ πάντα ὅτι εἶναι
ζημίαι διὰ τὸ ἐξοχον τῆς γνώσεως
τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μου,
διὰ τὸν ὁποῖον ἐζημιώθην τὰ πάντα,
καὶ λογίζομαι ὅτι εἶναι σκύβαλα διὰ
να κερδήσω τὸν Χριστὸν ⁹ καὶ νὰ
εὗρεθῶ ἐν αὐτῷ μὴ ἔχων ἰδικήν μου
δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ἀλλὰ
τὴν διὰ πίστεως τοῦ Χριστοῦ, τὴν
δικαιοσύνην τὴν ἐκ Θεοῦ διὰ τῆς
πίστεως, ¹⁰ διὰ νὰ γνωρίσω αὐτὸν
καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐ-
τοῦ καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθημά-
των αὐτοῦ, συμμορφούμενος μὲ τὸν
θάνατον αὐτοῦ, ¹¹ ἴσως καταντήσω
εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν.
¹² οὐχὶ ὅτι ἔλαβον ἤδη [τὸ βραβεῖον]
ἢ ἔγεινα ἤδη τέλειος, τρέχω ὅμως
κατόπιν ἴσως λάβω [αὐτό], διὰ τὸ
ὁποῖον καὶ ἐλήφθην ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ. ¹³ ἀδελφοί, ἐγὼ δὲν
στοχάζομαι ἐμυτὸν ὅτι ἔλαβον
[αὐτό]· ἀλλ' ἐν [πράττω], τὰ μὲν
ὀπίσω λησμονῶν εἰς δὲ τὰ ἔμπροσθεν
ἐπεκτεινόμενος ¹⁴ τρέχω πρὸς τὸν
σκοπὸν διὰ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω
κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ. ¹⁵ ὅσοι λοιπὸν [εἴμεθα] τέ-
λειοι, τοῦτο ἄς φρονῶμεν· καὶ ἐάν

εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ Θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει. ¹⁶ πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν.

¹⁷ Συμμιμηταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. ¹⁸ πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, ¹⁹ ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες. ²⁰ ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ Σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ²¹ ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα.

4 Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτω στήκετε ἐν Κυρίῳ, ἀγαπητοί. ² Εὐδοίαν παρακαλῶ καὶ Συντύχην παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν Κυρίῳ. ³ καὶ ἐρωτῶ καὶ σέ, σύζυγε γνήσιε, συλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς.

⁴ Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. ⁵ τὸ ἐπικεκῶς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. ὁ Κύριος ἐγγύς. ⁶ μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωρίζεσθω πρὸς τὸν Θεόν. ⁷ καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρου-

ρονῇτέ τι ἄλλως πως, καὶ τοῦτο θέλει ἀποκαλύψει εἰς ἐσᾶς ὁ Θεός. ¹⁶ πλὴν εἰς ἐκεῖνο εἰς τὸ ὅποῖον ἐφθάσαμεν, ἃς περιπατῶμεν κατὰ τὸν αὐτὸν κανόνα, ἃς φρονῶμεν τὸ αὐτό.

¹⁷ Ἀδελφοί, συμμιμηταί μου γίνεσθε, καὶ παρατηρεῖτε τοὺς ὅσοι περιπατοῦσιν οὕτω, καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. ¹⁸ διότι περιπατοῦσι πολλοί, τοὺς ὁποίους σᾶς ἔλεγον πολλάκις, τώρα δὲ καὶ κλαίων λέγω, [ὅτι εἶναι] οἱ ἐχθροὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ. ¹⁹ τῶν ὁποίων τὸ τέλος [εἶναι] ἀπώλεια, τῶν ὁποίων ὁ Θεὸς [εἶναι] ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα [αὐτῶν εἶναι] ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἵτινες φρονοῦσι τὰ ἐπίγεια. ²⁰ διότι τὸ πολίτευμα ἡμῶν εἶναι ἐν οὐρανοῖς, ὁπόθεν καὶ προσμένομεν Σωτῆρα τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ²¹ ὅστις θέλει μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, ὥστε νὰ γείνη σύμμορφον μὲ τὸ σῶμα τῆς δόξης αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνέργειαν διὰ τῆς ὁποίας δύναται καὶ νὰ ὑποτάξῃ τὰ πάντα εἰς ἑαυτόν.

4 Ὅθεν, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτω στέκεσθε ἐν Κυρίῳ, ἀγαπητοί. ² Παρακαλῶ τὴν Εὐδοίαν παρακαλῶ καὶ τὴν Συντύχην νὰ φρονῶσι τὸ αὐτὸ ἐν Κυρίῳ. ³ καὶ παρακαλῶ καὶ σέ, σύντροφε γνήσιε, βοήθει αὐτάς, αἵτινες συνηγωνίσθησαν μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ εὐαγγέλιον ὁμοῦ καὶ μὲ τὸν Κλήμεντα καὶ τοὺς λοιποὺς συνεργούς μου, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα [εἶναι] ἐν βίβλῳ ζωῆς.

⁴ Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν θέλω εἰπεῖ, χαίρετε. ⁵ ἡ ἐπιεικεία σας ἃς γείνη γνωστὴ εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους. ὁ Κύριος [εἶναι] πλησίον. ⁶ μὴ μεριμνᾶτε περὶ μηδενός, ἀλλ' ἐν παντὶ [πράγματι] ἃς γνωρίζονται τὰ ζητήματά σας πρὸς τὸν Θεὸν μετ' εὐχαριστίας διὰ τῆς προσευχῆς καὶ τῆς δεήσεως. ⁷ καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα

ρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

⁸ Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἄγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε. ⁹ ἂ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

¹⁰ Ἐχάρην δὲ ἐν Κυρίῳ μεγάλως ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἡκαιρεῖσθε δέ. ¹¹ οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον ἐν οἷς εἰμι αὐτάρκης εἶναι. ¹² οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσι μεμύημαι καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι. ¹³ πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ. ¹⁴ πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει. ¹⁵ οἶδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππηῖοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινωνήσεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι, ¹⁶ ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἄπαξ καὶ δις εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε. ¹⁷ οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. ¹⁸ ἀπέχω δὲ πάντα, καὶ περισσεύω· πεπλήρωμαι δεξιόμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὁσμήν εὐωδίας, θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ. ¹⁹ ὁ δὲ Θεὸς μου πληρῶσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ ἐν δόξῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ²⁰ Τῷ δὲ Θεῷ καὶ Πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

πάντα νοῦν θέλει διαφυλάξει τὰς καρδίας σας καὶ τὰ διανοήματά σας διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁸ Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα εἶναι ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα καθαρά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφημα, ἂν [ὑπάρχῃ] τις ἀρετὴ καὶ ἐάν τις ἔπαινος, ταῦτα συλλογίζεσθε. ⁹ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράττετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης θέλει εἶσθαι μεθ' ὑμῶν.

¹⁰ Ἐχάρην δὲ ἐν Κυρίῳ μεγάλως ὅτι τῷρᾳ τέλος πάντων ἐδείξατε ἀναθάλλουσαν τὴν ὑπὲρ ἐμοῦ φροντίδα· περὶ τοῦ ὁποίου καὶ ἐφροντίζετε, πλὴν δὲν εἶχετε εὐκαιρίαν. ¹¹ οὐχὶ ὅτι λέγω [τοῦτο] διότι ὑστεροῦμαι· ἐπειδὴ ἐγὼ ἔμαθον νὰ ᾔμαι αὐτάρκης εἰς ὅσα ἔχω. ¹² ἐξεύρω νὰ ταπεινώωμαι, ἐξεύρω καὶ νὰ περισσεύωμαι· ἐν παντὶ [τόπῳ] καὶ κατὰ πάντα εἶμαι δεδιδαγμένος καὶ νὰ χορτάζωμαι καὶ νὰ πεινῶ, καὶ νὰ περισσεύωμαι καὶ νὰ ὑστερῶμαι. ¹³ τὰ πάντα δύναμαι διὰ τοῦ ἐνδυναμοῦντός με Χριστοῦ. ¹⁴ πλὴν καλῶς ἐπράξατε γενόμενοι συγκοινωνοὶ εἰς τὴν θλίψιν μου. ¹⁵ ἐξεύρετε δὲ καὶ σεῖς, Φιλιππηῖοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία ἐκκλησία συνεκοινώνησε μετ' ἐμοῦ περὶ δόσεως καὶ λήψεως εἰμὴ σεῖς μόνοι, ¹⁶ διότι καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἅπαξ καὶ δις μοι ἐπέμψατε εἰς τὴν χρείαν [μου]. ¹⁷ οὐχὶ ὅτι ζητῶ τὸ δῶρον, ἀλλὰ ζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λογαρισμὸν σας. ¹⁸ ἔχω ὅμως πάντα, καὶ περισσεύομαι· ἐνεπλήσθην δεχθεὶς παρὰ τοῦ Ἐπαφροδίτου τὰ [σταλέντα] ἀπὸ σας, ὁσμήν εὐωδίας, θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον εἰς τὸν Θεόν. ¹⁹ ὁ δὲ Θεὸς μου θέλει ἐκπληρώσει πᾶσαν χρείαν σας κατὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ ἐν δόξῃ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ²⁰ Εἰς δὲ τὸν Θεόν καὶ Πατέρα ἡμῶν [ἔστω] ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

²¹ Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. ²² ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας.

²³ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

²¹ Ἀσπάσθητε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. σᾶς ἀσπάζονται οἱ μετ' ἐμοῦ ἀδελφοί. ²² σᾶς ἀσπάζονται πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Καίσαρος.

²³ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ [εἴη] μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, ² τοῖς ἐν Κολοσσαῖς ἀγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

³ Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, ⁴ ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, ⁵ διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου ⁶ τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ ἔστι καρποφορούμενον καὶ αὐξανόμενον καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ, ⁷ καθὼς καὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ, ⁸ ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν Πνεύματι. ⁹ Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ πανόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῇτε τὴν

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, ² πρὸς τοὺς ἀγίους καὶ πιστοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς τοὺς ἐν Κολοσσαῖς· χάρις [εἴη] ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

³ Εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ προσευχόμενοι πάντοτε ὑπὲρ ὑμῶν, ⁴ ἀκούσαντες τὴν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν πίστιν σας καὶ τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους ἀγάπην, ⁵ διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποτεταμειυμένην διὰ σας ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τὴν ὁποῖαν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου ⁶ τὸ ὁποῖον ἦλθεν εἰς ἐσᾶς καθὼς καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ καρποφορεῖ καθὼς καὶ εἰς ἐσᾶς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐγνωρίσατε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ, ⁷ καθὼς καὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅστις εἶναι διὰ σας πιστὸς διάκονος τοῦ Χριστοῦ, ⁸ ὅστις καὶ ἐφανέρωσεν εἰς ἡμᾶς τὴν ἐν Πνεύματι ἀγάπην σας. ⁹ Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν δὲν παύομεν προσευχόμενοι διὰ σας, καὶ δεόμενοι νὰ ἐμπλησθῇτε ἀπὸ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ θελήματος

ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ, ¹⁰ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρεσκείαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ, ¹¹ ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν, ¹² μετὰ χαρᾶς εὐχαριστοῦντες τῷ Πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ¹³ ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ. ¹⁴ ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν. ¹⁵ ὃς ἐστὶν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, ¹⁶ ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι. τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται. ¹⁷ καὶ αὐτός ἐστι πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκε, ¹⁸ καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας. ὃς ἐστὶν ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων, ¹⁹ ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησε πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι. ²⁰ καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²¹ καὶ ὑμᾶς ποτὲ ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς, ²² νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου, παραστήσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ,

αὐτοῦ μετὰ πάσης σοφίας καὶ πνευματικῆς συνέσεως, ¹⁰ διὰ νὰ περιπατήσητε ἀξίως τοῦ Κυρίου εὐαρεστοῦντες κατὰ πάντα, καρποφοροῦντες εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ αὐξανόμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ, ¹¹ ἐνδυναμούμενοι ἐν πάσῃ δυνάμει κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν, ¹² μετὰ χαρᾶς εὐχαριστοῦντες τὸν Πατέρα ὅστις ἔκαμεν ἡμᾶς ἀξίους τῆς μερίδος τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ¹³ ὅστις ἡλευθέρωσεν ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους, καὶ μετέφερεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτοῦ Υἱοῦ. ¹⁴ εἰς τὸν ὅποιον ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν. ¹⁵ ὅστις εἶναι εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, ¹⁶ ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ ἐκτίσθησαν τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι. τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἐκτισθῆσαν. ¹⁷ καὶ αὐτὸς εἶναι πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα συντηροῦνται δι' αὐτοῦ, ¹⁸ καὶ αὐτὸς εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας. ὅστις εἶναι ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, διὰ νὰ γείνη αὐτὸς πρωτεύων εἰς τὰ πάντα, ¹⁹ διότι ἐν αὐτῷ ἡὐδόκησεν [ὁ Πατὴρ] νὰ κατοικήσῃ πᾶν τὸ πλήρωμα. ²⁰ καὶ δι' αὐτοῦ νὰ συνδιαλλάξῃ τὰ πάντα πρὸς ἑαυτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ, εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²¹ καὶ σᾶς οἵτινες ἦσθε ποτὲ ἀπηλλοτριωμένοι καὶ ἐχθροὶ κατὰ τὴν διάνοιαν μὲ τὰ ἔργα τὰ πονηρά, ²² τώρα ὅμως διήλλαξε [πρὸς ἑαυτόν] διὰ τοῦ σώματος τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου, διὰ νὰ σᾶς παραστήσῃ ἐνώπιον αὐτοῦ ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους,

²³ εἴ γε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἐδραῖοι καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.

²⁴ Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἡ ἐκκλησία, ²⁵ ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ²⁶ τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν, νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ²⁷ οἷς ἠθέλησεν ὁ Θεὸς γνωρίσαι τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστι Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς τῆς δόξης. ²⁸ ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ²⁹ εἰς ὃ καὶ κοπιῶ ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

2 Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασιν τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, ² ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πάντα πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ, ³ ἐν ᾧ εἰσὶ πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι. ⁴ Τοῦτο δὲ λέγω ἵνα μὴ τις ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ. ⁵ εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκί

²³ ἂν ἐπιμένητε εἰς τὴν πίστιν τεθεμελιωμένοι καὶ στερεοὶ καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου τὸ ὁποῖον ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος εἰς πᾶσαν τὴν κτίσιν τὴν ὑπὸ τὸν οὐρανόν, τοῦ ὁποίου ἐγὼ ὁ Παῦλος ἔγεινα ὑπηρέτης.

²⁴ Τώρα χαίρω εἰς τὰ παθήματά μου διὰ σας, καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ ἐκκλησία, ²⁵ τῆς ὁποίας ἐγὼ ἔγεινα ὑπηρέτης κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ τὴν εἰς ἐμὲ δοθεῖσαν διὰ σας, διὰ νὰ ἐκπληρώσω [τὸ κήρυγμα] τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ²⁶ τὸ μυστήριον τὸ [ὁποῖον ἦτο] ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν, τώρα δὲ ἐφανερώθη εἰς τοὺς ἁγίους αὐτοῦ, ²⁷ εἰς τοὺς ὁποίους ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ φανερώσῃ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου εἰς τὰ ἔθνη, ὅστις εἶναι ὁ Χριστὸς εἰς ἐσᾶς, ἡ ἐλπίς τῆς δόξης. ²⁸ τὸν ὁποῖον ἡμεῖς κηρύττομεν νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, διὰ νὰ παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ²⁹ εἰς τὸ ὁποῖον καὶ κοπιᾶζω ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ μετὰ δυνάμεως.

2 Διότι θέλω νὰ ἐξεύρητε ὁποῖον μέγαν ἀγῶνα ἔχω διὰ σας καὶ τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ καὶ [τοὺς] ὅσοι δὲν εἶδον τὸ πρόσωπόν μου σωματικῶς, ² διὰ νὰ παρηγορηθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἐνωθέντων ὁμοῦ ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πάντα πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, ὥστε νὰ γνωρίσωσι τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ, ³ ἐν τῷ ὁποίῳ εἶναι κεκρυμμένοι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως. ⁴ Λέγω δὲ τοῦτο, διὰ νὰ μὴ σᾶς ἐξαπατᾷ τις με πιθανολογίαν. ⁵ διότι ἂν καὶ κατὰ

ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἶμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν.

⁶ Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, ⁷ ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ βεβαιούμενοι ἐν τῇ πίστει καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ. ⁸ Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν. ⁹ ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, ¹⁰ καὶ ἔστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ¹¹ ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ ἐν τῇ ἀπεκδόσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, ¹² συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν. ¹³ καὶ ὑμᾶς, νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασι καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκός ὑμῶν, συνεζωοποίησεν ὑμᾶς σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα, ¹⁴ ἔξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἤρκεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ. ¹⁵ ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.

¹⁶ Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας ἢ σαββάτων, ¹⁷ ἃ ἔστι σκια τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. ¹⁸ μηδεὶς ὑμᾶς κατα-

τὸ σῶμα ἡμαῖ ἀπών, μετ' ὃμας εἶμαι μετ' ὑμῶν, χαίρων καὶ βλέπων τὴν τάξιν σας καὶ τὴν σταθερότητα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεώς σας.

¹⁹ Καθὼς λοιπὸν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, ⁷ ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ στερεούμενοι ἐν τῇ πίστει καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες ἐν αὐτῇ μετὰ εὐχαριστίας. ⁸ Βλέπετε μὴ σᾶς ἐξαπατήσῃ τις διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ματαίας ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐχὶ κατὰ Χριστόν. ⁹ διότι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, ¹⁰ καὶ εἰσθε πλήρεις ἐν αὐτῷ, ὅστις εἶναι ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ¹¹ εἰς τὸν ὁποῖον καὶ περιετμήθητε μετ' αὐτοῦ περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ ἀπεκδυθέντες τὸ σῶμα τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός, διὰ τῆς περιτομῆς τοῦ Χριστοῦ, ¹² συνταφέντες μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ βαπτίσματι, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ συνανέστητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ ὅστις ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν. ¹³ καὶ ἔσας, ὄντας νεκροὺς εἰς τὰ ἁμαρτήματα καὶ τὴν ἀκροβυστίαν τῆς σαρκός σας, συνεζωοποίησε μετ' αὐτοῦ, συγχωρήσας εἰς ἔσας πάντα τὰ πταίσματα, ¹⁴ ἔξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον [συνιστάμενον] εἰς διατάγματα τὸ ὁποῖον ἦτο ἐναντίον εἰς ἡμᾶς, καὶ ἀφῆρεσεν αὐτὸ ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. ¹⁵ [καὶ] ἀπογυμνώσας τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας παρεδειγμάτεσε παρρησίᾳ, θριαμβεύσας κατ' αὐτῶν ἐπ' αὐτοῦ.

¹⁶ Ἄς μὴ σᾶς κρίνῃ λοιπὸν μηδεὶς διὰ φαγητὸν ἢ διὰ ποτὸν ἢ διὰ λόγον ἑορτῆς ἢ νουμηνίας ἢ σαββάτων, ¹⁷ τὰ ὁποῖα εἶναι σκια τῶν μελλόντων, τὸ σῶμα ὅμως [εἶναι] τοῦ Χριστοῦ. ¹⁸ ἄς μὴ σᾶς στερήσῃ μηδεὶς

βραβεύετω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἐώρακεν ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοῦς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, ¹⁹ καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἀφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον αὖξει τὴν αὖξησιν τοῦ Θεοῦ.

²⁰ Εἰ οὖν ἀπεθάνετε σὺν τῷ Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε, ²¹ μὴ ἄψῃ μηδὲ γένεσιν μηδὲ θίγῃς, ²² ἃ ἐστὶ πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει, κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων; ²³ ἅτινά ἐστι λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκίᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

3 Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστὸς ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος, ² τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ³ ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ. ⁴ ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.

⁵ Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρία, ⁶ δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας, ⁷ ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζήτε ἐν αὐτοῖς. ⁸ νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργὴν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν. ⁹ μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ ¹⁰ καὶ

τοῦ βραβείου μὲ προσποιήσιν ταπεινοφροσύνης καὶ μὲ θρησκείαν τῶν ἀγγέλων, ἐμβατεύων εἰς [πράγματα] τὰ ὅποια δὲν εἶδε, ματαίως φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοῦς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, ¹⁹ καὶ μὴ κρατῶν τὴν κεφαλὴν, [τὸν Χριστόν,] ἐκ τοῦ ὁποίου ὅλον τὸ σῶμα διὰ τῶν ἀρμῶν καὶ συνδέσμων διατηρούμενον καὶ συνδεόμενον αὖξάνει κατὰ τὴν αὖξησιν τοῦ Θεοῦ.

²⁰ Ἐὰν λοιπὸν ἀπεθάνετε μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, διὰ τί ὡς ζῶντες ἐν τῷ κόσμῳ ὑπόκεισθε εἰς διατάγματα, ²¹ μὴ πιάσης μὴ γευθῆς μὴ ἐγγίσης, ²² τὰ ὅποια πάντα φθείρονται διὰ τῆς χρήσεως, κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ τὰς διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων; ²³ τὰ ὅποια ἔχουσι φαινόμενον μόνον σοφίας εἰς ἐθελοθρησκίαν καὶ ταπεινοφροσύνην καὶ σκληραγωγίαν τοῦ σώματος, εἰς οὐδεμίαν τιμὴν ἔχοντα τὴν εὐχαρίστησιν τῆς σαρκός.

3 Ἐὰν λοιπὸν συνανέστητε μετὰ τοῦ Χριστοῦ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, ὅπου εἶναι ὁ Χριστὸς καθήμενος ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ² τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ³ διότι ἀπεθάνετε, καὶ ἡ ζωὴ σας εἶναι κεκρυμμένη μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Θεῷ. ⁴ ὅταν ὁ Χριστὸς, ἡ ζωὴ ἡμῶν, φανερωθῇ, τότε καὶ σεῖς μετ' αὐτοῦ θέλετε φανερωθῇ ἐν δόξῃ.

⁵ Νεκρώσατε λοιπὸν τὰ μέλη σας τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις εἶναι εἰδωλολατρεία, ⁶ διὰ τὰ ὅποια ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας, ⁷ εἰς τὰ ὅποια καὶ σεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζήτε ἐν αὐτοῖς. ⁸ τώρα ὅμως ἀπορρίψατε καὶ σεῖς [ταῦτα] πάντα, ὀργὴν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματός σας. ⁹ μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀφοῦ ἀπεκδύθητε τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον μετὰ τῶν πράξεων αὐτοῦ ¹⁰ καὶ ἐνδύ-

ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαι-
νούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα
τοῦ κτίσαντος αὐτόν, ¹¹ ὅπου οὐκ
ἐνι Ἑλλήν καὶ Ἰουδαῖος, περι-
τομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος,
Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ
τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χρι-
στός. ¹² Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς
ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ
ἡγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ,
χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην,
πραότητα, μακροθυμίαν, ¹³ ἀνε-
χόμενοι ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι
ἑαυτοῖς ἕάν τις πρὸς τινα ἔχη
μομφήν· καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς
ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ ὑμεῖς·
¹⁴ ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγά-
πην, ἣτις ἐστὶ σύνδεσμος τῆς
τελειότητος. ¹⁵ καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ
Θεοῦ βραβενέτω ἐν ταῖς καρ-
δίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε
ἐν ἐνὶ σώματι· καὶ εὐχάριστοι
γίνεσθε. ¹⁶ ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ
ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως ἐν
πάσῃ σοφίᾳ· διδάσκοντες καὶ
νουθετοῦντες ἑαυτοὺς ψαλμοῖς
καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευμα-
τικαῖς, ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν τῇ
καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. ¹⁷ καὶ
πᾶν ὃ τι ἂν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν
ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι Κυρίου
Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ
Πατρὶ δι' αὐτοῦ.

¹⁸ Αἱ γυναῖκες ὑποτάσσεσθε τοῖς
ἀνδράσιν, ὡς ἀνῆκεν ἐν Κυρίῳ.
¹⁹ Οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖ-
κας καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς
αὐτάς. ²⁰ Τὰ τέκνα ὑπακούετε
τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα· τοῦ-
το γὰρ ἐστὶν· εὐάρεστον τῷ
Κυρίῳ. ²¹ Οἱ πατέρες μὴ ἐρεθί-
ζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ
ἀθυμῶσιν. ²² Οἱ δοῦλοι ὑπακούετε
κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα
κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείᾳ
ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἀπλό-
τητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν Θεόν.
²³ καὶ πᾶν ὃ τι ἕάν ποιῆτε, ἐκ

θητε τὸν νέον τὸν ἀνακαινίζόμενον
εἰς ἐπίγνωσιν κατὰ τὴν εἰκόνα τοῦ
κτίσαντος αὐτόν, ¹¹ ὅπου δὲν εἶναι
Ἑλλήν καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ
ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης,
δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα
καὶ ἐν πᾶσιν [εἶναι] ὁ Χριστός.
¹² Ἐνδύθητε λοιπόν, ὡς ἐκλεκτοὶ
τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ ἡγαπημένοι,
σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, χρηστότητα,
ταπεινοφροσύνην, πραότητα, μακρο-
θυμίαν, ¹³ ὑποφέροντες ἀλλήλους
καὶ συγχωροῦντες εἰς ἀλλήλους
ἕάν τις ἔχη παράπονον κατὰ τινος·
καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς συνεχώρησεν
εἰς ἐσθς, οὕτω καὶ σεις· ¹⁴ καὶ ἐν
πᾶσι τούτοις [ἐνδύθητε] τὴν ἀγάπην,
ἣτις εἶναι σύνδεσμος τῆς τελειότητος.
¹⁵ καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἃς βασιλεύῃ
ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς τὴν
ὁποίαν καὶ προσεκλήθητε εἰς ἐν
σῶμα· καὶ γίνεσθε εὐγνώμονες.
¹⁶ ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἃς κατοικῇ
ἐν ὑμῖν πλουσίως μετὰ πάσης
σοφίας· διδάσκοντες καὶ νουθε-
τοῦντες ἀλλήλους μὲ ψαλμοὺς καὶ
ὕμνους καὶ ᾠδὰς πνευματικὰς, ἐν
χάριτι ψάλλοντες ἐκ τῆς καρδίας
ὑμῶν πρὸς τὸν Κύριον. ¹⁷ καὶ πᾶν
ὃ,τι ἂν πράττητε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ,
πάντα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ [πράττετε], εὐχαριστοῦντες
δι' αὐτοῦ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα.

¹⁸ Αἱ γυναῖκες ὑποτάσσεσθε εἰς
τοὺς ἄνδρας σας, καθὼς πρέπει ἐν
Κυρίῳ. ¹⁹ Οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς
γυναῖκας [σας] καὶ μὴ ἤσθε πικροὶ
πρὸς αὐτάς. ²⁰ Τὰ τέκνα ὑπα-
κούετε εἰς τοὺς γονεῖς κατὰ πάντα·
διότι τοῦτο εἶναι εὐάρεστον εἰς τὸν
Κύριον. ²¹ Οἱ πατέρες μὴ ἐρεθίζετε
τὰ τέκνα σας, διὰ νὰ μὴ μικροψυχῶ-
σιν. ²² Οἱ δοῦλοι ὑπακούετε κατὰ
πάντα εἰς τοὺς κατὰ σάρκα κυρίους
[σας], οὐχὶ μὲ ὀφθαλμοδουλείᾳ ὡς
ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλὰ μὲ ἀπλότητα
καρδίας, φοβούμενοι τὸν Θεόν.
²³ καὶ πᾶν ὃ,τι ἂν πράττητε, ἐκ ψυχῆς

ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ Κυρίῳ
καὶ οὐκ ἀνθρώποις, ²⁴ εἰδότες
ὅτι ἀπὸ Κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν
ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ
γὰρ Κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε.
²⁵ ὁ δὲ ἀδικῶν κομιεῖται ὁ
ἠδίκησε, καὶ οὐκ ἔστι προσω-
ποληψία.

4 Οἱ κύριοι τὸ δίκαιον καὶ τὴν
ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε,
εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε Κύριον
ἐν οὐρανοῖς.

² Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε,
γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχα-
ριστίᾳ, ³ προσευχόμενοι ᾧα καὶ
περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ
ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, λαλήσῃαι τὸ
μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι' ὃ
καὶ δέδεμαι, ⁴ ἵνα φανερώσω
αὐτὸ ὡς δεῖ με λαλήσαι. ⁵ Ἐν
σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς
ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζό-
μενοι. ⁶ ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε
ἐν χάριτι, ἅλατι ἡρτυμένος,
εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ
ἀποκρίνεσθαι.

⁷ Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει
ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελ-
φὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ
σύνδουλος ἐν Κυρίῳ, ⁸ ὃν ἔπε-
μψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο,
ἵνα γνῶ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ
παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν,
⁹ σὺν Ὁνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ
ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ
ὑμῶν· πάντα ὑμῖν γνωριοῦσι τὰ
ῥῶδε.

¹⁰ Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρ-
χος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ
Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ
οὗ ἐλάβετε ἐντολὰς· ἐὰν ἔλθῃ
πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν, ¹¹ καὶ
Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰουστός, οἱ
ὄντες ἐκ περιτομῆς, οὗτοι μόνοι
συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι
παρηγορία. ¹² ἀσπάζεται ὑμᾶς
Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δούλος

ἐργάζεσθε, ὡς εἰς τὸν Κύριον καὶ
οὐχὶ εἰς ἀνθρώπους, ²⁴ ἐξεύροντες
ὅτι ἀπὸ τοῦ Κυρίου θέλετε λάβει
τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας·
διότι εἰς τὸν Κύριον Χριστὸν δου-
λεύετε. ²⁵ ὅστις ὅμως ἀδικεῖ θέλει
λάβει τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ,
καὶ δὲν ὑπάρχει προσωποληψία.

4 Οἱ κύριοι ἀποδίδετε εἰς τοὺς
δούλους [σας] τὸ δίκαιον καὶ
τὸ ἴσον, ἐξεύροντες ὅτι καὶ σεῖς
ἔχετε Κύριον ἐν οὐρανοῖς.

² Ἐμμένετε εἰς τὴν προσευχὴν,
ἀγρυπνοῦντες εἰς αὐτὴν μετὰ εὐχα-
ριστίας, ³ προσευχόμενοι ἐνταυτῷ
καὶ περὶ ἡμῶν, νὰ ἀνοίξῃ εἰς ἡμᾶς ὁ
Θεὸς θύραν τοῦ λόγου, διὰ νὰ λαλή-
σωμεν τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ,
διὰ τὸ ὅποιον καὶ εἶμαι δεδεδεμένος,
⁴ διὰ νὰ φανερώσω αὐτὸ καθὼς πρέ-
πει νὰ λαλήσω. ⁵ Περιπατεῖτε ἐν
φρονήσει πρὸς τοὺς ἔξω, ἐξαγοραζό-
μενοι τὸν καιρὸν. ⁶ ὁ λόγος σας [ᾧς
ἦναι] πάντοτε μετὰ χάριν, ἡρτυμένος
μετὰ ἄλας, διὰ νὰ ἐξεύρητε πῶς πρέπει
νὰ ἀποκρίνησθε πρὸς ἕνα ἕκαστον.

⁷ Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα θέλει σᾶς
φανερῶσαι ὁ Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς
ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ
σύνδουλος ἐν Κυρίῳ, ⁸ τὸν ὅποιον
ἔπεμψα πρὸς ἐσᾶς δι' αὐτὸ τοῦτο,
διὰ νὰ μάθῃ τὴν κατάστασίν σας
καὶ νὰ παρηγορήσῃ τὰς καρδίας
σας, ⁹ μετὰ τοῦ Ὁνησίμου τοῦ
πιστοῦ καὶ ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ, ὅστις
εἶναι ἀπὸ σας· θέλουσι σᾶς φανε-
ρώσει πάντα τὰ ἔδω.

¹⁰ Σᾶς ἀσπάζεται Ἀρίσταρχος ὁ
συναιχμάλωτός μου, καὶ Μάρκος ὁ
ἀνεψιὸς τοῦ Βαρνάβα, περὶ τοῦ
ὁποίου ἐλάβετε παραγγελίας· ἐὰν
ἔλθῃ πρὸς ἐσᾶς, ὑποδέχθητε αὐτόν,
¹¹ καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰουστός,
οἵτινες εἶναι ἐκ τῆς περιτομῆς,
οὗτοι μόνοι [εἶναι] συνεργοὶ [μου]
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες
ἔγειναν εἰς ἐμὲ παρηγορία. ¹² σᾶς
ἀσπάζεται ὁ Ἐπαφρᾶς ὅστις [εἶναι]

Χριστοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ πεπληρωμένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ Θεοῦ.¹³ μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ζῆλον πολλὸν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει.¹⁴ ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἱατρὸς ὁ ἀγαπητὸς καὶ Δημᾶς.¹⁵ ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφούς καὶ Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν.¹⁶ καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέᾳ ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε.¹⁷ καὶ εἶπατε Ἀρχίππῳ· βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.¹⁸ Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. μνημονεύετε μου τῶν δεσμῶν. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν· ἀμήν.

ἀπό σας, ὁ δοῦλος τοῦ Χριστοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος διὰ σας ἐν ταῖς προσευχαῖς, διὰ νὰ σταθῇτε τέλειοι καὶ πλήρεις εἰς πᾶν θέλημα τοῦ Θεοῦ.¹³ διότι μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι ἔχει ζῆλον πολλὸν διὰ σας καὶ τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τοὺς ἐν Ἱεραπόλει.¹⁴ σᾶς ἀσπάζεται Λουκᾶς ὁ ἱατρὸς ὁ ἀγαπητὸς καὶ ὁ Δημᾶς.¹⁵ ἀσπάσθητε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφούς καὶ τὸν Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν.¹⁶ καὶ ἀφοῦ ἀναγνωσθῇ μετὰ ξύ σας ἡ ἐπιστολή, κάμετε νὰ ἀναγνωσθῇ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Λαοδικέων, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας νὰ ἀναγνώσθητε καὶ σεῖς.¹⁷ καὶ εἶπατε πρὸς τὸν Ἀρχιππον· πρόσεχε εἰς τὴν διακονίαν τὴν ὁποίαν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ, διὰ νὰ ἐκπληροῖς αὐτήν.¹⁸ Ὁ ἀσπασμὸς [ἐγράφη] μετὰ τὴν χεῖρα ἐμοῦ τοῦ Παύλου. ἐνθυμεῖσθε τὰ δεσμὰ μου. Ἡ χάρις [εἶη] μεθ' ὑμῶν· ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α'

1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ Πατρὶ καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

² Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν, μνεῖαν ὑμῶν ποιοῦμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν, ³ ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡμῶν, ⁴ εἰδότες, ἀδελφοί ἡγαπημένοι ὑπὸ Θεοῦ, τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν, ⁵ ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ

1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ τῷ Πατρὶ καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις [εἶη] ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

² Εὐχαριστοῦμεν πάντοτε τὸν Θεὸν περὶ πάντων ὑμῶν, καὶ σᾶς μνημονεύομεν ἐν ταῖς προσευχαῖς ἡμῶν, ³ ἀδιαλείπτως ἐνθυμούμενοι τὸ εἰς τὴν πίστιν ἔργον σας καὶ τὸν κόπον τῆς ἀγάπης καὶ τὴν ὑπομονὴν τῆς ἐλπίδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡμῶν, ⁴ ἐξεύροντες, ἀδελφοί ἡγαπημένοι ὑπὸ Θεοῦ, τὴν ἐκλογὴν σας, ⁵ διότι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν δὲν ἔγεινεν εἰς ἐσᾶς ἐν λόγῳ

ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ, καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς. ⁶ καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ Κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς Πνεύματος Ἀγίου, ⁷ ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπους πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ. ⁸ ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχρηται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἢ πίστις ὑμῶν ἢ πρὸς τὸν Θεὸν ἐξελέλυθεν, ὥστε μὴ χρεῖαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι. ⁹ αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὅποιαν εἴσοδον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν Θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων δουλεύειν Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, ¹⁰ καὶ ἀναμένειν τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἡγείρεται ἐκ τῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν τὸν ὀνόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.

2 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν, ² ἀλλὰ προπαθόντες καὶ ὕβρισθέντες, καθὼς οἴδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαρησιασάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι. ³ ἢ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, οὔτε ἐν δόλῳ. ⁴ ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ τῷ Θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν. ⁵ οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας ἐγενήθημεν καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας, Θεὸς μάρτυς, ⁶ οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν οὔτε ἀπ'

μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ, καθὼς ἐξεύρετε ὅποιοι ὑπῆρξαμεν μετὰξὺ σας διὰ σας. ⁶ καὶ σεῖς ἐγείνετε μιμηταὶ ἡμῶν καὶ τοῦ Κυρίου, δεχθέντες τὸν λόγον ἐν [μέσῳ] πολλῆς θλίψεως μετὰ χαρᾶς Πνεύματος Ἀγίου, ⁷ ὥστε ἐγείνετε τύποι εἰς πάντας τοὺς πιστεύοντας ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ τῇ Ἀχαΐᾳ. ⁸ διότι ἀπὸ σας ἐξήχησεν ὁ λόγος τοῦ Κυρίου οὐχὶ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἔφθασεν [ἢ φήμῃ] τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πίστεώς σας, ὥστε ἡμεῖς δὲν ἔχομεν χρεῖαν νὰ λαλῶμέν τι. ⁹ διότι αὐτοὶ διηγούνται περὶ ἡμῶν ὅποιαν εἴσοδον ἐλάβομεν πρὸς ἐσᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν Θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων διὰ νὰ δουλεύητε Θεὸν ζῶντα καὶ ἀληθινόν, ¹⁰ καὶ νὰ προσμένητε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, τὸν ὅποιον ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν, τὸν Ἰησοῦν, ὅστις ἐλευθερόνει ἡμᾶς ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς.

2 Διότι σεῖς ἐξεύρετε, ἀδελφοί, τὴν πρὸς ἐσᾶς εἴσοδον ἡμῶν, ὅτι δὲν ἔγινε ματαία, ² ἀλλὰ καὶ προπαθόντες καὶ ὕβρισθέντες, καθὼς ἐξεύρετε, ἐν Φιλίπποις, ἐλάβομεν θάρρος εἰς τὸν Θεὸν ἡμῶν νὰ λαλήσωμεν πρὸς ἐσᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ μὲ πολὺν ἀγῶνα. ³ διότι ἢ προτροπὴ ἡμῶν δὲν [ἦτο] ἐκ πλάνης οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, οὔτε μετὰ δόλου. ⁴ ἀλλὰ καθὼς ἐδοκιμάσθημεν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ ἐμπιστευθῶμεν τὸ εὐαγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν, οὐχὶ ὡς ἀρέσκοντες εἰς ἀνθρώπους, ἀλλ' εἰς τὸν Θεὸν τὸν δοκιμάζοντα τὰς καρδίας ἡμῶν. ⁵ διότι οὔτε λόγον κολακείας μετεχειρίσθημεν ποτε καθὼς ἐξεύρετε, οὔτε πρόφασιν πλεονεξίας, μάρτυς ὁ Θεός, ⁶ οὔτε ἐζητήσαμεν δόξαν ἐξ ἀνθρώπων, οὔτε ἀφ' ὑμῶν οὔτε

ἄλλων, ⁷ δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι, ἀλλ' ἐγενήθημεν ἥπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ἂν τροφὸς θάλπη τὰ ἐαυτῆς τέκνα. ⁸ οὕτως ὁμιρούμενοι ὑμῶν εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐαυτῶν ψυχὰς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν γεγέννησθε. ⁹ μνημονεύετε γάρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς γὰρ καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαι τινα ὑμῶν ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ. ¹⁰ ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ Θεὸς ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν, ¹¹ καθάπερ οἴδατε ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν ὡς πατὴρ τέκνα ἐαυτοῦ ¹² παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι καὶ μαρτυρόμενοι εἰς τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἐαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν. ¹³ Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν τοῦ Θεοῦ ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καθὼς ἐστὶν ἀληθῶς, λόγον Θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν. ¹⁴ ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι τὰ αὐτὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ¹⁵ τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς ἰδίους προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάντων, καὶ Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων, ¹⁶ κωλόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς

ἀπ' ἄλλων, ⁷ [καίτοι] δυνάμενοι νὰ δίδωμεν βάρος ὡς ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἐστάθημεν γλυκεῖς ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν, καθὼς ἡ τροφὸς περιθάλλει τὰ ἐαυτῆς τέκνα. ⁸ οὕτως ἔχοντες ἐνθερμον ἀγάπην πρὸς ἐσᾶς εὐχαριστοῦμεθα νὰ μεταδώσωμεν οὐχὶ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν, ἐπειδὴ ἐστάθητε ἀγαπητοὶ εἰς ἡμᾶς. ⁹ διότι ἐνθυμεῖσθε, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· ἐπειδὴ νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι διὰ νὰ μὴ ἐπιβαρύνωμέν τινα ἐξ ὑμῶν ἐκηρύξαμεν εἰς ἐσᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ. ¹⁰ σεῖς [εἴσθε] μάρτυρες καὶ ὁ Θεὸς ὅτι ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ἐφάρθημεν πρὸς ἐσᾶς τοὺς πιστεύοντας, ¹¹ καθὼς ἐξεύρετε ὅτι ἕνα ἕκαστον ὑμῶν ὡς πατὴρ τὰ ἐαυτοῦ τέκνα ¹² σᾶς προετρέπομεν καὶ παρηγοροῦμεν καὶ διημαρτυροῦμεθα, διὰ νὰ περιπατήσητε ἀξίως τοῦ Θεοῦ τοῦ προσκαλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἐαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν. ¹³ Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεὸν ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τὸν ὁποῖον ἠκούσατε παρ' ἡμῶν ἐδέχθητε [αὐτόν] οὐχὶ [ὡς] λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καθὼς εἶναι ἀληθῶς, λόγον Θεοῦ, ὅστις καὶ ἐνεργεῖται μεταξὺ ὑμῶν τῶν πιστευόντων. ¹⁴ διότι σεῖς ἐγείνετε, ἀδελφοί, μιμηταὶ τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ αἵτινες εἶναι ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἐπειδὴ καὶ σεῖς ἐπάθετε τὰ αὐτὰ ὑπὸ τῶν ἰδίων [ὑμῶν] ὁμοεθνῶν καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ¹⁵ οἵτινες καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν ἐθανάτωσαν καὶ τοὺς ἰδίους [αὐτῶν] προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐξεδίωξαν, καὶ εἰς τὸν Θεὸν δὲν ἀρέσκουσι, καὶ εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους [εἶναι] ἐναντίοι, ¹⁶ ἐμποδιζόντες ἡμᾶς νὰ λαλήσωμεν πρὸς τὰ ἔθνη διὰ νὰ σωθῶσι, διὰ νὰ ἀναπληρώσωσι τὰς ἀμαρτίας

ἀμαρτίας πάντοτε. ἔφθασε δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος.

¹⁷ Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας, προσώπων οὐ καρδία, περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ. ¹⁸ διὸ ἠθέλησαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος, καὶ ἅπαξ καὶ δῖς, καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς. ¹⁹ τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπίς ἢ χαρὰ ἢ στέφανος καυχήσεως; ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; ²⁰ ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρὰ.

3 Διὸ μηκέτι στέγοντες εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι, ² καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ στηριξάαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑμᾶς περὶ τῆς πίστεως ὑμῶν, ³ τὸ μηδένα σαλνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσι ταύταις. αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα. ⁴ καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἤμεν, προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο καὶ οἴδατε. ⁵ διὰ τοῦτο καὶ γὰρ μηκέτι στέγων ἐπεμψα εἰς τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μή πως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν. ⁶ Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν καὶ εὐαγγελισσαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνησίαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς, ⁷ διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως. ⁸ ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς στήκητε ἐν

ἐαυτῶν πάντοτε. ἔφθασε δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ μέχρι τέλους.

¹⁷ Ἀλλ' ἡμεῖς, ἀδελφοί, ὀρφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς ὀλίγον καιρὸν, προσωπικῶς οὐχὶ κατὰ τὴν καρδίαν, ἐσπουδάσαμεν περισσότερον μετὰ πολλῆς ἐπιθυμίας νὰ ἴδωμεν τὸ πρόσωπόν σας. ¹⁸ διὰ τοῦτο ἠθέλησαμεν νὰ ἐλθωμεν πρὸς ἐσᾶς, ἐγὼ μάλιστα ὁ Παῦλος, καὶ ἅπαξ καὶ δῖς, καὶ ἐμπόδισεν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς. ¹⁹ διότι τίς ἢ ἐλπίς ἡμῶν ἢ ἡ χαρὰ ἢ ὁ στέφανος τῆς καυχήσεως; ἢ οὐχὶ καὶ σεῖς ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ; ²⁰ διότι σεῖς εἴσθε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρὰ.

3 Διὰ τοῦτο μὴ ὑποφέροντες πλέον ἐκρίναμεν εὐλογον νὰ ἀπομεινωμεν μόνοι ἐν Ἀθήναις, ² καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ σᾶς στηρίξη καὶ νὰ σᾶς παρηγορήσῃ περὶ τῆς πίστεώς σας, ³ διὰ νὰ μὴ κλονίζηται μηδεὶς ἐν ταῖς θλίψεσι ταύταις. διότι σεῖς ἐξεύρετε ὅτι εἰς τοῦτο εἴμεθα τεταγμένοι. ⁴ διότι ὅτε ἤμεθα παρ' ὑμῖν, προελέγομεν πρὸς ἐσᾶς ὅτι μέλλομεν νὰ ὑποφέρωμεν θλίψεις, καθὼς καὶ ἔγεινε καὶ ἐξεύρετε. ⁵ διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ μὴ ὑποφέρων πλέον ἐπεμψα διὰ νὰ μάθω τὴν πίστιν σας, μήπως σᾶς ἐπείρασεν ὁ πειράζων καὶ ἀποβῇ εἰς μάτην ὁ κόπος ἡμῶν. ⁶ Ἦδη δὲ ὅτε ἦλθεν ὁ Τιμόθεος ἀπὸ σας πρὸς ἡμᾶς καὶ ἔφερε πρὸς ἡμᾶς καλὰς ἀγγελίας περὶ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης σας, καὶ ὅτι ἔχετε πάντοτε ἀγαθὴν ἐνθύμησιν ἡμῶν, ἐπιποθοῦντες νὰ ἴδῃτε ἡμᾶς καθὼς καὶ ἡμεῖς ἐσᾶς, ⁷ διὰ τοῦτο παρηγορήθημεν, ἀδελφοί, διὰ σας ἐν ὅλῃ τῇ θλίψει καὶ στενοχωρίᾳ ἡμῶν διὰ τῆς πίστεώς σας. ⁸ διότι τώρα ζῶμεν, ἐὰν σεῖς μένητε

Κυρίῳ. ⁹ τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ Θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ἣ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ¹⁰ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπερεκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν; ¹¹ Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατευθάναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς. ¹² ὑμᾶς δὲ ὁ Κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς, ¹³ εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν πὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἀγιωσύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡμῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ.

4 Τὸ λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν Θεῷ ἵνα περισσεύητε μᾶλλον. ² οἴδατε γὰρ τίνας παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ³ Τοῦτο γάρ ἐστι θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀγιασμός ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας, ⁴ εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἀγιασμῷ καὶ τιμῇ, ⁵ μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν Θεόν, ⁶ τὸ μὴ υπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, διότι ἕκδικος ὁ Κύριος περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ προείπαμεν ὑμῖν καὶ διεμαρτυράμεθα. ⁷ οὐ γὰρ ἐκάλεισεν ἡμᾶς ὁ Θεός ἐπὶ ἀκαθαρσία, ἀλλ' ἐν ἀγιασμῷ. ⁸ τοιγαροῦν ὁ ἅθετῶν οὐκ ἄνθρωπον ἅθετεῖ, ἀλλὰ τὸν Θεὸν τὸν

σταθεροὶ εἰς τὸν Κύριον. ⁹ ἐπειδὴ τίνα εὐχαριστίαν δυνάμεθα νὰ ἀνταποδώσωμεν εἰς τὸν Θεὸν διὰ σας δι' ὅλην τὴν χαρὰν τὴν ὁποίαν χαίρομεν διὰ σας ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ¹⁰ νύκτα καὶ ἡμέραν δεόμενοι καθ' ὑπερβολὴν νὰ ἴδωμεν τὸ πρόσωπόν σας καὶ νὰ ἀναπληρώσωμεν τὰς ἐλλείψεις τῆς πίστεώς σας; ¹¹ Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἴθε νὰ κατευθύνῃ τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ἐσᾶς. ¹² ἐσᾶς δὲ ὁ Κύριος νὰ αὐξήσῃ καὶ νὰ περισσεύσῃ εἰς τὴν ἀγάπην πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς πάντας, καθὼς καὶ ἡμεῖς [περισσεύομεν] πρὸς ἐσᾶς, ¹³ διὰ νὰ στηρίξῃ τὰς καρδίας σας ἀμέμπτους εἰς τὴν ἀγιωσύνην ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡμῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ.

4 Ὅθεν τοῦ λοιποῦ, ἀδελφοί, σᾶς παρακαλοῦμεν καὶ [σᾶς] προτρέπομεν διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς πρέπει νὰ περιπατῆτε καὶ νὰ ἀρέσκητε εἰς τὸν Θεόν [οὕτω] νὰ περισσεύητε εἰς τὸ μᾶλλον. ² διότι ἐξεύρετε ποίας παραγγελίας ἐδώκαμεν εἰς ἐσᾶς διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ³ Ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀγιασμός σας, νὰ ἀπέχησθε ἀπὸ τῆς πορνείας, ⁴ νὰ ἐξεύρῃ ἕκαστος ὑμῶν νὰ κρατῇ τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος ἐν ἀγιασμῷ καὶ τιμῇ, ⁵ οὐχὶ εἰς πάθος ἐπιθυμίας καθὼς καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ γνωρίζοντα τὸν Θεόν, ⁶ νὰ μὴ υπερβαίνῃ [τις] καὶ ἀδικῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰς τὸ πρᾶγμα [τοῦτο], διότι ὁ Θεὸς [εἶναι] ἐκδικητὴς διὰ πάντα ταῦτα, καθὼς καὶ σᾶς προείπομεν καὶ διὰ μαρτυριῶν ἐβεβαιώσαμεν. ⁷ διότι ὁ Θεὸς δὲν ἐκάλεισεν ἡμᾶς πρὸς ἀκαθαρσίαν, ἀλλὰ πρὸς ἀγιασμόν. ⁸ ὅθεν ὁ ἅθετῶν [ταῦτα] δὲν ἅθετεῖ ἄνθρωπον,

καὶ δόντα τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ τὸ "Ἅγιον εἰς ὑμᾶς.

⁹ Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρεῖαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδιδάκτοι ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· ¹⁰ καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφούς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον ¹¹ καὶ φιλοτιμῆσθαι ἡσυχάζειν καὶ πράσσειν τὰ ἴδια καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν, ¹² ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἔξω καὶ μηδενὸς χρεῖαν ἔχητε.

¹³ Οὐ θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. ¹⁴ εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ. ¹⁵ τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ Κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες, οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας· ¹⁶ ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον, ¹⁷ ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα, καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. ¹⁸ Ὡστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.

5 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρεῖαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι· ² αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται. ³ ὅταν γὰρ λέγωσιν, εἰρήνῃ καὶ ἀσφάλεια, τότε

ἀλλὰ τὸν Θεὸν ὅστις καὶ ἔδωκε τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ τὸ "Ἅγιον εἰς ἡμᾶς.

⁹ Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας δὲν ἔχετε χρεῖαν νὰ σας γράφω· διότι σεῖς αὐτοὶ εἴσθε θεοδιδάκτοι εἰς τὸ νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· ¹⁰ ἐπειδὴ καὶ πράττετε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφούς τοὺς καθ' ὅλην τὴν Μακεδονίαν. σᾶς παρακαλοῦμεν δέ, ἀδελφοί, νὰ περισσεύητε [κατὰ τοῦτο] ἐπὶ τὸ μᾶλλον ¹¹ καὶ νὰ φιλοτιμῆσθε εἰς τὸ νὰ ἡσυχάζητε καὶ νὰ καταγίνησθε εἰς τὰ ἴδια καὶ νὰ ἐργάζησθε μὲ τὰς ἰδίας ὑμῶν χεῖρας, καθὼς σας παρηγγείλαμεν, ¹² διὰ νὰ περιπατῆτε μὲ εὐσχημοσύνην πρὸς τοὺς ἔξω καὶ νὰ μὴ ἔχητε χρεῖαν μηδενός.

¹³ Δὲν θέλω δὲ νὰ ἀγνοῇτε, ἀδελφοί, περὶ τῶν κεκοιμημένων, διὰ νὰ μὴ λυπῆσθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. ¹⁴ διότι ἐὰν πιστεύωμεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ θέλει φέρεי μετ' αὐτοῦ. ¹⁵ διότι τοῦτο σᾶς λέγομεν διὰ τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες, ὅσοι ἀπομόνομεν εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου δὲν θέλομεν προλάβει τοὺς κοιμηθέντας· ¹⁶ ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ Κύριος θέλει καταβῆ ἀπ' οὐρανοῦ μὲ κέλευσμα, μὲ φωνὴν ἀρχαγγέλου καὶ μὲ σάλπιγγα Θεοῦ, καὶ οἱ ἀποθανόντες ἐν Χριστῷ θέλουσιν ἀναστηθῆ πρῶτον, ¹⁷ ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες ὅσοι ἀπομόνομεν θέλομεν ἀρπαχθῆ μετ' αὐτῶν ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς τὸν ἀέρα, καὶ οὕτω θέλομεν εἶσθαι πάντοτε μετὰ τοῦ Κυρίου. ¹⁸ Λοιπὸν παρηγορεῖτε ἀλλήλους μὲ τοὺς λόγους τούτους.

5 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, δὲν ἔχετε χρεῖαν νὰ σᾶς γράφῃ τις· ² διότι σεῖς ἐξεύρετε ἀκριβῶς ὅτι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται. ³ ἐπειδὴ ὅταν λέγωσιν, εἰρήνῃ καὶ ἀσφάλεια,

αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὀλεθρος, ὥσπερ ἡ ὥδιν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν. ⁴ ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὥς κλέπτῃς καταλάβῃ. ⁵ πάντες ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας. οὐκ ἐσμέν νυκτὸς οὐδὲ σκότους. ⁶ Ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὥς καὶ οἱ λοιποί, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν. ⁷ οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσι, καὶ οἱ μεθυσκόμενοι νυκτὸς μεθύουσιν. ⁸ ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας. ⁹ ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς ὀργήν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁰ τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. ¹¹ Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους καὶ οἰκοδομεῖτε εἰς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε.

¹² Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προϋσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, ¹³ καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπερεκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. ¹⁴ Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. ¹⁵ ὁρᾶτε μὴ τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινι ἀποδῶ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. ¹⁶ Πάντοτε χαίρετε, ¹⁷ ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, ¹⁸ ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. ¹⁹ τὸ Πνεῦμα μὴ σβέννυτε, ²⁰ προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε.

τότε ἐπέρχεται ἐπ' αὐτοὺς αἰφνίδιος ὀλεθρος, καθὼς αἱ ὥδινες εἰς τὴν ἐγκυμονοῦσαν, καὶ δὲν θέλουσιν ἐκφύγει. ⁴ ἀλλὰ σεῖς, ἀδελφοί, δὲν εἰσθε ἐν σκότει, ὥστε ἡ ἡμέρα νᾶς καταφθάσῃ ὥς κλέπτῃς. ⁵ πάντες σεῖς εἰσθε υἱοὶ φωτός καὶ υἱοὶ ἡμέρας. δὲν εἴμεθα νυκτὸς οὐδὲ σκότους. ⁶ Ἄρα λοιπὸν ἄς μὴ κοιμώμεθα ὥς καὶ οἱ λοιποί, ἀλλ' ἄς ἀγρυπνῶμεν καὶ ἄς ἐγκρατευώμεθα. ⁷ διότι οἱ κοιμώμενοι τὴν νύκτα κοιμῶνται, καὶ οἱ μεθύοντες τὴν νύκτα μεθύουσιν. ⁸ ἀλλ' ἡμεῖς ὄντες τῆς ἡμέρας ἄς ἐγκρατευώμεθα, ἐνδυθέντες τὸν θώρακα τῆς πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ περικεφαλαίαν τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας. ⁹ διότι ὁ Θεὸς δὲν προσδιώρισεν ἡμᾶς εἰς ὀργήν, ἀλλ' εἰς ἀπόλαυσιν σωτηρίας διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁰ ὅστις ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα εἴτε ἀγρυπνοῦμεν εἴτε κοιμώμεθα ζήσωμεν μετ' αὐτοῦ. ¹¹ Διὰ τοῦτο παρηγορεῖτε ἀλλήλους καὶ οἰκοδομεῖτε ὁ εἰς τὸν ἄλλον, καθὼς καὶ κάμνετε.

¹² Σᾶς παρακαλοῦμεν δέ, ἀδελφοί, νὰ γνωρίζητε τοὺς ὅσοι κοπιᾶζουσι μεταξύ σας καὶ εἶναι προεστῶτές σας ἐν Κυρίῳ καὶ σᾶς νουθετοῦσι, ¹³ καὶ νὰ τιμᾶτε αὐτοὺς ἐν ἀγάπῃ ὑπερεκπερισσοῦ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. εἰρηνεύετε μεταξύ σας. ¹⁴ Σᾶς παρακαλοῦμεν δέ, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παρηγορεῖτε τοὺς ὀλιγοψύχους, περιθάλπετε τοὺς ἀσθενεῖς, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. ¹⁵ προσέχετε μὴ ἀποδίδῃ τις εἰς τινὰ κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἀλλὰ ζητεῖτε πάντοτε τὸ ἀγαθὸν καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. ¹⁶ Πάντοτε χαίρετε, ¹⁷ ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, ¹⁸ κατὰ πάντα εὐχαριστεῖτε· διότι τοῦτο [εἶναι] τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐσᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ¹⁹ τὸ Πνεῦμα μὴ σβύνετε, ²⁰ προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε.

²¹ πάντα δὲ δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε· ²² ἀπὸ παντὸς εἵδους πονηροῦ ἀπέχεσθε. ²³ Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιασάτω ὑμᾶς ὁλοτελεῖς, καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη. ■ πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει.

²⁵ Ἀδελφοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν.

²⁶ Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι ἁγίῳ.

²⁷ Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Κύριον ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἀδελφοῖς.

²⁸ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν· ἀμήν.

²¹ πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε· ²² ἀπὸ παντὸς εἵδους κακοῦ ἀπέχεσθε. ²³ Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης εἴθε νὰ σᾶς ἀγιασῇ ὁλοκλήρως, καὶ νὰ διατηρηθῇ ὁλόκληρον τὸ πνεῦμά σας καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ²⁴ πιστὸς [εἶναι] ἐκεῖνος ὅστις σᾶς καλεῖ, ὅστις καὶ θέλει ἐκτελέσει.

²⁵ Ἀδελφοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν.

²⁶ Ἀσπάσθητε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι ἁγίῳ.

²⁷ Σᾶς ὀρκίζω εἰς τὸν Κύριον νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ ἐπιστολὴ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους ἀδελφοὺς.

²⁸ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ [εἴη] μεθ' ὑμῶν· ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β'

1 Παῦλος καὶ Σιλονανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ Πατρὶ ἡμῶν καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· ² χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

³ Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπερανέξει ἡ πίστις ὑμῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἐνὸς ἐκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους, ⁴ ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε, ■ ἐνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς

1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ τῷ Πατρὶ ἡμῶν καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· ² χάρις [εἴη] ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

³ Ὀφείλομεν νὰ εὐχαριστῶμεν πάντοτε τὸν Θεὸν διὰ σας, ἀδελφοί, καθὼς εἶναι ἄξιον, διότι ὑπερανέξει ἡ πίστις σας, καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἐνὸς ἐκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους, ⁴ ὥστε ἡμεῖς αὐτοὶ καυχώμεθα διὰ σας ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ὑπομονὴν σας καὶ πίστιν ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσι τὰς ὁποίας ὑποφέρετε, ⁵ [τὸ ὅποιον εἶναι] ἐνδειξίς τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ ἀξιωθῇτε τῆς

βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε, ⁶ εἶπερ δίκαιον παρὰ Θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς· θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν, ⁷ καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ ⁸ ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ⁹ οἵτινες δίκην τίσουσιν ὀλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ¹⁰ ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς πιστεῦσασιν, ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ¹¹ εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὃ Θεὸς ἡμῶν καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει, ¹² ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν, ² εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς μήτε θροεῖσθαι, μήτε διὰ πνεύματος μήτε διὰ λόγου μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ. ³ μὴ τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ⁴ ὁ ἀντικείμενος

βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ τῆς ὁποίας καὶ πάσχετε, ⁶ ἐπειδὴ [εἶναι] δίκαιον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ νὰ ἀνταποδώσῃ θλίψιν εἰς τοὺς ὅσοι σας θλίβουσιν, ⁷ εἰς ἐσᾶς δὲ τοὺς θλιβομένους ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν ὅταν ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἀποκαλυφθῇ ἀπ' οὐρανοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ⁸ ἐν πυρὶ φλογός, κάμνων ἐκδίκησιν εἰς τοὺς μὴ γνωρίζοντας Θεὸν καὶ εἰς τοὺς μὴ ὑπακούοντας εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ⁹ οἵτινες θέλουσι τιμωρηθῇ μὲ ὀλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ¹⁰ ὅταν ἔλθῃ νὰ ἐνδοξασθῇ ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ νὰ θαυμασθῇ ἐν πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν, ἐπειδὴ σεῖς ἐπιστεύσατε εἰς τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ¹¹ διὰ τὸ ὅποιον καὶ προσευχόμεθα πάντοτε διὰ σας, διὰ νὰ σᾶς καταστήσῃ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀξίους τῆς κλήσεως [αὐτοῦ], καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ τὸ ἔργον τῆς πίστεως ἐν δυνάμει, ¹² διὰ νὰ ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 Σᾶς παρακαλοῦμεν δέ, ἀδελφοί, περὶ τᾶς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς εἰς αὐτόν ἐπισυναξέως ἡμῶν, ² νὰ μὴ σαλευθῇτε ταχέως ἀπὸ τοῦ φρονήματός [σας], μηδὲ νὰ θορυβῆσθε, μήτε διὰ πνεύματος μήτε διὰ λόγου μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς [γραφομένης] ὑφ' ἡμῶν, ὅτι τάχα ἐπλησίασεν ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ. ³ ἅς μὴ σᾶς ἐξαπατήσῃ τις κατ' οὐδένα τρόπον· διότι [δὲν θέλει ἔλθεῖ ἡ ἡμέρα ἐκείνη] ἐὰν δὲν ἔλθῃ πρῶτον ἡ ἀποστασία καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ⁴ ὁ ἀντικεί-

καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον Θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ὡς Θεὸν καθίσαι, ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶ Θεός. ⁵ Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὦν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; ⁶ καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ. ⁷ τὸ γὰρ μυστήριον ἡδὴ ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται. ⁸ καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ Κύριος ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ. ⁹ οὗ ἐστὶν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους ¹⁰ καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. ¹¹ καὶ διὰ τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει, ¹² ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ' εὐδοκήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ. ¹³ Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί ἡγαπημένοι ὑπὸ Κυρίου, ὅτι εἴλετο ὑμᾶς ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος καὶ πίστει ἀληθείας, ¹⁴ εἰς ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ¹⁵ Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. ¹⁶ Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ ἡμῶν, ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δούς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα

μενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐναντίον εἰς πάντα λεγόμενον Θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε νὰ καθίσῃ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ὡς Θεός, ἀποδεικνύων ἑαυτὸν ὅτι εἶναι Θεός. ⁵ Δὲν ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἐνῶ ἡμῖν ἔτι παρ' ὑμῖν σᾶς ἔλεγον ταῦτα; ⁶ καὶ τῶρα γνωρίζετε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κωλύει [αὐτόν], ὥστε νὰ ἀποκαλυφθῇ ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ. ⁷ διότι τὸ μυστήριον τῆς ἀνομίας ἡδὴ ἐνεργεῖται, μόνον ἕως νὰ ἐκβληθῇ ἐκ μέσου ὁ κωλύων τῶρα. ⁸ καὶ τότε θέλει ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνομος, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος θέλει ἀπολέσει μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ θέλει ἐξαφανίσει μὲ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς παρουσίας αὐτοῦ. ⁹ ὅστις θέλει ἐλθεῖ κατ' ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους ¹⁰ καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας μεταξὺ τῶν ἀπολλυμένων, διότι δὲν ἐδέχθησαν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας διὰ νὰ σωθῶσι. ¹¹ καὶ διὰ τοῦτο θέλει πέμψει ἐπ' αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης ὥστε νὰ πιστεῦσωσιν εἰς τὸ ψεῦδος, ¹² διὰ νὰ κατακριθῶσι πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' εὐαρεστηθέντες εἰς τὴν ἀδικίαν. ¹³ Ἡμεῖς ὅμως ὀφείλομεν νὰ εὐχαριστῶμεν πάντοτε τὸν Θεὸν διὰ σᾶς, ἀδελφοί ἡγαπημένοι ὑπὸ τοῦ Κυρίου, ὅτι σᾶς ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν διὰ τοῦ ἁγιασμοῦ τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς πίστεως τῆς ἀληθείας, ¹⁴ εἰς τὸν ὁποῖον σᾶς ἐκάλεσε διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν πρὸς ἀπόλαυσιν τῆς δόξης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ¹⁵ Λοιπόν, ἀδελφοί, μένετε σταθεροί, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις τὰς ὁποίας ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. ¹⁶ Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ ἡμῶν, ὅστις μᾶς ἡγάπησε καὶ ἔδωκεν αἰωνίαν παρηγορίαν καὶ ἀγαθὴν

ἀγαθὴν ἐν χάριτι, ¹⁷ παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας καὶ στηριῖξαι ὑμᾶς ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ.

3 Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζεται, καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, ² καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. ³ πιστὸς δέ ἐστιν ὁ Κύριος, ὃς στηριῖξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ⁴ Πεποιθήμεν δὲ ἐν Κυρίῳ ἔφ' ὑμᾶς ὅτι ἂ παραγγέλλομεν ὑμῖν καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. ⁵ Ὁ δὲ Κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.

⁶ Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρέλαβον παρ' ἡμῶν. ⁷ αὐτοὶ γὰρ οἶδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν, ⁸ οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρὰ τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαι τινα ὑμῶν. ⁹ οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. ¹⁰ καὶ γὰρ ὅτε ἤμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μὴδὲ ἐσθιέτω. ¹¹ ἀκούομεν γὰρ τινὰς περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μὴδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους. ¹² τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. ¹³ Ὑμεῖς δέ,

ἐλπίδα διὰ τῆς χάριτος, ¹⁷ εἴθε νὰ παρηγορήσῃ τὰς καρδίας σας καὶ νὰ σᾶς στηριῖξῃ εἰς πάντα λόγον καὶ ἔργον ἀγαθόν.

3 Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, διὰ νὰ τρέχῃ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου καὶ νὰ δοξάζεται, καθὼς καὶ εἰς ἐσᾶς, ² καὶ διὰ νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τῶν παραλόγων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· διότι ἡ πίστις δὲν [ὑπάρχει] εἰς πάντας. ³ πιστὸς ὅμως εἶναι ὁ Κύριος, ὅστις θέλει σᾶς στηριῖξει καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ⁴ Ἐχομεν δὲ πεποιθήσιν διὰ τοῦ Κυρίου ἔφ' ὑμᾶς ὅτι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα σᾶς παραγγέλλομεν καὶ πράττετε καὶ θέλετε πράττει. ⁵ Ὁ δὲ Κύριος εἴθε νὰ κατευθύνῃ τὰς καρδίας σας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν προσδοκίαν τοῦ Χριστοῦ.

⁶ Σᾶς παραγγέλλομεν δέ, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ ἀπομακρύνησθε ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν παράδοσιν τὴν ὁποίαν παρέλαβε παρ' ἡμῶν. ⁷ ἐπειδὴ σεῖς ἐξεύρετε πῶς πρέπει νὰ μιμῆσθε ἡμᾶς, διότι δὲν ἐφάρθημεν ἀτάκτως μεταξὺ σας, ⁸ οὐδὲ ἐφάγομεν δωρεὰν ἄρτον παρὰ τινος, ἀλλὰ μετὰ κόπου καὶ μόχθου, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, διὰ νὰ μὴ ἐπιβαρύνωμεν μηδένα ὑμῶν. ⁹ οὐχὶ διότι δὲν ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλὰ διὰ νὰ σᾶς δώσωμεν ἑαυτοὺς τύπον εἰς τὸ νὰ μιμῆσθε ἡμᾶς. ¹⁰ διότι καὶ ὅτε ἤμεθα παρ' ὑμῖν, τοῦτο σᾶς παρηγγέλλομεν, ὅτι ἐάν τις δὲν θέλῃ νὰ ἐργάζεται, μὴδὲ ἄς τρώγῃ. ¹¹ ἐπειδὴ ἀκούομέν τινὰς ὅτι περιπατοῦσι μεταξὺ σας ἀτάκτως, μὴ ἐργαζόμενοι μὴδὲν, ἀλλὰ περιεργαζόμενοι. ¹² παραγγέλλομεν δὲ εἰς τοὺς τοιούτους, καὶ προτρέπομεν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ τρώωσι τὸν ἄρτον αὐτῶν ἐργαζόμενοι μετὰ ἡσυχίας. ¹³ Σεῖς δέ,

ἀδελφοί, μὴ ἐκκακήσητε καλοποιούντες. ¹⁴ εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε, καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ. ¹⁵ καὶ μὴ ὡς ἐχθρόν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν. ¹⁶ Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης δώῃ ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντός ἐν παντί τρόπῳ. Ὁ Κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν.

¹⁷ Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὃ ἐστι σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω.

¹⁸ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

ἀδελφοί, μὴ ἀποκάμητε πράττοντες τὸ καλόν. ¹⁴ καὶ ἐάν τις δὲν ὑπακούῃ εἰς τὸν λόγον ἡμῶν τὸν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειόνετε, καὶ μὴ συναναστρέφεσθε μετ' αὐτοῦ, διὰ νὰ ἐντραπῇ. ¹⁵ πλὴν μὴ θεωρεῖτε αὐτὸν ὡς ἐχθρόν, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν. ¹⁶ Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης εἴθε νὰ σᾶς δώσῃ τὴν εἰρήνην διαπαντός ἐν παντί τρόπῳ. Ὁ Κύριος [εἶη] μετὰ πάντων ὑμῶν.

¹⁷ Ὁ ἀσπασμὸς [ἐγράφη] μὲ τὴν χεῖρα ἐμοῦ τοῦ Παύλου, τὸ ὅποιον εἶναι σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω.

¹⁸ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ [εἶη] μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α'

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ κατ' ἐπιταγὴν Θεοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, ² Τιμοθέω γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

³ Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶ μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν

⁴ μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ζητήσεις παρέχουσι μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν Θεοῦ τὴν ἐν πίστει.

⁵ τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου,

⁶ ὧν τινὲς ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν,

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατ' ἐπιταγὴν Θεοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, ² πρὸς Τιμόθεον τὸ γνήσιον τέκνον εἰς τὴν πίστιν· [εἶη] χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

³ Καθὼς σε παρεκάλεσα ἀπερχόμενος εἰς Μακεδονίαν, νὰ προσμεῖνῃς ἐν Ἐφέσῳ, διὰ νὰ παραγγείλῃς εἰς τινὰς νὰ μὴ ἑτεροδιδασκαλῶσι

⁴ μηδὲ νὰ προσέχωσιν εἰς μύθους καὶ γενεαλογίας ἀπεράντους, αἵτινες προξενοῦσι φιλονεικίας μᾶλλον παρὰ τὴν εἰς τὴν πίστιν οἰκοδομὴν τοῦ Θεοῦ, [οὕτω πράττε].

⁵ τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας εἶναι ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου,

⁶ ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀποπλανηθέντες, τινὲς ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν,

⁷ θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ἂ λέγουσι μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται. ⁸ Οἶδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται, ⁹ εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κείται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβεῖσι καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατρολώαις καὶ μητρολώαις, ἀνδροφόνους, ¹⁰ πόρνοις, ἀρσενοκοῖταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκους, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, ¹¹ κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ. ¹² Καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἠγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν, ¹³ τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὕβριστήν· ἀλλ' ἠλεήθη, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ, ¹⁴ ὑπερεπλέονασε δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ¹⁵ Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ. ¹⁶ ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθη, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρῶτῳ ἐνδείξηται Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτίπωσιν τῶν μελλόντων πιστεῦειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον. ¹⁷ Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ σοφῷ Θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

¹⁸ Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, ¹⁹ ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν,

⁷ θέλοντες νὰ ᾔναι νομοδιδάσκαλοι, ἐνῷ δὲν νοοῦσιν οὔτε ὅσα λέγουσιν οὔτε περὶ τίνων διῷχυρίζονται. ⁸ Ἐξεύρομεν δὲ ὅτι ὁ νόμος [εἶναι] καλός, ἐάν τις μεταχειρίζεται αὐτὸν νομίμως, ⁹ γνωρίζων τοῦτο, ὅτι ὁ νόμος δὲν ἐτέθη διὰ τὸν δίκαιον, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀνόμους καὶ ἀνυποτάκτους, τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἁμαρτωλοὺς, τοὺς ἀνοσίους καὶ βεβήλους, τοὺς πατροκτόνους καὶ μητροκτόνους, τοὺς ἀνδροφόνους, ¹⁰ πόρνους, ἀρσενοκοίτας, ἀνδραποδιστάς, ψεύστας, ἐπιόρκους, καὶ εἴ τι ἄλλο ἀντιβαίνει εἰς τὴν ὑγιαίνουσαν διδασκαλίαν, ¹¹ κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ, τὸ ὁποῖον ἐγὼ ἐνεπιστεύθην. ¹² Καὶ εὐχαριστῶ τὸν ἐνδυναμώσαντά με Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Κύριον ἡμῶν, ὅτι ἐνέκρινε πιστόν καὶ ἔταξεν εἰς τὴν διακονίαν ἐμέ, ¹³ τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὕβριστήν· ἠλεήθη ὅμως, διότι ἀγνοῶν ἔπραξα ἐν ἀπιστίᾳ, ¹⁴ ἀλλ' ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ¹⁵ Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ σῶσῃ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, τῶν ὁποίων πρῶτος εἶμαι ἐγώ. ¹⁶ ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθη, διὰ νὰ δείξῃ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς ἐμέ πρῶτον τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν, εἰς παράδειγμα τῶν μελλόντων νὰ πιστεῦωσιν εἰς αὐτὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον. ¹⁷ Εἰς δὲ τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων, τὸν ἀφθάρτον, τὸν ἀόρατον, τὸν μόνον σοφὸν Θεόν, [εἴη] τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

¹⁸ Ταύτην τὴν παραγγελίαν παραδίδω εἰς σε, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προγενομένας προφητείας περὶ σου, νὰ στρατεύῃς κατ' αὐτάς τὴν καλὴν στρατείαν, ¹⁹ ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, τὴν ὁποίαν

ἦν τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐνανάγησαν· ²⁰ ὧν ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ Σατανᾷ, ἵνα παιδεύθωσι μὴ βλασφημεῖν.

2 Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, ² ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἡρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. ³ τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ⁴ ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἔλθειν. ⁵ εἰς γὰρ Θεός, εἰς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ⁶ ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις, ⁷ εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος, ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ. ⁸ Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ. ⁹ ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν ἢ χρυσῷ ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, ¹⁰ ἀλλ' ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν, δι' ἔργων ἀγαθῶν. ¹¹ Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μαθησθήτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ. ¹² γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἄνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. ¹³ Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὕα. ¹⁴ καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἡπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα ἐν παραβάσει γέγονε. ¹⁵ σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνο-

τινὲς ἀποβαλόντες ἐνανάγησαν εἰς τὴν πίστιν· ²⁰ ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι ὁ Ὑμέναιος καὶ ὁ Ἀλέξανδρος, τοὺς ὁποίους παρέδωκα εἰς τὸν Σατανᾶν, διὰ νὰ μάθωσι νὰ μὴ βλασφημῶσι.

2 Παρακαλῶ λοιπὸν πρῶτον πάντων νὰ κάμνητε δεήσεις, προσευχάς, παρακλήσεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, ² ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ὄντων ἐν ἀξιώμασι, διὰ νὰ διάγωμεν βίον ἀτάραχον καὶ ἡσύχιον ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. ³ διότι τοῦτο [εἶναι] καλὸν καὶ εὐπρόσδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ⁴ ὅστις θέλει νὰ σωθῶσι πάντες οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ ἔλθωσιν εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας. ⁵ διότι [εἶναι] εἰς Θεός, εἰς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός, ⁶ ὅστις ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, μαρτυρίαν [γενομένην] ἐν ὠρισμένοις καιροῖς, ⁷ εἰς τὸ ὁποῖον ἐτάχθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος, ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, δὲν ψεύδομαι, διδάσκαλος τῶν ἐθνῶν εἰς τὴν πίστιν καὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν. ⁸ Θέλω λοιπὸν νὰ προσεύχωνται οἱ ἄνδρες ἐν παντὶ τόπῳ, ὑψόνοντες καθαρὰς χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ δισταγμοῦ. ⁹ ὡσαύτως καὶ αἱ γυναῖκες μὲ στολὴν σεμνήν, μὲ αἰδῶ καὶ σωφροσύνην νὰ στολίζωσιν ἑαυτάς, οὐχὶ μὲ πλέγματα ἢ χρυσὸν ἢ μαργαρίτας ἢ ἐνδυμασίαν πολυτελεῖ, ¹⁰ ἀλλὰ τὸ ὁποῖον πρέπει εἰς γυναῖκας ἐπαγγελλομένας θεοσέβειαν, μὲ ἔργα ἀγαθὰ. ¹¹ Ἡ γυνὴ ὡς μαθητὴς ἐν ἡσυχίᾳ μετὰ πάσης ὑποταγῆς. ¹² εἰς γυναῖκα ὅμως δὲν συγχωρῶ νὰ διδάσκη, μηδὲ νὰ αὐθεντῇ ἐπὶ τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ νὰ ἡσυχάζῃ. ¹³ διότι ὁ Ἀδὰμ πρῶτος ἐπλάσθη, ἔπειτα ἡ Εὕα. ¹⁴ καὶ ὁ Ἀδὰμ δὲν ἡπατήθη, ἀλλ' ἡ γυνὴ ἀπατηθεῖσα ἔγεινε παραβάτις. ¹⁵ θέλει ὅμως σωθῇ διὰ τῆς τεκνο-

γονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

3 Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. ² δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν, ³ μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, ἀλλ' ἐπεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον, ⁴ τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος· ⁵ εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσεται; ⁶ μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθείς εἰς κρῖμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. ⁷ δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμόν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. ⁸ Διακόνους ὡσαύτως σεμνοὺς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνω πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, ⁹ ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. ¹⁰ καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἴτα διακονείτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες. ¹¹ γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφαλίους, πιστὰς ἐν πᾶσι. ¹² διάκονοι ἕστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων. ¹³ οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιούνται καὶ πολλὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

¹⁴ Ταῦτά σοι γράφω ἐλπίζων ἔλθειν πρὸς σε τάχιον· ¹⁵ ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στύλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας. ¹⁶ καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ

γονίας, ἐὰν μείνωσιν εἰς τὴν πίστιν καὶ ἀγάπην καὶ ἀγιασμόν μετὰ σωφροσύνης.

3 Πιστὸς ὁ λόγος· ἐὰν τις ὀρέγεται ἐπισκοπὴν, καλὸν ἔργον ἐπιθυμεῖ. ² πρέπει λοιπὸν ὁ ἐπίσκοπος νὰ ᾔμεμπτος, μιᾶς γυναικὸς ἄνθρωπος, ἀγρυπνος, σώφρων, κόσμιος, φιλόξενος, διδακτικός, ³ οὐχὶ μέθυσοις, οὐχὶ πλήκτης, οὐχὶ αἰσχροκερδῆς, ἀλλ' ἐπεικὴς, ἄμαχος, ἀφιλάργυρος, ⁴ κυβερνῶν καλῶς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ἔχων τὰ τέκνα [αὐτοῦ] εἰς ὑποταγὴν μετὰ πάσης σεμνότητος· ⁵ διότι ἐὰν τις δὲν ἐξεύρῃ νὰ κυβερνᾷ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, πῶς θέλει ἐπιμεληθῇ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ; ⁶ νὰ μὴ [ᾔναι] νεοκατήχητος, διὰ νὰ μὴ ὑπερηφανευθῇ καὶ πέσῃ εἰς τὴν καταδίκην τοῦ διαβόλου. ⁷ πρέπει δὲ αὐτὸς νὰ ἔχῃ καὶ παρὰ τῶν ἔξωθεν μαρτυρίαν καλὴν, διὰ νὰ μὴ πέσῃ εἰς ὀνειδισμόν καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. ⁸ Οἱ διάκονοι ὡσαύτως [πρέπει νὰ ᾔναι] σεμνοί, οὐχὶ διγλωσσοί, οὐχὶ δεδομένοι εἰς οἶνον πολύν, οὐχὶ αἰσχροκερδεῖς, ⁹ ἔχοντες τὸ μυστήριον τῆς πίστεως μετὰ καθαρᾶς συνειδήσεως. ¹⁰ καὶ οὗτοι δὲ ἅς δοκιμάζονται πρῶτον, ἔπειτα ἅς γίνονται διάκονοι, ἐὰν ᾔναι ἄμεμπτοι. ¹¹ αἱ γυναῖκες ὡσαύτως σεμναί, οὐχὶ κατάλαλοι, ἐγκρατεῖς, πισταὶ κατὰ πάντα. ¹² οἱ διάκονοι ἅς ᾔναι μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, κυβερνῶντες καλῶς τὰ τέκνα [αὐτῶν] καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν. ¹³ διότι οἱ καλῶς διακονήσαντες ἀποκτῶσιν εἰς ἑαυτοὺς βαθμὸν καλὸν καὶ πολλὴν παρρησίαν εἰς τὴν πίστιν τὴν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

¹⁴ Ταῦτα σοὶ γράφω ἐλπίζων νὰ ἔλθω πρὸς σε ταχύτερον· ¹⁵ ἀλλ' ἐὰν βραδύνω, διὰ νὰ ἐξεύρῃς πῶς πρέπει νὰ πολιτευῇσαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ, ὅστις εἶναι ἡ ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ στύλος καὶ τὸ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας. ¹⁶ καὶ

τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον· Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ.

4 Τὸ δὲ Πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονται τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων, ¹ ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυστηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, ² κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν. ³ ὅτι πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον· ⁴ ἀγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως.

⁵ Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔση διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ἣ παρηκολούθηκας. ⁶ τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ, γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν· ⁷ ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος, ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμος ἐστίν, ἐπαγγελίας ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης. ⁸ πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος· ⁹ εἰς τοῦτο γὰρ καὶ κοπιῶμεν καὶ ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἡλπίκαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι, ὃς ἐστὶ Σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν.

¹⁰ Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. ¹¹ μηδεὶς σου τῆς νεότητος καταφρονεῖτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ. ¹² ἕως

ἀναντιρρήτως τὸ μυστήριον τῆς εὐσεβείας εἶναι μέγα· ὁ Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ἐφάνη εἰς ἀγγέλους, ἐκηρύχθη εἰς τὰ ἔθνη, ἐπιστεύθη εἰς τὸν κόσμον, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ.

4 Τὸ δὲ Πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς θέλουσιν ἀποσταθῆσαι τινὲς ἀπὸ τῆς πίστεως, προσέχοντες εἰς πνεύματα πλάνης καὶ εἰς διδασκαλίας δαιμονίων, ² διὰ τῆς ὑποκρίσεως ψευδολόγων, ἐχόντων τὴν ἑαυτῶν συνείδησιν κεκαυστηριασμένην, ³ ἐμποδιζόντων τὸν γάμον, [προσταζόντων] ἀποχὴν βρωμάτων τὰ ὅποια ὁ Θεὸς ἔκτισε διὰ νὰ μεταλαμβάνωσι μετὰ εὐχαριστίας οἱ πιστοὶ καὶ οἱ γνωρίσαντες τὴν ἀλήθειαν. ⁴ διότι πᾶν κτίσμα Θεοῦ [εἰ-
δοι] καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπορρίψιμον, ὅταν λαμβάνηται μετὰ εὐχαριστίας· ⁵ διότι ἀγιάζεται διὰ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τῆς προσευχῆς.

⁶ Ταῦτα συμβουλευὼν εἰς τοὺς ἀδελφούς θέλεις εἶσθαι καλὸς διάκονος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντρεφόμενος ἐν τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας τὴν ὁποίαν παρηκολούθησας. ⁷ τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ, καὶ γύμναζε σεαυτὸν εἰς τὴν εὐσέβειαν· ⁸ διότι ἡ σωματικὴ γυμνασία εἶναι πρὸς ὀλίγον ὠφέλιμος, ἀλλ' ἡ εὐσέβεια εἶναι πρὸς πάντα ὠφέλιμος, ἔχουσα ἐπαγγελίαν τῆς παρούσης ζωῆς καὶ τῆς μελλούσης. ⁹ πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος· ¹⁰ ἐπειδὴ διὰ τοῦτο καὶ κοπιᾶζομεν καὶ ὀνειδιζόμεθα, διότι ἐλπίζομεν εἰς τὸν ζῶντα Θεόν, ὅστις εἶναι ὁ Σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα τῶν πιστῶν.

¹¹ Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. ¹² μηδεὶς ἂς μὴ καταφρονῇ τὴν νεότητά σου, ἀλλὰ γίνου τύπος τῶν πιστῶν εἰς λόγον, εἰς συναναστροφὴν, εἰς ἀγάπην, εἰς πνεῦμα, εἰς πίστιν, εἰς καθαρότητα. ¹³ ἕως νὰ ἔλθω,

ἔρχομαι, πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. ¹⁴ μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. ¹⁵ ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν. ¹⁶ ἔπρεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ, ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

5 Πρεσβυτέρω μὴ ἐπιπλήξης, ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα, νεωτέρους ὡς ἀδελφούς, ² πρεσβυτέρας ὡς μητέρας, νεωτέρας ὡς ἀδελφάς ἐν πάσῃ ἀγνείᾳ. ³ Χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας. ⁴ εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνους· τοῦτο γὰρ ἔστι καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ⁵ ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἡλπικεν ἐπὶ τὸν Θεὸν καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας. ⁶ ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθηκε. ⁷ καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ᾦσιν. ⁸ εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἡρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστων χειρῶν. ⁹ Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἐξήκοντα γεγονυῖα, ἐνὸς ἀνδρὸς γυνή, ¹⁰ ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἔτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενოდόχησεν, εἰ ἀγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε. ¹¹ νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστηριάζωσι τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν, ¹² ἔχουσai κρῖμα, ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἡθέτησαν. ¹³ ἅμα δὲ καὶ ἀργαί

καταγίνου εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, εἰς τὴν προτροπὴν, εἰς τὴν διδασκαλίαν. ¹⁴ μὴ ἀμέλει τὸ χάρισμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἐν σοι, τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς σε διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. ¹⁵ ταῦτα μελέτα, εἰς ταῦτα μένε, διὰ νὰ ἦναι φανερὰ εἰς πάντας ἡ προκοπὴ σου. ¹⁶ πρόσεχε εἰς σεαυτὸν καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν, ἐπίμενε εἰς αὐτά· διότι τοῦτο πράττων καὶ σεαυτὸν θέλεις σώσει καὶ τοὺς ἀκούοντάς σε.

5 Πρεσβύτερον μὴ ἐπιπλήξης, ἀλλὰ πρότρεπε ὡς πατέρα, τοὺς νεωτέρους ὡς ἀδελφούς, ² τὰς πρεσβυτέρας ὡς μητέρας, τὰς νεωτέρας ὡς ἀδελφάς μετὰ πάσης καθαρότητος. ³ Τὰς χήρας τίμα τὰς ἀληθῶς χήρας. ⁴ ἐὰν δέ τις χήρα ἔχη τέκνα ἢ ἔκγονα, ἃς μανθάνωσι πρῶτον νὰ καθιστῶσιν εὐσεβῆ τὸν ἴδιον αὐτῶν οἶκον καὶ νὰ ἀποδίδωσιν ἀμοιβὰς εἰς τοὺς προγόνους [αὐτῶν]. διότι τοῦτο εἶναι καλὸν καὶ εὐπρόσδεκτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ⁵ ἡ δὲ ἀληθῶς χήρα καὶ μεμονωμένη ἐλπίζει ἐπὶ τὸν Θεὸν καὶ ἐμμένει εἰς τὰς δεήσεις καὶ τὰς προσευχὰς νύκτα καὶ ἡμέραν. ⁶ ἡ δεδομένη ὁμως εἰς τὰς ἡδονὰς ἐνῶ ζῇ εἶναι νεκρά. ⁷ καὶ ταῦτα παράγγελλε, διὰ νὰ ἦναι ἀμεμπτοι. ⁸ ἀλλ' ἐὰν τις δὲν προνοῇ περὶ τῶν ἑαυτοῦ καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων, ἡρνήθη τὴν πίστιν καὶ εἶναι ἀπίστου χειρότερος. ⁹ ἃς καταγράφηται χήρα οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν ἐξήκοντα ἐτῶν, ἥτις ὑπῆρξεν ἐνὸς ἀνδρὸς γυνή, ¹⁰ ἥτις μαρτυρεῖται διὰ τὰ καλὰ [αὐτῆς] ἔργα, ἐὰν ἀνέθρεψε τέκνα, ἐὰν περιέθαλψε ξένους, ἐὰν πόδας ἀγίων ἔνιψεν, ἐὰν θλιβομένους ἐβοήθησεν, ἐὰν ἐπηκολούθησεν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. ¹¹ τὰς δὲ νεωτέρας χήρας ἀπόβαλλε· διότι ἀφοῦ ἐντρυφήσωσι κατὰ τοῦ Χριστοῦ, θέλουσι νὰ ὑπανδρεύωνται, ¹² ἔχουσai τὴν καταδίκην, διότι ἡθέτησαν τὴν πρώτην πίστιν. ¹³ καὶ

μανθάνουσι περιερχόμεναι τὰς οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περιέργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δεόντα.¹⁴ βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν.¹⁵ ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ.¹⁶ εἴ τις πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρεῖσθω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ.

¹⁷ Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ.¹⁸ λέγει γὰρ ἡ γραφή· βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις· καὶ· ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.

¹⁹ κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων.

²⁰ τοὺς ἀμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι.²¹ διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς, χωρὶς προκρίματος μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν.

²² χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἀμαρτίαις ἀλλοτρίαις· σεαυτὸν ἀγνὸν τήρει.

²³ Μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλ' οἶνω ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας.

²⁴ Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἀμαρτίαι πρόδηλοί εἰσι, προάγουσαι εἰς κρίσιν, τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν.²⁵ ὡσαύτως καὶ τὰ καλὰ ἔργα πρόδηλά ἐστι, καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύναται.

6 Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότης πάσης τιμῆς ἀξιῶνς ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδα-

ἐνταυτῷ μανθάνουσι [νὰ ᾗναι] ἀργαί περιερχόμεναι τὰς οἰκίας, καὶ οὐχὶ μόνον ἀργαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περιέργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ πρέποντα.

¹⁴ θέλω λοιπὸν αἱ νεώτεραι νὰ ὑπανδρεύωνται, νὰ τεκνοποιῶσι, νὰ κυβερνῶσιν οἶκον, νὰ μὴ δίδωσι μηδεμίαν ἀφορμὴν εἰς τὸν ἐναντίον νὰ λοιδορῇ.¹⁵ διότι ἐξετράπησαν ἤδη τινὲς ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ.¹⁶ ἐάν τις πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχῃ χήρας, ἄς προμηθεύῃ εἰς αὐτάς τὰ ἀναγκαῖα, καὶ ἄς μὴ ἐπιβαρύνηται ἡ ἐκκλησία, διὰ νὰ [δύναται νὰ] βοηθῇ τὰς ἀληθῶς χήρας.

¹⁷ Οἱ καλῶς προϊστάμενοι πρεσβύτεροι ἄς ἀξιόνωνται διπλῆς τιμῆς, μάλιστα ὅσοι κοπιᾶζουσιν εἰς λόγον καὶ διδασκαλίαν.¹⁸ διότι λέγει ἡ γραφή· δὲν θέλεις ἐμφράξει τὸ στόμα βοδὸς ἀλωνίζοντος· καὶ· ἄξιος [εἶναι] ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.

¹⁹ κατηγορίαν ἐναντίον πρεσβυτέρου μὴ παραδέχου, ἐκτὸς διὰ στόματος δύο ἢ τριῶν μαρτύρων.

²⁰ τοὺς ἀμαρτάνοντας ἔλεγχε ἐνώπιον πάντων, διὰ νὰ ἔχωσι φόβον καὶ οἱ λοιποί.²¹ διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, νὰ φυλάξῃς ταῦτα, χωρὶς προτιμήσεως μηδὲν πράττων κατὰ χάριν.

²² μὴ ἐπίθετε χεῖρας ταχέως εἰς μηδένα, μηδὲ γίνου κοινωνὸς ἀλλο-

τρίων ἀμαρτιῶν· φύλαττε σεαυτὸν καθαρὸν.²³ Μὴ ὑδροπότει πλέον, ἀλλὰ μεταχειρίζου ὀλίγον οἶνον διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ τὰς συχνάς σου ἀσθενείας.

²⁴ Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἀμαρτίαι εἶναι φανεραί, καὶ προπορεύονται [αὐτῶν] εἰς τὴν κρίσιν, εἰς τινὰς δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν.²⁵ ὡσαύτως καὶ τὰ καλὰ ἔργα [τινῶν] εἶναι φανερά, καὶ ὅσα εἶναι κατ' ἄλλον τρόπον δὲν δύναται νὰ κρυφθῶσι.

6 Ὅσοι εἶναι ὑπὸ ζύγον δουλείας, ἄς νομιζῶσι τοὺς κυρίους αὐτῶν ἀξιῶνς πάσης τιμῆς, διὰ νὰ μὴ βλασφημῇται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ

σκαλία βλασφημῆται. ² οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας μὴ καταφρονεῖτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν, ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοὶ εἰσι καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβανόμενοι.

Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει. ³ εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλία, ⁴ τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασημίαι, ὑπόνοιαι πονηραί, ⁵ παραδιατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων.

⁶ ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκειας. ⁷ οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξεργεῖν τι δυνάμεθα. ⁸ ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθῆσόμεθα. ⁹ οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν. ¹⁰ ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινὲς ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς.

¹¹ Σὺ δέ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίδωκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, πραότητα. ¹² ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως· ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης καὶ ὁμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. ¹³ παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωοποι-

καὶ ἡ διδασκαλία. ² οἱ δὲ ἔχοντες πιστοὺς κυρίους ἅς μὴ καταφρονῶσιν [αὐτοὺς], διότι εἶναι ἀδελφοί, ἀλλὰ προθυμότερον ἅς δουλεύωσι, διότι εἶναι πιστοὶ καὶ ἀγαπητοὶ οἱ ἀπολαμβάνοντες τὴν εὐεργεσίαν.

Ταῦτα δίδασκε καὶ νουθέτει. ³ ἔάν τις ἑτεροδιδασκαλῇ καὶ δὲν ἀκολουθῇ τοὺς ὑγιαίνοντας λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν διδασκαλίαν τὴν κατ' εὐσέβειαν, ⁴ εἶναι τετυφωμένος, καὶ δὲν ἐξεύρει οὐδὲν, ἀλλὰ νοσεῖ περὶ συζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐκ τῶν ὁποίων προέρχεται φθόνος, ἔρις, βλασηφιμίαι, ὑπόνοιαι πονηραί, ⁵ μάταιαι συνδιαλέξεις ἀνθρώπων διεφθαρμένων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων τὴν εὐσέβειαν ὅτι εἶναι πλουτισμός. ἀπομακρύνου ἀπὸ τῶν τοιούτων. ⁶ μέγας δὲ πλουτισμὸς εἶναι ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκειας. ⁷ διότι δὲν ἐφέραμεν οὐδὲν εἰς τὸν κόσμον, φανερόν ὅτι οὐδὲ δυνάμεθα νὰ ἐκφέρωμέν τι. ⁸ ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, ἅς ἀρκώμεθα εἰς ταῦτα. ⁹ ὅσοι δὲ θέλουσι νὰ πλουτῶσι πίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ εἰς ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν. ¹⁰ διότι ῥίζα πάντων τῶν κακῶν εἶναι ἡ φιλαργυρία, τὴν ὁποίαν τινὲς ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ διεπέρασαν ἑαυτοὺς μετ' ὀδύνας πολλὰς.

¹¹ Σὺ ὅμως, ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ ταῦτα φεῦγε· ζῆτει δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, πραότητα. ¹² ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως· κράτει τὴν αἰώνιον ζωὴν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ προσεκλήθης καὶ ὁμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. ¹³ σὲ παραγγέλλω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωο-

οὖντος τὰ πάντα καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν, ¹⁴ τηρεῖσά σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁵ ἦν καιροῖς ἰδίους δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος Δυνάστης, ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, ¹⁶ ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον· ἀμήν.

¹⁷ Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἡλπιέσθαι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐν τῷ Θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν πάντα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν, ¹⁸ ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς, ¹⁹ ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου ζωῆς.

²⁰ Ὡ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ²¹ ἦν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἡστόχησαν.

Ἡ χάρις μετὰ σοῦ· ἀμήν.

ποιούντος τὰ πάντα καὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐνώπιον τοῦ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν, ¹⁴ νὰ φυλάξης τὴν ἐντολὴν ἀμόλυντον, ἀμεμπτον, μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁵ τὴν ὁποῖαν ἐν τοῖς ὠρισμένοις καιροῖς θέλει δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος Δεσπότης, ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, ¹⁶ ὅστις μόνος ἔχει τὴν ἀθανασίαν, κατοικῶν φῶς ἀπρόσιτον, τὸν ὅποιον οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων εἶδεν οὐδὲ δύναται νὰ ἴδῃ· εἰς τὸν ὅποιον [ἔστω] τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον· ἀμήν.

¹⁷ Εἰς τοὺς πλουσίους τοῦ κόσμου τούτου παράγγελλε νὰ μὴ ὑψηλοφρονῶσι, μηδὲ νὰ ἐλπίζωσιν ἐπὶ τὴν ἀδηλότητα τοῦ πλούτου, ἀλλ' ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ὅστις δίδει εἰς ἡμᾶς πλουσίως πάντα εἰς ἀπόλαυσιν, ¹⁸ νὰ ἀγαθοεργῶσι, νὰ πλουτῶσιν εἰς ἔργα καλὰ, νὰ ἦναι εὐμετάδοτοι, κοινωνικοί, ¹⁹ θησαυρίζοντες εἰς ἑαυτοὺς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, διὰ νὰ ἀπολαύσωσι τὴν αἰώνιον ζωὴν.

²⁰ Ὡ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλαξον, ἀποστρεφόμενος τὰς βεβήλους ματαιολογίας καὶ τὰς ἀντιλογίας τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ²¹ τὴν ὁποῖαν τινὲς ἐπαγγελλόμενοι ἐπλανήθησαν κατὰ τὴν πίστιν.

Ἡ χάρις [εἴη] μετὰ σου· ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β'

1 Παῦλος, ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ² Τιμοθεῷ ἀγαπητῷ τέκνῳ· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν τῆς ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ² πρὸς Τιμόθεον τὸ ἀγαπητὸν τέκνον· [εἴη] χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

³ Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνηεὶαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ⁴ ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν θαυμάτων, ἵνα χαρὰς πληρωθῶ, ⁵ ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἣτις ἐνώκησε πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρί σου Εὐνίκη, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. ⁶ δι' ἣν αἰτίαν ἀναμνησκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου. ⁷ οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ. ⁸ μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν Θεοῦ, ⁹ τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγία, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν, τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰώνων, ¹⁰ φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου, ¹¹ εἰς ὃ ἐτέθη ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν. ¹² δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατὸς ἐστὶ τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. ¹³ ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαίνοντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ¹⁴ τὴν καλὴν παραθήκην

³ Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον λατρεύω ἀπὸ προγόνων μετὰ καθαρᾶς συνειδήσεως, ὅτι ἀδιάλειπτως σε ἐνθυμοῦμαι ἐν ταῖς δεήσεσί μου νύκτα καὶ ἡμέραν, ⁴ ἐπιποθῶν νὰ σε εἶδω, ἐνθυμούμενος τὰ θαύματά σου, διὰ νὰ ἐμπλησθῶ χαρᾶς, ⁵ ἀνακαλῶν εἰς τὴν μνήμην μου τὴν ἐν σοὶ ἀνυπόκριτον πίστιν, ἣτις πρῶτον κατέκηκεν ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ ἐν τῇ μητρί σου Εὐνίκη, εἶμαι δὲ πεπεισμένος ὅτι καὶ ἐν σοί. ⁶ διὰ τὴν ὁποῖαν αἰτίαν σε ὑπενθυμίζω νὰ ἀναζωπυρῇς τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον εἶμαι ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου. ⁷ διότι δὲν ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ. ⁸ μὴ αἰσχυνοῦμαι λοιπὸν τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συγκακοπάθησον μετὰ τοῦ εὐαγγελίου μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, ⁹ ὅστις ἔσωσεν ἡμᾶς καὶ ἐκάλεσε μὲ κλήσει ἁγίαν, οὐχὶ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ πρόθεσιν καὶ χάριν, τὴν δοθεῖσαν εἰς ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰώνων, ¹⁰ φανερωθεῖσαν δὲ τώρα διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις κατήργησε μὲν τὸν θάνατον, ἔφερε δὲ εἰς φῶς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου, ¹¹ εἰς τὸ ὁποῖον ἐτάχην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος τῶν ἐθνῶν. ¹² διὰ τὴν ὁποῖαν αἰτίαν καὶ πάσχω ταῦτα, πλὴν δὲν ἐπαισχύνομαι· διότι ἐξεύρω εἰς τίνα ἐπίστευσα, καὶ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι εἶναι δυνατὸς νὰ φυλάξῃ τὴν παρακαταθήκην μου μέχρις ἐκείνης τῆς ἡμέρας. ¹³ κράτει τὸ ὑπόδειγμα τῶν ὑγιαίνοντων λόγων, τοὺς ὁποίους ἤκουσας παρ' ἐμοῦ, μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ¹⁴ τὴν καλὴν παρακαταθήκην

φύλαξον διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν.

¹⁵ Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστὶ Φύγελλος καὶ Ἑρμογένης. ¹⁶ δῶν ἔλεος ὁ Κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε καὶ τὴν ἄλυσίν μου οὐκ ἐπαισχύνθη, ¹⁷ ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ σπουδαιότερον ἐζήτησέ με καὶ εὔρε· ¹⁸ δῶν αὐτῷ ὁ Κύριος εὔρεϊν ἔλεος παρὰ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησε, βέλτιον σὺ γινώσκεις.

2 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἔν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ² καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἐτέρους διδάξαι. ³ σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ. ⁴ οὐδεὶς στρατενόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. ⁵ ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. ⁶ τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. ⁷ νόει ἃ λέγω· δῶν γάρ σοι ὁ Κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσι. ⁸ Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγγεγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαυεὶδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου. ⁹ ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς κακοῦργος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται. ¹⁰ διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου. ¹¹ Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν· ¹² εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν·

φύλαξον διὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν.

¹⁵ Ἐξεύρεις τοῦτο, ὅτι με ἀπεστράφησαν πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι ὁ Φύγελλος καὶ ὁ Ἑρμογένης. ¹⁶ εἶθε ὁ Κύριος νὰ δώσῃ ἔλεος εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ὀνησιφόρου, διότι πολλάκις με παρηγόρησε καὶ δὲν ἐπαισχύνθη τὴν ἄλυσίν μου, ¹⁷ ἀλλ' ὅτε ἤλθεν εἰς τὴν Ῥώμην μὲ ἐζήτησε μετὰ σπουδῆς πολλῆς καὶ [με] εὔρεν· ¹⁸ εἶθε ὁ Κύριος νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν νὰ εὔρῃ ἔλεος παρὰ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· καὶ ὅσας διακονίας ἔκαμεν ἐν Ἐφέσῳ, σὺ ἐξεύρεις καλῆτερα.

2 Σὺ λοιπόν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ διὰ τῆς χάριτος τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ² καὶ ὅσα ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράδος εἰς πιστοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες θέλουσιν εἶσθαι ἱκανοὶ καὶ ἄλλους νὰ διδάξωσι. ³ σὺ λοιπὸν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ. ⁴ οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται εἰς τὰς βιωτικὰς ὑποθέσεις, διὰ νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν στρατολογήσαντα. ⁵ ἐὰν δὲ καὶ ἀγωνίζηται τις, δὲν στεφανοῦται, ἐὰν νομίμως δὲν ἀγωνισθῇ. ⁶ ὁ κοπιᾶζων γεωργὸς πρέπει πρῶτος νὰ μεταλαμβάνῃ ἀπὸ τῶν καρπῶν. ⁷ ἐννοεῖ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα λέγω· εἶθε δὲ νὰ σοὶ δώσῃ ὁ Κύριος σύνεσιν εἰς πάντα. ⁸ Ἐνθυμοῦ τὸν ἐκ σπέρματος Δαβὶδ Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου. ⁹ διὰ τὸ ὁποῖον κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς κακοῦργος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δὲν δεσμεύεται. ¹⁰ διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, διὰ νὰ ἀπολαύσωσι καὶ αὐτοὶ τὴν σωτηρίαν τὴν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου. ¹¹ Πιστὸς ὁ λόγος· διότι ἐὰν συναπεθάνομεν, θέλομεν καὶ συζῆσαι· ¹² ἐὰν ὑπομένωμεν, θέλομεν καὶ συμβασιλεύσει·

εἰ ἀρνούμεθα, κακεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς· ¹³ εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται.

¹⁴ Ταῦτα ὑπομίμησκει, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου μὴ λογομαχεῖν εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. ¹⁵ σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστήσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. ¹⁶ τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιῖστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, ¹⁷ καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἔξει· ὣν ἔστιν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός, ¹⁸ οἵτινες περὶ τὴν ἀληθειαν ἠστούχησαν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσι τὴν τινῶν πίστιν. ¹⁹ ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ἔστηκεν, ἔχων τὴν σφραγίδα ταύτην· ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καὶ· ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα Κυρίου. ²⁰ ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκευὴ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν. ²¹ ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον καὶ εὐχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοίμασμένον. ²² τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε, δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. ²³ τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννώσι μάχας· ²⁴ δοῦλον δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἥπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδασκτικόν, ἀνεξίκακον, ²⁵ ἐν πραότητι

ἐὰν ἀρνώμεθα [αὐτόν], καὶ ἐκεῖνος θέλει ἀρνηθῇ ἡμᾶς· ¹³ ἐὰν ἀπιστῶμεν, ἐκεῖνος μένει πιστὸς· νὰ ἀρνηθῇ ἑαυτὸν δὲν δύναται.

¹⁴ Ταῦτα ὑπενθύμιζε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου νὰ μὴ λογομαχῶσι [τὸ ὅποιον δὲν εἶναι] εἰς οὐδὲν χρήσιμον, [ἀλλὰ] φέρει καταστροφὴν τῶν ἀκουόντων. ¹⁵ σπούδασον νὰ παραστήσης σεαυτὸν δόκιμον εἰς τὸν Θεόν, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. ¹⁶ τὰς δὲ βεβήλους ματαιοφωνίας φεῦγε· διότι θέλουσι προχωρήσει εἰς πλειότεραν ἀσέβειαν, ¹⁷ καὶ ὁ λόγος αὐτῶν θέλει κατατρώγει ὡς γάγγραινα· ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι ὁ Ὑμέναιος καὶ ὁ Φιλητός, ¹⁸ οἵτινες ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς ἀληθείας, λέγοντες ὅτι ἔγεινεν ἡδη ἡ ἀνάστασις, καὶ ἀνατρέπουσι τὴν πίστιν τινῶν. ¹⁹ τὸ στερεὸν ὅμως θεμέλιον τοῦ Θεοῦ μένει, ἔχον τὴν σφραγίδα ταύτην· γνωρίζει ὁ Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καὶ· ὡς ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τῆς ἀδικίας πᾶς ὅστις ὀνομάζει τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. ²⁰ ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ δὲν εἶναι μόνον σκευὴ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἄλλα μὲν πρὸς [χρήσιν] τιμίαν, ἄλλα δὲ πρὸς ἄτιμον. ²¹ ἐὰν λοιπὸν καθάρῃ τις ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, θέλει εἶσθαι σκεῦος τιμίας [χρήσεως], ἡγιασμένον καὶ εὐχρηστον εἰς τὸν δεσπότην, ἡτοίμασμένον εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. ²² τὰς δὲ νεανικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε, καὶ ζῆτει τὴν δικαιοσύνην, τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην, τὴν εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. ²³ τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους φιλονεικίας παραιτοῦ, ἐξεύρων ὅτι γεννώσι μάχας· ²⁴ ὁ δὲ δοῦλος τοῦ Κυρίου δὲν πρέπει νὰ μάχῃται, ἀλλὰ νὰ ἦναι πρᾶος πρὸς πάντας, διδασκτικός, ἀνεξίκακος, ²⁵ διδάσκων μετὰ

παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμέ-
νους, μήποτε ὧς αὐτοῖς ὁ Θεὸς
μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀλη-
θείας, ²⁶ καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς
τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐξωγρη-
μένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου
θέλημα.

3 Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν
ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται
καιροὶ χαλεποί· ² ἔσονται γάρ
οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι,
ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι,
γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι,
ἀνόσιοι, ³ ἄστοργοι, ἄσπονδοι,
διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλά-
γάθοι, ⁴ προδόται, προπετεῖς,
τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον
ἢ φιλόθεοι, ⁵ ἔχοντες μόρφωσιν
εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς
ἡρνημένοι. καὶ τούτους ἀπο-
τρέπον. ⁶ ἐκ τούτων γάρ εἰσιν
οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας καὶ
αἰχμαλωτεύοντες γυναικάρια σε-
σωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα
ἐπιθυμίαις ποικίλαις, ⁷ πάντοτε
μανθάνοντα καὶ μηδέποτε εἰς
ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἔλθειν δυνά-
μενα. ⁸ ὃν τρόπον δὲ Ἰαν-
νῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν
Μωνσεῖ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀν-
θίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρω-
ποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν,
ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν. ⁹ ἀλλ'
οὐ προκόφουσιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ
γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἐκδηλος ἔσται
πᾶσιν, ὥς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένε-
το. ¹⁰ Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς
μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ,
τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ
μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ
ὑπομονῇ, ¹¹ τοῖς διωγμοῖς, τοῖς
παθήμασιν, ὅλᾳ μοι ἐγένετο ἐν
Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύ-
στροις· οἷους διωγμούς ὑπή-
νεγκα, καὶ ἐκ πάντων με ἐρ-
ρύσατο ὁ Κύριος. ¹² καὶ πάντες
δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται·

πρώτῃτος τοὺς ἀντιφρονοῦντας,
μήποτε δώσῃ εἰς αὐτοὺς ὁ Θεὸς
μετάνοιαν ὥστε νὰ γνωρίσωσι τὴν
ἀλήθειαν, ²⁶ καὶ νὰ ἀνανήψωσιν ἀπὸ
τῆς παγίδος τοῦ διαβόλου, ὑπὸ τοῦ
ὁποίου εἶναι πεπαγιδευμένοι εἰς
τὸ θέλημα ἐκείνου.

3 Γίνωσκε δὲ τοῦτο, ὅτι ἐν ταῖς
ἐσχάταις ἡμέραις θέλουσιν ἔλθει
καιροὶ κακοί· ² διότι θέλουσιν
εἶσθαι οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλά-
ργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι,
βλάσφημοι, ἀπειθεῖς εἰς τοὺς γονεῖς,
ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, ³ ἄσπλαγχνοι,
ἀδιάλλακτοι, συκοφάνται, ἀκρατεῖς,
ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, ⁴ προδόται,
προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι
μᾶλλον παρὰ φιλόθεοι, ⁵ ἔχοντες
μὲν μορφήν εὐσεβείας, ἡρνημένοι
δὲ τὴν δύναμιν αὐτῆς. καὶ τούτους
φεύγε. ⁶ διότι ἐκ τούτων εἶναι
ἐκεῖνοι οἵτινες εἰσχωροῦσιν εἰς τὰς
οἰκίας καὶ αἰχμαλωτίζουν τὰ γυ-
ναικάρια τὰ πεφορτισμένα ἁμαρτίας,
συρόμενα ὑπὸ διαφόρων ἐπιθυμιῶν,
⁷ τὰ ὅποια πάντοτε μανθάνουσι καὶ
ποτὲ δὲν δύνανται νὰ ἔλθωσιν εἰς
τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας. ⁸ καὶ
καθ' ὃν τρόπον ὁ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβ-
ρῆς ἀντέστησαν εἰς τὸν Μωυσῆν,
οὕτω καὶ αὐτοὶ ἀνθίστανται εἰς
τὴν ἀλήθειαν, ἄνθρωποι διεφθαρμένοι
τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι εἰς τὴν πίστιν.
⁹ ἀλλὰ δὲν θέλουσι προκόψει πλείο-
τερον· διότι ἡ ἀνοησία αὐτῶν θέλει
γίνειν κατάδηλος εἰς πάντας, καθὼς
καὶ ἡ ἐκείνων ἔγινε. ¹⁰ Σὺ ὁμοῦς
παρηκολούθησας τὴν διδασκαλίαν
μου, τὴν διαγωγὴν, τὴν πρόθεσιν,
τὴν πίστιν, τὴν μακροθυμίαν, τὴν
ἀγάπην, τὴν ὑπομονήν, ¹¹ τοὺς
διωγμούς, τὰ παθήματα, ὅποιά
μοι συνέβησαν ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν
Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις· ὁποίους
διωγμούς ὑπέφερα, καὶ ἐκ πάντων
με ἡλευθέρωσεν ὁ Κύριος. ¹² καὶ
πάντες δὲ οἱ θέλοντες νὰ ζῶσιν
εὐσεβῶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ θέλουσι

¹³ πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόη-
τες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον,
πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. ¹⁴ σὺ
δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώ-
θης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες,
¹⁵ καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ
γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά
σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ
πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
¹⁶ πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ
ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς
ἐλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς
παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ,
¹⁷ ἵνα ἄρτιος ᾦ ὁ τοῦ Θεοῦ
ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγα-
θὸν ἐξηρητισμένος.

4 Διαμαρτύρομαι οὖν ἐγὼ ἐνώ-
πιον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ μέλλοντος
κρίνειν ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ
τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν
βασιλείαν αὐτοῦ, ² κήρυξον τὸν
λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως,
ἐλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακά-
λεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ
διδαχῇ. ³ ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε
τῆς ὑγιαίνουσας διδασκαλίας οὐκ
ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυ-
μίας τὰς ἰδίας ἐαυτοῖς ἐπισωρευ-
σουσι διδασκάλους κνηθόμενοι τὴν
ἀκοήν, ⁴ καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀλή-
θείας τὴν ἀκοήν ἀποστρέφουσιν,
ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπῇσονται.
⁵ σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπά-
θησον, ἔργον ποιήσον εὐαγγελισ-
τοῦ, τὴν διακονίαν σου πληρο-
φόρησον. ⁶ ἐγὼ γὰρ ἤδη σπέν-
δομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς
ἀναλύσεως ἐφάσθηκε. ⁷ τὸν ἀγῶνα
τὸν καλὸν ἡγωνίσαι, τὸν δρόμον
τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα.
⁸ λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς
δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀπο-
δώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής, οὐ
μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι
τοῖς ἡγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν
αὐτοῦ.

διωχθῇ. ¹³ πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ
γόητες θέλουσι προκόψαι εἰς τὸ
χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι.
¹⁴ ἀλλὰ σὺ μένε εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα
ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, ἐξεύρων
παρὰ τίνος ἔμαθες, ¹⁵ καὶ ὅτι ἀπὸ
βρέφους γνωρίζεις τὰ ἱερὰ γράμματα,
τὰ δυνάμενα νὰ σε σοφίσωσιν εἰς
σωτηρίαν διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ. ¹⁶ ὅλη ἡ γραφὴ
[εἶναι] θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος
πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἐλεγχον,
πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς ἐκπαιδευσιν
τὴν μετὰ τῆς δικαιοσύνης, ¹⁷ διὰ νὰ
ᾦναι τέλειος ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ,
ἡτοιμασμένος εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν.

4 Διαμαρτύρομαι λοιπὸν ἐγὼ ἐνώ-
πιον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις μέλλει νὰ
κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκροὺς ἐν τῇ
ἐπιφανείᾳ αὐτοῦ καὶ τῇ βασιλείᾳ
αὐτοῦ, ² κήρυξον τὸν λόγον,
ἐπίμενε ἐγκαίρως ἀκαίρως, ἐλεγ-
ξον, ἐπίπληξον, πρότρεψον, μετὰ
πάσης μακροθυμίας καὶ διδαχῆς.
³ διότι θέλει ἔλθεῖ καιρὸς ὅτε δὲν
θέλουσιν ὑποφέρει τὴν ὑγιαίνουσαν
διδασκαλίαν, ἀλλὰ θέλουσιν ἐπι-
σωρεῦσαι εἰς ἐαυτοὺς διδασκάλους
κατὰ τὰς ἰδίας [αὐτῶν] ἐπιθυμίας
γαργαλιζόμενοι τὴν ἀκοήν, ⁴ καὶ
ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας θέλουσιν
ἀποστρέφει τὴν ἀκοήν [αὐτῶν],
εἰς δὲ τοὺς μύθους θέλουσιν ἐκτραπῇ.
⁵ σὺ δὲ ἀγρύπνει εἰς πάντα, κακο-
πάθησον, ἐργάσθητι ἔργον εὐαγγελι-
στοῦ, τὴν διακονίαν σου κάμε πλήρη.
⁶ διότι ἐγὼ γίνομαι ἤδη σπονδὴ καὶ
ὁ καιρὸς τῆς ἀναχωρήσεώς μου
ἔφθασε. ⁷ τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν
ἡγωνίστην, τὸν δρόμον ἐτελείωσα,
τὴν πίστιν διетήρησα. ⁸ τοῦ λοιποῦ
μένει εἰς ἐμὲ ὁ τῆς δικαιοσύνης
στέφανος, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος θέλει
μοι ἀποδώσει ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ,
ὁ δίκαιος κριτής, καὶ οὐ μόνον εἰς
ἐμέ, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντας ὅσοι ἐπι-
ποθοῦσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

⁹ Σπούδασον ἔλθειν πρὸς με ταχέως· ¹⁰ Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην, Κρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν· ¹¹ Λουκᾶς ἐστὶ μόνος μετ' ἐμοῦ. Μάρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἐστὶ γάρ μοι εὐχρηστος εἰς διακονίαν· ¹² Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἑφεσον· ¹³ τὸν φελόνην, ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας· ¹⁴ Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλὰ μοι κακὰ ἐνεδείξατο· ἀποδώῃ αὐτῷ ὁ Κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ¹⁵ ὃν καὶ σὺ φυλάσσου· λίαν γὰρ ἀνθέστηκε τοῖς ἡμετέροις λόγοις· ¹⁶ Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογία οὐδεὶς μοι συμπαραγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον· μὴ αὐτοῖς λογισθεῖν· ¹⁷ ὁ δὲ Κύριός μοι παρέστη καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ καὶ ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἐρρυσθῇ ἐκ στόματος λέοντος· ¹⁸ καὶ ῥύσεται με ὁ Κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

¹⁹ Ἀσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν καὶ τὸν Ὀνησιφόρου οἶκον· ²⁰ Ἐραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ, Τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα· ²¹ σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἔλθειν.

Ἀσπάζεται σε Εὐβουλος καὶ Πούδης καὶ Λίνος καὶ Κλανδία καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες.

²² Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου· Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν· ἀμήν.

⁹ Σπούδασον νὰ ἔλθῃς πρὸς ἐμὲ ταχέως· ¹⁰ διότι ὁ Δημᾶς με ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὸν παρόντα κόσμον, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Θεσσαλονίκην, ὁ Κρήσκης εἰς Γαλατίαν, ὁ Τίτος εἰς Δαλματίαν· ¹¹ ὁ Λουκᾶς εἶναι μόνος μετ' ἐμοῦ. τὸν Μάρκον παραλαβὼν φέρε μετὰ σου· διότι μοι εἶναι χρήσιμος εἰς τὴν διακονίαν· ¹² τὸν δὲ Τυχικὸν ἀπέστειλα εἰς Ἑφεσον· ¹³ τὸν φελόνην, τὸν ὁποῖον ἀφῆκα ἐν Τρωάδι παρὰ τῷ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας· ¹⁴ Ὁ Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλὰ κακὰ μοι ἔκαμεν· ὁ Κύριος νὰ ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ¹⁵ τὸν ὁποῖον καὶ σὺ φυλάττου· διότι πολὺ ἀνθίσταται εἰς τοὺς λόγους ἡμῶν· ¹⁶ Ἐν τῇ πρώτῃ ἀπολογία μου δὲν με παρεστάθη οὐδεὶς, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον· εἶθε νὰ μὴ λογαριασθῇ εἰς αὐτούς· ¹⁷ ἀλλ' ὁ Κύριος με παρεστάθη καὶ με ἐνεδυνάμωσε, διὰ νὰ πληρωθῇ δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα καὶ νὰ ἀκούσωσι πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἡλευθερώθῃ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ λέοντος· ¹⁸ καὶ θέλει με ἡλευθερώσει ὁ Κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ καὶ θέλει με διασώσει διὰ τὴν ἐπουράνιον βασιλείαν αὐτοῦ· εἰς τὸν ὁποῖον [ἔστω] ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

¹⁹ Ἀσπάσθητι τὴν Πρίσκαν καὶ τὸν Ἀκύλαν καὶ τὸν οἶκον τοῦ Ὀνησιφόρου· ²⁰ Ὁ Ἐραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ, τὸν δὲ Τρόφιμον ἀφῆκα ἐν Μιλήτῳ ἀσθενῆ· ²¹ σπούδασον νὰ ἔλθῃς πρὸ τοῦ χειμῶνος.

Ἀσπάζεται σε ὁ Εὐβουλος καὶ Πούδης καὶ Λίνος καὶ ἡ Κλανδία καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες.

²² Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς [εἶη] μετὰ τοῦ πνεύματός σου· Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν· ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ

1 Παῦλος, δοῦλος Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν ² ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀφευδῆς Θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων, ³ ἐφάνερωσε δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθη ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ⁴ τίτω γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν.

⁵ Τοῦτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγὼ σοι διαταξάμην, ⁶ εἰ τίς ἐστὶν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἁσωτίας ἢ ἀνυπότακτα. ⁷ δεῖ γάρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς Θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, ⁸ ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, ⁹ ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδασχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν. ¹⁰ Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς, ¹¹ οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν, οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν. ¹² εἰπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης· Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσαι,

1 Παῦλος, δοῦλος Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν πίστιν τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν ² ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθη ὁ ἀφευδῆς Θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων, ³ ἐφάνερωσε δὲ ἐν καιροῖς ὠρισμένοις τὸν λόγον αὐτοῦ διὰ τοῦ κηρύγματος τὸ ὁποῖον ἐνεπιστεύθη ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ⁴ πρὸς τίτον γνήσιον τέκνον κατὰ κοινὴν [ἡμῶν] πίστιν· [εἶη] χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν.

⁵ Διὰ τοῦτό σε ἀφῆκα ἐν Κρήτῃ, διὰ νὰ διορθώσῃς τὰ ἐλλείποντα, καὶ νὰ καταστήσῃς ἐν πάσῃ πόλει πρεσβυτέρους, καθὼς ἐγὼ σε διέταξα, ⁶ ὅστις ἦναι ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, ἔχων τέκνα πιστά, μὴ κατηγορούμενα ὡς ἁσωτα ἢ ἀνυπότακτα. ⁷ διότι πρέπει ὁ ἐπίσκοπος νὰ ἦναι ἀνέγκλητος, ὡς οἰκονόμος Θεοῦ, μὴ αὐθάδης, μὴ ὀργίλος, μὴ μέθυσος, μὴ πλήκτης, μὴ αἰσχροκερδῆς, ⁸ ἀλλὰ φιλόξενος, φιλάγαθος, σώφρων, δίκαιος, ὅσιος, ἐγκρατής, ⁹ προσκεκολλημένος εἰς τὸν πιστὸν λόγον τῆς διδασκαλίας, διὰ νὰ ἦναι δυνατὸς καὶ νὰ προτρέπῃ διὰ τῆς ὑγιαίνουσας διδασκαλίας καὶ νὰ ἐξελέγχῃ τοὺς ἀντιλέγοντας. ¹⁰ Διότι ὑπάρχουσι πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι ματαιολόγοι καὶ φρενοπλάνοι, μάλιστα οἱ ἐκ τῆς περιτομῆς, ¹¹ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ἀποστομόνωμεν, οἵτινες ἀνατρέπουσιν ὁλοκλήρους οἴκους διδάσκοντες ὅσα δὲν πρέπει χάριν αἰσχροῦ κέρδους. ¹² εἰπέ τις ἐξ αὐτῶν προφήτης ἴδιος αὐτῶν· οἱ Κρῆτες [εἶναι] πάντοτε ψεῦσαι, κακὰ θηρία γα-

κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί.
¹³ ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀλη-
 θής. δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγε αὐ-
 τοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν
 ἐν τῇ πίστει, ¹⁴ μὴ προσέχοντες
 Ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ ἐντολαῖς
 ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν
 ἀλήθειαν. ¹⁵ πάντα μὲν καθαρὰ
 τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμιαμ-
 μένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν κα-
 θαρὸν, ἀλλὰ μεμίστανται αὐτῶν
 καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις.
¹⁶ Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς
 δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ
 ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν
 ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

2 Σὺ δὲ λάλει ὃ πρέπει τῇ ὑγι-
 αινούσῃ διδασκαλίᾳ. ² Πρεσ-
 βύτας νηφαλίους εἶναι, σεμνοὺς,
 σώφρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει,
 τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ. ³ Πρεσ-
 βύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστή-
 ματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους,
 μὴ οἷνῳ πολλῷ δεδουλωμένας,
 καλοδιδασκάλους, ⁴ ἵνα σωφρο-
 νίζωσι τὰς νέας φιλάνδρους
 εἶναι, φιλοτέκνους, ⁵ σώφρονας,
 ἀγνάς, οἰκουροὺς, ἀγαθὰς, ὑπο-
 τασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδρά-
 σιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ
 βλασφημηται. ⁶ Τοὺς νεωτέρους
 ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν,
⁷ περὶ πάντα σεαυτὸν παρε-
 χόμενος τύπον καλῶν ἔργων,
 ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφορίαν,
 σεμνότητα, ⁸ λόγον ὑγιῆ, ἀκατά-
 γνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐν-
 τραπῇ μηδὲν ἔχων περὶ ἡμῶν
 λέγειν φαῦλον. ⁹ Δούλους ἰδίοις
 δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν
 εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέγον-
 τας, ¹⁰ μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ
 πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγα-
 θήν, ἵνα τὴν διδασκαλίαν τοῦ
 σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ κοσμῶσιν
 ἐν πᾶσιν.

¹¹ Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ
 Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώ-

στέρες ἀργαί. ¹³ ἡ μαρτυρία αὕτη
 εἶναι ἀληθινή. διὰ τὴν ὁποῖαν
 αἰτίαν ἔλεγε αὐτοὺς ἀποτόμως,
 διὰ τὴν ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει,
¹⁴ καὶ τὴν μὴ προσέχωσιν εἰς Ἰουδαϊ-
 κούς μύθους καὶ ἐντολὰς ἀνθρώ-
 πων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν.
¹⁵ εἰς μὲν τοὺς καθαρούς πάντα
 [εἶναι] καθαρὰ· εἰς δὲ τοὺς μεμιασ-
 μένους καὶ ἀπίστους οὐδὲν καθαρὸν,
 ἀλλὰ καὶ ὁ νοῦς αὐτῶν καὶ ἡ συνεί-
 δησις εἶναι μεμιασμένα. ¹⁶ ὁμολο-
 γοῦσιν ὅτι γνωρίζουσι τὸν Θεόν,
 μὲ τὰ ἔργα ὁμῶς ἀρνοῦνται, βδελυ-
 κτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ εἰς
 πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

2 Σὺ ὁμῶς λάλει ὅσα πρέπει
 εἰς τὴν ὑγιαίνουσαν διδασκαλίαν.
² οἱ γέροντες νὰ ᾔναι ἄγρυπνοι,
 σεμνοί, σώφρονες, ὑγιαίνοντας ἐν
 τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ.
³ αἱ γυναικες ὡσαύτως νὰ ἔχωσι
 τρόπον ἱεροπρεπῆ, μὴ κατάλαλοι,
 μὴ δεδουλωμέναι εἰς πολλὴν οἰνο-
 ποσίαν, [νὰ ᾔναι] διδάσκαλοι τῶν
 καλῶν, ⁴ διὰ τὴν νουθετῶσι τὰς νέας
 νὰ ᾔναι φίλανδροι, φιλότεκνοι, ⁵ σώ-
 φρονες, καθαραί, οἰκοφύλακες, ἀγα-
 θαί, εὐπειθεῖς εἰς τοὺς ἰδίους [αὐτῶν]
 ἀνδρας, διὰ τὴν μὴ βλασφημῆται
 ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. ⁶ Τοὺς νεωτέ-
 ρους ὡσαύτως νουθετεῖ νὰ σω-
 φρονῶσι, ⁷ δεικνύων κατὰ πάντα
 σεαυτὸν τύπον τῶν καλῶν ἔργων,
 [φυλάττων] ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδια-
 φορίαν, σεμνότητα, ⁸ λόγον ὑγιῆ,
 [καί] ἀκατάκριτον, διὰ τὴν ἐντραπῇ
 ὁ ἐναντίας μὴ ἔχων νὰ λέγῃ διὰ σὰς
 μηδὲν κακόν. ⁹ Τοὺς δούλους νὰ ὑπο-
 τάσσωνται εἰς τοὺς ἑαυτῶν δεσπότας,
 νὰ εὐαρεστῶσιν [εἰς αὐτοὺς] κατὰ
 πάντα, νὰ μὴ ἀντιλέγωσι, ¹⁰ νὰ μὴ
 σφετερίζωνται τὰ ἀλλότρια, ἀλλὰ νὰ
 δεικνύωσι πᾶσαν πίστιν ἀγαθὴν, διὰ
 τὴν στολιζῶσι κατὰ πάντα τὴν διδα-
 σκαλίαν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ.

¹¹ Διότι ἐφανερώθη ἡ χάρις τοῦ
 Θεοῦ ἡ σωτήριος εἰς πάντας ἀν-

ποις, ¹² παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, ¹³ προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁴ ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσῃται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ καθάρσῃ ἑαυτῶν λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. ¹⁵ Ταῦτα λάλει καὶ παρακάλει καὶ ἔλεγγε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς· μηδεὶς σου περιφρονεῖτω.

3 Ὑπομίμησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐτοιμοὺς εἶναι, ² μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεδεικνυμένους πραότητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους. ³ Ἡμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγνητοί, μισοῦντες ἀλλήλους. ⁴ ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλάνθρωπία ἐπεφάνη τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ⁵ οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως Πνεύματος Ἁγίου, ⁶ ὃ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ⁷ ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι κληρονόμοι γενώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου. ⁸ Πιστὸς ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλομαι σε διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προϊστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ. ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· ⁹ μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ

θρώπους, ¹² διδάσκουσα ἡμᾶς, νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας καὶ νὰ ζήσωμεν σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι, ¹³ προσμένοντες τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁴ ὅστις ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, διὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ νὰ [μᾶς] καθάρσῃ εἰς ἑαυτὸν λαὸν ἐκλεκτόν, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. ¹⁵ Ταῦτα λάλει, καὶ πρότρεπε, καὶ ἔλεγγε μετὰ πάσης ἐξουσίας· ἅς μὴ σε περιφρονῇ μηδεὶς.

3 Ὑπενθύμιζε αὐτοὺς νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας, νὰ πειθαρχῶσι, νὰ ἦναι ἔτοιμοι εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, ² νὰ μὴ βλασφημῶσι μηδένα, νὰ ἦναι ἄμαχοι, συμβιβαστικοί, νὰ δεικνύωσι πρὸς πάντας ἀνθρώπους πᾶσαν πραότητα. ³ Διότι ἡμεθὰ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες εἰς διαφόρους ἐπιθυμίας καὶ ἡδονάς, ζῶντες ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ, μισητοὶ [καὶ] μισοῦντες ἀλλήλους. ⁴ ἀλλ' ὅτε ἐφανερώθη ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλάνθρωπία τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ⁵ οὐχὶ ἐξ ἔργων δικαιοσύνης τὰ ὅποια ἐπράξαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ⁶ τὸ ὅποion ἐξέχεε πλουσίως ἐφ' ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ⁷ ἵνα δικαιωθέντες διὰ τῆς χάριτος ἐκείνου γείνωμεν κληρονόμοι κατὰ τὴν ἐλπίδα τῆς αἰωνίου ζωῆς. ⁸ Πιστὸς ὁ λόγος, καὶ θέλω ταῦτα νὰ διαβεβαιοῦς, διὰ νὰ φροντίζωσιν οἱ πιστεύσαντες εἰς τὸν Θεὸν νὰ προϊστανται καλῶν ἔργων. ταῦτα εἶναι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ⁹ μωρὰς δὲ φιλονεικίας καὶ γενεαλογίας καὶ ἔριδας καὶ μάχας

μάχας νομικὰς περιῖστασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι.
¹⁰ αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοθεσίαν παραιτοῦ,
¹¹ εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὡν αὐτοκατάκριτος.

¹² Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σε ἢ Τυχικόν, σπούδασον ἔλθεῖν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι.
¹³ Ζηγᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μὴδὲν αὐτοῖς λείπη. ¹⁴ μανθανέ-
 τωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι κα-
 λῶν ἔργων προῖστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι.

¹⁵ Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει.

Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

νομικὰς φεῦγε, διότι εἶναι ἀνω-
 φελεῖς καὶ μάταιαι. ¹⁰ αἰρετικὸν
 ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν
 νοθεσίαν παραιτοῦ, ¹¹ ἐξεύρων ὅτι
 διεφθάρη ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει,
 ὡν αὐτοκατάκριτος.

¹² Ὅταν πέμψω πρὸς σε τὸν
 Ἀρτεμᾶν ἢ τὸν Τυχικόν, σπούδασον
 νὰ ἔλθῃς πρὸς με εἰς Νικόπολιν·
 διότι ἐκεῖ ἀπεφάσισα νὰ παρα-
 χειμάσω. ¹³ Ζηγᾶν τὸν νομικὸν καὶ
 τὸν Ἀπολλῶ πρόπεμψον ἐπιμελῶς,
 διὰ νὰ μὴ λείπη εἰς αὐτοὺς μὴδὲν.
¹⁴ ὥς μανθάνωσι δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι
 νὰ προῖστανται καλῶν ἔργων εἰς
 τὰς ἀναγκαίας χρείας, διὰ νὰ μὴ
 ῥῆναι ἄκαρποι.

¹⁵ Ἀσπάζονται σε πάντες οἱ μετ'
 ἐμοῦ· ἀσπᾶσθητι τοὺς ἀγαπῶντας
 ἡμᾶς ἐν πίστει.

Ἡ χάρις [εἶη] μετὰ πάντων ὑμῶν.
 ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

¹ Παῦλος, δέσμιος Χριστοῦ Ἰη-
 σοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός,
 Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συν-
 εργῷ ὑμῶν ² καὶ Ἀπφία τῇ
 ἀγαπητῇ καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συ-
 στρατιώτῃ ὑμῶν καὶ τῇ κατ' οἶκόν
 σου ἐκκλησίᾳ· ³ χάρις ὑμῖν καὶ
 εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ὑμῶν
 καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁴ Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου
 πάντοτε μνηάν σου ποιούμενος
 ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, ⁵ ἀκούων
 σου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν
 ἣν ἔχεις πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν
 καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους,
⁶ ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς
 σου ἐνεργῆς γένηται ἐν ἐπιγνώσει
 παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ὑμῖν εἰς
 Χριστὸν Ἰησοῦν. ἡ χαρὰν γὰρ

¹ Παῦλος, δέσμιος τοῦ Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός,
 πρὸς Φιλήμονα τὸν ἀγαπητὸν καὶ
 συνεργὸν ὑμῶν ² καὶ τὴν Ἀπφίαν
 τὴν ἀγαπητὴν καὶ Ἀρχίππον τὸν
 συστρατιώτην ὑμῶν καὶ τὴν κατ'
 οἶκόν σου ἐκκλησίαν· ³ χάρις [εἶη]
 ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς
 ὑμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁴ Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν μου καὶ
 μνημονεύω σε πάντοτε ἐν ταῖς
 προσευχαῖς μου, ⁵ ἀκούων τὴν
 ἀγάπην σου καὶ τὴν πίστιν τὴν
 ὅποιαν ἔχεις πρὸς τὸν Κύριον
 Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους,
⁶ διὰ νὰ γείνη ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς
 σου ἐνεργὸς διὰ τῆς φανερώσεως
 παντὸς καλοῦ τοῦ ἐν ὑμῖν εἰς
 Χριστὸν Ἰησοῦν. ⁷ διότι χαρὰν

ἔχομεν πολλήν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέ-
 πανται διὰ σοῦ, ἀδελφέ. ⁸ Διό, πολλήν ἐν Χριστῷ παρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆ-
 κον, ⁹ διὰ τὴν ἀγάπην μάλ-
 λον παρακαλῶ, τοιοῦτος ὢν ὡς Παῦλος πρεσβύτες, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁰ παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου, Ὁνήσιμον, ¹¹ τὸν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ δὲ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὐχρηστον, ¹² ὃν ἀνέπεμψα· σὺ δὲ αὐτόν, τοῦτ' ἐστὶ τὰ ἐμὰ σπλάγχνα, προσ-
 λαβοῦ. ¹³ ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἑμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου. ¹⁴ χω-
 ρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾦ, ἀλλὰ κατὰ ἐκούσιον. ¹⁵ τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐτόν ἀπ-
 ἔχῃς, ¹⁶ οὐκ ἐτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπη-
 τόν, μάλιστα ἐμοί, πόσω δὲ μᾶλλον σοὶ καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν Κυρίῳ. ¹⁷ εἰ οὖν μὲ ἔχεις κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτόν ὡς ἐμέ. ¹⁸ εἰ δέ τι ἠδίκησέ σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει. ¹⁹ ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ, ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σεαυτὸν μοι προσο-
 φείλεις. ²⁰ ναί, ἀδελφέ, ἐγὼ σου ὀναίμην ἐν Κυρίῳ· ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν Κυρίῳ. ²¹ Πεποιθώς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω ποιήσεις. ²² ἅμα δὲ καὶ ἐτοίμαζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χαρισθῆσομαι ὑμῖν.

²³ Ἀσπάζεται σε Ἐπαφρᾶς ὁ

πολλήν ἔχομεν καὶ παρηγορίαν διὰ τὴν ἀγάπην σου, ἐπειδὴ τὰ σπλάγ-
 χνα τῶν ἁγίων ἀνεπαύθησαν διὰ σοῦ, ἀδελφέ. ⁸ Ὅθεν, ἂν καὶ ἔχω ἐν Χριστῷ πολλήν παρησίαν νὰ ἐπιτάττω εἰς σε τὸ πρέπον, ⁹ [ὅμως] διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον [σε] παρα-
 καλῶ, τοιοῦτος ὢν ὡς Παῦλος ὁ γέρων, τώρα δὲ καὶ δέσμιος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁰ σὲ παρακαλῶ ὑπὲρ τοῦ τέκνου μου, τὸν ὁποῖον ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου, ὑπὲρ τοῦ Ὁνησίμου, ¹¹ ὅστις ἦτό ποτε ἄχρηστος εἰς σε, τώρα δὲ εἰς σε καὶ εἰς ἐμέ εἶναι χρήσιμος, ¹² τὸν ὁποῖον πέμπω ὀπίσω. σὺ δὲ αὐτόν, τουτέστι τὰ σπλάγχνα μου, δέχθητι. ¹³ τὸν ὁποῖον ἐγὼ ᾔθελον νὰ κρατῶ πλησίον μου, διὰ νὰ με ὑπηρετῇ ἀντὶ σοῦ ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου. ¹⁴ χωρὶς ὅμως τῆς γνώμης σου δὲν ἠθέλησα νὰ κάμω οὐδέν, διὰ νὰ μὴ ᾔναι τὸ ἀγαθόν σου ὡς κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ἐκούσιως. ¹⁵ διότι ἴσως διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, διὰ νὰ ἀπολάβῃς αὐτόν διαπαντός, ¹⁶ οὐχὶ πλέον ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπητόν, μάλιστα εἰς ἐμέ, πόσω δὲ μᾶλλον εἰς σε καὶ κατὰ σάρκα καὶ ἐν Κυρίῳ. ¹⁷ ἐάν λοιπὸν ἔχῃς ἐμέ κοινωνόν, δέχθητι αὐτόν ὡς ἐμέ. ¹⁸ καὶ ἐάν σε ἠδίκησεν εἰς τι ἢ χρεωστῇ, λογαρίαζε τοῦτο εἰς ἐμέ. ¹⁹ ἐγὼ ὁ Παῦλος ἔγραψα μὲ τὴν χειρᾶ μου, ἐγὼ θέλω πληρώσει· διὰ νὰ μὴ σοι λέγω ὅτι καὶ σεαυτὸν ἔτι μοι χρεωστεῖς. ²⁰ ναί, ἀδελφέ, εἴθε νὰ λάβω ἐγὼ ταύτην τὴν χάριν παρά σου ἐν Κυρίῳ· ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν Κυρίῳ. ²¹ Πεποιθώς εἰς τὴν ὑπακοήν σου ἔγραψα πρὸς σε, ἐξεύρων ὅτι καὶ πλειότερον ἂν ὅτι λέγω θέλεις κάμει. ²² ἐν-ταυτῷ δὲ ἐτοίμαζέ μοι καὶ κατάλυμα· ἐπειδὴ ἐλπίζω ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν σας θέλω χαρισθῆ εἰς ἐσᾶς.

²³ Ἀσπάζονται σε Ἐπαφρᾶς ὁ

συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ
 Ἰησοῦ, ²⁴ Μάρκος, Ἀρίσταρχος,
 Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου.
²⁵ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύ-
 ματος ὑμῶν· ἀμήν.

συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ
 Ἰησοῦ, ²⁴ Μάρκος, Ἀρίσταρχος,
 Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου.
²⁵ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ [εἴη] μετὰ τοῦ
 πνεύματος ὑμῶν. ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

1 Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως
 πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς
 πατέρασιν ἐν τοῖς προφήταις, ² ἐπ'
 ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλά-
 λησεν ἡμῖν ἐν Υἱῷ, ὃν ἔθηκε
 κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ
 τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν· ³ ὃς ὢν
 ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρα-
 κτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ,
 φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς
 δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθα-
 ρισμὸν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν
 ἡμῶν ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς
 μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς, ⁴ το-
 σούτῳ κρείττων γενόμενος τῶν
 ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον παρ'
 αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα.
⁵ τίμη γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων·
 Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον
 γεγέννηκά σε; καὶ πάλιν· ἐγὼ
 ἔσομαι αὐτῷ εἰς Πατέρα, καὶ
 αὐτὸς ἔσται μοι εἰς Υἱόν; ⁶ ὅταν
 δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον
 εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει· καὶ
 προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες
 ἄγγελοι Θεοῦ. ⁷ καὶ πρὸς μὲν τοὺς
 ἀγγέλους λέγει· ὁ ποιῶν τοὺς
 ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ
 τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς
 φλόγα· ⁸ πρὸς δὲ τὸν Υἱόν· ὁ
 θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς τὸν αἰῶνα
 τοῦ αἰῶνος· ῥάβδος ἐθύτητος
 ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου.
⁹ ἡγάπησας δικαιοσύνην καὶ
 ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο

1 Ὁ Θεὸς ἀφοῦ ἐλάλησε τὸ
 πάλαι πρὸς τοὺς πατέρας [ἡμῶν]
 διὰ τῶν προφητῶν πολλάκις καὶ
 πολυτρόπως, ² ἐν ταῖς ἐσχάταις ταύ-
 ταις ἡμέραις ἐλάλησε πρὸς ἡμᾶς
 διὰ τοῦ Υἱοῦ, τὸν ὅποιον ἔθεσε
 κληρονόμον πάντων, δι' οὗ ἔκαμε καὶ
 τοὺς αἰῶνας· ³ ὅστις ὢν ἀπαύγασμα
 τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑπο-
 στάσεως αὐτοῦ, καὶ βασιτάων τὰ
 πάντα μετὰ τὸν λόγον τῆς δυνάμεως
 αὐτοῦ, ἀφοῦ δι' ἑαυτοῦ ἔκαμε
 καθαρισμὸν τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν
 ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης
 ἐν ὑψηλοῖς, ⁴ τοσοῦτον ἀνώτερος
 τῶν ἀγγέλων γενόμενος, ὅσον ἐξοχώ-
 τερον ὑπὲρ αὐτοὺς ὄνομα ἐκληρονό-
 μησε· ⁵ διότι πρὸς τίνα τῶν ἀγγέ-
 λων εἶπέ ποτε· Υἱός μου εἶσαι σύ,
 ἐγὼ σήμερόν σε ἐγέννησα; καὶ
 πάλιν· ἐγὼ θέλω εἶσθαι εἰς αὐτὸν
 Πατήρ, καὶ αὐτὸς θέλει εἶσθαι εἰς
 ἐμὲ Υἱός; ⁶ ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ
 τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην,
 λέγει· καὶ ὡς προσκυνήσωσιν εἰς
 αὐτὸν πάντες οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ.
⁷ καὶ περὶ μὲν τῶν ἀγγέλων λέγει·
 ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ
 πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς
 αὐτοῦ πυρὸς φλόγα· ⁸ περὶ δὲ τοῦ
 Υἱοῦ· ὁ θρόνος σου, ὦ Θεέ, [εἶναι]
 εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· σκῆπτρον
 ἐθύτητος [εἶναι] τὸ σκῆπτρον τῆς
 βασιλείας σου· ⁹ ἡγάπησας δικαι-
 οσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ

ἐχρισέ σε, ὁ Θεός, ὁ Θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου· ¹⁰ καί· σὺ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί· ¹¹ αὐτοὶ ἀπολύνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, ¹² καὶ ὥσει περιβόλαιον ἐλίξεις αὐτούς, καὶ ἀλλαγῇσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτός εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείνουσι. ¹³ πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἰρηκὴ ποτε· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; ¹⁴ οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

2 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, μὴ ποτε παραρυνῶμεν. ² εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθοποδοσίαν, ³ πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, ⁴ συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ Θεοῦ σημεῖοις τε καὶ τέρασιν καὶ ποικίλαις δυνάμεσιν καὶ Πνεύματος Ἁγίου μερισμοῖς κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.

⁵ Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν, ⁶ διεμαρτύρατο δὲ πού τις λέγων· τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν; ⁷ ἡλάττωσας αὐτόν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν, καὶ κατέστησας αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου· ⁸ πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ἐν γὰρ τῷ

τοῦτο ἐχρισέ σε, ὁ Θεός, ὁ Θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως ὑπὲρ τοὺς μετόχους σου· ¹⁰ καί· σὺ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἶναι οἱ οὐρανοί· ¹¹ αὐτοὶ θέλουσιν ἀπολεσθῆ, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον θέλουσι παλαιωθῆ, ¹² καὶ ὡς περιένδυμα θέλεις τυλίξει αὐτούς, καὶ θέλουσιν ἀλλαχθῆ· σὺ ὁμοῦς εἶσαι ὁ αὐτός, καὶ τὰ ἔτη σου δὲν θέλουσιν ἐκλείπει. ¹³ πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἰπέ ποτε· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕωσοῦ θέσω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; ¹⁴ δὲν εἶναι πάντες λειτουργικὰ πνεύματα εἰς ὑπηρεσίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας νὰ κληρονομήσωσι σωτηρίαν;

2 Διὰ τοῦτο πρέπει ἡμεῖς νὰ προσέχωμεν περισσότερον εἰς ὅσα ἠκούσαμεν, διὰ νὰ μὴ ἐκπέσωμέν ποτε. ² διότι ἐὰν ὁ λόγος ὁ λαληθεὶς δι' ἀγγέλων ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβε δικαίαν μισθοποδοσίαν, ³ πῶς ἡμεῖς θέλομεν ἐκφύγει, ἐὰν ἀμελήσωμεν τόσον μεγάλην σωτηρίαν; ἥτις ἀρχίσασα νὰ λαλῇται διὰ τοῦ Κυρίου, ἐβεβαιώθη εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων, ⁴ καὶ ὁ Θεὸς συνεπεμαρτύρει μὲ σημεῖα καὶ τέρατα καὶ μὲ διάφορα θαύματα καὶ μὲ διανομάς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ.

⁵ Διότι δὲν ὑπέταξεν εἰς ἀγγέλους τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ τῆς ὁποίας λαλοῦμεν. ⁶ ἐμαρτύρησε δὲ τις ἐν τινι μέρει λέγων· τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὥστε νὰ ἐνθυμῆσαι αὐτόν, ἢ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὥστε νὰ ἐπισκέπτηται αὐτόν; ⁷ ἔκαμες αὐτόν ὀλίγον τι κατώτερον τῶν ἀγγέλων, μὲ δόξαν καὶ τιμὴν ἐστεφάνωσας αὐτόν, καὶ κατέστησας αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου· ⁸ πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. διότι ὑποτάξας

ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον. νῦν δὲ οὕτω δοῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. ⁹ τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἡλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσεται θανάτου. ¹⁰ ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι. ¹¹ ὃ τε γὰρ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες. δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, ¹² λέγων· ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. ¹³ καὶ πάλιν· ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ· καὶ πάλιν· ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός. ¹⁴ ἐπεὶ οὖν τὰ παιδιά κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν διάβολον, ¹⁵ καὶ ἀπαλλάξῃ τοὺς, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἐνοχοὶ ἦσαν δουλείας. ¹⁶ οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραάμ ἐπιλαμβάνεται. ¹⁷ ὅθεν ὥφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεόν, εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. ¹⁸ ἐν ᾧ γὰρ πέποιθεν αὐτὸς πειρασθεῖς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

3 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα

εἰς αὐτὸν τὰ πάντα δὲν ἀφῆκεν οὐδὲν ἀνυπότακτον εἰς αὐτόν. τώρα ὅμως δὲν βλέπομεν ἔτι τὰ πάντα ὑποτεταγμένα εἰς αὐτόν. ⁹ τὸν δὲ ὀλίγον τι παρὰ τοὺς ἀγγέλους ἡλαττωμένον Ἰησοῦν βλέπομεν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου μὲ δόξαν καὶ τιμὴν ἐστεφανωμένον, διὰ νὰ γευθῇ θάνατον ὑπὲρ παντὸς [ἀνθρώπου] διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. ¹⁰ διότι ἔπρεπεν εἰς αὐτόν, διὰ τὸν ὅποιον [εἶναι] τὰ πάντα καὶ διὰ τοῦ ὁποίου [ἔγειναν] τὰ πάντα, φέρων εἰς τὴν δόξαν πολλοὺς υἱοὺς, νὰ κάμῃ τέλειον τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ τῶν παθημάτων. ¹¹ ἐπειδὴ καὶ ὁ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς [εἶναι] πάντες· δι' ἣν αἰτίαν δὲν ἐπαισχύνεται νὰ ὀνομάζῃ αὐτοὺς ἀδελφούς, ¹² λέγων· θέλω ἀπαγγεῖλαι τὸ ὄνομά σου πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας θέλω σε ὑμνήσει. ¹³ καὶ πάλιν· ἐγὼ θέλω ἔχει τὴν πεποίθησίν μου ἐπ' αὐτόν· καὶ πάλιν· ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά τὰ ὁποῖά μοι ἔδωκεν ὁ Θεός. ¹⁴ ἐπειδὴ λοιπὸν τὰ παιδιά ἐμέθεξαν ἀπὸ σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παρομοίως μετέλαβεν ἀπὸ τῶν αὐτῶν, διὰ νὰ καταργήσῃ διὰ τοῦ θανάτου τὸν ἔχοντα τὸ κράτος τοῦ θανάτου, τοῦτέστι τὸν διάβολον, ¹⁵ καὶ ἐλευθερώσῃ ἐκείνους, ὅσοι διὰ τὸν φόβον τοῦ θανάτου ἦσαν διὰ παντὸς τοῦ βίου ὑποκείμενοι εἰς τὴν δουλείαν. ¹⁶ διότι βεβαίως δὲν ἀνέλαβεν ἀγγέλων [φύσιν], ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραάμ ἀνέλαβεν. ¹⁷ ὅθεν ἔπρεπε νὰ ὁμοιωθῇ κατὰ πάντα μὲ τοὺς ἀδελφούς, διὰ νὰ γείνῃ ἐλεήμων καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς εἰς τὰ πρὸς τὸν Θεόν, διὰ νὰ κάμῃ ἐξιλέωσιν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ λαοῦ. ¹⁸ ἐπειδὴ καθ' ὅτι αὐτὸς ἔπαθε πειρασθεῖς, δύναται νὰ βοηθήσῃ τοὺς πειραζομένους.

3 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, οὐρανίου προσκλήσεως μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς

τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Χριστὸν Ἰησοῦν, ² πιστὸν ὄντα τῷ ποιῆσαντι αὐτόν, ὡς καὶ Μωυσῆς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ³ πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ Μωυσῆν ἡξιώται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν. ⁴ πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπὸ τινος, ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας Θεός. ⁵ καὶ Μωυσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων, ⁶ Χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν. ⁷ Διό, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, ⁸ μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ⁹ οὗ ἐπειράσαν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη. ¹⁰ διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ καὶ εἶπον· αἰεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου. ¹¹ ὡς ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. ¹² βλέπετε, ἀδελφοί, μὴ ποτε ἔσται ἐν τινι ὑμῶν καρδιά πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος, ¹³ ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας. ¹⁴ μέτοχοι γὰρ γεγόναμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν, ¹⁵ ἐν τῷ λέγεσθαι· σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπι-

ὁμολογίας ἡμῶν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ² ὅστις ἦτο πιστὸς εἰς τὸν καταστήσαντα αὐτόν, καθὼς καὶ ὁ Μωυσῆς εἰς ὄλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. ³ ἐπειδὴ οὗτος ἡξιώθη πλειότερας δόξης παρὰ τὸν Μωυσῆν, καθ' ὅσον ἔχει τιμὴν πλειοτέραν παρὰ τὸν οἶκον ὁ κατασκευάσας αὐτόν. ⁴ διότι πᾶς οἶκος κατασκευάζεται ὑπὸ τινος, ὁ δὲ κατασκευάσας τὰ πάντα [εἶναι] ὁ Θεός. ⁵ καὶ ὁ μὲν Μωυσῆς [ὑπῆρξε] πιστὸς εἰς ὄλον τὸν οἶκον αὐτοῦ ὡς θεράπων, εἰς μαρτυρίαν τῶν λαληθησομένων, ⁶ ὁ δὲ Χριστὸς ὡς Υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, τοῦ ὁποίου ἡμεῖς εἴμεθα οἶκος, ἐὰν κρατήσωμεν μέχρι τέλους βεβαίαν τὴν παρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος. ⁷ Διὰ τοῦτο, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· σήμερον ἐὰν ἀκούσητε τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ⁸ μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας σας ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ⁹ ὅπου οἱ πατέρες σας μὲ ἐπειράσαν, μὲ ἐδοκίμασαν, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη. ¹⁰ διὰ τοῦτο δυσηρεστήθη ἐν τὴν γενεὰν ἐκείνην καὶ εἶπον· πάντοτε πλανῶνται ἐν τῇ καρδίᾳ [αὐτῶν], καὶ αὐτοὶ δὲ ἐγνώρισαν τὰς ὁδοὺς μου. ¹¹ οὕτως ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, δὲν θέλουσιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. ¹² προσέχετε, ἀδελφοί, νὰ μὴ ὑπάρχη εἰς μῆδενα ἀπὸ σας πονηρὰ καρδιά ἀπιστίας ὥστε νὰ ἀποστατήσῃ ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος, ¹³ ἀλλὰ προτρέπετε ἀλλήλους καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐνόσω ὀνομάζεται τὸ σήμερον, διὰ νὰ μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν διὰ τῆς ἀπάτης τῆς ἁμαρτίας. ¹⁴ διότι μέτοχοι ἐγείναμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν κρατήσωμεν μέχρι τέλους βεβαίαν τὴν ἀρχὴν τῆς πεποιθήσεως, ¹⁵ ἐνῷ λέγεται· σήμερον ἐὰν ἀκούσητε τῆς φωνῆς αὐτοῦ, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας σας ὡς ἐν τῷ

κρασμῷ. ¹⁶ τίνες γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν; ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξεληθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωυσέως; ¹⁷ τίσι δὲ προσώχθισε τεσσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἀμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα ἔπεσον ἐν τῇ ἐρήμῳ; ¹⁸ τίσι δὲ ὥμοσε μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν; ¹⁹ καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.

4 Φοβηθῶμεν οὖν μή ποτε, καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι. ² καὶ γὰρ ἔσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀκεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους· μὴ συγκεκραμένους τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. ³ εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἶρηκεν· ὡς ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου· καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων. ⁴ εἶρηκε γὰρ πού περὶ τῆς ἐβδόμης οὕτω· καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ. ⁵ καὶ ἐν τούτῳ πάλιν· εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. ⁶ ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπειθειαν, ⁷ πάλιν τινὰ ὀρίζει ἡμέραν, σήμερον, ἐν Δαυεὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς εἶρηται· σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν. ⁸ εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. ⁹ ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ. ¹⁰ ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς

παραπικρασμῷ. ¹⁶ διότι τινές, ἀφοῦ ἤκουσαν, παρεπίκραναν [αὐτόν]; ἀλλ' οὐχὶ πάντες οἱ ἐξεληθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ τοῦ Μωυσέως; ¹⁷ εἰς τίνας δὲ παρωργίσθη τεσσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ εἰς τοὺς ἀμαρτήσαντας, τῶν ὁποίων τὰ κῶλα ἔπεσον ἐν τῇ ἐρήμῳ; ¹⁸ πρὸς τίνας δὲ ὥμοσεν ὅτι δὲν θέλουσιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, εἰμὴ πρὸς τοὺς ἀπειθήσαντας; ¹⁹ καὶ βλέπομεν ὅτι διὰ ἀπιστίαν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ εἰσελθῶσι.

4 Ἄς φοβηθῶμεν λοιπὸν μή ποτε, ἐνῷ μένει [εἰς ἡμᾶς] ἐπαγγελία νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, φανῇ τις ἐξ ὑμῶν ὅτι ὑστερήθη [αὐτῆς]. ² διότι ἡμεῖς εὐηγγελισθημεν, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι· ἀλλὰ δὲν ὠφέλησεν ἐκείνους ὁ λόγος τὸν ὁποῖον ἤκουσαν ἐπειδὴ δὲν ἦτο εἰς τοὺς ἀκούσαντας ἠνωμένος μετὰ τὴν πίστιν. ³ διότι εἰσερχόμεθα εἰς τὴν κατάπαυσιν [ἡμεῖς] οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἶπεν· οὕτως ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, δὲν θέλουσιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσίν μου· ἂν καὶ τὰ ἔργα [αὐτοῦ] ἐτελείωσαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ⁴ διότι εἶπεν ἐν μέρει τινὶ περὶ τῆς ἐβδόμης οὕτω· καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ. ⁵ καὶ ἐν τούτῳ πάλιν· δὲν θέλουσιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. ⁶ ἐπειδὴ λοιπὸν μένει νὰ εἰσελθῶσιν τινες εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες δὲν εἰσῆλθον δι' ἀπειθειαν, ⁷ πάλιν διορίζει ἡμέραν τινὰ, σήμερον λέγων διὰ τοῦ Δαβίδ, μετὰ τοσοῦτον καιρὸν, καθὼς εἶρηται· σήμερον, ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας σας. ⁸ διότι ἐὰν Ἰησοῦς [τοῦ Ναυῆ] εἶχε δώσει εἰς αὐτοὺς κατάπαυσιν, δὲν ἤθελε μετὰ ταῦτα λαλεῖν περὶ ἄλλης ἡμέρας. ⁹ ἄρα μένει κατάπαυσις εἰς τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ. ¹⁰ διότι ὁ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν

τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ Θεός.
 11 Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας. 12 Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεργῆς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον καὶ δυκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμών τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας. 13 καὶ οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνά καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

14 Ἐχόντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. 15 οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθεῖσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας.
 16 προσερχόμεθα οὖν μετὰ παρηρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν.
 5 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, 2 μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικείται ἀσθένειαν. 3 καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. 4 καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ Ἀαρών. 5 οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε γεννηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν. Υἱὸς μου εἰ σύ, ἐγὼ σή-

αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, καθὼς ὁ Θεὸς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ. 11 Ἄς σπουδάσωμεν λοιπὸν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, διὰ νὰ μὴ πέσῃ τις εἰς τὸ αὐτὸ παράδειγμα τῆς ἀπειθείας. 12 Διότι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ [εἶναι] ζῶν καὶ ἐνεργὸς καὶ κοπτερώτερος ὑπὲρ πᾶσαν δίστομον μάχαιραν καὶ διέρχεται μέχρι διαιρέσεως ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμών τε καὶ μυελῶν, καὶ διερευνᾷ τοὺς διαλογισμοὺς καὶ τὰς ἐννοίας τῆς καρδίας. 13 καὶ δὲν εἶναι [οὐδὲν] κτίσμα ἀφανὲς ἐνώπιον αὐτοῦ, ἀλλὰ πάντα [εἶναι] γυμνά καὶ τετραχηλισμένα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἔχομεν νὰ δώσωμεν λόγον.

14 Ἐχόντες λοιπὸν ἀρχιερέα μέγαν ὅστις διήλθε τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἃς κρατῶμεν τὴν ὁμολογίαν. 15 διότι δὲν ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον νὰ συμπαθήσῃ εἰς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν, ἀλλὰ πειρασθέντα κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα [ἡμῶν] χωρὶς ἁμαρτίας. 16 ἃς πλησιάζωμεν λοιπὸν μετὰ παρηρησίας εἰς τὸν θρόνον τῆς χάριτος, διὰ νὰ λάβωμεν ἔλεος καὶ νὰ εὐρωμεν χάριν πρὸς βοήθειαν ἐν καιρῷ χρείας.
 5 Διότι πᾶς ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται εἰς τὰ πρὸς τὸν Θεόν, διὰ νὰ προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, 2 δυνάμενος νὰ συμπαθῇ εἰς τοὺς ἀγνοοῦντας καὶ πλανωμένους, διότι καὶ αὐτὸς εἶναι περιενδεδυμένος ἀσθένειαν. 3 καὶ διὰ ταύτην χρεωστεῖ, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυτοῦ νὰ προσφέρῃ [θυσίαν] ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. 4 καὶ οὐδεὶς λαμβάνει τὴν τιμὴν [ταύτην] εἰς ἑαυτόν, ἀλλ' ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθὼς καὶ ὁ Ἀαρών. 5 οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς δὲν ἐδόξασεν ἑαυτὸν διὰ νὰ γείνη ἀρχιερεὺς, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν. Υἱὸς μου εἶσαι σύ,

μερὸν γεγέννηκά σε· ⁶ καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ⁷ ὅς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, ⁸ καίπερ ὢν Υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν, ⁹ καὶ τελειωθείς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἷτιος σωτηρίας αἰωνίου, ¹⁰ προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

¹¹ Περὶ οὗ πολὺς ἡμῶν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν, ἐπεὶ νωθοὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. ¹² καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρεῖαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τίνα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ, καὶ γεγόνατε χρεῖαν ἔχοντες γάλακτος καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς. ¹³ πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης· νήπιος γὰρ ἐστὶ· ¹⁴ τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἔξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἔχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

6 Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον ἐπὶ τὴν τελειότητα φερόμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ Θεόν, ² βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεως τε χειρῶν, ἀναστασεώς τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου. ³ καὶ τοῦτο ποιήσομεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπη ὁ Θεός. ⁴ ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας, γευσάμενους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου καὶ μετόχους γενηθέντας Πνεύματος Ἁγίου ⁵ καὶ καλὸν γευσάμενους Θεοῦ

ἐγὼ σήμερόν σε ἐγέννησα· ⁶ καθὼς καὶ ἀλλαχοῦ λέγει· σὺ [εἶσαι] ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ⁷ ὅστις ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἀφοῦ μετὰ κραυγῆς δυνατῆς καὶ δακρύων προσέφερε δεήσεις καὶ ἱκεσίας πρὸς τὸν δυνάμενον νὰ σώζη αὐτὸν ἐκ τοῦ θανάτου, καὶ εἰσηκούσθη διὰ τὴν εὐλάβειαν [αὐτοῦ], ⁸ καίτοι ὢν Υἱός, ἔμαθε τὴν ὑπακοήν ἀφ' ὧν ἔπαθε, ⁹ καὶ γενόμενος τέλειος κατεστάθη αἷτιος σωτηρίας αἰωνίου εἰς πάντας τοὺς ὑπακούοντας εἰς αὐτόν, ¹⁰ ὀνομασθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

¹¹ Περὶ τοῦ ὁποίου πολλὰ ἔχομεν νὰ εἰπώμεν καὶ δυσερμήνευτα, διότι ἐγείνετε νωθοὶ τὰς ἀκοάς. ¹² ἐπειδὴ ἐνῷ ὡς πρὸς τὸν καιρὸν ἔπρεπε νὰ ᾔσθε διδάσκαλοι, πάλιν ἔχετε χρεῖαν τοῦ νὰ σᾶς διδάσκη [τις] τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ, καὶ κατηντήσατε νὰ ἔχητε χρεῖαν γάλακτος καὶ οὐχὶ στερεᾶς τροφῆς. ¹³ διότι πᾶς ὁ μετέχων γάλακτος [εἶναι] ἄπειρος τοῦ λόγου τῆς δικαιοσύνης· ἐπειδὴ εἶναι νήπιος· ¹⁴ τῶν τελείων ὅμως εἶναι ἡ στερεὰ τροφή, οἵτινες διὰ τὴν ἔξιν ἔχουσι τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα εἰς τὸ νὰ διακρίνωσι τὸ καλὸν καὶ τὸ κακόν.

6 Διὰ τοῦτο ἀφήσαντες τὴν ἀρχικὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ ἃς φερόμεθα πρὸς τὴν τελειότητα, χωρὶς νὰ βάλλωμεν ἐκ νέου θεμέλιον μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως εἰς Θεόν, ² τῆς διδαχῆς τῶν βαπτισμῶν, καὶ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, καὶ τῆς ἀναστασεως τῶν νεκρῶν, καὶ τῆς κρίσεως τῆς αἰωνίου. ³ καὶ τοῦτο θέλομεν κάμει, ἐὰν ἐπιτρέπη ὁ Θεός. ⁴ διότι ἀδύνατον [εἶναι] οἱ ἅπαξ φωτισθέντες, καὶ γευθέντες τῆς ἐπουρανίου δωρεᾶς καὶ γενόμενοι μέτοχοι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ⁵ καὶ γευθέντες τὸν

ῥῆμα δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, ⁶ καὶ παραπεσόντας, πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας. ⁷ γῆ γὰρ ἡ πιούσα τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλάκις ἐρχόμενον ὑετὸν καὶ τίκτουσα βοτάνην εὖθετον ἐκείνοις δι' οὗ καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. ⁸ ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατάρσας ἐγγύς, ἥς τὸ τέλος εἰς καῦσιν. ⁹ Πειπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείττονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν. ¹⁰ οὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες. ¹¹ ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους, ¹² ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας. ¹³ Τῷ γὰρ Ἀβραάμ ἐπαγγελίαμενος ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὁμόσαι, ὥμοσε καθ' ἑαυτοῦ, ¹⁴ λέγων· ἢ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε. ¹⁵ καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας. ¹⁶ ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὁμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος. ¹⁷ ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδείξει τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, ¹⁸ ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι

καλὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς δυνάμεις τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, ⁶ καὶ [ἐπειτα] παραπεσόντες, [ἀδύνατον] νὰ ἀνακαινισθῶσι πάλιν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντες εἰς ἑαυτοὺς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ καταισχύνοντες. ⁷ διότι γῆ ἥτις πίνει τὴν πολλάκις ἐρχομένην ἐπ' αὐτῆς βροχὴν καὶ γεννᾷ βοτάνην ὠφέλιμον εἰς ἐκείνους διὰ τοὺς ὁποίους καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίαν παρὰ Θεοῦ. ⁸ ὅταν ὅμως ἐκφύῃ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, [εἶναι] ἀδόκιμος καὶ πλησίον κατάρσας, τῆς ὁποίας τὸ τέλος [εἶναι] νὰ καυθῇ. ⁹ Περὶ ὑμῶν δέ, ἂν καὶ λαλῶμεν οὕτως, ἀγαπητοί, εἴμεθα πεπεισμένοι [ὅτι ἔχετε] τὰ καλῆτερα καὶ συνεχόμενα μετὰ τὴν σωτηρίαν. ¹⁰ διότι δὲν [εἶναι] ἄδικος ὁ Θεός, ὥστε νὰ λησμονήσῃ τὸ ἔργον σας καὶ τὸν κόπον τῆς ἀγάπης τὴν ὁποίαν ἐδείξατε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὑπηρετήσαντες τοὺς ἁγίους καὶ ὑπηρετοῦντες. ¹¹ ἐπιθυμοῦμεν δὲ νὰ δεικνύῃ ἕκαστος ὑμῶν τὴν αὐτὴν σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους, ¹² διὰ νὰ μὴ γένητε νωθροί, ἀλλὰ μιμηταὶ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας. ¹³ Διότι ὁ Θεὸς δίδων ἐπαγγελίαν εἰς τὸν Ἀβραάμ, ἐπειδὴ δὲν εἶχε νὰ ὁμόσῃ εἰς οὐδένα μεγαλύτερον, ὥμοσεν εἰς ἑαυτόν, ¹⁴ λέγων· βεβαίως εὐλογῶν θέλω σε εὐλογήσῃ καὶ πληθύνων θέλω σε πληθύνει. ¹⁵ καὶ οὕτω προσμείνας μετὰ ὑπομονὴν ἀπῆλαυσε τὴν ἐπαγγελίαν. ¹⁶ διότι οἱ μὲν ἄνθρωποι ὁμνύουσιν εἰς τὸν μεγαλύτερον, καὶ ὁ ὅρκος [εἶναι] εἰς αὐτοὺς τέλος πάσης ἀντιλογίας πρὸς βεβαίωσιν. ¹⁷ εἰς τὸ ὅποιον ὁ Θεὸς θέλων νὰ δείξῃ περισσότερον πρὸς τοὺς κληρονόμους τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, μετεχειρίσθη μέσον τὸν ὅρκον, ¹⁸ ὥστε διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων,

Θεόν, ἰσχυράν παράκλησιν ἔχω-
μεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι
τῆς προκειμένης ἐλπίδος· ¹⁹ ἦν
ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς
ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν καὶ
εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον
τοῦ καταπετάσματος, ²⁰ ὅπου
πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσηλθεν
Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχι-
σεδέκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς
τὸν αἰῶνα.

7 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ,
βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ
Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας
Ἀβραάμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς
κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογή-
σας αὐτόν, ² ᾧ καὶ δεκάτην
ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ,
πρῶτον μὲν ἐρμηνευόμενος βα-
σιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ
καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, ὃ ἐστι
βασιλεὺς εἰρήνης, ³ ἀπάτωρ,
ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε
ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέ-
λος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ
Υἱῷ τοῦ Θεοῦ, μένει ἱερεὺς
εἰς τὸ διηνεκές. ⁴ Θεωρεῖτε δὲ
πηλίκος οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην
Ἀβραάμ ἔδωκεν ἐν τῶν ἀκρο-
θινίων ὁ πατριάρχης. ⁵ καὶ οἱ
μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ τὴν ἱερα-
τεῖαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν
ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν
νόμον, τοῦτ' ἐστι τοὺς ἀδελφούς
αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ
τῆς ὁσφύος Ἀβραάμ· ⁶ ὁ δὲ
μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν
δεδεκάτωκε τὸν Ἀβραάμ, καὶ
τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλό-
γηκε· ⁷ χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλο-
γίας τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείτ-
τονος εὐλογεῖται. ⁸ καὶ ὧδε μὲν
δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι
λαμβάνουσι, ἐκεῖ δὲ μαρτυρού-
μενος ὅτι ζῇ. ⁹ καὶ ὡς ἔπος
εἰπεῖν, διὰ Ἀβραάμ καὶ Λευὶ
ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτω-
ται· ¹⁰ ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὁσφύϊ τοῦ

εἰς τὰ ὅποια [εἶναι] ἀδύνατον νὰ
ψευσθῇ ὁ Θεός, νὰ ἔχωμεν ἰσχυράν
παρηγορίαν οἱ καταφυγόντες εἰς
τὸ νὰ κρατήσωμεν τὴν προκειμένην
ἐλπίδα· ¹⁹ τὴν ὁποίαν ἔχομεν ὡς
ἄγκυραν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βε-
βαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσω-
τερικὸν τοῦ καταπετάσματος, ²⁰ ὅπου
ὁ Ἰησοῦς εἰσηλθεν ὑπὲρ ἡμῶν πρό-
δρομος, γενόμενος ἀρχιερεὺς εἰς τὸν
αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

7 Διότι οὗτος ὁ Μελχισεδέκ, βασι-
λεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ
τοῦ ὑψίστου, ὅστις συνήντησε τὸν
Ἀβραάμ ἐπιστρέφοντα ἀπὸ τῆς
καταστροφῆς τῶν βασιλέων καὶ
εὐλόγησεν αὐτόν, ² εἰς δὲν ὁ Ἀβραάμ
ἐχώρισε καὶ δέκατον ἀπὸ πάντων
[τῶν λαφύρων], ὅστις πρῶτον μὲν
ἐρμηνεύεται βασιλεὺς δικαιοσύνης,
ἔπειτα δὲ βασιλεὺς Σαλήμ, τὸ
ὅποῖον εἶναι βασιλεὺς εἰρήνης,
³ ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος,
μὴ ἔχων μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε
τέλος ζωῆς, ἀλλ' ἀφωμοιωμένος
μὲ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, μένει ἱερεὺς
πάντοτε. ⁴ Στοχασθῆτε δὲ πόσον
μέγας [ἦτο] οὗτος, εἰς δὲν ὁ Ἀβραάμ
ὁ πατριάρχης ἔδωκε καὶ δέκατον
ἐκ τῶν λαφύρων. ⁵ καὶ ὅσοι μὲν
ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Λευὶ λαμβάνουσι
τὴν ἱερατεῖαν ἔχουσιν ἐντολὴν νὰ
ἀποδεκατόνωσι τὸν λαὸν κατὰ τὸν
νόμον, τουτέστι τοὺς ἀδελφούς
αὐτῶν, καίτοι ἐξεληθόντας ἐκ τῆς
ὁσφύος τοῦ Ἀβραάμ· ⁶ ἐκεῖνος δὲ
ὅστις δὲν ἐγενεαλογεῖτο ἐξ αὐτῶν
ἐδεκάτωσε τὸν Ἀβραάμ, καὶ εὐλό-
γησε τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας·
⁷ χωρὶς δὲ τινος ἀντιλογίας τὸ
μικρότερον εὐλογεῖται ὑπὸ τοῦ
μεγαλητέρου. ⁸ καὶ ἐδῶ μὲν θνητοὶ
ἄνθρωποι λαμβάνουσι δέκατα, ἐκεῖ
δὲ [λαμβάνει] ὁ μαρτυρούμενος ὅτι
ζῇ. ⁹ καὶ διὰ νὰ εἰπῶ οὕτω, διὰ
τοῦ Ἀβραάμ καὶ ὁ Λευὶ ὅστις
ἐλάμβανε δέκατα ἀπεδεκατώθη.
¹⁰ διότι ἐν τῇ ὁσφύϊ τοῦ πατρὸς

πατρός ἦν ὅτε συνήντησεν αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ. ¹¹ Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευϊτικῆς ἱερωσύνης ἦν· ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῇ νενομοθέτητο· τίς ἐτι χρεία κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν λέγεσθαι; ¹² μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. ¹³ ἔφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἐτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδείς προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ. ¹⁴ πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μωυσῆς ἐλάλησε. ¹⁵ Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδέκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, ¹⁶ ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύνάμιν ζωῆς ἀκαταλύτου. ¹⁷ μαρτυρεῖ γὰρ ὅτι σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ¹⁸ ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές. ¹⁹ οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ. ²⁰ καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὀρκωμοσίας. ²¹ οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὀρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, ὁ δὲ μετὰ ὀρκωμοσίας διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν· ὤμοσε Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ²² κατὰ τοσοῦτον κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔργον Ἰησοῦς. ²³ Καὶ οἱ μὲν πλείονες εἰσι γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν. ²⁴ ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτόν εἰς τὸν αἰῶνα ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην. ²⁵ ὅθεν καὶ

[αὐτοῦ] ἦτο ἔτι, ὅτε συνήντησεν αὐτόν ὁ Μελχισεδέκ. ¹¹ Ἐάν λοιπὸν ἡ τελειότης ὑπῆρχε διὰ Λευϊτικῆς ἱερωσύνης· δῖότι ὁ λαὸς ἐπ' αὐτῆς ἔλαβε τὸν νόμον· τίς χρεία πλέον νὰ ἐγερθῇ ἄλλος ἱερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ, καὶ οὐχὶ νὰ λέγηται κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν; ¹² διότι μετατιθεμένης τῆς ἱερωσύνης ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. ¹³ ἐπειδὴ ἐκεῖνος περὶ τοῦ ὁποίου λέγονται ταῦτα, ἄλλης φυλῆς μετεῖχεν, ἐξ ἧς οὐδεὶς ἐπλησίασεν εἰς τὸ θυσιαστήριον. ¹⁴ ἐπειδὴ [εἶναι] πρόδηλον ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνέτειλεν ὁ Κύριος ἡμῶν, εἰς τὴν ὁποίαν φυλὴν ὁ Μωυσῆς οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης ἐλάλησε. ¹⁵ Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλον εἶναι, διότι κατὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ Μελχισεδέκ ἐγείρεται ἄλλος ἱερεὺς, ¹⁶ ὅστις δὲν ἔγεινε κατὰ νόμον σαρκικῆς ἐντολῆς ἀλλὰ κατὰ δύνάμιν ζωῆς ἀτελευτήτου. ¹⁷ διότι μαρτυρεῖ [λέγων] ὅτι σὺ [εἶσαι] ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ¹⁸ διότι ἀθέτησις μὲν γίνεται τῆς προηγουμένης ἐντολῆς διὰ τὸ ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές αὐτῆς. ¹⁹ ἐπειδὴ ὁ νόμος οὐδὲν ἔφερεν εἰς τὸ τέλειον, [ἔγεινε] δὲ ἐπεισαγωγὴ ἐλπίδος καλητέρας, διὰ τῆς ὁποίας πλησιάζομεν εἰς τὸν Θεόν. ²⁰ καὶ καθ' ὅσον δὲν [ἔγεινεν ἱερεὺς] χωρὶς ὀρκωμοσίας. ²¹ διότι ἐκεῖνοι ἔγειναν ἱερεῖς χωρὶς ὀρκωμοσίας, οὗτος δὲ μετὰ ὀρκωμοσίας διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν· ὤμοσε Κύριος, καὶ δὲν θέλει μεταμεληθῇ· σὺ [εἶσαι] ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ²² κατὰ τοσοῦτον ἀνωτέρας διαθήκης ἐγγυητῆς ἔγεινεν ὁ Ἰησοῦς. ²³ Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἔγειναν πολλοὶ ἱερεῖς ἐπειδὴ ἐμποδίζοντο ὑπὸ τοῦ θανάτου νὰ παραμένωσιν. ²⁴ ἐκεῖνος ὅμως ἐπειδὴ μένει εἰς τὸν αἰῶνα ἔχει ἀμετάθετον τὴν ἱερωσύνην. ²⁵ ὅθεν δύναται καὶ νὰ

σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. ²⁶ Τοιοῦτος γὰρ ἡμῶν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, ὅσιος, ἁκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος, ²⁷ ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ ἑαυτὸν ἀνενέγκας. ²⁸ ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς ἔχοντας ἀσθένειαν, ὁ λόγος δὲ τῆς ὀρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον, Υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

8 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ² τῶν ἁγίων λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος, καὶ οὐκ ἄνθρωπος. ³ πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὁ προσενέγκῃ. ⁴ εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, ὄντων τῶν ἱερέων τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα, ⁵ οἵτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχηρημάτισται Μωυσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν· ὅρα γὰρ φησι, ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει· ⁶ νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτευχε λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστι διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. ⁷ εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος. ⁸ μεμ-

σώζῃ ἐντελῶς τοὺς προσερχομένους εἰς τὸν Θεὸν δι' αὐτοῦ, ζῶν πάντοτε διὰ τὴν μεσιτεύσιν ὑπὲρ αὐτῶν. ²⁶ Διότι τοιοῦτος ἀρχιερεὺς ἔπρεπεν εἰς ἡμᾶς, ὅσιος, ἁκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος, ²⁷ ὅστις δὲν ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὡς οἱ ἀρχιερεῖς, τὰ προσφέρειν πρότερον θυσίας ὑπὲρ τῶν ἰδίων [αὐτοῦ] ἁμαρτιῶν, ἔπειτα [ὑπὲρ] τῶν τοῦ λαοῦ· διότι ἅπαξ ἔκαμε τοῦτο ὅτε προσέφερεν ἑαυτόν. ²⁸ διότι ὁ νόμος καθιστᾷ ἀρχιερεῖς ἀνθρώπους ἔχοντας ἄδυναμίαν, ὁ λόγος ὅμως τῆς ὀρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον [κατέστησε], τὸν Υἱὸν ὅστις εἶναι τετελειωμένος εἰς τὸν αἰῶνα.

8 Κεφάλαιον δὲ τῶν λεγομένων [εἶναι τοῦτο], τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὅστις ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ² λειτουργὸς τῶν ἁγίων καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, τὴν ὁποίαν κατεσκεύασεν ὁ Κύριος, καὶ οὐχὶ ἄνθρωπος. ³ διότι πᾶς ἀρχιερεὺς καθίσταται διὰ τὴν προσφέρειν δῶρα καὶ θυσίας· ὅθεν [εἶναι] ἀναγκαῖον τὴν ἔχῃ καὶ οὗτός τι τὸ ὁποῖον τὴν προσφέρειν. ⁴ ἐπειδὴ ἐὰν ἦτο ἐπὶ γῆς, οὐδὲ ἤθελεν εἶσθαι ἱερεὺς, διότι ὑπῆρχον οἱ ἱερεῖς οἱ προσφέροντες τὰ δῶρα κατὰ τὸν νόμον, ⁵ οἵτινες λειτουργοῦσιν εἰς ὑπόδειγμα καὶ σκιάν τῶν ἐπουρανίων, καθὼς ἐλαλήθη πρὸς τὸν Μωυσῆν ὅτε ἐμελλε τὴν κατασκευάσῃ τὴν σκηνήν· διότι πρόσεχε, λέγει, τὴν κάμης πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα εἰς σε ἐν τῷ ὄρει. ⁶ τῶρα ὅμως [ὁ Χριστὸς] ἔλαβεν ἐξοχωτέραν λειτουργίαν, καθόσον εἶναι καὶ ἀνωτέρας διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐνομοθετήθη μετὰ ἀνωτέρας ἐπαγγελίας. ⁷ διότι ἐὰν ἡ πρώτη ἐκείνη ἦτο ἄμεμπτος, δὲν ἤθελε ζητεῖσθαι τόπος διὰ τὴν δευτέραν. ⁸ διότι

φόμενος γὰρ αὐτοῖς λέγει· ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινὴν, ⁹ οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ γὰρ ἡμέλησα αὐτῶν, λέγει Κύριος. ¹⁰ ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, λέγει Κύριος· διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. ¹¹ καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων· γινώθι τὸν Κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν. ¹² ὅτι ἴλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. ¹³ ἐν τῷ λέγειν καινὴν, πεπαλαίωκε τὴν πρώτην· τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

9 Εἶχε μὲν οὖν καὶ πρῶτη σκηνὴ δικαιοῦματα λατρείας τὸ τε ἅγιον κοσμικόν. ² σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ἣ ἦ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἣτις λέγεται Ἁγία. ³ μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη Ἁγία ἁγίων, ⁴ χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσῷ, ἐν ἣ στάμνος χρυσοῦ ἔχουσα τὸ μάννα καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς

μεμφόμενος αὐτοὺς λέγει· ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι, λέγει Κύριος, καὶ θέλω συντελέσει ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰούδα διαθήκην καινὴν, ⁹ οὐχὶ κατὰ τὴν διαθήκην τὴν ὁποῖαν ἔκαμον πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν καθ' ἣν ἡμέραν ἐπίασα αὐτοὺς ἀπὸ τῆς χειρὸς διὰ τὴν ἐξαγάγω αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· διότι αὐτοὶ δὲν ἐνέμειναν εἰς τὴν διαθήκην μου, καὶ ἐγὼ ἡμέλησα αὐτούς, λέγει Κύριος. ¹⁰ διότι αὕτη [εἶναι] ἡ διαθήκη τὴν ὁποῖαν θέλω κάμει πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, λέγει Κύριος· θέλω δώσει τοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ θέλω γράφει αὐτοὺς ἐπὶ τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ θέλω εἶσθαι εἰς αὐτοὺς Θεός, καὶ αὐτοὶ θέλουσιν εἶσθαι εἰς ἐμὲ λαός. ¹¹ καὶ δὲν θέλουσι διδάσκει ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων· γινώρισον τὸν Κύριον· διότι πάντες θέλουσι μὲ γνωρίζει ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου αὐτῶν. ¹² διότι θέλω εἶσθαι ἴλεως εἰς τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ τὰς ἀνομίας αὐτῶν δὲν θέλω ἐνθυμεῖσθαι πλέον. ¹³ λέγων δὲ καινὴν, ἔκαμε παλαιὰν τὴν πρώτην· τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον [εἶναι] πλησίον ἀφανισμοῦ.

9 Εἶχε μὲν λοιπὸν καὶ ἡ πρώτη σκηνὴ διατάξεις λατρείας καὶ τὸ ἅγιον τὸ κοσμικόν. ² διότι κατεσκευάσθη σκηνὴ ἡ πρώτη, εἰς τὴν ὁποῖαν [ἦτο] καὶ ἡ λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἣτις λέγεται Ἁγία. ³ μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα ἦτο σκηνὴ ἡ λεγομένη Ἁγία ἁγίων, ⁴ ἔχουσα χρυσοῦν θυμιατήριον καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης πανταχόθεν περικεκαλυμμένην μὲ χρυσίον, ἐν ἣ ἦτο στάμνος χρυσοῦ ἔχουσα τὸ μάννα καὶ ἡ ῥάβδος τοῦ Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς

διαθήκης, ⁵ ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβίμ δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος. ⁶ Τούτων δὲ οὕτω κατεσκευασμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διὰ παντὸς εἰσίσαι οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες, ⁷ εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἑνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων, ⁸ τοῦτο δηλοῦντος τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδόν, ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν· ⁹ ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεσθηκότα, καθ' ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ θυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, ¹⁰ μόνον ἐπὶ βρώμασι καὶ πόμασι καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς καὶ δικαιώμασι σαρκός, μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα. ¹¹ Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν διὰ τῆς μελίζονος καὶ τελειότερας σκηνῆς, οὗ χειροποιήτου, τοῦτ' ἔστιν οὗ ταύτης τῆς κτίσεως, ¹² οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος, εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὐράμενος. ¹³ εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωνημένους ἀγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, ¹⁴ πόσω μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ Πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἁμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεὶ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι; ¹⁵ Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν,

διαθήκης, ⁵ ὑπεράνω δὲ αὐτῆς [ἦσαν] Χερουβείμ δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι τώρα [χρεία] νὰ λέγωμεν κατὰ μέρος. ⁶ [Ὅντων] δὲ τούτων οὕτω κατεσκευασμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν εἰσέρχονται διαπαντὸς οἱ ἱερεῖς ἐκτελοῦντες τὰς λατρείας, ⁷ εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἑνιαυτοῦ [εἰσέρχεται] μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐχὶ χωρὶς αἵματος, τὸ ὅποιον προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἐξ ἀγνοίας ἁμαρτημάτων τοῦ λαοῦ, ⁸ καὶ τοῦτο ἐδηλοποιεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ὅτι δὲν ἦτο πεφανερωμένη ἡ εἰς τὰ ἅγια ὁδός, ἐπειδὴ ἡ πρώτη σκηνὴ ἴστατο ἔτι· ⁹ ἥτις [ἦτο] τύπος εἰς τὸν [τότε] παρόντα καιρὸν, καθ' ὃν προσεφέροντο δῶρα καὶ θυσίαι αἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ κάμωσι τέλειον κατὰ τὴν συνείδησιν τὸν λατρεύοντα, ¹⁰ ἐπειδὴ ἦσαν διατεταγμένα μόνον εἰς βρώματα καὶ πόματα καὶ διαφόρους βαπτισμοὺς καὶ διατάξεις σαρκικὰς, μέχρι καιροῦ διορθώσεως. ¹¹ Ἐλθὼν δὲ ὁ Χριστὸς ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν διὰ τῆς μεγαλητέρας καὶ τελειότερας σκηνῆς, οὐχὶ χειροποιήτου, τουτέστιν οὐχὶ ταύτης τῆς κατασκευῆς, ¹² οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος, εἰσῆλθεν ἅπαξ εἰς τὰ ἅγια, ἀποκτήσας αἰωνίαν λύτρωσιν. ¹³ διότι ἐὰν τὸ αἷμα τῶν ταύρων καὶ τράγων καὶ ἡ σποδὸς τῆς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς μεμολυσμένους ἀγιάζῃ πρὸς τὴν καθαρότητα τῆς σαρκὸς, ¹⁴ πόσω μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὅστις διὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ αἰωνίου προσέφερεν ἑαυτὸν ἁμωμον εἰς τὸν Θεόν, θέλει καθαρίσει τὴν συνείδησίν σας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ νὰ λατρεύητε τὸν ζῶντα Θεόν; ¹⁵ Καὶ διὰ τοῦτο εἶναι μεσίτης διαθήκης καινῆς, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου

ὅπως, θανάτου γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας. ¹⁶ ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου. ¹⁷ διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος. ¹⁸ "Ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκαινίσται. ¹⁹ λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ τὸν νόμον ὑπὸ Μωυσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὕσσωπον, αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐρράντισε, ²⁰ λέγων· τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός. ²¹ καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐρράντισε. ²² καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεςις. ²³ Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς τοῦτοις καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττουςι θυσίαις παρὰ ταύτας. ²⁴ οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅγια εἰσῆλθεν ὁ Χριστός, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν. ²⁵ οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτόν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἄλλοτριῷ. ²⁶ ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. ²⁷ καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, ²⁸ οὕτως καὶ ὁ Χριστός, ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς

ὅστις ἔγεινε πρὸς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῆς πρώτης διαθήκης παραβάσεων λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τὴν ἐπαγγελίαν τῆς αἰωνίου κληρονομίας. ¹⁶ διότι ὅπου [εἶναι] διαθήκη, ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ θάνατος ἐκείνου ὅστις ἔκαμε τὴν διαθήκην. ¹⁷ διότι ἡ διαθήκη ἐπὶ τεθνεώτων [εἶναι] βεβαία, ἐπειδὴ ποτε δὲν ἰσχύει ἐνὸς ζῇ ὁ διαθέτης. ¹⁸ "Ὅθεν οὐδὲ ἡ πρώτη δὲν ἦτο ἐγκαινιασμένη χωρὶς αἵματος. ¹⁹ διότι ἀφοῦ πᾶσα ἐντολὴ τοῦ νόμου ἐλαλήθη ὑπὸ τοῦ Μωυσέως πρὸς πάντα τὸν λαόν, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τῶν τράγων μετὰ ὕδωρ καὶ μαλλίον κόκκινον καὶ ὕσσωπον, ἐρράντισε καὶ αὐτὸ τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαόν, ²⁰ λέγων· τοῦτο [εἶναι] τὸ αἷμα τῆς διαθήκης τὴν ὁποίαν διέταξεν εἰς ἐσᾶς ὁ Θεός. ²¹ καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς ὑπηρεσίας μετὰ τὸ αἷμα ὁμοίως ἐρράντισε. ²² καὶ σχεδὸν μετὰ αἷμα καθαρίζονται πάντα κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς χύσεως αἵματος δὲν γίνεται ἄφεςις. ²³ Ἀνάγκη λοιπὸν [ἦτο] οἱ μὲν τύποι τῶν ἐπουρανίων νὰ καθαρίζωνται διὰ τούτων, αὐτὰ ὅμως τὰ ἐπουράνια μετὰ θυσίας ἀνωτέρας παρὰ ταύτας. ²⁴ διότι ὁ Χριστὸς δὲν εἰσῆλθεν εἰς χειροποίητα ἅγια, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ ἐμφανισθῇ τώρα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν. ²⁵ οὐδὲ διὰ νὰ προσφέρῃ πολλάκις ἑαυτόν, καθὼς ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν μετὰ ξένου αἵματος. ²⁶ διότι ἔπρεπε [τότε] πολλάκις νὰ πάθῃ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· τώρα δὲ ἅπαξ εἰς τὸ τέλος τῶν αἰώνων ἐφανερώθη διὰ νὰ ἀθετήσῃ τὴν ἁμαρτίαν διὰ τῆς θυσίας ἑαυτοῦ. ²⁷ καὶ καθὼς εἶναι ἀποφασισμένον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἅπαξ νὰ ἀποθάνωσι, μετὰ δὲ τοῦτο [εἶναι] κρίσις, ²⁸ οὕτω καὶ ὁ Χριστός, ἅπαξ προσ-

τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθῆσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν.

10 Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ὥς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκές, οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι. ² ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνειδήσιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ κεκαθαρμένοι. ³ ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτὸν. ⁴ ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας. ⁵ Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει· θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι. ⁶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας. ⁷ τότε εἶπον· ἰδοὺ ἤκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημά σου. ⁸ ἀνώτερον λέγων ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ εὐδόκησας, αἵτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται, ⁹ τότε εἶρηκεν· ἰδοὺ ἤκω τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημά σου. ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ. ¹⁰ ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμέν διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ. ¹¹ Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἔσθηκε καθ' ἡμέραν λειτουργῶν καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιλεῖν ἁμαρτίας. ¹² αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηνεκές ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ¹³ τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος

φερθεὶς διὰ τὴν σῆκώσῃ τὰς ἁμαρτίας πολλῶν, θέλει φανῇ ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας εἰς τοὺς προσμένοντας αὐτὸν διὰ σωτηρίον.

10 Διότι ὁ νόμος ἔχων σκιὰν τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐχὶ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, δὲν δύναται ποτε διὰ τῶν αὐτῶν θυσιῶν τὰς ὁποίας προσφέρουσι κατ' ἐνιαυτὸν, πάντοτε νὰ τελειοποιήσῃ τοὺς προσερχομένους. ² ἐπειδὴ τότε δὲν ἤθελον παύσει νὰ προσφέρωνται, διότι οἱ λατρευταὶ ἅπαξ καθαρισθέντες, δὲν ἤθελον ἔχει πλεον ὁδεμίαν συνειδήσιν ἁμαρτιῶν. ³ ἀλλ' ἐν αὐταῖς [γίνεται] κατ' ἐνιαυτὸν ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν. ⁴ διότι ἀδύνατον [εἶναι] αἷμα ταύρων καὶ τράγων νὰ ἀφαιρῇ ἁμαρτίας. ⁵ Διὰ τοῦτο εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει· θυσίαν καὶ προσφορὰν δὲν ἠθέλησας, ἀλλ' ἡτοίμασας εἰς ἐμὲ σῶμα. ⁶ εἰς ὁλοκαυτώματα καὶ [προσφορὰς] περὶ ἁμαρτίας δὲν εὐηρεστήθης. ⁷ τότε εἶπον· ἰδοὺ ἔρχομαι, ἐν τῷ τόμῳ τοῦ βιβλίου εἶναι γεγραμμένον περὶ ἐμοῦ, διὰ νὰ κάμω, ὦ Θεέ, τὸ θέλημά σου. ⁸ ἀφοῦ εἶπεν ἀνωτέρω ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ [προσφορὰς] περὶ ἁμαρτίας δὲν ἠθέλησας οὐδὲ εὐηρεστήθης [εἰς αὐτάς], αἵτινες προσφέρονται κατὰ τὸν νόμον, ⁹ τότε εἶπεν· ἰδοὺ ἔρχομαι διὰ νὰ κάμω, ὦ Θεέ, τὸ θέλημά σου. ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, διὰ νὰ συστήσῃ τὸ δεύτερον. ¹⁰ μὲ τὸ ὁποῖον θέλημα εἴμεθα ἡγιασμένοι διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἅπαξ [γενομένης]. ¹¹ Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἵσταται καθ' ἡμέραν λειτουργῶν καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινές ποτε δὲν δύνανται νὰ ἀφαιρέσωσιν ἁμαρτίας. ¹² ἀλλ' αὐτὸς ἀφοῦ προσέφερε μίαν θυσίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν ἐκάθισε διαπαντὸς ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ¹³ προσμένων τοῦ λοιποῦ

μενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ¹⁴ μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκές τοὺς ἀγιαζομένους. ¹⁵ Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ προειρη-
 κέναι, ¹⁶ αὕτη ἡ διαθήκη ἦν δια-
 θήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, λέγει Κύριος·
 διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίαις
 αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῶν διανοιῶν
 αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, ¹⁷ καὶ
 τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν
 ἀνομιῶν αὐτῶν ὃ μὴ μνησθῶ
 ἔτι. ¹⁸ ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων,
 οὐκέτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.

¹⁹ Ἐχοντες οὖν, ἀδελφοί,
 παρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν
 ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ,
²⁰ ἦν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν
 πρόσφατον καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ
 καταπετάσματος, τοῦτ' ἔστι τῆς
 σαρκὸς αὐτοῦ, ²¹ καὶ ἱερέα μέ-
 γαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ,
²² προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς
 καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως,
 ἔρραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ
 συνειδήσεως πονηρᾶς καὶ λελου-
 μένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ·
²³ κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς
 ἐλπίδος ἀκλινῇ· πιστὸς γὰρ ὁ
 ἐπαγγελλόμενος· ²⁴ καὶ κατανο-
 ῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν
 ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, ²⁵ μὴ
 ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυνα-
 γωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τι-
 σὶν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ
 τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε
 ἐγγίζουσιν τὴν ἡμέραν. ²⁶ Ἐκου-
 σίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν
 μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν
 τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρ-
 τιῶν ἀπολείπεται θυσία, ²⁷ φο-
 βερὰ δὲ τις ἐκδοχὴ κρίσεως καὶ
 πυρὸς ζήλος ἐσθλείν μέλλοντος
 τοὺς ὑπεναντίους. ²⁸ ἀθετήσας τις
 νόμον Μωυσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν

ἕωσοῦ τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ
 ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ.
¹⁴ διότι μὲ μίαν προσφορὰν ἔτελειο-
 ποίησε διαπαντός τοὺς ἀγιαζομένους.
¹⁵ Μαρτυρεῖ δὲ εἰς ἡμᾶς καὶ τὸ
 Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· διότι ἀφοῦ εἶπε
 πρότερον, ¹⁶ αὕτη [εἶναι] ἡ διαθήκη
 τὴν ὁποίαν θέλω κάμει πρὸς αὐτοὺς
 μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, λέγει Κύ-
 ριος· θέλω δώσει τοὺς νόμους μου
 εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν καὶ θέλω γρά-
 ψει αὐτοὺς ἐπὶ τῶν διανοιῶν αὐτῶν,
 [προσθέτει], ¹⁷ καὶ τὰς ἁμαρτίας
 αὐτῶν καὶ τὰς ἀνομίας αὐτῶν δὲν
 θέλω ἐνθυμεῖσθαι πλέον. ¹⁸ ὅπου δὲ
 [εἶναι] ἄφεσις τούτων, δὲν [εἶναι]
 πλέον προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.

¹⁹ Ἐχοντες λοιπόν, ἀδελφοί, παρ-
 ρησίαν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ ἅγια διὰ
 τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ, ²⁰ διὰ νέας
 καὶ ζώσης ὁδοῦ τὴν ὁποίαν καθιέρω-
 σεν εἰς ἡμᾶς διὰ τοῦ καταπετάσ-
 ματος, τουτέστι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ,
²¹ καὶ [ἐχοντες] ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν
 οἶκον τοῦ Θεοῦ, ²² ἄς πλησιάζωμεν
 μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ
 πίστεως, ἔχοντες τὰς καρδίας ἡμῶν
 κεκαθαρμένas ἀπὸ συνειδήσεως πο-
 νηρᾶς, καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα με
 ὕδωρ καθαρὸν· ²³ ἄς κρατῶμεν τὴν
 ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀσάλευτον·
 διότι πιστὸς ὁ ὑποσχεθεὶς· ²⁴ καὶ
 ἄς φροντίζωμεν περὶ ἀλλήλων
 παρακινουῦντες εἰς ἀγάπην καὶ καλὰ
 ἔργα, ²⁵ μὴ ἀφίνοντες τὸ νὰ συνερ-
 χώμεθα ὁμοῦ, καθὼς [εἶναι] συνή-
 θεια εἰς τινας, ἀλλὰ προτρέποντες
 ἀλλήλους, καὶ τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσον
 βλέπετε πλησιάζουσιν τὴν ἡμέραν.
²⁶ Διότι ἐὰν ἡμεῖς ἁμαρτανῶμεν
 ἐκουσίως ἀφοῦ ἐλάβομεν τὴν γνῶσιν
 τῆς ἀληθείας, δὲν ἀπολείπεται πλέον
 θυσία περὶ ἁμαρτιῶν, ²⁷ ἀλλὰ φο-
 βερὰ τις ἀπεκδοχὴ κρίσεως καὶ
 ἔξαψις πυρὸς τὸ ὅποιον μέλλει
 νὰ κατατρώγῃ τοὺς ἐναντίους.
²⁸ ἐὰν τις ἀθετήσῃ τὸν νόμον τοῦ
 Μωυσέως ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων

ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀπο-
θνήσκει· ²⁹ πόσῳ δοκεῖτε χειρόνος
ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν Υἱὸν
τοῦ Θεοῦ καταπατήσας καὶ τὸ
αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησά-
μενος, ἐν ᾧ ἡγιασθή, καὶ τὸ
Πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας;
³⁰ οἶδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα· ἐμοὶ
ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει
Κύριος· καὶ πάλιν· Κύριος
κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ. ³¹ φοβερὸν
τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ
ζῶντος.

³² Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ τὰς
πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτι-
σθέντες πολλὴν ἀθλήσιν ὑπεμείνατε
παθημάτων, ³³ τοῦτο μὲν ὄνει-
δισμοῖς τε καὶ θλίψεσι θεατριζό-
μενοι, τοῦτο δὲ κοινωνοὶ τῶν
οὕτως ἀναστρεφόμενων γενηθέντες.
³⁴ καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς μου συνε-
παθήσατε καὶ τὴν ἀρπαγὴν τῶν
ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς
προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν
ἐν ἑαυτοῖς κρείττονα ὑπαρξιν ἐν
οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. ³⁵ Μὴ
ἀποβάλλετε οὖν τὴν παρρησίαν
ὑμῶν, ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν
μεγάλην. ³⁶ ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε
χρείαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ
Θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε τὴν
ἐπαγγελίαν. ³⁷ ἔτι γὰρ μικρὸν
ὅσον ὅσον, ὁ ἐρχόμενος ἤξει
καὶ οὐ χρονιεῖ. ³⁸ ὁ δὲ δίκαιος
ἐκ πίστεως ζήσεται· καὶ ἐὰν
ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ
ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ. ³⁹ ἡμεῖς
δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς
ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς
περιποίησιν ψυχῆς.

11 Ἔστι δὲ πίστις ἐλπίζομέ-
νων ὑπόστασις, πραγμάτων
ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. ² ἐν
ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ
πρεσβύτεροι. ³ Πίστει νοοῦμεν
κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι
Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινο-
μένων τὰ βλεπόμενα γεγενῆναι.

ἀποθνήσκει χωρὶς ἔλεος· ²⁹ πόσον
στοχάζεσθε χειροτέρας τιμωρίας
θέλει κριθῆ ἄξιος ὁ καταπατήσας
τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ νομίσας
κοινὸν τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, μὲ
τὸ ὁποῖον ἡγιασθή, καὶ ὑβρίσας
τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτος; ³⁰ διότι
ἐξεύρομεν τὸν εἰπόντα· εἰς ἐμὲ
[ἀνήκει] ἡ ἐκδίκησις, ἐγὼ θέλω
κάμει ἀνταπόδοσιν, λέγει Κύριος·
καὶ πάλιν· ὁ Κύριος θέλει κρίνει τὸν
λαὸν αὐτοῦ. ³¹ φοβερὸν [εἶναι] τὸ νὰ
πέσῃ τις εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος.

³² Ἀναφέρετε δὲ εἰς τὴν μνήμην
σας τὰς προτέρας ἡμέρας, ἐν αἷς
ἀφοῦ ἐφωτίσθητε ὑπεμείνατε μέγαν
ἀγῶνα παθημάτων, ³³ ποτὲ μὲν
θεατριζόμενοι μὲ ὄνειδισμοὺς καὶ
θλίψεις, ποτὲ δὲ γινόμενοι κοινωνοὶ
τῶν τὰ τοιαῦτα παθόντων. ³⁴ διότι
ἐδείξατε συμπάθειαν εἰς τὰ δεσμά
μου καὶ ἐδέχθητε μετὰ χαρᾶς τὴν
ἀρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων σας,
ἐξεύροντες ὅτι ἔχετε εἰς ἑαυτοὺς
περιουσίαν ἐν οὐρανοῖς καλῆτέραν
καὶ διαμένουσαν. ³⁵ Μὴ ἀποβάλλετε
λοιπὸν τὴν παρρησίαν σας, ἥτις ἔχει
μισθαποδοσίαν μεγάλην. ³⁶ διότι
ἔχετε χρείαν ὑπομονῆς, διὰ νὰ κά-
μῃτε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ
λάβῃτε τὴν ἐπαγγελίαν. ³⁷ διότι ἔτι
ὀλίγον καιρὸν, [καὶ] θέλει ἔλθῃ ὁ
ἐρχόμενος καὶ δὲν θέλει βραδύνει.
³⁸ ὁ δὲ δίκαιος θέλει ζήσῃ ἐκ πίστεως·
καὶ ἐὰν [τις] συρθῇ ὀπίσω, ἡ ψυχὴ
μου δὲν εὐαρεστεῖται εἰς αὐτόν.
³⁹ ἡμεῖς ὅμως δὲν εἴμεθα ἐκ τῶν
συρομένων ὀπίσω πρὸς ἀπώλειαν,
ἀλλ' ἐκ τῶν πιστευόντων πρὸς
σωτηρίαν τῆς ψυχῆς.

11 Εἶναι δὲ ἡ πίστις ἐλπίζομένων
πεποίθησις, βεβαίωσις πραγμά-
των μὴ βλεπομένων. ² διότι διὰ
ταύτης ἔλαβον [καλὴν] μαρτυρίαν
οἱ πρεσβύτεροι. ³ Διὰ πίστεως
ἐννοοῦμεν ὅτι οἱ αἰῶνες ἐκτίσθησαν
μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὥστε τὰ
βλεπόμενα δὲν ἔγειναν ἐκ φαινο-

⁴ Πίστει πλείονα θυσίαν Ἐβελ παρὰ Κάιν προσήνεγκε τῷ Θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖται.

⁵ Πίστει Ἐνώχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ εὐρίσκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός· πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι τῷ Θεῷ. ⁶ ὡ-
ρις δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐ-
αρεστῆσαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ
τὸν προσερχόμενον τῷ Θεῷ
ὅτι ἐστὶ καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν
αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται.

⁷ Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περὶ
τῶν μηδέπω βλεπομένων, εὐλα-
βθεὶς κατεσκεύασε κιβωτὸν εἰς
σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, δι'
ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ τῆς
κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο
κληρονόμος. ⁸ Πίστει καλούμενος
Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς
τὸν τόπον ὃν ἡμελλε λαμβάνειν
εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε μὴ
ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται. ⁹ Πί-
στει παρῳήκην εἰς τὴν γῆν τῆς
ἐπαγγελίας ὡς ἄλλοτρίαν, ἐν
σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ
καὶ Ἰακώβ τῶν συγκληρονόμων
τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς.

¹⁰ ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θε-
μελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τε-
χνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός.

¹¹ Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα δύνα-
μιν εἰς καταβολὴν σπέρματος
ἔλαβε καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας
ἔτεκεν, ἐπεὶ πιστὸν ἠγήσατο
τὸν ἐπαγγεϊλάμενον. ¹² διὸ καὶ
ἀφ' ἐνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦ-
τα νενεκρωμένον, καθὼς τὰ
ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει
καὶ ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ
χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναριθ-
μητος. ¹³ Κατὰ πίστιν ἀπέ-
θανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες

μένων. ⁴ Διὰ πίστεως ὁ Ἐβελ προσ-
έφερε πρὸς τὸν Θεὸν καλυτέρα
θυσίαν παρὰ τὸν Κάιν, διὰ τῆς
ὁποίας ἐμαρτυρήθη ὅτι ἦτο δίκαιος,
ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἔδωκε μαρτυρίαν
περὶ τῶν δώρων αὐτοῦ, καὶ δι'
αὐτῆς καίτοι ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖ.

⁵ Διὰ πίστεως μετετέθη ὁ Ἐνώχ διὰ
νὰ μὴ ἰδῇ θάνατον, καὶ δὲν εὐρί-
σκετο, διότι μετέθεσεν αὐτὸν ὁ
Θεός· ἐπειδὴ πρὸ τῆς μεταθέσεως
αὐτοῦ ἐμαρτυρήθη ὅτι εὐηρέστησεν
εἰς τὸν Θεόν· ⁶ ὡρὶς δὲ πίστεως
ἀδύνατον [εἶναι] νὰ εὐαρεστήσῃ
[τις εἰς αὐτόν]· διότι ὁ προσερχόμενος
εἰς τὸν Θεὸν πρέπει νὰ πιστεύσῃ ὅτι
εἶναι καὶ γίνεται μισθαποδότης εἰς
τοὺς ἐκζητοῦντας αὐτόν. ⁷ Διὰ
πίστεως ὁ Νῶε εἰδοποιηθεὶς θεόθεν
περὶ τῶν μὴ βλεπομένων ἔτι ἐφο-
βήθη, καὶ κατεσκεύασε κιβωτὸν
πρὸς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ,
δι' ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ
ἔγινε κληρονόμος τῆς διὰ πίστεως
δικαιοσύνης. ⁸ Διὰ πίστεως ὑπή-
κουσεν ὁ Ἀβραὰμ, ὅτε ἐκαλεῖτο
νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸν τόπον τὸν ὁποῖον
ἡμελλε νὰ λάβῃ εἰς κληρονομίαν,
καὶ ἐξῆλθε μὴ ἐξεύρων ποῦ ὑπάγει.

⁹ Διὰ πίστεως παρῳήκην εἰς τὴν
γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ξένην, κατ-
οικήσας ἐν σκηναῖς μετὰ Ἰσαὰκ
καὶ Ἰακώβ τῶν συγκληρονόμων
τῆς αὐτῆς ἐπαγγελίας· ¹⁰ διότι περι-
έμενε τὴν πόλιν τὴν ἔχουσαν τὰ
θεμέλια, τῆς ὁποίας τεχνίτης καὶ
δημιουργὸς [εἶναι] ὁ Θεός. ¹¹ Διὰ
πίστεως καὶ αὐτὴ ἡ Σάρρα ἔλαβε
δύναμιν εἰς τὸ νὰ συλλάβῃ σπέρμα
καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἐγέννησεν,
ἐπειδὴ ἐστοχάσθη πιστὸν τὸν ὑπο-
σχεθέντα. ¹² διὰ τοῦτο καὶ ἐξ ἐνός,
μάλιστα νενεκρωμένου, ἐγεννήθησαν
καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ κατὰ
τὸ πλήθος, καὶ ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ
τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἥτις δὲν
δύναται νὰ ἀριθμηθῇ. ¹³ Ἐν πίστει
ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες

τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν
 αὐτὰς ἰδόντες, καὶ ἀσπασάμενοι,
 καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι
 καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς
 γῆς. ¹⁴ οἱ γὰρ τοιαῦτα λέ-
 γοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα
 ἐπιζητοῦσι. ¹⁵ καὶ εἰ μὲν ἐκείνης
 ἐμνημόνευον, ἀφ' ἧς ἐξῆλθον,
 εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι.
¹⁶ νῦν δὲ κρείττονος ὀρέγονται,
 τοῦτ' ἔστιν, ἐπουρανίου. διὸ
 οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ
 Θεὸς Θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν.
 ἡτοίμασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν.
¹⁷ Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ
 τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ
 τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς
 ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, ¹⁸ πρὸς
 ὃν ἐλαλήθη ὅτι ἐν Ἰσαὰκ
 κληθήσεται σοι σπέρμα, ¹⁹ λο-
 γισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν
 ἐγείρειν δυνατὸς ὁ Θεός· ὅθεν
 αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκο-
 μίσατο. ²⁰ Πίστει περὶ μελ-
 λόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν
 Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαΰ. ²¹ Πί-
 στει Ἰακώβ ἀποθνήσκων ἕκαστον
 τῶν υἱῶν Ἰωσήφ εὐλόγησε,
 καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον
 τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. ²² Πίστει
 Ἰωσήφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξό-
 δου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημό-
 νευσε καὶ περὶ τῶν ὁστέων
 αὐτοῦ ἐνετείλατο. ²³ Πίστει Μω-
 υσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμη-
 νον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ,
 διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον,
 καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διά-
 ταγμα τοῦ βασιλέως. ²⁴ Πίστει
 Μωυσῆς μέγας γενόμενος ἠρνή-
 σατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς
 Φαραώ, ²⁵ μᾶλλον ἐλόμενος συγ-
 κακονχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ
 ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας
 ἀπόλανσιν, ²⁶ μείζονα πλοῦτον
 ἡγησάμενος τῶν Αἰγύπτου θη-
 σανρῶν τὸν ὀνειδισμόν τοῦ Χρι-
 στοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν

τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ μακρόθεν
 ἰδόντες αὐτάς, καὶ πεισθέντες καὶ
 ἐγκολπωθέντες καὶ ὁμολογήσαντες
 ὅτι εἶναι ξένοι καὶ παρεπίδημοι ἐπὶ
 τῆς γῆς. ¹⁴ διότι οἱ λέγοντες τοιαῦτα
 δεικνύουσιν ὅτι ζητοῦσι πατρίδα.
¹⁵ καὶ ἐὰν μὲν ἐνεθυμοῦντο ἐκείνην,
 ἐξ ἧς ἐξῆλθον, ἤθελον εὐρεῖ καιρὸν
 νὰ ἐπιστρέψωσι. ¹⁶ τώρα ὁμῶς
 ἐπιθυμοῦσι καλλιτέραν, τουτέστιν,
 ἐπουράνιον. διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς δὲν
 ἐπαισχύνεται αὐτοὺς νὰ λέγῃται
 Θεὸς αὐτῶν διότι ἡτοίμασε δι'
 αὐτοὺς πόλιν. ¹⁷ Διὰ πίστεως ὁ
 Ἀβραὰμ ὅτε ἐδοκιμάζετο, προσ-
 ἔφερε τὸν Ἰσαὰκ, καὶ τὸν μονο-
 γενῆ αὐτοῦ προσέφερεν ἐκεῖνος ὅστις
 ἀνεδέχθη τὰς ἐπαγγελίας, ¹⁸ πρὸς
 τὸν ὁποῖον ἐλαλήθη ὅτι ἐν Ἰσαὰκ
 θέλει κληθῆ εἰς σε σπέρμα, ¹⁹ συλ-
 λογισθεὶς ὅτι ὁ Θεὸς δύναται καὶ
 ἐκ νεκρῶν νὰ ἀνεγείρῃ· ἐξ ὧν καὶ
 ἔλαβεν αὐτὸν ὀπίσω παραβολικῶς.
²⁰ Διὰ πίστεως ὁ Ἰσαὰκ εὐλόγησε
 τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαΰ περὶ
 τῶν μελλόντων. ²¹ Διὰ πίστεως ὁ
 Ἰακώβ ἀποθνήσκων εὐλόγησεν
 ἕκαστον τῶν υἱῶν τοῦ Ἰωσήφ, καὶ
 προσεκύνησεν [ἐπιστηριζόμενος] ἐπὶ
 τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. ²² Διὰ
 πίστεως ὁ Ἰωσήφ ἀποθνήσκων
 προανήγγειλε περὶ τῆς ἐξόδου τῶν
 υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ παρήγγειλε περὶ
 τῶν ὁστέων αὐτοῦ. ²³ Διὰ πίστεως
 ὁ Μωυσῆς ἀφοῦ ἐγεννήθη ἐκρύβη
 τρεῖς μῆνας ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ,
 διότι εἶδον κεχαριτωμένον τὸ παι-
 δίον, καὶ δὲν ἐφοβήθησαν τὸ διά-
 ταγμα τοῦ βασιλέως. ²⁴ Διὰ πίστεως
 ὁ Μωυσῆς ἀφοῦ ἐμεγάλωσεν ἠρνήθη
 νὰ λέγῃται υἱὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ
 Φαραώ, ²⁵ προκρίνας μᾶλλον νὰ
 κακουχῇται μὲ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ
 παρὰ νὰ ἔχῃ πρόσκαιρον ἀπόλαυσιν
 ἁμαρτίας, ²⁶ κρίνας τὸν [ὑπὲρ] τοῦ
 Χριστοῦ ὀνειδισμόν μεγαλῆτερον
 πλοῦτον παρὰ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ
 θησαυρούς· διότι ἀπέβλεπεν εἰς τὴν

μισθαποδοσίαν. ²⁷ Πίστει κατέλιπεν Αἴγυπτον μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησε. ²⁸ Πίστει πεποίηκε τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὀλοθρευθῶν τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν. ²⁹ Πίστει διέβησαν τὴν Ἑρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς, ἧς πείραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. ³⁰ Πίστει τὰ τεῖχη Ἱεριχὼ ἐπέσε κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. ³¹ Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπόλετο τοῖς ἀπειθήσασιν, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης. ³² Καὶ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείπει γὰρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, Βαρὰκ τε καὶ Σαμψών καὶ Ἰεφθάε, Δανειδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν, ³³ οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, ³⁴ ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἐκλιναν ἀλλοτρίων. ³⁵ ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν. ³⁶ ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστιγῶν πείραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς. ³⁷ ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον, περιήλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, ³⁸ ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὁπαῖς τῆς γῆς. ³⁹ Καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς

μισθαποδοσίαν. ²⁷ Διὰ πίστεως ἀφῆκε τὴν Αἴγυπτον μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως· διότι ὡς βλέπων τὸν ἀόρατον ἐνεκαρτέρησε. ²⁸ Διὰ πίστεως ἔκαμε τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, διὰ νὰ μὴ ἐγγίσῃ αὐτοὺς ὁ ἐξολοθρευθῶν τὰ πρωτότοκα. ²⁹ Διὰ πίστεως διέβησαν τὴν Ἑρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς, τὴν ὁποῖαν δοκιμάσαντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεποντίσθησαν. ³⁰ Διὰ πίστεως ἐπέσον τὰ τεῖχη τῆς Ἱεριχὼ ἀφοῦ ἐκυκλώθησαν ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. ³¹ Διὰ πίστεως ἡ πόρνη Ῥαὰβ δὲν συναπωλέσθη με τοὺς ἀπειθήσαντας, δεχθεῖσα τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνην. ³² Καὶ τί ἔτι νὰ λέγω; διότι θέλει με λείπει ὁ καιρὸς διηγούμενον περὶ Γεδεών, Βαρὰκ τε καὶ Σαμψών καὶ Ἰεφθάε, Δαβίδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν, ³³ οἵτινες διὰ τῆς πίστεως κατεπολέμησαν βασιλείας, εἰργάσθησαν δικαιοσύνην, ἐπέτυχον τὰς ἐπαγγελίας, ἔφραξαν στόματα λεόντων, ³⁴ ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγέναν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, ἔτρεψαν εἰς φυγὴν στρατεύματα ἀλλοτρίων. ³⁵ ἔλαβον γυναῖκες τοὺς νεκροὺς αὐτῶν ἀναστηθέντας· ἄλλοι δὲ ἐβασανίσθησαν, μὴ δεχθέντες τὴν ἀπολύτρωσιν, διὰ νὰ ἀξιοθῶσι καλῆτέρας ἀναστάσεως. ³⁶ ἄλλοι δὲ ἐδοκίμασαν ἐμπαιγμοὺς καὶ μάστιγας, ἔτι δὲ καὶ δεσμὰ καὶ φυλακὴν. ³⁷ ἐλιθοβολήθησαν, ἐπριονίσθησαν, ἐπειράσθησαν, με σφαγὴν μαχαίρας ἀπέθανον, περιεπλανήθησαν με δέρματα προβάτων, με δέρματα αἰγῶν· ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, ³⁸ τῶν ὁποίων δὲν ἦτο ἄξιος ὁ κόσμος, πλανώμενοι ἐν ἐρημίαις καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς τρύπαις τῆς γῆς. ³⁹ Καὶ οὗτοι πάντες ἂν καὶ ἔλαβον [καλὴν] μαρτυρίαν διὰ τῆς πίστεως δὲν

πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, ⁴⁰ τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττον τι προβλεψαμένον, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι.

12 Τοιγαρὺν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ² ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινε σταυρόν, αἰσχύνῃς καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ κεκάθικεν. ³ ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμῃτε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι.

⁴ Οὕτω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι, ⁵ καὶ ἐκκλησθε τῆς παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται· υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος. ⁶ ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. ⁷ εἰ παιδείαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ Θεός· τίς γὰρ ἐστὶν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; ⁸ εἰ δὲ χωρὶς ἐστε παιδείας, ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἅρα νόθοι ἐστέ καὶ οὐχ υἱοί. ⁹ εἰτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἶχομεν παιδευτὰς καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ Πατρὶ τῶν πνευμάτων καὶ ζήσομεν; ¹⁰ οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς, ἐπαίδευον, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ.

ἀπήλαυσαν τὴν ἐπαγγελίαν, ⁴⁰ διότι ὁ Θεὸς προέβλεψε καλῆτερόν τι περὶ ἡμῶν, διὰ νὰ μὴ λάβωσι τὴν τελειότητα χωρὶς ἡμῶν.

12 Λοιπὸν καὶ ἡμεῖς, περικυκλωμένοι ὄντες ὑπὸ τοσοῦτου νέφους μαρτύρων, ὡς ἀπορρίψωμεν πᾶν βάρος καὶ τὴν εὐκόλως ἐμπεριπλέκουσαν [ἡμᾶς] ἁμαρτίαν, καὶ ὡς τρέχωμεν μεθ' ὑπομονῆς τὸν προκείμενον εἰς ἡμᾶς ἀγῶνα, ² ἀποβλέποντες εἰς τὸν Ἰησοῦν τὸν ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν τῆς πίστεως, ὅστις ὑπὲρ τῆς χαρᾶς τῆς προκειμένης εἰς αὐτὸν ὑπέφερε σταυρόν, καταφρονήσας τὴν αἰσχύνην, καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ. ³ διότι συλλογίσθητε τὸν ὑπομειναντα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν τοιαύτην ἀντιλογίαν εἰς ἑαυτόν, διὰ νὰ μὴ ἀποκάμῃτε χαυνούμενοι κατὰ τὰς ψυχὰς σας.

⁴ Δὲν ἀντεστάθητε ἔτι μέχρις αἵματος ἀγωνιζόμενοι κατὰ τῆς ἁμαρτίας, ⁵ καὶ ἐλησμονήσατε τὴν νοουθεσίαν, ἥτις λαλεῖ πρὸς ἐσᾶς ὡς πρὸς υἱοὺς [λέγουσα]· υἱέ μου, μὴ καταφρονῇς τὴν παιδείαν τοῦ Κυρίου, μηδὲ ἄθυμῃς ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ. ⁶ διότι ὅντινα ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, καὶ μαστιγώνει πάντα υἱὸν τὸν ὁποῖον παραδέχεται. ⁷ ἐὰν ὑπομένητε τὴν παιδείαν, ὁ Θεὸς φέρεται πρὸς ἐσᾶς ὡς πρὸς υἱοὺς· διότι τίς υἱὸς εἶναι τὸν ὁποῖον δὲν παιδεύει ὁ πατήρ; ⁸ ἐὰν ὁμῶς ᾔσθε χωρὶς παιδείαν, τῆς ὁποίας ἔγειναν μέτοχοι πάντες, ἅρα εἰσθε νόθοι καὶ οὐχὶ υἱοί, ⁹ ἔπειτα τοὺς μὲν κατὰ σάρκα πατέρας ἡμῶν εἶχομεν παιδευτὰς καὶ ἐσεβόμεθα [αὐτούς]· δὲν θέλομεν ὑποταχθῇ πολλῶ μᾶλλον εἰς τὸν Πατέρα τῶν πνευμάτων καὶ ζήσει; ¹⁰ διότι ἐκεῖνοι μὲν πρὸς ὀλίγας ἡμέρας ἐπαίδευον [ἡμᾶς] κατὰ τὴν ἀρέσκειαν αὐτῶν, ὁ δὲ πρὸς τὸ συμφέρον [ἡμῶν], διὰ νὰ γεινώμεν μέτοχοι τῆς ἀγιότητος

¹¹ πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρὰς εἶναι, ἀλλὰ λύπης, ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι· δικαιοσύνης.
¹² Ἀπὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε, ¹³ καὶ τροχιάς ὀρθάς ποιήσατε τοὺς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χολὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλλον.
¹⁴ Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν, οὐ χωρὶς οὐδεὶς ὄφεται τὸν Κύριον, ¹⁵ ἐπισκοποῦντες μὴ τις ὕστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, μὴ τις ῥίζα πικρίας ἄνω φέουσα ἐνοχλῇ καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσι πολλοί, ¹⁶ μὴ τις πόρνος ἢ βέβηλος ὥς Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ.
¹⁷ Ἰστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων κληρονομήσαι τὴν εὐλογίαν ἀπεδοκιμάσθη, μετανόιας γὰρ τόπον οὐχ εὔρε, καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν.

¹⁸ Οὐ γὰρ προσελήλυθατε ψηλαφημένῳ ὄρει καὶ κεκαυμένῳ πυρὶ καὶ γνώφῳ καὶ σκότῳ καὶ θυέλλῃ ¹⁹ καὶ σάλπιγγος ἤχῳ καὶ φωνῇ θημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρετήσαντο μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον· ²⁰ οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον· καὶ ὁ θυρίων θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται· ²¹ καί, οὕτω φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον, Μωυσῆς εἶπεν· ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος· ²² ἀλλὰ προσελήλυθατε Σιών ὄρει καὶ πόλει Θεοῦ ζώντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπουράνιῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων, ²³ πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανῷ ἀπογεγραμμένων, καὶ κριτῇ Θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων, ²⁴ καὶ διαθήκῃς νέας μεσίτη

αὐτοῦ.
¹¹ πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν δὲν φαίνεται ὅτι εἶναι [πρόξενος] χαρὰς, ἀλλὰ λύπης, ὕστερον ὅμως ἀποδίδει εἰς τοὺς γυμνασθέντας δι' αὐτῆς καρπὸν εἰρηνικὸν δικαιοσύνης.
¹² Διὰ τοῦτο ἀνορθώσατε τὰς κεκαυμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα, ¹³ καὶ κάμετε εἰς τοὺς πόδας σας εὐθείας ὁδοῦς, διὰ τὸ μὴ ἐκτραπῇ τὸ χολὸν, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ θεραπευθῇ.
¹⁴ Ζητεῖτε εἰρήνην μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν, χωρὶς τοῦ ὁποίου οὐδεὶς θέλει ἰδεῖ τὸν Κύριον, ¹⁵ παρατηροῦντες μήπως ὑστερῇται τις ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, μήπως ῥίζα τις πικρίας ἀναφύουσα φέρῃ ἐνόχλησιν καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσι πολλοί, ¹⁶ μήπως ᾖ τις πόρνος ἢ βέβηλος καθὼς ὁ Ἡσαῦ, ὅστις διὰ μίαν βρώσιν ἐπώλησε τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ.
¹⁷ Ἐπειδὴ ἐξεύρετε ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων τὴν κληρονομίαν τὴν εὐλογίαν ἀπεδοκιμάσθη, διότι δὲν εὔρε τόπον μετανόιας, ἀν καὶ ἐξεζήτησεν αὐτὴν μετὰ δακρύων.

¹⁸ Διότι δὲν προσήλθετε εἰς ὄρος ψηλαφώμενον καὶ καίμενον με πῦρ καὶ εἰς ζόφον καὶ σκότος καὶ ἀνεμοστρόβιλον ¹⁹ καὶ εἰς σάλπιγγος ἤχον καὶ φωνὴν λόγων, τὴν ὁποίαν οἱ ἀκούσαντες παρεκάλεσαν νὰ μὴ λαληθῇ πλέον πρὸς αὐτοὺς ὁ λόγος· ²⁰ διότι δὲν ὑπέφερον τὸ προσταττόμενον· καὶ ζῶν ἐκγγίστη τὸ ὄρος, θέλει λιθοβοληθῇ, ἢ μὲ βέλη θέλει κατατοξευθῇ· ²¹ καί, τόσον φοβερὸν ἦτο τὸ φαινόμενον, [ὥστε] ὁ Μωυσῆς εἶπε· κατάφοβός εἰμαι καὶ ἔντρομος· ²² ἀλλὰ προσήλθετε εἰς ὄρος Σιών καὶ εἰς πόλιν Θεοῦ ζώντος, τὴν ἐπουράνιον Ἱερουσαλὴμ, καὶ εἰς μυριάδας ἀγγέλων, ²³ εἰς πανηγυριν καὶ ἐκκλησίαν πρωτοτόκων καταγεγραμμένων ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ εἰς Θεὸν κριτὴν πάντων, καὶ εἰς πνεύματα δικαίων ὅτινες ἔλαβον τὴν τελειότητα, ²⁴ καὶ εἰς νέας

Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ κρείττον λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἀβελ. ²⁵ Βλέπετε μὴ παραιτήσῃσθε τὸν λαλοῦντα. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἔφυγον τὸν ἐπὶ τῆς γῆς. παραιτησάμενοι χρηματίζοντα, πολλῶ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι. ²⁶ οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλειψε τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελλται λέγων· ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείω οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. ²⁷ τὸ δὲ ἔτι ἅπαξ δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα. ²⁸ Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας. ²⁹ καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον.

13 Ἡ φιλαδελφία μενέτω. ¹ τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους. ³ μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων ὡς συνδεδεμένοι, τῶν κακουχομένων ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι. ⁴ Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ Θεός. ⁵ Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος, ἀρκοῦμενοι τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἰρηκεν· οὐ μὴ σε ἀνῶ οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω. ⁶ ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν· Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος;

⁷ Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἐκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμῆσθε τὴν πίστιν.

⁸ Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁹ διδαχαῖς ποικίλαις καὶ

διαθήκης μεσίτην Ἰησοῦν, καὶ εἰς αἷμα καθαρισμοῦ τὸ ὅποιον λαλεῖ καλῆτερα παρὰ τὸ τοῦ Ἀβελ. ²⁵ Προσέχετε μὴ καταφρονήσῃτε τὸν λαλοῦντα· διότι ἂν ἐκεῖνοι δὲν ἀπέφυγον καταφρονήσαντες τὸν λαλοῦντα [πρὸς αὐτούς] ἐπὶ τῆς γῆς, πολλῶ μᾶλλον ἡμεῖς ἐὰν ἀποστραφῶμεν τὸν [λαλοῦντα] ἀπὸ τῶν οὐρανῶν. ²⁶ τοῦ ὁποίου ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλειψε τότε, τώρα δὲ ὑπεσχέθη λέγων· ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείω οὐχὶ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. ²⁷ τὸ δὲ ἔτι ἅπαξ δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν ὡς χειροποιήτων, διὰ νὰ μείνωσι τὰ μὴ σαλευόμενα. ²⁸ Διὰ τοῦτο παραλαμβάνοντες βασιλείαν ἀσάλευτον ἃς κρατῶμεν τὴν χάριν, διὰ τῆς ὁποίας νὰ λατρεύωμεν εὐαρέστως τὸν Θεόν με σέβας καὶ εὐλάβειαν. ²⁹ διότι ὁ Θεὸς ἡμῶν [εἶναι] πῦρ καταναλίσκον.

13 Ἡ φιλαδελφία ἃς μένη. ² τὴν φιλοξενίαν μὴ λησμονεῖτε· ἐπειδὴ διὰ ταύτης τινὲς ἐφιλοξένησαν ἀγγέλους μὴ γνωρίζοντες. ³ ἐνθυμεῖσθε τοὺς δεσμίους ὡς συνδέσμιοι, τοὺς ταλαιπωρουμένους ὡς ὄντες καὶ σεῖς ἐν σώματι. ⁴ Τίμιος [ἔστω] ὁ γάμος εἰς πάντας καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· τοὺς δὲ πόρνους καὶ μοιχοὺς θέλει κρίνει ὁ Θεός. ⁵ Ὁ τρόπος [σας] ἔστω ἀφιλάργυρος, ἀρκεῖσθε εἰς τὰ παρόντα διότι αὐτὸς εἶπε· δὲν θέλω σε ἀφήσει οὐδέ σε ἐγκαταλείψει. ⁶ ὥστε ἡμεῖς θαρροῦντες νὰ λέγωμεν· ὁ Κύριος βοηθός μου, καὶ δὲν θέλω φοβηθῇ· τί νὰ μοι κάμῃ ἄνθρωπος;

⁷ Ἐνθυμεῖσθε τοὺς προεστῶτάς σας, οἵτινες ἐλάλησαν πρὸς ἐσᾶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τῶν ὁποίων μιμῆσθε τὴν πίστιν, ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πολιτεύματος [αὐτῶν]. ⁸ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς [εἶναι] ὁ αὐτὸς χθὲς καὶ σήμερον καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁹ μὴ πλανᾶσθε με διδαχὰς

ξέναις μὴ παραφέρεσθε· καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιουῖσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες.¹⁰ ἔχομεν θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες.¹¹ ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζῶων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς.¹² διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης ἔπαθε.¹³ τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς τὸν ὀνειδισμόν αὐτοῦ φέροντες.¹⁴ οὐ γὰρ ἔχομεν ὥδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλονσαν ἐπιζητοῦμεν.¹⁵ δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διὰ παντός τῷ Θεῷ, τοῦτ' ἔστι καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.¹⁶ τῆς δὲ εὐποιίας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.

¹⁷ Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπαίκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι καὶ μὴ στενάζοντες· ἄλυσιτελές γὰρ ὑμῖν τοῦτο.¹⁸ Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πεποιθάμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι.¹⁹ περισσotέρωσ δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.

²⁰ Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, ²¹ καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον

ποικίλας καὶ ξένας· διότι καλὸν [εἶναι] μὲ τὴν χάριν νὰ στερεόνηται ἡ καρδία, οὐχὶ μὲ βρώματα, εἰς τὰ ὁποῖα ὅσοι περιεπάτησαν δὲν ὠφελήθησαν.¹⁰ ἔχομεν θυσιαστήριον ἐξ οὗ δὲν ἔχουσιν ἐξουσίαν νὰ φάγωσιν οἱ λατρεύοντες εἰς τὴν σκηνήν.¹¹ διότι τῶν ζῶων τῶν ὁποίων τὸ αἷμα εἰσφέρεται εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως περὶ ἁμαρτίας, τούτων τὰ σώματα κατακαίονται ἔξω τοῦ στρατοπέδου.¹² ὅθεν καὶ ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ ἁγιάσῃ τὸν λαὸν διὰ τοῦ ἰδίου [αὐτοῦ] αἵματος, ἔξω τῆς πύλης ἔπαθεν.¹³ ἄς ἐξερχώμεθα λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ἔξω τοῦ στρατοπέδου τὸν ὀνειδισμόν αὐτοῦ φέροντες.¹⁴ διότι δὲν ἔχομεν ἐδῶ πόλιν διαμένουσιν, ἀλλὰ τὴν μέλουσαν ἐπιζητοῦμεν.¹⁵ δι' αὐτοῦ λοιπὸν ἄς ἀναφέρωμεν πάντοτε εἰς τὸν Θεὸν θυσίαν αἰνέσεως, τουτέστι καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τὸ ὄνομα αὐτοῦ.¹⁶ τὴν δὲ ἀγαθοποιῶν καὶ τὸ μεταδοτικὸν μὴ λησμονεῖτε, διότι εἰς τοιαύτας θυσίας εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.

¹⁷ Πείθεσθε εἰς τοὺς προσετώτάς σας καὶ ὑπακούετε· διότι αὐτοὶ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν σας ὡς μέλλοντες νὰ ἀποδώσωσι λόγον· διὰ νὰ κάμνωσι τοῦτο μετὰ χαρᾶς καὶ μὴ στενάζοντες· διότι τοῦτο δέν σας ὠφελεῖ.¹⁸ Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· διότι εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι ἔχομεν καλὴν συνείδησιν, θέλοντες νὰ πολιτευώμεθα κατὰ πάντα καλῶς.¹⁹ περισσότερον δὲ παρακαλῶ νὰ κάμνητε τοῦτο, διὰ νὰ ἀποκατασταθῶ εἰς ἑσᾶς ταχύτερα.

²⁰ Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὅστις ἀνεβίβασεν ἐκ τῶν νεκρῶν τὸν μέγαν ποιμένα τῶν προβάτων διὰ τοῦ αἵματος τῆς αἰωνίου διαθήκης, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, ²¹ εἴθε νὰ σᾶς κάμῃ τελείους εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν διὰ νὰ ἐκτελήτε τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον

αὐτοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

²² Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχείων ἐπέστεila ὑμῖν. ²³ Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς.

²⁴ Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.

²⁵ Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ὅποιον [εἶη] ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

²² Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, ὑποφέρετε τὸν λόγον τῆς νουθεσίας· διότι ἐν συντομίᾳ σᾶς ἔγραψα. ²³ Ἐξεύρετε ὅτι ὁ ἀδελφὸς Τιμόθεος ἀπελύθη [τῆς φυλακῆς], μετὰ τοῦ ὁποίου, ἐὰν ἔλθῃ ταχύτερα, θέλω σᾶς ἰδεῖ.

²⁴ Ἀσπάσθητε πάντας τοὺς προσεστῶτάς σας καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. σᾶς ἀσπάζονται οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.

²⁵ Ἡ χάρις [εἶη] μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

ΙΑΚΩΒΟΥ

1 Ἰάκωβος, Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διαπορεῇ, χαίρειν.

² Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις, ³ γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν. ⁴ ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ᾗτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. ⁵ Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτεῖτω παρὰ τοῦ διδόντος Θεοῦ πᾶσιν ἀπλῶς καὶ μὴ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθῇσεται αὐτῷ. ⁶ αἰτεῖτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ. ⁷ μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεται τι παρὰ τοῦ Κυρίου. ⁸ ἀνὴρ δίνυχος ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

1 Ἰάκωβος, δοῦλος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τὰς δώδεκα φυλάς τὰς διασπαρμένας, χαίρειν.

² Πᾶσαν χαρὰν νομίσατε, ἀδελφοί μου, ὅταν περιπέσητε εἰς διαφόρους πειρασμούς, ³ γνωρίζοντες ὅτι ἡ δοκιμασία τῆς πίστεώς σας ἐργάζεται ὑπομονήν. ⁴ ἡ δὲ ὑπομονὴ ὡς ἔχη ἔργον τέλειον, διὰ τὸ νὰ ᾗσθε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, μὴ ὄντες εἰς μηδὲν ἑλλειπεῖς. ⁵ Ἐὰν δέ τις ἀπὸ σας ᾗναι ἑλλειπῆς σοφίας, ὡς ζητῇ παρὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ δίδοντος εἰς πάντας πλουσίως καὶ μὴ ὀνειδίζοντος, καὶ θέλει δοθῇ εἰς αὐτόν. ⁶ ὡς ζητῇ ὅμως μετὰ πίστεως, χωρὶς νὰ διστάῃ παντελῶς· διότι ὁ διστάζων ὁμοιάζει μὲ κύμα θαλάσσης κινούμενον ὑπὸ ἀνέμων καὶ συνταραττόμενον. ⁷ διότι ὡς μὴ νομίζῃ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι θέλει λάβει τι παρὰ τοῦ Κυρίου. ⁸ ἄνθρωπος δίνυχος [εἶναι] ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς

⁹ καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ, ¹⁰ ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτον παρελεύσεται. ¹¹ ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο, οὕτω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται. ¹² Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δόκιμος γενόμενος λήφεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγέλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ¹³ Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω ὅτι ἀπὸ Θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπειραστός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα. ¹⁴ ἕκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος· ¹⁵ εἴτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύνει θάνατον. ¹⁶ Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. ¹⁷ πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθ' ἐστι καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἐνι παραλλαγῇ ἢ τροπῇ ἀποσκίασμα. ¹⁸ βουλευθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχὴν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.

¹⁹ Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχύς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν· ²⁰ ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύνην Θεοῦ οὐ κατεργάζεται. ²¹ διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσεῖαν κακίας ἐν πραότητι δέξασθε τὸν ἐμφυτον λόγον τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. ²² Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγον καὶ μὴ μόνον ἀκροαταί, παραλογιζόμενοι ἑαυτούς. ²³ ὅτι

αὐτοῦ. ⁹ ἄς καυχᾶται δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς εἰς τὸ ὕψος αὐτοῦ, ¹⁰ ὁ δὲ πλούσιος εἰς τὴν ταπεινώσιν αὐτοῦ, ἐπειδὴ ὡς ἄνθος χόρτου θέλει παρέλθει. ¹¹ διότι ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος μετὰ τὸν καύσωνα καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ τὸ κάλλος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠφανίσθη, οὕτω καὶ ὁ πλούσιος θέλει μαρανθῆ ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. ¹² Μακάριος ὁ ἄνθρωπος ὃστις ὑπομένει πειρασμόν· διότι ἀφοῦ δοκιμασθῇ θέλει λάβει τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, τὸν ὅποιον ὑπεσχέθη ὁ Κύριος εἰς τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. ¹³ Μηδεὶς πειραζόμενος ἄς λεγῇ ὅτι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ πειράζομαι· διότι ὁ Θεὸς εἶναι ἀπειραστος κακῶν, καὶ αὐτὸς οὐδένα πειράζει. ¹⁴ πειράζεται δὲ ἕκαστος ὑπὸ τῆς ἰδίας [αὐτοῦ] ἐπιθυμίας παρασυρόμενος καὶ δελεαζόμενος· ¹⁵ ἔπειτα ἡ ἐπιθυμία ἀφοῦ συλλάβῃ γεννᾷ τὴν ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία ἐκτελεσθεῖσα γεννᾷ τὸν θάνατον. ¹⁶ Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. ¹⁷ πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον εἶναι ἄνωθεν καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων, εἰς τὸν ὅποιον δὲν ὑπάρχει ἀλλοίωσις ἢ σκιά μεταβολῆς. ¹⁸ ἐξ ἰδίας αὐτοῦ θελήσεως ἐγέννησεν ἡμᾶς διὰ τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας διὰ τὸ νὰ ἡμεῖς ἡμεῖς ἀπαρχὴ τῆς τῶν κτισμάτων αὐτοῦ.

¹⁹ Λοιπόν, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἄς εἶναι πᾶς ἄνθρωπος ταχύς εἰς τὸ νὰ ἀκοῦη, βραδὺς εἰς τὸ νὰ λαλῇ, βραδὺς εἰς ὀργήν· ²⁰ διότι ἡ ὀργὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἐργάζεται τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ. ²¹ διὰ τοῦτο ἀπορρίψαντες πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσεῖαν κακίας δέχθητε μετὰ πραότητος τὸν ἐμφυτευθέντα λόγον τὸν δυνάμενον νὰ σῶσῃ τὰς ψυχὰς σας. ²² Γίνεσθε δὲ ἐκτελεσταὶ τοῦ λόγου καὶ μὴ μόνον ἀκροαταί, ἀπατῶντες ἑαυτούς. ²³ διότι ἐάν

εἴ τις ἀκροατῆς λόγου ἐστὶ καὶ οὐ ποιητῆς, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατάνοοynτι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ·
²⁴ κατενόησε γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθε, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν. ²⁵ ὁ δὲ παρακύννας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, οὗτος οὐκ ἀκροατῆς ἐπιλησμονῆς γενόμενος, ἀλλὰ ποιητῆς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται.
²⁶ Εἴ τις δοκεῖ θρησκός εἶναι ἐν ὑμῖν, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀλλ' ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιός ἡ θρησκεία.
²⁷ θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανούς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

2 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης. ² ἐάν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῇτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ὀνυπαρᾷ ἐσθῇτι, ³ καὶ ἐπιβλέψῃτε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν καὶ εἴπητε αὐτῷ, σὺ κάθου ὧδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε, σὺ στῇθι ἐκεῖ ἢ κάθου ὧδε ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου, ⁴ καὶ οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν; ⁵ Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, οὐχ ὁ Θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου πλουσίους ἐν πίστει καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγέλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; ⁶ ὑμεῖς δὲ ἡτιμάσατε τὸν πτωχόν. οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἔλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια; ⁷ οὐκ αὐτοὶ βλασφη-

τις ἦναι ἀκροατῆς τοῦ λόγου καὶ οὐκ ἐκτελεστῆς, οὗτος ὁμοιάζει μὲ ἀνθρωπον ὅστις θεωρεῖ τὸ φυσικόν αὐτοῦ πρόσωπον ἐν κατόπτρῳ·
²⁴ διότι ἐθεώρησεν ἑαυτὸν καὶ ἀνεχώρησε, καὶ εὐθὺς ἐλησμόνησεν ὁποῖος ἦτο. ²⁵ ὅστις ὅμως ἐγκύψῃ εἰς τὸν τέλειον νόμον τῆς ἐλευθερίας καὶ ἐπιμείνῃ [εἰς αὐτόν], οὗτος γενόμενος οὐκ ἀκροατῆς ἐπιλήσμων, ἀλλ' ἐκτελεστῆς ἔργου, οὗτος θέλει εἶσθαι μακάριος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ.
²⁶ Ἐάν τις μεταξὺ σας νομίζῃ ὅτι εἶναι θρησκός, καὶ δὲν χαλινῶν τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀλλ' ἀπατᾷ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου ἡ θρησκεία [εἶναι] ματαία. ²⁷ θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς εἶναι αὕτη, νὰ ἐπισκέπτηται τοὺς ὀρφανούς καὶ τὰς χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, [καὶ] νὰ φυλάττῃ ἑαυτὸν ἀμόλυντον ἀπὸ τοῦ κόσμου.

2 Ἀδελφοί μου, μὴ ἔχετε μὲ προσωποληψίας τὴν πίστιν τοῦ δεδοξασμένου Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ² διότι ἐάν εἰσέλθῃ εἰς τὴν συναγωγὴν σας ἄνθρωπος ἔχων χρυσοὺν δακτυλίδιον μὲ λαμπρὸν ἔνδυμα, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς μὲ ῥυπαρὸν ἔνδυμα, ³ καὶ ἐπιβλέψῃτε εἰς τὸν φοροῦντα τὸ ἔνδυμα τὸ λαμπρὸν καὶ εἴπητε πρὸς αὐτόν, σὺ κάθου ἐδῶ καλῶς, καὶ πρὸς τὸν πτωχόν εἴπητε, σὺ στέκε ἐκεῖ ἢ κάθου ἐδῶ ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου, ⁴ δὲν ἐκάμετε ἄρα διάκρισιν ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐγείνετε κριταὶ πονηρὰ διαλογιζόμενοι; ⁵ Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, δὲν ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου τούτου πλουσίους ἐν πίστει καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθη πρὸς τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν; ⁶ σεῖς ὅμως ἡτιμάσατε τὸν πτωχόν. δὲν σᾶς καταδυναστεύουσιν οἱ πλούσιοι, καὶ αὐτοὶ σᾶς σύρουσιν εἰς κριτήρια; ⁷ αὐτοὶ δὲν βλασφημοῦσι τὸ καλὸν

μουσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικλη-
θὲν ἐφ' ὑμᾶς; ⁸ εἰ μέντοι νόμον τε-
λείτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφὴν,
ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς
σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε. ⁹ εἰ δὲ
προσωποληπτεῖτε, ἁμαρτίαν ἐργά-
ζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου
ὡς παραβάται. ¹⁰ ὅστις γὰρ ὅλον
τὸν νόμον τηρήσῃ, πταίσῃ δὲ ἐν
ἐνί, γέγονε πάντων ἔνοχος. ¹¹ ὁ
γὰρ εἰπὼν μὴ μοιχεύσης, εἶπε
καὶ μὴ φονεύσης. εἰ δὲ οὐ
μοιχεύσεις, φονεύσεις δέ, γέγονας
παραβάτης νόμου. ¹² οὕτω λαλεῖτε
καὶ οὕτω ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου
ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι.
¹³ ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλεος τῷ μὴ
ποιήσαντι ἔλεος. κατακαυχᾶται
ἔλεος κρίσεως.

¹⁴ Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου,
ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα
δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἡ πίστις
σῶσαι αὐτόν; ¹⁵ ἐὰν δὲ ἀδελφός
ἡ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι καὶ
λειπόμενοι ὧσι τῆς ἐφημέρου τρο-
φῆς, ¹⁶ εἴπη δέ τις αὐτοῖς ἐξ
ὑμῶν, ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαί-
νεσθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ ὥστε
δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ
σώματος, τί τὸ ὄφελος; ¹⁷ οὕτω
καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔργα ἔχῃ,
νεκρά ἐστι καθ' ἑαυτήν. ¹⁸ ἀλλ'
ἔρεῖ τις. σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ
ἔργα ἔχω. δεῖξόν μοι τὴν πίστιν
σου ἐκ τῶν ἔργων σου, κἀγὼ
δείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου
τὴν πίστιν μου. ¹⁹ σὺ πιστεύεις
ὅτι ὁ Θεὸς εἷς ἐστι. καλῶς
ποιεῖς. καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύ-
ουσι καὶ φρίσσουσι. ²⁰ θέλεις δὲ
γινῶναι, ὦ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι
ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων
νεκρά ἐστίν; ²¹ Ἀβραάμ ὁ πα-
τὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδι-
καιώθη, ἀνερέγκας Ἰσαὰκ τὸν
υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
ριον; ²² βλέπεις ὅτι ἡ πίστις
συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ

ὄνομα μὲ τὸ ὁποῖον ὀνομάζεσθε;
⁸ ἐὰν μὲν ἐκτελῇτε τὸν νόμον τὸν
βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφὴν, θέλεις
ἀγαπᾶν τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν,
καλῶς ποιεῖτε. ⁹ ἐὰν ὅμως προσω-
ποληπτῇτε, κάμνετε ἁμαρτίαν, καὶ
ἐλέγχεσθε ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παρα-
βάται. ¹⁰ διότι ὅστις φυλάξῃ ὅλον
τὸν νόμον, καὶ πταίσῃ εἰς ἓν, ἔγεινεν
ἐνοχος πάντων. ¹¹ ἐπειδὴ ὁ εἰπὼν
μὴ μοιχεύσης, εἶπε καὶ μὴ φονεύσης.
ἀλλ' ἐὰν δὲν μοιχεύσης, φονεύσης
δέ, ἔγεινες παραβάτης τοῦ νόμου.
¹² οὕτω λαλεῖτε καὶ οὕτω πράττετε,
ὡς μέλλοντες νὰ κριθῇτε διὰ τοῦ
νόμου τῆς ἐλευθερίας. ¹³ διότι ἡ
κρίσις [θέλει εἶσθαι] ἀνίλεως εἰς
τὸν ὅστις δὲν ἔκαμεν ἔλεος. καὶ τὸ
ἔλεος καυχᾶται κατὰ τῆς κρίσεως.

¹⁴ Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου,
ἐὰν λέγῃ τις ὅτι ἔχει πίστιν, καὶ
ἔργα δὲν ἔχῃ; μήπως ἡ πίστις
δύναται νὰ σώσῃ αὐτόν; ¹⁵ ἐὰν
δὲ ἀδελφός ἡ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρ-
χωσι καὶ στερεῶνται τῆς καθημε-
ρινῆς τροφῆς, ¹⁶ καὶ εἴπη τις ἐξ
ὑμῶν πρὸς αὐτούς, ὑπάγετε ἐν
εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε,
καὶ δὲν δώσητε εἰς αὐτούς τὰ
ἀναγκαῖα τοῦ σώματος, τί τὸ
ὄφελος; ¹⁷ οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν
δὲν ἔχῃ ἔργα, νεκρά εἶναι καθ'
ἑαυτήν. ¹⁸ ἀλλὰ θέλει τις εἰπεῖ.
σὺ ἔχεις πίστιν, καὶ ἐγὼ ἔχω ἔργα.
δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν
ἔργων σου, καὶ ἐγὼ θέλω σοι δεῖξει
ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου.
¹⁹ σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ Θεὸς εἷναι
εἷς. καλῶς ποιεῖς. καὶ τὰ δαι-
μόνια πιστεύουσι καὶ φρίττουσι.
²⁰ θέλεις ὅμως νὰ γινώσκῃς, ὦ
ἄνθρωπε μάταιε, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς
τῶν ἔργων εἶναι νεκρά; ²¹ Ἀβραάμ
ὁ πατὴρ ἡμῶν δὲν ἐδικαιώθη ἐξ
ἔργων, ὅτε προσέφερεν Ἰσαὰκ τὸν
υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον;
²² βλέπεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει εἰς
τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων

ἐκ τῶν ἔργων ἢ πίστις ἐτελειώθη, ²³ καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἢ λέγουσα· ἐπίστευσε δὲ Ἀβραάμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος Θεοῦ ἐκλήθη. ²⁴ ὁρᾶτε τοίνυν ὅτι ἐξ ἔργων δικαιούται ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον. ²⁵ ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαάβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους καὶ ἐτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλουσα· ²⁶ ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτω καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστι.

3 Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μείζον κριμα ληγόμεθα· ² πολλὰ γὰρ πταίμεν ἅπαντες. εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, δυνατὸς χαλιναγωγεῖν καὶ ὅλον τὸ σῶμα. ³ Ἴδε τῶν ἵππων τοὺς χαλινούς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μεταγόμεν. ⁴ ἰδοὺ καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μεταγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούληται. ⁵ οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶ καὶ μεγαλαυχεῖ. ἰδοὺ ὀλίγον πῦρ ἥλικην ὕλην ἀνάπτει· ⁶ καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας. οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης. ⁷ πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν ἐρπετῶν τε καὶ ἐναλίων δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ, ⁸ τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι· ἀκατάσχετον κακόν, μεστή τοῦ θανατηφόρου. ⁹ ἐν αὐτῇ εὐλογοῦ-

ἡ πίστις ἐτελειώθη, ²³ καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἢ λέγουσα· ἐπίστευσε δὲ Ἀβραάμ εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἐλογίσθη εἰς αὐτὸν εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος Θεοῦ ὠναμάσθη. ²⁴ βλέπετε λοιπὸν ὅτι ἐξ ἔργων δικαιούται ὁ ἄνθρωπος καὶ οὐχὶ ἐκ πίστεως μόνον. ²⁵ ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαάβ ἡ πόρνη δὲν ἐδικαιώθη ἐξ ἔργων, ὅτε ὑπεδέχθη τοὺς ἀπεσταλμένους καὶ ἐξέβαλεν [αὐτούς] δι' ἄλλης ὁδοῦ; ²⁶ διότι καθὼς τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος εἶναι νεκρόν, οὕτω καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων εἶναι νεκρά.

3 Μὴ γίνεσθε πολλοὶ διδάσκαλοι, ἀδελφοί μου, ἐξεύροντες ὅτι μεγαλητέραν κατάκρισιν θέλομεν λάβει· ² διότι εἰς πολλὰ πταίμεν ἅπαντες. εἰς τις δὲν πταίῃ εἰς λόγον, οὗτος [εἶναι] τέλειος ἀνὴρ, δυνατὸς νὰ χαλιναγωγῇ καὶ ὅλον τὸ σῶμα. ³ ἰδοὺ τοὺς χαλινούς βάλλομεν εἰς τὰ στόματα τῶν ἵππων διὰ νὰ πείθωνται εἰς ἡμᾶς, καὶ μεταφέρομεν ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν. ⁴ ἰδοὺ καὶ τὰ πλοῖα, ὄντα τόσον μεγάλα καὶ ὑπὸ σφοδρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μεταφέρονται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου ἂν θέλῃ ἡ ἐπιθυμία τοῦ κυβερνῶντος. ⁵ οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα εἶναι μικρὸν μέλος ὅμως μεγαλαυχεῖ. ἰδοὺ ὀλίγον πῦρ πόσον μεγάλην ὕλην ἀνάπτει· ⁶ καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ [εἶναι], ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας. οὕτω μεταξὺ τῶν μελῶν ἡμῶν ἡ γλῶσσα εἶναι ἡ μολύνουσα ὅλον τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τοῦ βίου καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης. ⁷ διότι πᾶν εἶδος θηρίων καὶ πτηνῶν ἐρπετῶν καὶ θαλασσίων δαμάζεται καὶ ἐδαμάσθη ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ⁸ τὴν γλῶσσαν ὅμως οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων δύναται νὰ δαμάσῃ· [εἶναι] ἀκράτητον κακόν, μεστή θανατηφόρου φαρμάκου. ⁹ δι' αὐτῆς εὐλογοῦμεν τὸν

μεν τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγονότας· ¹⁰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. οὐ χρὴ, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτω γίνεσθαι. ¹¹ μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρῦει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν; ¹² μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκὴ ἐλαίας ποιῆσαι ἢ ἄμπελος σῦκα; οὕτως οὐδεμία πηγὴ ἄλκον καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ.

¹³ Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δεῖξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραότητι σοφίας. ¹⁴ εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. ¹⁵ οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχικὴ, δαιμονιώδης. ¹⁶ ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. ¹⁷ ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἀγνὴ ἐστίν, ἔπειτα εἰρηνικὴ, ἐπεικὴς, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος. ¹⁸ καρπὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

4 Πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; ¹ ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε· οὐκ ἔχετε διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς· ² αἰτεῖτε καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. ³ μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες, οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ Θεοῦ ἐστίν; ὃς ἂν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου,

Θεὸν καὶ Πατέρα, καὶ δι' αὐτῆς καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ πλασθέντας· ¹⁰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. δὲν πρέπει, ἀδελφοί μου, ταῦτα νὰ γίνωνται οὕτω. ¹¹ μήπως ἡ πηγὴ ἀπὸ τῆς αὐτῆς τρύπης ἀναβρῦει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν; ¹² μήπως εἶναι δυνατόν, ἀδελφοί μου, ἡ συκὴ νὰ κάμῃ ἐλαίας ἢ ἡ ἄμπελος σῦκα; οὕτως οὐδεμία πηγὴ [εἶναι δυνατόν] νὰ κάμῃ ὕδωρ ἄλμυρόν καὶ γλυκὺ.

¹³ Τίς [εἶναι] μετὰξὺ σας σοφὸς καὶ ἐπιστήμων; ἃς δεῖξῃ ἐκ τῆς καλῆς διαγωγῆς τὰ ἔργα ἑαυτοῦ ἐν πραότητι σοφίας. ¹⁴ ἂν ὅμως ἔχητε ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν φθόνον πικρὸν καὶ φιλονεικίαν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. ¹⁵ ἡ σοφία αὕτη δὲν εἶναι ἄνωθεν καταβαίνουσα, ἀλλ' [εἶναι] ἐπίγειος, ζωώδης, δαιμονιώδης. ¹⁶ διότι ὅπου [εἶναι] φθόνος καὶ φιλονεικία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν ἀχρεῖον πρᾶγμα. ¹⁷ ἡ ἄνωθεν ὅμως σοφία πρῶτον μὲν εἶναι καθαρὰ, ἔπειτα εἰρηνικὴ, ἐπεικὴς, εὐπειθής, πλήρης ἐλέους καὶ καλῶν καρπῶν, ἀμερόληπτος καὶ ἀνυπόκριτος. ¹⁸ καὶ ὁ καρπὸς τῆς δικαιοσύνης σπείρεται ἐν εἰρήνῃ ὑπὸ τῶν εἰρηνοποιῶν.

4 Πόθεν [προέρχονται] πόλεμοι καὶ μάχαι μετὰξὺ σας; οὐχὶ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν σας αἵτινες στρατεύονται ἐντὸς τῶν μελῶν σας; ¹ ἐπιθυμεῖτε καὶ δὲν ἔχετε· φονεύετε καὶ φθονεῖτε, καὶ δὲν δύνασθε νὰ ἐπιτύχητε· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε· ἀλλὰ δὲν ἔχετε ἐπειδὴ δὲν ζητεῖτε· ² ζητεῖτε καὶ δὲν λαμβάνετε, διότι κακῶς ζητεῖτε, διὰ νὰ δαπανήσητε εἰς τὰς ἡδονάς σας. ³ μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες, δὲν ἐξεύρετε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου εἶναι ἔχθρα τοῦ Θεοῦ; ὅστις λοιπὸν θελήσῃ νὰ ᾔναι φίλος τοῦ κόσμου, ἔχθρὸς τοῦ

ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται. ⁵ ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει, πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατώκησεν ἐν ἡμῖν; ⁶ μεῖζονα δὲ δίδωσι χάριν· διὸ λέγει· ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. ⁷ Ὑποτάγητε οὖν τῷ Θεῷ. ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύγεται ἀφ' ὑμῶν. ⁸ ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐργιεῖ ὑμῖν. καθарίσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀγνίστατε καρδίας, δίψυχοι. ⁹ ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μεταστραφήτω καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. ¹⁰ ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς. ¹¹ Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί. ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ νόμον, καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἰ ποιητῆς νόμον, ἀλλὰ κριτῆς. ¹² εἰς ἐστὶν ὁ νομοθέτης καὶ κριτῆς, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ τίς εἰ ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον;

¹³ Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες· σήμερον ἢ αὔριον πορευσόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἓνα καὶ ἐμπορευσόμεθα, καὶ κερδήσομεν. ¹⁴ οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον· ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ἐστιν ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα καὶ ἀφανίζομένη. ¹⁵ ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ ζήσομεν καὶ ποιήσομεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. ¹⁶ νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρὰ ἐστίν. ¹⁷ εἰδότει οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστίν.

Θεοῦ καθίσταται. ⁵ ἢ νομίζετε ὅτι ματαίως ἡ γραφὴ λέγει, πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον κατώκησεν ἐν ἡμῖν; ⁶ ἀλλὰ μεγαλητέραν χάριν δίδει [ὁ Θεός]. ὅθεν λέγει· ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ὑπερηφάνους ἀντιτάσσεται, εἰς δὲ τοὺς ταπεινοὺς δίδει χάριν. ⁷ Ὑποτάχθητε λοιπὸν εἰς τὸν Θεόν. ἀντιστάθητε εἰς τὸν διάβολον, καὶ θέλει φύγει ἀπὸ σας. ⁸ πλησιάσατε εἰς τὸν Θεόν, καὶ θέλει πλησιάσει εἰς ἐσᾶς. καθарίσατε τὰς χεῖράς [σας], ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀγνίστατε τὰς καρδίας, δίγνωμοι. ⁹ κακοπαθήσατε καὶ πενήσατε καὶ κλαύσατε· ὁ γέλως σας ἄς μεταστραφῇ εἰς πένθος καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. ¹⁰ ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ θέλει σας ὑψώσει. ¹¹ Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλους, ἀδελφοί. ὅστις καταλαλεῖ ἀδελφὸν καὶ κρίνει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ τὸν νόμον, καὶ κρίνει τὸν νόμον· καὶ ἐὰν κρίνης τὸν νόμον, δὲν εἶσαι ἐκτελεστής τοῦ νόμου, ἀλλὰ κριτῆς. ¹² εἰς εἶναι ὁ νομοθέτης, ὁ δυνάμενος νὰ σώσῃ καὶ νὰ ἀπολέσῃ· σὺ τίς εἶσαι ὅστις κρίνεις τὸν ἄλλον;

¹³ Ἐλθετε τῶρα οἱ λέγοντες· σήμερον ἢ αὔριον θέλομεν ὑπάγει εἰς ταύτην τὴν πόλιν καὶ θέλομεν κάμει ἐκεῖ ἓνα χρόνον καὶ θέλομεν ἐμπορευθῇ, καὶ κερδήσει. ¹⁴ οἵτινες δὲν ἐξεύρετε τὸ [μέλλον] τῆς αὔριον· διότι ποία [εἶναι] ἡ ζωὴ σας; εἶναι τῶντι ἀτμὸς ὅστις φαίνεται πρὸς ὀλίγον, καὶ ἔπειτα ἀφανίζεται. ¹⁵ ἀντὶ νὰ λέγητε, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ ζήσωμεν θέλομεν κάμει τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. ¹⁶ τῶρα ὅμως καυχᾶσθε εἰς τὰς ἀλαζονείας σας· πᾶσα τοιαύτη καύχησις εἶναι κακὴ. ¹⁷ εἰς τὸν ὅστις λοιπὸν ἐξεύρει νὰ κάμνῃ τὸ καλὸν καὶ δὲν κάμνει, εἰς αὐτὸν εἶναι ἁμαρτία.

5 Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. ² ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπε καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν, ³ ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἴδς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ. ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. ⁴ ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν κράζει, καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὧτα Κυρίου Σαβαώθ εἰσεληλύθασιν. ⁵ ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε, ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς. ⁶ κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.

⁷ Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ ἕως λάβῃ ὑετὸν πρῶτον καὶ ὄψιμον· ⁸ μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηριζατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικε. ⁹ μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων, ἀδελφοί, ἵνα μὴ κριθῆτε· ἰδοὺ ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἔστηκεν. ¹⁰ ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί μου, τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς προφήτας, οἱ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι Κυρίου. ¹¹ ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντας· τὴν ὑπομονὴν Ἰώβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος Κυρίου εἶδετε, ὅτι πολὺσπλαγχνός ἐστιν ὁ Κύριος καὶ οἰκτίρων.

¹² Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον τινὰ ὄρκον· ἦτω δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ ναί, καὶ τὸ οὐ οὐ, ἵνα μὴ ὑπὸ κρίσιν πέσητε. ¹³ Κακοπαθεῖ τις ἐν

5 Ἐλθετε τώρα οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες διὰ τὰς ἐπερχομένας ταλαιπωρίας σας. ² ὁ πλοῦτός σας ἐσάπη καὶ τὰ ἱμάτιά σας ἔγειναν σκληροβρωτα, ³ ὁ χρυσός σας καὶ ὁ ἄργυρος ἐσκωρίασε, καὶ ἡ σκωρία αὐτῶν θέλει εἶσθαι εἰς μαρτυρίαν ἐναντίον σας καὶ θέλει φάγει τὰς σάρκας σας ὡς πῦρ. ἐθησαυρίσατε διὰ τὰς ἐσχάτας ἡμέρας. ⁴ ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν θερισάντων τὰ χωράφιά σας τὸν ὅποιον ἐστερηθήσαν ἀπὸ σας κράζει, καὶ αἱ κραυγαὶ τῶν θερισάντων εἰσῆλθον εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαώθ. ⁵ ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς* καὶ ἐσπαταλήσατε, ἐθρέψατε τὰς καρδίας σας ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς. ⁶ κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· δὲν σὰς ἀντιστέκεται.

⁷ Μακροθυμήσατε λοιπόν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. ἰδοὺ ὁ γεωργὸς περιμένει τὸν πολύτιμον καρπὸν τῆς γῆς, καὶ μακροθυμεῖ δι' αὐτὸν ἕως οὗ λάβῃ βροχὴν πρῶτον καὶ ὄψιμον· ⁸ μακροθυμήσατε καὶ σεῖς, στηριζατε τὰς καρδίας σας, διότι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἐπλησίασε. ⁹ μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων, ἀδελφοί, διὰ νὰ μὴ κατακριθῆτε· ἰδοὺ ὁ κριτὴς ἵσταται ἔμπροσθεν τῶν θυρῶν. ¹⁰ λάβετε, ἀδελφοί μου, παράδειγμα τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς προφήτας, οἵτινες ἐλάλησαν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. ¹¹ ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντας· ἠκούσατε τὴν ὑπομονὴν τοῦ Ἰώβ, καὶ εἶδετε τὸ τέλος τοῦ Κυρίου, ὅτι εἶναι πολυεύσπλαγχνος ὁ Κύριος καὶ οἰκτίρων.

¹² Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον τινὰ ὄρκον· ἀλλ' ἔστω ὑμῶν τὸ ναὶ ναί, καὶ τὸ οὐ οὐ, διὰ νὰ μὴ πέσητε ὑπὸ κρίσιν. ¹³ Κακοπαθεῖ τις μεταξὺ

ὑμῖν· προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις· ψαλλέτω. ¹⁴ ἄσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν· προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. ¹⁵ καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος· καὶ ἅν ἁμαρτίας ἢ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. ¹⁶ ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε· πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. ¹⁷ Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἑξ. ¹⁸ καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς.

¹⁹ Ἀδελφοί, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, ²⁰ γνωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου καὶ καλύψει πληθὺς ἁμαρτιῶν.

σας· ἃς προσεύχεται· εὐθυμεῖ τις· ἃς ψάλλῃ. ¹⁴ ἄσθενεῖ τις μεταξὺ σας· ἃς προσκαλέσῃ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἃς προσευχηθῶσιν ἐπ' αὐτὸν ἀλείψαντες αὐτὸν με ἐλαίον ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. ¹⁵ καὶ ἡ μετὰ πίστεως εὐχὴ θέλει σώσει τὸν πάσχοντα, καὶ ὁ Κύριος θέλει ἐγείρει αὐτόν· καὶ ἁμαρτίας ἂν ἔπραξε, θέλουσι συγχωρηθῇ εἰς αὐτόν. ¹⁶ ἐξομολογεῖσθε εἰς ἀλλήλους τὰ πταίσματά [σας], καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, διὰ τὴν ἰατρευθῆτε· πολὺ ἰσχύει ἡ δέησις τοῦ δικαίου ἐνθέρμως γενομένη. ¹⁷ ὁ Ἡλίας ἦτο ἄνθρωπος ὁμοιοπαθὴς με ἡμᾶς, καὶ προσηυχήθη ἐνθέρμως τὴν μὴ βρέξῃ, καὶ δὲν ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἔτη τρία καὶ μῆνας ἑξ. ¹⁸ καὶ πάλιν προσηυχήθη, καὶ ὁ οὐρανὸς ἔδωκε βροχὴν καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς.

¹⁹ Ἀδελφοί, ἐάν τις μεταξὺ σας ἀποπλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, ²⁰ ἃς ἐξεύρῃ ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τῆς πλάνης τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ θέλει σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου καὶ θέλει καλύψει πληθὺς ἁμαρτιῶν.

ΠΕΤΡΟΥ Α΄

1 Πέτρος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας καὶ Βιθυνίας, ² κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ Πατρὸς, ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη.

³ Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

1 Πέτρος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρὸς τοὺς παρεπιδήμους τοὺς διεσπαρμένους εἰς Πόντον, Γαλατίαν, Καππαδοκίαν, Ἀσίαν καὶ Βιθυνίαν, ² ἐκλεκτοὺς κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ Πατρὸς, διὰ τοῦ ἁγιασμοῦ τοῦ Πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· πληθυνθείη χάρις καὶ εἰρήνη εἰς ἑσᾶς.

³ Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, ⁴ εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς ⁵ τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἐτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ· ⁶ ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ἐστί, λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, ⁷ ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολυτιμότερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζόμενου εὗρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ, ⁸ ὃν οὐκ εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὀρώντες, πιστεύοντες δὲ ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκκλήτῳ καὶ δεδοξασμένη, ⁹ κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν. ¹⁰ περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες, ¹¹ ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς Πνεῦμα Χριστοῦ προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας· ¹² οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ὑμῖν δὲ διηκόνουν αὐτά, ἀ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἀ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύναι.

¹³ Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὁσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίζατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁴ ὥς τέκνα ὑπακοῆς μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ

ὅστις κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ ἀνεγέννησεν ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν διὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, ⁴ εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, πεφυλαγμένην ἐν τοῖς οὐρανοῖς δι' ἡμᾶς ⁵ οἵτινες μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ φυλαττόμεθα διὰ τῆς πίστεως, εἰς σωτηρίαν ἐτοίμην νὰ ἀποκαλυφθῇ ἐν τῷ ἐσχάτῳ καιρῷ· ⁶ διὰ τὸ ὁποῖον ἀγαλλιᾶσθε, ἂν καὶ τώρα ὀλίγον, ἐὰν χρειασθῇ, λυπηθῇτε ἐν διαφόροις πειρασμοῖς, ⁷ ἵνα ἡ δοκιμὴ τῆς πίστεως σας πολὺ τιμιωτέρα [οὔσα] παρὰ τὸ χρυσίον τὸ φθειρόμενον διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζόμενον εὗρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν ὅταν φανερωθῇ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ⁸ τὸν ὁποῖον ἂν καὶ δὲν εἶδετε ἀγαπᾶτε, εἰς τὸν ὁποῖον, ἂν καὶ τώρα δὲν βλέπητε [αὐτόν], πιστεύοντες ὅμως ἀγαλλιᾶσθε μὲ χαρὰν ἀνεκκλήτῳ καὶ ἔνδοξον, ⁹ ἀπολαμβάνοντες τὸ τέλος τῆς πίστεώς σας, τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν. ¹⁰ περὶ τῆς ὁποίας σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν οἱ προφῆται οἱ προφητεύσαντες περὶ τῆς χάριτος ἧτις [ἔμελλε νὰ ἔλθῃ] εἰς ἐσᾶς, ¹¹ ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐφάνερον τὸ ἐν αὐτοῖς Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, ὅτε προεμαρτύρει τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας· ¹² εἰς τοὺς ὁποίους ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχὶ δι' ἑαυτοῦς, ἀλλὰ δι' ἡμᾶς ὑπηρετοῦν αὐτά, τὰ ὁποῖα τώρα ἀνηγγέλησαν πρὸς ἐσᾶς διὰ τῶν κηρυξάντων τὸ εὐαγγέλιον εἰς ἐσᾶς ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ τῷ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπιθυμοῦσιν οἱ ἄγγελοι νὰ παρακύψωσι.

¹³ Διὰ τοῦτο ἀναζωσθέντες τὰς ὁσφύας τῆς διανοίας σας, ἐγκρατεῦσθε, καὶ ἔχετε τελείαν ἐλπίδα εἰς τὴν χάριν τὴν ἐρχομένην εἰς ἐσᾶς ὅταν ἀποκαλυφθῇ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ¹⁴ ὥς τέκνα ὑπακοῆς μὴ συμμορφούμενοι μὲ τὰς προτέρας

ὕμῶν ἐπιθυμίαις, ¹⁵ ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε. ¹⁶ διότι γέγραπται· ἅγιοι γένησθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι. ¹⁷ καὶ εἰ Πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἐκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε, ¹⁸ εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαράδοτον, ¹⁹ ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ, ²⁰ προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς ²¹ τοὺς δι' αὐτοῦ πιστεύοντας εἰς Θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς Θεόν.

²² Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ Πνεύματος εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς, ²³ ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σποράς φθαρτῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος Θεοῦ καὶ μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁴ διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου. ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε. ²⁵ τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. τοῦτο δέ ἐστι τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.

2 Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλαλιάς, ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε εἰς σωτηρίαν, ³ εἵπερ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστός ὁ Κύριος. ⁴ Πρὸς ὃν προσερχό-

ἐπιθυμίας [τὰς ὁποίας εἴχετε] ἐν ἀγνοίᾳ ὑμῶν, ¹⁵ ἀλλὰ καθὼς εἶναι ἅγιος ἐκεῖνος ὅστις σας ἐκάλεσεν οὕτω καὶ σεῖς γίνεσθε ἅγιοι ἐν πάσῃ διαγωγῇ. ¹⁶ διότι εἶναι γεγραμμένον· ἅγιοι γίνεσθε, διότι ἐγὼ εἰμαι ἅγιος. ¹⁷ καὶ ἐὰν ἐπικαλῆσθε Πατέρα τὸν κρίνοντα ἀπροσωπολήπτως κατὰ τὸ ἔργον ἐκάστου, διάγετε μετὰ φόβου τὸν καιρὸν τῆς παροικίας σας, ¹⁸ ἐξεύροντες ὅτι δὲν ἐλυτρώθητε ἀπὸ τῆς ματαίας πατροπαράδοτου διαγωγῆς ὑμῶν, διὰ φθαρτῶν, ἀργυρίου ἢ χρυσοῦ, ¹⁹ ἀλλὰ διὰ τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ Χριστοῦ ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου, ²⁰ ὅστις ἦτο μὲν προωρισμένος πρὸ καταβολῆς κόσμου, ἐφανερώθη δὲ ἐν τοῖς ἐσχάτοις καιροῖς διὰ σας ²¹ τοὺς πιστεύοντας δι' αὐτοῦ εἰς τὸν Θεὸν τὸν ἀναστήσαντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόντα εἰς αὐτὸν δόξαν, ὥστε ἡ πίστις σας καὶ ἡ ἐλπίς νῦν ἦναι εἰς τὸν Θεόν.

²² Καθαρίσαντες [λοιπὸν] τὰς ψυχὰς σας μὲ τὴν ὑπακοὴν τῆς ἀληθείας διὰ τοῦ Πνεύματος πρὸς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἀγαπήσατε ἐνθέρμως ἀλλήλους ἐκ καθαρᾶς καρδίας, ²³ ἐπειδὴ ἀνεγεννήθητε οὐχὶ ἐκ φθαρτοῦ σπέρματος, ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος καὶ μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα. ²⁴ διότι πᾶσα σὰρξ [εἶναι] ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου. ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν. ²⁵ ὁ λόγος ὅμως τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ οὗτος εἶναι ὁ λόγος ὁ εὐαγγελισθεὶς εἰς ἐσᾶς.

2 Ἀπορρίψαντες λοιπὸν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλαλιάς, ² ἐπιποθήσατε ὡς νεογέννητα βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα, διὰ τὸ αὐξηθῆτε δι' αὐτοῦ, ³ ἐπειδὴ ἐγεύθητε ὅτι ἀγαθὸς ὁ Κύριος. ⁴ Εἰς τὸν ὁποῖον προσερ-

μενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδοδοκιμασμένον, παρὰ δὲ Θεῷ ἐκλεκτόν, ἔντιμον, ⁵ καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε οἶκος πνευματικός, ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας εὐπροσδέκτους τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ⁶ διότι περιέχει ἐν τῇ γραφῇ· ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιών λίθον ἀκρογωνιαίον, ἐκλεκτόν, ἔντιμον, καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνηθῇ. ⁷ ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν, ἀπειθοῦσι δὲ λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας ⁸ καὶ λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου· οἱ προσκόπτουσι τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες, εἰς δὲ καὶ ἐτέθησαν. ⁹ ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν, βασιλεῖον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς. ¹⁰ οἳ ποτε οὐ λαός, νῦν δὲ λαὸς Θεοῦ, οἳ οὐκ ἡλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες.

¹¹ Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους, ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς, ¹² τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλὴν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεύσαντες δοξάσωσι τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.

¹³ Ὑποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύριον· εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι, ¹⁴ εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν. ¹⁵ ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιῶντας φιμοῦν τὴν

χόμενοι, [ὡς] εἰς λίθον ζῶντα, ὑπὸ μὲν τῶν ἀνθρώπων ἀποδοδοκιμασμένον, παρὰ δὲ τῷ Θεῷ ἐκλεκτόν, ἔντιμον, ⁵ καὶ σεις, ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε οἶκος πνευματικός, ἱεράτευμα ἅγιον, διὰ νὰ προσφέρητε πνευματικὰς θυσίας εὐπροσδέκτους εἰς τὸν Θεὸν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ⁶ διὰ τοῦτο καὶ περιέχεται ἐν τῇ γραφῇ· ἰδοὺ θέτω ἐν Σιών λίθον ἀκρογωνιαίον, ἐκλεκτόν, ἔντιμον, καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτὸν δὲν θέλει καταισχυνηθῇ. ⁷ εἰς ἐσᾶς λοιπὸν τοὺς πιστεύοντας [εἶναι] ἡ τιμή, εἰς δὲ τοὺς ἀπειθοῦντας ὁ λίθος τὸν ὁποῖον ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἔγεινε κεφαλὴ γωνίας ⁸ καὶ λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου· οἵτινες προσκόπτουσιν εἰς τὸν λόγον ὄντες ἀπειθεῖς, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἦσαν προσδιωρισμένοι. ⁹ σεις ὁμως [εἴσθε] γένος ἐκλεκτόν, βασιλεῖον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς τὸν ὁποῖον ἀπέκτησεν [ὁ Θεός], διὰ νὰ ἐξαγγείλητε τὰς ἀρετὰς ἐκείνου ὅστις σας ἐκάλεσεν ἐκ τοῦ σκότους εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς. ¹⁰ οἳ ποτε μὴ [ὄντες] λαός, τώρα δὲ λαὸς τοῦ Θεοῦ, οἳ [ποτε] μὴ ἡλεημένοι, τώρα δὲ ἐλεηθέντες.

¹¹ Ἀγαπητοί, [σᾶς] παρακαλῶ ὡς ξένους καὶ παρεπιδήμους. νὰ ἀπέχητε ἀπὸ τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς, ¹² νὰ ἔχητε καλὴν τὴν διαγωγὴν σας μετὰ τῶν ἐθνῶν, ἵνα ἐνῶ σας καταλαλοῦσιν ὡς κακοποιούς, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ὅταν ἴδωσιν [αὐτὰ] δοξάσωσι τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπισκέψεως.

¹³ Ὑποτάχθητε λοιπὸν εἰς πᾶσαν ἀνθρωπίνην διάταξιν διὰ τὸν Κύριον· εἴτε εἰς βασιλέα, ὡς ὑπερέχοντα, ¹⁴ εἴτε εἰς ἡγεμόνας, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένους εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν. ¹⁵ διότι οὕτως εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιῶντες νὰ ἀποστα-

τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν· ¹⁸ ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς δοῦλοι Θεοῦ. ¹⁷ πάντας τιμήσατε, τὴν ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε, τὸν Θεὸν φοβεῖσθε, τὸν βασιλέα τιμᾶτε. ¹⁸ Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς. ¹⁹ τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνειδήσιν Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων ἀδίκως. ²⁰ ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ Θεῷ. ²¹ εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἵχνεσιν αὐτοῦ. ²² ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὗρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. ²³ ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδορεῖ, πάσχων οὐκ ἠπειλεῖ, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως. ²⁴ ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνῆγγεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν. οὗ τῷ μύλῳπι αὐτοῦ ἰάθητε. ²⁵ ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα πλανώμενα, ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

3 Ὅμοίως αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τις ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθῇσονται, ἵνα ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἀγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν. ³ ὥν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος,

μόνητε τὴν ἀγνωσίαν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων· ¹⁶ ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἔχοντες τὴν ἐλευθερίαν ἐπικάλυμμα τῆς κακίας, ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ Θεοῦ. ¹⁷ πάντας τιμήσατε, τὴν ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε, τὸν Θεὸν φοβεῖσθε, τὸν βασιλέα τιμᾶτε. ¹⁸ Οἱ οἰκέται, ὑποτάσσεσθε ἐν παντὶ φόβῳ εἰς τοὺς κυρίους [σας], οὐ μόνον εἰς τοὺς ἀγαθοὺς καὶ ἐπιεικεῖς, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς διεστραμμένους. ¹⁹ διότι τοῦτο [εἶναι] χάρις, τὸ νὰ ὑποφέρῃ τις λύπας διὰ τὴν εἰς τὸν Θεὸν συνειδήσιν, πάσχων ἀδίκως. ²⁰ διότι ποία δόξα [εἶναι], ἐάν ἁμαρτάνοντες καὶ ῥαπίζόμενοι ὑπομείνητε; ἐάν ὅμως ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομείνητε, τοῦτο [εἶναι] χάρις παρὰ τῷ Θεῷ. ²¹ διότι εἰς τοῦτο προσεκλήθητε, ἐπειδὴ καὶ ὁ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ἀφίνων παράδειγμα εἰς ὑμᾶς διὰ νὰ ἀκολουθήσητε τὰ ἵχνη αὐτοῦ. ²² ὅστις ἁμαρτίαν δὲν ἔκαμεν, οὐδὲ εὗρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. ²³ ὅστις λοιδορούμενος δὲν ἀντελοιδορεῖ, πάσχων δὲν ἠπειλεῖ, ἀλλὰ παρέδιδεν ἑαυτὸν εἰς τὸν κρίνοντα δικαίως. ²⁴ ὅστις τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἐβάστασεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, διὰ νὰ ζήσωμεν ἐν τῇ δικαιοσύνῃ ἀποθανόντες κατὰ τὰς ἁμαρτίας. μὲ τοῦ ὁποῦ τοῦ τὴν πληγὴν ἱατρεύθητε. ²⁵ διότι ὑπῆρχετε ὡς πρόβατα πλανώμενα, ἀλλὰ τώρα ἐπεστράφητε εἰς τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν σας.

3 Ὅμοίως αἱ γυναῖκες ὑποτάσσεσθε εἰς τοὺς ἀνδρας ὑμῶν, ἵνα καὶ ἐάν τις ἀπειθῶσιν εἰς τὸν λόγον, κερδηθῶσιν ἄνευ τοῦ λόγου διὰ τῆς διαγωγῆς τῶν γυναικῶν, ² ἀφοῦ ἴδωσι τὴν μετὰ φόβου καθαρὰν διαγωγὴν σας. ³ τῶν ὁποίων ὁ στολισμὸς ὅς ἦναι οὐχὶ ὁ ἔξωτερος ὁ τοῦ πλέγματος τῶν τριχῶν καὶ τῆς περιθέσεως τῶν χρυσίων ἢ τῆς ἐνδύσεως τῶν ἱματίων,

⁴ ἄλλ' ὁ κρυπτός τῆς καρδίας ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὃ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελής. ⁵ οὕτω γὰρ ποτε καὶ αἱ ἄγιοι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν Θεὸν ἐκόσμου ἐαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ⁶ ὡς Σάρρα ὑπήκουσε τῷ Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα· ἣς ἐγενήθητε τέκνα, ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. ⁷ Οἱ ἄνδρες ὁμοίως συνοικείτε κατὰ γνώσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς καὶ συγκληρονόμοι χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐγκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν.

⁸ Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὐσπλαγχοι, φιλόφρονες, ⁹ μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας, τὸναντίον δὲ εὐλογοῦντες, εἰδότες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε.

¹⁰ ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς πανσάτω τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ καὶ χεῖλη αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον, ¹¹ ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιησάτω ἀγαθόν, ζητησάτω εἰρήνην καὶ διωξάτω αὐτήν· ¹² ὅτι ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν, πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά. ¹³ Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ μιμηταὶ γένησθε; ¹⁴ ἄλλ' εἰ καὶ πάσχετε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι. τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε μηδὲ ταραχθῆτε, ¹⁵ Κύριον δὲ τὸν Θεὸν ἀγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, καὶ ἔτοιμοι δὲ αἰεὶ πρὸς ἀπολογίαν

⁴ ἄλλ' ὁ κρυπτός ἄνθρωπος τῆς καρδίας [κεκοσμημένος] μὲ τὴν ἀφθαρσίαν τοῦ πραέου καὶ ἡσυχίου πνεύματος, τὸ ὅποῖον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ εἶναι πολύτιμον. ⁵ διότι οὕτω ποτὲ καὶ αἱ ἄγιοι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν Θεὸν ἐστόλιζον ἐαυτάς, ὑποτασσόμεναι εἰς τοὺς ἄνδρας αὐτῶν, ⁶ καθὼς ἡ Σάρρα ὑπήκουσεν εἰς τὸν Ἀβραάμ, καλοῦσα αὐτὸν κύριον· τῆς ὁποίας σεῖς ἐγεννήθητε τέκνα, ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. ⁷ Οἱ ἄνδρες ὁμοίως συνοικεῖτε [μὲ τὰς γυναῖκας σας] ἐν φρονήσει, ἀποδίδοντες τιμὴν εἰς τὸ γυναικεῖον [γένος] ὡς εἰς σκεῦος ἀσθενέστερον, καὶ ὡς εἰς συγκληρονόμους τῆς χάριτος τῆς ζωῆς, διὰ νὰ μὴ ἐμποδίζωνται αἱ προσευχαὶ σας.

⁸ Τελευταῖον δέ, [γίνεσθε] πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὐσπλαγχοι, φιλόφρονες, ⁹ μὴ ἀποδίδοντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον εὐλογοῦντες, ἐπειδὴ ἐξεύρετε ὅτι εἰς τοῦτο προσεκλήθητε, διὰ νὰ κληρονομήσητε εὐλογίαν. ¹⁰ διότι ὅστις θέλει νὰ ἀγαπᾷ τὴν ζωὴν καὶ ἴδῃ ἡμέρας ἀγαθὰς ἅς παύσῃ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ καὶ τὰ χεῖλη αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ νὰ λαλῶσι δόλον, ¹¹ ἅς ἐκκλίνῃ ἀπὸ κακοῦ καὶ ἅς πράξῃ ἀγαθόν, ἅς ζητήσῃ εἰρήνην καὶ ἅς ἀκολουθήσῃ αὐτήν· ¹² διότι οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Κυρίου [εἶναι] ἐπὶ τοὺς δικαίους καὶ τὰ ὦτα αὐτοῦ εἰς τὴν δέησιν αὐτῶν, τὸ δὲ πρόσωπον τοῦ Κυρίου [εἶναι] κατὰ τῶν πραττόντων κακά. ¹³ Καὶ τίς θέλει σας κακοποιήσει, ἐὰν γείνητε μιμηταὶ τοῦ ἀγαθοῦ; ¹⁴ ἄλλ' ἐὰν καὶ πάσχητε διὰ τὴν δικαιοσύνην, [εἰσθε] μακάριοι. τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε μηδὲ ταραχθῆτε, ¹⁵ ἀλλὰ ἀγιάσατε Κύριον τὸν Θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, καὶ [ἔστε] πάντοτε ἔτοιμοι εἰς ἀπολογίαν μετὰ πραότητος καὶ

παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος μετὰ πραότητος καὶ φόβου, ¹⁶ συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθὴν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφὴν. ¹⁷ κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιῶντας, εἰ θέλοι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πάσχειν ἢ κακοποιῶντας. ¹⁸ ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκί, ζωοποιηθεὶς δὲ πνεύματι. ¹⁹ ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυξεν, ²⁰ ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε, κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγοι, τοῦτ' ἔστιν ὁκτὼ ψυχαί, διεσώθησαν δι' ὕδατος. ²¹ ὁ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερωτήματα εἰς Θεόν, δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, ²² ὃς ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ πορευθεὶς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

4 Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκὶ καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὀπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν ἐν σαρκὶ πέπανται ἁμαρτίας, ² εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον. ³ ἀρκετὸς γὰρ ὑμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις. ⁴ ἐν ᾧ ξενίζονται

φόβου πρὸς πάντα τὸν ζητοῦντα ἀπὸ σας λόγον περὶ τῆς ἐλπίδος τῆς ἐν ὑμῖν, ¹⁶ ἔχοντες συνείδησιν ἀγαθὴν, ἵνα, ἐνῷ σας καταλαλῶσιν ὡς κακοποιούς, καταισχυνθῶσιν οἱ συκοφαντοῦντες τὴν καλὴν σας ἐν Χριστῷ διαγωγὴν. ¹⁷ διότι καλήτερον νὰ πάσχητε, ἐὰν ἦναι οὕτω τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιῶντες παρὰ κακοποιῶντες. ¹⁸ ἐπειδὴ καὶ ὁ Χριστὸς ἅπαξ ἔπαθε διὰ τὰς ἁμαρτίας, ὁ δίκαιος ὑπὲρ τῶν ἀδίκων, διὰ νὰ φέρῃ ἡμᾶς πρὸς τὸν Θεόν, θανατωθεὶς μὲν κατὰ τὴν σάρκα, ζωοποιηθεὶς δὲ διὰ τοῦ πνεύματος. ¹⁹ διὰ τοῦ ὁποίου πορευθεὶς ἐκήρυξε καὶ πρὸς τὰ πνεύματα τὰ ἐν τῇ φυλακῇ, ²⁰ τὰ ὅποια ἠπειθησάν ποτε, ὅτε ἡ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ ἐπρόσμενέ ποτε [αὐτοῦς] ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Νῶε, ἐνῷ κατεσκευάζετο ἡ κιβωτός, εἰς ἣν ὀλίγοι, (τουτέστιν ὁκτὼ) ψυχαί, διεσώθησαν δι' ὕδατος. ²¹ τοῦ ὁποίου ἀντίτυπον [δν] τὸ βάπτισμα σώζει καὶ ἡμᾶς τὴν σήμερον, οὐχὶ ἀποβολὴ τῆς ἀκαθαρσίας τῆς σαρκὸς, ἀλλὰ μαρτυρία τῆς ἀγαθῆς συνειδήσεως εἰς Θεόν, διὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ²² ὅστις εἶναι ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ πορευθεὶς εἰς τὸν οὐρανόν, (καὶ) εἰς ὃν ὑπετάχθησαν ἄγγελοι καὶ ἐξουσίαι καὶ δυνάμεις.

4 Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν κατὰ σάρκα ὀπλίσθητε καὶ σεῖς τὸ αὐτὸ φρόνημα, διότι ὁ παθὼν κατὰ σάρκα ἔπαυσεν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ² διὰ νὰ ζήσητε τὸν ἐν σαρκὶ ἐπίλοιπον χρόνον, οὐχὶ πλέον ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ. ³ διότι ἀρκετὸς [εἶναι] εἰς ἡμᾶς ὁ παρελθὼν καιρὸς τοῦ βίου ὅτε ἐπράξαμεν τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν, περιπατήσαντες ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοποσίαις, κώμοις, συμποσίαις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις. ⁴ καὶ διὰ τοῦτο παρὰ ξενεύονται ὅτι σεῖς δὲν συντοέχετε

μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες· ⁵ οἱ ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. ⁶ εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν πνεύματι.

⁷ Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε. σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς· ⁸ πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἡ ἀγάπη καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν· ⁹ φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ γογγυσμῶν· ¹⁰ ἕκαστος καθὼς ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος Θεοῦ· ¹¹ εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ Θεός· ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζεται ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

¹² Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένη, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος, ¹³ ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῇτε ἀγαλλιώμενοι. ¹⁴ εἰ ὄνειδίξεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι, ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ τοῦ Θεοῦ Πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται· κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. ¹⁵ μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς ἢ κλέπτῃς ἢ κακοποιός ἢ ὡς ἀλλοτριεπισκόπος· ¹⁶ εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν Θεὸν ἐν τῷ μέρει τούτῳ. ¹⁷ ὅτι ὁ καιρὸς

[μὲ αὐτοὺς] εἰς τὴν αὐτὴν ἐκχείλισιν τῆς ἀσωτίας, καὶ [σας] βλασφημοῦσιν· ⁵ οἷτινες θέλουσιν ἀποδώσει λόγον εἰς ἐκεῖνον ὅστις εἶναι ἔτιμον νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς. ⁶ ἐπειδὴ διὰ τοῦτο ἐκηρύχθη τὸ εὐαγγέλιον καὶ πρὸς τοὺς νεκρούς, διὰ νὰ κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους ἐν σαρκί, νὰ ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν ἐν πνεύματι.

⁷ Πάντων δὲ τὸ τέλος ἐπλησίασε. φρονίμως λοιπὸν διάγετε, καὶ ἀγρυπνεῖτε εἰς τὰς προσευχάς· ⁸ πρὸ πάντων δὲ ἔχετε ἐνθερμον τὴν εἰς ἀλλήλους ἀγάπην, διότι ἡ ἀγάπη θέλει καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν· ⁹ [γίνεσθε] φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους χωρὶς γογγυσμῶν· ¹⁰ ἕκαστος κατὰ τὸ χάρισμα τὸ ὅποιον ἔλαβεν, ὑπηρετεῖτε κατὰ τοῦτο εἰς ἀλλήλους ὡς καλοὶ οἰκονόμοι τῆς πολυειδοῦς χάριτος τοῦ Θεοῦ· ¹¹ ἐάν τις λαλῇ, [ἅς λαλῇ] ὡς [λαλῶν] λόγια Θεοῦ· ἐάν τις ὑπηρετῇ, [ἅς ὑπηρετῇ] ὡς [ὑπηρετῶν] ἐκ τῆς δυνάμεως τὴν ὁποίαν χορηγεῖ ὁ Θεός· διὰ νὰ δοξάζεται ἐν πᾶσιν ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ὅποιον εἶναι ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

¹² Ἀγαπητοί, μὴ παραξενεύεσθε διὰ τὸν βασανισμὸν τὸν γινόμενον εἰς ἐσᾶς πρὸς δοκιμασίαν, ὡς ἐάν συνέβαινεν εἰς ἐσᾶς παράδοξόν [τι], ¹³ ἀλλὰ καθότι εἴσθε κοινωνοὶ τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ, χαίρετε, ἵνα καὶ ὅταν ἡ δόξα αὐτοῦ φανερωθῇ χαρῇτε ἀγαλλιώμενοι. ¹⁴ ἐάν ὄνειδίξεσθε διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, [εἴσθε] μακάριοι, διότι τὸ Πνεῦμα τῆς δόξης καὶ τοῦ Θεοῦ ἀναπαύεται ἐφ' ὑμᾶς· κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. ¹⁵ διότι μηδεὶς ὑμῶν ἅς μὴ πάσχη ὡς φονεὺς ἢ κλέπτῃς ἢ κακοποιός ἢ ὡς περιεργαζόμενος τὰ ἀλλότρια· ¹⁶ ἀλλ' ἐάν [πάσχη] ὡς Χριστιανός, ἅς μὴ αἰσχυνῇται, ἀλλ' ἅς δοξάζῃ τὸν Θεὸν κατὰ τοῦτο. ¹⁷ διότι [ἐφθασεν] ὁ καιρὸς τοῦ νὰ

τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρῖμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ; ¹⁸ καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; ¹⁹ ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὡς πιστῷ κτίστη παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν ἀγαθοποιίᾳ.

5 Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός, ² ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποιμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς ἀλλ' ἐκουσίως, μηδὲ αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προθύμως, ³ μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κληρῶν ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· ⁴ καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος κομιεῖσθε τὸν ἁμαράντινον τῆς δόξης στέφανον. ⁵ Ὁμοίως, νεώτεροι, ὑποτάγητε πρεσβυτέροις, πάντες δὲ ἀλλήλοις ὑποτασσόμενοι τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε· ὅτι ὁ Θεὸς ὑπερῃφάνους ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.

⁶ Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ, ⁷ πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν. ⁸ νήψατε, γρηγορήσατε· ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠρνόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίῃ· ⁹ ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι.

¹⁰ Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ὑμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὀλίγον παθόντας, αὐτὸς καταρτίσει

ἀρχίσῃ ἡ κρίσις ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ· καὶ ἂν [ἀρχίζῃ] πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί [θέλει εἶσθαι] τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ; ¹⁸ καὶ ἂν ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ θέλει φανῇ; ¹⁹ ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐμπιστεύονται τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς [εἰς αὐτόν] ὡς εἰς πιστὸν δημιουργὸν ἐν ἀγαθοποιίᾳ.

5 Τοὺς μεταξύ σας πρεσβυτέρους παρακαλῶ ἐγὼ ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ, ὁ καὶ κοινωνὸς τῆς δόξης ἥτις μέλλει νὰ ἀποκαλυφθῇ, ² ποιμάνετε τὸ μεταξύ σας ποιμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστικῶς ἀλλ' ἐκουσίως, μηδὲ αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προθύμως, ³ μηδὲ ὡς κατακυριεύοντες τὴν κληρονομίαν [τοῦ Θεοῦ] ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου. ⁴ καὶ ὅταν φανερωθῇ ὁ ἀρχιποιμὴν θέλετε λάβει τὸν ἁμαράντινον στέφανον τῆς δόξης. ⁵ Ὁμοίως, οἱ νεώτεροι ὑποτάχθητε εἰς τοὺς πρεσβυτέρους. πάντες δὲ ὑποτασσόμενοι εἰς ἀλλήλους ἐνδύθητε τὴν ταπεινοφροσύνην· διότι ὁ Θεὸς ἀντιτάσσεται εἰς τοὺς ὑπερῃφάνους, εἰς δὲ τοὺς ταπεινοὺς δίδει χάριν.

⁶ Ταπεινώθητε λοιπὸν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ σας ὑψώσῃ ἐν καιρῷ, ⁷ καὶ πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ῥίψατε ἐπ' αὐτόν, διότι αὐτὸς φροντίζει περὶ ὑμῶν. ⁸ ἐγκρατεύθητε, ἀγρυπνήσατε· διότι ὁ ἀντίδικός σας διάβολος ὡς λέων ὠρνόμενος περιέρχεται ζητῶν τίνα νὰ καταπίῃ· ⁹ εἰς τὸν ὅποιον ἀντιστάθητε [μένοντες] στερεοὶ εἰς τὴν πίστιν, ἐξεύροντες ὅτι τὰ αὐτὰ παθήματα γίνονται εἰς τοὺς ἀδελφούς σας τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ.

¹⁰ Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος, ὅστις ἐκάλεσεν ἡμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν διὰ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ, ὀλίγον, ἀφοῦ πάθητε ὀλίγον, αὐτὸς

ὁμᾶς, στηρίζει, σθενώσκει, θεμελιώσκει. ¹¹ αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἁμήν.

¹² Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογιζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ Θεοῦ εἰς ἣν ἐστήκατε. ¹³ Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ καὶ Μάρκος ὁ υἱός μου. ¹⁴ ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης.

Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἁμήν.

νά σας τελειοποιήσῃ, στηρίξῃ, ἐνίσχύσῃ, θεμελιώσῃ. ¹¹ εἰς αὐτὸν [εἶναι] ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἁμήν.

¹² Σᾶς ἔγραψα ἐν βραχυλογίᾳ διὰ τοῦ Σιλουανοῦ τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς φρονῶ, προτρέπων καὶ ἐπιμαρτυρῶν ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ἀληθινὴ χάρις τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ὁποίαν στέκεσθε. ¹³ Σᾶς ἀσπάζεταιται ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ [ἐκκλησία] καὶ Μάρκος, ὁ υἱός μου. ¹⁴ ἀσπάσθητε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης.

Εἰρήνη εἰς πάντας ὑμᾶς τοὺς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἁμήν.

ΠΕΤΡΟΥ Β'

1 Συμεὼν Πέτρος, δοῦλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῖς ἱσότημον ἡμῖν λαχοῦσι πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. ² χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθεῖη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ καὶ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

³ Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδορημένης διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς, ⁴ δι' ὧν τὰ τίμια ἡμῖν καὶ μέγιστα ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως ἀποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. ⁵ καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, ⁶ ἐν δὲ τῇ γνῶσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν, ⁷ ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελ-

1 Συμεὼν Πέτρος, δοῦλος καὶ ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρὸς τοὺς ὅσοι ἔλαχον ἱσότημον με ἡμᾶς πίστιν εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. ² χάρις καὶ εἰρήνη πληθυνθεῖη εἰς ἑσᾶς διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

³ Καθὼς ἡ θεία δύναμις αὐτοῦ ἐχάρισεν εἰς ἡμᾶς πάντα τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ τῆς δόξης [αὐτοῦ] καὶ ἀρετῆς, ⁴ διὰ τῶν ὁποίων ἐδωρήθησαν εἰς ἡμᾶς αἱ μέγιστα καὶ τίμια ἐπαγγελίαι, ἵνα διὰ τούτων γένητε κοινωνοὶ θείας φύσεως ἀποφυγόντες τὴν ἐν τῷ κόσμῳ [ὑπάρχουσαν] διὰ τῆς ἐπιθυμίας διαφθοράν. ⁵ καὶ δι' αὐτὸ δὲ τοῦτο καταβαλόντες πᾶσαν σπουδὴν προσθέσατε εἰς τὴν πίστιν σας τὴν ἀρετὴν, εἰς δὲ τὴν ἀρετὴν τὴν γνῶσιν, ⁶ εἰς δὲ τὴν γνῶσιν τὴν ἐγκράτειαν, εἰς δὲ τὴν ἐγκράτειαν τὴν ὑπομονήν, εἰς δὲ τὴν ὑπομονὴν τὴν εὐσέβειαν, ⁷ εἰς δὲ τὴν εὐσέ-

φίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. ⁸ ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργούς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν. ⁹ ᾧ γὰρ μὴ πάρεστι ταῦτα, τυφλὸς ἐστί, μυωπάζων, κλήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλοι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν. ¹⁰ διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί, σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλήσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταιστέποτε. ¹¹ οὕτω γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἰσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

¹² Διὸ οὐκ ἀμελήσω αἰεὶ ὑμᾶς ὑπομινῆσκων περὶ τούτων, καίπερ εἰδὼτας καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ. ¹³ δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει, ¹⁴ εἰδὼς ὅτι ταχυνὴ ἐστὶν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέ μοι. ¹⁵ σπουδάσω δὲ καὶ ἐκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἐξοδὸν τὴν τούτων μνήμην ποιεῖσθαι. ¹⁶ οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γεννηθέντες τῆς ἐκεῖνου μεγαλειότητος. ¹⁷ λαβὼν γὰρ παρὰ Θεοῦ Πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιαύδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα. ¹⁸ καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθείσαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ. ¹⁹ καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν

βειαν τὴν φιλαδελφίαν, εἰς δὲ τὴν φιλαδελφίαν τὴν ἀγάπην. ⁸ διότι, ἐὰν ταῦτα ὑπάρχωσιν εἰς ἑσᾶς καὶ περισσεύωσι, [σᾶς] καθιστῶσιν οὐχὶ ἀργούς οὐδὲ ἀκάρπους εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ⁹ ἐπειδὴ εἰς ὅντινα δὲν ὑπάρχουσι ταῦτα, τυφλὸς εἶναι, μυωπάζει, καὶ ἐλησμόνησε τὸν καθαρισμὸν τῶν παλαιῶν αὐτοῦ ἁμαρτιῶν. ¹⁰ διὰ τοῦτο, ἀδελφοί, ἐπιμελήθητε περισσότερον νὰ κάμητε βεβαίαν τὴν κλήσιν καὶ τὴν ἐκλογὴν σας· διότι ταῦτα κάμνοντες δὲν θέλετε πταίσει ποτέ. ¹¹ διότι οὕτω θέλει σας δοθῇ πλουσίως ἡ εἰσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

¹² Ὅθεν δὲν θέλω ἀμελήσει νὰ σας ὑπενθυμίζω πάντοτε περὶ τούτων, καίτοι εἰδὼτας καὶ ἐστηριγμένους εἰς τὴν παροῦσαν ἀλήθειαν. ¹³ στοχάζομαι ὅμως δίκαιον, ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, νὰ σας διεγείρω διὰ τῆς ὑπενθυμίσεως, ¹⁴ ἐπειδὴ ἐξεύρω ὅτι ἐντός ὀλίγου θέλω ἀποθέσει τὸ σκηνώμα μου, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μοι ἐφάνέρωσε. ¹⁵ θέλω ὅμως ἐπιμεληθῇ, ὥστε σεῖς καὶ μετὰ τὴν ἀποβίωσίν μου νὰ δύνασθε πάντοτε νὰ ἐνθυμῆσθε αὐτά. ¹⁶ διότι σας ἐγνωστοποιήσαμεν τὴν δύναμιν καὶ παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὐχὶ μύθους σοφιστικoὺς ἀκολουθήσαντες, ἀλλ' αὐτόπται γενόμενοι τῆς ἐκεῖνου μεγαλειότητος. ¹⁷ διότι ἔλαβε παρὰ Θεοῦ Πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν ὅτε ἦλθεν εἰς αὐτὸν τοιαύτη φωνὴ ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, οὗτος εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγὼ εὐηρεστήθην. ¹⁸ καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἔλθοῦσαν, ὄντες μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ. ¹⁹ καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, εἰς τὸν ὁποῖον

λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσ-
έχοντες ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν
αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα
διαυγασῇ καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ
ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· ²⁰ τοῦτο
πρῶτον γινώσκοντες ὅτι πᾶσα
προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύ-
σεως οὐ γίνεται· ²¹ οὐ γὰρ θε-
λήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ
προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ Πνεύματος
Ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν ἅγιοι
Θεοῦ ἄνθρωποι.

2 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπρο-
φήται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ
ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδά-
σκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν
αἰρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν
ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην
ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἐαυτοῖς
ταχινὴν ἀπώλειαν· ² καὶ πολλοὶ
ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς
ἀσελγείαις, δι' οὓς ἡ ὁδὸς
τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται·
³ καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς
λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται, οἷς
τὸ κριμα ἐκπαλαι οὐκ ἀργεῖ,
καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ
νυστάζει· ⁴ εἰ γὰρ ὁ Θεὸς
ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ
ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς ζόφου
ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρί-
σιν τηρουμένους, ⁵ καὶ ἁρ-
χαῖον κόσμον οὐκ ἐφείσατο,
ἀλλὰ ὄγδοον Νῶε δικαιο-
σύνης κήρυκα ἐφύλαξε, κατα-
κλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας,
καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γο-
μόρρας τεφρώσας καταστροφῇ
κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελλόν-
των ἀσεβεῖν τεθεικώς, ⁷ καὶ
δίκαιον Λώτ καταπονούμενον
ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν
ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς ἐρρύ-
σατο· ⁸ βλέμματι γὰρ καὶ
ἀκοῇ ὁ δίκαιος, ἐγκατοικῶν ἐν
αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας
ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις
ἐβασάνιζεν· ⁹ οἶδε Κύριος εὐ-

κάμνετε καλὰ νὰ προσέχητε ὡς
εἰς λύχνον φέγγοντα ἐν σκοτεινῷ
τόπῳ, ἕωσού ἔλθῃ ἡ αὐγὴ τῆς
ἡμέρας καὶ ὁ φωσφόρος ἀνατείλῃ
ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· ²⁰ τοῦτο
πρῶτον ἐξεύροντες, ὅτι οὐδεμία προ-
φητεία τῆς γραφῆς γίνεται ἐξ ἰδίας
[τοῦ προφητεύοντος] διασαφήσεως·
²¹ διότι δὲν ἤλθέ ποτε προφητεία ἐκ
θελήματος ἀνθρώπου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ
Πνεύματος τοῦ Ἁγίου κινούμενοι
ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ.

2 Ὑπῆρξαν ὁμοῦ καὶ ψευδοπρο-
φήται μετὰ τοῦ λαοῦ, καθὼς
καὶ μετὰ ὑμᾶς θέλουσιν εἶσθαι ψευ-
δοδιδάσκαλοι, οἵτινες θέλουσι παρεισ-
ᾶξει αἰρέσεις ἀπωλείας, ἀρνούμενοι
καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπό-
την, ἐπισύροντες εἰς ἑαυτοὺς ταχεῖαν
ἀπώλειαν· ² καὶ πολλοὶ θέλουσιν
ἐξακολουθήσει εἰς τὰς ἀπωλείας αὐ-
τῶν, διὰ τοὺς ὁποίους ἡ ὁδὸς τῆς
ἀληθείας θέλει βλασφημηθῇ· ³ καὶ
διὰ πλεονεξίαν θέλουσί σας ἐμπορευθῇ
μὲ πλαστοὺς λόγους, τῶν ὁποίων ἡ
καταδικη ἐκπαλαι δὲν μένει ἀργή,
καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν δὲν νυστάζει·
⁴ διότι ἐὰν ὁ Θεὸς δὲν ἐφείσθη ἀγγέ-
λους ἁμαρτήσαντας, ἀλλὰ ῥίψας [αὐ-
τοὺς] εἰς τὸν τάρταρον [δεδεμένους]
μὲ ἄλλους σκότους παρέδωκε διὰ
νὰ φυλάττωνται εἰς κρίσιν, ⁵ καὶ
[ἐὰν] τὸν παλαιὸν κόσμον δὲν ἐφείσθη,
ἀλλὰ φέρων κατακλυσμὸν ἐπὶ τὸν
κόσμον τῶν ἀσεβῶν ἐφύλαξεν ὄγδοον
τὸν Νῶε, κήρυκα τῆς δικαιοσύνης,
καὶ κατέκρινεν εἰς καταστροφὴν τὰς
πόλεις τῶν Σοδόμων καὶ τῆς Γομόρ-
ρας, καὶ ἐτέφρωσε, καταστήσας
παράδειγμα τῶν μελλόντων νὰ ἀσε-
βῶσι, ⁷ καὶ ἡλευθέρωσε τὸν δίκαιον
Λώτ καταθλιβόμενον ὑπὸ τῆς ἀσελ-
γοῦς διαγωγῆς τῶν ἀνόμων· ⁸ διότι
ὁ δίκαιος, κατοικῶν μετὰ αὐτῶν,
δι' ὀράσεως καὶ ἀκοῆς, ἐβασάνιζεν
ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὴν δικαίαν
[αὐτοῦ] ψυχὴν διὰ τὰ ἄνομα ἔργα
[αὐτῶν]· ⁹ ἐξεύρει ὁ Κύριος νὰ ἔλευ-

σεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν, ¹⁰ μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μiasμοῦ πορευομένους καὶ κυριότητος καταφρονούντας. **τολμηταί, αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες,** ¹¹ ὅπου ἄγγελοι, ἰσχυῖ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέρουσι κατ' αὐτῶν παρὰ Κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν. ¹² οὗτοι δέ, ὡς ἄλογα ζῶα φυσικὰ γεγεννημένα εἰς ἄλωσιν καὶ φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσι βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν καταφθαρήσονται, ¹³ κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας· ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφῇν, σπῖλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν συνενωχούμενοι ὑμῖν, ¹⁴ ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος καὶ ἀκαταπαύστους ἁμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας ἔχοντες, κατάρας τέκνα· ¹⁵ καταλιπόντες εὐθεϊαν ὁδὸν ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαάμ τοῦ Βοσόρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν, ¹⁶ ἔλεγχιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον ἐκώλυσε τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν. ¹⁷ οὗτοι εἰσι πηγαὶ ἄνδρῳ, νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρηται. ¹⁸ ὑπερογκα γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς ἀσελγείαις τοὺς ὄντως ἀποφνυγόντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους, ¹⁹ ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ὃ γάρ τις ἤττηται, τούτῳ καὶ

θερόνη ἐκ τοῦ πειρασμοῦ τοὺς εὐσεβεῖς, τοὺς δὲ ἀδίκους νὰ φυλάττη εἰς τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως διὰ νὰ κολάζωνται, ¹⁰ μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω τῆς σαρκὸς ἀκολουθοῦντας μὲ ἐπιθυμίαν ἀκαθαρσίας καὶ καταφρονούντας τὴν ἐξουσίαν. [εἶναι] **τολμηταί, αὐθάδεις, δὲν τρέμουσι βλασφημοῦντες τὰ ἀξιώματα,** ¹¹ ἐνῷ οἱ ἄγγελοι, μεγαλήτεροι ὄντες εἰς ἰσχὺν καὶ δύναμιν, δὲν φέρουσι κατ' αὐτῶν βλάσφημον κρίσιν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. ¹² οὗτοι ὅμως, ὡς ἄλογα φυσικὰ ζῶα γεγεννημένα διὰ ἄλωσιν καὶ φθοράν, βλασφημοῦσι περὶ πραγμάτων τὰ ὅποια ἀγνοοῦσι, καὶ θέλουσι καταφθαρῇ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν διαφθορᾷ, ¹³ καὶ θέλουσι λάβει τὸν μισθὸν τῆς ἀδικίας [αὐτῶν]· στοχάζονται ἡδονὴν τὴν καθημερινὴν τρυφῇν, [εἶναί] σπῖλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶσιν ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν συμποσιάζουσι μὲ σας, ¹⁴ ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς μεστοὺς μοιχείας καὶ μὴ παυομένους ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, δελεάζουσι ψυχὰς ἀστηρίκτους, ἔχουσι τὴν καρδίαν γεγυμνασμένην εἰς πλεονεξίας, [εἶναι] τέκνα κατάρας· ¹⁵ ἀφῆσαντες τὴν εὐθεϊαν ὁδὸν ἐπλανήθησαν, καὶ ἠκολούθησαν τὴν ὁδὸν τοῦ Βαλαάμ [υἱοῦ] τοῦ Βοσόρ, ὅστις ἠγάπησε τὸν μισθὸν τῆς ἀδικίας, ¹⁶ ἠλέγχθη ὅμως διὰ τὴν ἰδίαν [αὐτοῦ] παρανομίαν, ἄφωνον ὑποζύγιον μὲ φωνὴν ἀνθρώπου λαλήσαν ἐμπόδισε τὴν παραφροσύνην τοῦ προφήτου. ¹⁷ οὗτοι εἶναι πηγαὶ ἄνδρῳ, νεφέλαι ὑπὸ ἀνεμοστροβίλου ἐλαυνόμεναι, διὰ τοὺς ὁποίους τὸ ζόφερον σκότος φυλάττεται εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁸ διότι λαλοῦντες ὑπερῆφανα [λόγια] ματαιότητος δελεάζουσι μὲ τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκὸς μὲ τὰς ἀσελγείας ἐκείνους οἵτινες τρώντι ἀπέφυγον τοὺς ἐν πλάνῃ ζῶντας, ¹⁹ ἐπαγγελόμενοι εἰς αὐτοὺς ἐλευθερίαν, ἐνῷ αὐτοὶ εἶναι δοῦλοι τῆς διαφθορᾶς· διότι ἀπὸ ὄντινα νικᾶται τις,

δεδοῦλωται. ²⁰ εἰ γὰρ ἀποφύγοντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡτιῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χειρόνα τῶν πρώτων. ²¹ κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης ἢ ἐπιγνοῦσιν ἐπιστρέφειν ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἀγίας ἐντολῆς. ²² συμβέβηκε δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας, κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα, καί, ὅς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου.

3 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν, ² μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ὑμῶν ἐντολῆς τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος. ³ τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ' ἔσχατων τῶν ἡμερῶν ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι ⁴ καὶ λέγοντες· ποῦ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτω διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. ⁵ λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος συνεστῶσα τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ, ⁶ δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο. ⁷ οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ αὐτοῦ λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶ πρὸς τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. ⁸ Ἐν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη,

τούτου καὶ δοῦλος γίνεται. ²⁰ ἐπειδὴ ἂν ἀφοῦ ἀπέφυγον τὰ μολύσματα τοῦ κόσμου διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐνεπλήχθησαν πάλιν εἰς ταῦτα καὶ νικῶνται, ἔγειναν εἰς αὐτοὺς τὰ ἔσχατα χειρότερα τῶν πρώτων. ²¹ ἐπειδὴ καλῆτερον ἦτο εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ γνωρίσωσι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης παρὰ ἀφοῦ ἐγνώρισαν νὰ ἐπιστρέψωσιν ἐκ τῆς παραδοθείσης εἰς αὐτοὺς ἀγίας ἐντολῆς. ²² συνέβη δὲ εἰς αὐτοὺς τὸ τῆς ἀληθινῆς παροιμίας, ὁ κύων ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ἴδιον [αὐτοῦ] ἐξέραμα, καί, ὁ χοῖρος λουσθεὶς [ἐπέστρεψεν] εἰς τὸ κύλισμα τοῦ βορβόρου.

3 Δευτέραν ἤδη, ταύτην τὴν ἐπιστολήν σᾶς γράφω, ἀγαπητοί, μὲ τὰς ὁποίας διεγείρω δι' ὑπενθυμίσεως τὴν εἰλικρινῆ σας διάνοιαν, ² διὰ νὰ ἐνθυμηθῇτε τοὺς λόγους τοὺς προλαληθέντας ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ τὴν παραγγελίαν ἡμῶν τῶν ἀποστόλων τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος. ³ τοῦτο πρῶτον γνωρίζοντες, ὅτι θέλουσιν ἔλθεῖ ἐν ταῖς ἔσχαταις ἡμέραις ἐμπαῖκται, περιπατοῦντες κατὰ τὰς ἰδίας [αὐτῶν] ἐπιθυμίας ⁴ καὶ λέγοντες· ποῦ εἶναι ἡ ὑπόσχεσις τῆς παρουσίας αὐτοῦ; διότι ἀφ' ἧς [ἡμέρας] οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, τὰ πάντα διαμένουσιν οὕτως ἀπ' ἀρχῆς τῆς κτίσεως. ⁵ διότι ἐκουσίως ἀγνοοῦσι τοῦτο ὅτι μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ οἱ οὐρανοὶ ἔγειναν ἔκπαλαι καὶ ἡ γῆ συνεστῶσα ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος, ⁶ διὰ τῶν ὁποίων ὁ τότε κόσμος ἀπωλέσθη κατακλυσθεὶς ὑπὸ τοῦ ὕδατος. ⁷ οἱ δὲ σημερινοὶ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ διὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου εἶναι ἀποτεταμειυμένοι φυλαττόμενοι διὰ τὸ πῦρ εἰς τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως καὶ τῆς ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. ⁸ Ἐν δὲ τοῦτο ἅς μὴ σᾶς λανθάνῃ, ἀγαπητοί, ὅτι παρὰ Κυρίῳ μία ἡμέρα [εἶναι]

καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία.
⁹ οὐ βραδύνει ὁ Κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὥς τινες βραδυτῆτα ἡγοῦνται, ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι.
¹⁰ Ἦξει δὲ ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτί, ἐν ᾗ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται.
¹¹ Τούτων οὖν πάντων λυομένων ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἀγlais ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις, ¹² προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται; ¹³ καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ.

¹⁴ Διό, ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες, σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὐρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ, ¹⁵ καὶ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν σωτηρίαν ἡγεῖσθε, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν αὐτῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν, ¹⁶ ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων, ἐν οἷς ἐστὶ δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν.

¹⁷ Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προγινώσκοντες φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ, ¹⁸ αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος· ἀμήν.

ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. ⁹ δὲν βραδύνει ὁ Κύριος τὴν ὑπόσχεσιν [αὐτοῦ], ὥς τινες λογίζονται [τοῦτο] βραδυτῆτα, ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ θέλων νὰ ἀπολεσθῶσί τινες, ἀλλὰ πάντες νὰ ἔλθωσιν εἰς μετάνοιαν. ¹⁰ Θέλει δὲ ἔλθεῖ ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτί, καθ' ἣν οἱ οὐρανοὶ θέλουσι παρέλθει μὲ συριγμόν, τὰ στοιχεῖα δὲ πυρακτούμενα θέλουσι διαλυθῆ, καὶ ἡ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα θέλουσι κατακαῆ. ¹¹ Ἐπειδὴ λοιπὸν πάντα ταῦτα διαλύονται ὅποιοι πρέπει νὰ ᾔσθεσεῖς εἰς πολίτευμα ἅγιον καὶ εὐσεβειαν, ¹² προσμένοντες καὶ σπεύδοντες εἰς τὴν παρουσίαν τῆς ἡμέρας τοῦ Θεοῦ, καθ' ἣν οἱ οὐρανοὶ πυρούμενοι, θέλουσι διαλυθῆ καὶ τὰ στοιχεῖα πυρακτούμενα θέλουσι χωνευθῆ; ¹³ κατὰ δὲ τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ νέους οὐρανοὺς καὶ νέαν γῆν προσμένομεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ.

¹⁴ Διὰ τοῦτο, ἀγαπητοί, ταῦτα προσμένοντες, σπουδάσατε νὰ εὐρεθῆτε ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ, ¹⁵ καὶ νομίζετε σωτηρίαν τὴν μακροθυμίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος ἔγραψε πρὸς ἐσᾶς κατὰ τὴν δοθεῖσαν εἰς αὐτὸν σοφίαν, ¹⁶ ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς [αὐτοῦ], λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι τινα δυσνόητα, τὰ ὅποια οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλόνουσιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν.

¹⁷ Σεῖς λοιπὸν, ἀγαπητοί, προγινώριζοντες ταῦτα φυλάττεσθε, διὰ νὰ μὴ παρασυρθῆτε μὲ τὴν πλάνην τῶν ἀνόμων καὶ ἐκπέσητε ἀπὸ τὸν στηριγμόν σας, ¹⁸ αὐξάνεσθε δὲ εἰς τὴν χάριν καὶ εἰς τὴν γνώσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. εἰς αὐτὸν [ἔστω] ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος· ἀμήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ Α΄

1 Ὁ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὁ ἀκηκόαμεν, ὁ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὁ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ Λόγου τῆς ζωῆς. 2 καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἐωράκαμεν καὶ μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν Πατέρα καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν. 3 ὁ ἐωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν· καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ Πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 4 καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη.

5 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς φῶς ἐστὶ καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία. 6 ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατοῦμεν, ψευδόμεθα καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν. 7 ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατοῦμεν, ὡς αὐτὸς ἐστὶν ἐν τῷ φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. 8 ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. 9 ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστὸς ἐστὶ καὶ δίκαιος ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. 10 ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτόν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.

1 Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἦτο ἀπ' ἀρχῆς, τὸ ὅποιον ἠκούσαμεν, τὸ ὅποιον εἶδομεν μετὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, τὸ ὅποιον ἐθεωρήσαμεν καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ Λόγου τῆς ζωῆς. 2 καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ εἶδομεν καὶ μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν πρὸς ἐσᾶς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦτο παρὰ τῷ Πατρὶ καὶ ἐφανερώθη εἰς ἡμᾶς. 3 ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν ἀπαγγέλλομεν πρὸς ἐσᾶς, διὰ νὰ ἔχητε καὶ σεῖς κοινωνίαν μεθ' ἡμῶν· καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡμῶν [εἶναι] μετὰ τοῦ Πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 4 καὶ ταῦτα γράφομεν πρὸς ἐσᾶς, διὰ νὰ ᾖναι πλήρης ἡ χαρὰ σας.

5 Καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἐπαγγελία τὴν ὁποίαν ἠκούσαμεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν πρὸς ἐσᾶς, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι φῶς καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ δὲν ὑπάρχει οὐδεμία. 6 ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ καὶ περιπατοῦμεν ἐν τῷ σκότει, ψευδόμεθα καὶ δὲν πράττομεν τὴν ἀλήθειαν. 7 ἐὰν ὁμως περιπατοῦμεν ἐν τῷ φωτὶ, καθὼς αὐτὸς εἶναι ἐν τῷ φωτὶ, ἔχομεν κοινωνίαν μετ' ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. 8 ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν δὲν ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια δὲν εἶναι ἐν ἡμῖν. 9 ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, εἶναι πιστὸς καὶ δίκαιος ὥστε νὰ συγχωρήσῃ εἰς ἡμᾶς τὰς ἁμαρτίας καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. 10 ἐὰν εἴπωμεν ὅτι δὲν ἡμαρτήσαμεν, ψεύστην κάμνομεν αὐτόν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει ἐν ἡμῖν.

2 Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν ἵνα μὴ ἀμαρτήτε. καὶ ἐάν τις ἀμαρτή, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν Πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν δίκαιον. ² καὶ αὐτὸς ἰλασμός ἐστι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. ³ καὶ ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐάν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. ⁴ ὁ λέγων, ἐγνώκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστὶ, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν. ⁵ ὃς δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ τετελειώται. ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἔσμεν. ⁶ ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησε, καὶ αὐτὸς οὕτως περιπατεῖν.

⁷ Ἀδελφοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιάν, ἣν εἶχετε ἀπ' ἀρχῆς. ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιὰ ἐστὶν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς. ⁸ πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὃ ἐστὶν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ σκοτία παράγεται καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. ⁹ ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι. ¹⁰ ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. ¹¹ ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

¹² Γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀφένονται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹³ γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικῆκατε τὸν πονηρὸν.

2 Τεκνία μου, ταῦτα σᾶς γράφω διὰ νὰ μὴ ἀμαρτήσητε. καὶ ἐάν τις ἀμαρτήσῃ, ἔχομεν παράκλητον πρὸς τὸν Πατέρα, τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν δίκαιον. ² καὶ αὐτὸς εἶναι ἰλασμός περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, καὶ οὐχὶ μόνον περὶ τῶν ἡμετέρων, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. ³ καὶ ἐν τούτῳ γνωρίζουμεν ὅτι ἐγνωρίσαμεν αὐτόν, ἐάν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φυλάττωμεν. ⁴ ὅστις λέγει, ἐγνώρισα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ δὲν φυλάττει, ψεύστης εἶναι, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια δὲν ὑπάρχει. ⁵ ὅστις ὅμως φυλάττη τὸν λόγον αὐτοῦ, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι τετελειωμένη. ἐν τούτῳ γνωρίζουμεν ὅτι εἴμεθα ἐν αὐτῷ. ⁶ ὅστις λέγει ὅτι μένει ἐν αὐτῷ χρεωστεῖ, καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησε, καὶ αὐτὸς οὕτω νὰ περιπατῇ.

⁷ Ἀδελφοί, δὲν σᾶς γράφω ἐντολὴν νέαν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιάν, τὴν ὁποῖαν εἶχετε ἀπ' ἀρχῆς. ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιὰ εἶναι ὁ λόγος τὸν ὁποῖον ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς. ⁸ πάλιν ἐντολὴν νέαν σᾶς γράφω, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀληθὲς εἰς αὐτόν καὶ εἰς ἐσᾶς, διότι τὸ σκότος παρέρχεται, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φέγγει. ⁹ ὅστις λέγει ὅτι εἶναι ἐν τῷ φωτὶ, καὶ μισεῖ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ σκότει εἶναι ἕως τώρα. ¹⁰ ὅστις ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ δὲν εἶναι. ¹¹ ὅστις ὅμως μισεῖ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ σκότει εἶναι καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατεῖ, καὶ δὲν ἐξεύρει ποῦ ὑπάγει, διότι τὸ σκότος ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

¹² Γράφω πρὸς ἐσᾶς, τεκνία, διότι συνεχωρήθησαν αἱ ἁμαρτίαι σας διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ¹³ γράφω πρὸς ἐσᾶς, πατέρες, διότι ἐγνωρίσατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. γράφω πρὸς ἐσᾶς, νεανίσκοι, διότι ἐνίκησατε τὸν

ἔγραψα ὑμῖν, παιδιά, ὅτι ἐγνώκατε τὸν Πατέρα. ¹⁴ ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροὶ ἐστε καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν. ¹⁵ μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ Πατρὸς ἐν αὐτῷ. ¹⁶ ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστὶ. ¹⁷ καὶ ὁ κόσμος παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

¹⁸ Παιδιά, ἐσχάτη ὥρα ἐστὶ, καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκουμεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. ¹⁹ ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενῆκεισαν ἅν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ ἡμῶν. ²⁰ καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ Ἀγίου, καὶ οἴδατε πάντα. ²¹ οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστι. ²² τίς ἐστιν ὁ ψεύστης, εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱόν. ²³ πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν Υἱόν οὐδὲ τὸν Πατέρα ἔχει. ²⁴ Ὑμεῖς οὖν ὁ ἀκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω. ἐάν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὁ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ Υἱῷ καὶ ἐν τῷ Πατρὶ μενεῖτε. ²⁵ καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν

πονηρόν. γράφω πρὸς ἐσᾶς, παιδιά, διότι ἐγνωρίσατε τὸν Πατέρα. ¹⁴ ἔγραψα πρὸς ἐσᾶς, πατέρες, διότι ἐγνωρίσατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ἔγραψα πρὸς ἐσᾶς, νεανίσκοι, διότι εἴσθε ἰσχυροὶ καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μένει ἐν ὑμῖν καὶ ἐνίκησατε τὸν πονηρόν. ¹⁵ μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ἡ ἀγάπη τοῦ Πατρὸς δὲν εἶναι ἐν αὐτῷ. ¹⁶ διότι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, δὲν εἶναι ἐκ τοῦ Πατρὸς, ἀλλ' εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου. ¹⁷ καὶ ὁ κόσμος παρέρχεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὅστις ὅμως πράττει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

¹⁸ Παιδιά, ἐσχάτη ὥρα εἶναι, καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ τώρα πολλοὶ ἀντίχριστοι ὑπάρχουσιν· ὅθεν γινώριζομεν ὅτι εἶναι ἐσχάτη ὥρα. ¹⁹ ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλὰ δὲν ἦσαν, ἐξ ἡμῶν· διότι ἐάν ἦσαν ἐξ ἡμῶν, ἤθελον μένει μεθ' ἡμῶν· ἀλλὰ [ἐξῆλθον] διὰ τὸ φανερωθῶσιν ὅτι δὲν εἶναι πάντες ἐξ ἡμῶν. ²⁰ καὶ σεῖς ἔχετε χρίσμα ἀπὸ τοῦ Ἀγίου, καὶ γνωρίζετε πάντα. ²¹ δὲν σας ἔγραψα διότι δὲν ἐξεύρετε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ διότι ἐξεύρετε αὐτήν, καὶ διότι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας δὲν εἶναι. ²² τίς εἶναι ὁ ψεύστης, εἰμὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι ὁ Χριστός; οὗτος εἶναι ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱόν. ²³ πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν Υἱόν δὲν ἔχει οὐδὲ τὸν Πατέρα. [ὅστις ὁμολογεῖ τὸν Υἱόν ἔχει καὶ τὸν Πατέρα.] ²⁴ Ἐκεῖνο λοιπὸν τὸ ὅποῖον ὑμεῖς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἃς μένη ἐν ὑμῖν. ἐάν μένη ἐν ὑμῖν ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ὑμεῖς θέλετε μένει ἐν τῷ Υἱῷ καὶ ἐν τῷ Πατρὶ. ²⁵ καὶ αὕτη εἶναι ἡ ὑπόσχεσις τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὑπεσχέθη

ζωὴν τὴν αἰώνιον. ²⁶ Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανῶντων ὑμᾶς. ²⁷ καὶ ὑμεῖς τὸ χρίσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ ἐν ὑμῖν μένει, καὶ οὐ χρεῖαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκη ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ αὐτὸ χρίσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστι καὶ οὐκ ἔστι ψεῦδος, καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, μενεῖτε ἐν αὐτῷ. ²⁸ Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ, ἵνα ὅταν φανερωθῇ ἔχωμεν παρρησίαν καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ²⁹ ἔὰν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός ἐστι, γνωσκέτε ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται.

3 Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ Πατήρ ἵνα τέκνα Θεοῦ κληθῶμεν. διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. ² Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα Θεοῦ ἐσμεν, καὶ οὐπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα· οἶδαμεν δὲ ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὁπόμοθα αὐτόν καθὼς ἐστι. ³ καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ ἀγνίζει ἑαυτόν, καθὼς ἐκεῖνος ἀγνός ἐστι. ⁴ Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ, καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. ⁵ καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἄρῃ, καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστι. ⁶ πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐτόν οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. ⁷ Τεκνία, μὴδεὶς πλανᾷτω ὑμᾶς· ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστι, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν. ⁸ ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. ⁹ Πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ

πρὸς ἡμᾶς, ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος. ²⁶ Ταῦτα σᾶς ἔγραψα περὶ ἐκείνων οἵτινες σᾶς πλανῶσι. ²⁷ καὶ τὸ χρίσμα τὸ ὁποῖον ὑμεῖς ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ ἐν ὑμῖν μένει, καὶ δὲν ἔχετε χρεῖαν νὰ σᾶς διδάσκη τις· ἀλλὰ καθὼς σᾶς διδάσκει τὸ αὐτὸ χρίσμα περὶ πάντων, [οὕτω] καὶ ἀληθές εἶναι καὶ δὲν εἶναι ψεῦδος, καὶ καθὼς σᾶς ἐδίδαξε, θέλετε μένει ἐν αὐτῷ. ²⁸ Καὶ τώρα, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ, ἵνα ὅταν φανερωθῇ ἔχωμεν παρρησίαν καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ²⁹ ἔὰν ἐξεύρητε ὅτι εἶναι δίκαιος, γνωρίζετε ὅτι πᾶς ὁ πράττων τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ ἐγεννήθη.

3 Ἴδετε ὁποῖαν ἀγάπην ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς ὁ Πατήρ ὥστε νὰ ὀνομασθῶμεν τέκνα Θεοῦ. διὰ τοῦτο ὁ κόσμος δὲν γνωρίζει ἡμᾶς, διότι δὲν ἐγνώρισεν αὐτόν. ² Ἀγαπητοί, τώρα εἵμεθα τέκνα Θεοῦ, καὶ ἔτι δὲν ἐφανερώθη τί θέλομεν εἶσθαι· ἐξεύρομεν ὅμως ὅτι ὅταν φανερωθῇ, θέλομεν εἶσθαι ὅμοιοι μὲ αὐτόν, διότι θέλομεν ἰδεῖ αὐτόν καθὼς εἶναι. ³ καὶ πᾶς ὅστις ἔχει τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτόν καθαρίζει ἑαυτόν, καθὼς ἐκεῖνος εἶναι καθαρός. ⁴ Πᾶς ὅστις πράττει τὴν ἁμαρτίαν πράττει καὶ τὴν ἀνομίαν, διότι ἡ ἁμαρτία εἶναι ἡ ἀνομία. ⁵ καὶ ἐξεύρετε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη διὰ νὰ σηκώσῃ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ δὲν ὑπάρχει. ⁶ πᾶς ὅστις μένει ἐν αὐτῷ δὲν ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁμαρτάνων δὲν εἶδεν αὐτόν οὐδὲ ἐγνώρισεν αὐτόν. ⁷ Τεκνία, ἅς μὴ σας πλανᾷ μηδεὶς· ὅστις πράττει τὴν δικαιοσύνην εἶναι δίκαιος, καθὼς ἐκεῖνος εἶναι δίκαιος· ⁸ ὅστις πράττει τὴν ἁμαρτίαν εἶναι ἐκ τοῦ διαβόλου, διότι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. διὰ τοῦτο ἐφανερώθη ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ καταστρέψῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. ⁹ Πᾶς ὅστις ἐγεννήθη ἐκ τοῦ

Θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται. ¹⁰ ἐν τούτῳ φανερά ἐστι τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου. πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ¹¹ ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· ¹² οὐ καθὼς Κάιν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια. ¹³ Μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί μου, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. ¹⁴ ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν μένει ἐν τῷ θανάτῳ. ¹⁵ πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστὶ· καὶ οἶδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν ἑαυτῷ μένουσαν. ¹⁶ ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι. ¹⁷ ὃς δ' ἂν ἔχη τὸν βίον τοῦ κόσμου καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρεῖαν ἔχοντα καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; ¹⁸ Τεκνία μου, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μὴδὲ τῇ γλώσσῃ, ἀλλ' ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ. ¹⁹ καὶ ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν, καὶ ἐμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν τὰς καρδίας ἡμῶν, ²⁰ ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδιά, ὅτι μεῖζων ἐστὶν ὁ Θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ γινώσκει πάντα. ²¹ ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδιά ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ

Θεοῦ ἁμαρτίαν δὲν πράττει, διότι σπέρμα αὐτοῦ μένει ἐν αὐτῷ· καὶ δὲν δύναται νὰ ἁμαρτάνῃ, διότι ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Θεοῦ. ¹⁰ ἐν τούτῳ γνωρίζονται τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου. πᾶς ὅστις δὲν πράττει δικαιοσύνην δὲν εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὐδὲ ὅστις δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ¹¹ διότι αὕτη εἶναι ἡ παραγγελία τὴν ὁποίαν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, νὰ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· ¹² οὐχὶ καθὼς ὁ Κάιν ἦτο ἐκ τοῦ πονηροῦ καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ διὰ τί ἔσφαξεν αὐτόν; διότι τὰ ἔργα αὐτοῦ ἦσαν πονηρὰ, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια. ¹³ Μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί μου, ἂν ὁ κόσμος σᾶς μισῇ. ¹⁴ ἡμεῖς ἐξεύρομεν ὅτι μετέβημεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, διότι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὅστις δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφὸν μένει ἐν τῷ θανάτῳ. ¹⁵ πᾶς ὅστις μισεῖ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ εἶναι ἀνθρωποκτόνος· καὶ ἐξεύρετε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος δὲν ἔχει ζωὴν αἰώνιον μένουσαν ἐν ἑαυτῷ. ¹⁶ ἐκ τούτου γνωρίζομεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔβαλε· καὶ ἡμεῖς χρεωστοῦμεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν νὰ βάλλωμεν τὰς ψυχὰς [ἡμῶν]. ¹⁷ ὅστις ὁμῶς ἔχη τὸν βίον τοῦ κόσμου καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὅτι ἔχει χρεῖαν καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; ¹⁸ Τεκνία μου, μὴ ἀγαπῶμεν μὲ λόγον μὴδὲ μὲ γλῶσσαν, ἀλλὰ μὲ ἔργον καὶ ἀλήθειαν. ¹⁹ καὶ ἐκ τούτου γνωρίζομεν ὅτι εἴμεθα ἐκ τῆς ἀληθείας, καὶ θέλομεν πληροφωρῆσαι τὰς καρδίας ἡμῶν ἐμπροσθεν αὐτοῦ, ²⁰ διότι ἐὰν μας κατακρίνῃ ἡ καρδιά, βεβαίως ὁ Θεὸς εἶναι μεγαλύτερος τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ γνωρίζει τὰ πάντα. ²¹ ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδιά ἡμῶν δὲν μας κατα-

ἡμῶν, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν Θεόν, ²² καὶ ὁ ἐὰν αἰτῶμεν λαμβάνομεν παρ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν. ²³ καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα πιστευσῶμεν τῷ ὀνόματι τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν. ²⁴ καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ Πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

4 Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστὶν· ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξελθὺν εἰς τὸν κόσμον. ² ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὁ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστι· καὶ πᾶν πνεῦμα ὁ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστὶ· καὶ τοῦτό ἐστι τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὁ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. ⁴ Ὑμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστε, τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς, ὅτι μεῖζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. ⁵ αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσὶ· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσι καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει. ⁶ ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν· ὁ γινώσκων τὸν Θεὸν ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἀκούει ἡμῶν. ἐκ τούτου γινώσκουμεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.

⁷ Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστὶ, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται καὶ γινώσκει τὸν Θεόν. ⁸ ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ

κρίνη, ἔχομεν παρρησίαν πρὸς τὸν Θεόν, ²² καὶ ὅτι ἂν ζητῶμεν λαμβάνομεν παρ' αὐτοῦ, διότι φυλάττομεν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ πράττομεν τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ. ²³ καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, τὸ νὰ πιστευσῶμεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς ἡμᾶς. ²⁴ καὶ ὅστις φυλάττει τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μένει ἐν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς ἐν ἐκείνῳ. καὶ ἐκ τούτου γνωρίζομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ Πνεύματος τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς.

4 Ἀγαπητοί, μὴ πιστεύετε εἰς πᾶν πνεῦμα, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα ἂν ᾖναι ἐκ τοῦ Θεοῦ· διότι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξῆλθον εἰς τὸν κόσμον. ² ἐκ τούτου γνωρίζετε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· πᾶν πνεῦμα τὸ ὁποῖον ὁμολογεῖ ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν ἐν σαρκί, εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ· ³ καὶ πᾶν πνεῦμα τὸ ὁποῖον δὲν ὁμολογεῖ ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν ἐν σαρκί, δὲν εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ· καὶ τοῦτο εἶναι τὸ [πνεῦμα] τοῦ ἀντιχρίστου, τὸ ὁποῖον ἠκούσατε ὅτι ἔρχεται, καὶ τώρα μάλιστα εἶναι ἐν τῷ κόσμῳ. ⁴ Σεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰσθε, τεκνία, καὶ ἐνίκησατε αὐτούς, διότι μεγαλῆτερος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις [εἶναι] ἐν ὑμῖν παρὰ ὅστις [εἶναι] ἐν τῷ κόσμῳ. ⁵ αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἶναι· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσι, καὶ ὁ κόσμος αὐτοὺς ἀκούει. ⁶ ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ εἴμεθα· ὅστις γνωρίζει τὸν Θεὸν ἀκούει ἡμᾶς· ὅστις δὲν εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ δὲν ἀκούει ἡμᾶς. ἐκ τούτου γνωρίζομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.

⁷ Ἀγαπητοί, ὡς ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, διότι ἡ ἀγάπη εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ πᾶς ὅστις ἀγαπᾷ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐγεννήθη καὶ γνωρίζει τὸν Θεόν. ⁸ ὅστις δὲν ἀγαπᾷ δὲν ἐγνώ-

ἔγνω τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν. Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. ¹⁰ ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. ¹¹ Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν. ¹² Θεὸν οὐδεὶς πώποτε θεάταται· ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. ¹³ ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. ¹⁴ Καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ Πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν Υἱὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου. ¹⁵ ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ. ¹⁶ καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ. ¹⁷ Ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παρρησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστι καὶ ἡμεῖς ἐσμέν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. ¹⁸ φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει· ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ. ¹⁹ Ἡμεῖς ἀγαπῶμεν αὐτόν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. ²⁰ ἐὰν τις εἴπῃ ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν ὃν εἶδεν, τὸν

ῥισε τὸν Θεόν, διότι ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη. Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς, ὅτι τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. ¹⁰ ἐν τούτῳ εἶναι ἡ ἀγάπη, οὐχὶ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. ¹¹ Ἀγαπητοί, ἐπειδὴ οὕτως ἠγάπησεν ἡμᾶς ὁ Θεός, καὶ ἡμεῖς χρεωστούμεν νὰ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. ¹² τὸν Θεὸν οὐδεὶς εἶδε πώποτε· ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς μένει ἐν ἡμῖν, καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ εἶναι τετελειωμένη ἐν ἡμῖν. ¹³ ἐκ τούτου γνωρίζουμεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, διότι ἐκ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς. ¹⁴ Καὶ ἡμεῖς εἶδομεν καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ Πατὴρ ἀπέστειλε τὸν Υἱὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου. ¹⁵ ὅστις ὁμολογήσῃ ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς μένει ἐν αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ. ¹⁶ καὶ ἡμεῖς ἐγνωρίσαμεν καὶ ἐπιστεύσαμεν τὴν ἀγάπην τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ Θεὸς πρὸς ἡμᾶς. Ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη, καὶ ὅστις μένει ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ. ¹⁷ Ἐν τούτῳ εἶναι τετελειωμένη ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, διὰ νὰ ἔχωμεν παρρησίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, διότι καθὼς ἐκεῖνος εἶναι [οὕτω] καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. ¹⁸ φόβος δὲν εἶναι ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω διώκει τὸν φόβον, διότι ὁ φόβος ἔχει κόλασιν· καὶ ὁ φοβούμενος δὲν εἶναι τετελειωμένος ἐν τῇ ἀγάπῃ. ¹⁹ Ἡμεῖς ἀγαπῶμεν αὐτόν, διότι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. ²⁰ ἐὰν τις εἴπῃ ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεόν, καὶ μισῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ψεύστης εἶναι· διότι ὅστις δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁποῖον εἶδε, τὸν

τὸν Θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακε πῶς δύναται ἀγαπᾶν; ²¹ καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

5 Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἔστιν ὁ Χριστός, ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. ² ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ τηρῶμεν. ³ αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολάς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσὶν. ⁴ ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. ⁵ τίς ἐστὶν ὁ νικῶν τὸν κόσμον εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ; ⁶ Οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι· καὶ τὸ Πνεῦμά ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ Πνεῦμά ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. ⁷ ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Πατήρ, ὁ Λόγος καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἓν εἰσι· ⁸ καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, τὸ Πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἶμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἓν εἰσιν. ⁹ εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ μελίσσιν ἐστὶν· ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ ἣν μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ. ¹⁰ ὁ πιστεύων εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν αὐτῷ· ὁ μὴ πιστεύων τῷ Θεῷ ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ Θεὸς περὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ. ¹¹ καὶ αὕτη

Θεὸν τὸν ὁποῖον δὲν εἶδε πῶς δύναται νὰ ἀγαπᾷ; ²¹ καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ὅστις ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν νὰ ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

5 Πᾶς ὅστις πιστεύει ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστός, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐγεννήθη, καὶ πᾶς ὅστις ἀγαπᾷ τὸν γεννήσαντα ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεννηθέντα ἐξ αὐτοῦ. ² ἐκ τούτου γνωρίζομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ φυλάττωμεν. ³ διότι αὕτη εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, τὸ νὰ φυλάττωμεν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι δὲν εἶναι. ⁴ διότι πᾶν ὅτι ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη εἶναι ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. ⁵ τίς εἶναι ὁ νικῶν τὸν κόσμον εἰμὴ ὁ πιστεύων ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ; ⁶ οὗτος εἶναι ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς ὁ Χριστός· οὐχὶ διὰ τοῦ ὕδατος μόνον, ἀλλὰ διὰ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ αἵματος· καὶ τὸ Πνεῦμα εἶναι τὸ ὁποῖον μαρτυρεῖ, ἐπειδὴ τὸ Πνεῦμα εἶναι ἡ ἀλήθεια. ⁷ διότι τρεῖς εἶναι οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Πατήρ, ὁ Λόγος καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς εἶναι ἓν· ⁸ καὶ τρεῖς εἶναι οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, τὸ Πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἶμα, καὶ οἱ τρεῖς [οὗτοι] ἀναφέρονται εἰς τὸ ἓν. ⁹ ἐὰν δεχώμεθα τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων, ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ εἶναι μεγαλητέρα· διότι αὕτη εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ἐμαρτύρησε περὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ. ¹⁰ ὅστις πιστεύει εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν ἑαυτῷ· ὅστις δὲν πιστεύει εἰς τὸν Θεὸν ἔκαμεν αὐτὸν ψεύστην, διότι δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὴν μαρτυρίαν, τὴν ὁποίαν ἐμαρτύρησεν ὁ Θεὸς περὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ. ¹¹ καὶ αὕτη εἶναι ἡ μαρτυρία, ὅτι

ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεός, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ Υἱῷ αὐτοῦ ἐστίν. ¹² ὁ ἔχων τὸν Υἱὸν ἔχει τὴν ζωὴν· ὁ μὴ ἔχων τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει.

¹³ Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον, καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. ¹⁴ καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει ἡμῶν. ¹⁵ καὶ ἐὰν οἶδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν ὁ ἂν αἰτώμεθα, οἶδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ᾔτηκαμεν παρ' αὐτοῦ. ¹⁶ Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσῃ, καὶ δώσει αὐτῷ ζωὴν, τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ πρὸς θάνατον. ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. ¹⁷ πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστίν· καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον. ¹⁸ Οἶδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει, ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Θεοῦ τηρεῖ αὐτόν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. ¹⁹ οἶδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. ²⁰ οἶδαμεν δὲ ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦκει καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα γνωσκώμεν τὸν ἀληθινόν· καὶ ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ Υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος. ²¹ Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων· ἀμήν.

ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ εἶναι ἐν τῷ Υἱῷ αὐτοῦ. ¹² ὅστις ἔχει τὸν Υἱὸν ἔχει τὴν ζωὴν· ὅστις δὲν ἔχει τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὴν ζωὴν δὲν ἔχει.

¹³ Ταῦτα ἔγραψα πρὸς ἐσᾶς τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ γνωρίζητε ὅτι ἔχετε ζωὴν αἰώνιον, καὶ διὰ νὰ πιστεύητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. ¹⁴ καὶ αὕτη εἶναι ἡ παρρησία τὴν ὁποίαν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐὰν ζητῶμέν τι κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει ἡμᾶς. ¹⁵ καὶ ἐὰν ἐξεύρωμεν ὅτι ἀκούει ἡμᾶς ὁ τι ἂν ζητήσωμεν, ἐξεύρωμεν ὅτι λαμβάνομεν τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἐζητήσαμεν παρ' αὐτοῦ. ¹⁶ Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν οὐχὶ θανάσιμον, θέλει ζητήσῃ, καὶ [ὁ Θεός] θέλει δώσει εἰς αὐτὸν ζωὴν, εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας οὐχὶ θανασίμως. εἶναι ἁμαρτία θανάσιμος· δὲν λέγω περὶ ἐκείνης νὰ παρακαλέσῃ. ¹⁷ πᾶσα ἀδικία εἶναι ἁμαρτία· καὶ εἶναι ἁμαρτία οὐχὶ θανάσιμος. ¹⁸ Ἐξεύρωμεν ὅτι πᾶς ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Θεοῦ δὲν ἁμαρτάνει, ἀλλ' ὅστις ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Θεοῦ φυλάττει αὐτόν, καὶ ὁ πονηρὸς δὲν ἐγγίζει αὐτόν. ¹⁹ ἐξεύρωμεν ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ εἴμεθα, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. ²⁰ ἐξεύρωμεν δὲ ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦλθε καὶ ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς νόησιν διὰ νὰ γνωρίζωμεν τὸν ἀληθινόν· καὶ εἴμεθα ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ Υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. οὗτος ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος. ²¹ Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων· ἀμήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ Β'

¹ Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρία καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὗς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἄγνωκότες τὴν ἀλήθειαν, ² διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένονσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα· ³ ἔσται μεθ' ὑμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη παρὰ Θεοῦ Πατρὸς καὶ παρὰ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

⁴ Ἐχάρην λίαν ὅτι εὗρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ Πατρὸς. ⁵ καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὥς ἐντολὴν γράφων σοι καινὴν, ἀλλὰ ἣν εἶχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. ⁶ καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολή, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε. ⁷ ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθον εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. ⁸ βλέπετε ἑαυτούς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν τὴν εὐεργασίαν, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν. ⁹ πᾶς ὁ παραβαίνων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν ἔχει. ¹⁰ εἰ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε. ¹¹ ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς.

¹ Ὁ πρεσβύτερος πρὸς τὴν ἐκλεκτὴν κυρίαν καὶ πρὸς τὰ τέκνα αὐτῆς, τοὺς ὁποίους ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐχὶ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ γνωρίσαντες τὴν ἀλήθειαν, ² διὰ τὴν ἀλήθειαν ἥτις μένει ἐν ἡμῖν, καὶ θέλει εἶσθαι μεθ' ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα· ³ εἴη μεθ' ὑμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη παρὰ Θεοῦ Πατρὸς, καὶ παρὰ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

⁴ Ἐχάρην κατὰ πολλὰ ὅτι εὗρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου [τινάς] περιπατοῦντας ἐν τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ Πατρὸς. ⁵ καὶ τώρα σε παρακαλῶ, κυρία, οὐχὶ ὥς γράφων πρὸς σε ἐντολὴν νέαν, ἀλλ' ἐκείνην τὴν ὁποίαν εἶχομεν ἀπ' ἀρχῆς, νὰ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. ⁶ καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἀγάπη, νὰ περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. αὕτη εἶναι ἡ ἐντολή, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, νὰ περιπατῆτε εἰς αὐτήν. ⁷ διότι πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθον εἰς τὸν κόσμον, οἵτινες δὲν ὁμολογοῦσιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν ἐν σαρκί· ὁ τοιοῦτος εἶναι ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. ⁸ προσέχετε εἰς ἑαυτούς, διὰ νὰ μὴ χάσωμεν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εὐεργάστημεν, ἀλλὰ νὰ ἀπολάβωμεν πλήρη τὸν μισθόν. ⁹ πᾶς ὅστις παραβαίνει καὶ δὲν μένει ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ Θεοῦ δὲν ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, οὗτος ἔχει καὶ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱόν. ¹⁰ ἐάν τις ἔρχεται πρὸς ἐσᾶς καὶ δὲν φέρῃ τὴν διδαχὴν ταύτην, μὴδέχετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ μὴ λέγετε εἰς αὐτὸν τὸ χαίρειν. ¹¹ διότι ὁ λέγων εἰς αὐτὸν τὸ χαίρειν γίνεται κοινωνὸς εἰς τὰ πονηρὰ αὐτοῦ ἔργα.

¹² Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἠβουλήθην διὰ χάρτου καὶ μέλανος, ἀλλὰ ἐλπίζω ἔλθειν πρὸς ὑμᾶς καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη. ¹³ ἀσπάζεταιται σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς· ἀμήν.

¹² Ἄν καὶ εἶχον πολλὰ νὰ σᾶς γράψω, δὲν ἠθέλησα διὰ χάρτου καὶ μελάνης, ἀλλ' ἐλπίζω νὰ ἔλθω πρὸς ἐσᾶς καὶ νὰ λαλήσω στόμα πρὸς στόμα, διὰ νὰ ἦναι πλήρης ἡ χαρὰ ἡμῶν. ¹³ σὲ ἀσπάζονται τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς· ἀμήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ'

¹ Ὁ πρεσβύτερος Γαῖω τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.

² Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὐχομαί σε εὐδοῦσθαι καὶ υἱαίνειν, καθὼς εὐδοοῦται σου ἡ ψυχὴ.

³ Ἐχάρην γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς. ⁴ μειζότεραν τούτων οὐκ ἔχω χαρὰν, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα. ⁵ Ἀγαπητέ,

πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ εἰς τοὺς ξένους, ⁶ οἱ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας, οὗς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ Θεοῦ. ⁷ ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐξῆλθον, μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν.

⁸ ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ.

⁹ Ἐγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφῆς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. ¹⁰ διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις, οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφούς καὶ τοὺς βουλομένους

¹ Ὁ πρεσβύτερος πρὸς Γάϊον τὸν ἀγαπητόν, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.

² Ἀγαπητέ, κατὰ πάντα εὐχομαι νὰ εὐδοῦσαι καὶ νὰ υἱαίνῃς, καθὼς εὐδοοῦται ἡ ψυχὴ σου. ³ διότι ἔχάρην κατὰ πολλὰ ὅτι ἔρχονται ἀδελφοὶ καὶ μαρτυροῦσιν εἰς τὴν ἀλήθειάν σου, καθὼς σὺ περιπατεῖς ἐν τῇ ἀληθείᾳ. ⁴ μεγαλητέραν χαρὰν δὲν ἔχω παρὰ τοῦτο, νὰ ἀκούω ὅτι τὰ τέκνα μου περιπατοῦσιν ἐν τῇ ἀληθείᾳ.

⁵ Ἀγαπητέ, [ἔργον] ἄξιον πιστοῦ πράττεις ὅτι κάμῃς εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ εἰς τοὺς ξένους, ⁶ οἵτινες ἐμαρτύρησαν περὶ τῆς ἀγάπης σου ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας, τοὺς ὁποίους καλῶς θέλεις πράξει προπέμψας ἀξίως τοῦ Θεοῦ. ⁷ διότι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐξῆλθον, χωρὶς νὰ λαμβάνωσι μηδὲν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν. ⁸ ἡμεῖς λοιπὸν χρεωστοῦμεν νὰ ὑποδεχώμεθα τοὺς τοιούτους, διὰ νὰ γινώμεθα συνεργοὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν. ⁹ Ἐγραψα πρὸς τὴν ἐκκλησίαν· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφῆς δὲν δέχεται ἡμᾶς. ¹⁰ διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, θέλω ὑπενθυμίσει τὰ ἔργα αὐτοῦ τὰ ὁποῖα κάμνει, φλυαρῶν ἐναντίον ἡμῶν μὲ λόγους πονηρούς· καὶ μὴ ἀρκούμενος εἰς τούτους, οὔτε αὐτὸς δέχεται τοὺς ἀδελφούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς θέλοντας [νὰ δεχθῶσιν]

κωλύει καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. ¹¹ Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν· ὁ κακοποιῶν οὐχ ἐώρακε τὸν Θεόν. ¹² Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ οἴδατε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθὴς ἐστι.

¹³ Πολλὰ εἶχον γράφειν, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι γράψαι· ¹⁴ ἐλπίζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν σε, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν. ¹⁵ εἰρήνη σοι. ἀσπάζονται σε οἱ φίλοι. ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

ἐμποδίζει καὶ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. ¹¹ Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ δὲ κακοποιῶν δὲν εἶδε τὸν Θεόν. ¹² Εἰς τὸν Δημήτριον δίδεται [καλῇ] μαρτυρία ὑπὸ πάντων καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ ἐξεύρετε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν εἶναι ἀληθὴς.

¹³ Πολλὰ εἶχον νὰ γράφω, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ σοὶ γράψω διὰ μελάγης καὶ καλάμου, ¹⁴ ἀλλ' ἐλπίζω ταχέως νὰ σὲ ἴδω, καὶ θέλομεν λαλήσει στόμα πρὸς στόμα. ¹⁵ εἰρήνη εἰς σε. ἀσπάζονται σε οἱ φίλοι. ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

ΙΟΥΔΑ

¹ Ἰούδας, Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφός δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν Θεῷ Πατρὶ ἡγιασμένοις καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς· ² ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη.

■ Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἁπαξ παραδοθείᾳ τοῖς ἁγίοις πίστει.

⁴ παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι, οἱ πάλοι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον Δεσπότην καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι. ⁵ Ὑπομνήσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότες ὑμᾶς ἁπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ Κύριος λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας

¹ Ἰούδας, δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀδελφός δὲ Ἰακώβου, πρὸς τοὺς κλητοὺς τοὺς ἡγιασμένους ὑπὸ Θεοῦ Πατρός, καὶ τετηρημένους ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ² ἔλεος πληθυνθείη εἰς ἐσᾶς καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη.

³ Ἀγαπητοί, ἐπειδὴ καταβάλλω πᾶσαν σπουδὴν νὰ σας γράφω περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἔλαβον ἀνάγκην νὰ σας γράψω, προτρέπων εἰς τὸ νὰ ἀγωνίζεσθε διὰ τὴν πίστιν, ἥτις ἁπαξ παρεδόθη εἰς τοὺς ἁγίους. ⁴ διότι εἰσεχώρησαν λαθραίως τινὲς ἄνθρωποι, οἵτινες ἦσαν παλαιόθεν προγεγραμμένοι εἰς ταύτην τὴν καταδίκην, ἀσεβεῖς, μεταστρέφοντες τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν εἰς ἀσέλγειαν, καὶ ἀρνούμενοι τὸν μόνον Δεσπότην Θεὸν καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

⁵ Θέλω δὲ νὰ σας ὑπενθυμίσω, ἂν καὶ σεῖς ἐγνωρίσατε ἤδη τοῦτο, ὅτι ὁ Κύριος, ἀφοῦ ἔσωσε τὸν λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἀπώλεσεν ὕστερον

ἀπώλεσεν· ⁶ ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχήν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς αἰδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν· ⁷ ὥς Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις τὸν ὅμοιον τούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἐτέρας πρόκεινται δείγμα, πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι. ⁸ ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν μιαινουσι, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. ⁹ ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωυσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλ' εἶπεν· ἐπιτιμῆσαι σοι Κύριος. ¹⁰ οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἶδασι βλασφημοῦσιν, ὅσα δὲ φυσικῶς ὥς τὰ ἄλογα ζῶα ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται. ¹¹ οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Καὶν ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο.

¹² Οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπιλάδες, συνενωχοῦμενοι ἀφόβως, ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες, νεφέλαι ἄνυδροι ὑπὸ ἀνέμων παραφερόμεναι, δένδρα φθινοπωρινά, ἄκαρπα, δις ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα, ¹³ κύματα ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνas, ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς τὸν αἰῶνα τετήρηται. ¹⁴ προεφῆτευσεν δὲ καὶ τούτοις ἑβδομος ἀπὸ Ἀδάμ Ἐνώχ λέγων· ἰδοὺ ἦλθε Κύριος ἐν ἀγίαις μυριάσιν αὐτοῦ, ¹⁵ ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων καὶ ἐλέγξει πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν

τοὺς μὴ πιστεύσαντας. ⁶ καὶ ἀγγέλους οἵτινες δὲν ἐφύλαξαν τὴν ἑαυτῶν ἀξίαν, ἀλλὰ κατέλιπον τὸ ἴδιον [αὐτῶν] κατοικητήριον ἐφύλαξε με παντοτεινὰ δεσμὰ ὑποκάτω τοῦ σκότους διὰ τὴν κρίσιν τῆς μεγάλης ἡμέρας· ⁷ καθὼς τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα καὶ αἱ πέριξ αὐτῶν πόλεις εἰς τὴν πορνείαν παραδοθεῖσαι κατὰ τὸν ὅμοιον με τούτους τρόπον καὶ ἀκολουθοῦσαι ὀπίσω ἄλλης σαρκὸς πρόκεινται παράδειγμα, τιμωρούμεναι με τὸ αἰῶνον πῦρ. ⁸ ὁμοίως καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι τὴν μὲν σάρκα μιαινουσι, τὴν δὲ ἐξουσίαν καταφρονοῦσι, καὶ τὰ ἀξιώματα βλασφημοῦσιν. ⁹ ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε ἀγωνιζόμενος με τὸν διάβολον ἐφιλονέικει περὶ τοῦ σώματος τοῦ Μωυσέως, δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐπιφέρῃ [ἐναντίον αὐτοῦ] κατηγορίαν βλάσφημον, ἀλλ' εἶπεν· ὁ Κύριος νὰ σε ἐπιτιμῇ. ¹⁰ οὗτοι δὲ ὅσα μὲν δὲν ἐξεύρουσι βλασφημοῦσιν, ὅσα δὲ φυσικῶς ὥς τὰ ἄλογα ζῶα ἐξεύρουσιν, εἰς ταῦτα φθείρονται. ¹¹ οὐαὶ εἰς αὐτούς, διότι περιεπάτησαν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Καὶν, καὶ χάριν μισθοῦ ἐξεχύθησαν εἰς τὴν πλάνην τοῦ Βαλαὰμ, καὶ ἀπωλέσθησαν εἰς τὴν ἀντιλογίαν τοῦ Κορὲ.

¹² Οὗτοι εἶναι κηλίδες εἰς τὰς ἀγάπας σας, συμποσιάζοντες ἀφόβως, βόσκοντες ἑαυτοὺς, νεφέλαι ἄνυδροι ὑπὸ ἀνέμων περιφερόμεναι, δένδρα φθινοπωρινά, ἄκαρπα, δις ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα, ¹³ κύματα ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρίζοντα τὰς ἰδίας αὐτῶν αἰσχύνas, ἀστέρες πλανῆται, διὰ τοὺς ὁποίους τὸ ζοφερόν σκότος εἶναι τετηρημένον εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁴ προεφῆτευσεν δὲ περὶ τούτων καὶ ὁ Ἐνώχ ἑβδομος ἀπὸ Ἀδάμ λέγων· ἰδοὺ ἦλθεν ὁ Κύριος με μυριάδας ἀγίων αὐτοῦ, ¹⁵ διὰ νὰ κάμῃ κρίσιν κατὰ πάντων καὶ νὰ ἐλέγξῃ πάντας τοὺς ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῶν διὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς ἀσεβείας αὐτῶν τὰ

ἡσέβησαν καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἄσεβεῖς.

¹⁶ Οὗτοί εἰσι γογγυσταί, μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα ὠφελείας χάριν.

¹⁷ Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁸ ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαίχται κατὰ τὰς ἐαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἄσεβειων.

¹⁹ Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιорίζοντες, ψυχικοί, Πνεῦμα μὴ ἔχοντες. ²⁰ Ὑμεῖς δέ, ἀγα-

πητοί, τῇ ἀγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ προσευχόμενοι,

²¹ ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ τη-

ρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ζωὴν αἰώνιον. ²² καὶ οὗς μὲν ἔλεεῖτε διακρινόμενοι, ²³ οὗς δὲ ἐν φόβῳ σώζετε, ἐκ τοῦ πυρός ἀρπάζοντες, μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.

²⁴ Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι ὑμᾶς ἀπταιστους καὶ στηῖσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει, ²⁵ μόνῳ σοφῷ Θεῷ σωτῇρῃ ἡμῶν, δόξα καὶ μεγαλωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

ὅποια ἔπραξαν καὶ διὰ πάντα τὰ σκληρὰ τὰ ὅποια ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἄσεβεῖς.

¹⁶ Οὗτοι εἶναι γογγυσταί, μεμψίμοιροι, περιπατοῦντες κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπερήφανα, καὶ κολακεύουσι πρόσωπα χάριν ὠφελείας.

¹⁷ Ἀλλὰ σεῖς, ἀγαπητοί, ἐνθυμήθητε τοὺς λόγους τοὺς προειρημένους ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁸ ὅτι σᾶς ἔλεγον ὅτι ἐν ἐσχάτῳ καιρῷ θέλουσιν εἶσθαι ἐμπαίχται περιπατοῦντες κατὰ τὰς ἄσεβεῖς ἐπιθυμίας αὐτῶν.

¹⁹ Οὗτοι εἶναι οἱ ἀποχωρίζοντες ἑαυτοὺς, ζωώδεις, Πνεῦμα μὴ ἔχοντες. ²⁰ Σεῖς ὅμως, ἀγαπητοί,

ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς ἐπὶ τὴν ἀγιωτάτην πίστιν σας, προσευχόμενοι ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ, ²¹ φυλά-

ξάτε ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, προσμένοντες τὸ ἔλεος τοῦ

Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς

ζωὴν αἰώνιον. ²² καὶ ἄλλους μὲν ἔλεεῖτε, κάμνοντες διάκρισιν,

²³ ἄλλους δὲ σώζετε μετὰ φόβου, ἀρπάζοντες [αὐτοὺς] ἐκ τοῦ πυρός,

μισοῦντες καὶ τὸν χιτῶνα τὸν μεμολυσμένον ἀπὸ τῆς σαρκὸς.

²⁴ Εἰς δὲ τὸν δυνάμενον νὰ σᾶς φυλάξῃ ἀπταιστους, καὶ νὰ [σᾶς]

στήσῃ κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει, ²⁵ εἰς τὸν

μόνον σοφὸν Θεὸν τὸν σωτῆρα ἡμῶν, [εἴ] δόξα καὶ μεγαλωσύνη, κράτος

καὶ ἐξουσία καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

1 Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεός, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει, καὶ

1 Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεός, διὰ νὰ δεῖξῃ εἰς τοὺς δούλους αὐτοῦ ὅσα πρέπει νὰ γείνωσι

ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ, ² ὃς ἐμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα εἶδε. ³ μακάριος ὁ ἀναγινώσκων καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.

⁴ Ἰωάννης ταῖς ἐπτὰ ἐκκλησίαις ἐν τῇ Ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ τοῦ ὄντος καὶ ὃς ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τῶν ἐπτὰ πνευμάτων, ἃ ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ⁵ καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος τῶν νεκρῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλείων τῆς γῆς. τῷ ἀγαπῶντι ἡμᾶς καὶ λούσαντι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, ⁶ καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλείαν, ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ αὐτοῦ, αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

⁷ Ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμός καὶ οἷτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν, καὶ κόπονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. ναί, ἀμήν. ⁸ Ἐγὼ εἶμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ.

⁹ Ἐγὼ Ἰωάννης, ὁ ἀδελφός ὑμῶν καὶ συγκοινωνός ἐν τῇ θλίψει καὶ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ¹⁰ ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἤκουσα ὀπίσω μου φωνὴν μεγάλην ὡς σάλπιγγος ¹¹ λεγούσης· ὁ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον καὶ

ταχέως, καὶ ἐφανερώσεν [αὐτὰ] ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ εἰς τὸν δοῦλον αὐτοῦ Ἰωάννην, ² ὅστις ἐμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα εἶδε. ³ μακάριος ὁ ἀναγινώσκων καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας καὶ φυλάττοντες τὰ γεγραμμένα ἐν αὐτῇ· διότι ὁ καιρὸς [εἶναι] πλησίον.

⁴ Ὁ Ἰωάννης πρὸς τὰς ἐπτὰ ἐκκλησίας τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ τοῦ ὄντος καὶ ὃς ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος· καὶ ἀπὸ τῶν ἐπτὰ πνευμάτων τὰ ὅποια εἶναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ⁵ καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, [ὅστις εἶναι] ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλείων τῆς γῆς. εἰς τὸν ἀγαπήσαντα ἡμᾶς καὶ λούσαντα ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν μετὰ τὸ αἶμα αὐτοῦ, ⁶ καὶ ὅστις ἔκαμεν ἡμᾶς βασιλεῖς, καὶ ἱερεῖς εἰς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα αὐτοῦ, εἰς αὐτὸν [εἶη] ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

⁷ Ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ θέλει ἰδεῖ αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμός καὶ ἐκεῖνοι οἷτινες ἐξεκέντησαν αὐτόν, καὶ θέλουσι θρηνῆσαι ἐπ' αὐτόν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. ναί, ἀμήν. ⁸ ἐγὼ εἶμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, λέγει ὁ Κύριος, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ.

⁹ Ἐγὼ ὁ Ἰωάννης, ὁ καὶ ἀδελφός σας καὶ συγκοινωνός εἰς τὴν θλίψιν καὶ εἰς τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ὑπομονὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἤμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ¹⁰ κατὰ τὴν κυριακὴν ἡμέραν ἦλθον εἰς [ἔκστασιν] πνευματικὴν, καὶ ἤκουσα ὀπίσω μου φωνὴν μεγάλην ὡς σάλπιγγος ¹¹ ἣτις ἔλεγεν· [ἐγὼ εἶμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος

πέμψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις, εἰς Ἑφεσον καὶ εἰς Σμύρναν καὶ εἰς Πέργαμον καὶ εἰς Θυάτειρα καὶ εἰς Σάρδεις καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν καὶ εἰς Λαοδικεῖαν. ¹² Καὶ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἧτις ἐλάλει μετ' ἐμοῦ· καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς, ¹³ καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην χρυσῇν. ¹⁴ ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ ὡς ἔριον λευκόν, ὡς χιών· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρός, ¹⁵ καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι, καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν, ¹⁶ καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ αὐτοῦ ἄστέρας ἑπτὰ, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὅξεϊα ἐκπορευομένη, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. ¹⁷ Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός, καὶ ἔθηκε τὴν δεξιάν αὐτοῦ χεῖρα ἐπ' ἐμὲ λέγων· μὴ φοβοῦ· ἐγὼ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος ¹⁸ καὶ ὁ ζῶν, καὶ ἐγενόμην νεκρός, καὶ ἰδὼν ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ᾗδου. ¹⁹ γράψον οὖν ἃ εἶδες, καὶ ἃ εἰσι καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα· ²⁰ τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς. οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσι, καὶ αἱ λυχναὶ αἱ ἑπτὰ ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσίν.

2 Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Ἑφέσῳ ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν

καὶ ὁ ἔσχατος· καί] ὅ,τι βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον καὶ πέμψον εἰς τὰς ἑπτὰ ἐκκλησίας, τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ, εἰς Ἑφεσον καὶ εἰς Σμύρνην καὶ εἰς Πέργαμον καὶ εἰς Θυάτειρα καὶ εἰς Σάρδεις καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν καὶ εἰς Λαοδικεῖαν. ¹² Καὶ ἐστράφη νὰ ἴδω τὴν φωνὴν ἧτις ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ· καὶ στραφείς εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς, ¹³ καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν [εἶδον ἕνα] ὅμοιον μὲ υἱὸν ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη [χιτῶνα] καὶ περιεζωσμένον πλησίον τῶν μαστῶν ζώνην χρυσῇν. ¹⁴ ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες [ἦσαν] λευκαὶ ὡς μαλλίον λευκόν, ὡς χιών· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρός, ¹⁵ καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι μὲ χαλκολίβανον, ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι, καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν, ¹⁶ καὶ εἶχεν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χειρὶ ἑπτὰ ἀστέρας, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐξήρχετο ῥομφαία δίστομος ὅξεϊα, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ [ἔλαμπεν] ὡς ὁ ἥλιος λάμπει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. ¹⁷ Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός, καὶ ἐπέθηκε τὴν δεξιάν αὐτοῦ χεῖρα ἐπ' ἐμὲ λέγων μοι· μὴ φοβοῦ· ἐγὼ εἰμαι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος ¹⁸ καὶ ὁ ζῶν, καὶ ἔγεινα νεκρός, καὶ ἰδὼν εἰμαι ζῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, (ἀμήν), καὶ ἔχω τὰ κλειδιά τοῦ ᾗδου καὶ τοῦ θανάτου. ¹⁹ γράψον ὅσα εἶδες, καὶ ὅσα εἶναι καὶ ὅσα μέλλουσι νὰ γείνωσι μετὰ ταῦτα· ²⁰ τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων τοὺς ὁποίους εἶδες ἐν τῇ δεξιᾷ μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς. οἱ ἑπτὰ ἀστέρες εἶναι οἱ ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν, καὶ αἱ ἑπτὰ λυχναὶ τὰς ὁποίας εἶδες εἶναι αἱ ἑπτὰ ἐκκλησίαι.

2 Πρὸς τὸν ἄγγελον τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑφέσου γράψον· ταῦτα λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν

μέσω τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν· ² οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον σου καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνη βασιτάσαι κακοὺς, καὶ ἐπειράσας τοὺς λέγοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσί, καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς· ³ καὶ ὑπομονήν ἔχεις, καὶ ἐβάστασας διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐ κεκοπίακας· ⁴ ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας· ⁵ μνημόνευε οὖν πόθεν πέπτωκας, καὶ μετανόησον καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποιήσον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχὺ καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανόησῃς· ⁶ ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ· ⁷ Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὃ ἐστὶν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ.

⁸ Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἐζησεν· ⁹ οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν θλιψίν καὶ τὴν πτωχείαν· ἀλλὰ πλούσιος εἶ· καὶ τὴν βλασφημίαν ἐκ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτούς, καὶ οὐκ εἰσίν, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ Σατανᾶ· ¹⁰ μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις πάσχειν· ἰδοὺ μέλλει βαλεῖν ὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν ἵνα πειρασθῆτε, καὶ ἔξετε θλιψίν ἡμερῶν δέκα· γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς· ¹¹ Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου.

¹² Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον· τάδε

μέσω τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν· ² ἐξεύρω τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον σου καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι δὲν δύνασαι νὰ ὑποφέρῃς τοὺς κακοὺς, καὶ ἐδοκίμασας τοὺς λέγοντας ὅτι εἶναι ἀπόστολοι, καὶ δὲν εἶναι, καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς· ³ [καὶ ὑπέφερες] καὶ ἔχεις ὑπομονήν, καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου ἐκοπίασας, καὶ δὲν ἀπέκαμες· ⁴ πλὴν ἔχω [τι] κατὰ σου, διότι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας· ⁵ ἐνθυμοῦ λοιπὸν πόθεν ἐξέπεσες, καὶ μετανόησον καὶ κάμε τὰ πρῶτα ἔργα· εἰ δὲ μή, ἔρχομαι πρὸς σε ταχέως καὶ θέλω κινήσει τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν δὲν μετανόησῃς· ⁶ ἔχεις ὅμως τοῦτο, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, τὰ ὁποῖα καὶ ἐγὼ μισῶ· ⁷ Ὅστις ἔχει ὠτίον ἃς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Πνεῦμα πρὸς τὰς ἐκκλησίας. Εἰς τὸν νικῶντα θέλω δώσει εἰς αὐτὸν νὰ φάγῃ ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου τοῦ Θεοῦ.

⁸ Καὶ πρὸς τὸν ἄγγελον τῆς ἐκκλησίας τῶν Σμυρναίων γράψον· ταῦτα λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὅστις ἔγεινε νεκρὸς καὶ ἐζησεν· ⁹ ἐξεύρω τὰ ἔργα σου καὶ τὴν θλιψίν καὶ τὴν πτωχείαν· εἶσαι ὅμως πλούσιος· καὶ τὴν βλασφημίαν τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς ὅτι εἶναι Ἰουδαῖοι· καὶ δὲν εἶναι, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ Σατανᾶ· ¹⁰ μὴ φοβοῦ μηδὲν ἐκ τῶν ὅσα μέλλεις νὰ πάθῃς· ἰδοὺ ὁ διάβολος μέλλει νὰ βάλῃ [τινάς] ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν διὰ νὰ δοκιμασθῆτε, καὶ θέλετε ἔχει θλιψίν δέκα ἡμερῶν· γίνου πιστὸς μέχρι θανάτου, καὶ θέλω σοι δώσει τὸν στέφανον τῆς ζωῆς· ¹¹ Ὅστις ἔχει ὠτίον ἃς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Πνεῦμα πρὸς τὰς ἐκκλησίας. Ὁ νικῶν δὲν θέλει ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου.

¹² Καὶ πρὸς τὸν ἄγγελον τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον·

λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεϊάν· ¹³ οἶδα τὰ ἔργα σου· καὶ ποῦ κατοικεῖς· ὅπου ὁ θρόνος τοῦ Σατανᾶ· καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἡρνήσω τὴν πίστιν μου καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστός, ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου ὁ Σατανᾶς κατοικεῖ. ¹⁴ ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδασχὴν Βαλαάμ, ὃς ἐδίδασκε τὸν Βαλὰκ βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ φαγεῖν εἰδωλόθута καὶ πορνεῦσαι. ¹⁵ οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδασχὴν τῶν Νικολαϊτῶν ὁμοίως. ¹⁶ μετανόησον οὖν· εἰ δὲ μὴ, ἔρχομαί σοι ταχύ καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. ¹⁷ Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.

¹⁸ Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας γράψων· τάδε λέγει ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ. ¹⁹ οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν ὑπομονὴν σου, καὶ τὰ ἔργα σου τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων. ²⁰ ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἀφεῖς τὴν γυναῖκα Ἰεζάβελ, ἣ λέγει ἑαυτὴν προφῆτιν, καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμούς δούλους πορνεῦσαι καὶ φαγεῖν εἰδωλόθута. ²¹ καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανόησῃ, καὶ οὐ θέλει μετα-

ταῦτα λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεϊάν· ¹³ ἐξεύρω τὰ ἔργα σου, καὶ ποῦ κατοικεῖς· ὅπου [εἶναι] ὁ θρόνος τοῦ Σατανᾶ· καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ δὲν ἡρνήθης τὴν πίστιν μου καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς [ὑπῆρχεν] Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστός, ὅστις ἐφονεύθη παρ' ὑμῖν, ὅπου κατοικεῖ ὁ Σατανᾶς. ¹⁴ ἔχω ὅμως κατὰ σου ὀλίγα, διότι ἔχεις ἐκεῖ [τινάς] κρατοῦντας τὴν διδασχὴν τοῦ Βαλαάμ, ὅστις ἐδίδασκε τὸν Βαλὰκ νὰ βάλῃ σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὥστε νὰ φάγωσιν εἰδωλόθута καὶ νὰ πορνεύωσιν. ¹⁵ οὕτως ἔχεις καὶ σὺ [τινάς] κρατοῦντας τὴν διδασχὴν τῶν Νικολαϊτῶν τὸ ὅποῖον μισῶ. ¹⁶ μετανόησον· εἰ δὲ μὴ, ἔρχομαι πρὸς σε ταχέως καὶ θέλω πολεμήσει πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὴν ῥομφαίαν τοῦ στόματός μου. ¹⁷ Ὅστις ἔχει ὠτίον ἅς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Πνεῦμα πρὸς τὰς ἐκκλησίας. Εἰς τὸν νικῶντα θέλω δώσει εἰς αὐτὸν νὰ φάγῃ ἀπὸ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ θέλω δώσει εἰς αὐτὸν ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα νέον γεγραμμένον, τὸ ὅποῖον οὐδεὶς γνωρίζει εἰμὴ ὁ λαμβάνων.

¹⁸ Καὶ πρὸς τὸν ἄγγελον τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας γράψων· ταῦτα λέγει ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ [εἶναι] ὅμοιοι μετὰ χαλκολίβανον. ¹⁹ ἐξεύρω τὰ ἔργα σου καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπομονὴν σου, καὶ τὰ ἔργα σου καὶ τὰ ἔσχατα [ὅτι εἶναι] πλείονα τῶν πρώτων. ²⁰ ἔχω ὅμως κατὰ σου ὀλίγα, διότι ἀφίνεις τὴν γυναῖκα Ἰεζάβελ, ἣτις λέγει ἑαυτὴν προφῆτιν, νὰ διδάσκῃ καὶ νὰ πλανᾷ τοὺς δούλους μου εἰς τὸ νὰ πορνεύωσι καὶ νὰ τρώωσιν εἰδωλόθута. ²¹ καὶ ἔδωκα εἰς αὐτὴν καιρὸν νὰ μετανόησῃ ἐκ

νόησαι ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς.
²² ἰδοὺ βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην
καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς
εἰς θλίψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ μετα-
νοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς,
²³ καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ
ἐν θανάτῳ, καὶ γινώσκονται πᾶσαι
αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ
ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας, καὶ
δώσω ὑμῖν ἐκάστω κατὰ τὰ
ἔργα ὑμῶν. ²⁴ ὑμῖν δὲ λέγω
τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατεί-
ροις, ὅσοι οὐκ ἔχουσι τὴν
διδαχὴν ταύτην, οἵτινες οὐκ
ἐγνώσαν τὰ βαθέα τοῦ Σατανᾶ,
ὡς λέγουσιν· οὐ βάλλω ἐφ' ὑμᾶς
ἄλλο βάρος· ²⁵ πλὴν ὁ ἔχετε
κρατήσατε ἄχρις οὗ ἂν ἦξω.
²⁶ Καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι
τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ
ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, ²⁷ καὶ
ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ,
ὡς τὰ σκευὴ τὰ κεραμικὰ
συντρίβεται, ὡς καὶ γὰρ εἴληφα
παρὰ τοῦ Πατρὸς μου, ²⁸ καὶ
δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν
πρωϊνόν. ²⁹ Ὁ ἔχων οὖς ἀκούσάτω
τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλη-
σίαις.

3 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρ-
δεσιν ἐκκλησίας γράψον· τάδε
λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ πνεύ-
ματα τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ
ἀστέρας· οἶδά σου τὰ ἔργα,
ὅτι ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῆς, καὶ
νεκρὸς εἶ. ² γίνου γρηγορῶν,
καὶ στήρισον τὰ λοιπὰ ἃ ἔμελλ-
ον ἀποθανεῖν· οὐ γὰρ εὗρηκά
σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώ-
πιον τοῦ Θεοῦ μου. ³ μνημόνευε
οὖν πῶς εἴληφας καὶ ἤκουσας,
καὶ τήρει καὶ μετανόησον. ἐὰν
οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ἦξω ἐπὶ
σέ ὡς κλέπτῃς, καὶ οὐ μὴ
γνώσῃ ποίαν ὥραν ἦξω ἐπὶ σέ.
⁴ ἀλλὰ ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα ἐν
Σάρδεσιν, ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ
ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιπατή-

τῆς πορνείας αὐτῆς, καὶ δὲν μετε-
νόησεν. ²² ἰδοὺ ἐγὼ βάλλω αὐτὴν
εἰς κλίνην καὶ τοὺς μοιχεύοντας
μετ' αὐτῆς εἰς θλίψιν μεγάλην, ἐὰν
δὲν μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων
αὐτῶν, ²³ καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς θέλω
ἀποκτείνει με θάνατον, καὶ θέλουσι
γνωρίσει πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι, ὅτι
ἐγὼ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ
καρδίας, καὶ θέλω σᾶς δώσει εἰς
ἐκαστον κατὰ τὰ ἔργα σας. ²⁴ Λέγω
δὲ πρὸς ἐσᾶς καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς
τοὺς ἐν Θυατείροις, ὅσοι δὲν ἔχουσι
τὴν διδαχὴν ταύτην, καὶ οἵτινες δὲν
ἐγνώρισαν τὰ βάθη τοῦ Σατανᾶ,
ὡς λέγουσι· δὲν θέλω βάλει ἐφ'
ὑμᾶς ἄλλο βάρος· ²⁵ πλὴν ἐκεῖνο
τὸ ὅποῖον ἔχετε κρατήσατε ἕως οὗ
ἔλθω. ²⁶ Καὶ ὅστις νικᾷ καὶ ὅστις
φυλάττει μέχρι τέλους τὰ ἔργα μου,
θέλω δώσει εἰς αὐτὸν ἐξουσίαν ἐπὶ
τῶν ἐθνῶν, ²⁷ καὶ θέλει ποιμάνει
αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, θέλουσι συν-
τριφθῇ ὡς τὰ σκευὴ τοῦ κεραμέως,
καθὼς καὶ ἐγὼ ἔλαβον παρὰ τοῦ
Πατρὸς μου, ²⁸ καὶ θέλω δώσει
εἰς αὐτὸν τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν.
²⁹ Ὅστις ἔχει ὥτιον ἅς ἀκούσῃ τί
λέγει τὸ Πνεῦμα πρὸς τὰς ἐκκλησίας.

3 Καὶ πρὸς τὸν ἄγγελον τῆς ἐν
Σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον· ταῦ-
τα λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ πνεύματα
τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας·
ἐξεύρω τὰ ἔργα σου, ὅτι τὸ ὄνομα
ἔχεις ὅτι ζῆς, καὶ εἶσαι νεκρὸς.
² γίνου ἄγρυπνος, καὶ στήριξον τὰ
λοιπὰ τὰ ὅποια μέλλουσι νὰ ἀπο-
θάνωσι· διότι δὲν εὗρηκα τὰ ἔργα
σου τέλεια ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
³ ἐνθυμοῦ λοιπὸν πῶς ἔλαβες καὶ
ἤκουσας, καὶ φύλαττε [αὐτὰ] καὶ
μετανόησον. ἐὰν λοιπὸν δὲν ἀγρυ-
πνήσῃς, θέλω ἐλθεῖ ἐπὶ σε ὡς
κλέπτῃς, καὶ δὲν θέλεις γνωρίσει
ποίαν ὥραν θέλω ἐλθεῖ ἐπὶ σέ.
⁴ ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα καὶ ἐν Σάρδεσι,
τὰ ὅποια δὲν ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐ-
τῶν, καὶ θέλουσι περιπατήσῃ μετ'

σονται μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί εἰσιν. ⁵ Ὁ νικῶν οὕτως περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ὁμολογήσω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. ⁶ Ὁ ἔχων οὓς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

⁷ Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν κλεῖν τοῦ Δαυεὶδ, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείσει, καὶ κλείων καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει. ⁸ οἶδά σου τὰ ἔργα· ἰδοὺ δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἀνεωγμένην, ἣν οὐδεὶς δύναται κλείσαι αὐτήν· ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον καὶ οὐκ ἡρνήσω τὸ ὄνομά μου. ⁹ ἰδοὺ δίδωμι ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ Σατανᾶ τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσίν, ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ἤξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γνώσιν ὅτι ἐγὼ ἡγάπησά σε. ¹⁰ ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, καὶ γὰρ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹ ἔρχομαι ταχύ· κράτει ὁ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου. ¹² Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στύλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἱερουσαλὴμ, ἣ καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν. ¹³ Ὁ ἔχων οὓς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

ἐμοῦ μὲ λευκά, διότι εἶναι ἄξιοι. ⁵ Ὁ νικῶν, οὗτος θέλει ἐνδυθῇ ἱμάτια λευκά, καὶ δὲν θέλω ἐξαλείψῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς, καὶ θέλω ὁμολογήσῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. ⁶ Ὅστις ἔχει ὥτιον ἅς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Πνεῦμα πρὸς τὰς ἐκκλησίας.

⁷ Καὶ πρὸς τὸν ἀγγελον τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον· ταῦτα λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὸ κλεῖδιον τοῦ Δαβὶδ, ὅστις ἀνοίγει καὶ οὐδεὶς κλείει, καὶ κλείει καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει. ⁸ ἐξεύρω τὰ ἔργα σου· ἰδοὺ ἔθεσα ἐνώπιόν σου θύραν ἀνεωγμένην, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ κλείσῃ αὐτήν· διότι ἔχεις μικρὰν δύναμιν, καὶ ἐφύλαξας τὸν λόγον μου καὶ δὲν ἡρνήθης τὸ ὄνομά μου. ⁹ ἰδοὺ θέλω κάμει τοὺς ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ Σατανᾶ οἵτινες λέγουσιν ἑαυτοὺς ὅτι εἶναι Ἰουδαῖοι, καὶ δὲν εἶναι, ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ θέλω κάμει αὐτοὺς νὰ ἔλθωσι καὶ νὰ προσκυνήσωσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ νὰ γνωρίσωσιν ὅτι ἐγὼ σὲ ἡγάπησα. ¹⁰ ἐπειδὴ ἐφύλαξας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, καὶ ἐγὼ θέλω σε φυλάξαι ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ ἧτις μέλλει νὰ ἔλθῃ ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹ ἰδοὺ ἔρχομαι ταχέως· κράτει ἑκεῖνο τὸ ὅποιον ἔχεις, διὰ νὰ μὴ λάβῃ μηδεὶς τὸν στέφανόν σου. ¹² Ὅστις νικᾷ, θέλω κάμει αὐτὸν στύλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ δὲν θέλει ἐξέλθῃ πλέον ἔξω, καὶ θέλω γράψῃ ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου, τῆς νέας Ἱερουσαλὴμ, ἧτις καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ νέον. ¹³ Ὅστις ἔχει ὥτιον ἅς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Πνεῦμα πρὸς τὰς ἐκκλησίας.

¹⁴ Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας γράψον· τὰδε λέγει ὁ Ἀμὴν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ. ¹⁵ οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός· ὀφελον ψυχρὸς ἢ ἢ ζεστός· ¹⁶ οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ζεστός οὔτε ψυχρὸς, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου. ¹⁷ ὅτι λέγεις ὅτι πλούσιός εἰμι καὶ πεπλούτηκα καὶ οὐδενὸς χρεῖαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ἔλεεινός καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός, ¹⁸ συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι παρ' ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρὸς ἵνα πλουτήσης, καὶ ἱμάτια λευκὰ ἵνα περιβάλῃ καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου, καὶ κολλούριον ἔγχεσον τοὺς ὀφθαλμούς σου ἵνα βλέπῃς. ¹⁹ ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω· ζήλευε οὖν καὶ μετανόησον. ²⁰ ἰδοὺ ἔστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. ²¹ Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς καὶ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ Πατρὸς μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. ²² Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

4 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἡνεωγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἦν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, λέγων· ἀνάβα ὧδε καὶ δεῖξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. ² καὶ εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον καθήμενος· ³ καὶ ὁ καθήμενος ἦτο ὁμοιος

¹⁴ Καὶ πρὸς τὸν ἄγγελον τῆς ἐκκλησίας τῶν Λαοδικέων γράψον· ταῦτα λέγει ὁ Ἀμὴν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ. ¹⁵ ἐξεύρω τὰ ἔργα σου, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶσαι οὔτε ζεστός· εἴθε νὰ ἦσο ψυχρὸς ἢ ζεστός· ¹⁶ οὕτως, ἐπειδὴ εἶσαι χλιαρὸς, καὶ οὔτε ψυχρὸς οὔτε ζεστός, μέλλω νὰ σε ἐξεμέσω ἐκ τοῦ στόματός μου. ¹⁷ διότι λέγεις ὅτι πλούσιος εἶμαι καὶ ἐπλούτησα καὶ δὲν ἔχω χρεῖαν οὐδενός, καὶ δὲν ἐξεύρεις ὅτι σὺ εἶσαι ὁ ταλαίπωρος καὶ ἔλεεινός καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός, ¹⁸ συμβουλεύω σε νὰ ἀγοράσῃς παρ' ἐμοῦ χρυσίον δεδοκιμασμένον ἐκ πυρὸς διὰ νὰ πλουτήσης, καὶ ἱμάτια λευκὰ διὰ νὰ ἐνδυθῇς καὶ νὰ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου, καὶ χρίσον τοὺς ὀφθαλμούς σου μὲ κολλούριον διὰ νὰ βλέπῃς. ¹⁹ ἐγὼ ὅσους ἀγαπῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω· γενοῦ λοιπὸν ζηλωτὴς καὶ μετανόησον. ²⁰ ἰδοὺ ἵσταμαι εἰς τὴν θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, θέλω εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὸν καὶ θέλω δειπνήσει μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. ²¹ ὅστις νικᾷ, θέλω δώσει εἰς αὐτὸν νὰ καθίσῃ μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, καθὼς καὶ ἐγὼ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ Πατρὸς μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. ²² Ὅστις ἔχει ὥτιον ἅς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Πνεῦμα πρὸς τὰς ἐκκλησίας.

4 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἡνεωγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη, τὴν ὁποίαν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, ἔλεγεν· ἀνάβα ἐδῶ καὶ θέλω σοι δεῖξει ὅσα πρέπει νὰ γείνωσι μετὰ ταῦτα. ² καὶ εὐθὺς ἦλθον εἰς πνευματικὴν [ἐκστασιν]· καὶ ἰδοὺ θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου ἦτο [τις] καθήμενος· ³ καὶ ὁ καθήμενος ἦτο ὁμοιος

ἦν ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ σαρδίῳ· καὶ ἱρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ὁμοία ὁράσει σμαραγδίνῳ. ⁴ καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἴκοσι τέσσαρες· καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους εἶδον τοὺς εἴκοσι τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους, περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. ⁵ καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἄστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταί· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καίόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου, αἱ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ. ⁶ καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου ὡς θάλασσα ὑαλίνῃ, ὁμοία κρυστάλλῳ· καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν. ⁷ καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῶον ἔχον τὸ πρόσωπον ὡς ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον ζῶον ὅμοιον ἀετῷ πετωμένῳ. ⁸ καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα, ἐν καθ' ἓν αὐτῶν ἔχον ἀνὰ πτέρυγας ἕξ, κυκλόθεν καὶ ἔσωθεν γέμουσιν ὀφθαλμῶν, καὶ ἀνάπυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς λέγοντες· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. ⁹ Καὶ ὅταν δώσουσι τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ¹⁰ πεσοῦνται οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνήσουσι τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ βαλοῦσι τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου λέγοντες· ¹¹ ἄξιός εἰ, ὁ Κύριος καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν, ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου ἦσαν καὶ ἐκτίσθησαν.

κατὰ τὴν θέαν μὲ λίθον ἰάσπιν καὶ σάρδινον· καὶ [ἦτο] ἱρις κύκλῳ τοῦ θρόνου ὁμοία κατὰ τὴν θέαν μὲ σμάραγδον. ⁴ καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου [ἦσαν] θρόνοι εἰκοσιτέσσαρες· καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους εἶδον καθημένους τοὺς εἰκοσιτέσσαρας πρεσβυτέρους, ἐνδεδυμένους ἱμάτια λευκά, καὶ εἶχον ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. ⁵ καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐξήρχοντο ἄστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ φωναί· καὶ [ἦσαν] ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καίόμεναι ἔμπροσθεν τοῦ θρόνου, αἵτινες εἶναι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ. ⁶ καὶ ἔμπροσθεν τοῦ θρόνου [ἦτο] θάλασσα ὑαλίνῃ, ὁμοία μὲ κρύσταλλον· καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν. ⁷ καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον [ἦτο] ὅμοιον μὲ λέοντα, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μὲ μοσχάριον, καὶ τὸ τρίτον ζῶον εἶχε τὸ πρόσωπον ὡς ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον ζῶον [ἦτο] ὅμοιον μὲ ἀετὸν πετώμενον. ⁸ καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα, εἶχον ἕκαστον χωριστὰ ἀνὰ ἕξ πτέρυγας κυκλόθεν καὶ ἔσωθεν [ἦσαν] γέμοντα ὀφθαλμῶν, καὶ δὲν παύουσιν ἡμέραν καὶ νύκτα λέγοντα· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. ⁹ Καὶ ὅταν προσφέρωσι τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν εἰς τὸν καθημένον ἐπὶ τοῦ θρόνου, εἰς τὸν ζῶντα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ¹⁰ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι θέλουσι πέσει ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ θέλουσι προσκυνήσει τὸν ζῶντα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ θέλουσι βάλει τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου λέγοντες· ¹¹ ἄξιός εἶσαι, Κύριε, νὰ λάβῃς τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν, διότι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου ὑπάρχουσι καὶ ἐκτίσθησαν.

5 Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὀπισθεν, κατεσφραγισμένον σφραγίσιν ἑπτὰ. ² καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ· τίς ἄξιός ἐστιν ἀνοίξαι τὸ βιβλίον καὶ λύσαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ; ³ καὶ οὐδείς ἐδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ οὔτε ἐπὶ τῆς γῆς οὔτε ὑποκάτω τῆς γῆς ἀνοίξαι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό. ⁴ καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολὺ, ὅτι οὐδείς ἄξιος εὐρέθη ἀνοίξαι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό. ⁵ καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι· μὴ κλαίε· ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δαυεὶδ, ἀνοίξαι τὸ βιβλίον καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγίδας αὐτοῦ.

⁶ Καὶ εἶδον ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζώων καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων Ἀρνίον ἑστηκὸς ὡς ἐσφαγμένον, ἔχον κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ, οἳ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ ἀπεσταλμένα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. ⁷ καὶ ἦλθε καὶ εἴληφεν ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. ⁸ καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου, ἔχοντες ἕκαστος κιθάραν καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἱ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων. ⁹ καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν λέγοντες· ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον καὶ ἀνοίξαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ, ὅτι ἐσφάγης καὶ ἡγόρασας τῷ Θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους, ¹⁰ καὶ ἐποίησας αὐτοὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ βασιλεύσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹ καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν

5 Καὶ εἶδον ἐν τῇ δεξιᾷ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὀπισθεν, κατεσφραγισμένον μὲ σφραγίδας ἑπτὰ. ² καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύττοντα μετὰ φωνῆς μεγάλης· τίς εἶναι ἄξιος νὰ ἀνοίξῃ τὸ βιβλίον καὶ νὰ λύσῃ τὰς σφραγίδας αὐτοῦ; ³ καὶ οὐδείς ἡδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς νὰ ἀνοίξῃ τὸ βιβλίον οὐδὲ νὰ βλέπῃ αὐτό. ⁴ καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολλά, ὅτι οὐδείς εὐρέθη ἄξιος νὰ ἀνοίξῃ καὶ νὰ ἀναγνώσῃ τὸ βιβλίον οὔτε νὰ βλέπῃ αὐτό. ⁵ καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων μοι λέγει· μὴ κλαίε· ἰδοὺ ὑπερίσχυσεν ὁ λέων ὅστις εἶναι ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα τοῦ Δαβὶδ, νὰ ἀνοίξῃ τὸ βιβλίον καὶ νὰ λύσῃ τὰς ἑπτὰ σφραγίδας αὐτοῦ.

⁶ Καὶ εἶδον (καὶ ἰδοὺ) ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων Ἀρνίον ἱστάμενον ὡς ἐσφαγμένον, ἔχον κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ, οἳτινες εἶναι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ τὰ ἀπεσταλμένα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. ⁷ καὶ ἦλθε καὶ ἔλαβε τὸ βιβλίον ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. ⁸ καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου, ἔχοντες ἕκαστος κιθάρας καὶ φιάλας χρυσᾶς πλήρεις θυμιαμάτων, αἵτινες εἶναι αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων. ⁹ καὶ ψάλλουσι νέαν ᾠδὴν λέγοντες· ἄξιος εἶσαι νὰ λάβῃς τὸ βιβλίον καὶ νὰ ἀνοίξῃς τὰς σφραγίδας αὐτοῦ, διότι ἐσφάγης καὶ ἡγόρασας ἡμᾶς εἰς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ αἵματός σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους, ¹⁰ καὶ ἔκαμες ἡμᾶς εἰς τὸν Θεὸν ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ θέλομεν βασιλεύσει ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹ καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν κυκλόθεν

κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων καὶ χιλιάδες χιλιάδων, ¹² λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ· ἄξιόν ἐστι τὸ Ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. ¹³ καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐστί, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, ἤκουσα λέγοντας· τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ Ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ¹⁴ καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα ἔλεγον· ἁμήν· καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν.

6 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὸ Ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν ἐπτά σφραγίδων· καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λέγοντος ὡς φωνὴ βροντῆς· ἔρχου. ² καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν ἔχων τόξον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλθε νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ.

³ Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν δευτέραν, ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζώου λέγοντος· ἔρχου. ⁴ καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πυρρός, καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ' αὐτὸν ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς γῆς καὶ ἵνα ἀλλήλους σφάξωσι, καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη.

⁵ Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν τρίτην, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος· ἔρχου. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν· χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες

τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἦτο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων καὶ χιλιάδες χιλιάδων, ¹² λέγοντες μετὰ φωνῆς μεγάλης· ἄξιον εἶναι τὸ Ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον νὰ λάβῃ τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. ¹³ καὶ πᾶν κτίσμα τὸ ὅποῖον εἶναι ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ὅσα εἶναι ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ἤκουσα ὅτι ἔλεγον· εἰς τὸν καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ εἰς τὸ Ἀρνίον [ἔστω] ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ¹⁴ καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα ἔλεγον· ἁμήν· καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν τὸν ζῶντα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

6 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὸ Ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λέγον ὡς φωνὴν βροντῆς· ἔρχου καὶ βλέπε. ² καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός· καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν εἶχε τόξον· καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸν στέφανος, καὶ ἐξῆλθε νικῶν καὶ διὰ νὰ νικήσῃ.

³ Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν δευτέραν σφραγίδα, ἤκουσα τὸ δεύτερον ζῶον λέγον· ἔρχου καὶ βλέπε. ⁴ καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος κόκκινος, καὶ εἰς τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτὸν ἐδόθη νὰ σηκώσῃ τὴν εἰρήνην ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ νὰ σφάξωσιν ἀλλήλους, καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸν μάχαιρα μεγάλη.

⁵ Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν τρίτην σφραγίδα, ἤκουσα τὸ τρίτον ζῶον λέγον· ἔρχου καὶ βλέπε. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν εἶχε ζυγαρίαν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν· [μία] χοῖνιξ σίτου δι' [ἓν] δηνάριον, καὶ τρεῖς χοίνικες

κριθῆς δηναρίον καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσης.

⁷ Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα φωνὴν τοῦ τετάρτου ζώου λέγοντος· ἔρχου.

⁸ καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ ὁ θάνατος, καὶ ὁ ᾄδης ἠκολουθεῖ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς, ἀποκτείνειν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς.

⁹ Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγίδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἣν εἶχον.

¹⁰ καὶ ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες· ἕως πότε, ὁ Δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀληθινός, οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἐκ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς;

¹¹ καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐκάστῳ στολὴ λευκή, καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα ἀναπαύσωνται ἔτι χρόνον μικρόν, ἕως πληρῶσιν καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ μέλλοντες ἀποκτενεσθαι ὡς καὶ αὐτοί.

¹² Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἕκτην, καὶ σεισμός μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος μέλας ἐγένετο ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη ὅλη ἐγένετο ὡς αἷμα,

¹³ καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, ὡς συκὴ βάλλει τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς, ὑπὸ ἀνέμου μεγάλου σειομένη, ¹⁴ καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ἐλισσόμενον, καὶ πᾶν ὕδρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν· ¹⁵ καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ χιλιάρχοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ καὶ πᾶς δοῦλος καὶ ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας

κριθῆς δι' [ἐν] δηνάριον καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ βλάβῃς.

⁷ Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα φωνὴν τοῦ τετάρτου ζώου λέγουσαν· ἔρχου καὶ βλέπε. ⁸ καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος ὠχρός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ ὠνομάζετο θάνατος, καὶ ὁ ᾄδης ἠκολούθει μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐδόθη εἰς αὐτοὺς ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς, νὰ θανατώσωσι μὲ ῥομφαίαν καὶ μὲ πείναν καὶ μὲ θάνατον καὶ μὲ τὰ θηρία τῆς γῆς.

⁹ Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγίδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν τὴν ὁποίαν εἶχον. ¹⁰ καὶ ἔκραξον μετὰ φωνῆς μεγάλης λέγοντες· ἕως πότε, ὦ Δέσποτα ἅγιε καὶ ἀληθινέ, δὲν κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἀπὸ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς; ¹¹ καὶ ἐδόθησαν εἰς ἕκαστον στολὴ λευκαί, καὶ ἐρρέθη πρὸς αὐτοὺς νὰ ἀναπαυθῶσιν ἔτι ὀλίγον καιρόν, ἕωσοῦ συμπληρωθῶσι καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ μέλλοντες νὰ φονευθῶσιν ὡς καὶ αὐτοί.

¹² Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἕκτην, καὶ ἰδοὺ ἔγινε σεισμός μέγας, καὶ ὁ ἥλιος ἔγινε μέλας ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη ἔγεινεν ὡς αἷμα, ¹³ καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, καθὼς ἡ συκὴ ῥίπτει τὰ ἄωρα σῦκα αὐτῆς, σειριμένη ὑπὸ μεγάλου ἀνέμου, ¹⁴ καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον τυλιγμένον, καὶ πᾶν ὕδρος καὶ νῆσος ἐκινήθησαν ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν· ¹⁵ καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ χιλιάρχοι καὶ οἱ δυνατοὶ καὶ πᾶς δοῦλος καὶ πᾶς ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὄρεων,

τῶν ὁρέων, ¹⁶ καὶ λέγουσι τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς πέτραις· πέσετε ἐφ' ἡμᾶς καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ Ἀρνίου, ¹⁷ ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ τίς δύναται σταθῆναι;

7 Καὶ μετὰ τοῦτο εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε ἐπὶ πᾶν δένδρον. ² καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαῖνον ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγίδα Θεοῦ ζῶντος, καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις, οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ³ λέγων· μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν μήτε τὴν θάλασσαν μήτε τὰ δένδρα, ἄχρισ οὐ σφραγίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. ⁴ Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων· ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραὴλ. ⁵ ἐκ φυλῆς Ἰουδα δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Γὰδ δώδεκα χιλιάδες, ⁶ ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Νεφθαλεὶμ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Μανασσὴ δώδεκα χιλιάδες, ⁷ ἐκ φυλῆς Συμεὼν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Λευὶ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἰσσάχαρ δώδεκα χιλιάδες, ⁸ ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἰωσήφ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι.

⁹ Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ

¹⁶ καὶ λέγουσι πρὸς τὰ ὄρη καὶ πρὸς τὰς πέτρας· πέσετε ἐφ' ἡμᾶς καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ Ἀρνίου, ¹⁷ διότι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ τίς δύναται νὰ σταθῇ;

7 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑσταμένους ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, διὰ νὰ μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε ἐπὶ πᾶν δένδρον. ² καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ὅτι ἀνέβη ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου ἔχων σφραγίδα τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, καὶ ἔκραξε μετὰ φωνῆς μεγάλης πρὸς τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐδόθη νὰ βλάψωσι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ³ λέγων· μὴ βλάψητε τὴν γῆν μήτε τὴν θάλασσαν μήτε τὰ δένδρα, ἕως οὗ σφραγίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. ⁴ Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων· ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες [ἦσαν] ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. ⁵ ἐκ φυλῆς Ἰουδα δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Γὰδ δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ⁶ ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Νεφθαλεὶμ δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Μανασσὴ δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ⁷ ἐκ φυλῆς Συμεὼν δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Λευὶ δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ἰσσάχαρ δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ⁸ ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ἰωσήφ δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι.

⁹ Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ

ὄχλος πολὺς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἐδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἐστῶτες ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου, περιβεβλημένους στολὰς λευκάς, καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. ¹⁰ καὶ κρᾶζουσι φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες· ἡ σωτηρία τῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ Ἀρνίῳ. ¹¹ καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι εἰστήκεισαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ ¹² λέγοντες· ἀμήν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν. ¹³ Καὶ ἀπεκρίθη εἰς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγων μοι· οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκάς τίνες εἰσὶ καὶ πόθεν ἦλθον; ¹⁴ καὶ εἶρηκα αὐτῷ· κύριέ μου, σὺ οἶδας. καὶ εἶπέ μοι· οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν αὐτάς ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἀρνίου. ¹⁵ διὰ τοῦτο εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ. καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. ¹⁶ οὐ πεινάσουσιν ἔτι οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδὲ μὴ πέση ἐπ' αὐτούς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν καῦμα, ¹⁷ ὅτι τὸ Ἀρνίον τὸ ἀνά μέσον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτούς, καὶ ὀδηγήσει αὐτούς ἐπὶ ζώης πηγᾶς ὑδάτων, καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

8 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἐβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμίωριον.

ὄχλος πολὺς, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἀριθμῇσῃ, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ὅτινες ἴσταντο ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου, ἐνδεδυμένοι στολὰς λευκάς, [ἔχοντες] φοίνικας ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. ¹⁰ καὶ κρᾶζοντες μετὰ φωνῆς μεγάλης ἔλεγον· ἡ σωτηρία [εἶναι] τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τοῦ Ἀρνίου. ¹¹ καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι ἴσταντο κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἔπεσον κατὰ πρόσωπον ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ προσεκύνησαν τὸν Θεὸν ¹² λέγοντες· ἀμήν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς [ἀνήκει] εἰς τὸν Θεὸν ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν. ¹³ Καὶ ἀπεκρίθη εἰς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγων πρὸς ἐμέ· οὗτοι οἱ ἐνδεδυμένοι τὰς στολὰς τὰς λευκάς τίνες εἶναι καὶ πόθεν ἦλθον; ¹⁴ καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν· κύριε, σὺ ἐξεύρεις. καὶ εἶπε πρὸς ἐμέ· οὗτοι εἶναι οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν αὐτάς ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἀρνίου. ¹⁵ διὰ τοῦτο εἶναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ λατρεύουσιν αὐτὸν ἡμέραν καὶ νύκτα ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου θέλει κατασκηνώσει ἐπ' αὐτούς. ¹⁶ δὲν θέλουσι πεινάσει πλέον οὐδὲ θέλουσι διψῆσει πλέον, οὐδὲ θέλει πέσει ἐπ' αὐτούς ὁ ἥλιος οὐδὲ κανὲν καῦμα, ¹⁷ διότι τὸ Ἀρνίον τὸ ἀναμέσον τοῦ θρόνου θέλει ποιμάνει αὐτούς, καὶ ὀδηγήσει αὐτούς εἰς ζώσας πηγὰς ὑδάτων, καὶ θέλει ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

8 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἐβδόμην, ἐγένετο σιωπὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ἕως ἡμίσειαν ὥραν.

² Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐστήκασιν, καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. ³ καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ, ἵνα δώσει ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. ⁴ καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ⁵ καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τὸν λιβανωτὸν καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου κατ' ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν. καὶ ἐγένοντο βρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός.

⁶ Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἠτοίμασαν ἑαυτοὺς ἵνα σαλπίσωσι. ⁷ Καὶ ὁ πρῶτος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα ἐν αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη. ⁸ Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα, ⁹ καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων τῶν ἐν τῇ θαλάσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρη. ¹⁰ Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων. ¹¹ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ὁ Ἄφινθος· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἄφινθον, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν. ¹² Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλ-

² Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἵτινες ἴσταντο ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐδόθησαν εἰς αὐτοὺς ἑπτὰ σάλπιγγες. ³ καὶ ἦλθεν ἄλλος ἄγγελος καὶ ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου κρατῶν θυμιατήριον χρυσοῦν, καὶ ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν θυμιάματα πολλὰ, διὰ νὰ προσφέρῃ μετὰς προσευχὰς πάντων τῶν ἁγίων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. ⁴ καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων μετὰς προσευχὰς πάντων τῶν ἁγίων ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ⁵ καὶ ἔλαβεν ὁ ἄγγελος τὸ θυμιατήριον καὶ ἐγέμισεν αὐτὸ ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἔρριψεν εἰς τὴν γῆν. καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός.

⁶ Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἠτοίμασαν ἑαυτοὺς διὰ νὰ σαλπίσωσι. ⁷ Καὶ ὁ πρῶτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα μετὰ αἵμα, καὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χλωρὸς χόρτος κατεκάη. ⁸ Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ὡς ὄρος μέγα καιόμενον μετὰ πῦρ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης ἐγένετο αἷμα, ⁹ καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον τῶν ἐμψύχων κτισμάτων τῶν ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρη. ¹⁰ Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων. ¹¹ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται Ἄφινθος· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων ἄφινθος, καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, διότι ἐπικράνθησαν. ¹² Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ

πισε, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ τὸ τρίτον αὐτῆς μὴ φάνη ἡ ἡμέρα, καὶ ἡ νύξ ὁμοίως.

¹³ Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἐνὸς ἀετοῦ πετομένου ἐν μεσουρανήματι, λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ· οὐαί, οὐαί, οὐαί τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.

9 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισε· καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεῖς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου. ² καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης, καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἄηρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. ³ καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς· ⁴ καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς οὐδὲ πᾶν χλωρὸν οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. ⁵ καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσι μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παῖση ἄνθρωπον. ⁶ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον καὶ οὐ μὴ εὗρήσουσιν αὐτόν, καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν, καὶ φεύξεται ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν. ⁷ καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ὅμοιοι χρυσῷ, καὶ τὰ

ἐκτυπήθη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, διὰ νὰ σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ ἡ ἡμέρα νὰ χάσῃ τὸ τρίτον τοῦ φωτισμοῦ αὐτῆς, καὶ ἡ νύξ ὁμοίως.

¹³ Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἓνα ἄγγελον πετώμενον εἰς τὸ μεσουράνημα, ὅστις ἔλεγε μετὰ φωνῆς μεγάλης· οὐαί, οὐαί, οὐαί εἰς τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰς λοιπὰς φωνὰς τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων νὰ σαλπίσωσι.

9 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισε· καὶ εἶδον ὅτι ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ἄστηρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸν τὸ κλειδίον τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου. ² καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης, καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἄηρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. ³ καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη εἰς αὐτάς ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς· ⁴ καὶ ἐρρέθη πρὸς αὐτάς νὰ μὴ βλάψωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς μηδὲ κανὲν χλωρὸν μηδὲ κανὲν δένδρον, εἰμὴ τοὺς ἀνθρώπους μόνους οἵτινες δὲν ἔχουσι τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. ⁵ καὶ ἐδόθη εἰς αὐτάς νὰ μὴ θανατώσωσιν αὐτούς, ἀλλὰ νὰ βασανισθῶσι πέντε μῆνας· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν [ἦτο] ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν κτυπήσῃ ἄνθρωπον. ⁶ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις θέλουσι ζητήσῃ οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον καὶ δὲν θέλουσιν εὗρεῖ αὐτόν, καὶ θέλουσιν ἐπιθυμήσει νὰ ἀποθάνωσι, καὶ ὁ θάνατος θέλει φεύγει ἀπ' αὐτῶν. ⁷ καὶ αἱ μορφαὶ τῶν ἀκρίδων [ἦσαν] ὅμοιαι μὲ ἵππους ἡτοιμασμένους εἰς πόλεμον, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν [ἦσαν] ὡς στέφανοι ὅμοιοι μὲ χρυσόν, καὶ

πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων, ⁸ καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν, ⁹ καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἀρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον. ¹⁰ καὶ ἔχουσιν οὐράς ὁμοίας σκορπίοις καὶ κέντρα, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε. ¹¹ ἔχουσιν ἐπ' αὐτῶν βασιλέα τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου· ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ Ἀβαδδὼν, καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων. ¹² Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα.

¹³ Καὶ ὁ ἔκτος ἄγγελος ἐσάλπισε· καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ¹⁴ λέγοντος τῷ ἔκτῳ ἀγγέλῳ, ὁ ἔχων τὴν σάλπιγγα· λύσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ. ¹⁵ καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἔνιαυτόν, ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. ¹⁶ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ δύο μυριάδες μυριάδων· ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. ¹⁷ καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλὰι λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. ¹⁸ ἀπὸ τῶν τριῶν πληγῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν

τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων. ⁸ καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ἦσαν ὡς λεόντων, ⁹ καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν [ἦτο] ὡς φωνὴ ἀμαξῶν ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον. ¹⁰ καὶ εἶχον οὐράς ὁμοίας με σκορπίους καὶ ἦσαν κέντρα εἰς τὰς οὐράς αὐτῶν, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτῶν [ἦτο] νὰ βλάψωσι τοὺς ἀνθρώπους πέντε μῆνας. ¹¹ καὶ εἶχον ἐφ' ἑαυτῶν βασιλέα τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου, ὅστις Ἑβραϊστὶ ὀνομάζεται Ἀβαδδὼν, καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἔχει ὄνομα Ἀπολλύων. ¹² Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα.

¹³ Καὶ ὁ ἔκτος ἄγγελος ἐσάλπισε· καὶ ἤκουσα μίαν φωνὴν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ¹⁴ λέγουσαν πρὸς τὸν ἔκτον ἄγγελον, ὅστις εἶχε τὴν σάλπιγγα· λύσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους εἰς τὸν μέγαν ποταμὸν Εὐφράτην. ¹⁵ καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἔνιαυτόν, διὰ νὰ θανατώσωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. ¹⁶ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ [ἦτο] δύο μυριάδες μυριάδων· καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. ¹⁷ καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν, ὅτι εἶχον θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλὰι τῶν ἵππων [ἦσαν] ὡς κεφαλὰι λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐξήρχετο πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. ¹⁸ ὑπὸ τῶν τριῶν τούτων ἐθανατώθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ καὶ ἐκ τοῦ θείου τοῦ ἐξερχομένου ἐκ τῶν στομάτων

στομάτων αὐτῶν. ¹⁹ ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἰππῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστὶ καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν, ἔχουσαι κεφαλὰς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσι. ²⁰ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια καὶ τὰ εἰδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν δύναται οὔτε ἀκούειν οὔτε περιπατεῖν, ²¹ καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν φαρμακειῶν αὐτῶν οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

10 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην, καὶ ἡ ἱρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στύλοι πυρός, ² καὶ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλαρίδιον ἀνεωγμένον. καὶ ἔθηκε τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τῆς γῆς, ³ καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκάται. καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς. ⁴ Καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ, ἔμελλον γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ αὐτὰ γράψῃς. ⁵ Καὶ ὁ ἄγγελος, ὃν εἶδον ἐστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιάν εἰς τὸν οὐρανόν ⁶ καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὴν θάλασσαν καὶ

αὐτῶν. ¹⁹ διότι αἱ ἐξουσίαι αὐτῶν εἶναι ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, ἐπειδὴ αἱ οὐραὶ αὐτῶν [εἶναι] ὅμοιαι μὲ ὄφεις, ἔχουσαι κεφαλὰς, καὶ μὲ αὐτάς βλάπτουσι. ²⁰ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες δὲν ἐθανατώθησαν μὲ τὰς πληγὰς ταύτας, οὔτε μετενόησαν ἀπὸ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ὥστε νὰ μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια καὶ τὰ εἰδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χάλκινα καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, τὰ ὅποια οὔτε νὰ βλέπωσι δύνανται οὔτε νὰ ἀκούωσιν οὔτε νὰ περιπατῶσι, ²¹ καὶ δὲν μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν φαρμακειῶν αὐτῶν οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν κλοπῶν αὐτῶν.

10 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐνδεδυμένον νεφέλην, καὶ [ἦτο] ἱρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς [αὐτοῦ], καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στύλοι πυρός, ² καὶ εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλίον ἀνεωγμένον. καὶ ἔθεσε τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τὴν θάλασσαν, τὸν δὲ ἀριστερὸν ἐπὶ τὴν γῆν, ³ καὶ ἔκραξε μετὰ φωνῆς μεγάλης καθὼς βρυχᾶται ὁ λέων. καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς. ⁴ Καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς φωνάς ἑαυτῶν, ἔμελλον νὰ γράφω· καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν πρὸς ἐμέ· σφράγισον ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ γράψῃς ταῦτα. ⁵ Καὶ ὁ ἄγγελος, τὸν ὅποιον εἶδον ἱστάμενον ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐσήκωσε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν ⁶ καὶ ὤμοσεν εἰς τὸν ζῶντα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὅστις ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὴν θάλασσαν καὶ

καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος οὐκέτι ἔσται, ⁷ ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἐβδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ ἐτελέσθῃ τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισε τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας. ⁸ Καὶ ἡ φωνὴ ἦν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν λαλοῦσα μετ' ἐμοῦ καὶ λέγουσα· ὕπαγε λάβε τὸ βιβλαρίδιον τὸ ἠνεωγμένον ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἐστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. ⁹ καὶ ἀπῆλθα πρὸς τὸν ἄγγελον, λέγων αὐτῷ δοῦναί μοι τὸ βιβλαρίδιον. καὶ λέγει μοι· λάβε καὶ κατὰφαγε αὐτό, καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. ¹⁰ καὶ ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου καὶ κατέφαγον αὐτό, καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκὺ· καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. ¹¹ καὶ λέγουσί μοι· δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσι πολλοῖς.

11 Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, λέγων· ἔγειρε καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ. ² καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσι μῆνας τεσσαράκοντα δύο. ³ καὶ δώσω τοῖς δυσὶ μάρτυσιν μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐξήκοντα, περιβεβλημένοι σάκκους. ⁴ οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ αἱ δύο λυχναὶ αἱ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου τῆς γῆς ἐστῶσαι. ⁵ καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ τις θέλει αὐτοὺς ἀδικῆσαι, οὕτω δεῖ αὐτὸν ἀποκταν-

τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι καιρὸς δὲν θέλει εἶσθαι ἔτι, ⁷ ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἐβδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλλῃ νὰ σαλπίσῃ, τότε θέλει τελεσθῇ τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ, καθὼς ἐφανέρωσε πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ δούλους τοὺς προφήτας. ⁸ Καὶ ἡ φωνὴ τὴν ὁποίαν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν ἐλάλει μετ' ἐμοῦ καὶ ἔλεγεν· ὕπαγε λάβε τὸ βιβλαρίον τὸ ἀνεωγμένον ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἱσταμένου ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. ⁹ καὶ ὑπῆγα πρὸς τὸν ἄγγελον, λέγων πρὸς αὐτὸν δός μοι τὸ βιβλαρίον. καὶ λέγει πρὸς ἐμέ· λάβε καὶ κατὰφαγε αὐτό, καὶ θέλει πικράνει τὴν κοιλίαν σου, πλὴν ἐν τῷ στόματί σου θέλει εἶσθαι γλυκὺ ὡς μέλι. ¹⁰ καὶ ἔλαβον τὸ βιβλαρίον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου καὶ κατέφαγον αὐτό· καὶ [ἤτο] ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκὺ· καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. ¹¹ καὶ μοι· λέγει· πρέπει πάλιν νὰ προφητεῦσῃς περὶ λαῶν καὶ ἔθνων καὶ γλωσσῶν καὶ βασιλείων πολλῶν.

11 Καὶ μοι ἐδόθη κάλαμος ὅμοιος με ῥάβδον, καὶ ὁ ἄγγελος ἱστατο λέγων· σηκώθητι, καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ. ² τὴν αὐλὴν ὅμως τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἄφες ἔξω καὶ μὴ μετρήσῃς αὐτήν, διότι ἐδόθη εἰς τὰ ἔθνη, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν θέλουσι πατήσῃ τεσσαράκοντα δύο μῆνας. ³ καὶ θέλω δώσῃ εἰς τοὺς δύο μάρτυράς μου, νὰ προφητεύσωσι χιλίας διακοσίας ἐξήκοντα ἡμέρας, ἐνδεδυμένοι σάκκους. ⁴ οὗτοι εἶναι αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ αἱ δύο λυχναὶ αἱ ἱστάμεναι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τῆς γῆς. ⁵ καὶ ἐάν τις θέλῃ νὰ βλάψῃ αὐτούς, ἐξέρχεται πῦρ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ κατατρώγει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ ἐάν τις θέλῃ νὰ βλάψῃ αὐτούς, οὕτω πρέπει

θῆναι. ⁶ οὗτοι ἔχουσιν ἐξουσίαν κλείσαι τὸν οὐρανόν, ἵνα μὴ ὑετὸς βρέχῃ τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν, καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα καὶ πατάξαι τὴν γῆν ἐν πάσῃ πληγῇ, ὅσάκις ἐὰν θελήσωσι. ⁷ καὶ ὅταν τελέσωσι τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει μετ' αὐτῶν πόλεμον καὶ νικήσει αὐτούς καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς. ⁸ καὶ τὸ πτώμα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἣτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ἔπου καὶ ὁ Κύριος αὐτῶν ἐσταυρώθη. ⁹ καὶ βλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν τὸ πτώμα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἡμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς μνήμα. ¹⁰ καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαιροῦσιν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ εὐφρανθήσονται καὶ δῶρα πέμπουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹ καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰσῆλθεν εἰς αὐτούς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἐπέπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς. ¹² καὶ ἤκουσαν φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν αὐτοῖς· ἀνάβητε ὧδε. καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἐθεώρησαν αὐτούς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. ¹³ Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτὰ, καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ. ¹⁴ Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἔρχεται ταχύ.

αὐτὸς νὰ θανατωθῇ. ⁶ οὗτοι ἔχουσιν ἐξουσίαν νὰ κλείσωσι τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ μὴ βρέχῃ βροχὴ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς προφητείας αὐτῶν, καὶ ἔχουσιν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ὑδάτων νὰ μεταβάλλωσιν αὐτὰ εἰς αἷμα καὶ νὰ πατάξωσι τὴν γῆν μετὰ πᾶσαν πληγὴν, ὅσάκις ἐὰν θελήσωσι. ⁷ καὶ ὅταν τελειώσωσι τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου θέλει κάμει πόλεμον μετ' αὐτοὺς καὶ θέλει νικήσει αὐτούς καὶ θανατώσει αὐτούς. ⁸ καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν [θέλουσι κεῖσθαι] ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἣτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν ἐσταυρώθη. ⁹ καὶ οἱ [ἄνθρωποι] ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν θέλουσι βλέπειν τὰ πτώματα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἡμισυ, καὶ δὲν θέλουσιν ἀφήσει τὰ πτώματα αὐτῶν νὰ τεθῶσιν εἰς μνήματα. ¹⁰ καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς θέλουσι χαρῇ δι' αὐτούς, καὶ εὐφρανθῇ καὶ θέλουσι πέμψει δῶρα πρὸς ἀλλήλους, διότι οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹ καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ εἰσῆλθεν εἰς αὐτούς πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐστάθησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς. ¹² καὶ ἤκουσαν φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν πρὸς αὐτούς· ἀνάβητε ἐδῶ. καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ εἶδον αὐτούς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. ¹³ Καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἔγεινε σεισμὸς μέγας, καὶ ἔπεσε τὸ δέκατον τῆς πόλεως, καὶ ἐθανατώθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτὰ, καὶ οἱ λοιποὶ ἔγειναν ἔμφοβοι καὶ ἔδωκαν δόξαν εἰς τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ. ¹⁴ Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἔρχεται ταχέως.

¹⁵ Καὶ ὁ ἑβδομος ἄγγελος ἐσάλπισε· καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαι· ἐγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ¹⁶ καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι, οἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ κατήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ ¹⁷ λέγοντες· εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὅτι εἴληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην καὶ ἐβασίλευσας, ¹⁸ καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἤλθεν ἡ ὀργή σου, καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν κριθῆναι, καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις, καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν.

¹⁹ Καὶ ἠνοίχθη ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ ἐγένοντο ἄστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμός καὶ χάλαζα μεγάλη.

12 Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα, ² καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα κρᾶζει ὠδίνουσα καὶ βασανιζομένη τεκεῖν. ³ καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων πυρρὸς μέγας, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ἑπτὰ διαδήματα, ⁴ καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. καὶ ὁ δράκων ἑστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλού-

¹⁵ Καὶ ὁ ἑβδομος ἄγγελος ἐσάλπισε καὶ ἔγειναν φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαι· αἱ βασιλεῖαι τοῦ κόσμου ἔγειναν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ θέλει βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ¹⁶ καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι, οἱ κατήμενοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν ἔπεσαν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τὸν Θεόν ¹⁷ λέγοντες· εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε Θεὲ παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, διότι ἔλαβες τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην καὶ ἐβασίλευσας, ¹⁸ καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἤλθεν ἡ ὀργή σου, καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν διὰ νὰ κριθῶσι, καὶ νὰ δώσης τὸν μισθὸν εἰς τοὺς δούλους σου τοὺς προφῆτας καὶ εἰς τοὺς ἁγίους καὶ εἰς τοὺς φοβουμένους τὸ ὄνομά σου, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ νὰ διαφθείρῃς τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν.

¹⁹ Καὶ ἠνοίχθη ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐφάνη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ ἔγειναν ἄστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμός καὶ χάλαζα μεγάλη.

12 Καὶ σημεῖον μέγα ἐφάνη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ ἐνδεδυμένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα, ² καὶ ἔγκυος οὔσα ἔκραζε κοιλοπονοῦσα καὶ βασανιζομένη διὰ νὰ γεννήσῃ. ³ καὶ ἐφάνη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων μέγας κόκκινος ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ διαδήματα ἑπτὰ, ⁴ καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ ἔσυρε τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔρριπεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. καὶ ὁ δράκων ἑστάθη ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης νὰ γεννήσῃ, διὰ νὰ

σης τεκεῖν, ἵνα, ὅταν τέκη, τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγη. ⁵ καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρρενα, ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἡρπάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν θρόνον αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει ἐκεῖ τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐξήκοντα.

⁷ Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ τοῦ πολεμήσαι μετὰ τοῦ δράκοντος· καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, ⁸ καὶ οὐκ ἴσχυσαν, οὔτε τόπος εὐρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. ⁹ καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος Διάβολος καὶ ὁ Σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν. ¹⁰ καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαν· ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἐβλήθη ὁ κατήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός. ¹¹ καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ Ἀρνίου καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου. ¹² διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτοῖς· οὐαὶ εἰς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ὅτι κατέβη ὁ διάβολος εἰς ἐσᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, ἐπειδὴ γνωρίζει ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει.

¹³ Καὶ ὡς εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν γυναῖκα ἣτις ἔτεκε τὸν ἄρρενα. ¹⁴ καὶ ἐδόθησαν εἰς τὴν γυναῖκα δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου,

καταφάγη τὸ τέκνον αὐτῆς, ὅταν γεννήσῃ. ⁵ καὶ ἐγέννησε παιδίον ἄρρεν, τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ ποιμάνῃ πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ τὸ τέκνον αὐτῆς ἡρπάσθη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ. ⁶ καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ τρέφωσιν αὐτὴν ἐκεῖ ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐξήκοντα.

⁷ Καὶ ἔγινε πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπολέμησαν κατὰ τοῦ δράκοντος· καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, ⁸ καὶ δὲν ὑπερίσχυσαν, οὐδὲ εὐρέθη πλεον τόπος αὐτῶν ἐν τῷ οὐρανῷ. ⁹ καὶ ἐρρίφθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος Διάβολος καὶ ὁ Σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐρρίφθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐρρίφθησαν μετ' αὐτοῦ. ¹⁰ καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην λέγουσαν ἐν τῷ οὐρανῷ· τώρα ἔγινεν ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, διότι κατερρίφθη ὁ κατήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐτοὺς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἡμέραν καὶ νύκτα. ¹¹ καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ Ἀρνίου, καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ δὲν ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν μέχρι θανάτου. ¹² διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτοῖς· οὐαὶ εἰς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, διότι κατέβη ὁ διάβολος εἰς ἐσᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, ἐπειδὴ γνωρίζει ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει.

¹³ Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐρρίφθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν γυναῖκα ἣτις ἐγέννησε τὸν ἄρρενα. ¹⁴ καὶ ἐδόθησαν εἰς τὴν γυναῖκα δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου,

ἵνα πέτῃται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπου τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἡμῖσιν καιροῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄψεως. ¹⁵ καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμόν, ἵνα αὐτὴν ποταμοφόρητον ποιήσῃ. ¹⁶ καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικί, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καὶ κατέπιε τὸν ποταμόν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικί, καὶ ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ.

13 Καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτὰ, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὀνόματα βλασφημίας. ² καὶ τὸ θηρίον δ' εἶδον ἦν ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην. ³ καὶ μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον· καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἔθεραπεύθη, καὶ ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου, ⁴ καὶ προσεκύνησαν τῷ δράκοντι τῷ δεδωκότι τὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ λέγοντες· τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ; τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ; ⁵ καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίας· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία πόλεμον ποιῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα δύο. ⁶ καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸν Θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα

διὰ τὸ νὰ πετᾷ εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπου τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἡμῖσιν καιροῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄψεως. ¹⁵ καὶ ἔρριψεν ὁ ὄφις ὀπίσω τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ ὡς ποταμόν, διὰ τὸ νὰ κάμῃ νὰ σύρῃ αὐτὴν ὁ ποταμός. ¹⁶ καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τὴν γυναῖκα, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καὶ κατέπιε τὸν ποταμόν, τὸν ὅποιον ἔρριψεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων κατὰ τῆς γυναικὸς, καὶ ὑπῆγε νὰ κάμῃ πόλεμον μετὰ τοὺς λοιποὺς τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τοὺς φυλάττοντας τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ ἔχοντας τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

13 Καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· καὶ εἶδον θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς θαλάσσης, τὸ ὅποιον εἶχε κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὄνομα βλασφημίας. ² καὶ τὸ θηρίον τὸ ὅποιον εἶδον ἦτο ὅμοιον μετὰ πάρδαλιν, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος· καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην. ³ καὶ εἶδον μίαν τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς πεπληγωμένην θανατηφόρως· καὶ ἡ θανατηφόρος πληγὴ αὐτοῦ ἔθεραπεύθη, καὶ ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου, ⁴ καὶ προσεκύνησαν τὸν δράκοντα, ὅστις ἔδωκεν ἐξουσίαν εἰς τὸ θηρίον, καὶ προσεκύνησαν τὸ θηρίον λέγοντες· τίς ὅμοιος μετὰ τὸ θηρίον; τίς δύναται νὰ πολεμήσῃ μετ' αὐτό; ⁵ καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίας· καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸ ἐξουσία νὰ κάμῃ πόλεμον τεσσαράκοντα δύο μῆνας. ⁶ καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, νὰ βλασφημῇ τὸ

αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας. ⁷ καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων καὶ νικῆσαι αὐτούς, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ λαὸν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. ⁸ καὶ προσκυνήσουσιν αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρνίου τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ⁹ Εἴ τις ἔχει οὖς, ἀκουσάτω. ¹⁰ εἴ τις εἰς αἷμα λωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει. εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι. ¹¹ Ὡδὲ ἐστὶν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων.

¹¹ Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχε κέρατα δύο ὅμοια ἄρνιϊ, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων. ¹² καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ ποιεῖ τὴν γῆν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἵνα προσκυνήσωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἑθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. ¹³ καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. ¹⁴ καὶ πλανᾷ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθε αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ ὃς ἔχει τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρας καὶ ἔζησε. ¹⁵ καὶ ἐδόθη αὐτῷ δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου καὶ ποιήσῃ, ὅσοι ἐὰν μὴ προσκυνήσωσι τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα ἀποκτανθῶσι. ¹⁶ καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους,

ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῷ οὐρανῷ. ⁷ καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸ νὰ κάμῃ πόλεμον μὲ τοὺς ἁγίους, καὶ νὰ νικήσῃ αὐτούς, καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. ⁸ καὶ θέλουσι προσκυνήσῃ αὐτὸ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα δὲν ἐγράφθησαν ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρνίου τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ⁹ Ὅστις ἔχει ὠτίον, ἄς ἀκούσῃ. ¹⁰ Ὅστις φέρει εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει. Ὅστις φονεύσῃ μὲ μάχαιραν, πρέπει αὐτὸς νὰ φονευθῇ μὲ μάχαιραν. Ἐδὼ εἶναι ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων.

¹¹ Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχε κέρατα δύο ὅμοια μὲ ἄρνιου, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων. ¹² καὶ ἐνῆργει ὅλην τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ ἔκαμε τὴν γῆν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ νὰ προσκυνήσωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, τοῦ ὁποίου ἑθεραπεύθη ἡ θανατηφόρος πληγὴ. ¹³ καὶ ἔκαμε σημεῖα μεγάλα, ὥστε καὶ πῦρ ἔκαμε νὰ καταβαλῇ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. ¹⁴ καὶ ἐπλάνη τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν εἰς αὐτὸ νὰ κάμῃ ἐνώπιον τοῦ θηρίου, λέγον πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς νὰ κάμωσιν εἰκόνα εἰς τὸ θηρίον τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρας καὶ ἔζησε. ¹⁵ καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸ νὰ δώσῃ πνεῦμα εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ θηρίου, ὥστε καὶ νὰ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου καὶ νὰ κάμῃ, ὅσοι δὲν προσκυνήσωσι τὴν εἰκόνα τοῦ θηρίου, νὰ θανατωθῶσι. ¹⁶ καὶ ἔκαμε πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, νὰ λάβωσι

ἵνα δώσωιν αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς ἢ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν, ¹⁷ καὶ ἵνα μὴ τις δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ¹⁸ Ὡδε ἡ σοφία ἐστίν· ὁ ἔχων νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστίν· καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ χξς'.

14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ τὸ Ἄρνιον ἐστηκὸς ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. ² καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης· καὶ ἡ φωνὴ ἦν ἤκουσα, ὡς κιθαρῶδων κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν. ³ καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἡγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. ⁴ οὗτοι εἰσιν οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσιν. οὗτοι εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ Ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ. οὗτοι ἡγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ Ἀρνίῳ. ⁵ καὶ οὐχ εὗρέθη ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν· ἄμωμοι γάρ εἰσιν.

⁶ Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετόμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσαι ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν, ⁷ λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· φοβήθητε τὸν Θεὸν καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι

χάραγμα. ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς ἢ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν, ¹⁷ καὶ νὰ μὴ δύναται μηδεὶς νὰ ἀγοράσῃ ἢ νὰ πωλήσῃ, εἰμὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, ἢ τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ¹⁸ Ἐδὼ εἶναι ἡ σοφία· ὅστις ἔχει τὸν νοῦν ἄς λογαριάσῃ τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου διότι εἶναι ἀριθμὸς ἀνθρώπου· καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ [εἶναι] χξς'.

14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ Ἄρνιον ἱστάμενον ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. ² καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης· καὶ ἤκουσα φωνὴν κιθαρῶδων οὔτινες ἐκιθαρίζον μετὰς κιθάρας αὐτῶν. ³ καὶ ἔφαλλον ὡς ᾠδὴν νέαν ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ μάθῃ τὴν ᾠδὴν, εἰμὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἡγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. ⁴ οὗτοι εἶναι οἱ μὴ μολυνθέντες μετὰ γυναικας· διότι παρθένοι εἶναι. οὗτοι εἶναι οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ Ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ. οὗτοι ἡγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸ Ἀρνίον· ⁵ καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν δὲν εὗρέθη δόλος διότι εἶναι ἄμωμοι (ἐνώπιον τοῦ θρόνου Θεοῦ).

⁶ Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετόμενον εἰς τὸ μεσουράνημα, ὅστις εἶχεν εὐαγγέλιον αἰώνιον, διὰ νὰ κηρύξῃ εἰς τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ εἰς πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν, ⁷ καὶ ἔλεγε μετὰ φωνῆς μεγάλης· φοβήθητε τὸν Θεὸν καὶ δότε δόξαν εἰς αὐτόν, διότι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε

τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων. ⁸ καὶ ἄλλος δεύτερος ἄγγελος ἠκολούθησε λέγων· ἔπescen, ἔπescce Βαβυλῶν ἡ μεγάλη, ἡ ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικε πάντα ἔθνη. ⁹ Καὶ ἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκολούθησεν αὐτοῖς λέγων ἐν φωνῇ μεγάλη· εἴ τις προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ¹⁰ καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθῆσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου. ¹¹ καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας αἰώνων ἀναβαίνει, καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ¹² Ὡδὲ ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν, οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πίστιν Ἰησοῦ.

¹³ Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης· γράψον, μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπ' ἄρτι. ναί, λέγει τὸ Πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν.

¹⁴ Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκή, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην καθήμενος ὅμοιος υἱῷ ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ χειρὶ σπύτου δρέπανον δξύ. ¹⁵ Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων ἐν φωνῇ μεγάλη τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης· πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισον, ὅτι ἤλθεν

τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων. ⁸ καὶ ἄλλος ἄγγελος ἠκολούθησε λέγων· ἔπescen, ἔπescce Βαβυλῶν [ἡ πόλις] ἡ μεγάλη, διότι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς ἐπότισε πάντα τὰ ἔθνη. ⁹ Καὶ τρίτος ἄγγελος ἠκολούθησεν αὐτοὺς λέγων μετὰ φωνῆς μεγάλης· ὅστις προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ¹⁰ καὶ αὐτὸς θέλει πῖει ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ θέλει βασανισθῆ μετὰ πυρὸς καὶ θείον ἐνώπιον τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου. ¹¹ καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν ἀναβαίνει εἰς αἰῶνας αἰώνων, καὶ δὲν ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέραν καὶ νύκτα ὅσοι προσκυνοῦσι τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ ὅστις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ¹² Ἐδὼ εἶναι ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων, ἐδὼ οἱ φυλάττοντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πίστιν τοῦ Ἰησοῦ.

¹³ Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν πρὸς ἐμέ· γράψον, μακάριοι οἱ νεκροὶ οἵτινες ἀποθνήσκουσιν ἐν Κυρίῳ ἀπὸ τοῦ νῦν. ναί, λέγει τὸ Πνεῦμα, διὰ τὰ ἀναπαυθῶσιν ἀπὸ τῶν κόπων αὐτῶν, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθοῦσι μετ' αὐτούς.

¹⁴ Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκή, καὶ ἐπὶ τῆς νεφέλης ἐκάθητό [τις] ὅμοιος μετὰ υἱὸν ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον κοπτερόν. ¹⁵ Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων μετὰ μεγάλης φωνῆς πρὸς τὸν καθήμενον ἐπὶ τῆς νεφέλης· πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισον, διότι ἤλθεν εἰς σε ἡ ὥρα

ἡ ὥρα τοῦ θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. ¹⁶ καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ.

¹⁷ Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ.

¹⁸ Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός, καὶ ἐφώνησε κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ λέγων· πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς. ¹⁹ καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησε τὴν ἀμπελον τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τὴν μεγάλην. ²⁰ καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἕξω τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἕως τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

15 Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν, ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἐπὶ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ. ² καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην πυρί, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνης αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχοντας κιθάρας τοῦ Θεοῦ. ³ καὶ ᾄδουσι τὴν ψῆδὴν Μωυσέως τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ψῆδὴν τοῦ Ἀρνίου λέγοντες· μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ἔθνων. ⁴ τίς οὐ μὴ φοβηθῇ, Κύριε, καὶ δοξάσῃ τὸ ὄνομά

τοῦ νὰ θερίσης, ἐπειδὴ ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. ¹⁶ καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῆς νεφέλης ἔβαλε τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ.

¹⁷ Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον κοπτερόν.

¹⁸ Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός, καὶ ἐφώνησε μετὰ κραυγῆς μεγάλης πρὸς τὸν ἔχοντα τὸ δρέπανον τὸ κοπτερόν λέγων· πέμψον σου τὸ δρέπανόν σου τὸ κοπτερόν καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, διότι ὠρίμασαν τὰ σταφύλια αὐτῆς. ¹⁹ καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησε τὴν ἀμπελον τῆς γῆς, καὶ ἔρριψε [τὰ τρυγηθέντα] εἰς τὸν μέγαν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ. ²⁰ καὶ ἐπατήθη ὁ ληνὸς ἕξω τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τοῦ ληνοῦ ἕως τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων εἰς διάστημα χιλίων ἑξακοσίων σταδίων.

15 Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν, ἀγγέλους ἑπτὰ, οἵτινες εἶχον τὰς ἑπτὰ ἐσχάτας πληγὰς, διότι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ. ² καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην με πῦρ, καὶ ἐκείνους οἵτινες ἐνίκησαν κατὰ τοῦ θηρίου καὶ κατὰ τῆς εἰκόνης αὐτοῦ καὶ κατὰ τοῦ χαράγματος αὐτοῦ [καὶ] κατὰ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἵσταμένους ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχοντας κιθάρας τοῦ Θεοῦ. ³ καὶ ἔψαλλον τὴν ψῆδὴν Μωυσέως τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ψῆδὴν τοῦ Ἀρνίου λέγοντες· μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, Κύριε Θεὲ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, βασιλεῦ τῶν ἁγίων. ⁴ τίς δὲν θέλει σε φοβηθῇ, Κύριε, καὶ δοξάσει τὸ ὄνομά σου; διότι [εἶσαι] μόνος

σου; ὅτι μόνος ὅσιος, ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἤξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν.

⁵ Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἡνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ, ⁶ καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς ἐκ τοῦ ναοῦ, ἐνδεδυμένοι λίνον καθαρὸν λαμπρὸν καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς. ⁷ καὶ ἐν ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκε τοῖς ἑπτὰ ἄγγελοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς, γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ⁸ καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἄγγέλων.

16 Καὶ ἤκουσα μεγάλης φωνῆς ἐκ τοῦ ναοῦ λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἄγγελοις· ὑπάγετε καὶ ἐκχεάτε τὰς ἑπτὰ φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν. ² Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἔλκος κακὸν καὶ πονηρὸν ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ. ³ Καὶ ὁ δεῦτερος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσῃ. ⁴ Καὶ ὁ τρίτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ ἐγένετο αἷμα. ⁵ Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέγοντος· δίκαιος εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, ὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας· ⁶ ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν· ἄξιοί εἰσι. ⁷ Καὶ ἤκουσα τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος· ναί,

ὅσιος, διότι πάντα τὰ ἔθνη θέλουσιν ἔλθεῖ καὶ προσκυνήσει ἐνώπιόν σου, διότι αἱ κρίσεις σου ἐφανερώθησαν.

⁵ Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἡνοίχθη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ, ⁶ καὶ ἐξῆλθον ἐκ τοῦ ναοῦ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς, ἐνδεδυμένοι λινᾷ καθαρὰ καὶ λαμπρὰ καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς. ⁷ καὶ ἐν ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκεν εἰς τοὺς ἑπτὰ ἄγγέλους ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς, πλήρεις τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ⁸ καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς ἀπὸ καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν ναόν, ἕως οὗ τελειώσωσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἄγγέλων.

16 Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ ναοῦ λέγουσαν πρὸς τοὺς ἑπτὰ ἄγγέλους· ὑπάγετε καὶ ἐκχεάτε εἰς τὴν γῆν τὰς φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ. ² Καὶ ὑπῆγεν ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐγενεῖν ἔλκος κακὸν καὶ πονηρὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τὴν εἰκόνα αὐτοῦ. ³ Καὶ ὁ δεῦτερος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγενεῖν αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσῃ. ⁴ Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ ἐγενεῖν αἷμα. ⁵ Καὶ ἤκουσα τὸν ἄγγελον τῶν ὑδάτων λέγοντα· δίκαιος εἶσαι, Κύριε, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, καὶ ὁ ὅσιος, διότι ἐκρινας ταῦτα· ⁶ ἐπειδὴ αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα ἔδωκας εἰς αὐτοὺς νὰ πῶσι· διότι ἄξιοι εἶναι. ⁷ Καὶ ἤκουσα [ἄλλον ἐκ] τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντα· ναί,

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθινὰ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου. ⁸ Καὶ ὁ τέταρτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρὶ. ⁹ καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν. ¹⁰ Καὶ ὁ πέμπτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη, καὶ ἐμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου, ¹¹ καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἐλκῶν αὐτῶν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν. ¹² Καὶ ὁ ἕκτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν τὸν Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἐτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου. ¹³ Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα τρία ἀκάθαρτα ὡς βάρβαροι. ¹⁴ εἰσὶ γὰρ πνεύματα δαιμονίων ποιοῦντα σημεῖα, ἃ ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. ¹⁵ Ἰδοὺ ἔρχομαι ὡς κλέπτῃς· μακάριος ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ καὶ βλέπωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ. ¹⁶ καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ Ἀρμαγεδών. ¹⁷ Καὶ ὁ ἔβδομος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθε

Κύριε Θεὲ παντοκράτωρ, ἀληθινὰ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου. ⁸ Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸν νὰ καυματίσῃ τοὺς ἀνθρώπους μὲ πῦρ. ⁹ καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ δὲν μετενόησαν ὥστε νὰ δώσωσι δόξαν εἰς αὐτόν. ¹⁰ Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ πλήρης σκότους, καὶ ἐμασῶσιν τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου, ¹¹ καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ διὰ τοὺς πόνους αὐτῶν καὶ διὰ τὰ ἔλκη αὐτῶν, καὶ δὲν μετενόησαν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν. ¹² Καὶ ὁ ἕκτος [ἄγγελος] ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν τὸν Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, διὰ νὰ ἐτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. ¹³ Καὶ εἶδον τρία ἀκάθαρτα πνεύματα ὅμοια μὲ βατράχους [ἐξερχόμενα] ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου. ¹⁴ διότι εἶναι πνεύματα δαιμόνων ἐκτελοῦντα σημεῖα, τὰ ὅποια ἐκπορεύονται πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, διὰ νὰ συνάξωσιν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. ¹⁵ Ἰδοὺ ἔρχομαι ὡς κλέπτῃς· μακάριος ὅστις ἀγρυπνεῖ καὶ φυλάττει τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, διὰ νὰ μὴ περιπατῇ γυμνὸς καὶ βλέπωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ. ¹⁶ καὶ συνήθροισεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ Ἀρμαγεδών. ¹⁷ Καὶ ὁ ἔβδομος [ἄγγελος] ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθε φωνὴ μεγάλη

φωνή μεγάλη ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου λέγουσα· γέγονε. ¹⁸ καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταί, καὶ σεισμός ἐγένετο μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ' οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικούτος σεισμός οὕτω μέγας. ¹⁹ καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσαν. καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. ²⁰ καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη οὐχ εὐρέθησαν. ²¹ καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν Θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης, ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς σφόδρα.

17 Καὶ ἦλθεν εἰς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ λέγων· δεῦρο δείξω σοι τὸ κρῖμα τῆς πόρνῆς τῆς μεγάλης τῆς καθημένης ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν, ² μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς. ³ καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι. καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον, γέμον ὀνόματα βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα. ⁴ καὶ ἡ γυνὴ ἦν περιβεβλημένη πορφύρουν καὶ κόκκινον καὶ κεχρυσωμένη χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα ποτήριον χρυσοῦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς γέμον βδελυγμάτων καὶ τὰ ἀκάθαρτα τῆς πορνείας αὐτῆς, ⁵ καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον· μυστήριον, Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς. ⁶ καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ

ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου λέγουσα· ἐτελέσθη. ¹⁸ καὶ ἔγειναν φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαί, καὶ ἔγεινε σεισμός μέγας, ὅποιος δὲν ἔγεινεν ἀφοῦ οἱ ἄνθρωποι ὑπῆρξαν ἐπὶ τῆς γῆς, τόσον πολλὰ μέγας σεισμός. ¹⁹ καὶ διηρέθη ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσον. καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἦλθεν εἰς ἐνθύμησιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν δώση εἰς αὐτὴν τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. ²⁰ καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ τὰ ὄρη δὲν εὐρέθησαν. ²¹ καὶ χάλαζα μεγάλη ἕως ἐνός ταλάντου κατέβαινεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν Θεὸν διὰ τὴν πληγὴν τῆς χαλάζης, διότι ἡ πληγὴ αὐτῆς ἦτο μεγάλη σφόδρα.

17 Καὶ ἦλθεν εἰς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ λέγων μοι· ἐλθὲ θέλω σοι δεῖξει τὴν κρίσιν τῆς πόρνῆς τῆς μεγάλης τῆς καθημένης ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν, ² μετὰ τῆς ὁποίας ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς. ³ καὶ με ἔφερεν ἐν πνεύματι εἰς ἔρημον. καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον, γέμον ὀνομάτων βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα. ⁴ καὶ ἡ γυνὴ ἦτο ἐνδεδυμένη πορφύραν καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη με χρυσὸν καὶ λίθους τιμίους καὶ μαργαρίτας, ἔχουσα ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς χρυσοῦν ποτήριον γέμον βδελυγμάτων καὶ ἀκαθαρσίας τῆς πορνείας αὐτῆς, ⁵ καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς [ἦτο] ὄνομα γεγραμμένον· μυστήριον, Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς. ⁶ καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ

ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ. καὶ ἐθαύμασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα μέγα. ⁷ Καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· διατί ἐθαύμασας; ἐγὼ ἐρῶ σοι τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτήν, τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα. ⁸ Τὸ θηρίον ὃ εἶδες ἦν καὶ οὐκ ἔστι, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγειν· καὶ θανατώνονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, βλέπόντων τὸ θηρίον ὅτι ἦν καὶ οὐκ ἔστι καὶ παρέσται. ⁹ Ὡδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. αἱ ἑπτὰ κεφαλὰ ὄρη ἑπτὰ εἰσιν, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν. ¹⁰ καὶ βασιλεῖς ἑπτὰ εἰσιν· οἱ πέντε ἔπεσαν, ὁ εἷς ἐστίν, ὁ ἄλλος οὐπω ἦλθε, καὶ ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μέναι. ¹¹ καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν καὶ οὐκ ἔστι, καὶ αὐτὸς ὄγδοός ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτὰ ἐστίν, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει. ¹² καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ εἶδες δέκα βασιλεῖς εἰσιν, οἵτινες βασιλείαν οὐπω ἔλαβον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσι μετὰ τοῦ θηρίου. ¹³ οὗτοι μίαν γνώμην ἔχουσι, καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ διδόασιν. ¹⁴ οὗτοι μετὰ τοῦ Ἀρνίου πολεμήσουσι, καὶ τὸ Ἀρνίον νικήσει αὐτούς, ὅτι Κύριος κυρίων ἐστὶ καὶ Βασιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί.

¹⁵ Καὶ λέγει μοι· τὰ ὕδατα αὐτοῦ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶ καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι. ¹⁶ καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ εἶδες καὶ τὸ θηρίον,

αἵματος τῶν ἁγίων καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰησοῦ. καὶ ἰδὼν αὐτὴν ἐθαύμασα θαυμασμόν μέγαν. ⁷ Καὶ μοι εἶπεν ὁ ἄγγελος· διὰ τί ἐθαύμασας; ἐγὼ θέλω σοι εἰπεῖ τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτήν, τὸ ὅποιον ἔχει τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα. ⁸ Τὸ θηρίον τὸ ὅποιον εἶδες ἦτο καὶ δὲν εἶναι, καὶ μέλλει νὰ ἀναβῇ ἐκ τῆς ἀβύσσου καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἀπώλειαν· καὶ θέλουσι θαυμάσει οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα δὲν εἶναι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, βλέποντες τὸ θηρίον τὸ ὅποιον ἦτο καὶ δὲν εἶναι ἄν καὶ ἦναι. ⁹ Ἐδὼ [εἶναι] ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. αἱ ἑπτὰ κεφαλὰ εἶναι ἑπτὰ ὄρη, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν. ¹⁰ καὶ εἶναι ἑπτὰ βασιλεῖς· οἱ πέντε ἔπεσαν, καὶ ὁ εἷς εἶναι, ὁ ἄλλος δὲν ἦλθεν ἔτι, καὶ ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον πρέπει νὰ μείνῃ. ¹¹ καὶ τὸ θηρίον τὸ ὅποιον ἦτο καὶ δὲν εἶναι, εἶναι καὶ αὐτὸς ὁ ὄγδοος, καὶ εἶναι ἐκ τῶν ἑπτὰ, καὶ ὑπάγει εἰς ἀπώλειαν. ¹² καὶ τὰ δέκα κέρατα τὰ ὁποῖα εἶδες εἶναι δέκα βασιλεῖς, οἵτινες βασιλείαν δὲν ἔλαβον ἔτι, ἀλλὰ μίαν ὥραν λαμβάνουσιν ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μετὰ τοῦ θηρίου. ¹³ οὗτοι ἔχουσι μίαν γνώμην, καὶ θέλουσι παραδώσει εἰς τὸ θηρίον τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῶν. ¹⁴ οὗτοι θέλουσι πολεμήσει μετὰ τὸ Ἀρνίον, καὶ τὸ Ἀρνίον θέλει νικήσει αὐτούς, διότι εἶναι Κύριος τῶν κυρίων καὶ Βασιλεὺς τῶν βασιλέων, καὶ ὅσοι [εἶναι] μετ' αὐτοῦ [εἶναι] κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί.

¹⁵ Καὶ μοι λέγει· τὰ ὕδατα τὰ ὁποῖα εἶδες, ὅπου ἡ πόρνη κάθηται, εἶναι λαοὶ καὶ ὄχλοι καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι. ¹⁶ καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ εἶδες ἐπὶ τὸ θηρίον,

οὗτοι μισήσουσι τὴν πόρνην, καὶ ἡρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυμνήν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν πυρί. ¹⁷ ὁ γὰρ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι τελεσθῶσιν οἱ λόγοι τοῦ Θεοῦ. ¹⁸ καὶ ἡ γυνὴ ἣν εἶδες ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἣ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

18 Μετὰ ταῦτα εἶδον ἄλλον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἑξουσίαν μεγάλην, καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ, ² καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ λέγων· ἔπεσεν, ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμονίων καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένον· ³ ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πέπωκαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρώτους αὐτῆς ἐπλούτησαν.

⁴ Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· ἐξέλθετε ἐξ αὐτῆς ὁ λαὸς μου, ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἵνα ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς μὴ λάβητε· ⁵ ὅτι ἐκολλήθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ Θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. ⁶ ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκε, καὶ διπλώσατε αὐτῇ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασε, κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν· ⁷ ὅσα ἐδόξασεν ἑαυτὴν καὶ ἐστρηνίασε, τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πένθος. ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει,

οὗτοι θέλουσι μισήσει τὴν πόρνην καὶ θέλουσι κάμει αὐτὴν ἡρημωμένην καὶ γυμνήν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς θέλουσι φάγει, καὶ αὐτὴν θέλουσι κατακαύσει ἐν πυρί. ¹⁷ διότι ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν νὰ κάμωσι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ νὰ γείνωσι τῆς αὐτῆς γνώμης καὶ νὰ δώσωσι τὴν βασιλείαν αὐτῶν εἰς τὸ θηρίον, ἕωσοῦ ἐκτελεσθῶσιν οἱ λόγοι τοῦ Θεοῦ. ¹⁸ καὶ ἡ γυνή, τὴν ὁποίαν εἶδες, εἶναι ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἣ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

18 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὅστις εἶχεν ἑξουσίαν μεγάλην, καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ, ² καὶ ἔκραξε (δυνατὰ) μετὰ φωνῆς μεγάλης λέγων· ἔπεσεν, ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἔγεινε κατοικητήριον δαιμόνων καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μισητοῦ· ³ διότι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς ἔπιον πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐπόρνευσαν μετ' αὐτῆς, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐπλούτησαν ἐκ τῆς ὑπερβολῆς τῆς ἐντροφίσεως αὐτῆς.

⁴ Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· ἐξέλθετε ἐξ αὐτῆς ὁ λαὸς μου, διὰ νὰ μὴ συγκοινωνήσητε εἰς τὰς ἁμαρτίας αὐτῆς, καὶ νὰ μὴ λάβητε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς· ⁵ διότι αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς ἐφθασαν ἕως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. ⁶ ἀπόδοτε εἰς αὐτὴν ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκεν εἰς ἑσᾶς, καὶ διπλασιάσατε εἰς αὐτὴν διπλάσια κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· μετὰ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ ὁποῖον ἐκέρασε, διπλάσιον κεράσατε εἰς αὐτήν· ⁷ ὅσον ἐδόξασεν ἑαυτὴν καὶ κατετρώφησε, τόσον βασανισμὸν καὶ πένθος δότε εἰς αὐτήν. διότι λέγει ἐν τῇ καρδίᾳ

ὅτι κάθημαι βασίλισσα καὶ χήρα
οὐκ εἶμι καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω,
⁸ διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἤξουσιν
αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ
πένθος καὶ λιμός, καὶ ἐν πυρὶ
κατακαυθήσεται· ὅτι ἰσχυρὸς Κύ-
ριος ὁ Θεὸς ὁ κρίνας αὐτήν. ⁹ καὶ
κλαύσονται αὐτήν καὶ κόφονται
ἐπ' αὐτῇ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οἱ
μετ' αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ
στρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσι τὸν
καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς,
¹⁰ ἀπὸ μακρόθεν ἐστηκότες διὰ τὸν
φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέ-
γοντες· οὐαὶ οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ
μεγάλῃ Βαβυλῶν, ἡ πόλις ἡ
ἰσχυρά, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ
κρίσις σου. ¹¹ Καὶ οἱ ἔμποροι
τῆς γῆς κλαίουσι καὶ πενθοῦσιν
ἐπ' αὐτῇ, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν
οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι, ¹² γόμον
χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθου
τιμίου καὶ μαργαρίτου καὶ βυσσί-
νον καὶ πορφύρας καὶ σθητικοῦ
καὶ κοκκίνου, καὶ πᾶν ξύλον
θύϊνον καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον
καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτά-
τον καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ
μαρμάρου, ¹³ καὶ κινάμωμον καὶ
ἄμωμον καὶ θυμιάματα καὶ μύρον
καὶ λίβανον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον
καὶ σεμίδαλιν καὶ σῖτον καὶ
κτήνη καὶ πρόβατα, καὶ ἵππων
καὶ ῥεδῶν καὶ σωμάτων, καὶ
ψυχὰς ἀνθρώπων. ¹⁴ καὶ ἡ
ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς
ψυχῆς σου ἀπώλετο ἀπὸ σοῦ,
καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ
λαμπρὰ ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ,
καὶ οὐκέτι οὐ μὴ αὐτὰ εὐρήσεις.
¹⁵ οἱ ἔμποροι τούτων, οἱ πλουτή-
σαντες ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν
στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ
βασανισμοῦ αὐτῆς κλαίοντες καὶ
πενθοῦντες, ¹⁶ λέγοντες· οὐαὶ
οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περι-
βεβλημένη βύσσινον καὶ πορφυ-
ροῦν καὶ κόκκινον καὶ κεχρυ-

αὐτῆς. κάθημαι βασίλισσα καὶ
χήρα δὲν εἶμαι καὶ πένθος δὲν
θέλω ἰδεῖ, ⁸ διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ
ἡμέρᾳ θέλουσιν ἔλθει αἱ πληγαὶ
αὐτῆς, θάνατος καὶ πένθος καὶ
πεῖνα, καὶ θέλει κατακαυθῇ ἐν
πυρὶ· διότι ἰσχυρὸς [εἶναι] Κύριος
ὁ Θεὸς ὁ κρίνων αὐτήν. ⁹ καὶ
θέλουσι κλαύσει αὐτήν καὶ πενθήσει
δι' αὐτήν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οἱ
πορνεύσαντες καὶ κατατρυφήσαντες
μετ' αὐτῆς, ὅταν βλέπωσι τὸν
καπνὸν τῆς πυρπολήσεως αὐτῆς,
¹⁰ ἀπὸ μακρόθεν ἰστάμενοι διὰ τὸν
φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγον-
τες· οὐαὶ οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ μεγάλη,
Βαβυλῶν, ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά, διότι
ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου.
¹¹ Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαίουσι
καὶ πενθοῦσι δι' αὐτήν, διότι οὐδεὶς
ἀγοράζει πλέον τὰς πραγματείας
αὐτῶν, ¹² πραγματείας χρυσοῦ καὶ
ἀργύρου καὶ λίθων τιμίων καὶ
μαργαριτῶν καὶ βύσσου καὶ πορ-
φύρας καὶ μετάξης καὶ κοκκίνου,
καὶ πᾶν ξύλον ἀρωματικὸν καὶ
πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον καὶ πᾶν
σκεῦος ἐκ ξύλου πολυτίμου καὶ
χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μαρμάρου,
¹³ καὶ κινάμωμον καὶ θυμιάματα
καὶ μύρον καὶ λίβανον καὶ οἶνον
καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν καὶ σῖτον
καὶ κτήνη καὶ πρόβατα, καὶ ἵππους
καὶ ἀμάξας καὶ ἀνδράποδα, καὶ ψυχὰς
ἀνθρώπων. ¹⁴ καὶ τὰ ὀπωρικά τῆς
ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ἔφυγον
ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ παχέα καὶ
τὰ λαμπρὰ ἔφυγον ἀπὸ σοῦ, καὶ
πλέον δὲν θέλεις εὐρεῖ αὐτά. ¹⁵ οἱ
ἔμποροι τούτων, οἱ πλουτήσαντες
ἀπ' αὐτῆς, θέλουσι σταθῇ ἀπὸ
μακρόθεν διὰ τὸν φόβον τοῦ
βασανισμοῦ αὐτῆς κλαίοντες καὶ
πενθοῦντες, ¹⁶ καὶ λέγοντες· οὐαὶ
οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ ἐνδε-
δυμένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν
καὶ κόκκινον καὶ κεχρυσωμένη
μὲ χρυσὸν καὶ λίθους τιμίους καὶ

σωμένη ἐν χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ¹⁷ ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἡρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος· καὶ πᾶς κυβερνήτης καὶ πᾶς ὁ ἐπὶ τόπον πλέων καὶ ναῦται καὶ ὄφροι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται, ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν, ¹⁸ καὶ ἔκραζον βλέποντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες· τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; ¹⁹ καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, λέγοντες· οὐαὶ οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες τὰ πλοῖα ἐν τῇ θαλάσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς· ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἡρημώθη. ²⁰ Εὐφραίνου ἐπ' αὐτῇ, οὐρανέ, καὶ οἱ ἄγιοι καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ Θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.

²¹ Καὶ ἦρεν εἰς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύλον μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν λέγων· οὕτως ὁρμήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὐρεθῇ ἔτι. ²² καὶ φωνὴ κιθαρωδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὐρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, ²³ καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φάνη ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη, ²⁴ καὶ ἐν αὐτῇ αἷμα προφητῶν καὶ ἁγίων εὐρέθη καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

19 Μετὰ ταῦτα ἤκουσα ὡς φωνὴν μεγάλην ὄχλου πολλοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ λεγόντων· ἄλλη-
λούϊα· ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,
² ὅτι ἀληθινὰ καὶ δίκαια αἱ

μαργαρίτας, ¹⁷ διότι ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἡρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος· καὶ πᾶς πλοίαρχος καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τὸ ἐπὶ τῶν πλοίων καὶ ναῦται καὶ ὅσοι ἐμπορεύονται διὰ τῆς θαλάσσης, ἐστάθησαν ἀπὸ μακρόθεν, ¹⁸ καὶ ἔκραζον βλέποντες τὸν καπνὸν τῆς πυρπολήσεως αὐτῆς, λέγοντες· ποῖα [πόλις] ἐστάθη ὁμοία μὲ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην; ¹⁹ καὶ ἔβαλον χῶμα ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, λέγοντες· οὐαὶ οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ ἐπλούτησαν ἐκ τῆς ἀφθονίας αὐτῆς πάντες οἱ ἔχοντες πλοῖα ἐν τῇ θαλάσῃ· διότι ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἡρημώθη. ²⁰ Εὐφραίνου ἐπ' αὐτήν, οὐρανέ, καὶ οἱ ἄγιοι ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται, διότι ἔκρινεν ὁ Θεὸς τὴν κρίσιν σας ἐναντίον αὐτῆς.

²¹ Καὶ ἐσήκωσεν εἰς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μολόπετραν μεγάλην, καὶ ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν λέγων· οὕτω μὲ ὁρμὴν θέλει ῥιφθῇ ἡ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ δὲν θέλει εὐρεθῇ πλέον. ²² καὶ φωνὴ κιθαρωδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν δὲν θέλει ἀκουσθῇ πλέον ἐν σοί, καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης δὲν θέλει εὐρεθῇ πλέον ἐν σοί, καὶ φωνὴ μύλου δὲν θέλει ἀκουσθῇ πλέον ἐν σοί, ²³ καὶ φῶς λύχνου δὲν θέλει φέγγει πλέον ἐν σοί, καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης δὲν θέλει ἀκουσθῇ πλέον ἐν σοί· διότι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς, διότι μὲ τὴν γοητείαν σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη, ²⁴ καὶ ἐν αὐτῇ εὐρέθη αἷμα προφητῶν καὶ ἁγίων καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

19 (Καὶ) μετὰ ταῦτα ἤκουσα ὡς φωνὴν μεγάλην ὄχλου πολλοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ λέγοντος· ἄλλη-
λούϊα· ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις (ἀνήκουσιν)
εἰς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, ² διότι

κρίσεις αὐτοῦ· ὅτι ἔκρινε τὴν πόρνην τὴν μεγάλην, ἣτις ἔφθειρε τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ χειρὸς αὐτῆς. ³ καὶ δευτέρου εἶρηκαν· ἀλληλούϊα· καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ⁴ καὶ ἔπεσαν οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ τῷ καθήμενῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ λέγοντες· ἀμήν, ἀλληλούϊα. ⁵ καὶ φωνὴ ἀπὸ τοῦ θρόνου ἐξῆλθε λέγουσα· αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτόν, οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι.

■ Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, λεγόντων· ἀλληλούϊα· ὅτι ἐβασίλευσε Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ. ⁷ χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιώμεθα καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ Ἀρνίου καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν. ⁸ καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάλῃται βύσσινον λαμπρὸν καθαρὸν· τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματα τῶν ἁγίων ἐστί.

⁹ Καὶ λέγει μοι· γράψον, μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ Ἀρνίου κεκλημένοι. καὶ λέγει μοι· οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ τοῦ Θεοῦ εἰσι. ¹⁰ Καὶ ἔπεσα ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ. καὶ λέγει μοι· ὄρα μὴ· σὺνδουλός σου εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ· τῷ Θεῷ προσκύνησον· ἡ γὰρ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ ἐστί τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.

¹¹ Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνεφγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτόν, καλού-

ἀληθινὰ καὶ δίκαια [εἶναι] αἱ κρίσεις αὐτοῦ· διότι ἔκρινε τὴν πόρνην τὴν μεγάλην, ἣτις ἔφθειρε τὴν γῆν μὲ τὴν πορνείαν αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ. ³ καὶ ἐκ δευτέρου εἶπον· ἀλληλούϊα· καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ⁴ καὶ ἔπεσον οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ προσεκύνησαν τὸν Θεὸν τὸν καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου λέγοντες· ἀμήν, ἀλληλούϊα. ⁵ καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θρόνου φωνὴ λέγουσα· αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτόν, καὶ οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι.

⁶ Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, λεγόντων· ἀλληλούϊα· διότι ἐβασίλευσε Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ. ⁷ ὡς χαίρωμεν καὶ ὡς ἀγαλλιώμεθα καὶ ὡς δώσωμεν τὴν δόξαν εἰς αὐτόν, διότι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ Ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν. ⁸ καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὴν νὰ ἐνδυθῇ βύσσινον καθαρὸν καὶ λαμπρὸν· διότι τὸ βύσσινον εἶναι τὰ δικαιώματα τῶν ἁγίων.

⁹ Καὶ λέγει πρὸς ἐμέ· γράψον, μακάριοι οἱ κεκλημένοι εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ Ἀρνίου. καὶ λέγει πρὸς ἐμέ· οὗτοι εἶναι οἱ ἀληθινοὶ λόγοι τοῦ Θεοῦ. ¹⁰ Καὶ ἔπεσον ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ διὰ νὰ προσκυνήσω αὐτόν. καὶ λέγει μοι· πρόσεχε μὴ [κάμης τοῦτο]· ἐγὼ εἰμι σὺνδουλός σου καὶ τῶν ἀδελφῶν σου οἵτινες ἔχουσι τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ· τὸν Θεὸν προσκύνησον· διότι ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.

¹¹ Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνεφγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτόν ἐκαλεῖτο

μενος πιστός και ἀληθινός, και ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει και πολεμεῖ·
¹² οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρός, και ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά, ἔχων ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός, ¹³ και περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι, και κέκληται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. ¹⁴ και τὰ στρατεύματα τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐφ' ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καθαρὸν. ¹⁵ και ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάσῃ τὰ ἔθνη· και αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· και αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. ¹⁶ και ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον και ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ ὄνομα γεγραμμένον, Βασιλεὺς βασιλέων και Κύριος κυρίων.

¹⁷ Καὶ εἶδον ἓνα ἄγγελον ἐστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ, και ἔκραξεν ἐν φωνῇ μεγάλῃ λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετομένοις ἐν μεσουρανήματι· δεῦτε συνάχθητε εἰς τὸ δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ, ¹⁸ ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων και σάρκας χιλιάρχων και σάρκας ἱππῶν και τῶν καθημένων ἐπ' αὐτῶν, και σάρκας πάντων ἐλευθέρων τε και δούλων, και μικρῶν και μεγάλων. ¹⁹ Καὶ εἶδον τὸ θηρίον και τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς και τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι τὸν πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου και μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. ²⁰ και ἐπιάσθη τὸ θηρίον και ὁ μετ' αὐτοῦ ψευδοπροφήτης ὃ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου και τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν

πιστός και ἀληθινός, και κρίνει και πολεμεῖ ἐν δικαιοσύνῃ. ¹² οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ [ἦσαν] ὡς φλόξ πυρός, και ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ διαδήματα πολλά, και εἶχεν ὄνομα γεγραμμένον, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς γνωρίζει εἰμὴ αὐτός, ¹³ και [ἦτο] ἐνδεδυμένος ἱμάτιον βεβαμμένον με αἷμα, και καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. ¹⁴ και τὰ στρατεύματα τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθουν αὐτὸν ἐφ' ἵππων λευκῶν, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν και καθαρὸν. ¹⁵ και ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐξέρχεται ῥομφαία κοπτερά, διὰ νὰ κτυπᾷ με αὐτὴν τὰ ἔθνη· και αὐτὸς θέλει ποιμάνει αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· και αὐτὸς πατεῖ τὸν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. ¹⁶ και ἐπὶ τὸ ἱμάτιον και ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ ἔχει γεγραμμένον τὸ ὄνομα, Βασιλεὺς βασιλέων και Κύριος κυρίων.

¹⁷ Καὶ εἶδον ἓνα ἄγγελον ἱστάμενον ἐν τῷ ἡλίῳ, και ἔκραξε μετὰ φωνῆς μεγάλης λέγων πρὸς πάντα τὰ ὄρνεα τὰ πετώμενα εἰς τὸ μεσουράνημα· ἔλθετε και συναγεσθε εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ μεγάλου Θεοῦ, ¹⁸ διὰ νὰ φάγητε σάρκας βασιλέων και σάρκας χιλιάρχων και σάρκας ἱππῶν και τῶν καθημένων ἐπ' αὐτῶν, και σάρκας πάντων ἐλευθέρων και δούλων, και μικρῶν και μεγάλων. ¹⁹ Καὶ εἶδον τὸ θηρίον και τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς και τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα διὰ νὰ κάμωσι πόλεμον μετὰ τὸν καθημένον ἐπὶ τοῦ ἵππου και μετὰ τὸ στράτευμα αὐτοῦ. ²⁰ και ἐπιάσθη τὸ θηρίον, και μετὰ τούτου ὁ ψευδοπροφήτης ὃστις ἔκαμε τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, μετὰ τὰ ὁποῖα ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου και τοὺς προσκυνοῦντας τὴν εἰκόνα αὐτοῦ· ζῶντες ἐρρίφθησαν οἱ δύο

λίμνην τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην ἐν θεῷ. ²¹ καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ ἐξελθούσῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

20 Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν κλεῖν τῆς ἀβύσσου καὶ ἄλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. ² καὶ ἐκράτησε τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον, ὃς ἐστὶ Διάβολος καὶ ὁ Σατανᾶς, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν χίλια ἔτη, ³ καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἐκλείσεν καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλανήσῃ ἔτι τὰ ἔθνη, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη· μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον. ⁴ Καὶ εἶδον θρόνους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τὸ θηρίον οὔτε τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ χίλια ἔτη. ⁵ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἔζησαν ἕως τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. ⁶ μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνατος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσι μετ' αὐτοῦ χίλια ἔτη. ⁷ Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ Σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, ⁸ καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γῶγ καὶ τὸν Μαγῶγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν

εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην μετ' αὐτοῦ. ²¹ καὶ οἱ λοιποὶ ἐφονεύθησαν μετ' αὐτὸν ῥομφαίαν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τὴν ἐξερχομένην ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

20 Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὅστις εἶχε τὸ κλεῖδιον τῆς ἀβύσσου καὶ ἄλυσιν μεγάλην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ² καὶ ἐπίασε τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον, ὅστις εἶναι Διάβολος καὶ Σατανᾶς, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν χίλια ἔτη, ³ καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἐκλείσεν αὐτὸν καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, διὰ νὰ μὴ πλανήσῃ τὰ ἔθνη πλέον, ἕως οὗ πληρωθῶσι τὰ χίλια ἔτη· καὶ μετὰ ταῦτα πρέπει νὰ λυθῇ ὀλίγον καιρὸν. ⁴ Καὶ εἶδον θρόνους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτῶν, καὶ κρίσις ἐδόθη εἰς αὐτοὺς καὶ [εἶδον] τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ οἵτινες δὲν προσεκύνησαν τὸ θηρίον οὔτε τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ δὲν ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ τὰ χίλια ἔτη. ⁵ οἱ δὲ λοιποὶ τῶν νεκρῶν δὲν ἀνέζησαν ἕως οὗ πληρωθῶσι τὰ χίλια ἔτη. αὕτη [εἶναι] ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. ⁶ μακάριος καὶ ἅγιος ὅστις ἔχει μέρος εἰς τὴν πρώτην ἀνάστασιν· ἐπὶ τούτων ὁ θάνατος ὁ δεύτερος δὲν ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλὰ θέλουσιν εἶσθαι ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ θέλουσι βασιλεύσει μετ' αὐτοῦ χίλια ἔτη. ⁷ Καὶ ὅταν πληρωθῶσι τὰ χίλια ἔτη, θέλει λυθῇ ὁ Σατανᾶς ἐν τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, ⁸ καὶ θέλει ἐξέλθῃ διὰ νὰ πλανήσῃ τὰ ἔθνη τὰ εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, τὸν Γῶγ καὶ τὸν Μαγῶγ, διὰ νὰ συνάξῃ αὐτοὺς

πόλεμον, ὃν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. ⁹ καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλευσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτούς· ¹⁰ καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ θείου, ὅπου καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

¹¹ Καὶ εἶδον θρόνον μέγαν λευκὸν καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτοῦ, οὗ ἀπὸ προσώπου ἐφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ τόπος οὐχ εὐρέθη αὐτοῖς. ¹² καὶ εἶδον τοὺς νεκρούς, τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικρούς, ἐστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ βιβλία ἡνοιχθησαν· καὶ ἄλλο βιβλίον ἡνοιχθη, ὃ ἐστι τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. ¹³ καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς νεκρούς τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾄδης ἔδωκαν τοὺς νεκρούς τοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. ¹⁴ καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾄδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός· οὗτος ὁ θάνατος ὁ δεύτερός ἐστιν. ¹⁵ καὶ εἴ τις οὐχ εὐρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

21 Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινὴν· ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθον, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. ² καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ καινὴν εἶδον καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. ³ καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης· ἰδοὺ ἡ

εἰς πόλεμον, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς [εἶναι] ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. ⁹ καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ περιεκύκλωσαν τὸ στρατόπεδον τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτούς· ¹⁰ καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐρρίφθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός καὶ τοῦ θείου, ὅπου [εἶναι] τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ θέλουσι βασανίζεσθαι ἡμέραν καὶ νύκτα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

¹¹ Καὶ εἶδον θρόνον λευκὸν μέγαν καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτοῦ, ἀπὸ προσώπου τοῦ ὁποίου ἐφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ δὲν εὐρέθη τόπος δι' αὐτά. ¹² καὶ εἶδον τοὺς νεκρούς, μικροὺς καὶ μεγάλους, ἱσταμένους ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ βιβλία ἡνοιχθησαν· καὶ βιβλίον ἄλλο ἡνοιχθη, τὸ ὁποῖον εἶναι τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. ¹³ καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς ἐν αὐτῇ νεκρούς, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾄδης ἔδωκαν τοὺς ἐν αὐτοῖς νεκρούς, καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. ¹⁴ καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾄδης ἐρρίφθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός· οὗτος εἶναι ὁ δεύτερος θάνατος. ¹⁵ καὶ ὅστις δὲν εὐρέθη γεγραμμένος ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς, ἐρρίφθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

21 Καὶ εἶδον οὐρανὸν νέον καὶ γῆν νέαν· διότι ὁ πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ παρῆλθε, καὶ ἡ θάλασσα δὲν ὑπάρχει πλέον. ² καὶ (ἐγὼ ὁ Ἰωάννης) εἶδον τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, τὴν νέαν Ἱερουσαλὴμ καταβαίνουσαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημένην διὰ τὸν ἄνδρα αὐτῆς. ³ καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ

σκηνήν τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔσται μετ' αὐτῶν. ⁴ καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι· ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθον. ⁵ Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ· ἰδοὺ καινὰ ποιῶ πάντα, καὶ λέγει μοι· γράψον, ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοὶ εἰσι. ⁶ καὶ εἶπέ μοι· γέγονεν. ἐγὼ τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ τῷ διωκόντι δώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. ⁷ ὁ νικῶν κληρονομήσει ταῦτα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ Θεὸς καὶ αὐτὸς ἔσται μοι υἱός. ⁸ τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ ἀπίστοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι καὶ πόρνοις καὶ φαρμακοῖς καὶ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ, ὃ ἐστὶν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος.

⁹ Καὶ ἦλθεν εἰς τῶν ἐπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἐπτὰ φιάλας τὰς γεμούσας τῶν ἐπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ λέγων· δεῦρο, δείξω σοὶ τὴν νύμφην τὴν γυναικα τοῦ Ἀρνίου. ¹⁰ καὶ ἀπήνεγκέ με ἐν πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ¹¹ ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ· ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι. ¹² ἔχουσα τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλόν, ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν

μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ θέλει σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ θέλουσιν εἶσθαι λαοὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς θέλει εἶσθαι μετ' αὐτῶν Θεὸς αὐτῶν. ⁴ καὶ θέλει ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος δὲν θέλει ὑπάρχει πλέον, οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος δὲν θέλουσιν ὑπάρχει πλέον· διότι τὰ πρῶτα παρῆλθον. ⁵ Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου· ἰδοὺ κάμνω νέα τὰ πάντα, καὶ λέγει πρὸς ἐμέ· γράψον, διότι οὗτοί οἱ λόγοι εἶναι ἀληθινοὶ καὶ πιστοί. ⁶ καὶ εἶπε πρὸς ἐμέ· ἐτελέσθη. ἐγὼ εἶμαι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ θέλω δώσει εἰς τὸν διψῶντα ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. ⁷ ὁ νικῶν θέλει κληρονομήσει τὰ πάντα, καὶ θέλω εἶσθαι εἰς αὐτὸν Θεὸς καὶ αὐτὸς θέλει εἶσθαι εἰς ἐμέ υἱός. ⁸ οἱ δὲ δειλοὶ καὶ ἄπιστοι καὶ βδελυκτοὶ καὶ φονεῖς καὶ πόρνοι καὶ μάγοι καὶ εἰδωλολάτραι καὶ πάντες οἱ ψεῦσται [θέλουσιν ἔχει] τὴν μερίδα αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ με πῦρ καὶ θείον οὗτος εἶναι ὁ δεύτερος θάνατος.

⁹ Καὶ ἦλθε πρὸς ἐμέ εἷς τῶν ἐπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἐπτὰ φιάλας τὰς πλήρεις ἀπὸ τῶν ἐπτὰ ἐσχάτων πληγῶν, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ λέγων· ἐλθέ, θέλω σοὶ δείξει τὴν νύμφην, τοῦ Ἀρνίου τὴν γυναικα. ¹⁰ καὶ με ἔφερεν ἐν πνεύματι ἐπὶ ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ μοι ἔδειξε τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ¹¹ ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ· καὶ ἡ λαμπρότης αὐτῆς [ἦτο] ὅμοια με λίθον πολύτιμον, ὡς λίθον ἰάσπιν κρυσταλλίζοντα. ¹² καὶ εἶχε τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλόν, εἶχε καὶ δώδεκα πυλῶνας, καὶ εἰς τοὺς πυλῶνας δώδεκα ἀγγέλους,

ἄγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἃ ἐστι τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ¹³ ἀπ' ἀνατολῆς πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς. ¹⁴ καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον θεμέλιους δώδεκα, καὶ ἐπ' αὐτῶν δώδεκα ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ Ἀρνίου. ¹⁵ Καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχε μέτρον κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. ¹⁶ καὶ ἡ πόλις τετραγώνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ὅσον καὶ τὸ πλάτος. καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν τῷ καλᾷ ἐπὶ σταδίους δώδεκα χιλιάδων· τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστί. ¹⁷ καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὃ ἐστὶν ἄγγελος. ¹⁸ καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς ἱασπις, καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρὸν, ὅμοιον ὑάλῳ καθαρῷ. ¹⁹ οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμῷ κεκοσμημένοι· ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος ἱασπις, ὁ δεύτερος σάπφειρος, ὁ τρίτος χαλκηδών, ὁ τέταρτος σμάραγδος, ²⁰ ὁ πέμπτος σαρδόνυξ, ὁ ἕκτος σάρδιον, ὁ ἕβδομος χρυσόλιθος, ὁ ὄγδοος βήρυλλος, ὁ ἔνατος τοπάζιον, ὁ δέκατος χρυσόπρασος, ὁ ἐνδέκατος ὑάκινθος, ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος. ²¹ καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες δώδεκα μαργαρίται· ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἐνὸς μαργαρίτου. καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕαλος διανυγής. ²² Καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἐστι, καὶ τὸ Ἀρνίον. ²³ καὶ ἡ πόλις οὐ χρεῖαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης

καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, τὰ ὅποια εἶναι τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ¹³ πρὸς ἀνατολὰς πυλῶνες τρεῖς, πρὸς βορρᾶν πυλῶνες τρεῖς, πρὸς νότον πυλῶνες τρεῖς, πρὸς δυσμὰς πυλῶνες τρεῖς. ¹⁴ καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως εἶχε θεμέλια δώδεκα, καὶ ἐν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ Ἀρνίου. ¹⁵ Καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχε κάλαμον χρυσοῦν, διὰ νὰ μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. ¹⁶ καὶ ἡ πόλις κεῖται τετραγώνος, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς εἶναι τοσοῦτον ὅσον καὶ τὸ πλάτος. καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν μετὸν κάλαμον ἕως δώδεκα χιλιάδας σταδίων· τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς εἶναι ἴσα. ¹⁷ καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς, ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων πηχῶν, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ ἀνθρώπου, ἡγουν τοῦ ἀγγέλου. ¹⁸ καὶ ἡ οἰκὸδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς [ἦτο] ἱασπις, καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρὸν, ὁμοία μὲ ὕαλον καθαρὸν. ¹⁹ καὶ τὰ θεμέλια τοῦ τείχους τῆς πόλεως [ἦσαν] κεκοσμημένα μετὰ πάντα λίθον πολύτιμον· τὸ πρῶτον θεμέλιον ἱασπις, τὸ δεύτερον σάπφειρος, τὸ τρίτον χαλκηδών, τὸ τέταρτον σμάραγδος, ²⁰ τὸ πέμπτον σαρδόνυξ, τὸ ἕκτον σάρδιον, τὸ ἕβδομον χρυσόλιθος, τὸ ὄγδοον βήρυλλος, τὸ ἔνατον τοπάζιον, τὸ δέκατον χρυσόπρασος, τὸ ἐνδέκατον ὑάκινθος, τὸ δωδέκατον ἀμέθυστος. ²¹ καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες [ἦσαν] δώδεκα μαργαρίται· ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦτο ἐξ ἐνὸς μαργαρίτου καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕαλος διαφανής. ²² Καὶ ναὸν δὲν εἶδον ἐν αὐτῇ· διότι ναὸς αὐτῆς εἶναι ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, καὶ τὸ Ἀρνίον. ²³ καὶ ἡ πόλις δὲν ἔχει χρεῖαν τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς

ἵνα φαίνωσιν αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ Ἄρνιον.
²⁴ καὶ περιπατήσουσι τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς· καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν αὐτῶν εἰς αὐτήν.
²⁵ καὶ οἱ πωλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας· νῦξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ.
²⁶ καὶ οἴσουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν.
²⁷ καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν πᾶν κοινὸν καὶ ὁ ποιῶν βδέλυγμα καὶ ψεῦδος, εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρνίου.

22 Καὶ ἔδειξέ μοι ποταμὸν ὕδατος ζωῆς λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀρνίου.
² ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν ξύλον ζωῆς, ποιοῦν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα ἕκαστον ἀποδιδούν τὸν καρπὸν αὐτοῦ, καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν.
³ καὶ πᾶν κατάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται, καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύουσιν αὐτῷ.
⁴ καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.
⁵ καὶ νῦξ οὐκ ἔσται ἐκεῖ, καὶ χρεῖαν οὐκ ἔχουσι λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φωτίζει αὐτούς, καὶ βασιλεύουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

⁶ Καὶ εἶπέ μοι· οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί· καὶ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων τῶν προφητῶν ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει.
⁷ καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι

σελήνης, διὰ τὴν νύκτα φέγγωσιν ἐν αὐτῇ· διότι ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς [εἶναι] τὸ Ἄρνιον.
²⁴ καὶ τὰ ἔθνη τῶν σωζομένων θέλουσι περιπατεῖ ἐν τῷ φωτὶ αὐτῆς· καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν αὐτῶν εἰς αὐτήν.
²⁵ καὶ οἱ πωλῶνες αὐτῆς δὲν θέλουσι κλεισθῇ τὴν ἡμέραν· διότι νῦξ δὲν θέλει εἶσθαι ἐκεῖ.
²⁶ καὶ θέλουσι φέρεи τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν.
²⁷ καὶ δὲν θέλει εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν οὐδὲν τὸ ὅποιον μιαίνει καὶ προξενεῖ βδέλυγμα καὶ ψεῦδος, ἀλλὰ [μόνον] οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρνίου.

22 Καὶ με ἔδειξε καθαρὸν ποταμὸν ὕδατος τῆς ζωῆς λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον, ἔξερχόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀρνίου.
² ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν [ἦτο] τὸ δένδρον τῆς ζωῆς, φέρον καρποὺς δώδεκα, καθ' ἕκαστον μῆνα κάμνον τὸν καρπὸν αὐτοῦ, καὶ τὰ φύλλα τοῦ δένδρου [εἶναι] εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν.
³ καὶ οὐδὲν ἀνάθεμα θέλει εἶσθαι πλέον· καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀρνίου θέλει εἶσθαι ἐν αὐτῇ, καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ θέλουσι λατρεύσει αὐτὸν.
⁴ καὶ θέλουσιν ἰδεῖ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ [θέλει εἶσθαι] ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.
⁵ καὶ νῦξ δὲν θέλει εἶσθαι ἐκεῖ, καὶ δὲν ἔχουσι χρεῖαν λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, διότι Κύριος ὁ Θεὸς φωτίζει αὐτούς, καὶ θέλουσι βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

⁶ Καὶ εἶπε πρὸς ἐμέ· οὗτοι οἱ λόγοι [εἶναι] πιστοὶ καὶ ἀληθινοί· καὶ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν ἁγίων προφητῶν ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ διὰ τὴν νύκτα δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ πρέπει νὰ γείνωσι ταχέως.
⁷ ἰδοὺ ἔρχομαι ταχέως. μακάριοις

ταχύ. μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. ⁸ Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης ὁ ἀκούων καὶ βλέπων ταῦτα. καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα. ⁹ καὶ λέγει μοι· ὄρα μὴ· σὺνδουλός σου εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου· τῷ Θεῷ προσκύνησον. ¹⁰ Καὶ λέγει μοι· μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· ὁ καιρὸς γὰρ ἐγγύς ἐστιν. ¹¹ ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι, καὶ ὁ ὀνυπαρὸς ὀνυπαρευθήτω ἔτι, καὶ ὁ δίκαιος δικαιοσύνην ποιησάτω ἔτι, καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι. ¹² Ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ, ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον ἔσται αὐτοῦ. ¹³ ἐγὼ τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἀρχὴ καὶ τέλος.

¹⁴ Μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. ¹⁵ ἔξω οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος.

¹⁶ Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἀγγέλόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις. ἐγὼ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος Δαυείδ, ὁ ἄστηρ ὁ λαμπρὸς ὁ πρωΐνος.

¹⁷ Καὶ τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν· ἔρχου. καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω· ἔρχου. καὶ ὁ διψῶν ἐρχέσθω, καὶ ὁ θέλων λαβέτω ὕδωρ ζωῆς δωρεάν.

¹⁸ Μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ τῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς

ὅστις φυλάττει τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. ⁸ Καὶ ἐγὼ ὁ Ἰωάννης [εἰμαι] ὁ ἰδὼν ταῦτα καὶ ἀκούσας. καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ εἶδον, ἔπεσα νὰ προσκυνήσω ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντος εἰς ἐμέ ταῦτα. ⁹ καὶ λέγει πρὸς ἐμέ· πρόσεχε μὴ [κάμης τοῦτο]· διότι ἐγὼ εἰμαι σὺνδουλός σου καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν καὶ τῶν φυλαττόντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου· τὸν Θεὸν προσκύνησον. ¹⁰ Καὶ λέγει πρὸς ἐμέ· μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· διότι ὁ καιρὸς εἶναι ἐγγύς. ¹¹ ὅστις ἀδικεῖ ἅς ἀδικήσῃ ἔτι, καὶ ὅστις εἶναι μεμολυσμένος ἅς μολυνθῇ ἔτι, καὶ ὁ δίκαιος ἅς γείνη ἔτι δίκαιος, καὶ ὁ ἅγιος ἅς γείνη ἔτι ἅγιος. ¹² (Καὶ) ἰδοὺ ἔρχομαι ταχέως, καὶ ὁ μισθός μου [εἶναι] μετ' ἐμοῦ, διὰ νὰ ἀποδώσω εἰς ἕκαστον ὡς θέλει εἶσθαι τὸ ἔργον αὐτοῦ. ¹³ ἐγὼ εἰμαι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος.

¹⁴ Μακάριοι οἱ πράττοντες τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, διὰ νὰ ἔχωσιν ἐξουσίαν ἐπὶ τὸ δένδρον τῆς ζωῆς, καὶ νὰ εἰσέλθωσι διὰ τῶν πυλώνων εἰς τὴν πόλιν. ¹⁵ ἔξω δὲ [εἶναι] οἱ κύνες καὶ οἱ μάγοι καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν καὶ πράττων τὸ ψεῦδος.

¹⁶ Ἐγὼ ὁ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἀγγέλόν μου νὰ μαρτυρήσῃ εἰς ἑσᾶς ταῦτα εἰς τὰς ἐκκλησίας. ἐγὼ εἰμαι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος τοῦ Δαβίδ, ὁ ἄστηρ ὁ λαμπρὸς καὶ ὀρθρινός.

¹⁷ Καὶ τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν· ἔλθέ. καὶ ὅστις ἀκούει ἅς εἴπῃ· ἔλθέ. καὶ ὅστις διψᾷ ἅς ἔλθῃ, καὶ ὅστις θέλει ἅς λαμβάνῃ δωρεάν τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς.

¹⁸ Διότι μαρτύρομαι εἰς πάντα ἀκούοντα τοὺς λόγους τῆς προφη-

προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· ἐάν τις ἐπιθῇ ἐπ' αὐτά, ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· ¹⁹ καὶ ἐάν τις ἀφέλῃ ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφελεῖ ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

²⁰ Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· ναὶ ἔρχομαι ταχύ. ἀμήν, ναὶ ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ.

²¹ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων· ἀμήν.

τείας τοῦ βιβλίου τούτου· ἐάν τις ἐπιθέσῃ εἰς ταῦτα, ὁ Θεὸς θέλει ἐπιθέσῃ εἰς αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· ¹⁹ καὶ ἐάν τις ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ὁ Θεὸς θέλει ἀφαιρέσῃ τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς καὶ ἀπὸ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

²⁰ Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· ναὶ ἔρχομαι ταχέως. ἀμήν, ναὶ ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ.

²¹ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ [εἴη] μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ

THEOLOGY LIBRARY
CLAREMONT, CALIF.

A3958

THEOLOGY LIBRARY
CLAREMONT, CALIF.

BS1965 1921
Bible. N.T. Greek. 1921.
[...]

BS
1965
1921

Bible. N.T. Greek. 1921.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη τοῦ κυρίου καὶ σωτηροῦ
ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. Τοῦ θείου ἀρχετύπου
ἡ αὐτοῦ μεταφράσις εἰς τὴν κοινὴν διλλεῖαν
Ἐν Λονδίνῳ, Δαπάνῃ τῆς Βρεττανικῆς Βιβλ.
'Εταιρείας ... 1921.

63lp. 19cm.

I. Bible. N.T. Greek (Modern Greek)
II. British and Foreign Bible Society.

CCSC/mmb

A 3958

